

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

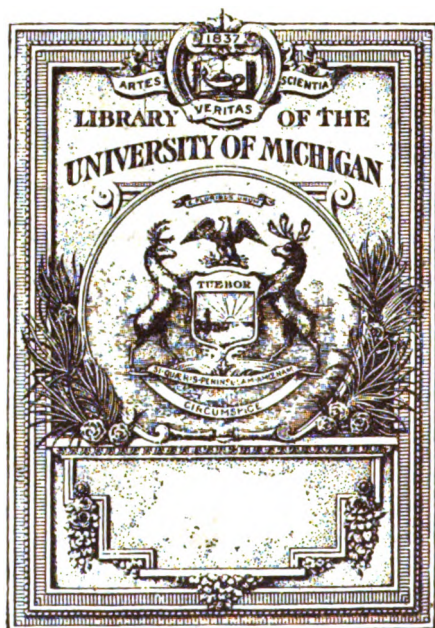
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

A 469323 DUPL

880.8

F13
1718

JO. ALBERTI FABRICII

SS. THEOL. D. PROF. PUBL. ET HOC ANNO GYMNASII

RECTORIS

BIBLIOTHECÆ GRÆCÆ

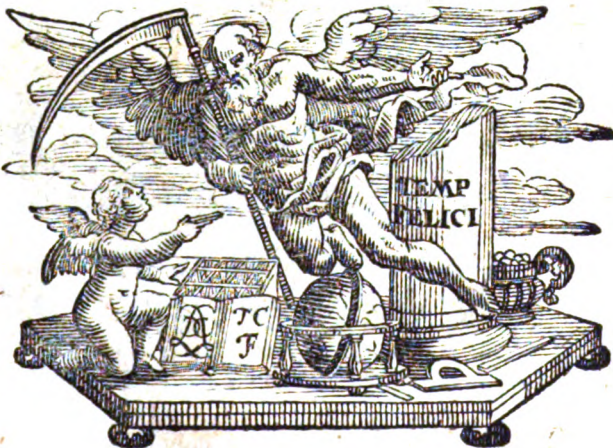
VOLUMEN TERTIUM DECIMUM,

QUO CONTINETUR

ELENCHUS MEDICORUM VETERUM, ET NOTITIA
COLLECTIONUM AC SCRIPTORUM GRÆCORUM JUNCTIM
EDITORUM, LITURGICORUMQUE.

ACCEDUNT

ANONYMI HOESCHELIANI DEFINITIONES, LATI-
NA VERSIONE DONATÆ: SENTENTIÆ VARIORUM ET SECUNDI
PHILOSOPHI, EMENDATÆ EX MS. NUNCUPATIONES ECCLESIA-
STICÆ QUIBUS UTUNTUR IN SUO LITTERARUM COMMERCIO
GRÆCI RECENTIORES. THEOPHILI CORYDALEI
EXPOSITIO RHETORICES, &c.

HAMBURGI,

Sumtu THEODORI CHRISTOPHORI FELGINERI.
M D CC XXVI.

no

NOBILISSIMO AC JURISCONSULTISSIMO
V I R O
DN. JOANNI JULIO SURLAND,
J. U. L.
Syndico Reip. Hamburgensis,

S. D.
JO. ALBERTUS FABRICIUS.

Si illa mihi contigisset vis ingenii ac felicitas, ut tersum aliquid & victurum condere, cultuque suo & amoenitate commendabile tradere posteris datum fuisset, facilius perfricarem faciem, confidentiusque TE, VIR NOBILISSIME, adirem, aliquam TIBI, quod jam dudum facere gestio, publicam observantiæ atque obse-

obsequii tesseram devota manu dicaturus.
Nunc vehementer mihi rogandus es, ut
hoc natum apud me proxima foetura opus,
quod nullo alio nomine fortasse quam vo-
luntate juvandi doctrinarum studiosos fer-
ri aut ætatem ferre mereatur, pro humani-
tate Tua atque continuata in me à multis
jam annis benevolentia suscipias, & parum
contum licet, serena fronte admittas, me-
umque potius offerentis non improbes
animum, quam operis pretium nitoremve
pencilatius examines.

Non ita sum expers sensus communis,
ut mihi pulchre perspectum non sit, quan-
topere reformidandum sit scriptori judicium
Tuum, illique nominatim invitanti Te
nuncupatione ad legendum, qui longius
etiam quam dignitate & amplitudine, nos
submoves ingenii fascibus, & in quocun-
que scribendi genere, sive publice juvat,
quod juvat unice, Te PATRIÆ saluti &
commodis litare, sive privatim serio aut
joco

joco experiri libet, ita versaris, ut qui legunt Tua, eadem mirando non fatientur. Sed non minus cognita mihi est æquitas Tua ac facilitas, Tuusque in litteras atque litteris bona fide operantes amor, ut studium qualecunque meum quod in Græcis monumentis seu recensendis seu illustrandis & in lucem proferendis posui, displicere penitus judicio Tuo non possit.

*Quem quondam juvenem docta institueret Sorores,
Hunc vel adhuc maturum annis positaque Juventa
Consilia inter magna suâ dulcedine mutescent
Et recreant fessum per mille negotia pectus.*

Quidni igitur & Græcis apud Te locus relinquatur ingeniis, à quibus omne genus artium & scientiarum, omne etiam deliciarum litteratarum genus & elegantiarum ad nos propagatum esse, non potes eruditioni Tuæ non credere. Accipe igitur à me tenuis munusculi loco præsens Volumen memoriæ illorum perinde ut duodecim superiora &

)(3

notitiæ

notitiæ tradendæ destinatum, qui si adhuc
vivi ac spirantes superessent, sub splendore
Nominis Tui lucubrationes suas commen-
dari posteris certe gauderent, atque TE
proxeneta illustrari Nomen suum lætaren-
tur. Merita in Patriam Tua, sollertiam in-
credibilem, curamque & dexteritatem do-
mi probatam, & peregre magnis adamatam
Principibus ac Regibus, alii me disertius
celebrabunt: mihi statutum est, DEUM
ter Opt. Max. publici boni causa orare, ut
TE, VIR NOBILISSIME, per multos
annos dignitati ac commodis Patriæ con-
servet, consilia prosperet, firmet valetu-
dinem Tibi Tuisque, & faxit ut dulcissi-
mus Ascanius Tuus Consulari avita imagi-
ne & Tuo auspicatissimo exemplo eccita-
tus in magnas crescat Patriæ spes, & Tuo pu-
blicoque gaudio maturescat. Votum nun-
cupavi Hamb. IV. Cal. Maji, cio 10 cc xxvi.

AD

AD LECTOREM.

Quam superioris Voluminis modus adungere vetuit Medicorum Græcorum deperditorum notitiam, præsentî tomo dare instituenti mihi, nihil commodius vel magis ex re lectorum futurum esse visum est, quam si in meos studiosorumque usus verterem plenissimam in hoc genere syllogen quam in libro erudito de Nobilitate exhibuit jam ducentis propemodum ab hinc annis ANDREAS TIRAQUEL-LUS, Vir non minus de humanioribus litteris quam de juris Civilis scientia insigniter promeritus. Quam multa illius observatis adjunxerim, vel etiam in illis emendaverim, restituerimque, Lectores æquos libenter admit-tam judices: tantum veniam ab iisdem petam, quod etiam Arabibus Medicis dederim locum in Bibliotheca Græca, quoniam ex Græcis Medicis hos pleraque in arcôlas suas derivasse constat: neque ideo recentiores & ætati Tiraquelli propiores paucos ab illo commemoratos voluerim expungere, quoniam comperi multos & mul-

)(

ta

ta ab eodem, Jcto licet, notata, quæ à Schenckio, Lindenio & Mercklino Medicis ipsis, & Medicorum recentium etiam notitiam tradere professis, neglecta fuerunt. Non pauca adhuc superesse, quæ vel notatis ab utroque nostrum mereantur adjungi, vel rectius constitui etiam, libenter profiteor: persuadeo mihi tamen ita etiam oportuniores memorias à me suppeditari iis, qui vel de Medicis antiquis edoceri voluerint, vel accuratorem denique Medicorum historiam litterariam posteris tradere duxerint in animum.

Posterior hujus Voluminis pars tota constat in recensendis omnis generis collectionibus scriptorum Græcorum, quos junctim prælo subicere viris eruditis subinde placuit. Ut adeo stadii ad calcem jam sit decursus mihi, nihilque restet ad consummandum universum hoc opus, cujus pridem desidero exitum videre, nisi mantilla indicum & supplementorum, quorum multam & non contemnendam copiam in mundo habeo, & de scriptoribus dubiis ac supposititiis diatriba. Ut porro sicut in prioribus Tomis, uno conspectu offerat sese oculis tuis, quæ in Volumine hocce Tibi, Lector Benevole, à me exhibentur, ecce Tibi brevem eorundem tabel-
lam:

CAPUT

Elenchus eorum quæ hoc in Volumine continentur:

CAPUT IX.

Index scriptorum à THEOPHRASTO citatorum , compositus à me ad paginas editionis Heinſianæ. pag. 1.

De NICOLAO Alexandrino, quem MYREPSUM appellant. p. 4.

Index scriptorum ab eo laudatorum. p. 9.

Index variorum generum doctrinæ *) de quorum scriptoribus editis, ineditis ac deperditis in hac Bibliotheca à me dictum est. p. 15.

Elenchus Medicorum veterum, in quo ANDRÆE TIRAQUELLI observata innumeris locis supplentur, augentur & emendantur. p. 17.

Specimen Bibliothecæ universalis ineditæ ALPHONSI CIACCONII, cum observationibus. p. 48.

Locus DIONIS Cassii de Antonio Musa, cum notis. p. 66.

JOHANNES STEPHANUS de Theologia HIPPOCRATIS , additis à me omnibus magni illius Medici locis, quibus de religione agitur, & quibus adstruitur sententia à Nobilissimo TRILLERO nuper defenſitata. pag. 192.

JOANNIS LEONIS Africani libellus de illustribus Medicis & Philosophis apud Arabes, locis quibusdam emendatiôr, additis quibusdam notulis. p. 259.

MARCELLI Sidetæ carmen de piscibus , ex versione metrica FEDERICI MORELLI. p. 317.

Index scriptorum citatorum in Pandectis Medicinæ MATTHÆI SYLVATICI. p. 324.

SEXTI PLACITI liber de medicina ex animalibus. p. 395.

Index scriptorum in VALESCI de TARANTA Philonio citatorum. p. 441.

Carmen de Medicina, VINDICIANO tributum ab aliis, ab aliis MARCELLO EMPIRICO , quod videtur rectius habendum esse pro clausula SERENI SAMMONICI. p. 446.

Epistola VINDICIANI ad VALENTINIANUM Imp. p. 448.

CAPUT

*) Ut de scriptoribus rei accipitrariæ lib. I, cap. 25. de hieroglyphicis c. 5. lib. I, cap. 13. de incredibilibus lib. I, cap. 21.

CAPUT X.

De Collectionibus omnis generis scriptorum Græcorum junctim excusorum. p. 657.

PHILIPPI MELANCHTHONIS Epistola ad JOASAPHUM Patriarcham CPol. Græce & Latine. p. 468.

ANTONII EPARCHI ad PHILIPPUM MELANCHTHONEM, Græce. p. 500.
Versus Græci audaciore plurimarum vocum compositione constantes. pag. 475.

Nuncupationes Ecclesiasticæ Episcoporum & salutandi formulæ Græcis hodie usitatæ, ex editione V. C. Josephi Wasse. p. 479.

ANONYMI HÆSCHELIANI definitiones, Græcè cum Latina versione p. 544.
Altercatio HADRIANI Augusti & EPICTETI Philosophi ex Frid. Lindebrogii editione. p. 557.

SECUNDI Philosophi sententiæ Græc, Lat. emendatæ è MS. Gudiano. p. 565.

JOHANNIS PEDIASIMI de muliere mala, bonaque. Gr. Lat. p. 576.

Disputatio Pippini cum Albino Scholastico. p. 579.

NICARII, CARFILIDIS &c. Interrogationes & responsiones. p. 583.

FRID. LINDENBROGII variarum quæstionum centuria. p. 586.

Quæstiones & responsiones ANTONII CHAPUIS, Delphinatis. p. 601.

THEOPHILI CORYDALLEI expositio Rhetorices, Græce & Lat. p. 648.

BIBLIO-

BIBLIOTHECÆ GRÆCÆ

VOLUMEN TERTIUM
DECIMUM.

LIBRI VI. PARS TERTIA.

CAPUT IX.

I. Index scriptorum à THEOPHRASTO citorum.

Ægyptiorum ἀναγραφὰὶ ὑπὲρ τῶν βασιλείων. lib. de lapidibus pag.
394. edit. Heinsii. οἱ γραφοῖτες πρὸς τὰς βασιλῆς. id.
p. 399.
Æschylus ἐν τοῖς ἐλεγείοις. IX. 15. *hisp. plantar.*
Alexias Medicus, Thrasyæ discipulus IX. 17. *hisp.*
Anaxagoras III. 2. *hisp.* I. 5. *de causis plantar.*
Androcydes IV. 20. *hisp.*

Λ

Andro-

- Androsthenes de Tylo insula rubri maris II. 7. *de causis*.
 Androtion II. 8. *bis*. bis. & III. 15. *de causis*.
 Antigenides Musicus IV. 12. *bis*.
 Antiphanes Delius. *lib. de sudoribus* p. 457.
 Archilochi versus. *lib. de signis tempestatis* p. 438.
 Archippus Archon Athenis IV. 17. *bis*.
 Αρχιππος συγγράφων. V. 8. *bis*.
 Archytæ dictum ad Eurytum. c. 3. *Metaphysic*.
 Aristæus. *lib. de sensu*. p. 405.
 Aristophilus Platæicus, Pharmacopola. IX. 19. *bis*.
 Αριστοφον Rhetor, Archon Athenis. Character. morum. c. 8.
 Παναξίς Ασκληπείων. IX. 12. *bis*.
 Callias Atheniensis, inventor minii. *lib. de lapidibus* p. 400.
 Chæremon poeta V. 10. *bis*.
 Παναξίς Χαιρωνείων. IX. 12. *bis*.
 Cleodemus. III. 2. *bis*.
 Cleostratus Tenedius, Astronomus. *infra* in Matricetas.
 Clidemus I. 10. III. 28. bis. V. 12. *bis*.
 Cydis inventum de ochra semivista rubescendo *lib. de lapidibus* p. 399.
 Democritus I. 7. II. 16. VI. 1. 2. 6. 9. 14. 56. *de causis & lib. de igne*.
 p. 432. *de odoribus* p. 453. *de piscibus in secro* p. 460. & *Metaphysic*.
 c. ult.
 Diocles *lib. de lapidibus* p. 395.
 Diogenes (Babylonius) III. 2. *bis*.
 Diotimus Gymnastes *lib. de sudoribus* p. 456.
 Empedocles I. 7. 13. 14. 26. 27. *de causis*.
 Epigenes *lib. de lassitudine*. p. 463.
 Scylla herba Επιδρίδα. VIII. 11. *bis*.
 Eudemus Chius. IX. 18. *bis*.
 Eudemus pharmacopola IX. 18. *bis*.
 Euripides *Metaphysic*. c. 7.
 Gorgias *lib. de igne* p. 436.
 Heraclitus. *lib. de vertigine* p. 462. & *Metaphysic*. c. 4.
 Παναξίς Ηράκλειον IX. 12. *bis*.
 Hesiodus III. 9. VII. 12. VIII. 1. IX. 21. *bis*.
 Hestæus. *Metaphysic*. c. 3.

Hippo I. 6. III. 3. *bisf.*

Homerus IX. 15. *bisf. ter. & Metaphysic. c. 2. ὁ ποιητὴς III. 2. bisf. II. 13. de causis & lib. de ventis p. 410. versus ἐκ ἀγαθῶν πολυκοιρανίῃ, oligarchiæ vitio superbientibus solus in ore ac memoria. character. morum c. 27.*

Hyriades. *lib. de sudoribus p. 457.*

Leophanes II. 6. *de causis.*

Matricetas Methymneus Astronomus. ἀγαθοὶ γαγένονται καὶ πόπας Ἀστρονόμοι ἔνιοι. ΜΑΤΡΙΚΕΤΑΣ ἐν Μηθύμνῃ δὲ τῷ Λιπιδύμνῃ. καὶ ΚΛΕΟΣΤΡΑΤΟΣ ἐν Τενέδῳ δὲ τῷ Ἰδῳ. καὶ ΦΑΕΙΝΟΣ Ἀθήνησιν ἀπὸ τῷ Λυκαβητῇ καὶ πρὸς τὰς τρεοπὰς συνῆδιν, παρὰ τῷ ΜΕΤΩΝ ἀκρόασις τῶν ἑνὸς δέοντα ἑκοσὶν ἐνιαυτῶν συνέταξεν. ἥ δὲ ὁ μὲν ΦΑΕΙΝΟΣ μέγιστος Ἀθήνησιν, ὁ δὲ ΜΕΤΩΝ Ἀθηναῖος. *lib. de signis pluviar. p. 416.*

Ἰατρός τις ἐκ ἀλαζῶν ἐπὶ ψεύσεως. IX. 14. *bisf.*

Οἱ μάντις σημεῖα καὶ πρῶτα κέροντες II. 4. *bisf.*

Melampus à quo τῷ Μελαμπέδιον, ὡς ἐκείνῃ πρῶτος τίμωνος. IX. 11. *bisf.*

Meneſtor Medicus V. 4. & 10. *bisf.*

Metonis Atheniensis Astronomi enneadecaëteris. supra in Matricetas.

Musæus IX. 21. *bisf.*

Ορφεύου ἀνδρὸς. *character. c. 17.*

Οἱ παλαιοὶ Φασί. VI. 3. *de causis & de igne p. 432.*

Pantius ὁ ἀνδριαντοποιός. IX. 13. *bisf.*

Phainus Astronomus. supra in Matricetas.

Οἱ Φαρμακοπῶλαι καὶ οἱ ριζοῦμοι IX. 8. 9. X. 1. οἱ τὰς Φαρμακώδεις ὀπὰς συλλέγοντες IX. 2. *bisf.* οἱ μυρεψοὶ IV. 2. *bisf.* μελιπύργοι VI. 2. *bisf. &c.*

Φειδώνιον μέτρον. *Character. c. 12.*

Philoxenus. *lib. de ventis p. 410.*

ἔνιοι τῶν φυσικῶν. VI. 5. *de causis.*

Plato. VI. 1. *de causis & Metaphysic. cap. 3. 9. in Timæo. id. c. 4.*

Polycles cui characteres suos Theophrastus dedicavit.

Proxilus Archon Athenis. *lib. de lapidibus p. 400*

Proverbia: ἔτος φέρει, ἔχι ἄρουρα rejectum VIII. 8. *bisf.* & probatum III. 29. *de causis.* φιλεῖ δὲ νότος μὲν πύχνην. *lib. de ventis* p. 412. ἔπειτα νυκτερινὸς βορέας τρίτον ἵκετο φέγγος. *ibid.* μὴ δὲ ἡπείρου δέσης νέφος ὡς δὲ πόντος χειμῶνος, θίρεος δὲ ἀπ' ἡπείρου μελαίνης. *id.* p. 415. τῷ κόπῳ λυεῖ τὸ κέπον *lib. de lassitudine* p. 464. κωρὸς ἔξ μῆς. *character. c.* 12.

Pythagorei *Metaphysic. c.* ult.

Satyrus III. 12. *bisf.*

Simonides Archon Athenis. VI. 3. *bisf.*

Speusippus c. 3. *Metaphysic.*

Οἱ περὶ Στάγειρα. III. 11. *bisf.*

Ibericlei calices. V. 4. *bisf.*

Thefew. *character. c.* 27.

Thessalus Pisistrati F. II. 4. *bisf.*

Thrasylas Mantinensis, Medicus, Alexiæ præceptor. IX. 17. *bisf.*

Xenocrates c. 3. *Metaphysic.*

II. In PRISCIANI Lydi paraphrasi in Theophrastum de sensu & phantasia, citantur:

Aristoteles p. 273. 284. 285. 286. 289. 290. 291. edit. Græcæ Theophrasti Basil.

Jamblichus p. 277. 284. 289. γνήσιος δ' Ἀριστοτέλης ἐξηγητής. pag. 289. ejus περὶ ψυχῆς p. 276.

Peripatetici p. 277.

Plato p. 484. Πλατωνικώτερον. p. 284.

Plutarchus Nestorii, F. γνήσιος δ' Ἀριστοτέλης ἐξηγητής. p. 289. 291.

Theophrasti librum quintum Physicorum Priscianus interpretari promittit (qui erat secundus de anima.) p. 284.

III. De NICOLAO Myrepso, Alexandrino Medico.

Nicolaus ὁ μυρψεύς, Alexandrinus Medicus, cujus nomine magnum opus de compositione medicamentorum atque in Sectiones XLVIII. divisum

visum Latineque versum à *Leonbardo Fuchso* & illustratum notis, licet passim adhuc eruditam manum (a) desiderans, sæpius lucem vidit Basil. 1549. fol. Lugd. 1550. 8. Francos. 1626. 8. atque inter Medicos principes H. Stephani 1567. fol. & sub titulo Theatri Medico-practici, Norimb. 1658. 8. cun. præf. Joannis Hartmanni Beyer, quæ optima hæctenus est editio. Græce nec dum editum in Bibliothecis servatur MS. ac prima quidem pars ordine Græcarum litterarum digesta hoc titulo: *Νικολάου τὸ μέγα δυνάμερον ὁ περιέχει τὴν κατασκευὴν τῆς μυρεψικῆς τέχνης ἐν βιβλίοις κ'δ, καὶ ἀλφάβητον.* Quæ sane pars videtur non diversa esse à *δυναμέρω* Nicolai quod laudat Aëtius X. 27. Utrum vero idem ille sit Nicolaus qui à Galeno, Paulo Ænigneta & aliis allegatur, eruditi judicent. Nam posteriores partes operis juniorem scriptorem haud dubie arguunt & Christianum. (b) Laudatur à Matthæo Silvatico in pandectis Medicinæ sive Lexico, variis in locis, unde ante Annum 1300. scripsisse colligebat eruditissimus Cangius, ipse vero Auctor laudat non Alex. Trallianum modo & Aëtium, sed & XXXII. 117. Mesuen Arabem, clarum medio sæculo duodecimo. Ante Fuchsum longe imperfectior exstabat Latina versio Nicolai Rhegini Calabri, divisa in capitula 1065. cum brevibus Jo. Agricolaë Ammonii notis, Ingolst. 1541. 4. & Venet. apud Andream Arrivabenum 1543. 8. Atque si Fuchsum audimus *non habet nisi unam aut alteram initio libri cum Græcis convenientem compositionem. Cætera omnes & ordine & medicamentorum commemoratione plurimum variant, ut ex collatione ipsa palam fiat hoc opus non esse Nicolai, sed alterius cujusdam qui nonnulla ex Nicolao & diversis aliis auctoribus in unum congeffit librum.* Ex Fuchsi editione nihil impedit quo minus pars prima Nicolai sit, cæteræ nescio cujus scriptoris sive Nicolai sive alio nomine, qui illa ex proprio usu & variis scriptoribus congefferit. Neque negari potest quam plurima etiam ab hoc ex Græcis repetita, multaque eadem vel similia apud Galenum, Aëtium, Paulum Æginetam & Alexandrum Trallianum reperiri. Memoratur & Lugduni ac Parisiis editum

A 3

Nicolai

- (a) Conscr Hadr. Junium III. 14. animadvers. Turneb. XVIII. 18. Adversar. Leopardum lib. XX. emendat. c. 1. 3. 4. &c.
 (b) XXXV. II. addit fructum medicamenti percepturum, si quis illo utatur *confusus Domino Christo.*

Nicolai Præpositi Dispensatorium ad Aromatarios sive introductiones in Artem Apothecariam, quem Nicolaum cum Myrepsō eundem esse conjicit G. Abraham Mercklinus in Bibl. Medica pag. 842. Sed rectius tanquam diversum refert Tiraquellus lib. de Nobilitate pag. 383. Nam Nicolaus Præpositus is est qui ante Nicolaum Rheginum ex amplo Nicolai Myrepsi opere tantum 150. capitula excerptis ediditque Lugd. 1505. 1536. 4. Myrepsus porro ille quisquis est, per Italorum linguam passim Latinam intelligit, & Sect. I. c. 500. 511. nomen antidoti refert Græce, Latine, Saceracene. Sic & XXVIII. 1. 2. Superstitiosa habet complura ut XXXVII. 94. conjurationem offis devorati, quam sine offensione in Latinum sermonem vertere se potuisse negat atque ideo omisit Fuchsius. Sequitur ibidem: *Si quis os piscis sive spinam deglutierit, aliam spinam accipiens impone capiti, & conferim absorbebitur, gratiâ Domini nostri Jesu Christi.* Apprime superstitiosum est quod 1. 419. curandis tradit mariscis sive excrecentiis. Accipe "*radicem herba Senecionis*, quæ plebeiis *Cortalon* dicitur, Luna deficiente, priusquam Sol oriatur, per nomen illa opus habentis. Ubi "*vero radicem extraxeris, dic, Pater noster, Credo in unum Deum,* "*& Ave gratiosa*, usque ad finem ter. Et probe terens, da latenter edendam, & statim gratiâ Dei sanabitur. Neo minus quod lumbricis expellendis XIV. 8. Recipe Rheibarbari, mymecochor-
 "ti, sing. scrup. f. Terito ut pollinem, & irrigato cum aqua sanctarum apparitionum Dei. Postea in catinum non inquinatum scribe ejusmodi: Dominus illuminatio mea, & servator meus, quem
 "timebo? Dominus protector vitæ meæ, à quo trepidabo? Dum
 "appropinquant adversus me affligentes, ut edant carnes meas,
 "tribulantes me & inimici mei, ipsi infirmati sunt, & ceciderunt.
 "Hæc cum aqua sanctarum apparitionum Dei (*ἀγίων θεοφανίων*,
 "baptismi intellige, ut VII. 6.) bibenda mane. Et quod de thymianate Esdræ Prophetæ habet XXI. 1. Lunaticos emendat, datum cum spuma tauri, fabæ Ægyptiæ magnitudine. Ab ortu Lunæ
 "usque ad ejus defectum Dæmonio vexatos liberat, datum *ex mulsa*
 "*cum vino simul pondere drachm. iiij.* Dicat autem *τῷ ἁγίῳ*, id est,
 "*Ter sanctum*, is, qui bibit, Lunaque deficiente detur. Sic enim
 "demonstratum est. Suffitum prodest ad omnia muliebria mala.
 "Potum idem efficit. Suffitur autem maxime, & bibitur ad recursus

sus uteri, & erroneas inclinationes, uterique infaniam. Confi-
 citur etiam ex eo pessus cum melle, & vino, & nardo vera, lævi-
 gatum ad summum. Qui conficit hoc thymia, proferat has,
 vocales, α. ε. η. ι. ο. υ. ω. Ignoretur autem is, qui conficit, una cum,
 iis, qui illi serviunt. Conficitur autem Martio mense, Sole exi-
 stente in primo Arietis gradu, & omnia, quæ dicta sunt, succe-
 dent: Si vero quis ipsum gestet in collo, aut suspendat, neque,
 morbum, neque incantationem ullam timebit. In quocunque,
 autem loco aut domo decumbet, nihil in hanc incantatio aut ve-
 nenum poterit. Vide & hæc XXIV. 85. In Alexandria fuit qui-
 dam Chrysocous, juvenis ætate, annorum nimirum triginta duo-
 rum. Accidit autem, ut excœcatus sit. Is, cum laborare, & vi-
 tum quærere non posset, confugit ad templum sanctissimæ Do-
 minæ nostræ Genitricis Dei, & illic jejuniis & deprecationibus u-
 sus, quadam nocte vocem audivit illi dicentem: *Surge juvenis, &*
& ingredere interius altaris conclave, & invenies chartam scriptam, &
qua accepta, fac, ut in ea perscriptum est. Ingressus itaque interi-
 us altaris conclave, invenit chartam scriptam, & faciens pro eo,
 quod in hac scriptum erat, confestim visum recuperavit, & mul-
 tos alios, Dei gratia, curavit. Charta vero usque in hodiernum,
 diem extat, & est a multis probata, & revera sic habet: Cad-
 miæ ustæ, unc. iij. Myrrhæ veræ, unc. j. Castorii, exag. iij. Thu-
 tiæ, unc. semis. Squamæ ferri, opii, thuris, casæ, singul. exag.,
 iij. Lapidis scissilis, chalcanti, sing. exag. ij. Cerussæ, gummi,
 sing. unc. j. Piperis albi, exag. iij. semis. Opobalsami, succi fœ-
 niculi, fellis caprini, singul. unc. j. Acaciæ, squamæ stomoma-
 tis, sing. unc. iij. Trita fermentato cum stillatitii rosarum liquo-
 ris pondere unc. iij. & *Vino odorato sufficienti*, finge collyria.
 Usu poscente, accipe, quantum volueris, & irrigato, cum *Lacte*,
mulieris, quæ masculum peperit, ac *stillatio rosarum liquore suffi-*
cienti, dein conjice in marsupium, & impone ægrotantibus: aut,
 si mavis, fac pulverem, & impone mane & vesperi. De hoc Chry-
 socoo idem XXIV. 60. Chrysocous enim quispiam admodum,
 pauperculus graviter oculos dolens, & læsus, sibi collyrium hoc,
 adhibuit, curatusque est. Curavit autem & ipse plures, & dita-
 tus est plurimum. Erant autem illi tres filiæ, & vita finita, dua-
 bus filiabus dimisit facultates: minori vero Artemidi nominatæ,
 collyrii

“collyrii hujus inscriptionem, & hanc solam quidem, & ditata est
 “per ipsam plurimum. Superstitiosum profluvio sanguinis narium
 sistendo remedium ecce tibi hoc ex Sect. I. c. 405. Adjuratio ad
 “profluvium sanguinis narium, sonans in hunc modum: *In nomi-*
“ne Patris, & Filii, & Sancti Spiritus, Amen. Debet autem, qui di-
 “cturus est adjurationem hanc, in manu sua retinere lapidem Jaspi-
 “da, aut lapidem hæmatiten, & sic dicere: *εἰς τὴν κρείσσω τὴν θεί-*
“λῃν () εἰδὲ οἱ ἀπάλαδοι, ἔοι ἀπάλαδες, ἔοι ἔκον λαμβάνοντες, &*
“crucifigentes Dominum nostrum Jesum Christum, siste sanguinem, & ap-
“prehendens in capite ægrotantis capillos, dic ter. Dein pone
“Jaspidem in nares sanguinem effundentes, atque dic: Credo in
“unum Patrem omnipotentem. Et, Pater noster qui es in cælis: &
“Ave gratiosa, usque ad finem, idque ter. Post hæc dic: Per no-
“men magnum Dei omnipotentis Propheta Zacharias in templo Domini
“à viris iniquis crucidatus est, & sanguis ejus tanquam lapis concrevit,
“sic & tuus sanguis concreseat, & sistatur per seruum Dei. Adjuro te
“per fidem Veronica, sanguinem, ne amplius sis. Stes probe, stes cum
“timore, Amen. Hoc dic ter.

Adjuratio ad omnem sanguinis eruptionem ex utero, aut immodicum
 “fluorem mulierum. Scribe in charta hunc Psalmum primo Sab-
 “bato, priusquam Sol oriatur, & liga ad dextrum brachium manus
 “ejus: *Miserere mei Deus, secundum magnam misericordiam tuam:*
 “quandiu sanguis effluerit. Deinde in alteram chartam scribe ex
 “Evangelio verbum hoc loquente JESU: *Ecce princeps quidam ac-*
“cedens adoravit eum, dicens: Filia mea modo defuncta est, sed veni,
“& impone manum tuam super illam, & vivet. Et surgens JESUS, secu-
“tus est eum, & discipuli illius. Et ecce mulier sanguinis profluvio labo-
“raverat duodecim annos, accedens à tergo, tetigit fimbriam vestimenti
“illius. Dixerat enim intra se: Si tantum tetigero vestimentum illius,
“ero salva. At Jesus conversus, ut vidit illam, dixit: Confide filia, fi-
“des tua salvam te fecit. Et salva facta fuit mulier à tempore illo. Li-
 “ga hanc chartulam ad dextrum mulieris femur eadem die, primo
 “ægrotantis sabbato, priusquam Sol oriatur, & illic permitte,
 “quoad laborans mulier sanetur à morbo. De cerato S. Joannis,
 XXX. 2. *Ceratum Sancti Joannis Evangelistæ, per visionem illi*
 ma-

(*) Locus corruptus, sine MSui ope difficulter restituendus.

manifestatum. Confert ad omnem duritiem, ac omne malum, lie-
 nes, mammas muliebres à lacte induratas, stomachum phlegmone,
 obfessum, bubones, furunculos, coxarum dolores, & omnem do-
 lorem, in quacunque corporis parte fuerit, ad abscessus. Aut,
 enim exprimit & vacuat line sectione, aut rumpit, vacuat, glu-
 tinat, & curat. *Nitri Alexandrini unc. semis. Olei, cera, resina*
ptinea, sing. lib. semis. Aliorum vaginas xij. Savina, unc. ij. Ole-
 um, cera, & resina coqvuntur simul: injectis autem *allis* in va-
 sculum coqvuntur, donec exarescant vehementer. Dein au-
 tem sublatis & abjectis illis, colatur, quod decoctum est. Po-
 stre mum *Nitrum cridum* additur. Injicitur vero etiam de *Man-
 na sancti Joannis*, quantum teneri potest tribus digitis, dicendo: „
In nomine Patris, & Filii, & Sancti Spiritus. Liquabilibus itaque,
 jam coactis & compactis, injice nitrum, spathaue moveto, &,
 utere in nomine Domini, Amen., Ecce tibi etiam hæc XXXVII.
 66. 67. Dentium dolorem sedans eadem hora. Si ex inferiori-
 bus dentibus aliquis laboret, ex inferiore lapide molendini excin-
 de lapillum, Sole oriente, in nomine laborantis, & ligatum in
 laneum pannum, appendentibus. Si vero superiorum aliquis,
 doluerit, superiorem lapidem molendini contunde, fac, ut præ-
 dictum est. Aut, Octopedis marini dentem suspende: idem,
 enim efficit. Dentes refrigeratos summe curans. Accipe Mu-
 rem vivum, & exemptum ejus dentem appende dentibus ægro-
 tantibus. Murem autem vivum occidito.,

Index eorum quorum medicamenta a NICOLAO Alexandrino referuntur.

Theodori Actuarii. Sectione XXXVI. num. 138.

Adamantii iatrosophistæ XXXVI. 22.

Adriani I. 2. 4. 321. 382.

Medici Ægyptii XXXVIII. 96.

Ægyptica antidotus I. 229. 230. 231. 232. 233. Pulvis Ægyptius.
 XXXVI. 26. κίφι. I. 298. 299. XXXI. 8. 9. emplastrum X.
 31. oleum XVI. 1. 25. 26. Menses Ægyptii cum Romanis col-
 lati I. 371.

- Monachi Ægyptii sale S. Lucae utentes. II. 16.
 Agathonis I. 268.
 Agrippæ XLV. 8.
 Alexandri I. 1. X. 174. XII. 2. XXVII. 2. XXXVI. 72.
Alexandri uxor Barbara XXXVIII. 2.
 Alypius archiater, Nicolai Myrepsi ætate XXXI. 7. XXXVI. 92.
 Amazonii Episcopi I. 408.
 Amazonis pastillus, XLI. 43. videtur legendum Amazonii.
 Amythaonis X. 137.
 Andreæ Comitis XL. 12.
 Andromachi V. 51. IX. 6. 15. XXII. 1. 5. 10. XLI. 103. 109. 116.
 Andronis XLV. 16. XLVIII. 6. 15.
 Anerii Chirurgi XXIV. 43.
 Antiochi XXIII. 36.
 Antipatri XXXIV. 13.
 Antoninus Imp. XXIV. 37.
 Apollinaris Syrus XXIV. 37.
 Apollonii I. 301. 302. II. 11. XXXVI. 10. XXXVII. 28. XLVIII. 16.
 Apollophanis XXXIV. 7.
 Sal SS. Apostolorum II. 15. emplastrum X. 1.
 Arabica Medicamenta I. 267. Bithynus pastillus XL. 146. Corinthius
 XLI. 11. Indica X. 153. XVIII. 1. Macedonica X. 157. Per-
 sica I. 293. III. 80. XVI. 20. &c.
 Archelai Medici XXXVII. 60.
 Archigenis I. 401. IX. 18. XXIII. 18. 19. XXXVIII. 80. 84. 85.
 XLI. 73. 128. XLIV. 10.
 Ex Epistola ad Marsum de Melancholia XXIII. 20.
 Ariobarzanion emplastrum X. 126.
 Aristeæ Rhodii, quod moriens Aristomacho indicavit I. 9.
 Aristophanis X. 137.
 Artemidori Pergæi Medici III. 38.
 Asclepiadis IX. 3. 13. 14. XXXII. 51. XXXIV. 14. XXXVIII. 182.
 XLI. 85. 103. 104. XLIV. 10. XLV. 7.
 Asterius Medicus XXVIII. 1.
 Augustum emplastrum X. 16.
 Soterichi Azaniti. X. 27.

- Basia Regina qua Flavianum peperit* XXXVIII. 3.
 Magistri Bartholomæi Syriani XXXII. 19.
 Callisti. Vide infra, Nicephori.
Chrysaphias Comitissa XXI. 13.
 Chrysaphii Medici. XXXII. 34.
 Chrysippi I. 156. 342.
 Chryfocoi Alexandrini XXIV. 60. 85.
 Claudia Patricia XXXVIII. 3.
 Cleopatraz Reginz, Ptolemæi conjugis XVIII. 32. XXXVIII. 2.
 Clodii I. 351.
 Cononis & Theosebii fratris I. 310.
 Antinephriticum quo usus Constantinus Imperator I. 198. alia Constantini XXIII. 25. XL. 11.
 Cornelii (an Celsi?) XXXII. 67.
 SS. Cosmæ & Damiani collyrium XXXVI. 18.
 Cyrilli X. 33.
 Cyzicenum oleum XVI. 31. XXXV. 1.
 Damocratis XLVIII. 15.
 Democratis I. 235.
Diocletianus Imp. I. 185.
 Dioscorides Tarsensis XXXVI. 36.
 Diospoliticon I. 101. Imp. Diocletiano usurpatum I. 185. aliud I. 186. 324. 325. V. 4. IX. 60. 61.
 Dosithei XLI. 78.
 Ducis XXIII. 26.
 Elladii X. 48.
 Epigoni X. 28.
 Esdræ I. 138. 139. 140. 141. 346. Prophetæ XXI. 1. XXXI. 6.
 Euchirii XXVIII. 16.
 Eustomachi Chirurghi IX. 70.
 Faustini pastilli XLI. 119. 120. 144.
 Galeni I. 62. 119. 134. 184. 329. 451. III. 15. 28. IX. 4. 5. 8. X. 30 XVII. 7. 8. 35. XXIII. 7. 9. 10. 11. 12. 13. 28. 35. 37. XXXII. 108. 131. 136. 137. XXXVI. 33. XXXVIII. 39. XLI. 3. 26. 30.
 Galli, qui Cæsariam Arabiæ venit, theriace. XXII. 9.
 Gregorii Theologi sal. II. 14.

- Haliei X. 54. *αλιεύς*.
 Hepiallus Medicus, Nicolai Myrepfi ætate XXXIV. 10.
 Heraclides Cous XXVIII. 6.
 Heraclius sive Heraclitus III. 34.
 Heras citatur. IX. 2. XLIV. 10.
 Hermus IX. 24.
 Hermolaus, nomen collyrii XXIV. 23.
 Hippocrates I. 378. XXIII. 28.
 Ejus dictum, contraria contrariorum sunt remedia I. 132.
 Jamblichi medicamenta I. 146. II. 6.
 Icicii X. 53. 98.
 Ceratum S. Joannis Evangelistæ XXX. 2.
 Domini Joannis X. 103. Magistri Joannis XXXII. 99.
 Joannis Damasceni I. 124. XXXII. 10. 12.
 Joannis iatrosophistæ II. 20.
 Irini XXIII. 27. XLVIII. 6.
 Isaaci I. 211.
 Isidis emplastrum X. 55. 173.
 Juliani I. 341. XVIII. 10. XXXVII. 19.
 Juliani tribuni X. 29.
 Justi XXIII. 5. 6. 16. 17.
 Lambonis XXIV. 26. 28.
 Leonis drungarii I. 443.
 Leontini, qui Nicolai Myrepfi ætate vixit I. 190.
 Livianum collyrium XXIV. 8. 14. 48. XXXVIII. 11.
 Logadii XXIII. 1. 2. 8. Memphisæ 14. 15.
 Sal S. Apostoli & Evangelistæ Lucæ II. 16.
 Machæronis X. 166.
 Magni iatrosophistæ I. 305. II. 3. XXXIV. 17.
 ἡ μαία obstetrix mulier testata Romanis Medicis, confectionem pultis
 antidysenterici per somnium sibi ostensam à Servatore IX. 53.
 Manethonis XXIV. 1. XXXVI. 59.
 Marcelli XLI. 106.
 Marciani IX. 77. 79. 80. 82.
 Marci XXXVIII. 5.
 Marciatum III. 3. 4. 5. 46. XLV. 8.

- Unguenti alabastris descriptio quo Maria Dominum inunxit III. 61.
 Massaliotæ (Demosthenis) XXXVI. 71.
 Collyrium Memphites XXIV. 8. supra in Logadio.
 Mendesium oleum XVI. 26.
 Mesue XXXII. 117.
 Metrodori I. 384.
 Michaëlis Angeli Regalis I. 295.
 Midonis Regis XXXVII. 26.
 Mithridatis I. 411. 412.
 Mnaseæ X. 125.
 Monachica Φιλάνθρωπος X. 59. Sofia, Monachicum eligma XXVIII. 1.
 Monachi Ægyptii II. 16.
 Antonii Musæ, I. 183. 292. 302. 303. XLVIII. 6. 15.
 Mysterium, medicamenti nomen I. 290. 373.
 Neronis emplastrum X. 143.
 Nabasiati Ægyptii, qui Nicolai Myrepfi ætate vixit X. 52.
 Nicephori XLI. 29. nisi legendum, *pastillus νικηφόρος*, qui victor morbum superat ut XLI. 60. *ἀνίκητος*, *invictus*. Sic *Callisti* antidotum in Nic. Rhegini editione c. 126. al leg. *καλλιστον*, optimum.
 Nicolai Papæ mentio II. 9.
 Nicolai emplastrum X. 143.
 Nicolaus Myrepfus testatur se medicamentum Serapionis expertum in Menelao, Andromacho & Melancalamo I. 66. alia qua sanatus Clearchus & alii multi, gratia DEI I. 75. Versatus in urbe Nicæa XXIV. 12. Alexandriæ meminit I. 241. X. 127. XVI. 31. &c.
 Niconitobes Bantinus XXXII. 67.
 Nili XXIV. 32.
 Nymphodoti XLI. 97. 108.
 Onesimi XXIV. 9.
 Oribasii III. 33. X. 130. XXXII. 86. XXXVI. 60. XXXVIII. 88
 XLI. 20. 96.
 Orionis *κένις* III. 40.
 Magistri Orsoni sive Urfini Medici XXXII. 6. 21.
 Pacianum collyrium XXIV. 47.

- Pæonia antidotus I. 133.
 Patrocli Cæsaris III. 81.
 Pasionis XLI. 43.
 Pauli I. 210. V. I.
 Petri & Pauli SS. Apostolorum emplastrum X. 1.
 Paula, emplastrum X. 163.
 Pelagiæ Patriciæ XVIII. 35.
 Pelagius ex Megistanibus Alexandriæ XXXVIII. 96.
 Petri S. Apostoli Domini antidotus I. 89. Petri & Pauli emplastrum.
 X. 1. Sal Apostolorum II. 15.
 Philagrii III. 27. IV. 3. V. 53. IX. 22.
 Philippi XLI. 14.
 Philonis Medici I. 242. 243. 244. 383. vide infra, Serapion.
 Philoxenios antidotus I. 239, 240. XXXVI. 24.
 Politi antidotus I. 147.
 Antidotus Praxagoras I. 356.
 Procli antidotus antipodagrica I. 129.
 Protillii Medici in Germania captivi X. 186.
 Ptolemæi iatrosophistæ I. 420.
 Ex Rufi libris XVIII. 40. XXIII. 23. 24.
 Saracenica antidotus I. 209.
 Sardacii I. 201.
 Collyrium Pacianum Domini Seleuciensis XXIV. 47.
 Serapionis X. 149. Medicamentum inventum in Opido Diphtera, ut
 Philo Medicus ad Regem Italum tradit I. 66.
 Severiani XXXVI. 23.
 Socratis Medici I. 174.
 Sophronii XXIV. 30.
 Sorani IX. 7. XXVI. 31. XXXVIII. 84.
 Soterichi Azaniti X. 27.
 Stephani II. 18. Atheniensis Philosophi IV. 6.
 Syngeli Regalis I. 294. nisi legendum Angeli. Vide supra, Michaëlis.
 Suffimentum boni Angeli XXI. 18. boni Angeli pulvis XXXVI.
 27.
 Magistri Bartholomæi Syriani XXXII. 19.
 Theodori IX. 23. Actuarii XXXVI. 138. Magistri XXXVI. 104.

oio di-

θεοδώρηται antidoti l. 214. 215. 216. 217. 218. 406. 441. seq. XXII. 3.

4. ἰσόθεσι l. 280. 281. Θεόπεμπη l. 283. Θεόδωπ l. 12.
XXIV. 39. Manus DEI l. 466.

Aqua τῶν ἁγίων Θεοφανίων, sacri baptismatis VII. 6. XIV. 8.

Theophili Chirurgi XXIV. 79.

Tralliani XXIII. 34. supra, Alexandri.

Veronice, suffimentum ad abigendum omnem spiritum malum XXI. 12

Ursini, vide supra Orsoni.

Xenocratis XXXV. 85.

Xysti XXXII. 59.

Ζηνοφίλ l. 251.

Zoili XXIV. 25.

Zopyri l. 291.

Zosimi III. 18.

IV. Elenchus Medicorum veterum, præcipue eorum quorum scripta desiderantur, vel de quibus mentio in priscis monumentis occurrit.

Quod in aliis doctrinæ generibus sumi conatus, ut claros in illis
scriptores qui à veteribus memorantur, in usus studiosorum collectos
referrem ordine alphabetico: sicut fecisse me commemini in Scriptoribus
Ænigmatum Volum. X. p. 538. seq.

Scriptoribus de Alexandro Magno lib. 3. c. 8.

Argonauticorum lib. 3. c. 21.

Arianis & contra Arium Vol. VIII. p. 335. 312.

Arithmeticis lib. 4. c. 22.

Astrologis lib. 3. c. 20.

Catenarum auctoribus in libros sacros lib. 5. c. 7. Volum. VII.

Chronicis Volum. VI. p. 135.

Commentariis in scriptores Novi Testamenti lib. 4. c. 5.

Conciliis universalibus & particularibus, Volum. XI.

Ecclesiasticis libris Græcorum, ad calcem Voluminis V.

Episcopis Alexandrinis Vol. VIII. p. 594. 598. Cæsareensibus Vol. VIII.

pag. 338. CPolitanis Vol. VI. p. 707. 757. Hierosolymitanis

Vol. X. p. 503. 506. Romanis Vol. XI. p. 735. 745.

Scripto-

- Scriptoribus Epistolarum lib. 2. c. 10.
 Eroticis Volum. VI. c. ult.
 Etymologicis, Volum. X. p. 22.
 Scriptoribus contra Eunomii hæresin. Volum. VIII. p. 250.
 - - contra Eutychianos Vol. IX. p. 311.
 Fabularum scriptoribus lib. 2. c. 9.
 Geographis lib. 4. c. 2.
 Geometris lib. 3. c. 14.
 Geoponicis Volum. VI. p. 506.
 Grammaticis lib. 5. c. 7. Volum. VII.
 Scriptoribus contra Ecclesiam Græcam Volum. X. p. 441. seq.
 - - contra Hæreses lib. 5. c. 11. Volum. VII.
 Harmoniarum Evangelicarum scriptoribus lib. 4. c. 5.
 Historiæ Byzantinæ scriptoribus Volum. VI. p. 684. 769. Ecclesiasticæ,
 id. p. 112. & Vol. XII. p. 152. seq. de expeditionibus in Palæsti-
 nam Vol. VI. p. 763. seq.
 Scriptoribus in Homerum lib. 2. c. 5.
 Jurisconsultis lib. 6. c. 6. Volum. XII. p. 330. seq. & 564.
 Legum latoribus lib. 2. c. 14.
 Lexicis Volum. X. p. 105.
 Locorum communium collectoribus. Volum. VIII. p. 839.
 Manichæis & scriptoribus contra Manichæos lib. 5. c. 1. p. 287. seq.
 Medicis Græcis editis Vol. XII. p. 571. ineditis Vol. XII. p. 780. Che-
 micis Vol. XII. p. 775. Chirurgis Vol. XII. p. 778. Gynæcio-
 rum scriptoribus XII. p. 699. Hippiatricis Vol. VI. p. 494. de uri-
 nis Vol. XII. p. 779.
 Melodis Ecclesiæ Græcæ Volum. X. p. 130.
 Rei militaris scriptoribus lib. 3. c. 30.
 Monothelitis & adversus Monothelitas Volum. X. p. 202.
 Musicis lib. 3. c. 10.
 Scriptoribus contra Nestorium, Volum. IX. p. 286. seq.
 Oratoribus lib. 2. c. ult. & lib. 4. c. 30.
 Philosophis ante Socratem lib. 3. c. 13.
 Cynicis lib. 3. c. 13.
 Epicureis lib. 3. c. 33.
 Megaricis lib. 3. c. 33.
 Peripateticis lib. 3. c. 11.

Plato.

Platonicis lib. 3. c. 3.

Pythagoricis lib. 2. c. 13.

Scepticis lib. 3. c. 33.

Stoicis lib. 3. c. 15.

Scriptoribus & Synodis in causa Photiana Volum. IX. p. 372.

Poëtis Comicis lib. 2. c. 22.

Epigrammatum scriptoribus lib. 3. c. 28.

Lyriceis lib. 2. c. 15.

Metaphrastis Psalmodum lib. 5. c. 16. Volum. VII.

Tragicis lib. 2. c. 19.

Scriptoribus de re pictoria & statuaria lib. 3. c. 24.

Proverbiorum scriptoribus lib. 4. c. 9.

Rhetoribus lib. 4. c. 32.

Sanctis, Græcorum stylo celebratis. Volum. IX. p. 48. seq.

Scriptoribus Theogoniæ lib. 2. c. 8. §. 15.

Scriptoribus de Veritate Religionis nostræ Christianæ Volum. VII. pag. 96. seq. quos nuper proprio Volumine diligentius exposui, edito Hamb. 1725. 4.

Similem operam velim jam præstare universe Medicis, atque ordine literarum tradere illos quorum apud veteres sit mentio, ac si quorum memorantur scripta annotare, ita usus tum virorum doctorum observatis, tum plenissima quæ hætenus de hoc argumento exstat nomenclatura viri insignis, & non minus variæ eruditionis laude quam profunda juris scientia clarissimi *Andrea Timquelli*, in opere de nobilitate, ut horum industriæ etiam à meo studio & lima nonnihil accessisse, lector pro æquitate sua boni consulturus sit.

Ali sive *Haly Ibn Abbas al Maginshi* sive Magus, discipulus celebris doctoris Abou-Maher Moussa ben Jaffer, claruit circa A. C. 1100. & scripsit opus celebre & ante Canonem Avicennæ vulgatum inter Arabes frequentissimi usus, cui titulus (*) *Maleki* sive *Kamel al sanaat al Thabbiat* sive *thesaurus artis Medicæ* divisus in partes duas, Theoreticam & Practicam, singulis libros decem complectentibus, opus spissum quod Latine ex Arabico vertit Stephanus nescio quis, Philosophiæ discipulum se vocitans, cujus interpreta-

C

tio

(*) Vide Herbelotum in *Abon Maher*, in *Ali* & in *Maleki*.

tio prodiit Venetiis 1492. & Lugd. 1523. fol. Idem Arabice à Jacobo Golio allatum ex Oriente exstat quatuor Volum. in fol. inter libros Arabicos MStos Bibliothecæ Leidenfis n. 734. Hic Haly præter Arabes Aaronem, Messium sive Mesuen, Joannem Serapionem aliosque allegat etiam Græcos Hippocratem, Galenum, Paulum, Oribasium, Magnumque. Et quoniam hoc ab aliis quoque Arabibus fit Medicis, qui Græcorum vestigiis passim insistant, itaque & illis, exemplo Tiraquelli, locum in hoc Medicorum veterum elencho dare volui.

Aaron laudatus sæpius scriptoribus Arabibus, fuit presbyter Alexandrinus qui tempore Heraclii scripsit Græce ut opinor pandectem Medicinæ, quem ex Syriaco vertit sub septimi sæculi initia Arabice Judæus Medicus qui Barthol. Herbeloto p. 129. Bibl. Orientalis appellatur Massergiuhe. Citat Aaronem hunc Mesue in Antidotis, Serapion Simplicium c. clxj. Rasis li. j. Continentis c. j. & iij. & v. & alibi sæpe, Haly in thesauro Medicinæ, & Constantinus Africanus, in lib. de Incantatione: adducitur etiam in libello sive Epistola quæ Latine versa ex Arabico fertur sub Galeni nomine ad filium ex libris Græcorum & Indorum de incantatione, adjuratione & suspensione T. ult. edit. Juntar. p. 42. *Aaron dicit, fercus elephantis cum lacte caballino mixtum & corio cervino ligatum & umbilico mulieris suspensum non permittit concipere.* In hoc parvo scripto Galenus pluries citatur, ut ideo fortasse Galeni lucubrationibus attextum fuerit.

Abanus de Abano. Infra in *Petro Aponensi.*

Abascantus ἰατρῶων ἐν Λαγδάνῳ. Galen. lib. 2. de antidotis T. 2. edit. Græcæ Basil. p. 451. citatur iterum in libris *ἡ ἔκπυς* sive de medicamentis per loca corporis humani T. 2. p. 298. & p. 266. ubi legas *Παρακλητὴς Ἀβασκάντης*. Interpres legit *ὁ ἐκ Κλητῆς*. In Statii, Poætæ Latini, libro quinto silva I. est ad Abascantum alium sacerdotem, obitu Priscillæ uxoris afflictum. Abascantum Augusti Imp. libertum & alios hoc nomine videre licet memoratos in lapidibus præfatis, quos affert Johannes Meursius exercitatt. Criticar. parte 2. c. 8. p. c. 125. seq. quibus tribus Latinis inscriptionibus addere licet hanc Græcam observatam Ephesi a Jac. Sponio & Georgio Whelero T. I. itineris in Italiam, Dalmatiam Græciam &c.

am &c. T. I. p. 407. Ὁ μνημῆν Π. Οὐνδῖς Ἀβασκάντης, νιῶντες
Οὐνδῖς Ἀβασκάντης.

Abbas Curianus, vulgo *de Curia* appellant, cujus meminit Nicolaus antidotarius in electuario Ducis. Ita Tiraquellus, Nicolaum Salernitanum, ni fallor intelligens.

Abbatenus qui tempore Joannis, Serapionis F. qui & ipse Serapion communiter appellatur, hoc est medio sæculi undecimo nonnulla Galeni in Arabicum sermonem transtulit, sicut alia *Honain ben Jsaac*, de quo infra, suo loco. Vide, *Albatenus*.

Abdal-al-Adoviat, titulus operis alphabetico ordine concinnati Arabice de medicamentis succedaneis tam simplicibus quam compositis auctore *Schabour ben Sabal*. Barthol. Herbelot p. 5. Bibl. Orientalis.

Abdala Ebra Baccal, Medicus Toletanus, cujus liber de agricultura, scriptus A. C. 1269. fuit in Bibliotheca Escorialensi.

Abdala filius *Hychia*, citatur à Rasi, lib. Continentis ij. c. iij.

Abdala Narach, Hispanus, Medicæ artis peritus citatur à Serapione Simplicio c. cccxvij. & à Nicolao Monardes Medico Hispanensi. Vide Nic. Anton. T. 2. Bibl. veteris Hispanæ p. 231.

Abdal malek ben Zohar, Medicus Hispanus, Muhamedanus, vulgo *Aven Zohar* de quo Herbelotus in *Zohr* sive *Zohar* & *Ebn Zohr* nec non in voce *Adviab* qui est titulus libri quem scripsit de medicamentis & cibus facile parabilibus.

Abdalsalam ben Genghides al-Giabali, Philosophus & Medicus sub Kalifatu Nasseris qui obiit anno hegiræ 622. (Christi 1225.) Herbelot p. 10.

Abderanus VII. Saracenorum Rex medicinæ peritus, ad quem Rex Hispanus Sanctius cognomento Crassus, (qui A. C. 967. diem obiit) Cordubam profectus est ut ab eo curaretur. Ejus abditas curationes, decem sectionibus perscriptas laudat Jo. Georgius Schenckius præf. experimentorum exoticorum, qui partem illarum illustratam à se edere voluit.

Abdorrachman filius Abizenadæ, cujus librum de animalium proprietatibus laudat Bochartus T. I. hierozoici p. 836. & Georgius Hieron. Welschius in sylloge scriptorum Medicorum ineditorum. Vul-

gavit è Bibl. Mazariniana Abraham Ecchellensis Parif. 1647. cum notis.

Abdullah ben Ahmed ben Mubamed & Malequi Elasciab, notior nomine *Ibn Beithar* auctor operis *el mogbni*, de medicamentis simplicibus, divisi capitibus decem & scripti Damasci, anno hegiræ 695. Christi 1295. His alius scriptor anno hegiræ 919. Christi 1513. alteram partem capitaque alia decem addidit. Utraque pars Arabice MS. in Bibl. Medicea Florentina. Vide Amœnitates literarias V. C. Joannis Georgii Schelhornii T. 3. p. 148. seq. ubi singulorum capitum argumenta.

Abdusiu, Rasi lib. iij. Continentis c. ij. & iterum c. vj. ubi eum citat ex ipsius summa.

Abdu, vel *Abdux*, utrumque enim reperio apud eundem Rasim, ejusdem operis lib. 1. c. item 1. ubi eum citat ex lib. De memoria: & lib. 3. c. 7. ubi & ex summa ipsius, quod me in certam opinionem adducit, ut sit ille *Abdusiu*, qui & ex eodem opere citatur. Ita Tiraquellus, cui plerique etiam alii Arabes Medici observati sunt.

Aben Amram sæculo IX. Medicæ artis laude inclytus, de quo Conringius introducit. in artem Medicam c. 3. §. 21. Vide infra, *Isaac*.

Abenguesit, sive Albenguesit, utrumque enim reperio. Cujus librum habemus de facultatibus medicamentorum & ciborum, a Geraldo Cremonensi ex Arabico in Latinum conversum. Abenguesit autem vocatur Serapioni, Simplicium c. cxx.

Aben Mesebab, Serapioni, Simplicium c. cccxlj.

Aben Mesuai, eidem in eo opere sæpe citatus.

Abenniliel, Medicus Arabs.

Abenruß, vide, Averrois.

Abensina, infra in *Avicenna*.

Abenzoar clarus circa A. C. 1030. de quo consulendus Nic. Antonius T. 2. Bibl. veteris Hispanæ p. 233. seq.

Abbalsadil, Serapioni tractatu vij. qui est de Antidotis c. xvij.

Abbomeron, sive *Abbumeron*, sive etiam *Abmyeron*, dictus *Abynzoar*, sæpe citatus Averroi, extatque ejus liber in re medica, cujus est titulus *Tbeizir*.

Abicbilal Emisib, Rasi lib. xj. Continentis, c. v.

Abidhuasim, Serapioni, Simplicium c. clxxxv.

Abigebsar, Rasi, Continentis lib. vj. c. ij.

Abima-

Abimater, Medicus Arabs, ut superiores.

Abimbet Abdrazab, Serapioni, Simplicium cap. clxx.

Abinarax, Rasi lib. ij. Continentis, cap. ij.

Abimiraygi, ejusdem operis lib. ij. c. item ij.

Abix, sive *Habix* (utrumque etiam reperio) apud Serapionem in Simplicibus sæpe, & in pandectis Matthæi Sylvatici.

Abizianus Syrus qui scripsit de pulsibus, apud Georgium Vallam lib. xx. c. iij. expetendorum & fugiendorum, & lib. j. Physicorum. In Bibl. Leidenſi, inter libros qui fuere V. C. Isaaci Voſſii, exſtant uno folio Ἐσοφωπέτης ὡς μὲν Ἰνδοὺς Ἀλὴ, ὡς δὲ Ἑλλήσι Ἀβηζιανὺς ὡς σφυγμῶν.

Ablabius in quem defunctum hoc Theosebii Epigramma lib. 3. Anthologia p. 348. in quo Hippocrati confertur & Galeno.

Ἴδεν Ἀκιστορὴ τρία πένθεα, κέρατα χαίτην
Πρῶτον ἐφ' ἵπποκράτει, καὶ δεύτερον ἀμφὶ Γαληνῷ
καὶ νῦν Ἀβλαβίᾳ γοερῶ ὡς εἰ σήματι κεῖται,
ἀιδομένη μὲ κένον ἐν ἀνθρώποισι φανῆναι.

Hoc est Vincentio Oſopoeo interprete :

*Vidit tres luctus confis Medicina capillis
Hippocrate extincto & vitam linquente Galeno,
Nunc facta Ablabii lacrymis deplorat acerbis,
Poſt hunc in terris verita apparere ſuperſtes.*

Valde incertum, idem ne ſit Ablabius cujus Gothica laudat Jor-
nandes c. 4. 14. & 22. licet id Brodæo, viro doctiſſimo, perſua-
ſum eſſe video.

Aboali sæpe citatus à Meſue. Vide infra, *Abuali*.

Abobanifa, vel ſine ſpiritu Aboanifa, nam utrumque reperio apud ipſum
Serapionem, Simplicium, c. xlvij. lvij. & alibi sæpe.

Abolonifus, Rasi lib. iij. Continentis, cap. vij.

Abonbaſen, Serapioni, Simplicium, cap. clxxxv.

Abraham Avem Hezre, cujus eſt libellus de Luminaribus & Criticis die-
bus.

Abraham Judæus, qui inter aliā ejus opera vertit Hebraice quosdam liberos Serapionis. Et is est, ut opinor, qui interdum citatur *Abraham* simpliciter Serapioni, Simplicium c. clxij. interdum *Judeus* etiam simpliciter, vide *Judeus*.

Abraham de Balmis Hebræus clarus circa A. C. 1560. medicus quidem professione, sed qui multo plura opera scripsit in aliis artibus & scientiis, quam in medicina, quorum nomenclaturam reperies in Bibliotheca Conradi Gesneri, & accuratiorem in Venerandi nostri atque eruditissimi Wolfii Bibl. Hebraica T. 1. p. 69. seq. Idem p. 202. Galeni librum de plantis ab hoc Abrahamo versum memorat.

Abraham ben Salomo Cohen, de quo idem p. 102. librum ejus de febribus malignis memorans qui inter Codices Warnerianos MS. exstat in Bibl. Leidensi. Omitto juniores, ut *Abrahamum ben David Arie* sive Leonem, Mutinensem Rosche hoc est Medicum, de quo laudatus Wolfius T. 1. Bibl. Hebr. p. 36. seq. *Abraham Ferrar*, de quo p. 98. *Abraham ben Juda* CPolitanum Karæum circa A. C. 1520. de quo p. 59. & 102. *Abrahamum Nebemiam* Lusitanum sæculo decimo sexto exeunte clarum, de quo idem p. 92. *Abrahamum e porta Leonis*, Mantuanum de quo idem pag. 37. & 96. &c.

Abrucalis, Galeno lib. vj. Simplicium, ut ex Tiraquello etiam Heidenreichius. Sed apud Galenum non reperio.

Abuall Ibn David, el Misri sive Ægyptius. Ejus compendium ex opere Rasis de medicamentis MS. in Bibl. Medicea. Vide C. V. Jo. Georgii Schelhornii amoenitates litterarias T. 3. p. 208.

Abuambrum, sive *Abuamanbrum*, nisi duo sint, Serapioni Antidotorum cap. viij. in duobus locis, & iterum c. xvj.

Abubabar de quo Thomas Bartholinus p. 107. libri de Medicis Poëtis.

Abubeter, vide infra *Albubeter*.

Abubilket, & *Abubiker*, *Abubukir* Rasi lib. Continentis viij. cap. j & ij. in diversis locis.

Abubare Mugamet, vide *Albubeter*.

Abuchilel Hunifi, Rasi Continentis lib. vj. c. j. nisi sit *Abichilal*, de quo supra quod facile crediderim, præsertim quod in translationibus Arabum medicorum corrupta sint frequentissime authorum nomina.

Abues,

Abues, Serapioni Simplicium tractatu vij. c. viij.

Abugeris & Abugerig, & Abugerib, & Abugerius, & Abugerigius, & Abugirigius, & Abuginrigius, & Abugeraeg monachus aut nomine, aut ordine, Serapioni Simplicium c. cvij. Rasi lib. j. Continentis, c. iij. & iij. & lib. iij. c. j. & lib. vj. c. j. & lib. x. c. j. & libro duodecimo cap. j. Non tamen in omnibus illis locis titulus ille Monachi ponitur, sed in multis. Infra *Albugerig*.

Abubabram, Serapioni, Antidotorum c. viij. & xvij. & forte est *Abuabram* de quo supra, vide infra *Albuabram*.

Abulfadl ben al mohandes. Idem de quo mox, *Abul Maslar*.

Abul Maslar al Andaloufi sive Hispanus, defunctus anno hegiræ 529. (Christi 1134.) centesimo undecimo post Ebn Sina sive Avicennam scripsit de medicamentis simplicibus, ut inter Arabes fecerunt etiam tum idem *Avicenna*, tum *Ebn Vahed, Ebn Samgiun, Mofskeddin* al Bagdadi, *Abulfedhl ben al Mohandes* sive filius Geometræ: *Katschideddin Abu Mansur Ebn Coburi*, defunctus A. hegiræ 639. (Christi 1241) qui de eodem argumento scripsit jussu Regis Damasci & Hierosolymæ ad Moaddham ben al Adel, qui magni Saladini nepos fuit. Denique *Ebn Reishar*. Vide Herbelotum in voce *adriab al Mofredab, & Giamé*.

Abu Ali ben Massibi, Medicus Christianus de quo infra in *Massibi*.

Abu Ali ben Sina, vulgo *Avicenna*, de quo infra in *Avicenna*.

Abubeker ben al Bedr, Medicus veterinarius, cujus liber Hippiatricus Arabice MS. in Bibl. Regis Christianissimi n. 904. inscribitur: *Kamel al Sanatein*. Herbelot. p. 20.

Gregorius Abulfaragius ex Melitena Armeniæ: notus opere Chronico quod Arabice scripsit ab orbe condito usque ad A. C. 1284. & cum latina versione edidit Eduardus Pocockius, Oxon. 1663. 4. fuit filius Aaronis al Thabib sive Medici Malatienfis, idem artis Medicæ peritus, licet professione ipsum Medicum fuisse, quod à nonnullis traditum est, (*) minus constet. Vide Herbelotum Bibl. Oriental. p. 24. seq. Eusebium Renaudotum T. 2. liturgiæ. Oriental. p. 469. seq. (**) & Josephum Simonium Assemanum T. 2. Bibl.

(*) Ut a præstantissimo Cayco in Hist. literar. scriptor, Eceles. ad A. C. 1284. quem secutus fui in Bibl. antiquaria p. 179.

(**) Journal des Savans 1716. T. 2. p. 492. seq. Acta Erud. 1723. p. 13. seq.

Bibl. Orientalis Clementino Vaticanæ c. 41. qui Episcopum Tagritensem vocat T. 1. p. 30. & 57. ubi ejus horrei sive notarum in S. Scripturam meminit.

Aboulbeim ex Murcia Hispaniæ, Mathematicus & Medicus quam artem Damasci cum laude exercuit. Vide Herbelotum p. 26.

Aboul-Miamen Mossbafa, Medicus inter Arabes celebris, defunctus Anno Hegiræ 1015 (Christi 1606.) scripsit commentarium in librum physiologicum *Escharat val nadbair*. Herbelot. p. 26.

Abou-Offaiba, ben Abi Offaiba auctor historiæ Medicorum Arabum cujus titulum Herbelotus p. 31. annotat hunc: *Oium al enba fi shabacat al ashebbas*. De Medicis Arabibus etiam *Ebn al Daiab* in *Akbar al ashabba*, sive historia Medicorum id. p. 43. atque *Iman Bedreddin Mahmud, ebn Ahmed Alaini* defunctus anno Hegiræ 855. (Christi 1451.) in *akd. al giuman fi tarikb* sive opere XIX. divisio voluminibus, de vitis virorum illustrium. id. p. 42. Nec non *Tageddin Ali ben Alkban*, Bagdadensis in *Akbbas al Odaba* sive historia eruditorum qui inter Musulmannos florere usque ad annum Hegiræ 674. quinque voluminibus. *Iman Cassim ben Mohammed* al Corthobi sive Cordubensis defunctus anno Hegiræ 242. (Christi 856) in *akbbas ab olama al Andelous* sive historia doctorum Andalusiorum sive Hispanorum: *Scheik Bakoviah al Shirazi*, defunctus anno Hegiræ 325. (Christi 936.) in *akbbas al arefin* sive historia eruditorum: *Mardin* qui obiit anno Hegiræ 788. (Christi 1386) & *Zeineddin Serigia Mohammed al Malatbi*, qui ambo de viris tractarunt illustribus, & suo quisque operi titulum præfixit *akbbas al aian*. Præterea *Aboul Hassan Ali ben Angiubin al Bagdadi*, defunctus anno Hegiræ 674. (Christi 1275.) in *akbbas al Mossanefin* sive historia scriptorum Arabum, sex voluminibus.

Abou Sadek, Abdalrahman ben Abisadek, auctor commentariorum in Hippocratis aphorismos & Galenum de usu partim corporis humani. MS. in Bibl. Regis Christianissimi n. 949. Herbelot. p. 39.

Abou-Sabal al Massibi sive Christianus, qui Avicennam in arte Medica instituit: auctor *Centi'oquii*, Arabice *Miar*.

Abou Salem ex Melitene Armeniæ, Medicus Christianus de secta Jacobitarum, qui sibi ipsi necem conscivit cum excidisset gratia Aladini, Sultani Iconiensis, qui A.C. 1236. obiit. vide Herbelotum p. 39. & 83.

Abul-

Abulbaram Ibn Ennefs el Coraisci, sive Coraisita cujus commentarius in Canonem Avicennæ MS. in Bibl. Medicea. Vide Amœnitates literarias T. 3. p. 200.

Abulbasam cujus meminit Thomas Bartholinus in Medicis Poëtis p. 107.

Abulkasem Abdurshaman, Ibn Ali ben Ahmed ben Abi Sadik Nischiaburensis ex provincia Chocasanensi, Commentarius in quæstiones Medicinales Hunaini, decem libris: & alius liber de Magia naturali MS. Arabice in Bibl. Medicea. Vide Amœnitates literar. T. 3. p. 193. & 205.

Abulcens, Avicennæ lib. v. in quo compositiones Pharmacorum describit.

Abu Mansur el Hasen ben Nub, el Camari, de morbis internis & externis libri duo, & tertius de febribus. MS. Arabice in Bibl. Medicea. Amœnitatt. literar. T. 3. p. 195.

Abu Merevan Ben Zoheri. Ejus liber de Medicamentis & diætâ MS. in eadem Bibliotheca. id. p. 196.

Aburnius Valens, Galeno lib. Pharmacorum α' γ' vij. T. 2. edit. Græcæ Basil. p. 418. ubi semel vitiose excusum σαβέρνι. Fuit & Jurisconsultus hujus nominis, cujus sunt libri vij. Fidei commissorum.

Abuseid & Abuzeid, (utrumque enim reperio) apud Serapionem Antidotorum c. xvij.

Abbumeron vide supra *Abbumeron*. Libri III. de re Medica, ex Arab. Latine. Venet. 1496.

Abynzoar, vide in eodem loco.

Acacius cujus medicamentum refert Galenus γ' π' π' T. 2. Basil. p. 267.

Acesias, qui causam dedit illi proverbio Ἀκεσίας ἰάσατο, *Acesias medicatus est*, de quo hæc vir Clarissimus Jo. Jacobus Baierus Medicus Altdorfinus celeberrimus in Adagiorum Medicinalium centuria Lipsf. 1718. 4. p. 5. seq. Refert hoc adagium *Zenobius* †) commemorans, fuisse medicum imperitum, qui pedibus agrum aliquem sanare volens, male curavit. Ejusdem quoq; mentionem faciunt *Diogenianus & Mich. Apostolius*, omnes vero allegant *Aristophanem*, quod is in Tetrametris scripserit: Ἀκεσίας ἔν περὶ πὴν ἰάσατο; i. e. *Acesias podicem medicatus est*: indeque colligunt, virum fuisse imperitum & infelicem medicum.

D

Ubi

†) Centur. I. proverb. 51. Diogenian. II. 3. Apostol. II. 23.

“Ubi vero & qua ætate vixerit *Acesias* ille, parum liquet; nec
 “enim apud alios Autores antiquos, nomen ejus, quod sciam, oc-
 “currit, præter *Asbenaum*, qui inter scriptores ὀψαρτυκῶν, aut
 “qui artis condiendi præcepta tradiderunt, *Acesiam*, *Acestiumque*
 “quendam numerat; licet valde dubitem, an hic idem sit cum il-
 “lo quem indicat paroemia: quod si omnino hic esset, creden-
 “dum sane foret, meliorem coquum aut conditorem, quam me-
 “dicum, se præstitisse *Acesiam*. Quamvis autem sine dubio nun-
 “quam non extiterunt multi similes *Acesia* medici, in Judæa ta-
 “men gente tales quondam præ cæteris abundasse, fidem facit ex-
 “emplo suo mulier αἰμορροῖσα, de qua *Marcus* Evangel. V. 25. &
 “26. testatur, quod multa fuerit perpeffa à compluribus medicis, &
 “erogaverit omnia sua, nec quisquam profecerit, sed magis deterius
 “habuerit. Ast enim vero sæpe satis inique culpa non succeden-
 “tis ex voto curationis in Medicum transfertur, quando vel ipsi-
 “us ægroti contumacia, vel adstantium negligentia, vel morbi
 “denique & causarum ejusdem potentia obfistunt. Merito hinc,
 “patrocinium innocentis artificis in se suscipiens *Ovidius* ita ce-
 “teinit:

*Non est in Medico semper relevetur ut ager,
 Interdum docta plus valet arte malum.*

Fuit & *Acesius* quidam Novatianorum Episcopus *Sozomeno* I. 22. *Gelasio*
 in actis Concil. Nicæni II. 30. & *Suidæ* memoratus, qui *Socrati* lib. I.
Acesilaus, ad quem vitæ austeritate se aliis præferentem *Constant. M.*
 θὲς ὃ Ἀκείσι κλίμακα, ἔμὸν ἀνάβαθις τὸν ἑρᾶν. *Erigito tibi*
scalam Acesie, & ad cælum solus ascendito. Omitto *Acesæum*, à
 quo proverbium τὴν Ἀκείαι σελήνην, *Acesai lunam* memorat *Apo-*
stolius XVIII. 46. in eos qui lente rem gerunt, ab *Acesæo* *Ne-*
lei gubernatore ad lunam actiones suas differentem. Ἀκείσι em-
 plastrum apud *Galen.* I. κτ' γένη T. 2. p. 325.

Acestinus, apud *Heliodorum* *Historiæ Æthiopice* lib. IV. p. 171. si vera est
 ea historia. ὁ λόγιος Ἀκείων, (εἶδα δὲ πρὸς τὸν ἄνδρα) τῷ καρπῷ τὴν
 χεῖρα καὶ ἀκρότης ἐμβαλὼν ἀνακρίνειν διπὸ τ' ἀρτηρίας εἴκει τὸ πά-
 ρος &c. *Acestius* scriptor ὀψαρτυκῶν. *Athenæ* XII. p. 516.

Δεθαασος

Achaasos Athenienſis Galeno, ſi is eſt, quod nunquam credidi, in lib. De medicinis expertis, qui Latine tantum exſtat verſus ex Arabico T. ult. edit. Junt. pag. 111. *Ab Achaasos experimentatore* (Empirico) *Athenarum ſumma medicina.* *Ab iſta nobiliſſimo Medico accepimus tres medicinas compoſitas, quibus ſemper uſi ſumus &c.*

Achalaemen vide infra *Alchalabamen*.

Achamas. vide *Athamas*.

Achilles unus celeberrimus è Græcorum Principibus, Homeri illuſtratus ingenio, & poſt mortem divinis affectus honoribus (*) *Medicæ* etiam artis laudem tulit, de qua juvat audire *Tiraquellum* lib. de nobilitate p. 267.

De *Achille* *Vindicianus* illo carmine ad *Valentinianum* Imp.,

Quod natum Phæbus docuit, quod Chiron Achillem,

Quod didicere olim Podalirius atque Machaon,

Præceptore ſuo, &c.

Et ante eum *Homerus* libro λ. *Iliados* v. 831. qui & libro primo ejus, dem operis v. 56. ſeq. tradit eum cauſam peſtilentiæ Græcorum, cognoviſſe. Et de eo loquens *Sidonius Apollinaris*, Carmine, ix. v. 131.,

Venatu, ſidibus, palæſtra & herbis

Sub Saturnigeno ſene inſtitutus.

Chironem enim *Saturnigenam* vocat, quod *Saturno*, & *Philyra* eſſet, genitus. Et *Claudianus* in *Panegyrico* de tertio conſulatu *Honorii*, v. 60.

— *Non ocus hauſit Achilles*

Semiferi præcepta ſenæ, ſeu cuspide artes,

Sive lyra cantus, ſocias ſeu diſceret herbas.

Cæterum iſ herbam *Sideritem* *Achilleam*, ſive *Achillion* à ſe dictam, invenit, qua vulneribus mederetur, quaque ſanare *Telephum*, dicitur, ut ſcribit *Dioſcorides* libro iv. cap. xxxij. *Plinius* libro, xxv. cap. v. & *Apulejus* de herbarum viribus cap. lxxxix. quam, vis idem *Plinius* lib. xxxiv. cap. xv. eum aliter ſanare dicat. Et, huc alludit *Claudianus* ad *Adrianum*, *Epist.* 1. 46.,

D 2

SANUS

(*) Vide *Apollodorum* in periplo ponti *Euxini*, ſub extrem. ubi de *Inſula* *Achillis*,

Sanus Achilleis remeavit Telephus () verbis,
Cujus pertulerat vires, & sensit in uno
Letalem placidamque manum, medicina per hostem
Contigit, & pepulit (quos fecerat ipse) dolores.*

“Vulnus autem illud Telephi immedicabile existimabatur. Ex quo Græci vulnera quæ multum malignitatis præferunt, sicut Chironia ita *πλήφεια τραύματα* vocant, ut quæ Achillem medicum requirere videantur, teste Paulo Ægineta, quo loco de ulceribus agit, lib. scilicet jv. cap. xlvj. Telephii vulneris meminit & Galenus libro secundo Therapeuticæ. Sed & ab eodem dicta videri potest quædam hordei species, cui scilicet spica folio perquam proxima est, amplitudinis & crassitudinis majoris, ut quæ Achilleis à Theophrasto, Achillejas ab Hippocrate sit cognominata. Sunt autem qui Achillem ita dictum volunt, ἀπὸ τοῦ ἄλλου λύνειν, id est, à solvendo dolore, quoniam is medicus fuerit: quanquam alii aliunde (**) deducunt. Julius autem Firmicus, Astronomicon lib. iv. cap. x. scribit prudentissimum Achillem, (**) quisquis is fuit, libros in astronomia scripsisse. Scio autem Hyginum Fabularum cap. cj. tradidisse Achillem cum ab eo peteretur, ut Telephum curaret, respondisse se artem medicam non nosse, quo nomine reprehenditur à Raphaële Fabretto ad tabulam veterem Iliadis p. 358. „
His accedant observata Caroli Drelincurtii Prof. Medici Leidenensis ex raræ diligentiae opusculo quod Lugd. Batavor. 1694. 4. edidit inscripsitque *Homericus Achilles Caroli Drelincurtii penicillo delineatus per convicia & laudes.* Ita autem ille pag. 87.

I. Achil-

(*) al. *Achillea hasta.*

(**) Vide Drelincurtii Achillem p. 4. seq. Salmasium ad Tertull. de pallio pag. 239. seq. Cotelierium ad Clementina, homilia 6. cap. 14. Tom. 1. Patrum Apostolic. pag. 668.

(***) Hunc Achillem non illum Homeri sed *Tatium* intellige de cuius Isagoge in Aratum dixi lib. 3. c. 5. §. 23. Iste Achilles *Isidorianum* præceptorem suum laudat pag. 166. in Uranologio Petavii edit. Amst.

1. Achilles Medicinam à Chirone edoctus Iliad. A. v. 830. & 831. nec-non Iliad. A. num. 50. & π. num. 36.

* *Stat.*: Achill. V. † 159. & 160. *Claudian.* III. Conf. Honor. † 62. *Apol.* linar: Carm. IX. pag. 332. & *Tzetzes* Chil. VII. num. 94. nec- non *Plut.*: de Aud: Poët: pag. 26. & *Symposi*: Lib. V. Quæst. IV., pag. 678. atque *Lib.*: de Musc: pag. 1146. *Liban.*: Progymn: pag., 71. *Theon Soph.*: pag. 187. *Isac.*: ad Lycophr: pag. 112. *Eustath.*: ad II. A. pag. 45. † 19. & A. pag. 886. † 50. atque π. pag. 1077., † 39. *Phavorinus* demum in *Αχιλλεύς.* „

2. Qua sanavit Cleonymum pycten, idque in somnis
† *Tertull.* de Anima, num. 46. pag. 347.

* Atque sic *Achillem*, perinde ac *Jāsida*, juvit,

Scire potestates herbarum, usumque medendi.,

Æn. XII. † 392. & *Auson.* Epigr. XX. † 7. pag. 9. Illis autem her- bis *Achilles* purus putus fuit, non *Hercules* alter, sed *malomadicus*, „ è *Plutarch.*: *Symposi*: Lib. V. Quæst. IV. pag. 678. † 1. & 6.,

Valeat igitur *Achillea* sua herba tanquam *veterinarius*. Repetas autem, plantam istam à *Dioscoride*, Lib. IV. Cap. XXXVI. pag. 257. at- que *Plinio*, Lib. XX. Cap. V. pag. 625. nec-non à *Ruellio*, *Mat.*, *thiolo*, *Pena*, *Lobelia*, *Dalechampia*, *Dodonæo*, & *Job.*: *Baubino*, quibus, adde *Hesychium* in *Voce* *φίδρα*, quæ *meventosa* *, & *alata* ** *fugisset*, „ ni *gravem* illam *gravis* ille *Scriptor*, *Gisb. Cuperus*, *tribali clavo* *** „ *menti* meæ *fixisset*.,

* *Iliad* A. † 355. & 363. ** *II. A.* † 201. & B. † 7. & 109. *** *Cic.*: V. in, *Verrem*. num. XX.,

† Sic *Architectum* *Arcis Palladiæ*, *Mnesiclen*, *Pericles* sanat, *Minervæ*, monitu *per somnum*. *Plutarch.*: in *Pericle* p. 160. Sic & *Ptole.*, mæum *Lagi*, militesque multos, *radicula per somnium visa*, *Ma.*, gnus *Alexander* persanavit. *Cic.*: II. de *Divin.*: num. 66. *Diodor.*: Lib. XVII. pag. 570. *Scrub.*: Lib. XV. pag. 723. *Q. Curr.*: Lib.,

- "IX. Cap. VIII. num. 26. *Plut.* in *Alex.* pag. 668. *Justin.* Lib.
 "XII. Cap. X. num. 3. Et *Oros.* Lib. III. Cap. XIX. Sic denique
 "Vespasiano Serapis, *per quietem*, ceu Medicus adstitit. *Sueton.*
 "in *Vespas.* num. 7.
 "Videsis Alcestin ab *Hercule* Ἰατρικῇ restitutam, in *Amator.* *Plut.* pag.
 "761. ex *Euripid.* Alceste v. 858. & 1119. Eurypylum à *Patroclo*
 "sanatum, Il. A. v. 847. & *Misbridatem* insuper Φιλιατρῶντι, in *Plut.*
 "Adulatore pag. 58.
 "Imo ipsa *Dione* Venerem sanat; Il. E. v. 417. *Latoa* vero atque *Diana*
 "Æneam; Il. E. v. 447. *Hecamede* demum *Machaonem*. Il. E. v. 6.
 "Ce n'est donc pas d'aujourd'hui que tout le monde se mesle d'être Mé-
 "decin.

3. Atque Telephum, Mysorum Regem, Cointus Lib. IV. v. 152. 174. & Lib. VIII. v. 153.

- "* Quem ipse sauciaverat, *Pindar.* Isthm. V. pag. 90. & VIII. pag. 142.
 "Propert. Lib. II. Eleg. I. v. 66. *Ovid. Met.* XII. v. 112. XIII. v. 171.
 "Amor. II. El. IX. v. 8. 1. de Rem: Am: v. 48. *Trist.* I. El. v. 100. 2.
 "El. I. v. 20. 2. de Pont: El. II. v. 26. *Senec.* Troad. Act. II. v. 218.
 "Q. *Seren.* *Sammonic.* Cap. XLV. *Coint.* Lib. IV. v. 152. & 176.
 "Tzet. Chil. VI. num. 70. Telephus ergo sensit in uno lethalam pla-
 "cidamque manum, Sanus [enim] Achillea remeavit Telephus hasta.
 "Claudian: Epist. I. v. 46. Arte scilicet refectus *Hamonia*. Stat:
 "Sylv. IV. Lib. I. v. 112. & *Eustath.* ad Il. A. pag. 45. v. 38. & pag.
 "46. v. 40. Id insinuant *Horatius* Ep. XVII. v. 8. *Ælian.* Hist. Anim.
 "Lib. LVI. pag. 22. *Lucian.* ad calcem de morib: Phil. pag. 27.
 "& *Philostr.* Apoll. VI. Cap. XVIII. pag. 318.
 "Ita *Dithys*, Lib. II. p. 28. *Hygin.* num. 101. *Strab.* Geogr. XIII.
 "p. 584. *Plin.* XXV. Cap. V, p. 625. & Lib. XXIV. Cap. XV.
 "p. 819. *Plutarch.* de Util. ex inimic: p. 89. *Philostr.* Her: p. 659.
 "& 663. *Liban.* Prog. pag. 72. & Declam: III. pag. 231. *Theon.*
 "Soph: pag. 188. *Suid.* in τηλεφῶ & Cent. XIII. num. 47. *Isac.*
 "pag. 42. & 43. *Apostol.* Cent. XIII. num. 36. *Eustath.* in Il. A.
 "pag. 34. & Od. A. pag. 452. Quibus adnumero *Schol.* *Aristoph.*
 "in *Nub.* pag. 176.

Ilius

Illius porro *Telephi* ulcerosi meminerunt *Galenus* T. IV. p. 47. & 194. *Pauli*,
Aegin. Lib. IV. pag. 69. Hic ideo mirari fubit, *Gorrai*, alias flu-
entissimi, *ariditatem*, super enim *Telepho*, *pumice* *ficior* est. De-
fin: Med: pag. 628.,

4. Adjutoribus *Maçaone* atque *Podalirio*. *Dictys* Lib. II. pag. 31. & *Rhodom.* Troic. v. 802.

* Qui præstiteret *Multa manu Medica*, *Phæbique* *potentibus* *herbis.* *Æn.* XII.,
v. 402.,

Achillas *ωδυνωπηγης*, id est, compunctor (*) *Galeno* *Pharmacorum* lo-
calium lib. vij. c. v. T. 2. p. 269.

Qui *Achillas* *Secundilo.* est *Tiraquello*, ex *Galeno* lib. *Pharmacorum* κα-
τα *Ἰων* lib. vij. in *Græco* T. 2. edit. *Basil.* p. 410. & 419. est *Αχι-
λίας* *Σακυνδία*.

Achillas simpliciter, sive unus ex illis, sive alius, eidem *Galeno* ejusdem
postremi operis lib. v. T. 2. pag. 388. & *Aëtio* *Tetrab.* iv. Ser. iij.
cap. xiv.

Achilles an *Achilles* libro de venenis, citatur à *Vincentio Bellovacensi* spe-
culi natural. xx. 68.

Achilles *Bassarus*, *Velcurianus* recentioris ætatis, cujus extat libellus pro-
gnosticus, & alia quædam.

Achilles *Pirminius* *Gassarus* denatus *Augustæ* *Vindel.* Ao. 1577. ætat. 72.
de cujus scriptis Medicis *Jo. Georgius Schenckius* in *Bibl. Medica* &
Georg. Abraham Mercklinus in *Lindenio* renovato.

Achim apud *Serapionem*, *Simplicium* cap. ccxc. vide *Hachim*.

Achmetis *Habramii* filius, cujus extant vij. libri *Græca* lingua, quorum
titulus est, *Peregrinantium* *viatica.* Ita *Tiraquellus*.

Acholinus *Aetio* citatus, inter *Medicos* principes *H. Stephani* p. 413.

Acbromos foemina cujus *dyfentericam* *potionem* memorat *Hippocrates* VII.
epidemion, *extrem.*

Acostror *Galeno*, aut quisquis is est, in *medicinis* *expertis*, *Latine* tan-
tum editis *Tomo* ult. edit. *Junt.* p. 109.

Ambasius, *Rasi* lib. *Continents* v. cap. iij.

Acrisius, *Garioponto* in lib. de *febris* cap. vij.

Acron

(*) *Tiraquellus* reddit *aurigam.* Sed puto intelligi eum qui *sacriificationem* *cucurbitationem* (*σφιδρπεν*) *venæque* *sectionem* *exerct,*

Acron Xenonis F. modo à patria Agrigentinus, modo quod Athenis ἐπεφύευσεν, hoc est artem suam exercuit, Athenienſis dicitur, vixit temporibus Empedoclis, hoc est ante Hippocratem, circa Olymp. LXXX. Empiricæ Medicinæ signifer fuisse traditur, unde Plinius XXIX. 1. *Alia*, inquit, *σχολία ab experimentis se cognominans Empiricen cepit in Sicilia, ab Acrone Agrigentino, Empedoclis Physicæ auctoritate commendato.* Galenus in Isagoge T. 4. edit. Basil. pag. 372. ut ab antiquitate auctoritatem sibi conciliarent, Empiricos ad Acronem veluti auctorem provocasse testatur. τῆς δὲ ἐμπειρικῆς προέβησεν Φιλῖνος Κῶος, (*) ὁ πρῶτος αὐτὴν ἀποτιμνόμενος ἀπὸ τῆς λογικῆς αἰρέσεως, ὡς ἀφορμὰς λαβὼν ὡς δὲ Ἡροφίλου, ἔκ τε αἰκῆς τῆς ἐνεντι. Θέλωντος δὲ ἀπαρχαῖζεν αὐτῶν τὴν αἵρεσιν, ἵνα ἡ περὶ βυτίου τῆς λογικῆς (ἧς αἰρεσίαν ἀρχῆς ἰπποκράτης ὁ Κῶος προέβησεν) Ἄκρωνα τὸν Ἀκρογανῆϊνον φασὶν ἀρχαῖσθαι αὐτῆς. Μετὰ Φιλῖνον ἐγγένετον Σεραπίων Ἀλεξανδρεὺς, εἶπε Ἀπολλώνιος δύο, πατὴρ τε καὶ υἱὸς Ἀντιόχης, μετ' ἐς Μηνέδοτον, καὶ Σέξτον οἱ καὶ ἀκριβῶς ἐκράτουν αὐτήν. Pestilentia laborantibus Athenis purgato per accensos ignes Aëre levamen, ac medelam attulisse narrat Plutarchus lib. de Isis & Osiride p. 383. Ἀκρωνα γὰρ τὸν ἰατρὸν ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τῷ μέγαν λοιμὸν ἐνδοκιμῆσαι λέγουσιν, πῶς κελεύοντάς τινες νοσήσιν, ὥσπερ γὰρ ἐκ ὀλίγου. Idem referunt Aëtius tetrabibli 1. lib. 1. c. 94. & Paulus Ægineta lib. 2. c. 35. & ab Acrone didicisse Hippocratem notat Hieron. Mercurialis lib. 2. Var. Lect. cap. 18. & Vossius lib. de philosophia p. 84. Scriptum ejus Suidas commemorat, compositum utpote ab Siculo homine Dorica dialecto: ἐγραψε περὶ ἰατρικῆς Δωρεὶδὶ διαλέκτῳ, περὶ τροφῆς ὑγιεινῶν βιβλίον ἓν. *Scriptis de arte Medica, dialecto Dorica, de salubri vitæ ratione librum unum.* Addit Acronem fuisse unum ex illis qui ventos quosdam notaverunt. ἔστι δὲ καὶ ἕως τῶν πνα πνεύματ' α σημειωσαμένων, quod refero ad ventos illos pestilentes, à quorum curatione Empedocles Acronis æmulus dictus est κωλυσανέμας teste Laërtio VIII. 60. Idem Laërtius VIII. 65. narrat Acronem paterno

(*) Confer Danielem Clericum V. C. in Historia Medicinæ, Gallice edita lib. 2. p. 342. seq.

terno monumento construendo locum à Senatu Agrigentino petiisse διὰ τὴν ἐν τοῖς ἰατροῖς ἀκρότητα, quod inter Medicos primas ferret: sed restituisse ipsi Empedoclem, atque inter alios περὶ ἰσότητος sermones quibus se illo nihil inferiorem esse contendebat, dixisse per ludibrium, incidendum scilicet illi monumento hoc ἐλεγίον sive distichon, quod respicit etiam Plinius, velut serio ab Empedocle profectum interpretatus, & ex Laërtio referunt Hesychius Illustis, Suidas & ad Odyssæa i. Eustathius p. 1634.

Ἄκρον ἰατρὸν Ἄκρων Ἀκραγαντῶν πατρὸς ἄκρου
Κρύβει κρημνὸς ἄκρου πατρίδος ἀκροΐτης.

Posteriorem versum alii ita citant, & ad Simonidem referunt:

Ἀκροΐτης κορυφῆς τύμβος ἄκρου κατήχη.

Epigramma hoc propter allusionem ad nomen Græcum Acronis & Agrigenti reddi Latine nisi frigide vix potest. Acroneos video memorari in Galeno T. 2. edit. Parisiensis p. 340. Recentiori ætate claruit Joannes Acronius Frisius qui Mathesin & Medicinam docuit Basileæ diemque obiit A. 1563. de cujus scriptis Valerius Andreas in Bibl. Belgica & in Athenis Belgicis Franciscus Sueertius. De Acrone veteri Grammatico dicere me memini in Bibl. Latina. De Acrone sive Acronte Duce Cænino à quo spolia opima tulit Romulus, vide quæ viri docti ad Propertium IV. 10.

Astides Chius ὁ ψαρτυτικῶν scriptor, memoratus Athenæo lib. xiv. p. 662.

Theodorus Astuarinus apud Nicolaum Myrepsum Sect. xxxvi. 138. qui etiam Theodorus Magister xxxvi. 104.

Alius *Astuarinus*, Joannes, Zachariæ F. circa A. C. 1300. cujus libri de urinis exstant, de quo dixi Volum. XII. p. 635. seq.

Asumenus, cujus meminit Plato in Phædro & Protagora, & Xenophon libro tertio de factis & dictis Socratis. Mentio hujus quoque in Epistolis Socraticorum, decima quarta ad Xenophontem pag. 31.

ἕτως οἱ ἐπαγγελλόμενοι ὅτι ἐν πράξει, Ἀκύμνον τ' μαθόντες τὰ ἰατρικά, καὶ καὶ τὰ Μουσικά Δάμονά τε καὶ Κόννον & Ματροβίω. Confer Leonem Allatium in notis p. 185.

Adamum primum humani generis parentem Hebræi medicinam divino Numine adeptum ferunt, ut notavit Marfilii Ficinus Orat. de laudibus Medicinæ, quæ libro quarto Epistolarum ejus T. I. Opp. p. 735. inserta legitur. De libris Chymicis qui ad Adamum auctorem referuntur & de inventionem artium, sicut aliarum, ita etiam Medicæ quam illi veteres quidam tribuerunt, dixi in Codice pseud-epigrapho Veteris Testamenti.

Adamatus Salernitanus, memoratus Alberto Cranzio in Metropoli.

Adamantius, aut ut alii vocant, *Adamantus* Sophista, qui libros Physicorum Græce scripsit ad Constantinum sive Constantium potius qui Placidii uxorem duxit. Vide quæ de hoc scriptore dixi lib. 3. cap. 6. §. 38. p. 171. Citatur ab Aetio Tetrab. I. Ser. III. cap. clxiii. & Tetrab. II. Ser. IV. cap. xxvii. & xxxi. & Tetrab. IV. Ser. III. cap. vi. & ex aliis libellis.

Adamasca & *Adamascus*, Serapioni Simplicium cap. lxxxi. & ccccxv.

Adelardus Anglus philosophus idem & medicus qui scripsit Quæstionum naturalium lib. I. & in re medica lib. plurimos, vixitque sub Henrico rege Anglorum I. an. D. 1130. Hujus meminit Balæus in illustribus scriptoribus majoris Britannia.

Adeli scriptor Arabs antidotarii, & libri de medicamentis compositis. Herbelot. p. 56.

Adrianus Imperator, medendi scientia excelluit, ut testis est Aurelius Victor in Epitome. Et est collyrium utile ad plurima, ab eo inventum, ut tradit Aetius Tetrabibli lib. I. Ser. III. cap. cxiii. & præterea antidotum ab eodem compositum, & Hadrianum vocatum descripserunt idem Aetius Tetrab. IV. Ser. I. cap. cviii. Nicolaus Salernitanus, & Nicolaus à Villa nova in suo uterque Antidotario. Quanquam Marcellus Burdegalenensis lib. Medicamentorum cap. xx. quo describit illud antidotum Hadriani, dicit quod eo utebatur Augustus Cæsar, ut hinc possis intelligere Hadrianum, qui longo post Augustum tempore imperavit, id non confecisse, nisi & ipse de eodem Hadriano intelligat, nam & is Augustus, ut plerique Imperatorum dictus est. *Hæc Tiraquellus.*

Ægialeus archiater Epiphan. T. I. p. 627. Acta Archelai cum Manetè p. 23.

Ægidius Monachus Benedictinus clarus sæculo duodecimo, qui latinis versibus scripsit librum *de urinis* & alterum *de pulsibus*, de quibus non repetam quæ dixi in Biblioth. Latina. Ejusdem libros quatuor, itidem

dem hexametris scriptos *de laudibus & virtutibus compositorum medicamentorum*, primus edidit vir ingenio & eruditione clarissimus Polycarpus Leyserus in historia poetarum medii ævi pag. 502-692. Halæ Sax. 1721. 8; qui hos non diversos esse putat ab opere *de antidotis* quod huic Ægidio ab aliis tribuitur. Meminit scriptoris hujus Ægidius altæ ætate ei suppar Parisiensis in Carolino :

Nominis illa mei celeberrimus arte medendi

Cum sit & hic () ortus, cuius facundia grata est*

Et nunquam laudanda satis, nec in agmine vatum

Nomina extremos fortiri debet honores.

De hoc & aliis Ægidiis centum & quadraginta amplius, Rev. Ægidius Hochmuth in singulari libello edito Witebergæ 1725. 8.

Ægimius, Veliensis, ἡλιαῖος Galeno lib. iv. de Differentiis febrium, ubi dicit eum scripsisse *de Palpitationibus*. περὶ παλμῶν T. 3. edit. Basil. p. 8. 44. 49. ubi ἡλᾱ legitur, Eleus. Ægimii Heliæi, & Hegesippi atque Metrobii *πλακωντοποιηκὰ* laudat ex Callimacho Athenæus lib. xiv. p. 643.

Ægle, Hygia, Panacea, Jaso, quatuor Æsculapii filix artis medendi perita, Αἴγλη, Ἰασώ, Πανάκειος, Ὑγία, quarum mentio apud Plinium xxxv. 11. & Scholiasten Aristophanis ad Plutum v. 701. Plura de his Joannes Henricus Meibomius Commentario in jusjurandum Hippocratis capite sexto p. 53. seq.

Ægyptius quispiam sic simpliciter citatus Galeno in lib. Pharmac. localium iv. cap. vii. & Aetio Tetrab. ii. Ser. ii. cap. lxviii.

Ælianus Meccius Μέκκιος senior ē præceptoribus Galeni ὁ πρεσβύτερος τῶν ἐμῶν διδασκάλων Gal. lib. de theriaca ad Pamphilianum T. 2. p. 470. Alij leg. *Æmilianus*. Æliani musculorum anatomen in pretio habitam scribit idem Galenus præmio libri de musculorum dissectione ad tirones qui Latine tantum ex August. Galaldini versione prodit T. i. edit. Junt. p. 44. Ibidem refert Ælianum libro quo veluti compendium voluminum anatomicorum à patre ipsius conscriptorum fecerat, simul ex suo ingenio dissectionem musculorum adjecisse.

Ælius Cajus, Galeno in lib. ii. Antidotorum, T. 2. p. 441. vide Cajus.

Ælius Gallus, eidem, Antidotorum lib. 11. & πέντες, lib. 111. cap. 1. & lib. 1v. cap. v11. T. 2. p. 218. 259. 267. 276. 286. 303. 330. 343.

Ælius Promotus Alexandrinus Græcus medicinæ scriptor, quem ferunt extare in Italia. Αἰλίῳ Προμώτῃ ἰατρικὰ, φυσικὰ καὶ ἀντιπαθητικὰ quædam MSS. Leidæ inter libros Vossianos. Ex ejus libro πρὶ ἰσθλῶν καὶ δηλητηρίων φαρμάκων qui MS. exstat Romæ in Bibl. Vaticana, quædam affert Hieronymus Mercurialis III. 4. Var. lect. Plura etiam lib. 2. de venenis.

Ælius simpliciter, vel illorum unus aut alius, Galen. πέντες lib. 1v. c. v1. *Emilianus*, vide supra in *Æliano*.

Emilius Macer, sub cujus nomine hodie circumfertur carmen *de viribus herbarum*, Virgilio suppar & Tibullo, scripserat non modo *de herbis* sed etiam *de avibus*; quæ ejus scripta diu est quod interciderunt, ut in Bibl. Latina dicere me memini. Sed juvat de illo hic apponere observata elegantissimi Brockhusii è notis ad Tibulli II. 6.

“CASTRÀ MACER SEQUITUR] Statius Achilles hæc de Pompejo Macro, “Theophanis Mytilenæi filio, intelligenda docet; cujus Macri curæ Bibliothecas ordinandas delegavit Augustus, auctore Suetonio Jul. C. 56. Paria ante Statium tradiderat Jo. Baptista Pius Annot. post. C. 184. Quem miror secutum fuisse virum raræ cujusdam diligentiae Jo. Glandorpium in Onomastico. Nituntur omnes testimonio Nasonis, “Amor. L. 2. Eleg. 18.

Carmen ad instum dum tu producis Achillen,

Primaque juratis induis arma viris;

Nos, Macer, ignava Veneris cessamus in umbra.

“itemque L. 2. Pontic. Epist. 10. v. 13.

Tu canis aeterno quidquid restabat Homero,

Ne careant summa Troica bella manu.

“Itaque poetam fuisse, & scripsisse Paralipomena Homeri, ipsi confitentur. Sed de Pompejo Macro tale nihil prodidit veterum scriptorum quisquam. Æmilium vero Marcum, Veronensem, multj nominis poetam fuisse scimus, Virgilio atque Albio nostro ferme æqualem. Ser-
“vius ad Eclog. 5. MENALCAS Virgilinus hic intelligitur, qui obitum fratris sui Flacci desec; vel, ut alii volunt, interfectionem Caesaris. MO-
PSUS

PSUS vero *Æmilius Macer*, *Veronensis*, poëta, amicus *Virgilii*. Certe matrem natum fuisse Ovidio, ipso Ovidius testatur Lib. 4. Trist. Eleg. 10. v. 42. „

Sæpe suas Volucres legit mihi, grandior avo,

Quaque necet Serpens, qua juvet Herba, Macer.

Atque etiam hoc Macro ductore & quasi adolescentiæ custode Asiæ, se perlustrasse ac Siciliam commemorat L. 2. Pontic. Epist. 10. v. 21. „

Te duce magnificas Asia perfleximus urbes:

Trinacris est oculis te duce nota meis.

Ex loco Peligni vatis priore colligere est argumenta librorum *Æmilii*, *Macri*. Scripsit enim *Ornithogoniam*: cujus e volumine secundo hæc verba, *Cum laude excelsit omnes*, citat *Diomedes Grammaticus* Lib. 1. p. 371. ostendens Macro *excellere* dixisse, quum alii omnes dicant *excellere*. Ex eodem, ni fallor, opere *Charisius* Lib. 1. p. 108. „

Auxilium sacra venient cultoribus ibes.

itemque istud, „

altis ex urbibus ibes.

Plinius autem, in catalogo auctorum, unde se profecisse testatur, L. 10. „ qui de avibus agit, Macro etiam nominavit. Binos ex illo opere verficulos servavit nobis *Isidorus* L. 12. Orig. C. 7. OLORES autem Latium nomen est: nam Græce CYCNI dicuntur. Nauta vero sibi hanc bonam prognostiam facere dicunt: sicut ait *Æmilius*: „

Cygnus in auspiciis semper latissimus ales.

Hunc optant nauta, quia se non mergit in undas.

Corruptus est *Nonius* in voce *Profecta*, ut quidem nunc editum habemus: *Profecta*, exta qua ariæ dantur ex fibris pecudum dissecta, sunt generis. *Licinius Macer* in *Ornithogonia*: „

Vulcani testa vapore

Cum vigri profecta ferunt.

Est enim scribendum *Æmilius Macer*. Sequuntur apud *Nasone* *Macri*, *Iberias*. E quorum libro quinto hæc sunt, longo resonantia sibila collo,

"apud Charisium Lib. 1. pag. 61. Isidorus duos versus habet, libro non
 "nominato, Lib. 12. Orig. C. 4. *Hic (chelydros) per aquam labitur, ter-*
ram fumare facit. quem sic Macer describit:

Seu terga exspirant fumantia virus,

Seu terramumat, qua ceter labitur anguis.

"Sed quid est *terramumat*? an, fumantem facit? Puto, *terram infu-*
mat. h. e. exsiccat ad pestilentem suum ardorem. Tum *opus de Herbis*.
 "quod laudat Diopysius ille, quem ab librorum argumento vulgus *Ca-*
ionem vocat, præfat. Lib. 2.

Quod si mage nosse laboras

Herbarum vires; Macer has tibi carmine dicet,

Corporis ut cunctos possis depellere morbos.

"Huc, arbitror, pertinuerunt ista Charisio laudata Lib. 1. *fluviorum mar-*
gine summa, pag. 49. *Inter præteritas numerabuntur ocymus herbas*, pag. 55.
 "quales *seges intubus herbas*, p. 78. *saucia naria*, p. 82. Scripsisse & Theo-
 "goniam tradit Nonius Marcellus, his verbis: *Picumus & avis est Mar-*
ci dicata, quam picum, vel picam vocant, & Deus, qui sacris Romanis ad-
bibetur. Æmilius Macer in Theogonia libro primo:

Et nunc agrestis inter Picumus habetur.

"Sed viri docti hic *Ornithogonia* reponunt: id quod mihi admodum pro-
 "babile videtur. Denique & hæc laudat Diomedes L. 1. p. 366. *Negli-*
go, neglexi. Sed Æmilius Macer, Omnium nostrum neglexeris auctoritatem.
 "quod *analogia propius, quia & legerit dicimus.* Unde habuerit, non dicit.
 "At Priscianus Lib. 10. p. 895. hæc eadem verba proferens, nominat sex-
 "tum decimum Annalium librum. Quod quale sit, disputat noster Vos-
 "sius Lib. 1. de Histor. Latin. C. 16. Præterea & de Apibus aliquid in
 "litteras misisse, nescio an ex Servio colligere liceat, in L. 1. Æn. v. 439.
 "FUCOS] *Secundum Plinium, apium multa sunt genera. Proprie tamen*
apes dicuntur de bobus orta: fuci, de equis: crabrones, de mulis: vesse, de
asinis. Fucus autem, secundum Æmilium Macrum, major ape, crabrone mi-
nor. Certe Plinius in Catalogo scriptorum libri undecimi, quo libro
 "apum naturam considerat, posuit quoque Æmilium Macrum. Brevi
 "eum elogio tractavit Politianus, Nutric. v. 484. de Verona loquens,
 "& de Catullo:

Non.

Nonnihil Æmilium tamen hac quoque jactat alumnus

Textentem tenui Macrum subtegmina filo:

Dum Volucres numeris, dum Gramina pingit, & Angues.

Videlicet hæc Quintiliani fide dicuntur Lib. 10. Instit. Orat. C. 1. qui, Lucretium ac Macrum in sua quæque materia elegantes vocat, sed alterum humilem, alterum difficilem. Super quo judicio videri debet Barthius L. 43. Adversar. C. 2. Utinam hodie de Macro & nobis arbitrari liceret! Sed omnia viri clarissimi scripta funditus interierunt. Utinam, saltem Iliaca exstarent, quæ tanti fecit Naso, ut ab his libris honorificum dederit auctori cognomentum L. 4. Pontic. Epist. 16. v. 6.,

Cum foret & Marfus, magnique Rabirius oris,

Iliacusque Macer, fiderensque Pedo.

Obiit autem Macer in Asia, quo tempore Augustus nepotes suos Caium & Lucium Agrippas adoptavit. Auctor Hieronymus in Chronico, Eusebiano. Id factum est A. V. DCCXXXVII. C. Furnio, C. Junio, Silano Coss. Circumfertur hodie libellus sub Macri nomine de Viribus, Herbarum; quem miror pro genuino foetu hujus Æmilii Veronensis habuisse virum doctissimum Thomam Bartholinum in Dissertatione elegante de Medicis Poëtis, præsertim quum de illo fuco jam olim monuerit vir clarissimus Lilius Gyraldus Dial. 4. de Hist. Poët. Non paullo verius pronuntiavit J. C. Scaliger L. 6. Poët. C. 4. Macrum eum, cujus opus in manibus habemus, neque poetam fuisse, neque bonum medicum, neque sincerum versificatorem. Sed audiamus Gaudentium Merulam L. 1. de Antiquitat. Gallor. Cisalpinor. C. 11. p. 279. Italiæ Illustratæ: *Hanc urbem (Veronam) tres maxime viri illustrarunt: Catullus, scilicet, a quo & Julius Caesar profectus est: Vitruvius per tempora Divi Augusti, architectura scriptor: & Æmilius Macer, qui de herbarum virtute elegantissime scripsit. Sed hic libellus, qui sub Macri nomine circumfertur, non, hujus est, sed Odonis cujusdam medici, ut ipse vidi in codice quodam antiquissimo. Verum ut gratior exiret in lucem, Macri titulo inscriptus est.*

Æneas Galeno citatus, Pharmacorum μὲν γένη lib. vii. & τῶν ὅρων lib. ii. cap. ii. T. 2. p. 185. seq. ex quo potes colligere illum fuisse ejus amicum & sodalem.

Æneas, qui Græcè scripsit de pulsibus & urinis, quem Latinum fecit Pla-

to

to Tyburtinus, & Ponticus Virunius. *Æneas* Philosophus ad quem S. Nili Epist. II. 280. edit. Allatii.

Ærmesus, & *Ærmasios* & *Armasios*, sive *Armasus*, hæc enim omnia nomina legimus apud Serapionem Simplicium cap. lxxx. & cxlii. & ccxx. & ccxxix.

Æscheron, sive *Æschrion*, sive item *Æschron* Empiricus, & unus è præceptoribus Galeni, cujus ipse meminit lib. xi. Simplicium medicamentorum, quo in loco de cancris loquitur, & nisi id Galenus dixisset, putarem eum fuisse *Æscheronem*, (sed is antiquior) quem Varro annumerat inter scriptores rei rusticæ. *Æschrion* hic de agricultura sæpe à Plinio laudatus.

Æschines Atheniensis non ille quidem orator, sed alter Medicus Plinio citatus lib. xxviii. cap. iv. & alibi.

Æsculapius Apollinis filius inter inventores medicinæ celebratus, de quo præter Tiraquellum de Nobilitate p. 239. seq. & 260. Jo. Henricus Meibomius in Commentario ad jusjurandum Hippocratis capite quinto, & quos laudavi lib. i. hujus Bibl. cap. viii. ubi de libris sub *Asclepii* nomine editis.

Ætius Abidenus, aut ut alii rectius, Amidenus, qui Juliani temporibus junior medicorum ante se dicta conjunxit, libris xvi. quos ipse distinxisse videtur in Tetrabilos, id est, Quaterniones iv. quorum quilibet iv. Sermones sive libros continet. De hoc *Ætius* & ejus scriptis atque editionibus dixi Volum. viii. p. 318. seq. Ejus libri tertii caput 164. de significationibus stellarum Græce & Latine cum Cornarii versione exhibet Petavius in Uranologio p. 216. edit. Amst.

Ætius Sicanius, ex cujus & aliorum libris excerptus est liber de atra bile, qui Galeno adscribitur.

Æscarbi Herbelot. p. 64. b. *Agiaib*. p. 69. b.

Afranius, Petro Aponensi in additionibus Mesue, quo loco differit de ægritudinibus splenis.

Africana, citata à Marcello Burdegalensi Empirico c. 29.

Agamedæ, Agiæ Epeiorum Regis, uxor Mulii Iliad. λ. 740.

Ἡ πῶσα φάρμακα ἦδη, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χεῖρ.

Agapetus Paulo Aeginetæ citatus lib. i. c. lxxvii. c. xi, & Alexandro Tralliano lib. xi.

Agapinus

Agapius Alexandrinus, qui in medicina Commentarios edidit, Byzantii-
que ludum aperuit magna doctrinæ suæ fama, atque ingenii soler-
tia: unde gloriam ex ea arte, opesque ingentes comparavit. Re-
fert Damascius apud Photium Cod. 232. & ex eo Suidas. In Ge-
orgii Schenckii Bibl. Medica legas eundem Suidam testari quod Ælii
Promoti scripta Agapius illustraverit. Sed hoc apud Suidam non
reperio.

Agargem, Galeno, aut cui vis, in lib. de medicinis expertis.

Agarismus Rasi lib. xi. Continentis c. 1.

Claudius Agathemerus cujus hoc epitaphium apponere juvat ex marmo-
ribus Oxoniensibus p. 77.

κλαυδίῳ ἱγτῆρ Ἀγαθήμερῳ ἐνθάδε κείμεναι
Πανόσης δεδαῶς κραίπνον ἄκυσμα νόση.
Εὐνὸν τῆτο δέ μοι καὶ Μυρτιάλῃ εἶσα συνεύω
Μνήμα. Μὲν εὐσεβέων δ' ἐσθλῶ ἐν Ἠλύσιω.

Claudius Agathemerus medicus hic jaceo,

Omnigeni qui cognoveram prasentissimum remedium morbi.

-Commune hoc mihi est & aque Myrtala conjugi

Monumentum; cum Piis autem nos sumus in Elyfio.

Agathinus sæpe Galeno citatus lib. v. Pharm. κτ' γίνῃ, & lib. 11. De dif-
ferentiis febrium. T. 3. p. 13. 333. 334. 335. 471. T. 4. pag. 3. &
Cœlio Aureliano lib. Oxeon 11. c. x. & lib. 111. cap. xvi. ex lib.
de Helleboro. Scripsit & libros de pulsibus, quos citat Galenus T. 3.
p. 24. 49. seq. 79. seq. lib. de Semiteriana, idem Galen. in Com-
mentariis lib. 1. Epidemion Hippocratis. Fuit pneumaticæ addi-
ctus sectæ. Galen. T. 3. p. 50. Athenæi Attalensis sectator, idem
T. 3. p. 55. præceptor *Archigenis*, ejus qui Trajani temporibus cla-
ruit ut videre licet ex Aëtio Tetrab. 1. Ser. 111. c. clxxi. & Suida
in Ἀρχιγένῃς.

Agathus sive *Agathinus καθηγέτης* h. e. præceptor Galeni, T. 2. pag. 267.
304. Medicamentorum secundum locos lib. 1x. cap. v. & alibi.

Agathocles Atracius quem de piscibus scripsisse soluta oratione Suidas
memorat.

Agathocles Chius de agricultura, quem laudant Varro, Columella, Plinius. Incertum idemne Agathocles Plinio lib. xxi. cap. item xxi. & Galeno Pharmacorum secundum genus lib. v. & quem ἐν τῷ πρῶτῳ διατίθης laudat scholiastes Nicandri ad theriac. Et hujus aut alterius ejusdem nominis meminit Lucianus in Cataplo. De Agathocle Milesio & Babylonio Vossius in Histor. Græcis pag. 316. seq. & Meursius in Bibl. Græca T. x. thesauri Gronov.

Agazo Atheniensis, quem fuisse magnum experimentatorem dicit Petrus Aponensis, in additionibus Mesuæ, quo loco tractat de ægritudinibus epatis. Et hic forte est quem simpliciter vocant Experimentatorem idem Aponensis in illo cap. & Simon Januensis.

Agberi Medicus Arabs auctor libri de medicamentis compositis, nehaiat al edrak. Herbelot. Bibl. Oriental. p. 50.

Aggregator, ita dicitur Serapion nec non Abenguefit, quod velut in unum aggregavere in usus hominum quæ alii ante ipsos de viribus simplicum tradiderunt.

Agis scriptor ὁ ψαγρυνικῶν sive de parandis opsoniis laudatus ab Athenæo XII, p. 516. ubi de eodem argumento (ut apud Latinos fecit Apicius) tractasse testatur *Acesiam, Acestium, Archytam, Critonem, Dioclem, Dionysium, Epanetum, Erasistratum, Eurhydum, Glaucum Locrensem, Hegesippum, Hemeclidas* duos, *Mithacum, Philestionem, Stephanumque*.

Agnodice Hierophili discipula, obstetrix prima Athenis, cum antea viri hoc munere fungerentur. Hyginus Fab. 274. *Antiqui obstetrices non habuerunt, (*) unde mulieres verecundia ductæ interierant. Nam Athenienses cavement, ne quis servus aut femina artem medicinam disceret. Agnodice (***) quadam puella virgo concupivit medicinam discere,*

(*) Viris scil. munere obstetricum fungentibus. Conf. Bælii Lex, in *Hierophyle & Tiburiens*. Mentio viri ἱατρικῆς τέχνης ἐπὶ πᾶσι ἐπὶ ἐχόντων etiam in Palladii Lausiaca p. 158. edit. Meursii. Improbatur hic mos utpote inimicus pudori, licet in Gallia hodie, & alibi etiam locorum propter obstetricum inscitiam vel negligentiam non inusitatus, & vicissim non minore contentione defenditur singularibus scriptis de quibus vide si placeat Acta Eruditor. A. 1709. p. 128; Journal des Savans A. 1708. T. II, pag. 64. & A. 1718. T. II, p. 147.

(**) Agnodice vocatur vitiose in Gayotii de Pitaval Bibliothecæ des gens de Cour Tom. IV, pag. 161, & 162.

scere, quæ cum concupisset, demptis capillis, habitu virili, se Hierophilo cuidam tradidit in disciplinam, quæ cum artem didicisset, & feminam laborantem audisset, ab inferiore parte veniebat ad eam: quæ cum credere se nolisset, astimans virum esse, illa tunica sublata, ostendebat se feminam esse: & ita eas curabat. Quod cum vidissent medici, se ad feminas non admitti, Agnodicen accusare ceperunt, quod dicerent eum glabrum esse & corruptorem earum, & illas simulare imbecillitatem. Quo cum Areopagita consedissent, Agnodicen damnare ceperunt, quibus Agnodice tunicam alleuavit, & se ostendit feminam esse. Et validius medici accusare ceperunt. Quare cum femina principes ad iudicium convenerunt, & dixerunt: Vos conjuges non estis, sed hostes: quia quæ salutem nobis invenit, eam damnatis. Tunc Athenienses legem emendarunt, ut ingenua artem medicinam discerent.

Agrippa, Judæorum Rex, à quo unguentum ejus nominis inventum ferunt Nicolaus & Arnaldus Villanovanus in suis Antidotariis. Et hic forte est, quem plerique scriptores medici, præsertim Mesue & Rasis, nomine Judæi sæpius citant. Galenus in lib. vii. T. 2. pag. 284. de medicamentorum compositione secundum locos, Julium quempiam Agrippam allegat, quod me nonnihil suspicari facit Agrippam regem Judæorum non fuisse. Nam Julius nomen est Romanorum, non Judæorum, fuitque familia notissima Agripparum apud Romanos. Idem autem Galenus simpliciter Agrippam citat Pharmac. αἴ γένη, lib. vii. T. 2. p. 419. *Hæc Tiraquellus.*

Abamet sive **Haamer**, sive item **Haamech**, sive denique **Ahamet Eben David**, Serapioni Simplicium cap. cxviii. & clxiv. & ccxiv.

Abiricon.

Abuar, Rasi lib. xi. Continentis cap. vii.

Aidmerin *Ali Al Gialdeki* auctor operis Chymici, badr almonir si khoyas al ex sir. Vide Herbelotum p. 78. b. qui observat *el sir* (unde vulgatum *el exir*) à chymicis Arabibus vocari materiam auro conficiendo idoneam.

Aidoun, (Aboul Hassan al Mokhtar ben Aidoun) Medicus Bagdatensis, auctor libri takuim al Schat, de morbis, eorumque remediis, ordine alphabetico. Herbelot. ibid.

Ailaki, Avicennæ discipulus, auctor libri asbab u alamat, de causis & signis prognosticis morborum.

Ain al Hiat, epitome historiæ animalium quam Demirius Arabice Anno hegiræ 773. (CHRISTI 1371.) scripsit sub titulo Hiat al haivân. Auctor epitomes, Scham feddin Mohammed al Damannini, eodem quo Demirius anno defunctus hegiræ 818. (CHRISTI 1415.) Vide Herbelotum p. 64. & 79.

Aieyse sive *Ayse* (hæc enim duo nomina reperio nisi diversorum sint) apud Serapionem, simplicium c. 117. & 303.

Alamab, (ebn Alamah ben Affad) Medicus celebris anno hegiræ 652. (CHRISTI 1254) defunctus, auctor libri escharat almorschedat, de medicamentis simplicibus. Herbelot. p. 84.

Albanus Torinus Vitodurenſis, recentioris scriptor ætatis, sed qui Medicos Græcos plures Polybum de natura seminis humani & ratione victus, & de morbis corporis, qui inter Hippocratis opera legitur: Alexandrum Trallianum, Paulum Æginetam, Philaretum de pulsibus, Theophilum de urinis & Philotheum in Aphorismos Hippocratis eleganter vertit. Nec non scriptores alios Epiphanium de vitis Prophetarum, Agapeti schedam regiam, & Emanuelis Chrysoloræ epitomen Grammatices Græcæ. Deinde Joannis Damasceni Medici diegema de exquisita febrium curatione & aphorismos ex versione quæ exstabat de Arabico Barbara, puriore ac venustiore interpretatione Latina expressit. Recensuit etiam Dioclis Epistolam ad Antigonum Regem, Soranum Ephesium, Plinium Valerianum, Apulejum de herbis, Apicium, Antonium Musam de betonica &c. Hippocratis prognosticis vitam magni illius Medici præfixit.

Albarmachus Avicennæ lib. v. tract. ix.

Albaromachus, & *Albaromachus* apud eundem, nisi & idem sit, quod facile crediderim.

Albasarri, & *Albasari*, & *Albasryi*, Serapioni Simplicium c. lxxvii. & cxvi. Rasi lib. ii. Continentis cap. 11. ubi eum citat ex libro summæ de oculis.

Albatarich, Serapioni ejusdem operis cap. lxxxv.

Albatenius sive *Albategnius* qui primus Galenum in Arabicam linguam vertit, ut dicit Serapio cap. xcii. Vixit circa idem tempus hoc est circa A. C. 1070. Ejus de simplicibus medicamentis Volateranus memorat.

Albenguesit, vide *Abenguesit*, & *Aggregator*.

Alber-

Albertus Theutonicus Dominicanus, Episcopus Ratisponensis, defunctus A. C. 1280. æt. 75. qui ob doctrinæ magnitudinem *Magni* cognomentum sibi comparavit. Hic inter alia & ea quidem prope infinita opera quæ xx1. Voluminibus junctim edidit Lugd. 1651. fol. Petrus Jammay, Ord. Præd. scripsit libros xvi. de animalibus, secutus magna ex parte Aristotelem. Et de medicina librum unum, de arboribus, herbis, lapidibus: de mineralibus & rebus metallicis libros quinque, de nutrimento & nutribili, de alchymia, de secretis mulierum unum. Copiose de illo ejusque scriptis præter Trithemium c. 466. Ambrosius de Altimura Bibl. Dominicanæ p. 49. seq. & Jacobus Quetif & Jacobus Echard T. 1. p. 162. seq. 275.

Albertus quendam CPolitanum de veterinaria Medicina scripsisse lego in Alphonsi Ciacconi Bibliotheca universali MS. Recentiores sunt Tiraquella laudati. Albertus Novocambianus, cujus sunt notæ in fabricationem hominis à Cicerone 2. de Nat. Deor. c. 53. descriptam Cracov. 1551. 8. Albertus Belfortis Rhæticus, vir Medica arte clarus, cujus, inquit expectatur liber de abolenda morbi Gallici (*) nomenclatura, ejusque juxta Galeni censuram explicatione & curatione, addita quoque recentiorum ad hoc propositum empirice.

Albertus sive **Albericus** Salentinus Philosophiæ & medicinæ doctus, apud Geraldum lib. 1. De poetis sui temporis.

Albes Arabs de quo Jo. Georg. Schenckius.

Albbambd filius Allahagelegi, Serapioni Antidotorum cap. xvi11.

Albotin Avicennæ lib. v. tract. v.

Albericus Archiepiscopus Pragensis, antea Bohemiæ Regis Physicus circa A. C. 1475. scripsit practicam medendi & regimen pestilentiae, nec

F 3

non

(*) Veteribus etiam minime ignotam fuisse hujus morbi fœditatem, docuit nuper nobilissimus Becketus. Vide Michaëlis de la Roche V. C. memorias literarias magnæ Britanniae, quas Gallice edidit T. XII. p. 298. seq. Bibl. Angloise T. V. p. 536. seq. T. X. p. 366. seq. Bibl. ancienne & moderne T. XX. p. 406. seq. Joannem Rhodium notis ad Scribonium Largum p. 157. Thomam Bartholinum de morbis Biblicis p. 28. seq. Caroli Patini Diss. Archibaldi Picarnii opuscula Medica p. 157. seq. Alii Neapolitanum morbum vocant ducta ab Ao. 1493. origine. In Oriente frequentem esse & speciatim in Persia jam notavit Adamus Olecius p. 565. itineris sui. De aliis Asiæ locis & Africæ & Americæ Carolus Clavius historia aromatum p. 150. seq. & de simplicibus Americæ p. 30. seq. Petrus Borellus lib. 2. Observat. 37. & qui ex regione Nigritarum, Gvinæ vicina repetit Thomas Sydenham Epistola de lue Venerea, edita Londini 1680. 8.

non regimen sanitatis. Lipsiæ impressum per Marcum Brandt. A. 1484.

Albricius sive *Albericus* Londinensis Anglus, qui scripsit de ratione veneni, aliaque de re medica non pauca, vixitque sub Ginthelmo Ruffo, Anglorum Rege, circa A. C. 1090.

Aluabram & *Albruabam* (utrunque enim reperio apud Mesuem) vide num sit Abuanbram, aut Abuhabram, de quibus supra.

Alubecar Muhamed, (*) aut ut alii scribunt vitiose, *Abubeter* sive *Alubeter*, aut etiam *Abubater* filius Zachariæ filii Arahi, aut ut alii scribunt, *Errrasis*, aut ut alii, *Rasis*, sive Razis, (à Rai vel Rai (**)) Persiæ urbe in qua natus fuit) quem & *Almanforem* vocant, quia ad Almanforem scripsit. Sed & aliis vocatur Bubikie filius Zachariæ, nepos Errasis. Hic est quem *Rasim* vulgo vocant, quique ab Almanfore principe vocatus Cordubam, cum magna gloria ibi artem suam exercuit, defunctus anno hegiræ 401. (Christi 1010.) de illo videndus præter Joannem Leonem Africanum (quem dabo infra) n. 6. & Lindenium renovatum Mercklini in *Abubeter*, videndus Nic. Antonius in Bibliotheca veteri Hispana lib. vi. c. xii. T. i. p. 370. seq. Huic Rasi Arnaldus Villanovanus optimi vir judicii, in libro de *diversis intentionibus* morborum, statim in ingressu hoc testimonium perhibuit, quod fuit *in speculatione clarus, in opere promptus, in judicio providus, in experientia probatus*. Hujus habemus libros xii. Elhavi, aut ut alii scribunt, Helchaui, aut sine aspiratione Elchavi, sive Elkavi, id est, ut interpretantur, *totum continentis*, ex quo eos libros *Continentis* vocant, opus quidem ingens: ex Hieron. Suritæ castigatione Brixiae 1486. Venet. 1509. 2. Vol. & præterea *libros decem ad Almanforem* editos Lugd. 1511. 8. cum additionibus Gerardi Cremonensis, & ejusdem Rasis libellis de ægritudinibus juncturarum, de morbis puerorum, Aphorismorum libris sex, parvo antidotario, libello de præservatione ab ægritudine lapidis, introductorio parvo in medicinam, libello de sectionibus, cauteriis & ventosis: antidotario, Synonymis ordine alphabetico, & subjuncto libro divisionum Constantini Africani. Ut alias editiones, aliaque Rasis scripta

(*) Muhamed vocatur ab Avicenna 3. de febribus 3. Canonis tit. 3. c. 7.

(**) Golius ad Alfragan. p. 213.

pta sive Latine edita, sive Arabice MSta in Bibliothecis, Regia Parisiensi, Leidenſi & Florentina Medicea præteream. De Græco interprete libri Rasis hujus de pestilentia, dixi Volum. xii. p. 692.

Albucasi qui & *Albucasis*, sive *Albucasis*, *Bucasis*, *Bulcasis* *Galaf*, *Alfabaravius*, *Azavarius* &c. clarus vergente sæculo xi. cujus extant lib. iiii. Chirurgiæ, sæpius editi Latine versi ex Arabico. Meminit & libri cui titulus *Servitor*, de præparationibus oleorum.

Albuensis.

Albugerig, & *Albugerix*, & *Albugerigius*, & *Albugerag* (hæc enim omnia reperio apud Serapionem Simplicium cap. lxxxii. & Rasi lib. i. Continentis cap. iv.) Crediderim esse Abugerim, sive Abugerig, de quo supra: præsertim quod hic Albugerig Monachus vocatur eidem Rasi, ejusdem operis lib. xi. cap. iv. quo etiam nomine aut titulo insignitur ille Abugeriſ, utibi diximus.

Albutius Medicus Romanus. Plin. xxix. i. *Multos prætereo Medicos, celeberrimosque, ex iis Cassios, Calpurnios, Arruntios, Albutios, Rubrios. Ducena quinquagena sestertia, annua mercede iis facere apud Principes. Marcærum Lubecensium, sive librarum Gallicarum 25000.*

Albuzid Alharabi, Serapioni Simplicium cap. cclvi.

Alcatamæ, Avicennæ lib. v. cap. ix.

Alcadinus Garſini Syracusani fil. Medicus Henrici IV. Imp. artemque Salerni professus, si Scipioni Mazellæ in Antiquitatibus Puteolanis fides. Alcadinus iste perinde ut alius quidam Poëta Ebolitanus, balneas Puteolanas carmine latino descripsit. Exstat in collectione Juntarum de balneis.

Alcalaum, sive *Alcalamo*, utrunque enim reperio. nisi diversi sint.

Alcamadus.

Alcana Mosali Armenus de passionibus oculorum Latine ex Arabico: Davide Armenio interprete. Venet. 1499. fol. cum Chirurgicis Guidonis de Cauliano & aliorum.

Alcanſi, & *Alchanſi*, & *Alchanzi*, & *Alcanzi*, & *Alkanſi*. Hæc enim omnia passim reperio apud Mesue & Serapionem, nisi plures sint, quod non credo.

Alcetus sive *Alceſius* Sophista (ιατροσοφιστης) Galeno Pharmacorum & πύρις lib. vii. i. cap. ii. T. ii. p. 276.

Alcha-

Alcalabamen, & Alcalebemen, nisi diverſi ſint, Serapioni Simplicium cap. lxxxiv. & clxxxv. & ccxvi. & ccxvii.

Alchindus & Alkindus, apud Meſue, Avicennam & Raſim ſæpe: citaturque ex lib. de Electionibus ab ipſo Raſi lib. Continentis i. cap. iii. & ex Epiftola de podagra & dolore ſtomachi, eodem cap. ix. & lib. ii. cap. iii. Iſalibi vocatur Elkindus apud eundem Raſim ejusdem operis lib. iv. cap. i. ubi item illum citat. ex dicta Epiftola de podagra ut jam non dubitandum ſit, quin idem ſit.

Alcibiadem Athenienſium principem Medicæ artis fuiſſe peritum ex eo poſſumus intelligere, quod ex Anchufæ herbæ ſpeciebus una eſt quæ Alcibiadion dicta eſt, & aliæ quoque, ut videre licet apud Dioſcoridem lib. iii. cap. ccciv. & lib. iv. cap. xxiv. xxv. xxvi. xxvii. Nicandrum in Theriacis, qui tamen ab alio quam ab hoc Alcibiade, nempe ab Alcibio quopiam inventas dicit. Plinium lib. xxvi. cap. vi. & Aetium Tetrab. i. Ser. i. in Anchufa: Paulum Æginetam lib. vii. cap. iii. ubi de Anchufa. *Hæc Timæus.*

Alcibius, Nicandro in Theriacis, ut jam dixi in Alcibiade. Vide & infra, Alcipius.

Alcimion, Alcimon & Alcimius apud Galenum Pharmacorum α γίνη lib. vii. & α γίνη lib. quoque vii. c. ii. & iterum vi. Vide T. 2. edit. Baſil. p. 260. 333. 359. 363. 388. 389. 410.

Alcipius, Galeno lib. vi. Simplicium, niſi ſit ille Alcibius, de quo nuper diximus.

De Alcmacone ita Alphonſus Ciacconius Hiſpanus in Bibliotheca, ordine literarum concinnata circa A. 1583. quæ deſinens in Epimenide exſtat MSta apud Venerandum noſtrum W olſium: notas ad hunc locum infra ipſe addidi. *Alcmaon cogitamento Phyſicus, Calaber patria Crotoniata Pirithi a) filius, Pythagora auditor & alumnus, b) Philoſophus Græcus & Medicus inſignis fuit, primus de Natura ratione ſcripſit c) & eam litteris explicavit, ut Phavorinus in omnimoda hiſtoria & Pro-*

a) Παρθ Clemens I. Strom. p. 308. & Theodoretus lib. I. therapeut. p. 7. ubi Ἀλκμαν vocatur & lib. V. p. 72. ut viciffim Alcmaon pro Alcmane apud Antigonom hiſt. mirab. c. 95. Confer Meurfii ad Antigonom & p. 33. ad Chalcidium notas, & Menagium ad Lært. p. 387.

b) Juvenis audivit Pythagoram jam ſenem. Jamblich. c. 23. Añſtoteles i. Metaphyſ. c. 5.

c) Lært. VIII, 23. Δοκεί δὲ πρῶτον φυσικὸν λόγον γεγεφέναι κατὰ Φησιφάβου.

Proclus d) tradidere. De invisibilibus e) libros scripsit. De iis f) tractavit & de iis libellos composuit, Cicero teste. Hic primus electio- nes g) aggredi ausus est, primusque fabulas adinvenit h) ac Isidorus in
G *Etymo-*

Φαβωρῶν ἐν παντοδαπῇ ἰστορίᾳ. Ibidem hoc affert operis illius initium, Ἀλκμαίων Κροτωνιάτης πῶς ἐλεξε Περιέρχῃ ὅς Βροντῖνῳ καὶ Λέοντι καὶ Βαθυλλῷ. περὶ τῶν ἀφανείων καὶ περὶ τῶν θνητῶν σα- φήναιαν μὲν θεοὶ ἔχοντι, ὡς δὲ ἀνθρώποις περὶ αἰσθητῶν, & τ. λ. Alcmaeon Crotoniates hac ait, Perithi filius, Brontino, Leonti & Bathyllo, 'de invi- sibilibus & de mortalibus rebus evidentem quidem scientiam habent Diis, quantum vero conjicere hominibus licet &c. Patet ex parvo hoc specimen & Dorica dialecto usum & magna modestia ad Philosophiam tractandam accessisse Alcmaeonem. Primum scripsisse de natura, notant etiam Clemens & Theodoretus locis laudatis.

- d) In Timæum Platonis,
e) Aut valde fallor, aut nullam aliam quare Alcmaeon libros de invisibilibus tribueret, ratio- nem Ciacconius habuit, quam quod in principio libri de Natura, quod affert Laërtius, mentio τῶν ἀφανείων.
f) Leg. de Diis, idque collegit Ciacconius ex his Ciceronis lib. 1. c. 11. de natura Deor. Cro- tonsienses autem Alcmaeon, qui soli, luna reliquisque sideribus animoque præterea di- vinitatem dedit &c.
g) Lege *exfectionem*, hoc est Anatomen corporis humani. Chalcidius p. 368. edit. à me curata: *Demonstranda igitur oculi natura est, de qua cum plerique alii, tum Alc- maon Crotoniensis in physicis exercitatus, quique primus exfectionem aggredi est ausus.* Tiraquellus p. 296. de Alcmaeone: *Hic singulis humani corporis membris atque articulis resectis, intimis omnium partium vitalium scrutatis, primus cada- verum lacerationem, quam Græci anatomiam vocant, excogitavit.* De anatome animalium, non cadaverum humanorum Chalcidium intelligunt Viri præstantissimi Daniel Clericus in Hist. Medicinæ Gallicæ edita lib. 2. cap. 5. p. 94. & Jo. Conradus Bar- chusen à quo & ipso historiam Medicinæ artis Latino stilo conditam habemus, pag. 127. Nihil tamen est in Chalcidio quod hoc persuadeat.
h) Isidor. Orig. lib. 1. c. 39. *Fabulas primus invenisse traditur Alcmaon Crotoniensis.* Et- iam Gisbertus libro de altercatione Ecclesiæ & Synagogæ ait Alcmaeonem primum fabu- las scripsisse. Fuere & alii Alcmaeones, ut de cujus furore Tragici, & Cicero III, 5. Tu- scular. & IV, de finibus cap. 23. ubi Alcmaeonem Ennii commemorat, ex quo etiam sunt quæ IV, 17. & 28. Academ. & 3. de Oratore ac Nonius in *jamdin*. Vide illu- strissimi Viri Hieron. Columnæ notas ad fragmenta Ennii p. 281. seq. qui p. 286. etiam fragmenta ex Euripidis Alcmaeone colligit. Alius denique Alcmaeon Tragicus, de cujus Aſtydamante dramate meminit Aristoteles cap. 15. poetices, ὅσων ὁ Ἀλκμαίων ὁ Ἀστυδάμας. Vitiose in Meursii Btbl. Græca excusum Alcidas, pro Aſtydamante, Vitiose

Etymologiis testatur. Multa etiam in re Medica scripsit, ut Laërtius i) prodidit. Quaedam ejus verba aut placita in Medicina apud k) Stobaeum in sermonibus de morbo & sanitate citantur. Hujus auctoris Aristoteles & Themistius lib. 1. de anima l) & 7. de historia animalium, m) Cicero lib. 1. de natura Deorum, Galenus de historia Philosophica, & Plutarchus in lib. de placitis Philosophorum meminere. Floruit Olympia de LXV. annos circiter ante Christi natalem DXXV.

Alcon, aut ut alii, *Alcontius*, aut etiam *Accountius*, aut *Arcontius* sive *Archontius* vulnere medicus à Claudio Cæsare centum millibus sestertium condemnatus, eidemque in Gallia exulanti, & deinde restituto acquisitum non minus intra paucos annos, ut tradit Plinius lib. XXIX. cap. 1. Incertum sitne idem de quo Martialis VI. 70.

Ostendit digitum sed impudicum

Alconii Dasioque Symmachoque.

Alcon alter, medicus multo posterior, qui apud Ausonium, Epigr. 73. seq. Aruspice Diodorum vaniloquum fecit, quo quidem Epigrammate & seq. eundem Alcontem deridet, ex Græco Lucilii epig. lib. 11. Anthol.

Alcinus Arabs de simplicibus citatur à Bellunensi in voce asfergar.

Alcyon,

Vitiose etiam in Dan. Heinsii versione *sicut Asydamantis Alcmaon*. Eundem allegari ab Hesychio in βλήρ notavit Meursius ad Chalcidium. Omitto Alcmaonem Atheniensem cujus filii liberos Pisistrati occiderunt, ut præter alios meminit Tzetzcs Chiliad. 1. historia sexta.

i) Laërtii verba sunt: Ἡ πλεῖστα γὰρ ἰατρικὰ λέγει, ὅμως δὲ καὶ φυσιολογεῖ ἐπίσται. Utrumque autem hoc potuit in libro illo de natura facere, quem laudat etiam Galenus 1. de natura hominis T. V. edit. Græcæ Basil. pag. 1. & lib. 1. περὶ τῶν κατὰ ἰπποκράτην σοιχείων T. 1. p. 56.

k) pag. 542. florileg. edit. Wecheliana. Confer eclogas Physicas p. 54. 60. 93.

l) Simplicius quoque lib. 1. de anima textu 32.

m) Aristoteles lib. 7. Hist. animal. cap. 1. Ἡ φύξις μέλλοντα φέρειν τὸ σπέρμα, ἀνδρῶν φησὶν πρῶτον Ἀλκμαίων ὁ Κροτωνιάτης. Etiam lib. 1. cap. 11. Ἀλκμαίων ἐκ ἀληθείας λέγει φάμεν ἀναπνεῖν τὰς αἰσας καὶ τὰ ὥτα. Meminit & Theophrastus lib. de sensu p. 24. placita ejus de sensibus exponens. Liber Aristotelis contra Alcmaonem memoratus Laëtio V. 23. intercidit.

Alcyon, medicus tempore Caji Imp. Joseph. xix. 1. 19. pag. 852. edit. Oxon.

Aleardus de Pindemontibus, Veronensis, de fontibus sive balneo Caldearii scripsit ad Hermolaum Barbarum. Extat in opere de balneis quod recensui Vol. XII. p. 723. sq.

Aleimereftem, Serapioni Antidotorum cap. xv 111. ad fi.

Alexander Aphrodiseus Philosophus Peripateticus tempore Septimii Severi ac deinceps, de cujus scriptis quibus Physicam quoque sicut alias Philosophiæ partes illustravit, dixi lib. iv. cap. 25. Diversus autem ab illo videtur Alexander Medicus, itidem, si MSS. Codicibus fides Aphrodisiensis, de cujus Problematibus Medicis & Physicis ibidem dixi p. 72. seq. Nunc tantum addo Petrum de Abano in Conciliatore suo quem A. C. 1303. scripsit, differentia quinta testari se Alexandri Medici Problemata Latine vertisse. *Ἀλεξάνδρου Ἀφροδισιᾶς ἰατρῆς περὶ πυρετῶν*, qui libellus Latine tantum prodiiit, extat Græce MS. non tantum in Bibl. Cæsarea ut ibidem p. 74. notavi, sed in Laurentiana Florentina quoque.

Alexander Laodicensis, Cælio Aureliano lib. Oxeon, id est, Celerum passionum l. cap. item 1. idem cum Alexandro, de quo mox, Philalethe.

Alexander è Phrygia Medicus, *Martyr* Lugduni tempore Marci Antonini, de quo Eusebius v. 1. Hist. Eccles. p. 163. & Vincentius Bellov. x. 100. speculi Hist. Martyrolog. Rom. & Acta Sanctor. 2. Junii.

Alexander Magnus Macedonum Rex præcipuum medicinæ studium operamque dedit. Eius enim artis non solum contemplandæ studiosus fuit, verum etiam ægrotantibus amicis opem attulit, & remedia quædam, ac ciborum observationes instruxit. Authores Plutarchus in vita ipsius, & præterea Joannes Monachus, & ipse author Græcus. Est collyrium Alexandro Regi inscriptum, cujus meminit Aetius Tetrabibli 11. Ser. 111. cap. xxxix. Est & ejusdem Stibium apud eundem, ejusdem Ser. cap. lxxxv 111. Est item viride Alexandrinum, Cornelium Celso memoratum lib. v. c. xxv 11. quod forte & ab ipso Alexandro compositum est. *Hæc Tiraquellus*. p. 269.

Alexander Parvus, citatus Rasi lib. Continentis 1. cap. ix.

Alexander Philalethes Herophili sectator qui post Zeuxidem *διδασκαλείω* magno sive scholæ Medicorum Herophileorum in Phrygia præfuit

de quo Strabo in extremo libri xii. p. 580. συνέστησε δὲ καθ' ἑμᾶς διδασκαλῆον Ἡροφίλειον ἰατρῶν μέγα ὑπὸ Ζεύξιδου, καὶ μὲν ταῦτα Ἀλεξάνδρου ἔφιλαλήθης. Citatur hic Alexander Galeno lib. iv. *De differentiis pulsuum*, T. III. p. 46. & 49. ex quibus locis constat & Demosthenis Ophthalmici fuisse præceptorem & Aristoxeni Herophili, neque in omnibus fecisse cum Herophilo p. 51. Hunc esse puto quem Octavius Horatianus, aut ut aliis placet, Theodorus Priscianus lib. iv. de Physica scientia ad Eusebium filium dicit *amatorem veri* fuisse appellatum, eumque fuisse discipulum Asclepiadis, & scripsisse libros, de semine. Citatur à Galeno pluribus locis T. II. pag. 180. 184. 403. Ejus liber quintus de placitis ἐν τῷ ἑτῶν ἀρισκόντων. T. III. p. 46.

Alexander Trallianus Jatrosofista, clarus Justiniani tempore, de quo Agathias lib. V. p. 144. & de cujus scriptis sæpius editis dixi Volum. xii. cap. vii. p. 593. seqq. Fortasse hic est Alexander Medicus qui laudatur à Demetrio Pepagomeno lib. de Podagra. Et Alexander cujus de pulsuum in febricitantibus cognitione librum Græce MS. exstare in Bibl. Regis Galliarum, notavit in Bibl. Medica Jo. Georgius Schenckius.

Ab Alexandrinis Medicis multos errores propagatos & in publicum sparsos queritur Galenus T. v. edit. Basil. pag. 742. αἱ ἐν Ἀλεξανδρίᾳ σοφιστεύσαντες ὑφ' ὧν ἐπαληρώθη μάλιστα μικρῶν καὶ ψευδῶν λόγων τὰ βιβλία.

Alexandri Myndii, è Myndo Cariæ, historia animalium, quadrupedum aviumque plus simplici vice citatur ab Athenæo. Vide librum iv. hujus Bibl. cap. xx. p. 637.

Alexandri βίβλος τῆς τῶν ἱερῶν βοτάνων περιέχουσα κράσεις MS. fuit in Bibl. Joannis Sambuci, teste Alphonso Ciacconio.

Alexander, ut puto, alius à Luciano in vita Peregrini memoratus.

Alexander, quem Joannes Alexandrinus in Commentariis Galeni de sectis, vocat veritatis amatorem, idem cum Alexandro, de quo supra, Philalethe.

Alexandrum simpliciter, sive unum ex illis, sive alium citat Galenus Pharmacorum καὶ γένη, lib. vi. & καὶ πάσας, lib. ii. cap. item ii. Paulus Aegi-

Aegineta, lib. III. cap. XXVIII. & cap. LXXVIII. & lib. VII. c. XI. & c. XIX. Serapion Simplicium cap. CCXXXIII. & cclxxvii. Mesue sæpe in Antidotis, Rasis lib. I. Continentis, cap. I. & cap. III. ubi illum citat ex lib. de Melancholia, & cap. VII. ex lib. Birsen, uti etiam facit c. VII. ejusdem lib. & in lib. II. cap. II. lib. Congregationis. Et ex lib. V. cap. I. ex lib. de Stomacho. Et lib. VI. cap. I. ex Summa ipsius. Hicque est, ut opinor, (inquit Tiraquellus) à quo Nicolaus in Antidotario medicamentum Alexandrinum dictum esse scribit.

Omitto juniores ut Alexandrum Achillinum Bononiensem, Alexandrum Benedictum Veronensem, & Alexandrum Massariam Vicentinum, aliosque de quorum scriptis Mercklinus in Lindenio renovato. Alexandrum Bondinum ejus existat Epistola Græca in Organum Aristotelis, & Alexandrum Agathimerum Venetum, ad quem Nicolaus Leoniceus scripsit librorum de there sive vipera: nec non Alexandrum Trojanum Petronium Citacastellanum, cujus existant quædam ad Paulum Cæsarem Cardinalem, quos inter Medicos etiam laudat Tiraquellus. De illustriss. *Alexandro Maurocordato* dictum Volum. XI. hujus Bibl. p. 774. seq.

Alexias, Thrasie Mantinensis, de quo infra dicemus, discipulus, qui ut scribit Theophrastus lib. IX. Historiæ plantarum, cap. XVII. plurimum valuit ingenii acrimonia, nec infra magistrum bonis artibus fuit instructus, utpote qui multas medicinæ partes, quas ille non tenuerat, egregie consecutus est. *δενὶς δὲ καὶ Ἀλεξίας ὁ μαθητὴς αὐτοῦ, καὶ ἔχ' ἥτιον ἔβλεπον ἐκείνου, καὶ γὰρ τ' ἄλλης ἰατρικῆς ἐμπροσθ'.* Floruitque tempore ipsius Theophrasti, ut illic colligere licet.

Alexio memoratus Ciceroni lib. xv. Epistolarum ad Atticum, Epistola I. & II.

Alexippus Plutarcho memoratus in Alexandro Magno.

Alphalamen, Rasi lib. Continentis, cap. III. Vide num sit Alkalamen, de quo infra.

Asferesi, Serapioni Simplicium cap. clxxvii.

Asferisei, sive ille, sive alius, ejusdem operis cap. cci.

Asferisi, ibid. c. xc.

Asferusi, nisi & idem sit, ibi cap. cccii.

Algazir Abuale Zor, filius *Abmelech filii Zor*, citatus à Zoar in initio libri de curalapilli, nisi de seipso loquatur. Liber ille inter spuria Galeni, ad Aali Saracenorum Principem.

Albarif, citant Mesue in medicinis solutivis, & Simon Genuensis.

Albominus Chymista citatu in libro Smuel Hamuel.

Aliabbas, vide Halyabbas.

Ali ben Isa. T. III. amœnit. literar. p. 204. Ali Musa ibid. Ali Tarabulusi id. p. 206. Alimed p. 207.

Alimajor, Rasi lib. II. Continentis cap. I.

Alkalamen Arabibus sæpe, qui forte is est Alchalahamen, sive Alchalehem de quibus supra diximus.

Alkekengi.

Alkides Chymista, citatus in libro Smuel Hamuel.

Jacobus Alkindus, vide supra Alchindus. Sæculo duodecimo claruit, quo sub auspiciis potissimum & patrocinio Almachiadarum Princepum Medica studia in Africa & Hispania floruisse notat Conringius introduct. cap. III. §. 24. Ejus Alkindi liber de nævis in facie, eorumque significatione MS. memoratur ab Alphonso Ciacconio.

Alkirandi liber Physiognomicus.

Alkuffeneni, Serapioni Antidotorum cap. xxxi.

Almadel naturalis magiæ scriptor cujus librum de nævis corporis foeminæ earumque significatione MS. memorat Alphonfus Ciacconius.

Almajemir, ibid. cap. cxlii.

Almasaberodi, ibid. clxxv.

Almascadi, ibid. cap. clxxv. ex libro auri, minerarum, margaritarum.

Aloisius Mundella Brixienfis, cujus extant Epistolæ medicinales doctiss. & Annotationes in Aptonii Musæ Bravolæ Simplicium medicamentorum examen.

Aloisius Trissinus, cujus sunt problemata medica ex Galeno.

Alphambius, vide Ebunafar.

Alphonfus Ferrius Neapolitanus, cujus est liber de morbo Gallico, alter de Sclopetorum vulneribus, & alii plurimi.

Alrabeb Monachus & Physicus, à quo Rasis non pauca in suos libro transtulit teste Bellunenfi.

Alsabamni theoretica & practica medendi methodus.

Alseir, Avicennæ lib. v. in medicamentis compositis.

Albirosin, Rasi lib. IX. Continentis cap. v.

Almed

Almed. Ibn Ibrahim. Ibn Abichaled auctor libri quo medicamenta simplicia ab Hippocrate præterita exponuntur. MS. in Bibl. Medicea. Vide Amœnitates literarias C. V. Jo. Georgii Schelhornii Tom. III. pag. 199.

Amaraan, Mesue in ægritudinibus cerebri.

Amarantibus Grammaticus, Galeno Antidotorum lib. III. & VII. *ἄμαραντος*.

Amaran, Mesue in Antidotis. Et forte est ille Amaraan.

Amaron Rex nescio quis citatur a Galeno aut ab alio in libro experimentorum, Galeno vulgo assignato.

Amasas.

Ambrium Serapioni Antidotorum cap. XVI.

Divum quoque *Ambrosium* unum ex quatuor præcipuis ecclesiæ doctoribus medicum fuisse, testimonio est Sirupus ab eo confectus excogitatusque adversus febres, utpote sudorem provocans, sitimque sedans, quo multos curavit, sicuti retulit Antonius Guaynerius, in 1. cap. De febre tertiana pura interpolata & ejus cura, ubi dicit & hodie uti eo Mediolanenses: & Jacobus Manlius in eo libro, cui titulum fecit Luminare majus, quo loco de Sirupis differit, ut non mirum jam videri debeat, si ipse Ambrosius lib. III. De virginibus scripserit, omnibus locis, omnibusque temporibus non esse præmittendam medicinam. *Hæc Timquellus* p. 264.

Ambrosius Græphus ad quem Francisci Philelfi Epistola A. 1472. xxxvi. 14.

Ambrosius Leo Nolanus, qui libros Aëuarii de urinis non ineleganter vertit, & quoque scripsit problemata Medica & Physica, castigaciones in Averroëm &c.

Ambrosius Puteolanus Marcello Burdegalensi citatus cap. xxvi. & Scribonio composuit. 152.

Amentas Chirurgus. *Ἀμνίς* modus fasciæ caput ligandi. Vide Galen. T. XII. edit. Paris. p. 486. 487. 493.

Aminulus, Avicennæ lib. v. tract. VII.

Ammonius Chirurgus, Aetio Tetrab. II. lib. III. cap. cxIII. & Tetrab. IV. lib. II. cap. lib.

Ammonius Lithotomos cognominatus Celso, lib. VII. cap. xxvi. qui primus modum calculi majoris præmissa fissione ex vesica extrahendi reperit.

Ammonius simpliciter, sive unus ex illis, sive alius, Paulo Aeginetæ lib. cap.

cap. xvi. & Aetio Tetrab. 11. Ser. cap. cxiii. Galen. Tom. 111. edit. Basil. p. 232.

Amomectus, de quo Vossius in historicis Græcis. Meminit & Solinus cap. 51.

Amphilochus Atheniensis laudatus à Varrone & Columella ac sæpe à Plinio qui xviii. 16. testatur eum inter alia de arena & cytho unum volumen fecisse confusum.

Amphion, Galeno $\chi\tau$ γένη, lib. iv. T. 11. p. 372.

Amram filius Hihaumee, nisi sit ille Amaraam, vel Amaram.

Amram simpliciter Arabibus citatus, quem credo eundem esse.

Amyntianus cujus librum de elephantis citat scholiastes Pindari p. 41.

Amythaon sive is fuit pater Melampi, de quo dixi lib. 11. cap. 15. sive alius: sed hujus epithema memorat Aetius Tetrab. 11. Serm. 14. clvii. ex Galeno. Et malagma ipse Galenus medicamentorum $\chi\tau$ γένη, lib. vii. T. 11. p. 409. 412. & quoq; Aetius Tetrab. 111. Ser. 11. cap. xi. & Alexander Trallianus lib. vii. cap. x. eodemque ult. & eum quoque citat Paulus Aegineta lib. 14. cap. xxxii. & 14. lib. vii. cap. xvii.

Amythaon sive idem fuit detracta una litera, sive alius Aetio citatus.

Anacreon, diversus a Poëta citatus à scholiaste Nicandri laudante ejus scriptum $\omega\delta\epsilon\iota$ $\rho\iota\zeta\omicron\tau\omicron\mu\iota\chi\eta\varsigma$.

Anastasi citatus Aetio Tetrab. 111. Ser. 14. cap. xlvii.

Anastolus cujus varia in Geoponicis & Hippiatricis leguntur, ne dicam de fragmentis $\omega\delta\epsilon\iota$ $\sigma\upsilon\mu\pi\alpha\theta\epsilon\iota\omega\upsilon$ quæ Græce & Latine dedi lib. 14. cap. xxix.

De *Anaxagora*, *Anaximene* & *Anaximandro* Physicis dictum lib. 11. cap. xxi.

Anaxilaus Larissæus, Pythagoricus & Magus, quem ab Augusto urbe Italiaque pulsum refert Hieronymus in Chron. Hunc naturæ consultum & Physices peritum fuisse docent ejus ludicra de quibus S. Irenæus lib. 1. cap. 14. Epiphanius hæresi xxxiv. Plinius (*) lib. xxxv. cap. xv. de quarto sulphuris genere verba faciens, ludere Anaxilaum solitum significat, & ludi genus exemplo declarat, *lufit*, inquit, & *Anaxilaus eo, cadens in calice novo, prunaque subdita circum-*

(*) Confer. Marsilium Cagnatum Variar. Observat. III. 10 Tomo Tertio Lampadis Artium Gruterianæ, & Tho. Reinesii varias lectiones lib. 3. p. 581.

circumferens, exardescens repercutit pallorem dirum, velut defunctorum, offundente convivio. lib. XIX. cap. I. *Anaxilau auctor est, inquit rursus Plinius, linceo eo (sermo est de lino, quod vivum vocabatur) circumdatam arborem, surdis illibus, & qui non exaudiantur, cadi: quo etiam loco (nam & hoc ad idem ludicri genus pertinet) inquit, ardentes in focis conviviorum ex eo vidimus mappas, surdibus exustis splendentes, igni magis, quam possent aquis.* Cui non est dissimile, quod nostro seculo repertum videtur, aquam ex vino factam; quæ vulgo *vita*, & ab aliquibus *ardens* vocatur; res ea madentes a concepta flamma, jucundo spectaculo, ne comburantur, efficere, quod tamen non cujuslibet, sed ejus, quæ optima conficitur, opus est. De Anaxilao insuper lib. XXVI II. cap. XI. Plinius, *Equarum virus à coitu ellychnis accensum, Anaxilau prodit, equinorum capicium visum*) representare monstifico, similiter ex asinu.* Et lib. XXX I. cap. X. *sepia atramenti tanta vis est, ut in lucerna addito Æthiopus videri ablato priore lumine Anaxilau tradat, quod ludicrum, omisso auctoris nomine, Sextus**) memorat lib. I. Pyrrhoniæ. prestigiatore lucernas arugine, & sepia atramento ungentes faciunt, ut qui adsunt, modo eris colorem habere, modo nigri esse videantur.* Meminit Anaxilai quoque Plinius XXV. I 3.

Anaxipolis Thasius, cujus inter scriptores rei rusticæ mentio apud Varronem, Columellam, Plinium.

Andron libri περι τῶν πρὸ θεοφράστου ἐν τοῖς περι φύτων καὶ ἰσχυρίων καὶ λέξιν ζῴων μέρων memorat Athenæus XV. p. 673.

Anazarc.

Ancham vide infra *Antau.*

Andreas sive *Andras*, sive *Andrius*, sive *Andron*, vel *Andros*, nam & hæc omnia nomina medicorum reperias, nisi diversi sint. Andreæ laudat Dioscorides in præfatione, inter eos οἱ δοκῶσι ἀκριβέστερον τῶν λοιπῶν περὶ τὴν βοτανικὴν ἀντεγράψαι qui accuratius in re herbaria versati esse existimantur. Andreas *Carystius* Cassio Problem. 58. Galeno in explicatione vocum Hippocratis, Andreas *Chrysaorius* F. οὗ χρυσαόρου. T. V. p. 711. Cornel. Celsus lib. V. cap. I. inter eos

H

refert

*) Perperam usus in edit. Harduini.

**) pag. 14. edit. à me emissa.

refert qui multa de facultatibus medicamentorum memoria prodiderunt. Ad vocat & lib. v. cap. xvi i i. & Galenus qui eum non multi facit, nam in lib. qui inscribitur Subfiguratio Empirica, eum vocat superbum, & experientiæ expertem: & in præfatione lib. vi. Simplicium pharmacorum, eum appellat præstigiatores & arrogantem qui primus mendaciis & præstigiis artem salutarem conspurcare ausus fuerit librisque *πεὶ Φαρμάκων* multas nugas intexuerit. T. i i. edit. Basil. pag. 68. Idem sæpius allegat ut T. i i. pag. 292. 309. 372. 411. Sed & Plinius sæpe & scholiastes Aristoph. ad Aves v. 267. & Epiphanius Cyprius statim post principium libri primi Hæreseon, ubi eum dicit scripsisse de herbis. Andronem (*) citant idem Celsus lib. v. Galenus, Aetius & Paulus Aegineta. Andram ipse Dioscorides, Celsus & Plinius. Et quod Andreas & Andron unus sit, potest videri ex eo, quod quem Andream vocat Dioscorides lib. iv. cap. l i x. ubi de papavere loquitur: Andronem appellat Plinius de eadem re loquens lib. xx. cap. xvi i i. Ipse Cornelius Celsus illo eodem lib. v. cap. xx. Paulus Aegineta lib. i i i. cap. x l i i i. & lib. iv. cap. xxv. Andreas autem, teste Sorano in vita Hippocratis, scripsit librum *πεὶ τῇ ἱερικῆς γενεαλογίας* de medica origine, quo Hippocratem infamare nitebatur, quod, ut credo, Galenum adversus illum animavit & armavit. Eum quoque Athenæus citat ex libris *πεὶ δακεῶν* de Serpentinibus, & *πεὶ τῶν ψευδῶς πεπιστευμένων* de quibusdam falso creditis, & autor magni Etymologici, ubi illum scribit ab Eratosthene *βιβλιαγράφον* fuisse vocatum, quod ejus libros furtim exscripserat, allusione scilicet cognomenti proverbialis sumpta ab Aegistho, qui Clitæmnestram Agamemnonis corruerat. Porro Polybius lib. v. Historiarum c. 81. meminit Andream, medici Ptolemæi regis cui Philopatro cognomen fuit, quem à Theodoto Prorege interfectum fuisse dicit. Comes quoque archiattrorum Andreas memoratur Aetio lib. x. cap. v. & lib. i i. Tetrabili i i. cap. l i v. x c i. & Tetrab. i i i. lib. i. cap. v. & xvi. & lib. iv. cap. ult. Andream Medici icon in veteri Codice Dioscoridis apud Lambecium i i. p. 557. qui etiam meminit inter libros Michaëlis Cantacuzeni fuisse *ιατροσόφιον Ἀνδρῆς ὁ θαυμαστὸν περὶ ὕλης ἱατρικῆς καὶ ἀλφαβητικῆς σοιχῶα*. A Scholiaste Nicandri à quo sæpius Andreas Medicus citatur

(*) Vide infra in Andron.

tatur in testimonium, etiam pag. 52. b. aliquid affertur ex illius τῇ ἰατρικῇ. *Andreas instrumenta Chirurgica laudat Oribasius de machinamentis, & Galenus T. v. edit. Basil. pag. 584. 655. Andreas sectatores memorat Coelius Aurelianus III. 12. acutorum, ipse allegans Andream III. 9. qui Herophili sectator fuit. Vide Dan. Clericum hist. Medecinae lib. 1. cap. vii.*

Andreas Albius Bono nienſis, qui dialogos aliquot de aquis scripsit.

Andreas Bellunenſis, de quo hæc Alphons. Ciaccom. in Bibl. MS. scripta A. C. 1583. *Andreas Alpagus, Bellunenſis, Medicus & Philosophus, multis annis in Cypro, Syria, Egypto & aliis ad Orientem regionibus peregrinatus, Jo. Serapionis prædicam medicandi ex Arabico in Latinam linguam tranſtulit. Impreſſus eſt liber Venetiis apud Juntas A. 1550. fol. cum commentariis Serapionis de ſimplicibus medicamentis. Idem tranſtulit hiftoriam Arabicam de vitis Philoſophorum & Medicorum Arabum & Græcorum, ut ipſe de ſe ſcribit in præfat. in gloſſas Avicennæ. Idem partim tranſtulit, partim emendavit ex Arabico Avicennæ & aliorum libros aliquot, nempe de venenis, de correptione eorum qua accidunt in regimine ſanctatis, de lapidibus pretioſis, & alia qua napoejus ex fratre Paulus Alpagus editurum ſe promiſit.*

Andreas Brentius Patavinus, qui librum Hippocratis de natura, & alterum de inſomniis Latinum fecit, epiſtolamque de ea re dictam conſcripſit.

Andreas Camutius qui proſitiones quasdam in medicina ſcripſit, quibus ſe reſponſurum pollicetur.

Andreas à Lacuna Secobienſis Hiſpanus, qui de febre peſtilentiali ſcripſit, & de ſectiōe corporis humani, & alia plurima lectu non indigna. Et Latinos reddidit libros de natura ſtirpium Ariſtotelis: & viii. proſtremos γεωπονικῶν Conſtantino Cæſari adſcriptorum.

Omitto alios recentiores quales ſunt Tiraquello memorati: **Andreas Thuri-
nus Piſciens**, Medicus Florentinus clarus circa A. C. 1530. cu-
jus extant libri de Pleuritide, & libellus de Criſi, & alii. **Andreas Veſalius**, aut ut alii vocant **Vueſalius Bruxellenſis**, A. 1564. defun-
ctus, cujus extat liber ingens & admodum laudatus de humani cor-
poris fabrica, de quo idem Tiraquellus commentario de Legibus
Connubialibus Lege xv. num. xciv. incip. *Joſephus &c.*

Andrezcos, sive *Andrizeas* citatur in libro qui fertur Galeni nomine de medicinis expertis.

Androcydes, qui ad Alexandrum Magnum scripsit: vinum potaturus, rex, memento te bibere sanguinem terræ. Sicut cicuta homini venenum est: sic cicutæ vinum, ut prodit Plin. lib. XIV. cap. v. Ex illa ipsa breviuscula epistola aperte videtur rei medicæ non ignarus fuisse, atque etiam ex eo quod de eodem scribit ipse Plin. lib. XVII. cap. XXI. ad fin. Apud Vincentium Bellovacensem XII. 27. speculi naturalis, ubi *Androchides* raphanum contra ebrietatem commendasse traditur, legendum *Androcydes*. Citatur *Androcydes* Medicus à Theophrasto IV. 20. hist. plant. & ab Athenæo lib. vi. pag. 258.

Andromachus senior, Cretensis, Neronis Imp. Archiater, id est, primarius medicus, cui salutiferam illam γαλήνης sive *Theriaca* (*) compositionem acceptam ferunt medici, & ex Galeno refert Aetius p. 648. seq. edit. H. Stephani, meminitque Eutychius T. I. Annal. p. 339. Eam Græcis versibus ad Neronem scripsit, quos Galenus in suum librum de *Theriaca*, & in librum I. Antidotorum integros transposuit. Ita autem de eo loquitur statim post princip. lib. de *Theriaca*, quod medicam artem non solum experientia rerum probe calluit, sed etiam sermonis elegantia rationem in ipsis copiose exercuit quinque libris. Joannes Tzetzes *Chiliad.* XII. hist. 397 initium illius operis Neroni dicati refert his versibus:

Κλῦθι πολυθρονίῃ βριαρὸν δένδρ' ἀνπρόπιον
καὶ τὰρ ἀδριμάνη δῶλ'ορ (**) ἐλευθερίης
Κλῦθι Νέρωνι ἰλαρὴν μὲν Πικλείησι γαλήνην.

Hoc est ex versione Julii Martini Rotæ:

Antidotorum multis insignem viribus audi
Cæsar, qui nobis otia tuta facis.
Tranquilla hac hilarisque suo pariterque serena Ue.

Vertit

(*) Plinius Valerianus lib. 3. cap. 57. & lib. 4. cap. 38. ait theriacam apud insulam Coum in templo Æsculapii incisam fuisse lapide, & versibus dedicatam. Codex Latinus A. C. 1479. exaratus in quo *theriaca conficienda ratio ex Democrito & Andromacho*, MS. in Bibl. nobilissimi D. Uffenbachii. Vide Catalogum ejus MStor. p. 689. seqq.

(**) Confer Tristatum T. I. de nudis Imperator. pag. 235.

Vertit etiam & fidelius quantum memini Jo. Gvinterius Ander-
nacus, cujus mihi non est jam ad manus interpretatio.

Adromachus junior, prioris filius, itidem Neronis archiater scripsit libros
duos περὶ συνδίστως φαρμάκων, quorum primum externa medica-
menta & ἐκτὸς sive & ἐξωθεν ἐπιθέμενα φάρμακα tradebat, secun-
dus interna, & ἑσω ἔσώματος λαμβανόμενα, quibus accessit ter-
tius de medicamentis quæ oculis medentur & τῶν ὀφθαλμῶν sive
πὲρ τῶν ὀφθαλμῶν φάρμακα Galen. T. v. pag. 647. T. 11. pag.
252. 325. Idem opus hoc respiciens *Andromachum* laudat Gale-
nus sæpissime, ut T. 11. pag. 162. 191. 234. 242. 243. 244. 245.
246. 252. 261. 263. 267. 269. 272. 273. 274. 275. 276. 280. 281.
284. 286. 289. 291. 292. 293. 294. 296. 298. 300. 305. 308. 309.
321. 322. 324. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 339.
342. 344. 357. 358. 363. 365. 366. 367. 370. 383. 384. 385. 388.
390. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 404. 411. 419. 420. 423.
430. ἐν φαρμάκοις ἔχων μεγίστην ἔξιν, judice *Damacharē* apud Ga-
len. T. 11. p. 402. Multa collegit medicamenta & non pauciora quam
libris decem dederat *Asclepiades* cognomento ὁ φαρμακίον, Ga-
lenus T. 11. pag. 235. ὁ *Ἀνδρόμαχος* πολλὰς ἡθροισε δυνάμεις, καὶ
χαρὸν ἐκ ἐλάττης ἦν ἐν τοῖς δέκα ἔφ' φαρμακίων. *Ἀσκληπιάδης*.
Sed reprehenditur quod præparationem & rationem utendi anno-
tare neglexit. T. 11. p. 323. 325. 358. χωρὶς διορισμῶν πρὸς φάρ-
μακα χράσας T. 11. p. 363. 399. ideo libri ejus quamplurima li-
cet optima medicamenta complexi à medicis negliguntur. T. 11.
pag. 397. Citatur *Andromachus* frequentissime ab *Aetio*, qui &
medicamentum ejus cyphoides describit. De *Andromacho* utro-
que & de aliis theriacorum scriptoribus dixi nonnulla lib. 111. cap.
xxvi. §. 8. De Codice Arabico MS. in quo descriptio *theriaca* *Andromachi*
senioris continetur, vide *Lambecium* T. vi. p. 143. *Lepidus* error *Riccioli*, qui hunc *Andromachum* inter *Astrologos* tan-
quam primum *theorica* inventorem è *Clavio* refert, in *almagesto*.

Andron. Vide supra in *Andrea*. *Andronis* Medici mentio apud *Athreæum*
xv. p. 610. ejus pastillus & medicamenta varia laudantur à *Celfo*,
Cœlio Aureliano, *Galeno*, *Aëtio*, *Nicolao Myrepsō* aliisque. De

aliis Andronibus consulendi Meursius ad Apollonii historias mirabiles pag. 94. seq. & in Bibl. Græca pag. 1221. tomo decimo thesauri Gronoviani, & Vossius de historicis Græcis.

Andronicus Ticianus, quem citat & virum clarissimum vocat Octavius Horatianus libro quarto. Longe diversus ab Andronico peripatetico cujus mentio apud Galenum Tom. 111. edit. Paris. pag. 232. 237. & T. VI. pag. 202.

Andronicus simpliciter, sive ille, sive alius, citatus ipsi Horatiano lib. I. cap. XVI. lib. II. cap. VI. & Galeno Pharmacorum secundum locos lib. VII. cap. VI. eodemque ult. & libro, Quod corporis temperamentum animi mores sequantur.

Andronius, Aetio Tetrab. II. Ser. II. cap. XCIII.

Androcion laudatus Theophrasto, Plinio & qui georgicum scriptum ejus memorant, Varroni, Columellæ, Harpocrati & Athenæo.

Angedenus sæpius Galeno citatus lib. I. Simplicium.

Angleuias citatur Stephano Medico in Galenum ad Glauconem pag. 18. b. *Angelinus*.

Recentioris ætatis est Angelus Bologninus, cujus sunt libri de cura ulcerum exteriorum, & de unguentis communibus in solutione continui.

Anguitia, (*) aut ut alii vocant *Angitia*. (Nam ut id obiter dicam, ab Anguitia Angitia facta, ut ab anguiportu anguiportus tradit Donatus in Adelphis Terentii.) Angitia igitur Medæ & Circes soror, de qua Silius Italicus lib. VII. 499.

Viperæque herbis hebetare, & carmine dentem

Aceta prolem Anguitiam mala gramina primam

Monstravisse ferunt, catenæque domare venena.

Ex quibus aperte intelligis eam herbarum vires præsertim adversus virus, non secus ac sorores novisse. Eam nonnulli dicunt esse, quæ & dicta est *Angeronia*, (**) à depellendis angoribus & corporis

(*) Velut ἄγρις, sive ἄγριον, ab anguib; ciendis carmine. Vide Delionem ad Senecam Medeam v. 1024.

(**) Festus: *Angerona* Dea sacra à Romanis instituta sunt. quoniam angina omnes genus animalium consumeretur, cujus festi Angeronia dicta sunt.

ris & animi, quod putat Verrius Flaccus: aut quod populus Romanus morbo qui angina dicitur, præmissa voto sit liberatus, ut Julius Modestus autumat, ut apud Macrobius videre licet, lib. i. Saturnal. cap. x. Ea autem Solis filia dicitur obmedendi artem, cujus Sol, id est, Apollo inventor est. Servius vero ad Æneid. vii. 759.

Quin & Marrubia venit de gente sacerdos,

Tradit ipsam Medeam (*) fuisse *Angiciam* vocatam, quoniam Marrubii Italiæ populi circa Fucinum lacum habitantes, contra serpentes nonnulla remedia edocti carminibus serpentes angerent. Solinus cap. viii. diversas facit hanc & Medeam, easque & Circen, sorores, fuisse dicit filias Oetæ sive Ætæ, Colchorum Regis. *Hæc Timquellus* p. 407.

Aninebetem, Serapioni Simplicium cap. clxiv.

Antaus, sive *Anthaus*, Plinio lib. xxviii. cap. i. & Galeno Pharmacorum κτ' ἔπης lib. iv. cap. vii. vide infra *Antistius*. Sunt & qui apud Plinium legant *Anchæus*.

Anthus, nisi idem sit, apud Aetium Tetrab. iii. Ser. iv. c. xlii. p. 609. b. & 612. edit. H. Stephani.

Antigenes Cleophrantinus Aurelianus, lib. ii. Oxeon. cap. x. ex libro de *Febribus & tumoribus*. Quinti discipulus fuit teste Galeno T. ii. edit. Basil. pag. 453. *Anatomica* scripsisse idem innuit T. v. pag. 21.

Antigenes, sive *Antigenus* simpliciter citatus Galeno libro secundo Commentariorum de natura hominis & Pharmacorum κτ' ἔπης: Aetio, Alexandro Tralliano, & Marcello Burdegalensi. Incertum, minusque credibile Antigenem alterum Marci Aurelii Antonini archiatrum Galeno memoratum eundem fuisse cum Antigene Cleophrantino, cum Cleophrantus ille tempore Ptolemæi Euergetæ floruerit.

Antigenus Medicus celebris castrensis, Galeno T. ii. p. 180. 184. κτ' ἔπης lib. iv. cap. vii. & Marcello empirico cap. viii. & Paulo Æginetæ lib. vii. cap. viii. in princip. Meminit Antigoni, ætatis suæ Medici Lucianus in philopseude, T. ii. p. 330. 332.

Antigonum Cymeum sive *Cumanium* inter scriptores rei rusticæ laudant Varro, Columella, Plinius: *Antigonum Carysiuum* τῶν ζώων, de animalibus

(*) Ita vetus glossar. apud Salmasium p. 86. ad Solin. *Angicia, Μηδεία*.

malibus citat Hefychius in ἱληοι. De Antigonis dicere me memini lib. III. cap. xxvii. §. 8.

Antiles & Antilia, Rasi Continentis libro II. cap. v. & vi. & alibi sæpe in eo opere, vide infra *Antyllus*.

Antimachus Galeno κτ γένη, libro septimo. T. II. edit. Basil. p. 420.

Antiochus Martyr, sub Adriano Imp. qui gratis curavit morbos ut de ἀναγύροις Cosma & Damiano Græca Ecclesia celebrat. Memoria hujus Antiochi colitur in Sardinia, & mentio ejus exstat in Martyrologio Romano xiiii. Decembris.

Antiochus. Ἀνποχίδος μάλαγμα, Galeno κτ ἔπας lib. IX. cap. II. & lib. x. cap. II. T. II. p. 294. 308.

Antiochus Syriæ rex, qui Antidotum illud celeberrimum, theriacam, in templo Æsculapii, versibus dedicavit, teste Plinio lib. xx. Hist. naturalis cap. ult. sive in templo Apollinis, ut scribit Plinius Valerianus IV. de re medica cap. xxxviii.

Antiochus Philometor, Galeno lib. II. Antidotorum.

Antiochus alius, qui annos vixit plusquam lxxx. sensibus illæsis, membrisque omnibus integris, ut retulit Galenus, qui ejus vitæ rationem describit lib. v. περὶ υγείας Tom. IV. edit. Basil. pag. 269. 270. Hunc sæpe citant Aetius Quaternione I. Ser. III. cap. cxiv. & Paulus Ægineta lib. VII. cap. viii. Vide infra Paccius.

Antipater citatur Scribonio Largo cap. 167. ubi memorat ejus theriacam qua se usum fatetur Galenus II. antidotor. cap. x. Idem Galeno κτ ἔπας lib. III. c. III. & lib. vi. cap. I. & alibi sæpe ut Tom. II. pag. 243. 265. 276. 292. 301. 310. 389. 403. 412. & Aetio citatus Tetrab. II. Ser. II. cap. xlii. & Ser. IV. cap. lvii. & alibi quem inter Methodicos ponit idem Galenus, aut quisquis est, in Introductione, sive Medico cap. iv. T. IV. pag. 42. 373. Alius Antipater (*) junior, qui ipsius Galeni tempore artem medicam apud Romanos publicè exercuit non sine laude, ut tradit ipse Galenus lib. IV. De locis affectis, cap. ult. Tom. III. pag. 295. Coelius Aurelianus libro secundo Chronicon cap. xiiii. Antipatrum citat ex libris *Epistolarum medicinalium ad Gallum*.

Antiphater Galeno κτ ἔπας lib. v. c. ix. & Coelio Aureliano lib. Chronicon v. c. viii. ex libro quem *Panopten* (*) appellavit Clemens Alex.

(*) Cofer Jo. Rhodium pag. 251. ad Scribonium Largum.

(**) Tiraquellus legit *panopteon* de morbis valde acutis,

Alex. 2. paedagogi cap. 1. pag. 140. Ἀντιφάνης δὲ ὁ Δῆλιος ἰατρὸς καὶ μίαν τῶν νόσων αἰτίαν αὐτὴν ἤρκεν, τῶν ἐδεσμάτων τὴν ποικυλείαν. Antiphanes Delius Medicus unam hanc morborum causam esse dixit, ciborum varietatem.

Antistius, aut ut alii legunt, *Antius*, qui ex tot vulneribus Cæsari infligis unum tantum lethale quod secundo loco in pectore acceperat iudicavit, apud Suetonium in Julio Cæsare, cap. LXXXII. vide num sit *Anteus*, de quo supra.

Antoninus simpliciter, Galenus lib. V. καὶ ὅπως cap. VII. T. II. edit. Basil. pag. 228.

Antonius Castor, plus simplici vice laudatus Plinio, qui in re herbaria ipso monstrante profecisse se non diffitetur. Nobis certe, inquit XXV. 2. exceptis admodum paucis contigit reliquas (herbas) contemplari scientia Antonii Castoris, cui summa ætioris erat in ea arte nostro ævo, visendo horeulo ejus in quo plurimas alebat censefimum ætatis annum excedens, nullum corporis malum expertus, ac ne ætate quidem memoria aut vigore concussus.

Antonius Com, Galeno lib. II. Antidotorum.

Antonius Epicureus, qui scripsit περὶ τῶν ἰδίων πάθων ἰφιδρείας de propriorum affectuum cognitione & moderatione, cui simili argumento respondit Galenus, quem inscripsit de propriorum animi affectuum agnitione & remedio. Vide Tom. VI. edit. Paris. pag. 519. 520. Eundem esse mihi persuadeo Antonium quem φιλομαθὴς & φιλόσοφος vocat Galenus librumque de pulsibus illi inscribit T. IX. pag. 333.

Antonius Herbarius, ὁ ῥιζοτομος Galeno Pharmacorum καὶ ὅπως lib. II. cap. II. & καὶ γένη lib. VI. qui hunc dicit multam habuisse experientiam T. II. edit. Basil. p. 180. 184. 404. Idemne cum Antonio Castore?

Antonius Musa Augusti medicus, quem Musam simpliciter citant Galenus & Paulus Ægineta. Vide Galen. T. II. edit. Basil. p. 201. 209. 210. 257. 262. 264. 265. 271. 272. 306. 388. T. IV. pag. 90. 210. 218. Pluribus libris diligenter tractavit de medicamentis T. II. pag. 252. 328. unde p. 335. accensetur viris ἐν τῇ τῶν φαρμάκων ἐμπειρίᾳ insignibus Andromacho, Archigeni, Asclepiadi, Critoni, Heræ, Menecrati, Petronio, Philippo. Musæ medicamentum relatum ab Asclepiade laudat Galenus T. II. pag. 287. De duobus libellis
I qui

qui exstant sub Musæ nomine Latine, unus *de herba botanica* ad M. Agrippam & alter ad Mæcenatem *de tuenda valetudine*, dixi in Bibl. Latina lib. I I I. cap. 5. In præsentī, de Musa hoc subijciam locum Dionis Cassii, quem insignem scriptorem proxime, si ita summo vitæ nostræ arbitro placuerit, recensitum à me & illustratum prælis subijcere gestit animus. Ita vero ille lib. L I I I. pag. 517.

Ὁ δ' Αὐγύστης, ἐνδέκατον μὲν Καλ-
πυρνίᾳ Πείσων (a) ἄρχας, ἡρώτηςεν
αὐτοῖς, (x) ὥς μεθεμῖαν ἐλπίδα σωτη-
ρίας ἔχειν. πανταγῶν ὡς καὶ πλεονή-
των διετίτο, καὶ ἴσας γε ἀρχάς, (y) ἴσας
πᾶλλας ἴσας πρῶτους καὶ ἴσων βουλευ-
τῶν καὶ ἴσων ἱππέων ἀθροίσας, διὰ-
δοχὸν μὲν ἕδιστα ἀπέδειξε, καὶ οὕτω ἐν
Μάρκελλον (z) πάντων προεβλήθησεν
ἐς τὸ πρῶτον περὶ τῶν δημοσίων πραγ-
μάτων, ἴσων μὲν Πείσωνι (a*) ἴσας πὶ δυνάμεις
καὶ ἴσας πρῶτους ἴσας κοινὰς ἐς βιβλίον
ἐσγράψας (a) ἔδωκε, τῷ δ' Ἀγρίππᾳ τὸ
δακτύλιον, (b) ἐνεχείρισε. Ἐαὐτὸν με-
τὲν, ὅ, πὶ μετὰ τῶν πάντων ἀναγκαίων
ποιεῖν δυνάμενον, Ἀντώνιος ἴσας μέσας (c)
καὶ ψυχρολασίαις (d) καὶ ψυχροποσίαις (e)
ἀνέσσωσε καὶ διὰ τῶν (f) χρήματα
πολλὰ τε ἔδωκε καὶ πολλὰ τὴν βα-
λῆς πολλὰ, (g) χρυσοῖς (g) δακτυλίοις
(ἀπελεύθερος h) γὰρ ἦν) χρῆσθαι, τὴν
πὶ ἀπέλειαν καὶ αὐτῇ καὶ τοῖς ἐμὸν-
χοῖς, (i) ἔχοντι τοῖς ὅτι ἔσιν, ἀλλὰ καὶ

Augustus undecimum consul, cum Calpurnio Pisone, adeo gravi morbo decubuit, ut nulla salutis spes adesset: itaque omnibus ut facto concessurus, dispositis, magistratibus & senatorum equitumque primoribus ad se convocatis, nemine sibi successore (quum omnes putarent, Marcellum ad hoc ab eo destinatum iri) constituto, quum quædam iis de publicis negotiis exposuisset; Pisoni libellum, in quem exercituum & redituum publicorum indicem conscripserat, Agrippæ annulum tradidit. Agrippæ vero Musa, Augustum quum nihil ne quidem eorum, quæ maxime essent necessaria, posset exequi, lavacris frigidis, frigidisque potionibus sanitati restituit: quam ob rem etiam pecunia ei ab Augusto & senatu multa, ususque annuli aurei (libertus enim erat) datus est, immunitasque non ipsi tantum, sed omnibus eandem artem exercentibus non tunc modo sed in posterum quoque

πῶς ἔπειτα ἐσομένοις, ἔλαβεν. ἀλλ' ἔδει γὰρ αὐτὸν, ὅτι τε τῆ τύχης καὶ ὅτι περὶ σωμάτων ἐργα προσποιώμενον, ὡς ποῦδος αἰλῶναι. κ) ὁ μὲν Αὐγυ-
στὸς ἔτιωσ ἐσώθη. ὁ δὲ δὴ Μάρκελ-
λος, νοσήσας ἔ πολλῶ ὕστερον, λ) καὶ τὸ
αὐτὸν ἐκείνον ὑπὸ αὐτῶν ἔμψα τρέ-
πον θέρρα πενόμενον, ἀπέθανε. καὶ
αὐτὸν ὁ Αὐγυστὸς δημοσίᾳ τε ἔθαψεν
ἐπαινέσας, ὡς περὶ ἔθιστο, μ) καὶ ἐς τὸ
μνημεῖον ὁ ὠκοδομῆναι *) κατέθετο, τῇ γε
μνήμῃ ἔθειά τε ν) ἔπροκαταβλήθεν-
το μὲν ὑπὸ τῶν Κάισαρος, Μαρκέλ-
λος δὲ ὠνομασμένως, ἐμίμησε. καὶ οἱ
καὶ εἰκόνα χρυσῇ καὶ σίφον χρυσῶν,
σίφρον τε δερχικόν, ἐς τε τὸ θείατρον ἐν
τῇ τῶν Ῥωμαίων πανηγύρει ο) ἐσφέ-
ρεσθαι, ἐς τὸ μέσον τῶν δερχόντων τῶν τε-
λέων αὐτὰ ἡθροῦ ἐκέλευσε. ταῦτα
μὲν ἕτερον ἔπραξε.

tempus concessa. Verum enim
vero fas erat eum qui opus fortu-
næ fatique sibi arrogasset, statim
manifestis rebus coargui. Evenit
enim paulo post, ut Marcellus æ-
grotans, eademque ratione à Mu-
sa eodem curatus, mortem obiret:
quem funere publico elatum, lau-
datumque pro more, Augustus in
sepulcrum quod sibi exstrue-
bat condidit, memoriaque eum
theatri ejus, quod ante coeptum à
Cæsare, Marcelli dictum est, ho-
nestavit: jussitque, ut ludis Roma-
nis effigies Marcelli aurea, aurea-
que corona, & sella curulis in the-
atrum inferretur, mediaque inter
præfectos iis ludis magistratus col-
locaretur. Verum hæc postea
temporis acta sunt.

κ) ἡρώσησεν αὐτῷς] itaque diversus hic morbus Augusti ab eo de quo
Dio pag. 514. B.

λ) ὅτι γε δερχῶς] Suetonius cap. 28. *quum Magistratibus & Senatū domum
accitis Rationarium Imperii tradidit.*

μ) τὸν Μάρκελλον] Marcellum utpote generum ab Augusto delectum.
p. 515. C.

*) τῶ μὲν Πίσιωνι] Cn. Calpurnio Pisoni, suo in Consulatu collegæ.

ν) ἐς βιβλίον ἐσγράψας] Hoc fuit *breviarium Imperii*, quale memòrat Sue-
tonius cap. 102. & describit Dio infra p. 591. B. *Rationarium Impe-
rii* vocat Suetonius idem cap. 28. in loco quem modo attuli.

- b) Ἀλέξανδρος ὁ δακτύλιον] Sic Alexander moriturus annulum detractum digito tradebat Perdicæ, regnum ita visus tradere, ut Agrippæ Augustus. Confer infra p. 518. B. Jo. Kirchmannum libro de annulis c. 22. & quæ ad Nepotis Eumenem. c. 2. & Curtium X. 5. 4. viri docti.
- c) Ἀνώνιος τις Μύσας] Musa hic frater Euphorbi, quem Jubæ Regis Medicum fuisse à Plinio constat lib. XXV. 7. In eundem Musam Virgillii epigramma in ejus catalectis quo nihil illo doctius nihil sibi carius aut jucundius fuisse testatur. At Viros eruditos qui Artorium Augusti Medicum Vellejo II. 71. & aliis memoratum cum hoc Antonio confundunt, satis refellit Eusebius in Chron. qui Artorium post victoriam Actiacam naufragio periisse tradidit. De aliis Musæ cognomine, vide Fulvium Ursinum familiis Rom. in gente Pomponia.
- d) Ψυχρολασίοις] Plinius loco laudato narrat Euphorbum & Musam fratres instituisse à balneo frigida multa corpora adstringere, cum antea non esset mos nisi calida tantum lavari. Horatius lib. 1. Epist. 15.

nam mihi Bajæ

Musa supervacuas Antonius, & tamen illis

Me facit invisum gelida cum perluor unda

Per medium frigus - - -

- e) καὶ Ψυχροποσίαις] Addit Plinius etiam cibos refrigerantes Augusto Musam præbuisse. Ita enim ille de lactucis lib. 19. cap. 8. *Est quidem natura omnibus refrigeratrix, & ideo æstate grata stomacho, fastidium auferunt, cibique appetentiam faciunt. Divus certe Augustus Læuca conservatus in ægritudine fertur prudentia Musa Medici. Quod vero ad potum attinet, notum est calidam alioqui in usu ac deliciis apud Romanos fuisse, de quo exstat erudita Johannis Freinsheimii dissertatio edita Argentorati A. 1636. 8. Credibile autem est Augustum febris & inflammatione intestinorum laborasse, Musamque ex Methodicæ sectæ, cui erat addictus, rationibus contraria remedia judicasse aptanda. Suetonius Augusto c. 81. *Graves & periculosas valetudines per omnem vitam aliquot expertus est, præcipue Cantrabria domita, cum etiam desillationibus jocinore viciato ad desperationem redactus,**

δαΐτω, contrariam rationem medendi necessario subiit, quia calida fomenta non prodessent, frigidū curare coactū auctore Antonio Musa.

- f) καὶ χεῖμα[α] addit idem Svetonius cap. 59. etiam illi statuam ære collato juxta signum Æsculapii statutam fuisse à populo.
- g) χρυσοῖς δακτυλίοις] Jus annulorum aureorum negatum libertis, concessum equitibus, ut dictum ad p. 385. A.
- h) ἀπελεύθερος γὰρ ἦν] Vir ingenio & doctrina florens Jo. Fridericus Crellius in diss. de Antonio Musa, quam Lipsiæ A. 1725. edidit, §. V. contra Dionem variis argumentis pugnat, verum levibus, ut Medicum illum evincat libertum minime fuisse, sed nullum affert testimonium idoneum quo fides Dioniderogetur.
- i) καὶ πῶς ὁμοπύχνοις] de jure annulorum aureorum dato Medicis, adeundus Barnabas Brissionius libro 2. antiquitatum Juris, capite tertio.
- k) οὐχὶ πόδας αἰλῶναι] Assentior laudato Crellio §. 9. iniquitatem judicii hujus in Dione de Musa arguenti. Non enim recte inferas meræ fortunæ fuisse aut fati, quod Augustum feliciter curavit Medicus, neque Marcello potuit mederi, obstante vel imbecillitate naturæ ejusdem, vel negligentia observandi præcepta Medici, vel mali gravitate ac pervicacia, vel prorsus ut ipse Dio infra p. 519. C. innuit, occulta vi intercedente dati jussu Liviae veneni, quod omnem Medici artem elusit.
- l) Μάρκελλον νοσήσας ἐν πολλῷ ὕστερον] interjecto post Augusti morbum semestri A. U. C. 731. Marcellus morbo correptus occidit, & misero steterat vigesimus annus ut notat Propertius III. 16. *In Bajano periisse, cum adilitatem gereret*, scribit Servius ad Æneid. VI. 861. ita enim cum clarissimo Brockhusio legendum potius quam *Strabiano* quod Scaliger malebat ad hæc Propertii, obitum Marcelli lugentis :

At nunc invisa magno cum crimine Baje,

Quis Deus in vestra constitit hostis aqua?

Hic pressus stygias vultum demersit ad undas &c.

- m) ἐπαίνεσας ὡς περ ἐΐσηο] Servius in 1. Æneid. 716. Pesti devota futuræ. *De oratione Augusti translata est locutio quam habuit in translatione funeris Marcelli, cum diceret illum immatura morti devotum fuisse.*

- *) ἐς τὸ μνημεῖον] in Mausoleum Augusti, quod in campo Martio tunc condebatur, & in quod Agrippæ p. 541. C. & Drusi etiam reliquias illatas Dio dicet infra p. 549. B.
- n) τὸ θεάτρον] de hujus Theatri dedicatione dicetur ad pag. 539. D. illud inter opera quæ nomine alieno Augustus fecit, memorat etiam Suetonius cap. 29. In Livii epitoma lib. 138. *Οθλία soror Augusti defuncta, antea amisso filio Marcello, cujus monumenta sunt theatrum & porticus, nomine ejus dedicata.*
- o) ἐν τῇ τῶν Ῥωμαίων πανηγύρει] solennibus Circensibus ludis. Vide O-nufrium lib. 2. de illorum ludorum pompa T. IX. thesauri Græviani p. 362. *Hæc ad adductum Dionis de Musa locum. Nunc Medicos referre pergamus.*

Antonius Pharmacopola, Galeno Pharmacorum localium lib. ix. cap. iv.

Recentioris ætatis sunt:

Antonius Benivenius, cujus habemus librum de abditis nonnullis ac curandis morborum & sanationum causis, excusum Florentiæ 1507. & cum Scribonio Largo Basil. 1529. 8. Ad hunc Politianus scribit Elegiam.

Antonius Bologninus, cujus in Chirurgia extant multa volumina.

Antonius Cermisonus qui Patavii A. C. 1467. obiit præceptor Savonarolæ, cujus sunt consilia in re medica: & liber de urinis.

Antonius Faventinus, qui Hippocratis Aphorismos versibus reddidit, ut præterea fecerunt Latino carmine quidem Paulus Dionysius, Medicus Veronensis 1599. 4. Matthæus Roselenus, Lucanus, Jo: Ludovicus Ganfius, Argentorat. 1624. 12. Jo. Thaumaxenus, Hessus, Norimb. 1623. 8. Jo. Baptista de Conde, Bruxell. 1647. 12. Robertus Constantinus: *Græco* idem Constantinus, & cum Radulpho Wintertono qui primam sectionem est interpretatus, reliquas Joannes Frerus, Cantabrig. 1633. 8. *Italico* Anselmus Latiofus, Viterbii 1667. 8. &c.

Antonius Fortolus sive Fartolus Joseriensis, qui plurimos libros Galeni transtulit, ut de dissectione venarum, arteriarum & nervorum Basil. 1529.

Antonius Fumanellus Veronensis, cujus est Consilium chirurgicum de calvarie fractura, Historia & curatio difficultatis & angustiae urinæ, de Balnei ferrati facultatibus, de balneis aquæ simplicis. Aliaque quæ

quæ ab Antonio Sanderò lib. 111. de claris Antoniis p. 175. sq. referuntur.

Antonius Gallus Parisiensis medicus, cujus extat libellus non indoctus de ligno sancto, & in imperitos fucatosque Medicos. Paris. 1540. 8. Is certe vir fuit hujus artis peritissimus, Tiraquello iudice, & utraq; lingua doctissimus.

Antonius Gaynerius, aut ut alii vocant, Guainerus, sive etiam Guanerius, sive denique Guaynerius (nam promiscue his nominibus appellatur) natione Papiensis, clarus circa A. C. 1440. cujus sunt multa opera in re medica. Vide Antonium Sanderum de claris Antoniis pag. 187.

Antonius Gazius Patavinus, cujus in medicina est Corona florida sive liber trecentis constans capitibus de sanitate tuenda Lugd. 1514. & alius de medicamentis purgantibus

Antonius de Gradis sive Garaldis, cujus est liber de Febribus. Alius de balneis Palatinis. Consilia quoque Medica & Comment. in nonum Almansoris memorat Antonius Sanderus pag. 189. de claris Antoniis

Antonius Ludovicus, Olyssiponenſis, cujus sunt doctissimi libri de occultis proprietatibus, & totidem libri Problemata, & alii. Olyssipone 1540. fol. Idem est qui vertit Galeni nonnulla, & Mich. Pselli allegorias tres in Tantalum, Sphingen & Circem, aliaque edidit quæ Nic. Antonius T. 1. Bibl. Hispanæ novæ pag. 111. seq. commemorat.

Antonius Musa Brasavolus Ferrariensis Sec. XVI. medicus peritissimus, cujus extant doctissimi Commentarii in Aphorismos Hippocratis, & Dialogi de simplicibus medicamentis, & alia multa, quæ si placet vide apud Mercklinum & in Antonii Sanderi libro tertio de claris Antoniis pag. 208. seq.

Antonius Stupanus Reticus, A. 1551. Basileæ extinctus, qui auxit Dispensatorium, quod vocant, medicamentorum Nicolai. Lugd. 1543.

Antonius Zenus, aut ut alii appellant, Zenon Policola Venetus, cujus est liber de natura humana, sive de Embryone. Venet. 1491. & libri septem, Planetarum nominibus inscripti de reliquis vitæ humanæ ætatibus. Vide Antonium Sanderum de claris Antoniis pag.

247.

Amyllus vel *Antillus* citatus Oribasio lib. 11. Euporiston, Actio Tetrab. 1. Ser.

Ser. III. sæpe, & alias quoque sæpe: Paulo Æginetæ qui Chirurgum appellat lib. III. cap. XL. & lib. VI. cap. XXXIII. & lib. VII. cap. X. & XXXIII. Stobæo Ser. XCIX. Avicennæ lib. V. & Rasi lib. II. Continentis, cap. II. & alibi sæpe, qui ut opinor, est ille Antilis, vel Antiles, de quo supra. Nam hæc nominum propriorum diversitas in hoc authore, & cæteris Arabibus processit vitio interpretum, atque etiam librariorum.

Anysius, Rasi lib. III. ejusdem operis, cap. III.

Apelles Chirurgus apud Artemidorum Daldianum, de Somniorum interpretatione, lib. III. cap. III.

Apelles, Medicus Thasius, apud Plin. lib. XXVII. g. XXXI. & XXXII. cap. V. & Galenum, lib. II. Antidotorum. cap. VII. & lib. V. *αἵ γένη* cap. XIV.

Apbrikanus, qui de ponderibus & mensuris medelarum scripsit, & hic sive altere ejus nominis citatus Constantino, aut alteri, quisquis is est, libro Geoponicon XII. in re medica. Vide infra in Julio Africano.

Aphrodæ, Galeno libr. Pharmaco. *αἵ γένη*, II. & *αἵ ὕπερ*, lib. III. cap. IV. eodemque ult. ad fin. & lib. V. cap. VII. non semel, & lib. II. Antidotorum, & alibi sæpe. T. II. pag. 234. 270. 274. 333. 372. 388. 420.

Aphrodiseus, Galeno *αἵ γένη*, lib. VI. qui alius est ab Alexandro Aphrodisæo, qui Galeno multo posterior fuit.

Apion, eidem ejusdem operis lib. V.

Apion Grammaticus, sive is fuit, qui scripsit de metallica medicina, ex quibus Plinius quædam mutuatus est, lib. XXXV. ut ipse fatetur lib. II. in nomenclatura authorum ejus libri.

Apis Ægyptiorum rex, Pheronei ac Pithonis filius traditur Medicinam primus invenisse, ut testantur Clemens Alex. I. Strom. p. 307. & Theodoritus lib. I. de cura affectuum gentilium pag. 7. Hic Apis ob pulcherrimum salutiferumque inventum in tanto honore & admiratione habitus est, sicuti & ipse Theodoritus tradit lib. III. pag. 42. ut pro Deo coleretur, vocareturque *Ophiu*, quod vocabulum si quis ad Latinam linguam transferat, idem est quod *multoculus*, ut Dioscorus & Eusebius prodidere. *Os* enim Ægyptiorum lingua multum significat: *Ophiu* autem oculum: ut etiam scribit Plutarchus in

in lib. de Iſide, & Ofiride: perinde ac vir oculatiſſimus, ac magno ingenio, magnaſque prudentia fuerit, qui tam ſulature auxilium mortalibus inveniffet. Ob idque Apollinem eſſe eundem volunt plerique, & id quidem autumant ipſi Ægyptii, quibus & Ofiris Sol eſt, & Sol Apollo, ut videre licet apud Macrobiū, lib. i. Saturnaliorum cap. xxi. & Diogenem Laërtium in proœmio. Verum non ſatis conſtat idemne fuerit Apis, qui Apollo, an diverſus uterque. Tacitus autem lib. xx. hiftoriæ Auguſtæ, ad finem, ſcribit multos Ofirim, quem & quidam Serapim vocant, Æſculapium quoque appellare, quod medeatur ægris corporibus. Ab hoc forte inventa eſt & vocata herba Ofiris, de qua Dioſcor. lib. iv. cap. cxxxiv. & Galenus lib. viii. Simplicium medicamentorum, in cap. de Ofiri, & Paulus Ægineta lib. vii. etiam inter ſimplicia. Sed & huic quod de Api diximus, concinit quod ſcribit Cyrillus adverſus Julianum Cæſarem lib. vi. pag. 200. *Cum Apis, inquit, Ægyptius non obſcurus inter eos illic erat templi miniſtros, & naturalis Philoſophia ſcientiam adeptus eſſet, hunc ferunt primum artem medicam exquiſiſſe & tradidiſſe ſalutis quam eos qui cum præceſſerant, communicaffeque Æſculapio. Quod autem ad Serapim peculiariter pertinet, poſſet videri ex lectione antiquorum ſcriptorum illum morbos animo & oratione curaffe. Nam Varro in Eumenidibus apud Nonium Marcellum, voce præcantur: Ego medicina Serapi utor, cotidie præcantur: intelligo recte ſcriptum eſſe Delphi, Θεοὶ ἄρα. (*)*

Nec multo poſt: *Miras pro mirari. Varro Eumenidibus:*

Hoſpes quid miras animo curare Serapim?

Quid? quaſi non curat tantidem Ariſtoteles.

Hæc Tiraquellus pag. 238.

Apis Phaſcus, Galeno Pharmacorum καὶ ὕλης, lib. v. cap. vii. To. ii. pag. 228.

Apemantes Eraſiſtrateus. Galen. de venæ ſeſtione adverſus Eraſiſtrateos T. iv. pag. i.

Apollinari, Marcello Burdegalenſi in ſua præſatione.

Apollinari Cremonenſis, qui ſub Eugenio iv. ſcripſit practicam, & alia quædam.

K

De

(*) In Veteri Codice: *Theon ora. Lege Θεὸν ſive Θεῶν ἕνα.*

De *Apolline* inventore medicinæ præter Tiraquellum p. 235. seq. libri de nobilitate, copiose & erudite Jo. Henricus Meibomius ad Jusjurandum Hippocratis capite IV.

Apollo alius, Galeno Pharmacorum localium lib. VII. cap. III. Tom. II. pag. 266. Nisi nomen ibi sit concisum (ut sæpe fit in nominibus propriis) ut (quod utique videtur) significet Apollonium, vel Apollorum.

De *Apollodoro*, Democriti affectatore qui scripsit *Magica*, & *Apollodori* duobus *Scillao*, sive *Citico* & *Tarentino* citatis Plinio, quorum alter eodem XIV. 7. teste suasit Ptolemæo Regi quæ vina biberet: nec non de *Apollodoro Lemnio* qui volumen de re rustica composuit, dixilib. III. cap. XXVII.

Apolloniades, Aetio Tetrab. II. Ser. IV. cap. XLVII.

Apollonides Chirurgus, nisi idem sit, apud Artemidorum Daldianum, in Somniorum interpretatione. lib. III. cap. III.

Apollonides Cyprinus, Methodicus, discipulus Olympii, Juliani præceptor, Galeno in *Methodo*. T. IV. pag. 42. edit. Basil. sed ubi *Ἀπολλωνίδης* vitiose excusum pro *Ἀπολλωνίης*. Senex valde probatus Romæ Tom. XIII. edit. Paris. 1010. a 1012. b.

Apollonii duo *Antiocheni*, pater & filius, Medici Herophilei & Empirici. Vide infra in Apollonio Herophileo.

Apollonius Archistrator, Galeno Pharmacorum secundum genera, lib. V. T. II. pag. 388.

Apollonius Byblas, eidem lib. III. Epidemiorum Hippocratis. Tom. V. pag. 13. ubi laudat ejus librum *περὶ χαρμητῶν* contra Zenonem Epicureum.

Apollonius Citiensis, Cælio Aureliano lib. II. Chronicon cap. IV. ex lib. II. de *Epilepticis*, & iterum lib. III. cap. IV. T. XII. hujus Bibl. p. 779. Citium Apollonii Medici patriam fuisse notat etiam Strabo XIV. p. 683.

Apollonius Glaucus, qui ex *libris de interioribus* (morbis) citatur eidem Cælio Aureliano, lib. Chronicon IV. cap. VII.

Apollonius Herophilus, sive Herophileus Antiochenus, pater, idem ni fallor cum Apollonio Mure de quo mox.

Apollonius ejus filius, sectæ ut pater Empiricæ, sicut tradit Galenus, aut quisquis est eo libro cui titulus est, *εἰσαγωγή*, id est, Introductio, sive Medicus, ubi utrumque dicit fuisse Antiochenum. Incertum utrius horum

horum liber περὶ μύρων καὶ σφάγνων citatur ab Athenæo xv. pag. 688.

Apollonius Memphites, quem Galenus in isagoge memorat, T. iv. p. 391. & lib. 11. Antidotorum, atque etiam Aetius Tetrab. 11. Ser. 11. c. xxxiii. & Ser. 111. c. xx. & Cœlius Aurelianus lib. Chronicon 111. c. viii. & lib. iv. c. viii. & Nicandri Scholiastes. *Erasistratus*, de appellationibus membrorum corporis humani. Galenus T. iv. p. 375. Hujus Apollonii effigies T. iii. thesauri Gronov. litera ll.

Apollonius Mys, vel *Μω*, Herophileus de quo Strabo lib. xiv. & Celsus lib. v. in principio, Galenus lib. iv. de differentiis pulsuum, & lib. 11. Antidotorum: & Cœlius Aurelianus lib. Oxeon. 11. cap. xiii. ex libro xviii. de *σέβα Herophili*, Librum xxix. περὶ τῆς Ἡροφίλου αἰρέσεως laudat Galenus T. 111. p. 49. libros περὶ ὑποκρισῶν φαρμάκων sæpe citat idem, ut T. 11. pag. 68. Videtur respici à Plinio xxviii. 1. Apollonium laudante.

Apollonius ὁ ὄφις, Erotian. procem. infra in Apollonius ὁ ὄφις.

Apollonius Organicus, Galeno Pharmacorum secundum genera lib. v. T. 11. pag. 391.

Apollonius Pergamenus, Oribasio Euporiston lib. 1. cap. ix. Plinioque. Hic de herbis & de facile parabilibus medicamentis scripsit. Vide quæ dixi lib. 111. cap. xxi. ubi varios Apollonios refero, & lib. iv. cap. xvi. in indice scriptorum à Galeno laudatorum.

Apollonius Pitaneus, Plinio lib. xxix. cap. ult.

Apollonius Stratonis ὁ δὲ στρατωνίου, ex Stratonis schola (ita enim malim quam cum Tiraquello Stratonis filium dicere) Erasistratus cujus de pulsibus memorat Galenus lib. iv. de differentiis pulsuum. T. 111. p. 51. Idem ut videtur cum Apollonio Memphite.

Apollonius Tarfensis, eidem Pharmacorum καὶ γένη, & Pharmacorum κατὰ πόλιν, sæpe. γνώριμος Galeni sive discipulus T. 11. p. 389.

Apollonius ὁ ὄφις sive Bestia. Erotian. in ἀμφιβάλλεσθαι. Eidem Erotiano in procemio Apollonius ὁ ὄφις.

Apollonius Thebæianus Galeno postremo loco. Et ut vix credam tot fuisse Apollonios medicos: sic nec credibile est unum fuisse tot cognomina.

Apollonius Tyaneus *) philosophus, quem Pythagoreorum exemplo artis medicæ amantem ac peritum fuisse non uno loco Philostratus innuit:

K 2

merito

*) De hoc dixi lib. iv. cap. 24.

merito judicavit animi curam ab nobis non minorem habendam esse quam corporis, unde ad Critonem Epistola xxxi i i. ὁ Θεότατος Πυθαγόρας ἰατρικὴν ἔφασκεν. εἰ δὲ ἰατρικὴ τὸ Θεότατον, καὶ ψυχῆς ὁπμιελήτοι μὴ σώματος, ἢ τὸ ζῶον ἔκ ἀν ὑγαιάνοι τῷ κρείττονι νοσῶν.

Artem Medicam. Pythagoras rem divinissimam esse dixit. Quod si ars Medica res divinissima, cum corpore etiam anima cum habenda est. Alioqui animal sanum non erit, quod prae se quidem sui potiore agrosce.

Apollonius illorum omnium posterior, ut qui fuit tempore Apuleji, qui de eo loquitur lib. ix. Asini aurei, post principium, ubi eum refert morsum à cane rabido.

Apollonius quisquis is est, simpliciter citatus Aetio Tetrab. i i. Serm. i i. cap. lxxvi i i. & seq. & lxxx i i. & xc i. & Rasi lib. i. Continentis cap. ix. non semel.

Apollonius de quo inscriptio vetus apud Reinesium Classe xi. io. p. 612. inventa, via qua Neapoli Nolam ducit propter Vesuvium, ubi sitam Palæpolin fuisse scribit Ambrosius Nolanus. D. L. *Apolloniæ Medici, Servilia D. L. Ambrosia fecit Patrono suo & sibi & suis.*

Ὡδ' Ἐπάφῃ *) γήνημα σοφοῖς ὈπμίκελⓈ ἀνὴρ
Καίμαι ῥωμαίων ἀνέριμα πολυκτιάνων.
ΚληρίδιⓈ ΔέκιμⓈ ΣεργίλιⓈ εἰς ἔτη ἑλθὼν **)
Ἐννέα πῃ δεκάδων καὶ τρία ἑσσ' ἔλεγον.

Quæ ita vertit Jul. Cæf. Capacius lib. i. Hist. Neapol. cap. vi i.

Hic Epaphi soboles, sapientum adsecla Virorum

Et Romanorum divite gente satas,

Hic jaceo Decimus Servilius nomine: Vixi

Annorum decadas cum tribus usque novem.

Apollophanes Seleuciensis, regis Antióchi Soteris medicus, & maxima apud eum autoritate, ut refert Polybius lib. Historiarum v. cap. lv i. & lv i i i. Ejus honori duo exstant à Smyrnenis dicati numi quos

*) Possit & legi ὧδε Πάφῃ.

**) Reines, ἔλκων, & deinde pro ἑσσ' ἔλεγον, legit τὸ σκέλετον.

quos ita describit vir celeberrimus Rich. Mead, Medicus Londinensis diff. de numis quibusdam à Smyrnæis in Medicorum honorem cufis:

“1. Nummus æreus moduli tertii. In adversa area : *Caput mulie-
bre laureatum*, quale in alio *Zeuxidæ* itemque *Hicesii* nummo.,

In versa: ΣΥΤΡΝΑΙΩΝ ΑΠΟΛΛΟΦΑΝΗΣ ΕΡΘΙΘΝΟ. *Sedet et-
iam hic Æsculapius*, ut in iis *Zeuxidæ* & *Hicesii*. *Apollophanes* autem ge-
nere *Seleuciensis*, *Antiochi magni medicus fuit*, ut discimus à Polybio, lib. v.,
Qui & *eximie regi dilectum fuisse* scribit, idque non artis tantum causa,
ut videtur, sed etiam sapientiæ & in rebus arduis consilii prudentis. Et-
enim cum Antiochus consultandum amicis proposuit, ecqua potissi-
mum via impressio in Syriam esset tentanda, rejectis aliorum senten-
tiis, ea Apollophanis omnibus prælata fuit. Floruit Apollophanes,
ann. ante Christum CCXX. Cui nummum hunc tribuerem. Quod
ut faciam, eo etiam magis adducor, quia *Apollophanes*, ut *seclator*,
Erassistrati, a Cælio Aureliano memoratur, Acut. morb. lib. ii. cap.,
xxxiii. *Apollophanem* quoque ut *medicum* laudat Celsus, lib. v. cap.,
xviii. ut *scriptorem* Plinius, lib. xxi. cap. xxi. In voce autem im-
perfecta ΕΡΘΙΘΝΟ. . latet, opinor, patris nomen. Alter fuit *Apol-
lophanes* Arcas, & is quoque Æsculapii numini addictus, teste Pausania,
in Corinthiacis cap. xxvii. ,

2. Nummus æreus moduli tertii. In adversa area : *Caput turri-
tum Matris Sipylenæ*.,

In averfa: ΣΥΤΡΝΑΙΩΝ ΑΠΟΛΛΟΦΑΝΗΣ. *Isidis stantis imago*, ut,
in secundo *Zeuxidæ* & *Hicesii* nummo.,

Apollophanes simpliciter, sive ille, sive alius citatur etiam Galeno Pharma-
corum *κτ' ὅλην*, lib. v. & *κτ' ὅλην* lib. viii. cap. ix. & Paulo Æ-
ginetæ lib. iiii. cap. xvi. & lib. vii. cap. xviii. & Cælio Aure-
liano Oxeon lib. ii. cap. xxiv. & cap. xxix. & Alexandro Tral-
liano lib. viii. cap. ii. ubi ejus malagma & Aetio pag. 562. ubi
Apollophanium emplastrum describit.

Apollozantes, quem ex Alexandro Tralliano Tiraquellus affert, nusquam
reperio.

Apuleius Madaurensis, de quo dixi in Bibl. Lat. lib. iv. c. ii. sicut etiam de *Apuleio
Celfo*, cujus libros habemus de herbarum viribus, ex quibus citatur
Marcello Burdegalensi cap. xvi. Huncque præceptorem fuisse
Valentis & Scribonii Largi, scribit ipse Scribonius lib. de compo-

sitione medicamentorum cap. XLVI. & cap. CLXXI. Apuleium autem, sive hunc, sive alterum citat Constantinus, aut quisquis est, lib. Geoponicon XII. in re medica.

Aprianus, qui descripsit medicamenta, quæ valent ad quæque membra affecta, apud Galenum lib. VI. Simplicium.

Ambas Thebanus, Galeno lib. II. Antidotorum.

Ambasius, Rasi lib. Continentis v. cap. I.

Ambri.

Ambis sive *Ambus*, Apollinis & Babyloniz filius, cui inventionem Medicinæ quidam tribuerunt teste Plinio VII. 56. Arabs & Arabus sicut Æthiops & Æthiopus promiscue dicitur. Nam & Arabis in dativo pluralis numeri posuit Virgilius VII. 605. *Æneid. Hircaniæve Ambisve parant.* Ubi vide Servium. Tiraquell. p. 235.

Ambis cujus malagma affert Celsus, lib. v. cap. XVI II.

Arum.

Aratus, Heliodorus Atheniensis, Orpheus Theologus, & Orus Mendesium junior reprehenduntur à Galeno II. de antidotis T. II. pag. 99. quod composita medicamenta lethalia versibus describere non dubitarunt. Τάτας μὲν ἂν ἴς θαυμάσειεν ἐμμέτρως Ἰππικηρόσαντας & περὶ τῶν πραγμάτων. Μέμψαιτο δ' ἂν ἐυλόγως Διὰ τὰ πλάγματα, διδάσκειν γὰρ μᾶλλον ὅτι καὶ προσάγειν ἵς βελομένους Ἰππικὰ καὶ τῷ πᾶσι πᾶσι Ἰππικηροῖν & ἵκτων σκευασίαις. Suidas inter Arati Solensis (de quo dixi lib. III. cap. XVII II.) poemata refert σύνθεσιν φαρμάκων. Θελακῶν Ἰππικήδεια. Ἀνδρωπογοῖαν. Ἀναδρμήν. Aratum ἐν πῶς ἰατρικαῖς citat Pollux II. 38. tres hexemetros ex illis proferens. ἰατρικὰς δυνάμεις vocat auctor Græcus vitæ Arati.

In *Arcadium* Medicum & Comitem archiattrorum, Himerii Oratio memoratur Photio Cod. 165.

Arcaganis, Rasi lib. v. Continentis cap. III. citatus ex *lib. morborum*.

Arcagenisius, idem fortasse cum priore ejusdem operis lib. VI. cap. I. ex lib. *de vomitu*, & lib. v. cap. ult. ex lib. *de morbis diuturnis*.

Arcanidisius, ejusdem operis lib. III. cap. IV.

Archagatus Lyfaniæ filius, qui ut Plin. lib. XXIX. cap. I. refert ex Cassio Hemina, Peloponneso primus è medicis Romam venit.

L. Æmi-

L. Æmilio & Marco Livio Conf. anno urbis DXXXV. Eique jus Quiritium datum, & taberna in compito Acilio empta ob id publice. *Vulnerarius* è re dictus fuit, mireque gratus adventus ejus initio: mox à sævitia secandi, urendique, transiit nomen ejus in carnificem, & in tædium ars omnesque Medici. Archagati istius, aut alterius emplastrum recenset Cornelius Celsus, lib. v. cap. xix.

Archagillifus, Rasi Continentis lib. viii. cap. i. ex lib. *de morbis diurnis*, is forte est qui supra dictus est Arcagenisius.

Archelaus, Ægyptius ad Ptolemæum Regem scripsit *epigrammata de admirandis animalium*, Ἀρχιλαὸς Αἰγύπτιος τῶν ἐν ὀπιγράμμασιν ἐξηγούμενων τῶν ὀφειδόμενων Πτολεμαίου, teste Antigono Carystio hist. mirabil. cap. xxi. & respicit Varro Archelaum laudans. iii. 16. de re rustica. Alius ut videtur quem χερρόνησίτην appellat Athenæi laudans eum in ἰδιοφύσει ix. pag. 409. *de iis qua propria natura sunt*, idem adeo Archelaus quem scholiastes Nicandri citat ἐν τοῖς διφύσει sive *de iis qua sunt natura ancipitiis*. Neque necesse cum Meursio ἰδιοφύσει reponere. Illa ἰδιοφύη memorat etiam Lærtius lib. ii. sect. xvi. Laudatur & Archelaus Plinio lib. xxviii. cap. iv. & Galeno Pharmacorum localium lib. ix. cap. vi. & Aetio Tetrab. iv. Ser. iv. cap. cxxxiii. Liber περὶ λίθων *de gemmis* quem citat Plutarchus de flum. pag. 1153. ad Archelaum Regem Cappadociæ pertinet ut ex Plinii xxxviii. 3. & vii. (cui adde Solin. cap. lv.) Harduinus annotavit. Hunc aut alium ejus nominis Stobæus Ser. xcvi. qui est de morbis, citat ex lib. *de fluviis*, qui ad rem medicam facere videtur. Alius Anaxagoræ discipulus præceptor Socratis, de quo dixi lib. ii. cap. xxi. §. 10.

Archestratus, Gelous cujus ἰψολογίαν & alia allegat Athenæus.

Archibius Galeno Pharmacorum κτλ lib. v. & lib. Antidotorum, ad Antiochum Regem scripsit teste Plinio.

Archidemus, sive *Archidamus*, utrunque enim reperio apud Galenum lib. ii. Simplicium medicamentorum, cap. xvi. & seq. Archidemum Medicum laudat etiam Plinius, & auctor collectionis Hippiatricon. Diocles ἐν Ἀρχιδάμῳ citatur à Galeno T. ii. pag. 19. 20. 22. 24. 25.

Archi-

Archigenes Medicus celebris patria Apameensis Syrus. *Galen.* T. IV. p. 373. Philippi F. Romæ artem Medicam exercuit discipulus Agathini. *Suid.* in Ἀρχηγ. & *Aetius* pag. 156. qui narrat Agathinum ex virgillis delirantem, capite ejus multo calido oleo irrigato sanitati restitutum ab Archigene fuisse. Secta Pnevumaticus *Galen.* T. III. pag. 32. 50. eclecticus T. IV. pag. 373. Nimis subtilis in definiendo, unde Φιλορισίας morbo laborasse eum Galenus scribit T. III. p. 41. & in verbis novatorem T. III. p. 267. & obscurum T. III. p. 250. 263. negligentius versatum in describendis medicamentis T. II. p. 174. 254. licet alioqui præclarum in arte sua fuisse testatus, & multa reliquisse ἀξιόλογα συγγράμματα T. II. pag. 177. Ex his sunt: πρὸ ἐλεσφόρου χρήσεως. T. VII. edit. Paris. p. 525. βιβλία ἐπιστολικά ἐνδεκά τ' ἀριθμὸν. T. III. edit. Basil. p. 272. ubi ex libri primi *Epistola ad Marsum* de memoriæ læsæ reparatione. Ex alia *Epistola ad Marsum* de atra bile, *Aetius* pag. 136. 267. edit. H. Stephani. Ex *Epistola ad Atticum* Paulus Aegineta III. 45. πρὸ καστορίου χρήσεως βιβλίον Galenus T. II. p. 145. β. βλίον ἐνθα διδάσκει μνημης βεβλαμμένης ἀνάκτησιν T. III. pag. 272. ἐν τῷ πρώτῳ τῶν χειρῶν παθογνωμονικῶν. T. III. p. 280. πρὸ πεπονθότων τόπων optime scripsit libris tribus, T. III. p. 270. πρὸ τῶν πυρετῶν σημειώσεως libri decem. T. III. pag. 408. ubi eorum compendium. liber πρὸ ἐννοίας τῶν πυρετῶν. id. ἐν μέγα βιβλίον πρὸ σφυγμῶν. T. III. pag. 50. Galeni ὑπομνήματα εἰς ἐξηγῆσαι τὰ ἅμα καὶ κρίνει τὸ πρὸ σφυγμῶν Ἀρχιγῆνους βιβλίον. T. III. pag. 41. πρὸ τῶν κατὰ γῆρας φαρμάκων libri duo. Prior T. II. p. 166. 176. 190. 198. 219. 222. 224. 254. 281. 295. Posterior T. II. pag. 229. 289. 291. 296. 307. Libros Archigenis *de musculis* & *libros regularum*, quos Tiraquellus memorat, ubi laudet Galenus, non memini. Sæpe citatur Archigenes Galeno, Aetio, Paulo Aeginetæ, Nicolao Myrepso ut ex indicibus, quos dedi in hos scriptores, cognoscere cuivis licet. Etiam Mesuæ, Serapioni, Rasi, & à Cælio Aureliano bis lib. II. acutor. cap. x. & Rasi lib. I. Continentis, cap. IV. & v. ex *libris morborum Chroniconum*. De eo est illud Juvenalis Satira VI. 236.

— Tunc corpore sano

Advocat Archigenem, onerosaque pallia jactat.

Quot Themison agros, &c.

Ad quem locum Scholiastes notat Archigenem fuisse *Medicum magnum illius temporis.*

Item illud Satyra xiiii. 98.

Nec dubitet Ladas si non eget Anticyra, nec

Archigene. - - -

Et xiv. 52. *Ocius Archigenem quare, atque eme quod Mithridates Composuit* - - -

Utrum apud Xiphilinum pro Hermogene reponendum Archigenis nomen sit, infra ubi ad Hermogenem pervenero, erit disquirendi locus.

Archigenisus, Rasi lib. xii. Continentis, cap. i. ubi eum citat lib. de antiquis morbis. Et forte est Arcagenisus, vel Archagillisus, de quibus supra.

Archis, Serapioni Antidotorum, cap. xci.

Archides sive ille, sive alius, ibi cap. xvi. iii.

Arcon, Rasi lib. i. Continentis, cap. viii.

Arcontius, vide supra Alcon.

Alcyon apud Joseph. f. 664. edit. Lipsiensis: lege *Alcyon*.

Ardimitrius, qui fuit tempore Galeni, ut dicit Serapion tract. vii. qui de Antidotis est, cap. viii.

Aretæus Cappadox, Plinio ut videtur ac Dioscoride junior, & Pnevumaticæ sectæ addictus, cujus est liber de acutis passionibus, de quo loquitur Paulus Ægineta lib. iv. c. i. in principio, ubi in nonnullis codicibus *Aëtius* perperam scribitur pro *Aretæus*. Neque enim Aëtius Cappadox fuit, sed Antiochenus, ut ipsemet dicit, ideoque in Græco codice Aldi recte scribitur *Καππαδόκην Ἀρεταῖον*. Aretæum autem citat simpliciter ipse Aëtius Tetrab. iii. cap. xlv. & Tetrab. iii. Ser. i. cap. item i. Illis porro quæ de Aretæo ejusque editionibus dicta à me sunt lib. iv. hujus Bibl. capite iii. addi nunc velim eundem scriptorem emendate ac luculentis typis vulgatum esse nuper Græ-

ce à viro nobiliss. *Joann. Wiganus*, *) qui novam versionem Latinam elegantem separatim ad calcem voluminis subtexit. Oxon. 1724. fol. In Belgio quoq; Aretæum recudendum expectamus inter Medicos veteres quos recensendos nova cura & junctim nitide edendos in se suscepit Vir arte & doctrina excellentissimus *Hermannus Boerhave*. Aretæus ex Junii Pauli Crassi versione prodiit etiam Patavii 1700. 8. Et ad calcem edit. minoris. Latinæ Paris. subjiciuntur annotationes locorum qui in Aretæi Codice ab interpretatione Crassi discrepant. Aretæus Græce MS. in Bibl. Electoris Bavariae num. 137. 138. Fuit etiam in Bibl. Sarrazianæ, quæ per publicam sectionem distracta Hagæ Comitum fuit A. 1715. Vide Catalogum illius Bibl. pag. 61.

Aretæus Sabinus, qui *Hippocratem* commodissime commentatus est, ut dicit *Aulus Gellius* lib. III. cap. XVI. vide infra *Sabinus*. Hæc *Tiraquellus*. Sed apud *Gellium*, *Sabinus* legitur, Aretæus *Sabinus* non legitur.

Arianalis, Serapioni *Simplicium*, cap. CXLIII.

Aridion filius *Meliz*, *Galeno*, aut quisquis est *Arabs*, ut opinor, in lib. de medicinis expertis.

Arinasius, *Rasi* lib. III. *Continentis*, cap. IV. & forte est *Aniasius*, de quo supra.

Ariobarzanes, *Paulo Æginetæ* lib. VII. cap. XVII. ubi describit emplastrum *Ariobarzanion*. Uti etiam *Alexander Trallianus* lib. III. cap. X. *Ἀριβαρζάνιον λευκή* *Galeni*. T. II. pag. 324.

Aristarchus *Berenices*, quæ *Antiochi* cognomento *Θεῶ* uxor erat, *Medicus Polyæn.* VIII. 50.

Aristarchus *Tarfeus*, sive *Tarfensis*, *Galeno Pharmacorum* *τῆ γένῃ*, lib. V. T. II. pag. 38. & *Aetio Tetrab.* IV. *Serm.* II. cap. XV.

Aristarchum illum, aut alium simpliciter citat idem *Galenus Pharmacorum* *τῆ πόλεως* lib. V. cap. I. & III. & lib. VII. cap. V. & VI. T. II. pag. 271. *Aetius Quaternionis* II. *Serm.* IV. cap. LXV. & *Mesue* in *Antidotis*.

Aristeus apud *Galenum*, sive *Herodotum* in *Introductione*, sive *Medico*, post principium. T. IV. pag. 371. *Aristeus Aristomachi* T. II. pag. 271. *ἀντίδοτον Ἀριστέως Ἀριστομάχου*.

Aristio *Pasicratis* *F. chirurgus* citatur ab *Oribasio* de *machianamentis*. p. 595. 567. 568. inter *Galeni Opp.* T. XI. edit. Paris.

Aristo,

*) *Journal des Sav.* 1725. Jul. pag. 36.

Aristo, sive *Ariston*, quem citat Cornelius Celsus lib. v. cap. xvi i i. & Galenus Pharmacorum secundum locos lib. ix. cap. iv. T. ii. p. 299 edit. Basil. Hujusque dicunt nonnulli esse librum *de victu salubri*, qui Hippocratis esse dicitur, ut scribit Galenus in Commentariis Epidemion Hippocratis, lib. vi. cap. i. T. iv. p. 306. T. v. pag. 43. υγιεινὸν διατητικόν pag. 302. Et illum inter vetustissimos medicos ponit idem Galenus in Commentariis de ratione victus in morbis acutis lib. ii. Sectione xvi i i. & in lib. i. de Alimentorum facultatibus.

Aristocles, Galeno Pharmacorum κτ' ἕπης lib. vi. cap. i. & lib. vi i i. cap. vii. T. ii. pag. 243.

Aristocrates Grammaticus, Galeno ejusdem operis lib. v. cap. ix. Tom. ii. pag. 234.

Aristogenes duo Suidæ celebrati, alter Thasius qui ad Antigonum regem Macedoniæ plures libros in medicina scripsit: alter *Cnidius Chryssipi* philosophi (sive potius Medici * de quo infra) servus ac discipulus vide Galen. T. iv. pag. 8. 17. qui ex curatione Antigoni Gonatæ magnam famam consecutus est. Alterius malagma recenset Cornelius Celsus lib. v. cap. xvi i i. illum quoque sæpe citat Plinius libro xxx i i. xxxiv. & xxxv.

Aristogiton, Plinio lib. xxv i i. cap. iv.

Aristolochus à quo aristolochia dicta. Cicero i. de divinat. cap. 10.

Aristolaus, Galeno Pharmacorum localium lib. ix. cap. v. T. ii. p. 304.

Aristomachus. supra in Aristeo.

Aristophilus Plataicus Pharmacopola, Theophrasto in Plantis memoratus, lib. ix. de historia Plantarum, cap. xix. ubi narrat compertas illi herbarum vires, quibus magis aliquis vel nihil valeat in Venere ad tempus ut bimestre, vel trimestre, illisque se usum ad castigandam lascivorum juvenum petulantiam.

Aristoteles Philosoph. de Physicis etiam & Medicis studiis, sicut de omni alio litterarum genere præclare meritis, ut ex recensione scriptorum ejus quam lib. i i i. c. vi. vii. dedi, abunde constat: primus scripsit περὶ μορίων ἀνθρώπου καὶ τῶν ὀνομασιῶν αὐτῶν notante Galeno T. iv. pag. 375. qui videtur is ipse libellus quem de hoc argumento

* Vide Davidis Clerici Hist. Medicinæ pag. 292.

sine nomine auctoris sub titulo εἰσαγωγῆς ἀναθρυμῆς vulgavit Petrus Laurenbergius Hamb. 1616. 4. Non omittendum autem quod p. 296. notat Tiraquellus, Aristotelem originem duxisse ab Æsculapio & Machaone ejus filio *) ut verisimilius sit illum arti medicæ quæ illi hæreditaria erat, impensius operam dedisse. Nam & patrem & filium habuit Medicos, utrosque Nicomachos dictos, ut ex Laërtio constat, qui etiam tradit convixisse Amyntæ Macedonum Regi Medicinæ gratia, ubi etiam illum duos libros dicit composuisse inscriptos medicinalia, **) ut vertit Ambrosius, quamvis Græcum in aliis sit non ἰατρικὰ sed παλικά. Vide quæ de Aristotelis scriptis Medicinalibus notavi lib. 3. hujus Bibl. cap. VII. pag. 191. 201. Arabibus adhuc libros quinque ferri de Medicina sub Aristotelis nomine, monet Herbelotus pag. 972. b. Aristotelis antidotum memorat Avicenna libro v.

ἀρχὴ μὲν ὀνόματος Ἀριστοτελικῆς perfert Galenus T. I. pag. 227.

Aristoxenus Herophileus, & Alexandri Philalethis discipulus, Galeno lib. IV. de differentiis pulsuum, T. III. pag. 47. 49. 86. & Cœlio Aureliano lib. Oxeon. III. cap. XVI. Ejus liber XIII. περὶ τῆς ἡροφίλου αἰρέσεως. Galen. T. III. p. 49.

Aristas, Rasi lib. v. Continentis cap. II. non semel.

Aristates, Avicennæ lib. v. summa II. tractat. II.

Aristus Chirurgus, Scribonio Largo cap. CCIX.

Arius Asclepiadeus, Galeno Pharmacorum secundum locos lib. IV. c. VII. ex lib. quo propria Pharmaca coacervavit, ἐν ταῖς ἰδίαις συναγωγαῖς τῶν φαρμάκων T. II. pag. 217. & lib. v. cap. VII. & alibi sæpe. T. II. p. 226. 283. 309. 387. 392. Dioscoridis Tarsensis æqualis T. II. pag. 392. Idem cui Dioscorides Anazarbeus libros suos inscripsit. Vide quæ dixi lib. IV. cap. III. pag. 89.

Arius Tarsensis, nisi idem sit, ipsi Galeno secundum locos lib. III. cap. I. & lib. IX. cap. I. Tom. II. pag. 193. 294. *Arius Lecanius*. T. II. pag. 389.

Arlennus, aut ut alii vocant, *Arlennus*, qui scripsit de faciliore alimento, & de balneo.

Arima-

*) Hermippus apud Laërt. lib. V. cap. I.

**) Laërt. V. 25.

Armasios, sive *Armesius*, vide supra *Aermesios*.

Armenius Archiater, ad quem Epistola Firmi Episcopi Cæsar. apud Clariss. Muratorium pag. 289. Analect. Græcorum.

Arnaldus Villanovanus Gallus ex Provincia, Doctor Raymundi Lulli, defunctus A. C. 1363. quem vulgo de Villa nova appellant, cujus sunt multa opera in uno volumine impressa. Lugd. 1520. fol. Vide Mercklinum & Natalis Alex. Hist. Eccles. Tom. VII. edit. in fol. pag. 102. seq. De eo admodum magnifice loquitur è Jctis, ut cæteros nunc omittam, Jo. Andr. in cap. *Consilium*, de observ. jeiunii. in addi. Specul. in rub. de criminal. fal. & Panormitanus in cap. *Si vero*, in III. opposit. de jurejurand. ubi illum appellat summum & quasi divinum medicum, & Barbat. qui de illo mirandum quippiam refert in l. Titius, col. antepe. ff. de verbor. obligat.

Arobon & *Aroon*, Rasi lib. I. Continentis, c. II. & III. ex lib. de quæstionibus naturalibus.

Aron, eodem libro cap. III. & alibi sæpe, vide *Aaron*.

Arengenifus ejusdem operis, lib. VII. cap. IV.

Arrhabianus, Galeno medicamentorum secundum locos lib. VII. cap. IV.

Asyllus Senogalliensis, qui versibus transtulit prologia Hippocratis.

Artagalis, Rasi Continentis lib. V. cap. II. non semel.

Artaganis, ejusdem operis lib. VI. cap. II. ex libris diuturnorum morborum.

Artanius, Rasi Continentis lib. III. cap. IV.

Artemidorus cognomento *Capito*, Galeno lib. I. Commentariorum de natura hominis, & lib. I. Præfagiorum Hippocratis, cap. XXIX. & *Ἐπεὶ* libro quinto, cap. tertio, vide *Capito*. Scripta Hippocratis recensuit, editionemque suam Hadriano Imp. probavit. Sed ipse & propinquus ejus Dioscorides multas antiquas lectiones interpolaverunt. Galen. T. V. pag. 4. Plura in indice scriptorum à Galeno citatorum lib. IV. cap. XVII. hujus Bibl. p. 564.

Artemidorus simpliciter, sive illum, sive alterum citat idem Galenus Pharmacorum localium lib. V. c. VII. & *Coelius Aurelianus*, lib. Oxeon III. cap. XXIV. & lib. II. cap. XXXI. ubi eum *Sidensem*, & *Erasistrati sectatorem* dicit, & libro tertio, cap. XV. Vide *Cornelius Artemidorus*. Meminit & Galenus Artemidori *ἰατροῦ*. T. V. pag. 41.

Artemisius Marcello Empirico citatus, cap. xxxv 1.

Artemius, eidem cap. xii 1. nisi idem sit cum præcedenti, quod videtur ex eodem Marcello, qui utrumque Dianio ostendisse dicit.

Artemon Plinio, lib. xxviii. cap. 1.

Artigenius, *Artigenisus*, *Artigenisius*, *Artiginisius*, *Artigesus*, *Artigenis*, *Artigenensis*. Hæc enim omnium nomina pro uno, ni fallor, citat Rasis lib. v. Continentis, cap. 1. & lib. iiii. cap. vii. in pluribus locis, & lib. vii. cap. iv. non semel, & alibi sæpe.

Artorius Augusti medicus, quem nonnulli viri docti *) male confundunt cum Antonio Musa, qui & ipse Augustum curavit sed A. U. C. 732. diu postquam Artorius statim post Aëtiacam victoriam naufragio, circa A. U. C. 722. perierat, teste Eusebio in Chronico. Artorius autem is est qui somnio excitatus A. U. C. 712. Augustum oportune monuit ne ægrotans in castris ad Philippos adversus Cassium & Brutum maneret, ut narrant Vellejus II. 71. Valerius Max. vii. 1. Plutarchus in Bruto pag. 1003. qui *Marcum* vocat *Artorium*, Tertull. de anima c. 46. Lactantius II. 7. ut omittam Dionem Cassium xlviii. pag. 351. & alios qui rem narrant præterito Artorii nomine. Hunc laudans Coelius Aurelianus *Emissarij sectatorem* appellat III. 14. acutor. ubi de *hydrophobia* scripsisse innuit. Artorium *ὡς ἐὶ μακροβιότητι* citat Clemens Alex. Pædagogi II. 2. pag. 153. Confer Reinesii Epist. ad Rupert. pag. 395. & inscriptiones ejusdem veteres p. 609. Carolum Patinum in cenotaphium Artorii Medici Cæsaris Augusti Patav. 1689. 4.

Artum, Serapioni Simplicium cap. ccxxviii. ex lib. de cibis.

Aruntius Achillas, Galeno lib. vii. Pharmacorum *αἵ γλῆν*.

Aruntius, Vide supra in Albutio.

Asaimeri, Avicennæ lib. v. tractat. 1. cap. iv.

Asanitus, Paulo Aeginetæ lib. iv. cap. iv.

Asan, Rasi lib. iiii. Continentis, cap. item iiii.

Asascam, sive *Asascan*, nisi duo sint, Rasi ejusdem operis, lib. ix. cap. iv. & lib. xii. cap. 1.

Asaveri, Serapioni Simplicium ccccxvi. nisi sit ille Asaimeri.

Asceos,

*) Brissonius II. 3. select. Antiquitat. Juris. Pontacus ad Eusebii Chron. p. 513. Lambecius Bibl. Vindob. T. II. pag. 591. Menagius Armœnitat. Juris cap. 35. &c. Recte distinguunt Tiraquellus de nobilitate pag. 257.

Asceos, eidem ejusdem operis cap. cccvii. & libro de Agricultura.

Asclimmon, Rasi Continentis lib. xii. cap. ii. vide infra Aslamen.

Asclapo Patrensis, apud Ciceronem lib. xiii. epistolarum ad Servium Sulpitium, epistol. xx. & iterum altera ad Tironem lib. xvi. earundem, Epist. ix. Confer si placet Diarium eruditorum Italiae T. xvii. pag. 77. 81. sq.

Asclepiades Bithynus, *Κιανός* a) *ὃς ἔκ Πρωσέως ἐκαλεῖτο*, ex *Cio* sive *Prusiae*, ætate magni Pompeji, orandi magister, nec satis in arte ea quaestuosus, ad artem medicam se convertit, repudiataque empirice totam medicinam ad causas b) revocando conjecturæ fecit, quinque res maxime communium auxiliorum professus, *abstinentiam cibi, alias vini, fricationem corporis, ambulationem, gestationes*: Ipse cognominari se à frigida danda (*δοσιψυχρον Harduin.*) præferens ut auctor est Varro, alia quoque blandimenta excogitabat, jam suspendendo lectulos, quorum jactatu aut morbos extenuaret, aut somnos alliceret, jam balineas avidissima hominum cupidine instituendo, & alia multa dictu grata & jucunda, magna auctoritate, nec minore fama. Hæc de Asclepiade Plinius xxvi. 3. qui etiam occurrentem ignoto funeri, intellexisse quod adhuc viveret, atque ab rogo retulisse hominem c) & servasse testatur. Idem narrat Celsus II. 6. & pluribus Apulejus in floridis, tangit etiam Plinius lib. VII. 37. *Summa fama Asclepiadi Prusiensi condita nova secta, spretis legatis & pollicitationibus Mithridatis Regis, reperta ratione qua vinum agris mederetur, relato a funere homine & servato: sed maxime sponse facta cum fortuna, ne medicus crederetur si unquam invalidus ullo modo fuisset ipse: & victor, suprema in senectâ d) lapsu scalarum exanimatus est.* Hujus Asclepiadis quo se Medico amicoque usum, quemque eloquentia vicisse cæteros Medicos testatur Cicero lib. i. de Oratore

a) Ita legendum apud Galen. T. IV. p. 372. nam Prusias Bithyniæ antea *Κίος*, unde *Κιανός*. Vide Salmasium multis hoc docentem p. 877. seq. ad Solinum, ubi Prusiadem hanc à duplici Prusâ Bithyniæ diversam fuisse ostendit.

b) Ita leg. apud Plin. XXVI. 3. non *ad casum*, ut Tiraquell. p. 255.

c) Similiter de Æsculapio Vibius sequester: *Virbius Laconices, ubi Hippolytum Æsculapius arte medicina reddidit viat.*

d) Centum & quinquaginta annorum. Longavillius Harcuetus in historia Macroborum, *Memoires de Trevoux A, 1718. Octobr. p. 639. Asclepiade, Medecin de Prusse (leg. de Prusse) seroit encore en vie sans une chute qui termina ses jours à 150. ans.*

re cap. xiv. Vetus icon & monumentum servatur apud illustrissimum Alexandrum Albanum, quod singulari dissertatione nuper erudite illustravit V. C. Blasius Caryophilus, Neapolitanus in parte prima diff. Miscellaneorum e) editarum Romæ 1718. 4. in qua de Asclepiade hoc fusius tractat, qui *Philosophicus* Galeno T. II. edit. Basil. pag. 283. (ubi perperam excusum *Φιλοσοφικῆ* pro *Φιλοφυσικῆ*.) Quoniam autem plures etiam fuere Medici Asclepiades, juvat de his audire virum doctissimum Thomam Reinesium. Ita vero ille Epist. XLVI. ad Rupertum pag. 395.

- 1) Asclepides hic ipse, Apollonii Stratonis F. Erasistratei discipulus, qui victus ratione potius quam usu medicam. morbos curare instituit, qua de re Celsus lib. v. c. 1. & Plin. 16. 1. Mithridati ultimo expetitus temporeque Pompeji Magni versatus Romæ, & inter Bithynos *αἰχολόγης κατὰ παιδείαν ἀνδρας* memoratus à Strabone libro XI. p. 566. Is in Hippocratis libros quosdam commentatus esse scribitur à *Galeno Comm. in Hipp. l. de off. med.* Eique impudenter contradixisse *Menodotus* Nicomediensis Empiricus, lib. de *subfiguratione Empir.* c. xiv. scripta ejus, quæ multa fuere, nomino in *historia medicorum*. Eum audivere & secuti sunt *Titus*, qui librum de anima scripsit, laudatus *Cælio Aureliano l. de tard. pass.* c. v. & III. cap. v. *Cbrysippus*, qui de *lumbriis*, eid. lib. IV. cap. VII. *Themison* Laodiceus, eid. lib. I. cap. IV. cujus libros tres de tardis passion. & Epistolarum laudat *Cælius* passim: qui tamen à Præceptore defecit & sectam novam Methodicorum condidit, *Galen. l. sag.* cap. III. Arejus, *Gal. IV. de Comp. med. s. l. cap. v. num. 9.* Niceratus, Julius Bassius, Petronius, Sextius Niger, & Diodotus, *Ἀσκληπιάδαι πάντες*, f) *Diosc. pref.* Clodius, *Cæl. III. acut. 8. 4. tard. 9.* A. Clodium A. F. Medicum habes in Benev. apud Gruter. 8. p. DCXXXIII. Q. Clodium Q. L. Nigrum, MEDICUM OCULARIUM in Isolana: utrum ex his pro Cæliano isto Asclepiadeo habeam, dubito; saltem Quintus iste videtur ad Empiricos pertinere. Artorius quoque Asclepiadis sectator nuncupatur à *Cælio 3. acut. 14.* qui de hydrophobia scripserit: Is ipse est qui Augusto bello

e) Confer Bibliothecam veterem & novam V. C. Joannis Clerici T. XVIII. pag. 453. seq. & novam editionem hist. Medicinæ à fratre Davide Clerico vulgatam Amst. 1723. 4. pag. 392. ubi icon illa vetus Asclepiadis, & pag. 410. seq. ubi Caryophili Epistola Gallice versâ occurrit.

f) Hoc non de Asclepiadis discipulis alii, sed de Æsculapii posteris interpretantur.

bello Philippenſi contra Brutum & Caſſium ægrotanti adfuit, *Valer. M. l. 1. cap. 7. Paterc. l. 2. Plutarch. in M. Bruto* Μάρκου Ἀργέριου adpellat; meminit *Florus l. 4. cap. vi. Ἀργέριον ἐν τῷ πρὸς μακροβιτίας* citat *Clem. 2. Padagog. cap. 2.*

Alter *Asclepiades junior* dictus *Gal. 1. de Comp. Med. f. h. c. 1. n. 9.* qui memorabiles pharmacorum internorum & externorum compos. multis libris tradidit, eosque inſcripſit *Marcellas, id. l. d. 4. cap. 5. & 6.* Hic ille eſt quem cognominatum *Φαρμακίανα* vel *Φαρμακείνα* ideo dicit *l. 10. de ſimpl. med. fac. è cujus l. terciæ extrariorum* deſcribit medicamenta ulceribus *Chironiſ* & difficilibus ſanandis, *l. 4. de Comp. m. ſec. gen. 5. è libro 4. extrar. malagmata lib. vii. cap. iv. & cap. x. myracopa.* Vixit autem poſt *Chariclem, Gal. 2. de Comp. m. f. l. cap. 2. num. 7.* qui fuit *Tiberianus, Tac. 5. annal. Neronis Domitiani* que temporibus. In eundem convenit, quod *Niceten Smyrnum*, cui ad tantam moleſ corpus increverat, ut loco moveri nequiret, curarit, *Gal. 1. de differ. morb. cap. 9.* ubi perperam editi Codd. *Nicomachum* adpellant. Floruit autem iſte ſophiſta Sacerdos *Nicetes* temporibus *Neronis & proximorum*, diſcipulum in Oratoria habuit *Plinium, hic l. 6. Ep. 6.* Meminit ejusdem *Seneca Controv. XXV. auctor. dialogo de cauſis corr. eloq. Philoſtr. l. 1. vit. Soph.*

Tertius fuerit, quem reperi in lapide Roman. in via Nomentana prope *D. Agnetis* ædem effoſſo. *Claff. XI. 3. pag. 608. Inſcription. Reinſii: L. Arruntio Semproniano Asclepiadi Imp. Domitiani Medico in Fronte P. XX. in Ag. P. XX.* Hujus fortaffe avus paterve *Arruntius*, quem cum celeberrimis medicis, qui mercede annua *CCL H-S.* fuiſſent apud Principes, *Caffio, Calpetano, Albutio, Rubrio,* numerat *Plinius lib. XXIX. c. 1.* Non diſſimulo tamen τὸ *ASCLEPIADES* videri profeſſionis potius & ſectæ nomen eſſe quam verum cognomen; eo prorſus modo quò in Græco Rom. apud *Gruterum l. p. DCXXXIV A. ΦΟΝΤΕΙΩ ΦΟΡΤΙΣ, Ἀσκληπιάδης τὸ γένει* nominatur, quod eſſet unus ex *Asclepiadeis.*

Quartus eſto iſte *Adrianeus* primi civis & gentilis, heres artis ac fortaffe nepos, a *Calpurnio* manumiſſus, de quo memorabilis inſcriptio vetus apud *Arignanum* in Eccleſia *SS. Abundi & Abundantii* (*Reineſ. Claff. XI. 4. pag. 608.*) *C. Calpurnius Asclepiades Pruſa ad Olympiam, Medicus, parentibus & ſibi & fratribus Civitates VII.**) à *Divo Traja-*

M

no

*) Confer *Ezechielis Spanhemii Orbem Romanum pag. 29.*

gendum pro *Μάσωνι*. Neque exiguam laudem tulit hic Asclepiades, quod etiam modum medicamenta præparandi & adhibendi perspicue & diligenter annotavit, ut idem Galenus T. II. p. 358. *χά-εν εἶδεναι χρητὰ Ἀσκληπιάδῃ ὅτω σαφῶς χράσαντι*. id. T. 2. pag. 244. Libro primo τῶν ἐκτὸς specialis titulus fuit πανταγάρδιον, secundo ἡ Αἰγυπτία. id. T. II. pag. 358. Vir eruditiss. Blasius Caryophilus sibi persuasit Asclepiadem hunc etiam alio nomine appellatam fuisse Metrodorum. Sed verius est Methrodorum ab Asclepiade diserte distingvi apud Galenum, innuique Asclepiadis sectatorem T. II. pag. 13. 14. edit. Basil.

Notum denique, *Asclepiades* pro Æsculapii posteris poni sive Cois sive Cnidii, ut apud Galen. T. IV. pag. 35. Horum Genealogiam & successionem exponit Daniel Clericus V. C. in Historia Medicinæ Part. 1. ad calcem libri quarti.

Asclepius citatus Aetio, alter ab Æsculapio, qui & Asclepius Græcis dicitur, ut diximus in Æsculapio, ad quem etiam pertinet hæc inscriptio vetus apud Fulv. Ursinum p. 98 *Asclepio & Saluti Commilitonum Sex. Titius Alexander Medicus Cho. V. Pr. Domum dedit* - - - *Aug. VIII. T. Flavio Sabino Cos.*

Africa Romanus, Galeno, si is est, in libro de medicinis expertis. p. 113. *Aslamou*, *Asleman*, *Asliman*, hæc enim reperio apud Rasi libro primo Continentis, cap. VI. & libro nono, capite IV. & cap. V. non semel. Et forte est Asclimōn de quo supra.

Aspasia cujus plura medicamenta refert Aëtius.

Aspasius, Galeno lib. Pharm. *ἄσπας*, IX. cap. V.

Asphalarcesius Galeno *ἄσφαρς*, lib. VII.

Asaron sive *Aforon* de civitate *Tereste*, auctori illius libri Medicinarum expertarum, ubi dicitur quod fuit experimentator, familiaris Acoftrois, de quo supra.

Asterius, Aetio Tetrab. II. Sermo. III. cap. CXIII.

Astracanus in illo libro Medicinarum expertarum pag. 109.

Afustisam, Rasi lib. XI. Continentis cap. IV.

Acabari, Serapioni Simplicium cap. LXXIX. & seq. & cap. LXXXVII. & CVIII. & alibi sæpe.

Ambustus, Rasi lib. IV. Continentis cap. IV.

Atenristus, quisquis is fuit, apud Galenum, in præfatione lib. X. Simplicium, Ejus de medicina ex animalibus T. II. p. 131.

Ashe-

Asbenaus Tarlensis, Cœlio Aureliano lib. 11. Oxeon. cap. 1.

Asbenaus simpliciter Galeno memoratus Pharmacorum localium lib. 1x. cap. v. & per genera lib. v. & in Introductione, sive Medico, si is est & lib. vii. Therapeuticæ, & libro secundo de Semine, & lib. 11. de causis Symptomaton atque alibi sæpe. Et hunc *Attalensem* (è Cilicia) fuisse scribit idem Galenus lib. 1v. de differentiis pulsuum. Fuitque huic cum Posidonio Philosopho magna consuetudo, cujus ætate vixit, & Asclepiadis Bithyni, adversus quem disputantem Athenæum memorat Galenus T. 1. pag. 56. Idem T. 1. pag. 240. notat illum in scriptis suis libenter usum *Ἀθηναίων αἰ- ποδείξασθαι*. Citat ejus librum *tertium* T. 1v. p. 391. *septimum* qui fuit de semine T. 1. p. 240. *vigesimum quartum* T. 111. p. 231. Athenæus hic præceptor Magni & Theodori: auctor sectæ Pnevmaticæ quæ spiritum intus ali in omnibus corporibus contendebat, de qua vide Danielis Clerici hist. Medicinæ lib. 1v. sect. 1. cap. 2.

Asbenaus cui scholia græca in Nicandri theriaca tribuit Mich. Neander in elencho scriptorum quibus usus Stobæus p. 11.

Athenæi *πρὸς ἑρῶν σύνολος ἀναβίς*, teste Cangio, in Codice Colbert. 3614. De Athenæo Dipnosophisticon scriptore in quibus & ipsis physica varia ac medica occurrunt, dixi lib. 1v. c. xx.

Athenagoras cujus memoria in numis Smyrnæorum, de quibus V. C. Rich. Mead p. 67. diss. de numis in honorem medicorum percussis. Tres alii ex ære, *Zeuxidiani* pariles, inscripti: ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ: adjecto *ad pedem cippi, prope statuam Isidis figuram*, eoque jam planius delineato, *ansere*. Smyrnæ enim in templo Isidis ea avis deæ sacra pascebatur; & ægrotans toties Aristides, sanitatis recuperandæ ergo, geminos ei anseres immolabat, uti supra ex ejus Orat. sacra tertia ostendimus. Quisnam fuerit hic *Athenagoras*, aut quo tempore vixerit, nondum comperimus. Sed cum iidem plane honores, qui *Zeuxidi* & *Iatroodoro*, in tribus ei nummis tribuantur; ut inter Isidis & Aesculapii sacerdotes, ita quoque in medicorum illum numero habere nullo modo dubitavimus.

Asbenippus sive *Asbenippus*, Scribonio Largo, Marcello Empirico & Galeno memoratus. Vide Jo. Rhodium pag. 67. ad Scribonium.

Asbenodorus Plutarchi æqualis qui ejus meminit VIII. 9. sympos.

Athenion, Cornelio Celso lib. v. cap. xxv.

Asbinaus, nisi sit ille Athenæus, Galeno lib. xiiii. Therapeutica, Is, ut ibi dicitur, asseruit principem partem in corde esse.

Asbryilatus Thasius, Plutarcho Symposiaca decade iiii. Problem. iv.

Asburistus, sive *Acuristus* (utrumque enim reperio) apud Rasim lib. iiii. Continentis, cap. i. non semel, & lib. iiii. cap. vi. & lib. vii. cap. iiii. & alibi sæpe. Et idem forte est cum Ateuristo de quo supra, aut cum Atorosco, de quo mox dicemus.

Asbursékia, ibid. lib. iiii. cap. iiii.

Asimetus Galeno αἰμητός, lib. iiii. cap. vii. & Marcello Burdegalensi, cap. cxx. ubi illum dicit fuisse servum Cassii medici. *Asimetus* Gordienfis. Vide Jo. Rhodium ad Scribonium pag. 188. seq. 194. & 259.

A. *Atius*. In veteri inscriptione apud Fulv. Ursinum pag. 98. D. M. A. *Atius C. L. Archiater sibi & Julia Prima, Conjugi incomparabili*. Id. pag. 99. *P. Attius Asimetus Aug. Medicus H. S. E.*

Atlas Pamphiliensis citatus Galeno, ut notat Tiraquellus. Locum non reperi.

Atoroscos, Rasi Continentis, lib. i. cap. vi.

Atorosphos, ibid. lib. i. cap. v. & vi.

Attalus Atheniensis, Attalus Plinio dictus, lib. xxi. cap. viii.

Attalio, qui ut tradit Galenus, scripsit in Aphorismos Hippocratis, quod & tradit Oribasius, si is est, in præfatione Commentariorum in eosdem Aphorismos.

Attalum Regem Pergami pro medico citat Galenus, de compositione medicamentorum αἰνός, lib. i. & lib. x. De facultatibus simplicium medicamentorum, in præfatione, ubi ita illum citat, *Rex quondam noster Attalus*. Nam & Galenus Pergamenus fuit, (ut dixi lib. iv. c. 17.) Hujus Regis meminit Plin. lib. viii. cap. xlviii. & lib. xxviii. cap. iiii. ubi tradit illum scripsisse *de agricultura*. Nam & Varro lib. i. Rei rust. cap. i. & Columella lib. i. cap. item i. inter scriptores rei rusticæ ponunt Attalum, *) quem hunc nostrum Regem fuisse

*) Minus recte legitur apud Columellam *Attalus & Philometor*. Nam Attalus hic cognomento

fuisse existimo. Cornelius autem Celsus lib. v. cap. xix. describit emplastrum Attalum sic, ut opinor, ab hoc Rege dictum. Nam & Marcellus Burdegalenſis, libro Medicamentorum cap. xxi. etiam describit medicamentum Attali Regis. *Hæc Timquellus.* pag. 270.

Attalus alius ab illis, contemporaneus Galeni, ut ipse dicit, lib. i. Antidotorum, in principio & lib. Therapeuticae xiii. ubi & illum ait fuisse discipulum Sorani Methodici, T. iv. p. 178. eumque Θεσσαλίον ὄνον, *Theſſalium aſinum* vocat, quod Theſſali ſectator eſſet. pag. 179.

Atimbyndus, Raſi lib. x. Continentis, cap. iiii.

Aturſius, ibid. lib. iiii. cap. vii.

Auenius citatus Petro Aponenſi in additione Meſue, quo loco tractat de ægri tudinibus epatis.

Aven, Raſi lib. iiii. Continentis, cap. iiii.

Averrois cognomento *Commentator*, qui Anno hegræ 603. Chriſti 1206. obiit, præter multa opera in primis laudata, Commentarios in Ariſto telem non indoctos, ſed ineleganter admodum verſos, ſcripſit: & libros vii. in re medica, quibus *Colliget* titulum in ſcripſerunt, veluti univerſale. Vide *Abenraſt*, & quæ de hoc ſcriptore Joannes Leo Africanus de Medicis Arabibus cap. xx. infra in voce *Joannes*, & qui diligentius de Averroe & ejus ſcriptis tractat Nic. Antonius Bibl. vet. Hiſpanæ T. ii. pag. 240. ſeq.

Recentiores: Auguſtinus Galdadinus Mutineſis, cujus eſt docta præfatio in Galeni opera Latina, & translatio libri ejusdem Galeni de muſcu lorum diſſectione, & aliorum.

Auguſtinus Niphus Philotheus cujus eſt liber de morbo Gallico, & de die bus Criticis ſive decretoriis, & alii plurimi.

Auguſtinus Riccus Lucenſis, cujus ſunt nonnulli Galeni libri latinitate donati.

Auguſti Caſaria compoſitionem medicamenti refert Plinius Valerianus lib. i. de re medica cap. xviii. *quo inquit, & libentiſſime utebatur & eam omnibus laudabat.*

L. Aviano

mento *Philometor* dictus fuit ut Harduinus ad Plin. obſervavit ex Strabonis XIII. pag. 624. & Plutarchi Demetrio pag. 897. Ἀπάλῃ ἡ Φιλομήτωρ ἐπέπνευ τῆς Φαρμακώδεις βελένας &c. Attali Pergami Regis de medicina ex animalibus laudat Galenus T. ii. pag. 131.

L. Avianus. In vet. inscript. apud Fulvium Ursinum p. 100 *Dis Manibus*.

L. Aviano L. F. Pup. Valeriano Medico. *Vix. Ann. XLVII. M. IX. D. XV.*

L. Avianus LL. Stephanium Patr. Per. Ag. Cur.

Avicenna sive *Abensina* defunctus circa A. C. 1186. de quo Leo Africanus de Medicis Arabibus cap. ix. infra in voce *Joannes*, & Nicol. Antonius lib. vii. Bibl. veteris Hispanæ cap. 111. Vita ejus scripta à *Sorsano*, discipulo exstat ex Latina Nic. Massæ interpretatione. De scriptis Avicennæ editis vide si placet Mercklinum.

Avidianus.

Auramasius, Rasi lib. v. Continentis, cap. i.

Aurelius Cornelius Celsus, de quo dixi lib. 11. Bibl. Latinæ cap. iv.

Aurelius, simpliciter Galeno Pharmacorum $\chi\tau$ τέρας, lib. v. cap. ix. T. 11. pag. 237.

Aurifasius, Rasi Continentis lib. iv. cap. i.

Julius Ausonius Vafatenfis, Valentiniani Magni Imp. Archiater & Præfectus Illyrici, cujus libros de Medicina lectos Vindiciano laudat in Præfat. Marcellus Empiricus. Pater hic Decii Magni Ausonii, Burdigalensis, Poëtæ à quo celebratur his versibus carmine 1. Parental. pag. 110.

*Primus in his pater Ausonius, quem ponere primum,
Etsi cunctetur filius, ordo jubet.*

*Cum dei, placida functus quod honore senectæ,
Undecies binas vixit Olympiadas.*

*Omnia qua voluit, qui prospera vidit: *) & idem
Optavit quicquid contigit, ut voluit.*

*Non quia fatorum nimia indulgentia: sed quod
Tam moderata illi vota fuere viro.*

Viveret

*) Dicto Ausonii Medici, *beatum esse, non qui habet qua cupit, sed qui non cupit qua non habet*, imprimis delectatus Æsculapius nostræ ætatis, Poliater hujus urbis celebratissimus D. Joachimus Biester, ut etiam albis amicorum inscribere consueverit hoc distichon ejusdem argumenti:

*Felicem vidi, non qui, qua vellet, haberet,
Sed qui per sortem non data non cuperet.*

*Quem sua contendit septem sapientibus aetas:
 Quorum doctrinam moribus excoluit:
 Viveret ut potius, quam diceret arte saporum,
 Quamquam & facundo, non rudis ingenio.
 Præditus & vitæ hominum ratione medendi
 Porrigere, & fatis amplificare moras.
 Inde & perfuncta manet hac reverentia vitæ,
 Aetas nostra illi quod dedit hunc titulum:
 Ut nullum Ausonius, quem sectaretur, habebat:
 Sic nullum, qui se nunc imitetur, habet.*

Ausonius quoque filium Poëtam, cujus scripta habemus, medicis adscribit Tiraquellus p. 295. quod ait multa ipsius Epigrammata insinuare, ut 74. quo *Eunomum* Medicum imperitum false ridet. Omitto alia quæ notavit Thomas Bartholinus de Medicis Poëtis pag. 125.

Autolycus & ejus filii, quorum meminit Homerus lib. XIX. *Odyssææ*, in curatione vulneris *Ulyssis*.

Avynasius, Kasi lib. v. Continentis, cap. 1.

Axiologus Galeno lib. x. Pharmacorum localium cap. 1. nam in Græco Codice legitur Ἀξιόλογος, quanquam Cornarius legit Ἀνδροχός. Antiochus. Sed in edit. Basil. T. II. p. 306. σφόδρα ἔφη ἀξιολόγως.

Axiorius, Galeno Pharmacorum κτ' ἑπτας, lib. v. cap. VII. T. II. p. 228.

Axius ocularius, ibid. Hunc enim & similes ducimus medicis annumerandos, secuti sententiam Vlpiani, qui scribit medicos & eos appellari, qui alicujus partis corporis vel certi doloris sanitatem pollicentur, lib. 1. §. Medicos, & ibi Bartol. ff. De varia & extra. cogni. quam ad hoc dicit no. Bald. in lib. 1. colum. ult. C. Manda. Et ut scribit Cornelius Celsus in epistola ad Cajum Julium Callistum (si ea ipsius sit, de quo dubito, quam tamen ejus nomine ac titulo Marcellus Burdegalenensis inseruit in suo libro medicamentorum) *Multos, inquit, animadvertimus unius infirmitatis sananda scientia, medici plenum nomen consequutos.* Nam & apud Ægyptios, ut hoc addas, ita erat medicina distributa, ut singulorum morborum essent medici, non plurium, teste Herodoto in Euterpe. *)

pe. *) Cujusmodi medicos Romæ frequentes fuisse tradit Galenus lib. de partibus artis medicæ, cap. 11. Quanquam non video quomodo quis satis exacte possit intelligere morbum partis cujuspiam affectæ, & curam illius, nisi & aliorum quoque sciat. *Hæc Tiraquellus.* Videndum tamen an apud Galenum T. 11. p. 218. nomen hujus ocularii Medici sit *Axius*, & non potius *Stolus* Britannicus, qui à Galeno dicitur ἄξιος ὀφθαλμικός, dignus & præclarus curandis oculis Medicus, qualis ἡγεὺς ὀφθαλμῶν meminit etiam Herodotus III. 1. Vide infra in *Evelrui*.

Ayse, vide supra *Aieyse*, & *Hayse*.

Azanitus, sive *Azanites*, Galeno Pharmacorum κ' γ'η, libro quinto, To. 11. pag. 379. & Paulo Æginetæ lib. IV. cap. LV. & libro septimo, cap. XIX. & Aetio Tetrab. IV. Sermon. 11. cap. XXXIV. & Sermon. 111. cap. XXI. Citatur & in Hippiatricis pag. 299. & à Nic. Myrpsō cap. XXI.

Azarami, Serapioni Simplicium, cap. CCLI. & CCLXII. hujusque etiamnum libros habemus.

Azaricon, & *Andrizeas* in libro qui fertur sub Galeni nomine de medicinis expertis.

Azarni, Serapioni Simplicium, capite CCLI. & CCLXII. cujus etiam libros habemus.

Pro *Azario*, cujus practicam habere nos ait Tiraquellus, legendum *Azambius* sive *Azarnius*, idem cum superiore.

Azoratus, scriptor Chymicus citatus ab Hortulano &c.

B.

Babillus sive *Balbillus* vir optimus, in omni litterarum genere rarissimus auctor laudatus Senecæ IV. 2. Nat. quæst.

Bacchius, medicus Empiricus, Herophileus Galeno, T. 111. pag. 47. 86. cita-

*) Herodotus II. 84. ἡ δὲ ἡγετική κατὰ τὰς δὲ σφὶ δέδασαι. μίης νῆσς ἕκαστος ἡγετός ἐστι, καὶ ἡ πλειόνων. πάντα δ' ἡγετῶν ἐστὶ πλεία. εἰ μὲν γὰρ ὀφθαλμῶν ἡγετοὶ καπτεύασι, οἱ δὲ κεφαλῆς, οἱ δὲ ὀδόντων, οἱ δὲ καπ νηδὺν, οἱ δὲ τῶν ἀφανέων νῆσων. *Medicina apud Egyptios in hunc modum est distributa, ut singulorum morborum singuli sint Medici, non plurimi, medicisque referta omnia. Alii enim sunt oculorum Medici, alii capitis, alii dentium, alii alni, alii occultorum morborum.*

citatur à Coelio Aureliano lib. Chronicon 11. cap. x. & Galeno lib. 111. de differentiis pulsuum, & lib. 111. Commentariorum *Epidemion* Hippocratis. Hic *Commentarios* edidit in vi. librum ejus operis, ut dicit ibi Galenus, in princip. & in alios obscuriores Hippocratis libros. T. v. pag. 266. in *Aphorismos* T. v. pag. 328. alia vide T. 1v. hujus Bibl. pag. 566. *Βακχείς μάλαγμα ὃ Κάϊσαρ ἐχρήσατο.* Galen. T. 11. p. 412. *Glossas Hippocratis* laudat præter Galenum etiam Erotianus. Galenus quoque ejus ἀκροάσεις sive *auscultationes & compendium de pulsibus* citat lib. 1v. de differentia pulsuum cap. vii. Idem an alius Bacchius Milesius inter scriptores rei rusticæ citatus à Varronè, Columella & Plinio. Vide si placet quæ de his aliisque Bacchiis dicta à me lib. 111. cap. 1x. pag. 262.

Bacchus decantatus ille in priscis historiis atque fabulis Rex divinisque affectus honoribus: etiam Medicus ut est apud Plutarchum III. symposiacion cap. 1. p. 647. non eo tantum nomine fuit habitus, quod vinum invenit, *ἰχυρότατον φάρμακον καὶ ἥδιον*, medicamentum validissimum & suavissimum: sed quod edera quoque facultate sua vino maxime resistentem in honore habendam docuit, eaque bacchantes coronavit ut minus à vino læderentur, edera suo frigore ebrietatem restinguente. Multa alia huc facientia de Baccho apud Athenæum xv. pag. 675. atque aliis ejusdem scriptoris locis leguntur.

Bachmindus, Galeno alicubi citatus, notante Tiraquello. Sed locus ille me fugit.

Badigorius & Badigorofus, nisi sint diversi, quod minime credo, Rasi lib. Continentis 111. cap. vi. & lib. 1v. cap. 1. & lib. vi. cap. 1. non semel.

Bagaysius ibi, lib. 1v. cap. 1. sæpius.

Bagelardus, qui de ægitudinibus infantium scripsit.

Bagnisus, nisi idem sit cum Bagayso, Rasi in eodem cap.

Bachrisub, & Bachtisus, & Bachtisuch, nam hæc omnia reperio apud eundem, lib. vi. cap. 1v. & lib. vii. cap. 1. & 1v. & lib. 1x. cap. 1v.

Ibnu el Bairar, de quo Joannes Leo Africanus cap. xix. de vitis clarorum Arabum quem dabo infra in voce *Joannes*.

Baladius, Rasi lib. x. ejusdem operis cap. 1.

Bamachitus, Galeno lib. vi. Simplicium.

Banchius, Galeno Pharmacorum κτ' ἡμῶν, lib. VII. vitiose pro Bacchius de quo supra.

Bandasar, Rasi lib. XI. Continentis, cap. V. qui forte est Sandazar, de quo infra.

Baphuſus, Galeno in lib. II. Antidotorum.

Baptista Fiera Mantuanus, cujus sunt commentaria in artem Galeni, & Quæstio de attractione medicinarum solutivarum, & alia de virtute movente pulsum, alia item de phlegmatico & bilioso æqualiter febrientibus, & alia multa opera.

Barbier, Serapioni Simplicium cap. xcvi. ex libro de Agricultura.

Barlaam, Βαρλαάμ μοναχὸς περὶ κεφαλαιολογίας apud pseudo Galen. περὶ ὑπερτίσεων. T. IV. edit. Basil. pag. 459. Latinus interpres Tom. I. edit Junt. pag. 175. *Barnaba monachi.*

Barptolemæus Argenterius, cujus meminit Gesnerus in sua Bibliotheca.

Barptolemæus de Brugis.

Barptolemæus Cocles Bononiensis, medicinæ distillator, & Chirurgus.

Barptolemæus de Mesina Siculus.

Barptolemæus de Montagnana, qui inter cætera sua opera edidit consilia in hac arte eruditissima. De hoc loquitur Jctus Paulus Castr. Consilio cccclxxxii. *dubium istud*, libro secundo, in cujus specie sive facto, ut appellant, illum vocat egregium & famosissimum medicinæ doctorem. In eum scripsit epitaphium Joannes Pannonius, ex quo hos versus excerpti,

Credo te Stygias mundo invidisse sorores

Mimatas raras tartaro ad ima trahi.

Barptolemæus Sylvanius Salenensis, qui ex Galeno quædam vertit.

Barptolemæus Troheron Anglus, qui chirurgiæ practicæ documenta scripsit lib. IX. & iterum epitomen lib. I.

Barzniatus cognomento Sapiens, Serapioni Antidotorum cap. xvii.

Basilus Ancyranus Episcopus medicæ artis peritissimus, ut scribit D. Hieronymus in Catalogo scriptorum Ecclesiasticorum cap. 89.

Βασίλειος Ἰκτὺς ἔκ Μελιτηνῶν διατετὸς πρὸς βασιλικὸν νοσητεῖον ἢ χειρουργικὸν σκευασία ὄντις. Pseudo Galen. III. περὶ ὑπερτίσεων Tom. IV. pag. 460.

Basilus,

Basilium, sive *Basileus* simpliciter citatus Paulo Aeginetæ lib. iv. cap. lv. & lib. vii. cap. xix. qui forte cum Ancyrano idem est.

Basilium Magnum, rerum naturalium & artis Medicæ peritum laudat Greg. Nazianzenus monodia honori ejus dicata, & ipse illius minime se imperitum ostendit præclaris illis in Hexaameron & de homine homiliis, de quibus dixi Volum. vii. hujus Bibl. pag. 69. seq. Digna quoque ejus pietate ac judicio sententia quam refert Antonius monachus, cui à diligenti studio pulcherrima dicta è scriptis doctorum libandi, melissæ sive apis cognomentum hæsit, lib. i. cap. lvi. *ἔτε Φευκτέον πάντα τὴν τέχνην, ἢ ἐπ' αὐτὴν πάσας ὧς ἐλπίδας ἔχειν ἀκόλυστον, neque aspernanda ars medica, neque omnem in eam spem ponere consentaneum est. Sed quemadmodum agriculturam utimur, sed fructus à DEO expetimus: gubernatori clavum navis committimus, DEUM autem oramus ut ex mari salvos servet, ita etiam adhibeamus Medicum, & à se nostra in DEUM ne remittamus.*

Basius, vide *Bassus*.

Recentioris ætatis *Bassianus* *Laudus* *Placentinus*, cujus est *Iatrologia* ad *Herculem* *Estensem* *Ferrariæ* ducem, & alia opera.

Bassus, sive fuit ille *Basius*, sive alius, *Galeno* *Pharmacorum* secundum locos lib. vii. cap. ii. & secundum genera lib. vii. & *Aetio* *Tetrab.* ii. *Sermo.* iii. cap. xcix. & *Marcello* medicamentorum cap. xxix. vide *Cassianus*, & *Julius*, & *Pomponius*, & *Tylenus*, & *Tullius Bassus*. *Basso* librum de scriptis propriis *Galenus* dedicavit.

Bassus ad quem scribit *Hierocles* *Hippiatric.* p. 2.

Bassus *Stoicus*, nisi & idem sit cum *Tullio Basso* apud *Galenum* secundum genera, lib. vii. T. ii. pag. 419.

Bassus, nisi sit unus ex illis, citatus *Aetio* *Ser.* xii. cap. xliv.

Baverius de *Baveriis*, *Bononienfis*.

Bedigoras & *Bedigorus*, & *Bedagorus*, & *Budagorus*. Hæc enim omnia nomina reperio, sed unum tantum esse existimo, apud *Serapionem* libr. *Simplicium* cap. lvi. & lxxvi. & xcv. & *Rasin* libro primo *Continents*, cap. iii. & v. & ix. & libro secundo, cap. iv. & alibi sæpe.

Benedictus Nursinus, *Francisci Sfortiæ* familiaris, qui practicam rei medicæ scripsit.

Benedictus de Victoriis, Faventinus, qui scripsit libellum de morbi Gallici curatione.

Bengezar.

Benguafit, qui ut opinor, est Abenguefit, de quo supra.

Berengarius Cathalanus, qui in Hippocratem & Avicennam scripsit quasdam quæstiones.

Berenice cujus medicamenta laudat Aetius pag. 230. 616. b. 663. edit. H. Stephani. De pluribus foeminis ac Reginis hujus nominis consules Adonidis hortos, Clariss. Bælii Lexicon historicum.

Bernardus Gordonius Gallus, cujus practica est, cui titulum fecit Lilius medicinæ.

Bernardus Felicianus, qui nonnulla ex Paulo Aegineta vertit.

Berotas.

Berthorius Monachus Benedictinus, Cassinensis abbas ante monachatum professione medicus, multorumque in ea operum scriptor.

Bertrucius Bononiensis, cujus extat practica utilior quam elegantior, & quam magna ex parte sequuntur medici Empirici.

Berytius & **Beritius**, Galeno Pharmacorum localium lib. IV. cap. VII. ubi ab eo dicit Berytium Pharmacum dictum, & iterum lib. IX. cap. V. Hunc quoque, vel alium ejus nominis sæpius citat Constantinus Cæsar, aut quisquis est, in Collectaneis Geoponicis. Vide Volum. VI. hujus Bibl. p. 507. Nescio quare Berytius Bononiensis dicitur Lindenio de scriptis Medicis atque inde Mercklino.

Betarmen, aut ut alii vocant **Betarnem** Siculus, auctori medicinarum expertarum, quæ Galeno assignantur.

Bezar dictus est quidam Medicus, velut à morte liberantem dixeris, quoniam noverat morsum rabidi canis perfecte curare. Idem Galen. de medicinis expertis sub init.

Biblis, Avicennæ lib. V. summa II. tract. II.

Biennius, Galeno Pharmacorum localium lib. IX. cap. III. **Βιέννις** T. II. pag. 292.

Biennites, nisi idem sit, ejusdem operis lib. X. cap. I. **Βιέννις Φάρμακον** T. II. pag. 307.

Bimafui & **Bimmasui**, apud Rasum in libris Continentis. Cap.issime. Citatur autem ex summa ipsius, ejus operis lib. IV. Et ex libro de complemento, ejusdem operis lib. V. cap. I. Et ex libro de febribus, ibid.

ibid. Et ex libro Nutricationum, etiam ibi. Et ex libro de cura prægnantis, lib. ix. cap. v.

Binabichalid Perses, Rasi ejusdem operis, lib. vi. cap. i.

Binelballeg, ibi, lib. iv. cap. i. & lib. v. cap. i.

Binnasim, ibi lib. vi. cap. i. nisi sit ille Bimasui.

Binscrapion ibi, lib. iv. cap. i. & alibi sæpissime. Joannes filius Serapionis, de quo postea.

Bion ὁ ἐν δυνάμεων, de herbarum viribus. Plin. infra *Cecilium*.

Blasius Asparius *) Papiensis, qui scripsit libellum de curandis febribus, ante annos circiter trecentos.

Bodex, Rasi Continentis lib. i. cap. iv.

Boesius sive *Boethus*, apud Celsum lib. v. cap. xxix. Alius Flavius Boethus in cujus gratiam Galenus scripsit libros de Hippocratis & Platonis dogmatibus. Vide lib. iv. hujus Bibl. cap. xviii. pag. 536. 566. Boethi ὁ ἐν Φύσεως. Laërt. vii. 148.

Bons scriptor ἑπὶ ἰατρικῆς laudatus Plinio x. 3. Antonino Liberali & Athenæo.

Bolas, cujus collyria describit Aetius Tetrab. ii. Ser. iii. cap. xcix. & cap. civ.

Bolus Mendesius, Pythagoræus & Democriteus, de cujus scriptis dixi lib. ii. hujus Bibl. cap. xiii. pag. 486.

Bonafes, Rasi lib. i. Continentis, cap. iii. ex libro de cultu terrarum.

Bonominus Bergomensis, cujus extat liber de venenis, & alius Diverfarum quæstionum.

Bonus præceptor, quisquis is est, citatus Galeno, lib. vii. Pharmacorum localium cap. iii. Vide supra pag. 41. *Agathus*.

Boton Atheniensis quem audivit Xenophanes Physicus. Laërt. ix. 18.

Botrys sive *Botryes*, Plinio in indice libri iv. & in nomenclatura medicorum, lib. xxix. ejus composit. medicamenti Galen. III. i. ὁ ἑπὶ πικρῶν. Alius Botrys lascivus scriptor apud Polybium, excerpt. Peiresc. pag. 52.

Branchaleon, vide Joannes Franciscus Branchaleon.

Brela Croci Bohemæ Principis filia, quam herbarum ac medicinarum peritam celebrat Æneas Sylvius (qui postea Pius II. Pontifex) in historia Bohemica cap. iv.

Brenius,

*) *Asparius*. Vide Gesnerum, Lindenium, Merklinum.

Brenicus, Galeno Pharmacorum localium ix. cap. iv. T. II. p. 300.

Britannicus, Galeno ibi, lib. iv. cap. vii. vide Stulus Britannicus.

Brunus Longoburgensis, cujus extant opera in Chirurgia. MS. in Bibl. nobilissimi Frid. Rostgardi in Codice scripto ante trecentos annos, una cum Rugenio & Theoderico. Vide Catalogum ejus Bibl. p. 524.

Brunus pater Dini de Garbo, de quo postea dicemus, chirurgiæ peritissimus.

Bubikir, vide Albubeter.

Bucciesu, Rasi Continentis lib. i. cap. iv.

Bucigefu, ejusdem operis lib. ii. cap. ii. nisi idem sit. Nam & alibi Buccigefu, & Burcigefus legitur, ejusdem lib. cap. iii. & Bucciesu, lib. ii. cap. ii.

Bustufon ibi, lib. ii. cap. ii. nisi & idem sit.

Budegorus, vide supra Bedigoras.

Bugerius.

Bubabylyba Arabs, cujus sunt Tacuim, sive tabellæ aut tesserulæ, in quas totam prope medicinam redegit, uti etiam Elluchasem, de quo infra dicemus.

Bubiel Hutasivius, Rasi Continentis, lib. v. cap. i.

Bulchasis, cujus extat liber de præparationibus medicamentorum, quem librum Servitoris vocant, alii Albucasis & Albucasa vocant, nisi sint diversi, vide Albucasa. In Chirurgia sua ad filios, in qua multorum singularium instrumentorum chirurgicorum pandit notitiam, & de vario cauterii usu curiosissime Albucasis præcipit citat Hippocratem, Galenum, Dioscoridem. Castrationem lege sua prohiberi scribit parte ii. cap. 69. De extractione venæ cruris vide parte ii. cap. 93. de qua extat eruditus commentarius Georg. Hieronymi Welshii, quem de vena Medinensi inscripsit, ediditque Augustæ Vindel. 1674. 4. Judæis & Christianis operam suam præstitisse narrat Albucasis parte ii. cap. 96. Utor editione Argentorat. 1532. fol. quæ cum Octavio Horatiano lucem vidit. In calce legitur: *Explicit liber Chirurgia quem transulit Magister Gerardus Cremonensis in Toletum de Arabico in Latinum, qui liber est tricesima particula libri Azaragi quem composuit Albucasis.*

Bureiesu, Rasi lib. i. Continentis, cap. iii. sed eum puto esse Bucciesu, de quo supra.

Buraducus,

rum (qui est medicus v. c. octob. 11.) : Tiraquellus meminit, nul-
lus est, legendum enim *Bithynus*.

Cassini scriptor $\kappa\eta\gamma\epsilon\mu\acute{\alpha}\nu$ laudatus à Plinio lib. xix.

- Cabraba*, Rasi Continentis lib. x. cap. 1. *M. Aëtius* *Cajus* Archiater. Mercurial. IV. 1. Var. Lect.
Cajus Julius Medicus Plinio lib. VII. cap. LIII. teste, dum inungit, specillum per oculum trahens, extinctus.
Cajus Neapolitanus, memoratus Galeno Pharmacorum & Ἰατρικῆς, lib. v. T. II. pag. 387.
Cajus Ocularius, eidem Pharmacorum & Ἰατρικῆς, lib. IV. cap. VII.
Cajus Valgius, eruditione spectatus, quem de herbis imperfectum volumen scripsisse ad Augustum Imp. tradit Plinius XXV. 2,
Cajus simpliciter, unus, ut puto, ex illis, vel Aelius Cajus, de quo supra, hic citatur Caelio Aureliano lib. Oxeon. III. cap. XIV. ubi illum dicit Herophilus sectatorem.
Calaf Judæus Catalanus, qui simpliciter citatur Calaf, Rasi lib. XI. Continentis cap. IV. & V.
Calaminus, ibid. lib. v. cap. IXX.
Calays, ibid. nisi sit ille Calaf.
Calbamam & *Calbamen*, dicto lib. v. cap. II. & lib. XI. cap. I.
Callianax, Herophileus de quo Galenus illud scripsit, quod interrogatus à quodam ægroto num moreretur, respondit Homericæ illo carmine lib. Iliados XXI.
 Κάθανος καὶ Πάτροκλος ὅπερ σὺ πολλὸν αἰμῶναι. id est, ad verbum: Occubuit & Patroclus, quæ te multo præstantior fuit. Citatur à Galeno T. v. p. 495. ἐν τοῖς διαμνησκόμενοις Ἡρόφιλος τι καὶ τὰν δὸν τὴν αἰκίας αἰνῶν.
Callicles Empiricus Galen. T. IV. pag. 57.
Calligenes medicus Philippi Macedonum regis illius, qui adversus Romanos belligeravit, cujus meminit Livius lib. x. belli Macedonici, sive lib. XL cap. LVI.
Callimachus Medicus qui de *Coronis* privatim scripsit, laudatus à Plinio XXI. 3. XXV. 13. XXVI. 8. Nam & hæc est quædam valetudinis portio *) teste Plinio lib. XXI. cap. III. quod & videre licet ex Galeno lib. II. Pharmacorum localium cap. II. ubi describit amuleta quæ capiti coronæ modo circumposita & alligata, dolorem ejus arcant: & Dioscoride lib. IV. c. CXXVI. quo de Hippoglossio tractat, ut nonnulli interpretes ibi intelligunt: & ipso Plinio lib. XXIV. cap. X. ubi de simlace loquitur, & cap. XI. statim post principium, & c. XI. & lib.

*) Confer quæ de usu coronarum Medico Carolus Paschalius lib. I. de coronis cap. 14. seq.

& lib. xxvii. cap. xi. statim post principium & sq. ubi de Polygono tractat. Plutarcho Problematon Symposiacion decade iiii. cap. i. Marcello cap. i. non semel. Callimachus *Herophileus*. Galen. T. v. pag. 447. Et Erotiano præf. ubi inter eos qui Hippocratis voces explicarunt laudatur Apollonio Citieo teste citato *Καλλιμαχος* ὁ δὲ τῆς Ἡροφίλου οἰκίας.

Callinicus, Galeno Pharmacorum κτ' γένη, lib. vii. T. ii. pag. 411. Alius ut videtur Sophista cujus *περοφωνητικὸν Γαληνῶ* & *προς Κλεωπάτρον* Suidas memorat.

Callisthenes Aristotelis discipulus, qui de herbis scripsit, teste Epiphanio statim post princip. lib. i. Hæreseon. *Anatomica* teste Chalcidio. pag. 340.

Callistinus. Vetus inscriptio apud Reinesium Classe ix. 169. pag. 633. è Ligorianis: *καλὴ πύχη. Μ. Αρφιδίου Μ. Απελεύθερου, Καλλίστρατος Φυσικός ἰατρὸς ἀνέστηκεν.*

Calpetanus Medicus. Gruteri Inscript. f. 197. 3. Vide & supra in Albutio. C. *Calpurnius Asclepiades*. Supra Asclepiade.

M. *Calpurnius Hilarus* de quo inscriptio Vetus apud Fulv. Ursinum pag. 99. *Dis Manibus. M. Calpurnio M. F. Men. Vossenio Vix. Ann. XXX. M. 112. M. Calpurnius M. F. Men. Hilarus Medicus *) Ludi Magn. Fratri piissimo Fec.*

Calvus, vide Marcus Fabius Calvus.

Camachilus, Galeno lib. vi. Simplicium.

Camachirus, sive Camachirus, ibid. nisi idem sit.

Cananofulus de Baldach, cujus librum habemus de curandis oculorum passionibus.

Candidus, Aetio Tetrab. i. i. Serm. iiii. cap. cxiii.

Capito Ophthalmicus, id est, ocularius medicus, eidem Pharmacorum κτ' τόπῳ lib. iv. cap. vi. vide an sit Artemidorus Capito, de quo supra.

Capitonem simpliciter, quisquis is fuit, sive ille superior, sive Artemidorus Capito, de quo supra, citat Galenus in eodem cap. & in Commentariis Epidemion Hippocratis, & Aetius Tetrab. i. i. Ser. iiii. cap. lxxvii.

Caricles qui & Charicles, qui mortem Tiberii Cæsaris ex pulsu venarum

*) Sic T. Aelius Asclepiades supra pag. 90. atque Eutychus, infra, *Medicus Ludi Marturini*. Confer Fulv. Ursini imagines pag. 96.

pronunciavit, apud Tacitum lib. vi. c. 50. *arte insignis, non quidem regere valetudinem Principis solitus, consilii tamen copiam prabere.* Hujus meminit Suetonius in Tiberio cap. 72. Eundem aut alium ejus nominis citat Galenus Pharmacorum κτάρως, lib. 11. cap. 11. & libro nono, capite quarto. T. 11. pag. 180. 184. 272. 269. 299. 307.

Charidemus Erasistrati sectator, Coelio Aureliano lib. 111. Oxeon. cap. xvi vide Charidemus.

Charixenus, qui & Charixenus, & Charixenes, Galeno κτάρως lib. 11. c. 1. & lib. v. cap. vii. & lib. vi. cap. 11. T. 11. pag. 226. 262. 263. 268 271. 272. & Aetio Tetrab. Ser. iv. cap. 111.

Clark, Rasilib. 1. Continentis, cap. vi.

Carpianus al. **Chapianus**. Vide supra in Calpetano.

Carolus Figulus, qui de herbis & piscibus scripsit.

Carolus Stephanus, Parisiensis, qui libros Anatomicos scripsit, Paril. 1540. fol. & de nutrimentis libro tertio.

Carterus, Galeno Pharm. localium lib. vii. cap. iv. Fortasse est Craterus eidem quoque memoratus inversa litera, de quo postea.

Carnus, de quo extat epigramma Martialis lib. x. 77.

*Nequius à Caro nihil unquam, Maxime, factum est;
Quam quod febre perit: fecit & illa nefas.
Sava nocens febre saltem quartana fuisset,
Servari medico debuit illa suo.*

Casien ex Armenia anteriori, memoratus Galeno sive auctori incerto lib. de Medicinis expertis.

Cassellius Chirurgus sive dentium Medicus de quo Martialis x. 56.

*Eximit aut refcit dentem Cassellius agrum
Infestos oculis uris Hygie pilos.
Non secat & tollit stillantem Fannius uvam,
Tristia servorum stigmata delet Eros.
Enterocelarum fertur Podalirius Hermes,
Qui sanat ruptos, dic mihi Galle, quis est?*

Cassio, Avicennæ lib. v. summa 11. tract. 11. nisi is sit idem cum Casione, vel unus ex Cassiis de quibus mox dicemus.

L. Annii

L. Asinius Cassius Mithradorus Medicus, cujus mentio in veteri inscriptione apud Sponium in *Miscellaneous eruditæ antiquitatis* p. 142.

Dionysius Cassius Uticensis, inter scriptores rei rusticæ laudatus à Varrone & Columella. Vide & Plinium xi. 15. & scholiastem Nicandri qui citat ejus *περὶ ὀνυχοῦ*.

Cassius Jatrosofista, cujus sunt medica problemata de animalibus Græca, Latinitati donata ab Hadriano Junio. De illis vide si placet quæ dixi lib. 111. hujus Bibl. cap. vi. §. 38. pag. 169. seq. Vide & infra in *Gessius*.

Cassius ingeniosissimus sæculi nostri Medicus, inquit Cornel. Celsus in præfatione. Ab eodem citatur l. iv. c. xiv. & lib. v. c. xxv. & Galen. *Phar. πρὸς ἑρμῆς* lib. iv. cap. vii. & lib. ix. cap. iv. non semel: T. 11. p. 298. 300. edit. Basil. & à Scribonio Largo de compositione Medicamentorum cap. 120. 176. ex quo potes intelligere eum fuisse tempore Tiberii Cæsaris: Cœlio Aureliano lib. *Chronicon* iv. c. v. & Aetio Tetrab. 11. Ser. 111. cap. xcix. & Avicennæ sæpe. Cassii Pyrrhonii meminit Galenus in hypotyposi *Empirica* cap. 111. T. 11. edit. Paris. pag. 341. *librum* ejus *de similibus ad simile transitu* memorans. Hic est Cassius Scepticus ὁ Σκεπτικὸς (ubi perperam interpreti Cassius Sceptus) de quo Laërtius in *Zenone* vii. 32. quod multa Citienſis illius Philosophi reprehenderit. Meminit iterum vii. 34. Cassium Severum Parmensem memorat Plinius lib. xxxi. cap. 11. Sed ille nihil ad Medicos.

Cassius Aetio citatus Tetrab. 111. Ser. iv. cap. xliv.

Castor, vide Antonius Castor.

Castricius scriptor *κατασκευῶν* Plin. lib. xix. pater fortasse T. Castricii Rhetoris celebris tempore Hadriani, de quo Gellius xiii. 20. & xi. 13. Vide de hoc tertioque M. Castritio *Lexicon historicum* Petri Bælii. Quarti mentio apud Svetonium Augusto cap. lvi. Quintus Castricius Comes, præfectus Seleuciæ urbis, apud Ammianum Marcellin. xiv. 2.

Cassus, Galeno lib. iv. & vii. Medicamentorum *πρὸς γίνη*: T. 11. pag. 372. 403. 420. Rasi lib. iv. *Continents* cap. 1.

Cataginus Antiochenus, Avicennæ lib. v. tract. 11.

Castellus regis Lithois medicus, auctori medicinarum expertarum, quem nonnulli dicunt esse Galenum pag. 110. A. edit. Junt.

M. Catius Miliades, Insuber, ex Epicuri secta, cujus meminere Cicero xv. Epist. ad diversos xvi. & xix. & Horatius II. sat. iv. ubi ejus præcepta ridet, licet ejus scholam perinde ut Virgilius *) videatur frequentasse. De eo Quintilianus x. 1. *In Epicureis levis quidem sed non injucundus tamen auctor est Catius.* Quatuor libros de rerum natura & summo bono scripsisse, nec non conviviorum præcepta digessisse notat vetus scholiastes Horatii pag. 460. & 692. editionis Cruquianæ. De hoc Catio clariss. Bælius in Lexico.

M. Porcius Cato Censorius primus Romanorum, & diu solus usus herbarum scripsit, ut dicit Plinius lib. xxv. cap. 11. in principio. Et licet medicos incesse, is tamen medicus fuit, ut videre est ex eodem Plinio lib. xxix. cap. 1. & altero Plinio Valeriano, lib. rei medicæ iv. cap. xxix. & ex libro ipsius de re rustica infinitis locis, præsertim cap. quo describit brassicæ vires in re medica. Sed & ipse librum scripsit, quo docuit, quo pacto quis incolumis servari, vel ægritudine liberari possit, ut tradit Plutarchus in vita illius p. 350. cum commemorasset Græcos Medicos suspectos visos fuisse. Catoni, quosque fugiendos suis unice suaserit, αὐτὸς δὲ γεγραμμένων ὑπὸ μνημῶν εἶναι, καὶ πῶς πρὸς τὸν θεραπεύειν καὶ διατῆν τὰς τοιαύτας οἰκίας. Hic est commentarius quo medetur filio, servis, familiaribus, apud Plin. xxix. 1. De aliis Catonis scriptis & de editionibus libri de re rustica dixi in Bibl. Latina lib. 1. cap. 11.

Celadus Antinow. Vetus inscriptio apud Fulvium Ursinum pag. 100. *Chrestia conserva & conjugi, Celadus Antinow Drusi Medicus Chirurg. bene merenti fecit. Ea vixit An. XVII.*

Celer Primipilaris, Galeno lib. vi 1. Pharmacorum καὶ γένη, T. 11. pag. 419. Istamet si Primipilaris erat (quæ est dignitas militaris) de qua meminit Jurisconsultus, in l. Pater filium. §. Julianus ff. de legat. 111. & Quintilianus lib. vi. cap. 111. Tamen medicæ quoque artis peritus erat, ut hinc intelligas, nullam aliam artem, nullum ordinem ab hac abhorruisse.

Aur. Cornelius Celsus, de quo dixi in Bibl. Latina lib. 11. cap. 14.

M. Livius Celsus Tabularius scholæ Medicorum. Mercurial. iv. 1. Var. Lect. & de arte Gymnastica lib. 1. cap. vi 1.

Cermi-

*) Heins. lib. 2. de satira Horat. pag. 98.

Cermifonus, vide supra Antonius Cermifonus.

Charesius de re rustica, in Varronis Codicibus, qui apud Columellam libro & capite primo Chæstus.

Charias Atheniensis Plinio lib. xx. cap. xxiii. Hic est Chæreas quem inter scriptores rei rusticæ laudant Varro & Columella.

Chamul Bizagisuch, Rasi lib. v. Continentis cap. i.

Chares Parius *πεὶ γεωργίας*. Aristot. lib. i. Politic. cap. undecimo. Perperam excusum *πεὶ γεωγραφίας* T. x. thesauri Gronov. p. 1299.

Charicles, vide Caricles.

Charidemus Hermogenis Erasistratei pater, Cœlio Aureliano Caridemus. vid. in Hermogene.

Charilampus. Galen. T. iiii. pag. 455.

Chariton, Aetio citatus Ser. xiiii. cap. xviii. Galeno *ὀχλαγωγός*.

Charixenus, vide Carixenus.

Charmides, Galeno lib. ii. Antidotorum.

Charmis Massiliensis qui damnatus non solum prioribus Medicis, verum & balneis (calidis) frigida etiam bibernis algoribus lavari persuasit. Merse agros in lacus. Videbamus senes Consulares usque in ostentationem vigentes. Qua de re exstat etiam Annai Seneca *) adspiratione. Notum est ab eodem Charmide unum agrum ex provincialibus, ducentis scilicet millibus venditum. Plin. xxix. i.

Chaspitanus, sive Charpitanus vide Calpitanus.

Chesferobeni, Serapioni Simplicium, cap. exxviii.

Chereas, Galeno Pharmacorum localium lib. v. cap. ix. leg. *Chareas* de quo supra.

Chimraffus, Rasi, lib. vi. Continentis cap. i.

Chimon.

Sunt qui *Chironem* Centaurum medicinam simpliciter invenisse tradunt, ut Scholia Græca ad Iliad. δ. 219. Hyginus, fabularum cap. cxxxviii. & Scholiastes Græcus ad Arati v. 436. Germanicus Cæsar in Arati Pœnomena. p. 135. 136. Plutarch. III. i. sympos. pag. 647. *Τύχαιο μὲν Ἀγνοοῖδῃ, (Cadmo) μάγητες δὲ χάριον τοῖς πρώτοις ἰατρῆσαι λογομένοις ἀπαρχὰς κομίζουσι.* Et qui medicinam *Chirurgiam*

*) Seneca Epist. 53. & 83. Confer quæ de *ψυχολογία* supra in Antonio Musæ.

cam a) ex herbis quoque reperisse, ut tradit idem Hyginus, postremi illius operis cap. cclxv. Sunt & qui *herbariam & medicamentariam* comperisse volunt, ut recenset Galenus, si is est, in introductorio sive medico, post principium & ante eum Plin. lib. vi r. c. vi. qui & alibi videlicet lib. xxx. cap. i. tradit Trojanis temporibus contentos fuisse illud seculum Chironis medicinis. Sed & alibi, scilicet lib. xxv. c. iv. & viii. & lib. xxvi. c. xiv. in principio scribit *Centauream*, Chironiam & *Panaceam* Chironeon herbas ab eo nognominatas. De quo etiam Theophrastus, lib. ix. cap. xii. & Nicander in Theriacis, & Dioscorides lib. i. cap. l. & Apulejus Celsus, de viribus herbarum cap. i. Quin Plinius ipse lib. xxi. cap. i. prodit *vitem nigram* Chironiam quoque dictam. Et lib. xxv. cap. iv. Idem Chironiam *Spinam Pyracanthos* lib. xxv. cap. iv. Sed & Festus Pompejus ab eo inventum *Centaureum medicamentum* tradit. Ab hoc quoque dictum *vulnus Chironium* scribit Galenus lib. Therapeuticæ ii. quoniam primus illud sanarit. Quanquam Paulo Aeginetæ lib. medicinæ i. cap. xlvi. Chironia vulnera vocantur *δυσαιδής*, id est, quæ vix medicam curam recipiunt. Ideo salutarem Chironis manum b) requirunt, quod & idem dicit, quo loco tractat de vulneribus, quæ cacœthe vocantur. Et ante eum quoque dixerat ipse Galenus lib. iv. de compositione medicamentorum *χέρην*, in multis locis, & alibi sæpe in eo opere, & nonnihil etiam Cornelius Celsus lib. v. cap. xxviii. Et Eustathius Homeri interpres, licet hanc appellationem aliunde ducant Aristoteles lib. i. Ethicorum ad Eudemum, & Plin. lib. xxv. cap. vi. Hinc Diodorus lib. v. tradit illum fuisse arte medicinæ insignem. Hic Saturni & Phillyræ c) filius fuit, ut tradunt Euripides, Pherecydes, Pindarus, Pythiorum Ode vi. Hyginus lib. ii. de signis cœlestibus, & Fabularum cap. cxxxviii. Apollonius Rhodius lib. Argonauticon ix. Germanicus Cæsar in Arati Phœnomena, Plin. lib. vii. cap. lvi. & Servius

- a) Confer M. Aurelium Severinum de efficaci Medicina lib. i. cap. 2. & Dan. Clericum Hist. Medicinæ pag. 30. seq. qui nomen ipsum Chironis huic sententiæ suffragari annotat. ut Otto quoque Heurnius antiquitatibus Philosophiæ Barbariæ pag. 107.
- b) Parmenio ad Philotam apud Plutarchum in Alexandro pag. 692. *χέρην μοι γύνα, εστὶν* *mibi Chiron & operam ac medicam affert.*
- c) Male *Φήνεα* in Chronico Paschali pag. 36. 39.

& Servius in lib. Æneid. Sive Ixionis & Nubis, ut Suidas existimat de rebus Theſſalicis libro 1. à Scholiaſta Apollonii laudatus. Columella quidem videtur voluiſſe filium Amithaonis, cum ſcribit lib. x. reirufficæ,

Hinc Amithaonius docuit quæ plurima Chiron.

Sed ut opinor, falſus eſt ex verſu Virgilii lib. 111. Georgicorum,

Quæſitæque nocent artes, ceſſere Magiſtri

Phyllirides Chiron, Amithaoniusque Melampus.

Tribuens, ſcilicet ipſe Columella Chironi, quod Melampi eſſet, de quo poſtea dicemus. Phylliridem à matre dicunt etiam Heſiodus, Apollonius Rhodius, Propertius, Ovidius & alii, Ovidius etiam Philireium. Sunt autem qui & patrem illius non Saturnum ſed Ixionem; d) & matrem non Philyram ſed e) Pelopenam ſive Pelopeam vocant. Hunc igitur Plutarchus in lib. de Muſica, pag. 114ſ. 1146. appellat muſicæ ſimul & juſtitie, & medicinæ doctorem: ο σφώπτης Χείρων μουſικῆς τε ἀμα ὢν καὶ δικαιοσύνης καὶ ἰατρικῆς διδάσκαλος. Apollonius Rhodius lib. 11. Argonauticon ſcribit Phœbum tradiſſe Chironi filium *Ariſtaum*, quem à Cyrene ſuſceperat, educandum, quemque & medicinam & vaticinia doceret. Et Virgilius in carmine hendecasyllabo de livore, Chironiam manum appellat,

Vivit pectore ſub dolente vulnus

Quod Chironia nec manus levet.

Et addit,

Nec Phœbi, ſoboles ve clare Phœbi.

Quod intelligitur de Apolline, de quo jam diximus, & Æſculapio hujus filio: Chironem quoque ut medicum memorat Papinius, lib. 1. Sylvarum in Soteriis, pro Ruſilio Gallico,

Si qua ſalutifero gemini Chironis in antro,

Herba, &c.

Et Propertius libi 11. Eleg. 1.

Tarda Philœta ſanavit crura Machaon

Phœnicis Chiron lumina Phyllirides,

P

Sed

d) Vide Naptem Comitem IV. 12. mytholog.

e) Jo. Boccacius VIII. 8. Genealogia Deorum ex Laſantia.

Sed ante hos Orpheus in Argonauticis, ita de Chirone loquitur,

ὅς ῥα δικαιοσύνη μέλεται καὶ ἀκούμεσι νῆσων.

Qui justitia vacat, & medela morborum.

Hunc quoque docuisse Æsculapium f) medicinam, scribit Homerus lib. IV. Iliados. Quoniam autem medicinæ repertor Chiron, ut Plinium secutus Antonius Sabellicus,

Ass Ambus, quem Phæbe tibi Babylona creasse

Fama refert, medica fertur dator artis & auctor,

Repperit Hæmonia Chiron vetus incola terre

Herbarum medicas vires, & nomina primus.

Ideoque tradit Plutarchus Symposiaca Decad. III. cap. I. Magnetes ipsi Chironi primitias herbarum offerre solitos. Τύρλοι μὲν Ἀγνηνοειδῇ, Μάγνητες δὲ Χείρωνι τοῖς πρῶτοις ἰατρῆυσαι λεγομένοις ἀπαρχὰς κομίζουσι. Hisce præeunte p. 237. 238. Tiraquello observatis adde quæ de Chironi tributis ὑποθήκαις ad Achillem & ἱππίατρικῶν notavi lib. I. hujus Bibliothecæ c. III. Picturam autem Codicis vestissimi Dioscoridis in Bibl. Cæsarea, ubi Chiron præsidet in Concilio Medicorum cum Machaone, Nigro, Heraclide Tarentino, Mantia, Xenocrate & Pamphilo, exhibet post Lambecium III. p. 525. & Nesselium III. pag. 5. Bellorius, & T. III. thesauri Gronovius literal. quater repetita.

Chleras, ὁ χληρῆς Galen. T. I. pag. 419.

Cbofi & Cbozi, Serapioni Simplicium cap. xciii. & alibi, vide Chuzi.

Christianus Soter Limothermaeus, quam nonnullos Galeni libros in Latinum vertit.

Christianus alius, Serapioni Simplicium cap. cclxxxii.

Christiærmus Morfianus Danus, cujus præter res medicas extat Arithmetica.

Christophorus Ballista Parisiensis, qui de re medica libros scripsit.

Christophorus Barzianus, sive Barzezlus Pergamensis, cujus extat liber de cognitione & cura febrium, & introductorium, sive Janua ad omne opus practicum medicinæ.

Chri-

f) Adde quæ de Achille medicinam per Chironem docto supra pag. 29. & Lambecius T. 2. Bibl. Vindob. pag. 525.

Christophorus Clauserus Tigurinus, cujus est dialogus Germanicus de urinæ judicio.

Christophorus Georgius de Honestis, Florentinus, cujus sunt Commentarii in Antidotarium Mesuæ.

Christophorus Heyll Vuisbadensis, qui scripsit artificialem medicationem, & quosdam Galeni libros in Latinum vertit.

Christophorus Oroscius, cujus extant annotationes in Aetii & Pauli Æginetæ interpretationes.

Chrysanthus Gratianus, Galeno Pharmacorum localium lib. 111. cap. 1.

Chrysaræ, Galeno in libro cui titulus est, Linguarum Hippocratis expositio.

Chrysermus, Plinio lib. xx11. cap. xx11. Galeno lib. 1v. de differentiis pulsuum, & lib. 1x. Pharmacorum localium cap. 11. T. 11. pag. 293. Herophilus Medicus teste Sexto Empirico Pyrrhoniarar. institut. lib. 1. cap. xiv. Chrysermi Corinthii mentio apud Ælian. xi. 35. de animal.

Chrysippus Solensis, magna porticus gloria, de quo dixi lib. 111. cap. xv. inter plura septuaginta quæ scripsit volumina non pauca etiam composuit ad rem physicam & Medicam illustrandam pertinentia, ut libros περὶ φύσεως, quos laudat Plutarchus: φυσικὰς θείας, φυσικῶν ζητημάτων, περὶ κινήσεως, περὶ ψυχῆς, περὶ παθῶν, περὶ ἐνείκων. Vide Jonsium lib. 11. cap. vii. ex quo Chrysipporum Medicorum, à Philosopho hoc Stoico diligenter distinguendorum accuratam notitiam, observationibus meis passim auctam subjiciam.

Chrysippus Cnidius Medicus fuit tempore Ptolemæi Lagidæ, à quo se multa didicisse & μάλιστα ὠφεληθῆναι, fatetur Erasistratus apud Laertium lib. vii. 186. Galenus quoque lib. de vena sectione contra Erasistratum cap. 2. & 7. & lib. contra Erasistrateos de vena sectione cap. 2. 4. lib. de curandi ratione per sanguinis missionem c. 2. eum Erasistrati præceptorem facit & autorem sententiæ de venæ sectione improbanda. T. 1v. pag. 1. 4. 5. 8. Præceptorem item Aristogenis ac Medii. idem pag. 8. ab Erasistrato impense laudatum. id. T. 1v. pag. 111. 14. Fortasse hic est Chrysippus ille Praxagoræ æqualis, qui post Dioclem Carystium & ante Erasistratum vixisse dicitur apud Plinium xxvi. 2. Meminit hujus Chrysippi, & Metrodorum quoque Medicum illius discipulum fuisse testatur Sextus Empiricus adversus Grammati-

cos cap. xii. sect. 258. Πυθαγόρας δὲ ἡ δ' Ἀριστοτέλης θυγάτηρ, τρεῖς ἀνδράσιν ἐγαμήθη, πρῶτον μὲν Νικάνορι τῷ Σταγειρίτῃ, οἰκίῳ ὧν Ἀριστοτέλης, δευτέρῳ δὲ, Προκλεῖ Δημαράτῃ δ' Λακεδαιμονίων βασιλέως ἀπογόνῳ, ἔς καὶ δύο ἐξ αὐτῆς παῖδες παῖδας Πρέκλειά τε καὶ Δημάρατον τὰς τῶν Θεοφράστῃ φιλοσοφῆσαντας. Τρίτῃ δὲ, Μητροδώρῃ ἱατρῷ Χρυσίππῳ μὲν δ' Κνιδίᾳ μαθητῇ, Ερρασιφράτῃ δὲ ὕφηγῇ, ὃ γίνεται πᾶσι Ἀριστοτέλης. *Pythias autem filia Aristotelis nupsit tribus viris: primum quidem Nicanori Stagiritæ, familiari Aristotelis: secundo autem Procli, qui genus duxit à Demarato Rege Lacedæmoniorum, qui duos ex ea suscepit filios, Proclum & Demaratum, qui Philosophia dederunt operam apud Theophrastum: Tertio autem Metrodoro Medico, Chrysippi quidem Cnidii discipulo, præceptori autem Erasistrati, cui natus est filius Aristoteles.* De eodem Celsus Præf. & Plinius xxiv. 1. *Horum (Hippocratis & Prodic) placita Chrysippus ingenti garrulitate mutavit, plurimumque etiam ex Chrysippo discipulus ejus Erasistratus.* Errorem ejus circa febres persequitur Galenus Tom. v. pag. 454. Meminit & lib. 11. commentar. de natura hominis, & alibi. Hic forte est Chrysippus ille, cujus discipulorum quidam non ignobilis apud Antigonum Regem negat hydropicum quendam esse sanabilem, cum alter Medicus Philippus Epirota id affirmaret apud Celsum 111. cap. xxi. Quia vero Philippus ille Epirota idem esse videtur ac Acarnan ille Philippus Alexandri M. Medicus, cum Acarnania Epiri régiuncula sit: idcirco eundem hunc Chrysippum putamus de quo agimus, qui Alexandri M. & Lagidæ temporibus floruerit. Hunc cum Chrysippo Solensi, Philosopho Stoico perperam confundi à Petro Castellano, notarunt Reinesius 111. Var. Lect. pag. 641. & Menagius ad Laërt. vii, 186.

Chrysippus Cnidius prioris filius, Ptolemæi Medicus erat, qui apud Regem delatus, flagellis est cæsus, & affectus supplicio teste Laërtio loco citato.

Chrysippus Medicus, qui cum Eudoxo Cnidio Medico, Platonis auditore in Ægyptum profectus est, teste Laërtio libr. viii. sect. 87. fortasse idem est cum Erasistrati præceptore, ut suspicatur Jonsius, quod etiam persuasum Danieli Clerico Hist. Medicinæ p. 291. Addit Laërtius viii. 89. in Medicis Magistro usum Philistione, in Philo-

Philosophia Eudoxo, & pulcherrima scripta reliquit *Chrysermus*, Irinet filium Cnidium. τὰς (Εὐδόξου) διήκοντες χρύσιππος. ἔγραψε Εὐδόξου, τὰς περὶ θανάτου καὶ κόσμου καὶ τῶν μετεωρολογημάτων, & ἄλλα τὰ περὶ φιλοσοφίας. κατέλιπε δὲ καὶ ἰατρικὰ καὶ λυγρὰ.

Chrysermus Aristagoræ F. superioris *Chryssippi* *) nepos, Aethlio præceptore est usus, qui edidit θεραπεύματα ἁρπτικά τῶν φυσικῶν θανάτων, ὑπὸ τοῦ θανάτου αὐτῶν παρόντων teste Laërtio lib. viii. sect. 89. Aethlius autem hic idem sit cum illo Aethlio, qui de Samiorum finibus scripsit, incertum est. Diverfus est Aethlius ille apud Laërtium in *Diogene* vi. 44.

Chrysermus quidam Erasistrati, qui sub Antiocho Sotere & Ptolemæo Philadelpho vixit, discipulus fuit teste Laërtio lib. vii. pag. 89. Nimirum ut Grammaticorum variæ erant sectæ Callimachea, Zenodotea, Aristophanea, Aristarchea, Aratea, Cratetea, sic & Medicorum Hippocratica, Erasistratea, Herophilea. *Herophilus subtilioris sectæ conditor* ait Plinius xxvi. 2. Hinc *Herophili* apud Galenum lib. iv. dedignosc. pulsibus c. 2. 33. 1, 3. Καλλίμαχος ὁ δὲ τῷ Ἡρόφιλου οἰκίας inquit Erotianus proœmio Lexici in Hippocratem. Callimachus nimirum Medicus ille, quem cum Mnesitheo (verius Mnesitheo Atheniensis illo Medico Logico apud Galenum lib. i. de simpl. medic. fac. cap. xxxvi. & lib. quæ Julianus in Hippocr. cap. v. Autorem libri qui *Medicus* inscribitur, Athenæum iii. p. 17. xi. 10.) de coronis scripsisse autor est Plinius xxi. 3. Aristoxenus quidam Herophileus memoratus apud Galenum: Chrysermus Herophileus apud Galenum de differ. Pulsuum lib. iv. cap. viii. & apud Sextum Empiricum hypotyp. Pyrrh. lib. i. fol. 17. Dioscorides Phacas juxta Galenum explan. glossarum præfat. Heraclides Erythræus apud

P 3

*) Quæ ita se habent: Τὰς (χρύσιππου) γέγονε πῶς Ἀριστογόρας, ὁ χρύσιππος. Ἀριστογόρας μὲν γὰρ: quæ ita redduntur in edit. Marci Meibomii: *Hæmus filius Aristagoræ, cujus Chrysermus, Aethlii filius, discipulus fuerit.* Sed altera quæ Ionio probatur interpretatio, mihi magis placet, & notum, nepotibus avorum nomina imposita frequenter fuisse.

apud Galenum libro citato cap. x. & lib. de arte Medicina. cap. 7. Demetrius apud Cœl. Aurel. lib. 11. Chron. cap. x. & lib. 111. cap. viii. Alexander Philalethes, de quo Galenus *de differ. pulsuum* iv. 4. Demosthenes Alexandri Philalethis discipulus (non doctor, ut visum Cl. Reinesio Var. 1, 2.) libri, qui Ophthalmicus inscribebatur, autor de quo Strabo xii. Galenus lib. iv. *de diff. pulsuum* cap. iv. v. x. Oribasius lib. viii. *Synops.* cap. xl. Aetius Tetrab. 11. Sermon. 111. alique. Bacchius Galeno *de differ. pulsuum* iv. p. 6. contra quem scripsit Heraclides Tarentinus libros tres, quibus Apollonius Cittieus xviii. libris respondit, teste Erotiano. Apollonius Mys, de quo supra. Speusippus Medicus Alexandrinus Herophileus apud Laërtium lib. iv. *Speus.* & Athenæum vii. 14. Zeno quidam Herophileus, apud eundem Diogenem lib. vii. 35. Galenum *glossis Hipp. Κάμωρον* & lib. iv. *de differ. pulsuum* cap. viii. Hunc refutavit Aristoxenus teste Galeno *de diff. pulsuum* iv. 8. & Apollonius Byblas apud eundem Galenum com. 11. ad 111. *Epid.* Dicebantur quoque alii *Hippocratici*. Sic Dioxippus Hippocraticus appellatur apud Gellium xvii. 11. Galenum lib. *de optima secta ad Ibsybulum* cap. xiv. Alia erat secta *Erasistratea* ab Erasistrato Medico sic dicta. Hinc *Erasistrati schola* apud Plinium xx. 9. Hæc Erasistratea & Herophilea schola ab obitu Herophili floruit teste Galeno *de diff. pulsuum* iv. 2. dicuntur *Erasistratei* apud Galenum lib. *de vena sectione contra Erasistratum* cap. vii. & viii. lib. i. *de dignos. pulsibus* cap. 111. Tertullianus *Apolog. ab Erasistrato*, inquit, *Medici: ab Aristarcho Grammati.* Huic sectæ favebat Ptolemæus Medicus apud Cœlium Aurel. *Chron.* lib. 111. cap. viii. Menodorus Erasistrateus inde appellatus est Athenæo 11, xviii. ubi Hicessii Medici familiaris fuisse dicitur. Atque & hic Hicessius Erasistrateus dicitur Athenæo 111. x. Testis quoque est locus Strabonis. l. xii. in fine, συνέστηκε καθ' ἡμᾶς διδασκαλεῖον ἡροφιλίων ἰατρῶν μέγα ὑπὸ Ζεύξειδους. καὶ μετὰ πάντας Ἀλεξάνδρου ὁ Φιλαλήθης. καθ' ἅπαντες οἱ τῶν πατέρων τῶν ἡμετέρων ἐν Σμύρνῃ ὅτι τῶν Εἰρασιπρατίων ὑπὸ ἱκετίης. *Constructa est* (prope Laodiceam ad Lycum) *etate nostra maxima Herophileorum Medicorum schola à Zeuxide, & postea ab Alexandro Philalethe: ut tempore patrum nostrorum Erasistrateorum Medicorum schola Smyrna ab Hicessio.* Erasistratei dicuntur Xenophon & post eum Apollo-

Apollonius Memphites Autori, qui alias Galenus fuisse creditur, libro *Medico* cap. x. Hujus Erasistrati Medici discipulus fuit Chrysippus noster, quem libri *de Brassica* authorem facit Camerarius Catalogo Autorum R. R. annexo libro ejus de Re Rustica 12. Norib. MDXCVI. edito, ex Plinii xx. 9. *Brassica laudes longum est exequi cum & Chrysippus Medicus privatim volumen ei dicaverit.* & Plinio Valeriano iv. 29. *nunc ad Medicos transeamus, ex quibus Chrysippus peculiarem brassica librum dicavit, omnium morborum ex ea remedia continentem.* Chrysippum αἰὲς λαχάνων laudat Scholiastes Nicandri Ab hoc fortasse dicta Chrysippea herba apud Plin. xxxvi. 9.

Chrysippus quidam γεωργικῶν de re Rustica librorum author laudatur Laërtio lib. vii. 186. Non meminere ejus qui plures hujus argumenti recensent Varro & Columella, ut vel juinor vel minus nobilis fuerit.

Chrysippus quidam inter Medicos Veteres recensetur à Cœlio Aurel. lib. i. cap. iv. tardarum passionum. Meminit ejus iterum alibi & lib. ii. cap. v. *Asclepiadeum* hunc nominat ejusdemque *de lumbricis* librum tertium citat idem lib. iv. cap. viii. & libro ii. cap. xii. de acutis passionibus laudatur Chrysippus *scribens de cataleptici.* Diversus autem videtur à Chrysippo Cnidio, Erasistrati præceptore. Asclepiades enim hic (diversus omnino ab Asclepiade Medico illo Pompeji M. ætate apud Plinium xxvi. 3. quem crasso errore confusum videmus cum Asclepiade Myrleano tempore Ptolomæi Evergetis apud Suidam Ἀσκληπ.) Erasistrato fuit æqualis & illius libros ad hunc scriptos citat Cœlius Aurel. Chron. lib. v. cap. ii. sed adversus Erasistratum potius scripti Asclepiadis libri dici debent, ut ille Pompei æqualis Asclepiades intelligatur, & forte ideo Asclepiadeus dicitur, quod ab Æsculapio genus ducat, ut idem sit cum Cnidio.

Laudat Galenus lib. ii. *de diff. pulsum* cap. x. *Chrysippum* Medicum Cilicem, autorem sectæ Medicorum Pnevmaticæ; quam amplexi erant *Magnum* teste eodem lib. iii. *diff. pulsum* cap. ii. *Archigenes* ibidem cap. iii. *Agathinus* & *Asbonatus* Attalensis ibidem cap. vi. & iv. x. quæque Stoicorum decreta probat teste lib. ii. cap. x.

Chrysippum medicum quendam laudat Rufus περὶ τῶν ἐν νεφροῖς cap. αἰὲς φλεβοπνίας, Idem autem fuerit hic cujus κατὰ πλάσμα Rufus refert cum

cum illo, cujus Tertullianus lib. *de anima* meminit, & cum quibusdam eorum, quos supra commemoravi, difficile erit affirmare. Malo hic distinguendo eosdem, inquit pag. 157. Jonias, errare, quam diversos confundendo.

Chrysippus quidam auctor Medicamenti quod Diocydon vocant, laudatur Plinio Valer. lib. iv. cap. xviii. citatur etiam lib. iv. cap. xxi. sed & hic forte idem cum aliquo superiorum.

Chazi, & *Chuz*, & *Chusi*, & *Cus*, & *Chus*, nisi sint diversi, quod minime puto, Rasi lib. Continentis. i. cap. v. & lib. ii. cap. i. & lib. iii. cap. ii. non semel, & cap. i. etiam non semel, & cap. v. vi. & vii. Et hic, ni fallor, idem est cum *Chosi*, & *Chozi*, de quo supra.

Cienus, qui & *Prusias* dictus est Herodoto in *Introductione* sua *Medicor*, quem plerique Galeni esse putant. Hæc Tiraquellus ex corrupto Galeni loco. Nam *Asclepiades* ὁ Κιανός intelligitur, vide supra p. 87.

Cimon, Galeno Pharmacorum localium lib. iii. cap. i.

Circe soror Medæ, filia Ætæ & Hecates herbarum perita & venenorum, de qua Homerus *Odyss.* x. Diodorus Siculus lib. iv. p. 248. τὴν Κίρκην ἐς Φαρμάκων πατρίδα πρὶν Ὀππύοιαν ἐκτραπήσαν, ἐξευρεῖν ῥιζῶν πανθίων φύσεις καὶ βοτάνων δυνάμεις ἀπιστομήσας. καὶ ὀλίγα μὲν γὰρ ὑπὸ τῇ μητρὶς ἐκείνης διδάχθηνας, πολὺν δὲ πλείω ὧς τῆς ἰδίας Ὀππυαλίας ἐξευρεῖσαν, μηδεμίαν ὑπερβλήν ἀπολαττεῖν ἐπὶ τὰ πρὸς Ὀππύοιαν Φαρμακείας. Plin. xxv. 2. Tibullus ii. 4. *Quicquid habet Circe, quicquid Medea veneni.* & iv. i, 61. *Solum nec docta verterunt pocula Circes.* Vide Naudæum *Apologia pro Magis* pag. 275. Gronov. T. ii. thesauri tabula vi.

Cisadus, Rasi Continentis, lib. vi. cap. i.

Cissophontia malagma apud Aetium pag. 415. edit. H. Stephani.

Claudianus citatus Plinio Valeriano lib. Rei medicæ iii. cap. xlv. Et hic forte est cujus amici sui meminit Galenus lib. i. Pharmacorum localium cap. i. T. ii. pag. 159. Claudianus Solon ad quem *πρὸς ὑπορίσας* idem Galenus scripsit T. iv. pag. 438. Male Salomon T. ii. pag. 484.

Claudius Agathemer, supra in Agathemero.

Claudius Agaterrus in vita Persii Poætæ.

Claudius

Claudius Apollonius, Galeno lib. Antidotorum 11.

Claudius Damonius, eidem Pharmacorum localium lib. 111. cap. 1.

Claudius Julianus, infra in Juliano.

Imperatorem *Claudium* *) Medicis adscribit vir doctus, quod edicto admonuit nihil aque facere ad vipera morsum quam taxi arboris succum, teste Suetonio cap. xvi. & meditatus fuit edictum aliud quo veniam daret statum crepitumque veneris in convivio emittendi, cum periclitatum quondam pra pudore ex continentia reperisset. id. cap. xxxi r.

Claudius Philoxenus Chirurgus, Galeno Pharmacorum generalium libro secundo, T. 11. p. 357. & pag. 340. 373. 385. vide Philoxenus.

Γ. ΚΛΑΥΔΙΟΥ Σειλανός, Ιατρος Εφέσι. In veteri inscriptione apud Gruterum pag. DCXXXIII. 6.

Claudius Sophista memoratus Epiphania Cyprio, libro Hæreseon 11. cap. item 11. hæresi. LXVI.

Claudius, sive unus ex illis, sive alius simpliciter citatus Plinio lib. xxi 1. cap. xxi 11.

Cleantes. Plutarch. Catone minore pag. 793.

Cleamporus, & *Cleamporus* (utcunque enim legitur) cui plerique adscripsere eum librum de vi effectū herbarum, quem tamēn pertinax fama & antiquitas Pythagoræ vendicabat, ut scribit Plinius lib. xxi v. c. xvi r. huncque etiam alibi citat idem Plinius.

Clempus, nisi idem sit, nam & id quoque nomen reperitur.

Clemens Sertorius, Galeno Pharmacorum κτ γενη, lib. vi 1.

Cleobulus, Galeno ejusdem operis lib. v. T. 11. pag. 391.

Cleodemus Plutarcho in convivio septem sapientum, ubi scribit eum cucurbitulis frequentius quam quisquam alius medicorum suæ ætatis uti solitum, atque ejus opera factum ut id auxilium imprimis celebraretur, & in usu frequentissimo esset.

Cleoderus apud eundem illo ipso libro.

Cleomenes, apud Plutarchum Problematon Symplosiacon, decade vi. cap. vi 11.

Cleon sive *Cleo*, Cornelio Celso lib. vi. cap. item vi. & Galeno Pharmacorum localium lib. 111. cap. 1. Aetio Tetrab. 11. Serm. 11. cap. xc 111. & Ser. 111. cap. xv. & xvi 11. & xxvi 11. & Ser. iv. c. cv 11

Q

& Paulo

*) Dan, Clericus Nist, Medicin, pag. 582.

& Paulo Aeginetæ lib. VII. cap. XVI. Ophthalmicus Demosthene oculario antiquior. vide Aetium pag. 689.

Cleopater Aetio Tetrab. IV. Ser. I. cap. xcvi. & Paulo Aeginetæ, alicubi lex libris de arte curativa, & singulorum morborum curatione.

Cleopatra regina, quæcunque ea fuerit, sive illa Ægypti regina celebratissima, sive alia ab Aetio citata Tetrab. II. Serm. IV. cap. VI. Reginam autem, sive hanc, sive alteram citat Galenus lib. IV. Pharmacorum κελευς, cap. VII.

Cleopatra altera, quæ ex Cosmeticis citatur à Galeno in lib. I. de compositione Pharmacorum κελευς, cap. I. non semel, & cap. VII. & in lib. de incantatione, si ipsius est, ubi illam quoque citat ex libro κοσμητικῆ de concinnanda mulierum forma. T. II. pag. 156. 161. 163. 170. Et hanc quoque allegat Paulus Aegineta lib. III. cap. II. Aetius Tetrab. II. Serm. II. cap. LVI. Cleopatraz περὶ μετεωρῶν καὶ θαλασσιῶν Galen. T. IV. pag. 467. De *Epistolis* Latine editis sub Cleopatraz nomine ad calcem Petronii & cum Priapeis, dixi in Bibl. Latina lib. IV. cap. I. §. 10.

Cleophanes, & *Cleophantes*, & *Cleophantas*, & *Cleophantus*, Plinio sæpissime, & inter cætera lib. XXIV. cap. XVI. & lib. XXVI. cap. III. ubi scribit illum vini rationem illustrasse apud priscos, & Galeno Pharmacorum secundum genus lib. IX. cap. III. & cap. VI. T. II. pag. 303. 412. & Cornelio Celfo lib. III. cap. XIV. ubi eum dicit fuisse ex antiquioribus medicis: & Cælio Aureliano lib. Oxeon. II. cap. XXXIX. Alterius eodem nomine medici meminit Cicero in oratione pro Aulo Cluentio Avito cap. XVI. ubi eum vocat *ignobilem medicum, sed spectatum hominem*, h. e. bonæ fidei. Prior autem nobilis sane in arte sua fuit, & Ciceronem ætate antecessit: nam auctor sectæ Cleopphantinæ, discipulos habuit Antigenem & Mnemonem Sidetem, claros tempore Ptolemæi Evergetæ. Confer Danielis Clerici Historiam Medicinæ pag. 328.

Cleopolemus, Plinio lib. XX. cap. XVI. nisi Theopolemus sit scribendum.

Ctesiphon Celfo lib. V. cap. XVI. quamquam nonnulli ibi legunt Ctesiphon, de quo infra.

Cletius Abascantius, vide Abascantus.

Cliton, Rasi, Continentis lib. II. cap. VI.

Clodius, qui scripsit libellum de cura ascaridum, Cælio Aureliano lib. IV. Chro-

Chronion cap. ult. Sed & eum citat lib. Oxeon. 111. cap. viii. ubi eum dicit Asclepiadis sectatorem.

L. Clodius Anconitanus, de quo Cicero pro Cluentio c. xiv. ubi eum pharmacopolam circumforaneum appellat.

Cloniacus, Galeno Pharmacorum κλωνακῆ μάλαγμα. T. 11. pag. 412.

Clymenus rex à quo Clymenon herbam appellatam notat Plinius xxv. 7.

Ex *Cocblactis* sive *Concblactis* ὀφιοεικούς libro nugace & commentitio, Paraphilus apud Galen. T. 11. p. 68.

Codamus rex citatus à Galeno libro vi. κτ γάνη T. 11. p. 403.

Codius Tuscus, Galeno lib. Antidotorum 11. cap. viii. *Antidotus Codii* (an Clodii?) *Tusci*, qua & *Craterus* utebatur.

Coinus præceptor Lyci Macedonis, Galeno in initio libri tertii Aphorismorum Hippocratis.

Comes Andreas, vide supra, Andreas.

Comon Philosophus, Galeno laudatus lib. κτ ὕπας.

Complutus Rabi Moyfi, Aphorismorum parte xx1. ex Introductorio ipsius & iterum parte xx11. in princip.

Conradus Gesnerus, cujus extant multa opera & versiones Latinæ optimorum Græcorum authorum medicorum, atque aliorum, quos si sigillatim nosse cupis, adeas ejus bibliothecam, & Epistolam quam de libris à se editis composuit. Imaginem ejus & elogium exhibet Jo. Sambucus in iconibus Medicorum ac Philosophorum num. xxxiiii. Natus Tiguri A. 1516. in eadem urbe extinctus est Dec. 1565. *more* ut lib. xxxviii. scripsit magnus Thuanus, *omnibus sæculis deploranda, & eo magis, quod vix annum atas XLIX. attingerat vir longissima vita dignissimus, & quam exegisse videbitur is, qui atatem ejus ex librorum quos plurimos ac utilissimos confecit, industria sua illustravit & edidit, non ex annorum quos vixit numero metientur.*

Conradus Hejugater Tigurinus, Caroli viii. Francorum regis medicus, qui inter cætera scripsit defensionem Astronomiæ.

Consodamus, Serapioni Simplicium cap. cclxxi.

Constans, qui vocatus est *Romanus*, citatus à Simeone Setho, in libro de cibariis facultate, quo loco loquitur de paguris, sive cancris.

Constantinus Africanus laudatus Trithemio 11. 70. de illustribus Benedictinis, & Arnaldo Wion v. 98. ligni Vitæ, Petro autem Diaco-

no iudice cap. xxiii. de viris illustribus Casinensibus, *Philosophicus studiis plenissime eruditus, Orientis & Occidentis Magister, novumque effulgens Hippocrates*. Hic tempore Desiderii Abbatis Casinensis (qui deinde A. C. 1086. Victor III. Papa) factus Monachus Casinensis est, quem Leo Ostiensis sive potius idem Petrus Diaconus in auctario ad Leonis Chronicon Casinense lib. III. cap. xxxv. (p. 455. T. IV. scriptorum Italiae celeberr. Muratorii) refert *egressum e Carthagine, de qua oriundus erat, Babyloniam petiisse, in qua Grammatica, Dialectica, Geometria, Arithmetica, Mathematica, Astronomia, nec non & Physica, Chaldaeorum, *) Arabum, Persarum, Saracenorum, Aegyptiorum ac Indorum plenissime eruditus est: Completis autem in ediscendis istiusmodi studiis triginta & novem annorum curriculum, ad Africam reversus est. Quem cum vidissent Asriti ad plenum omnium gentium studiis eruditum, cogitaverant occidere eum. Quod Constantinus agnoscens, clam navem ingressus, Salernum advenit, ibique sub specie inopis aliquamdiu latuit. Deinde a fratre Regis Babyloniarum, qui tunc eo advenerat, agnitus, ac in magna honorificentia apud Robertum Ducem habitus. Inde Casinense cœnobium petens atque à Desiderio Abbate libentissime susceptus, transtulit de diversarum gentium linguas libros quam plurimos, in quibus sunt hi præcipue:*

Pantegnum (παρτεχνον) libris duodecim, in quo exposuit quid Medicum scire oporteat. Meminit Constantinus ipse Præfat. Vaitici. Et frequentius allegatur à Vincentio Bellovacensi in speculo naturali. Prodiit Basil. 1539. fol. cum Antonii Gaizonis de somno.

Præfatio de conservanda valetudine & morbis curandis, libris itidem duodecim. Citatur à Vincentio Bellov. XIV. p. 115. Inter opera autem Constantini edita Basileæ apud Henricum Petri duobus volum. 1536. & 1539. fol. **) priore Tomo habentur de morborum cognitione & curatione libri VI. a capite ad pedes usque: nec non *liber aureus*, priorum compendium, de remediis & ægritudinum cognitione.

Librum

*) Jo. Baptistam Maram si audimus, notis ad Petrum Diaconum, Constantinus Hebræam, Syriam, Chaldaicam, Græcam, Latinam, Italicam, Persicam, Arabicam, Aegyptiacam, Æthiopicam & Indicam linguam discere curavit.

**) Clariss. Maittaireus T. X. Annal. typograph. pag. 838. etiam editionem Basileensem in 2. his annis commemorat.

Librum duodecim graduum, sive de gradibus simplicium medicamentorum. Inter Opera Basil. 1536. fol. Sæpius à Vincentio laudatur.

Dietam ciborum: Dietas universales libris v. & dietas particulares lib. 111. Trithem. de Script. Eccles. cap. 286. De victus ratione variorum morborum parvus libellus inter opera T. 1. legitur. *Isaaci* quoque librum de diætis ex Hebraico Latine Constantinus vertit. Vide infra in Maaco.

Librum febrium, quem de Arabico transtulit. Extat in opere Veneto de febribus pag. 102. A. 1576. fol.

Librum de urinis qui extat inter opera Constantini T. 1.

De interioribus membris.

De coitu librum quibus prosit aut obsit, quibus medicamentis & alimentis augeatur impediaturve. Inter Opera Basil. 1536. fol.

Viaticum libris VII. 1. de morbis in capite nascentibus 2. de morbis faciei 3. de morbis membrorum cordi ministrantium ac spiritus instrumentis. 4. de stomachi & intestinorum infirmitatibus. 5. de languore epatis, renum, vesicæ, splenis & fells. 6. de ægitudinibus quæ in generativis membris, juncturisque. 7. de his quæ in exteriori cute nascuntur. Laudatur hoc viaticum à Vincentio Belloyacensi XIX. p. 121. speculi Nat. & prodiit cum Rasis variis scriptis Lugd. 1511. 8. Aliud Viaticum Parisiense, in quod Gerardi Cremonensis & Gordonii Montipedenfis Commentarius MS. in Bibl. Menarsiana pag. 36.

Interpretationem Aphorismorum Hippocratis, quæ prodiit cum Jacobi Foroliviensis expositione Venet. 1495. fol. ac deinde sæpius.

Librum Tegni, Megategni, Microtegni.
Antidotarium.

Disputationem Platonis & Hippocratis in sententiis, libros de dogmatibus Hippocratis & Platonis sicut & alia Galeni Latine Constantinus transtulit, quæ vidisse se testatur Symphorianus Champerius.

De simplicio medicamine citatur à Vincentio Belloyacensi, speculo naturali. IV. 85. v. 91. 93. 95.

Gynacia, de membris ac corporibus faminarum. Libellus de passionibus mulierum & matricis, extat T. 1. Operum.

De pulsibus.

Prognostica.

De experimentis.

Glossas herbarum & specierum.

Chirurgiam, inter Opera, T. I.

Librum de medicamine oculorum.

Præter ista à Petro Diacono memorata, Trithemius cap. 286. laudat librum de ponderibus medicinalibus.

Liber de stomachi affectionibus naturalibus & præter naturam exstat inter Opera T. I. dicatus Alfano Archiepiscopo Salernitano. Hunc libellum, inquit Constantinus, de multis & elegantioribus antiquorum dictis sparsim collectum tua causa sanitatis conscripsi, & sub tuo nomine in publicum edidi. Omnia etenim antiquorum volumina summa inquisitionis cura perlegi, librum tamen stomachi proprium nulla modo invenire potui.

De anima & spiritus discrimine. T. I. Opp.

De humana natura & principalibus membris corporis humani, inter opera T. II. & cum Albucasa Chirurgia Basil. 1541. fol.

De elephantia inter Opera T. II. & cum Albucasa.

De melancholia libro duo. T. I. Opp.

De remediis ex animalibus. Inter Opera T. II. & cum Albucasa nec non cum Georgii Pictorii Ζωογοφία. Basil. 1560. 8.

De incantationibus Epistola T. I. Opp. Quæstisti, fili charissime, de incantatione, adjuratione, colli suspensione, si quid possent prodesse: & an invenirem in libris Græcorum hoc, qualiter in Indorum est librè invenire &c.

Liber de oblivione citatur à Vincentio Bellovacensi xxv 11. 12. speculi Naturalis.

Liber de cerebro. id. xv. 49. 56.

Opera Medica & Anatomica MSS. in Bibl. Menarsiana pag. 35.

Constantinus, monachus Cassinensis, idem cum Africano.

Constantini Porphyrogeniti jussu, qui CPoli ab A. C. 912. ad 959. gessit imperium, Geoponica & Hippiatrica Græce collecta habemus, de quibus abunde dixi Volum. VI. hujus Bibl. pag. 500. sq. & 493. sq. Sed & Nonus Medicus in libro de morborum curatione, de quo Volum. XII. pag. 685. sq. procemio testatur Constantini jussu præceptiones medicas, auctorum tamen suppressis nominibus se collegisse. Similis argumenti liber anonymo auctore exstat in Bibl. Regis Christianissimi τοῦ διατῆς, de ciborum usu ac facultate, cujus auctor

ctor in præfatione ejusdem Constantini præcepto id se operis ag-
gressum se profitetur, teste Cangio pag. 102. ad Zonarum. Cæte-
rum Serapio ex antiquioribus illis Arabibus, in suis Simplicibus cap.
cxc. quo de apio loquitur, Constantinum citat ex libris de agricultu-
ra, in quibus lib. scilicet xii. cap. xxi. quod & ipsum de apio
eadem propemodum scribit, quæ ipse ex eodem Serapio, ut intel-
ligas à multis jam seculis eum librum Constantini titulum prætulisse.
Et nisi admodum fallor, Inquit pag. 273. Tiraquellus, is est quem
Rasis nunc Fallahan, nunc Filahan vocat lib. Continentis iii. cap.
item iii. & libro x. cap. ult. & lib. xi. cap. v. non semel, & ite-
rum cap. lxxxvi. in quibus locis eadem omnino comperies ex eo
citata, quæ & scripta sunt in illo libro Agriculturæ Constantini.

Constantinus alter vetustior citatus Aetio, Quaternion ii. Serm. ii. cap.
lii. & Paulo Aeginetæ lib. iii. cap. xxiv. & xxviii. ubi de cura-
tione destillationis, in fi. & lib. vii. cap. xiii. ubi describit sapo-
nem ipsius Constantini.

Copbo, cujus est liber de arte medendi, cum operibus Joannis Mesue editus
Venet. 1581. fol. & ejus Electuarium recenset Nicolaus Antido-
tarius.

Cordus, vide infra Euricius.

Artemidorus Pergamenus, (Manutio Pergæus) post manmissionem *Corne-
lius* dictus, ex comitibus Verris in prætura Siciliensi, cujus meminit
Tullius libro tertio in Verrem, cap. xxi. xlix.

Cornelius Celsus, cujus libros elegantissimos habemus, & de quo dixi in
Bibl. Latina lib. ii. cap. 4. Ac Medicam artem etiam exercuisse
Celsum, probat Casaubonus ex lib. iii. cap. iv. & xiv. cui tria
alia loca addit vir eruditissimus Jo. Baptista Morganus ex lib. vii.
cap. vii. & lib. viii. cap. ii. & iv. Pluribus argumentis idem
docet Jodocus Lommius præfat. ad commentarium lectu dignum
& elegantem quo primum Celsi librum explicavit. Hos octo libros
de Medicina in opere Celsi de artibus præcedebant *de agricultura
quinque libri*, memorati Columellæ lib. i. cap. i. qui plures ex illis lo-
cos passim refert, & non solum agricolationis, sed universa natura pru-
dentem virum appellat Celsum lib. ii. cap. ii. Cæterum de ar-
te dicendi libellus qui sub Celsi nomine vulgatus à Sixto Popma, at-
que ex ejus editione à me in supplemento Bibl. Latinæ exhibitus est,
Julium Severianum potius videtur habere autorem, ut recte vidit Pe-
trus

trus Pithœus notis ad Mosaicarum & Romanarum legum Collationem tit. ix. p. 160. Opp. Sub Severiani nomine certe integriorem, & emendatiorem etiam plerumque, ediderat Lucas Fruterius, atque inde in Rhetorum Latinorum collectione Franciscus Pithœus, licet pauca quædam apud Popmam etiam meliora. Castigationes clarissimi Heumanni audaciores mihi interdum & parum necessariæ visæ sunt, cujus tamen ingenium atque eruditionem laude & plausu digna judico.

Cornelius, quisquis is est, simpliciter citatus Galeno lib. Pharmacorum localium 11. cap. v. T. 11. pag. 301. ubi ejus medicamentum recenset, nisi idem sit Cornelius ille Celsus, quod minime opinor: neque enim ullum tale est medicamentum apud Celsum, neque Galenus solet citare Latinos scriptores. Sed & Cornelius vel ille, vel alius citatur sæpe Octavio Horatiano, aut ut aliis placet, Theodoro Prisciano, libro quarto, de Physica scientia ad Eusebium filium.

Recentioris ætatis, Cornelius a Baersdorp, Gosensis, cujus est methodus universalis artis Medicæ.

Cornelius Mechelingensis, cujus est liber de puerorum, infantiumve morborum dignotione & cura.

Cornutus in veteri inscript. apud Fulv. Ursinum pag. 98. & Gruterum p. DCXXXIII. 9. *Κερνύτης ἰατρὴ καὶ ἐκ Φίλης θυγατρὶς.*

Cosmas & Damianus famigerabiles Medici & eo nomine à Chirurgicis præcipue culti, qui ambo martyrio in Diocletiani persecutione vitam finiverunt. Ab his inventum medicamen Opopira nuncupatum, ab Arnaldo descriptum in suo Antidotario. Hi ἀνάργυροι à Græcis scriptoribus passim nuncupati sunt, quod sine mercede ægrotos curarint. Vide Baronium ad Martyrolog. Rom. xxvi 1. Sept. & quæ notavi Volum. ix. hujus Bibl. pag. 68. seq. Habeo ineditam in hos Andreæ Cretensis homiliam quæ incipit: *ναὺς ὄντως ἡ Τριάδος ἡ δὺς σήμερον.* Horum memoriæ dicata etiam Theophanis Ceramei homilia xlvii.

Cosmus, Marcello Burdegalensi, cap. vii. & viii. non semel, & xiii. & xxx. libri medicamentorum. Sed & Cosmianam potionem, perticem quoque Cosmianam & antidotum item Cosmianum describit idem Marcellus cap. xx. Cosmi autem meminit Martialis lib. i. Epigr. 88.

Pastillos

Pasillos Cosmi luxuriosa vorax.

Et libro III. Epigr. 55.

Quod quacunqve venis Cosmum migrare p̄dicamus.

Et libro XI. Epigr. 50.

Profertur Cosmi nunc mihi sicca onyx.

Cosmianæ ampullæ unguentariæ mentio III. p. 82. XIV. 110. Cosmi alabastra XI. p. 9. Vide & XI. 16. XII. 55. 66.

Cosus, κόσ@, Galen. T. II. p. 270.

Costa, & *Costes*, & *Costus*, & *Cosim*, Serapioni Simplicium cap. xcvi. & cLXXIII. & cCL. ex libro de Agricultura, & Rasi lib. Continentis cap. I. non semel, & cap. VII. ex libro de Cholera. Et lib. XII. cap. I. ex libro de Alteratione humoris.

Corsus, Galeno lib. VII. Pharmacorum localium cap. v.

Cratejas, sive *Cratevas* (utrunque enim nomen reperio) Herbarius sæpe Dioscoridi & Plinio citatus, & qui de herbis scripsit, ut dicit ipse Dioscorides in præfatione, & Plinius lib. xxv. cap. 11. ubi illum nuncupat Rhizotomum, id est, radicisecam, & Epiphanius Cyprius statim in initio lib. I. Hæreseon. Cratevam in ριζοθμικῇ laudant scholia Græca ad Neandrum. Et ex illo scripto petita esse fragmenta Cratevæ quæ in vetustiss. Codice Bibl. Cæsareæ exstant non dubitat Lambecius II. p. 556. 593. Idem notat in Bibl. CPolitana inter libros Antonii Cantacuzeni fuisse magnum Volumen Medicum, inter alia continens partem *Crateja Risotomi in materiam Medicam*: nec non inter libros Michaelis Cantacuzeni, *Medicinale Cratia Risotomi de materia Medica*. In ipso autem inquit Lambecius, contextu Græco, quem ex Augustissima Bibl. Cæsarea Codice MS to inter Historicos Græcos quadragesimo nono, in supplemento Corporis Historia Byzantina alias integrum publicabo, scriptum reperi: ιατροσόφιον κρατίως ἔριζοθμῶ παρὶ ὕλης ιατρικῆς. Fuit Cratevas tempore Hippocratis, qui ad eum scripsit epistolam, qua eum rogavit, ut optimas herbas ad curationem Democriti colligeret, appellatque eum optimum herbarium. Illam Epistolam sæpius editam inter Hippocratis Epistolas Græce & Latine exhibet etiam Lambecius II. p. 552. sq. occasione iconis Cratevæ inter alios veteres medicos expressæ ex veteri Codice Dioscoridis Bibl. Cæsareæ.

R

De

De avo *Cratæa*, infra in Creitas.

Cratæus alius, qui fuit longo post tempore, ut qui nonnullas herbas adscripsit Mithridati apud Plinium lib. xxv. cap. vi. in princip.

Craterus, *optinatissimus Medicus*, veteri Scholiastæ Horatii. Citatur à Gale-
no lib. Pharmacorum localium vii. cap. v. T. ii. p. 270. & lib. ii. Antidotorum. Sed de hoc satis fuerit subungere quæ notavit accuratæ & elegantis doctrinæ vir Petrus Victorius lib. ix. Var. Lect. c. xii. *Crateri*, summi medici, meminit Cicero in epistola quadam ad Atticum de Attica, tunc ægrota, loquens. xii. 13. *Commovet me Attica: est affentior Cratæro*. Nec multo post iterum, totidem verbis in alia epistola xii. 14. *De Attica doleo: credo tamen Cratæro*. Præterea Horatius in Satyra III. secundi lib. vers. 161. *Non est cardiacus, Craterum dixisse putato, Hic ager*. Sed & Persius iii. 65. *Sed quid opus Cratæro magnos promittere montes*. Hic autem *Craterus* ille videtur, cujus servus in novum inauditumque morbum incidit: idemque admirabili quadam curatione sanatus est, ut memoriæ prodidit Porphyrius Tyrius in primo libro *περὶ ὁποχῆς ἐμψύχων*. pag. 36. *Κρατῆρς ὁ ἰατρὸς οἰκέτης ξένῳ περὶ πεισῶν νοσήματι, τῶν σαρκῶν ἀπόσασιν λαβυστῶν ἐκ τῶν ὁσῶν, τοῖς μὲν Φαρμάκοις ἀφέλῃαι ἔδεν: ἰχθυόος δὲ πρὸς ὧν ἔχει σκευασθέντα, καὶ βρωθέντι διεσώθη, τῇ σαρκὸς συγκολληθείσης*. Cum igitur caro discessisset ossibus, nec medicamentis quicquam profici potuisset, narrat, vipera piscis in morem conformatæ, devorataque ab eo liberatum ipsum eo morbo. Ita namque carnem ossibus barere cepisse, ac conglutinatam esse. Hæc Porphyrius ex Claudio Neapolitano. Non hujus Medici sed aliorum quatuor Craterorum mentionem Plinius facit, pictoris xxxv. 2. statuarii xxxvi. 5. atque Crateri cognomento Monoterotis, qui corvorum opera venabatur x. cap. 43. Denique Crateri Macedonis, ex Alexandri Magni ducibus xxxv. c. 13. de cujus scriptis dixi lib. iii. cap. viii.

Cratippus, quem Heraclides Tarentinus ad Antiochidem, & post eum Galenus Pharmacorum localium lib. vi. cap. i. & iterum ii. in fi. T. ii. pag. 247. citant in libro cui titulus *νάρθηξ*, hoc est *) *unguento*.

*) Vide quæ de Iliade ἐκ τῆς νάρθηκος dixi lib. 2. c. 2. §. 12. Igitur falluntur quibus νάρθηξ in his est ferula.

guentorum serinium, quam quidem libri inscriptionem etiam Heras Cappadox suis medicamentorum libris imposuit, ut postea in eo dicemus. Atque etiam Soranus, ut videre licet apud Aetium, qui ipsius *νάρθηκα* citat lib. vii. c. xliv. Græcis enim, ut id obiter dicam, eum morem constat fuisse, ut libros suos medicamentarios *νάρθηκας & ναρθήκια* inscriberent. Ex quo illud Ciceronis libro secundo de Finibus, *jam doloris medicamenta illa Epicurea, tanquam de Narthecio promant, si gravis, brevis: si longus, lenis.* De Narthecio igitur, id est, veluti de capsula medicamentaria. Martialis quoque in Apophoretis, qui hujusmodi Narthecia capsulis eboreis constantia describit, Epigr. lxxviii.

*Artis ebur medica Narthecia cernis habere,
Munera qua cuperet Patiens esse sua.*

Craissus, quem laudat Democrates apud Galen. T. ii. pag. 405.

Cracon Celfo citatus, lib. vi. cap. vii. & cap. xviii.

Creitas Herbarius, proavus Cratevæ, qui à Tiraquello memoratur, in Hippocratis ad quam provocat Epistola non Creitas sed & ipse Cratevas appellatur. *Πίταμαί σε ριζοθύμον ἄριστον, ἑταῖρε, καὶ διὰ τὴν ἀσκήσιν καὶ διὰ τὸ προγόνων κλίμα, ὡς μηδὲν ἀποδῆν σε ἔμπροσθεν κεράτια.*

Creon Agrigentinus, sunt enim qui ita vocant Acronem, de quo supra.

Cride Pandionis, à quo Minoa circa pudenda morbo laborantem curatum ferunt. Hæc nescio quo auctore Tiraquellus.

Criambulus, Galeno lib. vi. Simplicium.

Crinus, Massiliensis, Neronis ætate iatromathematicus, qui ut ait Plinius xxix. i. *arte geminata, ut cautior religiosiorque ad fidem motus ex ephemeride mathematica cibos dando horasque observando, auctoritate Thessalum præcessit.*

Crispus, Galeno Pharmacorum localium lib. v. c. vii. *κρίσπυς ἔφίλκ* T. ii. pag. 226. an φιλοσόφω.

Crispus Libertus, Galeno lib. vii. ejusdem operis cap. iii. Tom. ii. pag. 265.

Crispus simpliciter, sive unus ex illis, sive alius, eidem Pharmacorum.

secundum genera lib. v. & lib. vii. & secundum locos lib. v. cap. vii. & iterum lib. ix. cap. iv. T. ii. pag. 298. 389. 412.

Christades, Rasi lib. i. Continentis cap. i.

Christophorus Horoscus sive Oroscius, cujus sunt Castigationes in Aetium. Basil. 1540. 4. apud Rob. Winterum. Thomæ Reinesii animadversiones ad Horoscium & plura Aëtii loca leguntur in illius viri docti Epistolis ad Christianum Daumium pag. 336. sq.

Critias ἐν τῷ περὶ φύσεως ἔρωτος καὶ ἀρετῆς. Galen. in Glossis.

Critias, Massiliensis, vide supra, Crinas.

Crito Empiricus Erasistrati ætate Galen. Tom. iv. edit. Basil. pag. 8. 10. T. ii. edit. Paris. p. 340.

Crito vel *Criton* Gortyniates Cretensis, Galeno Pharmacorum localium lib. ix. cap. i. T. ii. pag. 294. edit. Basil. quamvis Cornarius putat legendum *Tryphonem* pro *Critone*, de quo postea dicemus.

Crito alter junior, Trajani ætate claruit, quem domus Imperatoriæ Medicum fuisse testatur Galenus T. ii. pag. 163. atque toties simpliciter citat ibid lib. i. cap. i. & iii. & lib. v. cap. i. & alibi sæpe, T. ii. p. 162. 164. 169. sq. 186. 226. 234. 243. 246. 252. 253. 257. 260. 261. 262. 295. 331. 335. 357. 380. 382. 384. 392. 394. 395. 396. 420. atque etiam Generalium lib. i. T. ii. pag. 163. 164. 165. 156. 223. 224. 225. 420. Aetio & Paulo Æginetæ ex iv. libris *Cosmeticorum*, quibus Heraclidæ Tarentini, Cleopatrar & aliorum κοσμητικὰ rededit in compendium. Vide quæ dixi Volum. xii. hujus Bibl. pag. 689. Sed & ex libris *de medendis morbis*, & ex libris *Pharmacorum*. Galen. T. ii. pag. 328. ἐν τῇ περὶ τῶν φαρμάκων T. ii. pag. 337. 368. ἐν τῇ φαρμακικῇ βιβλῷ pag. 396. diligentius quam Andromachus adjunxit compositiones & præparationes medicamentorum. T. ii. pag. 399. Post Asclepiadem utrumque de medicamentis scripsit. T. ii. pag. 352. τῷ Κρίτωνι μέμψαις ἂν ἡς εἰκότως, ὥστε πῶς ἄλλοις αὐτὸν μέμφομαι, καταλέγουσιν ἐφεξῆς ἀδιορίτως βοηθήματα. Galen. T. ii. pag. 253. De altero autem illorum est illud Martialis x. libro. Epigr. 62.

Quod sanare Criton, non quod Hygea potest.

Ad Critonem Medicum hunc ut suspicor Apollonii Tyanensis Epistola
XXIII.

XXIII. Nescio an idem Crito scriptor ὁ ψαρδυπικῶν quorum apud Athenæum mentio.

Critobulus, qui ut scribit Plinius lib. vii. cap. xxxvii. magnam sibi famam comparavit extracta Philippi regis oculo sagitta, & citra deformitatem oris curata orbitate luminis. Hujusque etiam meminit Q. Curtius lib. ix. cap. v. ubi illum appellat Critobolum, dicitque illum fuisse inter medicos artisque eximie, & Alexandrum eum curasse ex admodum periculoso vulnere.

Critodemus Cous τὸ γένος τῶν Ἀσκληπιαδῶν vocatur Arriano lib. vi. pag. 397. qui Curtio Critobulus.

Critopoli Medici Palæologorum meminit Bessario Epist. quam Meursius ad calcem Hesychii Milesii edidit.

Crucianus Florentinus, vide infra Drusianus.

Ctesias medicus idem & historicus, ut qui res Assyriacas & Persicas scripsit, & Artaxerxem (Mnemonem) medicatus est, ut refert Strabo libro xiv. p. 656. Et ejus quoque meminit Plutarchus in Artaxerxe. p. 1014. & Diodorus Siculus libro tertio, p. 118. testatus eum fuisse *Cnidium*, & captum in expeditione adversus fratrem Regis Cyrum, & ob Medicam artem annis xvi. cum rege Artaxerxe summo cum honore fuisse. Eum citat Stobæus Ser. xcvi. quo tractat de morbis. De hoc Ctesia, qui & ipse ex familia Asclepiadarum fuit Hippocratis cognatus teste Galeno T. 5. p. 652. de illo ejusque scriptis dixi lib. 2. hujus Bibl. c. 25. § 16.

Ctesiphon, cujus compositiones citat Cornelius Celsus lib. v. cap. xvi. Galenus sive Herodotus in Introductione, sive Medico: & idem Galenus lib. Medicamentorum κετ' γένη, vi. Vitiose alii Clesipon.

Cureus, Aetio & Paulo Aeginetæ lib. iiii. cap. xviii. & lib. vii. cap. xviii. Hunc Bithynum fuisse memini me legisse apud Galenum. τῷ Κερῶος δὲ Βιθυνίας tonsoris Bithyni σπληνική, ὑδρωπική. lib. ix. κατὰ Ἔπας T. 2. p. 296.

Κερῶος ἢ ἰατρὴ καὶ ῥεφίνης θυγατρὸς. Vet. inscriptio Romana apud Gruterum p. dcxxxiii. 9.

Cus, vide supra *Cbus*.

Cybele Phrygia quæ pecorum & infantium morbis remedia invenisse traditur, inde dicta ὀρεία μήτηρ. Vide Diodorum Siculum lib. iv. pag.

191. sq. & apud Euseb. 11. 2. præparat. Evangel. p. 58. Orpheo
μήτηρ μέγιστε Θεῶν ἡδὲ Θεῶν, ἀνδρώπων.
- Cyrillus* Archiepiscopus, Aetio Quaternion. 111. Ser. 1. c. xxiv.
- Cyrillus* simpliciter, sive ille, sive alius, eidem ejusdem Ser. c. 1. Nico-
lao Myrepso. x. 33.
- Curianus* supra Abbas.
- Cyrius* Galeno Phar. κτ' γένη, lib. vi.
- Cyrus* Alexandrinus arte medicus ex philosopho monachus, apud Gen-
nadium, in viris illustribus. c. 81. aliis *Syrus*.
- Cyrus* Alex. & Joannes Medici ἀνάργυροι, de quibus Bollandus d. 1. Ja-
nuarii.
- Cyrus* Archiater Edessæ, Aetio Tetrab. 11. Ser. 11. c. xci.
- Cyrus* Lampfacenus, de qua hæc vetus Inscriptio reperta Lampfaci, apud
Sponium in Miscellaneis eruditæ antiquitatis p. 142. & Jo. Berni-
erium in historia Chronologica Medicinæ p. 79. ἡ Γερυσία Κῦρον
Ἀπολλωνίᾳ ἀρχιάτρων, ἄριστον πολὺν ἐπίσημον πρὸς πολλοῖς εὐεργη-
μασιν εἰς αὐτὴν ἀλεῖψαντα λαμπρῶς καὶ πολυδαπάνως, καὶ ἀπο-
χαρισάμενον χιλίας Ἀττικῆς τῇ Γερυσίᾳ. *Senatus Cyrum Apollonii f.*
lium Archiatrum Civemque insignem veneratur ob multa beneficia sibi
collata, cum celebritate & multis expensis, donumque Senatui ab ipso
factum drachmarum mille Atticarum.
- Cyrus*, *Livia Drusi Caesaris*, qua postea *Augusto* nupsit, uxoris *Medicus*. *Vetus*
lapis quem idem Sponius aut exstare Florentia in villa Strozzi: Cyrus
Liviæ Drusi Cæs. Medicus.
- Cyrus Georgius Chrysococca* clarus circa A. C. 1346. cujus liber est εἰς τὴν σύν-
ταξιν τῶν Περσῶν, Γεωργίᾳ ἔχουσα χρυσοκόκη ἔχουσα ἱατρικὰ Ἀστρονομικά. Vi-
de Leonem Allatum de Georgiis Volum. x. hujus Bibl. pag. 693.
seq.
- Cyrisonus*. Vetus inscriptio apud Fulvium Ursinum p. 100. Τῷ *Julio Au-*
γουστῷ & Αυγούστῃ Λ. Cyrisonῳ *Medico* *ocularius* *hic situs est.*

D.

Dalton *Medicus* Plin. vi. 29. herbarius, id. lib. xx. cap. xvii. & libr.
xxi. cap. ix.

Dama-

Damascenus, Serapioni Simplicium cap. cclvi. vide Joannes Damascenus.

Damascus, ibi cap. cvii. & alibi sæpe.

Damegeron, Constantino Cæsari, aut alteri, li. Geoponicon xii. sæpe in re medica citatus.

Damianus, vide supra, in Cosma.

Damion, Plinio lib. xx. c. ix. & lib. xxi. xxiv. 19.

Democrates, sive ut Plinio xxv. 8. Servilius Democrates è primis medentium, qui Considiam M. Servilii Consularis filiam (fuit is autem Consul A. u. C. 755. Christi tertio) lacte caprarum quas lentisco pascebat curavit, teste eodem Plinio xxiv. 7. Hic plurimos libros versibus Jambicis trimetris de emplastris Græce scripsit, teste Galeno T. 2. p. 289. 290. post Andromachum & Menecratem. T. 2. p. 402. 414. Inter alia Damocrates composuit librum qui *Clinicus* inscribitur, ex quo ampla fragmenta apud Galenum T. 2. p. 310. 327. 355. 399. 401. 405. 412. 414. 421. 422. 423. & librum qui *Pythius* appellatur, de quo infra, in Pythio, & alium qui *Philatrus*, id est, rerum medicarum studiosus T. 2. p. 281. ex quibus sæpe illum citat Galenus in libris de compositione medicamentorum secundum locos, & in libris de compositione medicamentorum secundum genera, T. 2. p. 132. 169. 189. 311. 357. 382. & libro de commoditatibus Theriacæ ad Cæsarem, in quo illum dicit optimum medicum, & Plinius lib. xxiv. capite septimo, ex quo intelliges illum ejus tempore vixisse: & libro vigesimo quinto, capite octavo, & Aetius Tetrabibl. iv. Sermo i. cap. cx1.

Damon; Plinio Valeriano lib. iiii. cap. xx. Et fortè is est ille Damion. Citatur etiam à seniore Plinio Damon. vii. 2.

Damonicus Galen. T. 2. p. 372.

Damostratus, infra, Demostratus.

Danaus, Aetio Tetrabibli i. Ser. iiii. c. xcix.

Daniel Vlierdenus Bruxellanus, cujus extat libellus, sive Epistola ad fratrem Guilielmum, qua ostendit medicum non corpori solum, sed & animæ suppetias ferre, Basil. 1544. 8.

Daphnus Ephesius unus è Diphnosophistis, quorum colloquia describit Athenæus.

Darius,

Darius, Galeno Phar. κτ' ὅπως, libro septimo, capite tertio, & κτ' γέννη lib. v. T. 2. p. 266. ubi Darii ληξοπύρῃ, & Avicennæ in Antidotis.

Dasi, Medici apud Martialem vi. 70. mentio cum Alconte & Symmacho.

Dation, sive *Detion* apud Plinium sæpe, si Tiraquellum audimus. Sed in Plinii codicibus *Dalion* legitur de quo supra.

Davidis Regis oleum Avicenna commemorat.

David filius Serapionis, Serapioni tract. vii. c. xvii.

Debigorus & *Debigoras*, Avicennæ lib. v. summa ii. tract. 2.

P. Decimius P. L. Heros Merula Medicus clinicus Chirurgus Ocularius VI. Vir.
Hic pro libertate dedit HS. 100. Hic pro sevinitu in Remp. dedit HS. 100 cta. Hic in statuas ponendas in adem Herculi dedit. HS. cccclxxx cccclxxx cccclxxx. Hic in vias sternendas in publicum dedit cccclxxx cccclxxx cccclxxx 100 cta cta. Hic pridie quam mortuus est reliquit patrimonii cta cccclxxx cccclxxx. Ita vetus lapis apud Fulvium Ursinum. pag. 99.

Defilaba, Rasi Continentis lib. ix. c. vi.

Defindus, Rasi ejusdem operis lib. vi. c. i.

Deileon sive *Deleon*, Galeno Phar. κτ' γέννη, lib. ii. Tom. 2. pag. 341. 373.

Deletius Epagathus Galeno Pharmac. κτ' ὅπως lib. ix. cap. v. Tom. 2. pag. 302.

Delphinus Acronis discipulus empiricus apud Galenum. *Tiraquell.*

Demarchus Cœlio Aureliano lib. i. Chroniôn c. iv.

Demetrius Apameus, qui libros Interiorum scripsit, fuitque ex *Herophili* sectatoribus, Cœlio Aureliano libro Chronion ii. cap. x. & libro iii. cap. viii. & lib. quinto, capite nono, ex libro Signorum, περί σημείων, atque etiam libro 2. Oxeon. cap. xxxiiii. ubi Aponicus scribitur pro Apameus. *Demetrius Herophileus* libro duodecimo de passionibus, id. lib. 2. c. 25.

Demetrius Attaleus & ipse *Herophileus*, eidem Aureliano lib. Chroniôn ii. cap. ii. & lib. Oxeôn ii. cap. i. & iterum lib. iii. c. xix.

Demetrius Archiater, nisi unus sit ex illis, Galeno lib. Antidotorum i. cap. i. Hic est, ut opinor, qui fuit Antonini Imperatoris medicus

dicus primarius, de quo idem Galenus, in libro de Theriaca ad Pisonem.

Demetrius Bithynus, sive unus ex illis, sive alter, eidem Pharmacor. $\alpha\tau$ $\gamma\eta\eta$ lib. IV. T. II. p. 369. Fuit & Demetrius Bithynus, Panæti Stoici discipulus. Laërt. v. 84.

Demetrius Chlorus, Nicandri Scholiastæ in Theriaca, & Sexto Empirico I. contra Grammaticos sect. 84.

Demetrius Nigrinus, quem ex Galeno Pharmacorum $\alpha\tau$ $\gamma\eta\eta$, lib. VII. Tiraquellus producit, nullus est, nam apud Galenum T. II. p. 414. Domitium Nigrinum reperio.

Demetrius Pepagomenus de cujus libro de Podagra ad Mich. Palæologum dixi Volum. x. p. 398.

Demetrius Physicus Plin. VIII. 17. XXVIII. XXXVI. 12. Per hunc Scepsius ab aliis, ab Harduino Phalereus intelligitur quod neutrum mihi probabile.

Demetrius simpliciter, sive unus ex illis, sive alius, Cœlio Aureliano in præfatione lib. Oxeon, ex libris de Passionibus.

Demionem quem à Plinio sæpe laudari Tiraquellus scribit, ne semel quidem ab eo citatum memini. Sed videtur in memoria ei fuisse Damion de quo supra.

Democedes Calliphontis F. Crotoniensis, qui primus apud suos præclarissime omnium hanc artem exercuit, postea eum Æginetæ uno anno talento conduxerunt: Athenienses sequenti anno centum minis: Policrates postea talentis duobus, quæ summa est mille ac quingentorum thalerorum, ut constat ex Budæi libro de Asse, aliisque. Denique cum Dario Histaspis filio tantam consuetudinem habuit, ab eoque in tanto honore habitus est, ut cum eo communi mensa uteretur, quæ omnia retulit Herodotus libro tertio, ubi & alia pleraque de eo recenset capite. cxxiv. seq. De ratione qua luxationem ossis Darii & insomniam curavit, inquit Hieron. Mercurialis lib. IV. Var. Lect. cap. III. Quod autem Dio Chrysostomus de eo refert Diss. I. de invidia pag. 652. seq. non est omittendum. Ait enim Medicos Ægyptios quod Dario mederi frustra fuissent conati, conjectos in carcerem, ut torti interficerentur: Democedem autem quem Dionis Chrysostomi codices perperam Demodocum appellavit, cum Regem paucis diebus sanasset, & ab eo jus-

fus esset quæ vellet petere, nihil aliud rogasse quam ut Medici illi in libertatem restituerentur. Eundem tradit Suidas scripsisse *ιατρικὸν βιβλίον*, *librum de medicina*. De Democede quoque Joannes Tzetzes historia ix. cap. 111. Laudatur tanquam præstantissimus Medicus apud Dionem Cassium xxxviii. p. 71. etiam (si Harduinum audimus) à Plinio in indice libri xii. & xiii. ubi codices alii *Democrides*. Et citatur etiam Democrides apud Athenæum: ubi apud Plinium lib. xii. & xxxv. Democles, sed ambo Historici. Atollam Darii uxorem a Democede curatam memorat Suidas in Ἀπολαύσει.

Democrates, vide supra. *Damocrates*.

Democritus philosophus, de cujus scriptis Medicis Physicisque dixi lib. ii. hujus Bibl. cap. xxiii. & Vol. xii. p. 776.

Demodocus Crotoniates. Vide supra in Democede.

Demosthenes Massaliota, Galeno Pharmacorum κτ' ἡμῶν, lib. v. T. ii. pag. 391. Idem cum Philalethe de quo mox.

Demosthenes Philalethes Alexandri Philalethis, de quo supra, non præceptor ut Tiraquello traditum, sed discipulus, clarus Neronis temporibus, reliquit *tres libros de oculis* apud multos commendatos, *περὶ τῶν ὀφθαλμῶν συγγραμμάτων ὅσα πολλοῖς εὐδοκίμουντα*. Gale-
no teste lib. iv. De differentiis pulsuum. T. iii. p. 46. Gerberto Epist. ix. & cxxx. Georgio Vallæ lib. xxviii. de rebus expetendis & fugiendis. Hunc Demosthenem à quibusdam male confundi cum Bithyno, notavit Menagius cap. xx. anti-Bailleti.

Demosthenes, idem ut videtur, simpliciter citatus Galeno Pharmacorum Iocalium lib. iii. cap. vii. & lib. v. cap. vii. T. ii. pag. 228. & Aetio Tetrab. ii. Serm. iii. cap. xii. & xvi. & xlii. & alibi sæpe, & Paulo Aeginetæ lib. iii. cap. xxii. Oribasio de machinamentis. &c.

Demosthenes Πρὶ τῶν ἁφωτικῶν γράμῶν sub Valente. Vide Gregorium Nyssenum lib. i. contra Eunomium T. ii. Opp. 314.

Demostratus sive *Damostratus* Apameensis, qui teste Suida in *Δαμῶν*. scripsit *ἀλευτικῶν* libros viginti, laudatur ab Æliano de animal. xvi. ult. *ἀνὴρ ἀλευτικῆς σοφίας Πιτυμένων, καὶ μὰ Δία, ἔ ἐρμηνεύσαι χερσὶν* xv. 4. 9. Senator Romanus xv. 19. *ἐς λίγους ἀλευτικαῖς* xiii. 21. Ex iisdem Sopater etiam in clogas suas retulerat apud Photium Cod.

161. Citatur à Plinio xxxvi. 6. idem ut videtur cujus librum secundum *ὡς ποταμῶν* laudat Plutarchus de fluviis.

Designatianus, Marcello Burdeg. in præfatione, vide *Scribonius Largus*.

Dation, vide *Dation*.

Dexippus Cous, qui aliis Doxippus, & Dioxippus vocatur, Hippocratis discipulus, ut dicit Erasistratus lib. i. De febribus, & ejus autoritate Galenus lib. i. itemque iii. & iv. Commentariorum Hippocratis *ὡς διαίτης ὁξέων νοσημάτων*, id est, de ratione victus in morbis acutis. T. v. p. 47. 89. T. i. p. 22. T. iv. 6. Hic de medicina librum scripsit, & de prognosticis, ut tradit Suidas. Ejusque meminit Plutarchus in Symposiacis, & Gellius libro xvii. cap. xii. Nullum tamen ejus ostendi posse scriptum testatus Galenus Tom. v. pag. 83.

Dexius, Cornelio Celso lib. v. cap. xviii.

C. Cacilius Diatus. In veteri inscript. apud Fulv. Ursinum pag. 100. & Gruterum p. dcxxxiii. 2. *Dis Manibus. C. Cacilii C. F. Sab. Aquila, Cacilia C. L. Moschidi C. Cacilius Diatus Medicus Filio & Lib. Conjugi sua piissimis.*

Diagoras Medicus sæpe laudatus à Plinio in indice libri xii. xiii. xx. xxi. xxxv. & lib. xx. cap. xviii. sed & Erasistrato apud Dioscoridem lib. iv. cap. lxi. unde de herbarum viribus scripsisse cognoscitur, Serapione item & Aetio Tetrabili i. Serm. iii. cap. cviii. Hunc dubito eundem facere cum Diagora Melio atheo, servo Democriti, de quo Suidas, is enim alia studia sectatus est & carminibus lyricis pangendis operam dedit.

Dianam istam Deam ab Ethnicis habitam, hoc loco etiam par est memorare, à qua Artemisiam herbam & inventam & nuncupatam videri potest, quod ea *ἄρτεμις* dicitur, cum antea *Paribenis* id est, virginis vocaretur, quod ei Diana virgo Dea nomen dederit. Nam & Apulejus Celsus de viribus herbarum c. xiii. *Tres, ait, Artemisia herba species Diana dicitur invenisse, & virtutes earum & medicinas Chironi Centauro tradidisse, qui primus de his herbis medicamen instituit.* Et subdit, *has autem herbas ex nomine Diana Artemisias nuncupant.* Plinius autem lib. xxv. c. 7. dicit nonnullos esse qui putent eam herbam ab Artemide cognominatam, quoniam privatim medicatur foeminarum malis, quibus scilicet, ut id illi addas, Artemis, id est,

Diana præest. Nam & hanc herbam Vegetius in Mulomedica *Dianariam* vocat, quod plane indicat illam fuisse hujus artis peritam, quod & hinc quoque satis declaratur, quod eam Siculi *Lyea* appellant, testibus Diomede & Probo, ἀπὸ τῆ λύω, id est solvo, quasi scilicet solutricem malorum, quod ea placata laborantes morbis finem malis invenerunt. Sunt & qui eam ita dicunt vocatam à Sicilia, quoniam ea Siculos lienis morbo laborantes liberavit. Cornutus quoque, qui & Phurnutus dicitur, in lib. περὶ τῆς τῶν Θεῶν φύσεως, id est, de natura Deorum, tradit Dianam Artemida dictam ἀπὸ τῶν ἀρτιμῆς ποιῆν, id est, quod sanos & integros efficiat. Sed & apud Pausaniam in Atticis Diana ipsa σώτριά, sospita sive salutifera, vel salutaris cognominata est, quod quidem cognomentum forte etiam illi tributum est ob hujusmodi artis peritiam, quod scilicet salutem daret. Idem Pausanias in Achaicis tradit apud Aegienfes ad forum fuisse Apollinis medicinæ inventoris, ut diximus, & Dianæ commune templum. Homerus autem, qui nihil ignorasse videtur, aperte ostendit Dianam ipsam rei medicæ fuisse peritam, cum scribit lib. v. Iliados, 447. hanc & Latonam medicasse Æneam à Diomede vulneratum.

Ἡ τοι τὸν Λητώ τε, καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
 Ἐν μεγάλῳ αἰδύτῳ ἀκρόντό τε, κύδαινόν τε.

Quamvis sint qui dicant eam herbam, de qua locuti sumus ab Artemisia illa Mausoli regis Cariæ uxore inventam & nominatam, ut tradit Plinius illo c. vi i. lib. xxv. Ex quo etiam intelligi potest Artemisiam quoque ipsam fuisse hujus artis non imperitam. Reginæ autem cujuspiam medicæ, sive hujus, sive alterius meminit Galen. lib. iv. Pharm. localium c. vi i. & Avicenna aliter eam non nominans lib. v. *Hæc Timæus p. 406.*

Diaphantes, vide Diophantes.

Dianlus Chirurgus de quo Martialis lib. i. Epigr. 31.

Chirurgus fueras, nunc est vespillo Dianlus.

Cæpit, quod poterat, Clinicus esse modo. Et rursus. 48.

Nuper eras medicus, nunc est vespillo Dianlus,

Quod vespillo facit, fecerat & medicus.

Didymus,

- Didymus*, Aetio Quatern. II. Ser. II. c. xv. & authori Collectaneorum Geoponicorum sæpe, præsertim lib. XII. ex quo poteris agnoscere illum virium herbarum fuisse peritissimum, & Alexandro Tralliano lib. VII. cap. xv. ubi eum citat ex libro qui Oëatomus vocatur. Suidas hunc aut alterum ejus nominis Alexandrinum testatur libros xv. Georgicorum scripsisse. Didymum de plantis ex Italia expectavit Salmasius, ut in eis vita Epistolis præmissa p. 39. traditur. Didymi Alexandrini *περὶ τῶν μαρμαρῶν καὶ πανσίων ξύλων μετρήσεως* ex Anatolio MSto. in Codice Bavarico 238.
- Dieusches*, Plinio sæpe, & inter cætera lib. XXIV. c. XVI. & Galeno lib. II. Commentariorum Hippocratis de natura hominis, & lib. VI. Simplicium, & lib. I. Therapeuticæ, & Athenæo lib. I. Dipnosophistarum, ubi dicit hujus discipulum fuisse *Numenium* Heracleotam, de quo infra dicemus. Dieuchis scripta memorantur apud veteres non tantum *Θεραπευτικά* sed & *ανατομικά* Galen. T. V. p. I. *de brassica* Plin. xx. 9. *de parandâ alimentis*. Oribas. lib. 4. collectan. Medic. Dogmaticum fuisse tradit Galenus T. 4. p. 3. quem vide etiam p. 38. 107.
- Dinus de Garbo*, Bruni Chirurgi filius Florentinus post A. C. 1300. (discipulus Thadei,) qui primum Bononiæ, deinde Senis hanc artem professus, multos libros in medicina reliquit, & inter cætera Commentaria in quosdam Hippocratis, Galeni & Avicennæ libros. Vide Trithemium de viris illustribus c. 532. Bibl. Jatricam Jo. Georgii Schenckii Pater Thomæ de Garbo, Medici Florentini.
- Diobetes*, quem nonnulli credunt esse Dieuchem illum de quo jam supra diximus.
- Dioles* Carystius, alter quidam Hipocrates: de hoc ejusque scriptis abunde dixi Volum. XII. pag. 583. sqq. ubi & Epistolam ejus ad Antigonium Regem exhibui. Vide & Volum. III. p. 569.
- Dioles* Chalcedonius, Galeno Pharmacor. localium lib. VII. c. IV. T. 2. p. 268. Unus ex illis citatur Aureliano lib. Chronion IV. c. IIX. ex Prognosticis.
- L. L. *Dioles* Medicus, in veteri inscriptione Narbonensi apud Gruterum p. DC XXXIII. 10.
- Diodorus*, qui ut tradit Plin. lib. XX. c. XII. scripsit *de Emeteriis*, aut ut alii legunt,

legunt, *Hemirretia*, aut item ut alii, *Empirica*. Eum citat idem Plin. lib. xxix. c. ult. Galenus Pharmacor. κτ' ππας lib. v. c. vii. & lib. ix. c. ii. & lib. x. in fin. & κτ' γινη lib. v. T. 2. p. 226. 294. 392. Diodorus Empiricus eidem Tom. 4. pag. 57.

Diodorus, qui ut scribit Dioscorides in præfatione, & Epiphanius Cyprius lib. Hæreseon 1. statim post prin. scripsit de herbis. Sed & ἀνιλεγόμενα, id est, Contradictioni obnoxia, scripsit, teste Plinio lib. xx. c. iix. ad fin. Harduinus ex MSS. legit ἀνθολογέματα, flores delectos. Falli mihi videntur qui *Diodorum Petronium* ingerunt, cum apud Dioscoridem satis tanquam diversi, distinguantur, Πετρώνιος, Νίγηρις καὶ Διόδοτος. Itaque apud Plinium xx. 8. malim legere *Petronius & Diodotus*, quam cum Lambecio II. p. 546. & 591. Dioscoridis lectioni vim afferre, cum Epiphani Codicibus confirmetur.

Diogenes, Cornelio Celso lib. v. Galeno lib. Medicamentorum localium III. c. iiii. & lib. ix. c. vii. T. 2. p. 304. 312. & Aetio Tetrab. 1. Ser. III. c. cix. quæ ejus Catharticum recenset. Diversus hic mihi videtur sicut à Diogene Babylonio Stoico, sic etiam à Diogene Apolloniata Physico, cujus meminit Laertius in Diogene Synopeo ad fin. & cujus δεύτερον τῶν Φύσεων citat Galenus T. 1. p. 473.

Diogenianus ad quem περὶ ἀνιλεγόμενων scripsit Galenus T. 13. edit. Paris. p. 965.

Diogenes, Cornelio Celso lib. v. c. xxvii. sed & ibi Diogenem habent alii Codices.

Diomedes, Galeno Medicamentorum localium libr. iv. cap. vii. non semel.

Diomedes, Tarsensis Martyr, ut Diocletiano, de quo Martyrologia 16 Augusti.

Dion iatraliptes qui perstringitur in Græco epigrammate Lucilii libr. ii. Antholog. p. 213.

Dion, Aetio Tetrabibli II. Ser. III. cap. xxix. Galeno qui eum citat ex lib. ad Theonem, nisi hic alius sit, lib. III. Simplicium Medicamentorum c. ii.

Dion Colophonius inter scriptores rei rusticæ laudatus à Varrone, Columella, Plinio.

Dionus, Galeno lib. vi. Simplicium.

Dionysiodorus Galen. T. 2. p. 157.

Dionysius

Dionysius Chirurgicus, Scribonio Largo.

Dionysius Medicus methodicus T. 4. p. 42. 28. 29. Galeni ætate: ejus συμμαθητής T. 2. p. 227. 374. meminit in exordio libelli de puero epileptico ad Cæcilianum.

Dionysius Cyrenus. Stephanus Byz. in Κύρη.

Dionysius Milesius, Galeno Pharmac. localium lib. IV. c. VII. & lib. II. Antidotorum.

Dionysius Samius, Galeno Pharmacorum secundum genera lib. IV. c. XII. T. 2. pag. 373. edit. Basil.

Dionysius, sive unus ex illis, sive alius simpliciter citatus Cornelio Celso libro VI. c. VI. Plinio lib. XX. c. XI. & XX. & alias sæpe. Galeno Pharmacorum localium lib. IV. c. VII. & in Comment. Aphorism. Hippocr. lib. IV. c. LXIX. Aetio sæpe, Plinio Valeriano lib. IV. c. XXXIV. & Coelio Aurel. lib. Chronion. II. c. XII. Etiam *Sallustii* cujusdam Dionysii nomen occurrit apud Plin. indice libri XXXI. & XXXII. 7.

Dionysius, sive item unus ex illis fuit, qui ut scribit Plinius lib. XXV. cap. II. scripsit de herbis.

Cassius Dionysius, Uticensis item qui scripsit περί Φυσῶν & qui teste eodem Plinio Magonem de re rustica ex Punico Græce transtulit. *Dionysii leucæ* sive Uticensis liber quartus γεωργικῶν laudatur etiam ab Athenæo XIV. p. 648. *Περὶ τροφῆς* Steph. Byz. in Ἰόνῃ & Schol. Nicandri.

Dionysius, quisquis etiam is fuit, condiscipulus Heraclidis Tarentini, Galeno Pharmacorum localium lib. V. c. VII.

M. Junius Dionysius de quo vetus inscriptio apud Fulvium Ursinum p. 99. & Jo. Rhodium ad Scribonium Largum pag. 297. D. M. *M. Junio Dionysio Medico de Lucillianis, Tititena Justa Conjugi B. M. & sibi & suis Lib. Libertabusque, posterisque eorum.* Habet & Grutærus pag. DCXXXIV. 6.

Dionysius Diaconus & Medicus de quo infra in Elpidio.

Dionysia, medicamenti nomen apud Galen. T. 2. p. 404.

Dionysidorus, Galeno Pharmacorum localium lib. I. c. I. T. 2. p. 127.

Diophanes in re medica citatus scriptori Geoponicon lib. XII. c. IX. & alibi sæpe. Is forte est qui Nicæensis dictus est, citatus Plinio sæpius

sæpius qui eum ex Dionysio Magonis interprete testatur epitomen operis de re rustica composuisse, & Varroni qui eum numeravit inter scriptores rei rusticæ, lib. 1. c. 1. sive etiam alter Bithynus, nisi & hic idem sit (nam Nicæa civitas Bithyniæ) eidem Varroni memoratus, ejusdem lib. c. ix.

Diophantus Chirurgus, qui Andromachum & Asclepiadem ætate antecessit apud Galenum Phar. κτ γενη lib. 2. c. 7. & lib. v. c. 4. T. 2. pag. 383. & κτ τόπας lib. v. c. vii.

Diophantus Medicus patria Lycius Galeno κτ γενη lib. 11. T. 2. p. 228. lib. ix. κτ τόπας c. iv. T. 2. p. 299.

Dioscorides Alexandrinus, Galeno in lib. cui titulus est, Linguarum Hippocratis expositio, & Paulo Æginetæ lib. iv. c. xxiv.

Pedanius Dioscorides Anazarbeus, cujus scripta habemus, singulare veterum in tractandæ rei herbariæ studio documentum. De illis dixi lib. iv. hujus Bibl. c. 3. Vide & indicem scriptorum à Galeno citatorum in eodem volum. p. 570.

Dioscorides qui tempore Hadriani Imperatoris fuit, & cum Artemidoro Capitone, cognato suo Hippocratis scripta recensuit, ut dicit Galen. lib. 1. Commentariorum Hippocratis de natura hominis, T. v. pag. 4. illumque etiam citat in lib. Medicamentorum κτ γενη, iv. & v. & vii. & Aetius Tetrab. 11. Serm. 1. cap. lxxxiii. & cap. cxix. & Serm. 11. cap. xvi. Quod autem T. 11. edit. Basil. pag. 392. memoratur *Διοσκουρίδης ὁ Ταρεύς*, unde *Tarsensem* Dioscoridem protulere viri docti, nusquam alibi commemoratum, videtur esse corruptum ὁ Ταρεύς pro *Ἀναζαρεβέως*, simul enim à Galeno fit mentio *Ἀλίου* Asclepiadei, cui Dioscorides Anazarbensis liberos suos dedicavit.

Dioscorides, quisquis is est, quem Athenæus lib. 1. Dipsosophistarum, Hippocratis discipulum vocat.

Dioscorides Alexandrinus cognomento *Φακᾶς* Herophileus, Galen. T. 111. pag. 705. quem ab Anazarbeo distinguendum esse notavi lib. iv. cap. 111. §. 2.

Dioscorides simpliciter, sive unus ex illis, sive alius Galeno κτ τόπας lib. vii. cap. 11.

Dioscorus, qui de herbis scripsit, Oribasio in præfatione Euporiston, nisi Dioscorides illud scribendum sit. Dioscorus autem citatur Galeno κτ τόπας lib. viii. cap. vii. T. 11. pag. 287.

Dioscorus

Dioscorus alter medicinæ peritissimus Justiniani tempore apud Agathiam lib. v. de bello Gothorum p. 144. frater Alexandri Tralliani. Fal-
litur enim vir doctiss. Jo. Bernierius qui in Hist. Chronologica Me-
dicinæ p. 120. Dioscorum hunc patrem Alexandri scribit.

Dioscurorum natos ab inventis herbarum & incantationum viribus ad sā-
nitatem laudat Sanchoniathon apud Eusebium lib. i. præparat.
Evangel. cap. vii. p. 36. Διόσκυροι Καβειροί, ἡ Κωρύβαντις ἡ Σα-
μοθραῖα. ἔθι Φησι πρῶτοι πολλοὶν εὖρον. ἐκ τῶν γεγόνασιν ἔπειροι.
οἱ καὶ βοτάνιας εὖρον, καὶ τὴν τῶν δακετῶν ἴασιν καὶ ἐπαδάς.

Dios Jatrapietes, Galeno Pharmacorum καὶ ἔπας, lib. vii. cap. v. T. ii.
pag. 271.

Diotimus Thebanus, Plinio lib. xxviii. cap. vii.

Dioxippus, vide Dexippus.

Diphilus Carystius, apud Athenæum lib. iii. pag. 74.

Diphilus Laodicensis, cujus liber de Nicandri Theriacis citatur ab Athe-
næo vii. pag. 314.

Diphilus Siphnius, apud eundem sæpius ex libris de Alimentis quæ sanis &
ægris offeruntur. περὶ τῶν προσφερομένων τῆς νοσήσεως καὶ τοῖς ὑγιαί-
νουσι. Galen. T. vi. edit. Paris. p. 498.

Disarius, apud Macrobius in Saturnaliis.

Doarus episcopus, Aetio Tetrab. iii. Serm. iv. cap. xlviii.

Doles, Paulo Æginetæ lib. ix. cap. xvi.

Domitius Nigrinus, Galeno Pharmacorum καὶ γένη lib. vii. T. 2. p. 417.

Dominicus Blondius apud Lilius Gregorium Gyraldum Dialog. Annota-
tionum xiii.

Dominicus Massaria Vincentinus qui scripsit de ponderibus & mensuris me-
dicinalibus Papiæ 1516. fol.

Dominicus Sennus Patavinus.

Domnus, qui teste Galeno & Oribasio scripsit Commentarios in Aphorismos
Hippocratis.

Alius *Domnus* Medicus CPolitanus, Peste extinctus, de quo S. Ephræm
fol. 86. edit. latinæ Gerhardi Vossii.

Domnus Judæus Gesii Medici præceptor, de quo Suidas in γένει.

Dorionis γεωργικὸς citatur ab Athenæo lib. iii. p. 78. & libri de Piscibus,
pluribus locis.

- Dorotheus* quem de herbis carmine scripsisse Plinius **xxi** 1. 22. inquit.
Dorothei medici commentarios, *Ἰσομνήματα* laudat Phlegon Trallianus
 de mirabilibus cap. xxvi. incertum idemne *Dorotheus Arbenien-*
sis, Plinio sæpius laudatus.
- Dorotheus Helias*, Galeno lib. Antidotorum 11.
 Ad *Dorotheum* Diaconum & Medicum Epistola Isidori Pelusi. lib. v. 191.
- Dorus* Scutariorum medicus, apud Ammianum Marcellinum lib. xvi. cap.
 vi. ad quem locum Valesius annotat singulas legiones ac scholas su-
 os Medicos habuisse. Medici II. Legionis Adjutricis mentio fit in
 Codice Justiniano lege I. de Professoribus & Medicis, & in veteri
 Inscriptione memoratur *Medicus Cohortis V. Pratorianæ*. Plura in
 Goltzii thesauro Antiquitatt. & Gruteri, Reinesque Inscript.
- Dositheus*, Aetio Tetrab. 11. Serm. iv. cap. lxi. & Paulo Æginetæ libri
 vii. cap. xi. Quem vero Dositheum Medicum à Vulcatio Galli-
 cano in vita Avidii Cassii memorari ait Tiraquellus, is in Vulcatii e-
 ditionibus universis quas vidi, c. x. vocatur *Pisithemus*. Pastillus Dosi-
 thei apud Georg. Vallam **xxix**. 83. de expetendis & fugiendis.
- Doxippus*, vide supra Dexippus.
- Draco* medicus vetustissimus, de quo Palæphatus in libro de non credendis
 fabulosis narrationibus, quo loco de Glauco Minois loquitur,
 cap. xxvii.
- Draco* Hippocratis F. cui nonnulli tribuunt *προδρήπικόν*. Galen. Tom. v.
 pag. 187
- Draducus*, Rasi lib. 111. Continentis cap. 111.
- Druidas* artis Medicæ peritos fuisse satis constat ex Plinio lib. xxiv. c. xi.
 ubi de herbis, selagine loquitur & de samolo.
- Drusianus* Thadei discipulus circa A. C. 1300. quem Tritthenemius Abbas
 cap. 543. *Crusianum* vocat alli *Crucianum*, Tiraquellus alibi *Tru-*
fanum. Cujus sunt Commentarii in artem Galeni.
- Dynridus*, Rasi lib. v. Continentis cap. 11.

E.

Ealiem.

- Ebn Beitar* Arabs, auctor thesauri medicamentorum simplicium, obiit an-
 no Hegiræ 646. (Christi 1248.) collectis in illo opere quæ de hoc
 argumento ante eum scripsere non tantum Græci, sed Arabes quo-
 que *Ebn Cobouri* alio nomine Raschideddin Abu Mansur, defun-
 ctus

Ætus A. C. 1241. *Ebn Samgūn*, *Ebn Sina* sive Avicenna, *Ebn Vahed Mossik Eddin*, *Abulfadhl*, & *Abul Maslat* defunctus A. C. 1034. Vide Herbelotum pag. 64.

Ebenzagar, Mesue in cura Catharri. Is est, ut opinor; qui alibi dicitur filius Zear.

Eberhaldus Schlusinger, qui scripsit tractatum Isagogicum in Astrologiam, præsertim ad electiones medicas.

Ebibule pater Maruen, filius Zoe, Rabbi Moyſi Aphorismorum parte XXII.

Ebugarech, Rasi lib. I. Continentis cap. I.

Ebugeraret, nisi idem sit, ejusdem libri cap. III.

Ebanasar Alfarabii, Rabbi Moyſi, Aphorismorum parte xxv. ex lib. Elementorum.

Edigoras, Rasi libro I. Continentis cap. III. non semel. Et is forte Bedigoras de quo supra.

Edoardus Vuottnous Oxoniensis, qui elegantissime simul & doctissime scripsit de animalium differentiis. Paris. 1552. fol.

Eichus.

Elcabamen, & *Elcalbamen*, Rasi ejusdem operis lib. VI. cap. I. & lib. VII. cap. I. & lib. IX. cap. V. nisi duo sint, quod minime opinor.

Elcaymusfa, Rasi lib. X. ejusdem operis cap. I.

Elcheis, sive *Elchus*, sive etiam *Elchuz*, nisi diversi sint, ejusdem operis libri XII. cap. V. & alibi sæpe.

Eleotates, Garioponto, lib. de Febribus cap. VII.

Elephantia, apud Plin. XXVIII. 7. sive *Elephantine*, apud Suid. in ἄσφα-
ρασα. Ejus ἐπὶ κοσμητικῶν laudat Galenus lib. I. c. I. de medi-
camentis καὶ τόποις. Emplastrum Elephantinum incertum an ab hac
apud Celsum v. 19. De lascivis ejus libellis dictum Volum. VI. hu-
jus Bibl. c. 6. p. 827.

Sentia Elie Medica in veteri Inscriptione Veronensi apud Gruter. pag. DCXXXVI. 3.

Elisæus Propheta, Medicis à Tiraquello p. 262. accensetur propter ea quæ de eo referuntur 4. Regum II. 20. & IV. 14. & V. 10. Conf. Hegesip-
pum IV. 17. & è recentioribus Franciscum Vallesium Philosophiæ sa-
cræ c. 34. & 36. Stephani Morini diss. p. 126. seq. Godfridi Jun-
gstii diss. de aquis Hierichuntinis, Brem. 1725. 4. & Hermannii
van der Hardt de intybo silvestri. Helmstad. 1719. 4.

Elium apud Arabes, vide infra *Exlion*.

Elkindus, vide supra *Alchindus*.

Elluchasem Elemisbar medicus de Baldath (hic enim est ejus titulus) filius Nahadam, filii Ducellam, cujus sunt tabulae sanitatis tuendae, juxta ordinem scilicet rerum naturalium, quae quidem tabulae *Tacmini* sunt dictae.

Elmifam, Rasi Continentis lib. VII. c. IV.

Elmongeb, sive *Elmongib*, Rasi ejusdem lib. VII. c. I. & iterum lib. VII. cap. I.

Elpidius Theodorici Gothorum regis medicus, de quo haec Sirmondus ad Ennodii l. VIII. Ep. 8. (*Helpidio Diacono*) Medicum fuisse, extrema epist. significat. Itaque dubium non est, quin hic sit Elpidius Medicus Theodorici regis, cujus ad ipsum extat epistola quae Helpidio item diacono inscribitur, apud Cassiodorum lib. IV. Variarum, Epist. 24. in qua cum impensi ab eo servitii sedulitatem commendat, hoc ipsum medicinae obsequium intelligit. Procopius lib. I. belli Gothici, p. 311. μετὰ δὲ ἅπαντα εἰς Ἐλπίδιον τὸν ἰατρὸν τὰ συμπεσόντα ἐξεργάων, τὴν εἰς Σύμμαχον τε καὶ Βοήθιον ἀμαρτὰδα ἐκλαiven. Postea vero, inquit, *Elpidio medico cuncta qua acciderant commemorans, admissum in Symmachum ac Boëthium facinus deslere cepit.* Mediolanensem fuisse indicat Ennodius epist. XXI. lib. IX. Sunt qui putent eundem esse cum Rustico Helpidio V. C. & INL. ex Quæstore, cujus Carmina leguntur in Collectione sacrorum Poëtarum. Cæterum vel hoc exemplo patet clericos à medicinae usu primis illis sæculis non abstinuisse. Quod ipsum etiam testatur Dionysii alterius Diaconi & medici, qui Romæ urbe à Gothis capta floruit, Epitaphium inter Christiana monumenta, cujus hoc est initium:

*Hic Levita jacet Dionysius, artis honestæ
Functus & officio, quod medicina dedit.*

Emba, Serapioni Simplicium c. CLXXIII.

Embularchus, Aetio Tetrab. IV. Ser. IV. cap. CXXII.

Emmasuy, Rasi Continentis lib. IV. c. I. Opinor esse Bimasui de quo supra, sive filius Masui, de quo suo loco.

Empe-

Empedocles de quo Johannes Leo Africanus c. xxv i i. infra in *Joannes*.

Empedocles, Pythagoræ, ut Timæus dicit, auditor, foeminam ἄπην *) iterum ad vitam revocasse traditur apud Laërtium viii. 67. & Pausaniæ dictasse quæ de hac ille scripsit. id. 60. Etiam illud præterea legimus, quod quum sedasset pestilentiam Empedocles apud Selenuntios, Siciliæ populos, exortam ex propinqui fluminis foetore & graveolentia, ei Selenuntii divinos honores detulerunt, ut tradit Diodorus Ephesus, & post eum Laertius viii. 70. qui & viii. 77. illum testatur multis millibus versuum scripsisse *de Natum*, ad Pausaniam Medicum, & λόγον ἰατρικὸν, εἰς ἑπὶ ἐξακόσια, sive *de medicina* versibus sexcentis: professumque fuisse (ex Satyri auctoritate) ibid. viii. 59. pharmaca, quibus & morbi & senectus arcerentur, ut jam mirum videri non debeat, quod adeo medicos laudaret, ut scriberet,

Εἰς δὲ πᾶσι μάντις π, καὶ ὕμνοπόλοι, καὶ ἱητροί, &c.

Hymnidici vates, artis medicæque periti

Mortales cunctos primi post terga relinquunt,

Sunt ubi dii superi magnæ in honoribus anti.

Cujus sententiæ mentionem fecit Theodoritus de martyribus. Eum inter cæteros citat Coelius Aurelianus lib. Chronion i. c. v. *Hæc Timquellus* pag. 292. Alia de Empedocle notavi libri i. hujus Bibl. cap. xii.

Enylus Chirurgus apud Georgium Vallam in libris expetendorum & fugiendorum, & medicinæ lib. vi. c. cxii.

Epænetus, cujus liber fuit περὶ λαχάρων *de oleribus*, cujus meminit Scholiastes Nicandri in Theriacis.

Epagathus, vide Deletius.

Epaphroditus de quo vetus inscriptio Saluntiana apud Reines. p. 638. *Cn. Vergilius Epaphroditus Magister odorarius à Minerva Medica vixit annos septuaginta* & - - - De templo sive signo Minervæ Medicæ

T 3

*) De hac muliere septem diebus exanimi & ad vitam ab Empedocle revocata, volumen Heraclidis memorat Plinius VII. 52.

dicæ mentio iterum apud Reinesium pag. 643. & Gruterum pag. M LXIX. 3. Odorarii sive myrobrecharii etiam apud Reines. class. xi. 78. 82.

Epicarmus Cous teste Laërtio vi 11. 78. Commentarios reliquit ἐν οἷς φυσιολογεῖ, γνωμολογεῖ, ἱατρολογεῖ.

Epicarmus Demolochi Comici Syracusani pater, teste Suida in Δημολ.

Epistetus archiater Theodosii magni, cujus mentio apud Symmachum lib. x. Epist. 47.

Epicurius magni nominis Philosophus. Hunc, inquit Tiraquellus p. 298. fuisse Medicinæ peritum, satis constat ex eo quod Galenus in parva arte illum citat ubi tractat de concubitu. Et Epicurum Medicum lib. v. medicamentor, κτ' γένη. T. 2. p. 383. Confer lib. iv. hujus Bibl. cap. 17. p. 571. Inter Epicuri scripta apud Laërtium X. 27. περὶ φύσεως, & περὶ τῆς φυσικῆς, & 28. περὶ νόσων δόξαι.

Epidaurus Galeno lib. vi 1. Phar. κτ' γένη. T. 2. p. 412.

Epigenes Galeno amicus T. 3. p. 461. cui inscripsit librum περὶ τῆς προγινώσκου T. 3. p. 451. & de parvæ pilæ ludo T. 4. p. 301.

Epigonus, Galeno in lib. de ratione curandi ad Glauconem, & Phar. κτ' γένη lib. v. & Aetio Tetrab. iv. Ser. 111. c. 12.

Epimenidem Cretensem, inter Medicæ artis peritos non injuria retuleris propter ἐπιμενίδειον scillam quam herbam commendat Theophrastus vi 1. 11. histor. plantar. & qua adversus epilepticos usum se testatur Galenus T. 4. p. 31. Tum propter Epimenedeos trochiscos sive pastillos in obsidionibus deficiente alio cibo oportune adhibitos, de quibus Plutarchus convivio vi 1. sapientum p. 157. & de facie in orbe lunæ p. 940. Philo in βελοποικίς p. 88. Dio p. 866 E. Hero lib. de machinis bellicis, Psellus libro inedito περὶ παραδόξων ἀκροσμάτων. Lambec. vi 1. p. 221. seq. Confer Portam IV. 20. Magiæ naturalis & Gabr. Naudæum de studio militari p. 586. seq. Matthiæ Berneggeri Obs. Miscell. p. 255. Joachimum Schuppium à Geilhausen in ancora famis Francof. 1574. De scythica herba, quam tenentes ore Scythæ per undecim vel duodecim dies valent sitim tolerare, memorat Theophrastus xi. 12. hist. plantar.

Erasistratus

Ensisimetus Ceus *) dogmaticus Galeno T. 4. p. 372. ex Julide urbe, (ut Strabo x. p. 486. & Suidas *ἰπάρισος*.) aut Sicyonius, ut Galenus Pharmacorum localium, lib. x. cap. 111. T. 2. p. 311. & alii malunt, Aristotelis filia genitus, Chrysippi Cnidii **) ut ipse & Plinius xxix. §. testatur, & ut plerisque placuit, Theophrasti discipulus. Hic veterum medicorum nobilissimus (ita illum appellat Macrobius lib. ult. Saturnal. c. xv.) primus miro novoque modo deprehendit morbum †) Antiochi ex amore Stratonices novercæ, quam Seleucus I. Pater superinduxerat, prodeuntem. Ad introitum enim Stratonices tantam repente animadvertit perturbationem Antiochum occupare, ut defectum vocis, ruborem vultus, subsultum oculorum, sudores acutos, motum incredibilem venæ, cunctaque alia quæ à Sapphone de amatoribus referuntur, intueri in adolescente liceret. Statimque post hæc, dum videlicet Stratonice discederet, deficiente pedetentim sensu, ingens pallor toto corpore diffundebatur, fiebatque anhelitus liberior. Ex quibus deprehendit nullus amore, quam Stratonices captum esse Antiochum. Cui morbo ut mederetur, hac arte usum ferunt, ut Seleuco patri dixerit illum novo morbo implicitum, videlicet nimio amoris incendio, quo nisi expleretur, sanari non posse. At ejus quidem mulieris amore correptum, quam consequi minime posset. Stupefactus Seleucus, Cur, inquit, si hujus ægritudinis amor causa est, languenti filio opitulari non possumus? ingenium nobis, an facultates desunt? Quænam quæso tanta cupiditas, aut qualis amor adolescentem corripuit, qui omnes nobis deliberandi rationes excludat? At vero Erasistratus, Meam, inquit, uxorem adolescens ardet. Tum rex multis cum lachrymis & precibus, mirisque pollicitationibus rogat Erasistratum, ut illam in conjugium filio daret, cui tantum regnum deberetur. Cui respondens Erasistratus, hoc facile tu pater nobis enarras, verum forte aliter sentias, si Stratonicem

*) Non Cous ut Stephanus Byz. in *Ἰούδα*, nec Chius ut Galen. T. 4. p. 372. Samius autem dicitur à Juliano quod in vicinia Sami sepultus est, ut à Suida traditur.

**) Vide supra pag. 115. seq.

†) Seleuci primi, Nicatoris filius Antiochus primus, Syriæ postea Rex cognomento Soter intelligitur. Contigit hæc res Olympiad. CXXI. 4. Seleucidarum 20. ante Christum 293. Vide Jo. Foy Vaillant *Historiam Regum Syriæ ex numis* p. 20. seq.

tonicem tuam amaret Antiochus. Utinam inquit Seleucus, aut Dii, aut homines facultatem darent, ut hunc amorem permutare meo arbitratu possem. Deos enim obtestor, quod si ea quæ mihi charissima sunt, in unum conferrentur, omnia libenter abjicerem pro tuenda unius Antiochi vita. Hæc vehementi affectu multisque cum lachrymis dicente Seleuco, Erasistratus non amplius cunctandum ratus, apprehensa illius dextera, nihil esse dixit, cur Erasistrato amplius indigeret. Non enim conjugem suam, sed Stratonicem filium deperire, & quemadmodum id deprehendisset, declaravit. Qua re cognita, Seleucus charissimam sibi conjugem filio cedere non dubitavit, ut narrant Plutarchus in Demetrio pag. 907. & Valerius Max. lib. v. cap. vii. & Appianus in Syriaco p. 204. Julianus Imp. in misopogone p. 347. 348. edit. Spanhemianæ: Suidas in *ἱερὰ ἱστορία*, & tacito Erasistrati nomine Lucianus de Dea Syria T. 2. p. 664. edit. Amst. Meminit & Galenus lib. i. Prognosticorum Hippocratis c. vii. & rursum c. x. aut ut alii secant, xi. & iterum, in lib. suorum ipsius Prognosticorum cap. vi. ubi & simile quippiam à se deprehensum festivissime scribit de muliere, quæ Pyladem saltatorem deperibat, possetque credi Plinius de hujusmodi morbo, istoque Antiocho intellexisse, cum scribit lib. xxix. cap. i. *Erasistratus Antiocho rege sanato, centum talentis donatus à rege Ptolemæo filio ejus.* Nisi tum fuisset Antiochus ætate minor, quam ut filium jam grandiore natu, quique intelligeret beneficium in patrem collatum, habere potuisset. Sed quem Plinius (ut hæc obiter dixerim) hic Erasistratum vocat, alibi Theombrotum idem appellat, videlicet lib. vii. c. lv. cum inquit, Medicinæ scientiam in Theombroto Ptolemæus rex Megalensibus sacris donavit centum talentis, servato Antiocho rege. Ideoque vel Erasistratus, alio nomine Theombrotus vocabatur, vel Plinius non eundem in ea re authorem utrobique fuit secutus. Illud tamen non prætermiserim, Soranum Coum*) in historia tradidisse, Hippocratem multo ante tempore similie quippiam fecisse, videlicet deprehendisse amorem, quo Perdiccas Macedonum rex misere deperibat Philam Alexandri patris

*) Soranum Ephesium in Hippocratis vita. Vide Tom. XII, hujus Bibl. pag. 677.

patris pellicem. Idem in Charicle Polyclis filio factum à Medico *Panacio* sive narrat sive fingit Aristænetus lib. 1. Epist. 13. Multa Erasistrati scripta laudat Galenus, ut discas ex indice quem dedi lib. 1v. cap. xvi. pag. 571. seq. Idem ex *Φιλοσοφία* adversus Hippocratem pugnancia secum scripsisse testatur Erasistratum Tom. 111. pag. 361. Et frequenter ejus opiniones refellit, ut videre licet in multis locis, præsertim vero in libris de naturalibus facultatibus: illum maximum medicum vocat Plin. lib. xiv. c. vii. Idem Cœlio Aureliano lib. 11. cap. vii. citatur ex libris Salutarium præceptorum, & lib. iv. cap. 111. ex libris de ventre. Et lib. v. cap. 1. ex lib. de Hydrope. Et cap. 11. ex libro de Podagra. Et lib. 1. Oxeon. cap. x111. ex lib. de Febribus. *βιβλία* Erasistrati *ιατρικὰ* novem apud Suidam commemorantur. Erasistrateorum Medicorum secta ab Erasistrato. Tertull. cap. 111. Apologet. supra pag. 118. seq. Post Herophili obitum floruit notante Galeno T. 111. pag. 44. *πρὸς λογικὰς μεθόδους* aspernata T. 111. pag. 225. Lucæ Antonii Porzii Erasistratus sive de sanguinis missione Rom. 1682. 8. Jo. Baptiste Vulpini hæmophobiæ triumphus, sive Erasistratus vindicatus, ubi veterum phlebotomiæ ad trutinam revocantur, Lugd. 1697. De Anatomico studio per Erasistratum exculto vide sis Danielis Clerici Hist. Medicinæ part. 2. lib. 1. cap. 111.

eras, vide Heras Cappadox.

Erasimus Stella Libanothanas, cujus extat libellus de Gemmis.

Eratosthenes, quem fuisse medicum constat ex eo quod supra diximus in Andrea.

Eribotes Teleontis filius, qui Oilei vulnus à Stymphalidibus illatum sanavit apud Apollonium in Argonauticis, lib. 11. vers. 1032. & Hyginum. Vide Clariff. Burmanni Catalogum Argonautarum Valerio Flacco præmissum.

Erisippus, Garioponto lib. de Febribus cap. vii.

Erophon, cujus sunt nonnulli libri qui Hippocrati tribuuntur, ut dicit Galenus in lib. de *Dispnaa*. Ita Tiraquellus. Sed legendum *Euryphon*. Nam apud Galenum lib. 11. cap. x. de difficili respiratione Erophon est nomen ægroti repetitum ex Hippocratis 1. Epidemior. De Euryphronte infra.

L. Appulejus L. L. Eros Medicus L. Appulejus L. F. Phitumennus L. Appulejus L. L. Januarius. Vetus inscriptio Romana apud Sponium pag. 142.

U

Misc.

Misc. eruditæ Antiquitatis. *Eros Augusta Medicus Spofianus*, in veteri lapide apud Fulv. Ursinum p. 99.

Erosianus sive *Herodianus* potius, auctor glossarum in Hippocratem, de quo dixi Volum. IV. hujus Bibl. cap. xxxv i. pag. 571. seq.

Isaac filius Erram Israëlita, vide Joannem Leonem Africanum cap. xxv i. infra in *Joannes*.

Eryximachus, Platoni in Symposio memoratus.

Esaïas Propheta Ezechiam regem Judæ, morbo laborantem arte medica curavit, ut scribitur iv. Regum xx. & Esaïæ xxxv i i i. quo quidem loco Divus Hieronymus ex eo notat spernendam non esse medicinam, quæ usu constet & experimento, quia & hanc fecerit Deus. Et de hac re loquens Tertullianus in lib. de corona militis, Memini, ait, Esaïam Ezechia languenti aliquid medicinale mandasse. Porro Serapio Esaïam, aut ut nonnulli scribunt, Itaiam medicum citat, Antidotorum cap. xvi i. sive hic sit, sive alius. Hunc autem fuisse medicum testatur & Chrysostomus in illa in Marcum Homilia vi. *Hæc Timquellus* p. 262.

Esculanus. Vide Saladinus *Esculanus*.

*Esdra*s, sæpius citatus ab Aetio, Paulo Ægineta, Nicolao Myrepsō & Avicenna. *Esdram* Prophetam & doctorem vocant Aëtius pag. 657. & Myrepsus xx i. i. xxx i. 6.

Eslimon, vide supra *Aslimon*.

Essai Θεραπευτῶν sive Medici apud Philonem dicuntur, ab animorum potius quam corporum curatione. Tamen de illis etiam Josephus II. 12. de bello Jud. hoc retulit quod ex veterum scriptis etiam remedia corporis & vires medicamentorum diligenter sunt rimati. *παραδίδουσι δὲ ἐκτόμως περὶ τὰ τῶν παλαιῶν συγγράμματα, μάλιστα τὰ πρὸς ὠφέλειαν ψυχῆς καὶ σώματος ἐκλέγοντες. ἐνθεν αὐτοῖς πρὸς θεραπεύειαν παθῶν ρίζαι καὶ ἀλεξιτήριοι καὶ λείων ἰδιότητες ἀνερευνῶνται.*

Efferib *Essachalli* de quo Joannes Leo Africanus cap. xiv.

Ettabarani de quo Joannes Leo Africanus cap. x. infra, in *Joannes*.

Evangeus, Galeno lib. v. Medicamentorum κτ' γένη. T. ii. pag. 383.

Eux, rex Arabum, quem Græce ad (Tiberium) Neronem de effectibus simplicium scripsisse referunt Codices quidam Plinii xxv. 2. Nam in melioribus ille locus desideratur, ut Salmasius prolegom. ad homonyma

monyma hyles iatricæ p. 15. & Harduinus in emendationibus ad Plinium annotavit. Qui vero libellus de gemmis exstat sub Evacis nomine, carmine Latino hexametro scriptus, Marbodei Rhodensis est, qui A.C. 1123. ætatis 88. obiit, de quo dixi lib. 1v. Bibl. Latinæ cap. xli. Hic libellus intelligitur, quoties versus ex *Lapidario* afferuntur in Vincentii Bellovacensis speculo Naturali libro viii.

Eubulus, Galeno Pharmacorum secundum genera lib. 111. atque etiam secundum locos lib. 1x. cap. v.

Eucharius Rhodion, qui Germanice scripsit librum de partu hominis, & obstetricatu, & Herbarium Germanicum.

Euclides Palatianus, sive Palantinus, Galeno Antidotorum lib. 11. & Pharmacorum secundum locos lib. vii. cap. 11. T. 11. pag. 260. At in Græco exemplari legitur, ὡς ἐυκλείδης, ὁ παλαντίνος: tametsi Cornarius dubitat mendumne sit, ut pro eo Heraclides Tarentinus legendum sit, & ita quoque vertit.

Eudamus, qui apud Aristophanem in Pluto vers. 885. annulos contra venena & serpentium morsus conficiebat. Ad quem locum scholiastes: ὁ δ' Ἑυδάμῳ Φαρμακοπώλης ἢ χρυσοπώλης, τελελεσμένους δακτυλίσκους πωλῶν, φιλόσοφῳ δ' ἦν ἔτι ἱ Ἑυδάμῳ φυσικὸς δακτυλίσκος ποιῶν πρὸς δαίμονα (fortasse δῆγματι) καὶ ὄφεις καὶ τὰ τοιαῦτα.

Eudemus qui versibus tradidit de antidotis, teste Galeno libro secundo ejusdem argumenti.

Eudemum alius, qui alterum ut opinor ætate antecessit, ac primus cum Herophilo post Hippocratem de nervorum Anatomia bene scripsit, ut tradit Galen. lib. 111. de locis affectis c. x. T. 1. p. 246. 318. T. 5. p. 20.

Eudemus Medicus Methodicus. id. T. 4. p. 42. T. 5. p. 301.

Eudemum τὴν πρεσβύτερον citat idem in lib. 1x. De compositione Medicamentorum secundum locos c. v. T. 2. p. 300.

Alius ni fallor *Eudemus* ὁ πρεσβύτερος Galeni ætate T. 4. p. 106.

Eudemus ὁ Φαρμακοπώλης εὐδοκιμῶν σφόδρα πρὸς τὴν τέχνην, cujus mentio apud Theophrastum 1x. 18. historiæ plantarum, ubi etiam mentio *Eudemi* alterius Chii.

Endemus quoque alius in adulterio Liviae Drusi Caesaris deprehensus, ut tradit Plin. lib. xix. c. 1. Cujus etiam meminit Tacitus lib. iv. Hist. c. 111. & xi. Horum unum citat Athenæus lib. ix. ex lib. de Oleribus. Et Coelius Aurelianus, qui eum dicit Themisonis sectatorem, Oxeon lib. 111. cap. xi. & xii. & xv. & xvi. & Galenus lib. 1. Therapeuticæ, & iterum lib. vi. ad fin.

Endoxus de quo Tiro Prosper in Chron. Pithœano ad An. xxv. Theodosii jun. apud Labbeum T. 1. Bibl. novæ MSS. p. 59. *Endoxus arte Medicus pravi sed exercitanti ingenii, in Bagauda id temporis mota delatus ad Chunnos confugit.*

Endoxus Cnidius philosophus quem in Medicina Philistione Siculo doctore usum scribit Laërtius viii. 86.

Endoxus, alter, etiam Cnidius Medicus priore antiquior, memoratus Laërtio in vita ipsius philosophi. viii. 90.

Euelpides, sive **Euelpidius**, sive **Euelpistes**, sive item **Euelpistus**, sive denique vitiose **Euelpestus** (hæc enim omnia nomina reperiō) maximus medicus ocularius, sæpe Cornelio Celso, lib. vi. c. item vi. & Galeno citatus. Quamquam Euelpistus eidem Celso, lib. vii. in princip. non ocularius privatim medicus esse videatur. Euelpisti emplastrum apud Scribonium Largum cap. ccxiii.

Evemerus, Galeno medicamentorum localium lib. iv. cap. vii. Tom. 11. pag. 217. 219. Is forte est, quem Ceum fuisse dicit Athenæus libri xiii. p. 658. & eum citat ex tertio libro *περὶ ἰερῶν ἀναγχαφῆς*.

Evenor, qui apud Coelium Aurelianus lib. 111. cap. viii. citatur ex libris v. Curationum: & eundem Coelium lib. Oxeon. 1. cap. xvi. Citatur & à Plinio lib. xxi. cap. xxxi. Galeno T. v. pag. 653.

Eugamius Octavio Horatiano citatus, aut, ut aliis placet, Theodoro Prisciano, libr. iv. ad Eusebium filium de Physica scientia.

Eugenianus cum Galeno Romæ versatus T. iv. p. 119. Cui librum septimum & sequentes de methodo medendi Galenus inscripsit T. iv. pag. 106. 129. 139. & libellum de ordine librorum suorum. T. iv. pag. 368.

Eugenius Galeno Pharmacorum localium lib. vii. cap. vi. ad fin. & Garioponto, in lib. de Febribus cap. vii.

Eugerastias, Galeno *εὐεραστίας* lib. ix. cap. 11. non semel.

Eugemonius cui gratias agit Libanius lib. 1. Epist. 111.

Fano.

Eunomus, Asclepiadeus Galeno $\kappa\tau' \gamma\epsilon\mu\eta$ lib. v. T. 11. pag. 391.

Eunomus alius, derisus Aufonio epigr. lxxv.

Eupator rex à quo Eupatoria herba celebrata Dioscoridi iv. 38. & Plinio xxv. 6.

Euphorbus frater Antonii Musæ, de quo supra, Jubæ Regis Medicus teste Plinio xii. 14. & xxv. 7. sed Euphorbiam herbam ante hunc Euphorbum notam illo nomine fuisse contendit Salmasius ex Meleagri epigrammate in quo $\epsilon\upsilon\phi\omicron\rho\beta\eta\varsigma \alpha\iota\alpha\acute{\nu}\theta\eta\varsigma$ mentio. Vide Prolegomena ad homonyma hyles latricæ p. 4. seq. Alii tamen & Salmasius ipse alibi pro $\epsilon\upsilon\phi\omicron\rho\beta\eta\varsigma$ legunt rectius $\epsilon\kappa \phi\omicron\beta\epsilon\tau\eta\varsigma$. Vide T. 111. hujus Bibl. pag. 685.

Euphrator, Galeno $\kappa\tau' \gamma\epsilon\mu\eta$, lib. 11.

Euphrates Catholicus, eidem lib. 1. Antidotorum.

Euricius Cordus Simesius, cujus Botanologicon, sive colloquium de variis herbis habemus. Isque vertit versibus Theriaca & Alexipharmaca Nicandri.

Euryphon Cnidius Hippocratis contemporaneus, sed eo natu major, ut scribit Soranus Cous *) in historia: & hunc citat Galen. lib. 11. Commentariorum Hippocratis de natura hominis, & in lib. 1. de Alimentorum facultatibus, & lib. Simplicium medicamentorum vi. in præfatione, & in Commentariis in librum de ratione victus in morbis acutis, in xviii. sectione, & lib. 111. de difficili respiratione cap. 1. T. 111. pag. 181. ubi nominatur eum Thessalo & Polybo, quorum scripta quædam sub Hippocratis nomine feruntur. Nonnulli per $\kappa\nu\iota\delta\iota\alpha\varsigma \delta\omicron\zeta\alpha\varsigma$ ab Hippocrate $\pi\epsilon\iota \delta\iota\alpha\gamma\eta\varsigma \omicron\zeta\iota\alpha\nu \nu\omicron\sigma\eta\mu\acute{\alpha}\tau\omega\nu$ Euryphontis placita tangi non dubitant. Vide quæ notavi lib. 1v. hujus Bibl. cap. xvii. pag. 573. Laudat & Plato Comicus apud Galen. lib. vii. in Aphorismos T. v. pag. 322. & Cælius Aurelianus lib. Chronicon 11. cap. x. & lib. v. cap. 1. ubi illum dicit antiquissimum, & lib. Oxeon. 11. c. xvi. & iterum lib. 111. cap. xvii. ubi Cnidium illam appellat.

Eusebicus Spado, Galeno lib. ix. Pharmacorum localium cap. 111. T. 11. pag. 300.

Eusebius Papa, A. C. 310. martyrium passus sub Maxentio, medici filius & ipse quoque medicus. Vide Baronium ad Martyrolog. Roman. 26. Sept.

U 3. Euseb

*) Soranus junior in vita Hippocratis. Volum. XII. hujus Bibl. p. 676.

Eusebius, Octavio Horatiano, sive Theodoro Prisciano citatus lib. IV. de Physica scientia ad Eusebium filium.

Eusistradas, Rasi lib. VI. cap. I.

Eustathius Quercetanus, recentis ætatis scriptor qui edidit Acroamaton in librum Hippocratis de natura hominis commentarium, & scholia in Galeni libros tres de temperamentis, Basil. 1549. 8.

Eustathius medicus, ad quem extant epistolæ D. Basilii. LXXX. LXXXI.

Eustochius Alexandrinus in vita Plotini à Porphyrio scripta.

Eusebnius Sophista, cujus est Græca paraphrasis in Alexipharmaca & Theriaca Nicandri, & in libros Oppiani de piscatione & venatione, & de aucupio, ut dixi lib. III. 26. & lib. IV. c. 20.

Euthycleus, Celsi lib. V. c. XIIX.

Eutropius Marcello Burdegalensi citatus, in præfatione.

Eutybianus archiater eidem citatus c. XIV.

M. Livius Eutybus Archiater in veteri inscriptione apud Hieron. Mercurial. IV. I. Var. Le&.

Eutybus Aug. Lib. Neronianus Medicus ludi matutini fecit sibi & Irena Lib. Conjugi carissima bene merita & libertis libertabusque posterisque eorum. Vetus lapis apud Fuly. Ursinum. p. 99.

Eusydemus Atheniensis, cujus Athenæus citat *ὑψηλὴν* Opfartytica, quasi dicas, de re, sive arte culinaria condiendi cibaria.

Exlion, Rasi lib. I. Continentis c. VI. nisi sit *Elium* de quo supra, utrunque enim reperio apud Arabes.

Experimentator, vide Agazo.

Ezarbaragide quo Leo Africanus c. VII. infra, in Joannes.

Ezechiam quoque regem illum Judæ librum scripsisse medicamentorum, inquit pag. 269. Tiraquellus, videri potest ex Rabi Moyse, lib. Perplexorum III. c. XXXIIX. Sed apud Maimonidem c. 37. p. 451. edit. Buxtorffii, tantum fit mentio libri quem Ezechias absconderit, de quo infra in Salomone. Hic est Ezechias, quem Esaias Propheta curavit. 4 Reg. XX. & Paralipom. XXXI. 24. Esaiæ XXXI. 2. ad quæ loca præter interpretes, consulens Thoniam Bartholinum libro de morbis Biblicis.

Fabianus Cretensis, Galeno Pharm. secundum locos lib. VII. c. III.

Fabillus Galen. T. 2. p. 294. 309.

Fabius

- Fabius Clemens* Plinio Valeriano citatus lib. rei Medicæ III. cap. xiv.
Falgaricus Rasi lib. i. Continentis c. v. ex lib. Medicamentorum laxantium.
Fallaba Perſes, Rasi ejusdem operis lib. iiii. c. item iiii. & lib. x. c. ult. vide Filaha.
Appii Fasci emplastrum. Ἀπῖς Φάσκις. Galen. T. iii. pag. 228.
Fambius, Alfarabius de quo Joannes Leo Africanus cap. 5. infra in Joanne.
Faveligoris, Avicennæ lib. Antidotorum tract. ii.
Fausſinus, Galeno, Aetio Tetrab. iiii. Ser. i. cap. xiv. & xlix. & Tetrab. iv. Ser. ii. c. 50. Paulo Æginetæ lib. vii. c. xii. & Alexandro Tralliano.
Faik, Rasi lib. iv. Continentis c. i. & lib. viii. cap. i. & alibi sæpe. Ethic est, ut puto, quem *Fair* vocat idem Rasi lib. viii. ejusdem operis, paulo ante fin. & *Faik* lib. xi. ejusdem operis cap. vii.
Fausſus. ἐκλαύμα Φαυσσιανῶν. Galen. T. 2. p. 261. ἐν μὲν p. 301.
Feldius Alexandrinus, Constantino Africano, sive Alexandrino citatus lib. v. c. xii. de cognitione & curatione morborum, ubi de splene: vide an sit ille de re rustica.
Fenon, apud Mesue in Antidotis.
Ferdinandus Balamius Sículus, qui Galenum de Offibus Latine tranſtulit.
Ferdinandus Nonius Pincianus, cujus cum magna laude meminit Chriſtophorus Oroſcius in Aetii Caſtigationibus. De ejus præclaris in Plinium obſervationibus, ſcriptisque aliis vide Nic. Antonium in Bibliotheca Hiſpana.
Fernellus Piſanus.
 De Joanne Fernelio, Ambianate Gallo, Galeno ſuæ ætatis, qui An. 1558. d. 26 April. Pariſiis obiit, Guillemus Plantius in ejus vita & Petrus Bælius in Lexico.
Ficianus corrupte pro Ephiciano vel Iphiciano Galeni præceptore.
Filagrius, apud Serapionem tract. vii. cap. ix. & cap. xvii. vid. infra Philagrius;
Filaba, Rasi lib. xi. Continentis c. v. non ſemel, & c. vi. vide num ſit *Fallaba*, de quo ſupra, quod opinor: vide etiam quæ diximus in Constantino Imperatore.
C. Julius Fileſio. Vetus inſcriptio reperta Budæ in Pannonia inferiore, quam refert Apianus & p. DCXXXIV. 5. Gruterus: D. M. C. Ju-
 li File-

li Filetionis domo Africa. Medici qui vixit ann. XXXV. C. Julius Filetus & Scil. Eucbenia, parentes filio carissimo F. C.

Filimon, Mesue, in fluxu sanguinis ab ore.

Filius Albarish, sive *Atkarish*, sive etiam *Allarish*, nisi diversi sint. Nam hæc tria nomina reperio apud Avicennam, lib. v. tract. ix. & alios Arabes: credo tamen unum esse.

Filius Amaran.

Filius Bacrich, Rasi lib. III. Continentis c. I.

Filius Genid, Rasi lib. II. Continentis c. I.

Filius Hilgeben. Avicennæ lib. v. tract. ix.

Filius Hubeire, sive *Huberre*, vel *Hubare*, nisi diversi sint, apud Avicennam lib. v. tract. ix. & alios Arabes.

Filius Humain, Mesue in ægitudinibus gutturis, nisi sit qui alibi Humain simpliciter citatur.

Filius Hychie, vide Abdala.

Filius Jubeyr, vide Sapiens.

Filius Ligileg, Rasi lib. I. Continentis.

Filius Mann, sive Main.

Filius Maginsui, Rasi lib. III. Continentis c. III. non semel.

Filius Masuy, Rasi lib. III. Continentis c. III. non semel.

Filius Mesague, Serapioni Antidotorum cap. xxxII. Vide Gabriel filius Mesague.

Filius Mesue, Rasi lib. I. Continentis c. ix.

Filius Mesuey, nisi idem sit, apud eundem ejusdem operis lib. II. cap. iv. ubi illum citat ex lib. Medicamentorum mundificantium.

Filius Musney, eidem Rasi ejusdem operis lib. II. c. I. & cap. II.

Filius Muscy, nisi & idem sit, qui ex libro de Complemento & Fine citatur Rasi d. c. II. lib. II. Continentis.

Filius Patriarcha, Rasi lib. Conti. I. c. III. ex lib. Topicorum, & iterum c. ix. & c. v. & lib. II. ejusdem operis c. II.

Filius Rodoan, Rabbi Moyfi Aphorismorum parte xxIII.

Filius Serapionis, vide Joannes filius Serapionis.

Filius Talaus, Rasi lib. II. Continentis c. item II. non semel, & c. v.

Filius Thelans, nisi idem sit, eidem ejusdem operis lib. II. c. iv.

Filius Zezar, Mesue in medicinis solutivis, & in ægitudinibus cerebri, vid. Hamech.

Filius

Filius Zor, Rabbi Moyſi Aphoriſmorum parte VII. non ſemel, & XXI. vide ſupra Ebibule, & infra Maren.

Filodeſſis, Avicennæ lib. v. ſumma II. tract. II.

Filigonus, Raſi lib. III. Continentis c. item III. & iterum c. VI.

Filogoriſius, eidem ejusdem operis lib. v. c. I. ex lib. de dolore ventris.

Filogorus, ſive Filogorius, niſi idem ſit cum præcedente, Raſi lib. III. Continentis c. I. non ſemel, & lib. III. c. VI. & VII. & lib. VI. c. I. ubi eum laudat ex lib. de morbis curandis, & lib. X. c. II. ubi eum citat ex lib. de lapidibus ad Georgium, & lib. XII. cap. I. ubi ex epiftola ad Fidiſium, de podagra.

Firmus ſcriptos κηρυκῶν Plin. indice libri XIX.

Flavius Clemens, Gulen. 7. Pharmacor. κτ' γένη. vide Fabius.

Flavius Grammaticus, cujus de medicinalibus libri verſibus ſcripti exſtabant tempore Hieronymi, ut ipſe teſtatur c. 80. de ſcriptoribus Eccleſ.

Flavius ὁ πυκτός, id eſt, pugil, Galeno Pharmacorum localium lib. IX. cap. v. T. II. p. 301.

Florentinus, ſcriptor γεωργικῶν frequentiffime citatus in Geoponicis, etiam in re medica, ut lib. XII. cap. XX. & multis aliis locis; & Didymo rei Veterinariæ II. cap. LXXXV.

Floris, Avicennæ lib. v. ſumma II. tract. II.

Florus, ni idem ſit, Galeno, lib. IV. Pharmacorum ſecundum locos, c. VII. & Aëtio Tetrab. II. Serm. cap. CVI II.

Foabius, Raſi lib. v. Continentis cap. I. ſtatim poſt princip.

Fontejus Fortis è gente Aſclepiadarum de quo Græca Inſcriptio apud Fulv. Urſinum, Boiſſardum T. IV. 136. & Gruter. p. DCXXXIV. I. quam dedi ſupra p. 90. ubi verſu quarto legendum ὡς ἐπείπερ φίλοις.

Manius Fontejus Nicander Medicus in veteri inſcriptione Romana apud Sponium pag. 142. Miſc. eruditæ Antiquitatis.

Recentioris ætatis Franciſcus Bencius, Ugonis Senenſis filius, & Joannis Manardi præceptor.

Franciſcus Bobius Ticinenſis.

Franciſcus Caballus Brixiënſis, cujus eſt liber de animali paſtillos Theriacos ingredienti.

Franciſcus Catalanus.

Franciſcus Emericus Oppavianus, qui ſcripſit libros de medicorum auxiliorum dextero uſu.

Franciscus de Pedemontium, cujus sunt Commentaria in Mesue, & alia. Franciscus Victorius Bergomas, qui multa in philosophia & medicina scripsit.

Fronto citatus in Geoponicis VII. 12. 22. XII. 10. XIX. 2.

Fulam, Serapioni Simplicium cap. ccccl.

Fulukefannus, sive Fulukefanis, Avicennæ lib. v. Fen. 11. tract. 11.

G.

Gabriel Avernus.

Gabriel filius Bactisob, Rasi lib. VII. Continentis cap. 1. Alibi autem scilicet lib. XI. cap. 1. dicitur Gabriel Binhahtifuh.

Gabriel simpliciter Mesue, & Serapioni, & Rasi lib. tertio Continentis cap. tertio non semel.

Gabriel Humelbergius Ravensburgensis, cujus extant Commentarii non indocti in Q. Serenum Sammoniacum, & Scholia in librum Sexti philosophi Platonici de medicinis ex animantibus, Apicium, Musam, Apulejum de herbis, & alia quædam opera.

Gabriel filius Mesague, aut ut alii scribunt Mefaugue, apud Serapionem Antidotorum cap. XVII.

Gabriel Bachtishnæ filius, Medicus Caliphæ Alrashid de quo hæc Abulpharajus histor. dynastiarum pag. 153. “In Anno (hegiræ) centesimo septuagesimo quinto (Christi 791.) ægrotante *Jaafaro Ebn Tabya Ebn Chaled Ebn Barmac*, jussit *Al Rashidus Bachtisbuam* ipsi inservire; *Jaasar* vero cum a morbo revaluisset, dixit *Bachtisbua*, Volo ut mihi Medicum peritum eligas, quem honore afficiam, ac beneficiis ornem. Respondente *Bachtisbua*, non alium inter medicos istos peritiorem novi filio meo *Gabriele*. Dixit *Jaasar*, mihi ipsum sistas: cumque eum adduxisset de morbo quem clam habuit ipsi questus, eo ad triduum ipsi manus medicas adhibente, sanatus est: unde eum ut animam suam amavit. Quodam autem die *Al Rashidi* concubina cum inter pandiculandum manum sustulisset, mansit ea extensa, adeo ut retrahere ipsam nequiret; cui cum Medici lenimento, & unguentis adhibendis nihil proficerent, *Al Jaasar* ipsi *Gabrielem* ejusque peritiam laudavit: ei ergo accersito quomodo se haberet puella indicavit. Si mihi, inquit *Gabriel*, non succensebit Imperator Fidelium, est mihi ad eam (sanandam) com-

mentum. Quodnam est illud, inquit *Al Rasbido*? Ille, Prodeat,, inquit, huc puella in omnium conspectum, ut quod velim faci,, am; tu autem patiaris me, nec subito irascaris. Jubente ergo,, *Al Rasbido* prodiit illa, quam conspicatus *Gabriel* ad ipsam accurrit,, & inclinato capite fimbriam ipsius prehendit quasi ipsam denuda,, turus; puella vero commota, præ conturbationis & pudoris ve,, hementia membra sua demittens, manu deorsum extensa fimbri,, am suam prehendit. *Gabriel* autem, sanata est, inquit, O Fi,, delium Imperator. Dicente ergo *Al Rasbido* puellæ, Extende,, dextroriam & sinistrorsum manum tuam, cum fecisset illa, mira,, tus ille cum adstantibus omnibus, statim *Gabrieli* (dari) jussit,, quingenties mille nummos, ipsumque charum habuit. Interro,, gatus autem de morbi causa respondit, Profudit se in puellæ isti,, us membra inter venerem humor tenuis præ motu & caloris dif,, fusione, & cum subito à motu coitus quiesceret, congelatus est,, in interiori parte nervorum, adeo ut nisi a motu consimili solvi,, non posset: usus sum ergo commento, quo dilatato calore solu,, tus est humor superfluous, ipsaque sanitati restituta.,

Gabriel filius *Maginsui*, Rasi lib. III. cap. item III. nisi idem cum filio *Mesague*, de quo supra.

Gabriel Zerbus Veronensis, qui Theoricam medicinam composuit, & Anatomiam corporis humani. De eo Joannes Neander in syntagmate de Medicinæ laudibus p. 151.

Gabrios Salube filius, Arabibus citatus.

Antonius Gaizo, cujus de somno & ejus necessitate libellus excusus cum Constantino Africano.

Gajus Ocularius, Galeno Pharmacorum localium lib. IV. cap. VII. vide supra *Cajus*.

Galaricon, Rasi lib. I. Continentis cap. III.

Galeacius de S. Sophla, qui in IX. tractatum Rasis ad Almanforem Commentarios edidit, atque etiam Practicam composuit.

Claudius Galenus Pergamenus, Niconis viri docti & insignis Mathematici filius, reliquos omnes superiores medicos (Hippocratem semper excipio) & ingenii magnitudine, & doctrina, & diligentia facile superavit. Præceptores ipse laudat *Ælium*,*) *Heraclianum*, *Iphic-*

X 2

cianum,

*) De hoc *Æliano* Abulpharajus histor. dynastiar. pag. 77. *Galeni præceptor in Medicina Medicum quidam fuit nomine Ælianus, qui Antiochiam urbem pervenit anno quo*

cianum, Lucium, Numesianum, Pelopem, Satyrum, Stratonicum. Nonnulli perhibent centum & quadraginta annos vixisse, tantaque in cibo & potu abstinentia usum, ut ad satietatem nunquam comederit, aut biberit, nec crudum quicquam unquam gustarit, unde sit factum, ut odorificum semper anhelitum spiraret. Sed quod longe mirabilius est, citra ullam omnino affectionem sola defecerit senectute. Quod in humanis, ut dicit Cælius Rhodiginus lib. Antiquarum Lectionum xxx. c. xii. ex posteriore editione, est rarissimum in tanta subblandientis gulæ lascivia. Utcunque tamen res habeat, hinc quibusdam obrepit Adagium, ut *Galenus valetudinem* dicamus, pro ea quæ ultra humanum captum nimis sit prospera, nimisque inoffensa. Sed sunt, ut ille subdit, plurima quæ adversus hanc astructionem proferri possunt, tum ex Galeno ipso, tum ex scriptoribus aliis. Abulpharajus pag. 78. scribit annos LXXXVIII. natum obiisse in Insula Sicilia. Suidas testatur Galenum septuaginta tantum annos vixisse, arte medica celebrem Romæ, Marci & Commodi, & Pertinacis Imperatorum, addere poterat etiam Severi temporibus. Ipse refert se quam plurimis cum morbis conflictatum, in adolescentia præsertim ac juventute lib. περὶ ἐνχυρίας καὶ κακοχυρίας, lib. v. de sanitate tuenda, lib. 2. de locis affectis atq; alibi. Galeni effigies ex vetustissimo Codice Dioscoridis qui exstat in Bibl. Cæsarea Vindobonensi, post Lambecium II. p. 551. Nesselium ac Bellorium dat Jac. Gronovius T. 3. thesauri antiquitatum Græcarum lit. kkkk. Alia **) in iconibus Sambuci n. 19. Galenus (per anagramma *Angelus*) ex Græcæ linguæ proprietate quietum tranquillumque signat. Apud sequioris ætatis scriptores *Galienus* frequenter appellatur, ut notavit G. Colvenerius notis ad Joannis Nideri fornicarium p. 51. Vitam illius scribere

Joan

morbus lethalis ipsius incolas invaserat, theriacam præstantissimam secum affertens, quam quicquid antequam agrotaret bibit, evasit.

**) Galeni effigiem hoc elogio olim ornavit Magnus Mædicus lib. IV. Anthologiz p. 485.

Ἦν χρόνῳ ἥνικα γαῖα βροτὸς διὰ σείο, Γαληνέ,
Δείκνεθ' ἔμψυχον, ἐτρέφε δ' ἀθανάτης.
Χήρευσε δὲ μέλαθρα πολυκλαύτης Ἀχέροντος,
Σὴ παιηονίῃ χειρὶ βιαζόμενα.

Joannes Martinus Eustachius, Neapoli 1577. *Philippus Labbeus* Paris. 1660. cujus lucubrationem libro quarto hujus Bibl. c. 17. exhibui, eique subjunxi uberiolem de scriptis Galeni notitiam: *Renatus Charterius* & alii operum ejus editores, *Jo. Henricus Acker*, ante librum Galeni de dignoscendis animi affectibus, & in opusculis eloquentiæ, fascic. 3. Jen. 1717. 8. *Jacobus Milichius* Orat. de Galeni Vita &c. Romani sermonis non fuisse imperitum notat Jo. Rhodius ad Scribonium Largum p.6. De Critico Galeni studio Jo. Woweranus lib. de polymathia & Tho. Reinesius Epistolis ad Nesteros p.67. Idem p. 64. & Caspar Hofmannus non sine causa dissentiunt à Vesalio & Amato, qui Galenum secuisse humana corpora negant, licet partes animalium interdum pro partibus corporis humani describere videtur accuratioribus anatomicis. De placitis Galeni Daniel Clericus, Jo. Conradus Barchusen & alii viri docti qui historiam artis Medicæ tradiderunt.

Ipsæ de se lib. III. De affectis locis, cap. III. *Ego vero reipsa, & publice & privatim* (apud eos videlicet, qui sectam quamlibet ab eo discere cupiebant,) *ostendi in omnium sectarum scientia (ne majus quicquam dixero) me esse postponendum nemini.* Et paulo post, *Itaque, medicinam professus usque ad senectutem, nullam omnino ad hanc diem calumniam subivi, vel curando, vel præstigiando: id quod celeberrimis medicorum quibusdam obligasse memini.* Non temere credere se aliorum testimoniiis sine proprio experimento, profitetur T. I. p. 226. Divus autem Hieronymus in Decretis Canonicis de consec. distin. v. cap. *ne tales*, illum *virum doctissimum* appellat: & in Amos, c. v. *medicorum disertissimum atque doctissimum.* Gregorius Nyssenus lib. de anima cap. ix. in princip. & Paulus Aegineta lib. v. cap. xxix. in fin. illum vocant *admirabilem*, sive mavis, *admirandum medicum.* In quodam convivio ad quod multi docti viri convenerant, ait inter cæteros adfuisse Galenum Pergamenum medicum, qui neminem habuerat usque ad suæ ætatis tempora philosophandi scientia, vel dicendi facultate superiorem. Alexandro autem Traliano vix citatur, nisi cum eo epitheto ut appelletur *θεοτάτος*, id est *divinissimus.* Averrois lib. v. Colliget. c. xxxi. ita illum celebrat, ut experientia præcellentem prædicet, ac veridicum imprimis, & cui comparari non possit alius, *nisi forsan is* (inquit) *qui clamat quidem, sed quid clamet non percipit satis*, Avicennam, ut opinor,

intelligens. Qui se tamen, lib. 1. Fen. 1. cap. 11. Galeni fatetur interpretem, ac illum summum quandoque vocat artis medicæ. Halyabbas in primo Theoricæ, *Galenus*, inquit, *sapiens & prior inter ceteros, ac probus, & in medicina eminentis scientiæ*. Rabbi Moyfes, in xxv. particula suorum Aphorismorum, scribit Galenum in medicina plus scivisse, quam alium cujus famam audiverit, aut scripta legerit. Rasis alicubi hunc scribit intelligendi & dicendi gravissimum fuisse authorem. Arnaldus à Villa Nova circa initium lib. de diversis intentionibus medicorum, dicit Galenum gravi pondere, recti judicii perpendiculo, exquisitaque perscrutatione, pro ut artis exigit necessitas, omnia præ cunctis medicinæ doctoribus gloriosius expressisse. Et idem in prologo libri de considerationibus operis medicinæ, dicit medicinam Divina concessione veraciter & perfecte Galeno, sicuti & Hippocrati fuisse revelatam. Et in lib. de graduationibus medicinarum, cap. xxxvi. asserit Averroem in omnibus errasse, in quibus Galeno contradicit. Eusebius Cæsariensis, libri Ecclesiasticæ historiæ v. cap. ult. tradit auctoritate aliorum, Galenum à nonnullis pro Deo coli. E Jctis Angelus consil. cx. incip. *sanctissima & illustrissima Regina*, col. iv. principem medicorum appellat. Sed & ipse multa de se scripsit lib. viii. & ix. Methodi & de morbis curandis, lib. v. vi. vii. & x. ex quibus intelliges eum minime fuisse detrectatorem laudum suarum, alioqui dignum qui ab omnibus, omnibus laudum præconiis celebretur. *Hæc Tiraquellus pag. 259.*

Galenus alter cognomento Haliens, quem Galenus ipse citat in libris de compositione Medicamentorum. Ita Tiraquellus p. 361. Sed licet varia à Galeno medicamenta afferuntur ἡ ἀλυσίως T. 11. edit. Græcæ Basil. pag. 357. 380. 382. 418. 419. Galenum tamen ἀλυσία sive piscatorem ab eo citari non memini.

Galenus item alius, ut puto Menodoti filius, cujus dicunt esse eam doctissimam orationem suasoriam ad bonas artes, quæ inter Galeni illius Pergamensis opera reperitur.

Galenus quoque alius, qui post Galenum fuit, & nonnullos libros Græce composuit, qui Galeno illi magno assignati sunt, ut scribit Rabbi Moyfes, Aphorismorum parte xxiii.

Galenus Medicus & Philosophus CPoli ob Astrologicas prædictiones à Zenone Imp. sublatus, de quo in Originibus CPol. Cumbesii p. 18. quan-

quanquam V. C. Anselmus Bandurius in Imperio Oriental T. II. pag. 501. suspicatur Galenum illum confictum ex inscitia recentium Græculorum, uti Apollonium Tyanensem Constantini ævo Magum, de quo idem pag. 499. Similiter *Galenum* quæstorem pag. 495. 496. observat irrepsisse pro Gallo.

Gallio Ocularius, Galeno Medicamentorum secundum locos lib. IV. cap. VII.

Gallus, vide supra Ælius Gallus.

Gallus Marcus Asclepiadeus, Galen. lib. Pharmacorum localium VIII. cap. IV. T. II. pag. 283.

Gallus sive unus ex illis, sive alius, Galeno lib. Medicamentorum *καὶ γένη*, I. & lib. IV. *καὶ ἔπας*, cap. VII. & libri VIII. cap. II. & lib. VIII. cap. VI. T. II. pag. 218. 259. 267. 276. 286. 303. 330. 343. & Aetio Tetrab. IV. Serm. I. cap. CIII. simpliciter citatus.

Gamalielus Patriarcha, Marcello cap. XXI.

Gemes, Galeno sive Garioponto de Medicinis expertis pag. CXI. H. edit. Junt. inter spuria.

Gariopontus Medicus Christianus Sec. XII. *) cujus sunt libri VI. de Morborum particularium & febrium causis, accidentibus & curationibus, qui in editionibus *passionarius Galeni* inscribuntur. De eo dixi lib. IV. Bibl. Latinæ cap. XII. ubi etiam ex Reinesii III. 12. Variar. Lect. notavi eundem videri auctorem scripti de medicinis expertis quod inter Galeni opera legitur.

Gaspar Torella Valentinus, qui de pudendagra scripsit.

Gatinaria, vide Martinns Gatinaria.

Gemellus, Galeno lib. Medicamentorum localium IX. cap. V. Tom. II. pag. 302.

Gemma Frisius medicus & mathematicus, sed qui multo plura in mathematicis, quam in medicina composuit.

Hieron. Gemusæus, cui meliorem Græcam Pauli Æginetæ editionem debemus.

Gennadius, Galeno libri Medicamentorum secundum locos IV. cap. VII. In hunc, aut alium potius ejus nominis Chirurgum imperitum est epigramma Palladæ, lib. II. Anthologiæ p. 217.

Βιάντιος

*) Non octavi seculi, ut scribit Jo. Bernierius Hist. Chronologique de la Médecine pag. 126.

Βέλτερον ἡγεμόνῳ ληστοῦν εἰς κρίσιν ἐλθεῖν
 ἢ τὴν χειρὸν γὰρ Γενναδίου παλάμας.
 Ὅς μὴ γὰρ φονέας ὁσίως συγγένων καταπύμνει,
 Ὅς δὲ λαβὼν μοῦσος εἰς αἶδην κατέγει.

Gennadius Medicus Christianus de quo S. Augustinus Epist. 100. (novæ edit. 159.) ad Evodium. *Frater noster Gennadius notissimus fere omnibus nobisque carissimus Medicus, qui nunc apud Carthaginem degit, & Roma artū suā exercitatione præpolluit* &c. Idem cujus somnium ex Augustino narrat Julianus Toletanus lib. II. prognosticon c. xxxiii. T. XII. Bibl. Patrum edit. Lugd.

Gennadius CPol. de quo Menologia 25. August.

Gentiū, sive **Gentius** rex Illyriorum, à quo Gentianam herbam dictam testantur Plinius xxv. 7. & Dioscorides III. 3. Illius Regis mentio apud Florum epitome Livii lib. XLIII. seq. Livium XL. 42. XLII. 26. XLIII. 11. XLIV. 23. 27. 30. 31. XLV. 43. Eutropium IV. 6. & 8. &c.

Gentilio Fulgineas, clarus circa A. C. 1310. cujus sunt plurima & ingentia opera. De quo è Jctis loquitur Cynus in I. Septimo mense. ff. De statu hominibus & Angelus in §. ult. in authenticam de restitutione & ea quæ parit. & Socinus qui illum insignem medicum vocat, consil. LXV. super proposita, col. 1. lib. III. Laudat & Trithemius cap. 545. de viris illustribus.

Georgius Agricola, cujus extant libri non indocti de metallicis, de ortu & causis subterraneorum, de natura eorum quæ effluunt ex terra de natura fossilium, & alii.

Georgius Byzantinus qui ex Arabico Græce transtulit librum medicinalem Beekzeber Ebi, septem distinctum sectionibus, ut notavit Allatius de Georgiis Volum. x. hujus Bibl. pag. 679.

Georgius Cboniam, qui Antidota Persica in Græcam linguam transtulit. Vide Allatium loco laudato p. 681.

Georgius Chrysococes. supra in Chrysococe.

Georgius Curio, cujus est quædam disputatio brevis Vuittenbergæ edita.

Georgius Kraut, qui practicam Galeacii à Sophia correxit, & alia quædam opuscula edidit.

Georgius Pilander Germanus, qui IV. libros Hippocratis de morbis transtulit. Paril. 1540. 4.

Georgius

Georgius Stertius, cujus Georgius Agricola mentionem facit in illo libro Metallicorum.

Georgius Tifernas, quem & Medicinæ operam impendisse videre licet ex Lilio Gyraldo lib. 1. poetarum nostri temporis.

Georgius Valla Placentinus, de quo Jovius in elogiis, Gesnerus in Bibl. & Jo. Matthæus Toscanus in peplo Italiæ cap. xxii. ultra multa alia, in philosophia & medicina, edidit libros septem medicinæ, quibus simplicia tractat, & alia multa. Exstant in ejus opere *) de expetendis & fugiendis rebus, excuso Venetiis in ædibus Aldi, Manuf. Romani 1501. forma majoris folii, quod opus (spissum distinctum in hebdomades librorum septem, libros xlix. & ex scriptoribus priscis Latinis & Græcis sæpe parum feliciter versis partim etiam ineditis orbem disciplinarum exponit. Lib. 1. de philosophia universe & de disciplinis Mathematicis Lib. II, III. IV. Arithmetica ex Nicomacho & Boëthio. lib. v. vi. vii. viii. ix. Musica ex Nicomacho, Aristoxeno, Ptolemæo &c. lib. x. xv. Geometria ex Euclide, Archimede, Theone &c. xvi. xvii. xviii. xix. Astrologia ex Ptolemæo, Dositheo, Demophilo, Porphyrio. xx. xxiii. Physica ex Plutarcho, Aristotele, Plinio &c. xxiv. xxx. Medicina ex Hippocrate, Galeno, Plinio, Dioscoride &c. xxxi. cap. 1. de divinatione: cætera libri pars usque ad librum xxxiv. persequitur Grammaticam, Liber xxxv. ad xxxvii. Dialecticam: xxxviii. Poëticam, xxxix. & xl. Rhetoricem, xli. Moralem disciplinam & xlii. xliii. xlii. Oeconomicam: xlv. Civilem doctrinam: xlv. tractat de anima. xlvii. & xlviii. de corporis commodis & incommodis: xlix. Denique de variis rebus quas Valla quidem externas vocat, ut, non esse duo principia, de invito & ultroneo, de assensione,

Y

consul-

*) Sinistrum de hoc opere postumo, quod filius Jo. Petrus Valla in lucem edidit, judicium Marci Meibomii ad Aristidem Quintilianum p. 204. b. & Bernardi Montez T. III. Menagianor. pag. 450.

*Quem de expetendis atque fugiendis librum
Valla edidisti rebus, ingentem librum,
Non otiosa pervolaveris manu.
Quid ergo posthac expetiturus siem
Quidne fugiturus, si rogas, verbo accipe.
Libras ego bonas expetam, fugiam tuum.*

consultatione, fato, libero arbitrio, Providentia, fortuna, gloria, potentia, magistratibus, amicitia, rerum expetendarum fugiendarumque finibus.

Georgius Zegabenus, Græcus scriptor de herbis, apud Allatium de Georgiis T. x. hujus Bibl. p. 680.

Georgius quispiam his antiquior, ut qui Rasi citatur lib. Continentis 1. cap. 14. & cap. v. & vi. & alibi sæpe.

Georgonius, Rasi lib. 1. Continentis cap. 11.

Geraldus Bientus Parthienſis, qui Commentarios scripsit in viaticum Constantinii.

Geraldus sive Gerhardus Subvoletanus Cremonensis, sive Carmonensis potius *) ex Carmona Bæticiæ Hispanicæ, præter artem medicam linguæ Arabicæ cognitione clarus, qui Avicennæ, Rasis, Serapionis, Joannis Damasceni, Abenguefit & aliorum libros in Latinum, licet non admodum elegantem sermonem vertit. Hujusque est Introductorium medicinæ, & alia opera.

Geraldus de Solo Gallus, cujus sunt Commentarii in 1x. librum Rasis ad Almanforem, & alia quædam.

Gereon Græcus, Galeno in medicinis expertis, si ejus est p. 110. G. edit. Junt.

Gerontius ἱατρικὴν ἐκτενισάμενος ἄλιστα Niceph. xi 11. 9. Hist. Eccles.

Gessius Γέσιος, ὁ περὶ Φανέσας ἱατροσοφίης apud Steph. Byz. in Γέα.

Alexandriæ docuit artemque suam exercuit, de quo Damascius apud Photium Cod. CCXLII. ex Damascio Suidas in Γέσιος. Laudat & Zacharias Mytilenæus in dialogo contra Mundi æternitatem p. 162. & 179. edit. Barthii. Quod autem Jo. Bernierius in historia Chronologica Medicinæ p. 122. scribit ab hoc Gessio Judæos ad Christianam religionem perductos, ex male accepto Suidæ loco accidit. Ex illo enim nihil aliud petas, quam Gessium, Ethnicum utique hominem, tempore Zenonis Imp. clarum, Domni Judæi, præceptoris in arte Medica sui, discipulos ab illo avertisse & ad se transduxisse. Neque illorum mihi probatur conjectura, qui Gessio huic sive Gessio tribuunt problemata, quæ sub Cassii nomine sæpius Græce edita & Latine versa habemus.

Gilbertus

*) Vide Nic. Antonium Bibl. vet. Hispanæ pag. 263.

Gilbertus Anglicus, qui de morbis particularibus scripsit, ediditque librum qui Thesaurus pauperum inscribitur.

Gilbertus Sichaldus, cujus est viaticum.

Giptianus citatus in Tacuinis Elluchasem.

Magistri *Giraldi* practica MS. in Bibl. Rostgaardiana p. 523.

Glaricon, Rasi lib. vii. Continentis cap. ii.

Glaucias, Empiricus Heraclidis Tarentini Magister & Apollonii. Galen. T. iv. pag. 57. Tom. v. pag. 442. 471. 488. Commentarios edidit in lib. vi. Epidemiorum Hippocratis, ut dicit Galen. ibid. in princip. & in omnia fere Hippocratis scripsisse testatur T. v. p. 535. *Glauciam* simpliciter citat Plin. lib. xxi. cap. xxi. & lib. xxiv. cap. xvi. Galenus *κτ γένη* lib. v. & *κτ ἔπας*, lib. iv. cap. vii. non semel. T. pag. ii. p. 388.

Glaucum laudatus Plinio lib. xxi. cap. item xxi. & Rasi lib. i. Continentis cap. vi. non semel, & lib. iv. cap. i. ubi illum citat ex Summa ipsius, & alibi sæpe, nisi sit alius, quam qui à Plinio allegatur.

Glaucus, cui mortem Hephæstionis imputans Alexander ita indignatus est ut in crucem agi jufferit teste Plutarcho in Alexandro p. 704. Danieli Clerico hic minus bene *Glaucias*.

Glaucus alter, cujus idem Plutarchus meminit in initio libelli, cui titulus est *περί υγείας*. pag. 122. In Græco *γλαῦκα* est non *γλαῦκον*.

Glaucum quempiam medicum qui Cleopatatræ insidias Dellio historico prodidit, memorat idem Plutarchus in Antonio p. 943.

Glaucum unum ex illis, aut alium citat Galenus secundum locos lib. iv. cap. vii. *Glaucum* Philosophum T. iii. p. 306.

Glenafii, Meletii & Jo. Zachariæ Medica opera è tenebris eruenda suadet Hadr. Junius Epist. ad Joannem Bersozam p. 9.

Gleucinus qui ante Heram de medicamentis scripsit. Galen. T. ii. pag. 420. 421.

Glycon Panfæ Consulis medicus, memoratus M. Bruto in epistola x. epistolarum Ciceronis ad Brutum, ubi refellitur calumnia de veneno vulneri Panfæ affuso: memoratur idem & Suetonio in Augusto, c. xi. & Plinio lib. xxi. cap. item xxi.

Glyconem Chirurgum citat Scribonius Largus in Libro de compositione medicamentorum.

Gnosidicus Nebri. F. proavus Hippocratis, cujus Gnosidici filius, qui Hippocrates & ipse appellabatur, scripsit librum de luxationibus & fra-

fracturis membrorum teste Galeno in Hippocr. de victus ratione in morbis acutis. T. v. p. 43. Quod de Gnosidico nonnulli perperam tradunt, ut Jo. Bernierius in Histor. Chronologica Medicinæ pag. 50.

Gordonius, vide supra Bernardus Gordonius.

Gorgasus Machaonis F. de quo Pausanias in Messënicis p. 353. seq. etiam post mortem à Pharaïtis divino cultu cum fratre Nicomacho affectum referens, quod crederent illorum opera se a morbis levare.

Gorgias de quo honorifice loquitur Cornelius Celsus libro septimo in princip. & capite decimo quarto.

Gorgias Medicus, Galeni æqualis T. III. p. 306. idem cui librum de causis procatarcticis dedicavit.

Græcus quisquis is est, quem simpliciter citat Mesue, qui forte est Gereon, de quo supra.

Grammaticus sæpe Serapioni, eo tantum nomine citatus.

Grænius, Plinio lib. XXV. cap. IV.

Gratianus, vide supra Chrysanthus.

Gregorius, citatus Rasi lib. I. Continentis cap. III. ex lib. de humoribus.

Grynas Massiliensis. vide Crinas.

Guaterius qui Tiraquello est, scribendum Valerius, de quo infra in Paulino.

Gvalterus Hermenius Riffus, Argentinensis, qui Germanico sermone multa in medicina scripsit.

Guido de Calliaco, sive Gauliacro Gallus, qui Chirurgiæ tractatum admodum laudatum edidit, vide num sit is qui sequitur.

Guido de Calvicantibus, cujus extat practica in chirurgia in primis commendata.

Guillermus Anglicus, qui scripsit de urina non visa, & alia nonnulla.

Guillermus Brixienfis.

Guillermus Christianus Aurelius, cujus est liber Gallicus, cui titulus est Philalethes, de erroribus anatomicis partium corporis humani.

Guillermus Copus, archiater, dum vixit, regis Galliæ Francisci, qui multos Hippocratis, Galeni & Pauli Æginetæ libros elegantissime transtulit.

Guillermus Insulanus Menapius Gremburgensis, cujus extat liber de ratione victus salubris.

Guil-

Guillermus Morbekius, Dominicanus, qui primus aliquot Galeni libros non admodum eleganter vertit, ut ejus tempora ferebant.

Guillermus Osterrodus Moguntinensis medicus.

Guillermus Placentinus de Salyceto, qui scripsit de universali medicina libros iv.

Guillernus Puteanus Blangiacus, Gratianopolitanus, qui scripsit defensionem Mesue, & de facultatibus medicamentorum purgantium ubi sæpiissime Galeno adversatur.

Guillermus Turnerus, Anglus, cujus est liber de naturis herbarum.

Guillermus Virignana, sive Varignana, cujus opus est hoc titulo, Secreta sublimia ad curandos varios morbos.

Gyculus, Rasi lib. ii. Continentis c. iv.

FL

Haamet, sive *Habamech* Eben David, vide Ahamet.

Habdella filius Ychie, Rasi Continentis libro ii. cap. ii. ubi citatur ex libro de Breviationibus.

Habix, vide Abix.

Haboali, nam etiam sic reperitur apud Mesue, vide Aboli.

Habobanisa, vide Abohanisa.

Habnavit, Rasi lib. ii. Continentis c. ii.

Hachion Eben Huvaim, Serapioni Simplicium c. vii. & seq. & dxxxv.

Hachi simpliciter ibi, cap. cccxix. qui idem est ut puto.

Hadrianus Imperator, supra in Adriano.

Hadrianus Junius Hornanus, qui Problemata medica Cassii Jatrophiſtæ in Latinum vertit, atque etiam Problemata Sympliciaca Plutarchi, quæ & ipsa ad medicinam magna ex parte pertinent.

Habamed, Serapioni Simplicium cap. cccxvi. qui, ut puto, est Haamet, de quo supra.

Habesa, Serapioni Simplicium cap. cccxxvii.

Halachadise, Serapioni.

Halagi, Rasi lib. iv. Continentis c. i.

Haliens, (ἡ Ἀλιεύς, *Piscatorum*) Galeno Pharmacorum τῆς γένης lib. i. i. & vii. pluribus in locis.

Hallag, Rasi lib. v. Continentis c. i. nisi sit ille Halagi.

Haly abbas, cujus sunt multa opera in medicina. Is adeo inhæsit recitationibus dictorum Galeni, ut à posteris ipsius Simia diceretur. Et eum fidum Galeni interpretem vocat Conciliator.

Haly Rodan, aut ut aliis vocatur, *Rodan* Ægyptius, cujus sunt Commentarii in artem Galeni.

Haly simpliciter citatus Mesue.

Hamech, alias *Mahemet* (utrumque enim reperitur) filius *Zacharia Araf*, quem & Mesue in Antidotis modo filium Zachariæ Araf, modo filium Zachariæ simpliciter, modo Hamech Araf, modo Mahemet Araf, modo Hembenezar, modo Hamech filium Zecar, vel Zecar vocat.

Hammonius Alexandrinus citatus Paulo Æginetæ, & memoratus Cornelio Celso lib. VII. in prin. & Athenæo lib. III. Dipnosophistarum, vide supra Ammonius.

Alius *Hamon* de quo Bzovius A. C. 1511. T. 19. p. 148.

Harcon, sive *Harce* discipulus Sotionis, apud Galenum in medicinis expertis, si ipse est is liber, & non potius *Garioponti*.

Hartmannus Schedel Nurenburgensis, Theutonicus.

Hargemen, sive *Hargemez* discipulus quoque Sotionis, Pseudo Galeno in medicinis expertis.

Harmocrates, aut ut alii legunt, *Hermocrates*, de quo Martialis lib. VI. Epigr. 53.

Losus nobiscum est, biliaris cœnavit, & idem

Inventus mane est mortuus Andragoras.

Tam subita mortis causam Faustine requiris?

In somnis medicum vident Harmocratem.

Quod sumpsit ex Græco epigrammate Lucilii lib. II. Anthologiæ, adversus Hermogenem medicum, de quo postea dicemus.

Harmocratio citatus Paulo Æginetæ, ut Tiraquellus annotat: locum non reperi.

Haron filius Senton de quo Joannes Leo Africanus cap. xxx. infra Joannes.

Harpalus & *Herpalus*, Galeno κτ γίνη, libro VII. & κτ πρως, lib. III. cap. I. & lib. II. Antidotorum.

Harpe-

Harpocras, sive *Harpocrates*, sive etiam *Harpocratio*, nam hæc tria nomina reperio apud Galenum Pharmacorum secundum locos lib. III. c. 1. & lib. VI. c. 1. & lib. IX. c. V. & secundum genera, T. 2. p. 301. 388. 389. 411. nisi diversi sint, quod non opinor.

Harpocras iatraliptes, cui Plinius junior à Trajano petit, & impetravit civitatem Romanam, & Alexandrinam lib. X. Ep. 6. sq. ubi vide Rittershusium, atque de unctoribus medicis infra in Leonta.

Harpocratio Mendesium cujus scriptum de placentis laudat Athenæus XIV. pag. 648. Incertum hic ne an alius Harpocratio de quo Tertull. c. 7. de corona, & scriptor hujus nominis *ᾠεὶ φυσικῶν δυνάμεων*, de quo dixi lib. IV. c. 36. p. 588.

Hateroscos, Rasi lib. Continentis II. c. IV.

Hayse, Serapioni Simplicium ccclviii, cap. nisi sit Hahefe, de quo supra.

Hebat allab qui de medicamentis compositis scripsit & speciatim de antidotis. Vide Herbelotum p. 50.

Hebeme.

Heben Albatrich.

Heben Zesar, Mesue in Antidotis, id est, filius Zesar, de quo supra.

Hebosi, qui ex libris Antidotorum citatur Rasi lib. I. Cont. c. IX.

Hecataus, apud Cornelium Celsum lib. V. c. XIX. & c. XXVI.

Flavia Hedones Medicæ mentio in veteri inscriptione apud Gruterum p. DCXXXV. 9.

Hegesias ex Maronea Thraciæ, laudatus Varroni, Vitruvio, Columellæ, Plinio.

Helcbendi, Rasi lib. II. Continentis cap. item II.

Heliades, Aetio Quaternionis II. Ser. III. c. CX.

Helias, vide Dorotheus.

Heliodorus Atheniensis, poëta Tragicus de compositionibus Antidotorum versibus scripsit, ex quibus nonnullos citat Galenus lib. I. I. Antidotorum. Sed & *ὑπολυλικά* id est, Resolutoria scripsit ad Nicomachum, ut idem Galenus tradit, in quibus plane ostendit quanta artis medicinæ religione teneretur, ne videlicet inquinatas manus haberet, quod & suo jurejurando Hippocrates præceperat. Eos versus Gregor. Gyraldus ita vertit,

Non

*Non per, qui DEUS est in Tricca, baud perque ferentem
Solem cœlicolis lucem mortalibus a'mam,
Non per sceptrâ Deûm, qua fert Saturnia proles,
Non quisquam me induxis donûs, meve coëgit
Gratia amicitia cuiquam nocuisse medendo.
Sed sanctas nunc clara manus ad sydera tollo,
Impolluta mibi vitio super omnia mens est.*

Tricca autem, ut id intelligas, oppidum fuit Theſſaliæ, ubi Æſculapius Tricceus colitur, ut teſtis eſt Strabo XIV. p. 647.

Alius *Heliodorus* cujus carmen Jambicum de Chryſopœia ad Theodoſium M. Imperatorem edidi Volum. VI. hujus Bibl. p. 790. ſeq. .

Heliodorus Chirurgus citatus Paulo Æginetæ, lib. IV. cap. XIIX. Hunc, vel alium ſimpliciter allegat Galenus π γένη, lib. V. Ex ejus libro de ſcâis excerpta apud Oribasium, & in veteri Chirurgicorum Græcorum collectione. De illo ni fallor accipiendus Juvenalis VI. 372. quem Medicum intelligi vetus ſcholiaſtes annotat.

P. Peregrinus Heliodorus. In veteri inſcriptione Moguntina apud Fulv. Urſinum p. 100. & Gruterum p. DCXXXIV. 4. *P. Peregrino Heliodoro, conſummata peritia Medico & mira pietatis juveni. Cominia Faufina mater infeliciff.*

Helifaus propheta, de quo ſupra in Eliſæo.

Helpidius, ſupra, Elpidius.

Helpis Livia Ad. Valetudinar (adjutrix valetudinaria, ſive clinica) in lapide Florentino apud Sponium pag. 144. Miſc. eruditæ Antiquitatis.

Cn. Helvius. vide Jolla.

Henricus Afinius Lyrenſis, ſcriptor quæſtionum medicarum.

Henricus Euticûs, cujus ſunt quædam opuscula in medicina.

Hepheſtas citatus Aetio, ſi Tiraquellum audimus. Sed *Hepheſtias*, emplaftri nomen apud Aëtium occurrit pag. 539. 723. edit. H. Stephani.

Hepione Herculis medici filia, quam Senatus populusque Abderitanus Epif. ad Hippocratem cum Æſculapio, Hercule, Æſculapiique filiis celebrat.

Heraſtianus quem Galenus Alexandriæ audivit, ſcriptor ἀνατομικῶν. Galen. T. 5. p. 21.

Hera-

Heraclides pater Hippocratis illius magni, illiusque præceptor, ut tradit Soranus in vita illius. Meminit & Stephanus Byz. in κατ., Svidas in ἱπποκρ. & Joannes Tzetzes Chiliad. viii. vers. 946.

Heraclides Tarentinus, discipulus Mantix Herophilei, teste Galeno T. ii. pag. 328. 334. & 252. ubi Herophileum & ipsum initio, deinde empiricum fuisse testatur. Hic inter cætera sua monumenta de herbis scripsit, ut tradit Epiphanius Cyprius lib. Hæreseon i. post initium, & multa de medicamentis, περὶ σκευασίας καὶ δοκιμασίας φαρμάκων, Galen. T. ii. p. 68. 251. 357. de pulsibus contra Herophilum T. iii. p. 46. commentarios in Hippocratis aphorismos, T. v. pag. 328. imò in omnia Hippocratis. Galen. T. v. p. 662. & Commentarios ad Antiochidem, Galen. Tom. ii. pag. 370. 384. 229. 247. 251. & adversus Astydamantem, Galen. T. ii. pag. 369. & librum quem *σπάλωτον* inscripsit, idem Tom. pag. 370. De eo quoque apud ipsum Galenum lib. iv. de differentiis pulsuum, & alibi sæpe, & lib. vi. pharmacorum καὶ πύλης, cap. iv. ubi eum dicit fuisse optimum medicum, tum circa alias artis partes, tum plurimorum Pharmacorum expertum fuisse, tamen Empiricum. Icon ejus inter alios Medicos veteres in vetuiss. Codice Dioscoridis Bibl. Cæsareæ, apud Lambecium, qui de hoc Heraclide videndus T. ii. p. 548. seq. atque inde apud Nesselium, Belloriumque & apud Gronovium T. iii. thesauri Antiqu. Græcarum lit. ff.

Heraclides Heracleotes Ponticus, Philosophus de quo ut de aliis ejus nominis dixi Volum. IX. pag. 20. Hujus *ἄπυς* sive liber de exanima muliere in vitam revocata memoratur à Galeno T. iii. pag. 169. 314.

Heraclides duo, alter *Hicetis* Erasistratei discipulus, alter *Tarentinus Empiricus*, quorum Laertius meminit in Heraclide Pontico: lib. v. c. lxiiv & posterioris quoque Dioscorides in præfatione, & Celsus libri v. inter catapotia, & Galenus lib. i. Pharmacorum secundum locos c. i. & Coelius Aurelianus Oxeon. lib. i. c. xvi i. ex libris internarum passionum, & iterum lib. iii. cap. xvi i. ex libris de internis passionibus. Sed Tarentinus hic Empiricus non diversus à Mantix discipulo, de quo jam dictum.

Heraclides Erythraeus memoratus Galeno in ingressu Artis parvæ, & lib. iv. de differentiis pulsuum, ubi eum dicit fuisse discipulum Chrysermi Herophilei: & Straboni lib. xiv. ubi testatur eum fuisse contem-

Z

pora.

poraneum suum, Apollonii Muris συχολασήν. Ejus liber septimus de secta Herophili citatur à Galeno T. III. pag. 49. Commentarius in secundum & sextum Epidemicorum Hippocratis T. V. pag. 442.

Heracledes Cumanus cujus ἡρακλεωσικὴν de epulorum apparatu, & **Heraclides Syracusanus**, cujus ἡρακλυτικὸν laudatur ab Athenæo.

Heraclitus, sive **Heracleus** citatus Paulo Æginetæ lib. VII. cap. XVII. De Heracliti antiqui Philosophi libro περὶ φύσεως dixi lib. II. hujus Bibl. cap. XXI. §. 4.

Heras Cappadox, Galeno T. 2. p. 239. 256. 166. 189. 224. 240. 242. 244. 251. 257. 303. 320. 321. 322. 323. 324. 326. 328. 331. 335. ubi viris rei medicamentariæ peritiam insignibus accensetur, & 336. 337. 341. 342. 343. 344. 374. 377. 378. 379. 380. 381. 383. 384. 385. 393. 396. 401. 409. 410. 421. Paulo Æginetæ, Aetio & Nicolao Myrepsio memoratus, citatusque ab eodem Galeno, lib. I. & iterum v. Medicamentorum καὶ γένη, ex libro Medicamentorum, quem nonnulli inscribunt ἡρακλεωσικὰ, id est, capsulam medicamentariam (vide supra in Cratero) Galen. T. 2. p. 155. 156. 160. 376. alibi ἔννοιαν δυνάμεων. id. T. 2. p. 321. puto leg. τῶν δυνάμεων ut p. 325. ἐν Φαρμακίῳ βιβλίῳ, T. II. p. 186. 239. 421. περὶ συνθέσεως Φαρμάκων. 421. T. 2. p. 252. T. 5. p. 647. Ex libro singulari de medicamento contra ischiadicos, Galen. T. 2. p. 308. Hic fuit discipulus Heraclidis Tarentini, ut dicit Galenus, id. p. 384. Eundem suspicatur Tiraquellus eum esse qui Cornelio Celsò lib. V. & VI. **Hieras** dicitur, aliis ut eodem lib. VII. in princip. **Hieron**, aliis **Hyron**.

Heras Frontini medicus, Aetio lib. XII. c. V.

Herculanus Veronensis, vide infra, Joannes Arculanus.

Hercules à Chirone Medicinam edoctus teste Philostrato in Heroicis. Atque ipsum rei medicæ fuisse peritissimum constat ex multis herbis ab eo inventis & cognominatis. Est enim herba Heraclium, sive Herculanum dicta, ex genere papaverum, de qua Theophrastus lib. IX. plantarum c. XII. Dioscorides lib. IV. c. LXI. & Plin. lib. XX. cap. XIX. & Galenus lib. VII. de simplicium medicamentorum facultatibus, & Paulus Ægineta in pharmacis simplicibus. Et alia

asia Heraclion, de qua multa Plinius eod. lib. xx. cap. xvi. Et Nymphaea Heraclia dicta, de qua & Dioscorides lib. iv. cap. cxlix, & ipse Plinius, lib. xxv. cap. vii. ubi & illud inter cetera dicit : eam herbam natam Nympha zelotypia erga Herculem mortua & quare (inquit) Heracleon vocant aliqui, alii Rhopalon à radic. simili clavae Herculeae. Sed & Theophrastus eod. libro ix. cap. xii & Plinius lib. xxv. cap. iv. tradunt speciem unam Panacis dictam Herculanam sive Heracleam, ut aliam Chironiam, aliam item Aesculapiam, ut proinde intelligas eam ab Herrule inventam, ut alias illas à Chirone & Aesculapio, quos satis constat medicos fuisse peritissimos. Et alias quoque herbas Heraclias dictas videbis apud ipsum Dioscoridem libro iii. cap. xxvii. ubi de Abrotono. Et cap. cl. ubi de Lithospermo. Et lib. iv. cap. item iv. ubi de Polygono. Et cap. xxxv. ubi de Helxine. Et cap. clxi. ubi de Chamelæ. Sed & Caniam quæ est species Urticæ, Herculanam vocatam scribit Plinius libro xxi. cap. xv. Et Galenus lib. v. de compositione Pharmacorum & γέν, ad fin. describit medicamentum quod Herculis, alterum quod Heraclidæ appellatur, & alterum ex his Aetius Tetrab. iv. Ser. ii. cap. xxxvi. & lv. Denique ut nihil de ea re dubites, Plutarchus in libro cui titulus est. Ut oporteat adolescentem audire poemata, dicit Herculem peritum medicinæ fuisse. Et hinc Alexicacos, id est, expellens mala dictus videri posset, ita enim appellari, authores sunt Lactantius libro v. cap. iii. & Hesychius, qui illum eo nomine in Melita coli tradit. Nam & ita quoque constat vocatum fuisse Apollinem medicinæ inventorem. *Hæc Tinquellus p. 266.*

Hercules Erythræus, interpres Hippocratis citatus à Galeno in Commentario libri vi. Epidemiorum Hippocratis, vide num sit *Heraclides* aut *Heraclides* Erythræus, de quo supra diximus.

Heres Rasicitatus, nisi sit *Heras* de quo supra.

Hermannus Cruferius Campensis, quem familiarem suum Tiraquellus appellat, laudatque quod plurimos Galeni libros sicut & Vitas à Plutarcho scriptas feliciter è Græco Latine vertit.

Hermannus, aut alii scribunt, *Heremannus* Comes à Nuenare, qui scripsit de herbis, & Octavianum Horatianum cum Albucasi edidit.

Hermes trismegistus, qui artem Medicam dicitur docuisse Aesculapium, & artem reperisse Chemicam, de quo copiose Hermannus Conringius

us & Olaus Borrichius. De scriptis Medicis ac Chemicis quæ sub Hermetis nomine feruntur, dictum à me est lib. I. hujus Bibl. cap. 9. & 10.

Hermes cognomenso Alciptus Galeno lib. VI. Simplicium. Ita Tiraquellus p. 365. Sed legendum *Hermes Ægyptius*, respicitur enim locus Galeni T. 2. p. 68. ἀλλ' ἐν τινι τῶν εἰς Ἑρμῆν ἐν Αἰγύπτῳ ἀναφερομένων βιβλίων περιέχοντι τὰς λαΐ τῶν ἀρροσκόπων ἱερὰς βοτάνας.

Hermes simpliciter citatus Avicennæ, lib. v. tract. I. & Serapioni tract. VII. c. LIX. ad fin. & Mesue in medicinis solutivis, & ægritudinibus, & alias sæpe. Et de altero forte intelligit Martialis lib. X. 56.

*Enterocelorum fertur Podalirius Hermes,
Qui sanat ruptos.*

Cn. Arrius Hermes, de quo vetus lapis apud Fulv. Ursinum pag. 99. D. M. Cn. Arrius Cn. Lib. Hermes Medicus Julia Cbresta collecticia sua carissima fecit & Arria Helpidi Conjug. carissima bene morienti & sibi & suis posterisque eorum.

Hermias Ophthalmicus, id est Ocularius, Galeno Pharmacorum localium lib. IV. c. 7. & IIX.

Hermias Medicus apud Maderum de Bibliothecis p. 133. non alius est ab Hermia Philosopho Platónico, discipulo Syriani & auctore Commentariorum in Phædrum Platonis, qui MSti fuere in Bibl. Scorialensi.

Hermocrates, vide supra, Harmocrates.

Hermogenes Adriani Imperatoris medicus apud Dionem Cassium sive Xiphilinum p. 797. in vita ipsius Adriani. Archigenem legit vir doctus Hieron. Mercurialis lib. I. c. 5. Var. Lect. sine magna causa & contra Codicum consensum ac fidem.

Hermogenes Erasistratius, sive ille, sive alius, apud Galenum simplicium medicamentorum lib. I. cap. XXIX. T. 2. p. 13. Adversus hunc aut alterum ejus nominis medicum extat epigramma Lucilii, lib. 2. Anthologiæ Epigrammatum Græcorum, p. 217.

Ἑρμογένην τὸν ἱατρὸν ἰδὼν Διόφαντος ἐν ὕπνῳ
οὐκ ἔτ' ἀνηγέρθη, καὶ περὶ ἅμα φέρων.

Ab quo accepit Martialis illud suum epigramma, de quo supra in Harmocrate. Aliud in eundem Hermogenem Lucilii Epigramma ibid. p. 214.

Ἑρμογένῃ τῷ ἰατρῷ ὁ ἀστρολόγος Διόφαντος
 Ἐπε μόνος ζωῆς ἐντα μῆνας εἶχεν,
 Κακὴν γελᾶσας ἡμὲν ὁ Κρόνος ἐνία μνηῶν
 φησὶ, λέγε, σὺ ποῖ τὰ ματὰ θεοῦ σίσταται σοί.
 Εἶπε, καὶ ἐκταίνας μόνον ἤφατο, καὶ Διόφαντος
 Ἄλλω ἀπελπίξων αὐτὸς ἀποσκάριεν.

AdHermogenem Erasistrateum recte spectare etiam visa est eruditissimis viris*) Richardo Mead, & Danieli Clerico, Inscriptio vetus Smyrnæ reperta missaque ad Nobilissimum Cuperum, in qua Hermogenes Medicus Charidemii filius celebratur: nam & Charidemum Erasistrateum fuisse, supra ex Coelii Aureliani III. 15. de morbis acutis jam notavi. Inscriptio autem quam erudita ad Huetium Epistola illustravit V. C. Ludolphus Kusterus **) ita se habet:

Ἑρμογένης χαριδμήνῃ ἰατρῷ ἀναχαράφας
 Ἐπτα βιβλία βρομῆκος ἔτεσσιν καὶ ἰσῆς βιβλίας.
 Συνέγραψε δὲ βιβλία, ἰατρικὰ μὲν σβ', ἱστορικὰ δὲ, περὶ Ζμύρης αβ'.
 περὶ τῆς Ὀμήρου σοφίας α', καὶ πατρὶδος α'. Ἀσίας κτίσεων αβ': Εὐρώ-
 πης κτίσεων αβγδ'. Νήσων α'. Ἀσίας σταδισμῶν α', καὶ Εὐρώπης α'.
 Στρατηγῆμάτων αβ'. Πιναξὶ ἰωνάων, καὶ Ζμυρναίων διαδοχῇ κατὰ
 χρόνους.

Hermogenes Medicus, Charidemii filius, annos

Undecies septem, libros undecimque peregit.

Conscripsit autem libros medicos quidem LXXII. Historicos vero, de Smyrna, 1. II. De Homeri sapientia 1. & de patria ejus 1. Originum Asia 1. II. & Europa 1. II. III. IV. Insularum 1. Asia stadismorum 1.

Z 3

& En-

*) Rich. Meadi Diss. de numis Smyrnæis Medicorum p. 71. & Dan. Clericus hist. Medicinæ p. 313.

**) Mémoires de Trevoux An. 1715, Septembr. p. 1591. seq. Journal des Savans A. 1716, Mai p. 584. edit. Amst.

Ἐς *Europe*, & *Strategematum* L. II. *Tabula* (celebrium) *Jonensium*. *Erasmicis* *Smyrnenorum* (Medicorum vel Philosophorum, vel etiam Magistratum) *ordine temporis digesta*.

Laudatus Kusterus hanc inscriptionem refert ad Hermogenem de quo in numo Neronis apud Clarissimum Vaillantum, *Ἡ Ερμογένης Σμυρναίων*.

Est & alius numus in quo leges: *Σμυρναίων Ερμογένης τρίκκας*, quem de eodem Medico Erasistrateo de quo inscriptio, Richardus Mead accipit. Ita vero ille loco laudatus

„Hermogenes autem, *Tricca* nomine adscripto, natalitia sua in „ea urbe notari voluit; ideo forte, quia urbs *Tricca* non solum „*Æsculapio* sacra, sed & eidem natalis fuit. Sic enim oraculum „ab ipso *Æsculapio* editum:

„*Τρίκκης ἐξ ἱερῆς ἦεν θεῶς, ἐς πατρίδα γαίαν*

„*φοῖβη ἱπποκράτειρα κύνει σοφίης βασίλειαν,*

„*ἰδρὸν ἱπποκρίης ἀσκληπιόν*. Euseb. Præp. Evang. lib. III.

„cap. XIV.

„*Tricca* igitur urbs *Thessalia*, & vicina ei *Irbome*, tanquam patria „& ditio *Asclepiadarum*, hoc est *Æsculapii* filiorum, *Podalirii* „& *Machaonis*, ab Homero in Catalogo celebrantur, II. β. vers. „729.

„*Οἱ δ' ἔχον Τρίκκην, καὶ Ἰθώμην κλωμακίεσσαν,*

„*τῶν αὖθ' ἡγείσθην ἀσκληπιὸς δύο παῖδες.*

„Hermogenem autem medicum Erasistrateum laudat Galenus. Item „Hermogenis medici, *Cbaridemi filii*, meminit inscriptio lapidis *Sberardiani*, qui *Smyrne* prope lacum *Alco* *donar* dictum, ubi gymnasium olim fuerat, & templum *Æsculapii*, reperiebatur.

Hermolaus Barbarus, admirabili vir eruditione, & qui maximam sibi gloriam ex Dioscoridis translatione, Corolario opere doctissimo & ditissimo, & Plinii Glossematis comparavit.

Hermolauo multo vetustior, citatus Alexandro Tralliano, lib. I. c. XXI. I.

Hermou Hierogrammateus, ἐκ τῶν ἀδύτων κατὰ τὴν Ἡφαιστῆον ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῷ κατὰ Μίμωνα Ἡφαιστῆον, Galeno, καὶ γίνη, lib. V. T. II. p. 378.

Hermou,

Hermion Sacerdos, Aetio Tetrab. IV. Serm. III. cap. XII. nisi idem sit, quod magis puto.

Hermion simpliciter, Cornelio Celfo lib. VI. cap. item VI. non semel.

Hermophilus Galeno secundum locos lib. IV. cap. VII. T. II. p. 218. & Aetio Tetrab. III. Serm. III. capite centesimo decimo.

Hermus, nisi idem sit cum Hermone illo, Aetio citatus Tetrab. III. Serm. IV. cap. IV.

Heromedicus ophthalmicus sive ocularius: Galeno & *Ἡρομεδός*, lib. IV. cap. VII.

Herones, duo Chirurghi, quos inter scriptores principes & qui singuli quædam repperunt, laudat Celsus præf. libri septimi.

Hero scriptor Geoponicon, de quo Gyraldus lib. de re navali T. II. Opp. pag. 650.

Herodes Clinicus, Martialis IX. Epigr. 98.

Heros de quo idem Martialis X. 56. *tristia faciemus, stigma delet Heros.*

Herodicus Selybrianus Thrax, Hippocratis præceptor, teste Sorano in Hippocratis vita, Tzetze Chiliad. VI. hist. 135. & Suida in *Ἱπποκράτης*. Hic videtur quem reprehendit Hippocrates libro sexto epidemion particula 3. *Ἡρόδικος τὸς περὶ αἰσθητικὰς ἐκτενὲς ἐκείνου σι, πάλαιοι, δρῆμοιοι, πυρίη.* Nam ita legit vetus interpres, & Leonardus Fuchsius, *) putatque hunc esse de quo loquitur Plato lib. III. de Repub. & Plutarchus in eo libello, de his qui tarda à Numine corripuntur, qui & hunc Selybrianum vocat, ut idem cum illo videri possit. Tametsi exemplaria illius loci Hippocratis & Galeni, T. v. pag. 488. 489. *Prodic* nomen habent, non Herodici: uti etiam Plinii codices XXIX. 1. sed qui Hippocratis discipulum facit, Prodicum Selymbrianum Auctorem iatraliptices, sive medicinæ unguentariæ fuisse testatus. Atque duos fuisse *Leontinum* & *Selymbrianum* Galenus T. v. pag. 488. innuit *τῶν δὲ τῶν Προδίκου μνημύμενοι, πόλεον ἔσονται ἢ ἔσονται Σηλυβριανὸς, περὶ τὸν ζητήν.* Hunc Leontinum dicunt nonnulli fuisse fratrem Gorgiæ Leontini.

Herodicus simpliciter citatus Asclepiadi, deinde Celsio Aureliano lib. v. Chro-

*) Ita etiam D. *Petrus Gerike*, cuius collegium Historiæ Medicæ MStum laudat D. Jo. Jacobus Baierus diss. de iatraliptice veterum, Altdorf 1723. 4.

Chronicon cap. 1. Sed & Herodicum quempiam memorat Aristoteles lib. 11. Rhetoricorum ad Theodecten, sive is fuit unus ex supradictis, sive alius: Ceum potius istum Sophistam, cujus opus de bivio Herculis laudant Xenophon 2. ἀπομνημονευμάτων Socratis, & Stobaeus. Vide lib. 11. hujus Bibl. cap. XXI 11. §. 41.

Herodotus Pneumaticus, discipulus *Athenai* Attalensis Cilicis, cum magna laude (tempore Adriani ut suspicor) Medicinam Romae exercuit teste Galeno IV. de differentiis pulsuum T. 18. p. 50. fallitur enim Tiraquellus qui *Menon* discipulum facit, legitque *Μένωνος μαθητῆς*. Sed Galenus ait Athenarum pneumaticæ sectæ autorem Herodoto discipulo suo *ἰατρὸν ΜΕΝ ὄντι μαθητῆν, πάντῳ δ' ἐπιφανῶς ἰατρῆυσαντι καὶ τὴν τῶν ῥωμάτων πλὴν*, librum suum de pulsibus dedicasse. De eodem lib. 1. de simplic. medicamentis T. 2. p. 15. *ὡς Ἡρόδοτος· πρὸν αἰσίωνας τὰς ἄλλας αἰσίωνας μοχθηρὰς ὑπελαβάνων πλὴν τῆς πνευματικῆς*. Meminit & pag. 12. 14. 32. & lib. VI. Pharmacorum καὶ γὰρ, T. 2. p. 380. Herodoti libri de vacantibus remediis citantur ab Oribasio.

Herodotus Ariei, Tarfensis, Medici Asclepiadei filius Empiricus, *Menodoti* discipulus, magister *Sexi* Empirici. Laërtius in Timone IX 116. & Suidas in Σέξῳ, qui tamen non Tarfensem facit, ut Laërtius, sed Philadelphensem.

Herodotus tertius, Georgio Hieronymo Welschio diæticus, qui ei *descriptions Medicinales*, quæ inter Galeni opera leguntur, attribuit in curationum suarum historia p. 420. & 372. ubi male *Herodicus* excusum pro Herodoto, sicut apud Menagium ad Laërtium p. 443. b. καὶ Πρόδοτον, pro καὶ Ἡρόδοτον. Ab Empirico etiam & Pneumatico diversum esse observant viri docti *) Herodotum, si is sit auctor libri qui itidem inter Galeni opera exstat, atque *introductionis & Medicus* inscribitur. Simpliciter Herodotum libri hoc titulo scripti auctorem nominat sive Galenus lib. 11. in sextum Epidemiorum T. 5. p. 472. καὶ ὅφ' Ἡρόδοτος γραφέντων ἔνα καὶ πρὸ βιβλίου ὁ ἐπιγράφει αὐτὸς ἰατρὸν. Cum Euryphonte citatur Herodotus a Galeno lib. 7. methodi therapeut. T. 4. pag. 109. & de bono & malo succo p. 355.

Pro

*) Dan. Clericus Hist. Medicinæ p. 507.

Pro *Herodoto* Lycio, cujus librum de ficubus laudat Athenæus III. p. 75. 78. viri docti malunt legere *Herodorum*, sicut Herodotus Hera- cleotes apud eundem VI. p. 231. pro Herodoro obrepfit.

Herodotus simpliciter citatus, sive Athenæi discipulus sive alius, Galeno lib. IV. Simplicium Medicamentorum cap. xxvi 1. in fin. & c. xxviii. & lib. III. cap. IX. & lib. IV. de differentiis pulsuum, & lib. V. Me- dicamentorum καὶ γίνῃ, T. II. & p. 380. & Aëtio Quaternionis I. Serm. III. cap. XLV. & XLVI 1. & Serm. IV. cap. XLV. & cap. XLVI 1 & Quatern. II. Serm. I. cap. CXVI. & Quaternionis III. Serm. II. cap. XXI. & alibi. Sed & de eo notat idem Galenus lib. III. Sim- plicium, quod ἐκ τῆς περὶ τῆς σοφίας, præ nimia philautia seipsum in multis fecellit T. II. p. 32.

De *Herophilo* antequam dicam, præmittam Galeni locum insignem ex isagoge ejus, ubi de sectis Medicorum differit, T. IV. pag. 372. de quibus præclare etiam Celsus, procæmio, & Plinius xxv 1. 2. seq.

Τίνας προέβησαν τῶν τριῶν αἰ-
ρέσεων.

Qui trium sectarum principes
extiterint.

Προέβησαν δὲ τὴν μὲν λογικῆς αἵρέ-
σεως ἹΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΚΩ, ὃς καὶ αἰ-
ρεσιάρχης ἐγένετο, καὶ πρῶτος συνέστη-
σε τὴν λογικὴν αἵρεσιν. Μετὰ δὲ τού-
τος ΔΙΟΚΛΗΣ ὁ ΚΑΡΥΣΙΟΥ, ΠΡΑ-
ΞΑΓΟΡΑΣ ΚΩ, ἩΡΟΦΙΛΟΣ ΧΑΛ-
ΚΗΔΟΝΙΟΥ 2) ΕΡΑΣΙΣΤΡΑΤΟΣ ΧΙΟΥ,
ΜΝΗΣΙΘΕΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΥ, ΑΣΚΛΗΠΙ-
ΑΔΗΣ ΒΙΘΥΝΟΣ ΚΙΑΝΟΣ, ὃς καὶ Πυρρηνὸς
ἐκαλεῖται.

RATIONALIS sectæ & auctor
& princeps *Hippocrates* Cous fuit.
Post hunc *Diocles* Carystius, *Pro-
tagoras* Cous, *Herophilus* Chalco-
donius, *Erasistratus* Chius, *Mnesi-
theus* Atheniensis, *Asclepiades* Bi-
thynus Cianus qui & *Prusias* di-
ctus est.

Τῆς δὲ ἐμπειρικῆς προέβησαν ΦΙ-
ΛΙΝΟΣ ΚΩ, ὁ πρῶτος αὐτὴν δι-
πυνόμην. Δὲ τὴν λογικῆς αἵρέσεως,

EMPIRICÆ præfuit *Philinus*
Cous, qui primus eam à Rationali
separavit, occasione ab *Herophilo*
τῆς

A 2

2) Apud Galenum I. de usu partium T. I. p. 370. Καρχηδονίου.

ὡς ἀφορμαὶ λαβὼν ὡς ἡρώδι-
 ΛΟΥ ἔκ τε ἀκρῆς ἐγένετο. b) Θεί-
 λοντες δὲ ἀπαρχαίζον ἐαυτῶν τὴν αἵ-
 ρεσιν, ἵνα ἡ πρεσβύτερα τῇ λογικῇ,
 ἈΚΡΩΝΑ πὺν Ἀκρωγαντῶν φασὶν
 ἀρξάμεν αὐτῆς. μετὰ Φιλίνο ἐγένε-
 το ΣΕΡΑΠΙΩΝ Ἀλεξανδρεὺς, c) εἶτα
 ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΙ δύο, Πατὴρ π καὶ υἱὸς
 Ἀνποχῆς, μετ' ὧν ΜΗΝΟΔΟΤΟΣ
 καὶ ΣΕΞΣΤΟΣ, οἱ καὶ ἀκρῶς ἐκρά-
 τυναν αὐτήν.

suo præceptore accepta. Cum
 autem suam hæresin ab antiquitate
 vellent commendare, ut esset Ra-
 tionali vetustior, *Acronem* Agri-
 gentinum ei dedisse initium dixe-
 runt. A Philino *Serapion* Alexan-
 drinus ea secta floruit: Dein *Apol-
 lonii* duo pater & filius, *Antioche-
 ni*. Hos secuti *Menodotus* & *Sextus*
 exacte eam corroborarunt.

Μεθοδικῆς δὲ ἡρῆς μὲν ΘΕΜΙΣΟΝ
 ὁ Λαοδικεὺς τῆ Συρίας, παρ' Ἀσκλη-
 πιάδα ἔκ λογικῆ ἐφοδιασθεὶς εἰς τὴν
 εὔρεσιν τῆ Μεθοδικῆς αἵρέσεως. ἐπ-
 λείωσε δὲ αὐτὴν ΘΕΣΣΑΛΟΣ ὁ Τραλ-
 λιανός. οἱ δὲ μετὰ τῆς ΜΝΑΣΕΑΣ,
 ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ΠΡΟΚΛΟΣ, ΑΝΤΙΠΑ-
 ΤΡΟΣ. Διεστίασαν δὲ οὗτοι πῶς
 ἐν αὐτῇ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ὁ Μιλήσιος
 καὶ ΜΕΝΕΜΑΧΟΣ ὁ Ἀφροδισιεὺς, ἔ-
 ΣΩΡΑΝΟΣ ὁ Ἐφέσιος.

METHODICEN *Themison* La-
 odicenus Syrus incepit, qui ab *Ascle-
 piade* Rationali occasionem nactus,
 ad Methodicæ sectæ inventionem
 se contulit. *Thessalus* Trallianus
 eam perfecit. Post hos *Mnaseas*,
Dionysius, *Proclus*, *Antipater*. In ea
 autem de quibusdam dissenserunt
Olympiacus Milesius, *Menemachus*
Aphrodisiensis & *Soranus* Ephesius.

Ἐγένετο

- b) Herophili sectæ additi laudantur apud Galenum & alios Alexander Philalethes, Andreas, Apollonius Mus & alter Byblas, Aristoxenus, Racchius, Cajus, Callianax, Callimachus, Chrysermus, Demetrius, Demosthenes Philalethes, Dioscorides ὁ Φακῆς, Heraclides Erythraeus, Mantias, Philinus, Zeno, Zeuxis Tarentinus. Vide supra in Chrysippo, p. 117. seq. & Dan. Clericum Hist. Medicinæ p. 323. seq.
- c) Præter Serapionem Empiricos memorat Celsus in præf. Glauciam & Heraclidem Tarentinum, quibus ex Galeno Dionysium & Critonem, Calliclem, Diodorum, Lycum, Æschrionem, Philippum aliosque & ex Diogene Laërtio Menodotum, Theudam, Herodotum Tarsensem, Sextum & Saturninum Cythenatem licet addere.

Ἐγένοντο δὲ ἱκανοὶ καὶ ὀπισθοθεταὶ
ὡς ΛΕΩΝΙΔΗΣ ὁ Ἀλεξανδρεὺς. καὶ THETICI, quasi *adjunctores* dixe-
ἰκλεκτικοὶ ὡς ἈΡΧΙΓΕΝΗΣ ὁ Ἀπα- ris, ut *Leonides Alexandrinus*,
μὲν τὸ Συρίας. & quidam ECLECTICI, ut *Archi-*
genes Apameensis Syrus.

Herophilus, Paxagoræ discipulus vixit tempore Diodori Croni, diale-
ctici adeoque subpar Aristoteli, ut notavi ad Sextum Empiricum 2.
Pyrrhon. sect. 245. ubi narrat eum Diodori argutiolas, qui brachi-
um luxatum habebat, lepida instantia regarduisse. Medicus & Chi-
rurgus celebratissimus. Idem artemiranda motus omnes & pulsus hu-
mani corporis in musicos pedes discevit per ætatum gradus: & ve-
narum pulsus rythmīs Musicis asseruit moveri, teste Plinio XI. 37.
& XXIX. 1. Tangunt & Vitruvius lib. 1. cap. 1. & Varro apud
Gellium III. 10. ubi per Medicos Musicos Herophilus intelligitur,
Censorinus de die natali c. 221. Achilles Tattius in Aratum p. 89.
Martianus Capella lib. 11. p. 314. Herophilum de pulsum ryth-
mis citat Galenus lib. 1. de dyspnoea c. 27. & lib. de pulsibus sæpi-
us. Ejus διατητικῶν Sextus Empiricus XI. contra Mathematic. c. 50.
Ejusd. in Aphorismos Hippocratis, Galen. T. v. p. 329. Vid. lib. 14.
hujus Bibl. c. xvii. p. 576. Galeno, Aetio, & Coelio Aureliano lib. 14.
Chronion c. viii. ex lib. ad Hippocratis Prognosticum, citatur.
Eundem tamen Galenus lib. 14. De differentiis pulsum, ubique ob-
scure fuisse scribit. Is autem herbarum maxime fuit studiosus,
unde & ab eo dictum ferunt, quasdam etiam calcatas prodesse,
ut scribit Plinius lib. xxv. cap. 11. ubi illum vocat clarum medicina.
De quo & tu eundem vide lib. xxvi. cap. 11. & Galenum lib. 11.
Therapeutica. Eidem plurimum debet Anatomice, adeo ut
Anatomicorum Evangelista dicatur Gebrieli Fallopio. Tertullia-
nus c. x. libri de anima: *Herophilus ille medicus aut tanius, qui sex-*
centos exsecravit ut naturam scrutaretur, qui hominem odit, ut nosset.
Hic ἐν τῷ ἀνατομικῷ citatur à Galeno T. III. p. 238. & de ner-
vorum anatome, T. v. p. 382. Illum quoque laudat Coelius Au-
relianus lib. Oxeon 11. cap. xxv. ex lib. xii. de Passionibus, & in
lib. item tertio Chronion cap. xi 11. ex libris Carationum: & Ae-
tius Tetrab. 11. Sermone tertio capite, xlv. ex libro de oculis.

Herophilum equarium medicum memorat Valerius Max. IX. 15. 2.

Harpalus, vide *Harpalus*.

Hesiodum, uti *Orpheum* quoque, *Musæum* & *Homerum* vatum ut antiquissimos, ita optimos, multa de herbarum vi & potentia curiosius prodidisse scribit Plinius lib. XXV. c. 11. & vident ubique qui in eorum libris versantur. Et *Orpheum* quoque tradit Galenus de antidotis lib. 11. de antidotorum compositionibus scripsisse. Eumque in re medica citat Plinius lib. XXVIII. cap. IV. & alibi sæpe. Sed & Pausanias in *Bœoticis* scribit modum invenisse quo mortis medicamenta adhiberentur. Et de *Musæo* & *Hesiodo* nonnulli Plinius lib. XXI. cap. VII. ubi de polio herba loquitur, & de *Hesiodo* idem Plin. lib. XXII. c. XXII. Sed & ipsum *Hesiodum* plurimum in medicina valuisse scribit Plutarchus in *Symposio* septem sapientum. Quod hinc (inquit) manifeste apparet, quod non indiligenter nec perfunctorie de victus ratione, de vini temperamento, de aquarum vi, de balneis, de foeminis, de concubitus tempore, de infantium in cunis obligatione, & de cubitu differit. Hincque dicit ipsum *Hesiodum* in eo versu,

Ὅσων ἐν μαλάχῃ π καὶ ἀσφodelῷ μέγ' ὄνηται.

Quo ut videmus de malua & asphodelo loquitur, ad rem medicam respexisse. Ut interim non prætermittam *Linum* Chalcidensem, vel ut plures volunt, *Thebanum* & ipsum antiquissimum vatem, qui libros scripsit de fructuum & animalium natura. Sed *Homerus* præ cæteris omnem medicinæ disciplinam probe se novisse palam ostendit. Nam cum medicina bifariam dividatur, est enim alia theorica, id est, speculativa, sive contemplativa, alia practica, id est, activa: Rursus speculativæ sunt partes duæ, una σημειωτική, id est, significativa, quæ videlicet in signis ac notis contemplandis versatur, ex hisque bonum aut malum ægrotantibus, aut etiam non ægrotantibus prædicit: altera αἰτιολογική, id est, causativa, quæ scilicet in causis considerandis vertitur. Activa verò quæ operationibus constat, plures habet partes, scilicet διαιτητικήν, quæ victu medetur, χειρουργικήν, quæ manu, Φαρμακευτικήν, quæ medicamentis. Has omnes *Homerus* in suis libris non leviter, nec obscure attigit, ut pluribus ostendit Tiraquellus p. 274. sq.

Hicestum

Hicesium Strabo xii. p. 580. testatur patrum suorum ætate scholæ celebri Medicorum Erasistratorum Smyrnæ præfuisse, quæ Strabonis temporibus jam defecit. Idem Tertulliano c. 25. de anima & ci-tatus Athenæo sæpiuscule & nominatim ex libro *περί ὑγιᾶς* sive de alimentorum materia VII. p. 294. Laudat & Plinius tum alibi tum xxvi. 4. ubi non parvæ auctoritatis medicum appellat, ejus de conditum vini, xiv. 19. & indice libri xv. Binos in hunc Hicesium numos refert Vir clarissimus Richardus Mead p. 60. Ex his primus æreus, moduli tertio majoris. In adversa area caput muliebre Isidis laureatum, perinde ut in primo Zeuxidis nummo. In averfa: ΣΥΤΡΝΑΙΩΝ ΙΚΕΣΙΟΣ; ut sacerdos Aesculapii hic inscriptus. Adest enim, ut in primo *Zeuxidis* Herophilei nummo, simulacrum *Aesculapii* simili plane typo; nisi quod ante simulacrum non conspicitur *astrum*, neque extat pone humerum *bacillus*; quæ non modo in *Zeuxidis*, sed etiam in *Jatro-dori*, & *Atbenagore* nummis comparent. Desunt autem, ut in hoc *Hicesii*, sic in illis quoque *Jasonis*, *Pasicratidis*, *Metrodori*, & *Hermogenis*. At in iis, *Apolloniani*, & *Sampsonis* nomine insignitis, *bacillus* quidem, sed non *astrum*, adspicitur. Ea nimirum apud veteres fuit diversitas in symbolis eidem Numini attributis. Ut Veneri in numis familiæ Juliæ apud Vaillantum n. 11. & 25. & in Æmiliæ n. 13. & 14. nec inauris adest nec monile: Hygiæ sive Saluti in familiæ Junia numis inauris deest & corona, quibus in aliis ornatur. At quid si dicamus, Herophileos Aesculapio suo *astrum*, ut sectæ indicium, Erasistrateos non item, adfinxisse? Mihi sane, quantum ex nummis hæcenus inspectis observare potui, vero haud dissimile videtur. Nihil autem certi de hac re in præsentia statuo; sed potius ut conjecturam deliciarum hujusmodi studiosis propono, dum amplior nummorum copia magis exploratum aliquid, ansamque discernendi præbeat. *Hæc vir laudatissimus Richardus Mead.*

2. Nummus æreus moduli tertii. In adversa area: Caput curvatum *Matris Deorum Sipylenæ*, ut in secundo *Zeuxidis*.

In averfa: ΣΥΤΡΝΑΙΩΝ ΙΚΕΣΙΟΣ. Idem ille *Hicesius* medicus, hic quoque ut sacerdos *Isidis*; cum eadem, ac in parili nummo *Zeuxidiano*, *stantis Isidis figure*.

Hieras, vide Heras Cappadox.

Hieremias Thriverus Brachelius, Germanus, qui Commentarios in primum librum Aphorismorum Hippocratis, & alia scripsit.

Hieron, vide Heras Cappadox.

Hieronymus Accorombonus Eugubeus, qui scripsit librum de Catharro, & tractatum de usu & natura lactis.

Hieronymus Baldungius Tigurinus, cujus extant quædam opera.

Hieronymus Brunswigius.

Hieronymus Cardanus Castel. Mediol. defunctus A. 1576. vir certe multæ lectionis, & omnifariæ eruditionis, cujus est liber vagantium morborum, de re venerea, de medicinæ regulis, Contradictentium medicorum, in quo opere secutus est vestigia Petri Aponensis in Conciliatore: Et de malo recentium medicorum medendi usu, & aliis multis, quos ipse collegit in libro in id privatim edito, cui titulus est Ephemerus. Vita à Gabr. Naudæo scripta & Cardani liber de libris propriis ad Nicolaum Siccum præmittitur operibus ejus, junctim editis Lugd. 1663. fol. decem Voluminibus.

Hieronymus Castellus Ferrariensis medicus, orator & poëta egregius, apud Liliū Gyraldum, poetarum nostri temporis lib. 1.

Hieronymus Feroldus, ad quem extant multæ epistolæ medicinales Aloysii Mundellæ.

Hieronymus Fracastorius, Veronensis, vir summus, extinctus A. 1553. Opera ejus collecta à Paulo Rhamnusio, editaque Venetiis 1555. 4. in quibus poëma Siphylis, de morbo Gallico, quod admiratus est Julius Cæsar Scaligr.

Hieronymus Gemusæus, Helvetius, cujus extant Annotationes in Paulum Æginetam.

Hieronymus Manfredus, cujus est Centiloquium medicorum & infirmorum.

Hieronymus Montuus, cujus liber est de humorum differentiis.

Hieronymus Savonarola, qui de vermibus scripsit. Ita Tiraquellus. Sed liber de vermibus Venet. 1498. fol. editus, Joannem Michaëlem Savonarolam, Hieronymiævum, Ducis Ferrariensis archiatrum habet auctorem, qui A. C. 1441. diem obiit.

Hieronymus Tragus, cujus extat Herbarium Germanicum.

Hierophilus de quo supra in Agnodice.

Hiesus

Hiesus, qui & Iesus, & Iesui, de quæ infra.

Higinus, Plinio lib. xx. c. xi. & lib. xxi. c. ix.

Hilarus. vide in Calpurnio.

Hildegardis de Pinguia cujus quatuor libri Physicorum cum Trota sive Trotula Salernitana & aliis Medicis antiquis Latinis prodire Argent. 1533. 1544. fol. apud Clariss. Caveum male distinguitur ab Hildegardi Abbatis Monasterii S. Ruperti in monte *ad Bingiam* sive in *Pingia*, prope Rhenum fluvium circa A. C. 1180. cujus Revelationes habemus. Vide Bibliothecam maximam Patrum edit. Lugd. T. 23. p. 590. F.

De *Hippocrate* illo magno, Coo, Medicorum principe satis multa dicere me memini lib. 11. hujus Bibl. cap. xxiv. Quoniam autem nostra ætate acris de summi illius Viri religione contentio agitata est à præclaris ingeniis, aliis ad Atheos eum audacter adscribentibus, *) aliis, quibus non sine causa adsentior, remouentibus **) à tanto viro tam indignam mente bene sana sceditatem: placet hoc loco cum lectore communicare, quæ nuper in manus meas incidit diatribam *Joannis Stephani*, Bellunensis, Medici Veneti, illique quasdam notationes locorum Hippocratis, ad pietatem ejus confirmandam adspargere.

*) Nic. Hieron. Gundlingius T. 2. Otiorum Germanice editorum c. 2. & in declaratione suæ de atheismo Hippocratis sententiæ, hæc Bibliothec. XXIX. p. 802. sq. contra Gœlikium, & in Gundlingianis, Germanice itidem vulgatis parte XXII. & XXIII.

**) Andreas Ottomannus Gœlike oratione inaugurali habita Duisburgi An. 1713. & in bist. Medicinæ universalis parte V. & D. Dan. Wilhelmus Trillerus in Hippocrate Atheismi falso accusato, Rudolstadtii 1719. 8. quam eruditam diatribam mihi pro benevolentia sua inscribere est dignatus, & in novis litterariis Lipsiensibus An. 1721. pag. 151. seq. ubi respondet ad objecta C. V. Joannis Clerici T. 15. Bibl. veteris & novæ. p. 428. sq. D. Jo. Andreas Schmidius in diss. de Theologia Hippocratis, Helmstadii edita in 4. Caroli Drelincurtii Orationem Græce dictam Lugduni Batavorum, & versam Gallice de Convenientia Hippocratis cum sacris litteris, laudat Basnagius Bclloyallius in Hist. operum eruditorum An. 1689. Aprilis p. 186. sq.

HIPPOCRATIS COI
THEOLOGIA,
IN QUÆ
PLATONIS, ARISTOTELIS, & GALENI
placita Christianæ Religioni con-
sentanea exponuntur.

AUCTORE
JOHANNES STEPHANO,
JATROPHYSICO VENETO.

*Ad editionem Venetam A. MDC XXXVIII. 4. apud Hæredes
Johannis de Salis.*

CAP. I

Quod DEUS humanæ princeps sit causa Naturæ.

Egregie magnus ille Alexander, cum in Jovis Ammonis templo à Vate dictus esset Jovis filius, nihil mirum, inquit, nam Jupiter omnium quidem natura Pater est, at ex iis optimos quosque peculiariter suos facit. Nec inscite Parmenides, unum esse id, quod est, constanter asseruit, si quidem testante Simplicio, quod vere per se, & maxime est, unum, nempe Deus est, cætera, quæ sunt, haud simpliciter, sed aliquid sunt, quum derivatam habeant substantiam. Et sane quidquid in hac rerum immensitate consistit, triplici ordine distribui, compertum est; Quædam enim duntaxat existunt, ut elementa, & inanimatorum genus omne: quædam vita, motuque fruuntur, quædam præterea intelligendi sublimitate perficiuntur. Universa hæc natura quodam ordine continetur, ordo autem ad unum primum adspirat, quare singula ad unum primum referri necessum est: Primum autem in aliquo genere reliquorum, quæ sub illo genere coercentur, causa est; hæc vero cum sui similitudinem, & characterem imprimat, par est, ut primo, maxime que sit, vivat, & intelligat: Atqui hujusmodi Deus est, quum sua sit Uti-
lia, Vita, Intelligentia. Quamobrem ad Deum, utpote ad primum πρῶτον
primum

primum quod est, primam vitam, primam intelligentiam referuntur singula, ab eodemque pendent. Cui quidem sententiæ ne Aristoteles a) quidem renititur, nec Author libri de causis. b)

a) Lib. XII. Metaph.

b) Nec Hippocrates lib. de principiis, edit. Lindemii T. I. pag. 112. cum dixisset, *πῶς τῶν μετεώρων*, de rebus Divinis ac coelestibus, non esse sui instituti exponere, sed tantum de hominis & animantium constitutione; subjungit de natura rerum ita se sentire, ut (sub primo summo motore) naturalia quatuor ponat principia, agens unum & spiritum veluti plasticum præditum cognitione: cetera patientia. Agens ipsi est calidus *aether*. Pro cæteris tribus patientibus, alibi unum tantum, *aquam* appollat, ut lib. I. de diæta. vide T. I. p. 182. 185. 197. 201. 204. seq. 263. seq. et si quatuor rerum elementa ponit ex communi sententia T. I. p. 284. *Aetherem* ita describit: *δοκέει δὲ μοι ὁ καλεῖσθαι θερμὸν, ἀθάνατον εἶναι καὶ νοεῖν πάντα καὶ ὄρεν καὶ ἀκύνει καὶ εἰδέναι πάντα ὅσα ὄντα καὶ τὰ ἐσόμηναι. τὰτο ἔν τῳ παλαιοῖ, ὅτε ἐταρράχθη πάντα, ἐξαχώρησεν ἐς τὴν ἀνωτάτω περφορὴν, καὶ ὁμοῦναί μοι αὐτῷ δοκέεισιν οἱ παλαιοὶ αὐτῶρα. Videtur mihi quod calidum vocamus immortale esse, & cuncta (quæ facit) intelligere & videre & audire & scire omnia, tum quæ in præsentia sunt tum quæ inde nascitura sunt. Hujus maxima pars cum *Chaos* conversi (à DEO primo motore) ageretur, in supernam circumferentiam secessit. Et videntur mihi ipsi veteres *Aethera* nominasse. Quodque hæc necessario ita sint intelligenda, constat vel exinde, quod paucis interjectis subjungit: *κυκλειομένων δὲ ταύτων, ὅτε ἔν τεταρράχθη, ἀπεκλείσθη ἔθ' θερμὸν πᾶν ἐν τῇ γῇ ἄλλοθι*, ubi oportet causam *ταρράχης* & *ἀποκλείσεως* moventem intelligere, æthere ipso majorem ac sublimiorem DEUM, quam in toto illo de principiis libello nisi præsupponas, rationesque motus & digestionis materiæ sub motore aliquo sapiente describi ab Hippocrate nisi observet, scopas dissolutas legere te existimes. Hæc DEI primi motoris lex est, de qua initium libri de genitura T. I. p. 124. *νόμος δὲ πᾶντα κρατύνει. Lex firmat omnia* itaque cum libro I. de diæta T. I. p. 182. seq. sententiæ de duobus principiis suis naturalibus, igne & aqua, uberius expoluisse; motusque eorum & mixtiones ac fermentationes descripsisset, subjungit: *καθ' ἃ μὲν πρῶτα σιν, ἐκ οἰδασιν, ἃ δὲ πρῶτα σιν, δοκέεισιν εἰδέναι, καὶ θ' ἃ μὲν ὄρεωσιν, ἔ' γινώσκουσιν, ἀλλ' ὁμῶς αὐτοῖσι πάντα γίνεται δι' ἀνάγκην θεῆην, ἣ ἃ βέλονται καὶ ἃ μὴ βέλονται. Ad quod exemplar faciunt, non sciunt: quæ faciunt, scire videntur, & quæ vident, non cognoscunt.* (Unde patet illud *νοεῖν πάντα* in lib. de principiis non ita universaliter intelligendum.) Attamen omnia ab ipsis sunt PER NECESSITATEM DIVINITUS IMPOSITAM, & quæ volunt & quæ non volunt, solus hic locus suf-*

2. Hoc autem interesse videtur, quod uti Deus singula creando suam cuique naturam communicat, ita vitam intelligentiamque formæ perficientis instar; quod sane manifeste constat, siquidem suam singulis substantiam nullo supposito impartitur, vitam autem, intelligentiamque præjacenti jam substantiæ insinuat, inseritque, quæ ideo actus perfectionisque sunt instar, quod substratam instruunt, exornantque substantiam.

3. At Peripateticus aliquis ab Alexandreo Auditorio possit objicere: Deum hyperusium Mundum movere, & regere uti finem (æquum enim est, ut nobilioris causæ nomine dignetur) quare à mundano hoc opere facile vindicatur. Cui responsum volumus; dum cælorum motrices Intelligentiæ in suum Creatorem intuentur, moventque singulæ suos orbes divinitatis radio collustratæ, ut illius imperio obsequantur, suasque actiones referunt ad primæ causæ gloriam, movere quidem Deum, ceu finem: ut efficientem vero, quia illis vim movendi suos orbes, & motu universitatem gubernandi concessit. Id quod Simplicius plane asseruit, immo alios perstrinxit, qui aliter sensitse Alexandrum arbitrati sunt. Qua enim tenus, inquit, Deus movet cœleste corpus, omnium, quæ sub Luna sunt, effectiva causa existit: quatenus vero Intelligentias ut appetibile & considerabile movet, finis est. Cæterum licet hæc mundi concinnitas, & spectata in singulis pulchritudo Authoris sui immensitatem, & sapientim præclare demonstrent, (scite enim Trismegistus in Poëmandro, c) inquit, cum statuam, & imaginem absque Fabro, & Pictore fieri, nullus audeat asseverare, miram Mundi hujus constitutionem sine conditore constituisse putabimus?) Unum tantum hominem Galenus contemplatus, ejusque structuram, mirari primum, tum exclamare cœpit, à natura mortali tam admirabile opificium effingi non potuisse, sed à Deo, aut sapientissima Intelligentia: cum enim tam incredibili artificio omnia concinnata, atque connexa videret, non potuit non erigere oculos in cœlum, & divinius sapere. Propterea scripsit, se Commentarios de humani corporis natura, ceu hymnos quosdam conditori suo composuisse, d) propterea quod ex his appareret, quænam ipsius Creatoris sit sapientia, quæ

sic ad absolvendum ab Atheismo Hippocratem, & ad demonstrandum, quod supra illud *Σεμνὸν* suum sive ignem, agnitus ab ipso fuerit rector & motor universi DEUS. Sed existat locus alter etiam clarior qui asseretur infra ad §. 5. p. 196.

c) Cap. 5.

d) Lib. 3. de Usu Partium. Cap. 10.

quæ bonitas, quæ virtus, ignoratio quorum summa est impietas. Quod enim, inquit ille, cultu convenienti exornarit omnia, nullique bona inviderit, id perfectissimæ bonitatis specimen esse statuo: Invenisse autem quo pacto omnia adornarentur, summæ sapientiæ est: At effecisse omnia quæ voluit, virtutis & potentiæ est invictæ.

4. Possitne Moses de Deo præstantius quicquam effari? Possitne Theologus? Ecce ut ex visibilibus invisibilia Dei cognoscit. Ut per creaturam Creatorem colligit, & colit? Rotuitne Plato ab Ægyptiis divinius quippiam ediscere? Ille Moses Atticus perhibetur, quod scripserit, per Ideam Deum effecisse Mundum: verum materiam fingit Deo synchronam, & contemporaneam, quasi sine materia non potuerit Mundum procreare: Materiæ adjungit Ideam, sive sapientiam, ut in pondere, numero, & mensura opus tam perfectum conderetur; quam tametsi expungere conatur Aristoteles, quod sapientia tota in contemplatione sit posita, contemplatio in se, & intra se vertatur; efficiens extra, & in alio: defendi tamen potest, & certa ratione stabiliri. Nam si sublunaria omnia ad cælestia referuntur, hæc autem ad primum Motorem, quum in habentibus ordinem ad unum primum sit perveniendum, necessum est, ut quidquid ortum subit, naturam suam induat derivata à primo motore virtute, qui omnium Author est. Quum vero unumquodque agat juxta naturæ suæ modum, & ingenium, Deus autem naturæ summæ intellectualis sit, intelligendo agit, sicut ignis, qui igneæ est naturæ, agit urendo. Atqui non posset Opifex rerum omnium productionem moliri, ni singulorum formas, & Ideas in se contineret. *Pulchrum pulcherrimus ipse*

Mundum mente gerens, similique in imagine formans.

Quamobrem connatum exemplar eorum, quæ fiunt, Deum circumferre mente, non est absurdum, connatum, inquam, non separatum, quale Xenocrates finxisse creditur, quod sibi Deus ob oculos ponat, aliquid in nostrate hoc Mundo creaturus.

5. Sed ad Galenum revertamur, qui summi Opificis providentiam in humano corpore condendo conclusit earum rerum similitudine, quæ ab hominibus fiunt. e) Nam, inquit, si fines ad quos fabrica hæc (loquitur de humano corpore) constituta est, connumeraveris, eosque omnes affectum esse Opificem deprehenderis, quid aliud quam evidentem ejus

Bb 2

magni-

e) Lib. 9. cap. 8. de Hippocrat. & Platonis placitis.

magnitudinem, potentiamque cognoscere? Quocirca (paulo post insert) temerariam; ac fortuitam, neque artificialem causam fabricæ nostri corporis existimare, absurdum est. Quibus sane veteres quosdam Physicos perstringit, ut puta Democritum, qui omnia temerario quodam Atomorum congressu conflare credidit, carpit & Hippocratem, qui naturam nostræ creationis opificem facit, non assurgit ad Deum. Sed ut libere dicam, negligenter admodum in hac re, alioquin oculatissimus, connixit. Hippocrates enim tam præclare de Deo, quam quivis alius. Ita enim ille. f) *De fæminea vero natura hac dico, sentioque, maximam quidem causam, & potissimum quid in hominibus esse divinum Numen, &c.* Unde scitissime colligit Calvus, Deum esse ex Hippocr. sententia potissimum Authorem, & præcipuam causam rerum humanarum. Cæterum lib. primo de victus ratione Deum tam conceptis verbis universæ naturæ conditorem efficit, ut nihil clarius. g) *Naturam, inquit, omnium Dii ornaverunt; quæ vero homines fece-*

f) Lib. de Muliebri Natura. T. 2. pag. 358. *μάλις μὲν τὸ θεῖον ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἄπτον εἶναι, ἔπειτα αἱ φύσεις &c.* Et paucis interjectis: *θεὸν δὲ τὸν ἀρχαῖος ἄνθρωπος χρονοῦντα πρῶτον μὲν ἐκ τῶν θεῶν ἀρχαῖου, ἔπειτα δὲ διαγινώσκοντα τὰς φύσεις τῶν γυναικῶν καὶ τὰς ἡλικίας.* Vocare autem videtur τὸ θεῖον Hippocrates, quæ divinitus immititur temperiem aëris, τὴν ἑωρήμενους ὑμᾶς, αἰὲρ κατὰς αἶσαν, ut cum Galeno interpretantur Fernelius, Gorhæus, Foësius, Ramazinus, alique. Ita lib. de morbo sacro T. 2. p. 329. *φύσιν δὲ τὰς ἐπεφασιν ἀπὸ τοῦ θεοῦ γίνεσθαι ἀφ' ὧν ἐτ' ἄλλα πάντα (νεσθήματα.)* Et p. 344. diserte nominat θεῖα illa à quibus morbi, solem, frigus, ventos. Naturam autem quam quisque habet in se, suoque corpore. Inde lib. I. de dieta T. 1. pag. 184. *πάντα καὶ θεῖα καὶ ἀνθρώπινα, ἀνω καὶ κατώ ἀμειβόμενα.* Lib. IV. de morbiac. 26. vocat τὰ ἐκ τοῦ ὕδατος. T. 2. p. 147.

g) Lib. I. de dieta T. 1. p. 190. Locus insignis quem integritate adscribam: *οἱ δὲ ἄνθρωποι &c.* At vero homines ex manifestis obscura considerare non novimus. Quam enim artibus utuntur similibus, quibus humanæ quæ in ipsis est natura, id ipsum non intelligunt. *θεῶν γὰρ νόος ἐδίδαξε μιμνῆσθαι τὰ ἐαυτῶν γινώσκοντας αὐτοὶ ποιεῖσθαι, καὶ ἔγινώσκοντες αὐτὰ μιμνῶνται.* Deorum enim mens edocuit ipsos sua ipsum imitari, ita ut cognoscant quæ faciunt, & non cognoscant quæ imitantur. *Legem quidem posuerunt sibi homines, ipsæ non cognoscētes de quibus sulerunt.* φύσιν δὲ πάντες (al. πάντες) θεοὶ διακόσμησαν. Naturam vero omnes Dii exornaverunt. *Quæ igitur homines sanciverunt, non eodem modo se habent, ne*

fecerunt, nunquam similiter semper recte, & non recte se habent, sed quæ Dii, semper eodem modo, & recte habent, &c.

6. Proh Deum immortalem, & adhuc erit aliquis, qui senem insinulet? Quis hinc vel singularem Dei providentiam non conjicit? Palam enim Deum singula juxta naturæ suæ meritum exornare, & perficere, quin in universo ordinis, & constantiæ, atque adeo naturæ authorem esse profitetur, ut nisi cæcus quilibet inspiciat piam, præclaramque Hippocratis mentem erga Deum. Hinc Plato, Deus, inquit, omnium rerum gignendarum ideas continens, easdem menti confert, mens ex præscripto Dei, animam Mundi docet, anima Mundi, semina, vegetalemque vim cum idoneis spiritibus parit, & condit, quam naturæ committit, per quam in materiem concinne paratam insinuantur, atque infunduntur. Deum enim instar centri esse, credidit Plato, circa quod circuli quatuor, Mens quippe, Anima Mundi, Natura, Materia. Ad hanc sententiam collineavit & Pergamenus, ubi scripsit, h) Deum scilicet instar summi Artificis, rerum seminibus agendi principium largitum fuisse, ut ex illius Mandato, atque præscripto propria obeant munera. Avicenna autem Galeni assecla †) ait, virili semini plus inesse formæ jussu Dei, quod hinc hominis formatio inchoatur. Formatricem vero, vocat unum ex Dei arcanis.

7. At vero naturam, dicet quispiam, passim inculcat Hippocrates. Ita sit sane. At qui naturam dicit, Dei providentiam insinuat, natura enim primum, & commune motus principium definitur, at quale hoc esse possit nisi a primo Motore? Aristoteli Natura modo ordo, modo ordinis causa dicitur in universo, i) sed quæ potest esse ordinis causa præter ordinatorem Deum? Huc respexisse videtur etiam, quando scripsit, recte fecisse naturam, quæ cœleste corpus, ortus atque interitus futurum expers, exemit à contrariis: Item, naturam id semper omnibus velle, quod est melius.

Unde Vates ingeniosus. k)

Hanc DEUS, & melior licet Natura diremit.

Quibus locis natura sumitur pro Deo. Lactantius Firmianus, Natu-

Bb 3

ra,

que recte semper, neque non recte: ὁμοῖα δὲ τοῖς ἑστέρας, αἰὲν ὁρθῶς ἔχου.
Quæ vero Dii sanciverunt, semper recte habent. Ita scripsit Atheum, nunquam crediderim.

h) Galen. lib. de format. fort. cap. 6, lib. 3, p. 19, cap. 2,

†) Lib. 3. Fen 19, cap. 2,

i) Lib. 1. de Cælo text. 59,

k) Ovidius,

ra, inquit, remota providentia, & potestate divina prorsus nihil est, quia cum Natura nascentiam quandam dicere videatur, necesse est mentem esse Divinam, quæ rebus omnibus sua providentia nascendi principium præbeat.

Huc accedere Mercurius ille ter maximus, Pythagoras, Plato: quos scimus naturam fecisse universale principium, vimque a prima causa per Coeli motum in alia corpora omnia diffusam, quæ etsi una sit, pro corporum tamen varietate suscepta fiat diversa.

Huc etiam Seneca, l) Plinius, Sextus Empiricus, & è recentioribus Scaliger concessere, naturam scilicet esse Deum ipsum, divinamque rationem toti Mundo, & singulis partibus insitam, omnesque recto ordine gubernantem. Et me hercle cum universa hæc mundi natura omnia continens, & per cuncta rerum meabilis Solis, & Lunæ, cæterorumque Siderum cursuram, temporumque vices, & oceani reciprocos temperans æstus, hancque rerum immensitatem rato ordine regens tam sapienter omnia gubernet, atque moderetur, fateri necessum est, Divina quadam mente architectatrice, & protectrice uti, quæ omnia recta ratione administret, & providenter tueatur; Hæc vero ipsius ratio lex est naturæ è summa mente, Deique numine profecta. Hinc Plato. Cum Deorum Sator, inquit, mundum, naturamque conderet, huic simul leges fatales indixit. m)

*O qui perpetua Mundum ratione gubernas
Terrarum Cælique Sator, qui tempus ab ævo
Ire jubes, stabiliisque manens das cuncta moveri.*

8. Absit tamen, ut cum Stoicis naturam cum Deo confundam, qui perinde ea differre scio, ac servum à Domino: Natura enim addicta, & veluti jugata materiæ; non potest, quin ejus in agendo imploret auxilium: At Deus immateriatus omnino, ut est supra fatum, ita supra naturam, quia extra motum, locum, & tempus (quibus affectionibus rebus causa materiæ inhærentibus continetur fatum, & natura) quare cum liberrius sit, nec materiæ insitus, alius à natura esse videtur. Accedit, naturam patiendi potius, quam agendi principium ab Aphrodiseo appellari, cui post Simplicium applausit D. Thomas hoc vel in Cœlo verum esse asseve-

l) Lib. 4. de Benef. cap. 7. Plin. lib. 2. cap. 7. Scaliger exercit. adversus Cardanum 1. 7. 17. 20. 278. 323. 339.

m) Boetius lib. 3. de cons. Philosoph.

asseverans, quod sine piaculo de Deo dici non potest, cum sit purissimus actus. Ad hæc natura est finita, & ad unum determinata potentia, utpote humani seminis ad hominem: at Dei indefinita, & infinita, agit enim liberrima non impedita, aut coacta voluntate. Denique Arist. ipse prodidit, naturam ipsam semper, quod melius est, quantum potest, efficere: hæc autem limitatio impotentiam quandam arguit, quam in Deo concipere sit nefas.

9. Ita tamen Stoicos rejicio, qui Jovem sui fati compedibus alligant, ut universalem illam potestatem per singula meabilem, quam communem appellant naturam, h. e. effectricem, & directricem singularis naturæ, summam Dei rationem esse concedam. Etenim ubi multa conspiciamur in unum finem disposita, atque coordinata, & in eum per sua Munera absque cognitione, & cogitatione tendentia, aliquam necesse est cogitare Intelligentiam, quæ & finem cognoscat, & ordinet omnia, siquidem ordinate disponere, intelligentis & sapientis est. Hinc Avenrhôis n), atque Themistius non errantis Intelligentiæ, opera Naturæ nuncupabant. Quare & Plato o) de Divinis agens ad naturalia descendit, vicinssimque naturalia percurrans ad Divina pertexit, quum hæc naturalium sint principia. Sed tempus est, ut huic disputationi colophonem imponamus.

CAP. II.

Quod spiritus omnia replet.

Ab universali quadam natura in proprios fines singulorum opera dirigi, apud Philosophos in confesso est: Illam Stoici spiritum nominatim appellarunt toti mundo infusum, qui varias sortitur appellationes pro varietate materiæ, cui se se insinuat, de quo in præsentiarum paulo diligentius nobis est edifferendum, ut Hippocratis nostri sententia, & quantum cum sacris litteris conveniat, constet.

2. Age ergo corpus cum Platonicis in solidum, & spiritale dividamus, hoc, quicquid oculorum aciem effugit, appellant, cujus quidem plures extant differentiæ: Nonnunquam pro anhelitu accipitur, ut apud Hippocratem p) spiritus frequentior dolorem, & accensionem significat in his, quæ

n) Lib. 12. Metaph. lib. I. de Anima cap. 23.

o) In Parmenide. In Timæo.

p) Libro primo Prognosticon, T. I. pag. 477.

quæ sunt supra diaphragma; Nonnunquam significat Animam. Unde Epicureus Vates: q)

*Spiritus eque feris humana in corpora transiit
Inque feras nostras:*

Medici pro suo usu spiritum vocant substantiam ætheream, minime conspicuam caloris & facultatis sedem, animæque cum corpore vinculum, primumque obeundæ functionis instrumentum.

3. Spiritum hunc transmudani Philosophi multifariam, dum illud Genesios, *Spiritus Domini ferebatur super aquas*, interpretantur. Quidam enim arbitrantur, r) eo Mosem æris elementum indicasse, aut ventum, cujus flatus, atque refflatus admirabilis est reciprocatio, cujus est ingenium super aquas efferri, quod quidem verbum (ferebatur) indicat. Appellari autem Spiritum Domini volunt, vel quod à Deo immissus esset, tunc enim naturales causæ, quæ flatus cierent, præsto nihil erant: seu quod ventus ille præpotens nimis, ac vehemens esset, Mo- sis enim mos est, ubi quippiam eximium significare vult, Dei nomen ad- jicere, ut cum Cedrus Dei, vel Civitas Dei dicitur.

4. Quidam haud ventum, aut aerem, at vim quandam vitalem s) & energiam, impressamque aquis fecunditatem intelligunt: Nec enim infrequenter mysticæ paginae, cum subitam quandam vim, & efficaci- am ad aliquid insigne patrandum significare volunt, Domini spiritu utun- tur, ut cum dicitur, Spiritum Domini in Samsonem irruisse, & discerpisse Leonem. Quo spectat & illud, Spiritum Domini sustulisse Eliam, & rapuisse Philippum. Idem vero Moses dicere voluit, in principio De- um vim indidisse aquis, ut intelligeretur, quæcunque postea facta fuis- sent, aliunde virtutem, nimirum à Deo suscepisse.

5. Nec defunt, t) qui per spiritus, Angelos notari autument, qui Coelos, maxime primum mobile pernici celeritate cient. Quo signifi- catu apud Regium Vatem scribitur: *Qui facit Angelos suos spiritus*. A- quarum autem nomine significari Coelum, non est novum, nec insolens, siquidem Coelum hebraice appellatur schamain, ab aquis deducto vocabu- lo.

q) Ovidius XV. Metamorphos.

r) Tertullianus adversus Hermogenem, cui applaudit Theodoretus quest. 8. in Genesim.

s) Chrysostomus Hom. 3.

t) Cajetanus.

10. Quare Cœlum crystallinum, quod primum mobile credunt, quum sit pellucidum, & perquam diaphanum, aquæ nomine rite donari poterit.

6. Avicennæ Interpres u) Intelligentiam quandam comminiscitur secundum Deum nobilissimam, quæ singulis assistit, nostraque potissimum dirigit munera. Ab uno, inquit, (hoc ceu protritum axioma apud Poenos est) prout unum est, non provenit nisi unum, atqui uni Deo maxime congruit unum esse, quatenus unum, quum omnium Deus sit simplicissimus, atque purissimus actus, quare à Deo non provenit nisi unum. Hoc autem non est nisi universalis Intelligentia cæteris Intelligentiis secundum Deum abstractior, puriorque: quarum essentia, & energia non modo à Deo pendet, sed etiam ab hac superiore Intelligentia, quæ Deum proxime est, atque adeo nobilissima. Huic sententiæ, Sacræ Geneseos verba accommodat (*& spiritus Domini ferebatur super aquas*) unde confici putat, atque concludi, spiritum hunc, quem Intelligentiam indigitat, ante terram, & aquam procreatum fuisse. Quod igitur à DEO, inquit, primum procreatum fuit, spiritus est, nempe spiritualis illa substantia à corpore abstracta, quam Arabes Philosophi à Deo primum emanasse, certo credunt. Peripatetici vero, qui mundum semper fuisse, & permanens arbitrantur, Intelligentiam hanc proxime à Deo pendere dicunt. Avicenna autem hanc simplicem Intelligentiam à Deo productam plurimum effectricem agnoscit, à qua cæteræ Intelligentiæ, mundanaque cuncta vim inspirante Deo fiunt, & gubernantur. Præterea homini felicitatem, supremamque beatitudinem contingere ex animæ copulatione cum universali hac Intelligentia, quæ dum hîc agimus, humanæ assistit animæ, ceu lumen solis, visui, existimat. Quæ etsi ingeniose proferuntur, digna tamen sunt, in quæ fiat acrior animadversio, neque enim Philosophus, aut Theologus admitteret; sed nobis, qui alio pergitur, parcere, temperareque visum est.

7. Sunt denique, x) qui per spiritum tria intelligi volunt, nempe Spiritum Sanctum, ventum, sive, aerem, aut vitalem quandam creaturam, qua universus orbis visibilis commovetur, & continetur.

8. Platonici vero spiritum hunc animam Mundi nuncupant, quæ ad sensum Maro. y)

Cc

Principio

x) Augustinus.

y) Virgil. 6. *Æneid.*

*Principio celum, & terram, camposque liquentes,
 Lucentemque globum Luna, Titaniaque Astra
 Spiritus intus alit, totamque infusa per artus
 Mens agitat molem, & Magno se corpore miscet.
 Hinc hominum, pecudumque genus, vitæque volantum,
 Et quæ marmoreo fers monstra sub aquore Pontus.*

Boëthius vero 2) eandem sententiam his modis eleganter expressit:

*In triplicis mediam natura cuncta moventem
 Connexens animam per consona membra resolutæ,
 Quæ cum secta duos motum glomeravit in orbes,
 In semet reditura meat, mentemque profundam
 Circuit, & simili convertit imagine Cælum.*

Animam Mundi mediam appellat, quod inter DEUM & hominem media est; triplicis vero naturæ dicitur ob triplicem operationem, quæ Deum, & semet ipsam cognoscit, & orbem convertit.

9. Sive igitur spiritus iste Deus sit; tertia scilicet persona Trinitatis, quemadmodum Græcorum, & Latinorum Patrum pars maxima credit, *) sive vis, & potestas illius per totum orbem diffusa, Hippocrates Platonici, & Christianis Theologis apposite, & accommodate locutus est, scribens ab hoc repleti omnia, temporumque vices, & discrimina peti, Solemque, & Lunam perpetua vertigine circumferri. *Quid autem, inquit, sine hoc sit tandem? Aut cui rei non adest?* 2) *Omne enim quod inter Cælum, & terram est, spiritu repletum est, hic & hyemis, & æstatis causa est. Quin & Solis, & Luna, & astrorum omnium cursus per spiritum procedunt. Quare Solis perpetuum cursum Spiritus, & æther perennis, & tenuis esse facit, &c.* Hæc Hippocrates, quibus certe non aërem, qui nos ambit, & quem inspiramus, non flatum ex terrena exhalatione manantem intellexit, sed latentem præterea energiam per singula meabilem, quæ ut cælorum motus moderatur, perpetuatque, ita temporum vicissitudines parit.

10. NOR

2) Lib. 3. Metro 9.

*) Plurimum quidem interest inter has duas sententias, neutra tamen ita comparata, ut qui alterutram amplectatur ideo Atheismi sit reus. Vis certe illa & potestas quantacunque quam ætheri Hippocrates tribuit. tamen à DEO dependere, & *Divina lege* agere ponitur, periude ut à Christianis Philosophis qui naturas plasticas in Philosophiam induxerunt.

a) Hippocrates Lib. de Flatib. cap. 5. T. 1. pag. 402.

10. Non defuere, b) qui difficili hac sententia impliciti tamquam Dædali labyrintho, librum hunc Hippocratis esse negarunt. At cum liber iste multis aliis, ut de Arte, de Veteri Medicina, de semine, de Natura humana, de pueri natura, &c. similis sit, neque quoad *ἔξω* Hippocrate indignus, omnino pro genuino agnoscendus. Spiritum hic tandem vultuosi, & indignabundi aërem interpretantur, verum è tanta difficultate tuti prius non enatant, quam multigenis atoporum fluctibus obruantur. Qui enim aër omnia replet? Ignis enim sub Luna subest, qui coelorum motu agitated huc demittitur, ut cum cæteris elementis mixtus misceat, & generationis fiat parens. Quis Solem, & Lunam perpetua vertigine motet? Nemo, nisi infantissimus, & qui dedita opera rerum ordinem turbet, aërem tantum habere virum, ut agat in coelestia, admittet. Scitum est, coelestia peregrinis impressionibus non esse opportuna, quod materia communicent, quæ vicissim mutua pugna configunt. Nefas sit igitur, scitissimum senem tam supinæ ignorationis insimulare, qui optime norit, aëri superesse ignem, ut docet lib. de Principiis, inferioremque hanc naturam supernis esse subditam lationibus. Impossibile est, ait Aristoteles c) Cœlum moveri ab aliquo in terra existente. At vero Plato non decere, dixit, rem antiquiorem a postgenita regi. d) Audenter igitur asserendum hic pro spiritu divinum Numen per totum orbem diffusum intelligi, quo tum sunt, tum foveantur omnia. Subest enim homonymia, ad quam non colimantes alii in scopulos offenderunt.

11. Ecce Jupiter, qui Cœlum, terramque replet, cujus omnia plena: In quo sumus, vivimus, movemur. Jure igitur scripsit senex, sine eo nihil fieri, & rebus omnibus adesse. Quia enim quidquid est, primæ causæ est participatio, quæ universa disponit, & reliquis vim tribuit, rectissime Theologi Deum ubique esse per essentiam, præsentiam, & potentiam pronunciarunt. Quid quæris?

Deus ipse apud Hieremiam; *Numquid, inquit, non Cælum, & terram ego impleo?* Ad hæc, spiritum Domini replese orbem terrarum, sacre paginæ tonant. Scire tamen licet, generalem hanc causam rebus hisce, quæ moventur, externam esse, neque veluti partem intimam earum essentiam constituere, tametsi alio quodam intellectu dicatur Deum

Cc 2

per

b) Valleriola comm. in lib. de Flatibus: Theod. Zwingerus comm. in lib. de Flatibus.

c) Lib. de Animal, motu.

(d) In Timæo.

per essentiam in singulis esse, quatenus immensitate sua omnia replet, conservat, datque, ut operentur. Deus est omnia, inquit Parmenides, quia omnia continet. Desinant Platonici posthac Præceptorem suum divinum appellare, suspiciant, & admirentur Hippocratem Platone ut antiquiorem, ita diviniorem. Unde putas, animatum esse mundum, didicisse Platonem, nisi ab Hippocrate, quem sæpe citat.

12. Sic enim libro primo de Diæta. e) *Ego tamen hæc secundum rationem exponam: Animalia enim sunt & illa, & hæc, & neque Animal mori potest seorsum ab omnibus, totum enim moreretur (nempe mundus) neque quod non est generari, quum non sit, unde generetur. Sed augentur omnia, & minuantur ad summum, ad minimum quantum ejus fieri potest.*

Quo loco Hippocrates non modo animatum esse Mundum, verum etiam nullum omnino corpus interire, neque fieri quod prius non erat, probat, cæterum permixta, & discreta effici, atque permoveri.

*Nec perit f) in toto quicquam, mihi credite, Mundo,
Sed variat, faciemque mutat.*

Quæ sententia à Philosopho subinde convellitur.

Galenus Hippocratis applausor, mundum ab hoc spiritu gubernari habuit pro confesso.

13. *Propterea, quis, inquit, tam demens audeat negare, esse quandam mentem cujus vis sit admirabilis, omnes terras permeantem, & in omnes partes diffusam? Sed nulla est pars mundi terra ignobilior, igitur per universum diffusum esse spiritum illum vivificum, ratum sit, & constans.*

14. Non me præterit, spiritum hunc, quem Zeno 'ignem', Hesiodus Amorem, mundi totius opificem appellat, Peripateticos invitos audire, quia si natura sit vis genitrix, & genitorum conservatrix, quæ quotidie nova coelitus influit, Astrorum, potissimum Solis motu excitata, quid opus est substantia permanente genitrice, & conservatrice? Una posita tollitur altera. At sensus quotidie novam influere demonstrat. Quare non est, quod spiritus iste feriatus introducatur. At nos ex ordine, & immutabili constantia una cum Hippocrate hunc spiritum arguimus, atque admittimus, quo universum rite gubernatur, & singula in proprios fines, quos ipsa non cognoscunt, diriguntur. Nec tamen cum Platonici Animam mundi, aut cum Avicenna, Colcodæam appellamus. Sane Aristoteles

e) Cap. 5. T. 1. p. 184.

f) Lucretius,

teles g) ob eam potissimum causam Thaletis opinionem rejecit, omnia Diis plena esse asserentis, quod crediderit, voluisse eum, Deum rebus omnibus esse permixtum, ceu animam, & formam quandam, quod sane foret absurdissimum, siquidem Divina natura parte aliqua mutuari nequit, neque ullius rei forma, & pars evadere, quod imperfectæ, & dimidiatæ essentia proprium hoc sit. Ejus tamen Numen, atque potestatem per universum diffusam non negavit, dum Heracliti retulit verba. Heraclitus enim in furnaria casa, caloris causa sedens, ad illos, qui illuc accesserant sui gratia, & ingredi temperabant, scite proclamavit; Accedite huc, inquit, confidenter, nam ne huic quidem loco Dii desunt immortales. Qua de re præclare pronunciavit Simplicius, omnia, inquit, Deo plena sunt, ut Creatore, benefactore, & omnia continente. Cujus quidem sententia iis perpendenda est, qui Deum effectricem Mundi causam, & sublunarium curam, providentiamque gerere juxta Peripateticos inficiantur.

15. Diogenes Mulierem conspicatus ad Deorum aras tam incurvato corpore incumbentem, ut obscæna quædam apparerent, *non vereris*, inquit, *mulier, ne stante post terga Deo (cuncta enim plena Deorum sunt) in-boneste habeas*. Demonax autem, quum ab amico admoneretur, ut secum in Æsculapii templum iret, Dominumque pro salute filii oraret; adeone, inquit, furdastrium existimas Deum, ut nos nisi in templo non sit auditurus? Sane hanc Dei præsentiam in omnibus rebus sacri Doctores ex divinæ essentia immensitate, atque infinitate colligunt, & argumentantur. Nam si aliquid esset extra Deum, infinitus non esset, sed finem haberet, & limitem præfixum. Sed & necessaria ostendit ratio, Deum in omnibus agere non modo creando, sed & conservando, & cooperando, nihilque agere, aut perfungi posse officio, ubi non est. Recte proin Trismegistus in Asclepio, Mentem, nempe Deum, seipsa stare conservatricem omnium rerum, in eaque universa vivere, & consistere. Item Author libri h) de secretiore sapientia secundum Ægyptios, sicut centrum circuli in se ipso est, inquit, lineæ autem ab eo ductæ ad ambitum, ipseque ambitus cum punctis in eodem centro existunt; sic quoque naturæ omnes in primo Agente consistunt, & ab eo conservantur, id appetunt, & ad id revocantur. Hinc Durandi i) error deprehenditur affirmantis, causas secundas ita munera sua obire, ut nulla superiore causa, ne quidem Deo

Cc 3

indi-

g) Lib. 1. de Anima text. 86.

h) Lib. 12. cap. 19.

i) 2. Sent. d. 1. q. 5.

indigere adjuvante. Quadrifariam enim Deus in his inferioribus suam exercet efficientiam, primo quia cæteris causis vim indit agendi, insitamque conservat virtutem, dein quia singula movet, Postremum quia ut Artifex per instrumenta suos promit effectus, & pro organorum diversitate variâ effinguntur opera, ita Deus per minores causas agit. Hoc autem interest, quod Deus, cujus infinita est substantia, nihilo penitus intercedente attingit effectum, Artifex autem non nisi machinamento: Præterea instrumentum nullam se ipso edit actionem, nisi aliunde moveatur: At inferiores causæ à Deo profectæ vim susceperunt ingenitam, qua vere operantur, & sibi congeneres proferunt effectus, homo hominem, Leo Leonem. Unde etiam Fracastorii erroneus lapsus elucescit, k) negantis Deum cum secundis causis immediate cooperari.

16. Sed revertamur ad Aristotelem f) qui de Mundo disserens, spiritum hunc divinum plane invexit. Spiritus, inquit, dicitur quædam tum in plantis, atque animalibus, tum per omnia commeans, animata, foecundaque substantia. Hic ergo longe, lateque diffusus omnia continet, omnia lætificat, vitalem mundi animam, ipsamque naturam secum afferens, quæcunque subierit, vitalia faciens.

17. Quidam melioris notæ Philosophi l) mundi animam interpretati sunt cœlestium orbium motrices Intelligentias, præcipue vero Solis, quæ omnes mente, intellectuque summo bono, idealique menti incumbunt; circulari autem sphaerarum motu perpetuo elaborant ad corruptibilem hunc mundum perficiendum, seminariam, vitalemque virtutem materiæ infundendo. Platonis opinionem de Anima Mundi difficillimam vocat D. Thomas, m) & modicæ utilitatis; propterea & ipse dixit, animam Mundi esse Intelligentiam orbis motricem, quæ per motum, virtutem suam influit inferioribus.

18. At vero de hac ipsa re Galenus ita plane refert. n) Reliqui omnes, animam habere, providentiaque regi mundum arbitrantur: Democritus, Epicurus, & quotquot atomos, & casum introducunt, neque animam habere ipsum, neque providentia regi inquirunt; sed bruta quædam natura. Arist. non anima, non ratione, non mente, non providentia præditum mundum omnibus suis partibus existimat, sed cœlum tantummo-

k) Lib. 2. de intell.

f) Lib. de Mundo.

l) Paparella Comm. in lib. Hippocratis, de Natura Human.

m) Comm. in Metrum 9, Boëthii lib. 3.

n) Lib. de Hist. Phil.

tummodo, coelestes enim orbés singulos, & animam, & vitam habere. Reliqua vero infra coelum posita omnibus his carere. Quod si aliquo ordine frui videantur, non ex se illa ipsum habere, sed incidenter, quatenus à coelestibus corporibus reguntur. Hæc Galenus. An vero prius ea fuerit mens Philosophi, quam hic recitat Galenus, non contendo.

Illud certe affirmare non dubitarim, quod Cicero rerum ordinem, & constantiam suspiciens, hæc fieri inter se mundi partibus continentibus non posse, ni ea uno continuatoque spiritu continerentur. Facebant igitur, qui Hippocrati absurdas opiniones adscribere maluerunt, quam veritati subscribere; facebant, & posthac Apollinis Oraculum consulant, ut moniti meliora sequantur,

Juppiter est, quodcumque vides o) quocumque moveris.

Quo fugis Encelade? Ad quascumque accesseris oras

Sub Jove semper eris.

CAP. III.

Quod Humana Anima coelitus infundatur in corpus.

Tanta est non modo inter Philosophos, verum & inter Christianos de humanæ Animæ origine dissensio, ut quicquam discernere non opis esset nostræ, ni jamdiu veritatem ipsam præmonstrassent Concilia sacra. Nam, ut mittam Avenrhois futilitatem, qui Intelligentem Animam, in omnibus unam, & ab omni æternitate existentem statuit, neque Pythagoræ, neque Platonis fabellæ unquam mihi sunt probatæ, qui certum animarum numerum ante corpora existentium, earundemque in alia, atque alia corpora migrationem posuere.

2. Inter Christianos vero eorum maxime improbanda opinio, qui intelligentem animam p) ex Dei substantia esse contenderunt, inter quos & Ciceronem *) censere licet.

An dubium est q) habitare Deum sub pectore nostro?

Est Deus in nobis r) agitante calescimus illo.

Neque

o) Virgil.

p) Carpocrates, Gnostici, Manichæi.

*) Cicero Catone majore cap. 21.

q) Manilius.

r) Ovidius.

Neque illi sunt admittendi, s) qui humanas animas ab Angelis factas esse putarunt, quod credidit & Avicenna.

Præterea humanas omnes animas una cum cæteris beatis mentibus creatas fuisse, præter veritatem est, & Peripateticæ Philosophiæ dogmata, quæ docent, formas id non anteire, eufus sunt.

At Tertullianus, & Apollinaris ex traditæ Animam procedere existimarunt, quibus applaudunt quotquot singulis mundi partibus à prima origine ab Opifice inditas esse vires, & veluti digito Dei in re quaque insculptas, secundum quas omnia naturæ suæ convenienter agunt, mordicus tuentur. Naturam qui sequitur ducem, non errat, inquit, quia character est Dei, impressum divinitatis vestigium.

3. Sed heus, o boni, siccinne feriantem Deum fingitis, & mundi cura vindicatis? Siccinne vel inviti Astrorum inutiles motus conceditis? Sed quorsum vitalis ille calor vectore spiritu tot stirpium, & animalculorum opifex huc coelitus influit? Si potestas illa primis parentibus insita satis sit; Si primo Leoni vis procreandi simile successionem in subolem propagata per se sola generat Leonem, cur Sol, & Leo generant Leonem? At Solis circumactu excitatus calor continenter ex quatuor elementis veluti ex communi materia vel ipso sensuum testimonio mixta progignit minime mixtus (neque enim cœlestia elementaribus misceri possunt, cum sint asymbleta, differantque physico genere), Apage ergo tam vesanum commentum vel Philosopho, nedum Christicola indignum.

4. Divinum hunc calorem tanti fecit Hippocrates t) præcipuum naturæ machinamentum, ut animam nonnunquam ausus sit appellare, quam propterea usque ad mortem produci tradidit, quod omne calidum moderato frigido jugiter opus habeat, quo veluti enutriatur. Neque defuerunt apud antiquos, qui ignem nutritionis, & accretionis causam dixere, quos redarguens Aristoteles u) animam præcipuam causam, ignem concausam appellavit. Cæterum scire licet Hippocrati fuisse in more positum, instrumentariam causam non raro pro efficiente primario usurpare. Cum enim in medendo ad id primo sit respiciendum, à quo perfecta editur actio, id autem sit animati organi recta constitutio, quæ potissimum in certa calidi innati mensura consistit, factum est hinc, ut senex, calorem unicum animæ ministrum pro anima usurparit, quum medicus

s) Hermias. Seleucus. Galatz. Origenes.

t) Lib. 6. Epidem. sect. 5. T. 1. p. 810.

u) Lib. 2. de anima.

medico in sensibilibus caussis sit permanendum. Hinc libro de carnibus calorem hunc immortalem facit, omnia sentire, audire, intelligere. Enim vero si aliqua lædatur actio, non licet animam caussari, sed in intemperiem, aut caloris imbecillitatem causa rejicienda est. Proin Galenus, parum refert, inquit, medico inter medendum nosse, quæ, aut qualis sit animæ substantia.

5. Ne quis tamen posthac nostrum Senem arguat, quod animam nescierit esse materia multo præstantiorem formam, substantialemque actum munerum nobilium Authorem, quæ sane accidentium nullum primo obeat, audiat, quæ alibi ab ipso Hippocrate x) ex Calui interpretatione scribuntur:

De cælestibus autem rebus, & sublimibus mihi non scribendum videtur, nisi quatenus homines, cateraque animalia, qua in terris degunt, & gignuntur, nascuntur, principium, & originem inde habere demonstrabo, quodque anima de Cælo est, quodque dolere, languere, & quidquid boni, aut mali in homine est, de cælo proficiscitur. &c.

Quam igitur in nos mentem extrinsecus advenire dixit Aristoteles, de Cælo expressius derivat Hippocrates, teste Fernelio, non quod prius extiterit Platoniorum more alicui accommodata syderi, sed quod ejus Author cælestis sit, qui eo momento in corpus apte dispositum, organisque instructum infundit, quo eam creat.

Ignis est illius vigor, & cælestis origo.

Atqui nulla Intelligentia creata potest aliquid de nihilo producere, quia vis desideratur infinita, solus autem Deus inexhaustas possidet vires, quare singulas animas à Deo emanare existimasse Hippocratem, consentaneum est.

6. Formæ, inquit D. Thomas, y) rerum tamquam in altiora principia in corporum cælestium virtutes referuntur, & adhuc altius in Substantiis separatas, ex talibus enim principiis derivantur formæ inferiorum corporum, excepta sola rationali animâ, quæ ita ab immateriali causa procedit,

D d

dit,

x) Lib. de Principiis sive carnibus T. I. p. 112. Derivat ibi utique animas ab illo θερμῷ, de quo mox subjungit: δοκίει δὲ μοι ὁ καλούμεν θερμὸν, ἀθάνατον εἶναι, καὶ νοεῖν πάντα &c. Hoc θερμὸν diversum ab aëre, qui illius visus est, & quo plena omnia inter cælum & terram. Vide lib. de flauibus T. I. p. 402.

y) Lib. de occultis rerum operibus.

dit, nempe à Deo, ut nullo modo fiat à virtute corporum coelestium, alioquin functionem colere non posset à corpore prorsus absolutam.

7. Quod spectat ad Aristotelem, ea de re nihil testatum; prorsusque promptum habemus, ejus tamen mens è tribus potissimum locis elicitur: E Metaphysicis scilicet libro 12. 2) ubi probat nullam formam conjuncto priorem esse, ne intelligentem quidem animam. E lib. primo de Anima, a) quo loco asserit, intellectum nobis innasci, substantiam quandam existentem, & non corrumpi. Innasci, i.e. in nobis nasci, & de novo produci. Denique e lib. de Animal. ortu, b) ubi Philosophus confessus est, mentem extrinsecus accedere, eamque solam divinam esse, quod cum ejus actione nihil commune habeat actio corporea.

8. Sed eo revertamur, unde digressa est oratio. Hippocrates cum bona tum mala hominibus de cælo proficisci aperte prodidit, id quod ab Aristotele, ut cætera fere c) cuncta, suscipitur, profitetur enim propter obliqui circuli reciprocationem hæc inferiora nasci, atque denasci, quod vel sensus testimonio probamus, dum enim Sol ingressus Arietem ad nos redit,

*Frata virore novo vident, injussaque crescunt
Gramina, & arborei fatui, vigor omnia formant.*

Ingressus autem Libram, dum abscedit,

*Quaque effata rigent, viduantur frondibus orni,
Squallida pallentes repetunt animalcula cryptas.*

Hinc tempus omne, hinc vita omnis durationis sumit initia, omnium enim sublunarium ordo ex superiorum ordine pendet, omnisque vita certa definitur periodo. Propterea primo Metæorum optabat Philosophus, ut mundus hic inferior supernis lationibus esset contiguus, ut inde melius regeretur.

9. Constans igitur sit, & ratum universam hanc inferiorem naturam à Cælo gubernari, ut singula nil possint, ni Cæli virtute promota vigeant: Hanc autem virtutem nobis largiuntur coelestia corpora motu, & lumine intercedente. Propterea scripsit Plato d) protinus Universum ruiturum, si Sol momento consisteret, scite enim ab Homero Sol cor mundi

a) Text. 17.

b) Text. 65,

b) Cap. 3.

c) Lib. 2. de ortu,

d) In Thæteto,

di vocitatur, nam quemadmodum in nobis si cor momento pondere suo fidat, nec moveatur, necessum est interire hominem, ita in Megacosmo, usu veniat, oportet, cum universa vim, vitalemque fecunditatem à Sole mutuentur, ut est melioris causæ instrumentum.

10. Verum ad pensum redeamus. Hippocrates ad priorem sententiam alludens lib. 1. de Diætâ e) scripsit, *Animam in hominem irrepere, ignis & aqua temperamentum habentem, humani corporis partem*: quod ut clarius evadat, sciendum ex Platoniciis Capricornum, & Cancrum à Physicis dici Solis portas, quia in utraque obviante Solstitio, ulterius Solis inhibetur accessus, per has item portas animas de Coelo meare in terras, rursum de terris coelestia repetere, proin hominum unam dici, alteram Deorum: Hominibus dicari Cancrum, quia per hunc fiat ad ima defluxus: Diis vero Capricornum, quia illac postliminio coelestibus animæ restituantur sedibus. Ex quo inter Pythagoræ placita censetur & illud, à lacteo circulo initia sumere Ditis imperium, quia inde delabuntur animæ immortalitatis naturam. Zodiacum vero lacteus circulus duobus inter-

. Dd 2

secat

- e) T. 1. pag. 186. & pag. 195, 204. sq. Eodem iudice ἡ μὲν ψυχὴ τὸν πᾶσι τοῖσιν ἐμψύχουσι. p. 197. εἰ δὲ τις ἀπιστεῖ ψυχὴν μὴ περὶ σπλάγχνα ψυχῆς, ἄφρων ἐστίν. p. 199. Et lib. 6. Epidem. T. 1. p. 810. ἀνθρώπου ψυχὴ αἰεὶ φύεται μέχρι θανάτου. Lib. 1. de morbis, T. 2. p. 33. τὸ αἷμα τῷ ἀνθρώπῳ παλαιοῖον ὑμβαλλεται μέρῳ συνέσι. ἐνιοὶ δὲ λέγουσι τὸ πᾶν. Et lib. de flatibus T. 1. p. 410. scq. ἡγέομαι δὲ ἐμπροσθεν μηδὲν εἶναι μᾶλλον τῶν ἐν τῷ σώματι ὑμβαλλομένων ἐς φρόνησιν ἀνὴρ ἢ τὸ αἷμα. In lib. de morbo sacro autem T. 2. p. 333. docet hoc fieri aëre per pulmones intrante in venas. ὁ δὲ ἐς τὰς φλέβας αἷρ ὑμβαλλεται ἐς τὰς κοιλίας εἰσὼν καὶ ἐς τὸν ἐγκέφαλον, καὶ ἔτω τὴν φρόνησιν καὶ τὴν κίνησιν τοῖσι μέλεσι παρέχει. tamen corde nos sapere negat, totumque id cerebro tribuit lib. de morbo sacro T. 2. pag. 343. Contra lib. de corde T. 1. pag. 291. γνώμη γὰρ ἡ δ' ἀνθρώπου πέφυκεν ἐν τῇ λαίῃ κοιλίῃ (in sinistro cordis ventriculo) καὶ ἄρχει τῆς ἄλλης ψυχῆς. & lib. de virginum morbis T. 2. pag. 356. ἐμωρώθη ἡ καρδίη. In somno vigilare animam, & corporis morbos per insomnia præsignificare disputat lib. de insomniis T. 1. p. 633. Calore continetur anima qua vivimus T. 1. pag. 650. & sanguis θερμόπρὸν ἐστὶ τὸ χωρῶν τῶν ζώων. VI. Epidem. Tom. I. pag. 803.

fecat locis, qua Cancer, quaque Capricornus est, propterea & primam nascentibus lactis offerri alimoniam. Cæterum quod ex intimo doctrinæ penu Author eruit Macrobius, acri dignum est perpensione, quip-ge Plutonis, quod ajunt, galea opertum quadantennis ab impolitioribus, opinor, minus percipi valet. Quare falli nemo ita debet, ut ascensum, & descensum hic accipiat secundum situm, sed quia Luna Cancri domina generationi proxima est, Saturnus vero Capricorni dominus remotissimus, ideo per Cancrum, i. e. per lunarem, vegetalemque instinctum descendere animas dicunt; per Capricornum vero, i. e. per Saturnum, intellectua-lemque instinctum ascendere, Saturnum enim præsci mentem vocarunt, qua sola petuntur superiora.

11. Hinc patet sapienter, siquid aliud, ab Hippocrate dictum, ani-mam in hominem repere ignis, & aquæ temperamento, quia genera-tio, & humana vita ut calido, humidoque sustentatur, ita ab eodem initia ducit. Hoc innatum calidum tertium est Platoniorum vehiculum, per quod animæ corporibus junguntur, calor enim animæ cum corpore nexus rite perhibetur. Propterea Zeno naturam vocavit ignem artificiosum ad gignendum progredientem. Sed hæc hæc tenus.

12. Nos Patrum decretis sancitam coquimus sententiam, humanam animam à Deo creari. At Hippocrates sola naturæ bonitate tam sapuit alte, ut Christianam veritatem pervadere potuerit, & nobis catholicum dogma *) relinquere.

Pudeat Christianos Asclepiadas, qui nodum in scirpo quærunt, f) & intelligendo naturæ faciunt, ut nihil intelligant. Pudeat, & ab Ethnico se doceri patiantur. Afferunt ii humanam animam nec per generatio-nem simplicem fieri, quod perniciæ, & interneccioni esset obnoxia, nec per creationem occipere, quod homo non produceret hominem, quum corpus sit ignobilior hominis pars. Malunt ab anima Matris. Divina inter-cedente operatione (ita enim loquuntur, quasi vero ab ipsa veritate co-acti divinum opus confiteantur) instar surculi ex trunco traduci in em-brii

*) Neque Catholicum dogma est, animas quando junguntur corpori, recens à DEO de-mum creari singulas: nam multi Ecclesiæ doctores veteri ac recenti ætate probabilius esse duxerunt eas propagari per vim à Creatore illis inditam: neque Hippocrati in mentem venire potuit illa sententia quos vocant Creatianorum, ut quilibet scirebitur qui loca illius de anima in unum locum paullo ante à me collecta considera-verit.

f) Jacobus, & Gregorius Horstius lib. 2. de Natur.

brii corpusculum modo inconspicuo, vectore vitali spiritu, qui conformatis particulis à matris corde per peculiarem ductum distribuitur, eoque modo derivari, communicarique animam, quo spiritus ipse, quum seorsum absque anima vitalis spiritus consistere non possit, est enim ejus individuus comes. Assumptum confirmant morum exemplo, quibus filii matres referunt. Addunt, foetum in utero vivere ceu matris particulam, cui per venas, & arterias arctissime copulatur, atque adeo communi fruitur vita. Atqui cum anima peræque sit in qualibet parte tota, atque in toto, conficiunt, ut tota quoque præsto sit infantulo. Hoc luminis argumento declarant, quod uti ustilem materiam sibi admotam accendit, ita sibi solidis ligamentis vinctum foetus corpusculum obanimat Matris animula. Metuunt sibi, si aliter fiat, meticulosissimi viri, ne Deus sit Author originalis culpæ, quæ animæ, ceu proprio inhæret subjecto, quod vel dictu nefas est.

13. At si urgeantur, quod sceleris labes Protoplastorum quidem animam primo fœdavit, sed in societatem ruinæ corpus quoque prolapsum fuit, à quo peccati fomes in singulos profeminatur, propagaturque, nihil habent præterea, cui innitantur, præterquam Divo Augustino, cui durum, violentumque est visum, hominum animas ex nihilo creari, quum doceant sacræ litteræ, Deum creasse simul omnia, septima die cessasse, quo conficitur, ut omnium hominum animæ in primi hominis anima sint concreatæ. Quæ fuit etiam Nemessii opinio, cui consentiunt quotquot animas dixerunt simul esse conditas, inque corpora illabi non à Deo infusas, sed sponte corporum desiderio illectas. At canenti palinodiam Augustino g) fidem adhibeamus. D. Hieronymus huic testimonio scite illud opposuit Joannis: *Pater meus usque modo operatur, & ego operor.* Quod vero adjiciunt fore, ut homo hominem non gigneret, quum corpus sit ignobilior corporis pars, facile diluitur. Homo concursum facit, dum enim vim suam semini indit, quæ id concinne præparatum, & ad formam recipiendam idoneum reddit, simul efficit, ut illi forma concilietur, & in subjectum ita præparatum incurrat, qui incursum, & cum subjecta materia formæ concentus quoniam est ipsius rei constitutio, est ortus; h) quisquis hanc effecit societatem, & connexum, is utique procreationem fecit. Norit porro neque materiam, neque formam fieri, sed compositum, sphaera ærea fit, non æs, non sphaera.

Dd 3

T4

g) In Epistola ad Marcellinum.

h) Arist. in Metaph.

*Tu caussis animas i) paribus, vitasque minores
Provebis, & levibus sublimes curribus aptas,
In cælum, terramque seris, quas lege benigna
Ad te conversus reduci facis igne reverti.*

D. Thomas hic annotat, k) Philosophiam ex nostrarum animarum creatione, Dei commendare sapientiam.

14. Sed quæret hic solertior aliquis, quandonam affundi animam censeamus? Cui responsum volumus, affundi conformato, instructoque organis corpore, sive fœmina quadraginta duobus diebus, sive mas triginta formetur, neque enim certo definiri posse tempus credo. Quare inscite quidam scriptis mandarunt, posteaquam semen intra formandi corporis monetam locatum est, quod à toto viri corpore defluere cum Hippocrate Platonici quoque decernunt, traxitque secum à viri anima formatricem vim, ejus potentia diebus fere quinque & quadraginta sic affici, ut sex primis diebus lac evadat folliculo genitivo circumjecto ex membrana tam tenui, qualis in ovo ab exteriori cluditur testa, quod à Physicis deprehensum est, nec tacuit in libro de Natura pueri Hippocrates: novem sequentibus sanguis: Duodecim aliis caro: Decem & octo aliis figuratum evadit, & tunc anima creatur, & infunditur.

15. Verum me iudice talis fuerit procreationis modus. Comprehensæ feminis spirituosæ, & efficaces particulæ se se in centrum colligunt, crassiores, lentioresque in superficie consistunt, quibus resiccatis fiunt membranæ; Partes igneas, & æreas collectus spiritus in substantiam suæ similem convertit, unde nascuntur enormæ, h. e. impellentia, quorum ministerio vis formatrix ex feminis crassioris ministerio partes spermaticas, ex sanguine menstruo sanguineas efformat, spiritus iste generator per totum semen com meat, atque pervadit, ut agat contagione. An vero maneat spiritus absoluto opere meliori formæ mancipatus, an dispareat, non est hujus loci curiosius disquirere.

16. Hæc sane est totius procreationis ratio nullis figmentis obruta. Falsum est enim, quod à Cælio asseritur, semen primo in lacteam naturam facessere, deinde in sanguinem, postremo in carnem converti; ex foetifico enim lentore solæ spermaticæ partes, ceu prima totius operis lineamenta ducuntur, quibus subinde circumfusus sanguis paulatim in carnem

i) Botius,

k) Comm. in lib. 3. de cons. Phil.

neam concrefcit naturam. Jampridem enim Medicorum evidens ratio Aristotelis opinionem convicit afferentis, feminis corporaturam evanescere, nec generationis opus ingredi, quemadmodum nec coagulum casei substantiam constituit, sed cogit modo, & format, cum materia, & efficiens nunquam coincidunt. Sed medici duplicem in semine substantiam agnoscunt, spiritalem, & lentorem, illi efficiendi vim concedunt, hanc in partium solidarum substantiam converti solide contendunt.

CAP. IV.

Quod naturalia media non sint abdicanda Ægrotantibus.

Duobus modis universi opificem nobis consulere, atque providere, constans est, & in confesso apud Platonicos, uno rato, & immutabili, quem appellant Adrastiam, quod utraque firmamenti revolutione, lenta scilicet, à qua magnus annus Platoniorum procedit: altera vero celerrima, qua quotidie ab ortu ad occidentem secum diripit subditos orbes, mundo, mundanisque omnibus sortem distribuit suam. Adrastiam appellant fatum, & immutabilem Dei voluntatem, cujus ministra natura, à qua ordinarii procedunt eventus, est enim natura ordinis causa, imo ordo ipse in universo. Cæterum naturam hic appello vim genitricem, & conservatricem per universum diffusam, quæ procedit à primo illo motu, qui rebus omnibus est veluti vita quædam, quum hinc vivificus calor suscitetur, rerum Author omnium. Ideoque Deus natura communi mundo prospicere dicitur, quia cælorum motu singulis vitæ, & durationis suæ periodum definit, illius ministerio perficit, conservatque omnia. Hanc solam generalem providentiam Aristotelem agnovisse nonnulli crediderunt, per quam mundus consistit, & singulæ species perpetua successione singulorum servantur. Juppiter omnibus idem: quia unicuique juxta naturæ suæ meritum retribuit.

Esse lapis, sentire Leo, vegetare Cupressus,

Solus at ingenio vivere gaudet Homo.

2. At nos non possumus, qui in meliore schola sumus instituti, quin præter communem illam, singularem quoque providentiam agnoscamus, quæ ad singulos homines perveniat, quam Platonici fortunæ nomine appellat-

pellarunt, cujus effectus indefiniti, perobscurique videntur latente causa, propterea sapientiorum suspendunt iudicia, eosque cogunt admirabile Dei consilium admirari simul & venerari. Huc spectant eventus omnes, quos Aristoteles appellat 1) præter opinionem, & inconstantes. Quis enim non admiretur ancipiti morbo implicitum nulla naturæ, nulla artis ope adjutum, augescere morbo, & furentibus symptomatis repente revalescere, ac si nullis laborasset languoribus? Hæc me hercle non nisi perraro, & secreto Dei consilio boni gratia contingunt, quæ ideo nos in admirationem rapiunt, quod præter naturæ ordinem, & causarum seriem eveniunt.

*Cuncta hæc m) Superiorem demissa suprema
Mente fluunt.*

Hac de causa Hippocrates n) in ordinariis causis subsistendum esse docet, illudique Scythis, qui protinus ad Deum recurrunt, naturalia negligentes. *Plurimi, inquit, in Scythia castrantur, muliebrique exercent, loquunturque muliebriter, qui evirati dicuntur. Causam vero huius rei incolæ Deo tribuunt, hosque homines colunt sibi caventes, ne talia patiantur, sibi que eveniant. Mibi vero hæc, & alia mala omnia divina esse videntur, nec ullum esse divinum magis, aut humanum quam aliud, sed omnia peraque divina, nam horum unumquodque suam habet naturam, nec quicquam sine natura*

1) 2. Phys.

m) Statius.

n) Lib. de Aere, locis, & Aquis. cap. 49. & 51. T. 1. p. 356. seq. & 358. In eandem sententiam pluribus disputat libro de morbo sacro T. 2. p. 324. sq. atque febres quotidianas & tertianas & quartanas non minus sacras esse & Divinitus immitti, *ἐδὲν ἥσων δοκέσσι ἱεροὶ εἶναι καὶ ὑπὸ Θεῶν γενέσθαι*. Illos vero qui incantationibus non tantum morbo sacro mederi, sed etiam lunam de cælo deducere, solem obscurare, procellas vel serenitatem facere posse se ajunt, suffragari potius irreligiositati, quod Divina humanis commentis dissolvere & repellere se jactant. *ἐκ αὐτῶν ἐγώ γε π. θεῶν νομίσαιμι γέντων εἶναι ἀλλ' ἀνθρώπων, εἰ δὲ θεῶν ἡ δύναμις ὑπὸ ἀνθρώπων γνώμης κρατέει καὶ δεδύλωται* p. 327. Porro tere potius qui morbo laborant adire templa & orare Deos, *ἐχρήν θύειν καὶ εὐχεσθαι, καὶ εἰς πᾶ ἱερὰ φέροντας ἐκτεύειν θεῶν* p. 328. Non malia autem autores esse Deos & iniquationis, cum ipsi ἀγνόωσι ac purissimi sint, sed purificationis & liberationis hominibus p. 329. Inde p. 338. *ἐκ ὁ Θεὸς σώμαλυμαίνεται ἀλλ' ἡ νόσος*.

natura gignitur, &c. Cur vero plurimi sterileſcant, Hippocrates cauſam rejicit non in Deum, ſed in vitæ deſidiam, jugem equitationem, crapulam, iſchiadicos dolores, quibus erant obnoxii, quod equitarent ſine ſtapedibus. (Hinc quaſivit Ariſtoteles o) cur iſchiadici ſint ſteriles.) Denique rejicit in largam ſanguinis miſſionem cæſa pone aures vena, & in ignaviſſimum ſomni torporem. Si à Deo hæc mala proficiſcantur, inquit, cur non peræque omnibus accidunt? Cur potentiſſimis potius, generoſiſſimiſque Scytharum, qui Deos colunt, ſacrificia faciunt, quam pauperculis, & ex infima plebecula hominicionibus, & qui Deos temnunt, blaſphemique execrantur, hæc incommoda eveniunt? Nec Dii, inquit, ſunt in-cuſandi, nec naturalia abdicanda præſidia. Hortatur igitur, ut crapulas, & inertiam declinent, ut frugalem vitam, & labores ſtrenue ineant, ſio enim futurum, ut prolem, & quidem maſculam ſuſcipiant, & morbis de-fungantur. At vero, libello de Virginum morbis ſacrificulos arguit, quod credulas mulierculas deciperent jubentes, quam mox donaria Dianæ of-ferri, ut morbis p) expedirentur: Arguit jure maximo, quaſi vero Dii optimi naturalia remedia non inſtituerint, per quæ efficaces eſſe volunt. Hinc ſenex ipſe mandat, ut miſeræ Virgunculæ, quæ ab utero ut pluri-mum ægrotant, aut ſibi ſanguinem mitti patiantur, aut certe virum ex-periantur. Maritus enim non enervis, muliebrium malorum non infre-quenter eſſe ſolet curatio ſuaviſſima.

3. Cæterum univerſa naturæ opera Hippocrates vocat Divina, quod Deus cum quovis naturali Agente cooperatur proxime (Philofophi dicunt virtutis, & ſuppoſiti immediatione) quod ſane ex eo facile probatur, quoniam Divina virtus non eſt aliunde mutuata, quin potius omnis creatæ rei virtus à Deo effluxit, adeo ut creaturæ, ſit quoque Dei virtus. De in quod nihil intercedit inter Deum & creatæ rei effectum, ut-tum Deus ſimiliter, atque ignis verbi gratia, dum calorem produ-cunt, manui, dum caleſcit, proximus ſit. Verumtamen cauſæ primæ actio ab actione cauſæ ſecundæ ad certam ſpeciem deducitur, atque defi-nitur, quia cum prima cauſa indiſcriminatim quemcumque edere poſſit effectum, utpote hominem, aut eqvum, hominem vero definite produ-cit, quod hominis congreſſu concuſus ejus diſtinguitur, atque definitur. Diſtincta tamen cauſæ ſecundæ quoad gradum actio à Deo coercetur, &

E c

limi-

o) Sect. 4. Probl. 20.

f) T. 2. p. 356. ubi inter morbos illos refert ſi quæ videantur ſibi ὅρῃ δαίμονας π-
ρας ἐφ' αὐτῶν δυſμαρίας.

limitatur, etenim, exempli loco, ignis ad certam numero calfactionem non est affectus, præstitusve, quin plures potius est elicere, quum natura ad singulare non collineet, ut docet Avicenna. Quare ut hanc definite calfactionem edat, aliunde limitari, determinarique debet: atqui in secundarum causarum sphaera nihil est, à quo terminari queat; quare ad primam causam confugiendum est, quæ virtutis suæ efficacitate eam definit, cujus certe est ordinaria, & statuta lege hunc quasi defectum supplere, neque enim cœlestis influxus, cæteræve causæ effectrices hoc præstare valent.

4. Sed quispiam ex Peripatetico Lyceo q) nobis objiciat, Actiones esse singularium, Intelligentias esse causas universales, neque causas esse, quod ab illis novum quippiam proficisceretur, quod est absens. Denique particulares causas sufficere, nec necessarias ideo esse universales. Verum tamen iis sic obviam ire volumus. Ad actionem aliquam bipartito dicitur concurrere, nempe ut agendi rationem, & ut illam quod agit, universales causæ confluunt in effecta ut rationes agendi, minus ut agentes. Et sane Aristotelei ab universali causa nullam actionem obiri arbitrantur, nisi singularis, & determinatæ causæ congressu definiatur. Sunt, qui asserant, causam universalem, & particularem ad eundem effectum convenire secundum diversos gradus, ut homo hic ad hominem hunc: at universalis causa ad hominem ut ens, siquidem effectus universalis in causam universalem referendus. Universalis igitur causa concurret ad plures effectus, & ad eundem, secundum universalem rationem, sicque concedunt, Deum concurrere ad hujus hominis actionem secundum gradum Entis, quobiam universalis causa non concurret ad effectum, secundum omnem gradum, sed secundum universalem rationem, particularis vero concurret secundum gradum particularem. Sunt, qui fecius sentiant r) asserentes, particularem causam, & universalem, scilicet Deum ad eundem effectum confluere secundum eandem rationem, & gradum, sed non secundum eundem ordinem, quoniam altera ut particularis, altera ut universalis convenit, neque interim altera supervacua est, quum ambæ non conveniant, eodem ordine, & ratione..

5. Quidquid sit tandem, Deum in omnem effectum confluere constans est, & ratum: hinc etiam à Deo omnem medelam emanare, s) dicitur, atque ejus instrumentum esse naturam, utriusque Ministrum Medicum.

q) Augustinus Niphus in Phys.

r) Gregorius Ariminensis.

s) Ecclesiastici 38.

cum. Quæ media instituit Deus, ut in illis efficax esse videatur; propterea Sacra paginæ in infirmitate adhibendum esse Medicum sedulo jubent.

6. Ne credat tamen aliquis, Deum naturalibus mediis ita esse alligatum, ut sine illis nihil queat efficere, quod putarunt Stoici, cum idem supra, & contra naturam efficaciter agere possit. Sic Moses XL. dies absque alimento divinitus vixit, & quinque panibus, totidemque piscibus Christo theanthropo distribuentē, tot hominum millia expleta recessere. Posthac tamen non nisi temere quispiam hanc mirabilem, ominosamque custodiam expectarit, quin in officio se contineat, & manum cum Minerva, quod ajunt, moveat. Scriptum est enim, *in sudore vultus tui vesceris pane tuo*. Quare si quis morbo corporis languore corripitur præ naturæ imbecillitate, Dei in primis opem imploret, eumque ardentibus invocet votis, ut remediis opportunis, & congruentibus, intercedente Divina benedictione excupitum largiatur eventum. Ut enim sanitas benedicente Domino, quotidiano cibo servatur, ita præsidiorum beneficio, laborantibus, & morbo oppressis succutitur.

Non absimile symbolum in æternæ salutis mysterio est cernere, ubi DEUS Opt. Maxim. mandat, ut Christi verbis auscultemus, & instituta adhibeamus Sacramenta, quibus in nobis efficaciam suam pollicetur, ubi non crepera, sed firma fide Servatoris Jehovah meritum comprehendimus nobisque corrogamus.

Suam itaque Omnipotentiam Deus tentari minime patiens ad media, naturalesque causas nos ablegat, quibus dextre nos uti jubet cum ad sanitatem servandam, tum ad profligandos morbos. *Media, quæ vocant, inquit Oseas, legitimis utentes adjuvat Deus.*

7. Merito igitur Hippocrates væcordes insinulat Scythas, quod mediis despiciatis naturalibus ad Numen recurrant, idque caussentur, sive agnoscenda sit morbi causa, sive morbus curandus sit. In natura, ait scitissime, nihil sine natura, nempe sine naturali causa gignitur. Unde etiam ad Democritum scribens invehitur in impostores.

Artis Medicæ recta facta, o Democrite, t) inquit, plerique à vulgo hominum non omnino laudant, verum Diis sæpe attribunt, u) si vero natura relictata

E e 2

per-

t) Tom. 2. pag. 933.

u) *Θεὸς δὲ πολλὰς περὶ αἰσίων.* Similiter Epistola ad Damagetum T. 2. pag. 927. *οἱ τε γὰρ νοσέοντες ἅμα τῷ σώζεσθαι, τὴν αἰτὴν Θεὸς ἢ τύχην περὶ νοσήσιν.* Adde Hippocratem de arte c. 5. Tom. I. p. 3. & 4. & 6.

perdideris eum, qui curatur, medicos reprehendunt, Numen x) pratercuntes, &c.

CAP. V.

Quod in profligandis morbis Divinum Auxilium sit invocandum.

Epicurus, ut servaret hominis libertatem, y) negavit Dei providentia mundum gubernari: sed quam inique, palam est, Deus enim non tantum communi, sed etiam singulari providentia mundo, mundanisque omnibus prospicit, curat non tantum ut sint, sed & bene sint omnia, cognoscit individua non tantum sub ratione speciei, sed etiam secundum individuas proprietates. Cum enim ea fecerit, possintne illi esse ignota? Cum abjectissimus Artifex opus suum cognoscat, est ne verisimile, Deum ignorare, quid agat? Nec refert, si singula sint infinita, & caduca, quia sub ratione finita cognoscit. Deus esset Animal miserrimum, ait Sophus, si singula cognosceret: Nec est, quod objiciat Avenrhois, fore, ut vilesceret, si hæc nosset inferiora. Non est, inquam, nam cognitio omnis perficit, atque illud de voluntate potius, quam de intellectu diceretur, si quidem voluntate ad optata trahimur, illisque similes evadimus, at intellecta in intelligentem transferuntur, & ei similia redduntur. Itaque si ullum sit argumentum, Deum confieret non cognoscere ex rebus ipsis accipiendo mortalium more cognitionem, sed seipsum intelligendo omnia eminenter continentem. Illud tamen alta mente tenendum, res singulas à Deo quidem cognosci, at per essentiam suam efficientem, aut conservantem, adjecto scilicet divinæ voluntatis actu. Quoniam enim res singulæ præter essentiam obtinent existentiam, qua singulares evadunt, & extra causam subsistunt, si cognitæ essentia accedat voluntatis actus, quo Deus producere, aut conservare decernat, cognoscuntur extemplo singularia omnia, quæ sub illa continentur essentia: Ad singularia namque productio illa terminatur.

Primum

x) παρέντες τὸ θεῖον.

y) Notum est omnibus, longe majorem libertati vim Epicurum impulisse per ὑλὴν quam statuit ἀνάγκην atomorum, quamque mero deinde & arbitrario commento declinationis atomorum eludere iterum ac veluti defecere sui conatus.

Primum igitur essentiarum plurium plures Ideæ conjunguntur tum substantiæ, tum accidentium, quæ simul in rebus singulis continentur, tum accedente illa voluntatis determinatione, singula cognoscuntur.

2. Hæc autem tam multa in unum effudimus Themistium, ne commiventibus hominis auctoritas imponeret, quum maximè ei Philoponus applaudat, qui mala à Deo non cognosci, arbitrati sunt, eo plane argumento, quoniam, si cognosceret ea, etiam faceret, quod enim novit, id efficit, siquidem, ut intelliguntur res à Deo, ita sunt. Quasi vero innumerabilia possibilia non cognoscat, quæ efficiet nunquam. Cognitio quippe ad intellectum spectat, effectio ad voluntatem. Sed nos nimis longum fecimus, qui ad probandam singularem Dei providentiam, Peripateticorum Principis patrociniò uti poteramus; sic enim Aristoteles: *) At vero, inquit, qui mente operatur, & eam colit, disponitur optime, is & amantissimus Diis immortalibus est: nam si Dii curam rerum humanarum, ut existimatur, aliquam habent, rationi sane consentaneum fuerit, ipsos eo gaudere, quod est optimum, sibi que maxime cognatum, hoc autem fuerit ipsa mens, & in eos, qui maxime hoc amant, & honorant, beneficia vicissim conferre, tamquam curam iis, quæ sibi sunt chara, & diligentiam adhibentes, & recte, beneque agentes. At constat hæc omnia sapienti inesse maxime, amicissimus igitur sapiens Diis immortalibus est, eundem autem conveniens est, & foelicissimum esse, &c. Ex quo loco D. Thomas Deum rerum humanarum peculiarem curam gerere demonstrat. Id quod etiam certa colligi potest apodixi ex Peripatetica Schola decerpta: Siquidem omne agens certo fine dirigitur, tantumque in finem itio, atque directio, quantum agentis efficientia se collatat, explicatque. At Dei efficientia ad universam rerum naturam pertinet, quare & unumquodque à Deo in finem suum dirigitur. Hæcque expressa est, & peculiaris providentiæ ratio, quam egregie nobis sacerrimus ille Jacob per Scalam è terra in Cælum usque assurgentem significavit, ad quam David etiam respexit: 2) *Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in Cælo, & in terra.* Quin & Homerus a) huc collineasse videtur, quando à Jove auream catenam è Cælo in terram demitti omnia comprehendentem, vincientemque, nec non ad Jovem ipsam retrahentem, scriptis tradidit.

Ee 3

Porro

*) Lib. 10. Ethicor.

2) Psalm. 112. a) Iliad.

3. Porro varii gradus Scalæ, multiplices & multiformes rationes, & modos significant, quibus res à se conditas Deus regit pro varietate, scilicet rerum ipsarum. Quippe rationis expertia per formas, & qualitates ab origine illis insitas, atque per naturales propensiones, & brutos, irracionalesque quosdam instinctus, qui tamen rationis, & prudentiæ instar illis sunt, Deus gubernat, & ad suum quæque finem dirigit.

At vero hominem proprio arbitrio utentem non uno modo, sed multifariam gubernat, & moderatur. Hunc poenæ formidine, illum præmiarum spe ad frugem revocat, illum per cruciatus, & calamitates ad commodam deducit, hunc è felici dejicit statu, & in pauperiem deprimit, quo vexatio det intellectum. Adhæc per hortatus, per monita, per exempla allicit, incitat, attrahit.

4. Cæterum si omnia sunt Dei sapientissimi, potentissimi, atque optimi subjecta providentiæ, unde tot in rebus vitia, defectus, flagitia cum in humanis, tum in naturalibus? Hoc vel maxime, inquit Boetius, b) est admirationis, & querimoniæ causa, quod, cum rerum omnium bonus rector existat, vel esse omnino mala possint, vel impunita prætereant. Etenim imperante, florenteque nequitia virtus non solum præmiis caret, verum etiam sceleratorum pedibus subjecta calcatur, & in locum facinorum supplicia luit. Quæ fieri in Regno scientis omnia, potentis omnia, sed bona tantummodo volentis Dei nemo satis potest nec admirari, nec conqueri. Verum hanc obiectiunculam præclare diiuit D. Thomas c) Corruptiones, inquit, & defectus, qui sunt in rebus, dicuntur esse contra naturam particularem, sunt tamen secundum intentionem naturæ universalis, qua scilicet tenus defectus unius cedit in bonum alterius, vel etiam totius universi, siquidem corruptio unius est generario alterius, per quam species conservantur. Cum igitur Deus sit universalis provisor totius naturæ, ad ipsius providentiam spectat, ut permittat quosdam defectus esse in quibusdam, ne universum absolutum bonum præpediatur: si enim omnia mala impedirentur, plurima desiderarentur bona, neque enim esset vita Leonis, ni rabido dente laniata aliqua animalia cæsa fuissent, nec esset Martyrum patientia, ni Tyrannica, & immanis persecutio præisset. Hinc D. Augustinus, d) Deus omnipotens nullo modo sineret, ait, aliquid malum esse in operibus suis, nisi usque

b) Lib. 4. de Consol. Phil.

c) Prima Primæ Q. 22. art. 12.

d) In Enchiridio cap. 11.

usque adeo esset omnipotens, & bonus, ut bene faceret etiam de malo. Propterea Boëtius, sola est, inquit, divina vis, cui mala quoque bona sunt, quum eis convenienter utendo alicujus boni effectum elicit. Ordo enim quidam cuncta complectitur, ut quod ab assignata ordinis ratione discesserit, hoc idem, licet in alium, tamen in ordinem relabatur ne quid in regno providentiæ liceat temeritati.

5. Galenus de decretis Hippocratis & Platonis c. 7. Non enim, inquit, quemadmodum quaestio illa de Mundo, factus ne, an minime sit, inutilis est, ita quoque de providentia Dei indagare non confert, sed utilis omnibus est, ut vim quandam esse in mundo hominibus & potentia, & sapientia meliorem cognoscamus, &c. Quidquid sit tandem, Hippocrates noster satis Divinam providentiam in confesso habuit, qui suadet, ut preces Diis effundamus, & divinam imploremus opem.

Ita enim senex: e) *Cum quid purum de Deo puro quis capere videtur, quoad sanitatem optimum est, nam significat, qua corpus intrant, purum esse. Si quid autem contra, non bonum est, morbum enim in corpus venisse significat. Paulo autem post infert: *) De signis autem caelestibus syderibusque, cum quis gnarus, peritusque fuerit, sic provideo, & diatam statuito Diique supplicato, cum bona videris, Soli Jovi caelesti, &c. cum vero contraria, Diis hac avertentibus.*

Hinc

e) *Ὅσα θεῶν καθαρὸν* Lib. de Insomniis. T. I. p. 639. In eodem libro p. 638. ὅ, πᾶν τῶν ὑγαινοῦσιν ἐφέζεσθαι δέξει σοι, καθαρὸν καὶ ἰγρὸν εἶναι, ὑγιαίνειν σημαίνει, διότι ἐκ τῆς αἰτίας εἰς τὸν ἄνθρωπον κατελθὼν ἐστὶ τοῦτον δὲ ὁρᾷ καὶ ἡ ψυχὴ ὑπὲρ ἐφέλθῃ. Idem p. 633. somnia Divina admittere & singulis hominibus vel integris civitatibus bonum aliquod vel malum praesignificantia non dubitat. ὅκιστα μὲν ἐν τῶν ἐνυπνίων θεῶν ἐστὶ, καὶ προσημαίνει ἢ ἀνὰ συμβησόμενα ἢ πόλεσιν ἢ ἰδιώτη, λαῶ, ἢ κακὰ ἢ ἀγαθὰ μὴ δὲ αὐτῶν ἀμαρτίην, εἰσὶν οὖν κρίναι περὶ τῶν τοιούτων ἀκριβῆ τέχνην ἔχοντες.

*) p. 639. sq. 642. In eod. lib. p. 634. redarguens illorum Medicorum inficiantia: qui insomnia morbos praesignificantia dijudicare nequeunt, & nihil aliud habent quam Deis supplicare, subiungit: καὶ τὸ μὲν εὐχεσθαι πρέπειν, καὶ λίην ἐστὶν ἀγαθόν. δὲ καὶ αὐτὸν ξυλλαμβάνοντα τὰς θεὰς ἐπικαλεσθᾶν. *Et sane Deos precari decet & valde bonum est. Sed oportet & ipsomet me manus admoveere atque ita Deos implorare, quod suadet etiam p. 635. & in fine libri p. 644. ait sc ra-*

Hinc quoque lib. de Muliebri natura f) præcipit, ut in tractandis mulierum morbis ab ipso Numine auspiciū ducamus. Cæterum libello de Elegancia g) tam pie de Deo loquitur, ut nullus Theologorum in hac re Hippocrati sit præferendus. *Scientia, inquit, de Diis Medici animo penitissime implexa est, cum in aliis affectibus, & symptomatis medicina erga Deos valde reverenter se habere comperitur, tum vero Medici Diis locum dant, Numen enim omnia regens in medicina minime ociosum esse animadvertunt, & in iis morbis, quos ipsimet aggrediuntur, & in iis, quos per se absque sua opera superari vident. Quot quot enim medicina vincit, Deorum ope vincit, nam & Medicina via secundum sapientiam, Deorum munus est, & remedium efficacius ab iisdem pendet.*

Numina ni faveant, nil Panacea potest.

6. Mitto volens, quæ in hanc rem alibi, h) ab Hippocrate scribuntur. Ecce ut non minus pie, quam vere, Christianæque religioni congruenter medicinam esse donum Deorum, omnemque vim; & efficaciam ab eisdem pharmaca suscipere, luculenter optimus senex proficitur.

Quid

se rationes dixit invenisse *ὡς δυνατόν εὐρεῖν ἀνθρώπων ὄντα ζῆν τοῖς θεοῖσιν.* T. I. p. 55.

f) *πρῶτον μὲν ἐκ τῶν θεῶν ἀρχεῖσθαι* T. 2. p. 358.

g) *περὶ εὐχρημοσύνης* sive de decori ratione à Medico observanda T. I. p. 55. καὶ γὰρ μάλιστα ἡ περὶ θεῶν εἰδησις ἐν νόμῳ αὐτῇ (τῇ ἡτρικῇ) ἐμπλέκεται, ἐν γὰρ τοῖσιν ἄλλοις πάθεσι καὶ ἐν συμπτώμασιν εὐρίσκεται ὅτι πολλὰ πρὸς θεῶν ἐντίμως κειμένη ἡ ἡτρικὴ, οἱ δὲ ἡτρεῖς θεοῖσιν ὥσπερ κεχωρήκασιν, ὃ γὰρ ἐν περιττῷ ἐν αὐτῇ τὸ δυναστεῖον, καὶ γὰρ ὅτοι πολλὰ μὲν μεταχειρίζονται, πολλὰ δὲ καὶ κεκράτῃται αὐτοῖσι δι' εὐνοίας, ἃ δὲ κατὰ πλεονακτεῖ νῦν ἡ ἡτρικὴ, ἐνταῦθεν παρέρχεται. Idem in præceptionibus quæ videntur pars esse scripti περὶ εὐσχημοσύνης T. I. p. 66. inter ea quæ Medicum dedecet, refert si non abstinere temere susceptis ὅρκοις παμμεγέθεσι θεῶν. Ipse vicissim futuris Medicis non modo morum probitatem graviter ubique commendat, speciatim in scripto περὶ ἡτρικῆς p. 44. sq. T. I. sed & eos ad artem suam ἀγνώως & ἐσίως exercendam sancta jurisjurandi religione obligavit, ejusque formulam diligenter ab illis observandam præscripsit T. I. p. 8. 42. in quam exstat eruditus Jo. Henrici Meibomii commentarius Lugd. Bat. 1643. 4.

h) Lib. de veteri Medicina & in Epist. ad Abderitanos, Verba habes infra ad cap. VII.

Quid mirum igitur, si Zimarellus, i) testante Joanne Colle, Hippocratem Naturæ, & Christianæ Theologiæ genium appellabat?

Hujus pium sanctumque institutum secuti sunt Arabes; Quare Meluzus Regis Damasceni nepos suos ita exorditur Canones: *In nomine Dei Misericordis, cujus manu sermo recipit gratiam.*

Affectum vero curationem his aggreditur præfatis: *Sanas languores Deus, qui de frugalissimo solo produxit in largitate sua medicinam benedictam, gloriosam, & excelsum.*

Quis hanc in Deum pietatem, & cultum non admiretur? Quis non æmuletur veritatis lumine excitatus? Deo igitur supplices preces feramus; scriptum est enim: *In tua infirmitate ne desicias te ipsum, sed omne Dominum, & ipse curabit te &c.* Nec magnum quicquam aggrediatur non invocato Numine, sapienter enim Heraclitus sacrificia, & preces medicamenta appellare solebat, quod præpotentis pharmaci vice à morbis purgent.

7. Sed hic se ingerit quæstio Theologumena, an scilicet res divinas obeuntibus nobis Deo contingat affectio? Porphyrius suspicabatur, non modo Dæmones, sed etiam Deum affici, quoniam invocationibus moveantur.

Vista Hominum precibus celestia Numina terminas.

Coguntur petere, & casus aperire futuros.

Jamblichus arbitratur, Deos, non quia invocentur, moveri ad communicanda hominibus bona, sed sponte nos ad bonum provocare, nobisque invocando conversis accurrere ultro quippiam monstrantes, largientesve. Supplicationes potro animam Divino aptam influxui reddere, qui tum ultro, tum facile perveniat propter Divinam amicitiam omnia continentem. Quod si à benefica Deorum cura, ceterum à clarissimo Solis lumine abeamus longius, densioribus nos statim tenebris circumfundit, tuncque iratior nobis dicitur Deus, quæsi tunc demum credimus remollire, si suppliciter ad eundem convertamur: Lenimentum id genus affectionem Deo infert nullam, ait Cælius, immo à perturbationibus sequestrat animam.

Porro Platonicæ mundanis Diis sacra obeunt corporea, superiori- bus diis segregatam putant dicendam esse sanctimoniam. Principi vero segregatissimam.

FF

8. Ve-

i) Comm. in lib. Hippocratis de insomniis.

8. Verum age quando in hæc incidimus, cur supplicationes quædam exaudiuntur, quædam obturatis despectantur auribus? Respondeat doctus juxta, ac pius Avicennas. k) Causa, inquit, propter quam exaudiuntur preces, est convenientia, seu aggregatio causarum simul cum Sapientia Divina, & est, quod convenient, sive aggregentur hominis deprecantis causa? Verbi gratia in eo, quod ipse deprecatur, est causa, cur res illa sit ex Creatore. Quod si quispiam dicat, utrum fieri possit, ut citra Litanias illud evadat? Utique inficiabimur, quoniam eventus unica est causa. Nempe altissimus opifex, qui interpositas preces ceu proximas, & peculiare causas disponit, quemadmodum sanitatis alicujus laborantis, pharmaci haustus causa perhibetur, quum vero medicamentum respuit, sanitatem quoque negligit.

8. Pari modo preces ad vota obtinenda veluti accommodata media desiderantur. Quamobrem duabus de causis, quæ simul conveniunt, rogatus necessarii videntur, atque adeo ipsarum exauditio. Enimvero si ad supplicandum promovemur, à Deo est, propterea deprecatio, cur exaudiamur, causa est. Cur vero in congruum, & decens adspiret supplicatio, unde optata cadunt ex voto, ab eodem repetendum, quare ambo ab una producantur origine. Nonnunquam vero alterius causa est altera. Propterea quidam à terrenis cœlestia affici, in animum induxerunt, quare preces nostræ necessario exaudiuntur. Nos iis sic iri obviam volumus; Naturalia nimirum hæc cœlestium, & Divinorum effectus quosdam esse, qui, ni pervertatur ordo, in suas causas nullatenus queunt efficere, hinc etiam ad orandum excitamur. Cur vero preces non exaudiantur, ea potissimum est causa, quod finis, cujus gratia obsecrat, vel non conducit juxta Universi ordinem, vel ratione deprecantis. At vero viri sanctimonia delibutis inter precandum Prima causa vim infundit per quam mirum in modum aliena movent, quare & elementa eorum voluntati confestim parent, quum maxime elementa subjecta sint animæ energię, nosque ipsi non semel fecimus periculum. Ubi enim res vehementius imaginari contingit, quam mox corpora nostra aliosim, & affectionem subeunt pro animi varia dispositione. Ad hæc neque absõnum, aut à veritate abhorrens est, quempiam imaginationis vi alienum, ciere, & percellere posse corpus, id quod Indiæ inquilini sæpius experiuntur. Itaque Deus omnium conditor exaudit deprecantem animam, si finis, ad

k) Libro de Anima Aphorism. 45.

ad quem preces diriguntur, in universi ordinem; & utilitatem relabatur.

9. Hæc est ipsissima Avicennæ sententia, qua duo potissimum constituuntur veluti cardines, super quibus impetrati voti ratio convertitur; divina scilicet afflatio, qua ad rogatus, & obtestationes excitamur, iusta denique, & honesta singulis, aut universæ naturæ conducens inter implorandum petitio. Et hæc est congressio, coitioque caussarum, quæ divinam movent sapientiam ad efficiendum, quod efflagitur precibus, quibus plane nulla afficiuntur passione Numina, sed tantum in illis veluti symbolis volunt esse efficacia. Ut autem preces omnibus sint absolutæ numeris, quinque slipari oportet prærogativis: *) Securæ enim, rectæ, ordinatæ, devotæ, humilesque esse debent. Sed quando hæc altioris sunt operis, mittimus, & ad Avicennam revertimur, cujus commendamus sententiam, Deum Sanctis viris præsto esse, virtutemque communicare, per quam elementa, & quidquid ex elementis est concretum, illis audiunt, & protinus obtemperant. Mirabilis est enim Deus in Sanctis suis. Verum quod de Imaginatione subjicitur, & falsissimum, imaginatio namque immanens actus est, nec quicquam in nostro corpore obire potest, nisi alterius causæ, quæ ejus subit imperio, intercessione, congressuque, multo minus in alieno corpore.

10. Hinc non inelegans, quidam a) perperam plurimos, eosque admirabile eventus in imaginationem rejicit, utpote quæ revera spiritus, & humores ciet morborum parentes. Nam si rogetur, cur appositis amuletis cum susurro, aut sesquipedalibus verbis effutitis quispiam morbo defungatur? Respondet effectum esse ab imaginatione. Ubi namque certa spes salutis concipitur, calor, spiritusque quoquo versum effusi ad functionum munera acriores, aptioresque redduntur. Sic epileptici, dum ex Alcæa ungula concinnatum gestant annulum, quia Periaptis certo credunt, & maxime fidunt, non corripuntur, quod confidentiam spirituum quies, & tranquillitas excipiat: At submoto annulo, quia invadit timor, turbantur spiritus, atque consternantur, à quibus exciti humores cerebri obstruunt ventriculos, membranulasque vellicant, hinc sacer ingruit morbus. Atque perinde illis accidit, ac quidemisso, humilique loco angustam trabem recti perambulant, at si paulo eminentiore loco ponatur, unde periculum

Ff 2

riculum

*) Precum condiciones ex D. Thoma,

a) Alex. de Vicentinis.

riculum impendat, ingressi quam mox præcipientes delabuntur, quod præ metu spiritus in fontes recurrunt, & lacertos deferunt. Qua causa etiam somnambuli avia loca petunt, repetuntque, at experrecti, si discrimen agnoscant, prona decidunt. Eodem modo & Quartanam fieri, & admoto Araneo propulsari credidit. Sed norit in primis affectus ex prænotione Phantasiæ, quæ vel læta, vel molesta objiciat, suboriri quidem, circa cor tamen sanguinis, spirituumque tumultuariam fieri commotionem, quare cordis potius, quam cerebri affectus ex phantasiæ deliramentis emergere consentaneum foret. Nam etsi affectus universum corpus moveant, in ipso enim corde aut caloris, aut frigoris, ut ait Aristotelis facta alteratio, etsi in exigua, & non sensili particula, plurimam sane in toto corpore parit differentiam cum ruboribus, & palloribus, cum horribus, & tremoribus, aliisque hujusmodi; ut temone paululum translato magna sit prætranspositio: Nihilominus tanti non sunt, ut excitis spiritibus continenter aut morbos pariant, aut propellant (ni summus subsit apparatus.) Equidem multum conducere fidenciam scio, unde Avicenna dicebat, Medicum plures curare, cui plures fidunt, plurisque esse bonam, firmamque animi confisionem, quam omnia Medicorum pharmaca. Propterea etiam Valesius Medicos dehortatur, ne eorum curam suscipiant, à quibus non æstimarentur plurimi. Cujus rei causam adjiciunt quidam, b) quod confidens animus non percellitur, sed adquiescit, quocum spiritus etiam consistunt. Accedit, firmam erga Medicum fiduciam id agere, ut malorum obliviscantur, & dolores converso in Medicum animo aut non sentiant, aut mitius ferant, necessario enim animadversio desideratur ad percipiendum dolorem. Unde Hippocrates qui dolentes parte aliqua corporis omnino dolorem non sentiunt, iis mens ægrotat. Scio inquam ea de causa plurimum prodesse fiduciam, sed eam esse, quæ comitalem morbum admota Pæoniæ radice, aut annulo ex Alcaeo ungue arceat, haud credo. Equis enim ea perniciæ semel correptus fidenti, ratoque animo non sperat, fore, ut de integro non invadat, cum interim credulis, & bene sperantibus medio de fonte leporum superveniat, & incessat? Cornelius Agrippa Magiæ Ceremonialis unum principium statuit credulitatem firmam: qui non crediderit, inquit, non experietur, sed tam futilem sententiam jure Philosophi rejiciunt. Existimandum igitur cum tota elegantiorum Asclepiadarum Schola ungulam sylvestris Asellum cum cerebro Epileptico habere schesim, & quandam analogam rationem,

b) Vegia, Mercurialis.

nem, adeo ut annulo apportato per occultum effluvium ita roboretur cerebrum, ut non possit à quavis morbifica causa concuti. Araneolum vero frigidum, siccumque animal aut negarim ea vi pollere, aut certe non alia ratione, quam *ἁπλως*, & mutuo consensu. Et, neme quis credulitatis arguat, qui omnia ad temperationem velim reducere, Alex. Aphrodisæum quærentem patienter audiat, cur quos Dipsas momorderit, sitique sunt intolerabili affecti, eis epota theriaca, quæ calida, siccaque est, sitim sedat, non autem magis incendit? Respondet non qualitatis ratione sitim sedare, sed mutuo quodam consensu, & ratione naturali. Id est hujusmodi Antidotum, quod plurimis ex herbis componitur; quæ consensum aliquem cum singulis corporis partibus habent, velut Dictamnium proprietatem quandam erga cor habet, ipsumque confirmat, & servat, Eupatorium vero cum Jecore, Scolopendrium cum Liene, petroselinum cum ventris orificio, Hyssopus vero cum Septo, & pulmone, Helenium vero cum Renibus, Ruta cum collo, Gentiana cum cerebro, Sefeli autem cum vesica urinaria. Unumquodque igitur horum mellis dulcedine illectum trahit quod sibi proprium ad tutelam est. Inter quæ omnia sunt & viperarum immixtæ carnes, quæ naturalem quandam mutuum affectum habent, quam antipathiam vocant, adversus quodvis venenosum animal, corruptibilemque virtutem. In singulas igitur partes distributa affectum illum, qui corruptionem minetur, agere non sinunt. Repugnant enim ceu legitimi quidam milites, qui pro sua ipsorum patria, arma ceperint. Hactenus Alexander, qui tametsi sententiam meam confirmat, & causam elegantissime exprimit, in eo tamen falli videtur, quod singula simplicia in Theriace permanere putarit integra, quum tamen post fermentationem corrumpantur, & ex corrupta singulorum specie quinta quædam prodeat essentia virtute omnium vim continens. Nam quemadmodum in Mixtis corporibus virtutes subsunt, quæ in elementis desiderantur, ita in Theriace virtus ea inest, quam in singulis non est invenire. Propterea Avicenna Theriacam non humano ingenio, sed potius Divina inspiratione concinnatam esse ratus est. Et utinam multa non deessent, quorum causa suis privatur viribus.

11. Sed ne parergon, opus ipsum superet, receptui canamus, & adhibitis opportune morbo remediis ad implorandum Divinum auxilium fidenter accedamus, quia & efficaciam Deus pharmacis ingerit, & quia mirandum in modum ipse sanitatem conferre potest: Quidquid enim Deus una cum secunda causa potest efficere, se solo potest, in genere in-

Ff 3

quam

quam efficientis causæ natura non de industria agentis. Argumento sit Paralyticus ille, qui jubente Christo Theanthropo sustulit grabatum suum, & ambulavit. Similiter quod ad umbram Petri Apostoli sanarentur infirmi, c) vel Sancti alicujus attactis reliquiis aliqua urgeatur ægritudo, non fit per formam aliquam his corporibus inditam, sed solum per Divinam energiam, quæ ad hujusmodi effectus his corporibus utitur.

CAP. VI.

Quod quidam morbi Divinitus immittuntur.

DEUM olim inflixisse morbos, Sacræ testantur paginæ, & argumento est flagitiosus ille Pharaö, qui Saræ captus pulchritudine, ejus violare tentavit pudicitiam, & adulterium committere, unde tentati sceleris in pœnam perpetua laboravit gonorrhœa, uxoresque cum Regis, tum Aulicorum, vulvæ conclusionem perpeßæ sunt, ut deinceps parere non possent. Sed accedat Judæorum lepra, quæ non putrem, atramque bilem agnovit, sed causam longe superiorem, Dei nimirum justæ vindicis iram. Quæ quidem lepra antiquitus sæviebat pro patrati sceleris conditione: quare si peccatum mitius esset, in parietibus domus maculæ pullularent: si gravius, in vestibus labes sese proderet; si gravissimum, corpora ipsa foedata temerarentur: qua sane contagio, pernicioque infecti XIV. diebus à Protomyßte judicabantur, num extra hominum consortia, & Civitatis pomæria essent ablegandi, non enim ad eam profligandam humana satis erat manus, sed Divina potius opus erat, cum nulla remedia illis adhibita conferrent, sed sola Dei Optimi Maximi voluntas. Quidam a) vitiliginis, aut lichenis speciem extitisse, sunt arbitrati, vestibusque, & domibus accidisse duntaxat per analogiam, cum inanimata quoque similem putrilaginem nancisci possint. Nos tamen Theologis, & veritati congruentius dici existimamus, si divinitus lepram illam immisissam fuisse demus pro singulari supplicio ad plæctendam Judæorum acharistiam. Nam Deus, quemadmodum Israëliticum Populum singularibus cumulavit privilegiis, ita quoque turpem ingratitude in insolentibus, & valde atrocibus plexuit suppliciis.

2. Triste spectaculum grassantem, populantemque in humano corpore Lepram spectasse; Portento simile domum eadem colluvie foedam, quæ

c) D. Thomas opusculo de oculis rerum operibus.

a) Vallesius lib. de sacra Philos. cap. 19.

quæ Herum cum familia, & supelleſtile pellat. Divorum plurimi portentofum hoc morbi genus ſunt litteris teſtati, quibus reniti non dubitavit Galenus, eo fretus argumento, quod Hippocrates b) nuſquam ægritudinis cauſam rejecerit in Deos, quod omnes peræque Divinos profiteatur, quia à natura, hæc autem Dei miniſtra: quin eos ſugillat, & vellicat, qui in Deos morborum cauſas referunt. Verumtamen depoſita diſcipuli perſona neceſſum eſt refragari Pergameno, qui, ut ait Otho Bruſtellenſis ; c) à ſola corporis, & humorum temperie morborum cauſam trahens nullos à Deo indiſci, aut curari impie fabulatur: Nec eſt, quod ſuæ culpæ Hippocratem prætextat, ille, enim cum Homero, & Heſiodo nonnunquam morborum eſſe cauſam divinum Numen, d) ideoque ab eodem exordiendam eſſe curationem liquido proſitetur, cum Deum in medicina minime ocioſum eſſe cognoverit. Quid vero dilucidius, quàm quod primo Prognostiſcon? Conceptis ille verbis præcipit, ut ſedulo inſpiciamus, numquid aliquid divinum in morbis ſubſit. Quid per Deum? ~~Enim~~ illud, ni divinum ſopplicium, quod Deus morbis affligendo in ſclerum vindictam ſumit? Hoc ut evitaret Galenus, divinum Aërem eſt interpretatus, eoſque perſtrinxit, qui ob juſtam Dei vindictis iram morbos emergere animo duxerunt (Moſem autem, & Evangelio-graphos tangit, qui nulla ſuppoſita ratione hiſtorias ſcriptitarunt, quos alibi etiam ſine demonſtratione loquentes rejicit.) Præterea eoſ quoque reſpuit, qui decretorios dies in divinam regerunt cauſam, quia incognita eſt, & inopinabilis. Jure autem hoc arguitur, quia non omnia, quæ arcanas, abdiſasque cauſas habent, divina ſunt nuncupanda, ſed quæ prorſus admiranda. Accedit, dijudicantium dierum cauſas non latuiſſe ſenem. Quare propriam ſubjicit ſententiam, intelligendam eſſe aëris conditionem, ſed quia prava hæc aëris conditio à Cœlo ſit, & deſelinari non poteſt, Divina dicenda eſt. Atque licet hæc ſententia Hippocrati accommodari poſſit, quia phraſi Latinis, Græcis, & Hebræis conſueta aër Cœlum dicitur, unde Diogenes aërem Deum appellebat, à veritate tamen abhorret, quoniam Galenus ipſe eorū opinione de diebus criticis vellicans, qui ad divina recurrerant, non utique, ait, divinæ cauſæ, quia nec incognitæ, nec inopinabiles, nec admirandæ, licet ex Cœli motu, maxime vero Lunæ deriventur. Præterea ſi propter Cœlum

b) Lib. de morbo ſacro. Lib. de Virg. morbis. Lib. de Aëre, Locis & Aquis ſupra p. 216.

c) Lib. Pharmacorum ſimplicium in Præfatione ad lect.

d) Lib. de muliebri Nat. & Lib. de Elegantiâ ſupra p. 196. 224.

Cœlum divina appellanda forent, quæ ab eo pendent, universum naturæ opificium esset divinum.

3. Sed mittamus jam Galenum, e) qui in hoc inferiori mundo nil immortale cognovit, nec divinum, quin ne animam quidem rationalem aliud esse putavit, quam temperamentum, aut innatum calidum, nec aliter à suo Platone *) doceri potuit. Facebat igitur parumper, quando nec à discipulis, ejus fovetur opinio. Sunt, qui pro aëre occultam, & deleteriam qualitatem à Cœlo derivatam sufficiunt : f) Quæ sententia nec rei naturæ, nec Hippocrati consentanea videtur, Cœlum enim Catholica causa est, & propter universi conservationem movetur, non ad demolitionem. Verum cedo, cur à Cœlo maligna, & fontica qualitas potius, quam benigna, & manifesta dici divina debet? Hercules si qua divina appellanda foret, certe benefica, & vitalis, quum Cœlum boni studio nobis moveatur. Atqui Hippocrates ipse cum aëris, & ejusdem à Cœlo mutationum meminisset, nihil interponit divini.

4. Neque eorum probatur opinio, qui g) ~~in~~ formæ totiusque substantiæ morbos interpretantur, quod fortassis in Physicis Aristoteles semel formam nuncupavit divinam, nam eo modo unumquodque divinum esset, quum sua exornetur specie, & forma.

5. Multo minus cujusdam boni h) arridet opinio, qui divinam causarum syndromen, atque concursum intelligit. Homo pluscumque philauros putat causarum colligantiam, & implexum esse illud divinum, de quo Prognosticon primo fit mentio, quasi dixeris fatale. Utpote si quis misellus iter faciens magna repente tempestatum, imbriumque vi obrutus tecta requirat, quæ plurimo distent intervallo, cogatur madida sub veste pernoctare. Tandem redeunte die post longos viæ errores in diverforium secedat omni copia vacans, ubi nec lecti, nec ignis, nec mensæ facultas fiat. Cogatur cedere fame, & frigore pulsus. Interim præstegnosi, febribus corripiatur validis, desiderentur Hospitia, Medici, pharmaca, soteria cuncta, fato moriatur.

6. Hoc putat ille divinum in morbis. Siccine per ambages divina procedunt? Emoriar, si quicquam audierim inconsultius. Fato enim morimur multa consumpti senectute, & naturaliter, unde ignis urit facto.

e) Lib. quod Animi mores, &c.

*) Potuit, & edoctus est fortasse.

f) Marsilius Ficinus, Mercurialis, Valleriola.

g) Fernelius in Phyl.

h) Neoterici (Hiegon, Jordani) quid sit divinum in morbis.

to. Quare merito queritur soror Anna de Didone, quod intempestive mortem oppeteret.

*Nam quia nec fato, merita nec morte peribat
Sed misera ante diem.*

Cum Persæ Græcorum templa incendiis absumpsissent, & solo adæquassent, Jones instaurari vetuerunt, ut eorum spurca barbaries à singulis videretur. Ita mihi nefas, imaginosam hanc solertiam destruere, quicupio ab omnibus videri.

7. Riolanus Eucharum arrogantiam proscindens, qui primarum causarum intelligentia, se tandem æquare posse Deum gloriabantur, modestius inquit, Socrates, cum diu, multumque in rerum humanarum, divinarumque cognitione desudasset, hoc unum se scire confessus est, quod nil sciret. Eadem modestia Hippocrates in morbis divinum quiddam inesse affirmabat, i) quod sive occultum, sive inexplicabile, sive cœleste, & à Deo profectum interpreteris, ut puta sceleratorum flagellum, fortassis ad Authoris mentem, haud dubie ad rei ipsius veritatem apte, & accommodate dixeris.

8. Et quamvis perinde accidat in Hippocratis sententiis, atque in Timantis opellis, in quibus plusculum semper aliquid intelligebatur, quam pingeretur: à nobis tamen, qui Catholicam fidem, atque adeo

- i) Prognostic. T. I. p. 448. vult Medicum ἅμα δὲ καὶ ἃ π θεῶν ἕνεσιν ἐν τῇσι νόσοις, τὴν δὲ πρόνοιαν ἐκμανθάνειν. Confer Hieronymum Jordanum de eo quod Divinum est in morbis, Francof. 1651. 4. & Morhofium τὸν μακαρίτην lib. I. Polyhistoris c. 12. Non tamen dissimulandum est ab Hippocrate per τὸ θεῶν hoc quoque loco intelligi constitutionem divinitus immissam aëris, τὴν δὲ περιέχοντα ἡμᾶς αἶρα κατέσασιν, ut recte interpretatur Galenus T. V. p. 120. Nam ex illius temperie morbos etiam judicandos esse nemo dubitabit, quem μέγιστον ἐν ἅπασιν τῶν συμπτωμάτων δύνασιν vocat Hippocrates lib. de flatibus T. I. p. 401. 413. Facit etiam huc quod lib. I. Epidemior. T. I. pag. 670. ait morbos dijudicari ἐκ τῆς κοινῆς φύσεως ἁπάντων, ἐκ τῆς καταστάσεως ὅλης καὶ κατὰ μέρη τῶν ὁρανίων καὶ χῶρος ἐκάστης. & lib. 3. epidem. T. I. p. 729. οὗ δὲ καταμανθάνειν ἀκριβῶς τὴν κατάστασιν τῶν ὁρῶν ἐκάστη καὶ τὸ νόσημα. Hæc tamen non repugnant sed pulchre consentiunt illis quæ de potestate Deorum etiam in morbis moderandis, & de precibus ac religioso cultu qui Numini debetur, Hippocrates alibi diserte agnoscit & suadet in locis adductis supra p. 223. seq.

G g

verita-

veritatem ipsam profiteamur, sine ambagibus divinum hocce, Dei esse voluntatem, credendum, quæ in scelerum vindictam, & alicujus ergo boni morbos incutit. Ac, ut privato utamur exemplo, mors Regis Joram, qui per immane nefas Populum à lege Dei averterat, & fratres sæva morte necaverat, ita describitur. Et super hæc omnia percussit eum Dominus alui languore insanabili, cumque diei succederet dies, & temporum spatia voluerentur, duorum annorum expletus est circulus, & sic longa consumptus tabe, ita ut egeret etiam viscera sua, languore pariter, & vita caruit.

9. In hisce affectibus tota medendi Ars nihil potest, quod Dei ope destituatur: Id quod etiam Assæ Regis eventus comprobatur, qui podagra mortuus est intra triennium, neque excessit quadragesimum primum ætatis annum, quia in infirmitate sua Deum non quæsit, sed magis Medicorum confidit peritiæ. Contra vero Ezechias cum ad mortem ægrotaret, Deo jubente, levissimo medicamento, admota scilicet ficuum massa, ab Esaia sanatus est. Quare istorum maxime habenda providentia est cum Medico, tum ægroto Christiano, qui primo quoque tempore, quæ ad morituros pertinent, sancte compositis, ita Arti fidere debet, ut Dei opem enixe imploret, atque ita Deum obsecrare, ut Artem necessariam usque quaque ludibrio non habeat, quandoquidem & Sancti viri pharmacis utebantur, ut & Media adhiberent legitima ad sanitatem, & Medicinam sacerrimum Dei donum apud Homines commendarent.

CAP. VII.

Quod Deus servat, & purificat Homines.

Sapienter Proclus, si quid aliud, scripsit, omne divinum providere secundis, & ereptum esse ab iis, quæ providetur; si quidem corporea substantia, quæ secunda est, spirituali, quæ prima merito dicitur, subiecta est: Hinc Aristoteles non semel à Deo Cælum, & Naturam pendere palam est confessus, in quam sententiam universi Aristotelis interpretes incidentes à Deo conservante, non producente pendere testantur, quod putavit Philosophus Mundum Deo fuisse coæternum (ni forte dicendum videatur, negasse quidem Aristotelem per generationem cœpisse, per simplicem vero emanationem, naturalemve processum, non isse inficias.) Quidquid senserit tandem Stagira, res profecto postulat, ut duca-

dicamus, res universas à prima illa causa dependere substantive, producente, & ad ipsam, seu ultimum finem referri. Deus enim est A, & Ω, seu principium, & finis. Hinc Academicæ Scholæ procures: Quæ sunt omnia sunt, & ab uno, & in uno, & ad unum. Cuncta etenim in Deo sunt ut in movente, gubernante, & conservante, (nequetamen ab eo ut sustentante materia, aut constituyente forma pendent.) Cæterum quemadmodum res universæ in Deo sunt, ita Deus vicissim in omnibus, non sane secundum inhærentem essentiam, ut ait Albertus, sed per illapsum, influentiam, & potestatem. Deus, inquiunt sapientiæ amatores, nulli mobilis est extrinsecus per absentiam, verum per inhærentiam: cum enim Deus ubique sit, non potest non esse præsto. Qua de re quia præclare scripsit Author Libri de Mundo, age in medium ejus verba feramus. *Vetus sermo est, inquit, à majoribusque proditus inter omnes homines, universa tum à Deo, tum per Deum consistere fuisse, atque coagmentum, k) nullamque naturam satis ad*

G g 2

salutem

- k) Huic sententiæ suffragatur Hippocrates sive quisquis auctor lib. de septimestri partu T. I. p. 165. à Conditoris lege omnes rerum creaturarum rationes temporæque omnia unice suspendit. *πάντα γὰρ ἢ ἰδίᾳ ἐστὶ καιροῖς καὶ αἰώνων ἢ σύγκρισις. κατὰ γὰρ τὴν ἀρχαίαν γένεσιν ὁκότε ἐκπῆτο πάντα ζῶα, ἐρυσμῆπ. καὶ νῦν γινώσκει διὰ τοῦτο κατὰ νόμους ῥυθμίζεσθαι.* Hæ leges quæ nisi opificis ac rectoris cogitari possunt? Hunc agnoscens etiam Democritus de natura hominis, inter Hippocratis scripta T. I. p. 282. *ἐνδοχεῖα δὲ μύθαν ὥτε δημιουργὸς ἀνέαγεν,* Eidem *τοκὺς πρὸ νοῦν* tribuit pag. 283. atque inde iterum mulieris ita conformatum. *Ἡ δὲ ἀσώματος ἐν μυχῷ φύσις ἐξέπτυξε παντὶ μορφᾷ σωτῆρα γένει.* Sic & Hippocrates *περὶ ἀναπνῆς* T. I. p. 288. *τὰ δὲ ἄλλα ἢ φύσις διατάσσεται.* Et de alimento T. I. p. 594. *φύσις ἐξαρκεῖ πάντα πᾶσιν.* - - *μία φύσις δὲ ταῦτα πάντα καὶ ἢ πολλὰ. πολλὰ φύσις ἐστὶ ταῦτα πάντα, καὶ ἢ μία.* p. 597. *φύσις πάντων ἀδίδακτοι & VI. Epidem. T. I. p. 809. νόσων φύσις ἰητροί. ἀνεύροσκει ἢ φύσις αὐτῇ ἐσωτῇ ὡς ἐφόδες, ἢ ἐκ διανοίης.* Ex lege Conditoris igitur. ἀπαίδευτος ἢ φύσις εἶσα, καὶ μαθῶσα, τὰ δέοντα ποιεῖ. Idem Hippocrates cordis auriculæ considerari fuerit esse præstantissimi artificis opificium, lib. de corde T. I. p. 291. seq. *καὶ τοῖς δοχείω ὅ ποίημα χειρὸς ἀνακτοῦ ἀγαθῆς. κατασκευάσθαι γὰρ δεῖ.* οἱ τε ἐνιόντες θαυμάζουσιν. Igitur non temere hæc

que

salutem instructam esse posse, quæ citra Dei præsidium sua ipsa demum cunctis permessa sit. Quocirca veterum nonnulli consueque proveci sunt, ut hæc omnia diffiterentur, Deorum esse plena omnia, hauririq; eorum spectra ab hominibus oculis, & auribus, reliquisque sensibus: Sententia illi quidem fundamentis jacentes Divina fortasse potentia, non item Divina natura congruenti; Et enim cunctorum, quæ rerum natura complectitur, cum servator est Deus, tum vero quasunque in hoc mundo quovomodo perficiuntur, eorum omnium idem est genitor.

Non sic tamen ipse, ut opifici in morem, animalisque lassitudinem sentientis labore affici possit, ut qui ea facultate utatur, quæ nulli cedat difficultati, cuius ipse vi facultatis omnia in potestate continet. Nec minus etiam, quæ longius ab eo videntur esse submotæ. Summam igitur, & primam sedem sortitus ea de causa ὡς αὐτός, quasi supremus appellatus est, & (ut inquit Poeta) in summo culmine universi Cæli suum ipse habet æmicilium situm, & collocatum. Maxime vero vim ejus sentit, numineque ejus fruitur ante omnia id corpus, quod proxime eum situm est. Tum quod secundum ab hoc situm habet, & animumquodque deinceps, prout situum ordo ad nostrum uque locum natura constitutus est: Quo fit, ut terra, & terrena omnia, quum longissime ab Divinitatis adminiculatione abscedant, tam infirmitate summa sint ipsa, concinnitatisque sibi consentanea maxime expertia, atque ideo multo tumultu exagitata. Atqui cum ita sit divinum Numen natura comparatum, quovomut versus permeet, non mirum ea, in quibus ipsi versamur, ac nobis superiora, pro eo quantus est accessus ad Deum, vel abscessus ab eo, ejus opitulationem quovunque sentiunt. Proin id præsta-

quæ videmus coaluisse, sed ad certos usus ac fines facta esse ab Opifice, ubique agnoscit, unde & libro de articulis T. 2. p. 823. monetitalia in homine ὁκοῦσα τῆι χεῖρσι γέγρονε, deteriora fieri nisi ad illos usus adhibeantur. Inde medicam quoque attenta lib. de veteri Medicina T. 1. p. 25. ἔκ ἀπὸ τῆς φύσεως, sed dignam Θεῷ προσδεῖναι ὡς καὶ νομίζεται pag. 27. Omittit quod in Epistola ad Abderitanos T. 2. pag. 904. τέχνας ait esse Θεῶν χεῖρας, ἀνθρώπων δὲ ἔργα φησὶν & ποίηματα, opificium naturæ, legibus Divinis operantis: itaque se velle φύσει καὶ Θεῷ, Naturæ & Diis obsecuturum ad eos accedere, ut Democrito opem ferat. Pecuniam autem foftri loco recipere renuit, quod nec naturæ nec Deus facere suadeat. Et ad Philopœmenem T. 2. pag. 907. ut in animo sapientis habitare τέχνας καὶ ἀρετὰς πάντας καὶ Θεῶν καὶ δαίμονας καὶ βελίας καὶ γυνώμας. In Epistola ad Damageium pag. 912. vocat Θεομαχίαν, cum duo sint in mundo, gaudium & tristitia, si quis alterum horum velit ex rebus humanis ejicere.

præstabilis esse censemus, Deoque tum decentius; tum magis consentaneum, im de Deo opinari, ut dicamus potestatem illam in Cælo sedes habentem suas, incolunitatis causam rebus universis præstare, iis quoque qua ab eo longius remota sunt. Paulo autem inferius addit: Quare angustius id, decentiusque existimandum est, Deum summo in loco ita esse collocatum, Numine ut tamen vis ejus per universum mundum pertinens tum Solem, Lunamque moveat, tum Cælum omne circumagat, simulque causam præbeat eorum, qua in terris sunt, salutis acque incolunitatis.

2. Misset pudore. Iussus Rhois filius, qui à Deo singula individua regi denegavit, metuens ne bonitati Divinæ derogeretur. Existimavit enim divinum regimen cognitionem habere cum humano in quo media adhibentur, per quæ rector rebus se se aptat regendis: hinc in plura ducitur virtus, hinc exhauritur, hinc vilet eorum, quæ gubernat, contagione. At prima causa sine virium detrimento suæ bonitatis influxu cuncta temperat, & moderatur, quem Solis instar radios emittentis in universum effundit, à quo singula pro naturæ suæ meritis perficiuntur. Nec rebus admiscetur Deus agendis, quod ejus actio sit intelligentia, hæc autem substantia, quæ supra universam est naturam: quare nec ejus detrahitur virtuti nec decori, quod putavit Averrhois, quemadmodum neque solaris radius: quia quoquo pervadit versus, & diversa permeat corpora, extenuatur, aut hebetescit. Hinc Avicenna, 1) Divina inquit, manatio fit sine avaritia, & diminutione.

*Puro clarum lumine Phæbum
Melliflui canis oris Homerus.*

*Qui tamen intima viscera terra,
Non valet aut pelagi radiorum
Infirma pervadere luce:*

Haud sic magni Conditor orbis.

Huic ex alto cuncta tuenti

Nulla terra mole resistens,

Nec nox atris nubibus obstat.

Quæ sint, quæ fuerint, venientque

Uno mentis cernis in ista.

Quem quia respicit omnia solus,

Verum possis dicere Solem.

Gg 3

Hæc

1) Lib. de Viribus Cordis.

Hæc graphice Boëthius, m) qui ad concludendum Divinum regimen his progreditur. Mundus hic ex tam diversis contrariis partibus in unam formam minime convenisset, nisi unus esset, qui tam diversa conjungeret: conjuncta vero naturarum ipsa diversitas invicem discors diffociaret, atque divelleret, nisi esset unus, qui quod nexuit, contineret. Non tam vero naturæ ordo certo procederet, nec tam dispositos motus locis, temporibus, efficientia, spatiis, qualitatibus explicaret, nisi unus esset, qui has mutationum varietates manens ipse disponderet. Hoc quid quid est, quo condita manent, atque agitantur, usitato cunctis vocabulo Deum nomino.

3. Deus licet res omnes conservet immediate suamet actione eas attingendo, quasdam tamen per se duntaxat, alias concurrentibus causis secundis in suo esse tuetur.

4. Divinum hoc imperium ante omnes soter ille Hippocrates agnovit ad singula pertinens. Proin lib. de Elegantia n) aperte fatetur; Numen esse cuncta gubernans, terrasque, tractusque maris, cælumque profundum. Sed quod libro de morbo sacro o) scribitur, non ab Ethnico, verum à Christiano Theologo, Divino spiritu afflato expressum videtur. Ubi enim senex ἔλως eorum, qui à Deo morbum sacrum proficisci arbitrabantur (unde sacrum dici putabant) rejecit opinionem, subjicit:

Non tamen ego puto hominis corpus à Deo inquinari, sordidissimum scilicet à purissimo: Verum si contingat ab alio inquinari, aut quid perpeti, cupierit utique à Deo purgari, ac purificari magis, quam inquinari. Deus itaque est, qui maxima, & sceleratissima peccata purgat, ac purificat, & liberatio nostra existit, ipsique terminos templorum, ac delubrum Diis designamus, ut nullus, qui non purus sit, eos transcendat, & ingressi respergimur, non veluti qui inquinemur, sed si quod etiam scelus prius habemus, purificemur.

5. Proh hominum, Deumque fidem, potuitne mortalis, & caduca natura altius mentis aciem erigere, sanctiora potuitne excogitare? ut Deum boni, pulchrique fontem, ut eum mala committere non posse, ut malorum curam gerere, & scelere temeratos expiare protestatur? ut ab eo sospitatis nostræ originem derivat? Quis Hippocratem vel entheasti-

m) Lib. 3. Philos. consolat.

n) Supra p. 224.

o) Supra p. 216.

theasticum non deberet? Miramur Platonicos divine de Deo loquentes, atqui maxima, & sceleratissima peccata à Deo dilui, nemo Gentilium præter Hippocratem cum Israëlitis Vatibus cognovit. Sienim, inquit Paulus ad Rom. unius delicto multi mortui sunt, multo magis gratia Dei, & donum in gratia unius hominis Jesu Christi in plures abundavit. Ad hæc Christianas ceremonias, & ritus Ecclesiæ prorsus innuit, dum lustralibus aquis ait respergi homines, antequam templa subeant, ut purificentur. Quid? Nonne in baptismo aquis abluimur? Nonne prope valvas expositi manent latices, ut his veluti piati à Diis gratiam ineamus immortalibus? O Hippocratem maximum, o facerrimum senem, qui non modo Artis Medicæ parangelmata nobis tradidit, verum & Divinæ pietatis semina jecit, quibus imbuti admiramur, simul & veneramur manes divinos.

6. Cæterum, antequam huic disputationi colophonem imponam, sciendum summum illum Plasmatorem, universique opificem præordinasse quidem omnia in proprios fines, mediaque præfinisse, quibus unaquæque res ad finem suum commode perveniat, Mundi tamen gubernacula ad absolvenda munera mediis causis commisisse. Inferiora enim corpora à superioribus reguntur, hæc autem à separatis Mentibus. Idque non ob Divinæ virtutis imbecillitatem, sed ob bonitatis immensitatem, cum rebus à se creatis efficientiæ dignitatem impartiri voluerit. Hinc Platoniorum deprehenditur error, qui putarunt providentiam triplicem esse, quarum prima est summi Dei præcipue spiritualibus, & cœlestibus substantiis providentis, atque adeo toti Mundo solum tamen quoad genera, & species, & universales causas. Secunda providetur rebus singularibus generabilibus, & corruptibilibus infra Lunæ orbem positis, quam sane curam demandant secundis Diis, qui cœlestia corpora cient. Tertia humanis consulitur rebus, cui Dæmones præficiunt, quos medios inter Deos, & homines constituunt.

CAP.

CAP. IIX.

Quod Fortuna magnam partem conferat ad bene,
foeliciterque medendum.

Brutus, Philaetes, Eubymius.

BRUTUS. Quid hoc est tandem, quod fortunam tonatis, cui maxime Syri templa, arasque dicarunt? Itane sine mente sonus? Memini me legisse omnium primum Bupalum ejus simulachrum effinxisse polum in capite gestans, & manuum altera Amaltheæ sustinens cornu. Sed eadem pictoribus, quæ Phantasæ libertas, humano capiti cervicem jungere equinam, & varias inducere plumas ut possint. Eandem audio, (ita adolevit fingendi licentia) Sortem, Nemefin, Tychen, Norkiamue appellari, contrario semper fluibundam fluxu, & levitate pernicem desultoria. Equidem ita tenuiter eam assequi mihi videor, ut verear prorsus, ne nomini quicquam subsit. *Phil.* Cave inanis phantasæ figmentum credas. Fortuna, quod temere, & sine ratione feratur, dicta est, etenim accidentium rerum subitus, & inopinatus est eventus. Quis enim Hytaspis filium Darium Pheretrophiorum ad regiam dignitatem evectum conspicatus, fortunam non profiteatur? Pone tibi ob oculos Archelaum Regem, Simache ancilla natum; Perseum Argivum quidem, sed è vulgo: Antigonum, Polyparchum, Raponem, Phocionem, Cleonem, quid aliud, putas, quam fortuna elucescet? Recte Agathocles apud Aufonium:

*Fortunam reverenter habe, quicumque repente
Dives ab exili progrediare loco.*

Non possumus Brute, non possumus, quin fortunæ manus demus, & quod ajunt, herbam porrigamus, magnum habet imperium. *Br.* Non ego ierim inficias ex libera loquendi libidine, quid quid præter ordinem, & opinionem accidit, id fortunæ acceptum ferri. At sane cum universa ex certa causâ fiant, jure videntur mihi antiquorum quidam fortunam exterminasse, utpote quæ duntaxat verbo tenus existit. Verum serio, si aliquid esse putas, in quo rerum genere collocas?

2. An ad actionem revocare placet, cum circa practica versari dicatur? Aristoteles quippe eandem prope esse, quæ foelicitas, opinatus est.

est, hæc autem eupraxia, sive bona actio. *Phil.* Profecto Aristoteles inter efficientes causas recenset, (pulchre enim demonstravit Alexander in alias causas non esse derivandam) verum quæ per accidens: cum vero accidentiam hanc alicui inhærescere substantiæ sit necessum, utique fortuna ad efficientem per se causam reducenda est. Atqui cum efficientium tria sint genera, Mens quippe, Ars, Natura, sive facultas (quod enim in Physicis Philosophus naturam, in Metaphysicis facultatem appellat) horum alicui innitatur, oportet. Videtur autem pratico intellectui, à quo non nisi rationis discerniculo distinguitur. Verum ut planius constet ejus vis, atque natura, à finitione sumam initia. Plato fortunam definit causam, quæ sectetur, & incidat rebus, quas facere elegimus. Aristoteles vero, causam, quæ hisce rebus interveniat, quas alicujus gratia, & volentes facimus, obscuram tamen, & instabilem, videntur ut fortuna electionem excipiat, hæc autem intellectum sequatur. *Br.* Putas igitur fortunam à mente, & à consilio non separari. *Phil.* Cum circa ea duntaxat, quæ à nobis agi, gerique possunt, versetur, à voluntate, & consilio dirimi, divellique vix possit. Hocque interest inter alias causas intercedentes, & fortunam, quod illæ singulæ causis per se ascidunt, in fortuna vero una, eademque actio alterius certa, & definita per se, alterius causa per accidens evadit. *Br.* Quis fit igitur, ut fortuna minima sit, ubi mens, & ratio multa? *Phil.* Quod præter agentis consilium accidit, atqui maxime intelligenti, & sapienti, qui sagacitate plurima prævidet, perpauca præter opinionem eveniunt. *Br.* Videris profecto fortunæ aliquam objecisse imaginem, ut deinceps ad credendum inducat, nullo negotio. Cæterum si consilium, & actiones nostras sequitur fortuna, unde unusquisque suæ fortunæ faber dicitur, cur non omnes peræque obsecundat, sed illum opprimit, pessundatque: hunc erigit, & extollit? Si peritia, ut ait Plato, efficit, ut vita nostra per artes incedat, imperitia, ut temere circumvagetur, cur alogos, & inertes aliquot Medicos videas fortunatissimos? Si circa practica versatur fortuna, quo quis agit consultius, eo esse debet fortunatior. Non sine tamen admiratione identidem contrarium est cernere. Qui fit hoc? *Phil.* grandem profecto mihi injicis scrupulum, quem ego nisi re mature expensa non eximam. Est sane dignus vindice nodus, cui suppar ego.

3. Sed ecce properantem video Euthymium illum jatronicem, ipse satis belle faciet. Te salvere jubemus, & opportune, ita vivam, ades

Hh

nobis

nobis Euthymi doctissime. *Ensb.* Hujus diei exortum vobis quoque felicissimum peropto, elegantissimi juvenes. Sed quæ vos tenet sollicitos anxietas? Exprimite, si quid est, quod consilium, aut operam meam desideret. *Phil.* Est profecto, &, ni quam primum huc concedebas, me exercebat impensius, quæ & Claudianum pæne transuersum egit, ambiguitas, Cur improborum (inscitia enim comitem semper habet malitiam) potius, quam meliorum fortuna rationem habeat?

*Sed cum res hominum a) tanta caligine volui
Absicerem, latosque diu florere nocentes,
Vexarique pios, rursus labefacta cadebat
Religio, causæque viam non sponte sequebar
Alterius, vacuo qua semina currere motu
Affirmat, magnumque novas per inane figuras
Fortuna, non arte regi.*

Cur scilicet impii insipientes, super bonos, & sapientes efferantur? Non me præterit, quid afferant ex Peripatetico Auditorio nonnulli, b) sed neque recte difficultatem diluunt, neque probantur mihi. *Ensb.* Ad magna me evocatis mysteria, quæ sacrum potius desiderent Philosophum, quam Apollinis discipulum. Dicam tamen misso tantisper Aristotele, ut vobis morem geram, à Platonicis fortunam à singulari Dei providentia non distingui: Quare cum ejus obtutum nihil possit efugere, eorum quoque curam gerit, qui nauci sint faciendi, ut vel bonorum omnium perfusi delitiis Authorem suum agnoscant, & ad frugem redeant, vel certe studiosa eorum aliqua actio prætereunte, & evanido rependatur commodo: Nullum enim bonum irremuneratum relinquit Deus. Sed video vos aliquid amplius desiderare; Sciendum itaque fortunam interdum voluntatem, & intellectum significare, qui præcipua, & proxima perhibetur causa fortunæ inopinati eventus ratione, hinc Aristoteles fortunam & casum dixit Intellectum, & Naturam. Dein fortuna accipitur pro dispositione, & illice, quo agens ad agendum proritat, unde succedit actioni non intenta effectio, & hoc pacto desiderium, illicium, cognitio dici possunt fortuna, quæ à Proclo ita finitur, ut sit vis dæmoniaca causas inordinatas invicem connectens.

4. Non

a) Claudianus.

b) Jo. Huartes lib. I, Scrut. ingeniorum.

4. Nonnunquam fortuna de Cœlo dicitur, quod eufortunii, aut infortunii his mortalibus sit causa, propterea globo insidens effingitur. Accipitur denique pro influentia, ut apud Albertum Magnum, Fortuna, inquit, est qualitas à Cœlo profecta juxta nativitatis periodum, à qua quispiam aptus, aut ineptus ad fœlices successus redditur.

Hinc D. Thomas Astra, inquit, vim animis nostris imprimunt, per quam operamur, quod melius est, qua vi dicimur fortunati, ut Medicus medendo, Imperator pugnando: Hanc Aristoteles in Rhet. vocat nobilitatem divinæ potentiae. *Br.* Partim Theologica, partim Physica nobis obtrudens dubii attulisti solutionem. Sed non vides quam refractarium tuum habeas Hippocratem, qui lib. de locis in homine: c) *Si morborum certa sunt medicamenta, inquit, ut sunt, quorsum fortuna opus est? Aut si in exhibitione medicamentorum fortuna aliquid confert, non magis perfecte medicamenta, quam non medicamenta cum fortuna exhibita morbi proderunt. Quare concludit; Qui medicinam perfecte callet, minime fortunam respicit, aut expectat.*

Hæc Hippocrates & recte ædepol, ubi namque ratio viget, nullum fortuna videtur habere posse locum, Ars vero mentis habitus est recta cum ratione effectivus. *Eusb.* Itane objicis Hippocratem ab Arte medica fortunam amandantem? Ego vero tibi inducam palam admittentem.

Ita enim ille libro de arte: d) *At neque ego fortunam ab operibus ullis*
Hh 2 *lis*

c) Cap. 58. T. I. p. 398. seq. Confer Meibomium cap. 20, p. 198. seq. in Iusjurandum Hippocratis. Salva tamen naturæ necessitate qua ὁ θάνατος διὰ τὴν μοίρην ἐλαχεν, ut ait lib. de septimestri partu T. I. p. 174. In oratione ad aram T. 2. p. 935. πᾶσιν ἀνθρώποισι πικρὴ ἀνάγκη τὰ μεμοιραμένα φέρειν, καρτερῶ γὰρ βιάζομαι ἢ βέληται. Interim eodem Hippocrate iudice ὁπιογχανεῖν τὰ τ' ὅτι ὁ καλῶς ποιεῖν, fortuna uti, est recte facere. Ac certum est in multis artibus Medicam præbere ἀπερσίας ἀναμνηστῆρας curationes certas, neutiquamque fortuitas. id. de arte T. I. pag. 9.

d) Cap. 5. T. I. p. 3. Sic Epistola ad Cratervm T. 2. p. 930. *Es fere semper ad duos fines militamus, alterum hominis, alterum artis: quorum alter obscurus est, alter scientia determinatus. ὃν δὲ ἐν ἀμφοτέροις τέτοις καὶ τύχης. Opus est autem in utrisque his etiam fortuna. & pag. 931. εἰδ' ἡ τύχη διὰ τὸ ζῆμα πᾶσι μα τῆς τύχης, τ' καθ' ὅσον αὐτὴν ἀφαιμαρτεται* Deinde ipsa ars propter fortunam

lis excludo. Quin potius existimo morbis, qui male curantur, ut plurimum infortunium accidere; Qui bene, eos bonam fortunam nantisci. Paulo autem post subdit: e) *Ceterum dicet hic adversarius, multos jam aegros circa Medicorum usum sanatos fuisse, & ego id dicentibus credo. Videtur autem mihi omnino fieri posse, ut qui medicis non utuntur, in medicinam incidunt, non quidem ut sciant, quid in ipsa rectum sit, quid non sit, sed quia fortuito genus illud curationis offertur, quo usi fuissent, si Medicos adhibuissent.* Hæc Hippocrates.

5. Videtur ne tibi fortunam agnovisse Hippocrates? Certe non potes ire inficias, quum tam explicate mentem prodiderit suam. Verum, ut hoc amplius constet, repetendum, curationem universam per contrarium fieri, (quamquam hoc temere ausus est infringere perniciosissimus Paracelsus) hoc autem duplex est, intrinsecum unum, alterum extrarium; illud natura ipsa est, virtus quippe rectrix omnium naturalium virium aggregatione coagmentata; ut docuit Galenus, quæ functionum omnium opifex est: Hinc Hippocrates f) naturam morborum omnium medicatricem nuncupavit. Quo respexit & Mesuæus g) animadvertens actionem solventis medicamento fieri discernente, & limitante natura, humorumque expulsionem ipsius esse naturæ opus, pharmacum vero ejusdem machinamentum. Operatur vero natura, ceuper intestina instrumenta, per calorem, spiritum, & temperamentum. Extrarium vero contrarium est præsidium à Diætâ, Chirurgia & Pharmacia petatum, quod sane per fortunam, medicum, & assistentes adhiberi debet, tamquam per sanitatis efficientes causas. Propterea Galenus ipse prodidit, fortunam quidem, artem, & artificem materierum interven-
tu agere.

6. Ex hoc conficitur, ut fortuna non minimam partem conferat ad bene medendum.

Unde Galenus, h) At vero, ait, cum causæ sanitatis sint omnia, quæ sanitatem efficiunt, una certe earum est, quod auxilium vocatur, quod pro variis notionibus & ultima, & prima sanitatis causa rectè dicitur,

tuna casum à recte faciendi proposito aberrat. Quæ fiant à Medico per Θετυχίην, vel ατυχίην, nonnulla commemorat lib. 1. de morbis T. 2. p. 8. seq.

e) Tom. 1. pag. 4.

f) Epid. 6.

g) In Principio suorum Cænonum.

h) Meth. 11. cap. 1.

citur. Quippe tempore ultima erit, propterea quod tempore Natura, & ars, & Fortuna priores sanitatis causæ sunt.

Alibi vero idem Galenus, i) ait: Sæpe fortuna non contemnendam adipiscendæ laudis ansam Medico suggerit, ea tamen vulgus Medicorum ob imperitiam uti nescit.

Hinc etiam fortunam viam præbuisse Galeno, k) legere est, & bonam fortunam secutam esse Galenum. Desinat posthac igitur Bettus l) ille deblaterare, & Medicos vulgares & superficiales vocitare, qui Medicum oportere esse fortunatum dicunt. Perquam necessaria videtur mihi fortuna.

Verum sunt, m) qui in contraria Hippocratis loca incidentes ex parte ægri, & ex parte medentis fortunam admittunt in arte. Ex parte quidem Ægri, si peritum, & fidelem Medicum nanciscatur, propterea Galenus languentes illos fortunatos appellabat, qui in præstantem Medicum inciderent; infortunatos, qui in pravos & incitos. Ex parte vero medentis, si curatu faciles, & salubres morbi occurrant, ægrique, & assidentes opportuna facientes. *Br.* Platonis in mentem venit, qui à Deo, & fortuna, humana omnia gubernari asseruit. *Entb.* Profecto Hippocrates n) fortunam ab arte Medica non excludit, utpote qui alibi Numen in Medicina minime ociosum esse dixit, pharmacaque, & omnes Medici conatus inde agendi vim suscipere. Propterea hanc fortunam o) nonnulli interpretati sunt Divinam benedictionem, qua medendi scientia delibuta foelicissimos gerit effectus, cum universa à Deo pendent, qui omnia in omnibus, ut ait Paulus, operatur. Mentis igitur, & moris bonitatem quærat, qui fortunæ studio profrui concupiscit: Recte, enim, & prudenter agendo Diis gratum facimus, à quibus bona fortuna. Propterea antiquitus infortunati declinabantur tamquam Diis invisi.

Nullum numen abest, si sit prudentia, sed nos

Te facimus fortuna Deum, taloque locamus.

Hh 3

8. Quod

i) 3, de Loc. aff. cap. 7.

k) 5, de loc. Aff. & de Præcognitione.

l) Comm. in Avicenn. lib. 1.

m) Capiaceus lib. de Method. Doctrin. cap. 9.

n) Lib. de Elegant.

o) Sennertus, lib. Institutionum Medic.

8. Quod vulgo fortunæ tribuitur, sacrae paginae in Deum referunt Exod. 21. 14. Fortuito nihil accidit Exod. 21. 13. Deut. 19. 1.

Hæc sunt eruditissimi Juvenes, quæ mihi ex tempore inter ambulandum in mentem venere, quibus scio, me non fecisse satis, quod major sit difficultas, quam ut à me protinus enodari, atque resolui queat. *Æ*, qui igitur, bonique faciatis, dum meliora succurrant.

Haftenus *) JOANNES STEPHANUS.

Joannes Ludovicus Apinus, Medicus Altdorfinus dissertationem nuper edidit de *παιδεία* Hippocratica magno ad faciendos in arte Medica progressus impedimento. Fortasse majori etiam impedimento sunt neglecta vel non confirmata & exulta à recentioribus, quæ Hippocrates vere ac præclare observavit. Itaque insignis doctrina ac medendi arte vir Hermannus Boerhave etiamnum non dubitavit studium Hippocratis novissime singulari Oratione commendare. Lugd. Batav. 1721. 4. Nam licet in extollendo illo vel etiam parum utilibus consecrandis minutis possunt nonnulli modum excedere, tamen magna dignum laude Virum & attentam ac diligentem scriptorum ejus lectionem experimentis adhibitis & sagaci meditatione accedente utilissimam esse peritissimus quisque libenter fatetur. De doctrina Hippocratis & methodo copiose præter laudatum Boerhaviū Daniel Clericus, Johannes Conradus Barchusen, & parte quinta historiae Medicinæ universalis Andreas Ottomarus Gœlike, Francof. 1719. 8. Jo. Danielis Horstii Physica Hippocratica publici juris facta est Darmst. 1662. 8. Francof. 1682. 8. Ottonis Tachenii Hippocrates Chymicus, Brunsvici 1668. 12. Pompeji Sacci, Patricii Parmensis Medicina rationalis practica Hippocratis, sanioribus recentiorum doctrinis illustrata, Parmæ 1717. fol. Mich. Marcelli Boix Hippocrates defensus, libro Hispanice edito Madriti 1711. 4. &c.

Judicium de Hippocratis editionibus dedit nuper, celeberrimus Vir Joannes Friend, qui Charterianam parum emendatam notat præfatione ad libros de morbis epidemicis nova cura recensitos editosque Oxonii 1717. 8. & ingenii ac doctrinæ laude cumulatus Daniel Wilhelmus Trillerus Epistola ad Friendum Medico critica, qua & ipse novam & castigatorem Hippocratis operum editionem pollicetur. Rudolstadt. 1720. 8. Hippocratis effigiem ex vetusto Codice Bibliothecæ Regiæ, expressam ære & paullo

*) Dicitur dissertationem suam Serenissimo Venetorum Principi *Francisco Erizzo*.

& paullo diversam ab illis quas dedere alii, exhibet V. C. Johannes Boivinus in notis ad Nicephorum Gregoram p. 777.

Alios Hippocrates præter magnum retuli lib. 2. hujus Bibl. c. 24. § 1. Medici fuere *unus* Gnosidici filius, avus Magni illius Hippocratis *alter* nepos ex Thessalo illius filio. *Tertius* & ejusdem nepos ex Dracone, cujus meminit & Galenus lib. 11. de Dyspnœa sive difficultate respirationis, c. VIII. & in Commentariis Hippocratis de natura hominis, cap. 11. post princip. *Quartus* & *Quintus* Tymbræo geniti. *Sextus*, filius Praxianactis, omnes, ut testatur Suidas, medici, & ejus artis scriptores, omnesque Coi, eodem genere, & familia nati ex his qui *Nebriæ* vocantur: clarissima prosapia. *Nebrius* enim fuit nobilissimus Asclepiadarum. Nam ut id quoque scias ex Sorano, Hippocrates ille magnus ad Herculem & Aesculapium originem generis sui referebat, ab alteroque se vigesimum, ab altero decimum nonum se numerabat. Cujus etiam genealogiæ Eratosthenes, Pherecydes, Apollodorus, Arius Tarsensis, & Joannes Tzetzes mentionem fecerunt. Quibus Tiraquellus addit *Septimum* Hippocratis magni proavum, de quo ipse Hippocrates scribit ad Philoœmenem: *Proavum noster præsentis & futuros morbos prædicebat, & affectos & afficiendos curabat.* Sed ille Gnosidici non Hippocratis venit nomine. Addit & *octavum*, sub cujus nomine extat Epistola ad Mæcenatem, apud Marcellum medicum, in qua etiam mentionem facit Cæsaris & Augusti, ut hinc possis intelligere hunc multo cæteris posteriorem. Hippocratem nonum denique, quem memorat Martialis lib. 1x. epig. xcvi.

Santonica medicata dedit mihi pocula virga.

Os hominis, mulsam me rogat Hippocrates.

Et cætera quæ sequuntur, ex quibus intelligi potest, & hunc fuisse medicum.

Hippocrates veterinarius ad quem Absyrti Epistola in Hippiatricis p. 70. unde tempore Constantini Magni vixisse cognoscitur. Absyrtum enim sub illo Imperatore in Scythia ad Istrum militasse, ex Eudociæ Augustæ Joniis MSS. notat præclarus Cangius. Absyrti vero libros in Bibliotheca principis Mantuani MStos asservari, jam pridem scripsit Georgius Agricola libro de mensuris.

Hippa-

Hippo'ochus Cous ex Asclepiadarum genere, cujus meminit Thesſalus legatione ad Athenienſes, inter Hippocratis opera T. 2. p. 944.

Hippolytus Bryllus, qui de vermibus ſcripſit.

Hirenaus ſive *Irenaſus*, Celſo citatus lib. v. cap. ult.

Hiſmābimel, Raſi lib. xi. i. Continentis cap. 1.

Hobays, ſive *Hobeyſ*, ſive *Hobes*, hæc enim tria reperio apud Raſiſm lib. Continentis vi. i. cap. ult. ex Antidotario, & lib. x. cap. 1.

Homerus, quem ut aliarum ſcientiarum, ſic Medicæ etiam peritiæ veſtigia in poëmatis ſuis reliquiſſe notarunt Tiraquellus p. 274 -- 289. & alii lib. 2. hujus Bibl. cap. 6. ſ. 13. à me laudati. Quanquam Medicæ Homeri peritiæ non multum tribuit Alexander Taſſonus in variis ſuis cogitatis, Italico idiomate editis lib. ix. c. x. Laudat Homerum Hippocrates ſemel libro de articulis T. 11. pag. 763.

Homerus alter Chius, qui tempore Melanthi regis Athenarum floruit, ſi credimus Archilocho commentitio in lib. de temporibus, ubi & hunc reponit inter octo Homeros, & arte medicinæ floruiſſe tradit.

Honain ben Iſaac. vide infra, *Humain*, & Herbelotum p. 49. b.

Horatius Limanus, qui librum Galeni de tumoribus præter naturam, & alium librum cui titulus eſt, An animal id ſit, quod in utero eſt, in linguam Latinam vertit.

Hores, Raſi lib. 1. Continentis cap. 11. ubi illum dicit plurimum ſagacem.

Horus Mendefius, Aetio Tetrab. iv. Serm. 111. cap. xx111.

Horus ſimpliciter, Plinio in Nomenclatura medicorum, lib. xxix. nec non Aetio Tetrab. 11. Serm. 111. cap. xxx111. De Horo Iſidis filio, infra in *Orus*.

Hoſanes, infra *Oſanes*.

Hubertus Barlandus, qui librum Galeni de medicamentis paratu facilibus tranſtulit.

Hudas, Raſi lib. 111. Continentis cap. 1.

Hugo Bentius, Senenſis, cujus in medicina multa opera habemus omnibus nota. Hic in Concilio Ferrariæ A.C. 1438. invitatos ad cœnam Græcos & Latinos philoſophos, Theologosque monuit uti proponerent quicquid vellent, eorumque doctrinis omnibus reſponſurum, ac partes, ſive Platonis, ſive Ariſtotelis deſenſurum.

Hamain, aut ut alii vocant *Human* Arabs Andromachi interpres, quique Commentarios in quædam opera Hippocratis & Galeni edidit. Me-
ſue

sue citat Humain & filium ejus. Vide supra Filius Humain. Serapio Tract. VII. sæpe Humain. Hunc nonnulli esse existimant qui Joannitius dicitur, de quo dicemus infra. Nam ita Avicennæ Canon, præmittuntur in edit. Latina Veneta 1608. fol. Tabulæ Isagogicæ in universam Medicinam ex arte Humain, id est Joannitii Arabis, auctore Fabio Paulino, Utinensi collectæ & editæ à Fabricio Raspano D. Chirurgico.

Humain (rectius *Honain*) *filius Isaac*, Christianus, clarus post medium sæculi noni, de quo multa Abalpharajus hist. Dynastiarum p. 171. sq. Hic sapientiam Græcorum in linguam Arabum *) & Euclidem etiam explicavit & Almagestum Ptolemæi. Vertit etiam Arabice Pauli Æginetæ libros novem teste Abulpharajo p. 115. & Syriace librum Nicolai, qui Juliani Imp. temporibus vixit, de summa philosophiæ Aristotelicæ. id. pag. 88. Ut Medicus citatur Serapioni Simplicium cap. CLXXIX. in fin. ex lib. Theriaces. Ejusdem Paraphrasis Arabica librorum Galeni de valetudine conservanda, de medicamentis simplicibus nec non in Hippocratem de natura hominis & de semine MS. in Bibl. Medicea. Vide Amœnitates literarias V. C. Jo. Georgii Schelhornii T. 3. p. 194. 196. 209.

Huna.

Humaym sive *Humain* citatur ex lib. Theriacæ, Serapioni Simplicium cap. LXXVIII. & XCIV. & CCXCIV. Idem cum superiore.

Hunabin.

Hubertus Barlandus Philiatrus qui transtulit librum Galeni de remediis parata facilibus.

Hybristæ Oxryncbitæ citatus Galeno in libro de facile parabilibus, & lib. II. Antidotorum.

Hygieæ, Aetio citatus.

Hygea, Æsculapii filia. Vide supra in Ægle. Et Meibomium commentario ad jusjurandum Hippocratis capite VI. Inter Deas culta *Hygea* sive *Salus*, ut ex veteribus inscriptionibus & numis constat docuitque multis V. C. Guil. Musgrave diff. de Dea Salute, Lond. 1717. 4. Martial. XI. 61. *quod sanare Crison non quod Hygea potest.*

Hygienus Hipparchus Mantix discipulus, ut tradit Galenus lib. Medicamentorum *ἡγίην*, etiam eidem *ἡγίαν*, lib. I. c. IIX. & lib. IV.

li

C. VII.

*) Hottinger, pag. 299. Almagest.

c. VII. & lib. x. cap. I. & II. & Aetio Tetrab. II. Serm. II. cap. cx. citatus.

Hygiennus simpliciter, Gal. lib. II. Medicament. $\chi\tau$ γένη, & lib. IV. $\chi\tau$ π-
πης, c. VII. T. II. pag. 169. 219. 374. & Aetio Tetrab. II. Serm.
III. c. cx.

Hyginus, Plinio lib. xx. c. XI. & lib. XXI. c. IX.

Hyinus, Galeno citatus in libris de compositione Medicamentorum se-
cundum locos.

Fr. Claudius Hymenaeus. Inscriptio vet. apud Fulv. Ursinum p. 99. *DIS*
Manibus. Claudia Eutychia conjugi sanctissim. bene merenti, & Q.
Domitio Helici, Ti. Claudius Aug. Lib. Hymenaeus Medicus, à Bibliothec-
is, & Domitia Pannychis sibi & suis, posterique eorum.

Hymetius sive *Hymnetius* archiater ad quem Epistolæ Joan. Chrysostomi
XXXVII. & LXXXI.

Hyras, vitiose, pro Heras Cappadox.

I.

Jachen, ἰαχὴν Ægyptius', de quo Suidas.

Jabes Arabs in Tacuinis Elluchasem citatus.

Jacisuba, Medorum (al. Medicorum) rex citatus Serapioni, antidoto-
rum c. 17.

Jacobus Medicus cujus meminit Suidas in Σωφιστής.

Jacob filius *Marzoch*, sive ut alibi scribitur, *Marzne*.

Jacobus Alaxinus, cujus sunt medicæ disceptationes.

Jacobus Alkindus, cujus est liber de gradibus Medicamentorum composit-
torum, contra quem scripsit Averrois in v. Colliget, ad fin. vide
Alkindus.

Jacobus Carpus, qui Isagogen in humani corporis Anatomen scripsit.

Jacobus Christus Alexandro Tralliano lib. II. citatus, quo loco de tussi lo-
quitur, qui dicit ita vocatum fuisse, quod in curatione morborum
frequenter humectantibus cibis uteretur. Christus igitur (ait)
dictus tanquam unctus, ita etiam vertit Albanus Torius, sed vi-
de infra *Jacobus Psychreftus*.

Jacobus Dondus, qui Aggregator Patavinus dictus est, ob librum Ag-
gregationum in medicina.

Jacobus Forlivienfis, cujus sunt Commentarii in Aphorismos Hippocratis,
& in Artem parvam Galeni, & in primum Canonem Avicennæ: &
quæstiones plurimæ in medicina, & alia opera omnibus nota.

Jaco-

Jacobus Goupylus Pictaviensis, vir Græce & Latine eruditissimus, cujus extat libellus Galeni de ludo pilæ in Latinum eleganter conversus, id quod etiam ludi & animi causa fecit, dum multa magnaque in medicina meditatur. Nam & Alexandrum Trallianum è Bibliotheca Regia depromptum jam in vulgus edendum curavit, in eumque castigationes scripsit. De quo plura dicerem, inquit Tiraquellus, nisi affinis & amicus meus esset.

Jacobus Hollerius Stempanus, Parisiensis medicus, vir certe Medicinæ, & omnium bonarum artium peritissimus, cujus extat liber de materia chirurgica.

Jacobus Mantineas Hebræus, qui IV. Fen. I. libri Avicennæ foeliciter & eleganter, ut materia ipsa ferebat, transtulit: utinam & reliqua ejusdem autoris opera vertisset.

Jacobus de Partibus Gallicus, cujus Commentarios habemus in Avicennam, & alia multa. Dictus est *de Partibus*, per jocum, quod nimis crebris partitionibus lectores offendit, ut notatur in Melanchthonianis pag. 433.

Jacobus *Psychrestus* Aetio citatus Tetrab. III. Serm. IV. cap. XLIII. & Alexandro Tralliano lib. V. cap. IV. ubi eum dicit virum magnificum, & in arte, Dei observatissimum, & iterum lib. XI. non semel, qui is est, ut opinor, qui Jacobus Christus dictus est, de quo supra diximus. Suidas Psychochristum vocat, dicitque eum Hesychii filium medicum doctissimum. De eodem Jacobo Cilice Psychristo, qui sub Leone I. Imp. floruit, vide Chron. Paschale p. 322. Chronicon Marcellini Comitum ad A. C. 462.

Jacobus Reginus.

Jacobus Rueff Tigurinus, cujus extant libri IV. de conceptu & generatione hominis, & libellus de tumoribus phlegmaticis quibusdam non naturalibus.

Jacobus Schill, Argentinus, qui vulgarem medicinæ fasciculum, ut vocat, Theses aliquot rei medicæ simplicioris brevissime complectentem integritati astronomiæ restituit, ut præ se fert titulus operis.

Jacobus Solineus, cujus tumulus est Pontani lib. Tumulorum II.

Jacobus Sylvius Ambianus, fama gloriaque maxima, sed eruditione & doctrina major, publice Medicam artem in Parisiorum urbe professus, qui multos, & eos quidem eruditissimos & elegantissimos libros

edidit, Hippocratisque & Galeni & Joannis Mesue scripta illustravit, defunctus Parisi. A. 1555.

Jacobus antiquus Medicus qui ex Damasco genus duxit, medicæ artis usque adeo peritus, ut eum nunquam signa salutis, aut mortis fefellerint. Erat enim, ut Suidas scribit διαγνωστικός καὶ παργνωστικός, id est, morborum causas tenebat, & salutem vel mortem certissime prædicebat. Hunc, aut alium ejus nominis simpliciter citat Trallianus lib. IV. cap. IV. ubi ejus potionem medicam describit.

Jagmisus, Rasi lib. III. Continentis cap. VII.

Jamblichus Medicus, in cujus imaginem hoc Leontii scholastici Epigramma refertur lib. IV. Anthologiæ pag. 485.

Ὁ γλυκὺς ἐν πάντεσσι ἰάμβλιχος ὅς ποτὶ γῆρας
ἤλυθεν ἄγνος ἐὼν κυψιδίων δάρων.
Ἔργα δ' ἀκεσολήης ἐφέπων σοφίην τε διδάσκων
κέρδεσιν ἔθ' ὅσίοις χεῖρας ὑπεσώρεσεν.

Mentio hujus ut opinor Jamblichi apud Aëtium p. 463. edit. H. Stephani. *Januarius*, Marcello Medicamentorum cap. XXI.

Janus Cornarius Zuicaviensis, cujus multa opera in re medica, multasque atque eas optimas versiones habemus Hippocratis, Aëtii, Pauli Æginetæ, Dioscoridis, Geoponicorum, Adamantii Physiognomonis & quorundam Galeni scriptorum, Artemidori item & Epiphanii.

Japies *Jasides* Æneæ medicus, apud Virgilium lib. XII. Æneidos, 391. seq. de eoque sive alio ejusdem nominis Ausonius in Meroen Epigr. I. ubi ostendit illum ita à sanitate vocatum. Nam & Servius in Æneidos lib. XII. scribit id nomen aptum esse medico.

Jasius, qui de odoribus scripsit, citatus Hermolao Barbaro de unguentorum ratione.

Jaso Æsculapii filia. Vide Constantii Landi numismata p. 15.

Jason cum Medea peritus Pharmacorum miscendorum de quo Poëtæ Pindarus IV. Pythionic. Euripides Medea, Apollonius & alii. Vide etiam Philostratum in iconibus, & ex recentioribus spicilegium Laur. Begeri p. 118. seq.

Jason

Jason Jasonis F. Inter nummos à Smyrnæis in honorem Medicorum cufos quos illustravit vir celeberrimus Richardus Meadus p. 65. est etiam unus cum hac inscriptione: *Σμυρναίων, Ἰάσων Ἰάσονος*. Jasonem Menecratis Nysæi filium Posidonii Philosophi Stoici, quem Cicero Rhoditeste Plutarcho audivit, è filia nepotem, discipulum & in schola Rhodensi successorem memorat Suidas in *Ἰάσων* eumque ait vitas illustrium virorum, Philosophorum successiones & alia scripsisse. Verum alius is fortasse fuerit.

Jason Pratenfis Zyricæus, cujus liber est de Sterilitate arcenda.

Jatroderus de quo numus apud laudatum virum doctiss. Richardum Mead :

Σμυρναίων Ἰατροδέρους.

Ibnu Elebatib de quo Joannes Leo Africanus cap. xxvii. infra in Joannes.

Ibnu Telmid, de quo idem cap. iv.

Iccus Tarentinus de quo Plato, Stephanus in *Τάρεας*, Eustathius ad Dionys. vers. 376. Ab eo proverbium *Ἰκκὺς δαίμων*. Vide Scheferum & Perizonium ad Æliani xi. 3. Var.

Icesus laudatus Plinio, Galeno, Paulo Æginetæ lib. iiii. cap. lxiv. & Aëtio Tetrab. iv. Serm. iiii. cap. xiiii. & lxiv. qui illum Icesium magnum vocat. Vide supra, *Hicesius*. Ejus discipulus Heraclides.

Icotidas, Plinio lib. xxviii. cap. vii. alii vocant Icacidam.

Ichans citatus in Tacuinis Elluchafen.

Icodorus Galeno citatus in compositionibus Medicamentorum localium lib. ix. cap. vi.

Idiotas Galeno citatus in compositionibus Medicamentorum secundum locos lib. ix. cap. ii. *Ἰδιότης φάρμακον* T. ii. edit. Basil. p. 293.

Idius, ejusdem lib. cap. v.

Iemidue, Rafi lib. iv. Continentis cap. i.

Jesu filius *Haly*, cujus est tractatus de oculis.

Jesu Iribe citatus Mesue, nisi sit præcedens, vide *Hiesus*.

Jesus, nisi sit unus ex illis, Serapioni Antidotorum cap. xxxiii.

Jesus filius Sirach, auctor Ecclesiastici, medicinæ ut amans ita peritus fuisse à Tiraquello p. 263. colligitur ex iis quæ scripsit xxxi. vers. 22-24. xxxvii. 32-36. & xviii. 23. & cap. xxxviii. ad quod conferendus Goldastus de honore Medicorum. Francof. 1620. 4.

Ignotus, quisquis est, quem eo nomine vocat Serapion Simplicium cap. cxciv. & cap. ccxx. & ccxli. & alibi sæpe.

Ilambo, Paulo Æginetæ lib. VII. cap. XVI.

Indus simpliciter citatus Aëtio Quaternionis III, Serm. I. cap. XLIX. five sit proprium nomen Gentis. Nam presbyterum Indum citat ejusdem Quaternion. Serm. III. cap. XI. & Galenus etiam laudat Urbanum Indum, & *Zarchan* Indum Joan. Serapio, & *Xarchan* Indum idem Serapio, & *Sarek* Indum Rasis, & *Sarc* Indum, nisi sit ille Sarek, de quibus infra.

Joachimus Egellius Ravenspurgenfis.

Joachimus Martinus, Gaudanus, qui libros Galeni de Alimentorum facultatibus Latine transtulit.

Joachimus Schillerus Herderensis, cujus liber est de peste Britannica.

Joaches Martyropolites, Galen. de medicamentis facile parabilibus T. 4. pag. 459.

Joannes Abiofus Neapolitanus, cujus sunt quædam opera.

Joannes Actuarius, de cujus scriptis Vol. XI. hujus Bibl. p. 635. seq.

Joannes Agricola Hammonius, qui scripsit scholia in Therapeuticen Galeni, & alia quædam opera,

Joannes Alexandrinus, cujus sunt non indocti Commentarii in librum sectarum Galeni, quos plerique putant esse ipsius Galeni. Sed & sunt ejusdem, aut alterius ejusdem nominis Commentarii, in libros Epidemion ipsius Galeni. Hunc tamen non multi facit Romanus medicus in suo Antisophista.

Joannes Almenar Hispanus, qui de morbo Gallico scripsit.

Joannes de S. Aegidio Anglus, qui scripsit Practicarum medicinalium lib. I. & rerum futurarum prognostica lib. I.

Joannes de S. Amando Gallus, qui scripsit super Antidotarium Nicolai.

Joannes inter Archiatros Theodosii Magni se ingerens, de quo vide sis Symmachi lib. X. Epist. 47.

Joannes Gadesder, Anglicus, qui in re medica scripsit librum, qui Rosa Anglica inscribitur, & alium cui titulum fecit, Practica medicinæ.

Joannes Aquilanus, Patavinus, qui de sanguinis missione in pleuritide scripsit.

Joannes Arculanus, aut ut alii vocant, Herculanus Veronenfis, qui Commentarios scripsit in librum quartum Fen, Avicennæ, & in librum nonum Rasis ad Almanforem.

Joan-

- Joannes Argenterius Castellonenſis, cujus ſunt libri non minus docti, quam elegantes, de morbi generibus, de morbi differentiis, de cauſis morborum, de Symptomatis, de temporibus morborum. De ſignis medicis, de officiis medici, ſed quos veluti ex profeſſo & de induſtria adverſus Galenum ſcripſit.
- Joannes Atrocianus Germanus, qui ſcripſit Commentarios in librum, qui Æmilii Macri nomine circumfertur, de viribus herbarum. Friburgi Briſgoiæ 1530. 8.
- Joannes Baptiſta Confalonerius, Veronenſis, qui ſcripſit libros de vini natura, ejusque alendi & medendi facultate. Venet. 1535. 8.
- Joannes Baptiſta Gyraldus, apud Liliū Gyraldum, de poëtiſ ſui temporis lib. 1.
- Joannes Baptiſta Montanus & ipſe Veronenſis, qui aliquot libros Aëtii tranſtulit, aliaque ſcripſit cumplura, quæ apud Lindenium ac Merklinum videantur.
- Joannes Baptiſta Pigna, apud Gyraldum lib. 11. de poëtiſ ſui temporis.
- Joannes Ebn Batrik circa A. C. 830. Almamunis libertus, fidus in libris Medicis vertendis, felix in ſenſu reddendo, & Arabice minus eleganter loquens, Philoſophiæ quam Medicinæ major ipſi peritia, judice Abulpharajo pag. 162. Hiſtoriæ dynaſtiarum.
- Joannes Bernardus Felicianus, Venetus, qui aliquot libros Galeni, Pauli Æginetæ, & Alexandri Aphrodiſei vertit, & Porphyrium de abſtinendo ab animantibus.
- Joannes Cajus Anglus, qui ſcripſit lib. 11. de medendi methodo.
- Joannes Caſamizula.
- Joannes Caſinenſis Monachus, diſcipulus Conſtantiſ Africani. Ejus peritiam in Medica arte laudans Petrus Diaconus de viris illuſtribus Caſinenſibus, addit eum poſt tranſitum ſive obitum *Magiſtri ſui ediſſe aphoriſmum Phyſicis ſatis neceſſarium. Obiit apud Neapolim, ubi omnes libros Conſtantiſ ſui Magiſtri reliquit.* Clarus circa A. C. 1070.
- Joannes Clemens Anglus.
- Joannes Conchoregius, Mediolanenſis, circa A. C. 1438. deſunctus, cujus eſt Lucidarium, & Flos florum medicinæ nuncupatum, & Summa de curis febrium.
- Joannes Criſpus, Marcello Burdegalenſi citatus, vide Criſpus.

Joan.

Joannes Damascenus Medicus, quem à presbytero, scriptore Græco Ecclesiastico celebri Joanne Damasceno Mansur probe distinguendum notavi Vol. vii. hujus Bibl. p. 772. scripsit varia quæ Latine prodierunt, ut *librum aphorismorum CLX* ad filium, quem in extremo scripti laudat, quod artem magnam Galeni Latine vertendam in se suscepit. *Librum de febrium curatione*, & alios *de medendis variis corporis humani passionibus*, ex Galeno magnam partem expressos. Horum septem librorum tres posteriores interprete Gerardo Cremonensi, quatuor priores Albano Torino, Vitodurano interprete sive paraphraste prodierunt Basileæ 1543. fol. subjunctum habentes libellum Galeni de succedaneis medicamentis ex ejusdem Torini versione. Aphorismorum alias editiones apud Lindenium licet videre qui perperam eum facit monachum Benedictinum, & Græce scripserit an Arabice dubitat. Sed Arabice scripsisse certissimum est, licet scripta ejus alia in Græcum, alia in Latinam linguam versa fuisse constat. Sæpe citatur à Constantino Africano. Christianum autem fuisse docet Gregorius Abulpharajus circa A.C. 791. eum floruisse testatus, siquidem idem hic est de quo in historia dynastiarum p. 153. *E. Medicis etiam al Rhasidi fuit Joannes filius Masgwaibi* (Mesuæ) *Christianus, Syrus, cui commisit al Rasbid, interpretandos libros Medicos antiquos, qui al Rhasido ejusque successoribus inseruivit usque ad tempus al Motawacelli.* (A.C. 841.) *Magnus habitus fuit Bagdadi, summaque autoritas. Libros composuit elegantes. Scholam instituit disceptandi gratia, in qua de omni scientiarum antiquarum genere optime eas explicans disseruit. Pralegebat etiam, & ad ipsum congregati sunt discipuli quam plurimi. Erat autem Joannes valde jocularis &c.* Hoc Joanne Mesue Damasceno juniorem faciunt Joannem Mesuem alterum itidem Damascenum, filium Hammech, filium Abdela, Regis Damasci, qui clarus erit circa A.C. 1160. Hujus feruntur Latine ex Arabico versa, *libri duo de medicamentorum purgantium delictu castigatione & usu, Canones universales & de simplicibus: & libri duo compendii secretorum medicamentorum, antidotorum & de appropriatis.* Vide Lindenium. Mundinus tamen de Lentiis Joannem Mesuem à nepote Regis Damasci distinguit, titulum enim versionis antiquæ Canonum universalium ita interpretatur: *quod licet verba hujus libri fuerint Joannis filii Mesue, tamen fuerint intitulata filio Hammech, filii Hely qui erat filius Abdela Regis Damasci.*

Damasci. Joannis Damasceni de pharmacis ad purgandum idoneis, Græce ex Arabico versa MS. in Bibl. Cæsarea. Jacobus Sylvius in præf. ad libros tres Joannis Mesue, unum theorematum ac canonum, alterum de medicamentis simplicibus purgantibus & tertium de antidotis, versos Latine à se & cum scholis editos. Lugd. 1550. 8. *Mesua præterea vitio datur ab auctoritate hujus medicum, quod Dioscoridi & Galeno quædam adscribat, in simplicibus præferim & antidotis, qua ipsi ignorata aut saltem indita fuerunt. Sed ab hac calumnia Mesuen vindicare non fuerit difficile, præcipiamus, quod verissimum patem, ipsum ætate, ut nunc quoque libros non paucos pro Galenicis receptos, quomodo in aliorum doctorum prope omnium scripta, libri aliquot spurii irrepperunt. Hos autem sua lingua versos ut credi potest, habuit Mesues, ex his descripta quædam Galeno adscripsit, quorum pars bona in spuris illis Galeni libris, versione veteri, etiam hodie legitur. Et nos Dioscoridem aliquando vidimus cui primarum qualitatum ordines passim erant inscripti, cujus diligentia nescio. At certum est Mesuen in suo Dioscoride, & suo Galeno hac legisse. Toties enim memoria labi non potuit, sed omnia hæc, five ex horum alterutro, ut dixi, supposititio descripserit, five ex alio quovis, quid attinet accusare, cum vera sint omnia? Quæ tamen ex his & aliis quibusdam parum recte, ab eo scripta clamantur mitiora quædam, alia autem veris ostendimus nostris in Mesuen scholiis. Sed quid tempus occupo calumniis in Mesuen diluendis, cum facius fuerit, merita laude hominem illustrare? An quæso MANARDUS ætate nostra medicus longe doctissimus obscuram & sordidam Mesua versionem verius quam Mesuen emaculare alicubi, passim clariorem reddere tentasset, nisi eximium aliquem illum scriptorem existimasset? Manardus gravem sententiam JOANNES TAGAULTIUS mihi in re medica præceptor undequaque absolvens confirmat, commentariis duobus eruditissimis, priore in Mesua canones, posteriore in simplicia, baud ita pridem edidit. Quid quod PETRUM BRISSOTUM, omnium qui post Galenum floruerunt medicorum clarissimum, non piguit pharmacopæis Mesuen publice interpretari. Hæc ille.*

De Joanne Damasceno, Serapionis filio, infra in Serapione.

Joannes Dantzius Astensis, cujus sunt tabulæ Simplicium Medicamentorum, & de illorum facultatibus dialogi quatuor. Basii 1543. fol.

Joannes Dryander Germanus, Medicus Marpurgensis cujus est disputatio quædam medica, quique Abrahami Judæi libellos emendavit.

Kk

Joan-

Joannes Fernelius Ambianus, Medicus Parisiensis, vir certe doctissimus, ut plane constat ex libris septem quos de Naturali parte medicinæ ad Henricum tunc Francisci Gallix regis filium, postea regem. Idem de abditis rerum causis commentatus est, in quibus viris eruditione & judicio exquisito præditis seipsum superasse fuit visus. Supra in Fernelio.

Joannes Fichardus Franeofordianus, cujus sunt multa opera & versiones scriptorum quorundam Galeni.

Joannes filius Serapionis, vide infra, Joannes Serapio.

Joannes Franciscus Branchaleon, Neapolitanus, cujus est dialogus de balneorum utilitate. Paris. 1536. 8.

Joannes Goræus Parisiensis medicus, linguæ utriusque eruditissimus, qui convertit in Latinum sermonem, & exposuit Hippocratis libros de natura foetus, & de Genitura. Jusiurandum, de Arte, de Antiqua medicina, de Medico: nec non Galeni libros sex in prognostica Hippocratis. Legimus & ab eo elegantissime conversa Nican-dri Theriaca & Alexipharmaca, & annotationibus illustrata; 1557 4. Obiit Paris. A. 1577.

Joannes Grammaticus Alexandrinus cognomento *Philoponus*, cujus præter multa opera in Philosophia & Theologia, liber est de Pulsibus. Vide tamen quæ notavi Volum. IX. hujus Bibl. p. 368.

Joannes Gravius, Parisiensis medicus, hujus artis experitissimus, quem vicinum, amicum, familiarem suum, opem ejus medicam sæpe expertus laudat Tiraquellus.

Joannes Guinterius, Andernacus, qui & se alicubi vocat Janum Antonianum, cujus sunt multa opera, & versiones Latinæ Alexandri Tralliani, Pauli Æginetæ, Polybi de diætâ salubri, & quorundam Galeni scriptorum. Obiit Argentorati A. 1574. æt. 87.

Joannes Hasfurtus, Virdungus, cujus est nova medicinæ Methodus ex Mathematica curandi morbos ratione, & tractatus de judicandis urinis.

Joannes Horologius, Paduanus, cujus sunt nonnulla opera. Vixit tempore Eugenii quarti, ante seculi decimi quinti medium.

Joannes Jacobus cognomento *Manlius de Bosco Alexandrinus*, cujus est Interpretatio in Antidotarium Mesue, & aliorum, quam *Luminare majus* vocavit. Venet. 1517.

Joan-

Joannes Jacobi, Gallus, Montispeffulani Cancellarius, cujus Thesaurarium medicinæ habemus, in quo tractat de morbis particularibus.

Joannis iatrosophistæ de morbis eorumque curationibus liber capitibus cclxi. distinctus, MS. Græce in Bibl. Regia Paris. Vide Volum. XII. hujus Bibl. p. 781.

Joannes Itrensis, qui de peste scripsit.

Joannes de Karthan, aut ut alii appellant, Kethan sive Ketam Alemannus, qui Fasciculum medicinæ, & alia quædam scripsit. Venet. 1495.

Joannes Kuefnerus Trochereus, cujus est pharmacopoliterion, Ingolstadt. 1542. 8. & liber de vitanda & profliganda Epidemica contagione, & Tabula curativa.

Joannes Mesue, de quo Joannes Leo Africanus cap. 1. cujus libellum de Medicis nonnullis *) Arabibus (brevis enim est) locis quibusdam meliorem & illustratum hoc loco inferere juvat. Alius Mesue junior de quo idem Leo cap. xi. Vide supra in Joanne Damasceno.

*) Honingerus primus Latinam ex Arabico versionem edidit d'Codice Mediceo in Bibliothecario quadripartit. pag. 246. seq. Tiguri 1664. 4. De hoc Afro qui ex captivo Muhamedano Christianus nomen Joannis Leonis accepit à Leone X. Pontifice, & A. 1513. iter suscepit in Africam, quam postea descripsit, Tunetemque migrans Muhamedismum iterum professus est, videndus Nicolaus Antonius T. I. Bibl. Hispanæ novæ pag. 548. seq. & Paulus Colomæsius in Miscellaneis historicis Gallicæ editis pag. 79. seq. (pag. 838. Operum, edit. à me curatæ.)

DE
VIRIS

QUIBUSDAM ILLUSTRIBUS APUD ARABES,
LIBELLUS
JOHANNIS LEONIS, AFFRICANI.
CAP. I.

De Mesuach Medico, sub Calipha Raschido.

JOANNA, filius *Mesuach*, fuit natione Chaldeus, & fide Christianus Nestorianorum secta; natusque est in quadam villa, Ninive propinqua.

Kk 2

qua. Exivit de Patria sua ad Civitatem *Bagdad*, *) ut inveniret eorum *Patriarcham*, ab eoque volebat fieri Clericus. Cum igitur introiret civitatem prædictam, videbatur sibi novum invenisse Mundum, cum multos Christicolas, Muhamedanosque *libermibus artibus* operam dantes animadverteret; qui tunc decrevit studii gratia ibi consistere. Cognoscebat enim, vile esse in propria morari Patria, ob suæ gentis simplicitatem. Eoque illic moratus est brevi tempore, addiscens quicquid floruit in Medicina, Philosophia, & Astrologia. Hoc tempore Aaron *Rafid*, Calipha (vigésimus tertius non nominis, sed à Pontificum **) principio) Muhamedanus volebat tunc mittere filium suum a) in Locum tenentem, atque Legatum ad Chorazanum. Provincia quidem maxima, & civilis eo tempore extitit, plena divitiis, hominibusque sapientissimis, cui filio nomen erat *Ebdullah*, cognomine *Mamon*. Cum autem dictus *Mamon* vellet discedere, præcipit ei frater suus, ut secum duceret homines virtutibus deditos. Tunc *Mamon* vocavit Secretarium suum, ut tales homines inquireret, stipendiaque eis destinaret secundum eorum sufficientiam: adeoque plurimi homines tum in una scientia, tum in alia ducti sunt diverfarum, & regionum & linguarum. Nam aliqui eorum *litteris Græcis studebant*; alii *Persicis*, nonnulli vero *Chaldaicis litteris operam dedebant*. Cumque Consiliarius, sive Oeconomus ingentem numerum Gentium vidisset, dixit Domino suo: Domine mi, hæc nunquam gens conveniet ob eorum diversitatem morum, linguarum, scientiarum, & fidei. Si excellentia vestra unum voluerit hominem, qui hæc omnia adipiscatur, ego inveniam. Respondit *Mamon*, non sine admiratione: Si hoc erit possibile, facito. Tunc oconomus prædictus convocavit hunc *Joannam*, filium *Mesuach*, sibi notum, & familiarissimum, eumque apte *Almamonomem* duxit. Quando autem ingressus est ad *Mamonem*, salutavit eum, tanquam. Virum circumspæctum, prudentem, & sapientem: de eoque periculum fecit *Mamon*, atque invenit eum hominem scien-

*) De hac Hottingerus p. 297. Analect.

**) h. e. Calipharum. Denotar autem Khalifa vicarium & successorem Muhamedis, adeoque summæ dignitatis & auctoritatis est apud Muhamedanos appellatio. Vide Heibelow pag. 987.

a) Sub hoc *Almamomem* literas potissimum floruisse, notavit Hottingerus Hist. Eccles. Sec. 9, pag. 645. 654. & in Analectis p. 348. Eusebius Renandorus Epistola de versionibus Syriacis & Arabicis Hippocratis, quam dedi lib. 2. hujus Bibl. cap. 24. Claudius Salmasius præf. ad Arabicam tabulæ Cebetis versionem, Simon Ockely Præf. ad librum Anglice editum de Syria, Persia & Ægypto occupatis per Saracenos Lond. 1708. 8. Heibelow Bibl. Oriental. in voce *Mamon*, &c.

scientiarum plenum; & ut dicam, *sufficiētissimum*; tunc Mamon honoravit ipsum, præcepitque, ut ei providerentur necessaria pro itinere eo; sic secum ivit ad Chorazanum. Horon autem Rasid, Calipha, hoc nomen intelligens, ductum iri iussit ad se filium: *Quomodo Christianum hunc in curia tenes tua, & suffers?* Respondit Mamon: Pater mi Reverende, *mecum enim eum in Cappellanium non duxi, sed in artificem, & Excellentia vestra videt, quod major pars artificum in statu vestro Christiani sunt, & Judai,* textores videlicet, tonsores, sutores, & hujusmodi. Tunc Rasid tacuit. Post mortem vero Rasid, electus fuit filius major natus in Caliphan, cui nomen erat *Elamin*, homo quidem Idiotia, & mali regiminis; adeoque populus Bagdad, atque regni Principes ad prædictum legaverunt *Mamonem*, ut veniret ipse ad Bagdad; dicentes; Frater tuustalem non meretur dignitatem. Tunc *Mamon* recessit ex Chorazano, magno comitante exercitu, brevique pervenit ad Bagdad; ibique sex mensibus obsedit; qua obsidione in eam ingressus est, & Elamin eo impetu interfectus est, & tunc *Mamon* desiderio immortalis desiderabat: *intelligere antiquorum scientias*, quoniam tunc nulla erat scientia Arabice descripta; adeoque dictus *Mamon congregavit ingentem numerum Doctorum diversarum linguarum, & interrogavit Auctorum nomina, atque librorum, qua scripta fuerunt in artibus lingua Græca, Persica, Chaldaea, atque Ægyptia, adeoque multa eorum nominata sunt volumina.* Misit tunc multos ex familiaribus suis in *Syriam, Armeniam*, atque *Ægyptum*, ut illos emerent libros, de quibus sarcinas insipitas & tulerunt, & conduxerunt. Tunc segregati sunt boni, & utiles, sicut in Medicina, in Physica, in Astronomia, in Musica, in Cosmographia, & Chronica, descripti, & posuit supra translationem *Lingua Græca* Joannem, filium Mesuah prædictum, quoniam in illo tempore *Christicola Græci studebant literis.* Posuit etiam supra translationem Græcam alios quam plures sub eodem Joanna, & supra *Linguam Persicam* Mahan, dictumque Mesuah; qui traduxerunt Librum *Galen*i in Medicina; post quæ omnia opera Aristotelis Arabice traduxerunt, multis etiam aliis magistris auxiliantibus. At dictum fuit Mamoni; quare confidis hoc opus *uni Christiano?* Respondit Mamon; siquidem committo ei gubernationem corporis mei, quo inhabitat Spiritus & anima; quomodo ei non confidam aliquorum ad aliquos verba, in eo maxime, quod neque ad nostram, neque ad suam pertinent fidem? dixit *Geuzi* Historiographus de civitate Bagdad; quod, cum fuerunt traducti libri, ad eos pertinentes; residui, decreto Mamonis, combusti fuerunt. Dixit et-

iam

Kk 3

iarr *Ibnu Giulgiul* in vita Philosophorum, quod Mamon erat vir virtutibus plenus, ipsarumque amator. Iste autem *Joanna* effectus est magnæ venerationis Vir, & multi etiam Curiales ei inviderant, ex eo. Denique Mamon eum duxit in carcerem, nonnullorum invidia. Post multa facta, centum millibus aureis, brevi eidem Mamoni persolutis in debitum, liberatus est. Cui postea dixit Mamon; quomodo tam brevi invenisti tantam pecuniarum quantitatem? Respondit, Domine, si me secure dicere permiseris, dicam. Dixit, securus sis. Respondit, neque domos, neque vineas vendidi; sed hoc totum provenit ex Magistratu, qui meo nomine magistratum affecuti sunt. Dixit tunc Mamon, si ego centum mille aureos à te accepi, ero in causa, ut in duplam lucraberis. Mortuus est autem Joanna Mesuah, ætatis suæ anno octogesimo, & testatus est, post mortem suam corpus suum in villa, in qua natus erat, sepeliri; quod consecutum est. Testamentum vero anno ducentesimo quarto de Elhegira, (hoc est, secundum a) millesimum) Maumedanorum; & nota quod *Joanna* nomen est Hebræum; Joannes scil. dicitur apud Latinos; & Mesuah, qui dicitur *Moses*, b) secundum regulam diminutivorum Chaldæorum.

CAP. II.

De Efcari Philosopho.

Iste *Efcari* fuit maximus Philosophus, secundum opinionem Aristotelis; postea effectus est Catholicus secundum legem, qui non solum fuit c) Theologus, verum etiam *Efcarimrum* opinionis caput, & Princeps: qui à suo nomine originem sumpserunt; quam opinionem tam *Africani*, quam *Asiani* retinent, regnis, atque d) regionibus exceptis e) à *Zophi* nomi-

- a) Annus Hegiræ 204. respondet An. Christi non millesimo nec 826. sed 819. Abulpharajus autem p. 154. testatur Joannem Mesue vixisse usque ad tempora Motauacceli, quem pag. 169. refert inauguratum Chalifam post annum Hegiræ 231. hoc est Christi 845.
- b) Dubito, inquit Hottingerus, nam Moſen Arabes Musa appellant. Puto ergo Mesuah esse Meschichojo, ut Christianus significetur. Amant enim Syri ejusmodi agnomina.
- c) Abulhasen Ascharienſis, de quo breviter, his affinia Hottingerus Comp. Theat. Orient. pag. 25. & Herbelotus in voce *Caschiri* pag. 261. & *Aschâri* pag. 133.
- d) Fuit Arabia Sectarum semper ferax, tam in Muhammedismo (qui brevi temporis spatio protulit distinctas 72.) quam Christianismo: vide Euseb. Hist. Eccles. lib. 6. cap. 26. & 40.
- e) De Zophitis, vel Sophitis: Vide *Analecta* Hottingeri P. I, pag. 190.

nominatis & dominatis; ac etiam aliquibus locis *Africa*; prout insula *Gerbes*; & quibusdam montibus. Tempore hujus omnes Maumedani inter eos, & secundum fidem Maumedanorum, maxime discordes fuerunt, videl. *in rebus divinis, & in scripturis Alcomni*. Adeoque iste Eſciari, separatus ab una parte, declaravit scripturam divinam, divinus, addendo f) *rationes naturales cum argumentis* resolutis. Confudit etiam omnes alias rationes, apparentes opiniones, & sectas, eo usque, ut omnes opiniones, sua excepta, usque nunc hæreticæ vocarentur; quibusdam temporibus exceptis; quibus prostrata fuit, ob schismata existentia in *Aegypto, & in Asia*. Postea omnes opiniones depressæ sunt, sua vero innovata est, quæ adhuc floret & ex illa secta fuerunt multi *Doctores Theologi*, adeoque talis opinio summo opere magnificata est, & ad hoc venit, quia si quis dixerit opinionem *Eſciari* non esse veram, *damnabatur ad mortem, secundum Maumedanos*. Dixit Interpres, quod si non esset causa prolongationis hujus operis, ostenderet nobis ejus opinionem, eamque nos doceret, licet non intelligeretur, absque aliarum opinionum interpretatione, & à quo provenerit causa diversitatum, differentiarumque in Theologia; *sed esset magni voluminis liber*. Multa opera & commentaria hujus opinionis reperiuntur, quæ etiam *pueris in Scholis leguntur*, cujus Epistolæ quædam tum prosa, tum carmine de hac opinione extant compositæ, quas etiam *memoria mandare faciunt*. *Elatir Alabbari* composuit magnum volumen in vita Theologorum hujus opinionis, sex voluminibus absolutum. Mortuus est autem iste Eſciari anno tercentesimo trigesimo primo de Elhegira, g) in civitate Basre, Arabiæ felicis, in confinibus Persiæ.

CAP. III.

De Abulhusein Essophi.

Abulhusein Essophi, de Civitate Bagdad, maximus & Philosophus, & Astrologus extitit. Composuit enim librum in Theoricam Astrologiæ; primusque fuit, *qui signa & stellas cum planetis pinxerit*; eoque inter Astrologos & tenebatur, & dicebatur. (De quo dictum est, intellexisse magis istum cœlestia, quam *Ptolemæus* terrena;) qui mortuus est in civitate Bagdad, An. 383. h) de Elhegira.

CAP.

f) De fundamentis Muhammedismi ib. 291.

g) An. Christi 941.

h) An. Christi 993.

CAP. IV.

De Abulhusen Ibnu Telmid.

Abulhusen Ibnu Telmid, id est, filius Discipuli, qui fuit *Christianus*, religionē Jacobitarum, natus est in civitate Bagdad, cujus Pater ejusdem maximi Pontificis extitit: & hic *Abulhusen* applicuit animum studiis adeoque tempore brevi floruit in Medicina, & composuit librum in ea, ordiens ipsam secundum hominis membra à capite ad pedes usque descendens, in quo narrat accidentia omnia, atque infirmitates cunctas dictis membris occurrentia: cui titulum imposuit *Elmalibi*, hoc est: Ipsa Realitas; eumque dono dedit Soldano ejus temporis. Ob quam operam ingressus est in Soldani prædicti familiares, & effectus est *Medicus generalis* Curiae Bagdad. Et ille liber est *famossissimus inter gentes ejus Linguae, credo in Latinum fuisse interpretatum.* Et iste *Ibnu Telmid*, divitias, honores, famam & gloriam acquisivit. Nunquam enim à pauperibus hominibus pecuniam accepit, neque ab artificibus medicinæ præmiū; dicente eo, hanc artem nobiliorem vendere non posse denariis. At multo magis receperat Principum, Nobilium, atque Divitum munera: eratque multum gloriæ cupidus, ac superbus: eo maxime, quando æger contra regulam medicinæ operabatur, quam ipse ordinarat, & nunquam postea redibat, neque consulebat: etiam *si Soldanus fuisset talis æger.* Eo tempore ægrotavit *Hadod Daula* Soldanus; statim omnes Medici, ut eum viderent, ad curiam accesserunt, præsertim *Ibnu Telmid*; quibus omnibus ostensa fuit urina, ut videbatur, & nullus eorum causam ægrotationis cognovit, neque quæ fuerit infirmitas. Postea autem domestici dictorum Medicorum sermonem fecerunt de Poëtis Curiae, circaque eorum carmina: & de eo, qui in laudem præsentis Soldani sermonem fecerunt; & quidam Medicus dixit: Talis Poëta bene dixit: Quidam, alius melius ait. Soldanus autem facete respondit: Vos alii intelligitis Medicinæ artem; nullus est, qui melaudaverit, sicut ego memetipsum laudavi hodie. Cui quilibet eorum inquit, quonam modo dixerat Majestas vestra? Tunc Arabice respondit, dicens:

Hadada (reliqua verba vitiose satis sunt scripta, alia occasione examinanda) id est, *sum instrumentum Regni, ac securus ejus, & gladium sum acutus Victor fortuna.* Omnes fatebantur eum esse magnum Regem; & elegantem.

Cum-

Cumque foris essent dicti Medici, *Ibnu Telmid* ad eum advertens dicebat: *si vos non cognovistis infirmitatem ejus, ego eam cognosco.* Dixitque subjungens: Victor sit fortunæ, nec aliud deest, nisi ut dicatur, fuisse Deum, *) pro eo: quod omnipotens ostendere vult potentiam suam, dicti ejus comparatione. Qua propter dedit ei infirmitatem incognitam, ut non mederetur, neque juvanda juvarent. Vidistis enim quomodo dire atque immaniter lamentetur; nec si quid aliquid urinæ ejus conspicitur, neque quid significet, apparet. Et quilibet eorum tacebat: Soldanus autem curabatur, prout urina medicis fuerat. At *Ibnu Telmid* non amplius erat reverſus: Soldanus vero mortuus est post dies octo ab ejus infirmitate. *Abulbaſen Ibnu Telmid* mortuus est anno tercentesimo octuagesimo quarto de Elhegeria. h)

CAP. V.

De Farabio.

A*bunaſra Al-Farabi*, qui in Latino dicitur *Farabius*, fuit ex Farab Provincia Asiæ minoris: natus est in civitate Balch, ex nobili genere & progenie. Iste in principio suæ juventutis, devius à suis, perrexit ad Bagdad, ibique i) Philosophiæ operam dedit; adeoque maximus evasit Philosophus, & tunc domum suam reversus est. Dixit *Ibnu Giulgiul* Chronista in Philosophorum vita; Quod infiniti Asiæ principes miserunt pro eo, ut ad Curiam veniret, mercède quoque & stipendio, quo homines docti providebantur, potiretur, præsertim homines sicut ipse, notissimi, & famosissimi. Ille autem renuit semper, & eo magis patrimonio suo contentabatur. Et dixit prædictus *Ibnu Giulgiul*, quod *Farabius* multum spernebat seipsum; & quod continue tempore hiemis cum quibusdam super paleam dormiebat; & semper visus est contristari & lugere: non pro mundi aliquo (i. e. re mundana) at solum pro eo, quod investigabat. Solum, quomodo posset homo majorem intellectum, ac scientiam acquirere; ut valeret mundum agnoscere, magisque cognitus sit: dubitans cum illo perſe-
Ll tionem

*) Simile illud de Herode Actor, XII. 23:

h) Anno Christi 994.

i) De hoc, Gabriel Sionita de moribus Oriental. p. 16. & Hottingeri Analeſta P. I. pag. 308. Sed præcipue Herbelotus p. 337. Traditus Arabicè vertiſſe Analytica Aristotelis, & libros LXX. composuiſſe in ejusdem Rhetorica, testatus se ea legiſſe ducenties, & tamen iteratam ad huc ejus deſiderare lectionem.

tionem habere humanam; non posse, dicebat. Fuerunt autem ex eo inventi duo Versus:

*Panis bordeaceus, & aquaputei, & habitus lana in pace
Meliores sunt, quam latitia terminata in penitentia.*

Mortuus est autem *Farabius* ætatis suæ anno octuagesimo, de Elhegira vero, anno k) tercentesimo octuagesimo octavo.

C A P. VI

De Rasi.

A *bubacar*, & *Rasi* Persianus, à civitate Rai, 1) hic Mercatoris filius fuit, qui cum Patre Bagdad, hoc est in civitatem Bagdad profectus est: ibique, mortuo Patre, studii causa remansit. Et tandem in Medicina & Philosophia *singularissimus* effectus est. Post hoc profectus est ad *Chairam*, ubi per aliquot annos ægrotavit. Cujus famam cum intellexisset *Elmansor*, secretarius major Pontificis Cordubæ; qui in omni facultate & scientia doctissimus erat; vocari jussit hunc *Rasim*, promittens ei mercedem magnam. Cum autem *Rasi*s recepit literas, profectus est; & navim in Alexandria ingressus, ad Cordubam tandem pervenit. *Elmansor* vero lætatus est, dictumque *Rasim* magno affecit honore, eique habitationem, possessionem, ac servitores, ac famulos tradidit. Eo tempore *Rasi*s famosum librum composuit, quem *Elmansor* nominavit; Et usque nunc vocatur *Almansoris* liber. m) Dixit *Ibnus Hayan*, Lusitanæ Chronista, quod *Rasi*s in suis causis nimis fortunatus extiterat, adeoque permultas acquisivit facultates. Quadam autem die, per plateam Cordubæ transiens, magnam gentium multitudinem congregatam aspexit; & hujus rei causam interrogavit: Responsum fuit, quod quidam concivis ejus illuc spatiabatur, & statim cecidit mortuus. *Rasi*s autem ut hominem videret, accessit, tunc cum furore præcepit, *ut statim virgultorum manipulos portaretur, quibus ipse non tantum, verum etiam circumstantes possent ipsum percutere &*
verbe-

k) Anno Christi 998. Sed Herbelotus mortem Alfarabii refert ad annum Hegiræ 343 Christi 954.

l) Supra pag. 46. in *Albubacar*.

m) Etiam librum de Chymia dedicasse Almanfiori, & mille denarios ab eo præmii loco tulisse, sed cum quæ scripserat, opere exequi & in actum deducere nequirit, verberibus & exilio affectum narrat Ibn Chalicum apud Nottingerum in *Analestis* p. 296. seq.

verberare per omnia corporis membra, præsertim pedis plantas, & tota gens eum deridere cœpit, dicens, quod Rasis insanivit. Non adhuc præterierat quarta horæ unius pars, quod ille homo se movere cœpit; tunc Rasis mulum ejus ascendit, & domum suam perrexit. Populus autem, qui acta cernebat, exclamare cœpit. *Miraculum! Miraculum!* Tale novum, auditum ab *Elmanfore*, fecit vocare *Rasim*: cumque vidisset eum *Elmanfor*, dixit; Excellentem Medicum te esse novimus, *mortuorum autem vivificatorem te esse ignoravimus*. Respondit Rasis: Medicum me esse fateor, resurrexisse autem mortuos nescio; quoniam *Deus solus est, qui resurgere facit à mortuis*. Quod autem per me actum est hodie, non inveni in aliquo libro Medicinæ, neque à Magistro didici. Sed cum à civitate Bagdad discessi, ut in Ægyptum iremus, viam deserti fecimus. Cumque nobiscum aliqui nobiles Arabi venissent, quadam die, equitantibus nobis, quidam eorum tanquam mortuus cecidit in terram: alius vero ex iis senex statim descendit, & accepit plurimos baculos, & singulis dedit: & fecerunt ei, sicut hodie ego huic homini feci in platea; & ille Arabs sanatus fuit, prout viderunt hodie hunc hominem. Dubitavi, quod infirmitas, quæ Arabi erat, esset & huic, adeoque cura mea ob tuam felicitatem illi profuit. Tunc *Elmanfor* gavisus est, & benedixit ei dicens: *Terra, quam inhabitas, Galienum ei inesse in medium, dicere valet & potest*. Cui Rasis respondit: *Experientia magis, quam Medicus prodest*. Et mortuus est Rasis anno quadringentesimo primo n) in Civitate Cordubæ, ætatis suæ circa nonagesimum.

CAP. VII.

De Bachillani Philosopho, & Theologo.

Natus est in Bagdad ex patre ignobili, qui pater fabam elixam seu alio modo coctam vendebat, secundum ejus regionis morem. At filius ingenue ac tempestive Philosophiæ operam dabat; Theologiæ ac Legibus postea vacavit. Adeo ut in judicem civitatis Bagdad electus esset, multos composuit libros, secundum opinionem *Esciari*, operas ejus excellentissimas narrando & declarando, sed sunt longi sermones ad instar commenti. Iste autem *Bachillani* missus fuit in Nuncium à Soldano Civitatis Bagdad ad *Imperatorem Constantinopolitanum*, o) qui Imperator benigne

Ll 2

gne

n) Anno Christi 1010.

o) Constantinum Romani junioris filium.

gne & gratioſe eum accepit, eundemque precatus eſt, ut cum *ſuis Theologiſis diſputaret*, videlicet cum Chriſtianis, ſecundum Græcorum opinionem. Quæ Diſputatio coram Imperatore, Patriarcha, Archiepiſcopis & Episcopis cum pompa atque (ut ita dicam) nimis ſuperbe, quadam die habita eſt, & per totum diem diſcuſſa & diſputata; ſed nondum perfectæ per ipſius *Bacillani* ægritudinem, quapropter rediit in patriam ſuam. De qua *Diſputatione narratur in vita Theologorum*: Semperque dum viveret contra Hæreticos, eorundemque fidei Schiſmaticos diſputabat, tum voce, tum Literis, quorum ſcripta adhuc reperiuntur. Dixit interpres, ſe vidiffe diſputationem ejus, ab aliis operibus ſeparatam, & multarum ejus quæſtionum recordari. Obiit autem *Bacillani* in Civitate Bagdad, ætatis ſuæ anno nonageſimo quinto, de Elhegira vero anno quadringenteſimo quinto. p)

CAP. VIII.

De Ezarharagui Medico.

Ezarharagui fuit Medicus *Maſſorih*, Cordubæ Conſiliaril, & proximus Raſis, qui compoſuit Librum, ſicut *Canon* Avicennæ in arte Medicinæ, utiliſſimum quidem: quo etiam adhuc Maumedani Medici utuntur. Vixit autem annos centum & unum. Qui obiit anno *Belli Cordubæ*, de Elhegira anno quadringenteſimo quarto. q)

CAP. IX.

De Avicenna.

Abubali Elbuſen, Ibnu Sina, Elhamadani, in Latino dicitur *Avicenna*. r) Fuit autem *Abubali* cognomen ejus, & *Elbuſen* nomen ejus proprium, & *Sina* nomen proprium fuit Patris. *Errabis* eſt in Arabico vocabulum commune, vel æquivocum; & imprimis ſignificat *ſuperiorem, nobilem*,

p) Anno Chriſti 1014.

q) Anno Chriſti 1013. vide Nic. Antonium T. 2. Bibl. vet. Hiſpan. p. 247. ſeq.

r) Confer quæ de Avicenna ſupra p. 96. & Hottingerus in *Analeſtis* P. I. pag. 295. & Hiſt. Eccleſ. ſecul. XI. p. 461. & Herbelotus, tum alibi tum p. 812. ſeq. Dicitur *Abu Hali*, quia filius ejus primogenitus Hali, nomen & ipſum inter Medicos celebre. *Albuſen* eſt proprium Avicennæ nomen. *Eben Hali* appellatur, quia pater ejus Hali dictus fuit. *Eben Sina* denique, quod avi nomen fuit Sina, & pater Avicennæ Hali, patrem habuit qui Sina eſt nuncupatus.

*bilem, ducem, ac principem, & provenit ab hac dictione Rafe, quæ in Arabico est idem, quod apud nos Caput. Avicenna autem vocatus fuit Rabû, quia erat nobilis, & honoratus apud Dominos & Populos virtutibus suis. Eoque Medicorum maxima Pars, quando eum, in Medicina, aut citare aut advocare volunt, dicunt: Medicorum Princeps hoc dixit, absque aliquo Epitheto, & intelligitur de Avicenna dixisse: & quod dicitur inter Latina lambentes, quod Rex Corduba fuerit, mendacium est, quoniam non invenitur inter Scriptores ejus vitæ Latina Lingua. Non enim extendissem in hoc sermonem meum, nisi vidissem, quod scripserat Jacobus de Foro Livio, qui multa tandem dicens nihil dixit; & tamen ei inerat ratio incognita. In culpa magis est, qui Librum Avicennæ in Latinum transtulit, & interpretatus est: quia consideravit hanc dictionem Rabû nihil aliud, nisi Principem significare. Et ille, ut dicam, miser, ac nescius Arabica Grammatica, vocabulo communia non intelligebat, neque cognoscebat. Sed jam ad propositum redeamus. Iste Avicenna fuit de Civitate Hamadan *) in Persia natus ex nobili progenie. Cujus pater fuit ex nobilibus dictæ civitatis, ac multarum divitiarum: quapropter pater ejus Scriba indiguit, qui esset Geometra; & Mathematicus; eo quod cupiebat filium suum has easdem virtutes ac scientias addiscere, ut ad minus ratiocinari; sin autem, eas intelligere sciret. Quadam die, in principio suæ juventutis, misit eum ad civitatem Bagdad, studii causa, & Abuhali eam ingressus est, & dictis virtutibus studens profecit, adeo ut eidem scientiæ illæ viles viderentur, postquam Philosophiæ ac Medicinæ operam dedit. Sicque pluribus annis moratus ibi est: donec magni nominis excellentissimique Medici utque Philosophi exitis. Illo autem tempore accidit, quod Soldanus Jafschbagh volebat in Locumtenentem, ad Civitatem Avicennæ, nepotem suum mittere; dictusque nepos rogabat Soldanum, ut Avicennam secum ire suaderet, & tandem Avicenna cum ipso perrexit. Dixit Ibnu Giulgiul in vita Philosophorum, & Medicorum; quod Avicenna fuerit vir acutus ac benignus, ac in suis responsionibus gratus: haberetque Filium, & doctum, & acuti ingenii, Medicinæ sectatorem maximum: qui quadam die per plateam transiens ex equo descendit, & in medio ejusdem plateæ minxit. Omnes vero adstantes infantiæ adscribebant: adeoque nonnulli patris amici hanc ei historiam narrarunt. At Pater ejus, filium blasphemavit, L13 dicens:*

*) Andreas de Alpago negans Avicennam fuisse Hispanum: Imo inquit, fuit Persicus ex Civitate dicta Bochora, sicut in historia Arabica de vita Philosophorum & Medicorum Arabum & Græcorum per me ex Arabica lingua in Græcam translata apparet.

dicens: *Inverecundus iste, filius meus non est; qui si fuisset, non descendisset de equo: sed supra eum minxisset.* Numquid vobis tamdiu urinam retinendam esse videtur? At omnes tacentes tantum responsum mirabantur. Etiam dixit *Ibnu Giulgiul*, quod quodam die accessit ad Avicennam mulier quædam dicens: O magnifice! est mihi dolor in corpore, & quidam Medicus ordinavit, ut acciperem Medicinam: Precor vos, ut me doceatis aliam, qua ter tantum, nec plus, minusve secessum expurgem. Respondit Avicenna: Si chorda tribus nodis contexta *πεωκτῶ* fuerit, faciam forte: & omnes adstantes riserunt: Illa vero pudore affecta discessit. Quodam etiam alio die Dominus suus Abuhali, interrogans eum dixit: Quis levior pastus esset Phasiani, an Coturnices? Respondit Avicenna: Domine mi, jam scit vestra excellentia, quod in articulis *nostra Maumedana Legio tenemus, Judicem, absentibus partibus, judicare non posse.* Dixit Dominus ejus: Bene vos intelligo, hora cænæ accedetis, & inventis ibi partibus, quæ certe adfuerint, judicabitis. Respondit Avicenna: Dominationi vestræ primus articulus notus est, sed ignorat Prophetam dicentem: *In domo judicis judicatur.* Tunc Dominus suus magnam quantitatem dictarum avium domum dicti Avicennæ misit. Mane autem, appropinquante eo domui Domini, interrogare incepit Dominus, cujus esset sententiæ? Respondit Avicenna: Nunquam vidi similes hostes, & adversarios. Inter sentiendum enim quilibet illorum interposuit suas legales rationes ac dilationes ad probandum, eoque sine expeditione, & sententia receperunt, habito prius termino ad probandum. At si Dominatio vestra voluerit, summarie expedientur; & quolibet sero destinabit aves illas per hebdomadam, & citius expediam. Respondit Dominus. Videtur mihi, te esse judicem tyrannum; alteri enim committere volo. Respondit Avicenna, ad pejus ducemini, si alteri quam mihi hanc rem commendaveritis: sed consulo potius, ut sibi ipsi, & commendet & committat.

Dixit *Ibnu Giulgiul*, quod Soldanus Civitatis Bagdad intellexit, nepotem suum, videlicet Avicennæ Dominum, cum alio fratre ipsius Soldani rebellare à se velle: adeoque decreverat ei venenum præbere, & commisit hoc secretum Avicennæ, ut hoc idem exigeret, & perficeret. Quod quidem renuit Avicenna, nec etiam suo Domino indicavit, neque scelus hoc detexit. Transactis igitur plurimis diebus res decreta est per alium, Domino suo: adeoque contra Avicennam iratus est, & *duxit eum*

in

in carcerem, ibique per duos annos moratus est. Et tandem accidit ei fluxus infirmitas, quo fortiter laborabat; ex qua denique infirmitate obiit. Dixit etiam *Ibnu Giulgiul*, quod quadam die major pars nobilium civitatis ingressi sunt, ut Avicennam in carcere viderent, inter loquendum autem dicebant: *O Avicenna, tu etenim omnium Medicorum & nobilissimus, & prudentissimus, qui in Chorzano reperitur*: quare invenire non potes ad fluxum remedium aliquod? Tunc fecit afferri vasculum, in quo pulvis erat: ex quo parum inter digitos accepit, & in catino aquæ pleno imposuit, & statim congelata est in eorum præsentia; & dixit: Vos hanc parvam pulveris quantitatem vidistis, quæ tantam aquam congelare fecit. Ex ea enim quasi uncie mediam sumsi, & nihil profuit mihi. Quapropter vos rogo, ut duos tabelliones aut notarios vocetis; quibus meum committam testamentum: quoniam de proximo est mors mea. Et postquam testatus est, post paucos dies in carcere mortuus est, ætatis suæ anno circa 80. & reliquit filium unum masculum, & possessiones, quarum redditus annuus sex millium ducatorum extiterat. Dixit *Ibnu Chalicap*, Chronista, quod Avicenna loco ferri usus est argento, ad sua mula ornatum, secundum morem *) Principum, ejus regionis. Et dictum ei fuit: O magnifice! hic non fuit mos, neque consuetudo doctorum hominum. Respondit Avicenna: Filioli mei, hoc argentum, quo ferri loco utor, & aurum pro clavibus, superbie non ascribatur, sed his temporibus: vidi hanc artem esse mortuam, Medicinam. Volui etenim, ut ei adhibeatur fides, quousque videantur fructus ejus, forsitan resurget, & ejus studia multiplicabuntur.

Dixit *Ibnu Chatir*, in Chronicis suis universalibus, quod dictum fuit Avicennæ: O magnifice, non fuit tibi ratio, cum non diceres Soldani voluntatem, adversus Dominum tuum! Forsitan tale infortunium non accidisset. Respondit Avicenna: Vos pauperes creditis, quod non cogitaverim terminum, ac rei exitum? Si ego dixissem, extitisset causa discordiæ inter duos Principes, ex qua multi homines interfecti essent. Vultis enim hujus rei fuisse causam? Non persuadet, quod præter rationem accidit. Imo etiam ego ipse cui magis debeam, ignoro, aut qui me in hunc gradum assumpsit, aut qui in eo me servavit.

Nomina librorum Avicennæ sunt: Canon, dictus *Chabir*, in medicina, hoc est, *magna regula*.

Canon

Canon s) Affagbir in Medicina, id est Regula parva.

Canticum Præceptorum Medicinalium, quod in carcere scripsit filio suo.

Alorgioza in Medicina, id est, carmina brevia, in quæ Averroës commentatus est.

Orgioza; Id est, articuli Logices, quos ipsemet commentatus est.

Estepha in Philosophia; Hoc est *satisfactio*. *Elculineb*, id est, Universalia in Philosophia. *Alisameb*, id est, motus in Metaphysica.

Tasausul Falasifa, id est, Philosophiamoralis.

Cantica in unionem animæ cum corpore, &, quod est Anima.

Liber venenorum, & eorum compositiones, & curæ contra venenum.

Et omnia *ejus opera & volumina sunt utilia, atque existimata*. Verum multi docti Arabes ajunt, *Avicennam in a) medicina fuisse lucum, in Philosophia autem cæcum*; & ita dixit *Ibnu Chasir*. Et est mortuus Avicenna (ut supra diximus) anno ætatis suæ circa octuagesimum, de Elhogira vero anno b) quadringentesimo quadragésimo secundo.

CAP. X.

De Ertabarani.

Ertabarani fuit de provincia Tabarani, quæ pars Chorasani. Hic fuit Medicus Maumedis *Subao Thebm*, Regis Ghaznæ, civitatis Asiæ, Indiæ

s) Vide Herbelotum p. 250. Dividitur *Canon* major in *libros* quinque, libri iterum singuli in *Fen* sive *summas*, *Fen* iterum in *tractatus* sive doctrinas, tractatus singuli in *capitula*. *Fen* Arabibus vocabulum generale *ὕλη* sive *materiam* denotat. Matthæus Sylvaticus: *Fen* est *materia locutionis & est communior quam doctrina quod eam continet: & summa communior est doctrinâ, & doctrina quam Capitulum*. Liber quintus Canonis est *Antidotarium*. Post Canonem ex Gerardi Cremonensis versione ab Andrea Alpago Bellunensi, Joanne Costeo & Joanne Paulo Mongio recensita, sequitur in Latina editione Venet. 1608, fol. 2. Volum. liber *extimatus de viribus Cordis* ex versione Arnoldi de Villa nova, inde liber *de removendis nocementis*, & alium *de syrupo acetoso*, Andrea de Alpago, Bellunensi, Physico Damasceno interprete. *Cantica* in quatuor tributa partes, ex versione Magistri Armeigandi Blasii, de Montepesulano. De Hebraicis versibus Bartoloccia T. I. p. 6. seq.

*) De hoc more vide Librum Judic. c. 8. v. 21.

a) Confer, quæ Hottingerus Anal. P. I. pag. 295.

b) Anno Christi 1050.

Indiæ termino; qui composuit librum in Medicina famosissimum, cujus titulus est, *Firdius ulbecime*; Quod est, *Paradisus sapientie*. In quo medicinalia, atque herbarum, animalium, ac lapidum proprietates descripsit. Dixit *Ibnu Abididunia* in mirabilibus mundi, quod Ettabarani dicebat: Regem Cini dedisse dono munera Regi Ghaznæ; *inter qua erat avis, cujus præsentia si quid veneni adstabat, & ademit, ipsa pinguioribus lacrimis, elatoque, ac forti garritu ferebat*: Ex quo magnates Orientis, ejus præsentia, comedere ausi sunt: sed rara in terris invenitur avis. Dicit etiam, *quod in eadem provincia quedam vasa sunt: quibus si imponantur cibi veneno aspersi, ab extra insudant vasa*. Dixit interpres, quod de illis multa vidit, multis etiam in locis Africæ. Mortuus autem Ettabarani in Ghazna, anno c) quadringentesimo septuagesimo quarto.

CAP. XI.

De Mesuach, Christiano; id est, Mesue.

Mesuach, iste fuit Christianus, *Jacobitarum* religione, natus in civitate Maridin, supra flumen Euphratis, didicit medicinam, atque Philosophiam in civitate Bagdad, *continuèque Avicenna Lectionem audivit*, qui composuit opera utilissima in rebus potabilibus: alium quoque Librum de componendis medicinis, syrupis videlicet, unguentis, emplastris, & de similibus. Postea discessit ab ea regione, & quadam die, post multa, pervenit ad *Chairum*, ubi inter familiares Caliphæ connumeratus est. Qui Calipha d) Caput Schismaticorum Ægyptiorum extitit, & Syriæ, qui se vocabat, *Elbacim Chalipha*. Hic etiam *Mesuach* in Chairo multas divitias, pecunias, & honorem acquisivit. Qui quadam die amicis suis publice dixit: *Quas enim possideo divitias non ex medicina, qua in libro scribitur, mihi acquisita sunt; verum ex medicina, qua ab humano intellectu provenit*. Adeoque ægroti propositum & cognitionem semper cognoverat. Mortuus autem est Mesuach ætatis suæ circa nonagesimum, de Elhegira e) vero quadringentesimo sexto.

M m

CAP.

c) Anno Christi 1081.

d) Hakemum videtur intelligere de quo *Hottingerus Hist. Eccles. Sec. XI. p. 448.*

e) Anno Christi 1015.

CAP. XII.

De Gazzali f).

Gazzali Philosophus, Theologus, Legista, & denique in omni scientia doctus, natus est in civitate Thos in Asia, ex patre divite, & mercatore. Ipse quidem Gazzali fuit, qui opinionem *Esclari* insurrexit, atque erexit. *Nam ante hujus Gazzali tempora multiplicabantur heretici in Asia.* Ipseque Gazzali adeo se studiis sollicitè dedit, ut mirabilis ac admiratione dignus evaserit, & effectus sit. Hoc tempore accidit, quod Vice-Cancellarius, Consiliariusque major g) struxerat *mirabile Collegium* in civitate *Bagdad*; in quo ducenta millia ducatorum fere expenderat: idque possessionibus dotavit, eique illas doti dedit: quarum redditus, & proventus quindecim millia ducatorum extiterat. Postquam dictum studium perfecit, *ibi quasi sex millibus hominum doctissimis congregatis*, in omni facultate & scientia ordinavit, ut de qualibet scientia & facultate unus legeret. Adeo ut quilibet eorum propter scientiam hujus Gazzali eum elegerit. Itaque consiliarius statim per eum misit, eique magnum stipendium solvendum ordinavit & persolvit. Quo accedente ad *Bagdad*, Calipha, atque ejusdem civitatis Soldanus, omnes eorum familiares, nobiles, & magistratus in obviam ei miserunt. Itaque deduxit fere universum populum ex civitate, & fuit inter alios dies notabilis, *post quæ in predicto Collegio legere incepit.* Dixit *Genfis* in *Chronicis* suis, quod multi *ex apothecis suis educabant filios, ut ejus lectioni incumberent*: Similiter & divites & nobiles fecerunt; quoniam viderant, quo honore & ornata eum affecerant Principes; multotiesque consiliarius ipse suis lectionibus aderat, & præsens erat. Sicque per multos annos honore, & gloria affectus permansit. Postea vero *alius vir effectus, & nimis mutatus ab illo Lectionem dimisit, & omnia quæ in studiis acquisiverat pauperibus erogavit: induciturque Eremitani habitum ad Meccam perrexit*, ibique aliquot dies commoratus est: postea decessit, & in Syriam perrexit, sicque postea venit ad Cairum, adeoque in Alexandriam accessit incognitus, ubi Etartosim in Theologiam audivit. Novissime in civitatem ejus, toties dictam, rediit, ibique mortuus est, ætatis suæ

f) Vid. Herbelot p. 362, & Homingeri Biblioth. Orient. pag. 204.

g) Magnus Perer.

suæ anno quinquagesimo quinto, de Elhegira vero anno h) quingentesimo quinto. Composuit autem iste Gazzali secundum *Geusis* sexaginta fere volumina, quorum aliqua brevia, alia vero longissima, & nonnulla mediocria existunt: Suntque; inter alia: Extensio Legis tam civilis, quam canonicæ, duobus voluminibus absoluta. Mediocritas Legis. Breviarium, sive summa totius Legis. Vivificatio, aut Resurrectio scientiarum fidei, Legis, atque Philosophiæ moralis. Compendium Theologiæ. Comparatio Logices. Excellētius desiderium, aut sublime in Metaphysica. Intentio Philosophorum: Errores Philosophorum. Pondus æquum. Concordantiæ inter Philosophos, & Theologos. Itinerarium rectum domus æternæ. Et hæc sunt magis in usu. Sunc etiam alia ejus opera, quæ in usu non sunt, etiam apud Arabes.

Dixit *Geusis*, quod *Gazzali* sciebat multas alias scientias, quas celavit. Dixit etiam in Chronicis suis Legum, quod quando discessit *Gazzali* de Bagdad, inventus fuit quidam liber, quem scripserat contra Legistas, vituperando aliqua licita in Legibus: pro qua vituperatione persecutus (persecutionem passus) fuit, & decretum fuit, ut prædictus liber combureretur; & sic combustus fuit per universum orbem. Cui libro titulus erat: *Resurrectio scientiarum Legis*. Fuit etiam vituperio affectus propter alium librum, cui titulus erat: *Defensio iusta*; quo in libro recensuerat res, ac regiones, quas Judæi atque Christicolæ habebant, & possidebant, qui non crediderunt in Maumedo. Dixit etiam *Geusis*, quod *Gazzali* dixerit multa Cantica; quorum aliqua in Amorem, aliqua vero in Philosophiam moralem. Verum magis famosa moralis erat, quæ hoc tempore viget, & in hoc carmine incipit.

Ettorchu &c. *Hoc est*: Viæ multæ sunt: verum via sola est, Viatoresque per illam sunt illi, qui electi sunt.

Dixit i) *Interpres*, quod memoria tenet multa ejus carmina, quæ sunt elegantissima Arabice. Erit difficile ea recensere Latina lingua: quoniam necesse erit narrare pro quolibet versu multa humanitatis principia, quæ propter eorum interpretationem postposuit.

Dixit etiam aliam cantilenam longam, mortis consolatoriam, cuius sententia est, *quod corpus est tanquam cavea Spiritus, & sicut latetur avis cum ab ea liberatur: Ita anima iusti latetur, quando à corpore segregatur,*

Mm 2

quo-

h) Anno. Christi 1117.

i) Ita more Arabum de se loquitur non Leo Africanus, sed qui cum Latine venit.

quoniam à purissimo, & nobili elemento descendit, & ad idem revertitur, à quo provenerat, producendo circa hoc multas rationes: quæ cantilena reperta est in suo secreto Oratorio, quo mortuus fuerat, eo die ut supra mortuus est ibique sepultus, annis, ut supra diximus.

CAP. XIII.

De Thograi. a)

Thograi Philosophus, ac Medicus, Rhetoricus, Alchimista, Poëta atque Historiographus, natus est in Civitate Aspahan in Persia, & ob suas virtutes rogatus fuit à Malich *Maschud* (Masudo) Principe Regni Asiae, ei-que datum fuit majus officium Curiae, cum quo multas pecunias acquisivit, atque inæstimabiles divitias. Dicebant multi Historici, quod modus ipsius fuerit mirabilis, quoniam tempore suo fuit singularis in divitiis: & non fuit in Curia, neque Principum neque Soldani homo, qui ditior eo esset; & hoc non obstante, *nunquam contentus fuit*, neque de patrimonio suo, neque de divitiis acquisitis, cum omnibus Imperialibus Magistratibus. Et in omnibus canticis *in vita sua recensitis continue lamentabatur, vituperans tempus*, quod eum injuriaverat, adeoque coactus eo est *Alchimiam* addiscere, in qua composuit opus; cui titulus est: *Devirginatio Naturæ*. Dixit Geusis: Quod Dominus ipsius quadam die ingressus est tentorium Thograi, & invenit eum scribentem rerum expeditiones. Princeps vero vidit duos versus quodam Chirographo, quierant:

Urdo, &c. Id est, ad verbum:

Volui largitudine manuum auxiliari tibi, cum ea solverem debita, qua nobilitati debeo: si tempus pervertit desideria mea, & postea contentus sum labore cum redditu. Tunc dixit cum legeret versus hos: Thograi, unum dicam tibi, & quadam die veritatem nosces. Ego enim Dominus dimidia Asiae sum, & tu quasi secundus, nec defecit nobis ulla gratia Dei, & nunquam contentari possum; sic tu idem demonstras: timeo nobis malum exitum: Quoniam si tu volueris altiorem gradum, aut ego; nil aliud erit nisi ut efficiamur Dii. Et sic non præterierunt sex menses, quando Princeps

a) Videatur Eduardus Pocockius in carmen huius Thograi Oxon. 1661. 8. pag. 4. Appellationem autem טעראי sortitus est à munere vel peritia scribendi טערא, quod implexam & crassioris ductus scripturam notat, quæ Diplomatum Principum præminui apud eos solet.

ceps rebellavit, contra fratrem suum, volens se vi facere Soldanum. Quadam autem die venit Soldanus cum magno exercitu, & Principem cepit, & in carcerem duci iussit civitatis magnæ, & Thograi similiter captus est, & ante Soldanum ductus iussit alligari b) & torqueri: & tandem confessus est, se habuisse ducatorum millia infinita, quem Soldanus exuere fecit, & nudum arbori alligare, jubens, præcipiensque puero suo, ut sagittis eum perderet. Cum autem vidisset eum accipere sagittas, ut in eum traheret, hæc duo carmina ad verbum traducta alta voce canere cœpit:

*Dico dirigenti sagittas, ejus mors inter digitos suos illustrat, Amore Dei, elongate à corde meo *) Nam in eo nihil oppositi nisi tu.*

Et omnes adstantes de ejus mirabili & constante intellectu vehementer mirabantur, cum taliter publice alligatus mortem expeteret, nec animus quidem ejus deficeret, neque audacia componendi eo tempore versus careret. Postquam à puero transfossus obiit, quo mortuo præcepit Soldanus corpus ejus comburi, tanquam infamem hæreticum. *Præsertim cum in articulo mortis orationes non diceret, nec etiam animam ejus Deo commendaret.*

Saphadi autem ponit eum Thograi in suo famoso libro de mille Amorum martyribus. Opera, volumina ejus multa sunt; verum illa, quæ cognoscuntur sunt, quæ subsequuntur:

*Chronica Asia: Chronica Imperatorum Persæ: Commentum Reipublica Platonis. Devirginatio seu defloratio Naturæ in Alchimia. Cantica multa etiam composuit, quorum tituli non extant. Verum opera ejus Rhetorica, & Poëtica, sicque Epistolarum libri innumerabiles fuerunt. Carmina autem seu Cantica collegit quidam ejus discipulus in duobus voluminibus collecta: aliqua in laudes Principum, Dominorumque, alia in Amorem edidit. Nonnulla etiam moralia erant, quorum canticorum unum magis publicum est, quod primum *Altotani caput* in Scholiis insequitur, quodque pueros propter sui elegantiam, & docent, & instrunt; In eoque multa Amoris ac poësiæ versantur; & moralia quidem ac nonnulla utilissima præcepta complectitur; cujus principium est:*

Nobilitas consilii custodiant me ab errore, & habitus virtutis ornavit me tempore privationis. Interfectus fuit Thograi anno quingentesimo quinto-decimo de Elhegira c) in campania Marghoe.

M m 3

Dixit

b) Causam supplicii & mortis alii ab excellentia ingenii & virtutum, indeque orta invidia, accerunt. *) Sensus sit: cor meum pete, ad feri.

c) Anno Christi 1121.

Dixit Interpres, quod illud canticum memoriæ mandavit, quando docebatur in civitate Fes, puerili ætate.

CAP. XIV.

De ^{d)} Esseriph Essachalli.

Esseriph Essachall, è progenie Maumedis, natus est civitate Massare in Cicilia, *) nobili quidem progenie & stirpe, qui in eo tempore, eaque in Insula fuit homo singularis, & disertus, tum in Philosophia & Medicina, cum in Astrologia & Cosmographia: adeo ut parem non habuerit, nec forsitan habebit. Fecit quendam librum, cujus titulus erat: Nushat alablar: hoc est, *spatiatorium* (si dici potest) e) *locorum*, quem divisit in septem partes, secundum septem mundi climata; & recensere incepit de civitatibus existentibus in eo climate, tum antiquis, tum etiam modernis, & de earum ædificatoribus, & de dirutis, earumque causas recensuit: sic etiam meminit de viis inter unam civitatem & aliam, & de mirabilibus earundem, & de natura & moribus & de animalibus uniuscunque climatis. Postquam narravit de omnibus insulis ab Occidente, usque Orientem existentibus, deinde de montibus, excelsis, & de fluminibus memorandis, de lacubus, & de origine, & ortu eorum, de metallorum mineris, & de omnibus, de quibus natura exornatur: quando vero perfecit opus, Rex Rogir in Ciciliam advenit, nunc unam, modo civitatem aliam debellans, adeo quod populus Masara volens eorum civitatem tradere prædicto Regi, hunc Esseriph ad eum, in Oratorem legarunt, perfecta quoque oratione communitatis suæ præfatum librum Regi dicatum, dono dedit eidem. Cum autem Rex totius Libri summam & subjectum intellexisset, statim eum in Latinum transferendum dari iussit, & Rex ejus doctrinam & res, quæ Latine nunquam scripta fuerant, admirabatur, & tam ei gratus fuit liber, ut suum castrum quod ad præsens temuerat, ei dono dederit; rogansque ut staret in curia Rogir: At Esseriph stare noluit, sed castrum prædictum vendidit cuidam Baroni præfati Regis: nec mihi constat de pretio, nisi quod millibus millium decatorum; sicque de Cicilia descendit civitatem Mauritaniam. Dixit *Ibnu El-bussein* in Chronicis Ciciliæ, quod dictus Rex semper præ manibus stude-
dendo

d) Arab. *أشرف* excellens, nobilis &c, Epitheton, quod posteris Muhammedis tribuitur. *) Sicilia.

e) Forte *Oculorum*. Opus diversum & scriptor à scriptore Geographiæ Nubicæ. Vide Bibliographiam meam antiquariam pag. 129.

dendo dictum librum tenebat, adeo ut aliqui ei dicerent è suis nobilibus: Quare, o Rex, Excellentia vestra Ptolomæum non videt? Qui etiam ipse scripsit pulchra in hac sententia. Quibus Rex respondit, quod Ptolomæus scripserit de mundi parte; Essariph autem de mundo. Mortuus est Essariph ætatis suæ anno . . . De Elhegira vero quingentesimo sextodecimo, f) in civitate Civitat, & reliquit multos filios, & usque nunc de iis reperiuntur in civitate Fes & Thunis, & semper de illa familia aliqui reperiuntur Medici.

CAP. XV.

De Ibnu Saigh.

Ibnu Saigh, in civitate Mariæ g) natus est: cujus antecessores fuerunt Hebræi: qui maximus inter Philosophos & Medicos erat: quam quidem medicinam didicit ab Ibnu Soharfen, h) Philosophiam autem à Maslama. Composuit librum Epistolarum, & alios quam plures, inter quos composuit Epistolam Cerva, quæ Arabice dicitur *Epistola Simonis*, i) quoniam nomen habuit ab eo, qui natus est ex luto. Edidit etiam Epistolas ad fratres claros in vita k) Philosophorum, quæ omni sapientia, scientiaque humana plena sunt. Commentatus est etiam librum Euclidis, & quando pater Averrois fuit iudex Cordubæ, dictus *Ibnu Saigh*, missus fuit in carcerem propter Haresim. At multi Principes pro eo deprecati sunt, eoque à Iudice liberatus est. Dixit *Ibnu Giulgiul*, l) nescit pater Averrois, *filium suum eo multo pejorem fore*. Mortuus est autem anno quingentesimo quinquagesimo, m) in civitate Mariæ in Provincia Betticæ. *)

CAP. XVI

De Ibnu Zohar.

Ibnu Zohar fuit è nobilibus civitatis Siciliæ n) ubi Medicinæ operam dedit, qua servivit *Ibnu Habad*, rebeli, similiterque filio suo, donec magi-

f) Anno Christi 1122.

g) Confer Nic. Antonium T. 2. Bibl. vet. Hebr. p. 254. 255.

h) Fortasse *Ibnu Zohar* de quo cap. seq.

i) Fortasse Tinonis, à *ἴλος* quod lutum notat.

k) Leg. *in via*.

l) Libro de Philosophorum vitis, quem sæpe Leo noster laudat.

m) Anno Hegiræ cui responderet Annus Christi 1155.

*) Betticæ.

n) Leg. *Sicilia* in Hispania. Nic. Antonius T. 2. Bibl. vet. Hispanæ, quidè hoc Abenzo-

magistratu suo ac dignitate privatus est. Post quos *Joseph, Ibnuttasbin*, o) Marochi Regis servitiis institit, qui patrimonii dives fuit. Erant enim ei villæ, ac castra suis antecessoribus culta. Nunquam præmium ex sua arte acceperat, neque à pauperibus neque ab artificibus: At Principum Regumque munera non spernebat, & ab eis libenter accipiebat. Et multa etiam suis inimicis in Eleemosynam largitus est, dicebatque, quod ii, qui eum oderant, sine ejus culpa oderant, sed potius invidia affecti. Ego vero arbitror beneficio eos pœnitere, neque causam fore, quod peccata sua, id est invidiam relinquent. Mortuus autem est *Ibnu Zobar* anno ætatis suæ nonagesimo secundo, de *Elhegira* vero quingentesimo sexagesimo quarto, p) quem audivit Averrois, & ab eo medicinam didicit, &c.

CAP. XVII.

Ibnu Thofail. q)

Ibnu Thophail ex civitate Sivilæ nobili genere ortus, cujus prædecessores venerunt cum exercitu ex Syria, qui oppugnarunt Betticam. Sui etiam semper astiterunt servituti r) *Pontificum*. Postquam vero defecit dignitas illa, & titulus, multi in ea provincia rebellaverunt, & pater hujus omni officio, omnibusque bonis suis privatus fuit, qua propter filius ejus literis incubuit, adeoque præstantissimus *Philosophus* effectus est, ac *Medicus*; à quo etiam didicerat *Averrois*, & *Rabbi Moises* *Ægyptius*, & multii alii. Omnes Aristotelis ~~textus~~ ab eo audiverunt, quem multoties in suis commentariis citaverat Averrois. Mortuus est autem iste, qui totius

har videndus pag. 232. seq. ubi etiam de libro ejus *Theizir. 'dahamedana vabalidabir* h e, rectificatio medicationis & regiminis, quod opus ex Arabico versum Hebraice A. C. 1280. à Jacobo Hebræo. Ex Hebraico Latine vertit Magister Paravicinus Physicus Venet. 1496. fol. 1514. 1530. Lugd. 1531. &c.

o) *Tessophin*, Rodericus appellat cap. 47. 48. Histor. Arabum.

p) Anno Christi 1168.

q) Hic est Abu Becr Ebn Thophail, ejus scriptum ingeniosum & lectu dignissimum sub Philosophi *αὐτοδιδάκτω* titulo edidit Arabice ac Latine Eduardus Pocockius. Oxon. 1671. 4. recensum deinde sæpius & in alias etiam linguas conversum. Vide sis iterum Nic. Antonii Bibl. veterem Hispanam T. 2. p. 252. seq.

*) Anno Christi 1175.

r) Arab. כליהה vel מנהגן quorum illud *regionis*, hæc *religionis* potissimum Antiquum significatum includit.

totius hæresis causa extitit, anno quingentesimo septuagesimo primo a) in civitate Siviliæ &c.

CAP. XVIII.

De Ibnu Zohar, vel Zor.

Ibnu Zohar, vel Zor, qui *Rasfi* dicitur, supra dicti *Ibnu Zohar* filius, à patre medicinam didicit, & fuit vir doctissimus, & præstantissimus in vita sua, & maximæ ei fuerant divitiæ. Quando autem venit Mansor Pontifex, & Rex Marochi in Betticam, b) secum duxit hunc *Rasim* in Medicum, eumque magna afficiebat veneratione, & venerabatur. Dixit *Ibnu Giulgiul*, quod *Ibnu Zor* quando separatus, ac quasi à suis repulsus apud Marochum ceu desperatus erat, eoque ad sui propositum aliqua carmina scripsit. Quadam die ingressus *Mansor* ejus domum, invenit dicta carmina, eaque non vidisse finxit: statimque cum fortis esset, misit nuncium ad Gubernatorem Siviliæ, ut ei adduceret totam familiam ipsius *Ibnu Zor*. Post viginti octo dies fuerunt in Marochio, & *Mansor* dedit eis quandam domum ornatam, fecitque ut *Ibnu Zor* ad eam iret causa medendi quamdam infirmam advenam. Cum autem domum ingressus fuisset, invenit totam familiam suam, omnesque suos, & vehementer admiratus est; & præ gaudio quasi insanus effectus est. Postea cognoscens Mansorem hoc ordinasse, re peracta gratias ei egit immortales, & ita multiplicavit stipendium suum. Mortuus autem est *Ibnu Zor* ætatis suæ anno septuagesimo quarto, de *Elbegim* vero anno quingentesimo nonagesimo quarto c) in Marochio. Composuit etiam multa opera in Medicina. Unum videlicet, *de cura oculorum*: Aliud, cui titulus est: *Provisio peregrini &c.*

CAP. XIX.

De Ibnu El Baitar.

Ibnu El Baitar natus est in civitate Malagæ in Bettica d) Philosophus, & Medicus præstantissimus, herbariusque maximus fuit. Eoque, è patria sua discedens, ad orientem versus, profectus est, perquirens Africam universam, atque Asiam fere totam, cum vero ex India regressus esset.

Nn

a) Anno Christi 1175.

b) Baticam,

c) Anno Christi 1197.

d) Batica.

esset, pervenit ad Chairum, & in servitiis *Saladini*, Soldani primi c) ex Chairo, ingressus est, quem magno affecit honore. At post mortem dicti *Salahdini* præfatus *Ibnu El Baitar* reversus est domum suam; & ibi composuit præstantissimum librum de *virtutibus herbarum. De venenis & Metallis. De animalibus*, secundum ordinem Alphabeti, tribus voluminibus completum. Qui obiit in Maleha d) anno quingentesimo nonagesimo quarto de Elhegira, &c.

CAP. XX.

De Averroi.

Averrois, nomine proprio vocatus est *Mubammed* cognomine *Abul'gail*. *Averrois* autem nomen proprium est primi hujus domus. *Rectum* Arabice est, *Ibnu Rosdin*; quoniam *Ibnu* significat *filium*, & *Rosdin* nomen proprium, significans *rectum*. Inter Arabes quoque doctos vocatur *Ibnu Rosdin al basida*, qui latine interpretatur *nepos*, ad differentiam avi sui, qui ejusdem nominis erat. Iste autem natus erat in civitate Cordubæ, e) & nobili quidem familia: cujus Pater *judex*, & caput extitit *sacerdotum* totius Provinciæ, & Betticæ, f) & Regni Valentix. Ita etiam avus ejus maximus, ac præstantissimus *Legista* fuit, & secundus *Malich*, g) & Theologus secundum *Esciarim*: & quando Populus Cordubæ rebellis effectus est contra partium h) Princeps & caput qui Terram more Principis ac Domini possidebat; Avus Averrois Legatus fuit ad Regem Marochi, ut ei terram traderet: qui honore ab ipso Rege affectus fuit, adeoque gratus, ut quicquid nomine communitatis suæ, à Rege peterat, summa gratia ei concessum fuerit à Rege prædicto. Et ei *duos Magistatus* largitus est, totius videlicet Regni Cordubæ Judicatum, atque sacerdotum caput, in patriam suam cum honore ornatuque summo reversus

c) Soldanus hic Egypti qui A. Christi 1187. Hierosolymorum urbem Christianis cepit, obiitque Anno 1197.

d) Malagæ, Anno Christi, 1197.

e) Confer Nic. Antonium T. 2. Bibl. vet. Hispanæ p. 240. seq.

f) Beticæ.

g) Qui unus fuit ex quatuor primariis Juris Muhammedanorum Canonici interpretibus. Nic. Antonius legit secundum *Malich*, i. e. Malicho proximus scientia, ut mox secundum *Esciarim*, i. e. Esciari non inferior.

h) Hottingero placet, *patrium principem*.

lus est. Post longum vero tempus obiit. Cujus filius in *judicem* & *sacerdotem* maximum, voce Populi Cordubæ electus est, & Rex Marochi eum confirmavit. Hic fuit pater *commentatoris*, i) qui simplex *Legista* extitit. At ex sua praxi dati sunt ei magistratus prædicti: qui per multos annos vitam duxit lætam: & post hujus mortem itidem filium ejus in supradictos Magistratus, elegit populus: quoniam hic tum *Legista*, cum *Theologus magnus*, ac excellentissimus fuit, qui summam exercuit justitiam, &c.

De (ejusdem Averrois) fortuna & moribus.

Quoniam autem aliqua de ratione, & patria diximus, ac de parentibus; nunc de vita, fortuna, ejusque moribus dicemus. Dixit *Ibnu Habdul Malich*, Marochi, *Ibnu Habbar*, Betticæ k) historiographus, quod judex Averrois ex nobilibus, & doctis ortus est parentibus. Legis scientiam à patre accepit, etiamque ab *Albadi Ibnu Handin*, totumque compendium *Sebnum* cum commento sui Avi. Sic etiam Moaltam de Melich cum commento *Albagi*; & etiam recepit scientiam Alchorani; *artem* scilicet *leitura*; ab excellenti, & Magistro *Soraib Lesabi*, ab ipsoque audivit omnia opera *Eldeni*, cum commento ipsius *Maschari*, & *Ibnu Hasbie*. Postea se Theologiæ omnino dedit secundum *Elciarim*, eamque scientiam recepit ab *Ibnu Chailil* Theologo, post quæ Physicæ operam dedit. Et omnes Aristotelis textus, cum quodam commento brevi cujusdam Abubacar Græci, *Ibnu Thophail*: Medicinamque ab *Ibnu Saigh* doctus, eoque universalis effectus est. Illo autem tempore mortuus est judex Marochi, totiusque Mauritaniæ. Tunc *Calipha*, sive Rex *Marochi* cum Principibus suis elegerunt *Averrois* in magistratum, mittentes ad eum, ut veniret ad Marochum: & illo tempore effectus erat judex *Corduba*, voce Populi. Tunc *Manfor*, *Calipha* & Rex utrumque ei concesserunt, *judicem* videlicet, & *sacerdotum Antistitem* Betticæ, & Mauritaniæ. Quapropter relicto destinatoque Cordubæ vicario ad Maroch tendit: Quo pervento statim in Terris, ac Mauritaniæ partibus judices delegavit: Post quæ Cordubam regressus est.

Dixit *Ibnu El babar*, quod Averrois vir perfectus erat circa humanam naturam: quoniam vir prudens, patiens, *liberalis*, ac pius extiterat: adeo ut eo tempore, quo judex fuerat, nunquam in criminalibus nec concilium, neque sententiam protulerit. Sed ad vicarium & dirige-

N 2

bat,

i) Ita dici solet Averrois à *Vicentio Bellovacensi* & aliis,

k) Betticæ,

bat, & destinabat. *Mirabitur etiam erat impatientia*; quoniam multi nobiles ac Cordubæ doctissimi ei adversabantur, adeo ut quodam die, legente eo in Collegio Legistarum, super Cathedram venerit quidam servus sui inimici, & in aurem ejus locutus sit. Tunc Averois mutata facie *sic, sic*, respondit. Putaverunt autem adherentes, eum aliquid ex parte Domini sui nunciassse. Postea autem die sequenti ille idem revesus deprecans veniam petit: & in omnium discipulorum præsentia confessus est, se multam ei injuriam dixisse, cum in auribus locutus est. Cui Respondit Averois: *Parcat tibi Deus, quoniam me patientem publicasti, & de ea mihi parum est*: Et eidem famulo certam quantitatem pecuniæ tradidit, dicens: *Quod mihi fecisti, alteri ne feceris*. Cui nunquam respondit. De liberalitate autem sua dicebant Chronistæ *Ibnu El babar, & Ibnu Habdul Malich*, quod Averoi erat qualitas bona tum ex parte Matrimonii, cum ex Magistratu, & semper debebat alicui solvere aliquid: quoniam *pauperibus doctus Eleemosynam largiebatur, sive amicis, sive inimicis*. Cui ab amicis postea dictum fuit: O Abalgualid! quomodo lagiris tuum, inimicis tuis? Respondit: Vah, O Miseri! qui non cognoscitis, *liberalitatem non esse, quæ parentibus, & amicis dantur*: Quoniam voluntas quædam naturalis est. Verum *liberalitas est inimicis, ac malevolis largiri*: & si accidens, quod præ manibus est, non ego, nec prædecessores mei ex mercatura, nec ex arte, neque armis acquisivimus, at virtute tantum lucrati sumus: nonne necesse est etiam virtute contere? Reperio etenim me, & *beneficia conquivisse, & inimicos in amicos vertisse*. Dixit *Ibnu El babar*, quod Averoi erat caro pinguis & parum comedebat, *continueque in die semel, ac nocte*. At bonis nutriebatur cibis, & semper legens ipse Legis libros, aut Philosophiæ majorem noctis partem vigilabat: & quando hæc eum fastidierant, Poëseos, aut Historiæ libros cernebat: Nunquam visus est *vana fecisse, neque ludum aliquem*. Dixit *Ibnu Habdul Malich*: Quando venerat Averois ad Maroch, ut moraretur, secum duxerat filios duos mares, & duas feminas, quorum junior magnus, & humanista, & Arithmeticus fuit, Astrologus etiam, & Logicus, & multis pollebat virtutibus. Fuit autem humanæ formæ, ac mirabilis virtutis; & multi *Mansoris* affines eum petierant, ut eum *Magistratibus*, dignitatibusque decorarent: quibus pater se excusaverat, dicens: Nullos ex familia nostra in curia aliqua servitiis insistentes extitisse: Ego autem præter consuetudinem meorum prædecessorum esse nec volo, nec opto. Et dicto ejus filio quilibet filiorum Mansoris, & fratres grati erant. Qui secum sæpiissime equitabant. Et ut consolaretur etiam

etiam pater suus, continue a dextris magni consilarii spatiabatur tum equitando, tum pedibus deambulando: quæ quidem potius Patri displicebant. Dixit Historiographus, quod Averrois erat *homo benignus, cum his placens, & semper suis paribus nugaratur*; quas quidem nugas etiam Poëticis auctoritatibus & sustentabat, & comprobabat. Quadam die vero existente cum amicis quibusdam, colloquentibusque ingressus est filius ejus cum aliquibus sociis juvenibus: quos cum animadvertisset, Averrois protulit duo Carmina, ad verbum significantia: *Rapuerunt pulchritudinem suam capreolo pulchritudinem suam, donec miratus est omnis pulcor in Te. Tibi est patrum suorum, & oculi ejus, & stupor ejus, verum eras cornua sua patri tuo erunt.* Post quæ dixit, *maledicta sit peregrinatio: Quando enim juvenis, aliquando patrem meum puniebam: nunc autem senex effectus filium meum punire non possum.* At DEUM reprecor, ut prius quam ei videam aliquid contra voluntatem meam, dum mori faciat. Sicque prius quam transirent menses decem, filius ejus mortuus est; & major solus remansit, qui Judex opinionis & sectæ effectus est. Et dixit *Ibnu Habdus Malich*: quod quadam die venerat juvenis quidam ex nobilibus Civitatis & dixit Averrois: O Domine Judex, da mihi in uxorem filiam Tuam; & quanti eam ponderaveris, itidem aurum tibi tradam. Et Averrois, præsumptionem juvenis admiratus, respondit: Fili mi, quid enim scis an filia mea sit turpis, an decora, & pulchra, aut si contentus ea fueris? Dixit juvenis, comparisonem ejus vidi, fratrem scilicet ejus. Tunc Averrois respondit: Timeo, te eam non cognovisse ob impetum tuum: & juvenem puduit vehementer, & recessit: qui postea nunquam rediit; & à Patre nupta est cuidam affini Mansoris.

Dixit *Ibnu Elhabar*, quod Averrois fuit etiam Legista secundum a) *Malich*, & Theologus secundum *Escharim*, hoc est, secundum opinionem ejus. At secundum opinionem vocum imitabatur *Aristotelem*, & multi nobiles, ac Civitatis Corduba Doctores, & Viri præstantes ei invidebant; prout *Ibnu Zoar* Medicus, & sui Præceptoris filius; qui decreverunt eum hæresis incusare, mediantibus eorum filiis & familiaribus servitiis ei insistentibus; qui finxerunt eos lectionem audire velle Philosophiæ, quibus annuit ipse. Inter legendum autem suam Philosophicalem fidem detexerunt, convocatumque notarium de ejus opinio-

Nn 3

- a) Quatuor erant Antifilites ex quibus & hic *Malichus*, qui diversam tradebant rituum & Cereemoniarum, altarumque Liturgiæ explicationem, dogmatica vero æstimabantur ex *Aschario* &c. Vid. *Hottingeri Hist. Oriental. Lib. 2. cap. 6.*

opinione instrumentum confecere, eumque hæreticum appellabant: & quasi numero centum testificati sunt, eum esse hæreticum, idemque instrumentum subscripserunt, & ita subscriptum ad Mansorem miserunt in Maroch; quem cum vidisset Mansor, contra Averroim iratus est, publice dicens: Hunc nostra Legis non esse patet. Quapropter præcepit edictum in Corduba, ut Averrois, in Judæorum vico cum Judæis commoveretur, omnemque ejus substantiam confiscari fecit, adeoque per multos dies inter Judæos versatus est. Et quibundam vicibus eum eo oratum in Meschitum, pueri Civitatis lapidibus eum eduxerant, quod sufferre non valens, eo discessit ad Fes, Civitatem Mauritanie, ibique incognitus per aliquot dies moratus est, & postea cognitus est, & Gubernator eum in carcerem duxit, & Mansori significavit, quid de eo agendum esset. Tunc Mansor congregavit multos Doctores cum Legistas, cum Theologos, quos consuluit quid iste merebatur? Cui plurimi eorum dixerunt, eum, propter hæresin, mortem mereri: nonnulli vero responderunt, quod non videbatur honestum eum vita privare, & perdere; quoniam ipse, ut Legista & Theologus magis cognoscebatur: Non enim dicitur per Regiones & Regnum, quod damnatus sit Hæreticus; verum, Theologus, Legista, dicitur, damnatus est: Quapropter non amplius fidem dabunt nostra fidei infideles; sed deviabitur fides nostra & minuetur. Dicitur etiam, quod Doctores Africa inveniunt, inquirentque causas, quibus alter ab altero mactetur, & alium interficiat. At justior videbitur, ut ipse juxta portam majoris Meschitæ ejus opinionem revocet, ob quam spernetur; ubi, an ipsum poeniteat, interrogetur: Quod si poenituerit, Excellentia vestra parcat ei, quoniam nemo sine crimine vitam ducit. Et hoc consilium Mansori placuit, eumque Averroim in Gubernatoris manus tradidit, ut quod ipsi consuluerant effectum daret: Eoque die quadam Veneris ante Orationem e carcere ductus, juxta portam Meschitæ, in altiori gradu, detectio capite statuerunt: & quilibet in Meschitam ingrediens, in faciem Averrois expuebat. Perfecta autem Oratione venerunt Civitatis Doctores cum Notariis, & Judex cum familia sua, & interrogaverunt eum miserum, si suæ hæresis se ipsum poeniteret; qui respondit, quod sic. Tum miser Averrois remissus discessit, & per aliquot dies stetit in Fes, legens Textus Legis. Post quæ Mansor concessit, ut rediret in Cordubam domum ejus. Domum igitur reversus per multos dies ac per aliquod tempus in maxima parte pauper, & sine libris, & facultate aliqua: post aliquos vero menses videns Mansor, quod Judex, qui post Averroim Magistratum tenebat, exercebatque,
nulla

nulla ei praxis inesset, & omnes Terrarum Judices se male habebant, de quibus populi ob injustitiam lamentabantur: adeoque *Manfer* concilium convocavit generale, & quemlibet vocavit, si Averroi restituendum Magistratum esse videretur, quorum major pars consensit. *Manfer* igitur ad Averroim in Cordubam nuncium destinavit cum chirographo per eundem subscripto, ut ad Maroch statim proficisceretur; & Magistratum ejus, sicut prius, administraret; quem *Manforem* adeptus Averrois cum tota familia sua à Corduba discedens ad Marochum pervenit, ubi ad mortem usque vitam duxit.

Dixit *Ibnu Elbabar*; quod Averrois interrogatus fuit, quomodo se habebat tempore ejus persecutionis? Respondit, sibi gratum fuisse, & despexisse. Cui dixerunt quidam ejus benevoli: Quomodo est possibile; quod homini eodem tempore duæ sint qualitates. Dixit: *Latius* sum, quoniam Magistratus pondus, & curam reliqueram, & totius populi impedimenta. *Tristatus* sum falsis testibus ac contra memendacibus: nec ad Magistratum voluntarie redii, sed donec Populus de rebus mihi injuste effectis claruerint, veritatemque cognoverint.

Ejusdem opera sunt: a)

Præstantissimum ac notissimum, *Aristotelis Commenta*:

Expositiones *Reipublicæ Platonis*. Expositiones de Anima. Expositiones *Articulorum Medicinæ*, quæ Arabice dicuntur *Orgioza*; id est, *Cantica brevia Avicennæ*. Defensiones Philosophorum contra Gazzalim. *) *Vigilia* super errores repertos in Textibus Legis Civilis, tribus voluminibus absoluta. Plurima enim Cantica edidit Avicenna, quæ *Averrois* declaravit, & ipse quidem *Averrois* infinita composuit, quorum aliqua exemplis & moribus plena: aliqua vero amatoria: sed tempore senectutis ejus omnes combussit, & comburi jussit, & di-

a) De Averrois scriptis Latine editis consulendus præ cæteris Nic. Antonius T. 2. Bibl. vet. Hispanæ pag. 243. seq. Illa non ex Arabico sed ex versionibus Hebraicis Latine versa habemus, ut notavit Rich. Simon in supplemento ad Leonem Mutinensem de ritibus Hebraicis p. 104. De Hebraicis versionibus accurate venerandus Wolfius Bibl. Hebraicæ p. 18. seq. Præclare etiam quedam de Averroë & ejus scriptis notavit Jo. Christ. Clodius in Diario eruditorum quod Germanice publici juris fecit Lipsiæ Anno 1721. 8. *Historie der Gelehrsamkeit unserer Zeiten* p. 17. seq.

*) Titulus est: *destruatio destructionis*, contra Gazzalii *destructionem philosophorum*. Latinam versionem non pro versione sed pro destructione & corruptione illius operis habendam esse notavit Pocockius p. 118. ad portam Mosæ.

& dixit; *Hominem ex dictis judicatum fore: si autem male locutus sum, stultitiam meam demonstrare non volo; & si cui placuerit, sapiens judicabor, & ego me non esse cognosco.* De suis quidem Carminibus tantum duo reperiuntur ad verbum significantibus: *Inobediens enim fui voluntati meae juvenis, ac quando tempus cum calvitie senectutisque agitavit me; tum parvi voluntati meae. Utinam natus fuisset senex, & in juventute absolutus. Reverso quidem positionis est.* Postremo hic à multis laudatus, à nonnullis vero aliis vituperio affectus est. Eoque *Eblebri* suis in Comœdiis quoddam Canticum, nomine duorum Collitigantium, composuit: qui quandam in statu amoris possessionem litigabant; alter vero talem questionem absolvebat, fecit ut Averrois solveret. Adversarius ejus scripsit epistolam, qua vituperabatur Averrois, eum de hæresi infamando; & alius scripsit aliam, laudando eum de nobilitate, justitia & doctrina: quæ quidem Epistolæ sunt longissimæ, quarum volumen hoc non est capax. Dixit Interpres, se vidisse dictas Comœdias cum expositione *Esopiph*, quibus multa elegantia, & gratia inest; quæ in usu non est, aut parum apud Arabes doctos. Postremo mortuus est Averrois in Civitate *Marochi*, & fuit sepultus extra Portam Coriariorum, tempore Maumedis Mansoris, *Pontificis ac Regis*, anno sexingentesimo tertio b) de Elhegira. Dixit Interpres se vidisse sepulcrum, & Epitaphium ejus,

CAP. VIII.

De Elmuhaied Ettofi.

E*lmuhaied Ettofi* natus est in Civitate Tos, Vir nobilis & dives. At quando venit *Holacus*, Tartarorum Imperator, *Tos* expugnata fuit & diruta, & hujus divitiæ eo infortunio perierunt. Tunc Muhaiad modum vivendi docere incepit: eo quod *Holacus* in magistrum suum recepit eum: qui Philosophiam eum docebat; & majora ei commendabat, eumque Oratorem, in Civitatem Bagdad, ad Chalipham destinavit: quoniam *Holacus* Maumedanorum residentiam sciebat ibi esse. Et cum pervenisset ad Bagdad, perrexit ante Chalipham, quem sprexit, dicens ei: *O Philosophæ, nos alii percipimus, vos Asia esse cornutos, quare vos vestra non attulisti?* Respondit: Domine, quantocius poterō ea mittam. Perfecit igitur audientia, Ettofi statim scripsit Domino suo per Nun-

b) Anno Christi 1206.

Nuncium, ut cito præpararet se, & veniret statim, quoniam ibi non erat, qui eum offenderet. Quod novum intelligens Holacus statim cum Exercitu suo cepit iter, & brevi ad Civitatem Bagdad pervenit. Tunc *Etossi*, absque licentia Caliphæ, è Bagdad discessit, & postquam pervenit ad Castra, scripsit ad Calipham: *Domine, memineris de moo tam festi- no discessu; quoniam intellexi cornua mea advenisse; quibus obviavi. Verum præparate vos, ut cum eia pugnetis.* Post quæ, Castra venerunt, & aggressi sunt Civitatem per tres menses fere; & denique Tartari ingressi sunt, & infra octo dies interfecerunt octingenta millia hominum tam ex masculis, quam ex mulieribus & pueris. At Calipha in Arcem Palatii ingressus est, quam muniri fecerat. Postquam accepto salvo conductu ab Holoço ipse exivit, & ad eum coram accessit: quem statim, cum vidisset, alligari iussit cum omnibus familiaribus suis, epsque quibusdam hispidis cooperuit, & sic equos desuper currere fecit, donec omnes inter Equorum ungues consumpti sunt. Dixit *Masendran* Historiographus Tartarorum, quod Philosophorum spretus ac derisus fuit causa destructionis Civitatis, sicut illa, atque unius status, & dignitatis, & dixit: *Aliquas pennas sufficere magis, quam centum millia equorum armorum.* Et dixit *Ibnu Fadlilla*, quod *Etossi* male, propter hoc, habitus est; apud *Maumedis* in vita ejus & post mortem; qui mortuus est in Civitate Samrahand in Asia, anno sexingentesimo septuagesimo nono de Elhegira. c) Sunt autem ejusdem opera: Commentum *intentionis Philosophorum.* Commentum *Logica Rasis.* Commentum *Metaphysica Avicennæ.*

CAP. XXII.

De Ibnu El Chathib.

Ibnu El Chathib Rasi, fuit de Civitate Rai, Vir singularis Philosophiæ ac Theologiæ, & fuit magnus Predicator, de quo vivebat; & in quemcunque locum ingrediebatur, magna ei munera præstabantur, quorum major pars inter pauperes ab eo dispensabatur, pars vero pro se, ac suis tribus famulis servabatur. Quem persecuti sunt Theologi Bagdad ob hæresis infamiam, & detentus est in carcere, donec illius Temporis Calipha eum disputare fecit cum præfatis Theologis: Quadam die omnibus convocatis relictus est, & multa ei munera præstita fuerunt. Post quæ recessit de Bagdad, & pervenit ad Chairum, ibique peraudita maxima Averrois fa-

Oo

ma,

c) Anno Christi 1280.

ma, decrevit eum perquirere, a) éoque in Alexandriam pervenit, ubi de carcere Averrois intellexit, qua de causa rediit Bagdadum, ibique ei venenum potio datum à Mathasila, adversario Esciari. Opera ejus sunt: *Via publica Theologia, Judicia Theologiae, Lampas Theologiae, Breviarium in Commentum Aristotelis, magnam Commentum Chorani, Abbreviatio Metaphysica Avicenna, cum suis commentariis. Solutio mille constitutionum in Theologia, Desiderium in ordine disputationum, Decretum absconditum Magia, & Cabbala.* Omnia autem ejus opera inveniuntur, præter Magiæ volumina. Post mortem ejus inventa sunt quædam ejus carmina, *significanti mandum esse æternum, & quod anima sunt mortales*, & populus hæc intelligens statim è sepulchro &c.

[*Desunt quædam tamen in Prosopographia Ibnu-Elchatib Rasi; cum universa Ibnu-Banna, Ibnu Hudeil; quædam Ibnu Elchatib tamen adhuc ab interitu vindicata ira habent.*]

Παραλειπούμενα de Ibnu El Chatib.

Deinde nepoti, videlicet Regi *Abu Habdilla*. Quando autem rebellis fuit Rex Hafir, frater consobrinus Regis Abuhabdilla, dictus Rex aufugit ad Fes, & etiam Ibnul Chatib, & prima die, qua ei audientia concessa est, Ibnul Chatib dixit longum canticum, in sui Regis qualitate.

Videlicet, quomodo abjectus sit, & ex regno privatus, suppliciterque deprecans in eo Regem Fes, ut ejus misereatur: adeoque Rex destinavit exercitum in Bethicam*) in auxilium Regis Granatæ, sicque discessit *Ibnu El Chatib* cum familia de Fes; postquam mare transgressus est, omnis Terra ad quam tetenderat, ipse se ipsam sponte tradebat illi; adeoque in Granatam pervenit, cujus adversarius aufugit in Castiliam. Sicque reversus est *Abu Habdilla* in statum ejus; & misit ad *Ibnul Chatib*, ut veniret ad Granatam cum familia ejus. *Ibnul Chatib* autem dimisit familiam Regis, & ipse remansit in Fes. Quapropter iratus est Rex contra *Ibnul Chatib*, novissime autem blandis verbis in Granatam reversus est. Cum vero illuc venisset, invenit parvulose ejus, majores effectos: Sicque Magistratum minime libenter assumpsit; & inimici ejus semper eum insequabantur, incusantes eum de eo, quod non eommiserat. Rex vero decrevit eum in Carcerem duci, ac bona ejus confiscari: quod, cum ipse præsensisset, in thesauros Regis manus imposuit, accipiens omnia pretiosiora,

a) Si Averrois tempora attigit, qui A. Christi 1206. mortuus est, non potest Ibnu El Chatib interfectus esse anno Hegiræ 777. ut infra pag. 292. traditur: nam ille annus respondet Anno Christi 1375.

*) Beticam.

flora, & ad Fes aufugit, ubi maxima ei familiaritas erat, tempore, quo cum Rege extiterat. Postea, cum hoc ad aures Regis pervenisset, statim è carcere quemdam Principem Fes eduxit, qui à Patruo suo incarceratus fuerat, & ei magnum destinavit exercitum, gratia mittendi exercitum in regnum Fes. At prius pactus fuerat cum eo, quod si regno potiretur suo, ut in manibus ejus *Ibnul Chasib* tradat. Postremo, dictus princeps potitus victoria, interfecit ejus patrum: & post paucos dies Rex Granatæ misit in nuncium Secretarium ejus majorem, ad gratulandum Regi Fes, postulandumque *Ibnul Chasib*, & oratione peracta *Ibnul Chasib* captus fuit, & tormentis & cruciatibus fuit traditus, donec quod receperat confessus est; & quod acceperat restituit: quadam autem nocte suffocatus fuit. Verum Rex Fes nolebat ut occideretur, adhibendo excusationes, *quod non debet mori facere talem virum doctum*: Tunc Rex Granatæ confecit instrumentum, à centum viris doctissimis subscriptum, testificantibus, quod *Ibnul Chasib* fuisset hæreticus in fidem, & propter quod mortem merebatur, & quod communitatis thesaurum defraudasset. Tunc Rex Fes ostendit dictum instrumentum consilio doctorum, nec quisquam fuit, qui eum adjuvare posset: & in mane extra portam *Dissariha* sepultus fuit: & in mane noctis sequentis, detumulatus inventus est, cujus omnis caro fuerat rubore effecta, sicque collecta fuerunt ossa ejus, & è tumulo effossa.

Dixit *Ibnu Genfi*, Chronista, quod *Ibnul Chasib*, fuit vir magnæ elegantiz tum in prosa tum in versu: *adeoque tempore ejus nunquam neque Cancellarius, neque Secretarius par, aut similis extiterit*. Sed quilibet fatebatur, & simpliciter fatetur, eis inesse illam gratiam, quæ nec lingua, nec calamo scribi potest. Propter quod à Pontifice Chairi, atque Curiz Orientalis titulus ei datus est, *lingua fidis*; diciturque quod *Ibnul Chasib* nihil scripserat pro parte Domini sui, quin effectus fuerat, quod volebat, propter epistolarum elegantiam: quoniam erat ei gratia quædam colligandi tum carmina, tum exempla poetica, aut dictiones Philosophiæ, ac etiam res sacras, *quibus & corda, & omnes hominum sensus tetigerat*. Opera autem ejus sunt:

Famosissimus liber in Medicina, cujus Titulus est *Elm-Supbi*. In quo medicorum omnia consilia collegerat, cum eorum argumentis, & rationibus secundum omnium opinionem, & novissime, quo medici moderni utuntur brevibus verbis exprimit. Flos *Cancellariorum*, Secretariorumque, in quo sunt omnes suæ Epistolæ, quas nomine suorum Dominorum

Imperatori, Soldano, & Regibus Africæ scripserat. Sic etiam adsunt Epistolæ, quas suo nomine multis dominis Secretariis, atque sui similibus consiliariis detulerat; tribus voluminibus collectum: & parum iste liber in Bibliothecis magnorum virorum reperitur.

Dixit Interpres, se hunc vidisse; & semper eum præ manibus habebat, & nunquam eum, usque ad sui à Fes discessum, dimiserat, atque deseruerat: eundemque ei commodatum fuisse in Tunis, donec ibi moratus fuerat.

Cbronica Granata, omniumque hominum notabilium doctissimorum, & Dominorum, qui ingressi fuerant in Granatam, in *duodecim voluminibus*.

Historia Maumedanorum, versibus composita. *Historia Regum*, ac *Dominorum Granata*. *Textus Theologia*, carminibus editi. *Intentio Philosophorum* similiter. *Phylacteria margaritarum* preciosarum. Recensebat in ea omnes Poëtas doctissimos, Artistas atque Legistas. Videlicet illos, qui fuerant ejus præceptores; ac etiam illos, qui sui pares extiterant. Recensuit etiam omnes disputationes inter eum, & ipsos existentes, & eorum mores, & carminum, & Epistolarum flores. *Sol Februarii*. Opus in vituperium, & laudem civitatum egregiarum, quas ipse viderat. In principio autem ejus laudat quandam Civitatem, & ejus populum; quod creditur ab omnibus, talem civitatem habere non posse tale aliquod vitium; & è converso. Postea vero, cum quibusdam exceptionibus vituperantibus, omnes considerat laudes præteritas suffecisse in excusatione vitiorum subsequen-
tium; ob *quem librum à Dominis & populo male opinionis habitus est, & inimicatus*. Sed propter ejus doctrinam & linguam, eum venerari cogebantur. Et omnia ejus cantica, & carmina *Ibnu Giusei*, discipulus ejus, collegit; & suo tempore gloriabantur homines docti totius scientiæ habere titulum ac disciplinæ, discipuli ipsius *Ibnu Chatib*: qui suffocutus fuit anno septingentesimo septuagesimo septimo a) de Elhegira in civitate Fes.

CAP. XXIII.

De Ettphtheseni.

Ettphtheseni natus est in Provincia *Tapthasan*, in Chorazano, qui fuit nobilis *Philosophus*, & *Theologus* secundum Esciarum; postea aggressus est

a) Anno Christi 1377. Vide tamen quæ notavi supra pag. 290.

est servitutem *Demerlang* consiliarii majoris, & locum tenens effectus est Imperatoris Tartarorum, postque Judex exercituum Asiae effectus: & quando discessit *Demerlang*, ut iret in Syriam, atque Aegyptum, contra *Barok Soldanum* maximum, reliquit eum in locum tenentem status Chorzani. Cum autem *Demerlang* fuisset in Syria, omnes gubernatores Asiae, & principes curiae de Chrachron decreverunt rebellare contra *Demerlang*; cum quibus erat *Morad Chan*, Filius Ottomanni, Regis Armenia; & Anatoliae. At cum ad aures *Demerlang* devenisset tale nomen, statim reliquit assumptum contra *Soldanum*, & reversus est in Asiam, capto itinere per Armeniam & cepit *Morad Chan*, & imponi jussit in quandam ferream caveam; in qua eum secum duxit. Post quae pervenit ad Asiam vindicando se contra rebelles; nam aliquos palo destinat, aliquos suspendit, & alios trucidat: Et sic captus fuit *Ettephibeseni*, & in carcerem deductus, ubi per quatuor mansit annos in arce Taphthasani. Mortuus est anno octingentesimo quinto decimo b) de Elhegira. Opera ejus sunt:

Commentum super Logica *Aristotelis*. Commentum super articulis *Hafaphi* in *Theologia*. Commentum super Lampades *El Casuini* in Rhetorica. *Historia* Dominorum Tartarorum. *Epistolae* imperiales. *Regula rationis* Criminalis, secundum ordinem Tartarorum.

CAP. XXIV.

De Abulhasan.

Abulhasan, Ibnu Haidor, natus est in Civitate *Fes*, qui Philosophus, Medicus, atque Astrologus fuit, qui etiam permultos se annos Regibus *Fes* in servitutem tradidit, & Medicus eorundem extitit; multaque opera composuit, quorum magis nota sunt:

Cum Pestis. Canon, sive Regula faciendi Horologia per umbram. *Epistola*, qua docetur usus *Astrolabii*. *Articuli Logici*, Carminibus editi. Qui mortuus est ex peste anno octingentesimo decimo octavo c) in Civitate *Fes*.

O o 3

CAP.

b) Anno Christi 1412.

c) Anno Christi 1415.

CAP. XXV.

Abubahar.

Abu Babar, Ibnu Chalfon natus est in Civitate Granatæ, qui fuit Philosophus, Medicus, & Astrologus gratia plenus, ac Poëta elegans in Epistolis suis, adeoque Rex duxit pro eo, promittens ei dona plurima; & ductus Abubahar, Regi responsum dedit his duobus versibus ad verbum: *Recepisti mihi presumptionem, quodequitarem male. Alteri quam mihi attribuite hoc consilium. Non es tu Noe, donec salvet me arca sua; nec minus Christus sum, donec ambulem super aquas.* Cum autem tale responsum Rex vidisset, multum risit; & ei pulcra munera dono dedit, & scripsit: Si vis venire, bene; eas, & feliciter gradiaris; sin autem, nolo jubere, te Noe, aut Christum fieri. Mortuus est autem Ibnu Chalfon anno octingentesimo vigesimo octavo d) in Civitate Granatæ.

Explicit de quibusdam Viris Illustribus apud Arabes, per Johannem Leonem Africanum.

De quibusdam viris illustribus apud Hebræos per Joannem Leonem Africanum.

CAP. XXVI.

Isaac, fil. Erram.

Isaac, filius fuit Erram Israelitæ, Medicus, ac Philosophus, natus in Civitate Damasci, qui addidit in Bagdad: qui servitutem Zaide, vicarii Africæ, aggressus est; & iste consuluit vicarium, ut desereret habitationes Civitatis Cairavan. Adeo ut aliud oppidulum ædificaret apud Cairavan, ubi moratus est usque ad mortem: quod oppidum nunc est dirutum: & prædicto vicario alius medicus Christianus erat, & tempore comestionis inter se differebant, & versabatur diversitas in questionibus propositis. Postea vero ægrotante vicario, quicquid Isaac ordinaverat, dictus Christicola vituperabat & deordinaverat: adeoque prædictus Isaac non amplius accedebat ad videndum Dominum suum: & interrogatus, quare hoc fecisset? Respondit, *quia diversitas, ac differentia duorum medicorum supra unam personam peior est febre tertiana.* Ille Isaac composuit librum de Cura Venenorum; quoniam in Chairavan multi serpentes, ac scorpiones

d) Anno Christi 1424.

piones reperiuntur; prout etiam nunc videri potest. Mortuus est autem anno centesimo octuagesimo tertio de Elhegira, e) in Civitate Cairavan.

CAP. XXVII.

De Emram.

Emm, Filius Isaac, natus est in Civitate *Tolesi* Hispaniæ, Medicus, Philosophus, Astrologus extitit, & suo tempore Rex Hispaniæ cepit, atque oppressit dictam civitatem, & oportebat eum habere (necesse erat ei adesse) *secretarium Lingua Arabica duabus de causis, tum propter terræ populam*, tum etiam propter scripturam litterarum ad Dominos, & vicinos regionis illius; adeoque iste *Hemram* magnam ejus magistratus diligentiam ostendit. Rex autem cum eum vidisset, plurima ei commendavit & confidit. Postea accidit, quod Rex destinare volebat Oratorem ad Dominum Sivilæ, causa recuperandi quædam tributa, eoque delegavit dictum *Hemram*, qui pervenit in Siviliam, &, oratione peracta, dictus Dominus pollicitus est ei infra parvum tempus, & brevi, dictum tributum solvere. Cumque prædictus Dominus solutionem dictam solvere distulisset atque differret, & exigere *Hemram* non posset, supra dictus *Hemram* magna præsumptione usus, inhoneste locutus est contra Dominum in consilio publico; & siccatus est contra *Hemram*, & jussit publico consilio interfici. Cum autem hoc intellexisset Rex Hispaniæ, decrevit venire in Siviliam, ut Dominum puniret, & pejorem & potiore poenam adhiberet. Quod cum præfensisset præfatus Dominus, cucurrit ad *Gebilar* & ante pedes *Jusepb*, filii Thephin, Regis Marochi, prostratus, factum Oratoris Judæi accensuit: qui dictus Rex decrevit ei auxilium præstare, & cum persona sua & ejus posse subvenire. Eoque cum exercitu suo discessit, & in Bethicam*) pervenit Hispaniæque occurrit, & obviam dedit, loco qui dicitur Arattusi, f) & major pars exercitus interfecta est. Sicque reversus est Dominus Sivilæ in domum suam, & Rex Marochi in Mauritaniam. Fuit autem interfectus dictus *Hemram* anno trecentesimo octuagesimo septimo, g) in Civitate Sivilæ.

CAP.

e) Anno Christi 799.

*) Bethicam,

f) Araccusi.

g) Anno Christi 997.

CAP. XXVIII.

De Moyse, Ibnu Maimon.

Moyse, Ibnu Maimon natus est in civitate *Corduba*, qui fuit Medicus, Philosophus, Astrologus atque Theologus secundum *Rabbanim*; (quasi secundum opinionem *Asciarim*) quas disciplinas & scientias didicit, & audivit ab *Ibnu Thophail*, & ab *Ibnu Saig*, & etiam ab *Averoi*. Cum autem *Ibnu Thophail* ejus diligentiam in studiis perspexisset, eum *Averoi* commendavit, ut in necessariis subveniret ei, & causa manutentionis auxiliaretur, quoniam dictus *Ibnu Thophail* eum in dictis scientiis floruisse præviderat, prædictumque *Ibnu Thophail* usque ad mortem audivit Moyse: postquam ab *Averoi*, usque ad tempus disgraciæ ejus; & quando *Averoi* inter Judæos commorari jussus est, & ductus; prædictus *Moyse* aufugit, timens, ne eum præsentare aut revelare cogeretur: eoque, ne de eo interrogaretur, ob ejus amicitiam, maluit discedere potius & auferre cum suis in *Elmaria*: Et navim ingressus ad *Chairum* profectus est; ubi in servitutem *Malich El Hadul*, Ægypti Soldani, receptus est. Postquam servitiis *Malich Essaleb*, & nimio apud eum honore affectus est; ibique in *Chairo* ad mortem usque moratus est; & reliquit filium, tanto patri similem in doctrina; qui obiit anno *) sexingentesimo quadringentesimo.

CAP. XXIX.

De Abraham.

Abraham, Ibnu Sahal ex Civitate *Sivilia* oriundus, *Cordubæ*que habitator qui fuit *Philosophus*, *Medicus* & *Astrologus*, postea ob disgraciam suæ fortunæ amore capitur, & dignitate doctorum postposita, cœpit edere carmina, cujus versus elegantissimi ac dulcissimi habentur, tunc & omnes Hebræi eum admonebant, ut non publice traderet talia impudica: Ipse autem duobus carminibus dedit responsum: Thorat vel Legem meam amoris à Moyse recepi; an prohibetis legem, quam decrevit mihi Moyse? Moyse sit Propheta meus, Moyse sit Sacerdos meus semper, & Moyse sit Vita mea; atque in Moyse fides mea.

Tunc

*) Anno Christi 1242. Ab aliis obitus Maimonidis refertur ad A. C. 1201, vel 1205, vel ut Abulfaragius tradit 1208. Vide Bibl. Hebraicam laudatissimi Wolfii nostri T. I. p. 863. qui de Maimonidis scriptis agit ut solet diligentissime & accuratissime.

Tunc Judæi acceſſerunt *Averoim*, qui Judex fuerat Cordubæ, di-centes, quod dictus Abraham corruperat omnes habitatores Cordubæ ſuis canticis; maximeque ſexus utriusque Juvenes. Eoque in nuptiis ci-vitatis niſi ejus cantica minime cantabantur. At Averois contra eum ira-tus eſt; & ei dictum juſſit, quod ſi ipſe diceret carmina, aut alicui ſcripta dirigeret, ſecundum merita, aut ad arbitrium judicis puniretur. Poſt quod etiam dictum fuit Avero, Abraham ſicut prius agere, nec ab eo, quod interdictum ei fuerat, deſiſtere. Tunc Averois fidum puerum, inſidiantem Abrahamæ, miſit; qui cum ad Averoim rediiſſet, dixit Judici: Per vitam veſtram, quod neminem inveni cum Abraham præter natum veſtrum majorem, talia carmina ſcribentem. Tunc dixit inſidiatori Ave-rois; Etiam tu cantica ſua cognoſcis? cui reſpondit: Domine, nullus eſt Cordubæ, neque vir, neque mulier, neque infans, qui memoriæ ali-quid hujus cantici non mandaverit. Etiam dixit Averois: Igitur ſola manus orium millia obturare nequit.

Dixit *Ibnu Elbabbar*, quod quodam die venerat Judex Averois in pla-team Bibliothecariorum Cordubæ, & in Apothecam cujuſdam amici ſui ingreſſus, vidit emi à quodam homine *Choranum unius ducati pretio*: Poſtea venit alius & ſummam petiit carminum Abrahamæ, & quanti venderet in-terrogatus, Bibliothecarius reſpondit, quod vendi minoris, quam de-cem aureis, non poterat; & prædictus emptor nihil reſpondens, ſed ma-nus crumenæ imponens, decem aureos numeravit, & perſolvit, ac li-brum accepit & in pace receſſit. Tunc dixit Averois, omnibus adſtan-tibus: *Sciote, hanc Civitatem mox ruituram, quoniam vidi populum, qua ad fidem pertinent viluiſſe: atque prohibita, atque inhoneſta gram extitiſſe; majorique feciſſe. Et ſicut dixerat, ſucceſſit: Non adhuc elapſis quinquaginta annis Chriſticola oppugnarunt Cordubam, & multas alias civitates.*

Mortuus eſt autem *Abraham morte ſubitanea* in habitaculo ſuo no-ctis tempore. Mane quidem mortuus repertus eſt. Dicebatur enim
- - - - - affines ejus ei venenum potui dederant: qui quidem affines verecundia affecti, cum ex nobilibus Judæis Juvenis ef-fet, videbant eis Abraham magnam, & contumeliam, & verecundiam intuliſſe; eoque remedium aliud excogitare nequiverant, quoniam *Abra-ham Principum, ac civitatis nobilium favore* utebatur. Et, ut fertur, vene-no potatus eſt anno ſexingenteſimo quadrageſimo tertio, h) in Civita-te Cordubæ.

Pp

CAP.

h) Anno Chriſti 1245.

CAP. XXX.

De Haron, filio Senton.

Haron, filius Senton, ex nobilissimis Judæis Civitatis Fes natus est, qui *Medicus, Philosophus atque Astrologus* extitit. Servitiis Regis *Habdalla* in juventute sua instetit. Cui Regi Consiliarius erat, qui *Regnum & Regem gubernaverat*: nec valebat Rex aliquid præcipere: adeoque ut dictus *Haron* docuerit eum interficere, dictum consiliarium. Post ejus interfectionem dictus *Haron* in Consiliarium assumptus est, & propter multa populo Fes gesta iratus est Rex; & dedit eis gubernatorem prædictum Judæum; ita ut per septem annos in magistratu moratus sit. Dictus vero Rex perrexit in castra; & cum elongatus fuisset, quasi per centum miliaria, Populus Fes rebellis factus est, & *omnes Judæos interfecerunt*, & cum hoc pervenisset ad Castra, omnes duces, & capitanei, & nobiles contra Regem insurrexerunt, & prædictum *Haron* interfecerunt apud Regem. Et ita Rex reversus ad Fes, cum per sex miliaria civitati adesset, residuum aciei aufugit, & in Fes ingressus est; & Rex propter podagram aufugere nequivit: adeoque populi Principes cum exercitu advenerunt, & supra claudam mulam duxerunt; qui cum terram novam ingressus esset, jugulatus est. Hic ultimus quidem Rex de domo *Banimarim* fuit. Jugulatus autem dictus Rex, & *Haron* anno octingentesimo septuagesimo secundo i) de Elhegira.

Explicit de viris quibusdam illustribus per Johannem Leonem Africanum ex Archetypo descriptum, anno Salutis M D XXVII.

Joannes Lonicerus, Germanus, cujus sunt docta scholia in Dioscoridem & Nicandrum, atque ejusdem Nicandri versio Latina.

Joannes Manardus, cujus extant epistolæ medicinales, & alia opera doctissima.

Joannes Marlianus, qui de caliditate corporum, & alia quædam opera edidit.

Joannes duo, Martyr Afer Phryx sub Antonino Vero: alter qui cum Cyro, & Cosma ac Damiano celebratur inter Medicos anargyros, sive qui nullo sostro ab ægrotis accepto, gratis eorum morbos curare.

Joannes Matthæus de Gradi, aut ut alii scribunt, de Agradi, Mediolanensis, cujus

i) Anno Christi 1467.

cujus sunt Commentarii in 1x. Almanforis, & in xxii. Fen. iiii. Canonis Avicennæ, & Consilia, & alia quædam.

Joannes Michael Savonarola, Patavinus, cujus sunt multa & ingentia opera, edita Venet. 1486. fol. Practica major ibid. 1559. fol. Practica Canonica de febribus. 1561. fol.

Joannes Monachus, qui scripsit vulgarem introductionem in medicinam.

Joannes Morisotus, Dolanus, cujus sunt plurima, artis Medicæ opera, præter alia multa non contemnenda,

Joannes Nomus.

Joannes XXI. Papa (aliis XX.) An. C. 1276. ante dictus Petrus Lusitanus, filius Juliani, qui teste Martino Polono generalis Clericus fuit hoc est undiquaque eruditus & præcipue in medicinis, unde & quadam experimenta scripsit ad curas hominum, ac librum composuit qui thesaurus pauperum vocatur.

Joannes de S. Paulo, Gallus, qui de simplicibus scripsit.

Joannes Petrus Arlunus, cujus est Commentarius, Vinumne mixtum, an meracum obnoxiiis juncturarum doloribus magis conveniat: Idem ut videtur cum Arluno de quo supra.

Joannes Philippus de Lignamine, Messanensis, qui scripsit de cibis & eorum qualitatibus.

Joannes Platearius, Salernitanus, cujus Practicam habemus, & librum de Medicamentis simplicibus, & Commentarios in Antidotarium Nicolai.

Joannes Pollens, cujus quasdam Galeni habemus versiones Latinas.

Joannis Prisdianensis sive Prisdianorum Episcopi excerpta ex antiquis Medicis collecta memorat Labbeus Bibl. nova MSS. p. 525.

Joannes Quintianus, Italus, qui nonnulla Galeni scripta de diebus Criticis redarguit.

Joannes Ruellius, Sueffionensis, medicus Parisiensis, cujus præter versionem Hippiatricorum & Dioscoridis imprimis laudatam, & alia plurima, sunt libri de natura stirpium, quibus Tiraquello judice à sexcentis annis nullum opus doctius, nullum utilius editum est.

Joannes de Rupefissa qui Lullii imitatione scripsit librum de Quinta Essentia, clarus circa A. C. 1375. Vide Conringium de Medicina Hermetica p. 417. seq.

Joannes Sempio, aut ut alii vocant filius Serapionis Medicus Arabs circa A. C.

1070. multis sæculis vixit post *Serapionem* Medicum Alexandrinum Herophili discipulum, præcipuum auctorem sectæ Empiricæ, utpote qui primus omnium, teste Celso in præf. nihil hanc rationalem disciplinam ad Medicinam pertinere professus, in usu & experimentis totam posuit. De illo infra, in *Serapione*. Arabis autem illius quem ad octavum sæculum perperam referunt alii, plura scripta Latine versa habemus, ut brevium sex tractatum & de simplicibus medicinis, itemque alia.

Joannes Sermoneta, cujus sunt *Quæstiones in Aphorismos Hippocratis*, & in *Paruam artem Galeni*.

Joannes Sinapius, de quo apud Gyraldum lib. I. De poetis sui temporis.

Joannes Tagautius, Ambianus, Parisiensis medicus, cujus sunt libri sex de Chirurgica institutione, ad Franciscum Gallorum regem, in quorum epistola liminari ad ipsum Regem, honorificam Tiraquelli mentionem facit, qui ait eum maxime omnium Parisiensium desiderio, nec minore Reipublicæ detrimento obiisse.

Joannes Tornamiranus, Gallus, cujus sunt *Commentarii in ix. Almanforis*, & alia quædam.

Joannes de Tusignano.

Joannes Vasseus, Meldensis, medicus Parisiensis, qui multos libros Galeni non infeliciter vertit Latine.

Joannes, aut ut alii appellant, Joannetinus de Vigo, Genuensis, cujus *Practicam chirurgiæ*, & alia quædam habemus.

Joannes Vochs, Colonienfis, cujus est libellus de omni pestilentia, & diuturna peste morbi Gallici.

Joannes Ursinus, qui versibus elegiacis scripsit prosopopœiam animalium, nec non de peste, & alia.

Joannes Zacharias sive Zachariæ F. scriptor Græcus medicinæ, notior *Anna-rii* nomine, de quo dixi Vol. XII. p. 635. sq.

Joannes, quisquis est, simpliciter citatus Serapioni in *Antidotis*, cap. XVIII. & *Actio Tetrab. IV. Serm. I. cap. XXXIII.* in Græco exemplari, ubi describitur *χρῆσμα πρὸς λευκὰς ἰωάννη*, sed interpretes eum locum omiserunt, exemplar forte mutilum nacti.

Joannetinus de Vigo, vide supra, Joannes.

Joannitius, Medicus Arabs, sæculo decimo clarus, cujus est *Introductio in Paruam artem Galeni*, & liber de *Tiberiata*, ex quo illum citat Rasis

in

in lib. 1. Continentis c. 1. & alibi sæpe: & liber *de Electionibus*, ex quo eum lautat idem Rasis ejusdem lib. c. 111. & c. vi. Et liber *Antidotorum*, qui allegatur ab eodem lib. cap. 1x. Et ex libro *Stomachi*, eod. cap. 1x. & lib. v. cap. 1. Et liber *de Memoria*, ex quo citat eum idem Rasis ejusdem operis lib. 11. cap. item 11. Et ex libro *de Memoria*, ex quo aliquid affert Rasis ejusdem operis lib. 11. cap. item 11. Et ex libro *de oculis*, idem in eodem, cap. Et ex *Badmo*, sive *Antidotario*, idem ejusdem lib. iv. c. 1. Et ex libro *de Balneo*, lib. iv. c. 1. Et ex libro *de Regimine cibariorum*, lib. v. c. 1. Et ex libro *de Minutians*, eidem lib. vi. c. 1. Et liber *de Questionibus*, eidem lib. 1x. c. 1v. & lib. x. c. 1. Et liber *de Regimine convalescentium*, eodem c. 1v. lib. vi. Et ex libro *de Lapide*, eidem lib. x. Vide & in Humain, & in Marco Toletano.

Apud Lambecium T. 1. p. 151. memoratur ἱατροσόφῳ ἸΩΑΝΝΙΚΙΟΥ Ἱερραμονάχῃ, ὃ καὶ Ὀπίκλην ΚΑΡΤΑΝΟΥ καὶ πρωτοσυγγέλλαν γενομένην τῆς τῶν κερκυραίων νήσῃ συναχθῆν καὶ ἐκλεχθῆν ἀπὸ τῶν τριῶν ἱατρῶν Ἰπποκράτους, Γαληνῆ καὶ Μελετίου.

Job, sive *Job* citatus à Rasi in Continenti.

Jocus Medicus, à Tiraquello nōminatur sed legendum *Jocus* Tarentinus, ex Stephano, de urbibus, in voce τάρτας, ubi testatur eum floruisse Olympiade LXXVII. Vide supra in Icco.

Jodocus Vuillichius, Resellianus, cujus est Commentarius Anatomicus, præter alia multa opera in Theologia, Philosophia, Dialectica & Arithmetica.

Jobaschi, Rasi lib. v. c. 1. Ἰώαχος Μαρτυροπολίτης apud Galen. T. 4. pag. 459.

Jolas, sive *Jolans* Bithynus, qui de herbis scripsit, teste Dioscoride in præfatione, & Epiphanio Cyprio lib. adversus hæreses 1. post princip.

Jolas, sive ille, (ut videtur) sive alius simpliciter citatus Cornelio Celso lib. v. c. xxli. & Plinio lib. xx. c. xvii. & Galeno in lib. 1. Antidotorum. De alio vetus lapis Neapolitanus apud Gruterum p. DCXXXIV. 2. Cn. Helvius Cn. L. Jolla, Medicus Ocularius.

Jolans, Toletinus à circa A. C. 1259. cujus liber de virtute plurium herbarum & plantarum Arabice MS. fuit in Bibl. Escorialensi.

Jonicus Sardenfis Medicus, Medici celebri fil. discipulus Zenonis Cyprii. In

hujus Jonici laudem multa Eunapius, qui Oribasium ejus admiratorem fuisse memorat.

Jordanus citatus in Tacuinis Elluchasem.

Joseph Patriarcha, à quo artem balsamandi corpora defunctorum in Ægyptum illatam contendit V. C. Hear. Jacobus von Bashuyfen, laudans Tobie Andreæ bilancem balsamationis Clauderianæ & Bilsianæ 12.

Josephus Judæus, à quo Medicinam sæpe accepit Basilius Magnus teste Humberto apud Baronium ad calcem T. XI. Annalium pag. 798.

Josephus Grunbekius, sive Gruenpeckius, Germanus, cujus est liber de mentulagra, sive morbo regio.

Josephus Struthius, qui libros vertit de Astrologia Galeno adscriptos, & Prognostica de infirmorum decubitu.

Josephus Testandrus, Cracoviensis, qui transtulit librum Galeni adversus Erasistratum.

Josue, Ras lib. 11. Continentis cap. 1.

Josua Ibn-Veibesch cognomento יהושע de natura simplicium. MS. teste Hottingero pag. 40. smegmantis Oriental.

Ipbicianus, Ἰππιανός Quinti, præceptoris Galeni discipulus, apud Galenum lib. VII. de compositione Medicamentorum 27 γέν. Vide & T. IV. edit. Basil. p. 370. & T. V. p. 407. 665. Vitiose interdum scribitur *Epbicianus*, vel *Ficianus*.

Irenus, laudatur à Mesue in medicinis solutivis.

Irus, Galeno citatus in compositionibus Medicamentorum secundum locos, videtur esse Eras sive Heras, de quo supra.

Irenæus Brasavolus, apud Liliū Gyraldum lib. 11. De poetis sui temporis.

Irimi Romani experimenta laudata Galeno sive Garioponto, in libro de medicinis expertis.

Isaac Ben Sullaimon sive *Zalaim*, Judæus qui Murciæ vixit circa A. C. 1194. citatus Joanni Serapioni. Hic est de quo eruditiss. Wolfius noster T. 1. Bibl. Hebrææ n. 1188. p. 655.

Isaac filius Erran de quo Joannes Leo Africanus c. 26. supra in Joanne.

Isaac Heben Amaran, sive *Amran*, sive *Maran* citatus Mesue & Serapioni, vide Ysaac.

Isaac Israhel, Mesue in agnitionibus gutturis, quem & simpliciter *Israellitam* citat, ut dicam postea, nisi alius sit.

Isaac

Isaac filius Solomonis, dictus *Beimimum*, qui de febribus, urinis, diætis, stomacho tractatus composuit. Ita citatur ab Serapione & Mesue. Hic est *Isaacs* Israëlita sive Judæus cujus thesaurus sanitatis sive de victus salubris ratione, diætis universalibus & particularibus libri duo ex Arabico versi Latine Basil. 1570. & Antwerpiæ prodire 1607. 8. *Joanne Possio* interprete. In illis frequenter laudantur Aristoteles, Dioscorides, Galenus, Rufus: Per antiquum Atheniensem verò p. 135. Mnesitheum ex Galenolicet intelligere, sicut Mnesithei nomen p. 151. 175. 176. restituendum est pro Mithiseo Atheniensi. Citatur & Celsus p. 388. & Euryphon p. 206. ubi vitiose excusum Eurisphorides. Aristotelis liber de anima p. 85. & de naturis animalium p. 209. 512. Galeni liber de complexionibus pag. 247. Hermes p. 262. Paulus (Ægineta) pag. 186. Pythagoricorum sententia de quinque rationibus quibus videantur tritici æstimanda bonitas, laudatur pag. 348. De aliis hujus *Isaaci* scriptis vide laudati Wolfii T. 1. Bibl. Hebraicæ p. 656. sq.

Isaac simpliciter citatus eidem Mesue sive unus ex illis, sive alius.

Isacius filius Chunein, qui Græce scripsit in medicina.

Isidorus Antiochenus Galeno in compositionibus Medicamentorum *τῶ γένει* lib. VI. T. 2. pag. 396. Citat & p. 301. & 388. ubi *μαθηματὸν* suum vocat sive discipulum.

Isidorus Hispalensis, medicis à Tiraquello annumeratur propter ea quæ de rerum proprietate scripsit, & multa alia ad medicinam pertinentia, præsertim in libris XI. XII. XVI. & XVII. Etymologiarum.

Isidorus Memphites, citatus Aetio Tetrab. II. Sermone III. c. cx.

Isis Ægypti Regina, à qua & Hermete sive Mercurio volunt Medicinam apud Ægyptios primum inventam esse. Quod & scriptum reliquit Diodorus Siculus lib. Bibliothecæ 1. ubi & ipse tradit, Orum *Isidis* filium, medicinam à matre edoctum, multum hominibus tum oraculis, tum medelis attulisse utilitatis. *Isidem* autem, sive hæc fuit, edocta à Thoyto, seu Hermete, sive alius, aut mas, aut scæmina, citat Galenus in libris de compositione pharmacorum, & lib. v. Methodi. Est & *Isis* medicamenti nomen apud Galen. T. II. pag. 333. 334. *ἐκ τῶν ἱερῶν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ* p. 338. Atque *Isis* emplastrum atræ bili accommodatum, ab ea, ut verisimile est inventum & nuncupatum, apud Galenum, lib. VI. Methodi, ad fin. & lib. II. artis Curativæ ad Glauconem, & Aetium Tetrab. lib. III. Serm. quarto,

to, cap. quadragesimo primo, & Tetrabibli. iv. Sermone secundo, cap. LIII. & LVI. & Sermone tertio, cap. duodecimo, non semel, & Paulum Aeginetam, lib. iv. cap. XLV. & XLVIII. & lib. VII. cap. XVII.

Ismaelita, Serapioni Simplicium c. CCXLIV.

Isochryses. Vetus inscriptio Tergeste reperta apud Reinesium classe XI. p. 606. *C. Alfius L.L. Isochryses, Medicus: L. Alfius Isochrysi F. Endemus sibi & Patri & Albia L.L. Attica uxori, sibi & suis. Bonus homo & cu.* Mentio Isochrysi, dubito an ejusdem, apud Galenum T. 2. p. 218.

Ismaelita Alcanzi Mesue laudatus, vide Alcanci.

Ismaelita simpliciter eidem citatus, sive ille, sive Isaac Israelita, de quo supra, sive alius, sive Musagnuchil Israelita, de quo suo loco.

Ismael etiam simpliciter citatus Serapioni Antidotorum c. XXXIII.

Isimyrus, infra in *Megar*.

Juaim.

Juba Rex utriusque Mauritaniae, qui inter cætera ipsius præclara literarum monumenta sæpe à Plinio & aliis citata, de *Euphorbio herba* volumen scripsit, ut tradit idem Plin. lib. XXV. c. VII. & Galen. lib. IX. Pharmacorum & γένη, cap. IV. Dioscorides autem lib. IIT. ubi de Euphorbio loquitur, dicit, Inventionem ejus Jubæ Regi Libyæ referimus acceptam, qui eam herbam ita appellavit sui medici nomine, ut scribit Plin. illo eodem loco supra citato. Parvum librum *ὑπὲρ τοῦ ὀπίου* de opio sive papaveris succo laudat Galenus T. II. pag. 297. De cæteris Jubæ hujus Regis doctissimi scriptis accurata clarissimi Sevini dissertatio inserta memoriis sive commentariis Academiae Inscriptionum Regiæ Paris. Gallice editis T. VI. p. 144. seq.

Jubadicus, sive *Jubaducus*, Rasi lib. III. Continentis, cap. IV. & cap. VI.

Sempronius Jucundus, infra in Sempronio.

Judaus simpliciter citatus, quisquis is fuit, Cornelio Celso lib. V. c. XIX. & XXII. & Aetio Tetrab. IV. Serm. III. c. XIV. & Mesue in Antidotis, Joanni Serapioni Simplicium c. XCV. & CVII. & CCCLXI. & Rasi lib. I. Continentis c. I. & alibi sæpe, & in Tacuinis El-luchasem, vide Abraham Judæus.

Julianitus, aut ut alii appellant, *Julianita Bononiensis*, cujus sunt tres libri de re medica.

Julia-

Julianus Diaconus; ab Aëtio citatus Tetrab. III. Ser. III. c. XII. ubi dicit illum fuisse suum æqualem ac contemporaneum.

Julianus antiquior citatus Galeno in lib. Medicamentor. *κτ γινη*, T. II. p. 343. & Paulo Aeginetæ lib. V. I. c. V. Adversus quem scripsit ipse Galenus, quod calumniaretur Aphorismos Hippocratis. Dicitque idem Galenus in Methodo, lib. I. illum fuisse sectæ *Thessalica*, & discipulum *Apollaniæ* Cyprii, de quo supra. Sed & in eodem opere lib. I. tradit eum fuisse suum contemporaneum, eumque Alexandriæ convenisse. Confer lib. IV. hujus Bibl. c. 17. p. 578. Ab hoc ut opinor, dictum est Julianum Oxymeli Alexandro Tralliano libro undecimo, quo de podagra tractat.

Julianus Martianus Rota, qui libros de Antidotis Galeni, & alios multos Latinitate donavit.

Ti. Claudius Julianus. Vetus inscriptio Romæ in via Nomentana prope S. Agnetis ædem, apud Reinesium Classe XI. 7. p. 611. & Sponium p. 145. Misc. D. M. *Ti. Claudius Julianus Medicus Clinicus Cob. IIII. Pr. fecit vivos sibi & Tullia Epigona Conjugi, Libertis Libertabusque Claudis posterisque eorum H. M. H. N. S.*

Julius Alexandrinus, Tridentinus, qui in Latine vertit librum Galeni adversus Lycum.

Julius Bassus cujus meminit Dioscorides in præfatione, Scribonius Largus, c. cxxi. & Plinius lib. xx, in cujus lib. indice dicit illum licet Romanum, Græce tamen in medicina scripsisse, & Marcellus Medicamentorum c. xxix.

Julius Cæsar Scaliger, cujus habemus Commentarios doctissimos in Aristotelis historiam animalium & de plantis, nec non in librum Hippocratis de Somniis. Et ingeniosissimas in Cardanum exercitationes. Diem obiit natus annos LXXV. Aginni in Nitiobrigibus XI. Kal. Nov. A. C. 1563, relictis de quindecim liberis, septem superstitibus, & in his phœnice eruditorum Josepho, Julii Patris vitam consignavit Jo. Neander, Bremanus syntagmate de laudibus ac origine Medicinæ p. 168--179.

D. M. T. *Julio Rosiano Apollinari Medico Arefon & Callisto Lib. Patrono B. M. F.* Vetus inscriptio Romæ trans Tiberim, Gruter. p. DCXXXIV. 3. Fulv. Ursinus p. 100.

Julius Secundus, apud Galenum lib. V. I. Medicamentorum *κτ γινη*.

Julius simpliciter memoratus Alexandro Tralliano, lib. v. à quo *Julea*, quæ vulgo vocantur à Pharmacopolis, vocata videri vult.

Julius alius, de quo supra, Cajus Julius.

Junaducus, sive *Juvanducus*, (utrumque enim reperio) apud Rasin lib. v. Continentis, c. i.

Junius Crispus, Marcello Medicamentorum, c. xxiii.

Junius Paulus Crassus, Patavinus, qui in Latinum vertit libros Theophili Protospatharii, de fabrica humani corporis, & Oribasii de musculorum dissectione, & Galeni quædam opera.

Justinus Imperator, à quo antidotum Justinum, memoratum Nicolao & Quiritio Dertonensi sive Terthonensi.

Justinus alius, antiquior, Aetio citatus Tetrab. iiii. Ser. iiii. c. xii. & Sorano qui in Isagoge c. 7. potionem Justiniani memorat.

Justus cui Galenus inscripsit librum de partibus artis Medicæ T. 2. edit. Paris. p. 282. Vide & T. 10. p. 500. 503.

Justus, cujus Hieram & alia celebrant Aetius, Paulus Aegineta, Oribasius VIII. 47. & Marcellus Burdegalenus.

Justus alter, ut opinor, Ocularius medicus ætate Galeni ab eo memoratus in Commentario de morbis curandis, T. 3. edit. Basil. p. 405. & à Paulo Aegineta lib. vi. c. xx.

Justus de quo Sidonius Apollinaris libro secundo Epist. 12. ita videtur sentire, ut annumeret eum Medicis multis officiosissime occidentibus, scribatque, eum Chironica magis (à *χείρων* *deterior*) institutum arte quam Machaonica.

Justus Velsius Haganus, Antwerpiensis, cujus extat oratio, utrum in medico variarum artium & scientiarum cognitio requiratur, & alia nonnulla.

Juaim.

Juvenalis præsul Narniensis, qui ejus gentis populum Christianum fecit. Vide Surium & Acta Sanctor. 3. Maji.

K.

Kabib Rex, laudatus ab Avicenna T. 2. p. 279.

Kacebras, Serapioni Simplicium, c. cccxxi. ad fin.

Kermid Rex, eidem antidotorum c. lxx.

Kindi, Rasi lib. vi. Continentis, cap. i. ex libro de medicamentis laxativis, & ex libro de attractione humorum.

Kins.

Kiramides, Jacobo Dondo in suo Aggregatore, vitiose ut opinor pro titulo libri *κυραγιδες*.

Kiramus, (Cœranus) cujus & hodie libros rei medicæ habemus. Kirani Kiranides, *κυραγιδες*. Vide quæ de his dixi lib. 1. hujus Bibl. c. x. § 8. sqq. Græce exstat hic liber MS. in Bibl. Regis Christianissimi n. 3482. Codice tertii decimi sæculi, teste celeberr. Montfaucon p. 65. Bibl. Coislinianæ. Latinæ versionis auctorem non esse Gerardum Cremonensem, notavit Reinesius lib. 1. Var. Lect. c. 2.

Kimus, sive *Kyume*, utrumque enim reperitur apud Avicennam lib. v. & alibi.

Kymndius, qui de Simplicibus scripsit.

L.

Lais citata à Plinio xxviii. 7.

Lampon, sive *Lampo* Pelusiota, apud Galenum *κτ' ἑπυς*, lib. iix. c. 1. T. 2. p. 275. 276.

Lampon simpliciter, apud eundem Pharmacorum *κτ' ἑπυς*, lib. iiii. cap. iiii. sive ille fuit, sive alius.

Lanfrancus Mediolanensis, cujus est parva & magna Chirurgia.

Laodicus Rex, Galeno III. cap. 1. *κτ' ἑπυς* ubi auricularia commendat pharmaca.

Largius Designatianus citatus Marcello Burdegalensi, in præfat. vide infra Scribonius Largus.

Dis Manibus. M. *Latinius Medicus Hermes vixit annos XXXX*. Vetus inscriptio Bononiensis apud Sponium p. 143. Misc. eruditæ antiquitatis.

Latyrior, Rafi lib. ii. Continentis c. iiii.

Laurentius Frisius, qui Germanicè scripsit de cura singulorum morborum, quod opus Speculum medicinæ appellavit, & præterea Synonyma materiæ medicæ; Defensionem Avicennæ.

Laurentius Laurentianus, Florentinus, qui multos Galeni libros non in eleganter transtulit, sed adeo atra bile percitus, ut sese in puteum tandem præcipitarit citra evidentem morbi causam, ut scribit Petrus Crinitus ipsius auditor, & Cælius Rhodiginus. Quanquam sunt qui id dicunt aliter contigisse.

Laurentius Lippius, Collensis, qui Oppianum de piscibus vertit carmine.

Latrentius Marolus, Genuensis, qui scripsit librum de gradibus medicinarum.

Laurentius Saxoferratus.

Lazarus Daldus, Placentinus.

Lecanius Arius, Galeno Medicamentorum $\alpha\zeta$ γέρη, lib. v. vide Arius.

Lectus, sive **Lectus**, Rasi lib. i. Continentis c. 11x.

Lenæus, vide infra, Pompejus Lenæus.

Lenfästus.

Leonardus Bertapalia, aut ut alii vocant, Predapalea, Paduanus, qui Chirurgiam composuit.

Leonardus Jacchinus, aut ut alii nuncupant, Giacchinus, cujus sunt multi libri apprimè docti.

Leonardus Legius Papiensis, qui flores ex Galeni libris collegit, & alia quoque scripsit.

Leonardus Fuchsius Germanus, sui temporis scriptor in re medica doctissimus, ut plane ostendunt ejus opera multa & insignia.

Leonides Alexandrinus ἐπισυνθετικός, *) ut dicit Galenus sive Herodotus in Introductione, sive Medico. T. iv. p. 373.

Leonides, seu **Leonidas**, sive ille, sive alius, Aetio, Paulo Aeginetæ, lib. vi. c. lxix. & Alexandro Tralliano citatus, & præterea Cælio Aureliano lib. Oxeon ii. c. i. G. Vallæ xxix. cap. 266. expendorum, & fugiendorum, ubi de Hermaphroditis.

Leonta unctoris (iatraliptæ) mentio in veteri inscriptione apud Reinesium classe XI. 32. ut aliorum apud Gruterum p. DCXXXVI. C. Platorii Secundionis, C. Terentii Romuli sive Drymuli &c.

Leontius Geoponicorum scriptori sæpius citatus.

Leoparda apud Theodorum Priscianum libro quarto de Physica scientia ad Eusebium filium, ubi uxor Nomenclatoris cujusdam memoratur.

Leucius. Vide Lucius.

Liberatus de quo Victor Vitenfis lib. v. Vide Tillemontii memor. Ecclesiast. T. xvi. p. 581.

Licinus Atticus, Galeno Medicamentorum $\alpha\zeta$ πάρις, libr. vii. cap. v. T. ii. p. 283.

Lilbatinatus, Serapioni Antidotorum c. xxxiii.

*) Qui Methodica sectæ placuis sua addidit.

Linacos, Serapioni Simplicium c. cclxxxix.

Lingon, Galeno lib. Medicamentorum secundum locos ix. cap. iv. T. 2. pag. 300.

Linus Poëta. Vide supra, in Hesiodo.

Lisus, vide infra *Lusius*.

M. *Livius*. In vet. inscriptione apud Fulv. Ursinum p. 98. & Gruterum p. DCXXXII. 4. M. *Livio Celso*, *Tabulario schola Medicorum*. M. *Livius Eutyclus archiateros* Oll. d. 11. in fr. ped. 1111. Boissardus T. vi. p. 143. Mercurialis IV. i. Var. Lect.

Logadius, cujus Hiera ab Aetio describitur Tetrab. i. Sermon. 111. cap. cxi.

Lororacos, Rasi lib. 11. Continentis c. item 11,

Loterius, memoratus in titulo de pace Constantiæ, inter Fridericum I. Imp. & filium Henricum, vers. *bi sunt nuncii*.

Lucas quoque Antiochenus ille ex quatuor Evangelistis unus, fuit medicus, & quidem professione, ut testatur Paulus Apost. ad Colossenses iv. 15 inquiens, *Salutat vos Lucas medicus dilectus*, Λυκάς ὁ ἰατρός ὁ ἀγαπητός. Quod & repetunt Eusebius Cæsariensis lib. Ecclesiasticæ historiæ 111. cap. 11. Epiphanius in vitis Evangelistarum, Divus Hieronymus de scriptoribus Ecclesiasticis, cap. vii. & in epistola ad Paulinum, & in Esaiam, cap. vi. ubi dicit veteres ecclesiæ tractatores tradidisse Lucam Evangelistam medicinæ artis scientissimum fuisse. Paulinus Natali ix. S. Felicis:

Hic Medicus Lucas, prius arce, deinde loquela: Bis Medicus Lucas. Non omitam fuisse qui dubitarint, an D. Paulus in illo cap. iv. ad Colossenses de nostro Evangelista senserit, præsertim quod articulum addiderit, Λυκάς ὁ ἰατρός, veluti discernendi causa. Sed ita potuit etiam appellari licet nullus alius esset hoc nomine. Alium tamen puto cujus meminit Galenus in Aphorismos Hippocratis nempe Lucium Tarsensem de quo supra. Nam ut notum est eadem nomina Lucanus, *) Lucius & Lucas, ut docuit Grotius in limine notarum ad Evangelistam Lucam. Greg. Nazianzenus:

Ματθαῖος ὁ ἐξ Ἰσραὴλ ἐβραῖος θάυμασι κλεῖν
Μάρκος δ' ἰταλὴν, Λύκιος Ἀχαιοῦ

Qq 3

11

*) Nicessii thesaur. septentrional, T. 2. p. 251. Acta Erud. 1706. p. 196.

In Bibliotheca Renati Moreau fuit Lucii Epistola ad Galenum, teste Labbeo p. 217. Bibl. novæ MSS. Cangius in appendice ad glossarium Græcum pag. 90. ait in Codice Regio Parisi. 349. fol. 156. describi ἀλάπον ἔργον Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστῆς Λουκᾶ διδασκάντων ἰσχυρομένον, ὡφελὲν εἰς πάντας τὰ πάθη, ἑξαίρετως τὴν ἀμβλυωπίαν, ἧ καὶ οἱ καλλιγράφοι χρῶνται. S. Lucæ tributa compositio ἀλαπίς sive falsi embammatis exstat etiam in Bibl. Cæsarea teste Lambecio Tom. VI. p. 107. 140. Confer Nicolaum Myrepsum sect. 11. de salibus cap. xvi.

Lucas Valentinus, Dertonensis, cujus poemata de compage & utilitate membrorum laudat Gyraldus lib. I. de poetis sui temporis.

Lucius Darius memoratus Plinio, lib. VII. c. LIII.

Lucius sive *Lencius*, quem καθηγητὴν h.e. præceptorem suum vocat Gal. T. 2. p. 338. 340. sæpeque laudat ut p. 358. 373. 387. 390. 391. 392. 404. 409. Contra Asclepiadem scripsisse testatus pag. 410. Leucii emplastrum T. 2. p. 169.

Lucius Tarseus, sive Tarsensis Galeno Medicamentorum κτ' ππς, lib. IX. c. v. Idem ut videtur cum priore.

Lucius quisquis is est, simpliciter, eidem ibi citatus lib. III. c. I. & lib. IX. c. IV. & v. Actio Tetrab. III. Serm. IV. c. XLII. & Tetrab. IV. Serm. I. c. I. & Serm. III. c. II. in fin. & c. IX. & c. XIV. Idem ipse est qui & *Lencius* alibi dicitur. Nam sæpe Græci *en* pro, & dicunt, scilicet λέυκεν pro *Lucius*, & λευκελλεν pro *Lucillus*.

Ludovicus Bellifarius Mutinensis, qui librum Galeni de instrumento odoratus in Latinum vertit.

Ludovicus Bonaciolus, Ferrariensis, cujus sunt libri de variis affectibus gravidarum mulierum. Hujus sæpe meminit Leonicenus.

Ludovicus Marlianus, Mediolanensis, Hispaniarum regis medicus.

Ludovicus Vasseus Catalaunensis, qui edidit librum Anatomies humani corporis.

Lullus de quo Albericus monachus trium fontium, in Chronico ad A. C. 755. p. 94.

Raymundus Lullus, infra in Raymundo.

Lopus Macedo, qui novitatis gratia viguit, & veluti oraculum quoddam ex

ex adytis loquens, ut scribit Galenus lib. 1. de naturalibus facultatibus. Vide infra in Lycus.

Lufius cujus quatuor libros Tardarum passionum citat Cælius Aurelianus lib. ejusdem tit. 11. c. 1. & lib. 11. c. VII. & lib. 14. cap. 111. ubi tamen legitur *Lyffas*.

Lutrios Tarsensis laudatus Avicennæ, nisi sit ille Lucius Tarfeus, quod Tiraquello magis probatur.

Lycomedes, Galeno citatus lib. Medicamentorum secundum locos VII. c. v. T. 2. p. 269.

Lycus Macedo, Empiricus, Galeno T. 14. p. 57. T. v. p. 503. & alibi, composuit *Commentarios in libros Epidemion Hippocrati*, ut dicit idem Galenus lib. 111. eorundem Epid. & in *Hippocratis Aphorismos*, id. T. v. pag. 329. Sed & eum prolixè scripsisse de *Anatomia* testatur, Lycum simpliciter vocans lib. 1. de Anatomicis administrationibus & T. v. p. 21. Eumque fuisse discipulum *Quinti*, ibid. & *Satyri*, sui præceptoris lib. 11. Commentariorum in Hippocratem de natura hominis, adversusque illum pro Hippocrate, quem non rectè intellexisse arguit T. 4. p. 370. nuncupatim, & ut sic dicam, titulatim scripsit idem Galenus, T. 4. p. 366. T. 5. p. 329.

Lycus Neapolitanus citatus Plinio, lib. xx. c. item xx.

Lycus simpliciter Oribasio in Compendio medicinæ, quo loco tractat de Cataplasmatis, & Aetio Tetrab. 1. Sermon. 111. c. CLXXVI. & Paulo Aeginetæ lib. v. c. 111. & c. XIII.

Ti. Lyrius in veteri inscriptione apud Dan. Clericum p. 568. Hist. medicinæ. Idem apud Raph. Fabretum p. 300. Inscript. est *Illyrius*, apud alios *Illyricus*, apud Gruterum p. MCXI. 5. *Tiberius Ti. Caesar. Aug. Ser. Celadianus Medicus oculusarius*. De medicis oculariis dictum supra, p. 97. & à Jo. Rhodio ad Scribonium Largum pag. 76. sqq.

Lyffas, Cornelio Celso lib. v. cap. XIX. Galeno Pharmacorum localium lib. VII. c. 11. T. 2. p. 263. atque alibi. T. 3. p. 44. T. 4. p. 36. & Πολύχης T. 5. p. 665. Vide *Lufius*.

Lysimachus quem inter scriptores de agricultura laudant Varro, Columella, Plinius.

Lysimachus Rex, à quo herba Lysimachia Plin. xxv. 7. Paulus Ægin. VII. 3.

Lysipponus cognomen Medici ocularii, Augusti & Augustæ, liberti Tib. Julii, sic enim emendandum esse docet Reinesius p. 607. vet. Inscript. quod

quod ediderunt *Cucifonus*. Ita congruentia arti salutari nomina quæ Medicis in faxis tribuuntur, *Calus*, *Callistus*, *Eutychus*, *Fauftus*, *Onesimus*, *Pausanias*, *Pausilypus*, *Sosipolus*, *Sosar*, *Sosihenes Sacer*, *Sozon*, *Symphorus*.

Lyso, qui Tironem Ciceronis libertum in Achaja curavit, apud Cicero- nem prima Epistola libri xvi. Epistolarum familiarium.

M.

Mabal, Rasi lib. Continentis x. c. 11. & lib. xii. c. 1.

Mabius, qui docuit quomodo fiant Sirupi, & Clysteres, Galen. lib. vi. Simplicium.

Macedo, Galeno lib. Medicamentorum localium ix. capite primo, & lib. x. c. 1. T. 2. p. 306. Nescio an sit Lupus sive Lycus Macedo, de quo supra.

Macedonius ex Medico CPol. Monachus, de quo Ephraim Syrus p. 86. edit. Latinæ Gerh. Vossii.

Macer, vide Aemilius Macer.

Macer Balista citatus Petro Aponensi in additione Mesue, quo loco tractat de hydropisi.

Machaon filius Æsculapii, Podalirii frater, qui bello Trojano ducem Agamemnonem secutus non mediocrem opem commilitonibus suis arte sua præbuit, sed & *ψυχὴν* *) κατέθετο ἐν τῇ Τρωάδι, ut notat Thesifalus Hippocratis filius legatione ad Athenienses T. 2. Opp. Hippocr. p. 949. De eodem Tiraquellus p. 245. sqq. Lambecius T. 2. p. 527. qui iconem ejus quoque exhibet ex veteri Codice Dioscoridis, unde repetunt Bellorius, & Jac. Gronovius T. 3. thesauri Antiquitatt. Græcar.

Machaon alter, cujus Medicamentum ad purulentos oculos ex Scribonio Largo describit Galenus lib. iv. Medicamentorum secundum locos cap. vii. Nam priorem illum quicquam scripisse non legimus.

Macharion, Galeno in Medicamentis κτ γένη, lib. 11.

Macharion, nisi idem sit, citatus Galeno in eodem lib. 11. & iterum v. κτ γένη, T. 2. p. 334. 343. 381. & lib. v. Methodi T. 4. p. 217. 219 & Aetio Tetrab. 111. Serm. 11. c. xi. & Serm. iv. c. xli. & Tetrab.

*) Nota phrasin, sacris usitatum scriptoribus, *animam ponere* Johann. X. 11. 15. 17. & pluribus aliis locis.

trab. IV. Serm. III. c. XII, & Paulo Aeginetæ lib. III. cap. XLIX. & lib. IV. c. XIX.

Menarchus, Plauto memoratus in prologo Captivorum.

Magistranus Actio citatus Quaternionis IV. Ser. I. cap. CXXVI. & CXXXIV. & Serm. II. cap. IV.

Magninus Mediolanensis, qui librum Arnaldi Villanovani de regimine sanitatis, additis & immutatis quibusdam, sibi vendicavit. Sunt qui hunc Magnum appellant.

Magnus Antiochenus, Zenonis Cyprii discipulus quæ Alexandriæ *) docuit teste Eunapio p. 138. Ejus de urinis laudant Theophilus & Aëtiarius, iatrosophistam Galeno posteriorem appellantes. Ejusdem mentio apud Philostorgium VII. 10.

Magnus, quem Circulatorem, *περιερευτήν* vocat Galenus Pharmacorum localium lib. V. cap. VII. T. II. p. 228.

Magnus Clinicus, Galeno ibidem, & libro ejusdem operis V. cap. III. T. II. p. 226. Idem cum superiore, nam Clinici *περιερευταί*. Vide Menagii Amoenitates Juris cap. XXXV.

Magnus Ephesius, Aureliano lib. Oxeon. III. cap. XIV. ex libro Epistolarum.

Magnus Philadelphiensis, Gal. lib. VII. cap. IV. & lib. IX. cap. V. & secundum genera libro V. T. II. p. 267. 301. 387.

Magnus Tarseus, secundum locos, lib. IX. cap. VII. & etiam secundum genera alicubi T. II. pag. 304.

Magnus quispiam, (Philadelphiensis opinor) eidem Galeno lib. IV. De differentiis pulsuum, qui testatur Pneumaticæ additum sectæ fuisse T. II. pag. 13. ac de pulsibus non male scripsisse pag. 87. Ejus liber tertius ad Diemetrium Philosophum de inventis post Themisonis tempora T. III. p. 31. Idem libro Theriacæ ad Pisonem, illum docet scripsisse de *Antidoti*, Archiatrumque evasisse tempore ipsius Galeni *μάγνος ὁ καὶ ἱππὸς ἀρχίατρος ἡρόδοτος*, & Coelio Aureliano lib. Oxeon II. c. X. & Aëtio Quaternion. II. Serm. III. cap. CY. & Ser. IV. cap. XVI. & alibi & Serapioni tractatu VII. cap. VIII. ubi illum dicit fuisse regem medicorum tempore Galeni. In illum opinor defunctum hoc Lucilii epigramma, quod exstat libri I. Anthologiæ p. 86.

Μάγνος

*) Alexandriam Medicinæ studio claram notat vetus expositio Mundi à Jac. Gothofredo edita pag. 23.

Μάγνης ἔτι οἷς αἰδῶν κατέβη, προμίων Αἰδωνεύς
 ἔειπεν, ἀναστήσω ἧλυσε καὶ νέκυας.

Ad styga cum venit Magnus, Pluto anxius inquit,

Vitam etiam ut reddat manibus, ipse venit.

Magni Medici Epigramma Græcum in Galenum legitur libro quarto Anthologia pag. 485.

Vide & infra, Mega.

Mabazer Jo. Serapioni citatus Antidotorum cap. cccxlv.

Mabemet, sive Mahomet Araf.

Mabemet filius Zachariæ.

Mabemet filius Zachariæ Araf. Nam hæc tria comperio apud Mesue, & similiter Mahomet simpliciter, nisi unus idemque sit.

Mabraris, Rafilib. ix. Continentis cap. iv.

Mabumed Bielgebem, Rafi lib. vii. Continentis cap. i. ex autoritate Elkindi.

Maja, Maia, Galen. T. ii. pag. 389.

Maimon, Serapioni Antidotorum cap. xxxii.

Majorianus, Aëtio citatus Tetrabibli i. Sermone iv. cap. ult.

Malab, Rafi lib. xi. Continentis cap. v.

Malese, Rafi lib. i. Continentis cap. i.

Malorianus, vitiose pro Majoriano.

Manasew, & Mnaseus, & Mnaseas, & Mnasia, & Mnafus, Mnafaw & Mnassew. Hos enim omnes sæpe citatos reperimus, sive diversos, sive eosdem, quod magis opinor in Codicibus Galeni, Aetii, Pauli Aeginetæ, Cæli Aureliani, & Alexandri Tralliani. Eumque numerat Galenus ipse, sive is est Herodotus, inter Methodicos in Introductione sive Medico.

Mambatus, Galeno citatus lib. vi. Simplicium.

Manethon, Paulp Aeginetæ lib. iv. c. xi. & lib. vii. c. xii.

Mantias, sive Mameias Herophileus, Galeno T. ii. 328. 334. & p. 252. ubi vitiose excusum ἱερόφιλος: præceptor Heraclidis Tarentini & Hygieni, ut videre licet apud Galenum in libris Medicamentorum καὶ γένη, lib. ii. & iterum lib. vi. T. 2. p. 249. 257. T. 4. p. 3. & καὶ πᾶσι lib. ii. cap. i. ubi eum non vulgarem medicum vocat, &

τῶν τυχόντων ἰατρῶν, T. 2. p. 177. & iterum lib. vi. cap. 3. & 4. citatumq; ab eo in priore loco ex libro cui titulus est, *Pharmacopola in remedica*. *φαρμακοπώλης ὁ κατ' ἰητροῦν*. T. ii. p. 374. *πρὸς τῶν κατ' ἰητροῦν*. T. 5. p. 661. 667. *ἐκ τῶν Μαντιᾶ δυνάμεων* T. 2. pag. 280. Sed & idem Galenus in præfatione lib. vi. Simplicium Pharmacorum tradit eum scripsisse *πρὸς καθαρτικῆς ἡ κλύσμων* T. 2. p. 68. de purgantibus, & propotismis, & clysmis, & *πρὸς φαρμάκων κτ' ὅπως* de Pharmacis secundum locos. T. 2. pag. 68. 252. 357. Icon Mantix in veteri Dioscoridis Codice apud Lambecium II. pag. 558. & Nesseljum, Belloriumque & in thesauro antiquitatum Græcarum Gronoviano T. 3. lit. ee.

Marsslem, Rasi libro Continentis 6. c. 1. & lib. 7. c. ult. & lib. 8. cap. 1. ubi illum citat ex libris Experimentorum.

Marcellinus Galeno citatus lib. Medicamentorum secundum locos vii. c. v. T. 2. p. 269.

Marcellus Burdegalenis, cujus exstat & liber de Medicamentis empiricis, Physicis, & rationalibus, quem edidit tempore Gratiani & Theodosii, fuitque Christianus, ut constat ex cap. xxi. & xxi. i. & xxv. sui operis. De hujus editionibus, & de scriptoribus ab eo laudatis dixi in Bibl. Latina.

Marcellus alter citatus Galeno T. 4. p. 444. Aëtio, Quatern. secundi Sermon. 11. cap. undecimo, Paulo Æginetæ lib. iv. c. xi. & lib. vi. cap. xliix. & Alexandro Tralliano lib. iix. cap. vi. & Marcello illi Burdegalensi cap. xx. ubi eundem egregium medicum vocat & Neronis ætate ostendit vixisse. pag. 332. edit. Henrici Stephani.

Marcellus Sidetes cujus carmen de medicina ex piscibus Græce & Latine edidi lib. 1. hujus Bibl. c. 3. Incidi postea in versionem metricam *Federici Morelli*, quam hoc loco, est enim rarius qvbia, cum Lectoribus communicare, non ingratum ut puto embolum, juvat. Superfunt autem in editis tantum versus centum & unus, cum Jo. Jacobus Frisius in Bibl. Gesnerianæ epitome ac supplemento testetur Marcellum de piscibus MS. fuisse in Bibl. Strözziana versuum cxcvi. Quæ Aëtius ex Marcello profert *de Ictanebroptia*, libro secundo secundæ tetrabibli capite undecimo, similia sed Marcello non nominato refert Paulus Ægineta III. 16. Videtur idem Mar-

cellus respici ab Aëtio, ubi Marcellium pastillum refert tetrabibli tertii lib. I. c. XLIX. & à Stephano Byzantino Marcellum Medicum laudante in *ἀνέκυρα*. Marcelli (hujus ut putat Lambecius v. r. p. 147.) *πρὸ σφυγμῶν* MS. in Bibl. Cæsarea. Laudat & Hieronymus 2. in Jovinianum, Marcellum Sidetem & Latinum Flavianum, hexametris versibus differentes. Et Suidas testatur Antonini ætate scripsisse Marcellum epico carmine *βιβλία ἰατρικὰ μβ' de re Medica libros XLII.* in quibus & *de lycanthropia morbo* tractaverit. Sed non omittendum epigramma Græcum, quod ad Suidam publicavit clarissimus Kusterus:

Μαρίλλῃ ἔδε σῆμα, περικλυτὴ ἡγήθητο
 φαις κυδίσου, τιμὰν ἀθανάτοις.
 Οὐ βίβλος ἀνέθηκεν *) εὐκτιμένη ἐν ἑώμῃ
 Ἀδριανὸς, πρῶτον περφερέας ἡγεμονῶν,
 καὶ παῖς Ἀδριανοῦ μέγ' ἔχου. Ἀντωνῖν,
 ὄφρα καὶ ἰσομένωσι μετ' ἀνδράσι κῦδ' ἄρει.
 ἔνκεν ἐνέπης τὴν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων
 Ἡρώα μέλψαντι μέτρῳ θεραπεία νόσων
 βίβλοις ἐν πιτυαῖσι δυσὶν καὶ ποταράκοις.

*Marcelli hoc est monumentum, Medici incliti,
 Viri illustissimi, & Diis immortalibus chari:
 Cujus libros in publica Bibliotheca *) pulchra Roma reposuit
 Adrianus, priorum praestantissimus Imperatorum,
 Et filius Adriani valde excellens Antoninus.
 Ut & ad posteros inclitum ejus nomen esset
 Propter eloquentiam quam ei dedit Phoebus Apollo.
 Carmine enim heroico cecinit remedia morborum
 Libris doctis quadraginta duobus.*

- *) Similiter Marcellus Empiricus testatur Paccii Antiochi, qui Philonidis Catinensis auditor fuit, librum scriptum de remediis ad stomachi & lateris dolorem, Tiberio Cæsari datum & per eum in Bibliothecis publicis positum. Et Flavius Josephus refert historiam suam ita probatam Tiro Imperatori, ὥς χαράξας τῇ ἑαυτῇ χαρτῇ βιβλία δημοσιεύσαι προσέταξεν.

MAR-

MARCELLI SIDETÆ
DE MEDICINA EX PISCIBUS,
 Fragmentum Poëmatis *ιατρικῶν* interprete
 FED. MORELLO, Parisi. Professore Regio.

- Æ**QVOREIS didici medicam vim Piscibus esse,
 Multas per lucas scrutando pectoris ima,
 Ut me usus docuit; simul & plerique periti:
 Horum ergo numerum referam cum nomine vero.
- 5 *Æquoris* immensos scopulosi findere campos
 Innumeri fuerunt pisces splendore decoro.
 Omninigri Percni, varia formaque notati,
 Et Phagri & Glauci illustres, oculisque bovinis,
 Et Cephalis & Thunni & Labraces luce micantes,
- 10 *Præstantes* Umbra, ac Jecorini dentibus uncti:
 Sargini, Glanes, miri candoris Aselli,
 Chrysophrysque Lophesque & Pelamydes & Acharna,
 Mugil cum Rubris, & litoribus Melanuris,
 Laues Congri, Anguilla, Murenaque feroces:
- 15 *Boces*: pungentes & Acus, & Julides acres,
 Et Perca & Mulli una cum Testudine picta.
Litoribus Marmor, pernici & Hirundo volatu.
 Oblongi Rhombi & Solea, quæis plana figura est:
 Florentesque Scari, & Phucis fulgore rubenti,
- 20 *Et Batides*, Turdi, & Comacini dentibus albis,
 Ponti & equi, Rama & Cuculi pinnis percutis.
Turtur, Milvago, Labeo quoque littora quarens.
 Scorpium atque Lupi, versuta Sapia, & Hirci.
 Dentatus Sparus, & præstanti Gobius ore.
- 25 *Typhlini*, Torpedo lentæ, Urtica feroxque.
 Vermiculi, Smarides, Basiliscus corpore amano,
 Et squallens Squatina, & candens Pulmo marinus:
 Vertibula & Mene, Catuli, peregrina Lagoi.
 Dein fulvi a) Synodontes & Gladii, Thraniaque.

Rr 3

Et

a) Vel. Aspera Concha & Dentex.

- 30 *Et loricati Mures, & Salpa venusta.*
Tum Leo, Lolligoque, & cornigero Astacus ore,
Squillaque flavesceus, ruber, ambiguusque Pagurus:
Inde Lacertorum species, Colia atque Gerisci.
Et Cambus rudis, & contorta Buccina testa,
- 35 *Et Lepades, Chemaque, & acutus & asper Echinus,*
Polypus astutus crinali corpore: Concha,
Ostrea dura, cavaque Pelorides, atque Gerini:
Tellina, Glandes, Mytuli, qui cautibus harent.
Delphini comites Nautarum, vertice curvo.
- 40 *Phocaque atque Aries, Pontique ingentia Cete.*
Scilicet omnibus his tribuit natura medelas,
Morbos ut nullos mortalia corda pavebant,
Quem pelagus, tellusque dedit medicamen, & aer.

De Mullo.

- Purpureus Mullus b) flammis crepitantibus affus*
- 45 *Cum flavo velle ardentes permittigat ignes*
Carbonum ex imo jaculantum spicula leti.

De Trygone seu Turture marina, & Murena.

Vulnera lethiferi liventia tabe Draconis
Lethalis Trygonis, simul ambigua Murena,
Pectoribus jecur avulsum sanare putatur.

* * *

- 50 *Despumante mero decoctum in vase patente*
Si bibitur, fœtus extinguit pondera in alvo.
Jus liquidum pellit de pectore dira venena
Epota in cœnis, cibus est lætissimus ejus
Piscibus à cunctis, si Rex Scarus excipiat.
- 55 *Hujus fel melli commixtum lamina mulcet*
Moralesque acnis visus, c) tenebrasque repellis.
At Solea insignis perulanti admoti leni,

b) Plin. libr. 32. cap. 10.

c) Plin. ibid.

- Vinctaque fasciis, morbi pondus grave tollis.
Verum magnoculi Cephali salsum caput olla.*
- 60 *Figlina mersum, mellis que liquore rigatum,
Præstantia, ficos pilos in podice natos,
Et tumidas penitus poterit sanare mariscas.
Pelamydis lepida caput id præstabit adustum.
Offensaque adjuncta cusi cito Perca coerces*
- 65 *Nigrantem sanicem, fere par afflatibus ignis,
Carulei Glauci colli in viridantibus herbis
Jus niveum capidis auget nutritibus amnem
Cum bibitur: gratiasque suis ita reddit alumniis,
Quæ præbent dulci distentas lacte papillas.
At Thunni jecur & nigrum fel saxa colentis
Non finit in ciliis superis succrescere pilos,
Pungentes oculos, si forcipe vulleris ante.
Æquorei quoque Equi fel fellis compar Hyænx.
Ingentem Congrum si vivum condis abeno*
- 75 *Palladio exundantem oleo, fervente sub igne
Pinguis adeps cribro aut colo transmissus aperto,
Dummodo Eleusiam quis ceram temperet una,
Et lini superimposito velamine, ad alvum
Applicet enixa modo, nunquam membra notabunt*
- 80 *Informes macula & ruga, formaque decora
Illasa, ut fruitur qua virginitate, manebit.
Combustum Rhinæ corium splendentibus undis,
Et rite appositum sanat tubercula fæda.
Illius aquorei facile est sanare Draconis,*
- 85 *Si sectum in partes nova supra vulnera ponas.
Fisque venenatum Phibiris d) pulicisque marini
Auxilium præsens cruciatis auribus adfert.
Turturis at jaculo e) facile est lenire dolentes
Dentes, si hoc fodias causam stirpemque dolorum.
Ubera post partum fuerint si obstructa recentem,
Effundent lactis rivos felle uncta Lacertæ.
Scorpius aquoreus nassa conclusus in arcta,*

d) Pediculi Plin. lib. 32. cap. 7.

e) Plin. lib. 9. cap. 42. Diosc. lib. 2. cap. 12.

- Si subito immoritur f) generosi in munere Bacchi,
Et bibat hunc calicem mortalis plene laborans,*
95 *Aus jecore affecto, securus deinde quiescet,
Libera membra dolore videns, qui corserat ante.
Callosaque cuti leves in vertice Gorres,
Et densis etiam Verrucis vite medentur:
At si, faniculi molli cum crine, g) coquantur,*
100 *Post epulas lata Nutrices lacte redundant.
Ulcera falfugo Smaridum serpentina sanat.*

Reliqua desiderantur.

Marcellus Virgilius, Florentinus, qui non veritus est de integro vertere Dioscoridem post Hermolaum Barbarum, & Joannem Ruellium, quem scholiis doctissimis illustravit.

Marcianus, Aetio Tetrab. 111. Ser. 1. c. xxvii. Vide infra, *Martianus*.

Marcion Smyrnæus de simplicibus (simplicium medicamentorum) effectibus. Plin. xxviii. 4. Tiraquellus *affectibus* legit, vitiose ut opinor.

Marcus ὁ καὶ ἰηγητής, apud Galenum, in lib. 11. Antidotorum.

Marcus Cato, vide supra Cato.

Marcus Clinicus in veteri Lucilii epigrammate, lib. 11. Anthologiae p. 214.

Marcus Fabius Calvus, Ravennas, qui primus omnia Hippocratis opera vertit, hoc ipso conatu laude dignissimus.

Marcus Gallus Asclepiadeus. Galen. T. 11. pag. 283.

Marcus Leonellus Faventinus à Victoriis, cujus librum habemus de ægritudine infantium.

Marcus Terentius, Asclepiadeus, Galeno καὶ γάρη, lib. vii. T. 11. p. 310. Vitiose alii legunt Telentium vel Talentinum. Terentii hujus iterum mentio apud Galen. T. 11. pag. 387.

Marcus Toletanus, qui ex Arabico sermone in Latinum vertit librum de motibus manifestis & obscuris qui inter Galeni spuria habetur. Ex Græco Arabice interpretatus fuerat Joannitius, de quo supra.

Marcus Varro, vide infra Varro.

Marcus simpliciter, Galeno in compositionibus Medicamentorum καὶ ἑπύχς, lib. iv. c. vii. quem credibile fuisse unum ex illis prioribus.

Margareta cui Ladislaus Neapoleos Rex (A. 1414. extinctus) quod ejus artis esset

f) Plin. 32. 9. Dioscorides lib. 2. cap. 35.

g) Plin. lib. 32. cap. 10. Diosc. lib. 2. cap. 30.

esset peritissima, potestatem fecit ejus periculum faciendi. Cujus rei litteras se vidisse tradit Matthæus de Afflictis in constitutiones Siciliæ incip. *utilitati speciali*. col. 111.

Marianus S. Barolitanus, cujus sunt plurimi libri Chirurgici.

Marinus, Galeno libr. Medicamentorum secundum locos VII. cap. II. & lib. II. Commentariorum in Hippocratem de natura hominis, T. V. pag. 21. ubi dicit hujus fuisse discipulum Quintum *) præceptorem suum μαθηταὶ δὲ τῶν ἀνδρῶν τῶν δὲ πολλοὶ π καὶ ἄλλοι, Νομισαντες μὲν ὁ διδάσκαλος ἡμῶν Πίλοψ, Μάρινος δὲ Κόιντος. Ibidem Marinum refert inter eos qui Anatomica scripsere, & initio libri octavi de dogmatibus Hippocratis & Platonis T. I. p. 318. inter eos qui neglectam artem anatomicam iterum instaurarunt, οἱ μὲν τὰς παλαιὰς ἐν τῷ μετὰ τὴν χρόνον τὴν ἀνατομικὴν θεωρίαν ἡμελημέναν ἀνακτησάμενοι. Hujus viginti librorum ἀνατομικῶν epitomen quatuor libris scripsit Galenus, ut ipse refert de libris propriis T. 3. p. 364. τῶν Μάρινος βιβλίων ἀνατομικῶν ἑκάστω ἑντὼν, ἐς τέτταρα μὲν ἡμετέροις ἐπιβλή. & de eo quoque loquitur libro VII. de usu partium c. 14. & libro secundo de semine, in fin. & alibi sæpe T. I. pag. 246. 259. 542. T. 3. p. 453. T. 5. pag. 314. 324. Et hujus quoque trochiscos describit Avicenna lib. V. tract. 11X.

Marinus alius, cui nomen *Posthumus* fuit, Plinio Secundo memoratus in epistola ad Trajanum, quæ est sexta decimi libri, (al. duodecima) nisi hic idem sit cum præcedenti, quod Jonsio persuasum. Sed malim Tiraquello, Joanni Bernierio, & Daniel Clerico assentiri quibus hic diversus & fortasse prioris filius videtur, citatus ab Andromacho apud Galenum lib. VII. Medicamentorum secundum locos cap. 11. qui quidem Andromachus vixit tempore Neronis & ejus Archiater fuit.

Marras, Rasi lib. 11. Continentis cap. I.

Marsserogem.

Marsilius Cagnatus, Veronensis, libris quatuor observationum celebris qui post Romanam & Venetam editionem recusi in Tomo tertio Lampadis artium Gruterianæ. Librum quintum MS. habuit Nau-

Ss

daus

*) Non igitur Marinus discipulus Quinti, ut errore calami traditum lib. 4. hujus Bibl. cap. 17. pag. 579. & à Joanne Bernierio Hist. Chronologica Medicinæ p. 102.

dæus teste Labbeo. pag. 233. Bibl. novæ MSS. Digno Cognatum
maçtavit encomio Erythræus Pinacotheca prima p. 97. & Jo. Bapti-
sta Ferrarius Oratione xxxvi i i. dicta in ejus funere.

Marfilius Ficinus, cujus infusa prope opera philosophica, & versionem
Latinam Platonis aliorumque variorum scriptorum Græcorum ha-
bemus, & tres libros de triplici vita, quibus se ostendit medicum, Ti-
raquello judice, consummatissimum. Defunctus A. 1499. æt. 66.
Opera ejus junctim excusa Paris. 1641. fol. duobus Voluminibus.
Erudite nuper de Ficino V. C. Jo. Georgius Schelhornius Memmin-
gensis in loco primo amœnitatum litterariarum, edit. Lipf. 1725. 8.

Marfilius Paduanus, de *S. Sophia*, clarus sæculo decimo quarto labente, cu-
jus inter multa opera sunt Commentarii in Aphorismos Hippocra-
tis, atque in Avicennam, & Consilia quædam medica.

Marfinus Thrax quem citat Alexander Trallianus p. 81.

Martialis Μαρκάλιος Erasistratus quem Romæ sibi innotuisse testatur Gale-
nus cap. 1. de libris propriis. Ejus libri 11. ἀνατομικῶν T. IV. p. 362.

Martiani ἀνατομικῶν libri 11. ἀνατομικῶν T. III. p. 452.

Martianus Apher, Aëtio citatus Tetrab. III. Ser. III. cap. XI.

Martianus simpliciter citatus Aëtio Tetrab. II. Ser. III. cap. cx. & Ser.
IV. cap. XLVII. & alibi, & Scribonio Largo, qui illum dicit fuisse
tempore Augusti, sive ille fuit, sive alius. Et ab alterutro unguen-
tum Martiaton dictum vult Nicolaus.

Martianus Rota Venetus, qui nonnullas Galeni versiones castigavit.

Martinus Acakia Catalaunensis, medicus Parisiensis, Tiraquello familiaris
qui inter alia multa præclara opera libros duos Galeni de ratione cu-
randi ad Glauconem, & Commentarios in Parvam arteri ipsius &
synopsim librorum de simplicibus edidit.

Martinus Crusius Borussius, lexico Chymico & aliis scriptis Medicis notus,
nec confundendus cum Martino Crusio altero de Græcis litteris
meritissimo, de quo Volum. VI. hujus Bibl. p. 682.

Martinus Gatinaria, Ticinensis, cujus sunt Commentaria in 1x. Rasis ad Al-
manforem.

Martinus Gregorius, qui nonnullas Galeni translationes ex Græcis exem-
plaribus emendavit.

Martinus Steynpeys, Viennensis, cujus extat Methodus medicinæ.

Marty-

Martyrius citatus ab Alexandro Tralliano & Aëtio, si Tiraquellum audimus.

Loca enim non reperio.

Marven filius *Zor* citatus Rabbi Moyfi Aphorismorum parte xx. ex libro de cibis, vide *Ebibule* supra, & filius *Zor*.

Masagevich, Rasi Continentis, lib. vii. cap. iv.

Masarginus, Rasi lib. i. Continentis cap. ii. & cap. vi.

Masarginib, sive *Masargeneh*, sive item *Masargny*, sive *Masargimyd*, sive *Masargnih*, sive denique *Masarugh*: hæc enim omnia nomina reperio, ejusdem operis lib. v. cap. i. & lib. vii. cap. i. nisi idem sit cum præcedente, quod facile crediderim.

Maserjavaibum medicum Basorensem, lingua Syrum, Religione Judæum memorat Abulfarajus p. 126. Hist. Dynastiar.

Maserice, sive *Masereice*, utrumque enim reperio apud Rasi lib. i. Continentis cap. i.

Masinissa Numidarum Rex, Medicis à Tiraquello accensetur quia à Livio xxix. 32. dicitur in spelunca occulta herbis vulnus curasse. Hoc autem de eo dici etiam potuit qui ad hoc Medicorum cura & opera usus est, ipse artis licet parum peritus.

Massaliotes sive *Massiliensis* citatus Galeno T. ii. pag. 391. & Aëtio Tetrab. iv. Ser. ii. cap. lviii. patriam non nomen denotat. Nam & *Crinas*, sive *Critias*, & *Charmis* & *Demosthenes* ophthalmicus *Massilienses* fuerunt, de quibus suo loco. Videtur autem apud Galenum *Demosthenes* intelligi.

Massurgei, Rasi lib. Continentis ii. cap. iv.

Masuilobey, Rasi lib. ii. Continentis cap. iv.

Matthæus Curtius Ticinensis, qui scripsit de venæ incisione in pleuritide.

Matthæus de Gradi, vide *Joannes Matthæus*.

Matthæus Sylvaticus, Mantuanus, qui *Salerni* versatum se testatur*)

A. C. 1297. reliquit nobis vastum opus per lexi modum compositum quod *Pandectas Medicinæ* inscripsit, dicavitque *Roberto Sicilia Regi*

A. 1336. De illius editionibus Bonon. 1474. Neapol. 1474. Venet. 1478. 1480. 1489. Taurini 1526. fol. dixi in Bibl. Latina. Opus haud dubie præclarum atque utile, si emendate scripta & accurate exposita essent quæ in illo offeruntur.

Ss 2

*) In voce *bruchus*.

runtur. Sed cum vocabula Arabica scripta Hebraicis vel Latinis litteris bene non vitiose, tamen multum negotii soleant facessere etiam illius linguæ peritis, ut omnes fatentur, atque ostendit Reinesius libro de lingua Punicâ: quantam necesse est crucem figere scripta perversissime, atque ita expressa ut singulis propemodum non paginis, sed versibus Oedipo sit opus. Quam peritus scriptor hic fuerit linguæ Græcæ pro captu & more illorum temporum, innumeris prædit locis. Exemplo sit: *Ophthalmia est apostema oculi, dictum ab ob quod est sanum, & talmon quod est oculus, quasi contra oculum.* Vel etiam hoc: *Dia Græce quando est una pars per se, debet scribi per jota & non per y, ut diamargarison. Dya vero quando significat duo, per y debet scribi, unde Dyalogus, id est duorum sermo. Dialctica vero per jota debet scribi, & est dictum, rationalis disciplina. Dyalektika scribitur per y ut dicit Græcus. &c.* Vix est ut Arabice multo doctiorem fuisse statuamus, quamquam Hispanes & Arabes se consuluisset profiteretur in voce *Maaleb*. Adducit quoque interdum Persica vocabula, sed rarissime, ut in voce *barsegasten*, & *sebesten*. Pleraque autem quæ explicanda sibi sumit, Græca omnia vel Arabica Latinis utcumque expressa litteris sunt, in Latinis versionibus Medicorum Græcorum vel Arabum obvia. Alia Latina ipsa, pauciora tamen. Non dubitandum interim, eruditus si lector accesserit, posse ex hoc libro eum discere non contemnenda, atque in Medicis antiquis, præcipue vèro in Latinobarbaris ejus ope intelligere, quæ alioqui obscura, lectores fugere necesseerat futurum. Exempla vide sis apud doctissimum Reinesium p. 673. & multis aliis Variarum ejus Lectionum locis.

Scriptores, quos librum percurrrens laudari à Matthæo Sylvatico reperi, hi sunt:

Aaien, in voce *lapis*.

Abugerig, Abugeri, Abugeric, *sapius*.

Abullaan arach, in voce *lapis*.

Abix sive Habix, *sapius*, quod intelliges etiam de aliis, quibus locus nullus est adscriptus.

Apulhuasim Almascadi in libro auri & minerarum & margaritarum terræ, in voce *miscb*.

Egypti Reges quibus erat studium scrutari corpora mortuorum, & causas valetudinum oculata fide recognoscere, in voce *finel*.

Albalarus.

Alba-

- Albatarich. Vide infra, Galenus.
 Albertus in suo lapidario, *in voce lapis*.
 Abugerig, vide Abugerig.
 Albuzit alharabi, *voce asven*.
 Alcausus, sive Alcacizi, Alcauus.
 Alexander Medicus, *sepius*.
 de Antidotis *in voce pnevmatosis*.
 Ali sive Hali abbas, in secundo practica.
 Almanfor tractatu tertio & quinto. Vide Rafis.
 Aloëfine.
 Anderodos, *in voce caxchax*.
 Antidotarium virile in confectione mithridati minoris, *in voce milto & personantia*.
 Archelaus qui regnavit in Cappadocia, *in voce electrum*.
 Archigenes, *voce Daybom*.
 Aristoteles, *in voce lapis*.
 Asclepius, *voce Gerebstanum*.
 Astahadion experimentator, *in voce Sartan*.
 Atabari, *voce Sandal*.
 in lapidario suo, *voce lapis*.
 Averrois, libro Colliget.
 Avicennæ Canones Fen, & de viribus cordis.
 Bedigoras.
 Bulcasin eben aben Azerim libro qui dicitur Srrvitor.
 translato à Simone de Janua, *voce sarcocolla & Zegam*.
 Callimachus, *voce erigion*.
 Cassius Felix, *sepius*.
 tractatu de trochiscis, *voce electrum*.
 Collector, vide Averrois.
 Constantinus, *voce demalachoëm*.
 Cornelius Celsus.
 Damasceni antidotarium.
 Demosthenes de obtalimia (ophthalmia) *vocibus dialecanon, pachides, paracentesis, psilla, psori*.
 Diagoras, *voce caxchax*.
 Dyascorides *sepiissime*. (Dioscorides)
 Erodus sive Gerodius. Hieroclem hippiatricum intelligi notavit Reine-
 sius p. 532. Var. Lect. Evax

Evax in lapidario suo, in magicis *voce lapis*, & *kenne*.

Filon (Philo) Medicus doctissimus & perfectissimus, diligentia longa
& ratione scripsit qua disciplina elleborum detur, *voce elleborus*.

Galenus ex translatione Alatarich, libro de *chymis*, libro de *cibis*, li-
bro dynamidiarum, antidotario, *libris de medicamentis*, de *sim-*
plicibus &c.

Gari ponti passionarius, *voce monopagia*.

Gerodius, *voce cimolea*, & *pori*, vide Brodus.

Græcus, *voce dia*, & *bushermarian*.

Liber de doctrina Græca, *voce exanimata* & *rododafu*.

Gregorii moralia, *voce obrizum*.

Habix sive Abix.

Habouhafen, *voce misch*.

Hahamed, *voce lapis*.

Haly, sive Aly.

Hieronymi Epistola de fictis amicis, *voce assago*.

Homerus, *voce mola*.

Humayn Judæus lib. de theriaca.

Hyppo. Hippocrates.

Joannicius.

Isaac ben Aram (alibi Aniram vitiose) in viatico, & de dietis particu-
laribus.

Isaac Benjamin, *voce lapis*.

Isidorus *vocibus faba*, *lapis*, *passum*.

Mesaa, sive Mesazo.

Mesarugie, Mesaruget.

Filius Mesarugie, *voce cantarides*.

Mesceche.

Meschalach.

Joannes Mesue in electuario, in antidotario.

Aben Mesue, Mesuay.

Rabbi Moyfes.

Nicolaus.

Oribasius commento aphorismorum Hippocratis, *voce carpellum* & *re-*
geber sederien.

Ovidius Metamorphos. *voce cissos* & *electrum*.

Palladius libro de agricultura, *voce, medica*.

Papias, *voce falernum*.

Paulus

- Paulus (Ægineta).
 Plinius (scriptor. Hist. Naturalis).
 Plinius junior, *voce gerebotanum*.
 Possedonius, *sapissime*.
 Theodorus Priscianus.
 Pythagoras, *voce gerebotanum*.
 Rasis in Almanfore. & lib. de proprietatibus.
 Rufus.
 Serapion lib. aggregationis simplicium medicamentorum.
 Servius.
 Simon de Janna in Synonymis. Vide & supra in *Bulcain*.
 Liber antiquus de simplici medicina, *voce echinus*.
 Stephanus translator regalis dispositionis in *2. littera*.
 Stephanus in Synonymis, *voce ponsolix*.
 de capillo Veneris, *voce capillus*.
 Synonyma antiqua, *voce nuigath & personantia*.
 Theodorus Priscianus.
 Versus, sambucus est actis sed ebulus est cameactis, *voce cameactia*.
 Iris purpureum gerit florem, ireos album,
 Gladiolus croceum sed spatula foetida nullum, *voce, Ireos*.
 Urbanus per senescit pretium scabiosa,
 Nam purgat pectus quod comprimit ægra senectus,
 Lenit pulmonem, purgat laterum regionem,
 Apostema frangit, si locum bibita tangit,
 Tribus uncta foris anthracem liberat horis. *Voce scabiosa*.
 Filius Zezar.
 Mattheolus sive Matthiolus, vide infra Petrus Andreas Mattheolus.
 Matthias Theodorus Menanelius, qui librum Græcum de Melancholia
 ex Galeno, Rufo, Aëtio aliisque medicis collectum Latinum fecit.
 Antw. 1540.
 Maximianus, cujus collyrium describit Alexander Trallianus libr. v.
 cap. vi.
 Maximus Planudes cujus de curatione morborum, capita CXXX. MS.
 in Bibl. Bavarica Cod. 138. Quod ejusdem fertur de urinis, in aliis
 Codicibus Nicephoro Blemmida tribuitur. Idem Planudes vertit
 Græce

Græce Aristotelem de plantis ex Latino interprete, qui ex Arabico transtulerat, ut dixi Volum. x. p. 136.

Maymo citatus in Tacuinis Elluchasem. Vide Maimo, & Moses.

Medea sum sorore Circe, venenorum & herbarum petita ab omnibus celebratur. Inde senes ad juventutem revocasse tradunt, ut in Ælone patre Jasonis factum refert Ovidius VII. Metamorphos. Et Macrobio teste libr. 1. Saturnal. cap. XII. in arce Medæe omne genus herbarum erat, ex quibus antistites dabant plerumque medicinas. Eam docuisse Marrubios remedia contra serpentes tradit Servius ad lib. VII. 750. Æneidos: *Quin & Marrubia venit de gente sacerdos.* Hæc Tiraquellus p. 406.

Medeus, Galeno lib. 11. Commentariorum in Hippocratem de natura hominis. Vide infra, Midias.

Medicus Apher, quisquis est, Aetio citatus. Vide Martianus.

Medius, Plinio lib. xx. cap. 14. nisi sit ille Medeus. Medii Medici soror Cretoxena, Erasistrati frater teste Suida in *Eratostene*.

Medus, Cornelio Celso, lib. v. cap. XIX. nisi etiam sit Medeus ille, aut Medius.

Megas, vetus inscriptio Comoræ reperta in Hungaria, *Ἱπλάμειος ἐν ψύχῃ* *Μέγας, ἰατρός*. Apud Sponium p. 144. Mif. Sed potest etiam Italmyrius esse nomen medici, cui elogium, *Ἱπλάμειος ἰατρός* tribuitur.

Meges Chirurgus, quem plurimum laudat Cornelius Celsus lib. VII. in princip. & lib. v. cap. XXV. non semel, & alibi sæpe. Scribonius Erysi de compositionibus Medicamentorum, cap. DCI. & Galenus in Medicamentis secundum locos lib. III. cap. item III. & lib. v. cap. VII. Plinius XXXI. 7.

Meges Sidonius, sive ille, sive alius Galeno memoratus ad fin. lib. VI. Methodi.

Meherenis, Serapioni Simplicium cap. CCC. in fin.

Megetius, Simplicii æqualis, in III. de cælo, sect. 300. in fin.

Meherer, Serapioni ejusdem operis cap. CCC. in fin.

Melampus, à quo Proeti filias curatas, sicut Herculem ab Anticyreo, memorat Hippocrates Epist. ad Cratevam. T. 2. p. 331.

Meletius archiater ad quem Basilii Magni Epistola 369.

Meletius, monachus cujus liber de natura hominis existat, de quo dixi xi Vol. ux. hujus Bibl. p. 405. sq. Incertum idem ne sit Meletius, Medi-

Medicus cujus Commentarii in aphorismos Hippocratis MSS. in Bibl. Regis Christianissimi & ἰατροσόφιον capitulis cccxvii. constans, in Bibl. Cæsarea. De quo supra in Ἰωαννίῳ. Gregorius Gyraldus præf. in librum de cibariis facultatibus, quem ad Mich. Ducam CPolitanum Imp. misit Simeon Sethi Medicus: *De eadem ferme & facultate ad Constantinum, hujus ut puto Michaëlis Duca parentem, Michael Psellus libellum ante scripserat, cujus est exemplum apud Meletium græcum totius Medicinæ scriptorem, non eodem modo argumento, sed iisdem interdum pane verbis.*

Melissus, apud Hippocratem statim post princip. lib. αὐτῶν αἰθρῶν, de natura hominis, & Galenum in libro de Elementis.

Meliton, Galeno in Medicamentis καὶ γένῃ, lib. vi. & vii.

Melicus nisi idem sit, quod puto, Galeno in Medicamentis secundum locos lib. sexto capite primo.

Pro Μελωνέσις commentariis Medicis apud Plutarchum legendum Μελωνέσις, ab auctore Menone, de quo infra.

Melosus, Rasi lib. i. Continentis c. v.

Melzigiar, apud Bulchasin in lib. Servitoris.

Menander Galeno in Medicamentis secundum locos lib. ix. cap. v. & alibi. Tom. i r. pag. 302. Hunc esse puto quem Plin. citat lib. xix. cap. vi. & lib. xxi. cap. ix. quemque in Indice dicti lib. xix. ait scripsisse Biochresta, id est, vitæ utilia.

Idem fortasse **Menander** Medicus cujus meminit Svidas, voce λεγίδης. Alius in veteri lapide **Menander Medicus. Vix. A. XXI. Titulum donavit Psyche**, apud Fulv. Ursinum p. 100. & Gruterum p. DCXXXIV. 7.

Menarchus, supra **Menarchus** ex Plauti captivis, prologo.

Menas Chirurgus, Aetio Tetrab. iii. Ser. ii. c. v.

Menecrates Syracusanus, Philippi Macedonis medicus, qui cum ægrotos quosdam & pæne conclamatos, vel casu vel arte in integrum restituisset, proindeque à nonnullis subblandientibus *Jupiter* cognominaretur, ut testatur etiam Clemens Alex. cohortatione ad gentes p. 36. elatior jam hoc nomine, sibi que nimio plus placens, nullum accipere solitus præmium, hac tamen mercede contentus erat, ut liberati se esse illius servos faterentur, ut prodiderunt Suidas & Athenæus vii. p. 289. cujus verba operæ pretium est infra subjicere:

Tt

Taũm

Ταῦτα τῇ τὴν Ἀθηνᾶν εἶδε Μενε-
κράτης ἂν ὁ Συρακούσιος ἐφθέγγε-
ται. ὁ Ζεὺς α) ἑπικαλέσμενος, ὃς ἐ-
φρονεῖ μέγα ὡς μόνος αἰεὶ τὸ ζῆν
τοῖς ἀνθρώποις γινόμενος διὰ τὸ αὐτὸ
κατακτείνῃ. τοῖς ἔνθερα πενομένοις ὑπὸ
αὐτοῦ ὡς ἱερεὺς καλεσμένης νόσος συγ-
γασφείτω ἡγάγκαζεν, ὅτι ὑποκί-
νονται αὐτῷ δέλοι πεισωθέντες, *)
καὶ ἠκολούθησαν, ὁ μὲν τις Ἡρακλῆος
σκευὴν ἔχων ἐκαλέμενος Ἡρακλῆς.
Νικόστρατος δ' ἦν ὅτος ὁ Ἀργεῖος, ἰε-
ρεὺς νόσον θεραπεύειν. μνημονεύει
δ' αὐτῶν Ἐφίππτος ἐν Πελλάσει λέγων.

Ὡδ' ὁ Μενεκράτης μὲν ἔφασ-
κεν εἶναι ὁ θεός,

Νικόστρατος δ' ὁ Ἀργεῖος ἔφη
Ἡρακλῆος.

Ἄλλος δέ τις μὲν ὡς Ἑρμῆος,
χλαμυδὸν ἔχων

καὶ καρόκετον, πρὸς δὲ τὰς
καὶ πτερὰ,

ὣς ὁ Ζελίτης Νικαγόρας, ὁ καὶ
τὴν πατρίδα τυραννίσας, ὡς ἰσορεῖ
Βάττιον ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Ἑφέσῳ τυ-
ραννῶν. Ἡγήσανδρος δὲ φησὶν οὐ καὶ

Hæc, per Minervam, ne Mene-
crates quidem Syracusius, quem Jo-
vem cognominabant, prolocutus
fuiſſet, licet animo elatus ſentiret
magiſtice de ſe, tanquam medi-
cine peritia hominibus vitæ ſolus ef-
ſet autor. Eos igitur quos à morbo
ſacro curafſet, cavere & ſcripto pol-
liceri cogebat futuros ſibi obtempe-
rantes ſervos, ubi convaleſſent, ac
comites. Ex illis unus Nicoſtratus
Argivus liberatus à morbo comitiali
Herculis veſtitu incedeſebat, Hercu-
lesque dicebatur. Eorum ſic memi-
nit Ephippus in Peltaſte.

*Sic eſſe deum ſe jactabat Mene-
crates.*

*Nicoſtratus vero Argivus alterum
ſe Herculem,*

*Alius vero quiſpiam ſe Mercurium
chlamyde*

Ornatus, caduceo, & aliis ſuper-

Nempe Zelites Nicagoras, qui pa-
trix ſuæ tyrannidem occupavit, ut
teſtatur Batton libro de tyrannis E-
pheſi. Hegefander ſcribit Aſtycre-
Aſtu-

a) Sic Barnabam Jovem vocaverunt Lycæonii, & Paulum Mercurium, quod hominem claudum natum, verbo ſanaffent Actor. XIV. 11.

*) Conſer Hadr. Junii adag. 49. Cætur. 4. nihil ad Medicorum arrogantiam, & Bal-
thaſ. Bonifaſium hiſt. ludicræ libr. I. cap. 49.

Ἀσυχρέοντα θερσίπυοντα ὑπ' αὐτῆς,
 ἠπόλλωνα ἐκάλεσε. καὶ ἄλλ' ὅτι
 αὐτῷ τῶν περὶ σφόνδεων Ἀσκληπιῷ
 πολλὴν ἀναλίσκων, συμπεριφθείρετο,
 αὐτὸς, ὅτι ὁ Ζεὺς πορφύρεον ἡμφιο-
 μένῃ, καὶ σέφανον χρυσοῦν ὅππῃ τ'
 κεφαλῆς ἔχων, καὶ σκῆπτρον κρατῶν,
 κρηπίδας τε ὑποδεδιμένῃ, δείξει
 μὲν τ' εἶναι χαρὸν, καὶ εὐπείθειαν φι-
 λώπων τῇ βασιλεῖ, ὅπως ἐχράψεν.

Μην ξεχάτης Ζεὺς Φιλίππῳ χαί-
ρειν.

Σὺ μὲν Μακεδονίας βασιλεύεις, ἐγὼ
 δὲ ἰατρικῆς. καὶ σὺ μὲν ὑγιαίνοντάς
 δύνασαι ἔτι βαλεῖσθαι ῥοπαλῖναι, ἐ-
 γὼ δὲ τὰς νοσούντας σώζω, καὶ τὰς εὐ-
 ρύστας ἀνέστας, οἱ ἐμοὶ πείθονται πα-
 ρέχω μὲν γὰρ γῆρας ζῶντας. τί γάρ-
 ῃν σὲ μὲν Μακεδόνες δευροφροσύνη, ἐμὲ
 δὲ καὶ οἱ μέλονται ἀσπάζονται. Ζεὺς γάρ
 ἐγὼ αὐτοῖς βίον παρέχω. πρὸς ὃν
 μεγαλοχολῶν ἐπέφειλεν ὁ φίλιππος.
 Μένεκραίτε ὑγιαίνειν. b) ὡς φησι
 ὁ ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου τῆς
 Λακεδαιμονίων βασιλεῖ, c) καὶ οἷς

ontem, quem sanaverat, ab eo vocatum fuisse Apollinem : alium item ejus auxilio morbo defunctum Æsculapii vestitu sumpto in ejus comitatu fuisse : ipsam verò amictum purpura auream coronam capite gestantem, sceptrum tenentem, soleas indutum, cum illo deorum cœtu regiones multas circumivisse, datisque literis ad Philippum regem, ita scripisse :

Menecrates Jupiter Philippo felicitatem.

Tu quidem in Macedonia regnas; at ego in Medictina. Tu bene valentes, si libes, perdere potes: agrum autem sanitatem ego raddere. A morbo vindicare robustos, mihi si pareant, praestare que ut incolumes perveniant ad senectutem. Itaque Macedones tibi stipatores sunt; ac satellites, mihi vero qui a morbo superstites futuri sunt: ego namque Juppiter vitam illis tribuo. Ad eum sic atræ bilis vitio insanientem Philippus rescripsit: Philippus Menecrati Sanitatem. Eadem scripsit Menecrates & ad Archidamum,

FE 2

ἄλλοις

b) De plur. vocabunt *ὕμναι*, vide Jo. Khardum in vita Philarchi p. 155. seq. & quæ vi-
ni docti ad Laert. III. 61. VIII. 38. Aliantes quidem XII. 51. Var. narrat Philip-
pum præterea addidisse. *συμβεβηκεν σοι, προσάχεν σεαυτὴν ἐπὶ τοῖς κατ'
ἀγκυραν ἔποις. δώδωκε σὺν τοῖς ἀντιγράφοις τοῖς σφραγίσιν.*

c) Etiam Agesilao Regi Lacedæm. similiter scripsisse Menecratem & hujusmodi ab eo respon-

Ταῦτα τῇ τὴν Ἀθηνᾶν εἶδε Μενε-
κράτης ἂν ὁ Συρακούσιος ἐφθέγγε-
ται. ὁ Ζεὺς αὖ Ὀπικαλέμενος, ὃς ἐ-
φρονεῖ μέγα ὡς μόνος αἰὲν ἔστιν
τοῖς ἀνθρώποις γινόμενος. Διὰ τὸ αὐτὸ
ἰατρικῆς. τοῖς ἔνθεραπνευμένοις ἴα-
σιν αὐτὸς τὰς ἱερὰς καλεμείας νόσους συ-
γχεύειν ἠνάγκαζεν, ὅτι ἴαται
σονται αὐτῷ δέλοι περὶ σωθέντες, *)
καὶ ἡκολούθησαν, ὁ μὲν τις Ἡρακλῆος
σκευὴν ἔχων ἑκαλέμενος Ἡρακλῆς.
Νικόστρατος δ' ἦν ἕτερος ὁ Ἀργεῖος, ἱε-
ραὶν νόσον θεραπνευθεὶς. μαθηματικῶς
δ' αὐτῶν ἔφιππος ἐν Πελλάστῃ λέγων,

Ὡδ' ὁ Μενεκράτης μὲν ἔφασ-
κεν εἶναι ὁ θεός,

Νικόστρατος δ' ὁ Ἀργεῖος ἔπειθε
Ἡρακλῆς.

Ἄλλος δέ τις μὲν ὡς Ἑρμῆς,
χλαμύδ' ἔχων

καὶ καρόκεον, πρὸς δὲ τέχαις
καὶ πειρά,

ὣς ὁ Ζελεΐτης Νικαγόρας, ὁ καὶ
τὴν πατρίδ' ἐτυραννήσας, ὡς ἰσορεῖ
βάτην ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Ἑφέσῃ τυ-
ραννῶν. Ἡγήσανδρος δὲ φησὶν ὅτι καὶ

Hæc, per Minervam, ne Mene-
crates quidem Syracusius, quem Jo-
vem cognominabant, prolocutus
fuiſſet, licet animo elatus ſentiret
magnifice de ſe, tanquam medici-
næ peritia hominibus vitæ ſolus ef-
ſet autor. Eos igitur quos à morbo
ſacro curaffet, cavere & ſcripto pol-
liceri cogebat futuros ſibi obtempe-
rantes ſervos, ubi convaleuiſſent, ac
comites. Ex illis unus Niçoſtratus
Argivus liberatus à morbo comitiali
Herculis veſtitu incedebat, Hercu-
lesque dicebatur. Eorum ſic memi-
nit Ephippus in Peltaſte.

Sic eſſe deum ſe præſtiterat Mene-
crates.

Niçoſtratus vero Argivus, alterum
ſe Herculem,

Alius vero quiſpiam ſe Mercurium
chlamyde

Ornatus, caduceo, & alii inſuper:

Nempe Zelites Nicagoras, qui pa-
triæ ſux tyrannidem occupavit, ut
teſtatur Batton libro de tyrannis E-
phēſi. Hegefander ſcribit Aſtycre-
Aſty-

a) Sic Barnabam Jovem vocaverit Lycaonii, & Papium Mercurium, quod hominem claudum natum, verbo ſanaſſent Aëtior. XIV. 11.

*) Confer Hadr. Junii adag. 49. Cenſur. 4. nihil ad Medicorum arrogantiam. & Bal-
thaſ. Bonifaſcium hiſt. ludicræ libr. I. cap. 49.

Ἀσκληπιὸν δὲ θεραπεύειν ἔλεγε αὐτῷ, Ἀπόλλωνα ἐκάλεσε. καὶ ἄλλοι δὲ αὐτῷ τῶν νοσησάντων Ἀσκληπιῷ ἑορτήν ἀναλαβὼν, συμπεριεφείρετο, αὐτὸς δὲ ὁ Ζεὺς πορφύρεαν ἡμισμένην, καὶ σέφανον χρυσοῦν ὅππῃ κεφαλῆς ἔχων, καὶ σκῆπτρον κρατῶν, κρηπίδας τε ὑποδεδιμένον, ὡς ἴδμεν μὴ ἔχειν χορῶν. καὶ ἑπὶ τῶν φιλόποσι τῇ βασιλεῖ, ὅπως ἐγράψεν.

Μενεκράτης Ζεὺς φιλόποσι χαίρειν.

Σὺ μὲν Μακεδονίας βασιλεύεις, ἐγὼ δὲ ἰατρικῆς. καὶ σὺ μὲν ὑγιαίνοντας θύνασαι ὅταν βαλῇς, δοσιλύναι, ἐγὼ δὲ τὰς νοσούντας σώζω, καὶ τὰς ἐν νόσῳ ἀνίστας, οἱ ἐμοὶ πείθονται παρέρχεται μέγας γῆρας. τί γὰρ ἔστιν σὲ μὲν μακρόν, δευφορέσιν, ἐμὲ δὲ καὶ οἱ μέλλοντες ἐσέσθω. Ζεὺς γὰρ ἐγὼ αὐτοῖς βίον παρέχω. πρὸς ὧν μέλαγχολῶντα ἐπέσειλεν ὁ Φίλιππος. Μενεκράτης ὑγιαίνειν. b) ὡς ἀπολογιστὶς δὲ ἐπέσειλε καὶ Ἀρχιδάμῳ τῷ Λακεδαιμονίων βασιλεῖ, c), καὶ τοῖς

ontem, quem sanaverat, ab eo vocatum fuisse Apollinem: alium item ejus auxilio morbo defunctum Ἐσκληπιοῦ ἑορτῇ sumpto in ejus comitatu fuisse: ipsum verò amictum purpura auream coronam capite gestantem, sceptrum tenentem, soleas indutum, cum illo deorum coetu regiones multas circumivisse, datisque literis ad Philippum regem, ita scripisse:

Menecrates Jupiter Philippo felicitatem.

Tu quidem in Macedonia regnas; at ego in Medicina. Tu bene valentes, sibi perdes potes, agrum autem sanitatem ego reddere, a morbo vindicare robustos, tibi si pareant, praeferreque ut incolumes perveniant ad senectutem. Itaque Macedones tibi stipatores sunt, ac satellites, tibi vero qui a morbis superstites futuri sunt: ego namque Jupiter vitam illis tribuo. Ad eum sic atræ bilis vitio insanientem Philippus rescripsit: Philippus Menecrati Sanitatem. Eadem scripsit Menecrates & ad Archidamum,

ΤΕ 2

ἄλλοις

b) De usu vocabuli ὑγιαίνειν vide Jo. Rualdum in vita Ptolemaei p. 175. seq. & quae videntur ad Laert. III. 61. VIII. 79. Alianus autem XII. 51. Var. narrat Philippum praeterea addidisse: συμβεβηκέναι σοι προσάγειν σεαυτὸν ὅππῃ τοῖς κατ' Ἀγκυρὰν ὄποις. ὁμοῦ δὲ τὸν ἀντιγράψας τοῖς κατ' Ἀγκυρὰν ὄποις.

c) Etiam Agelao Regi Lacedaem. similiter scripsisse Menecratem & hujusmodi ab eo respon-

ἄλλοις ὅσοις ἔγραφεν, ἐκ ἀπεχό-
 μένος ἔδιδος. καλίστως δὲ ποτὶ αὐτὸν
 ὅππῃ δέσπινον d) ὁ φίλιππος μὲν τῶν ἰδίων
 θεῶν, συγκατέκλινε πάντας ὅππῃ τῇ
 μέσης κλίνης ὑψηλοῦς καὶ μεγαλο-
 πρεπέσταται ἢ ἱεροπρεπέσταται κεκοσμη-
 μένης. καὶ τραπέζαν παραθήσας, ἐφ'
 ἧς βωμός ἐκείνη. καὶ τῶν ἀπὸ γῆς
 πάντων καρπῶν ἀπαρχαί. καὶ ὅπ-
 πῃ τοῖς ἄλλοις παρεφέρετο τὰ ἐδώδιμα,
 τοῖς ἀμφὶ Μενεκράτη ἐδυμίων καὶ ἑ-
 σπενδον οἱ παῖδες. καὶ τέλος ὁ και-
 νὸς Ζεὺς μὲν τῶν ὑπερκίων γελῶμενος
 θεῶν, ἐφυγὼν ἐκ τῆς συμποσίας, ὡς Ἡγή-
 σανδρος ἱστορεῖ. μνηστῆρας δὲ ἔμε-
 νεκράτης καὶ Ἀλεξίς ἐν Μινῷ.

regem Lacedæmoniorum, & ad ali-
 os ad quos literas mittebat, Jovis
 sibi nomen arrogans. Ad cœnam
 aliquando Philippus invitatum eum
 cum suo deorum agmine, in mediis
 lectis omnes ut accumberent, cu-
 ravit, altissimis, magnificentissime
 ac decentissime pro ritu sacrorum
 ornatis, deinde ara superposita men-
 sam admovit, cum omnium terræ
 fructuum primitiis: quo tempore
 convivis cæteris afferebantur edu-
 lia, pueris Menecrati, ac ejus diis,
 libantibus, & ad suffitus odores in-
 cendentibus: tandemque, ut nar-
 rat Hegesander, novus ille Juppi-
 ter cum subiectis ac morigeris diis
 irrifus aufugit è convivio. Memi-
 nit hujus Menecratis & Alexis in
 Minoë.

Non diversus ab hoc videri possit Menecrates qui Cœlio Aureliano appel-
 latur lib. 1. Chronicarum passionum c. 4. ubi de epilepsia. Nam in
 hujus sacri morbi curatione inprimis triumphasse illum Philippi
 Medicum Athenæus testatur. At Cœlio iste non Syracusanus au-
 dit sed Zeophletensis.

Incertum an idem sit cum Zeophletensi Menecrates de quo hanc inscriptionem

sum tulisse refert Plutarchus in Agelilai vita p. 607. & in apophthegmatis Laconicis
 pag. 213. & in apophthegmatis ducum p. 191.

- d) Hujus convivii meminit & Elianus: εἰς ἡ πότι μεγαλοπρεπῶς &c. Lautissi-
 mum aliquando convivium instruxerat Philippus, atque adeo & Menecratem
 ad epulas vocavit, seorsimque lectum ei jussit apparari, & accumbenti apposuit
 accerram. Et ita suffitus ei fiebat, reliqui vero epulabantur, eratque magnifi-
 cum illud convivium. Menecrates itaque primum ferebat illa, gaudebatque
 honore: postquam vero paulatim fames ei obrepēbat, & homo esse convincebatur,
 stolidus ille consurgens discedebat, seque injuria affectum dicebat, festivissime Phi-
 lippo ita stultitiam ejus detegente.

nem Romæ ad D. Pauli obviam exhibent Hieronymus Mercurialis Var. lect. lib. 111. cap. 22. Boissardus T. 111. 49. & Gruterus p. DLXXXI. 9. Fulvius Ursinus pag. 98. *Τιβερία Κλαυδίω Κεραινα Μενεκράτη, ιατρῶ Καισάρων, καὶ ἰδίας λογικῶς ἐναργῆς ἰατρικῆς κηστῇ ἐν βιβλίῳ 95, δι' ὧν ἐλμήθη ὑπὸ τῶν ἐλλογιμῶν πόλεων ψηφίσμασι ἐντέλεισι. Οἱ γνώριμοι τῶ αὐτῶν αἰρεσιάρχῃ τῷ Ἡρώδῃ.* Videtur sane idem hic esse qui Democrati apud Galenum 7. καὶ γένῃ T. 2. p. 414. audit ἀνὴρ κρατὶς ἐκτικὸς πρὸς τὴν περὶν, & quem post Antoninum Musam testatus floruisse, & ante Andromachum, sæpius citat Galenus, inter alia laudans ejus librum ἀρίστων Φαρμάκων lib. vi. τῶν καὶ ἔργων T. 11. pag. 252. & alio loco (lib. 11. καὶ γένῃ, T. 2. pag. 334.) illum cui titulum fecit ἀυτοκράτωρ ὀλογράμματ. Imperatori enim (Tiberio vel Cajo) inscripserat, & pondera ac numeros non siglis ac characteribus in quibus proclivis error, sed integris verbis ac syllabis, laudatissimo instituto expresserat, quod tamen librarii deinde ejus librum describentes observare neglexerunt, atque adeo diligentiam ejus ad posteros reddidere parum utilem. lib. vii. τῶν καὶ γένῃ T. 2. pag. 413. seq. ἐπιγέγραπται δὲ τῷ βιβλίῳ αὐτοκράτωρ ὀλογράμματ. Αὐτοκράτωρ μὲν, ἐπειδὴ τῷ προσηφώνηται, ὀλογράμματ. δὲ, διότι χωρὶς χαρακτῆρων ὅλαις ταῖς συλλαβαῖς γέγραπται. - ἀλλ' ἔτι γε πλεον ἐργάσατο πρὸς τὴν ἐξῆς χρόνον ὁ Μενεκράτης, τῶν ἐγγραφομένων αὐτῷ τὴν βίβλον ἔχ' ὀλογραμμοῦταις πρὸς προσηγορίας τῶν ἐν ἐνδομῶν γραφόντων, ἀλλὰ διὰ τῶν δηλώσεων αὐτῶν χαρακτήρων.

ALII MENECRATES.

Menecrates Comicus. Suid. δῶμα αὐτῷ Μανέκτωρ ἢ Ἐρμιονεύς.

Menecrates Elaita Hecatæi Milesii æqualis, & cum eo Xenocratis cujusdam Platonico antiquioris discipulus teste Strabone lib. xii. p. 572. Ejus ἑλλησποντιακὴν περὶ οὐδὸν citat idem pag. 551. Hujus an Xanthii Menecratis ἰσορία περὶ Νικαίας τῆς ἐν τῇ Βιθυνίᾳ laudatur à Plutarcho in Vita Thesei p. 12.

Menecrates Ephesius, quem de agricultura Græcis versibus scripsisse testatur Varro lib. 1. de re rustica cap. 1.

M. Genicius Menecrates in vet. inscriptione apud Gruterum p. CCCC XVI. 4.

Menecrates γραμματικὸς temporis Severi Imp. in veteri Græco marmore apud Reinesium III. 36. p. 313.

Menecrates pater Herimotimi Stoici, memoratur à Luciano in lib. de se-
dis T. II. p. 742.

Menecrates Nysæus, Aristarchi discipulus, Grammaticus, pater Aristode-
mi quem decrepitum Nysæ adolescens audivit Strabo XIV. p. 650.
Alterius junioris Grammatici Menecratis mentio apud Artemi-
dorum IV. 82. 247.

Menecrates Poëta Græcus, ex quo profecisse se testatur Plinius indice li-
bri octavi. Videtur intelligi Menecrates Ephesius, de quo supra.
Non plane certum idem ne an medicus qui de medicamentis scrip-
sit intelligatur ab eodem Plinio XI. 7.

Menecratis Smyrnæi, qui ante Meleagrum Gadarenum vixit atque adeo
centum annis amplius Christi Servatoris nostri nativitatem præces-
sit, Epigrammata quædam Græca leguntur in Anthologia.

Menecrates Smyrnæorum præfectus tempore Hadriani Imp. vide Lam-
bertum T. 2. p. 686.

Menecrates statuarius vel architectus, de quo Anfonius in Mosella vers.
307. - - *hic clari viguere Menecratis artes.*

Fallitur enim vir magnus qui de poëta Menecrate Ephesio hunc lo-
cum interpretatur lib. I. c. IV. lectionum Anfonianarum.

P. Tettius Menecrates in vet. inscriptione apud Gruterum p. DCCCC
LXXXVII. 8.

Menecrates Tyrus citatur à Zenobio proverb. ἰσὺς ἀχρὶ IV. 18. Sed
apud Erasmus in Adagio *læcus dolores*, legitur *Melicrates*.

Menecrates Xanthius laudatus à Dionysio Halic. lib. 4. Antiq. Rom. p.
38. Ejus *Λυσία* citat Anfoninus Liberalis cap. 35. & librum
primum Stephanus Byz. in ἀθήναις.

Antiquior Menecrates fuerit, si quem citat Theophrastus ex libris natu-
ralium quæstionum, ut præclaro Tiraquello annotatum. Sed ubi
hoc faciat Theophrastus, non comperi.

Meneclæ Aetio laudatus.

Menecrius chirurgus citatur ab Hesiodoro lib. de fasciis.

Meneclaus, Galeno in lib. II. Antidotorum.

Mene-

Menopachius Aphrodiseus , à Galeno positus inter Methodicos in Introductione, sive Medico, huncque citat ipse in medicamentis secundum locos, & lib. 1. Therapeuticæ, & Cornélius Celsus lib. vi. cap. ix.

Menestheus, Galeno in medicamentis $\chi\zeta$ γένη libro v. T. 11. p. 387.

Menestor memoratus Theophrasto in historia plantarum iib. v. cap. iv.

Θιερμὴν δὲ κίτρινος καὶ δάφνη καὶ ὅλας ἐξ ὧν τὰ πυρεῖα γένεται. Μενέτωρ δὲ φησι, καὶ συκάμινος, & cap. x. πυρεὶ μὲν γίνεται ἐκ πολλῶν, ἀ-
ραια δὲ ὡς φησι Μενέτωρ, ἐκ καρύων.

Menippus, Galeno in lib. 11. Antidotorum.

Menitheus, Galeno in libro Hippocratis linguarum expositio, citatus ex libro de appellationibus medicamentorum.

Μηνόδορος ἀμβροσία, apud Galen. T. 2. p. 265.

Menodotus, Galeno in compositionibus medicamentorum $\chi\zeta$ τὸ πρῶτον lib. v. c. vii. & lib. vi. c. i. Is fuit discipulus Antiochi Laodicensi, de quo supra diximus, fuitque ipse Nicomediensis, & Empiricus, dicacissimus & in dogmaticos iniquus ut scribit Galenus lib. 1. de naturalibus facultatibus c. 14. T. 2. edit. Paris. p. 346. vide & p. 340. 343. 344. & T. 2. edit. Græcæ Basil. p. 238. T. 4. p. 21. 22. 56. 57. 372. T. 5. p. 92. 624. Asclepiadem invicte confutavit, judice Galeno T. 1. p. 94. Meminit Menodoti inter Empiricos etiam & Laërtius in Timone ad fin. Galeni paraphrasis in Menodoti exhortationem & sæpius inter Galeni opera, & separatim prodijt Græce & Lat. Paris. 1583. 4. apud Morell.

Menapias, Galeno lib. Pharm. $\chi\zeta$ γένη 11. T. 2, 336.

Menon Aristotelis discipulus qui Medicorum placita collegit libris tribus *) quod opus Plutarcho 1 ix. 9. symposiacon, Laërtio v. 25. & Galeno lib. 1. in Hippocratem de natura humana T. 5. p. 4. memoratur.
πάρεσι, τὰς δ' ἰατρικῆς συναγωγῆς ἀναγνῶναι βίβλας ἐπιγεγραμμέ-
ναις καὶ ἀρεστοτέλαις, ὁμολογημένας δὲ ὑπὸ Μένωνος γεγραφεῖναι, διὸ
καὶ Μενώνεια προσαγορεύουσιν ἐνίοι τὰ βιβλία. Vide Reinesium
lib. 1. Var. Lect. c. 10. p. 33. sq.

Menon, qui ut dicit Galenus libro quarto, de differentiis pulsuum, apud
Roma-

*) Ita recte primæ editiones, licet in Weiskeniana tantum, α, β. omisso γ.

Romanos in exercenda medicina clarus fuit. Is fuit præceptor Herodoti, de quo supra.

Menophanes clinicus in quem Lucilii epigramma lib. 2. Anthologiæ p. 214.

Menophilus, Cornelio Celso lib. vi. c. vii.

Menusianus, Galeno in lib. 11. Antidotorum. Vide Minutianus.

Mercurius trismegistus apud Ægyptios inter inventores Medicinæ celebratus ut dictum supra, in Hermete.

Κορυβαίτης ἔσοφωτάτῃ καὶ λογιωτάτῃ ἐν πνεύματι τοῦ ἑὸς μοναχοῦ, πείσθη, μὲν Leidæ MS. inter libros Vossianos.

Mersinus Thrax apud Alexandrum Trallianum libro primo, capite decimo quinto, al. *Marsinus*.

P. Decius sive *Decimius L. Heros Merula* de quo Inscriptio Vetus apud Mercurialem iv. 22. Var. Lect. Vide supra, *Decimius*.

Mesarugia, apud Serapionem Simplicium, capite septuagesimo, & seq. & alibi sæpe, & apud Matthæum Sylvaticum.

Mescaben, Serapioni simplicium c. cxi.

Meseac, sive *Meserach*, sive *Meseal*, sive *Meseab*, sive *Mesebab*, sive *Aben Meseach*, nisi sint diversi, apud Serapionem simplicium c. cx. & cxvi. & centesimovigesimo, & ccxxiv. & alios.

Mesebab, *Mesea*, sive *Meseacha* Serapioni simplicium c. lxxv. & c. cxi. & cxi. nisi & idem sit cum præcedenti.

Mesias, Avicennæ lib. v. summa 11. tract. 11.

Mesib, sive *Misib*, utrunque enim reperio apud Rasim Continentis libr. III. c. I. & c. III. non semel, & c. vi.

Mesriobe, Serapioni in Antidotis, qui tractatus est vii. c. xvii.

Mesue vide supra, Johannes.

Mesui lube, cujus sirupum describit Mesue in libro Antidotorum.

Meson Atheniensis, quem Callistratus, Euphronius, & Phrynichus, scripserunt fuisse optimum medicum & astrologum. Is annum magnum ex annis undeviginti constituit. Cujus meminit Tullius in epistolis ad Atticum lib. duodecimo, epist. 11. Columella libro primo in præfatione, & libro nono, capite decimo quarto, & ex Græcis Aristophanes in Avibus, & Theon, aut quisquis is fuit, Commentariis in Aratum, ubi illum numerorum rationem diligentissime tenuisse scribit, & Diodorus Siculus libro III. c. 11. ad fin. & iterum lib. xii. & Plutarchus in vita Alcibiadis. Hunc autem Lacedæmonium

monium fuisse scribit Ælianus lib. x. c. vii. De varia historia, & de eo quoque loquitur lib. xiii. c. xii. Sed vel Ælianus sefellit memoria, aut quod malim credere, vitiosi sunt Æliani Codices; & ὁ Λάκων tanquam notius, librarii scripserunt pro ignotiore pagi Atheniensis nomine, ὁ Λευκονίους. Vide Rutgersium libro quinto Var. Lect. cap. iv. & Meursium de pagis Atticæ T. iv. thesauri Gronov. p. 746. Plura de Metone dixi lib. iii. hujus Bibl. c. v. § 7.

Metrodorus Atheniensis, Epicuri discipulus, cujus libros tres περὶ τὰς ἰατρικὰς memorat Laërtius x. 24.

Metrodorus Chius, Democriti discipulus, cujus auditores fuisse Anaxarchum & Hippocratem scribit Suidas in Ἀναρχῷ.

Metrodorus Chrysippi Cnidii discipulus, præceptor Erasistrati, apud Sextum Empiricum lib. i. contra Mathematicos p. 271. edit. à me curata.

Metrodorus Sabini, de quo alibi, auditor, accuratior prioribus Hippocraticis, licet & ipse non raro Hippocratem perperam intellexit, Galeno judice T. v. p. 396. Idem Asclepiadeum vocat T. ii. p. 13. 14. *De herbis* librum scripsit teste Plinio lib. xxv. c. ii. *ratione*, ut is dicit *blandissima*, *sed qua nihil pane aliud quam rei difficultas significatur*, pinxit enim effigies herbarum, atque ita subscripsit effectus: id quod etiam de Crateva & Dionysio vult intelligi. Libri Metrodori hic titulus erat: ἐπιτομή τῶν ριζοτομυμένων, id est, Compendium earum rerum quarum radices secantur, ut idem dicit lib. xx. cap. item xx.

Metrodorum medicum, sive illum, sive alterum memorat Tullius libro ad Tironem, epistola incip. *Solicite*, & Plinius pluribus locis, & Galenus lib. Simplicium Medicamentorum c. xxix. ubi illum dicit cæteras omnes præter lectam Asclepiadeam contempsisse. Metrodori Ephesii, dubium an Medici icon apud Boscardum & T. iii. thesauri Gronoviani, litera bb. Metrodorum laudat etiam Marbodeus carmine de gemmis, ubi de corallio:

*Et sicut scribit Metrodorus, maximus auctor
Fulmina, typhonas, tempestatque repellit.*

Mevius Ruffus, Galeno medicamentorum secundum genera vi. i.

Michael Angelus Blondus, cujus extat libellus de diebus decretoriis, & alii plurimi.

U u

Michael

Michael à Capella, cujus sunt *Synonyma medica*.

Michael cognomento & professione medicus, natione *Scotus*, apud Balzum, Centuria 111. & eum quoque memorant Joannes Picus, Symphorianus Champerius, & Cornelius Agrippa.

Michael Pfellus de cujus *libris duobus de viis ratione* & libro *περὶ τροφῆς ἀνθρώπου* dixi ad Allatium de Pfellis p. 23. & 33. T. v. hujus Bibl. De libro *περὶ χυροποιίας* pag. 25. seq. *De lapidum virtutibus* pag. 31. Illum MS. in Bibl. Cæsarea exstare testatur Lambecius VII. pag. 225. De libro MS. *de podagra* idem Allatius pag. 34. & de *ιατρικῇ* ad Imp. Constantinum Ducam p. 51. Libellum *περὶ ὀφθαλμῶν αἰσθημάτων* ad Michaellem Cerularium Patriarcham CPol. quem Schediasmate illustrasse se Allatius pag. 42. proficitur, dignissimum editione ait Lambecius VII. p. 221. Hujus Pelli solutiones naturalium quæstionum sibi per plagium tribuisse Simeonem Sethi, notavit Allatius de Simeonibus p. 182.

Michael Savonarola, vide Joannes Michael.

Michael Villanovanus, qui universam rationem Siruporum ad Galeni censuram diligenter expolitam, & alia quædam scripsit.

Nicon, *Miccion*, *Mistion*, sive *Mistion*, qui *μίστομακμα* adversus serpentes scripsit teste Plin. lib. xx. c. xxiii. ejusque malagma describit Celsus lib. v. c. xvi. ubi nonnulli legunt *Nicon*. *Mistionem* autem citat Nicandri Interpres. *Μίστωμα ἐν τῷ περὶ μίστομακμῶν*. Harduinus pro Marcione Smyrneo, de quo supra, etiam *Mistionem* jubet reponere, de quo adhuc puto ampliandum, donec id MSS. Codicum fide confirmetur. Idem *Myktionis* Smyrnæi *Gynacia* MS. capitibus MLXXII. quorum in catalogo apud Labbeum p. 172. bibl. novæ MSS. meminit Scipio Tettius, ad hunc putat *Mistionem* pertinere.

Midias *Medias* apud Laërtium in testamento Lyconis Troadenſis, libr. v. sect. 72. ubi Menagius legit *Μηδίας* putatque eundem esse cum Medio de quo supra.

Migifb, Rasi lib. Continentis VII. cap. 1.

Miladius, Rasi ejusdem operis lib. VII. cap. 111. & ex lib. Aphorismorum.

Milafius, Coelio Aureliano lib. Chronion v. cap. VII. & seq.

Miletus Plinio lib. xxviii. cap. 1.

Minnacia C. L. *Aste Medica*, in veteri lapide apud Fulv. Ursinum p. 100. & Gruterum p. DCXXXVI. 2.

Minn-

Minutianus, Galeno in Aphorismos Hippocratis, lib. IV. cap. LXIX. & Medicamentorum αἰ γυν lib. VI. T. II. p. 403.

Mischion, vitiose pro Moschion.

Misdasan, Rasi lib. Continentis III. cap. IV.

Misib sive *Misib*, auctor summæ, vide supra Mesib.

Misus, Rasi Continentis VII. cap. IV. & lib. IX. cap. VI. non semel, ubi illum citat ex lib. de Obstetricibus.

Misusan, Rasi lib. Continentis IX. cap. IV. & VI. & lib. X. cap. I. & II. sæpe, & alibi.

Diis Manibus sacrum. L. Annii Cassus Misbradorus medicus IIII. faction. Circen. fecit sibi & liber. suis posterisque eorum. Vetus inscriptio Romæ in via Appia. Spon. pag. 142. Misc. eruditæ Antiquitatis.

Misbri dates sive Mithradates (ut in numis a) quibusdam id nomen scribitur) Rex Ponti suæ ætatis Regum maximus, ut cui duæ & viginti diversarum linguarum nationes parebant, omnes antecessores medendi scientia & arte superavit. Cujus commentationes Pompejus magnus in Latinam linguam à Lenæo liberto suo traduci jussit, ut scribit Plinius lib. XXV. cap. II. Vide & Gellium XVII. 16. Sed Plinium audiamus: *Antea condidimus solus apud nos, quod equidem inuoni, Pompejus Lenæus, magni libertus: quo primum tempore hanc scientiam ad nostros pervenisse animadverto. Namque Mithridates, maximus sua ætate regum, quem debellavit Pompejus, omnium ante se genitorum diligentissimus vita fuisse argumentis, præterquam fama, intelligitur. Uni ei excogitatum, quotidie venenum bibere præsumptis remediis, ut consuetudine ipsa innoxium fieret. Primo inventa generis antidoti, ex quibus unum etiam nomen ejus retinet. Illius inventum autumant, sanguinem anatum Ponticarum miscere antidotis, quoniam veneno viverent. Ad illum Asclepiadis b) medendi arte clari volumina composita extant, cum sollicitus ex urbe Roma, præcepta pro se mitteret. Illum solum mortaliū viginti duabus linguis locutum certum est, nec de subjectis gentibus ullum hominem per interpretem appellatum ab eo annis LVI. quibus regnavit. Is ergo in reliqua ingenii ma-*

Uu 2

gnitu-

a) Ezech. Spanhem, T. I. Operis de usu numismatum p. 483. Vide etiam Thom. Crenium parte VII. animadvert. p. 224.

b) De hujus scriptis supra pag. 91.

guicudine, medicina peculiariter cariosus, & ab hominibus subiecta, quæ
 fuere pars magna terrarum, singula exquirens, scrinium commendatio-
 num harum & exemplaria, effectusque in arcanis suis reliquit. Pompo-
 jus autem omni regia præda potitus, transferre ea sermone nostro liber-
 cum suum Lænum, Grammaticæ artis doctissimum, jussit: vitæque im-
 profuit non minus, quam reipubl. victoria illa. Ejus est nobilissimum il-
 lud Antidotum c) ab Mithridate nuncupatum, quod quotidie su-
 mendo Rex ille dicitur adversus venenorum pericula tutum corpus
 suum reddidisse, ut tradit Celsus lib. v. c. xxiii. Plin. xxiii. 8. &
 xxv. 2. & Galenus lib. de commoditatibus Theriacæ ad Cæsarem.
 Justinus xxxvii. 2. *Venenum metuens, antidota sapius bibit, & in-
 se adversus infidias exquisitis tutioribus remediis stagnavit, ut ne vo-
 lens quidem senex veneno mori potuerit.* Itaque ut narrat Dio xxxvi.
 p. 35. & Florus III. 5. *male tentatum veneno spiritum, ferro expulit,*
exorato ut ab eo interficeretur Germano duce, nomine Bisloco
ut vocant Galeni Codices lib. de theriaca ad Pisonem T. II. p. 468.
vel ut Appiani, Mithridatico p. 248. Bitato seu Bituto. Omnes
 mortales ætatis suæ edendo & bibendo superasse, atque ideo Bac-
 chi nomen Mithridati tributum à Trallianis, tradiderunt quidam
 apud Plutarchum primo symposiaco c. 6. qui tamen alteram ad-
 ditionem, veriorem fortassis, ac probatam etiam elegantissimo
 Mureto lib. i. Var. Lect. c. ii. Mithridatia *Φάρμακα* memo-
 rat idem Galenus *τῶν ἔργων* lib. vii. c. ii. T. ii. p. 263. 307. &
 alibi sæpe.

Minb, Rasi Continentis lib. ix. cap. i. sed credo mendum esse, & legi de-
 bere Misih, de quo diximus.

Manaseus, *Μανασεύς*, *Μανασῆς* Galeno. T. ii. p. 317. 325. 327. 408. 409.
 methodicus Tom. iv. pag. 42. 373. vide supra Manaseus.

Manason, Galeno Pharmacorum localium lib. vii. c. ii. & lib. viii. cap.
 vii. in fin.

Mnemon Sidetes qui libro tertio Hippocratis de morbis epidemicis nonnul-
 la addidit. Vide infra in Pamphylio.

Mnesicles, Plinio lib. xx. cap. xviii. in fin. & alibi sæpe citatus. In codi-
 cibus MSS. notante Harduino & apud Priscianum *Mnesides*.

Mne-

e) Mithridatium, de quo Jo. Henrici Meibomii Diss. & Matthiolus in Epistolis pag. 215.
 ut alios jam omitam.

Mnesidemus, Dioscoridi lib. IV. cap. LIX. aut ut alii secant LXVIII. quo de papavere sativo tractat.

Mnesibheus Atheniensis, medicus Dogmaticus cujus meminit Galenus lib. I. & VII. methodi, & in Introductione, sive medico, si ejus est, & alibi saepe, e) praesertim in lib. I. de Ratione curandi ad Glauconem, non multo post princip. ubi ita de eo loquitur, quod cum in omnibus aliis quæ ad artem pertinent, non mediocriter eruditus esset, tum in exercenda arte, quantum via ac ratione licet, nulli peritia secundus. Meminit etiam Athenæus, qui eum pluribus locis citat ex lib. περὶ ἐδεσμάτων, sive ut Galenus T. IV. edit. Basil. pag. 334. περὶ ἐδεσμάτων, de Eduliis: & Epistolam περὶ κωθωνισμῶν, de ebrietate, Athenæus lib. XI. p. 483. Atq; de facultatibus alimentorum, Oribasius I. 67. Laudat & παθολογικὸν Galenus T. 2. edit. Paris. p. 279. Anatomica id. T. V. edit. Basil. p. 21. & Pausanias in Atticis, cap. 37. p. 90. ubi illum medicina excelluisse, dicit. Is, ut ferunt, nunquam inebriari permisit, sed paucis tantum diebus hilarescere.

Mnesibheus Cyzicenus. Oribas. IV. 4.

Mnestheus, sive Mnestus (utrunque enim reperio) qui de Coronis scriptus. Nam & in his, ut alibi diximus, est aliqua valetudinis portio, ex Plinio lib. XXI. cap. III. Hunc, aut alium ejus nominis citat Gellius lib. XII. c. xxx. eodemque ult. & Plutarchus in libro de causis naturalibus c. xxvi.

Molpis inter eos qui Chirurgica scripsere laudatur à Galeno in Hippocratem περὶ ἀρθρῶν libro quarto, T. V. edit. Basil. p. 653. cum Diocle, Evenore, Nymphodoro, Nileo, Philotimo. Μολπιδία, T. XII. edit. Paris. p. 478.

Monteus cui liber secretorum inscribitur sub Galeni nomine T. X. edit. Paris. p. 549.

Monus, Aetio Quaternion. II. Serm. III. cap. XLII. & cap. CX.

Morsimus Atheniensis, tragicus frigidus & medicus ocularius parum probatus. Suid. in Μόρσιμῳ, Hesych. in κλύμενῳ.

Moschion, f) aut ut alii vitiose vocant, *Mischion*, nisi alter sit, qui Græce

Uu 3

e) Vide indicem scriptorum à Galeno laudatorum T. IV. hujus Bibl. p. 580.

f) Moschion diminutivum à μόσχῳ, ut Ἐλαφίαν, Ταυρίαν, Αἰλῦρίαν, Γρυλλίαν, Μελισσίαν, Γλαυκίαν, Ἰερακίαν, Ἀκανθίαν. Reines. p. 619. ad Inscriptiones veteres.

ce scripsit de mulierum affectibus: & à Galeno citatur in medicamentis secundum genera, T. II. p. 259. 339. 340. 357. 391. præsertim ejus κοσμητικὸν T. II. p. 258. lib. I. c. I. & κτ̃ π̃πυς, lib. I. c. item I. & lib. IV. c. VII. ubi eum vocat γνῶριμον, familiarem: & lib. VII. c. II. Aetio Quatern. IV. c. XIII. Fuitque illi cognomen ἀποδοτὴς sive Correctoris, quod quædam Asclepiadis scripta corrigeret, ut dicit idem Galenus lib. IV. De differentiis pulsuum T. III. p. 51. Hic quoque aut alius ejusdem nominis scripsit Græce unum de Raphano volumen ut tradit Plin. lib. XIX. c. V. vide infra, Theodorus Mufcienus, & quæ de Moschione Græco Gynæciorum scriptore, aliisque hujus nominis dixi Vol. XI. hujus Bibl. p. 702. sqq.

Moschion alter, ut puto, memoratus Plutarcho Problematon Symposiacion Decade tertia, c. X.

Moschus, nisi idem cum priore, Cornelio Celso citatus lib. V. cap. XXI. IX. atque etiam Galeno in medicamentis κτ̃ π̃πυς, libr. I. cap. I. & lib. IV. c. I. IX.

Mosases, Galeno in iisdem libris.

Moses Propheta magnus & Reip. Hebrææ conditor, S. Chrysostomus etiam medicus, de cujus medica & chemica scientia interpretes ad Exod. XV. 25. xxxi. 20. Deut. IX. 21. & quæ pridem notavi in Codice pseudepigrapho Veteris Testamenti p. 864. sqq. & quæ de scriptis Chemicis tributis Mariæ, sorori Moysis p. 869. Galenum Moysis physiologiæ insultantem & nimis angustos limites Divinæ potentia, perinde ut imbellis hominis alicujus viribus ausum ponere, bene confutat Moses alter, de quo mox, Maimonides aphorismo ultimo.

Moses Maimonides à Patria Cordubensis, à loco in quo commoratus est Ægyptius, inter Judæos celeberrimus, de quo Joannes Leo Africanus cap. 28. supra p. 296. Ejus *regimen sanitatis* seu de conservanda valetudine inscribitur etiam *potens* Jacob ex Genes. XLIX. 24. Vide Hottingeri smegma Orientale p. 39. & de hoc aliisque medicis scriptis Maimonidis Julium Bartoloccium Tom. IV. pag. 107. seqq. & Venerandum Wolfium nostrum T. I. Bibl. Hebrææ p. 863. sqq. Ejus *aphorismi* ex Galeno selecti digestique per sectiones. XXIV. prodierunt nescio quo interprete Latine Basil. 1579. 8. additis aphorismis Joannis Damasceni ad Filium.

Nuga.

Mugaribus Granatenfis, cujus chymica cantica & mammaluci Damasceni in ea commentarios sed canticis ipsis obscuriores memorat Leo Afer in descriptione Africæ, ubi de Feffa urbe.

Mubamed aben Isaac, Judæus, cujus de re medica liber Toleti A. C. 1265. compositus fuit MS. in Bibl. Escorialensi.

Mubamed aben Cacim, *aben Adams el Gafique*, liber medicus scriptus Malacæ A. C. 1413. in eadem Bibl.

Mutiasus discipulus, Rasi lib. 1x. Continentis c. vi.

Mundinus Bononiensis, citatus Guido Gaulioco.

Mundinus de Lentiis, Florentinus, cujus expositionem habemus in Canones universales Mesue, & librum Anatomix, editum Papiæ 1478. fol. ac deinde sæpius. Hanc Anatomiam Bononiensi alii tribuunt, non ut Tiraquellus Florentino, ajuntque vixisse circa A. C. 1305.

Mundinus de Foro Julio, cujus Synonyma medica MS. habuit Jo. Georgius Schenckius scriptor Bibliothecæ iatricæ.

Mundinus unus ex superioribus, citatus in tabulis sive tacuinis Helluchasem.

Musa, vide Antonius Musa. Ex ejus posteris videtur, adquam spectat Inscriptio vetus apud Reinesium pag. 633. Θ. Κ. ΑΝΤΩΝΕΙΑ ΜΟΥΣΑ ΚΑΙ Μ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΣ ΑΛΚΜΑΝ ΦΙΛΟΣΟΦ. ΣΤΟΙΚΟΣ ΑΝΕΘ. Π. Τ. ΑΤΤ. ΚΑΙΣ. Μ. ΑΝΤΩΝΙΩ ΓΟΡΑΙΑΝΩ ΤΕ ΚΑΙ ΠΟΜΠΗΑΝΩ ΚΙΟΤΙΚΑ. ΚΟΣ.

Musca Rasi libri 1. Continentis cap. 1.

Muscia, sive *Musya*, citatus in eo libro cap. vi. & lib. 11. cap. 1. non semel, & in Tacuinis Helluchasem.

Museric.

Musens poetæ. vide supra, in Hesiodo.

Masonius de molorum foetibus. Vide V. C. J. Gottlieb Krausens umständl. Bücher-Historie p. 199.

Musagnachil, Israëlita, Avicennæ libro quinto tract. 111. citatus, vide supra, Israëlita.

Mycon sive *Myccan*, vide supra, Micton.

Myron, Cornelio Celso lib. v. ad finem ejus lib.

ὁ ἄνθρωπος τῆς Μυρίας ἰατρικῆς. Galen. T. 11. p. 139.

Nasca-

N.

Nascarius.

Naucratis, Galeno Pharmacorum localium lib. iv. cap. vii. nomen patriæ, non medici. Naucratis fuere Athenæus, cujus habemus Dipnosophistica: Niloxenus de quo Plutarchus, convivio septem sapientum: Charon scriptor Ægyptiacorum, Philarchus, alique.

Naumachius præceptor Philagrii, de quo postea.

Neapolita, Galeno lib. iv. & vii. medicamentorum *νεπολίτης*, & *νεπολίτης*, lib. iv. cap. vii. & lib. vii. cap. iv. T. ii. p. 253. 268. 283. 386. 404. 405. 410. 417. 419. & Paulo Æginetæ lib. iii. c. xxi. Videtur Cajus intelligi, de quo supra.

Nearchus Galeno *νεαρχος* lib. viii. cap. vii. T. ii. p. 287.

Nebros Cous, ex genere Asclepiadarum summus & optimus Græcorum medicorum, ut scribit Theffalus Hippocratis filius in oratione quam in Senatu Atheniensi dixit, cum patriæ excidium deprecaretur, quæ posita est inter opera Hippocratis. T. ii. edit. Lindenianæ pag. 940.

Necepsus, sive *Necbisus*, sive *Nisbisus*, vel *Nicbisus*, vel denique *Necepsus*, (hæc enim omnia leguntur) Ægypti rex citatus ab Aetio Tetrabibl. i. Serm. i. quo loco de Anthemi, sive Chamæmelo differit, & iterum ejusdem Tetrab. Serm. ii. cap. xix. & xxxv. ubi eum Regem appellat, & iterum cap. xlvii. & Tetrab. ii. Serm. ii. cap. xcii. & Tetrab. iv. Serm. iv. cap. xii. Et hic quoque magicæ artis peritus fuit, teste Eusebio chronographo. Et hujus item mentionem facit in apotelesmaticis Manetho, & Velsius Valens Antiochenus, in libris quos inscripsit *ἀνθολογίας* ut dixi lib. iii. hujus Bibl. c. xx. & Galenus libro simplicium pharmacorum ix. ubi de Jaspide viridi tractat, eumque citat ex libro vi. atque x. & Julius Firmicus lib. Astronomicon iv. cap. xvi. ubi & eundem vocat Ægypti justissimum imperatorem: & illum quoq; dicit fuisse optimum astronomum, omniaque vitia & valetudines collegisse: atque omnium ægritudinum medelas divinæ rationis magisteriis adinvenisse. Et lib. i. c. iii. ad fin. ubi illum divinum vocat. Et Ausonius ad Ponticum Paulinum epistola iv.

Quique magos docuit mysteria vana Necepsus.

Et

Et is forte est, quem Chenephren vocat Artabanus, apud Euseb. 1x. 27. præparat. Evangel. p. 434. illum scilicet Ægyptiorum Regem, qui Moſen conjecerit in carcerem, quod conaretur liberare populum ab Ægypto.

Nileus, Paulo Æginetæ lib. 111. cap. xxxvii. qui forte est Nileus, de quo infra.

Nemefius, de cujus lib. de natura hominis Vol. VII. hujus Bibl. p. 549.

Neocles Æliano memoratus lib. xvi. Animalium, cap. xv. quo loco de rubeta rana loquitur.

Neoptolemus μελιτρυγικῶν scriptor, de ratione conficiendæ servandique mellis, laudatus Plinio indice libri xi.

Neronem quoque ut Medicum citat Paulus Ægineta lib. vii. cap. xvii. & Plinius Valerianus lib. rei medicæ 1. c. xxix. quem non temere possumus conjicere fuisse illum Imperatorem, illaudatissimum quidem illum, sed apprime tamen doctum, ut videre licet ex Suetonio & aliis scriptoribus. Vix enim de alio quopiam Nerone docto comperies, nisi & de Tiberio illo intelligas, qui & ipse Nero dictus est, ut tradit Suetonius. Neronianum Oxyporium describit Marcellus Medicus, Medicamentorum c. xx.

Nicander Colophonius, de quo abunde dixi lib. 111. hujus Bibl. cap. xxvi. De illo adiri potest etiam Lambecius lib. 11. de Bibl. Vindob. pag. 565. seq. Citatur Nicander à Galeno T. 1. p. 262. T. 11. p. 125. 137. T. 111. p. 269. T. v. p. 618. & aliis in locis. Nicandri theriaca olim imitatus latinus Poëta Æmilius Macer in libris theriaca de quibus Quintilianus. *Eugenii* (an *Eutecni*) Sophistæ paraphrasis Græca in Nicandri Theriaca & Alexipharmaca fuit MS. in Bibl. Escorialensi. Theriaca carmine Latino reddita & scholiis explanata etiam à *Petro Jacobo Estève* Hispano, Valentia 1550. Ex *Jacobi Grevini* (qui Gallice etiam interpretatus est) Latina Metaphrasi, loca affert Jo. Rhodius ad Scribonium Largum p. 269. 274. Italico carmine expressa Alexipharmaca à Viro eruditissimo humanissimoque *Antonio Maria Salvinio*, didici ex Diario eruditorum Italiae T. xiv. p. 132.

Nicander Thyatirenus quem à Colophonio non esse distinguendum conjicies è Stephano Byz. in *Θυσιαγωγ.*

Nicander simpliciter citatus Cælio Aureliano lib. Chronion 1. cap. 1v. Paulo Æginetæ, sive ille est, quod facile crediderim, sive alius.

Xx

Alius

Alius certe Martius Fonteius Nicander Medicus in veteri Inscript. Romana apud Sponium p. 142. Misc. eruditæ Antiqu. & Fabrettum p. 6.

Nicephorus Blemmida, cujus sunt Canones de Urinis, Maximo Planudi ab aliis tributi.

Niceratus, qui de herbis scripsit, teste Dioscoride in præfatione, & Epiphanio Cyprio statim post initium lib. 1. adversus hæreses. Citaturque hic Asclepiadis sectator Galeno in Medicamentis secundum locos lib. 111. cap. 1. & lib. VII. cap. 14. & cap. VI. & alibi sæpe, T. 11. p. 270. 272. 283. 291. & Cælio Aureliano lib. Chronion 11. cap. V. ex lib. de Catalepsi. Niceratus, quisquis est, memoratur Plinio in Nomenclatura authorum, lib. XXXI. cap. 11.

Nicetes, Galeno medicamentorum secundum locos lib. 14. c. VII.

Nicetas ἱατρὸς βασιλέως ad quem epistola Theophylacti quinquagesima quinta. Idem fortasse Nicetas qui Chirurgorum Græcorum collectionem digessit, de qua dixi Vol. XII. hujus Bibl. p. 778. sq.

Nicias, sive **Niceas** Mallotes laudatur à Plutarcho in parallelis p. 308. ἐν πρῶτῳ τοῦ δὲ ὕδατος de gemmis, eidem lib. de fluviis p. 1161. & Stobæo florileg. p. 540.

Nicias Solensis, perfidus ille Pyrrhi regis Epirotarum medicus, Claudio Quadrigario apud Gellium III. 8. & Zonaræ: aliis **Cineas** ut **Ælianus** XII. 33. Var. Hist. Sed Valerio Max. VI. 51. & Ammiano Marcelino XXX. 1. **Timochares** sive **Demochares**.

Nicias alter Nicopolita, apud Plutarchum Problematon Symposiacum VII. c. 1.

Nicodemus, Galeno lib. 14. Pharm. localium c. VII. Mesue in Antidotis non semel. Videtur corruptum pro Nicomede, de quo infra.

Nicolaus Alexandrinus, qui librum edidit de compositione medicamentorum particularium, Latinitate donatum à Nicolao Rhegino & plenius à Leonardo Fuchsio. Hic est Nicolaus quem **Myrepsus** vulgo appellant, & de quo dixi uberius in hoc ipso Volumine, supra pag. 4. sqq. Constat autem opus quod sub hujus nomine Latine (Græce enim nondum prodiit) habemus, ex magno, dynamero alphabetico Nicolai, quod laudat **Ætius** x. 27. & ex aliis longe junioris scriptoris observationibus, qui **Christianus** post **Ætium** & **Mesuen** Arabem vixit (uterque enim ab eo allegatur) & doses, synonyma, succedaneas medicinas &c. aliaque adjunxit. Alios vetustior Nicolaus sive **Νικόλαος** quem simpliciter citant Gale-

MUS

nus lib. v. & lib. vii. medicamentorum *lib. vii. T. II. pag. 387, 412.* & Paulus Aegineta lib. iv. c. xxxvii. & lib. vii. c. xvii. & cujus Nicolai emplastrum refert Nicolaus Myrepsus x. 143.

Nicolaus Ancon quem temporis sui scriptorem inter Medicos laudat Tiraquellus.

Nicolaus Callicles, Archiater, ad quem extant Theophylacti Epistolæ.

Nicolaus Ferrariensis, non diversus ut opinor à Leonicensi de quo mox.

Nicolaus Judocus Venetus.

Nicolaus Leonicensus, Vincentinus, qui cum per sexaginta annos medicinam Ferrariæ docuisset, ibi diem obiit An. 1524. ætatis sexto, & nonagesimo, rogatusque quonam arcano medico uteretur, ut tanto cum corporis & animi vigore, etiam nullo ciborum habito delectu senectutis molestias effugeret, *vividum, inquit, ingenium perpetua vita innocentia, salubre vero corpus hilari frugalitate presidio facile tuemur.* Hujus extant libri de Plinii & aliorum in medicina erroribus, nec non Commentarii in Galenum, & illius multorum operum translationes, & alia multa opera elegantissima & doctissima. Is primus si Tiraquellum audimus post hominum memoriam docuit medicinam latine loqui.

Nicolaus Leoniscus Thomæus, qui lib. iii. edidit de varia Historia, & Latine vertit libr. Galeni cui titulus est, Documentum de puero epileptico.

Nicolaus Machelus, Mutinensis, qui commentarios Galeni in 1. librum Hippocratis de morbis vulgaribus, & Rasis librum de pestilentia è Græco Latine reddidit.

Nicolaus Massa Venetus, cujus sunt libri de febre pestilentiali, petechiis, & morbillis, de morbo Neapolitano.

Nicolaus Myrepsus, ὁ μυρεψός, magni dynameri scriptor, vide Cangii glossarium Græcum in voce *δυναμειον*, & quæ supra in Nicolao Alexandrino.

Nicolaus Niculus, Florentinus, Pogii familiaris, Philelphi contra inimicus, qui librum Sermonum in hac arte mira ubertate composuit, in quo universalem medicinam in unum veluti corpus coniecit, quod apud Græcos Oribasius fecit. Illam gravissimæ authoritatis medicum vocat Leonicensus in libro de Serpentinibus.

Nicolaus Poll, Cæsaris medicus, cujus est liber de cura morbi Gallici.

Nicolaus Præpositus, cujus est Dispensatorium ad aromatics, ex Nicolao Myrepsio excerptum. *ut dixi supra p. 6.*

Nicolaus Quintus Papa ab A. C. 1447. ad 1457. Bartholomæi Parentucelli Physici sive Medici filius, arte & professione medicus etiam ipse ut omnium scriptorum ejus tempestatis testimonio ait se tradere Tiraquellus p. 274. Nicolaum autem Papam, cujus salem purgatorium memorat Nicolaus Myrepsus Sect. 2. cap. 1x. oportet fuisse ex prioribus aliquem.

Nicolaus de Regio, sive Regino Calaber, qui primum maximam operum Galeni partem in Latinum traduxit non admodum eleganter, ut ejus tempora ferebant, sed fidehiter tamen, & Nicol. Myrepsi quædam. **Nicolaus Salernitanus**, cujus sunt duo Antidotaria, unum majus, alterum minus, impressis commendata, & quorum minore passim utuntur pharmacopola.

Nicolaus Salicetus, cujus in chirurgia librum habemus.

Nicolaus, aut ille Myrepsus, aut alius, & is quidem superior plerisque omnibus, utpote quem citat Rasis lib. Continentis xi. c. 1v.

Nicomachus Stagiritis Machaonis filius, Pausaniæ in Messen. mentoratus, cujus *ἱατρικῶν* libros sex, & unum Physicorum Suidas memorat.

Nicomachi alii duo medici à Suida recensiti, alter pater Aristotelis, alter filius, qui inter cætera sua opera scripsit Commentarios in Physicam patris, & sex Ethicorum libros ad Eudemum, qui & tempore Ciceronis extabant, ut ipse dicit lib. v. de fin. cap. v. Nicomachum autem, quisquis is fuit, citat Galenus medicamentorum secundum genera lib. v.

Nicomachus Smyrnæus Galen. T. 3. p. 204.

Nicomedes oculus. Vetus Inscript. apud Fulv. Ursinum p. 100. *Q. Golius Q. L. Nicomedes medicus Ocularius Six Vir Col. Jul. Fanestrii. Golia Q. L. Salvia uxor. Q. Golius Q. F. Pol. Fanester Filius, Velia Q. L. Prisca uxor. Ex testamento Fanestrii Filii.*

Nicomedes citatus Galeno lib. de compositione medicamentor. *Νικόμαχος* c. item 11. T. 11. p. 180. 184. Vide & supra Nicodemus.

Nicomedes Smyrnæus, de quo vetus Inscriptio Romæ, quam refert Sponius p. 131. Misc. eruditæ antiquitatis, ad Galieni Imperatoris eam referens tempora:

Θ. Κ.

Εὐδοκίμῳ ἰατρικῶν μαθητῶν συγγράμματα,

ὅς ἐν ἀρχῇ τοῦ βιβλίου ἐστὶν ἡ ἀρχὴ τοῦ χρόνου,

Πολλὰ ἔτι

Πολλὰς τε πάσας Φαρμάκας ἀνωδύνει
 Ἀνώδυον τὸ σῶμα τὸν ἔχει Θανάων.

Εὐφυχῶ Νικομήδης, ἔστις ἐκ ἡμῶν καὶ ἑταίρου, ἐκ οἰμὶ καὶ ὑλπιῶμαι, ζή-
 σας ἐπὶ μὲ καὶ ἡμέτερος πύ.

Ciprino posuere Nicomedi cognati,
 Qui in vitiis sum esset, optimus fuit Medicus
 Multosque remediis, dolorem sedantibus sanavit,
 Nunc corpus habet dolore vacuum, mortuus.

Bono animo sum Nicomedes, qui non eram & natus sum, esse desii & non
 contristor, vixi annos XLIV. & dies XXIII.

Idem Romæ eruta basis statuæ votivæ, Æsculapio à Nicomede conse-
 cratæ: ex vicinia thermarum Trajani. τῷ σωτῆρι Ἀσκληπιῷ σῶ-
 σεα καὶ χαριστέα Νικομήδης ἰατρός.

τὴν παιδὸς καλλίστην εἰκὼ πάντε Θεοῖο
 Παῖαν® κύρυ ματρὸς ἀπαρτιβύχ,
 Δαιδαλείων μερόπεσιν ἐμήσαο Σειοβήθε
 Εὐπαλάμῃ σοφίης, μενᾶμα καὶ ἰσομένεις.
 Θῆκε δ' ὁμῶνύτων τε κακῶν ζῶαγμα Νικο-
 μήδης καὶ χειρῶν δαῖγμα παλαιγενέων.

Æsculapio Servatori donaria pro salute restituta gratiarumque actionem Ni-
 comedes offert Medicus.

Pulcherrimam hanc imaginem pueri Dei
 Paanis (Apollinis) filii ex matre qua cito peperit,
 Adornans mortalibus effinxisti. Scioboëtæ *)
 Artificioσα scientiᾷ tua monumentum etiam posueris.
 Posuit autem Nicomedes, ut esset simul liberationis precium, à
 malis morbis
 Es manuum specimen antiquarum.

Et in altera facie: τῷ βασιλεῖ Ἀσκληπιῷ σῶσεα καὶ χαριστέα Νικομή-
 δης Σμορνᾶ® ἰατρός.

XK 3

Οῶν

*) Sculptoris nomen.

Οἷον ἐραιώσαντο νέον ἔχον Εἰλεΐθυσαι
 Ἐκ φλεγύς κύρης Φοῖβη ἀπειρεκέμνη,
 τοῖόν τι Παιῖαν Ἀσκληπιὸς Σοισβόηθ' ὦ
 Χειρὸς ἄγαλμ' ἀγαθῆς πύκεν εἰς πρᾶπισιν,
 Νηῶ δ' ἐν τῷδε ζῶάχρῳ θῆκεν ἄρῳθαι
 Πολλάκι σᾶς βελαῖς νῆστον αἰλουάμην.
 Σὲς θερράπων εὐχῆς ὀλίγαν δέσιν οἶα θεοῖσιν
 Ἄνδρες ἐφημέριοι τῶν δὲ φέρσσι χάρην.

Regi Esculapio pro Salute gratiarumque actione, Nicomedes Smyrnaeus Medicus (consecrat.)

*Qualem obstetricata sunt recens natum Ilisbya
 Ex Phlegya filia, Phæboque intonso:
 Talem tibi Pater Esculapie Scirobœœbus
 Manu erudita statuam industrie sculpsit.
 Hoc autem in templo pro mercede salutis posuit conspiciendam,
 Tuus saepe consiliis expulso morbo:
 Tuus Cliens tenue pro voto donum, qualia Diis
 Viri mortales horum gratia offerunt.*

Nicon, Sexti Fadii præceptor, cujus librum περὶ πολυφαγίας, id est de edacitate memorat Cicero ad Trebatium lib. epistolarum vi i. epist. xx. incip. *Amabilior*. Huic, aut alium ejus nominis citat Cornelius Celsus lib. v. cap. xi ix. quanquam nonnulli ibi Micon legunt. Pater quoque Galeni Nicon appellatus est, quem Philosophiæ & Mathematicarum disciplinarum, litterarumque elegantiorum peritum filius testatur, x. de simplic. medic. & i. γένη T. ii. p. 321. Vide & Tzetzam Chiliad xi i. vers. 10. sq.

Nicon, sive ille, sive alius antiquissimus medicinæ author ab interprete Nicandri in Theriacis citatus.

Nicostatus, Galeno lib. i. ex. Pharmacorum localium c. ii. & lib. ix. cap. iv. & lib. vii. τῶν κατὰ γένη, c. v. & vi. T. ii. p. 276. 299. 302. 303. 412. & lib. ii. Antidotorum: & Aetio citatus, qui Anticyræ meretrici hellebori vim magnam moriens dicitur reliquisse, teste Antiphane lib. de meretricibus apud Athenæum xi i. p. 586. Isolæ

Isolæ in ædibus presbyteri in vase rotundo & longo, teste Reinesio classe
 XI. 8. Inscript. p. 68. *Q. Clodius Q. L. Niger medicus ocularius,*
sibi & Q. Clodio Q. L. Salvio Patreno.

Niger, vide *Peeronius Niger*, & *Sextius Niger*. Nigrum autem simpliciter
 citat Galen. lib. vi. Simplicium c. 1. & lib. Antidotorum 1. Cœli-
 us Aurelianus lib. Oxeon 111. c. xvi. ubi illum vocat amicum Tul-
 lii Bassi, & Galenus lib. Simplicium vi. in præfatione.

Domitius Nigrinus Galen. T. 2. p. 417.

Νελεύς, *Nileus*, Cornelio Celfo, Galeno T. 2. p. 182. 183. & T. v. pag.
 653. ubi male *ἡλεύς* pro *Νελεύς*, Paulo & Aetio citatus & Oriba-
 sio de machinamentis. Vide Neleus.

Nilus etiam Galeno T. 2. p. 222. 283. 292. Paulo, lib. vii. c. xlix. &
 Aetio sæpe citatus, nisi idem sit cum præcedente.

Demetrius Nomachlomus cujus manu An. C. 1339. exarata Græce scripta
 Oribasii, Nicolai Myrepsi & aliorum in Bibl. Regis Christianissimi
 n. 2703. Vide celeberrimi Montfauoni Palæographiam Græcam
 p. 70.

Nomisianus infra in Numisiano.

Nonus de quo dixi Volum. XII. Bibl. p. 685. seq.

Nocherus medicus Doctor, cujus hymnum qui incipit *Refector aterni metuenda*
saeculi edidit Henricus Canisius inter varia poemata antiqua mona-
 sterii S. Galli T. v. part. 2. Antiquarum Lect. & novæ edit. T. 15,
 part. 3. p. 210. & T. xxvii. Bibl. Patrum edit. Lugd. p. 516.

Numenius, Celfo lib. v. citatus c. xlix. & c. xxi. Hujusque librum The-
 riacum laudant Scholia in Nicandrum. Numenium Heracleotem
 hunc Dieuchis discipulum fuisse scribit Athenæus libr. 1. Dipnoso-
 phistarum, ut in Dieuche diximus.

Numisianus, aut ut alii vocant, *Nomisianus* Corinthius, unus ex præ-
 ceptoribus Galeni, ut ipse Galen. dicit post prin. *ανατομικῶν ἐγχειρη-
 σιῶν*, id est, Anatomicarum administrationum. Et de eo quoque
 loquitur in Commentariis Hippocratis de natura hominis, ubi &
 illum Heracleum vocat, dicitque etiam Pelopen, alium ex suis
 præceptoribus fuisse discipulum illius T. v. p. 21. Et ejus item me-
 morat lib. v. Aphorismorum Hippocratis. T. v. p. 293. Vide & T.
 iv. p. 370.

Numius Aetio citatus Serm. xlii. c. xx.

Nymphodorus, aut ut alii vocant, *Nymphodotus*, Cornelio Celfo lib. iix. c.

xx. Plinio lib. xxxiii. xxxiv. & xxxv. Galeno lib. vi. medicamentorum secundum genera. Aetio Tetrab. iii. Sermon. i. cap. xlv. & xlix. & Paulo Aegineta lib. vii. c. xii. citatus, nec non Oribasio de machinamentis.

O.

Obes, Rasi lib. iix. Continentis c. i. & lib. ix. c. iv. ex Antidotario.

Octavius Horatianus discipulus Vindiciani, de quo suo loco. Hujus extant lib. iv. rerum medicarum, in quorum postremo post princip. meminit illius sui praeceptoris. Illos tamen libros non hujus esse, sed *Theodori Prisciani* tradit Gregorius Gyraldus historiae poetarum dial. vii. quo de Menandro differit. Quisquis autem is est, suum citat primum Phænomenon in ii. parte lib. ii. c. vii. Plura de illo ejusque editionibus dixi in Bibl. Latina.

Ocyroe, Chironis filia Ovid. ii. Metamorph. 636. seq.

Odus de Odis Patavinus, cujus sunt libri de coenæ & prandii portione.

Oenone ab Apolline artem medicam edocta. Ovid. Herojd. quinta v. 145. sq.

Olympiacus, sive *Olympicus* Milesius, quem Galenus in Introductione, sive Medico ponit inter methodicos. T. 4. p. 373.

Olympiades Thebanus Plinio citatus lib. xx. c. xxi. & Galeno lib. iv. de differentiis pulsuum.

Olympias Thebana, Plin. hist. naturali & Plinius Valerianus iv. 5.

Olympicus, sive ille *Olympiacus* sive alius, quem nugacem appellat Galenus lib. i. Therapeutica. Præceptor Apollonii Cyprii, methodicus, id T. iv. p. 43. 45. 46.

Olympionicus, Galeno in medicamentis secundum locos lib. iv. c. vii. & Aetio citatus Tetrabibli. i. Sermon. iv. c. cii.

Olympius, Galeno Pharmacorum focalium ix. c. iiii. T. ii. p. 296.

Olympius collega Octavii Horatiani, ut ipse Horatianus dicit in præfatione lib. i. rerum medicarum.

Olympus Sophista, Aetio Quaternionis iii. Sermon. iii. c. xix.

Olympus medicus Cleopatraz familiaris, apud Plutarchum in Antonio, p. 953. sive ille, sive alius. Alterum autem horum, aut alium citat simpliciter Galenus in medicamentis secundum locos. Alius etiam de quo infra in Tauranio.

Omais Benamiz, qui *Omais Benjamin* citatur Arabibus.

Omais,

Onan, sive *Onen*, Rasilib. III. Continentis cap. III. non semel, ubi citatur ex lib. de electionibus.

Onasim, Serapioni Simplicium c. cxxxvi.

Onesidemus, Galeno in medicamentis secundum locos lib. x. c. i. non semel. T. II. p. 306.

Onetrus, sive *Oneter* ibid, lib. VII. ad fin. T. II. p. 273.

Ophilius, Plinio lib. XXIIX. c. IV.

Ophionicus Conchylax citatus à nonnullis ex libris Herbarum. Sed Galenus in præfatione lib. VI. Simplicium medicamentorum ad fin. putat esse nomen supposititium.

Opion Plinio citatus lib. XX. c. V. & c. XXII. Alii Ophionem legunt.

Orestinus, Galeno in libris medicamentorum secundum locos lib. I. cap. I. T. II. p. 156.

Oribasius Sardianus, Juliani Imperatoris Archiater, qui septuaginta libros medicinæ, ἐν ταῖς συναγωγαῖς ἱατρικαῖς, ad Julianum ipsum, eorumque epitomen in libris IX. ad Eustathium filium composuit. In tanto autem honore apud eundem Julianum fuit, ut ab eo κομιστὴρ quæstor Constantinopolitanus factus sit, testibus Suida & Eunapio in lib. Sophistarum, qui & eum dicit invidia succedentium Imperatorum rebus suis spoliatum in exilium ad Barbaros missum, ubi tamen animo semper philosophico instructus fuit, tantaque apud eos gratia & opinione enituit, ut quasi pro Deo haberetur, placatisque tandem principibus rediit, & bona recuperavit. Hujus quoque nomine circumferuntur Commentarii in Aphorismos Hippocratis, quos vix illius esse crediderim. De eo ejusque ingenti συναγωγῶν opere est Epigramma in lib. IV. Anthologiæ hujusmodi, quod Græce à me productum alibi, sic vertit Lodoicus Jausserandus :

Juliani régis medicus celeberrimus hic est

Divus Oribasius, dignus honore coli :

Providus instar apii, veterum monumenta pererrans,

Ex varis unum nobile scripsit opus.

De Oribasio ejusque scriptis & editionibus abunde dixi Vol. IX. pag. 451. sqq. & Vol. XI. p. 640. seqq. In nomina & virtutes balnearum

Y y

Puteoli

Puteoli & Bajarum sicut in libro decimo Oribasii continentur, notæ Thomæ Reinesii MStæ memorantur in Clariss. Grævi Epistola ad Nic. Heinsium T. IV. sylloges Burmannianæ p. 357.

Origenes, sive *Origenias*, Galeno in libris medicamentorum secundum locos VII. C. II. & IV. & lib. IIX. C. III. T. 2. p. 264. 277.

Orion ὁ κλειστής qui comis pectendis suam addixit operam, Galen. κτ γέν. lib. VII. T. II. p. 240.

Ornocas.

Orpheus cognomento Theologus, qui περὶ συνθέτων θανάσιμων φαρμάκων de medicamentis compositis exitiosis ac mortiferis scripsit, apud Galenum in lib. II. Antidotorum. T. 2. p. 445. Idem primus omnium quos memoria novit de herbis aliqua curiosius prodidit, teste Plinio XXV. 2. qui eum quoque laudat XXV. 2. & XXIIX. 4. scripsit & νέων ἰάματα teste Pausania in Boeoticis, & libellum de γεννῆ, qui exstat, & *Physica*, nisi illa Brontini fuerint, ut visum Epigeni apud Clementem Alex. I. Strom. p. 331. Orpheum citat ex Strabone Alexander Trallianus lib. I. C. XV. Sed de Orpheo & scriptis illi tributis, diligentius dixi lib. I. hujus Bibl. cap. XIX.

Orphius, apud Galenum libro VII. medicamentorum κτ γέν., Tom. II. p. 419.

Osantus περὶ ἰππων ἰατρικῆς Galen. T. X. edit. Paris. p. 719.

Orus Rex Isidis filius, rex Ægypti quem medicinam edoctum à matre, multum hominibus tum per oracula tum per medelas attulisse utilitatis, tradit Diodorus Siculus lib. I. Vide quæ de Oro sive Horo dixi lib. I. hujus Bibl. C. 13.

Orus Mendesius junior, apud Galenum in lib. II. Antidotorum. T. II. p. 445.

Osiris Rex Ægypti, vide supra, Apis.

Osthanes, Dioscoridi lib. IV. C. XXXII. quò de Siderite tractat, & Alexandro Tralliano lib. I. cap. XV. Magica dictus scripsisse & Chemica. Vide quæ notavi lib. I. hujus Bibl. C. 14. & Vol. XII. p. 777. Apud Plinium, Osthanæ duo XXX. I.

Otho Brunfelsius, Maguntinus, cujus est Onomasticon medicinæ, & Catalogus, Theses sive loci communes totius medicinæ, Herbarum tomus tres, & alia pleraque opera.

Otho Siculus Galen. I. I. Pharmacorum κτ πρῶς cap. I. pag. 156. Aliis *Ortho*, vitiose ut opinor.

Paccius

P.

Paccius, sive **Pacius**, sive **Paccius Antiochus** Ophthalmicus, Galeno secundum genera lib. vii. T. ii. p. 218. 299. 412. & $\alpha\gamma' \beta\pi\alpha\varsigma$ lib. iv. c. vii. & lib. ix. cap. iv. ubi citatur ex *Colloclaneis* Scribonio Largo lib. compositionum medicamentorum c. xcvi. & c. clxvi. Aetio Quatern. ii. Sermon. iii. c. cix. & Marcello Burdegalensi, c. xx. post prin. ubi illum dicit decessisse paulo ante Tiberium Caesarem, & c. xxv. Philonidis Siculi auditor de quo infra.

Peon Deorum medicus, apud Homerum lib. iv. *Odyssæ*, & lib. v. *Iliad*, atque aliis in locis.

Patus de quo Lucianus in *Pseudomanti*, Alius de quo Vetus inscriptio apud Gruter. p. DCXXXIII. 4. *D. M. S. M. Casineio Pato Medico, Casineia Artemisia Coniux, cum quo vixit Ann. XXV. B. M. F.*

Pegasus, apud Procopium de bello Vandalorum. Vide **Pegasus**.

Paladius quisquis est citatus Ras lib. iv. *Continetis* c. i.

De **Palladio**, rei rusticæ scriptore dictum in Bibl. Latina.

Palamedes ex Græcorum ducibus ad Trojam solers in pestilentia contagio ab exercitu per tenuem dietam & motum concitatorem declinanda, ut innuit Philostratus in *Heroicis*.

Palladii item Medicæ artis fuisse doctam ac veluti præsidem aperte declarat Ovidius, dum monet medicos libare Palladi, quo medendi arte magis valeant. Ejus versus sunt lib. iii. *Fastorum*.

*Vos quoque Phæbe morbos qui pellitis arte,
Munera de vestris pauca referre Deæ.*

Nam & Plinius lib. xxiv. c. xix. eodemque ult. tradit **Minervam**, quæ ipsa **Pallas** est, reperisse **Argemonem** herbam. Et lib. seq. cap. xv. nisi hic de alia item herba loquatur, ab ea inventa. Sed & idem lib. xxii. cap. xvi. scribit vernulam **Periclis**, qui ex templi fastigio cecidisset, **Perdicio**, sive **Parthenio** herba sanatum, monstrata ipsi **Pericli** somnio à **Minerva**, quare **Parthenion** vocari coepta est. Ex quo *vyra* **Minerva** ab Atheniensibus culta, cujus statua in Acropoli ænea ab ipso **Pericle** posita est, ut tradit **Plutarchus** in vita illius, ubi etiam de illo somnio loquitur. Cujus itidem **Deæ** meminit **Lycurgus** orator in oratione *de iis qui in Asia*, **Pausanias** in *Atticis*, & **Harpocration**. Sed & eadem **Pæonia** dicta, veluti medica, cujus etiam meminit idem **Pausanias** eodem lib. *de iis qui in Asia*, id:

id est, servatrix apud Hefychium & eundem Pausaniam, unde & à Galeno aliisque antiquis medicis Sotera Pallas antidotus quædam est cognominata. *Hæstennus Timquellus* p. 408.

Pamphilianus ad quem de theriaca scripsit Galenus T. II. p. 469.

Pamphilus qui de herbis scripsit, ut tradit Epiphanius libro adversus hæreses I. statim post initium. Eumque citat Aetius, & Galenus T. II. p. 227. T. v. pag. 705. 706. lib. v. Medicamentorum secundum locos c. VII. ubi illum artem medicam exercuisse Romæ suo tempore dicit: & libr. VI. simplicium in præfatione, T. II. pag. 68. 69. 91. ubi eum dicit de herbis ex Alphabeti ordine scripsisse, nec abstinuisse à nugis superstitiosis Ægyptiorum & Babyloniorum, herbarum autem vires non expertum, sed cæteris qui ante se scripserant, fidem habuisse. Confer Lambecium II. p. 528. seqq. Svidæ est Grammaticus Alexandrinus ex Aristarchi schola. Idem testatur etiam scripsisse eis τὰ Νικάνδρου ἀνεξήγητα καὶ τὰ καλέσματα ὀπικά. leg. ὀφιακά ut recte Clariss. Kusterus.

Icon hujus Pamphili in veteri Codice Dioscoridis apud Lambecium Nes-seliumque & T. III. thesauri Antiquitatum Græcarum Gronoviani Ht. kk. Παμφίλιον medicamentum apud Galen. Tom. I. pag. 326. 338.

Pamphilus episcopus, quisquis is est, Aetio Tetrab. IV. Serm. IV. cap. CXXII.

Pamphilus Pharmacopola, id est, μυγμαπωλής, eo titulo citatus Gale-no lib. VII. secundum locos c. III. T. II. p. 266. & Aetio Tetrab. II. Serm. IV. c. XVI.

Pamphilus Amphipolita vel Sicyonius aut Nicopolita, Philosophus cognomen- to φιλοπράγματῶν quem γεωργικά βιβλία γ' libros exes de re rustica scripsisse Suidas testatur. Hic est qui laudatur in Græcis scriptoribus Geoponicis. Confer Lambecium II. p. 537. sq.

M. Albius Pamphilus Primilla L. Saxori & Primo L. Helicio Carissimus sibi fecit. Inscriptio vetus Romana apud Sponium in Miscellaneis eruditæ antiquitatis p. 141.

Pamphylius Medicus apud Galen. T. v. p. 411. intelligitur Mnemon ὁ δι- ορθωτής Sidetes ex Side Pamphyliæ. ἱατρὴ πινθ Παμφυλίας τὸ γέ- νος αὐτοῦ πόλεως Σιδωνίας. Κλεοφάντης αὐτὸν αἰρεῖσιν. Hic est antiquis- simus

simus ille Medicus, qui libro tertio epidemion Hippocratis dicitur nonnulla addidisse : ἔ Παμφυλὶς ΜνήμωνⓈ χαρὰκτῆρας vocat Galenus T. v. p. 431.

Panacea Æsculapii filia cujus Hippocrates in jurejurando meminit.

Panacius, supra in Erasistrato.

Pancius Lucensis.

Pantaleon Nicomediensis, qui Martyrium passus est sub Maximiano Imp.

Pantaleon Vercelleus, cujus sunt libri pilularum: Pilularium excusum

Papiae 1508. fol. Lugd. 1525. 4. & summa de confluentia lacti-
ciniorum, de butyro, de caseorum variarum gentium differentia
& facultatibus. Taurini 1477. fol.

τῷ ἱατρῷ ἔ βασιλείας τῷ Μιχαήλ Παντίχῃ Epistola Theophylacti 44.
73. 74. nisi παντίχης pro elogio est, non pro nomine. •

Panthemus Celso citatus lib. v. c. xlix.

Papias Laodiceus Autolycei medicus, Galeno lib. medicamentorum secun-
dum locos iv. c. lix. alius frater cui dicatus liber de virtute centau-
rea. T. xlii. edit. Paris. p. 1010.

Partbenium Nicæensem (de quo dixi lib. lli. c. xxvii. § 9.) nescio quo
auctore Medicis accenset & de herbis scripsisse ait Joannes Berni-
erius in Historia Chronologica Medica quam Gallice edidit p. 87.

Partbenius, cujus est dialogus de humani corporis sectione, excusus cum
Georgii Vallæ de re Medica.

Pasicrates, Galeno medicamentorum secundum locos lib. lix. cap. item
lix. & Oribasio de machinamentis. Pasicrates hic Smyræus,
Menodori Erasistratei frater, ipse quoque Erasistratus, ut
V. C. Richardus Mead pag. 69. probat ex numo in cujus al-
tera parte Hygeiæ caput laureatum, in altera sedens Medicus &
meditans cum libro in manu, adscriptis verbis Σμυρναίων, Πασι-
κράτης, adjectoque in eadem numi ara, duplici monogrammate
uno urbem Smyrnam, altero scholam Erasistrateam denotante. Est
apud eundem numus consimilis, in quo Medicus sedens, verum sive
illis monogrammatibus, adscripta tamen habens verba, Σμυρναίων, Μη-
τρόδωρⓈ Πασικράτης. In Inscriptione veteri Arcyana: Κεπίτω-
ν Πασικράτης, Πασικράτης καὶ ΜητρόδωρⓈ υἱὸν αὐτῶν. Apud Athe-
næum lib. li. p. 58. ΜητρόδωρⓈ ὁ Ἐρασιτρεάτης ἰατρίῃς ΦίλⓈ.

Pasinicus, ad quem Epistola S. Basilii cccLxxv.

Pasion, sive *Passion* (nam utrunque legitur, sed frequentius *Πασίων*) Galeno, T. II. p. 118. 135. 188. 202. 333. 352. T. IV. p. 98. 169. 191. 210. 218. Paulo Æginetæ, lib. VII. cap. XII. & Aetio.

Pasibemk in testamento Lyconis Troâdenfis laudatus apud Laertium lib. v. Sect. 72.

Paternianus, cui librum de simplicibus medic. Galenus dedicavit.

Patriarcha, qui transtulit quosdam libros Galeni in Arabicam linguam, ut dicit Rabbi Moyses Aphorismorum lib. xxiv. in pluribus locis.

Patroclus Achillis amicus, qui curat vulnus Euryphili apud Homerum xi. Iliados. Ab Achille edoctum artem medicam tradit Ælianus lib. II. c. xlix. hist. animal.

Paulinus Scythopolites, memoratus Porphyrio in vita Plotini Platonici.

Paulinus alter citatus Galeno medicamentorum secundum locos lib. IIX. c. IIX. Valerius Paulinus T. I r. p. 418.

Paulus Ægineta, qui amplissima scilicet Lxx. volumina Oribasii in compendium quoddam coegit, ut ipse testatur. De illo uberius dixi Vol. XII. p. 576. seq.

Paulus Alagenitus, Serapioni tract. VII. cap. ix. nisi sit Paulus Ægineta, cujus nomen sit corruptum apud Serapionem.

Paulus Græcus ex Medico Episcopus in Lusitania Emeritenfis. Vide Paulum Diaconum Emeritensem de vita Patrum Emeritensium cap. iv. in Aguirrii T. II. Concil. Hispan. p. 643.

Paulum quoque Apostolum medicinali arte usum tradit Divus Gregorius homilia iv. cum videlicet ad Timotheum scribens epistola I. cap. v. *Noli*, inquit, *ad huc aquam bibere, sed modico vino utere propter stomachum, & frequentes tuas infirmitates*. In quo quidem Paulus haud obscure medicum se esse professus est: sicuti etiam annotavit Tertullianus in libro de corona militis, & Isidorus vir omnino non contemnendus, lib. IV. Etymolog. cap. ix. eo testimonio comprobans, medicinæ curationem non esse spernendam. Sed & ipse Paulus potionem adinvenit, quæ ab eo potio sancti Pauli dicitur Nicolao, & Arnaldo in suo utrique antidotario. Et Galen. lib. Pharmacorum *Περὶ τῆς*, vii. cap. v. & Aëtius, Tetrab. II. Serm. IV. cap. LXV. memorant antidotum Paulinum ab ipso D. Paulo, ut verisimile est, *) compositum. Sed & Gilbertus Anglicus lib. VII. mor-

*) Parum quidem exploratum hoc esse videtur, non magis quam quod ajunt insulam, Me-

morborum, describit emplastrum Divorum Petri & Pauli ad sanandas plagas pectoris, epatis, splenis, renum, lumborum, nervorum, podagræ, & totius quoque corporis accommodatissimum, ut ipse dicit. Ex quo & tu intelligere potes, Divum quoque ~~Petrum~~ medicinæ non fuisse imperitum. Potuisset autem videri suspectum quod ipse Paulus 1. ad Corinth. xii. non semel inter apostolicis dotes recensuit donum sanationis, tanquam sua id causa dixisset, quia videlicet esset sanare peritus. Nisi ejus fides satis approbata fuisset à Deo optimo maximo, qui eum vas electionis appellat, Actorum ix. cap. *Hæc Tiraquellus p. 263.*

Paulus Bagellardus, cujus est liber de ægritudinibus infantium.

Paulus Jovius, qui de piscibus Romanis scripsit, quemque inter medicos celebres posuit Manardus epist. iii. lib. ix.

Pausanias Anchyti-filius cui Empedocles Philosophus suum de Natura opus versibus compositum inscripsit,

Παυσανία, σὺ δὲ κλυθὶ δαΐφρονι Ἀγχίτῃ υἱέ.

Pausania, Anchiti sapientiæ percipe fili.

De hoc est ejusdem Empedoclis epigramma, apud Laertium, i. ix. 61.

Παυσανίην ἡγετὸν ἐπώνυμον, Ἀγχίτῃ υἱὸν

φῶτ' Ἀσκληπιάδην πατρὶς ἔθρεψε Γέλα,

ὃς πολλὰς μογεροῖσι μαρμαριμένους καμάτοισι

φῶτας ἀπέτρεψε Περσεφόνης αἰδύτων.

Pausaniam Anchito genitum Phæbique nepotem,

Clarum aluit Medicum patria clausa Gela.

Qui multos diris homines languoribus agros

Eripuit furvis Persæphones thalamis.

Quod paucis immutatis reponitur in lib. i. xi. Epigrammaton Græcorum p. 348. ubi ἀδελον inscribitur, veluti incerti authoris. Vide & Suidam in ἀπνυς.

ΡΑΝ.

litam à Paulo Apostolo obtinuisse ut nullum animal venenatum in illa nascatur, ideo quod in eadem digitum ejus admordeus vipera excussa ab eo legitur [Actor XXVIII. Vide Thomam Massutium de vita Pauli Apostoli lib. XI, cap. 10.

Pausaniam illum, sive alterum, & ipsum medicum memorat Plutarchus in vita Alexandri, & Galenus lib. I. Therapeutica. T. IV. p. 35. Ad *Pausaniam* Medicum, Alexandri magni Epistola.

Paxamus, quem ex auctore Collectaneorum Geoponicorum lib. XII. c. XXXI. & alibi sæpe virium herbarum fuisse peritum cognoscimus.

Paxatas.

Pedius. Vide infra, *Secundus*.

Pegasus Laribensis Medicus, cujus mentio apud Procopium lib. II. de bello Vandalico. cap. XXIII.

Pelcus quem dicitur Chiron Centaurus medicinam docuisse.

Pelops Galeni præceptor, discipulus Numesiani. Galen. Commentar. II. lib. I. prorrhethici Hippocratis, & in libris Locorum affectorum, & alibi sæpe. Hic scripsit Anatomica & Commentarios in Aphorismos Hippocratis, ex quibus sæpe *) ab ipso Galeno laudatur. Hunc quoque citat Plin. lib. XXXI. c. V. & Paulus Ægineta lib. III. c. XX.

Periander Medicus inprimis celebratus, quem cum poetica & componendis carminibus sese dedisset, Archidamus Agesilai filius, τὴν δὲ ποίην, inquit, ὦ Περσέανδρος ἀντὶ χειρὸς ἰατρῆς κακὸς ποιητὴς καλεῖσθαι ὀπίσθυσ; *quid tandem Periander pro gratioso medico malum Poëta dici cupit?* Plutarch. in apophthegm. Lacon. p. 218.

Perigarius, Galeno lib. II. Antidotorum.

Perigenes, Galeno medicamentorum secundum locos lib. VII. c. II. & III. T. II. p. 260. 266.

Petinus, Galeno πῦρ lib. VII. c. II. T. II. pag. 264.

Petosisiris Rex Ægypti inter Medicos ponitur à Tiraquello, Astrologis cum Nechepso potius adscribendus quam Medicis, neque aliud docet Juvenalis satira VI. 575.

- - - *si prurit fractus ocelli*
Angulus, inspecta genasi collyria poscis.
Ægra licet jaceat, capiendo nulla videtur
Aptior hora cibo, nisi quam dederit Petosisiris.

Itaque & auctorem artis mathematices, hoc est Astrologiæ Peto-
sirin agnoscit vetus Ischoliastes Juvenalis. Sicut Astrologicam
ejusdem peritiam celebrant Manetho, Vettius Valens, Suidas.

Petrejus

*) Vide lib. IV. hujus Bibl. p. 582.

Petrojus sive *Petrojus*, apud Plinium indice lib. XIX. XX. XXI. Idem fortasse cum *Petricho*,

Petricus Πέτρικος, quem ex Ophiacis ὀφιακῆς citat Nicandri Interpres in Theophrasti p. 47. 50.

Petricus Plinio lib. XX. c. XXIV. et *Petricus*.

Petronas memoratus Erasistrato lib. I. de Febribus, & Galeno T. II. p. 357. & in Commentariis Hippocratis de victus ratione in morbis acutis lib. I.

Petronius Arbitrator medicis à Tiraquello accensetur quod extant pauca quædam scripta versibus Medico argumento affinia in fragmentis quæ ad *Petronium* referuntur.

Petronius Arbus, Galeno medicamentorum τῆ γένεως lib. V.

Petronius Diodorus vide supra, *Diodorus*.

M. *Petronius Herus*, in veteri Inscriptione Mediolanensi apud Grævum p. DCXXXIV. 3.

Petronius Niger, qui de herbis scripsit, ut dicit Dioscorides in præfatione, & Epiphanius Cyprius in prin. lib. I. Hierosol. Non audiendus Lambecius quilibet II. p. 549. contendit apud Galenum libr. VI. de composit. medicament. secundum Iohes. T. II. pag. 252. pro Περωνίος Μύσας legendum esse Αντωνίου Μύσας. Nam duorum distinctorum Medicorum sunt nomina *Petronii* Nigri, & *Antonii* *Musa*, commate distinguenda, ut lib. II. τῆ γένεως, T. II. p. 335. Εἰσὶ δὲ αὐτῶν αἱ μάλιστα δοκῶντες ἐν τῇ τῶν Φαρμάκων ἐμπειρίᾳ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς Περωνίου, μύσας καὶ Ηγεῖς καὶ Ἀνδρομάχης, Ἀσκληπιάδης τε καὶ Κλείτων. *Petronii* hujus plures libros fuisse φαρμάκων, constat ex ejusdem Galeni T. II. p. 272.

Petron, sive *Petro* citatus Galeno lib. I. I. medicamentorum τῆ γένεως, & Cornelio Celso lib. I. I. cap. IX. ubi dicit illum unicum ad omnes febres medicum uti solitum, quamvis illi deest.

Petrus Apostolus. Vide supra in Paulo Apostolo.

Petrus de Abano, vico Patavino, sive *Aponensis*, qui maximam sibi gloriam ex suo *Conciliatore* comparavit, ducentis & decem differentiis partitum quo decreta veterum Philosophorum, & Medicorum inprimis, quæ invicem pugnare videbantur, connectit atque conciliat, Venet. 1483. quæ jam tertia est editio & 1520. fol. apud Luc. Antoni-

um de Giunta 1548. fol. & Papiæ A. 1490. ex quo ei libro nomen & titulus Conciliatoris datus. Hic & Galeni quædam & nonnulla Abrahæ Abenesræ vertit, & Commentarios in Aristotelis Problemata, & in Joannem Mesuë, & alia multa composuit. Natus A. C. 1253. ut ipse differentia 49. testatur, scripsisse se circa A. 1303. inuit differentia 9. diem obiit A. 1316. Vide quæ ad Trithemium c. 556. de scriptoribus Eccles. & clarissimi ingenio & doctrina viri Christoph. Augusti Heumanni in Acta Philosophorum parte VII. pag. 69. seq. & xv. p. 374. seq.

Petrus Archiater Aetio citatus Tetrabibli 11. Serm. 111. c. cx.

Petrus Andreas Mattheolus, Senensis, cujus exstant Commentarii in Dioscoridem Italice & Latine editi, Epistolæ Medicinales & liber de morbi Gallici curandi ratione.

Petrus Argelata, sive Largelata, sive etiam de la Cerlata Bononiensis, cujus Chirurgiam commendatam habemus.

Petrus Barotius.

Petrus Bayrus, sive de Bayro, Taurinensis, cujus est liber de pestilentia.

Petrus Brissotus, cujus doctus imprimis est liber de venæ sectione in pleuritide, qui primus Gallorum recentiorum docuit venam esse aperiendam à parte affecta.

Petrus Cararius Lafrancus, cujus est quæstio de venenis.

Petrus de Crescentiis sive Crescentinus, Bononiensis, qui, ut ipse dicit in præfatione ejus magni operis quod de plantarum & animalium virtutibus scripsit, totum tempus adolescentiæ in medicina & scientia naturali consumpsit. Ejus libri duodecim in commodum ruralium. Lovan. 1478. fol.

Petrus Franciscus Paulus, Florentinus, cujus est tractatus de venæ incisione adversus Avicennam.

Petrus Hispanus, cujus sunt Thesaurus pauperum, Canones medicinæ, & alia quædam, recensita à Nic. Antonio Bibl. veteris Hispanæ T. 11. p. 51. qui eum diversum facit à Petro Hispano Ord. Dominicani scriptore summularum, sed eundem cum Petro Joanne Ulyssiponensi qui Papa Johannes XIX. (al. XXI.) fuit A. C. 1276.

Petrus Largelata, vide supra, **Petrus** Argelata.

Petrus

Petrus Leo, Spoletanus, qui cum ad Laurentium Medicen curandum accersitus fuisset, nec satis foeliciter cessissent medicamina ab eo exhibita, Melancholia correptus sese in puteum præcipitavit.

Petrus Paduanensis qui Dioscoridis librum de virtute simplicium & ejusdem de natura & viribus aquarum vertit, Lugd. 1512. parvo fol.

Petrus Pinter, sive Pintor, Valentinus, cujus est liber de Epidemia, sive aggregator sententiarum de præservatione & cura pestis. Rom. 1490. fol.

Petrus Rosatus, qui de phlebotomia in pleuritide scripsit.

Petrus Toletus Gallus, qui scripsit universalem morbi articularis præcautionem, & curationem, & alia.

Petrus Tusignanus, cujus sunt Consilia contra Epidemiam, & libellus de regimine sanitatis.

Petrus de Urbaldis, pater ille trium in jure civili Coryphæorum, Baldi, Angelii & Petri, medicus professione quidem ille, sed qui nulla ejus artis monumenta, quod sciam, reliquit. Verum qui tantos talesque filios genuit, certe meruit ne ejus nomen taceretur.

Phædrus, Galeno lib. medicamentorum $\pi\epsilon\pi\eta\varsigma$ IV. c. VII.

Phenias, Galeno lib. IV. de differentiis pulsuum. vide Phantias.

Pheon, Deorum medicus, aliis rectius Pæon vocatus, de quo supra.

Phantias Physicus, Plinio lib. XX. c. XI I. Vide Phantias.

Phantias, nisi idem cum priore, simpliciter citatus Plinio ex eo libro in quo scripsit de urticæ laudibus.

Phanias, nisi quoque idem sit, Galeno medicamentorum $\pi\epsilon\pi\eta\varsigma$ lib. V.

Phaon, cujus meminit Galenus lib. I. de Alimentorum facultatibus, & in Commentariis lib. I. Hippocratis de ratione victus in morbis acutis, in XI IX. sectione, T. V. p. 43. ubi putat hujus esse librum tributum Hippocrati, de ratione victus salubris, aut alterius Hippocrate antiquioris.

Pharastarus, sive Pharusus, nisi duo sint, Galeno lib. VI. Simplicium.

Pharnaces Herbarius, $\phi\alpha\rho\acute{\nu}\alpha\kappa\epsilon\varsigma$, Galeno lib. medicamentorum $\pi\epsilon\pi\eta\varsigma$ $\pi\epsilon\pi\eta\varsigma$ IIX. c. VII. T. II. p. 287.

Pbaustinus, vide Faustinus.

Pheresydes ad quem scripsit Hippocrates, cujus nonnulli dicunt esse librum de victu salubri, qui inter scripta Hippocratis est, ut dicit Gale-

nus in *Commentariis Aphor. Hipp. lib. VI. c. 1. T. v. p. 302.* De hoc *Pherecyde* & ejus libro *πρὸ φύσεως* dixi lib. II. hujus *Bibl. c. XXIII. § 26.* De morbo quo obiit vide *Hieron. Mercurialem lib. v. Var. Lect. c. vi.* Et de falso objecta eidem *αἰθρία*, ob quam ita misero fato illi fuerit obcundum, *Perizonii notas ad Eliani IV. 28. Var. Hist.*

Phessonicus.

Phestas. cujus etiam nonnulli esse dicunt librum qui legitur inter scripta Hippocratis de victu salubri, ut etiam dicit Galenus in loco nuper citato.

Phidippus regis Dejotari medicus apud *Tallium* in oratione pro Dejotaro. capite vi.

Phiden, qui perstringitur in *Nicarchi epigrammate lib. II. Anthologiae p. 215.*

Philagrius *Lycius Macrensis*, ut *Eugenatori* placet, aut ut ipse scripsit *Philagrius* in epistola ad *Philemonem*, in *Epistola de jecore indurato*, *Epirota*, *Naumachii discipulus*, *Galeno* posterior, qui medicinam *Thessalonicae* exercuit, & libros medicinales aliquot, monobibla *LXX.* & alios non paucos, & *Commentarium* in *Hippocratem* scripsit. Hæc *Suidas*. Illum autem sæpe, & ex aliis operibus citant *Aetius Tetrab. I. Serm. III. sæpe*, & *Tetrab. II. Serm. 1. c. xc. & c. cx. & Serm. III. c. cv. & alibi sæpe: Paulus Ægineta libro VII. cap. vi. & Alexander Trallianus, lib. IIX. c. x. in prin. & Avicenna Antidotorum c. II. & Mesue in ægritudinibus nervorum.* Ex *Philagrii* libro de potionibus suavis plura affert *Oribasius lib. v. c. XVII. XIX. XX. XXI. XXII. XXIII.*

Philagrus *Philostorgii Medici filius*, idem fortasse ad quem *S. Nazianzeni Epistola.* De illo *Philostorgius* alter lib. *IX. Hist. Eccles. cap. x. ὅτι καὶ οὐάλενται καὶ οὐάλενπιανὸν ἰσορεῖ ἐν φιλοσόφῳ γινώσκει, ὅς ἐστι καὶ ἰατρὸν ὑπάρχει καὶ παῖδας φύσας φιλάργιον τε καὶ Ποσειδώνιον. θράσασθαι δὲ πρὸ Ποσειδώνιον ἐν ἰατρικῇ διατρέποντα.*

Philaretus, cujus extat liber de Pulribus, citaturque ex libro trium tractatum *Rasi lib. I. Continentis c. IX. & aliis.* Vide quæ *Volupt. XI. hujus Bibl. p. 647.*

Philonides, vitiose pro *Philonida* apud *Scribonium Largum*,

Philertus qui scripsit de Pulribus. Idem cum *Philareto.*

Phi.

Philes, Ephesius, qui versibus jambicis Græce de animalibus scripsit circa A. C. 1300. De illo uberius dixi Vol. VII. hujus Bibl. pag. 695. seqq.

Philetas antiquus Medicus Galeno T. 4. p. 306.

Philetio. Vide Filetio.

Philibertus Saracenus, cujus sunt non indoctæ Annotationes in versionem Latinam Galeni de Simplicium Pharmacorum facultatibus.

Philinus Cous Herophili discipulus, auctor sectæ Empiricæ. Galen. T. IV. p. 372.

Philinus simpliciter citatus Galeno tam in Medicamentis καὶ γέν. lib. V. T. II. p. 389. quam καὶ ἑκαστῶν lib. IV. c. VI. & lib. VII. c. VI. Plinio in indice lib. XX. & XXI. cujus Codices quidam vitiose habent Phylinum: Erotiano in αμβροσίου & Athenæo XV. p. 681. 682. Alius Philinus Plutarchi amicus II. 7. symposiac. Philinus Rhetor apud Athenæum X. pag. 425. Philinus athleta Trifan. T. I. operis de numis Imperator p. 403. sq. &c.

Philippus, natione Acarnan, Alexandri Magni Medicus, tantæ apud illum autoritatis & fidei, ut intrepide, nulla prius ab eo inquisitione facta, acceperit hauseritque potionem, quam Olympias & Parmenio illi scripserant Philippum à Dario corruptum in ejus necem præparasse: testes sunt Q. Curtius, Plutarchus, Arrianus in vita illius, Valerius lib. III. c. ult. in fin. Et hujus quoque meminit Diodorus Siculus lib. XVII. Justinus lib. XI. & Joannes Monachus in Alexandri vita, quæ ex Angeli Cospi Bononiensis versione legitur ad calcem Diodori Siculi Basil. 1545. Vide Freinshemium ad Curtii lib. III. c. VI.

Philippus Epirotes, apud Celsum lib. III. c. XXI.

Philippus, quem inter juniores reponit Galenus lib. II. de differentiis febrium cap. VI. quisquis ille fuit. T. III. p. 332. & Empiricum innuit fuisse T. IV. p. 362.

Philippum quoque simpliciter, sive unum ex illis, sive alium citant idem Galen. lib. VII. & X. Therapeutiæ, & lib. II. Medicamentorum καὶ γέν. T. II. p. 335. 357. ubi eum viris Pharmacorum singulari peritia insignibus adjungit: & πρὸς φαρμάκων scripsisse docet T. II. pag. 68. & lib. IV. cap. VI. κατὰ τὴν, quo ex loco eundem in Casaria vixisse constat: & iterum lib. VII. cap. V. & alibi T. II. p. 257. 269. 302. T. III. p. 376. 377. 379. T. IV. p. 146. 376. 377

Aëtius Tetrab. III. Ser. I. c. XLIX. & Paulus Ægineta, Coelius & Aurelianus lib. Oxeon II. c. x. idem Paulus Ægineta lib. I. c. XII. & lib. III. cap. XLII. & lib. VII. cap. XII. non semel. Librum ejus *περὶ μαγισμῶν* laudat Galenus T. III. p. 378.

Philippus Macedo, quisquis is fuit, apud Galenum lib. II. Antidotorum.

Philippus Sophista, qui immortalitatem promittebat, conservando iis qui sibi parerent, humidum corporis temperamentum, ut retulit Galen. lib. VI. de Sanitate tuenda, & Aëtius Tetrab. I. Sermon. IV. c. xcvi.

Philippus Flessellius Medicus Parisiensis, vir humanitate ea præditus, ut in gratiam eorum, qui chirurgiam amplectuntur, Introductio nem in eam artem conscripserit, ex quo Commentario aestimare licet, eum non modo scriptis artem illustrare, sed ægris magno medendi usu jam comparata magna auxilia afferre potuisse.

Philippus de Lignamine, vide Joannes Philippus,

Philippus de Soldevilla Cathalanus, qui scripsit in Artem parvam Galeni.

Philippus Uscadius sive Ulsadius Noribergensis, cujus liber est, Cælum Philosophorum, sive de secretis naturæ, & alijs de Epidemia.

Philosophus Sculus, Laërtio VII. 86. aut ut Plutarchus lib. VII. Symposiacorum, cap. I. & Gell. lib. XVII. cap. XI. Athenæus III. p. 115. & Galenus T. IV. p. 306. maluit, Locrus, Ruso Ephesio *Φιλοσόφῳ ὁ δὲ τῆς ἰατρικῆς*, præceptor in arte medica Eudoxi Cnidii, ut docet Diogenes Laërtius VII. 68. & Chrysippi Cnidii Medici. id. VII. 89. Is ut scribit Plutarchus in Symposiacis Decade VII. cap. I. author fuit ejus opinionis, quod potus laberetur in pulmonem. Ad eundem scribit Hippocrates. Nec desunt qui & hujus esse dicunt *διατηλικὸν ὑγιεινὸν* sive librum de victu salubri, quem vulgus adscribit ipsi Hippocrati, alii Pherecydi, Aristioni alii, ut dicit Galenus in Aphorismos Hippocratis lib. VI. c. I. T. V. p. 302. Huncque inter vetustos medicos reponit ipse Galenus in Commentariis de ratione victus in morbis acutis, & lib. I. Methodi. T. IV. pag. 306. T. V. p. 43. Empiricum innuit fuisse T. II. edit. Paris. p. 340. & de succedaneis scripsisse medicamentis T. XIII. p. 965. Inter *ψαευδογράφων* scriptores Athenæo XIII. p. 516. Huncque sive alium ejus nominis citat Plinius lib. XX. cap. IX. & cap. XII. & alibi sæpe, &

& in indice lib. xx. xx i. & Galen. T. i. pag. 103. edit. Basil. & T. iv. p. 34. 38. 52. Meminit & Marcus Antoninus vi. 47. *Φιλίστιον* medicamentum apud Hippocratem de natura muliebri T. ii. p. 381. *Philistionis* instrumentum memorat Oribasius de machinamentis. *Philistionis frater*, Cælio Aureliano Chronion lib. v. cap. primo citatur ex lib. *XXII. de Adjutorio*, quo titulo alibi laudat scripta Aristotelis, Asclepiadis, Sorani.

Herennius Philo, quem ἐν τῇ περὶ ἰατρικῶν laudat Stephanus Byz. in *κύρις* & ἐν *δυσράχων* ubi legas *Ἑρηνίου*. *Φίλων* ἐν *πενταβιβλίῳ*. Ex utroque loco apparet historiam veterum Medicorum illo opere comprehensam, quod intercidiſſe dolendum est. Nihil igitur impedit hunc fuisse Herennium Philonem Byblium Grammaticum, neque de Philone Tarsensi cogitandum, licet id Berkeliō visum fuit.

Philo, sive *Philon* Tarsensis, cujus antidoton versibus descriptum elegacis refert Galenus nono *κ' ἔπεος*, T. ii. pag. 297. meminit ejusdem pag. 215. & genus ex Tricca duxisse p. 298. & Methodicæ sectæ addictum testatur T. iv. p. 42.

Philo ille, sive alius simpliciter citatus Cornelio Celſo lib. vi. cap. item vi. Galeno lib. i. Methodi, & Pharmacorum localium lib. viii. cap. iiii. Aëtio Tetrab. ii. Serm. iv. cap. xxviii. & alibi: Paulo Aeginetæ lib. iiii. cap. xxiii. & xlv. & lib. vii. cap. xi. Tral- liano & Avicennæ. Hic medicamenta quæpiam exquisitissima composuit, quæ Deorum manus vocabat, autore Plutarcho. *Φιλωσιον Φάρμακον* Galen. T. v. pag. 522. T. ii. p. 336. 286. T. iiii. pag. 261. 389. T. iv. p. 161. T. v. p. 522.

Philonis alterius, ut opinor, meminit Plutarchus Symposiaco Decad. ii. problem. vii. Decad. iv. problem. i. & Decad. v. problem. ii. Decad. viii. problem. ix. Philo cujus *μεταλλικόν* sive de metallis liber laudatur ab Athenæo vii. p. 322.

Philonis, Galeno lib. Medicamentorum secundum locos x. cap. ii. T. ii. pag. 310.

Philocles, eidem Galeno lib. Medicamentorum *κ' γένη* vii. T. ii. p. 420.

Philocrater, apud Celsum lib. v. cap. xix. & xxvi.

Philomenus sive *Philominus*, sive rectius *Philamionus*, citatus Oribasio viii. 45. & Aëtio qui plura ex eo refert Tetrab. i. Serm. iv. cap. li. & Tetrab. ii. Serm. i. cap. lxxviii. & cxix. & cxx. & cxxiii. & sæpe, & Serm. ii. cap. cxix. & Serm. iv. cap. xlv. & Tetrab.

iii,

III. Serm. III. cap. XX. & Tralliano libr. VIII. cap. V. in princip. & cap. VIII.

Philomeum quoque citat Rasis lib. Continentis V. cap. I. qui forte idem est. *Philonides* Siculus ab Ætna, qui privatim *de albo venastro* scripsit, ut prodit Dioscorides lib. IV. cap. CXII. aut ut alii secant cii. & eum etiam citat Galen. lib. IV. de differentiis pulsuum, & lib. VII. Medicamentorum καὶ γένη, T. II. pag. 411.

Philonides Catinensis, idem *) cum superiore, Catina enim Siciliæ opidum ad Radices Ætnæ montis situm, præceptor Pacci Antiocheni, de quo supra, laudatus Scribonio Largo lib. Compositionum Medicamentorum cap. XVII. & Marcello Burdegalensi cap. XX. post princip. qui & alibi videlicet cap. XXX. citat simpliciter Philonidem sive eundem, ut videtur, sive alium. Et Athenæus librum Philonidis *de coronis & unguentis* XV. p. 675.

Philonides Dyrrhachenus, de quo Herennius Philo apud Stephanum Byz. in Δυρράχιον, docet fuisse auditorem Asclepiadis & libros composuisse XLV. Ασκληπιάδης ἀκούσας ἔχει τιθὲν Ἀνφιδίου Σικελῶν, καὶ Φιλωνίδην Δυρράχην, καὶ Νίκωνα Ἀπεργαντῶν. Φιλωνίδης δὲ ὁ Δυρράχηνος ἦκετο μὲν Ασκληπιάδῃ, ἰατρεύσας δὲ ἐν τῇ πατρὶδι πόλει ὥστε συναΐχασα βιβλία με. Librum duodecigesimum Philonidis πρὸς τῆς ἰατρικῆς laudans Galenus T. III. pag. 49. non Dyrrhachenum appellat sed Siculum.

Philonii duo, alter Persa, alter Tarsensis, celebrati Galeno & cæteris. Nam quod duo fuerint hinc ostenditur, quod Tarsus non in Perside est, sed in Cilicia.

Philoponus, Paulo Æginetæ.

Philoripus.

Philosophus, quisquis is fuit, Medicus, quem ita simpliciter citat Actius Quaternionis II. Serm. IV. c. XL. & Quat. III. Serm. II. c. IV. & Quat. IV. Serm. II. c. XXXII. & IV. & alibi.

Philostorgius ἀρχὴ ἰατρῶν tempore Valentis & Valentiniani, iudice Philostorgio historico ux. 10. Pater Philagrii & Posidonii Medicorum.

Philotes quem ἰταῖρον Galenus appellat, ejusque contra lichenes medicamen-

*) Vide Jo. Rhodium ad Scribonium Largum p. 161.

mentum versibus (διὰ σίχων) scriptum memorat quinto κτ' π' 285
T. II. p. 227. Citat & p. 341. 373.

Philotas Amphissenis, Plutarcho in Antonio memoratus. p. 928.

Philotas simpliciter citatus Cornelio Celso lib. v. c. XIX. sive item ille, sive alius.

Philobius, sive *Theophilus*, cujus extant Commentarii Græci in Aphorismos Hippocratis, tributi in quibusdam Codicibus Stephano Atheniensi, Theophili discipulo & Latine versi ab Albano Torino, Ludovico de Aultria & Antonio Musa Brasavola. Vide quæ Volum. XII. hujus Bibl. p. 649.

Philosimus, Cornelio Celso lib. IIX. c. XX. ubi illum reponit inter claros medicinæ authores: Galeno lib. IV. *περί ὑγείας*, & lib. II. Commentariorum Hippocratis de natura hominis, & alibi sæpe: *) Cælio Aureliano lib. Chronion I. c. IV. & Aetio Tetrab. II. Serm. II. c. IX. & Tetrab. III. Serm. III. c. XII. & Plutarcho in lib. de discrimine adulatoris & amici, & in lib. de Auditoris officio citatus. Is fuit *Praxagora* discipulus teste eodem Galeno lib. I. Alimentorum c. IIX. & lib. I. Methodi, & Erasistrati contemporaneus & condiscipulus Herophili, ut scribit idem Galen. lib. VI. Aphorismorum cap. I. T. IV. pag. 38. citaturque etiam in lib. de Melancholia, qui Hippocratis dicitur, sed non ipsius est, vel ex hac una ratione, quod Hippocrates longo tempore præcessit Philotimum & Erasistratum ejus contemporaneum, atque Themisonem, qui in eodem libro citatur. Hujus autem, aut alterius ejus nominis *Opsestycum*, Athenæus VII. p. 308. & libros *de Alimentis* citat pluribus locis idem Athenæus & Galen. T. IV. p. 311. 312. 347. ubi secundus, & 346. ubi tertius liber allegatur. *De facultatibus alimentorum*, Oribasius II. 69. IV. 10. V. 32. *Anatomica*, Galen. T. V. p. 21. *περί τῶν κατ' ἰστέον*. T. V. p. 661. 667.

Philoxenus, quo authore maxime chirurgica medicinæ pars in Egypto quoque increvit, qui pluribus voluminibus eam diligentissime comprehendit, ut dicit Celsus lib. VII. in prin. Idem igitur Philoxenus Chirurgus, Galeno citatus librorum medicamentorum κτ' Γ' 285 III. c. III. & lib. IV. c. VI. & VII. T. II. p. 357. 373. 385. & 340. ubi Claudius Philoxenus appellatur.

Philoxenus Grammaticus, citatus Galeno libro septimo Medicamentorum κτ' γ' 277. T. II. p. 420.

- Philoxenus*, aut unus ex illis, aut alius simpliciter citatus eisdem Galeno & Ἐπιδόμο lib. IV. c. VII. Aetio, & Paulo Æginetæ lib. VII. cap. XI. vide Claudius.
- Philomenus*, apud Georg. Vallam xxvi. 75. de rebus expetendis & fugiendis. Vide supra Philomenus.
- Philosophianus*, Octavio Horatiano, aut ut alii malunt, Theodoro Prisciano lib. IV. ad Eusebium filium de Physica scientia.
- Phlabinus*, Galeno lib. VII. medicamentorum κατὰ γέν. Ita vertunt interpretes. Vide supra, Flavius Clemens.
- Phocus* ille Ornytionis filius, à quo Phocenses dicti, qui Antiopen furore correptam medicamentis sanavit, & uxorem duxit, ut scribit Pausanias lib. IX. quo Boeoticam describit. Alius Φωκᾶς ἰατροῦς Galeno T. V. p. 41.
- Phobus*, Marcello Burdegalensi ex Basso citatus, Medicamentorum cap. XXIX.
- Philarus*, Rasi lib. I. Continentis c. I.
- Phylanus* Joanni Serapioni citatus.
- Phylacus* Galen. T. III. p. 383.
- Phyllinus* five *Phyllinus*: Plinio lib. XX. & alibi sæpe, & Paulo Æginetæ, & Galeno κατὰ γέν. lib. V. Vide supra, Phyllinus.
- Pironius Cassius*, vide num sit unus ex illis Cassiis, de quibus supra.
- Piscator*, quisquis est citatus Galeno & Aetio Tetrab. III. Serm. IV. c. XLI. & Tetrab. IV. Serm. II. c. LIII. & Serm. IV. cap. XII. Vide supra in Halievs.
- Pisibemus*. Vulcatius in vita Avidii Cassii c. X.
- Piso*, quem ex libro de animalibus citat Aetius Tetrab. IV. Sermon. I. cap. LXXXVI. Videndum, idem ne sit ad quem de theriaca scripsit Galenus.
- Pitbolus* Galen. T. III. p. 460. 461.
- Pitculus* vide infra, Spittalus.
- Platearius*, qui sæpe à Vincentio Bellōvacensi allegatur. Vide *Joannes Platearius*.
- Plato* philosophorum Deus, quem medicinæ artem probe novisse liquido constat cum ex aliis suis operibus, tum verò ex Timæo, in quo definit quid sit sanitas corporis, quid morbus, distinguit febrium aliorumque morborum species, singulorumque rationes assignat: atque de pharmacis multa scribit, & alia pleraque ad medicinam per-

tinentia. Præterquam quod is ab Epicrate Ambraciota mediæ comœdiæ poeta suggillatus est, ob id quod animalium vitas, plantarumque, atque herbarum naturas curiosius investigaret. Galenus libro VII. *ἡ γένη*, c. II. Catapotium Platonis describit, & alibi sæpe illum citat, singulari etiam opere, quod exstat, dogmata Hippocratis & Platonis conferens & examinans. In alio, quod intercidit, tradiderat *ἐξηγήσεις τῶν ἱατρικῶς ἐν Τιμαίῳ γεγραμμένων*. Vide lib. IV. hujus Bibl. c. XVII. p. 536. 543. & 583. seq. Ælianus lib. IX. variæ historiæ cap. 22. scribit illum plurimum curæ in medicinam contulisse.

Plato alius cujus medicamenta refert Galenus Pharmacorum localium VII. c. VI. non semel T. II. p. 264. & Rasis lib. X. Continentis c. I.

Plato Tiburtinus, qui Almanforis Judicia vertit, atque etiam Æneam de Pulsibus & urinis.

Plinius ille Veronensis, scriptor Naturalis Historiæ, de quo dixi in Bibl. latina. Hoc loco autem subjungam judicium Joannis Bernierii, quo medicinam & Medicos adversus acerbiores Plinii censuras tuetur. Ita vero ille Hist. Chronologica Medicinæ Gallice edita p. 203. *Pline, à la vérité, est un homme incomparable à prendre son Histoire Naturelle en gros; mais quant à ce qu'il dit de la Medecine & des Medecins, qui ne voit qu'il y a bien des contradictions, du travers & de la passion, tant il est vray que les Grands hommes ont de grands défauts? Il ne faut donc pas s'étonner si par ce qu'il étoit bien plus, Historien & Philosophe que Medecin, n'ayant jamais pratiqué ny, veu des malades, il a erré en tant d'endroits, particulièrement, quand il a blâmé l'usage des medicamens exotiques: car n'est-il, pas vray qu'il y a des païs si mal pourvus de remedes, qu'il faut, necessairement se servir de ceux qui viennent des païs éloignés?*

Non omnis fert omnia Tellus. De plus quand les maladies se transplantent d'un païs en un autre, ne faut-il pas avoir recours aux remedes que la providence Divine a fait naître dans les païs d'où ces maladies se sont transplantées? Il blâme aussi mal à propos, les compositions de remedes: car le mélange & la fermentation de ces remedes, ne font-ils pas ordinairement ce qu'ils ne pouroient, faire seuls? & se donnant ainsi les mains, ne peuvent-ils pas devenir par cette mixtion, ce qu'on appelle dans la Medecine les mains salutaires de Dieu? Il dit encore que les Arcadiens ne se servent,

A a 2

d'au-

„d'aucun médicament, & qu'ils ne vivent que de lait, comme si
 „le lait n'étoit pas souvent un *medicament alimenteux*, a) & un *al-*
 „*iment medicamenteux*, quand on y est accoutumé, & quand il n'y a
 „pas de dispositions dans le corps qui y repugnent. Il impute à
 „la Medecine, (quelle injustice!) les fautes des Medecins ignorans,
 „& prend de là occasion de déclamer contre cette Science, qu'il
 „s'avise de louer en un autre endroit, quel raisonnement, quelle
 „conduite! Il dit, sans y faire reflexion, que les Medecins ignorent
 „la vertu des mineraux, ce qui n'étoit pas même *vray* de son temps,
 „les plus anciens Medecins ayant connu leurs proprietes, & les
 „ayans mis en usage. Il dit aussi faussement, comme nous le ver-
 „rons en son lieu, que la Medecine a été proscrite à Rome pendant
 „600. an; ingrat! qui a pris des Medecins tout ce qu'il a écrit de
 „meilleur, & qui n'a pas voulu comprendre que les Romains ne
 „condamnerent que les Operations du Medecin Archagate, &
 „de quelques autres Chirurgiens venus de la Grece, gens intre-
 „pides, assurez & tels que doit être un bon Chirurgien. b) Car
 „après tout, ce procedé du peuple Romain, marquoit il autre cho-
 „se que son instance, ayant d'abord honoré Archagate de gra-
 „ces & de privileges, & l'ayant ensuite traité de bourreau, *ple-*
 „*bi non judicium non veritas*. En effet, ce qui fait voir que Pline
 „parle en homme passionné; c'est qu'après avoir pris droit sur
 „les jugemens & sur l'inconstance d'un peuple encore grossier, il
 „se demande par une contradiction manifeste, *S'il faut croire que*
 „*les anciens aient condamné une chose salutaire?* car il se répond,
 „*Non en verité, ils ne condamnerent pas la Science, mais la maniere*
 „*de l'exercer*, après avoir dit faussement & sans raison que *lues mo-*
 „*rum non aliunde quàm ex Medicina*. Comment veut-il donc qu'on
 „entende ces paroles? *Mille peuples ne peuvent s'en passer, quoi-*
 „*qu'ils se passent quelques-fois de Medecins*. Accordez cela. Car
 „je reserve pour un autre lieu à répondre, non seulement à sa
 „prétendue proscription de la Medecine pendant 600. ans; mais
 „encore à ce que ses partisans ont voulu inferer d'un autre pas-
 „sage de cet Auteur mal entendu, pour mettre la Medecine
 aux

a) Lib. 25. cap. 8.

b) *Oportet Medicum inamificordem esse, Cels.*

aux Iers, avec les Esclaves du peuple Romain. Je reviens donc,, à ses autres sentimens, & pour réponse à ce qu'il dit, qu'il n'y,, a que les homicides des Medecins qui ayent le privilege de de,, meurer impunis, ne sçait-il pas que de son temps même, la ma,, lice & l'imperitie des Medecins étoient punissables, & que la Loy,, *Aquila* y est formelle ? Il se plaint de ce qu'on ajoûte foy aux,, cajoleries des Medecins, comme si cela ne venoit pas en par,, tie de ces discoureurs, qui ne sont rien moins que de vrais Me,, decins, puisque la Medecine d) se plaint elle-même dans de,, bons Auteurs de ces Medecins, pour lesquels on devoit établir,, des grands jours, & faire revivre la Loy *Cornelia de Sicuriis*,,, puis qu'Ulpien, qui est bien plus proche de nous que ces Loix,, est dans ce sens-là, disant que quand il parle des Medecins, il,, ne reconnoît pour tels que ceux qui procedent par ordre & par,, methode, & non pas des ignorans & des empiriques. Ainsi,, nôtre Auteur après avoir furieusement declamé contre la Me,, decine & les Medecins, ne laisse pas de revenir à luy-même,, tant la verité a de force, avouant de bonne foy e) que la Me,, decine est le seul de tous les Arts qui ait l'avantage de donner la loy,, aux Souverains, & que s'il n'y'en a point de plus sujet au change,, ment, cela n'empêche pas qu'il ne soit le plus utile de tous. Aussi son,, neveu fut-il bien plus équitable que luy, & bien plus constant,, dans le jugement qu'il fit de la Medecine, défendant à ses do,, mestiques de luy donner autre chose que ce que son Medecin,, ordonneroit dans sa maladie. Je demande donc enfin aux par,, tisans de Pline l'aîné, quel jugement on doit faire des sentimens,, d'un homme si inconstant, & qui ayant nié l'immortalité de,, l'ame, pourroit bien encore nier sa propre experience, & tout,, ce qui tombe sous les sens dans l'exercice & dans les heurx,, succès de la Medecine. *Hac Bernierius.*

Plinius Valerianus, de quo itidem in Bibl. Latina. Etiam utrunque Plinium citat Marcellus Burdegalenfis. In veteri inscriptione apud Fulvium Ursinum p. 100. & Gruterum p. DCXXXV. 1. D. M. C. *Plinii Valeriani Medici, qui vixit ann. XXII. M. VI. D. V. Parentes.*

A a a 3

Plisfar-

d) V. Threnod. Medicam Mindeseri.

e) Lib. 24. cap. 1. f) Plin. junior lib. 7. Epist. 21.

Pliftarchus. Dioclem Carystium in primo τῶν πρὸς Πλάτωνα ὑγιεινῶν citat Galen. T. IV. p. 303. 312.

Plistonicus, sive Plestonicus, *Pythagora* discipulus sæpius Plinio, in Histor. nat. atque Galeno libro secundo Commentariorum de natura hominis, & libro primo methodi atque alibi memoratus, itemque Athenæo, & Garioponto in libro de Febribus, c. VII.

Plutarchus, Chæroneus quem cæteris omnibus Philosophis, inquit Tiraquellus, antepone aut adæquare ausus fuerim, medicum se optimum ostendit in eo libro quem de tuenda bona valetudine eleganter & docte conscripsit, atque etiam in problematis sympotiacis quæ magna ex parte medicina constant.

Podalirius Æsculapii filium, a) & Machaonis fratrem, post eversam Trojam in Italiam pervenisse, ibique diem suum obiisse ferunt. Accidit autem postea ut ab illius loci accolis pro heroe cultus, in magna etiam venerationis religione habitus fuerit, siquidem Calabrum populi b) de morbis & ægrotationibus Numen consulturi ad illum soliti fuerunt accedere. Oraculi autem illius fuisse genus perhibetur hujusmodi, ut heroem scilicet consulturus, juxta illius sepulchrum in agnitis pellibus obdormisceret. Somniis enim de qua quisque rescire cuperet, palam admonebatur. Althæno quin etiam nomine juxta illius tumulum placidus fluebat amnis, in quo si homines & jumenta saucia sive ulceroſa lota fuissent, Podalirii invocato nomine, sana & integra è flumine exire constans erat fama. Quamobrem id fluviò inditum fuisse nomen Timæus est autor: ἀλφαῖνον enim mederi & succurrere Græco significatur vocabulo, qualem etiam Alphei Arcadiæ amnis fuisse denominationem dicunt, quia alphos, id est, vitiliginis morbum aquis suis ablueret & curaret. De Podalirio hoc illud quoque veteribus monumentis traditum est, c) quod cum ex adversis maris tempestatibus in Caria à caprarum pastore servatus, & hospitaliter acceptus ad Damæthum Regem fuisset

a) Homer. Iliad. β. 731. Ἀσκληπιὸς δύο παῖδες ἡγήσῃ ἀγαθῶ, Ποδαλείριον δὲ Μαχάων. Pindarus de bello Trojano: quem (Agamemnonem) doctus ab arte paterua Paoniis curat juvenis Podalirius herbis.

b) Daunii, vide Tzetzam ad Lycophron. vers. 1047. seq. ex quo hæc accepit Nicolaus Leonicus Thomæus lib. 3. de varia Hist. cap. 47.

c) Tiraquellus p. 245. hæc reperit apud Stephanum Byz. in Σύρινα.

isset perductus, ejus filiam nomine Syrnā tecto delapsam, tum aliis quibusdam medicamentis, tum misso ex utroque brachio sanguine perlanavit, quod Rex admiratus, illum sibi generum adscivit, Chersoneso illi tradita, in qua Podalirius mox duas condidit civitates, alteram Syrnem de uxoris nomine, alteram de pastoris, à quo fuisset incolumis servatus. De hocque est illud Ovidij ad finem lib. 11. De arte amandi:

*Quantus apud Danaos Podalirius arte medendi,
Aeacides dextra, pectore Nestor erat.*

Et illud lib. de remedio amoris.

*Cumbar propriis ager Podalirius herbis.
Et fateor, medicus turpiter ager enim.*

Et lib. 14. Tristium, Eleg. VII.

*Quem semel excepit, nunquam Podalirius agro
Promissam medica non tulit artis opem.*

Podanithas, Galeno librorum medicamentorum secundum locos VII. ad fin.

Polemocrates frater Alexanoris, Machaonis filius, de quo Pausanias in extremo Corinthiacorum, templum ejus memorans ad quod morbo laborantes confugiebant & Polemocratem cultu & honore prosequerantur, ἔϊαται τὰς τάντη, ἔϊμας ὡρὰ τῶν περὶ οὐκ ἔχει. p. 202.

Polles Aegienfis, ex Aegis Asiae, Philosophus artes divinatorias professus, cujus ἱμαία libris duobus, ἱατροσυμβολικά & de sympathiis atque antipathiis libros tres Suidas memorat. Apud Galenum T. v. pag. 41. pro ἀπέλητ. legendum & πόλητ. Etiam apud Nonnum hist. 61. in Greg. Naz. Orat. pro Polluce legendum Polles, cujus meminit & Marinus vita Procli c. x. & Suidas in οἰωνισικῇ.

Pollio aromatiarius in veteri Inscriptione extra Romam via Latina apud Gruterum p. DCXXXVI. 7.

Polonifos, sive **Polonifus**, Galeno lib. VI. Simplicium, & Avicenna lib. v. summa 11. tract. 11.

Polyar-

Polyarchius, Paulo Æginetæ citatus.

Polyarchus, (idem ut videtur,) Cornelio Celfo lib. v. cap. xlix. & Galeno libr. medicamentorum secundum locos ix. cap. v. T. ii. pag. 284. ubi illum citat ex epistola ad omnia interna, & Paulus Ægineta lib. iiii. c. lxxiv. Ab hoc Polyarchion Malagma & Epithema dictum, de quo idem Paulus Ægineta lib. iiii. c. lxxix. & lxx.

Polybius, sive *Polybus* (utrunque enim reperitur) gener & discipulus Hippocratis, & illius in instituendis juvenibus successor, ut dicit Galenus in Commentariis ipsius Hippocratis de natura hominis lib. i. & Aphorismorum lib. vi. c. i. Hujusque plurimi, Galeno tamen ubique reclamante, censent esse librum illum *περὶ φύσεως ἀνθρώπου*, de natura hominis, qui inter opera ipsius Hippocratis est, & alia quædam de quibus dixi lib. i. hujus Bibl. lib. ii. cap. xxiv. § 5. & lib. iv. c. xvii. p. 584. Ejusque etiam meminit idem Galenus lib. iiii. de Respirandi difficultate, & alibi sæpe, & Celsus lib. v. c. xx. & Plinius lib. xxxi. c. ult. in fin. & ante hos Thesalus in legatione ad Athenienses T. ii. Opp. Hippocratis p. 945. Suntque qui dicunt Polybum fuisse illum generum Hippocratis, *Polybium* alterum, quod ægre mihi persvadeo.

Polycletus, Messanensis cujus honorificam mentionem facit Phalaris in duabus ad eum epistolis 70. 71. & alia epistola ad Messenios 21. Ex memoriæ lapsu videtur Joannes Neander, Bremanus Herophilum pro Polyclêto nominare in syntagmate de Medicinæ laudibus & origine p. 22. ubi ait Phalaridem ab Herophilo Chalcedonio liberatum morbo gravissimo, & præmia in eum contulisse amplissima, ipsius Phalaridis Epistola ad eum teste. Nulla autem ad Herophilum Epistola extat inter eas quæ Phalaridis nomine feruntur, & Herophilus longe illo junior fuit. Alius Polycletus statuarius, qui sæpe memoratur à Galenio ubi statuum ejus membra, *canonem* dictam, quod proportionem membrorum humanorum accurate observasset T. i. p. 67. 550. T. iiii. p. 477. T. iv. p. 239. & librum de illa statua compositum T. i. p. 288.

Polycritus Mendæi filius, Plutarcho memoratus in Artaxerxe pag. 1021.

Polydamna Thonis Ægyptiorum de qua Homerus quarto Odysseæ ubi de Nepenthe, vers. 227.

Τὸν Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα *) μηλείωνται
 ἑσθλὰ, πᾶσι οἱ Πολυδάμνα πόρε θῶντο ὡς ἔκκοιπας
 Αἰγυπλίῃ, τῇ πλεῖστα φέροι ζείδωρο ἄρεα
 φάρμακα, πολλὰ μὲν ἑσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρὰ.

Id est Guilelmo Budæo interprete annotatt. in Pandect.

*Tyndarē hac habuit summo Jove nata venena,
 Quæ Polydamna dedit conjunx Ægyptia Thonis
 Commoda consulta medica composita sub arte,
 Multa legens Pharia solers tellure venena,
 Noxia permixtim, carpens quoque commoda multa.*

Eosdem Homeri versus laudant Herodotus II. 116. Theophrastus IX. hist. plantar. Diodorus Sic. lib. 11. Bibl. c. 1v. Philostratus VII. de vita Apollonii, multique alii : Vide Petrum Petitem de Nepenthe Homérico pag. 40. seq. & Jac. Duportum Gnomologizæ Homericæ p. 166. seq.

Polydus, sive *Polyides*, sive *Polyidus*, sive item *Polydas*, Galeno, in libro de curandi ratione ad Glauconem, & in Introductione, sive Medico post prin. & de compositione Pharmacorum πρὸς γένη, lib. 111. T. II. p. 118. 135. 189. 202. 346. 352. 387. 388. T. IV. p. 98. 191. 210. 218. 371. & Actio Tetrab. IV. Sermon. 11. c. 111x. & Serm. IV. c. LXIV. & Paulo Æginetæ lib. IV. c. xxv. & lib. VII. c. XII. citatus.

Polydus alter multo antiquior, qui Glaucum Minois filium ad vitam vi cujusdam herbæ revocasse traditur apud Apollodorum lib. 111. Bibl. & Palæphatum cap. xxv11. à Dracone, altero Medico edoctus.

Polybus, quem ex Aristotelis libr. 111. cap. 111. Hist. animalium Tiraquellus exhibet, vitiose scriptus est pro Polybo, Hippocratis genero de quo supra. Ita enim meliores editiones: πόνυβο δὲ δόδε. Affert deinde nonnulla quæ in Polybi libro de victus ratione, quem Hippocrati quidam præter rem tribuerunt, hodie leguntur.

Pompejus Lenaus Pompeji Magni libertus, de quo Plinius lib. decimoquinto cap. xxx. in prin. & lib. xxv. cap. 11. Is est, quem ipse Plinius

Bbb

sæpe

*) Μηλίοντα λέγει κατὰ τὴν γένεσιν ἐσπένασθαι. Philarch, in vita Homeri p. 391. edit. Thomæ Galci.

sæpe Leneum simpliciter vocat, ut eodem lib. xxv. c. vi. & lib. xxiv. c. ix. Vide supra in Mithridate.

Pompejus Sabinus, Galeno lib. vii. καὶ γὰρ, Tom. II. p. 418. Vide infra, Sabinus.

Pomponius Bassus, Galeno medicamentorum secundum locos libro quarto, c. vii. vide Bassus.

Ponticus Virnius, aut ut alii rectius vocant, *Virunius*, *Tarvisius*, qui *Theophilum* de urinis & pulsibus, & *Æneæ* libros ejusdem tituli in Latinum vertit. De hoc *Virunio* accurate in *Diario* eruditorum *Italix* Tom. xxiv. p. 235. sqq. Vita illius ab cognato ejus *Andrea Ubaldo* scripta prodit, *Ovidio Montalbano* editore *Bononiæ* 1655. 4.

Porphyrius citatur ab *Octavio Horatiano* de *Physicâ* scientia lib. iv. Hic *Tanaquillo Fabro* visus est *Βοτάνιος* nomen accepisse quod sola *Βοτάνη* videretur, ab carnibus animantium abstinere. Sed *Βατανιῶν* in veterum scriptis, non *Βοτανιῶν* legitur, à *Bataneæ* *Syriæ* petito nomine, ut dixi lib. iv. c. xxvii. ubi de *Porphyrio* & ejus scriptis. *Porphyrii* *Isagoge* de animæ natura & conjunctione cum corpore memoratur sed non à *Galeno* T. III. edit. Paris. p. 232.

Porphyrogeneta. Vide supra in *Constantino*.

Posidippus, apud *Julium Capitolinum* in *Antonino Philosopho* c. xv.

Posidonius, sive *Possidonius* *Galeno*, *) & *Aetio* sæpe, & *Paulo Æginetæ* libro septimo, cap. III. & XIX. & XXII. In *Matthæi Sylvatici* pandectis *Medicinæ* frequentissime *Posidonius*, sive ut ibi semper legas *Possedonius Medicus* allegatur.

Marinus Posthumius, supra in *Marino*.

Potamon, *Galeno* medicamentorum κατὰ γένη, lib. II. T. II. edit. Basl. p. 330.

Prasium, *Galeno* ejusdem operis lib. v. T. II. p. 391.

Praxagoras *Cous*, præceptor *Herophili*, ut dicit *Galen.* lib. iv. de differentiis pulsuum, & ab eo sæpe **) citatus ex libris de *Accidentibus*, & aliis, & ab *Cœlio Aureliano* lib. *Chronion* I. c. iv. & alibi ex libris peregrinarum passionum. Fuitque etiam præceptor *Philorimi*

*) Vide lib. IV. hujus Bibl. c. XVII. p. 585. ubi videbis non alium quam *Posidonium* *Stoicum Philosophum* à *Galeno* intelligi. eumque commendari ob peritiam *Geometrix* & citari eius scriptam *ὡς πρὸς τὰς* de affectibus.

**) Vide lib. IV. hujus Bibl. loco jam laudato.

mi & Plistonici de quibus supra diximus. Crinagoræ Epigramma in Praxagoram medicum lib. iv. Anthologiae p. 485.

Αὐτὸς σοὶ φοῖβοιο παῖς λαθικηδεά τέχνης
 Ἰδμοσύνην, πανάκη χεῖρα λιπηράμην,
 Πρῆξα γόρη, σέβνοις ἐνεμάξατο. τὴ γὰρ ἀνίας
 ὄρνυται δολιχῶν ὅπως αἰ ἐκ πυρετῶν.
 Καὶ ὅσα τμηθέντ' ἔπι χροὸς ἄρκια θάνατο
 Φάρμακα, πηκείης οἶδα παρ' Ἡπίονης.
 Θνητοῖσιν δ' εἰ τοῖσι ἐπ' ἤρκεον ἡγήρες,
 Οὐκ ἂν ἐπορθμείδη νεκροβαρὴς ἄκατος.

Hoc est Eilhardo Lubino interprete:

*Ipse tibi Phæbi filius curarum oblivionem inducentem artis
 Scientiam panacea manibus inungens,
 Praxagora, pectori intinxit: cui enim dolores
 Concitantur longis quicunque ex febribus,
 Et quæcunque vulnerato in corpore sufficit imponere
 Remedia, à teni didicisti Epionâ. *)
 Mortalibus vero si tales suppeterent medici,
 Non trajiceret mortuū gravis navis.*

Presbyter Indus Aëtio, vide supra Indus.

Presbyter simpliciter citatus eidem Aëtio, sive ille Indus, sive alius, Tetrab. iv. Sermon. i. cap. xxiv.

L. Primigenius, de quo vetus Inscriptio Iguvii seu Eugubii, Umbriæ urbe, apud Sponium p. 143. Misc. eruditæ antiquitatis, ex Baptista Ferreti Musis Lapidariis, & Sirmondum ad Sidonii lib. 11. Epist. xi i

L. Sabinus L. L. Primigenius.

*Ortus ab Iguvio Medicus fora multa secutus
 Arte feror nota, nobiliore fide.
 Me consurgentem valida fortuna juvenia
 Destituit, rapidis imposuitque rogis.
 Clusino cineres, flamma cessere sepulchro,
 Patronus patrio condidit ossa solo.*

Bbb 2

Primi-

*) Epione Aesculapii uxor.

Primion, Galeno Medicamentorum $\pi\epsilon\pi\epsilon\gamma\mu\epsilon\tau\alpha$, lib. I. T. II. pag. 365. & $\pi\epsilon\pi\epsilon\gamma\mu\epsilon\tau\alpha$.

Proclianus, Marcello Burdegalensi Medicamentorum cap. XXI.

Proclus quem inter Methodicos numerat Galenus in introductione sive Medico. T. IV. p. 42. 373. Citatur etiam Proclus à Galeno libro I. Methodi & à Paulo Ægineta lib. III. cap. LXXVII. & lib. VII. cap. XI.

Procopius Casariensis, medicus exercitus Belisarii adversus Gothos, qui & ejus expeditionis historiam scripsit, quam etiamnum habemus. Hæc Tiraquellus, qui Procopium hunc quibus argumentis aut testibus Medicum faciat, nescio. Nam ipse quidem testatur se fuisse Belisarii $\pi\alpha\gamma\epsilon\gamma\alpha\phi\iota\alpha$, notarium, comitem ac consiliarium, lib. I. de bello Persico cap. 7. & 12. seq. & classis ac rei annonæ curam sibi commissam lib. II. de bello Gothico cap. IV. De Procopio ipso & ejus scriptis dixi Volum. VI. hujus Bibl. pag. 248. seq.

Proculus, qui de natura hominis inter alia ejus artis monumenta scripsit, ut prodit Galenus lib. II. de Febrium differentiis, c. VI. Eumque etiam memorat lib. I. Therapeuticæ, & Coelius Aurelianus lib. Chronion III. c. XIX. ubi illum dicit fuisse Themisonis sectatorem.

Prodicus, eidem Galeno in lib. II. de Naturalibus facultatibus, cap. IX. & in lib. II. de differentiis febrium, c. VI. citatus ex libro de natura hominis T. I. p. 106. T. 3. p. 332. quem Proculum quidam esse putant.

Prodicus Selymbrianus, Hippocratis discipulus, apud Plinium lib. XIX. c. I. sive ille fuit, sive alius.

Prodicum medicum, sive illum, sive alium, quod magis credo, memorat Hippocrates lib. VI. Epidemion, si illic Prodicus & non potius Herodicus sit scribendum, quod magis puto, secutus sententiam Leonardi Fuschii, & veteris Interpretis, de quo diximus supra in Herodico.

Prosechius, Paulo Æginetæ lib. VII. c. XVI.

Prodochus, Marcello medico Burdegalensi, medicamentorum c. XXIX.

Prosper Calanius, Sarzinenfis, cujus est docta paraphrasis in lib. Galeni de Inæquali intemperie, & alia multa opera non contemnenda.

Protagoras cujus meminit Eupolis poeta Græcus in ea fabula, quæ Colaces inscri-

inscribitur, & Plutarchus Symposiacon decade vii. problem. i. Democriti Ζηλωτής. Galen. T. ii. edit. Paris. p. 23.

Protarchus, Celfo lib. v. c. xlix. non semel, & lib. iix. c. xx.

Protas Pelusiotes, Galeno medicamentorum localium lib. x. c. i. T. ii. edit. Basil. p. 308. Alius Protas Rhetor, Galeni civis. Tom. iv. p. 326.

Proxenus, Galeno ejusdem operis lib. vii. c. ii. T. ii. p. 265.

Prusias, vide supra in Asclepiade p. 87.

Prytanis, sive *Prytanides*, Galeno Pharmacorum secundum locos lib. iix. c. i. & lib. vii. cap. 3. T. 2. p. 266.

Ptolemaeus Chirurgus, Cornelio Celfo, lib. vi. c. 7.

Ptolemaeus Cyberius, poëta epicus, Suida teste scripserat de miris virtutibus herbæ ψαλακάνθα, pro qua pyrachantem sive scolymum, de qua apud Dioscoridem mentio, legit Tiraquellus p. 293. Sed nihil mutandum patet ex Ptolemæi Hephæstionis lib. v. apud Photium Cod. 190. ubi narrat Psalacanthæ esse nomen herbæ Ægyptiæ artemisiæ vel meliloto similis, quæ si veræ credis fabulæ, equis alligata victoriam præbet ac felicitatem.

Ptolemaeus Evergetes, Ægypti Rex, herbarum vires ac naturam intelligens, carmen Homeri depravatum correxit: scripserat enim lib. *Odyssææ* quinto, vers. 72.

Ἀμφὶ δὲ λεμῶνες μαλακοὶ σὺν ᾗδὲ σελίνῳ.

Significans *Sion* esse palustrem plantam, & cum palustri apio nasci, quod ignorantes quidem Grammatici non σίς, sed ἰς quod est violæ, legi oportere contendebant, ut nunc quoque vulgo legitur. Contra quos Rex hujus rei peritus *sis*, non violas, cum apiis in irriguis pratis nasci in eo poëta voluit. Hic autem citatur à Marcello in lib. de medicamentis, cap. xiv. ubi illum dicit scripsisse libros in re medica, & iterum cap. xxxvi. Citatur Ptolemæus & à Galeno libr. iv. de compositione medicamentorum καὶ ὕψος, cap. vii. T. ii. pag. 217. T. v. p. 411. 413. & alibi non semel, ubi illum modo Regem appellat, modo nobilem. Et Aëtio Tetrabibli ii. Serm. iii. cap. cx. non semel.

Ptolemaeus simpliciter, sive alius, sive ex illis unus, Galeno l. v. medicamentorum καὶ γένη, T. 2. p. 181. & Cœlio Aureliano lib. i. Chroni-

- on, c. 119. ubi illum dicit Erasistrati sectatorem, & Actio Quaternione 11. Serm. 3. c. cx.
- Ptolemaeus**, quem *γνώμων* sive familiarem vocat Galenus lib. 1v. Pharmacorum κατὰ ἔπας, c. vii. non semel, & lib. vii. c. v. T. 2. p. 390. 391. 271. 219.
- Publius** ὁ καθ' ἡγήτης sive Præceptor, Galeno medicamentorum κατὰ γένη, lib. v. T. 2. p. 391.
- Publius** simpliciter, sive ille, sive alius eidem Galeno ibi, T. 2. p. 299. & etiam κατὰ ἔπας 1x. c. 1v. T. 2. p. 339. 389. & Marcello medicamentorum c. xxix.
- Pudentianus** Epicureus, Galeno T. 4. p. 368.
- P. Pupius P. L. Mentol Medicus** 11111 vir *) in veteri marmore ubi icon hujus Pupii apud Fulv. Ursinum p. 97.
- Pyllon** Plinio lib. xxix. c. ult.
- Pyrumus**, Galeno κατὰ ἔπας lib. 1v. c. 7. T. 2. p. 217.
- Pyro**, cujus nugas deridet Galenus lib. 11. de Temperamentis.
- Pythagoras**, philosophus non modo Medicam artem rem divinissimam esse pronunciavit, ut scribit Apollonius Tyanensis Epist. 23. ad Critonem: sed medicinam quoque exercuit ipse, teste Jamblichio lib. 1. c. 29.
- Pythagoras** alter à philosopho, cujus meminit Diogenes Laertius in vita ipsius philosophi, quem de hernia scripsisse tradit.
- Pythagoreos** πάντ' σφέρα περὶ τὴν ἰατρικὴν ἐπιδάσκειν, singulare studium in arte medica posuisse notavit Ælianus 1x. 22. Var. Hist.
- Pythion**. Galen. T. 2. p. 340.
- Pythius**, eidem Galeno Pharmacorum secundum locos, lib. v. c. 9. & secundum genera, lib. 3. T. 2. p. 234. 236.
- Pythocles** memoratus Hippocrati lib. vii. Epidemion.

Q.

- Quadratus**, Galeno medicamentorum κατὰ γένη, lib. vii. T. 2. p. 419.
- Julia Quintiana** Clinicæ videtur mentio fieri in veteri inscriptione apud Gruterum p. DCXXXV. 10. Quanquam p. DCXC. 6. eadem inscriptio legitur sic: *Julia Quintiana Cl. Luca F.*
- Quintus Stertinius**. Romæ clarus, teste Plinio xxix. 1.
- Quintus** præceptor Galeni, eidem sæpe memoratus. Confer lib. 1v. hujus Bibl. cap. xvi. p. 586. Supra in Marino. **Quiri-**

*) Scripsit, nomen dignitatis ac magistratus. Vide infra, Sosthenes.

Quiricus de Augustis, Thertonensis, qui scripsit Lumen Apothecariorum, editum Venetiis 1495. fol. ac deinde sæpius.

R.

Rabbi Moyses, cujus extant Aphorismi medicinales, quibus hunc titulum præfixit, Moyses filius servuli Dei, Israeliticus Cordubensis. Suntque & alia ejusdem opera. Vide supra, in Mose.

Rabirius, Plinio lib. XXIX. c. VII.

Rafis apud Arabes celeberrimus, vide supra *Albubeter*, & Joannem Leonem Africanum cap. VI. & XVII. Jo. Arculani expositio libri Akmanforis, prodiit. Venet. 1483. fol.

Raymundus Lullus vir certe reconditæ doctrinæ & eruditionis, qui præter alia multa, quæ in medicina scripsit, edidit librum cui titulus est, Ars brevis, alterum quem Artem generalem vocavit, utranque adeo difficilem, ut pauci queant intelligere, verum si semel intelligas, omnia pollicentem. Hæc de Lullo Tiraquellus, scriptore ut ajunt 321. voluminum. Novam ejus operum editionem parari auspiciis Serenissimi Electoris Palatini, traditur in diario eruditorum Italiæ T. XIV. p. 392. Scripta de secretis naturæ, de alchymia & metallorum metamorphosi, Lullio præter rem tribui notat, qui de illo multa, Lucas Waddingus in annalibus Minorum. Vide & Nic. Antonium T. II. Bibl. Hispanæ, Olavum Borrichium in conspectu scriptorum Chemicorum, &c. Obijt Lullius A. 1315. æt. 80. Adi Acta Sanctæ. 30. Junii T. V. p. 633. & dissertationem de cultu Raymundi Lullii in memoriis litterariis Trevoltinis A. 1702. p. 30. edit. Amst.

Rebeubasus Serapioni Antidotorum cap. XVIII.

Remacius Fuchs, Lymburgus, cujus est Methodus curandi morbi Gallici & Historia aquarum, & tractatus Conditorum, & specierum aromaticarum, & Nomenclatura plantarum.

Claudius Remus, in veteri Inscriptione, Medicus Legionis XXI.

Rheginus Methodicus, T. IV. p. 42. Galeno memoratus lib. I. Methodi.

Rhemmius Fannius Palamon cui tribuitur carmen hexametrum cum Celso & Sereno Sammonico sæpius editum de mensuris & ponderibus quibus medicina dispensantur, quod illi nescio cui *Remio Flavio* vel *Prisciano* alii tribunt, de illo dixi in Bibl. Latina p. 680.

Rhipatus, Galeno lib. VII. Pharmacorum localium cap. 3. T. II. p. 265.

Rhi-

Ripbinus Nicaensis inter Dipnosophistas, Athenæo. Legendum? *Rufinus*. *Richardus*, Anglicus, cujus sunt libri de Phlebotomia, de urinis, de anatomia, de signis prognosticis, de febribus.

Roffus, Rasi lib. vi. Continentis cap. i. nisi Ruffus sit legendus, quod facile crediderim, cum nullo alio loco meminerim me Roffum legisse.

Roffinus, apud eundem cap. 3. ejusdem lib. nisi etiam Ruffinus sit legendum.

Rogerus Baco Oxoniensis, Ord. S. Francisci, defunctus A. C. 1292. cujus Chymica quædam & Physica scripta feruntur. De illo Lucas Waddingus in Annalibus Minorum & Antonius Wood Antiquitatt. Oxon. T. i. p. 136. seq. ubi à Magia Dæmoniaca eum absolvit, sed naturæ peritissimum fuisse docet. Similiter causam ejus agunt Joannes Deë, Joannes Seldenus, Gabriel Naudæus, & in Dictionario suo historico Petrus Bælius. *Qua in Chemicis Baco publicavit*, judice Olao Borrichio *) *obscuriora sunt, & variis processuum ineptiis referta: est tamen ubi expergescitur, & sagacibus monitiis, quantum in se lateat artifex, evidenter offendit. Quin & qua de Arte tradit ad Raymundum Gaufridum, demorsos sapiunt ungues. Nec male ipse post allasam experimentorum variorum inutilem farraginem, Candidatis hanc regulam præscribit: Dimittite experimenta, capite rationes, & invenietis. Scripsit varia de lapide philosophorum, Alchemiæ speculum, de speculis ustoriiis &c. In libro de mirabili potestate Artis & Naturæ capacissimum declarat ingenium, & admirandam in rebus novis inusitatisque inveniendis dexteritatem: satisque ostendit sibi ea jam olim fuisse explorata, quæ postea tandem sæcula vera fuisse deprehenderunt. Insuper ob id ab inertium Monachorum vulgo, sola innocentia se tutatus est, & imperisiam cavillantium refutavit contemptum. Nec dubitat retractans se in altera editione centuriarum suarum Jo. Balæus, Baconem nominare Philosophum acutissimum & sæculi sui miraculum. Ejus de retardandis senectutis accidentibus & sensibus confirmandis, prodiit Oxoniæ 1590. 8. Alia illius edita atque inedita refert Guil. Caveus in historia litteraria scriptorum Eccles. ad A. C. 1278.*

Rogerus Patmenis, cujus est liber de Phlebotomia venarum omnium, edita cum Albiensi: & Practica medicinalis, vulgata Venetiis A. 1490.

Rolan-

*) In conspectu scriptorum Chemicorum f. 19.

Rolandus Capellutus Chrysopolitanus Parmensis, cujus est tractatus de curatione pestiferorum apostematum, & libri quatuor de Chirurgia. Alius Rolandus Ulyssiponenſis, de cujus physiognomia vide Nic. Antonium T. 2. Bibl. vet. Hispan. p. 271.

Romanus Medicus, Leonicensiſ discipulus, cujus extat liber, cui titulum fecit, Antisophista, quo de tribus docendi ordinibus Galeni eleganter differit.

T. Julius Rosianus Apollinarius. supra in Julio.

Ruffinus, cujus meminit Nicolaus Antidotarius, & Rasis libr. 17. Continentis c. 1. vide Roffinus.

Ruffinus Nicaensis unus è Dipnosophistis, quorum colloquia sunt ab Athenæo descripta.

D. M. T. *Vibio Rufo medico Cob. V. Pr. Valeria Rufina Conjug. Optim. fecit.* Vetus inscriptio Romana apud Sponium p. 144. Misc. eruditæ Antiquitatis.

Ruffus Hierax, quem memorat Tiraquellus, ex hoc Catalogo expugendus. Nam apud Galenum in loco quem ille respicit libr. quinto pharmacorum κτ γέρη T. 2. p. 387. referuntur τροχίσκοι κίρρη trochiesi rufive gilvi ἱεραξ Θ. Θηβαίη Hieracis Thebani.

Rufus Ephesius de quo dictum lib. 4. hujus Bibl. c. 3. atq; c. 17. p. 586. Citatur à Paulo Ægineta & Aëtio apud quem fragmenta complura. Etiam ab Arabibus ut Joanne Mesue, & ab Isaaco Hebræo. Rufi Ephesii *erotemata Medica* sermone Græcorum recentium vernaculo MSta in Bibl. Cæsarea. Libri de appellationibus partium corporis humani MS. Codicem Vaticanum laudat Jo. Rhodius ad Scribonium Largum pag. 213. Ejusdem *de venis & de offibus* memorat Labbeus p. 126. Bibl. novæ MSS. Hic Rufus ante Fallopium tubas matricis observavit. Carmina autem Græca quæ lib. 3. c. 26. *de effectibus plantarum, Decorum alicujus faciarum* edidi cum versione D. Joannis Rendtorffii, Simlerus huic Rufo, Lambecius II. p. 593. & VI. p. 90. Pamphilo Alexandrino tribuit. Rufi effigies in veteri Codice Dioscoridis in Bibl. Cæsarea, apud Lambecium, Nesseliumque. Occurrit & in imaginibus Bellorii & T. 3. thesauri Gronaiani eeee atque ante Acta medicorum Berolinensium T. 3. Ann. 1718. 8.

Menius Rufus. Galen. 7. κτ γέρη, T. 11. p. 416.

Rugenii Chirurgia, supra in Bruno.

Ccc

A. Ru

A. Rupilius apud Ciceronem in oratione pro Aulo Cluentio habita, c. 63.
Rusticus Galeno citatus in lib. IX. Pharmacorum κατὰ τὰς cap. 6. T. 2.

p. 303.

Rusticus alter Placentinus, recentiorum temporum Medicus.

Rutilius Oribasius citatus.

S.

Sabinus qui in Aphorismos Hippocratis in libros Epidemion & in alia ejus scripsit, teste Galeno: fuitque præceptor Stratonici, præceptoris Galeni, ut dicit idem Galenus in libro de atra bile, eumque sæpissime citat. Vide lib. IV. hujus Bibl. c. 17. pag. 586. Meminit & Gellius lib. 3. c. xvi. ubi ait commodissime Hippocratem commentatum. Non raro tamen à Coisensis sententia aberasse notavit Galenus T. 5. pag. 396. ubi Metrodori præceptorem fuisse testatur.

Pompejus Sabinus Galeno T. 11. pag. 418. Alius Sabinus Romanus, apud Plutarch. ἐρωτικῶν Hieron. Mercurialis IV. 13. Var. Lect.

L. Sabinus L. L. Primigenius in vet. inscript. quam dedi supra in Primigenio, & habet etiam Reinesius Classe XI. 9. p. 611. Inscriptio alia Auximi in Piceno, apud Gruterum p. DCXXXVI. 1. *Dei Manib. Julia Q. L. Sabina Medica Q. Julius Atimetus. Conjugi benemerenti.*

Sabon, Rasi lib. 3. Continentis c. 3.

Sabor sive Sapor Rex Persarum citatus à Mesue in libro Grabadin, & à Serapione in antidotis cap. xvi. & alibi.

Sabor filius Sehel, Avicennæ memoratus lib. v. quo de medicamentis compositis loquitur.

Sabud Rex Arabum, a medicis Arabibus sæpius citatus.

Sabur, Rasi lib. 2. Continentis c. 4. & lib. vi. c. 1. & lib. 7. c. 4. ubi eum citat ex libro de Antidotario, & alibi sæpe.

Sacrificulus, id est, ἱερὸς quisquis est, Galeno libro Pharmacorum localium 7. c. 3.

Sadbsar, Rasi Continentis xi. c. 1.

Sabar, sive *Sabarus* Rasi lib. 3. Continentis c. 2. non semel.

Saber, Rasi libro tertio Continentis, cap. 6. & lib. 6. cap. 1. nisi sit ille, aut Seher de quo infra.

Ibnu Saigh, de quo Joannes Leo Africanus c. 15. supra p. 279.

Saladinus Esculani, circa A.C. 1163. cujus est Compendium aromatariorum.

Salamine, Serapioni Simplicium c. cxxxvi. & cccxliv.

Sak-

Salernia, eidem Serapioni, ejusdem operis cap. CCCXXVII.

Salicem, ejus Chirurgiam habemus.

Salimachus, Cœlio Aureliano lib. Oxeon 3. c. 17.

Salomon, Rex & is quidem sapientissimus atque ditissimus, medicinæ adeo peritus fuit, ut libros fecerit de natura lignorum, herbarum, jumentorum, volucrum, reptilium & piscium, sicuti scribit Rabanus, ejusque autoritate glossa ordinaria & Nicolaus Lyrensis in enarratione illius loci 2. Reg. 1. *Scriptum est in libro justorum*. Et hujus rei apertissimum est testimonium ex eo quod scribitur 3. Reg. 4. ad fin. *Locutus est Salomon tria milia parabolas, & fuerunt carmina ejus quinque milia, & disputavit super lignis à cedro, quæ est in Libano usque ad hyssopum, quæ egreditur de pariete: & disseruit de pecoribus, & volatilibus cæli, & serpentibus, & piscibus*. Quod & retulit Josephus, libro antiquitatum 8. c. 2. Sed eos libros abstulit Ezechias, quoniam multi magis confidebant in herbarum viribus, quam in Deo, ut tradit author libri Zeror Hammor. Cæterum qui librum illum Sapientiæ ipsius Salomonis personæ inscripsit: *Ipsè (ait c. 7.) mihi dedit horum quæ sunt, scientiam veram, ut sciam dispositionem orbis terrarum, & virtutes elementorum, initium, finem, & medietatem temporum, ipsorum temporum permutationes, atque vicissitudines, stellarum cursus, anni volutiones, naturas animalium, & iras bestiarum, vim ventorum, & cogitationes hominum, differentias plantarum, & virtutes radicum, & quæcunque sunt abscondita & invisibilia cognovi. Omnium enim artifex docuit me sapientia. Quibus quidem authoritatibus ductus Eusebius Cæsariensis asserit libro Evangelicæ Præparationis XI. c. v. Salomonem fuisse summum physiologum. Quanquam non satis certum est, an ipsius Salomonis is liber sit, an Philonis, an vero alterius. Sed, ut hoc obiter dixerim (neque enim id prætermittendum esse duximus), ex eo loco satis satisque constat, non minimam sapientiæ partem esse medicinæ scientiam. Nescio autem an de isto Salomone, an de altero intelligit Avicenna loquens de electuario Almutagnachil relato ad Salomonem. Serapio Antidotorum c. xx. & iterum cap. XXXIII. citat Salomonem quempiam medicum, quisquis is fuerit, sive hunc, sive alterum. *Hæc Timotheus p. 168.**

Mich. Glycas parte 2. Annalium pag. 183.
ex Psello.

Ἐφυσιολόγησε *) δὲ Σολομὼν καὶ
πρὸς λίθων, ὥς ὅπως ἐχρῶσθσαν
μόνον ἢ συνεάγησαν, ἀλλὰ καὶ ὅπως
ἐκάστη συνπλεῖ. Τὴν μὲν σωφροσύ-
νης ἐφήσει φυλακίῃσιν, τὴν δὲ πρὸς
τῇ θεῷ ἀντάχων πυρσῶν, ἐπέσει δὲ
φυγαδύνει πνεύματι πονηρῶν. Ἀλ-
λὰ καὶ πρὸς δαιμόνων ἐπίθῃ βιβλίον
αὐτῷ, ὅπως πὶ κατέγονται, καὶ ἐν
οἷσι αἰδοῖται φαίνονται, φύσεις δὲ τέ-
των καὶ ιδιότητες ἐγραψέ, πῶς πὶ δε-
σμύονται, καὶ πῶς ἐμφιλοχαρῆτες
δοσιλύονται. Ὅθεν ἔργα τέστις ἀχθο-
φύρα ἐπὶ τῷ ἔνι, ὑλοποιεῖν πὶ, ὡς λό-
γῳ, ἡνάγκαζε, καὶ καταμαδὲν τῷ
ἀχθῇ φέρειν παρεβιάζετο, ὡδικώπε-
πέ πὶ σπλάχνα ἢ ἐπιδῶς ἢ βοτάναις
περιπιδῶς ἐδιδράπεν. Ἀλλ' ὅγε θεὸς
Ἐζεκιᾶς Θεῷ εἰαυτὸν ἀναλιδῶς καὶ
πάντα τῷ ἐκῆθεν προνοίας ἐξαργή-
σας, τῶν ὑπὲρ φύσιν τῷ Σολομῶντι
φιλοσοφιδέντων ὠλιγώρησεν.

Præterea Salomo de gemmis
quoque differuit, earumque natu-
ra; non tantum quo illæ pacto co-
lores hos vel illos accipiant, vel
gignantur & coalescant, verum et-
iam quis cujuscunque sit usus. Ali-
am enim pudicitie custodem esse
pronunciavit, aliam sulfureis in-
flammationibus resistere, aliam
malos genios abigere. Quinetiam
librum de geniis composuit, quo
nimirum pacto de sublimi dedu-
cantur, & qualibus formis appare-
ant. Eorundem naturas atque pro-
prietates complexus est, tum quo
pacto vinculis adstringantur, &
certis locis adfveti abigantur. Hinc
factum ut operas quasdam gestan-
dorum onerum ipsis imponeret.
Nam & materiem, ceu perhibent,
eos cadere cogebat, & humeris
onera portare. Idem hominum
viscera exulcerata, vel carminibus
vel herbis adhibitis sanabat. Ve-
rum divinus homo Ezechias, qui
se totum Deo consecrasset ac ma-
cipasset, ejusque ad providentiam
cuncta referret, parvi ea fecit quæ
supra naturam Salomophilosopha-
tus esset.

Salo-

*) Non desunt qui Physicologum & mathematicum, qui existat inter Epiphaniū opera, referunt
ad Salomonem. Vide notas ad T. 2. Epiphaniū p. 190. Etiam Aristotelem garrunt Judæi
omnem sapientiam furtim abstulisse ex libris Salomonis. Vide Venerandi Wolfii nostri
Bibl. Hebræam T. I. p. 218. & quæ notavi lib. 3. hujus Bibl. cap. 6. §. 35. p. 162.

Salomonis Herbarium Arabica lingua, memorat Morhofius lib. 1. polyhist. cap. vi. p. 49.

Suidas in Εζεκίας.

Φέρεται δὲ π καὶ τοιούτῳ. Ἦν Σολομών βιβλ ἱαμάτων πάσης παντὸς ἐγκεκολαμμένη τῇ Ξαῦφλια. Τάυτην ἐξεκόλαψεν Εζεκίας. ὁ προσέχωντος Ξαῦ τῷ Θεῷ, ἀλλὰ τὸ ἄς θεράπεύειας τῶν παθῶν ἐθύνθη τῆς πάχοντος αὐτὸς κομίζεσθαι, ὡς οὐρανίας αἰτῶν τῷ Θεῷ.

Fertur etiam tale quiddam. Exstabat liber quidam Salomonis, remedia omnium morborum continens, qui templi limini incisus erat. Hunc Ezechias abolevit, quod populus mentem ad DEUM non adverteret, sed quicunque ægri essent, morborum curationes inde peterent, neglecta Divini Numinis invocatione.

Iustinus quæst. LV. ad Orthodoxos.

Πολλὰ μὲν ἔνυται καὶ ὑπὸ τῶν ἰουδαίων ἱαματικά τῶν σωματικῶν νοσημάτων, καὶ ὑπὸ Σολομώντ ὁ βασιλέως.

Permulta quoque à piis ad morbos corporum curandos inventa sunt remedia, & ab ipso inprimis Rege Salomone.

Procopius Gazans ad 3. Reg. IV. 33.

Περὶ τῶν ξύλων) Τὰς φύσεις καὶ τὰς δυνάμεις καὶ τῶν βοτάνων καὶ ῥῶν δένδρων καὶ τῶν αἰόγων ὁ Σολομών ἐφυσιολόγησεν. Ἐξ ὧν εἰκὸς καὶ τὰς γεγραφέας ἱατρικὴν, ἐργασάσθαι πάμπολλα.

Locutus est delignis) de naturis & viribus herbarum, *) arborum & aliarum rerum rationis expertium disputavit. Ex quibus verisimile est illos qui de medicina scripserunt, plurima collegisse.

Eadem referunt non modo Syncellus p. 200. Cedrenus p. 77. & 89. Josephus Christianus in hypomnestico quod edidi cap. 74. Anastasius quæst. 41. & Glycas p. 182. Hippolytum & Eusebium *) testem laudantes, sed & Talmudici codice Pesachim, in Mena cap. 4. T. 2. edit. Surenhusiana p. 148. quantum ibi tantum legitur Rex Hiskias suppressisse מִן הַסֵּפֶר הַזֶּה librum Medicinæ. At Maimonides ad illum locum non omisit annotare id de libro Salomonis.

Ccc 3

nis

*) ὡς δὲ Εζεκίας [μεκᾶνθαί φησιν, ὁ πολυμαθὴς καὶ παλῦτος Εὐσεβί Glycas.

nis esse intelligendum, רבארי רבואות שלמה quem perinde à Judæis, ubi in morbum incidissent, fuisse consultum ut à Græci Hippocratis scripta & Galeni, testatur etiam R. Kimchi ad 3. Reg. 17. 33. & 4. Reg. XX. Confer R. Nachmanidès & R. Levi ben Gerson loca apud Sgambatum pag. 312. Allardum Uebtmannum ad Bechinat Olam pag. 299. seq. & Mich. Fridericum Lochner de nerio seu rhododaphne p. 75.

Salomon archiater ad quem ὁ ἑὺπροπίων scripsit Galenus T. 11. Basil. p. 484. nisi legendum Solon.

Salomon, Eben, id est, filius, Hahasen, sive Hasen, utrumque enim reperio, apud Serapionem Simplicium c. LXXIX. & c. CCLX.

Salomon simpliciter citatus Rasi, libro secundo Continentis ad fin. sive unus ex illis, sive alius. Serapioni item c. xx. & 33. antidotorum & Avicennæ, ubi de electuario Almutagnachil quod ait Salomoni auctori tribui.

Salmuje Serapioni Simplicium c. 178. in fin.

Salpe citata à Plinio xxv 111. 7. & indice lib. xxx 11.

Salustius Dionysius, ab eodem Plinio lib 32. c. 7.

Salustius Mopseates qui sub Tiberio Cæsare scripsit in re medica; autore Suida.

Samitbrae, Galeno Pharmacorum localium lib. ix. c. 6.

Samuel Ebn Juda Andalusius, Medicus ex Judæo Mūhamedanus circa A. C. 1190. de quo Abulpharagius p. 298.

Samuje, Rasi libro 9. Continentis, capite primo. Vide num sit Salmuje, de quo supra dictum est.

Sanctus Pifaurensis, qui Commentarios quosdam scripsit sub Eugenio IV.

Sandazar, Rasi lib. xi. Continentis c. v.

Sanctes de Arduinis Pifaurensis, qui scripsit de omnibus naturalibus & artificialibus, de venenis, de odoratione, de proliferatione.

Sapiens filius Jubeyr, apud Rasi lib. 2. Continentis cap. item 2. Vide Zour.

Saper, vide Sabor.

Samchus & Saracus, & *Same*, Rasi lib. v. Continentis c. 1. non semel, & lib. 7. c. 4. non semel, & lib. xi. c. v. ubi illum Indum vocat.

Sarch Indus, ejusdem operis lib. 7. c. 1. idem cum priore.

Sarkosbium; Σαρκευσιτης Galeno librorum medicamentorum α' γ' η', T. 2. p. 403.

Sasogoras, vide infra Sosagoras.

Sasyrii

Satyrus de quibus Galenus sive Gariopontus de medicinis expertis sub initio *Et Thamor de regione Æthiopia, qui fuit ex bonis experimentatoribus habebat bona experimenta experta, quæ sic custodiebat quod nullus in tempore vitæ suæ potuit ea habere. Et postquam mortuus fuit, pervernerunt illa Medicina in manus Satyriorum, qui per eam mirabilia fecerunt. Et exultavit eus nomen inter Medicos.*

Saturninus cognomento Cythenas, discipulus Sexti Empirici, apud Diogenem Laertium in Timone Nicæo, lib. ix. in fin.

Satyrus Quinti, de quo supra discipulus, & unus primusque, ante Pelopen ex præceptoribus Galeni, ut ipse Galen. post prin. lib. i. ἀνατομικὰν ἐγχειρήσεων, id est, de Anatomicis administrationibus & T. v. p. 172. 406. & alibi sæpe dicit. Is Anatomica scripsit, eodem teste T. v. p. 21. & interpretatus est libros Aphorismorum Epidemiorum Hippocratis, ut dicit idem Galenus in prin. lib. i. eorundem Epidemiorum.

Scara, sive *Scark*, sive *Scharak*, sive *Sebarac*, sive *Sebare*, nam omnia hæc nomina comperio, tum apud Rasim lib. i. Continentis cap. 1. & 13. & c. 9. tum apud alios, nisi sint diversorum.

Schear, Rasilib. 2. Continentis c. 4.

Schiarchandus citatus in Tacuinis Elluchasem.

Scindaxar, Serapioni Simplicium c. 82.

Scribonius Largus, qui sub Tiberio multa opera in re medica scripsit, ex quibus etiamnum extat liber *de compositione medicamentorum*, de quo dixi in Bibl. Latina lib. iv. c. 12. eumque sæpe citat Galenus cum in multis locis, tum in libris medicamentorum κτ' ἕως T. 11. p. 265. 270. 299. 304. Is ad tempora usque Claudii vixit, ut videre licet ex c. ix. ejus libri de compositione medicamentorum, quo loquitur de Messalina dei sui Cæsaris. Quod opus an ipse Latine, an Græce scripserit addubitarunt teste Tiraquello nonnulli viri docti. Latine tamen scripsisse non Græce verius est, & totus liber ostendit, Scribonius etiam ipse præfat ad C. Julium Cæsarem: *Ue primum enim potuisti, non es passus cessare tua erga me pietatis officium, tradendo scripta mea Latina medicinalia Deo nostro Cæsari, quorum potestatem tibi feceram ut ipse prior legeres, simpliciterque indicares mihi quid sentiret.*

Sebastianus Aquilanus, qui ad Ludovicum Gonzagam scripsit librum de morbo Gallico, & alium de febre sanguinea.

Seba,

Sebastianus Aultrius Rubeaquentis, cujus est explanatio in Paulum Aeginetam.

Sebastianus Montuus Gallus, cujus sunt libri docti medicinalium Dialexeon.

Sebastianus Scrofa, qui transtulit Galeni libros de remediis parabilibus, & de Euchymia, & Cacoehymia, id est, de bono & malo succo, cum Scholiis.

Seber, Rasi lib. 2. Continentis c. 2.

Julius Secundus. Galen. T. 2. p. 419. Alius Secundus Gymnastes T. 3. p. 288.

Secunda Livilla Medica in veteri lapide apud Fulv. Ursinum p. 100.

Sedekias Medicus Judæus, à quo venenum datum Carolo Calvo, ut traditur in Annalibus Bertinianis A. C. 877.

Sedisnar, Rasi Continentis lib. 6. c. 1.

Seheber, Rasi lib. 1. Continentis 2. c. 4. nisi idem sit.

Seber, eidem Rasi libro primo Continentis, c. 1x. & lib. 2. capite quinto, nisi idem quoque sit.

Sex. Pedius Secundus. In veteri inscriptione apud Fulv. Ursinum p. 99. & Gruterum p. DCXXXIV. 9. D. M. Sex. Pedio Sex. Lib. Secundo Medico Julia L. Lib. Secundina Patri piissimo.

Seleucus Cyzicenus memoratus Philostrato lib. 8. de vita Apollonii, cap. 14. p. 349.

Simmias Medus, Galeno in lib. 2. Antidotorum, vide Simmias.

D. Sempronius Jucundus Medicus Ariminensis, in veteri inscriptione apud Gruterum p. DCXXXV. 2.

Sendabasar, Rasi lib. xi. Continentis c. 7.

Sendebasar ibi, nisi idem sit cum præcedente.

Sendibiar, Rasi lib. 2. ejusdem operis c. 4. nisi & hic quoque idem sit.

Serapion Alexandrinus, primus omnium, ut tradit Celsus in præmio nihil hanc rationalem disciplinam pertinere ad medicinam professus, in usu & experimentis posuit. Sane quidem si Galenum audimus in introductione c. 4. T. 4. p. 56. 57. post Philinum, Herophilum discipulum empiricæ sectæ auctor Serapion fuerit. Sed Celsi utpote antiquiori sua merito constat fides. Nescio an is sit, de quo scribit Cicero ad Atticum, lib. 2. *Eccisti, (inquit) mihi pergratum, quod Serapionis librum ad me misisti, ex quo quidem ego (quod inter nos liceat dicere) millefimam partem vix intelligo.* Ad cum

eum quoque pertinere creditur numus, in cuius una parte caput Hygiæ laureatum, in altera Æsculapius sedens, cum inscriptione, ΣΜΥΡΝΑΙΩΝ ΣΑΡΑΠΙΩΝ, apud virum clarissimum Richardum Mead in diss. de numis à Smyrnæis in Medicorum honorem percussis p. 68. ubi hunc Serapionem è schola Erasistrati pròdiisse colligit, quod à Cœlio Aureliano lib. 3. de morbis acutis c. 17. familia Erasistrato ordinasse dicitur. Neque quicquam obstare quo minus Erasistrateorum & Herophileorum placitis *ἐμπειρικῇ* etiam admisceretur ab eo qui in multis tamen ab Erasistrato, perinde ut Alexander *φιλανθρῆς* ab Herophilo non dubitaret discedere. Sed Serapionem ipsum de quo loquimur, citat idem Cælius Aurelianus lib. 3. Oxeon cap. 21. & lib. 1. chronion cap. 4. ex libro *Curationum*. Laudatur & à Cornelio Celso lib. v. c. ult. ubi de impetiginis speciebus, & Galeno in libris medicamentorum *τῆ γένῃ*, lib. 2. & *τῆ ὕλης* lib. 6. c. 1. T. 2. p. 238. 309. ubi empiricum vocat & 336. 396. & T. 4. p. 372. ubi Alexandrinum. Aetio Tetrab. 4. Serm. 3. c. 14. & alibi, & Paulo Æginetæ lib. 3. c. 64. & lib. 7. c. 17. & alibi, & Jo. Serapioni Antidotorum c. xx. & Cælio Aureliano libr. Oxeon 2. c. 6. ex libro *Scellarum*. Inepta laude sui commentarios suos implevisse, scribit Galenus T. 2. edit. Paris. p. 346.

Serapio alter junior, de quo supra, *Joannes Serapio*.

Τὸ τῆς *Σεραπίδος* ἐπιγραφόμενον *φάρμακον* Galen. Tom. 2. edit. Basil. p. 390. an *Σεραπίδος*?

Serenus Sammonicus auctor carminis de medicina, de quo dixi libro tertio Bibl. Latinæ c. v. Illius eximiam editionem Roberto Constantino debemus, cum variis Lectionibus & brevibus notis. Lugdun. 1566. Hanc sequitur, sed omissis notis, Henricus Stephanus in Medicæ artis principum opere, & vir clarissimus Jo. Baptista Vulpius qui Serenum à se recensitum vulgavit Patavii 1722. 8. Suas in Serenum notas laudat Conradus Rittershusius p. 92. ad Corippum, sed illa lucem non viderunt quod sciam. Nonnulla hujus scriptoris loca illustrat Turnebus xvi. 1. 18. adversariorum: plura vir eruditissimus Jo. Baptista Morgagnus, Epistola ad laudatum Vulpium edita Hagæ Comitum 1723. 4.

Serenus alter Aetio citatus Tetrab. 2. Serm. item 2. c. 16.

Sergius Babylonius oculus, Galeno in lib. 4. medicamentorum *τῆ πύλης* cap. 7.

Ddd

Ser-

Sermonéta, vide Joannes Sermoneta.

Servilius, vide supra in Democrate.

Sesear, Rasi lib. xi. Continentis c. 8.

Sesirid, eidem lib. 9. Continentis c. 1.

Severianus citatus Aetio Tetrab. 2. Serm. 3. c. 98. non semel, & Alexandro Tralliano.

Severus Galeno lib. 3. κατὰ ἔκτασιν, c. 1. T. 2. p. 191. & T. 10. edit. Paris. p. 549. & Aetio sæpe citatus, vide Theodosius.

Sextius, aut ut alii scribunt, Sestius Niger, qui licet Romanus esset, tamen Græce scripsit de medicina, ut notat Plinius in indice lib. xx. Huncque diligentissimum medicinæ scriptorem dicit idem Plinius lib. 32. c. 3. illumque alibi sæpe citat, uti etiam facit Plinius Valerianus lib. Rei Medicæ 4. cap. v. Laudant & inter rei herbariæ scriptores Dioscorides proœmio & Epiphanius in limine libri 1. adversus hæreses. Confer Lambecium 2. p. 546. sq. πρὸς ἑλίας de materia Medica citatur ab Erotiano voce λαιρίων. Icon ejus in veteri Codice Dioscoridis apud Lambecium, Nesselium, & T. 3. thesauri antiquitat. Gronov. lit. ii.

Sextia L. Tertia tonstricis mentio in veteri inscriptione.

Sextus Empiricus præceptor Saturnii, de quo supra, Galeno in libro Secarum T. 4. p. 372. & Diogeni Laertio in Timone memoratus, lib. 9. sect. 116. Afrum hunc Sextum vocat Tiraquellus Suidam secutus, uti Marsilius Cagnatus lib. 3. Var. Observat. c. 8. & Andreas Dacerius in vita Plutarchi p. 75. aliique. Sextum autem Empiricum, cujus scripta habemus, Afrum non fuisse colligas ex lib. 3. Pyrrhon. sect. 213. ubi mores suos à moribus Libycorum distinguit. Igitur non magis Afrum fuisse mihi persuadeo, quam Peripateticum Philosophum, qualem scribit Franciscus Philelsus lib. 26. Epist. 1. p. 178. Prudentiam definit Sextus Empiricus, vir Peripatetica disciplina acutissimus, libro tertio suarum admonitionum: Prudentia est scientia bonorum & malorum & indifferentium.

Sextus Chæroneus, Plutarchi Philosophi nepos, de quo Apulejus lib. 1. Miletiar. Thessaliam, nam & illic originis materna nostra fundamenta à Plutarcho illo inclito, ac mox Sexto Philosopho nepote ejus prodita gloriam nobis faciunt, librum de Medicina ex animalibus exstare scribit Julianus Floridus qui Apulejum in usum Delphini edidit, p. 5. Sed parum credibile est Græci librum illum esse scriptoris, nedum

Stoici

Stoici illius Philosophi, de quo viri docti ad Marcum Antoninum, cujus Doctor fuit, & ad Julium Capitolinum in Antonini vita.

Sextus Fabius sive *Fadius* potius, Niconis, qui de voracitate scripserat, discipulus, apud Tullium libro septimo epistolarum ad Trebatium. Epist. xx.

Sextus Placitus Papiensis, Jacobo Dondo in suo Aggregatore. De Sexti Placiti libro *de Medicina ex animalibus*, quem Latine habemus, & Sexto Plutarchi nepoti Græco scriptori quidam præter rem tribuunt, dixi Vol. XII. hujus Bibl. p. 613. Auctor se artem medicam professum, eamque exercuisse prodit cap. xxvii. de perdice, & c. 2. atque aliis in locis. Sed age totum libellum, est enim brevis, ex Andreæ Rivini editione rarius obvia subjiciamus.

SEXTI PLATONICI PHILOSOPHI

Liber de medicina ex animalibus.

CAP. I.

De Ceruo.

Cujus cornu habet vires exsiccandi omnes humores. 1. Ergo *in colligenda oculorum* eo utuntur.

2. *Dentibus, qui moventur*, cornu cervi combustum imponitur, mox obfirmat, si ex eo pro dentis frictione usus fueris. 3. *Ad capitis dolorem*. Cornu cervi pulveris drachmam unam cum vini cyatho uno & aquæ cyathis duobus potui dabis. 4. *Ad morbum Regium*. Eodem modo, ut jam dictum, potui dabis, miraberis bonum effectum. 5. *Ad ventris solutionem*, quam eadem nominata ratione cohibebis.

6. *Ad profluvium mulieris*. Cornu cervi combustum, inque pulverem mollissimum redactum, cum vino mixtum potui datur. 7. *Ad lumbricos*. Cornu cervinum datur eodem modo, vel limatum, quod melius est, ex vino; ex aqua autem calida febricitanti, lumbricos necat, & ejicit. 8. *Ad serpentes effugandos*. Cornu cervinum si combusseris, & in domo asperseris, seu tecum portaveris, mox inde serpentes à te fugaveris. 9. *Ad vulva suffocationem*. Cornu cervinum combustum si dabitur mulieri patienti olfaciendum, & maxime supralocum, mire ipsi proderit.

10. *Ad plenis dolorem*. Cornu cervinum combustum ex oxymelle detur

Ddd 2

detur potui, splenemque siccabit & dolorem tollet. 11. *Ad impetigines.* Cornu cervini combustum cinis cum aceto scillitico ad Solem, locis, ubi sunt impetigines, illitus, sanabit ut mireris.

12. *Ad lentigines, ubi sunt & impetigines de facie tollendas.* Cornu cervino combusto in Sole faciem line: & deterfa subinde, renova, & hoc ortu Solis facies, mire sanat. 13. *Ad intertrigines.*)* Cornu cervini cineris drachmas tres, argenti spumæ drachmas 2. aluminis scrupulos duos, ceratum ex oleo myrtino facito coqui, eoque sic utere. 14. *Ad inguinæ.* Cervi pudenda si tecum habueris, inguina tibi non tumbunt, & si tumor antiquus fuerit, (*inguina si ante tumerunt*) velociter recedet. 15. *Ad concubitum excitandum.* Cervi testiculorum siccorum aliqua pars pota, concubitum excitat. Sed hoc non agat, nisi voluntas sibi præveniat. 16. *Ad serpentium morsus.* Cervi naturæ desiccata si deraferis drachmam unam, & in serbitione ovi potaveris, omnis serpentium morsus innocuus fiet. Et si totum corpus natura cervi unxeris, nullus serpens tibi nocebit. 17. *Ad ventrem stringendum.* Si de natura cervi ex vino signino aut austero potaveris, ventrem restringit. Idem facit, si ex eodem, magnitudine nucis coxeris in lenticula vel pulte, & ederis. 18. *Ad abortum.* Ex pilis cervinis suffumigabis, & mulier servabitur. 19. *Ad idem, ne mulier abortiat.* Lapis qui in vulva aut ventriculo cervi invenitur, phylacterium est prægnanti, & perficit, ut partum libere perferat. Quod ratio collegit, velocissimum esse illud animal, nec tamen abortum facere. Similis ratio esse potest, si ossicula, quæ in vulva aut in corde cervi reperiuntur, secum habuerit, nam eundem effectum præstant. 20. *Ut mulier cito concipiat.* Idem os in brachio mulier si appensum habuerit, efficit, ut mulier cito concipiat. 21. *Ad intestinorum dolorem.* Medulla cervina remissa in ptisana & infusa, torminosis maximum erit remedium. Idem facit, si sevyum sive medullam ejus pro unctione habueris. 22. *Ad serpentes fugandos.* Medullam cervinam si subsumiges, aut eam tecum habebas pro unctione, à serpentibus lædi nullatenus poteris. Inque cervina pelle si jacueris, nullus ad hominem serpens accedet. 23. *Ad perniones.* Sevyum cervinum combustum simul cum ostrea testa minuta commixta, & factum quasi maglagma impone, mire sanat.

*) H. Steph. ad intertriginum dolores.

CAP. II.

De Lepore.

I.

Ad *submejulos*. Leporis cerebrum potum cum vino mox summejulos emendat. (*Vid. Marcellus Empir. cap. 26.*) 2. *Addentes infantium*. Ex cerebro leporis decocto si gingivas infantibus defrices, subinde sanabuntur, ut dentes sine dolore crescant, & enati confirmantur. 3. *Ad oculorum dolores*. Leporis pulmo si super locum positus fuerit, & bene alligatus, dolorem oculorum sedat. 4. *Ad perniciem & pedes calcamentis laesos*. Idem pulmo leporis illinitus affert remedium. 5. *Ad quartanas*. Cor leporis viventis (*al. juvenis*) sublatum, & quartanariis collo vel brachio suspensum, mox ipsam febrim emendat, si sub accessione ejus pendeat. 6. *Ad Caducos*. Leporis cor derasum & cum parte tertia thuris mannæ trita, ex vino albo potui datum per dies IV. mirifice prodest. His vero qui sæpius cadunt, diebus triginta detur. Crescente autem Luna quotidie in potione debet condiri cum vino. 7. *Ad locos mulierum dolentes*. Cor leporis siccum & in vino potui datum, locos mulierum dolentes emendat. 8. *Ad profluvium mulierum, quæque sanguinem rejiciunt, & ad eas, quæ post partum locis ipsis laborant*. Leporis cor siccum, bene erasum & detritum ex aqua calida potui datur cum terra Samia mulieribus profluvio laborantibus, estque eis remedium, quæ sanguinem excreant, & locis laborant.

9. *Ad oculorum caliginem*. Leporis fel cum melle mixtum facit ad claritatem oculorum, & imminentem caliginem discutit. 10. *Ad eos, qui verrigine vexantur*. Commisce Leporis fel & jecur mustelæ drachmis tribus, Castorei drachmam 1. myrrhæ drachm. 4. hæc omnia aceto optimo colliguntur; & inde drachma una bibitur ex aceto mulso aut melle, aut passo. 11. *Ad calculosos*. Leporis renes siccis, in Sole bene confectos, deinde coctos potui dabis, multum proderunt calculosis. 12. *Aliiter ad calculos pellendos*. Leporis sanguinem & pellem totam in latere crudo (*olla cotta*) combures, ut in cinerem convertatur, & in aqua calida potui dabis cochlearium unum jejuno, mox deliquescent lapis, quem defrangent & ejiciet foras. Experimentum hujus, quod ipsi fecimus, si perfectius habere volueris, mittes in aquam cochlearium pulveris, illuc pones lapidem qualem volueris, & lapis liquecet, ut miferis virtutem.

Ddd 3

13. Ad

13. *Ad nephriticos (qui à renibus laborant.)* Leporis renes deglutiantur crudi, & nephriticos emendant. Sed caveant, cum transglutiant, ne dentes tangant. Siquidem crudos nolint sumere, eodem modo cocti dantur. 14. *Ad capillos defluentes.* Leporis ventriculus coctus in sartagine, admixto oleo myrtino, impositus capiti capillos fluentes continet & cogit crescere.

15. *Ad araneorum morsus.* Renes leporis & fulicæ ejus bestiarum, quæ ab araneis laborat, si crudos deglutiat, sanabitur. Morsis etiam cocti dentur. 16. *Ut mulier masculum concipiat.* Leporis vulva desiccata & erasa, ac in pulverem coacta in potione efficit, si mulier & masculus simul biberint cum bono vino. Si enim sola mulier biberit, infans nec masculus verus, nec foemina vera nascetur, sed androgyne. Item Leporis testiculum post purgationem suam cum vino contritum voret mulier, & masculum pariet. Item Leporis coagulum datur obolis duobus viro, foemina vero quadruplo debet bibere. Esse autem debet coagulum de lepore masculo. 17. *Ut faminam concipiat.* Lepus concidatur, & de sanguine, qui à vulva funditur, liniat sibi naturam mulieris, & de coagulo ejusdem.

18. *Mulier, qua non concipit, ut concipiat.* Ex coagulo leporis si acceperit drachmas 4. in potione vini, masculus de lepore masculo, foemina de foemina, eantque cubitum, sed post concubitum abstinere se debent ab omni acrimonia, à fungis, à balneo, malis cibariis, & ab unctionibus, quæ sunt interneciva. Item testiculi leporis decocti & pistati dentur cum vino mulieri, & locis muliebribus appositum (coagulum) & inlinitum facit ut concipiant. 19. *Ad aurium dolorem,* Leporis coagulum infunditur.

20. *Ad scorpionum & serpentium morsus.* Leporis coagulum ex vi-
no potui datum, adversus venena resistit & discutit. 21. *Ad fluxum ventris infantium.* Leporis coagulum illinitum in sessiva (in sumine) mulieris, quin & ex vino potui datur puero, febricitanti autem ex aqua calida. Item facit non tam pueris, quam etiam majoribus cum pulvere gallæ.

22. *Ad dolorem mamillarum & tumorem.* Leporis coagulum cum melle impositum, remittitur aut ex posca, si inde capitellum mamillæ tangas.

23. *Ad strumas omnes.* Leporis coagulum ex vino Falerno illinitum,

tum, seu cum lana marina superimpositum. Et inde mulieribus pectus utilis fit.

CAP. III. De Vulpe.

1.

Mulieribus, quæ à locis suffocationem patiuntur. Articuli membri vulpis in oleo veteri una cum bitumine cocti & propeffo suppositi, hysterica sanant mirifice. 2. *Ad Alopecias.* Si caput eodem, ut supra, modo illiniatur, sanat. 3. *Ad dolorem aurium.* Simili ut supra modo instillatur in aures. Vel sane Vulpis jecur, sive pulmo expressus, instillatus auribus, dolorem tollit, sicuti & fel vulpis, si in aurem cum oleo instillatur, dolorem sedat. Quod & vulpis adeps solutus & instillatus præstat, aurium dolorem mire emendans.

4. *Ad splenis dolorem.* Vulpis pulmo in cinere calido obrutus & decoctus (*affatus & tritus*) & in potione datus jejuno, mox splenem sanat. Idem facit & jecur ejus in bono vino similiter potum, nam splenem*) tollit. 5. *Ad suspiriosos.* Vulpis pulmo ex vino nigro, ut supra potui datus, suspiriosos emendat.

6. *Ad caducos:* Cerebrum vulpis infantibus sæpe datum, facit ut nunquam sint caduci. 7. *Ad parotidas.* Testiculo vulpis si sæpe parotidas fricaveris, dissolvit eas. 8. *Ad inguinum dolorem & panniculæ,* simili ratione facias (testiculo vulpis sæpius inguina confricans) & cito discutiet, sanabitque. 9. *Ad faucium tumorem:* Rene vulpis in melle sæpius fauces tumentes confrica. 10. *Ad capitis dolorem.* Natura vulpis circumdata capiti, dolorem statim tollet.

11. *Ad irritamentum concubitus.* Vulpis cauda summa ad brachium suspensa irritamentum esse concubitus fertur. 12. *Ad caliginem oculorum.* Fel vulpis cum melle Attico mixtum, & oculis inunctum, caliginem tollit. 13. *Ad morbum articularum.* Vulpes viva in amplo vase decocta, donec ossa relinquat, mire sanat, si sæpius in aquam in vase quis descenderit. Idem præstat oleum, ubi decocta fuerit: Si quis hoc illo modo vult, utatur. 14. *Ad podagram quoque.* De vulpinæ pellis interiore parte calceamenta fiant, & podagræ utantur, leviores habebunt accessiones & incessiones.

*) Splenis dolorem.

CAP.

CAP. IV.

De Capra Sylvatica, vel Caprea.

Ad ventrosos, (i.e. κοιλιακός). Capreae sanguis cum murino Phénice mixtus editur. Et jecur capreae coctum coeliaco si dederis, emendabitur. Idem facit, si contritum cum vino biberit. 2. *Ad oculorum dolorem.* Jecur capreae contritum ex vino bibat cum aqua calida in fervore, sanabitur. 3. *Ad nyctadas oculorum, ad eos scilicet qui ab hora decima nihil quasi videre incipiunt.* Jecur capreae in aqua calida salsa coquatur, ut ejus vaporem oculi excipiant & ea aqua oculos foveat, sed & jecur edant & ex liquefacto inungantur. Quidam jecur ejus assant in craticula & fluentem vaporem colligunt, & ex eo inunguntur. Quidam coctum vel assum jecur capreae cum pane edunt, & idem bibunt. 4. *Ad sanguinem nimium profluentem.* Capreae jecur (cor) combustum & aspersum, sanguinem fluentem reprimit. 5. *Ad sanguinem de naribus profluentem.* Capreae jecur contritum, & ex aceto in naribus offultum, sanguinem abundantem de naribus concludit & mire sistit. 6. *Ad caliginem oculorum.* Fel capreae cum melle Attico mixtum, contritumque inunges oculis, caliginem potenter discutit, & claritatem praestat. 7. *Ad anginam & fauces tollendas.* Fel capreae melle mixtum faucibus illinitur seu imponitur, mire sanat. 8. *Ad omnia vitia, qua in faucibus nascuntur.* Capreae fel cum melle, myrrha, croco & pipere æquis ponderibus coques in vino, donec contrahatur, & ex eo quotidie fauces tangas, dum sanæ fiant. 9. *Ad suffusionem oculorum & caliginem, aliasque eorum vitia.* Fel capreae drachm. 1. & modicum vini veteris cum melle, ut teri possit, inunges, sanantur. Idem facit, & ad cicatricem & argemata, & nephelion, & glaucomata, & pterygia, si ex eo felle inungantur. Item ex eo felle inungantur palpebrae cum oleris succo, extractos pilos non sinit renasci. Facit & ad ruptiones ex ictu tunicularum cum lacte mulieris tepido. Hoc autem fel quanto vetustius fuerit, tanto melius erit. 10. *Ad ustionem Solis in facie.* Fel capreae aqua dilutum & mixtum atque illitum, faciem à Sole perustam emendat. 11. *Ad lentigines & alias maculas de facie tollendas.* Idem fel per se adferyatum & illitum lentigines in facie discutit, & maculas omnes extenuat. Idem cum melle & nitro commixto, & spongia combusta, & sulphure vivo

vivo ad mellis crassitudinem redactum & in faciem illitum, emendat. Vel capræ fellis drachm. 1. farinæ lupini & mellis drachm. 4. commiscebis in unum & indè faciem linies, limpidamque illam efficies. 12. *Ad tinnitum & sonum aurium.* Capræ fel cum rosaceo succo & succo porri tepesfacti auriculæ instillatum & sonos emendat & aurium quoque dolores mire cohibet.

13. *Ad ruptionem aurium interiorem.* Capræ fel cum mulieris lacte infuderis in aurem, deinde cum melle bono, mox proderit. 14. *Ne infans phantasma incurrat, aut caducus fiat.* Capræ cerebrum per annulum aureum trajectum, si infanti deglutiendum dederis, antequam lac matris suget, vere efficit ut nec phantasma incurrat, nec caducum admittat.

15. *Ad torminosos.* Capræ splenem potui dabis, & emendat, si absque febricula fuerit, cum vino bono: si febricitat, cum aqua calida. 16. *Ad oscedinem.* Capræ sebum fissuris labiorum inditum, remedium facit (*Humelbergius: sebum caprea & adipem anserinum & medullam cervi, & cepe cum resina simul & calce viva fac malagma: mire sanat.*) Idem *Humelbergius* sequentia quoque addidit: 17. *Ad dentium dolorem.* Fel capræ cum rosaceo tene & dentibus tepesfactum instilla, eorum dolorem sanat. 18. *Ad ventrem solvendum.* Fel capræ suppositum ano cum succo cyclaminis herbæ, & aluminis aliquantulo aut anetho combustum induito: cave ne hæmorrhoidas habeat. 19. *Ad veretri exulcerationem.* Fel capræ mixtum cum melle aut succo rubi appositum, mire sanat.

CAP. V. De Apro.

1.

Ad omnes dolores, quos cerebrum apri coctum & cum vino potatum sedat. 2. *Ad carbunculos in veretro seu membro virili.* Apri cerebrum coctum, contritum ex melle, & impositum, carbunculos in veretro sanat. 3. *Ad morsum serpentis,* Idem eadem ratione valet. 4. *Ad pedes exulceratos à calceamentis.* Apri pulmo cum melle, emplastri vice impositus, læsis, à calceamentis pedibus remedium est.

5. *Ad venerii fluxum.* Apri jecur recens (coctum) ex vino potatum fluentem ventrem mire restringit.

6. *Ad aurium vitia.* Apri fel in cortice mali granati tepesfactum, stilletum

Ecc

latum

latum auribus, multum prodest. Idem & putredinem aurium emendat.

7. *Ad Epinyctidas.* Axungia aprina ex rosas commista epinyctidas id est pustellas, quæ in nocte ingravescent, in lenitatem convertet, & sine dolore efficiet.

8. *Ad caducos.* Apri testiculos ex vino aut aqua decoques, & sic teres, dabisque bibere, caducis remedium est. (*Humelb.* Lotium apri cum oxymelite caducus quoque bibat, & remedium capiet.)

9. *Ad aures minus bene audientium.* Apri lotium in vitreo repositum tepescit, auribus instillatum audire facit. *Humelbergius hic sequentia quoque remedia subdidit:*

10. *Ad vomitum & somnum.* Spuma apri cum adipe in heminis tribus ad tertias excocta & data, sanabit.

11. *Ad stranguriam & vesicae dolorem.* Vesica apri cum lotio infuso si suspensa & passa fuerit, donec aquaticus humor effluat, & discoctam dederis manducare iis, qui patiuntur, mire sanantur.

12. *Ad urinae incontinentiam.* Vesicam apri assatam da ad manducandum, & curantur.

13. *Ad coxendices.* Stercus agrestis apri, & sulphur colatum, & hemina vini picati potata, coxendices emendat.

CAP. VI. De Urso & Ursa.

1.
Ad capillos fluentes, & ut crescant. Ursinus adeps cum ladano & vino veteri mixtus capillos jam fluentes conspissat & crescere facit.

2. *Ad caducos.* Ursinum fel si subinde cochlearia singula cum vino dederis, remedium feret.

3. *Ad suspiriosos.* Ursinum fel in aqua calida potatum suspiriosis optime succurrit.

CAP. VII. De Lupo.

1.
Ad eos, qui quandoque phantasma patiuntur. Lupi carnes conditas & decoctas qui edierit, à dæmonibus seu ab umbris, quæ per phantasmata apparent, vel apparere creduntur, non potest inquietari.

2. Item. Adeps Lupinus cum melle (*Humelb.* cum suo felle) non minorem efficaciam habet, quam caninus.

3. *Ad somnum.* Caput lupi suppositum sub pulvino, agrum dormire facit.

4. *Ne lupo noceat.* Lupus, cujus

cujus prior vestigia prospexeris, tibi nocere non poterit: sed si ille te ante notaverit, caudæ summam partem si habueris tecum, in itinere sine metu tu progredieris. 5. *Ad quotidianas febres.* Oculus dexter lupi alligatus febres (nocturnas & diurnas) discutit. 6. *Hoc faciet & ad glaucomata.* Si dexter oculus laborat, ad dextrum oculum, si sinister, ad sinistrum confricatus & illitus glaucomata extenuat, & tollit stigma, & lenitur, si ante punctum fuerit.

CAP. VIII. De Leone.

I.

Ad eos, qui phantasma patiuntur. Leonis carnes coctas qui ederit, phantasii non poterit tentari.

2. *Ut à bestiis omnibus tutus sis.* Leonis sanguine si quis corpus suum linierit, ab aliis bestiis omnibus erit tutus. 3. *Ad aurium dolorem.* Leonis adeps remissus in strigili auribus instillatur, & mirifice aurium dolorem tollit. 4. *Ad omnium serpentium morsus.* Leonis adipe si totum corpus perunxeris, à serpentibus eris tutus. 5. *Ad omnes dolores pedum & cervicis, vel si quid doluerit.* Leonis adipem libr. 1. cum unciis 2. ceræ, & olei uncia 1. lentisc. cinis unciis 2. misce omnia simul, ad nervorum dolorem id confert, & dolores omnes sanat. (*Humelbergius.*) 6. *Ad nervorum geniculorum dolorem.* Adipem Leonis cum medulla cervina & lactuca teres & commiscebis; tum demum perunges corpus, sanabitur.

CAP. IX. De Tauro.

I.

Taurinum cornu combustum omnes serpentes effugabit; sanguis ejus potus eos interficiet.

2. *Ad maculas de facie tollendas.* Taurino sanguine si maculæ liniuntur, eas tollit, & faciem limpidam reddit. 3. *Ad oculorum claritatem, contrag. caliginem.* Taurini fellis cum opobalsamo & melle Attico oculis illiti, remedium maxime ad caliginem est, & ad suffusionem oculorum facit: ejusque inunctio mire exhilarat. 4. *Ad veneris solutionem.* Taurinum

Ecc 2

fel

fel in lana coniectum & ventri vel ano suppositum, mox ventrem solvit. Idem infantibus præstat super umbilicum positum, ut lumbricos etiam deiciant.

5. *Ad aurium dolorem.* Fel taurinum mulso infusum & auribus instillatum, emendat. 6. *Ad lentigines in facie nigras.* Taurino felle illinitæ purgantur, & facies limpida redditur. 7. *Ad morsum simia, & hominis cujuscunque.* Fel tauri illitum super morsum per sanat. 8. *Ad duritias in corpore.* Taurinum sebum, cum resina & creta Cymolia impositum, omnem duritiem discutit & tollit. 9. *Ad torminosos.* Medulla taurina in vino macerata & infusa torminosis remedium est. 10. *Ad omnes tumores.* Taurinus simus impositus ut omnes tumores mire emendet, nemo ignorat. 11. *Ad alopecias.* Finum tauri calidum imposito alopeciis. Idemque simus cum sale duricies omnes emendat corporis. 12. *Ad combusturam, sive ab aqua seu ab igne factam.* Taurinus simus combustus & aspersus, igne aut aqua fervente combustum sanat. 13. Idem tauri arenam, quam pedibus spargit, si quis intra adversarios miserit seu sparserit, sese futurum superiorem sciat. 14. *Ut faciem limpidam faciat mulier.* Taurinus simus aceto maceratus & contritus, illitus, faciem splendidam faciet, si frequenter perunxerit. 15. *Ad nimiam abundantiam sanguinis.* Taurinus sanguis super illitus sanguinem abundantem reprimit. 16. *Ad profluvium mulieris.* Taurus ubicunque pastus fuerit, folia ulmi de fimo ipsius facies ficcari, & tere in pollinem tenuissimum, mitte ipsum in carbones in quadam testa & depones in vase, & sedeat mulier, quæ patitur encathisma, diligenter cooperta, & sanabitur ut mireris.

CAP. X. De Elephante.

I.

Ad maculas & plagas de facie tollendas. Elephantis dentem (ebur) contritum cum melle limpidare faciem dicimus. Item limatura ejus, si faciem laveris, maculas, quæ faciei innaſcuntur, tollit. Item Mulier si quotidie de pulvere eboris faciem suam fricaverit, plagas mundabit. 2. *Ut dentes candidos facias.* De eadem limatura qui dentes sibi quotidie fricaverint, candidos eos efficient. 3. *Ad eos, qui sanguinem excreant.* Elephantis sanguis potui datus, his remedium est. 4. *Ad eos, qui sanguinem aut humores excreant, aut si per anum rejiciant, aut si torminosus aliquis sit,*

aut

aut elephantiacus fuerit. Elephantis sanguis potus omnia supra dicta mirifice discutit. 5. *Ad omnem tumorem:* Elephantis stercus illitum, tumores omnes emendat, & duricies, quæ in fronte nascuntur, mire tollit.

6. *Ad capitis dolorem.* Elephantis stercus capiti illitum, dolorem capitis aufert.

CAP. XI. De Canis.

I.

Ad intestinorum dolorem. Catellus primum natus, antequam oculos aperiat, ocellus, conditus & comestus, faciet, ut in toto suo tempore dolorem intestinorum non patiat, qui ederit. 2. *Ad torminosos.* Caninus sanguis torminosus, eum bibentibus, remedio est, & inflationes tollit. 3. *Ad canis morsum.* Canis caput combustum & in pulverem redactum; in morsu canis non rabidi impositum, optimum affert remedium. 4. *Ad rabidi canis morsum.* De capite canis pulvis in potionem mittitur, daturque ut bibat, & liberabitur. Idem quoque pulvis vulnere inspergetur, præterea & jecur, (*Humelb. addit canis rabidi*) coctum si comestum fuerit, ad idem dabit remedium. *Humelb.* Vermiculus canis mortui in collo suspensus idem præstat. *Vel:* Vermes qui sub lingua rabidi canis inveniuntur, iis excisis & circum arborem sterilem ter latis & datis, qui ab eo mortuus fuerit, sanabitur. 5. *Ad vulnera canerofa.* Non rabidi canis caput combustum, & idem cinis vulneribus inspersus vulnera & carcinomata sanat.

6. *Ad ficos, qui in ano nascuntur, & rhagades.* Idem Canis capitis cinis aspersus summe prodest, sanat enim & rhagades & omnem spurcitiam. 7. *Ad Pterygia in digitis.* Idem cinis appositus, pterygia, quæ nascuntur in digitis, curat & asperitudines emendat atque cicatrices tollit. 8. *Ad capillos.* Canis capitis cinis seu pulvis capiti aspersus, capillos radiantes reddit. 9. *Ad morbum regium.* Rabidi canis caput contusum, & commixtum cum vino potatum, mire sanat. *Humelbergius.* 10. *Ad tumores testiculorum.* Calvaria canis trita & imposita mire sanat. 11. *Ad glaucomata oculorum.* Calvaria canis findit. Et si dexter oculus glaucomate laborat, in dexteram partem spicella demittitur, sin sinister, in sinistram. 12. *Ad fracturam.* Cerebrum canis illitum; & in lana impositum; & subinde suffundatur fracturis: diebus quatuordecim solidat. Fractura autem debet solida alligatione uti,

Ecc 3

Hu-

Humelb. 13. *Ad dentium dolorem.* Canis dens combustus & in hemina vini decoctus ad medium, inde os colluatur & sanabitur. 14. *Ad infantium dentes, ut sine dolore crescant, &* 15. *ad gingivas.* Canis dens combustus, & (cum melle) tritus gingivisque infantium appositus efficit, ut dentes sine dolore crescant, gingivasque tumentes reprimat, & dentes emendat. 16. *Ad Hydrophobos:* (ubi pessime *Humelbergius ad hydro-picos*) Canis rabiosi id quod sub lingua habet exsectum & datum in portione (vino vel aqua calida) hydrophobis mox afferet remedium. 17. *Ne canes sint molesti.* Linguae cujuscunque canis summitatem si sub pollice pedum tenueris suppositam, canes te non allatrabunt. Item, Cor canis si quis secum habuerit, canes ei molesti non erunt, nec allatrabunt. 18. *Ad caliginem oculorum, neve aliqua suffusione tententur.* Canis fel cum melle Attico detritum & infusum oculis, omnia supra dicta discutit. Item, Easdem virtutes ad nephelides facit. 19. *Ne domus malo medicamento tenuiri possit.* Canis fel masculi nigri per domum aspersum, eam purgat, & efficit, ne ullum alicui malum medicamentum inferatur. It. Caninus sanguis parietibus domus aspersus, eam à malis medicamentis liberat. 20. *Ad splenis vitia.* Canis splen exsectus cumque vino potatus spleneticos emendat. Quidam incisum, fissumque catulum supra splenem ponunt. 21. *Ad contrarios pilos, & ut evulsi non recrecant.* Canis lacte si tetigeris, evulsi pilii non recrecant, si locum statim liniaris, unde sublatis sunt. Ex canino lotio defluunt. Pari modo lachryma hederæ & lac tithymalli atque caninum in vino mixtum evulsos pilos non sinit crescere, si mox liniaris locum. 22. *Ad mulieres, quæ mortuum in utero habent fetum.* Caninum hæc potum cum melle & vino bono pari mensura, mortuum ejiciet partum continuo. 23. *Ad dentes infantum.* Canino lacte si gingivas subinde tetigeris, sine dolore dentes ejicient. 24. *Ut cani in capite non prodeant.* Canino lacte veteri caput sæpius lavet, cani capilli non nascuntur, & si cani fuerint, inficiet. 25. *Ad cicatrices oculorum.* Canino lacte oculis inunctis, cicatrices extenuat & lacunulas replet. 26. *Ad articulorum dolorem & podagram.* Canina pelle calcei facti in usum articulorum dolore carere facient. Sicuti quoque canino adipe, si pedes inungantur, podagram leviolem faciet. 27. *Ad aurium dolorem & ad eos, qui minus audiunt.* Canino adipe in strigili soluto, auribus instillatio fit, & sanantur evidenter. Nam & surdastros emendat, si adipem caninum cum absinthii succo & oleo veteri moderate instillaveris in aures. (*Humelb. apud quem & sequentia legimus:*)

mu.) 28. *Ad callos & verrucas tollendas.* Lotium caninum lutum factum in lana collectum, mire sanat, & callos & verrucas tollit. 29. *Ad caducos.* Stercus canis album potatum ex cineris lixivio, caducos mire sanat.

30. *Ad tineas infantum.* Stercus canis combustum, & cum melle illitum tineas tollit. 31. *Ad rhagades ani.* Stercus canis cum rosaceo tritum & impositum, statim sanat. 32. *Ad hydropicos.* Stercus canis siccum, & in potionem aspersum, hydropicos sanat. Item vomitum canis hydropico super ventrem pone, statim incipit per secessum aquam emittere.

CAP. XII.

De Asino & Asina.

I.

Ad febres quotidianas. Asini sanguis de vena auriculæ guttas tres vel quatuor in vini cyathis duobus potui dabis, febribus resistit. *Ad dentium dolorem vel motionem.* Asini lac calidum confirmat dentes & dolorem sedat. 3. *Ad suspiriosos:* Asinæ lac noviter mulctum & potui datum, suspiriosos sanat.

4. *Ad torminosos.* Idem lac asinum dabis ut supra, & si recens lac non fuerit, in vase duplici ferventi emulgebis, cito enim marcescit.

5. *Ad phthisicos incipientes.* Asinum lac calidum sumptum, at supra, emendat, & expurgat thoracem & suppurationes.

6. *Ad ciliacos.* Asinæ caseus sumptus optimum remedium facit.

7. *Ad claritatem oculorum.* Asinino lacte inuncti oculi claritatem præstant.

8. *Ad cicatrices oculorum.* Asinæ lac cum melle Attico mixtum inunctis cicatricibus, ipsas mox emendat.

9. *Ad maculas in corpore, & ad candorem corporis.* Asinum lac cum fabæ lomento mixtum omnes maculas de corpore ejicit, & cutem candidiorem facit, sed si quis eo pro lomento utatur, melius facit, si de eo plus aliquid ex prædicta farina miscuerit.

10. *Ad mamillis lac provocandum.* Asini splen contritus, & ex aqua impositus mamillis lac provocat.

11. *Ad concubitum.* Asini adeps & anseris masculi mixtus, & ad anum appositus, ad concubitum præparat. 12. *Mulier ut maxime concipiat.* Asinæ vulvæ officula, quæ inveniuntur, mulier si secum habuerit, non concipiet.

CAP.

CAP. XIII.

De Mula & Burdone. (Humelb.)

1.

Ut mulier non concipiat. De mulæ auriculæ sordes alligatæ in pellicula cervina & brachio suspensæ post purgationem mulieris, efficiunt, ut non concipiat. Quædam lana alba illigant, quædam ex aqua bibunt. *Ad idem.* Burdonis testiculum supra sterilem arborem combustum, & extinctum de lotio spadonis, illigato pelli mulæ, & post menstrua brachio suspendas. *Ad idem.* Mulæ cor siccum & vino aspersum datur bibere post purgationem tricesimariam. 2. *Ne capilli de capite defluant.* Burdonis jecur combustum, cum oleo myrtino mixtum, & illinitum capiti, capillos fluentes continet & facit crescere.

CAP. XIV.

De Equo.

1.

Ad phibificos, & qui male cussunt. Equi salivam si cum vino vel aqua quis biberit, sanus efficietur. Hoc nos ipsi experti sumus, sed expertissimum est, quod equus ille moritur. 2. *Ne puero investi pili exeat.* Equi spuma si puero investi pectinem linieris, pili ejus non crescunt, nec generantur. *Humelbergius.* 3. *Ad dentium dolorem.* Equi dentes qui primum nati fuerint, ordine superiori, si dentem qui dolent, tetigerint, remedio erunt. Nam & si infans equi rostrum basiaverit, dentium dolorem non sentiet, sed diligenter attende, ne equus infantem mordeat. *Ad idem.* Equi dentes, qui principales fuerint, collo suspensi, dentibus infantium remedio erunt.

4. *Ad partum mortuum in corpore materno.* Equina axungia suffumigata mortuum partum ejicit & secundina mox sequitur. 5. *Ad splenis dolorem.* Equi lingua minutatim concisa ex vino potata, spleneticiis optimum est remedium. 6. *Lac equi potum idem facit.* 7. *Ad caducos idem efficit, si ut supra feceris.*

8. *Ad eos, qui toxicum biberint, aut à lepore marino tacti fuerint,* equinum lac potatum mire prodesse dicimus. Fel ejus potum vomitorium est. 9. *Ad stranguriam* equinum fel potum mirabiliter proficit.

10. Ad

10. *Ad sanguinem à naribus profluentem.* Equi stercus siccum & asperum, sanguinem fluentem retinet, maximo naribus subfumigatum. Similiter mortuum etiam partum ejicit. Idem facit ut mulier facile pariat, si totum corpus subfumigaveris, *claudit & ventrem.*

11. *Ad aurium dolorem.* Stercus equi siccatum, & rosaceo succo liquefactum & colatum, auribusque instillatum, aurium dolorem perfecte tollit.

12. *Ad ventrem non fluentem, nimiumque tumescentem.* Equi stercus aqua liquefactum, & percolatum postea bibitum, mox faciet egressum.

13. *Ad ventrem nimium fluentem.* Equinum caseum si comederis venter reprimetur, & torminosis optimum remedium est, datur autem potui ex vino. 14. *Ad omnes dolores.* Equinum coagulum ex vino potui datum, omnes dolores comprimit. Maxime autem prodest coeliacis & torminosis, & his, quibus continuo sanguis profluit.

CAP. XV.

De Ariete.

Ad tertianas. Arietis de capite lanam & à coxis & à testiculis passim si sumpseris, & stellionem illigatum brachio suspenderis, perfecte discutit tertianas. 2. *Ad locorum dolorem.* Lana ejusdem nigra intincta in aqua, inde in oleo, & supposita locis, dolorem tollit. At subfumigata ante prolapsam matricem locis suis reprimat; succida autem combusta & aqua liquefacta, phymata omnia discutit & purgat.

3. *Ad claviculas, & ad callos, qui in veretro nascuntur.* Liquor Arietis, qui de pulmone cocto destillat, illinitus claviculos, qui in manibus nascuntur aut in veretro, tollit. 4. *Ad livores & suggillationes.* Pulmo arietis concisus minutatim, & impositus, livores & suggillationes tollit, & nigras cicatrices candidas facit, & pedes à calceamentis laesos curat.

5. *Ad caducos.* Arietis testiculi oboli tres potati cum aqua medentur. Dantur & infirmo in ovino lacte. Debet enim antequam biberit, aut post potum à vino se abstinere. 6. *Ad morbum regium.* Arietis fordes, quas inter femora habet, cum aristolochia & myrrha, æquis partibus potatæ ad regium morbum optime faciunt. 7. *Ad scabiem.* Sevo arietis

Fff

tis

tis scabiem ungue admixta sandaracha & subinde rade. Hoc 8. *U* ad per-
apores facit cum aluminae mixtum. *Hunzelberg.*

CAP. XVI.

De Capro & Capra.

Ad factum ignem. Cornu caprinum in flamma ustulato, & crustas;
quæ exurgunt, excuties in vas novum, donec consumatur: dein-
de conteres cum aceto squillitico & illinies sacrum ignem: mirifice sanabi-
tur. 2. *Ad somnum.* Cornu caprinum capiti infirmi, qui non dormit, sup-
positum vigilias in somnum convertit. 3. *Ad serpentis morsum.* Pulverem
de cornu capræ & ejus lac cum origano & cum vini cyathis tribus bibat: ve-
nenum excutit. 4. *Ad caducos, & ut scias si caducus vere caducus sit?* Ca-
prinum cornu ustum naribus si applicueris, mox cadet; quod si vero ca-
prina caro, quæ super (*focum*) rogam hominis mortui assatur, sumpta
fuerit à caducis, remedium optimum est. 5. *Ad serpentes effugandos, &
adeorum morsum.* Caprinum cornu ustulatum odore suo effugat omne ge-
nus serpentum. Quod si pulverem de cornu capræ & ejus lac cum origa-
no & cum vini cyathis tribus biberit, venenum excutit, & mox libera-
bitur. Imponitur & caprinus caseus cum origano plagæ.

6. *Ad ventris fluxum.* Cornu capræ rasum cum melle mixtum,
pisatum & medicatum, ventris fluxum reprimat. 7. *Ad ventris dolorem &
asfrictionem,* idem valet; nam ventrem strictum solvit, & si quis largius bi-
berit, purgat lac caprinum. Quod ipsum gargarisatum & potum sæpius
dolorem tollit, atque etiam tumores. 8. *Ad furfures & scabiem in capite.*
Cornu capri combusti scobis mixta cum farina & imposita mox emen-
dat.

9. *Ad capillos fluentes de capite.* Cornu capri pulvis mixtus cum fur-
fure & oleo myrtino atque illitus capillos fluentes retinet & crescere cogit.
10. *Ad stranguariam & ad inguinum dolorem* valde faciunt capri pili suf-
fumigati. 11. *Ad lethargicos, qui non excitantur.* Capri pili usi cum
aceto naribus appositi, pice admixta, lethargicos excitant. 12. *Ad san-
guinem è naribus nimium profluentem,* quem capri pili usi, cumque aceto
mixti reprimunt, sicuti quoque si fricetur sanguine capri. 13. *Ad intesti-
na incisa.* Caprinum caput cum pilis decoctum bene in aqua & contusum
& appositum incisa intestina solidat.

14. *Ad*

14. *Ad fervorem vel punitionem oculorum, capitis quoque & pedum dolorem.* Caseus caprinus recens impositus omnes dolores & punitiones oculorum sedat. Idem simili modo capiti dolenti superpone, sic & pedum dolori medicare. 15. *Ad humores.* Sanguis capri potus, remediatur. 16. *Ad torminosos.* Sanguis capri cum resina & polline mixtus & ventri superpositus strenue sanat. 17. *Ad quartanas.* Capræ lac, quod primum mulgetur, leviores facit accessiones, si illud edatur, aut ex dulci bibatur ante accessionem. 18. *Ad dentium motionem.* Capræ lacte mulceat & dentes lavet seu colluat, & sæpius hoc faciat. 19. *Ad carbunculos.* Caprinus caseus cum porris sativis impositus carbunculos tollit. Et si qui lixivium per ignorantiam biberint, edant caseum recentem, & emendabuntur. 20. *Ad hydropicos.* Lacte caprino adjectum coagulum, quemadmodum caseus fieri consuevit, potui datum hydropicis, eos liberabit. Idem caprinum coagulum ac mixta sandaraca superimpositum sine tormento sanat. 21. *Si quis cantharidem biberit,* mox capræ lac bibat & liberabitur. 22. *Qui à vipera morsus fuerit,* caprinum lac purum & calidum bibat, liberabitur. 23. *Ad pruriginem & omne genus scabiei.* Caprino lacte corpus lavabis, absterget. Sed & in totum eo (atque sanguine hirci) inunges, quæ lepra vexantur.

24. *Ad eos, quibus semen fluit, etiam non optantibus (al. non potentibus) & aquosum est, unde & plurimum efficitur, ut mulieres ex talibus non concipiant.* Capræ lac cum melle potum remedium evidens est, & optimum, ut concipiat. 25. *Ad Phthiriacos, i. e. pediculosos.* De caprino lacte id quod aquosum est, paulatim effunditur (pessime Humelb. *aqua qua è capra palato effunditur,*) & quicquid confederit (Hamelb. *pejus adhuc comederit*) miscetur cum melle & sale, & ex eo caput & corpus sero perfricatur.

26. *Ad serpentium morsum.* Fit ceratum de caprino sevo; melius autem si per se remissum stillaverit, faciet. Idem facit cum pice liquida, sulphure, & cera remissum & loco impositum. 27. *Ad furunculos.* Caprinum sebum mixtum cum minuto sale, furunculos dimittit.

28. *Ad ventrem stringendum.* Caprinum sebum in sorbitionem colatum, (Hamelb. *in sorbitum missum f. in sorbile ovum*) ventrem concludit sed superforbere debet aquam frigidam, & ad ventris quoque solutionem sic utuntur, in aqua remittunt & adjiciunt pulegium, cumini aliquid & anethi, & acetum percolatum dant sorbere. 29. *Ad podagram frigidam,* Caprinum sebum unc. 16. & sinapis unc. 4. mixtum & illinitum tollit podagricis dolorem. 30. *Ad Hydropicos.* Hircinum lotium, si ex eo he-

minam des bibere, adjecto spicæ nardi obolo. Melius est lotium si fuerit pastus lente. Quidam vesicam ipsius siccant in fumo, & ad binos cyathos ejus admiscunt vini tantundem, & bibere dant hydropicis. *Humelb. pro spicæ obolum posuit* spicam & ebulum, cum aruerit melius est lotium si idem (*forte eodem*), pasti fuerint (*scil. birci*) 31. *Ad aurium dolorem.* Caprinum lotium cum mulsâ auribus instillatur, & dolorem sedat, & si pus habuerit ejiciet, etiam vitiosa sanabuntur; fit autem hoc, si cum cornu capræ suspenditur diebus viginti. 32. *Ad menstrua ducenda.* Si mulieribus datur, ut supra dictum est, lotium, mox menstrua deducuntur.

33. *Ad lumborum dolorem etiam vesustissimum.* Capræ stercus, quod est quasi faba illinitum, dolorem tollit (*Humelb. ad femorum dolorem, genuinum capræ stercore commiscens malagma facite, quod mire sanet femora peruncta.*) 34. *Ad articulorum dolorem & ad phymata & ad parosidas.* Stercus capræ cum acerrimo aceto contritum, mixtum & illinitum mox discutiet. Articulorum vero morbum ex dulci potu sanat, ex melle autem cancrum & vitiatos nervos expurgat. 35. *Ad colicos.* Caprinum stercus pro fomento impositum colicis, prodest.

36. *Ad calculos.* Caprinum stercus ex aceto potui datur optime. 37. *Ad tumorem & luxos.* Stercus caprinum impositum luxatis succurrit, nec patitur iterum consurgere tumorem. 38. *Ad nervorum contractionem.* Caprinum idem imponitur cum aceto & nervos resolvit atque confirmat.

39. *Ad carbunculos qui in veretro nascuntur.* Capræ stercus cum melle impositum discutit. 40. *Ad infantes, qui phantasmatibus vexantur.* Capræ stercus in panno involutum & collo suspensum remedium est infantibus qui phantasmata patiuntur. 41. *Ad serpentes corpori inhaerentes.* Stercus capræ ex vino conspersum, impositumque, quod inhaerebit extrahet, & sanabit. Coagulum cujuslibet oppositum ejiciet, ut possis comprehensum eximere. 42. *Ut dentes candidos facias.* Caprini tali combusti, exinde dentes fricabis, & dentes candidos facies. 43. *Ad phymata.* Combusta caro caprina cum aqua suppurationem cervicum discutit, quas Graeci phymata vocant. 44. *Ad secundinas efficiendas.* Capræ secunda ex vino pota, mulierum secundas ejiciet. 45. *Ad alopecias.* Caprina ungula combusta, pice liquida compressa, imposita, alopecias sanat. Vehementiorem efficaciam præstant hircorum, nisi quod capra lacte solum antecedit.

CAP.

CAP. XVII.

De Homine adeoque puello & puella Virgine.

1.

Ad oculorum albuginem, & aures purulentas. Puelli & puellæ virginitatis lotio inungas oculos, albuginem extenuat, & si leucoma lachrymatorium est, non insanabile efficit: dat enim aliquatenus claritatem, & angulorum asperitudinem sedat, & feces quoque lotii siccæ eandem asperitudinem oculorum sedant, & post inunctionem pelles ejiciunt. Infusum etiam auriculis quæ pus habent, confert: & remedium est etiam totius corporis. 2. *Si quis ab ape aut à vespa, vel embrone punctus fuerit,* si lotio infantis subinde foverit locum, ubi quis punctus est, remediatur. 3. *Ad podagrum.* Pueri primi capilli à nativitate qui oriuntur, si pedibus dolentibus impositi fuerint, sanabunt, aut ad minus mitigabunt dolorem.

4. *Ad canis morsum.* Infantis capilli cum aceto impositi, morsum sine tumore sanant, & capitis ulcera emendant. 5. *Ad lippitudinem oculorum.* Homo quicumque crura sua laverit, & deorsum usque ad pedes aquam deduxerit, & de utraque manu oculos tetigerit, non lippiet. 6. *Ad calculosos.* De hominis vesica calculos excisos i. e. arte Chirurgica sublatos tunc (*forte tritos*) ex aceto vel vino, cyathum unum calculosis dabis, aut his, qui difficile urinam faciunt, id calculum fricat, ita ut urina reddi possit sine tormento. Idem facere dicimus ad collum suspensum, sed tardius sanat. 7. *Ut mulier non concipiat.* Pueri dens annorum septem inclusus auro & argento, & in brachio suspensus, efficit, ne mulier concipiat. 8. *Ut mulier concipiat.* Infantis masculi stercus, quod primum enatus emittit, suppositum locis mulieris, conceptionem præstat. Item homo vir si solvat femicinctium suum, & eum præcingat & dicat: *ergo desinas explicare laborantem.* 9. *Ad inguen.* Quod reprimet, qui id subinde natura sui tetigerit. Item adfert remedium inguinibus, si pollicem tuum in pede cum digito, qui juxta est, alligaveris.

10. *Ad capitis & corporis exulcerationem, & ad furfures capitis.* Hominis lotium admixtum nitro, & impositum omnia vitia supra scripta sanat & emendat. *Ad callum in veretro,* idem quoque lotium callum hoc extenuat, si illo sæpius foveatur.

12. *Ad maculas in facie, aut à Sole factas, aut per se natas.* Si in lotio pueri ebulum (*Humelberg. ervum*) maceratum fuerit, & loco impositum, mox ipsas maculas absterget. 13. *Ad maculas infantium.* Matellæ, quæ crustam ex lotio prodixerint, fractæ & coctæ, in balneo infantem si ex eo unxeris, omnia supra scripta emendat. 14. *Ad combustionem, & Scorpionis ictus.* Eadem fex illinita in linteolo & imposita combustis, pustellas non sinit surgere. Similimodo imposita, Scorpionis ictus. 15. *Ad profluvium mulieris.* Si locum sæpe lotio viri laverit.

16. *Mulier si post partum secundam retinuerit.* De lotio hominis subtiliter (subito) gustet, & secundæ statim sequentur. 17. *Ad canis rabidi morsus.* Fex quoque lotii illinita, à canis rabiosi morsu liberat, si cum carbone vitis viridis trita imponatur, frequenter abluit eum humorem, quem extraxit, deinde eo curato debet imponi, quod cicatricem inducat.

18. *Ad Elephantiam puerorum.* Pueri lotium si puer biberit, liberabitur, nam elephantiam incipientem emendat. 19. *Aurum solidat* pueri lotium, si cuprino mortario & cuprino pistillo eontritum fuerit.

20. *Ad febres acerrimas.* A vestigio spadonis discedentis à janua si sustuleris quodlibet dicens: *Tollo te, ut ille Grajus (Gajus) febribus liberetur.* Nominabis autem eum, ad cujus brachium suspensurus es, ad id vero loqueris, ad quod sustuleris. 21. *Ad tertianas.* Ipsius ægri stercus sinistra manu sublatum comburant, & in panno coracio (atro) illigant & in sinistro brachio ante horam accessionis suspendunt.

22. *Ad canceromam.* Hominis stercus combustum, in ulcera cancerosa & insanabilia spargunt, & eo pro mirifico remedio utuntur, quod appellatum est botrix. (*Humelberg. botrys.*)

CAP. XIII.

De Catta seu Fele.

1.

Ad capitis alopecias. Cattæ stercus cum sinapi æquis ponderibus aceto contritum, capitis alopecias sanat. 2. *Ad profluvium mulieris ex parietu.* Cattæ stercus cum resina & rosaceo suppositum locis, fluxum sedat & reprimat. 3. *Si quis spinam glutierit.* Cattæ stercus contritum, recens, purum, illinitum faucibus ejus sine difficultate extrahit spinam.

4. *Ad*

4. *Ad quartanas*, Cattæ stercus cum ungula bovis (*Humelb. bubonis*) in collo vel brachio suspensum quartanam post septimam accessionem discutit, & inde ne festines solvere illud.

CAP. XIX.

De Glire.

I.

Ad eos, qui paralyti tentantur. Gliris adeps remedium affert his, qui paralyti tentantur, si eo inungantur. 2. *Ad claritatem oculorum.* Glires & sorices combusti, & cineres eorum melle miscent & coquunt, inde quotidie manu oculos perungunt. *Item aliter:* Adipem de glire cum melle Attico & carpobalsamo æquis ponderibus mixta, facere egregie volunt, si quis de eo oculos inungat. 3. *Ad somnum.* Qui non dormiunt, gliris adipe frontem vel tempora ipsis inunges, & dormient. 4. *Ad verrucas.* Glire integram superligabis, verrucas mox tollet.

CAP. XX.

De Mustela.

I.

Ad Elephantiacos. Mustelam incinerabis, & ejus sanguine cinerem masescebis, & laborantem inde linies, prodesse dicimus.

2. *Ad faucium malum.* Mustelæ sanguis inungatur, & sanat.

CAP. XXI.

De Muribus.

I.

Ad oculorum dolorem. Murium capita decem cum caudis eorundem in melle mixta & pro eclegmate usâ per dies decem, oculorum claritatem reddent. Debent homines hoc medicamine nares internas quotidie linire.

2. *Ne pili recrescant.* Pulli eorum teneri cum veteri vino evulsos superciliorum pilos non sinunt recrescere.

3. Mu-

3. *Mulier ut non concipiat.* Muri viventi cor exemptum & brachio mulieri suspensum, efficit ut ne concipiat.

CAP. XXII. De Talpa.

I.

Ad dentes mobiles. Talpæ cinerem mixtum cum melle, superfricato: dentes confirmat.

2. *Ad glandulas.* Talpam super glandulas ligato: destruit.

Haecenus pars prior de animalibus terrestribus:
Sequitur pars posterior DE AVIBUS.

CAP. XXIII. De Aquila.

I.

Ad oculorum suffusionem. Aquilæ fellē mixtā cum melle Attico inungas. Quidam magis illud prodesse credunt, quum huic medicamento hel-lebori albi drachm. 1. aut dimidiam, aut myrrhæ tantundem miscent, & unctionem faciunt temperatam.

2. *Mulier, quæ concepit, ut partum perferat.* Lapis qui in ventre, aut in nido ejus invenitur, qui *ἀἴλος* vocatur Grajis, cujusque vim & nomen etiam habet aëtites, prodesse prægnantibus, ut facile pariant, fertur (quibus etiam phylacterium est).

3. *Ad sciadem.* Aquilæ abarticulamenta exorta ex femoribus, sci-aden i. e. coxæ dolorem emendant (ischiadem).

CAP. XXIV. De Vulture.

I.

Ad effugandos serpentes. Vulturis pennas si uras, fugabis omnes ser-pentes. 2. *Ad capitis dolorem.* Vulturis os de capite, suspensum collo

collo, dolorem sanat. Idem facit cerebrum ejus, si commiscebis cum oleo cedrino, & inde nares subinde tangas, capitis dolorem aufert.

3. *Ad concubitum.* Vulturis jecur à parte dextra si sumpseris, & aliquid in cute gruis alligatum suspenderis, ad concubitum paratior eris.

4. *Si ad mulierem quis non potest.* Vulturis renes & testes siccos tundes, & dabis cum vino ei, qui cum uxore sua concumbere non potest, remedium obtinebit. 5. *Ad caducos.* Vulturis jecur totum cum sanguine ipsius vulturis tritum, per dies octo potui datum caducos emendat.

6. *Ad caliginem oculorum.* Vulturis fel mixtum cum succo marrubii omnem caliginem discutit, & incipientem suffusionem pariter sistit.

7. *Ad nervorum dolorem & articularum.* Vulturis adeps & ventriculus cum axungia contritus & perunctus, omnem nervorum dolorem tollit, & articularum emendat. 8. *Adversus mala medicamenca.* Cor vulturis ligatum in pelle lupina si circa brachium habeas, nullum medicamentum nocere tibi poterit, nec serpens, nec latro, nec ulla malitia; nec quidem phantasma senties, nec si per heremum iter facias. 9. *Ad hydropicos.* Vulturis stercus cum albore stercoris canis mixtum ad sextarios duos in aqua heminis tribus maceratum percolatum datur hydropicis bibere. It. qui aquam intercutem habet, aspersis in potione elelispachi drach. 4. asari etiam drachm. 4. hoc magnum ajunt carne humana pastum & datum caducis remedium esse. 10. *Ad venas pressatas.* Sub pectore ejus cera oblitum ita ut liquorem capiat, si sibi dederis quotidie bibere, mox vivescunt, & vexatis prodest. 11. *Ad difficulter parientes.* Vulturis pennas si talibus subjeceris, efficies, ut sine labore partum edant. De penna autem si tibi dentes purgaveris, male olebit. 12. *Ad pediculosos, quem affectum Græci Phthiriasin nominant.* De vulture vivo excisam medullam si dabis bibere patienti, mox curabitur.

CAP. XXV.

De Accipitre.

I.

Ad suffusionem vel caliginem oculorum. Accipiter in oleo fusus decoctus & inunctus, suffusionem & caliginem discutit.

Ggg

CAP.

CAP. XXVI.

De Gruce.

I.

Ad duritias & collectiones corporis. Gruis adeps cum adipe anserino remissus, locorum duritias & concretiones discutit, & emendat. Item in acopa etiam conicitur. 2. Ut mulier concipiat. Cerebrum gruis cum adipe anserino, & Leonis, drachm. 3. myrrhæ & folio & vasculo reponitur in argenteo vel vitreo, inde vir colliniet naturam suam ante coitum, ut & possit mulier concipere; quæ concipere non consueverat.

CAP. XXVII.

De Perdice.

I.

Ad morbum regium. Perdici cerebrum cum vini cyathis tribus potui dabis, mirifice morbum regium sanat. 2. Ad caliginem, incipientem suffusionem & glaucomata. (Leucomata) Hæc est compositio vera, quam frequentius ipsi experti sumus. Perdici fellis, vesicula quicquid habuerit, ad hæc commiscens opobalsamum cyatho uno, (Hamelib. addit: Cyperum Sidoniæ cyatho dimidio) in se comixtum conteres diligenter & repones in pyxide stannea sive argentea, & inde unges, miraberis effectum. Et licet quis prorsus non videat, sed tamen pupillam integram habeat, sine difficultate curabitur. Hoc nos ipsi frequenter tentavimus.

CAP. XXVIII.

De Corvo.

I.

Ad capillos denigrandos. Corvi ova capillos hac ratione inficient: defunduntur in vas cupreum, & tam diu moventur, donec mutant colorem. Deinde raditur caput, & illinitur, donec ova consumantur, debet autem tam diu in ore oleum tenere, donec siccescant capilli, ne & dentes innigrentur. Deinde caput illigabit, & post quartum diem solvet, & hoc quoque efficit, ut non nunquam exeat.

2. Ad

2. *Ad porcos mansuetos faciendos, vel ut porcus ubique te concomitetur.* Cerebrum corvi de pane collectum si porcis seu scrofis ad manducandum dederis, sequentur te, quocunque ieris. 3. *Ad tussim infantium.* Corvi sterco lana collectum si infantis tussientis collum attigerit, remedium dabit.

4. *Ad dolorem dentium tollendum.* Stercus corvi si cavo denti infusum vel impositum fuerit, dentem franget & dolorem tollet.

CAP. XXIX.

De Pavone

Ad caducos. Pavonis fimus potatus, caducos mirabiliter sanat.

CAP. XXX.

De Gallo.

Ad aranea & vipera morsum. Galli cerebrum ex posca, adjecto pipere potum his, qui ab araneis morfi sunt, auxilio est. Item quicumque vipera morfi sunt vel percussi, his galli cerebrum cum vino potatum proderit. 2. *Ad cicatrices & leucomata.* Galli sanguis ex membrana, quæ cerebrum continet, fluentem comprimet. Item cicatrices oculis extenuat, si eo cum aqua inungas. Additur etiam in compositiones, quæ faciunt ad suffusiones & leucomata. 3. *Ad caducos.* Gallitesticuli poti cum aqua & lacte à jejuno. Abstineat autem postea à vino diebus decem, remedium est. Debebunt autem testiculi siccari reservari, & cum fuerint necessarii, continuo triti sumantur. 4. *Ad concubium.* Galli testiculi potati cum vino efficient plus, quam voluerint, sineque injuria bibentur. Idem cum adipe anserino testiculi in arietis pelle, in brachio dextro suspensi, concubium excitant, si autem suppositi fuerint cum ipsius galli sanguine, efficiunt, ne concumbant hi, qui simul jacent. 5. *Ad furunculos.* Galli sterco rufum impositum, furunculos rumpit, & dolorem tollit. 6. *Ad aurium successionem.* In ventriculo galli parvuli seu pulli pellicula, quæ interiore est, ex vino trita, & auribus indita, emendat. 7. *Ad ventrem stringendum.* Eadem membranula cum exiguo oleo patienti exhibita, ventrem claudit, & omnem humorem exsiccat. Et tussientes illam si ederint, mox exscreant. 8. *Ad calculos.* Cortex eo-

CAP. XXVI.

De Gruce.

Ad duritias & collectiones corporis. Gruis adeps cum adipe anserino remissus, locorum duritias & concretiones discutit, & emendat. *Item in acopa etiam conijcitur.* 2. *Ut mulier concipiat.* Cerebrum gruis cum adipe anserino, & Leonis, drachm. 3. myrrhæ & folio & vasculo reponitur in argenteo vel vitreo, inde vir colliniet naturam suam ante coitum, ut & possit mulier concipere; quæ concipere non consueverat.

CAP. XXVII.

De Perdice.

Ad morbum regium. Perdici cerebrum cum vini cyathis tribus potui dabis, mirifice morbum regium sanat. 2. *Ad caliginem, incipientem suffusionem & glaucomata. (Leucomata)* Hæc est compositio vera, quam frequentius ipsi experti sumus. Perdici fellis vesicula quicquid habuerit ad hæc commiscens opobalsamum cyatho uno, (*Hæc b. addit: Cyperum Sidoniæ cyatho dimidio*) in se comixtum conteres diligenter & repones in pyxide stannea sive argentea, & inde inunges, miraberis effectum. licet quis prorsus non videat, sed tamen pupillam integram habere difficultate curabitur. Hoc nos ipsi frequenter tentavimus.

CAP. XXVIII.

De Corvi.

Ad capillos denigrandos. Corvi funduntur in vas cupreum loreum. Deinde raditur caput, bit autem tam diu in ore oleo dentes innigrentur. Deinde & hoc quoque efficit, ut c

2. *Ad porcos mansuetos faciendos, vel ut porcus ubique te concomitetur.*
 Cerebrum corvi de pane collectum si porcis seu scrofis ad manducan-
 dum dederis, sequentur te, quocunque ieris. 3. *Ad tussim infantium.*
 Corvi sterco lana collectum si infantis tussientis collum attigerit, remedi-
 um dabit.

4. *Ad dolorem dentium tollendum.* Stercus corvi si cavo denti in-
 sum vel impositum fuerit, dentem franget & dolorem tollet.

CAP. XXIX.

De Pavone.

Ad caducos. Pavonis fimus potatus, caducos mirabiliter sanat.

CAP. XXX.

De Gallo.

Ad aranea & vipera morsum. Galli cerebrum ex posca, adjecto pipe-
 re potum his, qui ab araneis morfi sunt, auxilio est. Item qui-
 unque vipera morfi sunt vel percussi, his galli cerebrum cum
 vino potatum proderit. 2. *Ad catarrhes & leucomata.* Galli sanguis
 membrana, quæ cere- continet, fluere compimet. Item ci-
 trices oculis extenu- um aqua inu- ditur etiam in com-
 positiones, quæ faciunt ones & leu- *Ad caducos.* Gal-
 testiculi poti cum ac- ones & leu- em postea à vino
 ebus decem, rem- i jejuno. li siccari reservari,
 cum fuerint nec- Debebur- Ad concubitum.
 alli testiculi potat- tinuo tri- rint, sineque in-
 ibentur. ficient p- arset

CAP.

dem modo, ut supra, in potu sumptus calculosis remedium optimum est, frangit enim lapidem & deinde per urinam ejicit. 9. Jus vetuli galli potum *ventrem solvit*, si immittas in ventrem ejus salis drachmas sex, & succum totum coxeris. Poteris pro sale in ventrem ejus sardam, aut cerebrum mittere. Item jus simili modo factum, si de sale minus adjeceris, quam supra scriptum est, præclarum erit remedium his, qui propter concubitum biberint. 10. *Ad sedandum capitis dolorem*. Si quis gallinaceum ad os tenuerit his, qui dolore capitis torquentur, & post triduum pennas ejus excisas vel incisas, & in linteolo alligatas, & cervici vel collo appensas portaverit, mox sanabitur. Stercus ejus fracta fictilia solidat.

11. *Ad illi dolorem*. Si gallus vetus vel septem annorum cum aqua coquitur, quæ ubi potui datur, mire sanat.

CAP. XXXI.

De Gallina.

I.

Ad oculorum punctiones. Gallinæ ovum, notissimum est omnibus, habere vim ad omnium oculorum dolorem, cujus album oculis infusum sedat punctiones & dolores. 2. *Ad lacrymas oculorum restringendas & somnum*. Est & alia cura, nam gallinæ album mixtum cum thuris manna, ita ut lanam colligas, & temporibus imponas, hoc fluentes lacrymas continet, & facit somnum, si exiguum oleum adjicias. 3. *Ad ignem sacrum*. Ovo crudo linies corpus ubi fervor fuerit, & tum folium betæ loco applicabis ferventi. 4. *Ad profluvium mulieris*. Gallinæ ovum totum combures, & vino miscebis, si loco illinieris, proderit multum & restringet.

5. *Ad tussim*. Ovum sorbile & combustum assumptum, tussientibus est optimum remedium. Item. Sorbile ovum adjecto sulphure & vino cochlearium unum, infantibus tussientibus prodest. 6. *Ad pruriginem*. Gallinæ ova mixta cum oleo communi, & lentis polline multum profunt. 7. *Ad difficulter parientem*. Ova duo & trita, pusillum item de aneto, cymino, & vino mixto si biberit, continuo pariet. 8. *Ad torminosos*. Ovum infundas in vas, ac putamen illud ovi oleo plenum, simili modo adjicies corticem pinus drachm. 1. mellis obolos 5. in vino omnia commiscebis, & cum eodem vase pones super cinerem calidum ut bene ferveat, & cum cœperit fervere, statim illud contrahes & dabis bibere patienti,

enti, ubi torminibus laborare cœperit, mox & efficaciter sanat, inveteratum autem malum tarde.

9. *Ad tumorem & ignem sacrum.* Ovorum duorum album, & cerussæ drachm. 2. & myrrhæ drachm. 1. teruntur simul, & corpori illiniuntur, & experimentum ostendunt.

10. *Ad ephelides qua propter solem nascuntur.* Ova macerata in aceto, ita ut putamine absumpto appareant aperta, & tantum album eorum effluat, quantum adjicietur, tantundem pollinis farinæ & tantundem de thuris granulis, deinde hæc omnia, trita cum vino, melle postea comprehendantur, inde inlinietur facies, si etiam myrmecia totius corporis fuerit, testimonium suæ operationis præbebit.

11. *Ad smigma totius corporis.* Ovorum album smigma cum duobus sextariis fabæ frescæ confractum, & in sole siccatum, muliebri præbet cosmetorium hæc ovi subtilitas, nam calce mixtum hoc album vitrea vasa solidat. 12. *Ad mulierum dolorem in natum.* Ova decocta cum lacte exiguo & croco, postea in lana muliebri loco inducta, & imposita, mire dolorem sedant. 13. *Item* album ovi cum passo & rosa commixtum & in lana collectum ad idem facit. 14. *Ad loca mulierum anicularum.* Ova commixta cum semine apii & polenta & aqua mulsæ, & loco imposita mirum facit. 15. *Item ad omnem tussim,* si tepefactum fumpseris ovum jejunus.

16. *Ad arsuram stomachi, & ad sitim sedandam.* Ovum crudum si aliquantulum absorbeatur, mox arsuram stomachi & sitim compefeit.

17. *Ad eos, qui sanguinem excreant.* Item dantur ovorum quinque vitelli crudi, & mixti vini cyathis tribus. 18. *Ad livores & tumores universos locorum omnium.* Vitellum ex aqua coctum, per se & impositum tollit livores. 19. *Ad eos, qui cibum non continent.* Duas horas ante, quam solito more, comede vitellum ovi cum vini hemina & etiam hemina olei decoctum seq. aspersa polenta comedes & multum proderit. 20. *Ad profluvium mulierum.* Ovi putamen continet, si cum oleo myrtino tritum & locis mulierum in pessi modum suppositum fuerit.

21. *Ad pustellas oculorum.* Gallinæ adeps pustulas oculorum reprimat. 22. *Ad coli dolorem.* Pedes gallinæ à genibus excisos coctos si des ex sale & oleo, coli sedant dolores fortiter. 23. *Ad perniones & Scorpianum ictus.* Stercus gallinæ impositum, & illitum valet.

CAP. XXXII.

De Anserē.

I.

Ad aures. Adipem anserinum cum cepæ succo mixtum, auriculæ, cui aqua inest, infundes, prodest, quin & surdastris auditum revocat.

2. *Ad duriciam locorum.* Adeps anseris illitus, duritias & concretiones locorum discutit.

3. *Ad inguen.* Fel anserinum cum melle mixtum & pauca cera conteres & eo locum linies, remedio erit.

CAP. XXXIII.

De Columba.

I.

Ad omnium serpentium morsus. Columba incisa viva & imposita calida venena omnia rapit, & sanare creditur.

2. *Ad suffusionem oculorum, vel ad sanguinem in oculis ex ictu.* Columbæ sanguis recens in oculos subinde infusus optime facit. Debebit autem vena aperiri, quæ in azecla ejus est, imponitur & sanguis columbæ in lanula cum melle decoctus oculis, valde proficue medetur. 3. *Ad sanguinem profluentem.* Sanguis columbæ, quem membranula cerebri continet, sanguinem fluentem retinet.

4. *Ad omnem corporis duritiem.* Stercus columbæ habet has vires: omnes duritias discutit, & humores (tumores) omnes exsiccatur, cum oleo aut melle calefacto distemperatum, & super duritias ligatum; in fomentis ad prædicta quoque faciens.

CAP. XXXIV.

De Hirundine.

I.

Ad consulas & faucium dolorem. Pulli hirundinis si fuerint combusti, & de cinere ejus fauces patientis inunxeris, mox medelam recipient.

2. *Ad*

2. *Ad omnia vulnera lingua & labiorum.* Hirundines cum melle vel mulso decoctæ, postmodum linguæ vel labiis appositæ, optime persanant.

3. *Ad ungulas curandas.* Si pulli hirundinum combusti fuerint in olla nova usque ad cineres, hic cinis in ungula sparsus mox te credere facit.

4. *Ad caducos.* Hirundines comestæ, caducos sanant. 5. *Ad oculorum dolores & lippitudines & caligines.* Hirundinis pulli cinerem cum melle in oculos mitte, aut hirundinis fel & sanguinem inungito: mire prodest.

Haecenus libellus SEXTI PLACITI.

Siburinus, Marcello Burdegalensi in præfatione, nisi ibi potius scribendum sit *Scribonius*, à quo satis constat ipsum Marcellum multa accepisse, nec usquam alibi hujus Siburii fit mentio.

Sidasfar, Rasi lib. I. Continentis c. III.

Sideniar, eidem ejusdem operis lib. IV. c. I.

Sidbfar, Rasi ejusdem operis lib. IX. c. I.

Sigon, Galeno in libris medicamentorum κτ̃ π̃πυς IX. c. IV. Tom. II. pag. 299.

Silarium, Rasi lib. Continentis I. c. V. ex Lapidario.

C. *Claudius Silianus*, Inscriptio vetus apud Fulvium Ursin. p. 98. & Jacobum Sponium Miscell. pag. 134. Γ. Κλαύδιος Σιλίανος ἰατρός Ἐφέσου.

Silicinus Medicus ab oculis, In veteri lapide apud Ursinum p. 99. Gruter. p. DCXXXV. 3.

Siligenus, Rasi lib. Continentis 3. c. II.

Silimachus Hippocratis sectator, Cælio Aureliano lib. Chronion I. c. 3. Hic puto est ille Salimachus de quo supra.

Silius Italicus Medicinæ se peritum ostendit, Tiraquello judice propter ea quæ scribit de Synabo Hannibalis Medico lib. v. 353. seq. 369. vel de Maſo, haud rudi ferre medicamina lib. VI. 91. sq.

Sillanus de Nigris qui à Campegio nominatur, inter medicinæ scriptores.

Silo, Galeno κτ̃ γενη lib. VI. T. II. p. 403.

Simeon Serbus Antiochenus, qui ad Michaelē Ducam imperatorem scripsit librum περὶ δυνάμεων τροφῶν, id est, de facultate cibariorum, qui etiamnum extat, de illo dixi Vol. X. hujus Bibl. pag. 320. ubi & de aliis ejus scriptis.

- Simeon

Simcon alius ut opinor, citatus Rasi lib. I. Continentis c. 111. & 111. non semel, & cap. VI. & lib. 111. cap. 111.

Simmius Ochlagogus, Galeno in libro secundo Antidotorum, five Semmias de quo supra. In Græco est Σημμίας ὁ ὀχλαγωγός, T. II. p. 451. ubi etiam χαρίτων ὀχλαγωγὸν antidotum refertur.

Simon Atheniensis ex coriario Philosophus, Socratis discipulus, qui inter plures dialogos scripserat περὶ εὐπαθείας, quod de bona valetudine interpretantur, cum rectius fortasse de animi tranquillitate possit intelligi, apud Laërtium lib. 11. sect. 122.

Simon alter Medicus Seleuci & Nicanoris temporibus apud Laërtium in Simone illo Atheniensi, lib. 11. sect. 123.

Simon imperitus Medicus in quem Lucilii epigramma T. 11. anthologiz p. 214.

Simon de Janua five Genuensis seu Genuates, Canonicus Rothomagensis, Nicolai IV. Pontificis circa A. C. 1292. Capellanus & Medicus qui inter alia opera transtulit una cum Abrahamo, Judæo, librum Joannis filii Serapionis de Simplicibus medicamentis, & librum Servitoris, scriptum à Bulchasi, ediditque clavem sanationis, five librum Synonymorum quo usus jam est Matthæus Sylvaticus in pandectis Medicinæ. Est igitur emendandum, quod apud Lindenium & Merclinum non modo Simon Genuensis à Januensi tanquam diversus distinguitur, sed etiam Genuensis traditur in Matthæi Pandectarum opus annotationes composuisse.

Simon, scriptor Hippiatricus de quo Voh VI. hujus Bibl. p. 499. seq.

Simon alius, ut opinor, simpliciter citatus Rasi lib. 111. Continentis c. VII. non semel, nisi sit ille Simeon eidem quoque simpliciter citatus.

Simonactides Chius, rei coquinariæ scriptor Julio Polluci citatus atque Athenæo. Vidè Allatium de Simeonibus p. 219. sq.

Simonides medicus memoratus Plinio lib. VII. c. XXIV. cum inquit: *Ἐν ὀψέσσι τοῖς χρόνοις ἡ μὲν ἰατρικὴ ἐκείνη ἐστὶν ἡ ἡμετέρα, ἡ δὲ ἰατρικὴ ἡμετέρα ἐστὶν ἡ ἡμετέρα* postremo memoria facta & inventa est à Simonide medico, ita enim legitur in veteribus exemplaribus impressis, verum jampridem Domitius Calderinus monuit ibi legendum esse, *melico*, non *Medico*, quod & in editionibus posterioribus recte emendatum est.

Simus Cous, cujus Strabo meminit lib. XIV. p. 657.

Sindisar, five *Sindibisar*, nisi sit Sandaxar, aut Scindaxar de quibus supra, vol

vel etiam *Sindax* Serapioni Simplicium c. lxxxiv. & cxī. & seqq
& Rasi libro quinto Continentis, c. r.

Siphnius patriæ nomen non Medici, Diphilus enim Galeno lib. iv. de differe-
rentis pulsuum atque alibi ὁ Σίφνης, ex Siphno insula una Cycl-
dum cujus etiam apud Theophrastum mentiolib. de lapidibus p. 397.

Simechides scriptor Ecclesiastici. Vide supra in Jesu.

Siphnum Æoli F. Theosophos cognominatus, qui primus aresedina sive
anodyna & dolores sedantia medicamenta ἡπια atque ὀδυνοφάκα
ab Homero dicta excogitavit. De cujus insigni scientia qua vi-
tam sibi ex gravissimo morbo restituit, ita vetus Poeta Theognis

vers. 701. ἔθ' ἢ σωφροσύνην μὲν ἔχῃς παδαμάνησθαι αὐτὴν,

Πλείονα δ' αἰδέης Αἰολίδῃ Σίσυφῳ,

Ὅτι καὶ ἐξ αἰδέω πολὺνδρήτην ἀνέλθῃ

Πάσας Περσεφόνῃ ἐμυλίσσῃ λόγους.

& 711. Ἀλλ' ἄρα καὶ κείθεν Σίσυφῷ πάλιν ἤλυθ' ἥρας

Ἐς φάθ' ἡελίῳ σφῆσι πολυφροσύνας.

Socinus Bentius, cujus frequens est mentio apud Liliū Gregoriū Gy-
raldum.

Socles chirurgus in quem Nicarchi epigramma lib. 2. Anthologiæ p. 215.

Socrates chirurgus, Coelio Aureliano lib. v. Chronion c. i.

Socratio, Galeno lib. medicamentorum secundum locos v. c. vii. T.

ii. p. 227.

Solomon Rēx, vide Salomon.

Claudianus Solon ad quem πρὸς εὐπορίαν scripsit Galenus, Tom. iv.
p. 438.

Solon Dictatorius, Galeno libro medicamentorum secundum locos 3.
cap. i.

Solon Lycius sepe Plinio citatus lib. xx. & cxī. & aliis pluribus seq.

Solon Smyrnæus, Plinio lib. xx. c. item xx.

Solon simpliciter, sive unus ex illis, sive alius, Plinio eidem lib. xx. cap.
xxi. in fin.

Sophocles Plinio lib. xxi. cap. quoque xxi.

Sopoleis Aëtii hæretici in arte Medica præceptor, ἀνὴρ ἐν τῇ τέχνῃ μηδὲν ἔ-
χων τὰ δυνεῖα, judice p. 258. Philostorgio III. 15. p. 52. Sed
secus de illo Greg. Nyssenus lib. i. contra Eunom. p. 293. Aëtii-

H h h

um

um hunc diversum esse ab Medico cujus scripta habemus, notavi Vol. IIX. hujus Bibl. p. 318. sq.

Soranus Mallōtes de quo Suidas.

Soranus Ephesius, qui primum Alexandriae profecit, deinde Romam venit, ubi artem exercuit temporibus Trajani & Hadriani, librosque complures & optimos in medicina composuit. Hæc Suidas. Hodieque etiam habemus Latine, Sorani Isagogem in Artem medendi, & Græce libellum *περὶ ἐπιδησίων* de fasciis ad liganda vulnera, inter opera Galeni T. XII. edit. Paris. pag. 505. aliaque de quibus Vol. XII. hujus Bibl. p. 675. sq. & 684. ubi non diversum esse noto Soranum quem Methodicæ sectæ instructissimum vocat Tertullianus lib. *de anima* c. VI. volumina ejus quatuor de eodem argumento memorans. Eumque citant Galenus, T. II. p. 158. 247. 252. 261. 262. T. IV. p. 373. Aëtius, Paulus Aegineta, atque etiam Cælius Aurelianus lib. I. Chronion c. III. ex *libris causarum*, *αἰτιολογούμενης* vocant. Sed & is è diverso Galenum citat Isagoges c. XIIII. Fuere enim eodem tempore. Eumque laudat ipse Galenus lib. I. secundum genera, c. IIX. ex quarto *περὶ Φαρμακείας* & ex libro quem *Monobibulum* inscripsit *φαρμακευτικὸν* T. II. p. 170. & *τὰ περὶ Φαρμάκων γεγραμμένα* T. II. p. 357. Methodicum fuisse docet T. IV. p. 43. Is Gallicam Aquitaniam invisit, & illic medicinam exercuit, si verum dicit Marcellus cap. XIX. in prin. Ejus discipulus Attalus, tempore Trajani Imp. Galeno teste Tom. IV. p. 178.

Soranus alter & ipse Ephesius Junior, qui libros IV. Muliebrium scripsit, ut dicit Suidas, ex quibus Aëtius sæpe eum citat, nec non alia, de quibus Volum. XII. hujus Bibl. p. 684.

Sosagoras, Cornelio Celso lib. V. c. XIIIX. alii Sasagoras scribunt.

Sosander, Galeno libro medicamentorum secundum locos IV. cap. VII. & Aëtio Tetrab. II. Sern. III. c. LXXIIX. In Sosandrum hippiatrum sive mulomedicum epigramma lib. IV. Anthologiæ p. 485.

Sosicrates Galeno ejusdem operis lib. VII. cap. VI. eodemque ultim. T. II. pag. 273.

Sosimenes Plinio citatus lib. XX. & seq.

Sosipolis Alexandrinus, Aëtii Antiocheni magister. Philostrog. III. I.

Sosratius, Celso lib. VII. post princip. & cap. VI. & Galeno in libris Pharmac-

- Macorū** & T. XII. edit. Paris p. 493. 496. Scholiastæ Nicandri, & Garioponto lib. de Febris c. VII.
- Sophenes.** In Sertorii Urfati monumentis Patavinis p. 70. Sponii Misc. p. 145. Reinesii Inscript. XI. 2. p. 607. Apud Fulvium Ursinum p. 100. *P. Carm. Soph. Med. IIIIII VIR *) Aug. Anibar.*
- Sotacu** vetustissimus scriptor, apud Plinium libro XXXVI. cap. XVI. & cap. XX.
- Soterichus Chirargus.** Sexto Empirico f. 17.
- Soteridas**, cujus meminit Faustinus in litteris ad Marcum Antoninum apud Vulcatium Gallicanum in vita Avidii Cassii c. X. *Soteridam Medicum in Egeum ut dimittas rogo. Ego autem Pifcheo nihil credo qui puella virgini curationem nescit adhibere.*
- Sotion**, Galeno, si is est, in medicinis expertis, *maximus Medicorum Graecorum, qui habebat plura experimenta in fine nobilissimis, quæ nos acquisivimus à discipulis ejus Tenanoz & Hargemæ & Harcoz.* p. 110. Cedit. Juntin. & p. 112. *G. Hoc medicamen dedit Sotion (leg. Sotion) de scriptis Zenonis.* Is fuit præceptor Teranonis, de quo infra. Et hujus, aut alterius ejus nominis meminit Constantinus, sive is fuit Cæsar, aut alter ejus nominis, in libris Agriculturæ, ex quibus præsertim lib. XII. eum fuisse rei medicæ peritissimum constat.
- Sotira** obstetricis Gynæcia Plin. indice lib. XXIIX.
- Speudusa**, Galeno lib. III. *ἡ ὄψις*, c. I. T. II. p. 192.
- Speusippus** Atheniensis, Platonis discipulus ac successor nec minus quam ille curiosus in animalium & plantarum natura scrutanda, sic ut cum Platone rideatur eo nomine ab Epicrate comico.
- Speusippus** Herophileus Alexandrinus, Diogeni Laertio memoratus, in vita Speusippi Atheniensis, in fin. lib. IV. Sect. V. Hunc Menagius putat esse cujus scriptum de piscibus allegatur ab Athenæo.
- Spitalus** Medicus Atheniensis, de quo Suidas ex Aristophanis Acharnensibus vers. 1031. 1220. ubi *πυλάλῃς* habent codices editi. Sed Suidas legit: *ἀπελθε πρὸς τὸ Σπιτάλῃς.*
- Stranesmodus** Alexandro Tralliano citatus.
- Stranesmodus**, Aetio, nisi idem sit, quod magis puto.
- Straphylus** laudatus Plinio.
- Stratius Annens**, Senecæ Philosopho amicitia fide & arte medicina probatus,

Hah 2

In alia inscriptione *Six Vir*,

- tus, apud Cornelium Tacitum lib. xv. cap. lxiv. cujus etiam meminit quisquis is fuit, qui vitam Senecæ descripsit.
- Stephanus** Alexandri Tralliani pater, Justiniani Imper. tempore. Vide T. xii. hujus Bibl. p. 593.
- Stephanus** Athenienſis, Theophili Protoſpatarii diſcipulus, de cujus ſcriptis in eodem Tomo xii. p. 693. ſeq.
- Stephanus** Dutempleus: cujus ſunt tabulæ in libros Galeni de morbis & Symptomatis.
- Stephanus** cognomento *Magiſter*, cujus Collyrium editum in Matthia Theodoro Melanelio.
- Stephanus** Edeſſenus, qui Cabade Perſarum rege à morbo curato, multas opes retulit apud Procopium lib. ii. de bello Perſico: c. xxvii.
- Q. Stertinus**, Romæ clarus, teſte Plinio xxix. i.
- Stolus** Britannicus celebris ocularius, ἄξιον ὀφθαλμικός. Galeno Pharmacorum localium iv. cap. vii. T. ii. p. 218.
- Malaspidus Strabo** ſeu **Strabus**, Gallus Monachus Benediſtinus ex Decano Cœnobii S. Galli A. C. 842. Abbas Augiæ majoris in Diœceſi Conſtantiensî, defunctus 849. cujus Hortulus vernantiſſimus facili & eleganti carmine hexametro exponens deſcriptionem & vires plantarum xxv. prodiit Argentorati & cum Macro de herbis, Friburgi Briſgoiæ 1530. 8. & in collectione Medicorum Latinorum Aldina. Venet. 1547. fol. & in Antiquis Lectionibus Caniſſi T. vi. p. 672. & edit. novæ T. ii. part. ii. p. 266. & Andrea Rivino curante Lipſiæ 1653. 8. & in Bibliotheca Patrum T. xv. edit. Lugd. p. 236. Præfatio ad Grimaldum Abbatem S. Galli extat etiam apud Barthium iv. 24. Adverſar. qui & loca quædam emendat, ſicut Tho. Bartholinus quoque libro de Medicis Poëtis p. 118. ſeq.
- Stratotes**, Aetio Quaternionis ii. Serm. iiii. cap. cx.
- Stratius**, Livio lib. v. decadis v. memoratus. xlv. 19.
- Strato**, Phyſicus Lampſacenus Galen. T. iiii. p. 369. male Στρατώνιος. T. i. p. 243. Ariſtoteles Stratoneμ προσηγάγεν ἐς ἰδίον τινα χαμαικτήρα Φυſιολογίας. Galen. T. ii. edit. Pariſ. p. 23.
- Straton**es duo alii, apud Laertium in philoſopho memorati, lib. v. ſect. 61. alter Eraſiſtrati diſcipulus, aut ut quidam dicunt, alumnus memoratus etiam Erotiano in ἁμβην, & Galeno de venæ ſectiōne adverſus Eraſiſtratū T. x. edit. Pariſ. p. 409. Ab hoc Stratone ſcho-

la Stratoniceorum, ex qua Apollonius ὁ Δαρὶς Στρατόνως, de quo supra pag. 75. Alter Strato antiquior, ut idem Diogenes Laërtius scribit autoritate Aristotelis, sive ut Ambrosius, Aristoclis.

Stratonum simpliciter, sive unum ex illis, sive alium citat Alexander Trallianus lib. I. cap. xv. non semel, & Aëtius Sermon. xlii. cap. xlii.

Strato alius ut opinor, & ipse medicus, apud Macrobinum libro in Somnium Scipionis I. Ita Tiraquellus. Sed cum Strato ille Peripateticus à Macrobio appelletur, non dubito Philosophum intelligi, de quo jam dictum fuit.

Serapocles Sidonius memoratus Philostrato in vita Apollonii lib. vii. cap. xiv. p. 349.

Stratonicus Pergamenus unus ex Galeni præceptoribus, Sabini Hippocratici discipulus, ut dicit idem Galenus in lib. de atra bile. T. I. r. p. 359. edit. Basil.

Suleman Eben Hasen, Serapioni Simplicium cap. cclxxx.

Sulabin Heben Hahasen, & Sulabin simpliciter citatus eidem Serapioni.

Sardus, quisquis est, laudatus Rasi lib. vii. Continentis cap. iv.

Saribes, Avicennæ lib. v. summa II. tractat. II. non semel.

Symmachus Anatomicus, e quo, aut alio ejusdem nominis Martialis libro quinto Epigramm. ix.

*Languebam, sed tu comitatus protinus ad me
Venisti centum Symmache discipulis.*

*Centum me tetigere manus, Aquilone gelato,
Non habui febrem Symmache, nunc habeo.*

Et lib. vi. Epigramm. lxi.

*Offendit digitum, sed impudicum
Alconi, Dasioque, Symmachoque.*

Et lib. vii. Epigramm. xvii.

*Pedere te mallet, namque hoc nec inutile dicit
Symmachus, & risum res movet ista simul.*

Symphorianus Champerius, sive Campegius, cujus in re medica, & aliis sunt multa opera non omnino contemnenda. Illa diligenter à Lindenio enumerantur. Pulchro quoque Campegium elogio præstat Joannes Neander, Bremanns in libro quo Medicinæ natalitia & se-

tas exponit p. 192. seq. *Unum ei Tiraquello iudice defuit, uti & multis aliis, quod putabat non satis præstitit: hoc uno tamen laudandus, quod in magna voluisse sat est.*

Synali duo, alter vetustior, Jovis Ammonis comes, alter medicus Hannibal, memoratus Silio Italico libro quinto, vers. 353. seq.

T.

Tabari, citatus Joanni Serapioni.

Tabri, nisi idem sit, Rasi lib. I. Continentis cap. 111. non semel, & cap. v. non semel, & alibi sæpe.

Tacuinus, cujus quædam opera habemus, vide supra Elluchasem.

Talius, sive *Thalius Aelius*, Galeno καὶ γένη lib. VI.

Talius Atheniensis ejusdem Galeni, ut ipse Galenus sæpius dixit, præceptor.

Tallus Medicus Mag. H. V. in veteri inscriptione apud Gruterum pag. DCXXXV. 4.

Tarentios, Avicennæ lib. v. summa 11. tract. 11.

Tarentinus, Galeno in Antidotis, & autori Geoponicon lib. x111. cap. 119. & alibi sæpe. Videtur intelligi Heraclides Tarentinus, de quo supra.

Talsamat, Rasi lib. x. Continentis c. 1.

L. Tauranius L. L. Olympus Medicus in veteri lapide apud Fulvium Ursinum p. 100. & Gruter. p. DCXXXV. 5.

Telamon Pater Teucris, Chironis discipulus de quo Philostratus in Heroicis.

Telamon alius, Galeno medicamentorum κατὰ γένη lib. 11. Tom. 11. p. 339.

Telephanes, id. T. 11. p. 339.

Temeson, Emilio Macro, aut quisquis is fuit, memoratus in libro de herbis in Plantagine, de cujus laudibus dicit illum scripsisse. Sed ne erres, ibi legendum *Themison*, quem Plinius lib. xxv. cap. 119. in prin. scribit celebrasse eam herbam volumine de ea edito.

Temimius Miconis, Rabbi Moyfi Aphorismorum parte 119. non semel, & iterum parte x111. ad fin. ubi illum citat ex Introductorio ipsius.

Teranon, sive Theranon, discipulus Sotionis, de quo supra, Galeno.

Terentius Eutychianus, apud Octavium Horatianum, sive malis Theodorum Priscianum lib. 14. vide Eutychianus.

Alarcus

- Marcus Terentius Asclepiades* Galeno T. II. p. 310.
Terentius Valens, Galeno Pharmacorum localium lib. IX. c. IV.
Terentius Valsipus, cujus *δυναμεις* herbarum memorantur Marcello Burdegalensi, in epist. sub Hippocratis nomine ad Mæcenatem. leg. *Evalsipus*.
Terentius simpliciter, vel unus ex illis, vel alius, Galeno in medicamentis, & *κατὰ μέρος* lib. IV. c. 7. T. II. p. 387.
Tertius Damianus, Vissenacus Decapolitanus, cujus est Theorica medicinæ, & Chirurgiæ, & libellus *περὶ τῆς ἰδρωτικῆς*, id est, de morbo sudorifico.
Teucer Telamonis filius, Chironis discipuli, à quo Teucrium herba.
Thaddæus Florentinus, qui scripsit Commentarios in multos libros Hippocratis, & in Parvam artem Galeni, Consilia multa, aliaque opera edidit. Hujus tanta nominis celebritas fuit, ut ad curam extra urbem vocatus, non vilius quam aureorum quinquaginta in singulos dies peregrinaretur, vocatusque ab Honorio quarto A. C. 1286. centum sibi statui voluit. Itaque reversus ab eo jam curato decem milia aureorum reportavit, testibus Baptista Mantuano, lib. I. De patientia, c. VI. & aliis.
Thalasserus, Paulo Æginetæ citatus.
Thasileus Cilix, Medicus Thaumaturgus & Martyr A. C. 284. Acta Sanctor. xx. Maji T. v. p. 178. sqq.
Thasius Medicus Mag. H. V. in veteri lapide apud Fulv. Ursinum p. 100.
Thalim Ælius, vide supra Talus.
Thamor Æthiops, Galeno si-is est, in medicinis expertis.
Thamyras, Galeno medicamentorum *τὸ ἔργον* lib. IX. c. V.
Tharmadinus, Rasi lib. V. Continentis c. I.
Tharreu, sive *Tharrius*, Celso lib. III. c. XX. & XXI
Tharsenus chirurgus, Galeno medicamentorum secundum genera lib. IV. c. XII. T. II. p. 373. infra Thraseas.
Thebus, Galeno medicamentorum secundum genera lib. IV. & *τὸ ἔργον* lib. I. c. IIX. T. II. p. 170. 372. videtur Hierax Thebanus intelligi, qui laudatur T. II. p. 387.
Themison Laodiceus Syrius, ex Asclepiadis auditoribus, Pompeji magnæ ætate, qui primus princepsque fuit tertie illius factionis, quam Methodistem vocant, teste Celso præf. & Galeno aut ut aliis placet, Herodoto, in Introductione sive Medico. T. IV. p. 372. Seneca Epist.

95. *Alia est Hippocratis secta, alia Asclepiadis, alia Themisonis.* Hunc tradit Dioscorides lib. VI. VI. cap. secundum Hermolai divisionem, emosum fuisse ab homine rabioso, rabiosumque inde factum, evasisse postea. Eum citat Caelius Aurelianus sæpe ex III. *libris cardarum passionum, ex libro salutari, & ex libris de elephantiasis:* atque etiam ex IX. *libris Epistolarum ad Diamantem, atque etiam ex libris Epistolarum ad Asilium:* & Paulus Ægineta, lib. III. cap. XV. ex *lib. X. epistolarum:* ut non sit nuper excogitatum quod Manardus & alii recentiores medicinam epistolis tractarunt. Ejus volumen *de herba Plantagine* Plin. XXV. 8. & supra, in Temeson. De hoc Juvenalis Satyra X. 221.

Quos Themison agros autumnis occideris uno.

Ad quem locum scholiastes vetus notat illum fuisse Archiatrum illius temporis. Eum quoque citat Damocrates apud Galenum & Galenus T. II. pag. 218. 161. 280. 416. Tom. III. pag. 326. T. IV. p. 40. 42. 46. 77. T. V. p. 338. Aetius Tetrab. III. Serm. I. cap. X. Hunc summum authorem vocat Plinius lib. XIV. cap. XVI. *Themison* alter multo posterior, ut qui fuit tempore Apuleji, qui illius mentionem facit in Apologia I. *Themison servus noster, medicina non ignarus.* Vide Lipsium lib. I. elector. c. XI. IX. & Scipionem Gentilem ad Apuleji apologiam pag. 179. Alius Themison mercator de quo Herodotus IV. 154. Suidas in *βασιλ.* Alius Themison Samius Navarchus de quo Diodorus Siculus T. II. p. 786. 704. Alius cujus libidinem perstringit Martialis XII. 20.

Theocritus, Avicennæ lib. V. summa II. tract. II.

Theocritus, Galeno medicamentorum secundum genera lib. VI.

Theodisius apud Procopium lib. II. De bello Gothorum, c. II.

Theodas Empiricus: Galen. T. IV. p. 57.

Theodogius, Rasi lib. V. Continentis, c. I. nisi mendum sit, & legendum Theodosius, de quo dicam postea.

Theodoræus, Paulo Æginetæ.

Theodoricus Cemenis episcopus, idemque Dominianus, cujus chirurgiam habemus; supra cum Bruno.

Theodoricus Dorstenius; cujus est Botanicon continens herbarum aliorumque simplicium, quorum usus est in medicinis, descriptiones & imagines.

Theo.

- Theodoricus** Gerardus, Gaudanus, *) qui libros simplicium medicamentorum Galeni, & alios multos transtulit.
- Theodoricus** Grefmuntius, qui scripsit de regimine sanitatis, tempore pestis.
- Theodoricus** Reatinus.
- Theodorus Mafciennus**, sive Moschion, Alexandro Tralliano lib. i. cap. xv. vide supra Moschion.
- Theodorus Priscianus**, qui de herbis scripsit, & libros γυναικίαν, id est, muliebrium, vide supra Octavius Horatianus.
- Theodorus** alius, ni fallor, Athenæi de quo supra, discipulus, memoratus Diogeni Laertio in Aristippo lib. ii. sect. 104.
- Theodorum** simpliciter, sive unum ex illis, sive alium memorant Plinius, Aetius Tetrab. ii. Serm. ii. cap. xci. & Serm. iv. cap. xlv. & cap. xci. & alias sæpe: alter Plinius Valerianus lib. iii. c. xxii. & Tzetzes historiarum Chil. iv. & Rasis Continentis lib. ii. cap. item ii. Estque unius ex istis Diæta, quibus vel salubriter utendum, vel cautius abstinendum. Vide Bibl. Latin. lib. iv. c. xii.
- Theodosius** simpliciter, sive alius, sive unus ex Theodotis, Aetio Tetrabibl. ii. Serm. item ii. cap. lrv. & in Tacuinis Elluchasem citatus: & Rasi lib. i. Continentis c. i. & cap. iv. & alibi sæpe.
- Theodotion.**
- Theodotius Severus**, Aetio Tetrab. ii. Serm. iii. c. xxvii.
- Theodotius** Philosophus, cujus medicamenta complura referuntur ab Alexandro Tralliano.
- Theodotus**, Celso lib. vi. citatus c. item vi. qui fortasse unus ex illis est.
- Theodotus** Laodicensis episcopus, de quo Eusebius vii. 28. (32.) Hist. Eccles. p. 288. ἱατρικῆς μὲν σφαιρῶν ἀπεφύετο τὰ πρῶτα τῆς ἐπιστήμης, ψυχῶν δὲ θεραπευτικῆς οὐκ ἔδει ἄλλος ἀνδρῶν ἐνύχαι.
- Theognis** non ille quidem qui Elegiam ad Cynum scripsit, quæ γῶμαι inscribitur, id est, Sententiæ, sed alius Arabibus citatus.
- Theombrotus**, de quo supra, in Erasistrato.
- Theomeden**, apud Laertium in Eudoxo Gnidio viii. 86.
- Theon** Alexandrinus, qui plures libros Gymnasticorum, & quatuor τῶν καὶ μέγιστον γυμνασίων sive de particularibus exercitiis scripsit, apud

*) Male Gaudanus apud Lindenium & Merklinium,

apud Galenum libro secundo, de Sanitate tuenda, ubi & alia multa de eo videbis. T. 17. p. 234. 235. sq. 237. 247. 251.

Theon Medicus in Gallia, quem laudat Eunapius ubi de Medico Jonico.

Theon, cujus sunt Commentarii in Nicandrum.

Theon, aut unus ex illis, aut alius Aetio citatus in præparatione vini bilem purgantis, Tetrab. 1. Serm. 3. c. 58.

Theophiles in veteri inscriptione apud Gruterum p. DCXXXV. 6. *D. M. Theophiles Medici Severi marito Carissimo.*

Theophilus Medicus & Comes Archiatrorum cujus mentio in S. Chrysostomi Epist. ad Olympiadem Diaconissam.

Theophilus Protospatrius, cujus sunt sex libri de Fabrica humani corporis, quos Junius Paulus Crassus Patavinus ex Græcis Latinos reddidit, & ego utraque lingua recusus exhibui Vol. xii. hujus Bibl. p. 785. sq. ubi & dixi p. 649. sq. de aliis ejus scriptis, ut sunt liber de excrementis & pulsibus, & Commentarii in Aphorismos Hippocratis, & de cognitione urinae.

Theophilum, quisquis is fuit, citat Galenus in libro de Symptomatum differentiis. T. 3. p. 215. & Aetius Tetrabibli 1. Serm. 3. c. 52. & Rasis libr. 1. Continentis cap. tertio, non semel, & libr. quinto ejusdem operis, cap. 1. ex libro de membris dolentibus. Eorum unus fuit contemporaneus Galeni, atque ab eo in precio habitus: refertque illius delirium exempli causa, in libro de Symptomatum differentiis, quum morbo correptus ex cerebro laborasset.

Theophrastus Aristotelis discipulus, de cujus vita & scriptis dictum à me lib. 3. c. 9. Vide & lib. 4. cap. 17. p. 588. Effigies ejus in veteri marmore apud Fulvium Ursinum p. 59. elog. atque inde in Lætiti Wetsteniano, in iconibus Bellorianis, & apud Jac. Gronovium T. 2. thesauri Antiquitat. Græcor. tabula xcii.

Theophrastus Bombasius, sive Bombast ab Hohenheim, dictus *Paracelsus* Germanus, qui Germanice scripsit de chirurgia, & de gradibus & compositionibus receptorum & naturalium, aliaque multa, junctim edita Latine Francof. 1603. 4. Tomis duodecim & Genevæ 1658 Tomis tribus. Vide Lindenium & Merklinum in voce *Aurculus* Melchiorum Adamum in vitis Medicorum, Jo. Jac. Boissardum. T. 2. iconographiæ p. 290. Jo. Sambuci icones n. 62. Andreæm Joscum oratione de vita Jo. Oporini, B. J. Diecmanni præf. ad D. Jo. Arndii verum Christianismum A. 1706. & Tom. 2. *Teusdyt Schriff*

Schriften. p. 188. sq. Bibliothec. Schraderianam Dresdæ editam n. 1169. G. Paschii inventa novantiqua c. 6. pag. 323. seqq. Gotfrid. Arnoldi Räger-Historie. T. 2. p. 312. sq. 618. 649. Tom. 4. pag. 139. &c. supplement p. 527. Obiit Salisburgi An. 1541. Sept. 24. ut constat ex epitaphio quod exhibet Carolus Patinus relat. hist. & curieuses des voyages p. 236. & Lambecius II. p. 670. ubi etiam insignia ære descripta.

Theopolemus Plinio sæpe citatus libro vigesimo, & sequenti. Alii autem legunt *Tlepolemus*.

Theopompus Aetio Quaternionis 4. Sermon. 4. c. cxxii.

Theosebicus Aetio Quaternion. 3. Sermon. 1. c. 49.

Theosenus, Cornelio Celso lib. v. c. 18. lege *Theoxenus*.

Theotropus, Galeno Medicamentorum $\kappa\tau$ γίνυ lib. v.

Theranos discipulus Sotionis, Galeno in Medicinis expertis, siis liber ejus sit, vide Teranon.

Theseus cujus nomine vocata herba alvum purgans de qua Theophrastus VII. 11. historiae Plantar. & Plin. XXI. 17. XXI. 22. Alia de hoc Chironis discipulo Jo. Meursius libro de Theseo, qui exstat Tom. x. thesauri Antiquitatum Græcar. Gronoviani.

Thesius Marcello Burdegalensi citatus, atque etiam Octavio Horatiano, si-ve hic fuit Theodorus Priscianus lib. 1v. de Physica scientia ad Eusebium filium.

Thesmichin, Galeno in libello de viribus Centauræ, cap. 1. al. *Themistius*.

Thespianus sive *Thespesianus*, utrumque enim legimus, nisi diversi sint, apud Galenum in libris Medicamentorum $\kappa\tau$ τῶν $\alpha\varsigma$, vide num sit Apollonius ille Thespianus, de quo supra.

Thessalus Cous Hippocratis filius, ad quem fertur ejus Epistola T. 11. edit. Lindeniana pag. 934. qua ei Geometriæ studium & Arithmetices tanquam ad medicinam utile commendat. Thessali $\pi\epsilon\pi\epsilon\sigma\theta\epsilon\upsilon\mu\epsilon\kappa\iota\varsigma$ ad Athenienses T. 11. p. 937. Mentionem facit hujus Thessali Galenus lib. 11. de Dyspnœa, c. viii. & lib. 111. cap. 1. & in Commentario lib. 1. Prorrhethici Hippocratis, & lib. viii. Therapeuti- cæ, & alibi sæpe. Is, ut tradit Galenus, T. 111. p. 181. & 187. scripsit libros 11. 1v. & vii. Epidemion, qui dicuntur Hippocra- tis. Fuitque in familia Archelai Macedoniæ regis. Et de eo est epigramma Græcum incerti authoris lib. Florilegii 111. p. 348.

Θίασος ἰπποκράτους, καὶ γένος ἐσθλὸν καὶ καὶ,
 τοῖς ἀπὸ εἰζης ἀθανάτου γεγαώς.
 Πλήσας τροπαιὰ νύσαν σήσας ὅσους ὑγιείης,
 Δόξαν ἔλαθ' πολλὰν ὃ τύχη, ἀλλὰ τέχνη.

Id est, Thoma Moro interprete,

*Theſſalus Hippocratis, Cuius genere, hac jacet ſtrua
 Phœbi immortalis femine progenitus.*

*Cerebra trophæa tulit morborum, armis medicina,
 Laus cui magna, nec id forte ſed arte fuiſt.*

Hunc quoque Suidas tradit ſcripſiſſe ſex libros medicinales. De alijs illi tributis ſcriptis vide lib. 1v. hujus Bibl. cap. xvi. p. 588.

Theſſalus alter medicus, qui venenum Alexandro Magno, quo ipſe interiit, propinaſſe à nonnullis creditur, ut tradit Juſtinus lib. xli. 13. & 14.

Theſſalus Trallianus, quem Galenus alioquin illius hoſtis perpetuus, dicit Methodicen ſectam abſolviffe T. 1v. p. 373. in lib. cui Introdu-ctio, ſive Medicus titulus eſt, ſi modo Galeni eſt ille liber, quod mi-nime crediderim, ob id quod in eo libro Theſſali hujus honorifice meminerit, quique eum librum ediderit. Et certe plerique illum dicunt eſſe Herodoti medici, alii Plutarchi. Sectarum Methodicorum princeps (poſt Themifonem) dicitur à Galeno etiam T. i. pag. 27. Alia Galeni loca quibus hunc Theſſalum reprehendit notavi lib. 1v. hujus Bibl. cap. 17. p. 588. 589.

Theſſalum, aut illum, aut alterum citat Dioſcorides & Coelius Aurelianus lib. 11. Chronion c. xli. ex 11. libro Diætetico, & lib. 1. Oxeon. cap. 1. ex libris Diæteticis.

Theudas Sarcophagus, aut ut alii vocant, Theodas, Galeno lib. Medica-mentoribus καὶ γένος, vi. T. 11. p. 402.

Thirron.

Theutras, Empiricus, ſupra, Teuthras.

Tbogmi, de quo Joannes Leo Africanus cap. xli. ſupra p. 276.

Thomas Medicus & a ſecretis Juſtiniani Imp. propter perfidiam capite mi-nutus. Chron. Paſchale p. 338. 340.

Thomas de Garbo Florentinus, circa An. C. 1340. Dini, de quo diximus, fi-lius,

lius, cujus liber est Summa medicinæ, & Commentarii in Galenum,
Vide Trichemium cap. 613. de viris illustribus.

Thomas Gybson Anglus, qui scripsit herbarium & alia multa.

Thomas Tiseus, cujus genituram descripsit Hieronymus Cardanus libro
exemplorum genitalium.

Thomas Linacer Anglus, quem non verebor, inquit Tiraquellus, omni-
bus authorum medicinæ interpretibus anteponere.

Thomas Murchius Genuensis.

Thomas Paynelus Anglus, qui regimen sanitatis transtulit ex Latino ser-
mone in Anglum.

Thyn Theopaid de quo Joannes Leo Africanus cap. xvii. supra pag. 280.

Præceptor Moſis Maimonidis. id. cap. xxviii. p. 296.

Thraſeus Chirurgus, Scribonio Largo, cap. 208. vide Tharſeus.

Thraſeus *Θραſεύς ὁ Μαντινέυς* (leg. *Μαντινέυς*) Mantinenſis, memoratus
Theophrasto qui illi ſuppar fuit, libro nono Hiſtoriæ plantarum c.
xvii. una cum diſcipulo *ejus Alexis*, quo in loco de repertis per
eos venenis, quæ ſine dolore & celeriter mortem inferrent. *Διω-
μήτης ὁ ἐκ τῆς Πύρας*. id. cap. xviii.

Thraſyander Aetio, p. 488. 500. edit. H. Stephani.

Thraſybulus, ad quem de optima ſectâ & de Gymnaſtica ſcripſit Galenus
T. i. p. 16. T. iv. p. 281.

Thraſyllus Plinio lib. xxxii. cap. v.

Thraſyaleus Thiaſius, unus ex antiquis Phyſicis, Straboni xxvii. p. 585.

Thryphon, Plutarcho Problematon Convivialium decade iii. cap. i.

Thucydides, de peſte Athenienſi citatur à Galeno in libris de Spirandi diffi-
cultate, multisque aliis in locis. Ac notum eſt Thucydidem illum
celeberrimum antiquiſſimumque hiſtoricum peſtem illam inſignem
Athenienſium deſcripſiſſe lib. ii. belli Peloponneſiaci, ſicut fecit
& veſtigiiſ ejus inſiſtens Lucretius in calce libri ſexti, ſive ultimi.
Notat autem Galenus peſtilentiam illam enarraſſe non ut Medicum
Medicis ſed *ὡς ἰδιώτην ἰδιώταις*. T. iii. p. 180. 181. Conſiſi pla-
cet dicta lib. ii. hujus Bibl. cap. xxv. § 4.

Tiadusius, Raſi lib. iii. Continentis cap. ii.

Tiberius Cæſar Galeno T. ii. p. 388. ſupra in Nerone.

Timæus, qui & *Timaos*, & *Thymæus*, Raſi libro primo Continentis cap. i.
& libro nono, capite tertio.

- Timæus** Locrensis, Philosophus è Pythagoræ schola, de cuius libro de natura dixi lib. II. hujus Bibl. cap. XII. lib. III. cap. I. §. 31. & Volum. VII. p. 523.
- Timæus** quisquis est, cuius compositionem describit Cornelius Celsus libro quinto, cap. vigesimo secundo.
- Timæus** alius, ut opinor, qui de medicina metallica scripsit, ut dicit Plinius in Indice lib. XXXII.
- Timæus** simpliciter citatus Rasi lib. I. Continentis cap. I. §. 1. & v.
- Timaristus** qui carmen de herbis composuit, teste Plinio lib. XXI. cap. XXXI.
- Timochares** perfidus Pyrrhi regis medicus, de quo supra in Nicia.
- Timocrates** citatus Galeno Pharmacorum localium lib. V. cap. V. VII. non semel, T. II. p. 228. 236. & Aetio Quaternion. II. Serm. IV. cap. XXXV.
- Timon** Phlasius, Philosophus Pyrrhonius idemque Medicus qui filium Mantum artem Medicam docuit teste Laërtio IX. 109.
- Timorbeus** Mithridatis medicus, apud Appianum in libro qui Mithridaticus inscribitur. f. 232.
- Titianus**, Octavio Horatiano, aut quod nonnulli credunt, Theodoro Prisciano, libro quarto.
- Timotheus** Hebraeus Medicus quo usus Justinus Junior Imperator teste Nicepharo Urano in vita Simeonis Stylitæ junioris T. V. Act. Sanctor. Maji p. 378.
- Titus** Imperator, cuius malagma describit Galenus x. 3. Pharmacorum τὸ πικρὸν T. II. p. 312.
- Titus** Asclepiadis discipulus, apud Coelium Aurelianum lib. Chronion I. c. VII. ad fin. & lib. III. c. V. & lib. Oxeon. II. c. XXIX. Hic est Titus Aufidius, Siculus cuius mentio apud Stephanum Byz. in Δυσιπαχίων.
- Thepolemus**, vide supra Theopolemus.
- Tensor** Bithynius, sive arte, sive nomine, ὁ κεντρίτης, ita citatus Galeno Pharmacorum localium lib. IX. c. 3. & Aetio Tetrab. 3. Serm. 2. c. XXII.
- Joannes de Tornamira** laudatur à Valesco de Taranta in Philonio lib. I. c. 8. atque aliis in locis.
- Torquatus**, Alexandro Tralliano.
- Toxaris** Scythæ, de quo multa Lucianus in libro cui est Toxaris titulus. Is statua & honoribus divinis dignus habitus est, quod pestilentia populum Atheniensem liberarat. Tra-

- Trachinus** Philosophus in lib. xi. Alex. Tralliani ex Albani Torini versione, nam in Græco, Heraclides.
- Trasæus**, Scribonio Largo, nisi sit Thrasias, de quo supra, quod facile crediderim.
- Treptus**, Galeno librorum medicamentorum $\alpha\tau\tau\rho\upsilon\tau\eta$.
- Tribunus** Palæstinus Cosrois Persarum regis medicus, cujus virtuti insigne testimonium præbet Procopius lib. iv. belli Gothici c. x. & ex eo Suidas in $\tau\epsilon\lambda\epsilon\beta\epsilon\tau\omicron$.
- Trigon**, Paulo Aegineta libro tertio, capite quadragesimo secundo, & Cœlio Aureliano lib. i. Chronion c. iv.
- Triphon**, vide infra, Tryphon.
- Trophilus**, apud Plutarchum in Salutaribus præceptis, & Stobæum Ser-mone centesimo.
- Trota**, sive *Trotula*, Salernitana sub cujus nomine liber, *de remedio mu-liebribus* sæpius prodiit, male à quibusdam viris doctis tributus Ero-ti, Julæ liberto, cum longe recentiore ætate præ se ferat, ut no-tarunt Thom. Bartholinus qui Doctorem Salernitanum auctorem esse non dubitat diss. VI. de legendis libris p. 167. Jo. Rhodius p. 11. ad Scribonium & vir erud. Jo. Baptista Morgagnus Epistola de locis Sereni Sammonici p. 69. sq. Trotula ipsa laudatur in illo libel-lo c. xx. quasi magistra operis chirurgici peritissima.
- Trusianus** Florentinus, Taddei Florentini de quo supra diximus, discipu-lus, qui adeo $\tau\epsilon\lambda\epsilon\upsilon\eta$ Galeni suis Commentariis illustravit, ut plusquam Commentator dici & appellari meruerit. Is autem cum se videret non satis fortunatum in ægris curandis, ordinem Car-thusiensium professus est. Hic à nonnullis dictus est Drusianus.
- Trypho**, Galen. T. 2. p. 218. Gortyniates T. 2. p. 293.
- Tryphon**, Pater, Cornelio Celso lib. vi. c. v. & iterum lib. vii. in prin. Scribonio Largo c. 175. Tryphon præceptor. Conf. Joannis Rho-dii notas p. 262.
- Tryphon**, antiquus, $\tau\epsilon\lambda\epsilon\chi\alpha\iota\omicron$, qui forte idem est, Galeno Pharma-corum localium lib. v. c. i. & c. vii.
- Tryphon**, Chirurgus apud Scribonium Largum c. 201. 240.
- L. Tuccius Valla** Medicus, dum mulsi potionem haurit defunctus, teste Plinio vii. 53.
- Tullius Bassus**, Cælio Aureliano lib. Oxeon 3. c. xvi. Et facile crederem illic *Julius Bassus* esse scribendum, de quo supra diximus, nisi hic sæpius Tullium citasset, ut statim dicam. *Tullius*

Tullius, Galeno in libro medicamentorum $\alpha\tau\gamma\epsilon\varsigma$ IX. c. IV. non semel, T. 2. p. 298. 299. & Sereno Sammonico c. IV. & Cælio Aureliano lib. Oxeon 3. c. XIII.

Turpilianns Galen. T. 2. p. 372.

Jordanus de Turre, quem citat Valescus de Taranta pluribus Philonii locis.

Tylenus Bassus, Dioscoridi in præfatione, idem cum Tullio Basso.

Tylius, qui ut tradit Epiphanius Cyprius lib. adversus hæreses 1. post prin. de herbis scripsit, idem cum superiore. Nam eosdem omnes prope modum illic nominat, qui & Dioscoridi in præfatione memorati sunt.

Tymausus.

Tyrannion citatus Nicandri Scholiastæ.

Tyrannus, sive ille, sive alius, Galeno in lib. IX. Medicamentorum secundum locos capite sexto. T. 2. p. 303.

V.

Valens, vide *Vellius*, & *Alburnius Valens*. Galeno autem simpliciter citatur Valens libro Pharmacorum $\alpha\tau\gamma\epsilon\varsigma$ septimo, ad fin. & $\alpha\tau\gamma\epsilon\varsigma$ IX. lib. 7. c. 6. & lib. 9. c. 4. & 5.

Valens Physicus, Cælio Aureliano lib. Oxeon 3. c. 1. ex libris Curationum.

Terentius Valens Galen. T. 2. p. 298.

Valens alius ab illis, Marcelli Burdegalenensis præceptor, ut ipse Marcellus dicit, capite decimo sexto.

Valentinus Polydamus, cujus libros habemus de pulsibus, de urinarum judiciis, & alios plerosque.

Valerianus. Vide supra in Aviano & in Plinio.

Valerius Anselmus Ryd, Bernensis, vir quidem diligentissimus, qui tamen pauca in medicina scripsit.

T. Cl. Valerius Læcinianus, sacerdos Æsculapii, in marmore Smyrnenſi inter Arundeliana n. 46. T. KA. OYAAEPIOT AIKINNIANOT IEPE-
ΩΣ AΞPAHHIOT. De dignitate sacerdotum Æsculapii apud Smyr-
næos, cujus plus simplici vice facit mentionem Aristides in sacris
Orationibus, Vide Richardum Mead de numis in honorem Medi-
corum cufis p. 50. sq.

Valerius Paulinus memoratus Galeno T. 2. p. 418. Plinio Valeriano, lib. 3. c. 14.

Valeria Veracunda Jatromæa hoc est obstetrix & medica, in veteri lapide apud Reinesium p. 637.

Vale-

Valerius Pisarenfis, medicæ artis professor, & poëta celebratus Lilio Gyraldo lib. 1. de poetis sui temporis.

Valesius Tarentinus, quem de Tarento vulgo appellant, Bernardi Foresterii discipulus, medicinam Monspeli cum laude fecit ab A. C. 1382. deinde Regis Galliae Caroli vi. Archiater. Hujus est Philonium, sive opus eximium Practicæ Pharmaceuticæ libris 7. & chirurgicæ capitibus xxxi. quod post editiones Venetam A. 1521. Lugdun. Guidonis Desiderii 1560. 8. Rovillianamque An. 1574. & alias, accuratius editum est à Johanne Hartmanno Beyero, Francof. 1599. 4. & novissime à D. Georgio Wolfgango Wedelio, τῆ παναγίας ibidem 1680. 4.

I N D E X

In Valesii de Taranta Philonium, ad paginas edit.
Francof. A. 1599, 4.

- Abohaly princeps p. 616.
- Ægidii versus p. 536.
- Agrippæ unguentum p. 476. 522.
- Albertus p. 158. in sua philosophia p. 476.
- Albueasis p. 116. 454-668.
- Alexander p. 258.
- Alexandri aurea p. 320.
- Algasagius p. 517. 518.
- Andronis pastillus. pag. 164.
- S. *Antonii ignis*. pag. 628.
- Apollonii Collyrium p. 144.
- Archigenes pag. 11. 572. ejus hiera pag. 97. 98. 523. 651. 652.
- Aristoteles lib. de anima pag. 158. 170. 185. 187.
- Metaphys. p. 181. de generatione animalium pag. 493.
- Arnoldus p. 158. 180. 203. 245. 336. 339. 662. 675. Villanovandus pag. 140. 241. 464. 545. Ejus speculum p. 624. de retardanda senectute p. 12. 655. libello de vinis pag. 541. in aphorismis p. 20. 429. 464. in suis parabolis pag. 460. 638. ad Regem Arragoniæ scribit p. 35. ad Papam Clementem p. 214.
- Stephanus Arnaldus p. 455. 539. in defensorio vitæ p. 568.
- Artefagerus p. 22.

Kkk

Auster

- Auctor de proprietatibus rerum p. 611.
 Avenzoar p. 356. 340.
 Averroës quinto colliget p. 596.
 Avicennæ Fen quarti tractat. 1. p. 12. 13. 612. 670. & sæpius. Quintus Canon pag. 144.
 Biernenfes p. 245. 502. 596. 674.
 Botallus p. 431.
 Petrus de Brolio p. 258.
Vice-Comitissa Castri boni p. 511.
Mulierum Catalonia sedatio p. 433.
 Cauliacus. p. 419. vide Guido.
Manus Christi p. 493.
 Constantinus p. 63. 68. &c. septimo theorices p. 647.
 Constantini viaticum p. 4. 7. 607. &c. super viaticum p. 240. 278. 499.
 in pantechno p. 592.
 Franciscus Cuniculus p. 236.
 Damascenus p. 9. 64. 327. 331. 468.
 Bernardus Forestius (leg. Foresterius) p. 236. magister noster in Monte pessulo. p. 552.
 Fulgentius p. 335. *Exercitium est humana vite conservatio, caloris naturalis excitatio, natura dormientis stimulatio, superfluum consumptio, membrorum consolidatio, mors-morborum, fuga vitiorum, medicina languorum, temporis lucrum, juventutis debitum, senectutis gaudium, salutis adjutorium, morborum omnium destructio & otii inimicum.*
Domina Comitissa Fuxi p. 207.
 Galenus, sæpius.
 in magno antidotario p. 216. ad Cæsarem p. 454. 509.
 in passionario p. 424.
 de venæ sect. contra Erasistratum p. 431. lib. de rigore p. 511.
 ad Glauconem p. 450. &c.
 Gerardus Cremonensis p. 17. 172. 546. &c. super viaticum p. 1. 79. 270. 286. 390. 460.
 Gordonius p. 4. 6. 11. 12. 27. &c. superstitiosum ejus consilium pag. 76.
 in lilio p. 245. repugnans Mesuæ p. 249. sequitur Petrum Hispanum p. 591.

Guido

- Guido p. 6. 10. 116. Guido Cauliacus. p. 499. 551. 631. 635. 419. à
 Cauliaco p. 503. 648. Rasim secutus p. 551.
 Guilbertus Anglicus p. 48. lege Guilelmus ut p. 660. 662.
 Guilelmus Placentinus p. 676. ejus emplastrum p. 145. 637.
 Guilelmus de Saliceto p. 6. 392. 499. 648. 652.
 Haly p. 47. 48. 58. 81. 86. &c. lib. iv. regalis dispositionis p. 508. 509.
 Haly abbas p. 482. 483. 507.
 Haly Rodoham. p. 572.
 Henricus pag. 660.
 Hermetis confectio p. 77. 546. hiera p. 215.
 Hippocrates, sæpius. In prognosticis pulsū omisit, dixit tantum de
 anhelitu. p. 256. facies Hippocratica p. 344.
 Hispani Medici p. 570.
 Magister Jacobus in suo tractatu de epidemia. p. 616.
 Joannes Januensis in prosodia p. 410.
 Joannes de Tornamira p. 41. 145. 248. 321. 365. 368. 387. 439. 484. 523.
 Jordanus de Turre. p. 96. 365.
 Judæus à quo medicamenta accepit Mesuæus p. 3.
 Judæi teste Gordonio ut plurimum patiuntur hæmorrhoides, tum quia non
 utuntur temporali exercitio, tum quia vitam degunt tristem,
 propter tributum, quod Christianis solvere coguntur: & quia ul-
 tioputatur esse Divina, juxta Prophetam*) dicentem: *Percussit eos*
in posteriorem dorsi, & opprobrium sempiternum dedit illis. p. 396.
 Julius. pag. 277.
 Kirannidarum libri p. 1. 395. 437. 520. 550.
 Kirannus p. 203. 385. 517. 526. 596.
 Lanfrancus Medicus p. 502.
Vigilia S. Laurentii. p. 595.
 Logadii hiera p. 522. 651. 652.
 Signa sancti Macharii, p. 112. 147.
 Marciatum unguentum p. 26. 112. 162. 476.
Sigillum S. Mariae. p. 502.
Ave Maria. p. 135.
Ignis Sancti Martialis. p. 628. (656.
 Mesuæus p. 3. 233. 249. 260. 326. 327. 332. 392. 409. 416. 439. 497. 583. 655.
 Rabbi Mosè. p. 390.
 Nicolai Florentini liber de venenis p. 618.

Kkk 2

Papias

*) Ps. LXXIIX. 66.

- Papias p. 11. 356. 672.
 Divus Paulus (Apostolus) p. 66.
 Petrus Hispanus p. 502. 527. 591.
 Philo. p. 412. Philonium p. 352.
 Pontius de S. Ægidio p. 603.
 Portugaleses p. 561.
 Ptolemæus (Astronomus) p. 269.
 Rasis passim citatur. Ejus ad Almanforem p. 11. 21. 574. 640. 671. &c.
 nono p. 443. libro de secretis medicorum p. 216. in divisionibus
 p. 507. antidotarium p. 551.
 Roberti herba p. 641. 660.
 Rufus p. 3. Rufi hiera p. 517. 656.
 De Saliceto. p. 401. 392. vide Guilelmus.
 Salomon pag. 245.
 Saracenica tryphera. p. 576. 577.
 Serapion p. 11. 57. &c.
 breviarium p. 40.
 Filius Serapionis p. 54.
 Superstitiosa epilepsiæ curatio p. 76.
 Theodoricus p. 373. 403. 424. 517. 631.
 Theodorus p. 169.
 Valescus in chirurgico suo philonium pharmaceuticum citat p. 652.
 Versus, *linguam comescas dum præbes faucibus escas* p. 219.
Ad pulmonis opus cum melle coquatur hyssopus pag. 227.
Cogit amare jecur p. 490.
Tempore sub veris, modice prandere jubetur
At calor æstatis dapibus nocet immoderatis,
Autumni fructus tibi dant suspiria, lætus :
At plenum sume ventrem sub tempora brumæ. p. 337.
Salvia cum ruta faciunt tua pocula tuta. p. 470. alii versus p. 591. 597. 622.
 Haftenus Index in Valescum de Taranta.
 Valgius, vide supra in Cajo Valgio.
 L. Tuccius Valla, supra, in Tuccio.
 Varro, quem in re medica laudat Plinius lib. xx. c. v. in fin. & c. xx. & lib.
 xxi. c. ult.
 Wesce, quem ex suo Antidotario majori citat Rasis lib. 1. Contin. c. 1.
 Veslius, aut ut alii scribunt, Vettius Valens, de quo Plinius xxix. 1.

Ver-

Vergilius Portus, Mutinensis, apud Liliū Gyraldum lib. 1. de poetis sui temporis.

Ugent, Galeno Pharmac. secundum locos lib. 3. c. 1.

Ugo Bentius.

Ugo Senensis, vide Hugo Senensis.

Victor Trincavellus, qui multos Galeni libros transtulit.

Vistoria, cujus meminit Octavius Horatianus præfatione lib. 111. in quo Gynæcia.

Vidus Vidiū, Florentinus, qui latinitate donavit librum Oribasii ex Heliodoro de machinamentis. Ei hoc Epitaphium posuit Franciscus a) Panagirola:

*Qui prima eripuit multos, hac arte secunda
Se cepit mori Vidius, hicque jacet.*

Vincentius Beluacensis, Dominicanus, qui inter multa sua opera Speculum naturale, opus quidem magnæ molis circa A. C. 1250. b) edidit libris 33. quorum 13. 14. 15. ad rem medicam spectant.

Vindicianus, vir sagax, Medica artu peritissimus idemque nobilissimus, qui Augustinum à genethliaca superstitione revocavit, ut ipse refert IV. 5. & VII. 6. confessionum. Laudat eundem Epist. v. ad Marcellinum (novæ edit. CXXXIX. n. 3.) *Magnus ille nostrorum temporum Medicus, Vindicianus, consultus à quodam, dolori ejus adhiberi jussit, quod in tempore congruere videbatur: adhibitum sanitas consecuta est. Deinde post annos aliquot eadem rursus corporis causa commota, hoc idem ille putavit adhibendum, adhibitum vertit in pejus. Miratus recurrit ad Medicum, indicat factum: at ille ut erat acerrimus, ita respondit, ideo male acceptus es, quia ego non jussi. - - - videlicet illi aetati jam non hoc se fuisse jussurum.* Tribuitur huic Vindiciano carmen, quod Sereni Sammonici perorationem esse Rob. Constantinus rectius sibi pervasit. Ut lector judicet, & carmen illud Vindiciano adscriptum, & Epistolam ejus ad Imp. Valentinianum, cujus Comes archiatrorum fuit, subjiciemus.

a) Delic. poetar. Gall. T. 2. pag. 177.

b) In editione Duacensi pag. 1256. vijose legitur 1205. quod ex pag. 2475. facile est emendare.

CARMEN DE MEDICINA, ab aliis VINDICIANO
adscriptum, ab aliis MARCELLO Empirico.

- Q**uod natum Phœbus docuit, quod Chiron Achillem,
Quod didicere olim Podalirius atque Machaon
A genitore suo, qui quondam versus in anguem,
Templa Palatina subiit sublimia Roma :
- 5 Quod Cons docuit senior, quodque Abdera suavit,
Quod logos aut methodos, simplexque empirica pangit :
Hoc liber iste tenet, diverso è dogmate sumptum.
Namque salutiferas disponit pagina curas,
Istic repperies per nomina, perque medelas,
- 10 Descriptas species, & pondera mensurarum
Congrua, qua sapiens sumes moderamine certo.
Ne fallare, vide, neu qua sunt parca saluti,
Perat in exitium non solers cura medentis.
Sume igitur medicos pro tempore, praeque labore,
- 15 Etatisque habitu, summa ratione paratos.
Gramine seu malis agro prestare medelam,
Carmine seu potius : namque est res certa saluti
Carmen, ab occultis tribuens miracula verbis.
Qua curis hominum physicomum inventa pararint,
- 20 Quaque suis natura bonis terraeque marique
Edidit, illa suis alitrix simul atque creatrix
Facibus omnigenis quos parcurit. Ergo salubres
Suggestit impensas ponto & tellure creatas,
Angue, fera, pecude, & fruge, alite, murice, pisce,
- 25 Lacte, mero, pomis, lymphis, sale, melle, & olivo,
Succis, unguinibus, cedris, pice, sulfure, cera,
Polline, farre, fabis, lino, scabr, vellere, cornu,
Raccis, & balanis, lignis, carbone, favilla;
Floribus & variis herbis, olera atque metallis,
- 30 Sandicè, & creta, psimmyto, pumice, gypso,
Cadmia, chalciti, chalcanto, chalcio, & adusto,
Cassitero molli, lepide Cypria atque atramento.
Promove etiam, seu unde prius, seu contere gyro,
Quod viride hortus habet, vel quod carnaria siccum,

Allia

- 35 *Allia, serpyllumque berbas, thymbramque salubrem,
 Brassicaque & raphanos, ac longi intyba fibræ,
 Et mentam & sinapi, coriandrum, prototomumque
 Erucam, atque apium, malvam, betamque salubrem:
 Rutamque & nasturcum, & amara absinthia misce.*
- 40 *Pulegiumque potens, nec non & lene cyminum.
 Palmula nec desint Idumes, nec pruna Damasci.
 Quæ quum multiplici contriveris orbe terendo,
 In patinis excocta dabis, aut grandibus ollis,
 Verum adoperta coques, ne fumida jura saporem*
- 45 *Corruptum reddant, quæ mox fastidiat ager.
 Adde & aromaticas species, quas mittit Eous,
 Vel quæ Judaicis fragrant bene condita capsis,
 Thui, costum, folium, myrram, styracem, crocomagma,
 Asphaltum, gallam, elleborum, nigrumque bitumen,*
- 50 *Et nardum, & casias, & amoma, & cinnamara,
 Balsama, peucedanum, spicam, crocum, atque bedellam,
 Irim, castoreum, scillamque, opium, panaceam.
 Resinam, lepidum euphorbium, git, atque pyrethrum,
 Zingiber & calidum, mordax piper, & laser algens,*
- 55 *Agaricumque, asarumque potens, aloen, aconitum,
 Galbana, sandaracham, sampsucum, psoricum, alumen,
 Acaciam, propolimque, & adarchen, cnicon, acanthum,
 Andrachnen, acoronque, opopanaca, pompholygemque.
 Cyperum, ladanum, sagapenumque & tragacanthum,*
- 60 *Scammoniam, cypen, malabathron, ammoniacum.
 Denique repperies isthic, quod lucis in ortu
 Indus, Arabs, Seres, Persis, divesque Sabæus,
 Vicino sub Sole legunt, quod præbet Orontes,
 Eximium ignoto mittit quod Nilus ab ortu,*
- 65 *Decerptum foliis, ramo, cutè, cortice, virga:
 Quodque ab Idumæis vectum septasia vendunt,
 Et quicquid confert medicis lalagea cataplys.
 Hac quicumque leges, poteris discernere tecum,
 Agnoscenda magis sive exercenda reari,*
- 70 *Quisque tamen nostrum hoc studium dignabere, quæso
 Præstes judicium purum, mentemque benignam.*

Sic

*Sic tua perpetuo vegetentur membra vigore,
 Et peragas placidam per multa decennia vitam.
 Sic non incuses validam placidamque senectam,
 75 Nec tibi sit medicis opus unquam, nec tibi casus,
 Aut morbus pariant ullum quandoque dolorem;
 Sed procul à curis & sano corpore vivas,
 Quotque hic sunt versus, tot agant tua tempora Janos.*

Epistola Vindiciani, Comitis Archiattrorum ad Valentinianum Imperatorem.

Cum sæpe, sacratissime Imperator, humani generis fragilitas falso de natura sua queratur, aliquando tamen potuimus redditis causis, ostensisque remediis, vanas & innumeras querimonias refrenare. Nam sicut rudis gubernator turbatum mare sulcans, incertus periculorum, dubiusque salutis cuncta rimatur: ita & mortalium natura, quæ perpetua sanitate optat frui, placida quæque desiderat. Sed quia nec mare semper potest esse tranquillum, nec unus in diem venti spiritus durat, nec securus nauta ratem potest scandere, quum æquor mole fluctuum tollitur: sic neque mortales possunt semper esse validi aut viventes, sed pro ætatis & temporis varietate diversis morborum aguntur incommodis. Quæ quum ita sint, Clementissime Imperator, magna laus est, veterum instituta scrutari: major vero gloria, inventa servare. Siquidem illi viam laboribus suis, virtutibus aperuerunt, nobisque iter intelligentiæ suæ sapientia reliquerunt. Unde Quum quidam febribus teneretur, & diu ventris duritia strangulatus, die duodecimo jam morti proximus videretur, adhibitis ad curam multis & magnis medicis, ut remedium consequeretur, hoc illis summum periclitanti præsidium visum est, ut per intestinum clysterio ei curatio pararetur. Quum ille imminenti periculo æstualet, & veluti morti proximus, curationis etiam extrema deposceret, ego pudoris & reverentiæ modum servans quem cunctis semper exhibui, prospexi ad tempus, ne veluti turpis cura forti viro applicaretur. Cum ergo vidissem febrem ejus, quam de colore collegi, & siccitate viscerum fatigari eum penitus advertissem, illico infuso sale aquam frigidissimam obtuli ejus ardori, qui quum desiderio recentis, quo cruciabatur, totum, quod ei oblatum fuerat, ebibisset, autores medicinæ magni, qui id spectabant, exclamaverunt, occidisti hominem: Nec dum vox eorum ab ore manaverat, è vestigio eum somnus occupavit, sudor

sudor que perfudit, quibus ego præsentibus, clementissime Imperator, tantis sudoris ejus absterfionibus laboravi, ut (si dici fas sit) Nilus ex ejus corpore videretur effluere. Verum cum æger expergefactus recreatum se extinctis febribus, & ab infirmitate leviozem esse sensisset, ventris etiam cœpit desiderio vehementer urgeri: Allato itaque vasculo, omne alvi onus, quo gravabatur exposuit, ad tam durum fœctorem, ut omnes, qui illic aderant, fugarentur: dicentibus egregiis Medicis, quod omnia ejus interna putrissent. Posthæc à me æger ad balnea mittitur, ut lavacro ejus siccitas humigetur: qui perunctus unguentis remedialibus, cum post balneum vestimenta accepisset, sitire se dixit: statim cum absinthio, in quo libysticum fuerat decoctum, progressum à balneo potavi, ne quid causationis in corpusculo ejus maneret, quo vesica scybalis vel lapidibus per vicina loca meantibus premeretur. Præcepi etiam ei escam fieri de minutalibus porcinis, id est, podocylis & ventriculo, in quem ventriculum acetum cyminum, modico adjecto lasere, mitti mandavi: ut omnino excocta caro etiam ossium duritiam emolliret, ut soluta eorum medulla cum jure ipso absorberetur. Non dubium est autem, optime Imperator, quod ex indigestione hesternarum crudissimarumque crapularum, vel superfusis diversis nimietate vini repletis, & pæne tumentibus venis, potus in visceribus amarescunt, auferitur somnus, subsequitur calor, atque occultarum febrium pestis, & quædam phrenesis pulsû cerebri inquietat, venter durescit, qui jam dudum crudus repletus fuerat exuperantibus cibis, qui dum excoquuntur, consumptis quæ humida sunt, inflammationes importunissimas faciunt, quæ adjecta calida aqua, amplius necesse est, excitentur. Inde ergo, venter durescit, inflatur pulmo, splen distenditur, pinnæ etiam jecoris porriguntur, quibus coangustatum & coarctatum fel exprimitur, quo infuso tingitur corpus & fit luteum. Cum ergo pervenerit ad ea loca venarum, in quæ pocula hausta descendunt, duo mala juncta, id est, res acris ac dulcis cito auferunt animam. Sicuti petrarum humidarum sudorigni subjectus, cito absorbetur ab igni: petra autem ipsa exusta & concremata, spongia efficitur, unde calx vel gypsum conficitur: ita calore febrium excoquitur vitium cruditatis, ciborumque congestio; quibus consumptis & exhaustis, frigida sine dubio superfundenda est, ne penitus arefiant. Nam nimirum æstimas, ô bone Imperator, calidam & frigidam mortalibus inclusam esse corporibus, cum singulæ res propriam habeant naturam, ignis ignem, aquam aqua desiderat: sed ad horum jungendam locietatem sive temperantiam procurandam, syl-

varum materies lignumque deposcitur, quod & nutrit ac suscitatur, & rapit ignem, & frigidam vertit in calidam: sed non ita in nobis est coarctatum. Accipe igitur, serenissime Imperator, quod conveniens in nobis putetur exemplum: Thermarum scilicet, ab se calidarum, mixtio temperata, ubi nec ignis videtur, nec lignum suggeritur, nisi vapor solus sponte conficitur, & aer calidus sine labore sentitur. Nonne duo unum sunt & diversa atque contraria invicem prosunt, Divina providentia salubri permixtione ac temperie procurata? Nonne multam corporibus abluendis sanitatem præstant, competentemque medicinam præbentes, varios languores à corporibus mortalium pellunt? Hæc cum ita sint, nihil aliud reor mortalibus præbendum, nisi id, quod cum infirmi essent, desideraverunt & oblatus sibi profuisse senserunt. His ergo utamur, quibus sumus bene experti, & quorum beneficio consequuti sumus optabilem sanitatem. Nam similiter quidam cum oculorum (lacrymantium) rheumate carere non posset, productus est in medium conventum multorum spectantium medicorum; qui cum inspectus ab his fuisset, dixerunt ei, palpebras incidi debere, comburi etiam hemicranium & raso capite venas secari, quod Græci ἀρτηροτομήν dicunt, imponi etiam escharas: & cum jam omnibus locis debilitatum & cauterizatum caput haberet, nihilque ei tormenta, quæ desiderio sanitatis patienter tulerat, profuissent, desiebat omnibus infelicitatem suam. In ultimum hæc ab egregiis medicis inventa curatio est, ut quum dexter oculus lacrymam funderet, vena ei dextri brachii laxaretur: quum sinister, similiter in sinistro brachio fieret: quod cum pati cœpisset infirmus, flens & gemens illud *Catonis* sæpe dicebat: *Corporis auxilium medico commisse fidei.* Ego autem dico & *periro.* Restiti igitur iis, nec laxari venam permisi, magnoque silentio facto, autores nostros in medium protuli ac recitavi, dixique ad eos: si ex multifario tormentorum genere miserandus iste vel unam medelam fuisset adeptus, merito vos pateretur: sed cum neque in unctiōe, neque incisione, neque combustionē inundationem lacrymarum reprimere potueritis, cur indocte venas ei laxari præcepistis? cum hic jam semianimis visionem ipsam ferri perthorescat. Unde reddite mihi, sapientissimi viri, hodiernæ causæ curationis, cur fuerit de super oculus incisus? cur rasum caput? cur meæcula exusta venarum? Meatus enim rigatio si venerit ad ea loca, in quibus habebat receptaculum collectionis suæ: quo impetu exinde descendebat deorsum, recurrens sursum ad fontem cerebri, ibique coangustatus cum fervere cœperit,

rit, verendum est, ne perforans cutem ac pertundens cratem capitis, generet in eo vitia diversa, aut ne iterum per aliquam venarum erumpat ad aures, faciatque hominem surdum, totum oppilans auditum, aut vermes in auribus generet, vel in naribus polypos nutriat, aut oculis ægilopia excitet, aut dentibus sit molestus, & faciat hominem oris foetidi, atque corrupti: vel (quod maxime cavendum est) ne per uvæ distillantis aut exulceratæ vitium, ipsa mulce hominis corrupta langue scat, pulmonique & stomacho plagam inferat, lumbosque renesque dissolvat: & incipiat humor noxius per inguina & coxas & crura decurrens, facere contractiones talorum atque nervorum, paulatimque auferat gressus, totaque organo tabescente videamini potius consumpsisse hominem, quam curasse, quum vere violenta morte videatur de hac luce migrare. Nam si ceparum acritudo aliquoties nobis non manducantibus, nostris tamen oculis molesta est, aut sinapi, ubi & mel mittitur, (miscetur) leniri penitus non potest, sed calore ejus commotum cerebrum ita desudat, ut oculos & nares acer humor infestet: quid (putamus) illi patiuntur, quibus circa oculos cura rursus aut igni adhibetur, aut ferro? Quare, Imperator, fidem nostris autoribus adhibentes, non credamus quibuscunque medicinis, nec vulneri vulnus superponendum putemus, sed ita ægris remedium porrigendum esse credamus, ut neque gravibus tormentis, neque intolerabili medicinæ curatione crucientur. Plura ergo de observatione medicinæ pietati tuæ ac posteris tuis digna memoria tradidi, quæ homines docti de expertis remediis prodiderunt: quæ tua Divina clementia oro suscipiat, & ad memoriam cæteris relinquat. Vale!

Virgili, poetæ principis, Medica excerpit atque illustrat Thomas Bartholinus diss. de medicis Poëtis, & Tiraquellus lib. de Nobilitate pag. 289. seq.

Vitalis à Furno, cujus est liber de re medica.

Uldarici Pindari (Binder) speculum intellectuale felicitatis humanæ ac sanitatis 1510. fol. epiphaniæ Medicorum sive de urinis & pulsibus & causis differentiisque febrium discernendis. 1506. 4.

Uranus Syrus, qui multa gratia & authoritate pollebat apud Chosroem Persarum regem Agathiæ lib. 11. Peregrinarum Historiarum.

Urbanus Indus Galeno in lib. 11. Antidotorum, vide Indus.

Urbiasus, Rasi lib. vi. Continentis cap. 1.

Ursicinus, Ligur, qui Ravennæ medicinam exercuit & inter Christi martyres celebratur 19. Junii.

Uiso, qui de Urinis scripsit, ex quo lib. citatur ab **Egidio** in libro ejusdem tituli & argumenti.

Wolfgangus Lazi Viennensis, Medicus quidem professione, cujus declamatio de studii Medici dignitate ac præstantia, sed longe plura historici argumenti extant & scripta Antiquitates illustrantia.

X.

Xanitas, Galeno lib. ix. Medicamentorum localium cap. vii.

Xanthus Timonis Phliasii sceptici filius, à patre artem medicam edoctus. Supra in Timone.

Xarch, & **Xarcha** Indus, Serapioni Simplicium cap. xcv. & cvi. vide Zarcha.

Xenocrates non ille quidem philosophus Platonis auditor (neque enim ex libris ab eo editis, & à Diogene Laërtio sigillatim designatis conjici potest, eum quippiam in hac arte scripsisse) sed alius junior, clarus Tiberii ætate ac sæpe Plinio Secundo, alteri Plinio Valeriano, Galeno T. i. l. p. 269. 324. 399. 403. & alibi *) sed & ab Alexandro Tralliano, & Aetio citatus. Huncque Aphrodisiensem fuisse dicit Galenus lib. vi. Simplicium Pharmacorum, in præfatione. Eumque citat ipse Galenus lib. x. ejusdem operis, quo loco tractat de Sanguine vespertilionum, ex libris *περὶ τῆς δυνάμεως τῶν ζώων ἐν φελίαις*, de percipienda ab animalibus utilitate, ubi cum dicit non multo ante memoriam suam fuisse. Ejus de alimento ex aquatilibus servavit Oribasius, quod scriptum Græce & Latine Volum. ix. pag. 454. seq. post Gesnerum integrius edidi. Sed & de Theriacis scripsit, & simile quoddam Andromacho confecit antidotum, ut tradit Galenus in libro de Theriaca ad Pisonem. Vide Lambecium II. pag. 542. sqq. Icon hujus Xenocratis in veteri Codice Dioscoridis apud Lambecium, Nesseliumque & T. i. l. thesauri Gronoviani litera dd.

Xenophilus citatus Oribasio in libro ad Eustathium, & Aetio Tetrab. i. l. Serm. 3. cap. 13. & 29.

Xenophon, Erasistrateus de partium corporis humani nominibus, Galeno, si is est, in Introductione, sive Medico, T. 4. p. 375. & Cœlio Aureliano lib. Chronion 2. c. 13.

Xeno-

*) Vide lib. IV. hujus Bibl. cap. 17. p. 589.

Xenophon Cous, memoratus Diogeni Laertio in Xenophonte philosopho, lib. 2. sect. 59. idem fortasse quem citat Galenus T. 3. p. 440.

Xenophon alius, ut opinor, Claudii Imperatoris medicus, apud Tacitum lib. XII. c. LXVII.

Xiraxeg, Rex medicorum Joanni Serapioni vocatus.

Xysticus Aetio Serm. x. c. XXVI.

Y.

Thaye, Serapioni Simplicium, c. LXIX.

Thesu, Rasi lib. 2. Continentis c. 2. Vide supra, Jesu.

Thia Bimmasim, & *Bimasm*, Rasi continentis libr. VI. c. I. & libr. IIX. c. I.

Thiagran Atticus, eidem Rasi ejusdem operis lib. v. c. I.

Ysaac Eben Amram, Serapioni Simplicium, c. IIX. & c. XLVI. & XLIX. Vide supra, Isaac.

Ysaac filius Nase, Rasi lib. 3. Continentis c. 3.

Ysaac simpliciter eidem citatus.

Z.

Zabri Rasi lib. VI I. Continentis c. IV. & lib. IIX. c. I. nisi sit Tabri, de quo supra.

Zacharias de Babylonia. Galen. de medicinis expertis p. III. edit. Junt.

Zacharias, Serapioni Antidotorum c. XXXI. & XXXIII.

Zacharia filius Joannes Actuarius circa A. C. 1300. de illo Vol. XI I. hujus Bibl. p. 635. sq.

Zacharias Medicus Palignianensis tonitru extinctus A. C. 1248. teste Matthæo Spinelli de Juvenatio in Chron. quod edidit Papebrochius in propylæo ad Acta Stor. Maji p. * 40. II.

Zaleucus Locrensiū legislator, qui inter alia constituit ut qui vinum meracum bibisset non jussus à Medico, capite plecteretur, teste Athenæo x. p. 429. & Eliano II. 37. Var. Hist. Zaleuci medicamentum describi ab Alexandro Tralliano, notat Tiraquellus. Sed *Zalachtha* *θελαπτον* adversus epilepsiam reperio apud Alexandrum lib. I. pag. 83.

Albertus de Zaukariis, in Aphorismos Hippocratis, circa A. C. 1326.

Zarcha Indus, sive *Xarcha*, utrunque enim reperio apud Joannem Serapionem, vide Xarchi.

Zeid, à Mesue citatus in ægitudinibus gutturis.

Zenobius Ægeates, martyr sub Diocletiano, de quo Metaphrastes d. 30. Octobr.

Zenon Atheniensis, Galeno in medicinis expertis, si ejus est is liber. p. 112. F. edit. Junt: *iste, inquit, fuit unus de magnis Medicis. Ego autem non vidi ipsum, quia non fui temporaneus ejus, sed magister meus vidit ipsum.* Et paucis interjectis: *hoc medicamen dedit Sotio de scriptis Zenonis, qui composuerat id per versus.*

Zenon alius, νοῦσαι μὴ ἰκανὸς, γράψαι δὲ ἄνθρωπον, intelligentiæ acumine potius quam scriptura clarus, ut dicit Diogenes Laertius in Zenone Cittico VII. 35. nemini Herophileorum secundus, ut tradit Galenus lib. IV. De differentiis pulsuum. Et in glossis, νόσε κάμμαρον. Et lib. 2. commentar. in tertium Hippocratis T. 5. p. 410. Ζήνων ὁ Ἡροφίλειος ἔχ' ὁ τυχὼν ἀνὴρ ἐξηγάμει τὰς πρὸ γεγεγαμμένους χαρμὰς ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ἐπιδημιῶν. Erotian. in κάμμαρῳ δὲ ἀμβην. Huncque etiam citat Cornelius Celsus, & Alexander Aphrodisæus in definitione febris, & Galenus lib. Simplicium medicamentorum I. c. XXIX.

Zenon Laodiceus, apud Galenum lib. 2. Antidotorum.

Zenon, quisquis est, simpliciter citatus Cornelio Celso lib. V. in prin. Plinio lib. 22. cap. 22. & Galeno libro medicamentorum 27. γ' 4. VII. ad fin. & lib. IV. non semel, & Coelio Aureliano librorum Chronion IV. c. VII.

Zenonem unum ex illis (Herophileum ut opinor) dicit Galenus in Commentariis lib. 3. Epidemiorum Hippocratis scripsisse de rebus notis medicorum.

Zeno Cyprius, Oribasii præceptor, de quo Eunapius pag. 63. 173. Hic apud Alexandrinos artem medicam exercuit, & ab Juliano Imp. in Epistola ad eum scripta laudatur ut *ἰατρικῆς τέχνης εἰς τὰ πρῶτα ἀνέκων, καὶ ἥδ' ἐκ ἐπισκευῆς καὶ βίης σωφροσύνης συμφάνους πρὸς τὴν τέχνην ἔχων, qui non modo ad summum artis Medicæ gradum pervenerit, sed et ad summa parum morum moderationem ac vitæ temperantiam.*

Zerbus, vide supra Gabriel Zerbus.

Zetus

- Zetus* Arabs, Porphyrio memoratus in vita Plotini Platonici.
- Zeusis*, sive rectius *Zeuxis*, Tarentinus, Galeno in Commentariis lib. vi. Epidemiorum Hippocratis, & Aphor. xlv. lib. 2. Hic est Herophilus ille celeberrimus, à quo magnam scholam medicorum Herophilaeorum, διδασκαλῆον Ἡεροφίλων ιατρῶν μέγα ἵππερ Ζεύξιδῃ floruisse prope Laodiceam in Syria testatur Strabo xii. p. 580. Omnia Hippocratis commentariis illustraverat, teste Galeno T. v. p. 189. 662. δεύτερον τῶν ἐξηγητικῶν libri de locis in homine, laudat Erotianus in καμμάρι. De numis Smyrnaeorum quibus ut Aesculapii sacerdos vel Ἀσκληπιακὸς ἱατρός atque urbis Smyrnae Medicus videtur celebrari, consulendus vir doctiss. Richardus Mead p. 50. sq.
- Zeuxis* Empiricus, eidem Galeno in libris ad Prorrheticum Hippocratis.
- Zeuxis* simpliciter, eidem Pharmacorum localium lib. v. c. 7.
- Zoar*, cujus libros Theisir habemus, & libellum de cura calculi, vide Alguazir.
- Ibnu Zobar*, de quo Joannes Leo Africanus c. 16. supra p. 279.
- Filius ejus *Ibnu Zobar*, notus sub *Rasis* nomine. id. c. 18. supra p. 280.
- Zoilus*, sive Zoilus Ophthalmicus, id est, ocularius Galeno in lib. 2. Antidotorum, & τῷ πῖππε, lib. 3. c. 1. & lib. iv. c. 7. saepe, & Aetio Tetrab. 2. Serm. 3. c. xi. & cxiii. non semel, & Alexandro Tralliano lib. 2. ubi ejus collyrium Nardinum describit.
- Zopyrus Alexandri F. Alexander Medicus*, in veteri lapide apud Fulv. Ursinum p. 100. & Gruterum p. DCXXXV. 7.
- Zopyrus Gordienensis* (è Phrygia) Plutarcho citatur in Symposiacis & Scribonio. Largo c. 172. nisi legendum Gortynensis, (è Creta) Vide Jo. Rhodii notas p. 259.
- Zopyrus* simpliciter, sive ille, sive alius Cornelio Celso libro quinto, capite vigesimo quinto & Scribonio Largo capite centesimo sexagesimo septimo (al. nono) & centesimo septuagesimo primo (secundo) Galeno lib. 2. Antidotorum c. 8. & Paulo Aeginetae memoratus in compositione Antidoti Ambrosia nominati, quod Ptolemæo regi composuit. Sed & id Antidotum Zopirion nuncupatum memorat Coelius Aurelianus libro Chronion secundo, capite decimo quarto, & Paulus Aegineta libro septimo, capite undecimo, & Aetius Tetrab. iii. Serm. iii. cap. xxix. Herbam quoque Zopyron dictam, ut ab eo inventam suspicari possis, memorat Plinius lib. xxiv. c. xv. & Dioscorides lib. iii. c. cix. Duos Zopyros ita distinguit Hermannus Conringius in Conringianis p. 24. "Zopy-

„*rus* non unus, videtur peritia artis nostræ inclaruiffe. Alter *Mithridatis* & *Ptolemai* Regum æqualis, alter *Gordienfis*, *Scribonii* hospes. Hujus unum illud laudatur de pelle *Hyenæ*, ad Hydrophobiam. Alterius patria nusquam exprimitur; ætas autem liquet ex eo, quod *Celsoteste*, antidotum ambrosiam *Ptolemao* Regi (quo nomine intelligi profecto nequit ille *Ansonii* ex *Cleopatra* filius, cum ad regiam dignitatem nunquam pervenerit) confecerit, aliam *Zopyriam* dictam, antidotum *Mithridati* transmiserit; imo ex eo etiam, quod ejus *Zopyriam* *Galenus* ex *Apollonii Maris* libris transcripserit: *Mus* autem ille itidem vixerit ætate *Mithridatis* aut potius paulo post, ævo *Julii Caesaris*, ceu liquet etiam ex eo quod lib. XIV. *Heraclidem*, *Herophileum*, æqualem suum laudet, discipulum *Apollonii Maris* si fortassis quæ lib. II. cap. LIII. de Antidotis leguntur, non videntur ad *Apollonium* illum pertinere. Hoc observato, nulla videtur superesse difficultas. Nec vero *Mithridates* alius videtur intelligi à *Galeno*, quam famosus ille & magnus *Pontis* Rex: nec *Ptolemaus* aliquis Rex audivit post *Cleopatram* fratrem. *Zopyrus* tamen ambrosiam suam, in gratiam *Ptolemai* videtur confecisse,,

Zoroaster cujus libros IV. de naturæ & librum de lapidibus pretiosis Suidas memorat. Hunc de lapidibus respicit etiam Marbodeus carmine de gemmis, Vincentius Bellovacensis lib. VII. cap. XLVI. speculi naturalis, & ante hos Plinius *Zoroastrem* laudans XXXVII. 10. Cælius Calcagninus lib. III. Epist. 16. *Exstat apud me fragmentum Magia Zoroastris Græce scriptum, si titulo fidem haberi oportet, quo natura vis ac majestas plantis & animalibus insita cognosci potest, cujus rationem asserre facile non est.* Plura de *Zoroastre* & scriptis ei tributis dixi lib. I. hujus Bibl. cap. XXXVI.

Zosimus, Galeni Pharmacorum secundum locos lib. IV. cap. VII. & Paulo Æginetæ lib. VII. cap. XIX.

De *Zosimo* Panopolita, & antiquiore Thebano, utroque Chemico dixi Volum. XII. hujus Bibl. p. 778.

Zosion vide *Sotion*.

Zour qui Sapiens cognominatus est, idem fortasse qui *Rasi* vocatur Sapiens, filius Juboye,

CAP.

CAPUT X.

DE

Collectionibus omnis generis scriptorum
Græcorum junctim excusorum,*Subjuncto indice eorundem alphabetico.*

- I. Ἐγκυκλοπαίδεια φιλολογικὴ JOANNIS PATUSÆ, Atheniensis.
Græce Venet. 1710. 8. apud Nic. Sarum, quatuor
Voluminibus.

Insignis hicce & locuples Græcarum veterum lucubrationum delectus,
in quibus juvenum Græcas litteras discere amantium, qui librorum copia
non abundant, à Johanne Patufa, Rectore Gymnasii Græcorum Veneti a)
quod Flanginianum appellant, factus dicatusque Nobili Viro Spiridoni
Perulio. Divisus in quatuor tomos

Volumine primo offert *Luciani* somnium, sive narrationem ad vitam ejus
spectantem. p. 1.

Ex *Luciani* dialogis mortuorum, selectos duodeviginti. p. 8.

M m m

Ejus-

- a) Titulus integre est: ἔγκυκλοπαίδεια φιλολογικὴ εἰς τέσσαρας τόμους διη-
ρημένη, πρὸς χρῆσιν τῶν φιλολόγων καὶ φιλομαθῶν τῆς ἑλληνικῆς γλώτ-
της συναρμολογούμενη, προσφωνηθεῖσα δὲ τῷ ἐκλαμπροτάτῳ Ἐυδοξοτά-
τῳ κόμητι, φιλοσοφίας τε καὶ ἱατρικῆς διδασκάλῳ ἐξοχωτάτῳ κυρίῳ κυ-
ρίῳ ΣΠΗΡΙΔΩΝΙ τῷ ΠΕΡΟΥΛΙΩ ὑπαρχεῖδι Ἀθηνῶν, πρὸς δὲ ἐν ἱερῶν
σιν αἰδεσιμολογίᾳ καὶ λογιᾷ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΑΤΟΥΣΑ, ἑξ Ἀθηνῶν,
φιλοσοφίας καὶ ἱερᾶς θεολογίας διδασκάλου, καὶ ἐν ταῖς κλειναῖς
ἐνεπίαις ΦΛΑΓΓΙΝΙΑΝΟΥ ἑλληνομαθεῖς γυμνασιαρχου, ὑφ' ἧς καὶ συν-
ελέχθη. Hujus Joannis, sicut etiam Georgii Patufæ, qui in eodem Gymnasio
Venetiis hodie docet, mentio in Demetrio Procopii notitia brevi eruditorum Græ-
corum, quam Volum. XI. hujus Bibl. edidi, §. 59. & 88. Ait autem in hoc delectu
adjutum se Joannes Patufes à Demetrio-Coleta Atheniensi, Μαθὼν τῆς περὶ τῆς
ἑλληνικῆς φιλομαθίας ἐστέρησθαι πάντων, ὀλίγη δὲ τῶν ἀναγκαίων
βιβλίῳ, - - ταυτην τὴν φιλολογικὴν ἔγκυκλοπαίδειαν ἐρανοσάμην,
καὶ χορηγὸν ἐνεχόμενον δαψιλῇ τὸν ἐνὶ μόνῳ μου συμπολίτην, ΔΗ-
ΜΗΤΡΙΟΝ ΚΟΛΕΤΗΝ, εἰς φῶς ἐκδῶναι ἐκ ᾤκησα.

Luciani dialogum qui inscribitur Charon, sive contemplantes p. 37. & Timonem p. 52.

Xenophontis ἀπομνημονεύματ' ἑξ ἑνὸς ἢ δύο ἢ τριῶν ἢ τεσσάρων sive memorabilium Socratis librum quartum. p. 74.

Platonis Euthyphronem p. 106. Critonemque. p. 123.

Epistolae breves selectas Joannis Chrysostomi VI. p. 138. Isidori Pelusiota LIII. p. 143. Basilii Magni XI. & Libanii V. p. 162. Phalaridis XV. p. 171. Bruti Ducis Romanorum, responsoriasque Pergamenorum, Rhodiorum, Coorum, Patarensum, Cauniorum, Lyciorum, Smyrnaeorum, Milesiorum & Bithynorum. XXIV. p. 176. Juliani Imp. IX. p. 182. Aristotelis & Philippi Regis V. p. 186. Diogenis Cynici, V. p. 188. Cratetis VII. p. 190. Alciphronis V. p. 192. Philostrati II. p. 194. Aristæneti VII. p. 195. Theophylacti Scholastici Simocatae XLIII. p. 207. Æliani III. p. 229. & Æneæ Sophistæ V. p. 230. Procopii Sophistæ XXII. p. 233. Dionysii Sophistæ Antiocheni XXII. p. 246. Gregorii Theologi XXXVI. p. 251. Synesii XLIV. p. 278.

Plutarchi Apophthegmata Regum atque Ducum. p. 299.

Apophthegmata Philosophorum collecta è *Diogene Laërtia*. p. 359.

Nicephori Basilacæ fabulæ V. p. 382. narrationes VIII. p. 387. atque Ethopoeiæ VI. p. 395.

Severi Sophistæ Alexandrini Ethopoeiæ III. p. 407. De hoc Severo & de Basilacæ dictum à me Volum. IV. præsentis Bibliothecæ c. 30. p. 411.

Libanii Sophistæ ἐκ φρεσὶς πανηγύρεως sive festi descriptio. p. 409. Ejusdem Chria in dictum Theophrasti qui interrogatus, quid amor? otiosæ passionem animæ esse respondit. p. 411.

Gregorii Theologi carmina περὶ τῶν ἑβδὸν ὁδῶν. p. 415. In magnum Basilium. p. 416. Γνωμικὰ διήγητα. p. 418. Τετραστιχα. p. 423-430.

Volumine Secundo.

Joannis Chrysostomi sermonem de precatione, qui incipit: ἀμφοτέρων ἕνεκα προσήκει. p. 1. In Eutropium, incip. αἰ μὲν, μάλιστα δὲ τὸν ἑκαταίρον. p. 8. In S. Paulum Apostolum. Incip. τί ποτὶ ἐστὶν ἀνθρώπος. p. 16. Encomium in omnes sanctos Martyres. Incip. ἐξ ἑκαστῆς τῆς ἱερᾶς πανήγυρος. p. 21. In parabolam de filio prodigo. Incip. αἰ μὲν, ἀδελφοὶ τὴν ἑβδὸν φιλανθρωπίαν. p. 30.

Basilii

Basilii Seleuciensis in Creationem coeli & terræ. Incip. ἅπας μὲν ὁ ἀνθρώπων βίος. p. 41. In Adamum. Incip. οἶδα χρεώσῃν ἐμαυτὸν. p. 47. In Noë. Incip. ὅσος ἐστι θεῷ. p. 54. In Abrahamum. Incip. τῷ φιλοθίῳ καὶ πνευματικῷ. p. 60. In Iosephum, εἰς τὸν πάγκαλον ἰωσήφ. Incip. τίς μὲν τὰ μακρὰ πελάγη διαπερῶσιν. p. 66. In Moysen. Incip. πολλά τὰ πρὸς ὕμνον κινῶντα. p. 73.

Basilii Magni in Barlaamum Martyrem. Incip. πρῶτον μὲν τῶν ἀγίων οἱ θάνατοι. p. 80. In XL. Martyres. Incip. μαρτύρων μνήμης ἵς ἀν γένοιτο κορυφαία. p. 84. Contra irascentes. Incip. ὥσπερ ὅτι τῶν ἰατρικῶν ὡς ἀγγελμάτων. p. 94. In illud Luc. XII. 18. *destruam horrea mea & maiora faciam.* Incip. διπλὴν τὸ εἶδος τῶν περισσῶν. p. 105. In illud Luc. XVII. 3. *Attende tibi ipse.* Incip. ἔργον λόγῳ τῷ χρησὶν δίδωκεν. p. 115.

Athanasii magni, Archiepiscopi Alex. in magnam Parasceven. Incip. μέγα καὶ ἁγνὸς δημιοργημα. p. 129. In Sanctum Pascha. Incip. οἱ ταῖς τῶν Ἀγγέλων ἐνν. p. 134. In novam Dominicam S. Thomæ & in recens illuminatos. Incip. χριστὸς ἐγενήθη ἐκ νεκρῶν. pag. 139. In assumptionem Domini nostri Jesu Christi sermo I. Incip. ἐκ οἶδα ποία χρῆτομαι γλώτῃ. p. 145. secundus incip. ἡ μὲν τῆς ἀναστάσεως μνήμη. p. 149.

Gregorii Nysseni sermo funebris in Pulcheriam. Incip. ἐκ οἶδα ὅπως τῷ λόγῳ χρῆσομαι. p. 156. In Placillam Augustam. Incip. ὁ πιστὸς καὶ φρόνιμος οἰκονόμος. p. 166. In magnum Meletium, Archiep. Antiochenum. Incip. ἡύξησεν ἡμῖν τὸν ἀρετῶν. p. 176. in SS. XL. Martyres. Incip. χθρὲς οἱ μάρτυρες πρὸς ἑαυτοὺς. p. 185. Adhortatorius ad poenitentiam. Incip. ἀνὴρ φαρισαῖος, ὡς ἀρετῶς ἠκρόαμεν. p. 196.

Procli Archiepiscopi CPol. Encomium in S. Protomartyrem Stephanum. Incip. ὁ μὲν αἰσθητὸς ἥλιος. p. 209. In sancta Theophania. Incip. χριστὸς τῷ κόσμῳ ἐπεφάνη. p. 215. In Christi passionem, sancta & magna Parasceve. Incip. φοβερὰ τῆς σημερινῆς ὡς ἀπαύξιος τὰ μυστήρια. p. 219. In sanctum Pascha. Incip. νικᾶτω καὶ λόγων εὐροίαν. p. 222. Encomium in sanctam Deiparam Mariam. Incip. παρθενικὴ πανηγυρὶς σήμερον. p. 225.

Gregorii Theologi, Episcopi Nazianzeni ad eos qui sermones ejus flagitabant & ad Julianum ἐξισωτὴν sive tributorem peræquatorem. Incip. ἵς ἡ τυραννὶς ἦν. p. 232. In Maccabæos. Incip. τί δὲ οἱ Μακ-

- καβαῖοι*; p. 243. Sermo funebris in Cæsarium fratrem defunctum Parentibus adhuc superstitis. Incip. αἰσθέ με ἴσως ὦ φίλοι καὶ ἀδελφοὶ καὶ πατέρες. p. 254. In magnum Athanasium Archi-Ep. Alexandrinum. Incip. Ἀθανάσιον ἐπαινῶν ἀρετὴν ἐπαινεῖσθαι. p. 272. In Theophania sive Natalitia Salvatoris. Incip. χριστός γεννάται, δοξάσῃ. p. 295.
- Asterii* Episcopi Amaseni sermo contra avaritiam. Incip. ἄνδρες χριστιανοὶ καὶ κλήσεως ἐπικρατεῖς μένχοι. p. 307.
- Cyrilli* Alex. contra Nestorium sermo dictus in Synodo Ephesina. Incip. Φαιδρόν ὁρῶ τὸ σύστημα τῶν ἁγίων. p. 322. De Salvatore nostro DEO & Homine. Incip. αἱ θεῖς ἱεροὺς προσέχοντες γραμμάσι. p. 326. De eodem argumento sermo dictus Ephesi in templo, die S. Joannis Evangelistæ. Incip. ἦς μὲν τῶν ἁγίων εὐκλείας πὶ καὶ δοξῆς. p. 329.
- Germani* Archiepiscopi CPol. Encomium S. Deiparæ, dictum die ejus Dormitionis. Incip. παυσάδωσαν τῶν ἀρετικῶν οἱ ἀμαρτῆς. p. 332.
- Anastasio* Archiepiscopi Antiocheni in annunciationem S. Deiparæ. Incip. ἡ πάλιν ὅτι τῆς γῆς ὁ μέγας βέβηλαι ταβερῆλ ἡμῶν; p. 338.
- Andrea* Hierosolymitani, Archiepiscopi Cretensis in Natalitium S. Virginis Mariæ. Incip. ἀρχὴ μὲν ἡμῶν εὐφῶν ἡ παρῶσα πανήγυρις. p. 341.
- Joannis Damasceni* Encomium S. Deiparæ & semper Virginis Mariæ in sanctam ejus translationem. Incip. μνήμη δικαίων μετ' ἐγκωμίων γίνεται. p. 351.
- Theodosii* Ancyrani Episcopi sermo dictus Ephesi contra Nestorium, die S. Johannis Evangelistæ. Incip. ὅπερ ὅτι τοῖς σώμασιν ἡμῶν ἰατροὺς p. 366. Ejusdem sermo in Nativitatem Salvatoris, in Synodo Ephesina lectus à Cyrillo Alex. Archiepiscopo. Incip. λαμπρὰ τῆς παρῶσης εὐφῆς ἡ ὑπόθεσις. p. 369.
- Simeonis* Logothetæ ac Metaphrastæ sermo in lamentationem Deiparæ. Incip. τὰς ἐκείνη, γλυκυτάτη Ἰησοῦ. p. 381.
- Acacii* Episcopi Melitenes sermo de incarnatione Christi, dictus in Synodo Ephesina. Incip. ὁρῶντι μοι ἀγαπήσοι τὸ Φαιδρόν τῆς. p. 388.
- Theodoretii*, Episcopi Cyri de Providentia libri duo primores. p. 392-413.

Volumine Tertio.

- Basilii* Magni, Archiepisc. Cæsariensis ad juvenes adhortatio, de Gentilium libris cum fructu legendis. p. 1.
- Isocrati* parænesis ad Dæmonicum. p. 18. ad Nicoclem, de regno p. 28.
- Evagoræ* Encomium. p. 39. Oratio Plataensis. p. 56.
- Luciani* Samolatenfis encomium Patriæ p. 69. Tyrannicida. p. 73. Abdicatus. p. 83. Non temere credendum esse calumniæ. p. 100.
- Lysia* defensio pro Eratosthene de cæde. p. 112. Contra Eratosthenem unum ex XXX. tyrannis, qui Polemarchum Lysia fratrem interfecerat. p. 121. Sermo funebris de laudibus Atheniensium qui Corinthiis opem tulerunt. p. 139.
- Demosthenis* Orationes tres Olynthiacæ, præmissis *Libanii* argumentis. p. 157.
- Philippica* Demosthenis prima, & tertia cum argumentis ejusdem *Libanii*. p. 181.
- Plutarchi* liber de puerorum institutione. p. 210. de auditione. p. 232. de curiositate. p. 251.
- Libanii* Declamationes quatuor, prima & secunda sub Menelai & Ulyssis nomine pro Helena repetenda legati ad Trojanos. p. 265. 273. tertia pro filio abdicato. p. 297. quarta mariti difficilis se ipsum accusantis. p. 308.
- Synesi* de regno, ad Arcadium Imp. p. 321.
- Themistii* Philosphi, cognomento *Euphrada*, de amicitia. p. 354.
- Dionis Chrysostomi* Diogenes sive de virtute. p. 372.
- Maximi Tyrii*, Platonici Philosphi, quid DEUS secundum Platonem. p. 380
- Ælii Aristidi* laudatio funebris, Cyzici dicta in Eteoneum nobilem Cyzicenum discipulum suum. p. 389. Lamentatio in Smyrnam terræ motu concussam. p. 393.
- Gorgia* Leontini encomium Helenæ. p. 396.
- Corcyrensiū Oratio auxilia petentium ab Atheniensibus adversus Corinthios. Ex *Thucydidi* lib. 1. c. 32. sq. p. 401. Corinthiorum ex eodem Thucydide lib. 1. c. 37. sq. p. 404.
- Cyri majoris Oratio, Imperium condentis Babylonicum. p. 408. ex *Xenophontis* Cyropædia lib. VII. p. 156. Oratio ejusdem Cyri jam morituri. p. 411-416. ex eodem Xenophonte lib. VIII. p. 184.

Volumine quarto & ultimo.

Euripidis Hecuba p. 3. & Medea. p. 49.

Sophoclis Ajax lorarius. p. 101.

Æschyli Prometheus victus. p. 154.

Aristophanis Comici Plutus. p. 194. præmisso huic Comœdiæ uti superioribus Tragoediis singulis Græco argumento.

Hesiodi *Ërga* sive Operum ac dierum liber prior. p. 240.

Theognidis Megarensis Siculi sententiæ. p. 253.

Phocylidis carmen adhortatorium. p. 268. *Ἐὖναι δίκης ὁσίησι θεῷ βυλεύματα φαίνει Φωκυλίδης ἀνδρῶν ὁ σοφώτατος ἔλβει δῶκε.*

Pythagora aurea carmina. p. 276.

Sententiæ *Solonis* Legislatoris. p. 279.

Homeri *Batrachomyomachia*. p. 282.

Epigrammata selecta ex *Anthologia* libro primo p. 293. secundo p. 335. tertio p. 363. quarto p. 382. & tribus postremis libris p. 399.

Theocriti Syracusii idyllion Thyrsis p. 406. Et in mortuum Adonin *Anacreontica*. p. 412.

Pindari Olympionicarum Carmen I. in Hieronem Syracusum. p. 413-416.

II. V. C. MICHAELIS MAITTAIRE *Miscellanea Græcorum aliquot scriptorum carmina*, cum versione Latina & notis. Londin. forma quarta majore, typis nitidis, A. 1722.

In hoc fasciculo occurrent tibi 1. *Mercurio Trismegisto* sive *Orpheo* tributa prognostica de terræ motibus, (*) cum metaphrasi heroica Joannis Antonii Baiffi ex edit. Paris. apud Morell. 1586. 4.

2. *Zoroastri* sive Magorum qui à Zoroastre prodierunt oracula heroica cum metaphrasi Fed. Morelli, ex edit. Paris. 1597. 4. De aliis plenioribus oraculorum Zoroastreorum editionibus dixi lib. 1. hujus Bibliothecæ c. 36. §. 8. Nonnulla etiam in Opfopœi & Patricii

(*) *Acta Erud.* 1723. p. 399. *Bibl. ancienne & moderne* de Mr. le Clerc. T. XVIII. p. 220. Fallitur C. C. F. qui hoc Catalogon velut antea ineditum putavit primum se proferre ex *Bibl. Laurentiana Medicea*, ediditque parum emendate A. 1691. & dicavit celeberrimo Magliabechio. Vide *Diarium Lipsiense*, cui titulus: *Neuer Bücher-Caal der gelehrten Welt*, LVIII. *Desnung* p. 742. De aliis editionibus dictum à me lib. 1. hujus Bibliothecæ c. 9. §. 7. & c. 18. §. 6.

tricii collectionibus non obvia, ex Jo. Laurentio Philadelphienſi Lydo protulit Vir eruditiff. Joannes Boivinus, notis ad Nicephorum Gegoram p. 786.

3. *Ariphronis* Sicyoniæ pæan ſive *σκολιὸν* in Sanitatem, cum anapæſtica metaphraſi Fed. Morelli (**) ex edit. Pariſ. 1615. 8. Idem ex Athenæo in extremo libri XV. Græce exhibent Dan. Heinfius notis ad Maximam Tyrium p. 145. & Jo. Caſelius ad calcem Demetrii Phalerei. Latina Metaphraſi Jambica donavit Cælius Calcagninus quæ T. I. delic. Poëtarum Italorum p. 546. & in Calcagnini operibus p. 425. legitur. Martini Opitii metaphraſis Germanica occurrit lib. 1. ejus Odarum, oda decima. Laudat hunc pæanem Max. Tyrius diſſ. 41. & Lucianus de lapſu inter ſalutandum T. 1. p. 499.
4. *Proeli* Philoſophi hymni quatuor cum Hug. Grotii & Godfridi Olearii *ἑμυαεῖτε* metaphraſi (quales dederam Volum. VIII. hujus Bibl. p. 508.) addita ad hymnum in ſolem, alterumque in Muſas etiam interpretatione Fed. Morelli ex edit. Pariſ. 1616. 8.
5. *Ariſtotelis* pæan in Virtutem, Hermiæ dicatus cum metaphraſi Hugonis Grotii, ex florilegio ejusdem Stobæano p. 6. Exſtat & apud Athenæum XV. p. 696. & Diogenem Laërtium lib. V. ſect. 7. & in Andreæ Schotti vita Ariſtotelis p. 137. & in Lyricis Henr. Stephani p. 398. & Scaligeri Patris poëtica p. 108. qui ex hoc jubet perpendere *quantus vir Ariſtoteles fuerit in Poëſi, neque ipſo Pindaro minor.*
6. *Homeri* hymnus ſive (ut Thucydides libr. III. p. 243. vocat) *πρωίμιον* in Apollinem cum verſione Federici Morelli. Hunc ſolum inter hymnos qui ſub Homeri feruntur nomine, Poëtæ genuinum ſœtum eſſe contendit V. C. Stephanus Berglerus præf. ad Homerum editionis Wetſtenianæ: qui tamen obſervat Virgilium quoque aliquot reliquorum hymnorum loca eſſe imitatum. Confer ſi placet quæ de hymnis Homericis notavi lib. 2. cap. 2. §. 4.
7. Inſcriptio Triopii fundi ab *Herode* Attico Sophiſta conſecrati, cum inter-

(**) Orphei hymnos duos in Hygieam & Æſculapium, quos Ariphronis pæani Morellus junxerat, quemadmodum & Virgilii Pollionem eclogam, Græca metaphraſi à Daniele Holſwortho donſtam Maittairius exhibet in notis. In iisdem p. 180. ſeq. illuſtrat veterem inſcriptionem Sigeam de qua infra. Paſſim quoque notat vocabula Græca rariora in vulgatis Lexicis haud obvia.

interpretatione Federici Morelli & Claudii Salmasii. Nec non Dedicatio statuae Regillae cum ejusdem Salmasii expositione. De utraque dictum à me lib. 3. c. 17. §. ult.

8. *Theodori Prodromi* amicitia exulans; drama jambicum cum interpretatione Conradi Gesneri, ex editione Anni 1549. De aliis dixi Volum. VI. p. 816.

9. *Plochiri Michaëlis* poematum dramaticum breve, Musarum & Fortunae querimoniam continens. Cum Jambica Fed. Morelli metaphrasi, ex edit. Paris. 1593. 8.

III. JO. JACOBI SCHUDT *Ἐμμανήλῃς fasciculus Graecus.*

Francof. 1702. 8.

In hoc fasciculo Graece ac Latine tironum se usibus offerunt *Hocratis* Orationes III. ad Demonicum, ad Nicoclem & Nicocles. *Plutarchi* libellus de puerorum educatione cum phrasibus ac sententiis, opera Joannis Gerlachi Wilhelmi, Rectoris Gymnasii Heidelbergensis. *Pythagora* & *Phocylidis* carmina: *Isocratis* Epistola I. ad Philip-pum Regem Macedoniæ. *Lyfia* Orationes II. pro cæde Eratothēnis, & contra Eratothemen. *Luciani* Timon, dialogus.

IV. JOANNIS VORSTII *veterum Poëtarum Graecorum poemata, aut poematum apospasmata selecta*, eo consilio hunc in modum congesta, ut Juventus jam in scholis non unum sed plerosque omnes veteres poetas Græcos, quorum quidem scripta supersunt, cognoscere possit, atque ita mature ad legenda eorum cetera alliciatur. Berolin. 1674. 8.

& Francofurti ad Viadrum 1692. 8.

Quæ in hoc libro seligere operæ pretium duxit & cum latina versione exhibet doctissimus Vorstius, hæc sunt:

Homeri Iliadis liber sextus.

Hesiodi Opera & dies.

Theognidis Megarensis sententiæ.

Pythagora & *Phocylidis* sententiæ.

Pindari Olympionicarum Oda prima. Pythiorum septima. Nemeorum secunda, Isthmiorum tertia.

Hecuba *Euripidis*.

Sophoclis Ajacis lorarii pars.

Pars Promethei vincti *Æschylæ*.

Pars

Pars Pluti *Aristophanis*.

Theocriti idyllium quartum, nonum, decimum sextum & decimum septimum, quo laudatio Ptolemæi Regis continetur.

Moschi Idyllium quartum, & quintum *Bianis*.

Arati Phænomenon versus LXII.

Apollonii Rhodii Argonauticorum particula.

Callimachi hymnus in Jovem.

Dionysii orbis descriptionis particula.

Particula *Oppiani* Cynegeticorum, sive de venatione.

Selecta epigrammata XXXVIII. ex *Anthologia* Maximi Planudæ.

Similem etiam poematum atque apospasmaticorum Latinorum poetarum delectum notis quoque illustratum bono atque usibus adolescentum consecravit doctissimus Vorstius Lips. 1675. 8. in quo pars lib. I. *Lucretii*. Eclogæ *Virgilii* I. IV. V. IX. & pars lib. I. Georgicon, atque *Æneidos* liber I. & II. Ex *Horatii* lib. I. Od. 1. 2. 3. 4. 7. 14. 24. 28. 31. 34. 37. lib. II. Od. 1. 2. 3. 10. 14. lib. III. Od. 1. 2. 3. 16. 24. lib. IV. Od. 3. 4. 5. 7. 7. 8. 15. Epodon 1. 2. 7. 9. Carmenque sæculare. Satirarum lib. I. sat. I. Epistolarum lib. I. Epist. I. *Ovidii* heroidum lib. I. Epist. I. Metamorphoseon lib. I. fabulæ primores septem. Fastorum libri primi particula, & lib. I. Tristium elegiæ primæ octo. Librique III. totidem, cum decima libri IV. 1. 2. 5. & libri V. quinta. Et de Ponto lib. I. elegia 2. 6. (al. 8.) & II. 3. III. 2. IV. 2. 4. *Catulli* carmen 1. 4. 9. 12. 14. 22. 27. 32. 40. 45. 47. 50. 51. 53. 74. 78. 85. 94. 102. 103. *Tibulli* lib. I. eleg. 1. 7. 10. lib. II. 2. 5. III. 1. 3. 5. IV. 1. carmen Heroicum in Messalam. *Propertii* I. eleg. 21. 22. III. 5. 7. 16. IV. 6. 11. *Phædri* lib. I. fabul. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. & lib. V. fab. 5. 7. 10. *Manilii* astronomicon libri I. particula. Particula Cynegeticon *Gratii*, Falisci. *Persii* Satira III. *Lucani* particula libri I. *Statii* Silvarum lib. I. carmen 1. lib. II. 4. V. 4. *Juvenalis* satira 8. *Martialis* epigrammatum I. 4. 9. 15. 16. 22. 23. 26. 40. 44. 56. 61. 62. 71. 102. 108. III. 6. 38. 50. 66. IV. 1. 8. 18. 27. 32. 40. VI. 3. 10. 11. 38. VIII. 11. 15. 21. 56. X. 70. 71. 96. XI. 5. 6. XII. 6. *Silii* de bello Punico secundo libri I. particula. Particula libri primi Argonauticon *Valerii Flacci*. *Claudiani* in tertium Honorii Aug. Consulatum Panegyricus. Ejusdem tria epigrammata. *Ausonii* epigramma 8. 12. 52. 111. *Idyllium* 2.

Nnn

3. 4.

3. 4. 16. 20. *Prudentii* hymnus matutinus, hymnus omnis horæ & in martyrium Cypriani Carthag. Episcopi.

V. HIERONYMI FREYERI, Pædagogii Regii Glauchani Inspectoris *Fasciculus Poëmatum Græcorum* ex antiquis ac recentioribus Poëtis collectus, & ad innoxium Scholasticæ Juventutis usum accommodatus. Halæ Magdeburgicæ 1715. 8. cum Latina versione & brevi ad calcem libri de poëtis Græcis, quorum carmina referuntur, notitia:

Exstant in hoc fasciculo:

1. *Adonica* quædam mei quondam Doctoris Jo. Gothofredi Cyrilli, sive Herrichen, cujus poëmata Græca & Latina junctim excudi deinde curavi Lipsiæ 1717. 8.
2. Metaphrases *berolice* Psalmi primi Davidis, 1) ab *Apollinari*, 2) Olympia Fulvia Morata, 3) Henrico Stephano, 4) Æmilio Porto, 5) Jacobo Duporto. Psalmus Octavus ex ejusdem Apollinaris metaphrasi.
3. *Pythagora* aurea carmina.
4. *Moschi* Idyllium quartum, *Theocriti* vigesimum primum.
5. *Homeri* Iliadis liber septimus.
6. In genere *elegiaco*, Epigrammata quædam *Callimachi* & *Theocriti*: *Philippi* Thessalonicensis in Imp. Augustum: *Gregorii Naz.* epigrammata III. sacra. Ex Joannis Posselii regulis vitæ quædam.
7. Metaphrasis elegiaca Orationis Manassæ, auctore, laudato Cyrillo sive Herrichen, quam pridem juris publici feci in editione Græco latina librorum Tobiæ, Judith & Ecclesiastici, Lipsiæ 1691. 8.
8. Ejusdem Herrichii hexasticha quædam sacra.
9. *Anapaistica* metaphrases duæ Psalmi centesimi. *Prudentii* hymnus X. Cathemerinon, anapaëstis Græcis expressus à Georgio Leuschnero.
10. *Jambica* metaphrases hymnorum quorundam sacrorum Ecclesiæ nostræ Lutheranae, à Joanne Mylio, & jam dicto Leuschnero.
11. *Simonidis* Jambi in vitam humanam, *Timæli* jambi *παρηγορητικοὶ* sive consolatorii ex Stobæi sermone XCVI. & CXXIII. *Gregorii Nazianzeni* sententiæ quædam spirituales.
12. *Anacreontis* carmen in cicadam & aliud in se ipsum.
13. Henrici Stephani metaphrasis Psalmi XLVII. versibus Anacreonticis. Samuelis Cnauthii carmen in Martinum Euringium.
14. *Theocriti* carmen *Scæzonticum* in Hipponactem.

15. Ge-

15. Genere *Trochaico* hymnus à Georgio Leuschnero μετὰ Φεραδῆς in Nativitatem Christi.
 16. Aristophanis nubium actus III. scenæ 4. chorus.
 17. Jo. Godofredi Cyrilli sive Herrichen tetraſtica quædam ſacra trochaica.
 18. Genere *Phalacio*, epigramma (a) *Theocriti* in Piſandrum qui Ἡράκλειον ſive poem̃a de Hercule ſcripſerat. (b) *Alphæi* Mytilenæi, & (c) Martini Cruſii.
 19. Genere *Sapphico*, oda *Erinna* Læſbiæ in fortitudinem. Henrici Stephani metaphraſes Sapphicæ Pſalmi XV. & CI.
 20. *Glyconio* genere, Oda Jo. Henrici Schultzii de malitia humana. Precatio ante cibum ex Pſalmo CXLV.
 21. Genere *Choriambico Alcepiadeo*, carmen Martini Cruſii, aliud de contemnenda invidia, auctore laudato Schultzio. Aliud Georgii Frid. Thryllitſchii ex Proverbior. I. 10. 11.
 22. Genere *Choriambico Alcaico*, Idyllium *Theocriti* XXVIII. ſive colus.
 23. Genere *Alcaico*, Nicolai Reuſneri ad Joach. Camerarium. Laudati Thryllitſchii metaphraſis metri octavi in libro tertio Boëthii de Conſolatione Philoſophiæ. Q. Septimi Florentis Chriſtiani metaphraſis Pſalmi XI. Anonymi gratiarum actio poſt cibum.
 24. *Archilochio* genere metaphraſis Pſalmi octavi. Georg. Frid. Thryllitſchii meditatio in Matth. XX. 16.
 25. *Theocriti* epigramma in Archilochum.
 26. *Pindari* Olympionicon Oda 2. Nemeonicon Oda 2.
 27. Ex *Hefiodi ἔργων* verſus primores CCLXIX.
 28. Ex *Theognidis* ſententiis ſelectæ quædam. Et ex *Phocylidis*, verſus primores CLII.
 29. Ex *Arato* verſus primores LXXVI. Ex *Apollonii* Rhodii, libro IV. verſus primi LII. Ex *Dionyſii* periegeſi verſus primores CII.
 30. Ex *Oppiani* Cynegeticon libro I. ſegmentum verſuum LXIII.
 31. Ex *Nonni* paraphraſi in Evangelium Joannis, tria apoſpasmata.
- Ejuſdem Freyheri ſimilis fasciculus poem̃atum Latinorum lucem viderat Halæ Saxonum A. 1713. 8. in quo non tantum ſelecta quædam Plauti, Terentii, Lucretii, Catulli, Virgilii, Horatii, Tibulli, Publii Syri, Propertii, Ovidii, Manilii, Phædri, Senecæ, Perſii, Lucani, Juvenalis, Sillii Italici, Martialis, Statii, Catonis: Chriſtianorumque Auſonii, Prudentii, Claudiani, Sedulii, Boëthii & Colum-

bani : sed recentium quoque Eobani Hefsi, Andrea Alciati, Joannis Mylii, Viti Amerbachii, Jacobi Micylli, Julii Cæs. Scaligeri, Philippi Melanchthonis, Georgii Sabini, Petri Lotichii, Georgii Fabricii, Joach. Camerarii, Jobi Magdeburgi, Petri Suederi, Adami Siberi, Nicod. Frischlini, Elisabethæ Joannæ Westoniæ, Frid. Taubmanni, Jo. Oweni, Conradi Bachmanni, Hermanni Hugonis, Casp. Barlæi, Sidronii Hofchii, Jacobi Wallii, Danielis Heinsii, Augusti Buchneri, Jacobi Baldei, Annæ Mariæ Schurmanniæ, Jo. Ludovici Praschii & Dan. Georgii Morhofii, cum festiva sententiarum selectarum copia reperiuntur.

VI. *Gymnasmatum literatura Græca libri tres*, curante MATTHÆO DRESSERO, Græce & Latine Lipsiæ 1574. 8.

Libro primo occurrunt 1) Oratio *Demosthenis* de Pace, præmissio argumento analytique Rhetorica & scholiis.

2) Sermo *S. Chrysostomi* adversus contemtum Ecclesiæ DEI & Mysteriorum, quæ incipit: *ὀλίγοι ἡμῖν σήμερον*. p. 72.

3) Formæ exordiorum variæ, à persona dicentis & auditorum, à re ipsa, à causâ, à voto, à chria, à temporis circumstantia &c. p. 108.

4) Dresseri Oratio Græca, ad Demosthenicæ, de pace exemplum composita, de consensu doctrinæ in Ecclesia conservando. p. 118.

Libro secundo : Epistolæ cum scholiis Grammaticis, binæ *Gregorii Nazianzeni* p. 150. *Basilii* magni tres, *Platonis* ad Archytam p. 192. *Isocratis* ad Alexandrum, p. 194. Philippi Melanchthonis Epistola Græca ad Joasaphum Patriarcham CPol. p. 198. binæ Joachimi Camerarii p. 204. & Dresseri quinque p. 214. Melanchthonis Epistolam etiam hoc loco non illibenter lectores recognoscent.

τῷ παναγιωτάτῳ πατριάρχει τῆς
ἐκκλησίας χριστοῦ τῆς ἐν Κωνσταντινῇ
πόλει, κυρίῳ Ἰωάνναφ σεβασμιω-
τάτῳ εὖ πράττειν.

Sanctissimo Patriarchæ Ecclesiæ
CHRISTI quæ est Constantinopoli
Domino Joasapho reveren-
dissimo.

S. D.

Ἡ μὲν ἡ ἐκκλησία Θεοῦ ἐν τῷ τῷ
βίῳ, ὡς πλοῖον ἐν κύμασι,
ἐκ πολλῶν θλίψεσι χιμαίνεται.

Semper Ecclesia DEI in hac vi-
ta tanquam navis in flucti-
bus, multis afflictionibus jactatur.

νυν

καὶ δὲ ἐν τῷ νοσηρῷ ἔ' κόσμῳ γή-
 ρα μᾶλλον παρ' ἔσται, ἢ πάλαι. ὅ-
 περ ὁρῶντες, πολλάκις στενάζοντες εὐ-
 χόμεθα, ὅτι τὸν θεῷ, κελὶν ἀπάν-
 των ἀνθρώπων ὅτι πέχιστα εἰλθεῖν, θε-
 αμβεύσουσιν, καὶ ζυμπατοῦν τὴν ἐκ-
 κλησίαν περιστάζοντες εἰς τὴν φανε-
 ρὰν ἔ' αἰδὶς Πατρὸς συνήθειαν, ὅπως
 ἐν πᾶσι μακαριοῖς ὁ θεὸς πάντα ἔ-
 σται. τὰς δυσυχίας ἐν τῇ κοινᾷ
 ἀποδεδόμεθα ὑμῶν. ἡ δὲ ἔ' Δημη-
 τρεῖς διηγήσις παραμύθιον π συνέμι-
 ξει, λέγοντες, ὅτι θαυμαστὰς ἐπὶ σώ-
 ζει ὁ θεὸς ἐκκλησίαν καὶ ὀλίγην ἐν
 τῇ Θράκῃ καὶ Ἀσίᾳ, καὶ Ἑλλάδι, ὡς
 περ πάλαι τῆς ἀνδρῶν ἐν φλογὶ
 χαλδαϊκῇ σέσωκε. ἵσχυρὰν εὐχαρι-
 σῶμεν τῷ ἀληθεῖ θεῷ τῷ Πατρὶ Ἰησοῦ
 ἔ' χριστῷ, ὅτι κρατῶν χερσὶ, ἐν ἱε-
 ρείῳ πληθεὶ ἀσεβῶν καὶ θεοσυγῶν ἐκ-
 θρῶν, σώζει ποιμένιον αὐτῶν, ὁ τὸν ἵσον
 αὐτῷ Ἰησοῦν χριστὸν ὁμοῦς τιμᾷ καὶ ἁπ-
 καλεῖται, καὶ δεόμεθα, ἀνὴρ παντὸς καὶ
 συλλέγειν καὶ συγκροτεῖν αὐτὴν ἐκκλησίαν.
 ἰωρακί δ' ὁ αὐτὸς Δημή-
 τριον ἡμετέρας συναχθεῖς, καὶ διδα-
 σκαλίας ἀκροαθῆς ἐν ἡμῶν. διηγῶν-
 ται ἐν δυνάμει, ὅτι εὐσεβῶς τῇ
 ἀγίας γραφᾷ, τῇ περὶ φηκῆς π
 καὶ ἀποστολικῇ, καὶ τῇ ἀγίων συνό-
 δων κανόνων καὶ δογματικῶν, καὶ τῇ
 ὑμετέρων πατέρων διδασκαλίᾳ, καὶ
 Ἀθανασίῳ, Βασιλείῳ, Γρηγορίῳ, Ε-
 πιφανίῳ, Θεοδώρῳ, Εἰρηναίῳ, καὶ
 ἑτερονομούντων τέτοις, τηροῦμεν. τὰς δὲ
 παλαιὰς βδελυγίας, τὰς καὶ Σαμο-

nunc vero in morboſa mundi ſe-
 neſta magis turbatur, quam du-
 dum. Quod cum videamus, ſape
 gementes precamur Filium DE I,
 judicem omnium hominum, ut
 quam celerrime veniat triumphat-
 urus, & univerſam Eccleſiam ad-
 ducturus in manifeſtam æterni Pa-
 tris conſuetudinem, ubi in o-
 mnibus beatis omnia erit. Cala-
 mitates igitur communes veſtras
 deploramus. Demetrii vero nar-
 ratio ſolatii aliquid aſperſit, cum
 diceret, quod mirabiliter adhuc
 ſervet Deus Eccleſiam non exiguam
 in Thracia & Aſia, & Græcia,
 quemadmodum jam olim tres viros
 in flamma Chaldaica ſervavit. Quo-
 circa gratias agimus veraci Deo Pa-
 tri Jeſu Chriſti, quod valida ma-
 nu in tanta multitudinem impiorum,
 & nefariorum hoſtium ſervat ſibi
 gregem, qui Filium ipſius Jeſum
 Chriſtum recte colit, & invocat:
 & oramus, ut ſemper ubique col-
 ligat, & inſtruat ſanctas Eccleſias.
 Vidit autem Demetrius ipſe noſtros
 coetus & doctrinæ auditor fuit.
 Narrare igitur poterit, nos pie ſcri-
 pturas ſanctas Propheticasque &
 Apoſtolicas, tum ſanctarum etiam
 Synodorum canones de dogmati-
 bus, & veſtrorum patrum doctri-
 nam, Athanaſii, Baſilii, Gregorii,
 Epiphanii, Theodoretii, Irenæi, &
 qui cum hiſ conſentiunt, retinere.
 Antiquas vero nugas Samofateni

σαπῶς, ἔ Μανιχαίων, καὶ πάντων
καθάρσαν, ἕς δοποδοκιμάζει ἡ αἴγια
ἐκκλησία, διαρρήδην δοποδελυτῶμε-
θα: ἔ διδάσκουμεν, εὐσεβείαν εἶναι,
τὴν ἀληθῆ πίσιν, ἔ ὑπακοὴν τὴν κα-
τὰ τὰς νομὰς τοῦ Θεοῦ, τὰς ἡμῖν ὀπι-
παχθέντας: καὶ τὰς δεισιδαιμονίας, ἡ
ἐβελοθησκείας, ἀς ἀπαύδουσι τοῦ Λατί-
νων μοναχοὶ εὐρηκασιν, ἔξω τῶν ἐρη-
λῶν τοῦ Θεοῦ. Δεόμεθα ἔν, μὴ πι-
στεύειν ὑμᾶς, σοφὸς ἄνδρας, ταῖς
διαβολαῖς, ἀς πλάττῃσι καθ' ἡμῶν
ἐχθροὶ πνεύς τῆς ἀληθείας: ἀλλὰ καὶ
τοὺς φυσικὸν πᾶν ἐ θεῖον νόμον, ὁμοίως
ἀμφοῖν ἀκροῶσθαι, ἔ τῇ ἀληθείᾳ,
ἔ τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ συνηγορεῖν: ὥσπερ
οἶδατε, τὸ ἔργον λατρείαν εἶναι
Θεῷ μάλιστα ἀρέσκουσιν. ἔρρωστο σε-
βασμιώτατε πατήρ, ἐν τῇ Σαξονίᾳ
ἐν ἔτει δὸς τῆς ἐισαγωγῆς οἰκονομίας τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, α. φ. ν. θ.

& Manichæorum, & omnium da-
mnatorum, quos reprobat Eccle-
sia sancta, palam detestamur, & do-
cemus pietatem esse veram fidem,
& obedientiam juxta leges DEI
nobis impositas, non illas supersti-
tiones, aut propria voluntate ele-
ctas religiones, quas indocti La-
tinorum monachi invenerunt extra
mandata Dei. Petimus igitur, ne
fidem habeatis, cum viri sapien-
tes sitis, calumniis quas fingunt
contra nos, hostes nonnulli verita-
tis: Sed juxta naturalem pariter,
& Divinam legem, similiter utram-
que partem audiat, & veritatis,
& legis Dei patronos vos præbea-
tis. Sicut scitis hanc rem cultum
esse Deo maxime placentem. Va-
le Reverendissime pater. In Saxo-
nia, Anno ab incarnatione seu fun-
datione muneris in carne, Dominico
JESU CHRISTI. 1559.

Φίλιππος Μελάνχθων,

Philippus Melanchthon.

Libro tertio denique Dresserus præmissa Græca ad Lud. Helmboldum
Epistola & brevi de figuris poëticis & de usu lectionis *Homeri* ad-
monitione, exhibet, 1) Batrachomyomachiam cum argumento &
œconomia poematis, scholiisque Grammaticis, p. 244. 2) *Gre-
gorii* Naz. threnum de vitæ miseriis p. 305. & epicedium carmen
in magnum Basilium p. 306. 3) Carmina novem Græca à Dresse-
ro compoſita, sacri argumenti. p. 313.

VII. MICH. NEANDRI, Soravienſis opus aureum & Scholaſticum.
Lipsiæ 1577. 4.

In hoc volumine bipartito exſtant Græce & Latine, editoris ſcholiis
illuſtrata: 1) Py-

- 1) *Pythagoræ* carmina aurea. p. 1.
 - 2) *Phocylide* poema admonitorium. p. 80.
 - 3) *Theognidis* Megarensis Siculi Gnomologia. p. 121.
 - 4) Gnomologici ex Græcis scriptoribus profariis collecti libri duo. pag. 329-671. Hoc Gnomologicon Græcæ linguæ non magis quam bonæ mentis studiosis utilissimum, lucem viderat separatim Basileæ 1564. 8. lingua utraque, cum copiosis prolegomenis de utilitate hujus collectionis & testimoniorum Ethnicorum de virtute.
 - 5) Apophthegmatum ex Græcis scriptoribus libri duo, collecti à Matthæo Gotho, Elrichensi, p. 672-789. Græce sine Latina versione.
 - 6) *Nili* Episcopi & Martyris sententiæ, cum versione Mich. Neandri & scholiis p. 1-45.
 - 7) *Colutbi* Lycopolitæ Thebæi, Helenæ raptus. p. 46-123.
 - 8) *Thryphiodori*, Poëtæ Ægyptii poema de Trojæ excidio p. 124-268.
 - 9) *Cointi* Smyrnæi de Illi excidio libri duo & Reditus Græcorum post captam Trojam liber unus, cum versione Laur. Rhodomanni p. 1-137.
 - 10) *Luciani* somnium seu Gallus, cum versione Mich. Neandri. p. 139-191. Hunc Luciani Gallum Neander Græce & Latine etiam subjunxit Gnomologiæ Stobæanæ, sive sententiis e Stobæo excerptis, editisque Basileæ 1557. 8.
- Longe plura eidem præstantissimo Viro debemus, studiis scholasticis accommodata inprimis, quæ cur negligantur hodie, vel non in usum quem præbere possunt insignem vertantur, comminisci non possum. Ex his sunt:

VIII. *Ἀνθολογικόν*, Anthologicum Græco-latinum, Basil. 1556. 8.

Hoc est insigniores flores seu sententiæ, decerptæ ex *Hesiodo*, *Theognide*, *Pythagora*, *Phocylide*, *Arato* & *Theocrito*, & in locos prope bis centenos digestæ, cum expositione, usuque & accommodatione singulorum in marginè. p. 1-381. His accesserunt præterea etiam alii tres libelli excerpti ex scriptis *Platonis*, *Xenophontis*, *Plutarchi* & *Justinii* Martyris ac Philosophi. p. 382-465.

IX. *Ἀριστολογία Πινδαρική*, Græco-Latina, & sententiæ *Novem Lyricorum*, ex variis tum Patrum tum Ethnicorum libris collectæ. Basil. 1556. 8.

X. *Ἀπο-*

X. *Anonymi* (*) poetæ Græci Argonautica, Thebaica sive bellum ad Thebas Boeoticas de regno Oedipi Thebani, Troica sive bellum Trojanum, & Ilias Parva, carmine heroico, Græce. Nec non Arion, dictione Dorica. Troicis subjicitur narratio de bello Trojano, excerpta ex *Constantini Manassis* Annalibus, scriptis carmine Græco politico, & tunc Græce adhuc ineditis. Lipsi. 1588. 8. curante Mich. Neandro.

XI. Loci communes Philosophici Græci, sive doctrinæ veterum sapientum de moribus & virtutibus, ex omnibus fere Græcis veteribus excerptæ, & è notationibus *Michaelis Neandri*, (**.) præceptoris sui editæ à *Johanne Vollando*. Lipsiæ 1588. 8. Similes loci communes Philosophici Latini

(*) Non veteris Poëtæ, sed *Laurentii Rhodomanni* hæc esse constat, qui Witebergæ Aq. 1606. diem obiit & Poëta vel ad veterem Græciam elegans dicitur Lipsio pag. 366. Epist. unus qui *Homeri* facilitatem exprimeret, Grotio judice Epist. 576. Barthius LIX. 1. Adversar. Locus Calabri vulgo corruptus circūfertur, sed nos eruditissimi Rhodomanni emendationem merito sequemur, qui cum divinum Poëtam totum in se redegerat, adeo ut similia eadem rara felicitate scribere posset. Quo quidem ego viro græcum Poëtam neminem unquam meliorem habuisse Germaniam nostram existimo. cujus Poëmatis plerisque talibus sinomen abesse, nos antiquum auctorem non de buconibus aliquem adscripturum fuisse, rectissime judicavit *Josephus Scaliger*. Ejusdem Rhodomanni cætera Græca poemata edita sunt: Palæstinæ sive historiæ sacræ libri IX. Græco scripti heroico carmine, Latinoque redditi, curante Mich. Neandro prodire Francof. apud Wechel. 1589. 4. Ilfelda Hercynia Lipsi. 1611. 8. & ad calcem IV. librorum Mich. Neandri, de re poëtica Græcorum in quorum 1. epitheta, 2. Phrases, 3. descriptiones & 4. elegantiz poëticae, Lipsi. 1613. 8. Christianæ Theologiæ tyrocinia & B. Lutheri Catechismus, Lipsi. 1597. 8. 1626. 8. Historia vitæ & doctrinæ Lutheri ibid. 8. De Rhodomanno adeundæ Henningi Witte memoria Philosophor. p. 23. sq. Bælii Lexicon, Alphonsus Clarmundus in vitis doctorum, editis Germanice T. 2. p. 223. Jo. Georg. Leuckfeldus in antiquitatibus Walckenredensibus parte 2. p. 149. Jo. Georg. Bertram in Evangelischen Lüneburg parte 2. p. 649.

(**) Ex cæteris scriptis Michaelis Neandri, meritisimi de pietate ac litteris viri, qui in Ilfeldensi schola ad Hercynianam silvam per quadraginta annos docuit & A. 1595. septuagenarius obiit, sunt: Græcæ linguæ erō temata, cum copiosa & luculenta prælatione, tanquam specimine pandectarum literariarum sive Bibliothecæ universalis, Basil. 1565. 8. Notitia scriptorum Gnomologiæ Stobæanæ præmissa, Basil. 1557. 8. Phræcologia Ilocratis Græco-latina, ibid. 1558. 8. Subjectis Græcæ & Latine Ilocratis Epistolis cum Hieron. Wolfii versione, Orbis terræ partium succincta explicatio, cui subjunctum hodoeporicon Salomonis Sweickeri, Solzensis, C. Polin & ad varias regiones Orientis, scriptum à Martino Crusio Lipsi. 1589. 8. Omitto alia quæ ad præsentem Bibl. minus pertinent, ut sunt Chronicon & Historia Ecclesiæ. Lipsi. 1590. 8. S. Linguae Hebrææ erō temata cum Vett. Rabbīnorum testimoniis de Christo, apophthegmatibus veterum Hebræo-

rum

Latini ex Latinis classicis selecti scriptoribus lucem viderunt ibid. 1590. 8. nec non Ethice vetus & sapiens veterum Latinorum sapientum. ib. 1585. 8. cum versibus veteribus proverbialibus Leoninis, ordine litterarum digestis, & veterum sapientum Germanorum sapientia, sive proverbiis Germanicis, quæ Græcis etiam versibus Laurentius Rhodomannus expresse- rat, sed quæ lucem non viderunt.

XII. Catechesis Martini Lutheri parva, (*) Græcolatina, ex versione Græca Joannis Mylii, post editionem Anni 1558. recognita cum Litania p. 148. & precibus, aliisque ἀξιομνημονεύταις.

Sententiæ Patrum Græcolatinæ, brevem summam doctrinæ Christianæ & commonefactionem de moribus, virtutibus & vitiis complectentes. p. 220.

Apocrypha, hoc est narrationes de Christo, Maria, Josepho, cognatione & familia Christi, extra Biblia, apud veteres tamen Græcos scriptores, Patres, Historicos & Philologos reperta, ex oraculorum & Sibyllarum vocibus, gentium etiam testimoniis, denique multorum veterum auctorum libris descripta, expositaque, Græce & Latine. p. 321. & 392--528. per Michaëlem Neandrum. Basil. 1564. 1567. 8.

Protevangeliū, Jacobo Apostolo tributum, & nunc primum editum (**) Græce & Latine. p. 356.

O o o

Locus

rum, & notitia de Talmude, Cabbala, & librorum ratorum variis linguis, Basil. 1567. 8. Parva Biblia Latino Germanica, sive Theologia & Ethica Scripturæ Sacræ. Witeb. 1594. 8. Theologia Megalandri Lutheri & S. Bernardi & Jo. Tauleri, Witeb. 1584. 8. De ineditis suis Neander ipse ad calcem erotematum Græcæ Linguz, Plura de Neandro V. C. Jo. Georgius Leuckfeld in antiquitatibus Ilfeldensibus cap. 14. Jo. Samuel Magnus in litteratis Soraviensibus p. 14. seqq. Jo. Arnold Zeitsfuss in Histor. Ecclesiastica Stollbergensi edita Germanice p. 420. seqq. Valentinus Mylius Concione in funere Neandri habita. Melchior Adami in vitis Philosophor. f. 183. Alphonfus Clarmund in vitis eruditior. lingua Germanica vulgatis T. 6. p. 201. seqq. Antonius Teisserius in elogiis Thuanicis ad A. C. 1595. Casp. Sagittarius introduct, in Hist. Eccles. T. 1. p. 30.

(*) B. Lutheri Catechismum Græce etiam reddidit Jobus Magdeburgius ac Nic. Selneccerus: & Græcis versibus Laurentius Rhodomannus. Græcæ versioni Mylii, Neandri, Magdeburgi & Selnecceri, analysin Grammaticam addidit Johannes Rhenius, Lips. 1630. 8.

(**) Jacobi Protevangeliū Latine vulgaverat Theodorus Bibliander Basil. 1552. 8. De aliis editionibus & quæ fides huic scripto habenda sit, dixi in Codice Apocrypho Novi Test. ubi hoc Pseudevangeliū dedi Græce & Latine cum notis, sicut & Jesu tributam ad Abgarum Epistolam.

Locus ex Suida in voce Ἰησοῦς. p. 341.

De *Abgaro* Edessenorum Rege, & Epistola ejusdem, cum JESU responsione, ex Eusebio. p. 392. De imagine CHRISTI, ex Procopio, Evagrio, Damasceno, Nicephoro. p. 398.

Locus *Josephi* de CHRISTO. p. 402.

Pilati ad Tiberium Imp. de CHRISTO Epistola. p. 402. 410. *Lentuli*. p. 410.

Effigies formæ Domini nostri JESU CHRISTI, ex Nicephori II. 23. p. 408. effigies Mariæ, ex eodem. p. 500. & Petri ac Pauli. ibid.

De miraculis & prodigiis, tempore nativitatis CHRISTI. p. 411. de eclipsi quæ passionis Christi tempore accidit. p. 414.

De CHRISTO nascituro ex virgine, lapis effossus, de quo p. 416. è Zonara.

Sibyllarum de CHRISTO testimonia. p. 418. 450. 464. 466. 474. 484. *Hermetis* trismegisti. p. 446. *Pselii*. p. 448.

Oracula de CHRISTO. p. 448. 456. 466. 474. 482.

De genere CHRISTI, & de Domitiani Cæsaris inquisitione in posteros Davidis, ex Eusebii Hist. Eccles. p. 488.

De statua mulieris, sanguinis fluxu laborantis ac sanatæ à CHRISTO. Ex eodem Eusebio. p. 490. & ex Sozomeno de Juliano Apostata statuam CHRISTI tollente & suam substituente. p. 492.

Aurelii Philosophi Platonici de verbis Joh. I. *in principio erat Verbum*. Ex Eusebii præparat. Evangel. XI. 10. p. 496.

De Joanne Baptista ex Josepho & Eusebio. De Pilato, è Suida in Νέγαν. p. 502.

De obitu Pilati. p. 506. De obitu Arii, blasphemantis Filium DEI & turbantis Ecclesias. p. 506.

De Edessenorum constantia, è Sozomeno. p. 510.

Ex Josepho de obitu miserando Herodis magni p. 514. & Herodis Agrippæ. p. 520.

In editione Anni 1567.8. accessit qui in priore Anni 1564.8. desideratur *Prochorus* (*) de vita & miraculis Johannis Evangelistæ, cui inserta est Apollonidis Rhethoris Epistola ad Myronem Patrem suum.

Epistola *Plinii* ad Trajanum Imp. & *Traiani* ad Plinium de Christianis. p. 526.

Antequam à Neandro abeam, cujus plures hæctenus collectiones retuli, apponam ex ejus erotematibus Græcæ Linguæ. p. 399. Dodecastichon *in Christianos*, constans ex audaciore sed ingeniosa compositione vocum in hanc sententiam:

Ejus

(*) B. Iulius de Bibliothecis Patrum. p. 777.

Εἰμαπρσοσηκοφόροι, ἀνποκριπυ- ποπρσωποι,	Vestede centigeri, sedatosimplici- vulti,
δπλαχρησολόγοι, ιεραμιάθο- δόται,	Confite peccati, gratidocenti- facri.
αὐτοκαθημαποςαυροί, θεομυνοσεα- σαι,	Secruciquottidiefigi, Deifolicolen- tes,
ἐνομακοιτίλαδοι, πορνακαθαρθό- φυγοι,	Connubicastifesequæ, turpivo- lupticavi.
ἀγκυλομισηταί, κομσφτηροδι- ψαι,	Curvidolosperni, totorbifalutipe- tentes,
πνευμαπενητόφρονες, κερμαπα- τημελέες,	Spiritegenhumiles, fraudepe- cunifugæ.
καρδιαληθάγιοι, κοινωφελιμεργο- μεληταί,	Veranimos sancti, communiacom- modicuræ,
εἰρηναίοφιλοι, ἀπλοῖκοφρόνι- μοι.	Pacificatores, candidacorde- voli.
βομβαρδοξίφεισιχοινεγχεσιπυρσοδιώ- κτοι,	Bombardagladiofunhastafammipe- titi,
βιβλοθεοτριβίες, δογμαπυθιόσο- φοι.	Bibliafacricolæ, dogmaperito- dei.
ὑψιθεοπεπέες, καθαρχωπεργοδιώ- κται,	Summideogeniti, puræ lucistudio- si,
ὀρθοφρενίζωοι, ἔρανοκληρονό- μοι.	Mentebonavivi, cœlicaregni- petæ.

Similium compositionum exemplis qui delectatur, evolvat Plautum, Ba-
silius Epist. 207. Pratinus apud Athenæum lib. 14. Suidam in
ὀρθοφ. & ψαμμάκ. Alstedium in encyclopædia poetica. p. 729.
Josephum Scaligerum in limine conjectaneorum ad Varronem.
Cerdam ad Tertullianum de pallio p. 41. b. Ægidii Menagii
Miscellanea p. 79. Nicolai Catharini Epigrammata p. 98. Ré-
ponse au refcrit de Georges l'Apotré p. 6. Sed quid vetat aliud
item exemplum apponere ex Jo. Laurentii otio Sorano. p. 98.

Εἰς τυροφάγους.

In Casevoros.

Σηπεδοηθύνται	ζωευλεμνοδοιώνται,	Rancidovermivori, viventecada-verilambæ,
Σκώληκοτροφίαι,	θηριοσαπτοφάγοι,	Lumbricocomedæ, putriliguri-feræ,
Σκωροπολοσπαπληπυραθηκοπερικακαασαί,		Latrinifoethircomephitiftercorolentes,
Ααιμοβαρυδελίαι,	πρωκτοχανισόπνοοι.	Oregravipedæ, gutturimerdotrahi,
Εἵπετό μοι, τοῖς ἀμβροσίῃ τυροῖς ἐστὶ σισηπῶς,		Dicite, num vobis queis putrivermeliquefcens
Οὐχ' ἡμῶν γλυκερὸν ναυτία νέκταρ ἐφύ;		Caseus ambrosia est, nautea ne-ctar erit?

Nec non tertium hoc ex Petri Danielis Huetii poematibus. p. 24.

EPIGRAMMA**ΑΙΝΙΓΜΑΤΩΔΕΣ.**

Syrmatopullilutositrahus, doctorionummus,
 Romulidistoricus, gloriolaucupida,
 Loripedatquecathedrituus, mentaureobarbus,
 Putrididentinus, rufipiloscutis,
 Simychonarifluus, rubicundoculumidilippus,
 Hircaxillolidus, rostrirepandibrochus,
 Trinigalerigerus, simulacriplateidecorus,
 Franciscanicola, nugipolyloquides.

Sed & quartum hoc Hegesandri veteris Poëtæ in Sophistas:

Οφρυνααπασίδαι, ρινεγκαταπηχογένεοι,
 Σάκκογενειοτροφοί, καὶ λοπαδαρπαγίδαι.
 Ιματινωεῖδαλλοί, νηλιποκαταπέλαοι,
 Νυκτιλαθραιοφάγοι, νυκτιπαταπλάγιοι.
 Μειρακιεξάπαται, καὶ συλλαβοπευσίλαβηταί,
 Δοξοματαιοσόφοι, ζητηρησιάδαι.

Quod ita cum Lucilio imitatione Græcorum Josephus Scaliger (*) vertit Latine:

Silo-

(*) Frustra Scaligeri versionem reprehendit Kircherus in turri Babel. p. 207. nullam meliorem ausus reddere,

Silonicaperones, vibrissasperomenti,
Manticobarbicolæ, extenebropatinæ,
Obsuffarcinamicti, planilucernituentes,
Noctilatentivori, noctidolostudii.
Pullipremoplagaii, futelocaptiotricæ,
Rumigeraucupidæ, nugicanoricrepi.

XIII. Apocrypha; parænetica, philologica cum versione NICOLAI GLASERI, Thuringi, Walterhusani. Hamburg. 1614. 8.

Relatio de CHRISTO, ex *Suida*, in *ἱστορίαις*.

Testimonium de CHRISTO ex *Josephi* XVIII. 6. Antiquitatt. p. 42.

Agbari ad JESUM Epistola, JESU reponso ex *Eusebii* Hist. Eccles. lib. 1. c. 13. p. 44.

Descriptio formæ JESU ex *Nicephori* lib. 1. c. ult. p. 48.

De eclipsi quæ passionis Dominicæ tempore contigit, ex *Dionysii* Areopagitæ Epistola ad Polycarpum, & *Suida* in *Διονύσιου*. p. 52.

De stella Magis visa, ex *Chrysostomi* in Matthæum homilia 7. interprete M. Joanne Potinio, Juliæ Academiæ Professore. p. 56.

De Juliano Apostata, CHRISTI imaginem hæmorrhousam curantis evergente, ex *Sozomeni* V. 21. p. 58.

Pontii Pilati Epistola ad Tiberium, Latine ex Egesippi anacephalæosi, p. 60.

Epistola *Lentuli* ad Tiberium, (*) itidem Latine. p. 64.

O o o 3

De

(*) Glaserus Lentuli Epistolam inscripsit ad Tiberium, atque se eam afferre ex nescio cuius Eutropii annalibus Romanorum Senatorum. Alii Epistolam hujuscemodi à Lentulo ad Senatum Romanum ajunt missam esse. Porro ad eo quæ de utrisque commentitiis Epistolis Lentuli ac Pilati pridem notavi in Codice Apocrypho Novi Testamenti, addes quod Lentuli Epistolam edidit Laziardus histor. univers. c. 12. Emendatiorem Codicem habuit Goldastus qui ex eo hæc affert p. 517. in Tom. XII. hujus Bibl. *Homo quidam statura procera, scilicet quindecim palmarum & medii, sed spectabilis, vultum habens venerabilem.* Pro genuina etiam affert Joannes Huarus in scrutinio ingeniorum p. 549. unde notatur à Bælio in supplemento Lexici. pag. 75. edit. Genevensis. Aliam Pilato suppositam Epistolam ex Codice MS. Taciti Bodlejano vulgavit nuper V. C. Abrahamus Gronovius præf. ad luculentam illius scriptoris editionem Lugd. Bat. 1721. 4. quæ ita se habet: PONTIUS PILATUS Judææ procurator, Tiberio Cæsari Imperatori S. P. *De Jesu Christo, quem tibi plane postremis meis declaraveram, nunc tandem populi acerbum me quasi invito & subnistente supplicium sumum est. Virum hencle ita pium, ut severum nulla ante aras habuit nec habitura est: sed mirus exstitit ipsius* , populi

De Pilati ad Tiberium Epistola, ex Eusebii lib. 2. Hist. Eccles. 2. p. 66. *Nili* Episcopi & Martyris sententiæ, divisæ in decurias XXIII. p. 1. Ejusdem ad dictum Esaiæ I. 18. *si fuerint peccata vestra ut vermiculus.* p. 68. *Gregorii* Thaumaturgi de S. Trinitate, doctrina à Johanne Theologo dictata. p. 1.

Leonis Magni ad Flavianum Epistola, ex MS. Byzantinæ nobis direptioni subtracto. p. 7. Variæ lectiones collatæ cum editione Joannis Leunclavii. p. 50.

Constantini Armenopuli Nomophylacis de fide orthodoxa. Græce. p. 53.

XIV. Epistolæ Græcæ ex diversis auctoribus selectæ: Luciani Saturnalia, Cronosolon & Epistolæ Saturnales. Græce Lovan. 1520. 4. apud Theodoricum Aluſtetenſem.

XV. τῶν ἐλληνικῶν Πιστολῶν ἀνθολογία. Paris. ex typographia Stephani Prevosteau, heredis Guilelmi Morellii, typographi in Græcis Regi, in clauso Brunello 1583. 4. Δέυτρη Φροντίς σφώηται.

1. *Cibionis* Epistola ad Matridem. 2. *Philippi* Regis ad Aristotelem. 3. 4. 5. *Diogenis* Cynici ad Apollex idem & Milesippum 6. 7. *Cruteli* ad amicos. 8. ad Origenem. 9. *Apollonii* Tyanensis ad Euphratem. 10. 11. *Phalanidis* ad Lacritum & Paurolum. 12. *Libanii* ad Basilium 13. *Basilii* ad Olympium. 14. & 15. sive nomine ejus ad quem scriptæ sunt. 17. ad καλλιγέγον. 18. ad Gregorium Naz. 19. *Gregorii* Theologi ad Nicobulum. 20. *Philostrati* ad Epietum. 20-25.

populi conatus, omniumque scribatum & principum ac seniorum consensus, suis Prophetis more nostro Sibyllis contra monentibus hunc veritatis legatum crucifigere, signis supra naturam apparentibus dum penderet, & Orbi universo, Philosophorum judicio lapsus ministrans. Vigent illius discipuli opere & vita continentia Magistram non mentientes, immo in ejus Nomine beneficentissimi. Nisi ego seditionem Populi prope astuantis exoriri pertimuissem, fortasse adhuc Vir ille nobis viret: etsi Tua magis Dignitatis fide compulsus quam Voluntate mea adductus pro viribus non resisterim, sanguinem justum, totius accusationis immunem, verum hominum malignitate inique, in eorum tamen, ut Scriptura interpretantur, exitium venundari & pass. Vale, V. Kal. April. Audio etiam exstare etiam Londini 1720. 8. Dissertationem de Pontii Pilati ad Tiberium Epistola circa res Jesu Christi gestas per Mystagogum. Sed eam non vidi. Glaserus iste cujus collectionem recensui; fuit Rector Scholæ Verdensis. Alius circa idem tempus claruit Philippus Fridericus Glaserus qui A. 1629. Argentorati edidit Patris sui Philippi Glaseri, Jcti Argentoratensis syngramma historicum, de quo Caspar Saguiarius T. I. introductionis in Hist. Eccles. p. 140.

25. *Syneſii* ad *Simplicium*, *Heliodorum*, ad fratrem tres, & una ad *Theodorum medicum*. 26-30. *Dionysii* *Sophiſtæ* ad *Stephanum*, *Demophilum*, *Anthemium*, *Eustathium* & *Julianum*. 31. 32. ex *Alciphronis* *Επιſτολῶν Ἀλκιφρόνους*, *Ἀμνίων Φιλομόχου*. Ex *Επιſτολῶν Θεοφύλακτος* *Scholaſtici*. 33. *Εὐαγόρου Ἀντιπάφους*. 34. *Διογένης Χρυſῆ*. 35. *Ἀνποθένης Περικλεί*. 36. *Ηρακλείδης Ἀνποθένης*. 37. *Εὐρυάδης Κίμωνι*. 38. *Παρμενίδης Χρυσοθένης*. 39. *Πλάτων Ἀξίω*. 40. *Πλάτων Διονυσίου*. 41. *Προκόπιος Νηφελίου*. 42. *Φιλίππου ἀδελφῶ*. 43. *Ἰωάννη*. 44. *Ἰλασίω*. 45. *Ἡλία*. 46. *Νηφελίου*. 47. *Juliani* Imp. ad *Theodoram*, *Θεοδώρα τῇ αἰδεσμιωτάτῃ*. 48. ad *Libanium*. 49. ad *Gregorium Ducem*. 50. *Lucianum* *Sophiſtam*. 51. *Zenonem*. 52. *Libanium*, & 53. ad *Maximum Philoſophum*. 54-62. *Iſocratis* *Επιſτολæ* quatuor ad *Philippum Regem*. Ejusdem ad *Alexandrum*, *Jaſonis* *liberos*, ad *Timotheum*, ad *Mytilenæorum Principes*. & ad *Dionysium* *ſingulæ*. *Επιſτολæ Anacbarſidis* novem ex eadem *Prevoſtæi officina* 1581. 4. ad *Athenienſes*, ad *Solonem*, *Hipparchum*, *Medocum*, *Hanonem*, ad *ſilium Regis*, ad *Tereum*, *Thraſylochum* & *Cræſum*.

XVI. τῶν ἐλληνικῶν Ἐπιſτολῶν ἀνθολογία καὶ τῶν σοφῶν ἀποφθίγματα. Patavii 1710. forma minore.

De aliis Græcarum *Επιſτολῶν* collectionibus, abunde dixi lib. 2. hujus *Bibliothecæ* cap. 10. In præſenti placet ad lectoris voluptatem ſubjungere ſalutandi formulas, quibus in *Επιſτολῶν* ſuis utuntur noſtra ætate Græci. Edidit illas ſuperiore anni 1724. Londini in 4. Vir humanitatis & exquisitæ doctrinæ laude cumulatiſſimus Joſephus Waſſe in *Bibliothecæ* litterariæ num. IX.

Nuncupationes Eccleſiaſtica & ſalutandi Formulæ, quibus utuntur in ſuo litterarum commercio Græci recentiores. Deſcripſit Beatiſſimus Eccleſiæ Hieroſolymitanæ Patriarcha ac D. D. CHRYSANTHUS. Noſcum vero communicavit GENNADIUS, Alexandriæ Hieromonachus & Archimandrita Digniſſimus, Londini Hoſpes & Inquilinus.

Τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχει.

* Τῷ παραγιωτάτῳ, λογιωτάτῳ καὶ ſεβαςμιωτάτῳ δεσπότῃ, τῷ οἰκουμενικῷ

νικῶ πατριάρχη, κυρίῳ Ἰερεμία, ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπήῳ καὶ πεποιθῆτι ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῶν ἡμῶν μετερίτη,

Πανευλαβῆς.

Patriarchæ Oecumenico.

Præsanctissimo, Doctissimoque & Reverendissimo Despotæ Patriarchæ Oecumenico ac D. D. () *Jeremia*, mediocritatis nostræ dilecto & charissimo Fratri & Confacerdoti in Spiritu Sancto,

Venerationem Maximam.

Τῷ πατριάρχει τῆς Ἀνποχείας.

† Τῷ μακαριώτατῳ, θεοσεβεστάτῳ, καὶ ἀγιωτάτῳ πατριάρχει, τῆς μεγάλης θεαπόλεως Ἀνποχείας, καὶ πάσης ἀναβλῆς, κυρίῳ κυρ Ἀθανασίῳ, τῷ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπήῳ καὶ πεποιθῆτι ἀδελφῷ, καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετερίτη.

Πανευτυχῶς.

Εἰς Δαμασκόν.

Patriarchæ Antiocheno.

* Beatissimo, religiosissimoque & sanctissimo Patriarchæ magnæ Dei urbis Antiochiæ & universi Orientis, D. D. (***) *Athanasio*, mediocritatis nostræ dilecto & charissimo Fratri & Confacerdoti in Spiritu Sancto
Feliciter agere.

Damasci.

Τῷ πατριάρχει τῆς Ἱερουσαλήμ.

† Τῷ μακαριώτατῳ, σοφωτάτῳ, καὶ ἀγιωτάτῳ πατριάρχει, τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ, καὶ πάσης Παλαιστίνης, κυρίῳ κυρ Χρυσανθῷ, τῷ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπήῳ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετερίτη,

Πανευτυχῶς.

Εἰς Κωνσταντινὴν πόλιν.

Patriar-

(*) *Jeremias Patriarcha Constantinopolitanus*, ad quem scripsere Doctores *Tubingenses*, hic vero illis cum iudicio, zelo ac pietate multa respondit. *Demetrius Procopius de eruditis Græcis, in Bibliotheca hujus Græcæ, Vol. XI. p. 770.*

(***) *Athanasius ex Antiochia, Patriarcha Antiochenus*, vir pietate & morum probitate reuerendus, linguas Græcam callens atque Arabicam, sacrarum gnarus Scripturarum, sermonibus & vita ad virtutem adducens assidue Christianum, qui sub eodem vixit, populum, *Id. p. 792.*

Patriarchæ Hierosolymitano.

✠ Beatissimo, sapientissimoque & sanctissimo Patriarchæ sacre urbis Hierusalem & universæ Palæstinæ D. D. (*) Chrysantho, mediocritatis nostræ dilecto & charissimo Fratri & Confacerdoti in Spiritu Sancto Felicitatem omnimodam.
Constantinopoli.

Τῷ πρῶν οἰκουμενικῷ πατριάρχει.

✠ Τῷ παναγιωτάτῳ, σεβασμιωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ δεσπότῃ, πρῶν οἰκουμενικῷ πατριάρχει, κυρίῳ κυρίῳ κυριανῷ, τῷ ἐν ἁγίῳ πνεύματι ἀγαπητῷ ὃ ποθενοῦται ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετερίτῃς, αἰσίως καὶ εὐτυχῶς.

Patriarchæ nuper Oecumenico.

✠ Præsanctissimo, reverendissimoque & doctissimo Despotæ, Oecumenico nuper Patriarchæ D. D. Cypriano, mediocritatis nostræ dilecto & charissimo Fratri & Confacerdoti in Spiritu Sancto,
Prosperere & feliciter.

Τῷ πρῶν Ἀλεξανδρείας.

✠ Τῷ μακαριωτάτῳ, σοφωτάτῳ καὶ παναγιωτάτῳ Πάπα καὶ πατριάρχει πρῶν Ἀλεξανδρείας, κυρίῳ κυρίῳ Γερασίμῳ, τῷ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι σεβασμιωτάτῳ μοι πατρί.
Αἰσίως καὶ περὶ χαρῶς.
Εἰς Ταμιάθι.

✠ Beatissimo, sapientissimoque & præsanctissimo Papæ & Patriarchæ nuper Alexandrino, D. D. (**) Gerasimo reverendissimo Patri in Spiritu Sancto,
Prosperitatem & plurimum Gaudium.
Tamiathi.

P p p

✠ Τῷ

(*) Chrysanthus Notaras Peloponnesius, Patriarcha Hierosolymitanus, consobrinus Domini *Dosithei*, qui ante ipsum eodem Patriarchatu functus fuit, sed non parum illo doctrina variaque eruditione superior. Linguarum Græcæ & Latinæ, Theologiæ ac Mathematicæ peritus, in patribus Ecclesiæ bene versatus; studuit primum Constantinopoli, deinde in Italia, omnemque fere Europam peragratus est. Ipso Patriarchatu gerente instauratum est Templum Hierosolymitanum & Sancti Sepulchri cubiculum, concedente Turca. Scripsit *Introductorium in Geographiam*, Parisiis; & librum *de Officiis Ecclesiasticis Orientalis Ecclesiæ*, Bucaresti in Hungarâ-Walachia impressum, utrumque vernacula Græcorum recentium Dialecto. Id. p. 793.

(**) Gerasimus Cretensis, Patriarcha Alexandrinus, Theologus & Philosophus, Græcæ, Hebræicæ

Τῷ ἁγίας. Θηβαίδου.

✠ Τῷ πανιερωτάτῳ, λογιωτάτῳ καὶ θεοπροβλήτῳ Μητροπολίτῃ τῆς ἁγιοτάτης μητροπόλεως Θηβαίδου, ὑπερίμῳ ἔξάρχῳ πάντῃ τῷ Νίλῳ, κυρίῳ Ἀρσενίῳ.

Sacræ Thebaïdos Metropolitano.

✠ Reverendissimo, doctissimoque & religiosissimo Metropolitæ sacrosanctæ Metropolis Thebaïdos, universæ terræ ultra Nilum Principi & Exarcho, D. Arsenio.

Τῷ πρώτῳ Αὐθέντῃ τῆς Οὐγκροβλαχίας.

✠ Τῷ εὐσεβεστάτῳ, ὑψηλοτάτῳ, ἐκλαμπροτάτῳ καὶ χριστιανικωτάτῳ αὐθέντῃ καὶ ἡγεμόνι πάσης Οὐγκροβλαχίας, κυρίῳ κυρίῳ Ἰωάννῃ Κωσταντίνῳ Μπαοσαράμπα Βοεβόδα, κτ' Πνεῦμα ὁ ἅγιον ἡμῶν καὶ πεποιητῇ τῆς ἡμῶν μετελότητος.

Ἀξιοπρεπῶς.

Εἰς Οὐγκροβλαχίαν.

Ungrovalachia nuper Principi.

✠ Religiosissimo, celsissimo, illustrissimoque & Christianissimo Domino & Duci universæ Hungaro - Valachia, D. D. Joanni Constantino Bassarampa Boëboda, mediocritatis nostræ dilecto & charissimo Filio in Spiritu Sancto,

Honorem.

in Hungaro - Valachia.

Τῷ Μολδοβίας.

✠ Τῷ εὐσεβεστάτῳ, ὑψηλοτάτῳ, ἐκλαμπροτάτῳ καὶ χριστιανικωτάτῳ αὐθέντῃ καὶ ἡγεμόνι πάσης Μολδοβλαχίας, κυρίῳ Ἰωάννῃ Δημητράσκῳ Βοεβόδα, κτ' Πνεῦμα ὁ ἅγιον ἡμῶν ἀγαπητῷ καὶ ποθεινῷ τῇ ἡμῶν μετελότητι.

Ἀξιοπρεπῶς.

Εἰς Μολδοβίαν.

Moldavia Principi.

✠ Religiosissimo, celsissimo, illustrissimo Christianissimoque Principi & Re.

Hebraicæ & Latinæ Linguae callentissimus. Alexandrinæ Ecclesiæ ultra annos 20. præfuit; tandemque se sponte sua Throno abdicavit, atque in sacrum Monasterium Athos fecessit, ubi per non multum temporis cum vixisset, tranquillo animo ac quieto die obiit supertemum. Scripsit *Decreta atque in Sacram Scripturam delineationes, & adversus Judæos.* Id. p. 772, 773.

& Reſtori univerſæ Moldaviæ, D. D. Joānni Demetraſco Boeboda, mediocritatis noſtræ dilecto & deſideratiſſimo Filio in Spiritu Sancto,
Honorem.
in Moldavia.

Τῆς α' β' Ἀχριδῶν.

✠ Τῷ μακαριώτατῳ καὶ θεοσεβέστατῳ Ἀρχιεπισκόπῳ τῇ πρώτης Ἰεσινιανῆς Ἀχριδῶν, καὶ πάσης Βουλγαρίας, κυρίῳ Διονυσίῳ, τῷ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῇ ἡμῶν μετερίτῃ, Εἰς
Περχαζῶς.

Primæ Justinianæ sive Acridæ Archiepiscopo.

✠ Beatissimo & religiosissimo Primæ Justinianæ, h. e. Achridæ & univerſæ Bulgariæ Archiepiscopo, D. Dionysio, mediocritatis noſtræ dilecto Filio & Confacerdoti in Spiritu Sancto,

Gaudium plurimum, in

Τῆς β' Ἰεσινιανῆς.

✠ Τῷ μακαριώτατῳ καὶ θεοσεβέστατῳ Ἀρχιεπισκόπῳ τῇ νέας Ἰεσινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου, κυρίῳ Συλβεστῳ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῇ ἡμῶν μετερίτῃ, Εἰς Κύπρον.

Υγιῶς καὶ εὐτυχῶς.

Εἰς Κύπρον.

Secundæ Justinianæ Archiepiscopo.

✠ Beatissimo & religiosissimo Archiepiscopo novæ Justinianæ & univerſæ Cypri, D. Sylvestro, mediocritatis noſtræ dilecto fratri & confacerdoti in Spiritu Sancto,

Salutem & prosperitatem.

in Cypro.

Τῷ Σερβείας.

✠ Τῷ μακαριώτατῳ καὶ θεοσεβέστατῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Πεκίῳ, καὶ πάσης Σερβείας, κυρίῳ Καλλινίκῳ, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῇ ἡμῶν μετερίτῃ, Υγιῶς καὶ εὐτυχῶς εἰς.

Archiepiscopo Servix.

✠ Beatissimo & religiosissimo Archiepiscopo Pekii & univerſæ Servix, D. Callinico, mediocritatis noſtræ dilecto fratri & confacerdoti in Spiritu Sancto,

Bene & feliciter in

P p p 2

✠ τῷ

τῷ Ἡρακλείᾳ.

✠ τῷ πανιερωτάτῳ ἔ λογιωτάτῳ Μητροπολίτῃ τῆς ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Ἡρακλείας ἔ ραιδέστῃ, πασιδὼ τῶν ὑπερήμων, ἔ ἐξάρχῳ πάσης Θράκης ἢ Μακεδονίας, κυρίῳ Νεοφύτῃ, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ ἢ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετερίτη]Θ.,

Περιχαρῶς.

Εἰς Κωνσταντῖν Πόλιν.

Metropolitano Heracleensi.

✠ Reverendissimo & doctissimo Metropolitano sanctissimæ Metropolis Heracleæ & Raidesti, principum Antistiti, & Exarcho universæ Thraciæ & Macedoniæ, D. Neophyto, mediocritatis nostræ dilecto fratri & consacerdoti in Spiritu Sancto.

Plurimum Gaudium.

Constantinopoli.

✠ τῷ πανιερωτάτῳ ἔ λογιωτάτῳ Μητροπολίτῃ τῆς ἀγίας Μητροπόλεως Κυζίκῃ, ὑπερήμῳ ἔ ἐξάρχῳ πάσης Ἑλλησπόντου, κυρίῳ Κυρίλλῳ, τῷ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετερίτη]Θ.,

Περιχαρῶς.

Εἰς Κωνσταντῖν Πόλιν.

✠ Reverendissimo & doctissimo Metropolitano sanctæ Metropolis Cyzici, Principi & Exarcho universi Hellesponti, D. Cyrillo, mediocritatis nostræ dilecto fratri & consacerdoti in Spiritu Sancto,

Plurimum Gaudium.

Constantinopoli.

✠ τῷ πανιερωτάτῳ ἢ λογιωτάτῳ Μητροπολίτῃ τῆς ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Νικομηδείας, ὑπερήμῳ καὶ ἐξάρχῳ πάσης Βιθυνίας, κυρίῳ Παρθενίῳ, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ ἢ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετερίτη]Θ.,

Περιχαρῶς.

Εἰς Κωνσταντῖν Πόλιν.

✠ Reverendissimo & doctissimo Metropolitano sanctissimæ Metropolis Nicomediæ, Principi & Exarcho universæ Bithyniæ, D. Parthenio, mediocritatis nostræ dilecto fratri & consacerdoti in Spiritu Sancto,

Plurimum gaudere.

Constantinopoli.

✠ Καλ-

- ✠ Χαλκηδόνος, πάσης Βιθυνίας, κυρίῳ Κωνσταντίῳ.
 ✠ Chalcedonis, universæ Bithyniæ, Domino Constantio.
- ✠ Θεσσαλονίκης, πάσης Θεσσαλίας, κυρίῳ Ἰγνατίῳ.
 ✠ Thessalonica, universæ Thraciæ, D. Ignatio.
- ✠ Καισαρείας Καππαδοκίας, ὑπερίμῳ τῶν ὑπερίμῳ, καὶ ἐξάρχῳ
 πάσης Ἀνατολῆς, κυρίῳ Ἰερεμίᾳ.
 ✠ Cæsareæ Cappadocensis, principum Principi & Exarcho univer-
 sæ Orientis, D. Jeremiæ.
- ✠ Ἐφέσου, πάσης Ἀσίας κυρίῳ Θεοφάνει.
 ✠ Ephesi, universæ Asiæ, D. Theophani.
- ✠ Ἀγκύρας, πάσης Γαλατίας, κυρίῳ Μακαρίῳ.
 ✠ Ancyra, universæ Galatiæ, D. Macario.
- ✠ Ῥόδου, πασῶν τῶν κυκλάδων Νήσων, κυρίῳ Ἰγνατίῳ.
 Rhodi, omnium Cycladum Insularum, D. Ignatio.
- ✠ Τορνόβου, πάσης Βουλγαρίας, κυρίῳ Διονυσίῳ.
 ✠ Tornovi, universæ Bulgariæ, D. Dionysio.
- ✠ Λαρίσσης, δευτέρως Θεσσαλίας, καὶ πάσης Ἑλλάδος κυρίῳ Παρ-
 θενίῳ.
 ✠ Larissæ, alterius Thessaliæ, & universæ Græciæ, D. Parthenio.
- ✠ Ἰωαννίνων, ὑπερίμῳ καὶ ἐξάρχῳ Κερκύρων, κυρίῳ Κλήμεντι.
 ✠ Joanninorum, Principi & Exarcho Cerceyrorum, D. Clementi.
- ✠ Ἀδριανουπόλεως, παντὸς Αἰμμημόντος, κυρίῳ Ἀθανασίῳ.
 ✠ Adrianopolis, universi Hæmimontis, D. Athanasio.
- ✠ Φιλιππουπόλεως, Θράκης Δρογοβητίας, κυρίῳ Νεοφύτῳ.
 ✠ Philippopolis, Thraciæ Drogobeticensis, D. Neophyto.
- ✠ Κρήτης, πάσης Εὐρώπης, κυρίῳ Ἰωάσαφ.
 ✠ Cretæ, universæ Europæ, D. Joasaph.
- ✠ Σμύρνης, πάσης Ἀσίας, κυρίῳ Παρθενίῳ.
 ✠ Smyrnæ, universæ Asiæ, D. Parthenio.
- ✠ Μιτυλήνης, πάσης Λέσβου, κυρίῳ Νικοδήμῳ.
 ✠ Mitylenæ, universæ Lesbi, D. Nicodemo.

- ✠ Νικαίας, πάσης Βιθυνίας, κυρίῳ Γενναδίῳ.
✠ Nicææ, universæ Bithyniæ, D. Gennadio.
✠ Πριούσης, πάσης Βιθυνίας, κυρίῳ Κυρίλλῳ.
✠ Priusæ, universæ Bithyniæ, D. Cyrillo.
✠ Ἀμασειᾶς παντὸς Εὐξείνου Πόντου, κυρίῳ Διονυσίῳ.
✠ Amaseæ, universi Ponti Euxini, D. Dionysio.
✠ Ἀγχιάλῃ, πάσης μαύρης θαλάσσης, κυρίῳ Μακαρίῳ.
✠ Anchiali, universi maris rubri, Domino Macario.
✠ Ναυπάκτῃ καὶ Ἄρτης, πάσης Αἰτωλίας, κυρίῳ Νεοφύτῳ.
✠ Naupacti & Artæ, universæ Ætoliæ, D. Neophyto.
✠ Πιτιδίας, Σίδης, Μυρεών, καὶ Ἀτταλείας, κυρίῳ Λεοντίῳ.
✠ Pisidiæ, Sides, Myreorum, & Attaliæ, D. Leontio.
✠ Ἰκονίῃ, πάσης Λυκαονείας, κυρίῳ Ἀνθίμῳ.
✠ Iconii, universæ Lycaoniæ, D. Anthimo.
✠ Νεοκαισαρείας, Πόντου Πολεμονιακῆς, κυρίῳ Γρηγορίῳ.
✠ Neocæsareæ, Ponti Polemoniaci, D. Gregorio.
✠ Ἀθηναίων, πάσης Ἑλλάδος, κυρίῳ Μελετίῳ.
✠ Athenarum, universæ Græciæ, D. Melétio. (*)
✠ Τραπεζούντῃ, πάσης Λαζικῆς, κυρίῳ Παΐσιῳ.
✠ Trapezuntii, universæ Lazices, D. Païsio.
✠ Δρύστρας, παντὸς ὑπὲρ Δανάβου, κυρίῳ Ἀθανασίῳ.
✠ Drystræ, universæ terræ ultra Danubium, D. Athanasio.
✠ Θεβῶν, πάσης Βοιωτίας, κυρίῳ Μακαρίῳ.
✠ Thebarum, universæ Bœotiæ, D. Macario.
✠ Μαρωνείας, πάσης Ῥοδόπης, κυρίῳ Καλλίνικῳ.
✠ Maroniæ, universæ Rhodopes, D. Callinico.
✠ Παροναξίας, παντὸς Αἰγίου πελάγους, κυρίῳ Κυρίλλῳ.
✠ Paronaxiæ, universæ Pelagi Ægæi, D. Cyrillo.

✠ Σερ-

(*) Meletius, vir doctus, varizque eruditionis; Rhetor, Medicæ Artis abunde peritus, Græcam, Latinam, & Italicam Linguam callens, Joanninorum Scholæ primum studuit, deinde in Italia; scripsit Librum *de Ecclesiastica Historia*. D. Procop. ib. p. 784

- ✠ Σερρίων, πάσης Μακεδονίας, κυρίῳ Σπυρίωνι.
✠ Serrarum, universæ Macedoniæ, D. Stephano.
- ✠ Εὐρίπυ. πάσης Εὐβοίας, κυρίῳ Καλλινίκῳ.
✠ Euripi, universæ Eubœæ, D. Callinico.
- ✠ Μηθύμνης, ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ Λέσβου, κυρίῳ Ἀνθίμῳ.
✠ Methymnæ, Principi & Exarcho Lesbi, D. Anthimo.
- ✠ Οὐγκροβλαχίας, ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ Πλαγηνῶν, κυρίῳ Ἀνθίμῳ.
✠ Hungaro-Valachiæ, Principi & Exarcho Plagenarum, D. Anthimo.
- ✠ Μολδοβλαχίας, Σοτζάβας καὶ Πλαγηνῶν, κυρίῳ Μισαήλ.
✠ Moldovalachiæ, Sotſavæ & Plagenarum, D. Misael.
- ✠ Βερροίας, ὑπερ. καὶ ἐξ. Θεσσαλίας, κυρίῳ Λεοντίῳ.
✠ Berroæ, Principi & Exarcho Thesſaliæ, D. Leontio.
- ✠ Φιλίππων καὶ Δράμας, ὑπερ. καὶ ἐξάρχῳ Μακεδονίας, κυρίῳ Ἀνθίμῳ.
✠ Philipporum, & Dramæ, Principi & Exarcho Macedoniæ, D. Anthimo.
- ✠ Διδυμοτείχης, ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ Ῥοδίπης, κυρίῳ Ἰωακείμ.
✠ Didymotichi, Principi & Exarcho Rhodopes, D. Joachimo.
- ✠ Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ Μητροπολίτῃ τῆς ἁγιοτάτης Μητροπόλεως Χίου, κυρίῳ Γενναδίῳ, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετελεύτησις.

Ἱγνιῶς
εἰς Χίον.
- ✠ Reverendissimo & doctissimo Metropolitano sanctissimæ Metropolis Chii, D. Gennadio, mediocritatis nostræ dilecto fratri & confacerdoti in Spiritu Sancto,

Salutem
in Chio.
- ✠ Τῷ πασιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ Μητροπολίτῃ τῆς ἁγιοτάτης Μητροπόλεως Αἰνῆς, κυρίῳ Ἰερεμίᾳ, τῷ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ.
✠ Reverendissimo & doctissimo Metropolitano sanctissimæ Metropolis Aeni, D. Jeremiæ, dilecto in Spiritu Sancto.

✠ Τῷ

✠ τῷ πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Νέων Πατρῶν, κυρίῳ Γρηγορίῳ, τῷ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι.

✠ Reverendissimo & doctissimo Metropolitano Neopatræ, D. Gregorio, in Spiritu Sancto.

✠ τῷ πανιερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Ξάνθης Ἑπελθεωρίας, κυρίῳ Μακαρίῳ, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι.

✠ Reverendissimo Metropolitano Xanthes & Peritheorii, D. Macario, in Spiritu Sancto.

✠ Μελενίκῃ, κυρίῳ Γρηγορίῳ.
✠ Melenici, D. Gregorio.

✠ Προιλάβῃ, κυρίῳ Γρηγορίῳ.
✠ Proilavi, D. Gregorio.

✠ Βιζύῃς, κυρίῳ Ἰωακείμ.
✠ Visyæ, D. Joachimo.

✠ Γοτθίας καὶ Καφᾶ, κυρίῳ παρθενίῳ.
✠ Gotthiæ & Caphæ, D. Parthenio.

✠ Λήμνῃ, κυρίῳ Ἰωαννικίῳ.
✠ Lemni, D. Joannicio.

✠ Σηλυβρίας, κυρίῳ Λεοντίῳ.
✠ Sylebriæ, D. Leontio.

✠ Σωζυπόλεως, κυρίῳ Δαμασκηνοῦ.
✠ Sozypolis, D. Damasceno.

✠ Γάνῃ καὶ Χώρῃ, κυρίῳ Κωνσταντίνῳ.
✠ Gani & Choræ, D. Constantio.

✠ Κορίνθῃ, πάσης Πελοποννήσου, κυρίῳ Γρηγορίῳ.
✠ Corinthi, universæ Peloponnesi, D. Gregorio.

✠ Μονεμβασίας, πάσης πελοποννήσου, κυρίῳ Γρηγορίῳ.
✠ Monembasiæ, universæ Peloponnesi, D. Gregorio.

✠ παλαιῶν πατρῶν, πάσης Ἀχαιῆς, κυρίῳ Ἀρσενίῳ.
✠ Palapatræ, universæ Achaïæ, D. Arsenio.

✠ Μεσημβρίας, κυρίῳ Μακαρίῳ.
✠ Mesembriæ, D. Macario.

✠ Βιδύνῃς, κυρίῳ Συμεῶν.
✠ Vidynæ, D. Simeoni.

✠ Βάρνης, κυρίῳ Μακαρίῳ.
✠ Varnæ, D. Macario.

✠ Σοφίας, κυρίῳ Ἀναστασίῳ.
✠ Sophiæ, D. Anastasio.

✠ Δέρκων, κυρίῳ Νικοδήμῳ.
✠ Dercorum, D. Nicodemo.

✠ Μηδείας, κυρίῳ Παΐσιῳ.
✠ Medææ, D. Paisio.

✠ Ἰμπεῖ, κυρίῳ Γερμανῳ.
✠ Impri, D. Germano.

✠ Νάυ

✠ Ναυπλίου καὶ Ἀργεῖ, κυρίῳ Ἀμβροσίῳ.

✠ Nauplii & Argi, D. Ambrosio.

✠ Χριστιανπόλεως, κυρίῳ Γρηγορίῳ.

✠ Christianopolis, D. Gregorio.

Οἱ Ἀρχιεπίσκοποι.

✠ Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Ὁ ἁγίῳ καὶ Θεο-
βαδίτῃ ὄντι Σινᾷ, κυρίῳ Ἀθανασίῳ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ
καὶ συλλειτουργῷ.

Archiepiscopi.

✠ Reverendissimo & doctissimo Archiepiscopo sancti & coelestis
Montis Sina, D. Athanasio, fratri dilecto & confacerdoti in Spiritu
Sancto.

✠ Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Προικονήσῃ, κυρίῳ
Θεοκλήτῳ, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ.

✠ Reverendissimo & doctissimo Archiepiscopo Praeconesi, D. Theo-
cleto, fratri dilecto in Spiritu Sancto.

✠ Τῷ πανιερωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Λιζίτης, κύρ Παλατίῳ, ἐν ἁγίῳ
Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ.

✠ Reverendissimo Archiepiscopo Lititzæ, D. Palatio, fratri dilecto
in Spiritu Sancto.

✠ Τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Κώῃ, κύρ Κυρίλλῳ, ἐν ἁγίῳ πνεύ-
ματι ἀγαπητῷ.

✠ Religiosissimo Archiepiscopo Coi, D. Cyrillo, fratri in Spiritu
Sancto.

✠ Τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Σάμῃ καὶ Ἰκαρίας, κύρ Γρηγορίῳ,
ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ.

✠ Religiosissimo Archiepiscopo Sami & Icariae, D. Gregorio, fratri
& confacerdoti in Spiritu Sancto.

✠ Τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Μύλῃ καὶ Κημύλῃ, κύρ Νεοφύτῳ
ἐν ἁγίῳ Πνεύματι.

✠ Religiosissimo Archiepiscopo Myli & Cemyli, D. Neophyto, in
Spiritu Sancto.

✠ τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Καρπάθῳ καὶ Κάσι, κύρ Νεοφύτῳ, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπήτῳ.

✠ Religiosissimo Archiepiscopo Carpathi & Cafi, D. Neophyto, dilecto in Spiritu Sancto.

✠ Κασανδρείας, κύρ Ἰγνατίῳ.

✠ Casandriæ, D. Ignatio.

✠ Φαναρίου, κύρ Ὀδινᾶ.

✠ Phanarii, D. Odina.

✠ Ἀνδρί, κύρ Ἀθανασίῳ.

✠ Andri, D. Athanasio.

✠ Σίφνῃ, κύρ Μακαρίῳ.

✠ Siphni, D. Macario.

✠ Τζίας καὶ Θεμίων, κύρ Βαρθολομαίῳ.

✠ Tziæ & Thermiorum, D. Bartholomæo.

✠ Σαντορίνης, κύρ Ζαχαρίῳ.

✠ Santhorinæ, D. Zachario.

✠ Κυθήρων, κύρ Μελετίῳ.

✠ Cytherorum, D. Meletio.

✠ Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθῃ, κύρ Τιμοθέῳ.

✠ Cephaleniæ & Zacynthi, D. Timotheo.

✠ Λευκάδῃ καὶ αἰγίας Μαύρας, κύρ Ἀνθίμῳ.

✠ Leucados & Sanctæ Mauræ, D. Anthimo.

✠ Πωγωνιανῇ, κύρ Εὐθυμίῳ.

✠ Pogonianæ, D. Euthymio.

✠ Χαλδίας, κύρ Γρηγορίῳ.

✠ Caldeæ, D. Gregorio.

Οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Ἡρακλείας.

✠ τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἐπισκόπῳ Καλλιπόλεως καὶ Μαδύτων, κύρ Ἰερεμίᾳ, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπήτῳ ἀδελφῷ.

Episcopi sub Metropol. Heracleensi.

✠ τῷ θεοφιλεστάτῳ Καλλιπόλεως καὶ Μαδύτων, κύρ Ἰερεμίᾳ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ.

✠ Religiosissimo Episcopo Calliopolensi & Madytorum, D. Jeremiæ, dilecto fratri in Spiritu Sancto.

✠ τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἐπισκόπῳ Μάτρων καὶ Ἀθύρων, κύρ Νείλῳ, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι.

✠ Religiosissimo Episcopo Matrorum & Athyrorum, D. Nilo in Spiritu Sancto.

✠ τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἐπισκόπῳ Τυραλώης καὶ Σερετζίων, κύρ Νεκταρίῳ, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι.

✠ Reli-

✠ Religiosissimo Episcopo Tyrolæ & Serentziorum, D. Nectario in Spiritu Sancto.

✠ Τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἐπισκόπῳ Μυριοφύτῃ καὶ Περιστάσεως, κύρ Ἰωάσαφ τῷ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι.

✠ Religiosissimo Episcopo Myriophyti & Peristasis, D. Joasaph, in Spiritu Sancto.

Ὁ Ἐπίσκοπος Ἐδριανουπόλεως.

✠ Τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἐπισκόπῳ Ἀγαθουπόλεως, κύρ Ῥωμανῷ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ.

Episcopus sub Metropol. Addrianopolensi.

✠ Religiosissimo Episcopo Agathopolensi, D. Romano, dilecto in Spiritu Sancto.

Οἱ Ἐπίσκοποι Ἐσσηλονίκης.

✠ Τῷ Θεοφιλεστάτῳ Ἐπισκόπῳ Κίτρης, κύρ Ἀθανασίῳ, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ.

Episcopus sub Metropol. Thessalonicensi.

✠ Religiosissimo Episcopo Citri, D. Athanasio, dilecto fratri & con-sacerdoti in Spiritu Sancto.

✠ Καμπανίας, κύρ Κωνσταντίῳ.

✠ Σερβείων, κύρ Διονυσίῳ.

✠ Campaniæ, D. Constantio.

✠ Serviorum, D. Dionysio.

✠ Ἀρδαμερίας, κύρ Θεοφιλήτῳ.

✠ Πέτρας, κύρ Μακαρίῳ.

✠ Ardamerii, D. Theophileto.

✠ Petræ, D. Macario.

✠ Πολυάνης, κύρ Συμεών.

✠ Polyanes, D. Simeoni.

✠ Ἱερισσῆ καὶ Ἁγίας Ὁρας, κύρ Ἀνθίμου.

✠ Hierisli & Sacri Montis, D. Anthimo.

✠ Πλαταμωνῶν, κύρ Μελετίῳ.

✠ Platamonis, D. Meletio.

✠ Ῥεντίνης, κύρ _____

✠ Rentinæ, D. _____

τῷ Τορνόβῃ οἱ Ἐπίσκοποι.

Sub Metropol. Turnovi, Episcopi.

✠ Τζερεβενῷ, κύρ _____	✠ Λοφτζῷ, κύρ _____
✠ Tzerveni, D. _____	✠ Lophtzi, D. _____
✠ Πρεσλάβας, κύρ _____	
✠ Preslavæ, D. _____	

τῷ Λαρίσσης οἱ Ἐπίσκοποι.

Episcopi sub Lariffensi Metropol.

✠ Δημητριάδῃ, κύρ Ἰωαννικίῳ.	
✠ Demetriadis, D. Joannicio.	
✠ Λητζᾶς καὶ Ἀγράφων, κύρ Διονυσίῳ.	
✠ Letzæ & Agraphorum, D. Dionysio.	
✠ Στάγων, κύρ Ἀρσενίῳ.	✠ Γαρδικίῳ, κύρ Γρηγορίῳ.
✠ Stagorum, D. Arsenio.	✠ Gardicii, D. Gregorio.
✠ Θαυμακῷ, κύρ _____	✠ Ζητανίῳ, κύρ _____
✠ Thaumachi, D. _____	✠ Zetunii, D. _____
✠ Λοιδωρικίῳ, κύρ _____	✠ Ραζδοβιζίῳ, κύρ _____
✠ Loidoricii, D. _____	✠ Razdovizii, D. _____
✠ Σκιαθῷ καὶ Σκοπέλῳ, κύρ Κλήμεντι.	
✠ Sciathi & Scopeli, D. Clementi.	

Οἱ Ἐπίσκοποι τῷ Ἰωαννίνων.

Episcopi sub Metropol. Joanninorum.

✠ Βελᾶς, κύρ Φιλαρέτῳ.	✠ Δρυνοπόλεως, κύρ Παρθενίῳ.
✠ Velæ, D. Philareto.	✠ Drynopolis, D. Parthenio.
✠ Δελβίνῳ καὶ Χειμαῤῥας, κύρ _____	
✠ Delvini & Chimarræ, D. _____	
✠ Βοθρόνῳ καὶ Γλυκεῶν, κύρ _____	
✠ Bothronti & Glycorum, D. _____	

XVII. Ut

XVII. Ut ad collectiones scriptorum Græcorum, quas recensendas hoc capite in me suscepi, redeam, variæ nec contemnendæ exstant, quas *Joachimo Camerario* (*) Phœnici Germaniæ debemus. Sunt autem hæ:

1. ἐκλογή καὶ οὖν ἀπάνθισμα διαφόρων ἐπιστολῶν Ἑλληνικῶν, ὑπὸ τοῦ Ἑ. Ἀλδ. ἔ. ἀλλων... περὶ ἱνῶν ἐκδοθεισῶν, καὶ νῦν δὴ ὑπὸ παντοίων εἰς τὴν τῶν Ῥωμαίων γλῶσσαν μεθερμηνευθεισῶν, ὧν ἐκάστῃ τῆν ὀνομα ἐπ' αὐτῇ ἔ. ἐκπονήματος περὶ τὸν ὅφθιται. Complectitur libellus hic Epistolas selectas LXXXVI. Græce descriptas, *Dionis* unam ad *Dionysium* quæ inter Platonicas legitur, tum nonnullas *Aristotelis*, *Phalaridis*, *Apollonii* Tyanensis, *Platonis*, *Basilii*. &c. Separatim deinde subjuncta legitur Latina harumce Epistolarum versio, variis auctoribus, *Joach. Camerario* ipso, *Joanne Sciuro*, *Paulo Vadino*, *Christophoro Bußio* Papebergenſi, *Matthia Flacio* Illyrico, *Laur. Dürrio* Norico, *Hieronymo Schnædo*, *Matthia Irenao* & *Johanne Sechelio*. Denique subjunctæ sunt aliæ Epistolæ undecim, quarum singulæ suam statim annexam habent versionem. Harum binæ auctorem habent ipsum Camerarium, una sub *Aristotelis* nomine ad *Philippum*, altera sub *Sopatrî* ad *Dionysium* *Areopagitam*, cujus ad hunc Epistola præmittitur. Tubing. 1540. 8.
2. Libellus gnomologicus, bonarum utiliumque sententiarum generalem expositionem Græcam Latinamque continens, ad puerilem quidem institutionem accommodatus, sed qui tamen adultioribus quoque opportunus esse possit. Lipſ. 8. sine anni nota. Græce, & ad calcem voluminis Latine.

πρὸς γνωμικῆς διδασκαλίας σύντομος p. 25. de doctrina generalium sententiarum, summula considerationis, auctore *Joach. Camerario*. p. 157.

Q 99 3

Sen-

(*) De Camerario optimo ac singulari Viro, & pulcherrime promerito de bonis litteris, Græcis præsertim, consuli possunt *D. Andreas Freyhubius* oratione dicta in ejus funere 19. April. 1574. editaque Lipsiæ in *A. Melchior Adams* in vitis Philosophorum, *Jeremias Sobninus* narratione de vita *Joach. Camerarii*, *Theodorus Beza* in iconibus F.I. *Antonius Teisserius* in elogiis Thuaneis, *Jacobus Thomassinus* in præfationibus pag. 488. seq. *Gregorii Richters* Melanchthoniana p. 443. seqq. *Adolphus Clarmondus* sive qui latet sub illo nomine *Rudigerus* in vitis eruditorum vulgatis Germanice T. VI. subinit, & *Jo. Abrahamus Wimmerus* in schediasmate ad B. Joannem Christianum Buckium, de Camerario, *Lutheri* meritis nihil detrahente *Witcb.* 1723. 4. Apud *Vossium* de scientiis Mathematicis p. 377. ubi digna laude Camerarium maculat, pro Anno MD LXXIV. quo denatus fuisse traditur, emendandum est LXXIV.

Sententiæ selectæ ex *Platone*. Græc. p. 33. 79. seq. 83. & Lat. pag. 165.

219. 224.

Ex *Lysia* & *Isocratio* Orationibus. Gr. p. 42. 43. seq. & Lat. p. 176.

Ex Orationibus *Lycurgi* Gr. p. 85. Lat. p. 226.

Ex Orationibus *Andocidii*, *Dinarchi*, & *Æschini*. Gr. p. 47. Lat. p. 182.

Ex Orationibus *Demosthenis*. Gr. p. 49. 86. Lat. p. 183. 227.

Ex *Herodoto*. Gr. p. 55. Lat. p. 190. seq. & 301.

Ex *Thucydide*. Gr. p. 59. 81. 84. Lat. p. 195. 221. 225.

Ex *Xenophonte*. Gr. p. 63. 82. 86. Lat. p. 200. 223. 227.

Ex *Aristotele*. Gr. p. 70. 80. 82. 84. Lat. p. 208. 220. 222. 225.

Ex *Polybio*. Gr. p. 75. Lat. p. 215.

Ex *Plutarcho*. Gr. p. 77. 85. 87. Lat. p. 217. 227. 228.

Ex *Halicarnasseo* (Dionysio) Gr. p. 79. Lat. p. 218.

Ex *Athenai* Dipnosophistis. Gr. p. 81. 83. Lat. p. 221. 223.

Ex *Theophrasto*. Gr. p. 86. Lat. p. 227.

Ex *Eustathio* ad Homerum. Gr. p. 85. 86. Lat. p. 226. 227.

Agapeti ἐκθεσις κεφαλαίων ὡδυνεπικῶν, exposita capita præceptionum ad Imperatorem Justinianum ex MS. Joannis Sambuci, quod cum editione Colonienſi ante annos quinquaginta duos vulgata Camerarius contulit. Gr. pag. 87 - 108. Lat. pag. 227 - 251. Sicut in Græcis primæ capitum litteræ sive acrostichi reddunt hæc verba: Ἰω θεωῶνται καὶ εὐσεβεῖσιν βασιλεῖ ἡμῶν Ἰουστινιανῷ Ἀγάπητος ὁ ἐλάχις Διάκονος, sic in Latina Camerarii versione (*) ex primis capitum litteris leges hæc; *Divinissimo & pietate summo Regi nostro Justiniano Agapetus in minimis Diaconus*. Confer si placet quæ de hocce scripto dicta a me sunt Volum. VI. hujus Bibl. pag. 570. seq.

Epistola

(*) Camerarius annotat, à Græcis capita illa Agapeti vocari *χεδὴν βασιλικήν* seu *χέδια βασιλικά*, quibus nominibus significatur compositio minus elaborata, & operæ festinatæ fabrica, & quasi commentarius ad Regum pertinens considerationem. *Enit autem interpretatio nostra aliquanto operosior, in studio illam Græca orationis πανηγυρικῶς comita formam effingendi*. Scholia Græca quæ in Sambuci MS. reperit, indigna editione Camerarius existimavit, nam adjectam, inquit, in Sambucco libello puerilem verborum explicationem, neque tempore hoc necessariam, neque proposita nostro congruentem duximus. Auctor illorum scholiorum græcorum adhuc ineditorum *Moschopolus*, ex quibus excerpta quædam dedi Volum. XII. hujus Bibl. pag. 306. seq.

Epistola *Palladii* de Indicis gentibus & de Bragmanibus, edita primum ex MS. Jo. Sambuci, quod mendose exaratum ab imperito linguæ Græcæ & indocto scriba Camerarius queritur. Græce p. 110--149. Latine p. 253-294. notæ p. 302. seq. Hanc Palladii Epistolam centum amplius annis interjectis tanquam ineditam Græce & Latine Eduardus Brissæus Lond. 1668. 4. in lucem protulit, ut dixi Volum. IX. hujus Bibl. p. 10.

3. *Ἐπιγράμματα ἑλληνικά τῶν παλαιῶν ποιητῶν καὶ Ἐπιτάφια*, Epigrammata Veterum Poëtarum atque Epitaphia, cum epigrammatis Joachimi Camerarii & Jacobi Micylli, Basileæ ex officina Hervagia-
na 1538. 8. In hoc libello Græce exhibentur imprimis *oracula* ex veterum scriptis collecta, cum nonnullis Sibyllinis p. 1-34. Deinde p. 35. seq. *griphi* sive *anigmata*. Hinc *epigrammata* omnis generis *ἐγκαμιαστικά καὶ σκωπτικά, παροιμιακά τε καὶ γνωμικά καὶ ὅσα παρηνιώδη ἢ τοις πτότεσσι* p. 38. Porro *ἀναθηματικά καὶ εἰς εἰκόνας*, p. 63. *Ἐπιτάφια* p. 79. Non ex anthologia epigrammatum Planudea sed ex aliis veterum scriptis hanc collectionem à Camerario adornatam facile apparet, cui deinde subjunxit epigrammata quædam Græca recentium *Politiani* p. 97. *Jacobi Micylli* Argentoratensis p. 100. & quæ ipse non infelici vena composuit Camerarius p. 103--141. in quibus & griphi quidam p. 117. & hymni sacri p. 122. seq. & onirocritica adjuncta, onirocriticis *Ἀστράμψυχι* (*) sine nomine auctoris præmissis p. 138. Claudunt volumen nonnulla ex oraculis & epigrammatibus prisca à Camerario Latine versa p. 143--159.

4. Disputatio de piis & catholicis atque orthodoxis precibus & invocatione Numinis Divini: & expositæ formulæ harum, tam de sacris Scripturis quam aliorum usurpatione descriptæ Græce & Latine. accefferunt definitiones præcipuarum rerum quarum mentio in hac disputatione fit. Argentorat. 1560. 8.

In hoc libro post piam & eruditam Camerarii de precibus & adoratione ad solum DEUM, non ad imagines nec ad Mariam aut Sanctos referenda disertationem p. 1-70. sequuntur Preces SS. *Chrysoſtomi, Basilii*

(*) De his dictum lib. IV. hujus Bibl. c. 13. §. 11. Hadrianus Junius lib. I. animadverſor. c. 18. versus LXXV. onirocriticos edidit & versione etiam donavit. In hac Camerarii editione autem sunt versus LXXXIV.

Basilii, Gregorii Nazianzeni, Jo. Damasceni, & aliorum Græce descriptæ ex libello precationum quo Græcæ Ecclesiæ utuntur, & Camerarius appellat Μηνάριον p. 71-92.

Preces Græce excerptæ ex sacris litteris: *Oratio Dominica*, p. 99. *Oratio JE- SU* ex Johannis XVII. p. 100. cum Græca elegiaca Camerarii metaphrasi p. 103. *Oratio Jacobi* Genes. XXXII. & *Mosis* Deut. IX. p. 108. & Exod. XXXII. XXXIII. p. 141. seq. *Josaphati* 2. Paralipom. VIII. ex Heroica metaphrasi Græca p. 109. & Latina elegiaca p. 231. *Precatio Hükia* Regis 4. Reg. XIX. p. 111. *Manassa* Regis p. 112. *Jona* Prophetæ ex Jon. II. & *Jeremia* p. 114. cum Latina Heroica metaphrasi p. 232. *Precatio Danielis*, Dan. IX. p. 116. *Eidra*, Esdr. IV. & Neem. IX. p. 118. 121. *Juditha*, Judith. IX. & VI. p. 126. 128. *Tobia*, Tob. III. ibid. *Baruchi* p. 129. *Mardochai & Esther* ex Esther. XIII. & XIV. p. 130. 131. *Precatio Salomonis* nomine ex libro Sapientiæ c. IX. p. 133. quem librum Camerarius ait existimari compositum à Philone καὶ προσωποποιῖαν. *Salomonis* ex 3. Reg. VIII. p. 135. Ex Proverbior. XXX. p. 140. *Neemia* 2. Maccab. I. *Psalms* LI. p. 142.

Formulæ precationum piarum recentes, à Camerario Græce compositz p. 144. seq. elegia Eucharistica ad Christum p. 157.

Formulæ benedictionum & laudes atque gratias DEO agendi, ex sacris litteris, Melchisedechi, Genes. XIV. p. 160. Isaaci Genes. XXVIII. Jacobi Genes. XLVIII. Benedictio sacerdotalis Num. VI. Salomonis 3. Reg. VIII. p. 161. Esdræ, Esdr. VII. p. 162. Trium puerorum (*) p. 163. Zachariæ ex Luc. I. p. 167. cum Latina metaphrasi Heroica p. 234. Elisabethæ ex Luc. I. Esaiæ XII. ex Metaphrasi Græca Camerarii Heroica. p. 168. Tobiz XIII. p. 169. Mosis (**) Exod. XV. p. 172. Annæ & Elcanæ (***) 1. Samuel. II. p. 174. Davidis

(*) Ad calcem hujus hymni sive δοξολογίας, ex libris ecclesiasticis Græcorum hæc adduntur, p. 167. εὐλογεῖτε Ἀπόστολοι, πρεσβύτεροι καὶ Μάρτυρες Κυρίου τὸν Κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψεῖτε αὐτὸν εἰς τὰς αἰῶνας. Εὐλογεῖτε Πατέρα, καὶ Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα. Τὸν Κύριον ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψεῖτε εἰς πάντας τὰς αἰῶνας. Ἀινεῖτε, εὐλογεῖτε, πρεσβεύετε τὸν Κύριον, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψεῖτε αὐτὸν εἰς τὰς αἰῶνας.

(**) ἄρδην βυθίσας Φαραῶν, Μωσῆς λέγει.

(***) Θεὸν γεραίρει χήρα πικρὰ ξένος.

Davidis 2. Reg. XXII. p. 176. Hiskia Regis, Esai. XXXVIII. p. 180. Judithæ, Judith. XVI. p. 181. Jesu Sirachidæ p. 182. Mariæ Virginis ex Luc. I. p. 185, cum metaphrasi Latina Heroica Camerarii. p. 236. hymnus ἐξιτηριος sive valedictorius Simeonis, ex Græca ejusdem Camerarii metaphrasi p. 186.

Doxologia Ecclesiastica p. 186. Precatio Clementis Alex. p. 222. Hymnus in Salvatorem p. 223. Hymnus quotidianus. p. 224.

Hymni recens Græco carmine à Camerario compositi, in SS. Trinitatem p. 187. in Christi genethlia sive Nativitatem. p. 188. 191. 192. 212. 218. in Spiritum S. p. 195, in passionem & resurrectionem Christi. p. 208. ὡδή εὐλογηπικη. p. 225.

Formulæ gratiarum actionum recentes Græcæ. p. 227.

Preces pro Catechumenis in terra prostratis, incipiente Diacono, lege Ecclesiæ, ex his quæ sunt apud S. Chrysostomum in primum secundæ ad Corinthios, Latine versæ à Camerario. p. 230.

Formulæ precum Latinæ. p. 237. Psalmi XLVI. meditatio, DEUS noster refugium & virtus. p. 250.

Definitiones rerum sacrarum, Græcè compositæ à Camerario. p. 255–261.

Responsio versibus Græcis jambicis ad triplex dubium, quomodo precibus precumque formulis sit opus, cum DEO jam notâ sint omnia, nec curet ille verborum cultum aut blanditias, & ipse immotus atque immutabilis sit in suis consiliis. p. 262. 263. Sed tertium dubium ejusque solutionem non injucundum fuerit hoc loco ipsius verbis cognoscere:

Ἀλλ' ὅτιν ὁ Θεὸς οἷον αἰὲν ὁ αὐτὸς ὢν,
καὶ ἀμετέλητος ἐν οἷς πρέθετο πανταχῶ,
πῶς ἂν ἀκέσας τῶν ἐμῶν πρᾶξευμάτων
μετατρέφοιτο πρᾶξεων πάθεσιν ἐμοῖς;
καὶ γὰρ μετάνοι καὶνῶν ὡσπερ τις ἐροῦτος.

Λ Γ Σ Ι Σ.

Ὡς τὸτο γίνεθ' ὅσα γ' αἰτησώμεθ' ἂν
τῇ πίστει ἀναβολῆντες, ὅτι κεκλεύσμεθα
καὶ τῆς ἐπαγγελίας πάρεσι πύσφαλεις.
ὄντων γὰρ ἀτρέπτει Θεὸς καὶ δίδει,
ἐκ ἐοθ' ὁμῶς εἶδ' ἀνελεήμων τέρροτος.

R r r

αλλ'

ἀλλ' αὖτε ὑπαυλαγχον τρόπον ἔχει χρηστὸς ἄν.
 ἔ γάρ β' ἐπ' αὖτε δυναμίδος ἀνδραπίνης
 Φυσεως, λεγομένων ῥήμασιν θείων Θεῶ,
 ταῖς αἰδανίαις τῶν βροτῶν ὁ Κύριος
 συμπεριφέρει διελκυσθεὶς σωτηρίας,
 αἷτι οἶδ' ἐπεσφῶν, ἀπὸ πρὸς ἄπ' ὀπποτέρων.
 βέλη δ' ἐπ' αὖτε κατεκλίναι σαφῶς ἴσθης;
 πίστευε, τῇ πίστει γὰρ ἡ γνώσις ἐπεται.
 πίστις δ' ἐπ' ἱεράς γραφαῖς τέλει γὰρ ἔχει
 ὅτι τ' Θεοῦ πεινωμένη λόγῳ,
 ἡκιστα γνῶσιν ἀληθείας σωτήριον.

5. *Ἀριθμολογία ἠθικὴ*, in quo libello continentur Græcè numeris (*) definitæ indicationes variæ, de quibus animus instrui potest multiplici cognitione, inprimis prudentiæ & honestatis præceptis, v. g. *tria non indigent multis laudibus, sed præstantiam ipsa suam satis produnt per se*: α, καλὸς οἶνος πινομενος, β' λόγος σοφὸς περφερόμενος, γ' ἀνὴρ αγαθὸς ἐν τοῖς δεινοῖς. 1. *bonum vinum quando bibitur*. 2. *sermo sapienter prolatus*. 3. *vir magnus in rebus adversis*. Ad quatuor res properare solidum est, α' ὅτι μάχην καὶ πόλεμον, β' ὅτι τ' μεθύσκεσθαι καὶ τὴν κυβειαν. γ' πρὸς δάπνον ἂν ἢς ἀκλήτος, δ' πρὸς τ' λαλεῖν ὄντ' ἀνόητον. 1. *ad rixam & bellum*. 2. *ad ebrietatem & aleam*. 3. *ad canam si non sis vocatus*, & 4. *ad loquendum si non sapias* &c. Huic arithmologiæ Ethicæ subijciuntur Græcè, fabulæ sex: Etho-

(*) Qualia Græce hoc libello dedid Camerarius, & Philo offert libello de numero septenario talia multa notarunt libris Latine editis Petrus Bungus in opere de mysteriis numerorum Bergoni 1585. & Paris. 1612. 4. Petrus Lindenbergius de præcipuorum tam in sacris quam Ethnicis scriptis numerorum nobilitate, mysterio & eminentia, cum auctario Henr. Ranzovii, Rostoch. 1591. 8. & cum novo auctario ad calcem Christiani Woldenbergii de numeris utriusque juris, Francof. 1670. 4. Athanasius Kircherus in arithmologia de abditis numerorum mysteriis, Rom. 1665. 4. Joannes Rhodius sive Rosenbergius in trinis Theologicis, Philosophicis & Jocosis, Chiliade 1. & 2. A. 1584. & 1585. 8. Jo. Paulus Wurf bainius de numero septenario, Jo. Bona de Divina Psalmodia p. 413. 443. 451. Opp. & Auctor libri Germanice editi das ein mal einß cum notis variorum, Dreßden 1703. 8. Jo. Fridericus Riedererus in der Geheimniß reichen Zahl Drey, Norimb. 1712. 8. Carolus Bisani in dem Schlüssel zum Geheimniß der Weisen und Klugen Welt. 1708. 8. atq; idem Riedererus in Untersuchung der Zahl Sieben. Francof. 1719. 8. &c.

Ethopœia Hesiodi adversus Lucianum (*) se defendentis, ὅσα ἔπει
 ἂν εὐλογῶς ὁ Ἡσίοδος ἀποκρινάμεντος πρὸς τὴν Λακκιανὴν ἀντιλο-
 γικὴν περὶ Σαλαμῖν. Exempla narrationis, apophthegmatum & pa-
 rabolarum. Ænigmata XXI. sive griphi Græcis versibus hexame-
 tris. εἴχοι ὕφαντι sive versus per verba singula invicem sibi re-
 spondentes, quales sunt hi duo:

ἄρτος, χιτῶν, πατήρ π καὶ λιμὴν γίνε
 πινῶσι, γυμνοῖς, ὀφθαλοῖς, τοῖς ἐν ζάλῃ.

& retrogradiendo:

αἰδῶς, πόνοι, φρόνησις, ἡσυχία πρέπει
 γέρουσιν, ἀνδράσιν, νέοις, παιδίοις.

Problemata arithmetica IV. & Geometrica IV. quorum primum pe-
 titum ex Plutarchi convivio VII. sapientum. Dialogi III. more So-
 cratico instituti. Confirmatio definitionis de pulchro. Expositio
 definitionis de ratiocinatione. Confutatio, quod Plato non in Æ-
 gypto res sacras Hebræorum didicerit. Chria de dicto Biantis quo
 malos poenam effugere negavit. Laus sententiæ Isocrateæ in Orat.
 de pace, quod nullum præsentius sit remedium adversus animorum
 ægritudines & cupiditates quam prudens & oportuna oratio. De-
 scriptio picturæ qua tempus noscendum innuitur. Rei admirandæ
 quæ domo de cælo tacta olim in qua Hunericus commoratus est,
 accidit, enarratio. Græce omnia, Basileæ apud Jo. Oporinum
 1551. 8.

Eadem collectio auctior vidit lucem addita etiam Latina versione Joachimi
 Camerarii filii, subjunctisque exemplis diversis exercitii Rhetorici,
 id est, oratione perspicua enunciandi cogitationes prudentiæ &
 doctrinæ. Lipsiæ ex officina Valentini Papæ, 1552. 8. & apud Voeg-
 elinum 1571. 8.

6. De invocatione sanctorum qui ex hac vita excefferunt. Lipsiæ 1584.
 8. In hoc libello post præfationem Latinam ad Petrum Medmanum
 de miseria eorum qui veritati improbe resistunt, exhibentur Græ-
 ce (1) Camerarii (**) Epistola ad Bartholomæum Latomum, qui
 R r r 2 fan-

(*) Luciani ἀλέγεις πρὸς Ἡσίοδον legitur T. 2. edit. Amst. p. 486.

(**) Inscribitur Epistola: ὁ Ταμίας τῷ Λατῶνι χαίρειν. Denotat autem vocabu-
 lum

sanctorum invocationem tuendam in se suscepit. (2) Epistola Camerarii ad Matthiam Irenæum Francum de statu illorum temporum, & de Lutheri ac Melanchthonis meritis in Ecclesiam remediisque Ecclesiæ emendandæ. (3) Epistola *Antonii Eparchi* ad Philippum Melanchthonem, quam dignam lectu infra subjiciam, fateor enim & mihi contigisse, quod legentem eandem sensisse se testatur Camerarius, ἣν ἀναγνὼς ἤσθην πὲρ τῆς λέξεως εὐαρμοσία καὶ γνώμης εὐστοχία, καὶ ἐδόκην ἐν ἐκείνῃ εὐαργῇ πρὸς εἰκόνα τῆς πάλαι ἑλληνικῆς σοφίας καθορᾶν, ἐχάρην δὲ καὶ ὑπὸ τοιούτου ἀνδρὸς ἀξίως ἐπαινέμενον ἰδὼν τὸν φίλιππον. (4) Camerarii Epistola ad Zoëbium ex amico adversarium. (5) De futura rerum mutatione præsignificatio, adjuncto loco ex Plutarchi Sylla. Hæc scripta Græce vulgata à Camerario, Latine vertit & post anni spatium in Academia Regii montis edidit M. Melchior Isanderus, adjuncto scripto Melanchthonis de aperiendo ludo liberalium artium litterario, quod idem Isanderus ex Germanico Latine est interpretatus. Sed ecce jam tibi promissam Antonii Eparchi ad Melanchthonem Epistolam.

ΦΙΛΙΠΠΩ ΜΕΛΑΓΧΘΟΝΙ,

Ἀντώνιῳ ὁ ἐπάρχων, εὖ πράττειν.

Τὸ σεμνόν σε τῶν τρεῶν, ἔτι τὴν λοιπὴν ὑπείκειαν οἶδα, ὥστε πολλῶν ἀκέσας μελάγχθον αἰδέσιμε. ἔγνων ἐπὶ δὲ καὶ τὴν παιδείαν, καὶ τὸ φιλόσοφον ἦσθ σε, καὶ τὴν, περὶ οὗ λόγος δεινότης, ἐντυχὼν τοῖς λογισμοῖς ὑπομνήμασί σε. ἐπυθόμην δὲ αὐτίς καὶ τὸ ἀξίωμα ὃ φέρεις ὥστε πᾶσι τοῖς ἐν τέλει χριστιανοῖς, ὅτι τέστις ἔστιν ἐκείνησαι παρρησίαν πρὸς οὐελβεῖας πὲρ καὶ Γερμανὲς, καὶ οὗ λεγομένης φράγκας, παρ' ἐκ εἰλίγας

lum *Camarii* Camerarium sive Quæstorem (*Rammermeister*) quod nomen officii majoribus ejus præ avito Liebhardi placuit, ex qua familia patritia Norimbergensi natus est Joannes, Senator Pabebergensis sive Bambergensis Joachimi nostri Camerarii Pater. Confer Jo. Theodori Leubcheri *μακαρίτης ἀποσπασματὰ* litteraria c. 2. Nova litteraria Germaniæ A. 1705. p. 10. Pauli Freheri theatrum virorum doctorum pag. 1468. & Historiam Bibl. D. Joannis Fabricii Theologi Helmst. parte IV. p. 35.

ὀλίγων ἔμαθον. πάντα μέγιστα ἔνθα σοι, ἥτις ὡρᾷ Θεῷ, ἥτις ὡρᾷ τῆς
 φύσεως, ἥτις ὡρᾷ τῆς φιλοπονίας ενεργητήματα, ἐκκαλυπτικά γίνεται
 σημεῖα, ὧς μέγα ἡ δυναστεία κατορθῇ ἐν τῷ βίῳ. ὅθεν πολλάκις πρὸς
 ἑμαυτὸν σκεψάμεν τὴν εὐμοιρίαν ταύτην τῶν προσόντων σοι πλεονεκτιμέ-
 των, ἐν μέρει δὲ καὶ τοῦ παρόντος καιρὸς λογισάμεν, ὡρμήθην καὶ
 μήπω πρῶτον ἢ γράμμασι πεπιτυχήκαμεν ἀλλήλοις, ἢ ἄλλως συνελ-
 λύθαμεν, ἐν τῷ παρόντι γε ὅπως εἶλαι σοι. ἅμα μὲν φιλίας ἀρραβῶνα κατὰ
 βαλλόμεν πρὸς σέ, ἅμα δὲ, καὶ συμβαλεῦσαι τὰ δοκῶντα πρὸς τὸν παρόν-
 τα θόρυβον ἐνθυμέμεν. ὁρῶν γὰρ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ἐν Χριστῷ πολιτείας
 κάμνυσαν ἤδη τὰ λοιπὰ, καὶ τὸν ὑπὲρ ψυχῆς ἀγωνιζομένην ἀγῶνα, μηδέ-
 να δὲ τῶν δυναστεύοντων ἢ ὀπικερῆσαι πρῶταίμεν, ἢ ἔλως αἰδοῦνόμενον
 τῷ κακῷ, ἀχθομαι καὶ πεπαισθῆς γίνομαι, κινδυνεύω καὶ ταύτης τῆς
 κοινῆς πάντων πολιτείας δοπορεθῆναι, ὥστερ' ἤδη ἐκ τῆς ἰδίας. ἀσ-
 παζόμεν γὰρ τὴν ἐλευθερίαν, ἢ τὸ τῆς δευτείας ἐπ' αὐτῶν αἶμα. ἀσ-
 ποφύγων, ἐν ἀλλοδαπῇ νυκτὶ διατρίβω, ὅθεν ἐξ' ἐξ' ἀπόπης μοι γίνε-
 ται θεάσασθαι τὸ πατρῶον ἔδαφον ἀδακρυπὶ, Ἑλλάδι τὴν ποτὶ κληρὸν,
 ζυγὸν δευτείας ἀκλεῶς ὑποφέρουσιν. συμφέρομαι δ' ὅπως δὴ ποτε ἴδῃς
 παρῶν, ἀρκέμεν τῇ κοινῇ ταύτῃ τῶν χριστιανῶν εὐδαιμονία, ἣς ἀρχὴν
 ἡγήμαι καὶ πηγὴν τὴν αἰοίδιμον ἐλευθερίαν. τὸ δὲ καὶ ταύτης εὐρηθῆναι
 κινδυνεύω χριστιανὸς, δεινὸν πάντως, καὶ ἐπὶ ἔραν ἔπ' ἡμῶν αἰπτόμενον φαί-
 νεται. ἀλλ' οἱ μὲν ἔφασι πάντα γενήσεσθαι ποτε. ἐγὼ δὲ τὸτο μόνον ὑπο-
 θίσκω τῆς ὀπισθοῦς ποιέμεν, ἢ σέ ποτε προσκαλέσομαι μάρτυρα, ἀν-
 μὴ πρὸς τὸ βέλιον μεταρροαθῇ τὰ χριστιανῶν. τί γὰρ, ἀδέσμιε φίλιππε,
 Σολιμάνης ὁ πάσης ἀρετῆς ἐχθρὸς, νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν πρᾶγματεῖται
 ἔδωκεν ἄλλο πάντως, ἢ τὸν ὧς ψευδοπροφήτην νόμον κύριον ἀνὰ πᾶσαν καταστῆ-
 σαι τὴν οἰκουμενὴν. μήτις γε χρημάτων ἀπλήτως ἔχει; μήτις γε προσόδων;
 ἥκιστα. καὶ χρημάτων γὰρ καὶ προσόδων ὅσας ἐσθλὰς ἔχει. μήτις
 γε πόλεων καὶ χώρας ὀπιθυμεῖ; καὶ μὴν ὡρᾷ πάντες πλείονα μόνος
 ἔχει. τί δὲ ἔστιν ὃ βέλεια; εὐτεβίς ἡ, καὶ τὰς χάριτας, καὶ θεῖον, ὡς ἐκ

οἷδ' ἔτις ἄλλῃ λογίζεται. ὥσπερ ἔπερ Ἱερακλῆς, ἐξελάσαι ἔ' κόσμῳ
 τὴν κακίαν προσήρῃαι, καὶ καταστῆσαι τὴν ἀρετὴν, μακαρίας τε ἡμᾶς ἀ-
 παξάπαντας ἀποδείξει. ἢ τὸτο λέγεις; παπαὶ τῆς ἐνεργείας. οἴ-
 μενῃ μὴδὲνα τῶν ἀνθρώπων εὐδαιμόνως οἶον τε βίην, . ἀν μὴ κατὰ τὴν
 Μωμοῦ πολιτείαν βιάη, ἐάλεται ὅν νόμιον αὐτῷ, ἀρχοντα πάντων ἀποφῆ-
 ναι. τὸτ' ἔς' ἐκείνο, Φίλιππε, τὸτ' ἔστι ἔ' σπαραζόμενον αὐτῷ. καὶ δαί-
 μοι ἱνι ποτηρῷ τὴν οἰκονομίαν ἀπασαν ὑπὸ χεῖράς οἱ ξυμβαίη γενέσθαι,
 τάτ' δὲ μόνον μὴ τύχοι, ἔ' παύσαιτ' ἀν αὐτοῖς πολεμῶν ἡμῖν, ἔς' ἀν ὕδωρ
 τε νάη ἔ' δένδρεα μακρὰ πθῇλη. οἱ δὲ ἔ' χριστιανῶν διοικῆντες, τίπων
 ἔχονται πρὸς Θεῷ; ἢ τί πρὸς ἐπ' ἀνέρωσιν καταρτῶσι τῷ βίῃ; ἐν πῆτα
 σισύραισιν ἐγκεκορδυλημένοι καὶ ῥέγοντες, φησὶν ὁ κωμικός, ἔδ' ὄναρ λο-
 γίζονται τῶν σφίσι προσηκόντων. ἔτε γὰρ τῶν παρόντων ὀπμιελῆνται, ἔ-
 τε τῷ μέλλοντι πρόνοιαν τίθενται, ἀλλ' ἔργον κηφίων ἐργαζόμενοι, μά-
 την αἰετρίβουσι ὅν χρόνον. καὶ δέποτ' ἐνθυμηθῶσι τι τῶν δέοντων ποι-
 εῖν, αὐτοῖς ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἀναβαλλόμενοι, ἀτῆσι παλαίεσι πατὴρ τὸ
 Ἀσκραῖον Ἡσιόδου. ἢ γὰρ τῶν καιρῶν ὑπερῆγες, ἔδ' ἐκ συμπεραίνουσιν, ἢ δι-
 σάμενοι πρὸς ἀλλήλους ἐπ' οἴκῃ πάλιν ἀπράκτοι γίνονται. διὸ συμβαίνει
 ἔ' τύραννον, ἔ' μόνον ἀνεπιλήπῃως ἀρχεῖν φαίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ πάνυ ἐπαι-
 νεῶς. ἡμᾶς δὲ ἀτημελήτως, καὶ εἰ μὴ προπέτες εἰπεῖν, πάνυ ψυχρῶς.
 ἐνθεν δὴ ἔ' μὴ ἡμέτερα, σάλω πολλῷ καὶ κλύδωνι καθ' ἐκάστην κατὰ
 κρημνὺ φέρεσθαι συμβαίνει. ἔ' δὲ τῶν πολεμίων, ἀλληλεχρίας ἀρήτω τι-
 νὶ ἔ'ξει, ὀρθόμενα καὶ κατευοδόμενα δείκνυσθαι. εἴθ' ἡμᾶς ποτνιόμεθα
 καὶ παῖς χεῖρας αἵρομεν, καὶ ἔ' θεῖον ὀπιβοώμεθα. οἱ δὲ καὶ καταγελω-
 σιν ἡμῶν. ἀλλ' εἰ μὴ ἢ κάκωσις αὕτη θεοθεν ἐφέρετο τοῖς πράγμασι,
 ἢ ἀν πάντῃς νῦν ἔχοντ' τὴν θεσμητίαν γενναίως ἐνεγκεῖν. ὅταν γάρ
 τις θεῶν βλάβῃ, δύναται ἀν ἔδ' ἀν ἰσχύων φυγεῖν, λέγει Σοφοκλῆς. ἐπὶ
 δὴ δὲ, ἔδ' ἐν ἄλλο τῷ σφάλλεσθαι καὶ κακῶς διαπίθεσθαι ἔ' ἡμέτερα αὐ-
 τιον εἶναι φαίνεται, ὅ τι μὴ μόνον τὸ ῥαθυμεῖν ἔ' ἔ' πρὸς ἀλλήλους δῖσα-
 σθαι, ἢ δὲ Θεῷ προσάπην τὰ ἡμῖν ἀμαρτανόμενα; ἢ τύχῃ μέμψεσθαι
 ὅταν

ὅταν ἡμεῖς ἀμελῶμεν, καὶ μὴδὲ τὴν χεῖρα τοῖς πρᾶγμασιν ἐπιβάλλω-
 μεν; δεῖ γὰρ κατὰ τὴν παροιμίαν, τὴν χεῖρα ποτιφέρειν, καὶ τὴν τύ-
 χαν ἐπικαλεῖν. ἐπειδὴ τοῖς βαθυμυσοῦσι καὶ ἀμελῶς ἔχασιν, καὶ τὸ δαιμό-
 νιον ὀργίζεσθαι πέφυκεν. ὅπερ γὰρ οἰκίας δεσπότης, καὶ στρατιᾶς στρατη-
 γός, καὶ νοσούντων ἰατρός, τὴν καὶ βασιλεὺς πόλεων ἐστὶ καὶ δήμων.
 ὥστε δὲ, ἂν μὴ καλῶς ἐκείνῳ τῇ τῆς οἰκίας οἰκονομήσῃ, μήθ' ὁ στρατη-
 γός τῃ τῆς στρατιᾶς, καὶ τῇ παρ' αὐτῶν νοσούντας ὁ ἰατρός, συμβαίνει κα-
 κῶς ἀπολλύεσθαι πάντα, ἕτω καὶ βασιλεὺς δήμων καὶ πόλεων, ἢ δὲ ἄγνοιαν
 ἢ ἀθεοκακίαν ὀλγωρήσας, ἀνάγκη καὶ κείνον εἰς ταύτας κατασπέρψαι κα-
 κῶς. ὥς τε καὶ ἀπὸ τῆς δέοντος λέγοιτο, ὅτε τὰς πόλεις ἐπὶ τὸ βέλτι-
 ον ἐπιδιδόναι, ὅταν οἱ βασιλεῖς φιλοσοφήσωσιν ἢ βασιλεύσωσιν οἱ φιλό-
 σοφοι. καλῶς ἔχει ταῦτα, ἔπειτα τις, ἂν μὴ φρενῶν ἀμοιβῶν, ἀλλὰ δεῖ καὶ
 τὰς πόλεις καὶ τὸν δήμον, πρὸς τὸ εἶ βασιλείας ἀρμυζέσθαι βέλημα, ὅπερ
 ὀλοχερῶς μέλλοι καλῶς ἔχειν τὰ πρᾶγματ' αὐτά. ὥστε γὰρ ἕτερος ἄνευ χει-
 ρῶν ἰσχυρός, ἕτερος ἕτερος ἰσχύσιν ὑπὸ νοῦς μὴ ὑπηρετῆμεναι. ἰσχύς ἐν
 εἰ σοφία συνδυασθεῖσαι, ἀμαχία τι εἰς δυσχερέωτον γίνεται. ὁ γὰρ νῦν ἐν
 ἀνθρώπῳ, τὴν βασιλεὺς ἐν πόλει. ὁ δὲ χεῖρες, τὴν τῇ παλῇ. ἀρ-
 χότερα μὲν ἐν συγγενόμενα, δυσπολέμητα γίνεται. θάτερον δὲ, ἀλυσίτε-
 λές ὡς θάτερον φαίνεται. ὁρθῶς ἐν εἰς ὁ καὶ κρῖνων ἱπποκράτης, δεῖ
 φησὶν ἢ μόνον τὸν ἰατρὸν ἐωυτὸν παρέχειν τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθέλοντα, ἀλλὰ εἰ
 τὸν νοσέοντα, καὶ τὰς παρῆκτας, καὶ τὰ ἐκτός, ὥς τε δοκεῖ καὶ τὸν οἶκον καλῶς
 διακρίνειν, ἂν ἀρμοδίως ἔξῃ εἰς τὰ λοιπὰ πρὸς τὸν οἰκοδεσπότην, εἰ τὸν ἰα-
 τρὸν εὐδοκίμειν, αὐτὸς εὐπειθής ὁ νοσῶν ἢ. ἐκοῦν εἰς τὸν βασιλεῖα ὡσαύτως, ἂν
 αἱ δήμοι τὰ δέοντα ποιῶντι. ἀλλ' εἰκοι καὶ κατὰ τὴν δυσμενείαν τινὲς τύχης,
 ἐλαττέοντα καὶ κατὰ ἡμᾶς. τὰς γὰρ ὑπὸ τὴν τύραννον δήμες, συμφρο-
 νήντας ἅπαντας πρὸς ἀλλήλους, εἰ τὸν νῦν αὐτῷ μόνῳ προσέχοντας ἴδοι τις
 ἂν, οἴκοι τι μόνοντας καὶ ταῖς πολεμικαῖς περὶ αὐτοὺς γενομένης. ὅθεν συμ-
 βαίνει τὸ δέον αἰετὰ διαφερόντως ἐξ αὐτῶν γίνεσθαι. χριστιανὸς δὲ, ὡς ἀπὸ τῆς
 σὺ πάρεχεν συμβαίνει τοῖς ἀδελφοῖς σκάφειν. ὅταν γὰρ καταφρονῶσι τὸ

πρὸς

προεσώτων, καὶ πρὸς ἀλλήλους τασιάζωσιν οἱ παλιῶτες, ἀλλ' ὅ μὴ δοκῇ
 πᾶσι τὰ αὐτὰ, τῶν μὲν προτενόντων τὰς κάλως καὶ πλεῖν προαιρημένων,
 τῶν δὲ ἐκσπένοντων ἑ προσορμίζειν ἀναγκαζόντων, ὁ πλεῖς Ὀπισθαλῆς τότε
 γίνεται, καὶ ὅ σκάφῃ ὑπὸ μικρῷ πᾶν χειμῶν περιτρέπεται. καὶ μέ-
 νον δ' ἔξω γινόμενοι χριστιανοὶ ταῦτα πάσχουσιν, ἀλλ' ἔτι ἑ οἱκοι μένοντας
 θεάσασθαι ἐκ εὐαρμοσύως ἔχοντας. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῶν ἀνθρώπων γλῆν
 κατὰ τοῦ κειμένους νόμους, τὰ μὲν αἰρέμενοι, τὰ δὲ φευγονταί, κατ' ἰδίαν
 τὰς βίβας ἔχουσι σόφρονας καὶ ὁσίους. ἡμεῖς δὲ, ἐθεσι καὶ διόξαις διαφύροις
 ἐπόμενοι κατ' ἐκάστην πρὸς ἀλλήλους μαχόμεθα, καὶ εἰς αἰῶνα γε μαχη-
 σόμεθα ἀν μὴ θεῖς εὐμαρσίῃ ὅ παύσῃ. καὶ λέγω δὲ ιδιώτας, ὧν οἱ μὲν
 εὐεξίαν σώματ' ἀγαθὸν εἶναι νομίζουσιν, οἱ δὲ οἶνοφλυγίαν, οἱ δὲ καὶ
 χεῖρονα τινὰ τέτων, ἀλλὰ καὶ τῶν δοκόντων παιδείας μεταλαχῇν. οἱ
 μὲν γὰρ νῦν πλεῖστον διαβιάσωσιν ἡδόμενοι, τὸτο εὐδαμονίαν ἡγήνται ἢ
 ἀνωπύτω. οἱ δὲ, ἐν δρετῇ τὸ μακαριὸν τίθενται. καὶ οἱ μὲν λόγους καὶ
 μαθήματα πρὸς τὴν εὐδαμόνα συνελεῖν νομίζουσι βίον. οἱ δὲ φεύγουσι ταῦ-
 τα, ὑπὸ τινων κακοδαιμόνων γοήτων πρᾶσσωθέντες. ἑ οἱ μὲν γάμους,
 οἱ δὲ τὴν μοναυλίαν ἐπαινεῖσιν, οἱ δὲ περὶ τὰ χρήματα ἐπλήνται. οἱ δὲ, ἄλ-
 λο νομίζουσι τὰγαθόν. ἑ αὐτοὶ ἄλλο ἄλλοι. ἑ κασοὶ δὲ τῶν ταῖς ἰδίαις
 ἐπόμενοι δόξαις, ἐν ἀκήρυκτον ἄγουσι πόλεμον πρὸς τὰς λοιπὰς. συμβαί-
 νει γὰρ τῶν ὄχλων, τὰς μὲν, τῆς τῆς, τὰς δ' ἐκείνοις, τὰς δὲ τοῖς ἄλλοις
 προσδεμένους, διαφέρεσθαι πρὸς πάντας ἐν βίον. τὰς μὲν ἐν ἀληθείας-
 τας αἰτίας τῶ νοσεῖν καὶ κακῶς ἔχειν τὰ χριστιανῶν, θεὸν ἀνάγκη μόνον εἰ-
 δέναι. τὰς δὲ πιθανὰς καὶ εὐλόγους εἶναι δοκῶσας, τὰύτας ἡγῆμαι μείνας,
 ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ σοχαζόμεναι. ἀλλὰ τί ταῦτα πρὸς τὰ παρόντα;
 ἐν ἄλλῳ χρόνῳ πολυπραγμονεῖν ἔσται περὶ τῶν. ὁ γὰρ παρὼν καιρὸς,
 ὃ συνέβητε φίλιππε, κατὰ Δημοσθένην εἰπεῖν, μονογενὴς λέγει Φωνὴν ἀ-
 Φιεῖς, ὅτι τῶν πραγμάτων ὑμῶν ἐκείνων αὐτοῖς ἀντιληπτοῖς ἔστιν, ὥστε ὑπερ
 σωτηρίας αὐτῶν φροντίσει. ἡμεῖς δ' ἐκ οὗδ' ὅτι τινὰ μοι δοκῶμεν ἔχειν βό-
 πων πρὸς αὐτὰ. οὗ δὲ τὰ ἐμοὶ δοκῶντα ἔρωτι κατεχομένῳ τῆς εὐσεβείας
 πολυ-

πώρων

παύρων φιλονεικεῖν ἐν τῷ παρόντι. ῥηγορεῖν ἀκριβῶς ἰφάλομιν ἀν μὴ
 μαινόμεθα, καὶ πρὸς μόνον ἀπνίξεν ὅν κίνδυνον, ἵνα μὴ ὅν υἱανὸν ζη-
 τῶντες, τὴν γῆν ἀπολέσωμεν. καὶ γὰρ οἱ νῦν ἔχοντες, τὴν αὐτὴν γνώμην ἔ-
 χουσι πρὸς τῶν πραγμάτων κινδυνεύοντες τε καὶ μὴ κινδυνεύοντες. ἀλλ'
 αἰεὶ πρὸς τὰ παρόντα βεβλυνόμεναι πᾶς πειρασέσιν ἐπακολουθεῖν. καὶ
 ἀκροβολουῖσι τὸ δίκαιον, οἱ ἐν δεινῷ γενόμενοι, ἀλλὰ ὅς συμφέρουσιν
 ἔχονται. πέπεισμαι δὲ καὶ ὅτι ἐποπτεύοντες πάντας, ἀν ἅπασι ὁμοιοῦντας ὁ
 πύραντος αἰσθῆται Γερμανὸς, καὶ γὰρ πῶς πειραζόμενος ἡγάμονι, καὶ ὁ
 πειθεῖται τῆς χάριτος αὐτῶν, ἀλλοιμονὸς καὶ ὁ λοιπὸς τὸ γῆρας ἡγάμονος
 καὶ πολεμικώπῃ. ἀλλ' ὅπως δύνανται, καὶ γυναῖκες ἀν αὐτῶν πειγέ-
 ρονται. ἐγὼ μὲν ἐν ἐλευθερίας ἐραστὴς ἀν Διόφυτος, ὅς εὐσεβὲς ἐπικα-
 πύει πρὸς σὲ διμετρήσας. σὺ δὲ, συνετώπῃ Φίλιππε, ἐς ἄκρον ἐλλλα-
 κῶς τῆς ἐλληνικῆς παιδείας, ἐκ ἀπορήσας ἀνδραγαθῶν ἐλληνικῶν, οἱ ὡς
 Γερμανὸς πείσας ἐλέσας τὸ κράτιστον, εἰ τυχόν τις οἰκοῖται καὶ πείθει.
 ἔρρωσο καὶ μὴ ἀπαξιώσης ἡμῶν ἀντιπείσαι ἢ ἐλλληνιστὶ ἢ ῥωμαϊστὶ. ἐλα-
 φηβολῶντος ζ' φθίνοντος. α φ μ γ'. ἐνέπῃσι.

Sed antequam alias aliorum collectiones referam; juvat clenchum ce-
 terorum scriptorum laudatissimi Camerarii subungere, pleniorē
 etiam & accuratiorē quam A. C. 1646. Gedani 8. singulari sche-
 dialfmate vulgavit Georgius Summerus.

Anno Christi M D XXIII.

Conversio in Latinum sermonem primæ Olynthiacæ Demosthenis. Ha-
 ganoæ in officina Seceriana in 8.

1525.

Conversio in Latinam linguam Luciani scripti contra indoctum, multa ta-
 men librorum supellectile tumentem. Witenbergæ in 8. 1525.

1528.

Primum editus libellus continens præcepta honestatis atque decori pue-
 rilis, qui auctior deinde A. 1544. prodiit. Scripsit enim in librum
 Camerarii de decoro Thomas Venatorius hendecasyllabos quos-
 dam an. 1527. Vide tertium libellum Epistolarum Eobani lit. N. 6.
 & præ-

& præfationem Camerarii ad Megalam in præcepta morum, de quibus infra ad an. 1544.

1530.

Theoderici Græca poemata cum præfatione Græca Joachimi Camerarii ad Georgium Heltum. Haganoæ apud Johannem Secerium in 8. De Græco-Latina editione cum Camerarii notis, infra ad A. 1553.

1531.

Illustrium ac Clarorum virorum memoria scripta epicedia per Helium Eobanum Hessum, item Epitaphia epigrammata composita à Joachimo Camerario. Norimbergæ apud Frig. Peypus in 8.

Διονύσιος σοφιστῆς ἐπὶ ἀπρίκτας. *Dionis* Prusaensis Sophistæ, de eo quod non temere credendum, Latine versum cum annotationibus. Apud Joh. Petreum Norimberge in 8. Exstat etiam una cum apophthegmatibus & dictis septem sapientum quæ Græce & Latine cum notis editis Leonhardus Lycius, Lipsiæ 1562. 8.

Fabii Quintiliani libri duo priores restituti, & annotationibus aucti. Haganoæ apud Secerium in 8. & Colonia apud Soterem. 1532. 8. cum Petri Mosellani, Protegensis, viri eruditissimi in Quintiliani Institutiones annotationibus. Deinde Quintiliani libri XII. editi ex recensione Camerarii, cum Sichardi & aliorum notis, Colonia ex officina Gymnici 1534. 8. & adjectis Guilelmi Philandri castigationibus. 1536. 8. Basl. 1548. 8. &c.

1532.

Astrologica ex Hephæstione, Vettio Valente & aliis Græce, cum nonnullo versione Latina, & Græca præfatione Camerarii. Norimbergæ apud J. Petreum 1532. 4. De his abunde dixi lib. 3. præsentis Bibl. c. 20. p. 505. sqq. Volumen parvum claudunt Medicationes accommodatæ ad Astrologicam rationem, sive *Hermetis* trismegisti iatromathematica Græce p. 37. Similem collectionem MS. ex Hephæstione Thebano, Juliano Laodicensi Hermete & aliis memorat Lambecius lib. 7. p. 255.

Norica sive de Ostentis libri duo, primum editi cum præfatione Philippi Melanchthonis. Wittebergæ apud Georgium Rhau in 8. Et Basileæ apud Oporinum A. 1552. 8. cum Julio Obsequente, per Conradum Lycostheneum suppleto, & Polydori Virgilii libris III. de prodigiis, nec non Lugduni apud Johann. Tornæsium Typographum Regium an. 1589; in 12.

Johannis Varenii Syntaxis Græcæ linguæ cum annotatiunculis Joachimi Camerarii: Coloniae 8. & Parisi. 1548. 8. atque etiam Coloniae 1576. 8.

1533.

De Theriacis & Mithridateis remediis Commentariolus, item ad Pamphylianum de Theriaca libellus *Galeni*. Item Galene antidota Andromachi. Theriaca Antiochi. Antidotus Philonis conversa in latinum, adjectis his & aliis quibusdam Græcis diligenter emendatis. Norinbergæ apud Joh. Petreum in 8.

Alberti Dureri, Clarissimi Pictoris & Geometræ de Symmetria partium in rectis formis humanorum corporum libri in latinum conversi. Norinbergæ in ædibus viduæ Durerianæ 1533. in fol. Ejusdem Dureri de varietate figurarum & flexuris partium ac gestibus imaginum libri duo. ibid. 1534. fol.

1534.

Tragediæ *Sophoclis*, Græcæ cum Camerarii notis in Oedipum Tyrannum Coloneum & Antigonem. In officina Seceriana Haganoæ. in 8. Notæ Camerarii in totum Sophoclem cum exemplo duplicis versionis profariæ, qua Latine reddidit Ajacem Iorarium & Electram. Basil. adpud Oporin. 1556. 8. & in editione Sophoclis quam cum Græcis scholiis H. Stephanus Gen. 1568. 4. & cum versione Viti Winsæmii & scholiis Græcis Paulus Stephanus dedit, Genev. 1603. 4.

1535.

Erratum sive *ὑπερ πλάσματος*, (*) in quo circiter quadraginta loca Auctorum cum veterum tum recentium notantur. *Æolia*, Carmen elegiacum de Eventis, ad Mauricium Huttenum: nomina locaque Ventorum Græca & Latina. *Phænomena*, quæ est siderum & stellarum historiola carmine elegiaco ad Daniele Stibarum. *Prognostica*, ad eundem elegia, qua supra trecenta & triginta indicia tempestatum memorantur. Norimb. apud Joh. Petreum in 8. His in meliore editione Basil. 1536. 8. apud Balthasarem Lasium & Thomam Platterum addidit Victus & cultus ratio, & quid fieri debeat per singulos menses. Nec non disticha, ex Græcis versa pleaque.

Κλαυδίου Πτολεμαίου Πελαγονίας περὶ ἀστρολογίας σύνταξις πρὸς Σύρον ἀδελφόν.

(*) Hoc Camerarii scriptum auper recusum est Halæ Sax. 1709. 8. in nova librorum variorum collectione, fasciculo k p. 89-125.

Φον. Ἐ αὐτὸ κατὰ πρὸς τὸν αὐτὸν Σύρον. 1. *Claudii Ptolemæi* Ptoluſienſis libri quatuor compoſiti Syro fratri. 2. Ejusdem fructus librorum ſuorum, ſive centum dicta ad eundem. 3. Traductio in linguam latinam librorum Ptolemæi duum priorum: & ex aliis præcipuorum aliquot locorum. 4. Converſio centum dictorum Ptolemæi in Lat. Joviani Pontani. 5. Annotatiunculæ ejusdem Joachimi ad libros priores duos judiciorum Ptolemæi. 6. Matthæi Gvarimberty Parmenſis opusculum de radiis & adſpectibus planetarum. 7. Aphoriſmi Astrologici Ludovici de Rigiis: ad Patriarcham Conſtantinopolitanum. Norimbergæ apud Jo. Petrejum. 4.

Macrobii opera omnia ſingulari diligentia ab eodem Camerario emendata. Baſilæ ex off. Joh. Hervagii in fol.

Προβουπκὸς Δις τὸν πρὸς Ἀχιλλεῖα, & Αντιρρηπκὸς Δις τὸν p. 34. Hoc eſt, quid dici amplius ab Ulyſſe legato ad Achilleum, & reſponderi ab hoc potuerit. Utraque oratio, *Ariſtidæ* & *Libanii* converſa in Latinum à Joach. Camerario. Ejusdem & Paraphraſis Græca Homericæ utriusque loci Iliad. i. addita eſt. p. 81. & 90. Haganoæ anno XXXV. 8vo.

1536.

Theodoriti Episcopi Cyrenſis rerum Eccleſiaſticarum libri quinque in Linguam Latinam converſi à Joach. Camerario. Acceſſit eodem Camerario autore Catalogus Imperatorum aliquot, ut & Episcoporum in præcipuis Eccleſiis, nec non hæreſeon & Catholicorum aliquot quorum in Theodoriti ſcripto mentio fit, index: interpretatio denique vocabulorum Græcæ *Effentia* & *Subſtantia*: & de diſcrimine inter iſta duo, Baſilii Magni Epistoſa. Baſilæ, apud Johannem Hervag. in fol. 1536. Et poſtea cum aliis ſcriptoribus Eccleſiaſticis apud Froben. 1544. Nec non apud Sebaſtian. Henric. Petri anno 1611. cum præfatione D. Joh. Jacobi Grynæi ad Nobil. D. Barthol. Schachmannum, gente Boruſſum anno 1587. ſcripta.

1537.

Narratio ſtragis Heidelbergenſis edita à diſjecta turri veteris arcis, in quam fulmen adaçtum fuiſſet, expoſita epistoſa Jacobi Micylli, præmiſſa epistoſa quadam Joachimi Camerarii, cui Micyllæa reſpondet. Tübingæ per Ulric. Morhardum, hoc anno ſeoriſim edita Conſer Micylli Sylvar. lib. 3. p. 216. 217. 228.

1538.

Æsopi Phrygis Fabularum celeberrimi Autoris vita. Fabellæ *Æsopicæ* plures quadringentis, quædam prius etiam, multæ nunc primum editæ, omnes autem orationis conveniente & æquabili veluti filo pertextæ à Joachimo Camerario Pabergensi. Fabulæ item *Livianæ* duæ: & *Gellianæ* aliquot, nec non *Politiani*, *Gerbellii*, *Erasmii* narrationes. His accesserunt explicatio nonnullorum & demonstratio Græcorum, de quibus Fabulæ aliquæ vel præcepta decerpta fuerunt: cum indice capitum & locorum quorundam doctrinæ & sententiarum, ad quæ narrationes referri possunt. *Tubingæ* ex officina *Ulrici Morhardi*: mense Septembri &c. in octav. Sæpius deinde hæ fabulæ ex collectione & interpretatione *Camariana* reculæ sunt ut A. 1564. 8. & *Alberto Reineccio* curante *Lipsiæ* 1689. 8. adjectis phrasibus Latino Germanicis in tironum usum. Et eodem anno ibidem cum locis veterum apud quos fabulæ memorantur notatis à *Christiano Daumio*. In editione luculenta *Lipsiæ* apud *Voegelin*. A. 1570. 8. exstant fabulæ plures quingentis. Prodierunt etiam ex *Camerarii* recensione *Lipsiæ* 1547. 8. Fabellæ quædam notiores, partim exceptæ de priori editione, partim tunc primum compositæ. Et cum fabulis *Gabrielis Faëni*, curante *Gregorio Berfmanno Annæbergensi*, *Lipsiæ* apud heredes *Steinmanni* 1590. 8. &c.

ÆΣΙΚΟΝ ΒΑΡΙΝΟΤ ΒΑΒΩΡΙΝΟΤ τὸ μέγα καὶ πᾶν ἀφ' ἑλίου. Dictionarium *Varini Phavorini* (*) *Camertis* magnum & per utile, cum præfatione *Joachimi Camerarii*. *Basil.* apud *Robert. Winter* in fol. 1538.

1538.

Epigrammata veterum Poëtarum cum *Epitaphiis* &c. vide supra p. 495. *Basilæ* apud *Hervag.* 8.

Commentarius explicationis primi libri *Iliados*, & ejusdem conversio in Latinos versus, cum Græco textu: *Argentorat.* apud *Cratonem Myllium* in 4. Similis commentarius & *Metaphrasis* in librum *Iliadis* secundum prodiit ibid. 1540. 4. utraque recusa *Francof.* 1584. 8.

Galenii librorum Græcæ editionis pars quarta ab ipso emendata. *Basil.* In officina *Hervagiana* in fol.

Theoria

(*) Vide Volum. X. hujus Biblioth. p. 71.

Theonis Alexandrini in Cl. Ptolemæi magnam constructionem, commentationum libri XI. Græce ejus opera editi. Basil. apud Joh. Walderum in fol. ad calcem magnæ Syntaxeos Ptolemæi.

Oratio funebris dicta de *Eberhardo* primo duce Wirtenbergenſi, cum aliquot Epitaphiis in eundem. Tübingæ apud Morhardum. 4.

1540.

Delectæ quædam Græcæ Epistolæ, Tübingæ apud Ulricum Morhardum. in 8. De his supra p. 493.

Poëmata duo Bucolica Joachimi Camerarii Pabenp. *Dira* seu *lupus & querela* sive *Agelaus eis ποτηριον λείπτην*. 8. & deinde inter eclogas. an. 1568. 8.

Opera *M. T. Ciceronis* à Joach. Camerario diligenter castigata: additis Petri Victorii, & ipsius annotationibus, Basil. ex officina Hervagiana in fol. duobus Tomis distincta. Notæ Camerarii recusæ novissime in luculenta Ciceronis editione Verburgiana, Amst. 1724. fol. quart. & octav.

Cætera scriptis Ciceronis recensendis vel illustrandis opera à Camerario narrata, ut sub unum hoc loco conspectum ponatur, hæc est: Commentarii (*) in Orationem *pro Muræna*, Lipsiæ 1542. 8. apud Nic. Wollab. & inter diverſorum ad Ciceronis Orationes commentarios. Basileæ 1553. fol. apud Oporin. Vide sis etiam tomum quartum Orationum Ciceronis edit. Grævianæ. Commentarii in librum primum *Tusculanarum questionum*, ad Julium Pflugium, quibus inserta copiosa disputatio de imitatione, defensioneque utilitas & bonitas & ratio quædam ac quasi via demonstrata illius, una cum Epistola ad Oporinum, qua Apollonii Tyanei de imitatione quoque sententia declaratur. Basileæ apud Robertum Winter. 1538. 3. Commentarii in reliquos quatuor libros, ad Daniele Stibarum, Canonicum Wirtebergenſem, adjecto copioso indice: cum privilegio Cæsaris ad quinquennium. Basil. 1543. 4. mense Martio. Recusi in libros universos quinque commentarii, Basileæ 1548. 4. Adjuncti etiam sed non integri libris *Tusculanarum*, editis Parisi. 1549. 4. cum notis

(*) *Philippus Melanchthon* *Epist. ad Camerar. p. 419.* Cum his diebus interpretari Murænianam Orationem cepissem, tuasque enarrationes adjunxissem, legi dulcissimam conſolationem tuam de amicitia. In hac visus sum mihi videre imaginem animi tui, vera ratione cum cæteris virtutibus tum & amicitiam colentis, magnamque ex cogitatione tuæ virtutis & nostræ amicitie voluptatem cepi.

tis Georgii Vallæ, Philippi Beroaldi, Erasmi, Pagalini &c. Libellus *de partitione Oratoria*, totius artis capita complectens editus & alicubi explicatione auctus. Lipsiæ in officina Valentini Papæ 1544. 8. atque ibid. 1549. 8. *Epistola* quas vulgo appellarunt *familiares* cum præfatione & castigationibus. Lipsiæ ex officina Valent. Papæ 1544. 8. *De officiis libri III. De senectute, de amicitia, paradoxæ & somnium Scipionis* cum prolegomenis. Lipsiæ ex officina Valent. Papæ 1548. 8. & 1558. 8. ubi etiam notæ Erasmi, Melancthonis, Barthol. Latomi & Dionys. Lambini, nec non varietas lectionum ex antiquis libris. Commentarii in Orationem *pro E. Flacco*, ex Camerarii lectionibus collecti, editique inter variorum commentarios in Tullii Orationes, qui prodierunt Basileæ 1553. fol.

Θῶνος σοφιστῶ γυμνάσιον.

Theonis Sophistæ, primæ apud Rhetores exercitationes, innumeris quibus scatebant antea, mendis repurgatæ & in Latinum sermonem conversæ, versione ad calcem voluminis separatim subjuncta. Basil. sumtu & cura Joh. Oporini 1540. in 8.

Elementa Rhetoricæ sive capita exercitationum studii puerilis & styli, ad comparandam utriusque linguæ facultatem. 8. Eadem locis aliquot auctiora, Basileæ apud Oporin. 1545. 8. 1551. 8. Lipsiæ apud Voegelin. 1562. 1580. 8.

Elegiæ (*) ὁδοιπορικῆ v. & *Carmen ὁδοιπορικόν* Joh. Ludovici Brassicani. I. Metallaria. II. Dyringica & Encomium vitæ Rusticæ. III. Nemetum. IV. Saxonica. V. Plumbaria cum aliis quibusdam nunc primum editis, ut *Elegia Vangionica de morte Eobani Hessi*, & paraphrasi elegiaca loci: *Judæa & Jerusalem, nolite timere*. Argent. ex off. Cratonis Mylii in 8.

Herodoti libri novem quibus Musarum indita sunt nomina, Græcè. Ad hæc *Georgii Gemisti*, qui & *Pletho* dicitur, de his, quæ post pugnam ad Mantineam gesta sunt, libri II. una cum Joachimi Camerarii præfatione, annotationibus, Herodoti vita: deque figuris, & qua usus est, dialecto: omnia in studioforum utilitatem diligenter conscripta. Basileæ in officina Hervagiana in fol. anno 1540. per Jo. Hervagium & 1557. apud Bernardum Brand.

Thucy.

(*) Recusæ in Jani Grureri deliciis Poëtarum Germanorum Tom. 2. p. 17. 22. 24. 39. 46. Metallaria prodit etiam post Mich. Barthii Annabergam. Basil. 1557. 8. "

Thucydides cum scholiis antiquis Græce editus additis castigationibus & annotationibus Camerarii. Basil. apud Hervag. fol. 1540. & 1557.

1541.

Homeri Ilias & Odyssea cum scholiis Græcis, Porphyrii Homericarum questionum libro & opusculo de antro Nympharum, Græce ex recognitione Jacobi Micylli & Joach. Camerarii. Basil. in officina Hervag. 1541. 1551. parvo fol.

Θεοφράστου ἡ Πλάτωνος μὲν πρῶτον, ἔπειτα δὲ Διοσκρίδους, μαθητῶν καὶ διδασκάλων ἅ μέχρ' αὐτῶν σωζόμενα ἅπαντα. Theophrasti opera, quæ restant, partim hinc inde conquisita, atque in unum velati corpus redacta, partim à multis mendis, Doctorum virorum industria & meliorum exemplarium ope repurgata. Græce adjuncta *Prisciani Lydi* metaphrasi in Theophrastum de sensu & phantasia. Accessit Joach. Camerarii Præfatio, in qua de præstita in hisce omnibus opera, tum de Simonis Grynæi CL. viri obitu aliquid dicitur. Bas. apud Hervagium in fol. In quibusdam exemplis præmittitur præfatio Hieron. Gemusæi.

Præcepta morum ac vitæ, accommodata ætati puerili: prosa oratione & carmine Elegiaco. De Gymnasiis sive Exercitationibus & ludis puerorum, dialogus, Ludus septem sapientum: carmine latino jambico. Expositio versuum Solonis, Tyrtaei, Callinæ Latine. Bas. apud Rob. Winter in 8. atque iterum Lipsiæ apud Voegelin. 1544. 8. & apud hæredes Valent. Papæ, ibid. 1564. 8. 1576. & 1583. 8. & apud Jo. Steinmann. Lipsiæ 1588. 8. & novissime in tomo tertio methodorum de studiis instituendis, quas collegit & cum observationibus suis edidit Tho. Crenius. Rotterdam 1699. 4. Plurima idem præmisit in Camerarii laudem eruditissimorum virorum præclara testimonia.

Oratio de studio bonarum artium atque linguæ Græcæ atque Latinæ pronunciata ab ipso in Academia Lipsiensis. Lips. apud Valent. Pap. in 8.

1542.

Oratio senatoria de bello Turcico κατὰ προσωποποιίαν. Item Tyrtaei Carmina ὁδυσσεϊκά & alia nonnulla. Tubingæ apud Morhardum in 4to.

1543.

Synodica, id est, de Nicæna Synodo, Lipsiæ ex officina Jacobi Berwald. in 8. Vide infra ad A. 1561.

T t t

Doctrinæ

Doctrinæ de Religione controversæ inter sese opposita capita.

Versibus certis respondit Camerarius ad scurrilem criminationem de tribus Martinis: vide in Epist. Philippi ad Camer. Epistolam Crucigeri pagin. 432.

Xenophontis Atheniensis de Fortna Reipub. Lacedæmoniorum: ejusdem de Forma Reipub. Atheniensium: Ejusdem de præfectura & disciplina Equestri liber: omnia nunc primum in Latinum sermonem conversa à Joach. Camerario, adjunctis annotationibus quibusdam, præmissaque Xenophontis vita. Lipsiæ in officina recente Valent. Papæ. 8. Eosdem Xenophontis libellos deinde Camerarius vulgavit ex eadem officina, 1556. 8. cum hippocomico suo sive disputatione de curandis equis: & de nominibus equestribus Græcis & Latinis: & historia rei numariæ sive de nomismatis Græcis & Latinis. Hæc separatim prodierant Tubingæ 1539. 8. apud Ulrica Morhardum.

1544.

Elegiaco Carmine Græco expressit Camerarius Psalmum CXXXIII. de concordia: de quo Philippus in Epist. ad Camerar. pag. 419. *Tuum Psalmum de Concordia multis jam ipse mea manu descripsi: imo & versionem multis scripsi ad verbum, adeo quosque viderunt avidè expetierunt.* Vide libellum in quo exponuntur V. quæstiones quibus tota doctrina & universum negotium Evangelicum continetur. propositæ Lipsiæ futuris Doctoribus Theologiæ. Lipsiæ ex Officina recente Valent. Papæ in 8.

1545.

Libellus Græcæ Grammaticæ Philippi Melanchtonis. Vide infra ad An. 1549.

Oratio dicta de cultu Pietatis ac Virtutis & studiis bonarum artium, exordiis doctrinæ publicæ, semestri æstivo à Joach. Camerar. Pabergensi. Lipsiæ in officina Valentini Papæ in 8.

De invocatione Sactorum, vide supra p. 499. seq.

Capita pietatis & Religionis vide ad an. 1547.

1546.

Historia rerum gestarum in Græcia, succincta interpretatione librorum *Xenophontis* à Leonhardo Aretino exposita. Addita narratio est præcipuarum rerum temporis secuti prælium ad Mantineam usque ad Alexandrum Magnum. Lipsiæ apud Valent. Pap. in 8. Ab hoc Are-

Aretino Latine versus est etiam Procopius, non à Camerario, cui id præter rem tribuitur in Clarmundi vitis eruditorum T. 6. p. 52.

1546.

Bibliotheca Smalcaldica Anno MDXLVI. inter Carolum V. Cæs. & Protestantium Duces gesti origo, progressus & exitus. Commentarius Græco sermone eleganter scriptus à Joach. Camerario Papebergeni cum versione Latina & supplemento Simonis Stenii, Lomacensis, de prælio ad Muhlbergam, & captivitate Johannis Friderici, Electoris. Extat in Marquardi Freheri Rerum Germanicarum scriptorum Tomo tertio pag. 387. edit. novæ Clariss. Struvii p. 439-494.

1547.

Capita Pietatis & Religionis Christianæ, versibus Græcis comprehensa ad Institutionem puerilem, cum interpretatione Latina. Veri Episcopi sollicitudo & Presbyterorum cura indicata de Cap. XX. Act. Apostol. *ὡς ἡγεῖσθαι ὡς ὁ ἅγιος Παῦλος τοῖς Ἐφεσίοις ὑπομιμνήσκων τὴν ῥηθέντα πρὸς αὐτὰς ἐκκλησίαν εἰς τὴν Μίλητον. ὑποθήκει* Salomonis, ut vitentur consortia pravorum; de teutonicis versibus translata in Græcos & Latinos. Preces Christianæ expositæ versibus Heroicis à Johanne Stigelio: Epistolæ binæ S. Basilii ad Ecclesiam Antiochenam & ad Tyanensium Senatum. Ausonii precatio matutina & protrepticum ad nepotem. Lipsiæ apud Valentin. Pap. in 8. Recusus hic liber Lipsiæ in officina Valentini Papæ 1555. 8. & Ernesti Voegelini Constantiensis 1569. 8.

1548.

Thomæ Linacri, Britanni de emendata structura Latini sermonis libri VI. Cum indicatione locorum, unde exempla ab autore adducta fuerunt, recognita à Joach. Camerario. Accessit libellus ejusdem Camerarii de arte Grammatica & figuris dictionum. Lipsiæ apud Val. Pap. in 8. In editione secunda Lipsiæ in officina hæredum Valentini Papæ 1559. 8. habentur etiam Philippi Bechii in Linacrum annotationes.

1549.

Vocabula rei nummarie, ponderum & mensurarum Græca, Latina, Ebraica, quorum intellectus omnibus necessarius est: collecta ex Budæi, Joachimi Camerarii & Philippi Melanchthonis Annotationibus: additæ sunt & volucrum & piscium appellationes, collectæ

lectæ à Paulo Ebero & Casparo Peucero. Witebergæ per Josephum Klug. 8.

Libellus Græcæ Grammaticæ Ph. Melanchthonis, accuratius & perfectius editus studio Joach. Camerarii Papenb. adjectis tabulis flexionum verborum circumflexorum & verborum in $\mu\acute{\iota}$. Accessit ejusdem Camerarii lib. de Orthographia, qui in editione A. 1545. de erat. Lipsiæ apud Valentin. Papam in 8. Recusus hic liber Lipsiæ in officina hæredum Valentini Papæ 1560. 8.

Ευκλείδης στοιχείων βιβλία εἰς. Euclidis Elementorum Geometricorum libri VI. conversi in latinum sermonem. Lipsi. apud Valentin. Pap. in 8.

Hoc anno edidit Camerarius etiam annotationes in *Terentium* cum præfatione ad discentes bonas literas. Vide Terentium Matthiæ Bergii Professoris Altdorfini. pag. 472. Sed secunda editio hujus Comici ex Camerarii recensione lucem vidit Lipsiæ ex officina Valentini Papæ 1555. 8.

1550.

Libellus Scholasticus utilis & valde bonus, quo continentur *Theognidis* præcepta, *Pythagora* versus aurei: *Phocylide* præcepta, *Solonis*, *Tyrtaei*, *Simonidis* & *Callimachi* quædam Carmina, collecta & Græcis commentariis explicata à Joach. Camerario Basil. 1550. 8. Accessit rerum & verborum memorabilium Index. Basileæ per Oporinum. Et ex iterata editione ibid. 1555. 8. atque additis *Wolfgangi Seberi* notis geminis, quarum priores varietatem lectionis ex MSS. Codd. Bibl. Palatinæ atque Augustanæ, simulque uberiores sententiarum explicationem exhibent: posteriores citatorum à Camerario testimoniorum fontes commonstrant, Lipsiæ impensis hæredum Thomæ Schureri, excudebat Thomas Glück. 1620. 8.

1551.

De Carminibus ad Veterum Imitationem artificiose componendis præcepta bona & utilia, collecta à Georgio Sabino. Enumeratio eorum, (*) quæ in docendo præcipue sequenda esse videantur, Græce & Latine exposita à Joach. Camerario Papenb. Lipsiæ apud Val. Pap. in 8.

Ἀερθμολογία ἡθικῇ, de quo libello supra p. 497.

(*) Vide infra ad Annum 1554.

Com-

Commentarii utriusque linguae, in quibus est *Διασκευὴ ὀνομαστικὴ τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπινῳ σώματι μερῶν*, id est, diligens exquisitio nominum, quibus partes corporis humani appellari solent. *προσπαισῶν καὶ τῶν τῆς χρῆσεως ἐκάστων ὀνομασιῶν, καὶ παρεπομένων ἰνῶν αὐταῖς.* i. e. additis & functionum nomenclaturis & aliis his accidentibus, *ἐξ ἁλλήλων σχεδὸν καμίνων τῶν π. ἑλληνικῶν καὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν λέξεων*, positis fere contra se Græcis & Latinis vocabulis. Basil. apud Joh. Hervag. in fol.

Sententiæ *Jesu Siracida* Græce summa diligentia cum necessariis annotationibus editæ. Basil. apud Joh. Oporinum in 8. Altera Græco latina editio cum versione & additis novis etiam ad Latina notis. Lipsiæ apud Voegelinum, 1568. 8.

1552.

Hymni XXIII. Georgii Fabricii de historia & meditatione mortis Christi cum duobus carminibus Camerarii, altero latino ad Christum *Σωτῆρα* altero græco de *σαυρώσει τῷ Σωτῆρι*.

Vita fortissimi & laudatissimi Ducis *Mauricii*, Saxoniae quondam Electoris, Græce conscripta ac in sermonem Latinum conversa à Simone Stenio, Lomacenſi Miſnico, Vide Marquardi Freheri partem tertiam scriptorum Germaniae p. 447. 448.

1553.

Indicationes multorum, quæ ad lectionem fabularum *Plauti* nonnihil momenti asferre possint, quæ collegit Georg. Fabricius Chemnicensis. Emendationes editi exempli Plautini à Joachimo Camerario de recognitione ipsius in officina Valentini Papæ in 8. De Plauto Camerarii vide ad An. 1558.

Oratio habita Lipsiæ ad funus Illustrissimi Principis, *Mauricii* Ducis Saxoniae Electoris, cum præter duceretur XVII. Cal. Aug. Lipsi. in officina Valentini Papæ in 4. Recusa cum aliis Lipsi. 1566. 1569. 8. & in Simonis Schardii, T. 2. rerum Germanicar.

Θιοκρίτε εἰδύλλια, τὰ δὲ σμικρὰ ποιήματα ἐξ καὶ τριάκοντα. τὰ αὐτὰ ὁπιογράμματα ἑντακάδικα. τὰ αὐτὰ πέλικος ἔστι περίγυρος. Μετὰ τῶν χολίων Ζαχαρίας Καλλιέργης πάνυ ὠφελίμων. Theocriti Eïdyllia, hoc est, Parva Poëmata XXXVI. cum scholiis Græcis. Ejusd. Epigrammata XIX. Ejusdem Bipennis & ala. Præter hæc & Latina versio Carmine non infeliciter reddita per H. Eobanum Hessum,

T t t 3

& Joa-

& Joachimi Camerarii scholia non inerudita accessere. Francofurti ex officina Petri Brubachii in 8. De priore Græca Theocriti editione dictum ad A. 1530.

Narratio de Eobano Hesso comprehendens mentionem de compluribus illius ætatis doctis viris, Epistolæ Eobani Hessi (*) ad Camerarium & alios quosdam familiari in genere cum lepida & faceta, tum literata & erudita, cum quibusdam Camerarii scriptis carmine & aliorum. Norimberg. apud Joh. Montanum & Ulricum Neuberum in 8.

1554.

Prophetæ Jeremia lamenta conversa in Anapæstos Latinos cum aliis nonnullis versibus. In officina Valent. Papæ in 8.

Versus Senarii Græci de Analogiis: sive de proportionem Arithmetica, Geometrica & Harmonica, *πρὸς μεσοτήτων ἢ μέσων ἀνάλογον πρὸς τῆς ἀριθμητικῆς καὶ γεωμετρικῆς, καὶ ἁρμονικῆς σύνοψιν*. Divisio puerilis institutionis, *Διαιρέσις διδασκαλικαί*. Enumeratio eorum quæ in docendo præcipue sequenda esse videntur, Græca & Lat. prosa. Graphica sive ratio parandi atramenti, (**) calami & chartæ, & ipsa senariis versibus Græcis exposita. Omnia nunc primum partim edita, partim recognita. Lips. in officina Valentini Papæ in 8vo.

Querela M. Lutheri sive somnium. Basileæ apud Oporinum in 8. Recusâ Gorlicii in 4. &c. Typis Ambrosii Fritsch. anno 1580.

1555.

Synesii Cyrenæi Oratio (***) ad Arcadium Theodosii f. de Regno sive de Officio Imperatoris, sive Regis, conversa in Latinum sermonem, addita historiola de ipso authore. In officina Val. Papæ in 8.

Querela Martini Lutheri sive somnium *ὅλον* hypar, sive Syndicus Querelæ Lutheri. Basil. apud Oporinum in 8.

Con-

(*) Liber II. A. 1557. & III. 1561. Prodierunt & Hessi Epistolæ familiares, Marburgi 1543. anno post ejus obitum, quem epicediis decorarunt Jacobus Micellus, Bedrothus, Johannes Stigelius. 1542. 8.

(**) Eobani Hessi atramentum:

Integra sit gallæ, sit dimidia uncia gummi.

Quartaque vitrioli: sine partes octo faleri.

Sextarii reliquum latiosum fundat acetum.

(***) Confer infra ad A. 1583.

Concionus Synodicae statis temporibus habitae in Ecclesia Merseburgensi à Reverendiss. & Illustriss. Principe *Georgio Anhaltino* & Ascaniae &c. Praeposito Magdeburgensi & Misnensi : editae à Joachimo Camera-rio praemissa ejusdem ad Illustriss. Dn. Joach. Principem Anhalt. epi- stola dedicatoria, & de Reverendissimo & Illustrissimo Principe An- halt. Georgio; (*) Narratione. Lipsiae in officina Valent Papae. fol.

1556.

P. Virgilio Maronis Bucolicorum explicatio praescripta de commentatione Joach. Camerarii, cum indicatione & interpretatione locorum *Theocriti*, cujus author est Eobanus Hessus, Argent. apud Blasium Fabricium, in 8.

1557.

De Graecis Latinisque & Indis numerorum notis, &c. infra ad A. 1569.

Additae sunt *γρᾶμαι* Graece, serie literarum expositae, ad usum puerilis institutionis. Norimb. in officina Helleriana in 8.

Libellus alter Epistolas complectens Eobani & aliorum quorundam do- ctissimorum virorum, nec non versus varii generis & argumenti Lips. in officina Valentini Papae in 8. De libro I. vide A. 1553, & de III. 1561.

Hoc anno 1557. profecto Philip. Melanchth. ad Colloquium Wormatiense, mortua est ejus conjux Wittebergæ. Exorarunt igitur Camerarium communes amici, ut ad Philippum quam primum se conferret, ut nuncio accepto domestici luctus aliquid ei allevationis contingeret ex praesentia Camerarii, cujus consuetudo & usus ei esset jucun- dissimus. Vide vitam Philippi pag. 368. 369. pertinet huc Camera-rii Hodoeporicon Hyemale: Tertio libello Epistolar. Eobani P. 3. b. & Hodoeporicor. Reusneri libro VI. pagin. 480.

1558.

M. Accii Plauti Comœdiarum XX. diligenti & singulari studio emendatius nunc- quam ante unquam ab ullo editae: Adjectis etiam Camerarii ad sin- gulas comœdias argumentis, & annotationibus. Accesserunt jam indicationes multorum ad lectionem Plautinam conferentes, Ge- orgii Fabricii (**) Chemniciensis. Bas. per Jo. Hervagium & Bernhar- dum Brant. in 8. Comœdiarum quinque Amphitruo, Asinaria, Cur- culio,

(*) Hæc narratio recusa Lips. 1696. 8. cum vita Melanchthonis & Eobani Hessi à Came- rario scripta.

(**) Supra, ad, A. 1553.

culio, Casina, Cistellaria, cum notis & præmissa de carminibus Comicis dissertatione prodierunt Lipsiæ apud Valentinum Papam 1545. 8. Comoediæ sex, ibid. 1549. 8.

1559.

De eorum qui Cometæ appellantur, nominibus, natura, causis, significatione, cum historiarum memorabilium illustribus Exemplis Disputatio atque Narratio Joach. Camerarii. Lipsiæ in officina hæred. Val. Papæ in 8. Recusum hoc scriptum ibidem 1578. 8. in officina Joannis Steinmann.

1560.

Disputatio de precibus, earumque formulæ, Argentorat. 8. vide supra pag. 495. sq.

Epitaphium Philippo positum in templo arcis Wittembergæ, laminæque æræ literis inauratis incisum, authorem habet Camerarium quem vide in vita Philippi pag. 420. & seq.

1561.

Tertius libellus (*) Epistolarum Eobani Hessi & aliorum quorundam virorum autoritate, virtute, sapientia, doctrinaque excellentium, editus autore Joachimo Camerario Papebergenfi. Lipsiæ apud Voegelinum. in 8.

Capita quædam pertinentia ad doctrinam de moribus, & civilis rationis facultatem, quæ est ἡθική & πολιτική. Lipsiæ apud Joh. Rhambam in 8.

Chronologia secundum Græcorum rationem, temporibus expositis autore (***) *Nicephoro* Archiepiscopo Constantinopolis, conversa in Latinam linguam, & illustrata à Joachimo Camerario Papeberg. Ad-dita est ejusdem narratio (***) *de Synodo Nicæna*; & accessit nova enumeratio Synodorum Oecumenicarum. Basil. apud Joh. Oporinum in fol. Recusus hic liber deinde Lipsiæ apud Voegelin. 1574. 4. & apud Joannem Steinmannum 1583. 4.

Poëmata doctrinæ eruditione, virtute & sapientia præstantis Viri PETRI LOTI-

(*) Liber I. A. 1553. & II. 1557.

(**) De Nicephori *Chronologia* dixi Volum. VI. hujus Bibliothecæ p. 153. sq. Præmittitur etiam ex Camerarii versione, *Historiæ Miscellæ*, Basil. 1569. 8. Errores quosdam illius *Chronologicos* notat Jo. Garnerius præfat. ad L. beratum.

(***) Hæc prodierat Lipsiæ ex officina Jacobi Berwald 1543. 8. Recusa ibidem 1546. 1552. 1560. 8. ex officina Valentini Papæ,

LOTICHII, Secundi, artis Medicinæ clarissimi Doct̃oris, quæ passim edita hoc libello comprehensa sunt & nunc primum ista forma expressa, cum præfatione Joachimi Camerarii ad Ernestum Voëgelinum & Erasum Neusteter. Lipsiæ apud Voëgelinum. 8. Iterum edita sunt hæc Poëmata Lotichii Solitariensis cum præfatione Camerarii ad Christianum Lotichium, Lipsiæ iisdem Typis Voëgelinianis, imprimente Johanne Steinmanno 1563. 8.

Annotatio rerum præcipuarum quæ acciderunt ab anno 1550. usque ad annum 1561. V. C. Joachimi Camerarii Papebergenfis. Ex adversariis manus ejus exaratis edita à Marquardo Frehero Rerum Germanicarum scriptorum Tomo Tertio pagin. 460.

1562.

Ecloga de morte optimi & doctissimi, & Virtute, Sapientia, Pietate excellentis Viri Job. Stigelii & alia quædam Poëmata quorum est autor Joachimus Camerarius. Lipsi. in officina Voëgeliniana in 4.

1563.

Capita quædam proposita ad disputandum, de felicitate, seu vita beata in terris. In Academia Lipsi. apud Voëgel. in 8.

Votum sive preces: poematum de horum temporum miseria & cladibus. Lipsiæ in officina Voëgelini in 8. Vide infra ad A. 1568.

Oratio habita in declaratione Magistrorum opt. disciplinarum & artium. In qua copiosa fit mentio præstantissimi Viri Job. Homilii Mathematici superiore anno mortui, adjectis epicediis, Epitaphiisque diversorum. Lipsiæ in officina Voëgeliniana in 8.

Dialogus de vita decente ætatem puerilem, quodque hoc studium Deo placeat, cum respondentibus figuris quibusdam Germanici & Latini sermonis, itemque versibus variis. Lipsiæ apud Voëgel. in 8. & cum auctario ibid. 1572. 8.

Historia de Jesu Christi ad mortem pro genere humano accessione, dierum ante Pascha sex, & alia indicata tempora, resque præterea quædam narratæ oratione, quam recitatione solenni pronunciavit M. Martinus Gassarus. 8.

Catechesis seu initia doctrinæ in Ecclesia Christi, Græce iterum nuper edita: Κατήχησις ἔχουσαν κεφάλαια τῆς ὑγιᾶς διδαχῆς ΧΡΙΣΤΟΥ πρὸς αὐτὸ καὶ τῶν ἀποστόλων. Sine nomine auctoris, nisi quod p. 497. edit. Gr. & p. 522. Lat. Camerarii nomen legitur:

Uuu

& sine

& sine anni nota & loci in 8. paginar. 500. & nunc primum in Latinum sermonem conversa, cumque indicio & notatione locorum quorundam expressa. Lipsi. apud Voegelin. in 8. Etiam Augustanæ confessionis Græcæ versæ à Camerario Melanchthon meminit Epistolis ad Camerarium p. 579. 580.

Epithalamii versus de nuptiis, nobilitate generis, virtute, sapientia & humanitate præstantiss. D. Erichi Völemari à Berlips V. CL. Præfati Salissæ longæ in Daringis compositi. Lipsiæ apud hæredes Valent. Papæ in 4.

Poëmata Georgii Sabini edita Lipsiæ in Officina Voegeliniana; Extant in hoc libello duæ Elegiæ Græcæ Camerarii, & ipsum libellum se Epistolis quibusdam auxisse & jus privilegiis de talibus scriptis sibi aliquando impetrati Typographo tum impertiisse testatur Camerarius in Epistola Poëmatibus præfixa ad Sabini generum, M. Eusebium Menium, hoc anno scripta Lipsiæ, repetita editione ipsa anno 1581. Typis Steinmanianis. in 8.

1564.

Orationes duæ S. Gregorii Episcopi *Nyssa*, una de Filii & Spiritus Sancti Deitate, (a) altera dicta die Paschatis; (b) conversæ in Latinum sermonem, additis brevibus annotatiunculis. Antè non editæ. Lipsi. apud Voegel. in 8.

Ejusdem Gregorii orationes duæ aliæ, una de nativitate (c) Domini nostri Jesu Christi, altera de Sancto Stephano primo martyre, (d) jam primum editæ, conversæ in Latinum sermonem, cum brevibus notationibus. Lipsi. apud Voegelinum in 8.

Capita proposita ad disputandum, ea explicantia & distinguentia, quibus studium Sapientiæ, quæ est Philosophia, continetur. Lipsiæ apud Voegelin. 8.

In renuntiatione Magistrorum in Academia Jenensi expedivit quæstionem hanc, cur Aruspas apud Xenophontem dicat se duas habere animas probam unam & bonam, improbam alteram & malam? Jenæ excedebat Donatus Ritzenheyn in 4.

Oeconomica scripta, quæ exstant titulo *Aristotelis*, in Latinum sermonem conversa & explicata, adjunctaque iis interpretatio Oeconomici libri *Xenophontis*. Lipsi. apud Voegelin. in 8.

Enchi-

(a) Cum alia versione in Operibus Nysseni T. 2. edit. Græco-Lat. p. 896.

(b) id. pag. 866.

(c) id. pag. 771.

(d) id. pag. 786.

Enchiridion pietatis puerilis, hoc anno ab Adamo Sibero editum, & Carmen in Vestibulo exhibet Camerari Heroicum ad Siberum, & in ipso libro ex ejusdem Camerarii & aliorum Doctorum monumentis plurima. Basil. per Joann. Oporinum in 8.

Archytæ decem prædicamenta: (*) Anonymi de Logica: quid & quale quid quomodo definiendum esse videatur: alterius Methodus *αἱ τὰς τρόπους τῆς Φιλοσοφίας*: Georgii Pachymerii de Sex definitionibus Philosophiæ: omnia Græcè: cum præliminari Epistola Græca Joachimi Camerarii ad Michaellem Sophianum. Lipsiæ typis Ernesti Vœgelini Constantiensis. 8.

1565.

Conversa ex Thucydidis historia quædam in Latinum sermonem, & de auctore illo, deque scriptis ipsius exposita, nec non explicata aliqua. Witenbergæ apud Joh. Cratonem in 8.

Narrationes duæ facinorum atrocium superioribus annis in Italiæ civitatibus duabus diverso tempore attentatorum, cognitione dignissimæ, opera Joach. Camerarii primum typis expressæ. Lipsiæ in Officina Vœgeliniana. in 8.

1566.

De Philippi Melanchthonis Ortu, totius vitæ curriculo, & morte; implicata rerum memorabilium temporis illius, hominumque mentione atque indicio, cum expositionis serie coherentium, Narratio diligens & accurata. Lipsi. apud Vœgelinum in 8. Recusus hic lectu dignus & jucundus liber ibidem sed minus luculenter 1592. 8. tum cum indice, Hagæ Com. 1655. 12. & nitide curante Frid. Benedicto Carpzovio τῷ μακαριῇ cum Vitis Georgii Anhaltini & Eobani Hessi scriptis ab eodem Camerario. Lipsiæ 1696. 8. Notæ non contemnendæ ad hanc vitam insertæ catalogo Bibl. Schraderianæ Dresd. 1710. 8. parte priori n. 3226.

Historiæ Jesu Christi filii DEI, nati in terris, matre sanctissima semper virgine Maria, summatim relata expositio, itemque eorum quæ de Apostolis Jesu Christi singulatim commemorari posse recte & utiliter visa sunt. Additis aliis quibusdam non indignis pietatis Religiosæ studio. Lipsi. apud Vœgelin. in 8. Volumen clauditur Nazianzeni pentasticho de Apostolis, Camerarii de Evangelistis tetrasticho,

U u u 2

cho,

(*) Confer librum 2. hujus Bibl. cap. 13. pag. 483.

cho, & Nicephori Xanthopuli jambicis LXXVIII. de Jesu septuaginta discipulis.

1567.

Capita ad disputandum proposita, consuetudine Academiæ Lipsicæ in schola Philosophica. Lips. apud Joh. Rhambam in 4.

1568.

De natura & effectiōibus dæmonum libelli duo *Plutarchi*, de defectu oraculorum ex versione Adriani Turnebi cum ejus notis: & de figura El consecrata Delphis, ex versione Camerarii cum ejus explicatiōibus & procemiis. Quibus eruditæ & raræ nec inutiles rerum memorabilium & singularium expositiones continentur. Lips. in Officina Vœgelini in 8. atque iterum 1576. 8.

Libellus continens Eclogas XX. Græcas duas, cæteras Latinas, & alia quædam poëmata diversis temporibus & occasionibus composita, quæ sunt 1) *Potum* seu preces, pro pace Germaniæ. 2) *Carolus sive Vienna Austriaca* A. 1532. obsessa. 3) *Carolus sive Tunete* A. C. 1534. Lips. apud Joh. Rhamb. sumtibus Vœgelini in 8.

Hoc anno 1568. Maximilianus II. Cæsar Camerarium Viennam Austriæ (nemine consiliariorum suggerente) evocatum de doctrina Ecclesiæ & rituum sacrorum cum Saxonis incuria conformitatē clementer audivit, & re sua bene functum domum non sine favoris argumento à se dimisit. Melch. Adamus in vitis Philosophor. Germaniæ p. 264. vide Proceminum Camerar. in libellum suum Gnomologicum p. 20. de quo libello dictum supra p. 499. sq.

Libellus novus Epistolas & alia monumenta doctorum superioris & hujus ætatis complectens. Lips. apud Joh. Rhamb. in 8.

Liber (*) continens Epistolas *Philippi Melanchthonis* scriptas ab A. 1522. per annos 38. ad Joach. Camerarium, primum ab eodem pio studio & accurata consideratione editus. Lips. curante eum exprimi Vœgelino in 8. Confer Clariss. Buchard Gotthelff Struvii Bibl. antiquam A. 1705. p. 545. & A. 1706. p. 357. sqq.

1569.

De Græcis Latinisque numerorum notis, & præterea Saracenici & Indicis cum Indicio Elementorum ejus, quam Logisticam Græci nominant (quæ est methodus conficiendarum rationum) & vocabulorum

(*) Hic est liber quartus inter Melanchthonis quæ cum Erasmi, Thomæ Mori & Lud. Vivii Epistolis recusæ sunt Lond. 1642. fol.

rum artis interpretatione & aliis quibusdam ad hanc pertinentibus. Accesserunt explicationes Arithmeticae doctrinae *Nicomachi* & alia quaedam ad contemplationem scientiae istius pertinentia. Witenb. apud Joh. Cratonem in 8. Prodierant etiam Augustae Vindel. 1554. 8. & Norimb. 1557. 8. Explicationem librorum duorum Nicomachi Geraseni Samuel Tennulius recudi curavit ad calcem Jamblichi in Nicomachum, Graece & Latine cum notis editi Arnheimiae 1668. 4.

Orationes numero decem funebres, quarum prima cum illustriss. Ducis Saxoniae Principis Electoris Mauritii funus An. 1553. per urbem Lipsiam duceretur: additis epitaphiis carminibus Graecis ac Latinis. Caeterae, anniversariae memoriae diebus habitae sunt, nec dum quaedam expressae. Addita XI. complectente lugubris mortis Illustriss. Principis Elector Saxon. Augusti filii Alexandri mentionem. Lipsiae excudebat Joh. Rhamba in 8.

Joach. Camerarii Epistola ad Isaiaem Caepolitam hoc anno scripta, extat sub finem Libri Quinti Paraphraseos Psalmorum Efromi Rudingeri.

1570.

Aphthonii libellus progymnasmatum, id est, praeparantium exercitationum, in sermonem Latinum conversus: Graeco scripto & exemplis compluribus additis. Lips. apud Ernest. Voegelin. in 8.

Proposta annis compluribus Academiae Lipsicae, antiqua consuetudine, diebus praecipue festis, quibus solemnes conventus Ecclesiastici aguntur, nunconveniente ferie & uno libello ad lectionem commodiorem comprehensa. Lips. in Officina Rhambaviana in 8.

1571.

Libellus *Plutarchi* de virtute Morali: quo exponitur summa doctrinae illius: Itemque adjunctorum scriptorum Graece editorum interpretatio Latina: Una cum explicatione praecipuorum locorum & rerum necessariarum enarratione. Autore Joachimo Camerario, Lipsiae. in 8.

Libellus Gnomologicus, 8. de quo supra p. 493. seq.

Aliquot Epistolae *M. Antonii Flaminii* de veritate doctrinae & sanctitate Religionis, ex Italico in sermonem Latinum conversae, nec non narrationes de Flaminio & aliis quibusdam, cognitione opt. disciplina-

U u u 3

rum,

rum, ac artium & pietatis studioforum non indignæ. Norimb. in Officina Dieterichi Gerlacii. in 8.

V. Cl. *Georgio Fabricio* Chemnicensi P. L. Epitaphia scripta à V. Cl. Joachimo Camerario, Paulo Dolscio, Adamo Sibero, & aliis. Edita à Jacobo Fabricio Chemnicensi, cum Epistola Joan. Sturmii ad Fabricios Fratres consolatoria. Lipsiæ in 4.

1572.

Notatio figurarum Sermonis in libris quatuor Evangeliorum, & indicata verborum significatio, & orationis sententia, ad illorum scriptorum intelligentiam certiore studio Joachimi Camerarii, post primam editionem Lipsiæ apud Valent. Papæ hæredes 1552. 8. recusa cum locuplete indice rerum & verborum insignium ad observandum. Lipsiæ apud Ernest. Voëgelin. in 4. Notatio figurarum Orationis & mutatae simplicis Elocutionis in Apostolicis scriptis, ad perspicendam de intellectu sermone sententiam autorum: edita pridem Lipsiæ apud Valentini Papæ hæredes 1556. 8. Accessere & in librum *πράξεων & ἀποκαλύψεως* similes notationes, nunc primum elaboratae studio Joach. Camerarii. Lipsiæ edita denuo procurante Ern. Voëgelino. in 4. Hæ eximiae Camerarii in Novum Testamentum annotationes suadente Melanchthone ab eo compositæ, quarum novam editionem promisit V. C. Jo. Andreas Bosius Disp. de *νεωτερικαῖς Περὶ θυμίας*, cap. 3. recusæ etiam sunt Cantabrigiæ 1642. fol. cum Beza: & Francof. 1712. 4. sub titulo exegetis N. T.

Xenophontis Atheniensis de Cyri Regis Persarum vita atque disciplina libri 3. nec non alia quædam ejusdem autoris scripta in sermonem Latinum conversa, explicationibus alicubi additis, studio & diligentia Joach. Camerarii. Parisiis, apud Andr. Wechelum. in 4.

Commentatiuncula, non esse ex Eventis de consiliis actionibusque hominum judicandum: de exordio versus Ovidiani: *Exitus ætæ approbat*. Additur scholium de congiario. Edente ob patris Valetudinem Ludovico Camerario filio. Lipsiæ typis Ern. Voëgelini in 8.

Reverendi Viri Doctoris Martini Lutheri Epistola, missa ad Theologos Norimbergenfes (orta quadam inter ipsos dissensione:) *Pia & vere Apostolica Epistola*, quemadmodum tum ad exemplum illius eo tempore Vir, dignitate & auctoritate & studio pietatis excellens ascriptit. Cum appendice non spernenda. Lipsiæ apud Voëgelin. in 8.

1573.

1573.

Homiliae, quæ sunt sermones habiti de iis, quæ in Christianis Ecclesiis leguntur, congregato populo diebus Dominicis & festis, excerptæ ex scripturis Evangelicis, autore Joach. Camerario: Editæ simul Græce & Latine. Lipsiæ procurante Vœgelino. in 4.

Psalmi Septem qui Pœnitentiæ titulo celebrantur, translati in Latinos versus jambicos dimetros, autore non nominato. Quibus & Threnorum Hieremiæ Prophetæ, & Psalmorum quoque aliquot carmina adjuncta sunt, composita à Joach. Camerario. Lipsiæ in 8.

Ornatissimi cujusdam viri de rebus Gallicis & ad Stanislaum Elvidium Epistola: Et ad hanc de iisdem rebus Gallicis responsio, autore Joach. Camerario. Lipsiæ in 4. apud Vœgelin. Atque hæc sunt, quæ vivo Joachimo Camerario autore editæ sunt, qui obiit Lipsiæ, Anno MDLXXIII.

Post obitum Joachimi Camerarii edita & ex parte recusa sunt ista:

1575.

Phile Sapientissimi Versus Jambici de Animalium proprietate, cum auctario JOACHIMI CAMERARII: Exposita nunc primum eodem metro versusum Latinorum à Gregorio Bersmano Annæbergenfi. Lipsiæ imprimebat Andreas Schneider, Typis Vogeliniæ in 4. Iidem Phile versus Jambici de Animalium proprietate cum Auctario Joach. CAMERARII, secunda cura Gregor. Bersmani editi sunt anno 1596. in Typographeo H. Commelini in 8. Vide quoque Tomum secundum Poëtarum Græcorum veterum, Coloniae Allobrogum editorum in fol. typis Petri de la Roviére Anno 1624. pag. 237.

1576.

Commentarius de Generibus divinationum, ac Græcis Latinisque earum vocabulis, autore Joachimo Camerario, editus ab ejusdem filio Ludovico, subjunctis Gregorii Bersmanni in funus Camerarii epicediis. Lipsiæ typis Vœgel. à Joh. Steinmann. in 8.

1577.

Meditatio in Adversis, adjuncta est consolationi Philosophicæ Jacobi Sadoleti, cum Joannis Sambuci & Joachimi Camerarii filii Epistolis & carminibus ejusdem argumenti. In hujus meditationis præfatione promittitur editio Chrysoloræ & Joach. Camerarii Græcarum Epistolarum. Francofurt. apud Andreæ Wechelum in 8.

1578.

1578.

Ethicorum Aristotelis Nicomach. explicatio accuratissima Joach. Camerarii Papebergenfis, ejus post obitum à filiis in lucem edita. Francof. apud Andream Wechelum in 4.

1580.

Politicorum & Oeconomicorum Aristotelis & Xenophóntis conversio ac interpretatio Joach. Camerarii. Francof. apud hæredes Wecheli in 4.

1583.

Epistolarum Familiarum libri VI. priores à filiis editi. Francofurti apud hæredes Andreæ Wecheli. 8.

Opuscula moralia à filio Joachimo Camerario, Medico Norimbergenfi edita, in quibus *Synesius*, de regno ad Arcadium, ex versione Camerarii patris, Plutarchi præcepta gerendæ Reip. ex Xylandri versione. Camerarii patris *Προθήκαι* sive præcepta de officio Principis, Latino sermone profario ad Mauricium Huttenum: Ejusdem paræneses scriptæ sermone familiari ad præcipuæ familiæ adolescentem: Epistolæ duæ ad Ludovicum Huttenum. Gnomæ, versibus Latinis senariis. Francof. apud hæredes Andreæ Wecheli, 1583. 8.

1589.

Inter Epitaphia quorundam Comitum ex antiquissima Ortenburgensium familia oriundorum, illorumque Conjugum, hoc anno edita extant quoque quædam Joach. Camerarium, Esfromum Rudingerum & alios autores habentia. Norimbergæ Typis Lochneri & Hofmanni in 4.

Animadversiones ad librum primum *Lucani* edente Gregorio Bersinanno. Lipf. 8. in editione illius Poëtæ Jac. Micylli & Hofmanni scholiis illustrata.

1595.

Onofander de re militari ex Græco versus. Norimb. 1595. 8.

Decuriæ XXI. *συμμίκτων προβλημάτων* sive variarum & diversarum questionum de natura, moribus, sermone, Græcæ & Latinæ expositiones. Apud Hieronymum Commelinum. in 8. Hæc problemata recusa sunt in thesauro Critico sive face artium Jani Gruteri, Tomo quarto.

Episto-

Epistolatum ad diversos volumen secundum, libros quinque posteriores complectens. Francof. impensis Petri Fischeri, ex Officina Paltheniana. In 8.

Scriptum, de diffidio in Religione, & collatione veterum rituum cum recentioribus, editus sine nomine auctoris Basileæ 1598. 8. scriptus A. 1549.

1596.

Appendix problematum D. Joach. Camerarii, varias & diversas quaestiones morales, naturales, Mathematicas, Poëticas & Mythologicas complectens. Apud Commelinum. in 8.

Regionum quarundam & Nationum proprietates: recensente Joachimo Camerario. Vide variorum in Europa itinerum delicias Nathanis Chytræi, expressas typis Christophori Corvini ad 1596. pag. 630. 631. &c.

1598.

Derebus Turcicis Commentarii duo Joach. Camerarii Papebergensis, à filiis nunc primum collecti ac editi. Accessere & alia nonnulla lectu admodum digna & utilia, quæ in adversa pagina indicantur. Nimirum Imperatorum Turcicorum Chronologicon ex *Francisco Sansevino* de Italico in Latinum sermonem conversum. Domini *de la Nue* Galli, Imperatoris bellici clarissimi disputatio de bello Turcico, Latine de Gallico sermone interpretata. *Johannis Cuspiniani* viri Clarissimi, Imperatorum Maximiliani I. Caroli V. & Ferdinandi Augustorum Consilarii, Oratoris, & Historici oratio protreptica, qua Christiani ad bellum Turcicum excitantur. Cui accessit *Alphonfi* Regis Neapolitani sapientissimi oratiuncula ejusdem argumenti, opera *Johannis Weidneri* Landsidelii. Francofurti apud hæredes Andr. Wecheli, Claud. Marn. & Joan. Aubr. in fol.

De clade A. 1526. accepta in Pannonia ad Morgacium & de Ludovici Regis interitu. Francof. 1603.

Oratio sive Consilium de bello Turcis inferendo. Isleb. 1604.

1605.

Definitiones Capitum Doctrinæ Christianæ. Lips. 8.

CL. V. Joachimi Camerarii Papebergensis Historica Narratio de fratrum orthodoxorum Ecclesiis in *Bohemia, Moravia, & Polonia*, nunc primum edita ex Bibliotheca Ludovici Camerarii IC. *Accesserunt ad eam & alia quædam cognitione dignissima, quorum hac est*

X x x

series:

series: I. Clarissimi V. *Efromi Rudigeri* Papebergenſis de Fratrum Eccleſioliſ in Bohemia & Moravia, Narratiuncula ſcripta Evan-
 zii in Moravis A. C. 1579. p. 145. II. Vita & mors *Johannis Huſſi* Bohemi ex actionibus & monumentis Martyrum. p. 163. Epi-
 ſtolæ Jo. Huſſi ſelectiores. p. 211. III. De ultimo ſupplicio *Hiero-*
nymi Pragenſis ex iisdem actionibus Martyrum. p. 227. IV. De e-
 juſdem Hieronymi obitu & ſupplicio, Pogii Florentini ad Leon-
 hardum Aretinum Epiſtola: p. 241. Hujusque ad illam reſponſio.
 p. 249. V. Oratio de Huſſiticis motibus recitata publice Witeber-
 gæ ab Illuſtri & Generoſo Domino Michaële Slavata, Barone Bohe-
 mo A. C. 1572. p. 251. VI. De origine Eccleſiarum Bohemica-
 rum, & de confeſſionibus ab iis editis, Narratio: p. 263. Cui ſub-
 juncta ſunt de his B. Lutheri, Melanchthonis & aliorum magnorum
 quorundam virorum judicia & teſtimonia. p. 273. VII. Methodus
 quam obſervant Fratres, in eligendis ordinandis & confirmandis
 Miniſtris. p. 282. VIII. Epiſtola Fratrum ad Illuſtr. Principem Frideri-
 cum III. Elector. Illuſtr. Palatinum, de cantionibus in ipſorum Eccle-
 ſiis uſitatis. p. 286. IX. *Efromi Rudigeri* de Cantionibus ſacris inter
 Fratres conſuetis, deque tota Chriſtianorum Muſica, Diſſertatiun-
 cula. p. 290. X. De excidio reliquiarum è Waldenſibus & Albin-
 genſibus Merindolii & aliis in locis Provinciæ factò ſub Franciſco II.
 Rege Galliæ, ex monumentis Martyrum. p. 303. XI. CL. V.
 D. *Petri Weſenbecii* Jcti Oratio de Waldenſibus & Albigenſibus
 Chriſtianis, Jenæ habita A. C. MDLXXXV. p. 409. XII. Inſi-
 gnis locus de iisdem ex Caroli Molinæi Jcti tractatu de Monar-
 chia Francorum. p. 443. XIII. Conſenſus inſide & religione inter
 Eccleſias Evangelicas Regni Poloniæ, & illarum Eccleſiarum Acta
 Synodica. p. 449. Heidelbergæ Typis Voegelianis. 8. & Francof.
 1625. 8,

1606.

Annotationes quædam poſtumæ in *Julli Caſaris* lib. 2. & 4. de bello Galli-
 co, & 3. de bello Civili, publicatæ ſunt à Gothofredo Jungerman-
 no in luculenta Caſaris editione Francof. 1606. 4.

1607.

Valde utilis Dn. Joach. Camerarii de quinque Grammaticis ſingularum
 dictionum affectionibus præceptio, edita cum Homeri *Βατραχιο*
μυομαχία & annotationibus Leonhardi Lycii, Profeſſoris quon-
 dam Lipſienſis, typis Chriſtoph. Elgeri in 8. Joach.

Joach. Camerarii Dialogi Græco Latini. Lipsiæ Typis Vœgel.

Nondum edita.

Orationum tam suo quam aliorum nomine compositarum volumina duo. Epistolarum aliquot libri. Proœmiorum in varios autores, & Prolegomenorum volumen unum. Prolegomenorum & orationum variis autoribus explicandis præmissarum volumen.

Commentarii in autores nonnullos Latinos:

In III. libros Officiorum Ciceronis. In Dialogum de amicitia, de Senectute, in Somnium Scipionis, in *Ἠρώδης*. In libros Ciceronis de legibus. In Tusc. Quæstionum commentarios à se editos emendatio & additio. In libros de finibus. In Ciceronis lib. de Oratore. In I. librum de natura Deorum. In Epist. IX. Cicer. ad Lentulum lib. I. In artem Poëticam Horatii. In odas plures ejusdem. In Epistolas nonnullas ejusdem. In aliquot libros Faſtorum Ovidii. In Herculem furem Senecæ. In Troades ejusdem. In Gryphum ternarii numeri, Aufonii. In Sallustium de bello Jugurthino & in Conjurationem Catinæ.

Commentarii in aliquot autores Græcos.

In III. IV. V. & VI. Iliados Homeri. In Hesiodi *ἔργα καὶ ἡμέρας*. Annotationes in Grammat. Græcam Theodori Gazæ. In *Φαινόμενα* Arati. In orationem Isocratis contra Sophistas. In Pindari *ῥυθμίῳ*. It. in ejusdem Olympia. In Hecubam Euripidis. In Herculem furem ejusdem. Conversio orationis Lycurgi contra Leocratem, additis annotationibus. In IV. libros Xenophonis *ὑπομνημονευμάτων*.

Imperfecta tam Græca quam Latina varii generis.

Commentarii de partium internarum humani corporis nominibus tam Græcis quam Latinis. De nominibus morborum: ubi prolegomena leguntur satis copiosa & accurate composita, cætera designata sunt in diversis chartis. De nominibus Græcis & Latinis conjunctionum variarum generis humani. De nominibus Græcis & Latinis Agriculturæ. Quæstiones Homericæ Græcæ & Latinæ. Quæstionum nuptialium lib. II. in quibus disputatur an ducenda uxor, vel non ducenda. De nominibus militaribus, & rei bellicæ, ex Polluce potissime translata. De legibus. *Περὶ νόμων*. Proverbia. In Comment. de bello Gallico Julii Cæsaris. Histo-

XXX 2

ria

ria varii generis. Conversio in Latinam linguam τῆς πράξεως τῶν Ἀποστόλων. Appendix ad narrationem de vita Melanchthonis. In Euripidem scholia. Comment. in Ptolemæum. Epistolæ Græcæ ex diversis autoribus collectæ, & antea non editæ, una cum commentario proprio περὶ Ἀποστόλων, Græce. De Hispanica Inquisitione scriptum D. Carolovicii, quod Camerarius copiosius Latine reddidit. Ὅροι seu definitiones Græcæ. Comment. in Hypotyposes Procli. Explicatio in Epistolas Græcas Beati Basilii. Defensio orationis Ciceronis pro Muræna, ubi tractat de Jure ad Cl. V. D. Joh. Stramurgerum IC. qui contra Iliam scripserat. Grammatica quædam. In Sphæram Procli, accurati commentarii. Conversio & explicatio Hypothesium Procli. Epigrammatum & diversorum carminum volumen. * Epitaphiorum carminum liber: præparatus ad editionem à filiis, una cum carminibus diversorum in obitum Camerarii. Disputatio Logices: quid & quale quid esse videatur? veteris auctoris, cujus nomen non est additum, in Latinam paraphrasin translata. In versum Epicharmi: Θνητὰ δὲ τὴν θνητὸν &c. Disputatio contra Aristotelis sententiam. Proposita nomine Rectoris & Decani publice, variis anni temporibus, Lipsiæ. Proposita publice nomine Rectoris in funeribus præcipuorum virorum, Lipsiæ. Alia ad Scholam Lipsiensem pertinentia.

Hæcenus scripta Joachimi Camerarii.

XVIII. Post Camerarium, neminem novi qui inter Germanos tantum Græcas litteras amplificaverit, atque in lucem protrahitis variis præclaris Græcis monumentis, eorumque collectionibus, tam bene fuerit de elegantioribus studiis promeritus, quam *David Hœschelius* Augustanus, quem anno ætatis LXI. beatus obitus A. C. MDCXVII. 20. Sept. rebus humanis abstulit. De illo, quem *Pelagæ eruditionis antesignanum* appellat, ita B. D. Theophilus Spizelius in templo honoris referato. p. 329.

“Præcipuum industriæ suæ curriculum Hœschelius usque ad extremum vitæ spiritum in erudienda exercendaque in bonis literis juventute Augustana conficiebat, non ignorans quanta vis in prima illa institutione ad reliquum vitæ cursum inesset, tamque apte & eleganter hoc faciebat, ut nihil aptius: nam in iis scriptionibus, in quibus “adolescentes exercebat, nil nisi grave, eruditum, fructuosum contineba-

nebatur, & ex Græcis cumprimis auctoribus, quos interpretabatur,, sententias ad mores componendos idoneas eligebat, fusiusque ex,, plicabat, quinimo in munere scholastico annos sex & triginta ita ex,, egerat, ut tum discipulis suis, tum aliis exemplum esset probitatis,, modestiæ, humanitatis, virtutumque omnium. Sinceram Hoesche,, lii pietatem, tum domi, tum foris, gratamque gravitatem, & erga,, singulos humanitatem ac benevolentiam nemo complecti oratione,, posset etiamsi vellet. Et quam præclare quamque feliciter deman,, data sibi functioni satisfecerit, plurimi testari possunt Viri eruditi,, qui è variis Germaniæ, Italiæ, Belgique civitatibus Hoeschelii gratia,, Augustam se contulerunt, quibus Viri hujus institutione uti, in que,, lingua græca proficere curæ & cordi fuit. Verè de illo dici potest,, quod,,

*Mille foro dedit juvenes, bis mille ministrorum
Adjecit numero purpuraque toga.*

Cum insuper celebratissimæ Bibliothecæ Augustanæ administratio,, ipsi esset demandata, omni virium nisu ejus procuravit incremen,, tum, nec ulli parcens labori, libros excusos pariter ac manuscri,, ptos, maxime græcos, melioris item notæ Authores, ac librorum,, editiones conquisivit, sicque Bibliothecam Augustanam veluti pu,, blicum aliquod Ærarium instruxit ad omnium promiscue indigen,, tiam sublevandam. Et cum rarissimorum Codicum MSS. Græco,, rum, (*) magno ære ab Antonio Eparcho Episcopo Corcyrensi coëm,, ptorum copiam esset consecutus, maximam curam adhibuit, ne,, thesaurus iste librarius in arcanis Bibliothecæ hujus recessibus veluti,, in perpetuo quodam custodiretur carcere, sed in publicam etiam,, lucem magno cum totius Reipublicæ literariæ bono & commodo,, prodiret. *Hæftenus B. Spizelius.*

X x x 3

Hæc

(*) Circa A. C. 1545. amplissimus Senatus Augustanus Græcos Codices MSS. ab Antonio Eparcho Venetiis redimendos curavit numis aureis octingentis, ut testatur B. Antonius Reiserus noster, qui Indicem MSS. Bibl. Augustanæ Græcorum Latinorumque publici juris fecit A. 1675. 4. Prodierrat quidem Græcorum MSS. jam index qualiscunque nescio quo editore A. 1575. 4. sed longe melior locupletiorque à Davide Hoeschelio, qui illum Patrono ac Musægeta suo Marco Velfero hortante concinnavit, ediditque 1595. 4. Exstat præterea Catalogus Bibl. Augustanæ etiam librorum impressorum vulgatus A. 1599. sine nomine auctoris, qui putatur Georgius Henischius: & A. 1633. fol. curante Elia Ehingerio.

Hæc vulgata ab Hoeschelio vetera monumenta paucis jam recensere placet. Plutarchum quidem ab eo editum cave credas Alphonso Clarundo parte V. vitarum Germanice editarum p. 22. Sed de *Photio* ejus a) & *Geographis* Græcis minoribus, b) & de *Eclogis* legationum, c) & *Procopio*, d) atque *Origene* contra Celsum e) alibi dixi. Dixi etiam de *Horapollinû* hieroglyphicis, f) de iatromathematicis *Hermetis*, g) de vita S. Antonii scripta à D. *Athanasio* h) de homiliis *S. Chrysostomi* contra Judæos i) de Sapiencia *Sirachidû* k) de scriptis nonnullis *Philonis* Judæi, l) *S. Maximi* martyris, m) *Gregorii Nazianzeni* n) *Nyssenique* o) & *Anna Comnena*, p) atque *Adriani*. q) Jam alia ejus alibi mihi indicta referre non alienum ab hoc loco existimo, in quibus sunt

- 1) ὁμιλίας Θεοφόρων πνῶν Πατέρων, Homiliæ quædam sacræ, r) ex MSS. Codicibus vel nunc primum vel emendatius editæ, cum notis. Augustæ 1587. 8. typis Michaelis Mangeri. In hoc volumine continentur:

BASILII

- a) Volum. IX. hujus Bibl. p. 379. ubi etiam inedita antea veterum quæ in Hoeschelii ad Photium notis exstant *δοσπασμαλῖα* refero.
 b) Libro IV. c. 2. § 7. Volum. III. p. 33. seq.
 c) Volum. VI. p. 230. & 491.
 d) ibid. p. 251. e) Volum. V. p. 219. f) lib. I. cap. 13. pag. 90.
 g) lib. I. cap. 9. pag. 59. seq. h) Volum. V. pag. 302.
 i) Volum. VII. pag. 651.
 k) lib. 3. cap. 29. §. 2. pag. 730.
 l) lib. IV. c. 4. p. 106. 109. 110. Libro *Philonis* περὶ τῆς ἐβδομῆς sive de septenario quem Hoeschelius Græce primum edidit Augustæ Vindel. 1614. 4. subjunxit fragmenta duo libri ejusdem περὶ προνοίας, de Providentia, deprompta ex *Mich. Apostolii*, Byzantii ἰωνιᾶ. MS. Deinde *Niceta* de VII. mundi admirandis, quibus ille sexto loco Capitolium Romanum & septimo templum Adriani Cyzicenum accenset. Denique locum *Hippocratis* de septem ὥραις sive gradibus ætatis humanæ, & *Gregorii Nysseni* ex Sermone de Pentecoste de numero septenario. In volumine autem quod Hoeschelius excudi curavit Francof. apud Jo. Wechelum 1587. 8. Græce cum notis exhibentur antea inedita *Philonis* opuscula hæc tria, 1) περὶ τῶν μετονομαζομένων, 2) ὁμῶν ἱερῶν ἀλληγορία τῶν μετὰ τὴν ἐξαήμερον, de formatione Evæ ex Adami latere & de utriusque lapsu. & 3) περὶ τῆς Θεοπεμπῆς εἶναι τὰς ἐνέρες.
 m) Volum. VIII. p. 732. n) Volum. VII. p. 524. seqq.
 o) Volum. VIII. p. 157. p) Volum. VI. p. 391. q) Volum. IX. p. 381. 382.
 r) Asteriscis notatæ homiliæ emendatiores atque integriores: reliquæ tunc primum prodierunt,

BASILII MAGNI.

1. In nativitatem CHristi, cum duobus manu scriptis collata, p. 85. * Incipit: *χρῖστὸς γέννησις ἡ μὲν οἰκεία καὶ πρῶτη.*

GREGORII NYSSENII.

1. In nativitatem CHristi & in infantes Bethlehemiticos. p. 103. * Incipit: *σαλπίσαν ἐν νεομηρίᾳ.*
 2. Memoriam Stephani primi martyris. p. 131. * Incipit: *ὡς καλὴ τῶν ἀγαθῶν ἡ ἀκολουθία.*
 3. In Dictum CHristi, *Quatenus fecistis mihi*, Matth. XXV. p. 182. Incip. *ἐπὶ πρὸς τῷ θεάματι τῆς φοβεράς.*
 4. VI. Psalmum *de ostia*. p. 204. Incipit: *οἱ ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν.*
 5. In S. Pascha. p. 213. * Incip. *ἡ μὲν ἀληθινὴ ἔσθλα βαπτισμὸς καὶ παύσις.*
 6. Ascensionem Christi quæ Cappadocibus dicta ἡ ὀπισωζομένη. p. 217. Incip. *ὡς γλυκύς συνέμπορος τῶ ἀνθρωπίνῳ βίῃ ὁ ποσφῆτης Δαβὶδ.*
 7. S. Baptisma. p. 334. Incip. *νῦν γνωρίζω τὴν ἐμὴν ἀγέλην.*

GREG. NAZIANZENI.

1. In nativitatem CHristi. p. 1. * Incip. *χρῖστὸς γεννᾶται, δοξάσαν.* cum Paraphrasi & scholiis *Nicetæ*, p. 20--84.
 2. In S. Pentecosten. p. 223. * Incipit: *πρὸς τῆς ἐορτῆς βαχία φιλοσοφῆσαι.* cum *Nicetæ* Paraphrasi. p. 243--333.

JOAN. CHRYSOSTOMI.

1. In annunciationem Mariæ. p. 366. Incip. *πάλιν χαρὰς ἐναγγέλια.*
 2. In S. Theophania, seu Baptisma Christi, p. 375. Incip. *ἄνδρες φίλοι, χρῖστοι καὶ φιλάδελφοι καὶ φιλόξενοι.* Eadem homilia quam sub *Gregorii Theumaturgi* nomine Gerardus Vossius vulgavit.
 3. Memoriam Joan. Baptistæ. p. 387. Incip. *ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς πανήγυριν ἄγωμεν.*
 4. In Parabolam *de filio prodigo*. p. 400. Incip. *αἱ μὲν ἀδελφοί.*
 5. Decollationem Joannis Baptistæ. p. 418. Incip. *πάλιν Ἡρώδης μαίνεται.*
 6. Saltatricem Herodiadem. p. 430. Incip. *ὥσπερ τις ἀνὴρ φιλέημι.*
 7. Locum Evangelii, Johann. XI. *coëgerunt Judæi concilium.* p. 440. Incip. *εἰκάσιν οἱ τῆς ἐκκλησίας.*

8. De virginibus decem. p. 446. Incip. ὅταν τὸ εὐδαπάνηται.
 9. Maria Magdal. poenitente peccatrice. p. 458. Incip. πάντες μὲν θεὸς
 ὡς φιλάνθρωπος.
 10. Proditione Judæ; Paschate; Coenæ Dominicæ institutione; de
 omnem memoriam injuriarum, oblivione sempiterna delendo,
 p. 469. Incip. ἐκ ὀλίγα ἀνάγκη σήμερον.
 11. De S. Parasceve. p. 490. Incip. πεπληρωται ἡμῖν λοιπὸν ὁ τῆς νηστίας
 ἀγών. Jo. Damasceni est, non Chrysostomi.

CYRI GERMANI, Patriarchæ CPol. ex pluribus aliis quæ
 in Augustana exstant homiliis.

1. De infantibus ab Herode occisis; & in principium sancti secundum
 Marcum Evangelii. p. 154. Incipit: τίς θεὸς πλὴν ᾧ θεὸς ἡμῶν.

CYRILLI ALEXANDRINI, quæ deinde Latine vertit
 Jo. Wegelinus. a)

1. Locus de S. Trinitate. p. 503. 504.
 2. Responsio ad unam & alteram ab hæreticis motam quæstionem, de
 perfectione DEI Patris nec obstante quo minus Filius sit Deitatis
 πληρώμα, nec imminutâ per Filii generationem. p. 506. 507.
 Notæ p. 510-562. In his p. 522. & 549. Hoeschelius affert quæ-
 dam ex diario Græco MS. de Basilio Magno & S. Chrysostomo,
 quæ infra adscribam. Idem Athenæi locum p. 552. ex Codice MS.
 emendat ac supplet.

DE BASILIO MAGNO.

Οὗτος ἠκμασεν ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Οὐάλεντου, πρὸς ὃν καὶ ὑπὲρ τῆς ὑ-
 γιᾶς ἐπαρρησιάζετο πίστεως: τῆς Ἀρεῖας κακοδοξίας, ἣ προσετίθη
 ὁ βασιλεὺς, πρὸς δίκην λυμαινομένης τὴν ἐκκλησίαν. ἦν μὲν πρὸς
 πατρός ἐκ Πίντε: πρὸς δὲ μητρός Καππαδίκης. ἐν δὲ λόγοις ὑ-
 μόνον, τὰς κατ' αὐτὸν ἀλλὰ καὶ τὰς παλαιὰς ὑπερέβαλλε. Διὸ
 γὰρ πάσας ἐλθὼν ἰδέας παιδείσεως, ἐν ἐκάστῃ τοῦ κράτους ἐκτί-
 σαιτο: ἔχ' ἥπion τὴν διὰ πράξεως ἀσκήσας φιλοσοφίαν. καὶ διὰ
 ταύτης τῇ θεωρίᾳ τῶν ἑντὼν περὶ τὰς, ὅτι τὸν δεξιεραικὸν θρόνον
 ἀνέχθη

a) Vide Volum. VIII. hujus Bibl. pag. 571.

αἰνέχθη: ἔνθα δὴ πολλὰς ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως δι-
 ετύσας, ἐν τῷ σαθερῷ ᾧ Φρονήματος καὶ ἀντιθέσει τὸν ἑπαρχὸν κα-
 τὰ πλῆξας, καὶ λόγους ἐκδίδας, δι' ὧν πρὸ τῶν ἐπεροσφύζων φρονήματι
 κατεβρόντησε, καὶ τὴν ἐν ἡμῖν κατέσασιν ἐξιπαίδευσεν, καὶ τῶν
 ἑντὼν τὴν γνώτην κατέστησεν ἐναργή. καὶ διὰ πάσης ἀρετῆς τὴν ᾧ
 Χρυσῷ ποιμνὴν ὁδηγήσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. ἦν δὲ τὸ τύπον
 ᾧ σώματι, ὅτι πολὺ μῆκος ᾧ ὀρθίῳ σχήματι ἀναδραμῶν,
 ξηρὸς καὶ λεπτόσαρκος, μέλας τὸ χρῶμα, ὡχρότης δὲ πρόσωπον
 σύγκρατος, ὅτι ῥίνα εἰς κύκλον πρὸς ὀφρύς περικυρτωτός, δὲ ὀπισκῆ-
 νιον συναπακῶς, φροντιστικῶς εὐκῶς, ὀλίγαις δὲ μέτωπον ἀμαρυγῶς
 ῥυτιδύμενον, ὀπισκῆκας τὰς παρειὰς ἔχων, κοιλὸς τὰς κροταφάς,
 ἥρμας ἐν χερσὶ κυρίας τὴν ὑπόλην δεικνύων καθεμίνον, μεγα-
 πόλιον. ἐ diario Græco m. f. ubi de hæc adscripta ;

Βεβίωκεν ἔτη εἰ. Ὀπίσκοπος: ὅπως δὲ, ἔτη μέ.

Ζῇ βασιλεῖ, καὶ θανὼν ἐν Κυρίῳ,

Ζῇ καὶ παρ' ἡμῖν, ὡς λαλῶν ἐκ τῶν βίβλων.

Ἰανναρείοιο θάνης, βασιλεῖ, πρώτῃ.

τὴν πέμπτην ἔτος ᾧ Οὐάλεντ καὶ Οὐάλεντιανῶ.

DE S. CHRYSOSTOMO.

οὗτος δὲ μακάριος καὶ θεῖος ἱεράρχης, διὰ τὸ καλὸν ᾧ βίῃ, καὶ τὸ
 μὴ ὑπερορᾶν τὸ δίκαιον μηδὲ αὐτὸς ἀδικεῖν τὰς βασιλεῖς ὑπερ-
 ορᾶται. Καὶ πρώτῃ μὲν εἰς Κωνσταντῖνον πέμπεται, τῆς Ἀρμενίας
 πολίχνιον τι σαπρὸν, ἔτα εἰς Τραπεζοῦν καὶ μετὰ ταῦτα εἰς Πιτυῦνται
 χωρία καὶ μόνον ἔρημα καὶ τῶν ἀναγκαίων ὄντων ὀπίσκει, ἀλλὰ καὶ
 ὑπὸ τῇ γειτονίᾳ τῶν ἱσαύρων αἰὶ πολεμύμενα. ἐν ταῖς πῆς ὅποις
 γενόμενον, καὶ πολλὰς πρὸς θεογνωσίαν ὀπιστρέψας, καὶ πάμπολ-
 λα θαύματα καπεργασάμενον, ᾧ βίῃ μεθίσταται, θανὼν ἐν Κω-
 μάνοις.

Ἄπην ἐβδομάτῃ κόμισαν δέμας εἰκάδι χρυσῶν. μηνὸς Ἰανναρείου.

Υ γ γ

2) S. Græ.

- 2) *S. Gregorii Nysseni* Opuscula quinque Græca, primum edita ex Codicibus Bibl. Augustanæ & Maximi Margunii. α) πρὸς Ἀρμόνιον περὶ τοῦ τῶν χριστιανῶν ὄνομα καὶ ἐπαγγελμα. p. 1. Incip. ὅπερ ποιῶσι πρὸς τὰς κρατερὰς. β) περὶ πληρώσεως καὶ ὁποῖον χρὴ εἶναι τὸν χριστιανόν. p. 15. Incip. πρέπωσα τῇ προαιρέσει καὶ σπαρῇ. γ) περὶ τῆς βίης Μωσείως καὶ νομοθεσίας, καὶ περὶ τῆς κατ' ἀρετὴν πληρώσεως. pag. 45. Incip. οἷον τι πάχυσθαι οἱ τῶν ἱππικῶν ἀγῶνων φιλοθεάμονες. δ) πρὸς Θεόφιλον Ὀπίσκοπον Ἀλεξανδρείας, καὶ Ἀπολινάριον. pag. 169. Incip. καὶ μόνον δεῖ τῆς κοσμικῆς σοφίας. ε) λόγος πρὸς Σιμωνίτικον περὶ πίστεως. p. 175-180. Incip. κλέψει ὁ Θεὸς ἡμᾶς καὶ προφήτας. Lugd. Batav. 1593. 8. Præter Hoeschelii notas in hoc volumine exstant *Maximi Margunii* Episcopi Cytherensis Epistolæ quatuor ad Hoeschelium Græcæ p. 1. 3. 43. & 157. Exstant & hæc p. 153. notata documenta quinque, de Divina Christianismi origine testantia, & quatuor usus sacrarum scripturarum:

τεκμήρια τοῦ θεοῦ εἶναι τῶν χριστιανισμῶν.

- α. ἡ θεία πρόνοια.
β. τὸ κύριον τῆς ἐκκλησίας.
γ. ὁ χριστὸς βίβλος.
δ. ἡ αὐτῆς τῆς διδασκαλίας.
ε. τὰ θαυμάσια τῶν ἔργων καὶ παθῶν.

Ἡ περιβολὴ τῶν μουσικῶν γραμμάτων.

- α. ὁ ὁρμηδία τῶν μικροψύχων.
β. διδασκαλία τῶν ἀγνοούντων.
γ. περιστολὴ τῶν ἐπιλοκακούντων.
δ. ἐλεγχος καὶ κατάκλησις τῶν ἀμετανόητων.

Lubet etiam hoc loco exhibere Catalogum operum Gregorii Nysseni, quem ad ejusdem libelli calcem Hoeschelius consignavit.

Catalogus Operum Divi Gregorii Nysseni.

B. A. Bibliothecam Augustanam,

M. M

M. M. Maximi Margunii, Cytherensis, Episcopi.

D. H. Hoeschellii privatam, significat.

Asteriscis notatae excudit Michael Mangernus, Augusta.

α. λόγ^ο πρὸς θεότητα τῶν καὶ πνεύματι^ο ἁγίῳ, ἑ^ς εἰς τὸν ἀβραάμ.

B. A. & M. A. *

β. εἰς τὴν ἁγίαν ^ἐχριστῶν ἡρώτων, B. A. *

γ. εἰς τὸ ἅγιον σπένανον ^{ἐν} πρωτόμαρτυρα, B. A. *

δ. ^ἐπιστολὴ εἰς τὸν ἰδίον ἀδελφὸν τὸν μέγαν βασιλέα, B. A. *

ε. εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα, B. A. *

ς. εἰς τὸ ῥήτον, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐν τέτων, B. A.

ζ. εἰς τὰς κοιμηθέντας, B. A.

η. εἰς τὸν ἅγιον μέγαν μάρτυρα Θεόδωρον, ἐλλιπής, B. A.

θ. ^ἐπιστολὴ εἰς τὸν μέγαν μελέπον, ἐπίσκοπον Λυποχίας, B. A.

ι. εἰς τὰς ἁγίας μ. μάρτυρας, B. A.

ια. εἰς τὰς αὐτὰς λόγ^ο β. ἐλλιπής, B. A.

ιβ. εἰς τὸ ἅγιον πάχα λόγ^ο α. B. A. & M. M.

ιγ. εἰς τὸ αὐτὸ, λόγ^ο β. B. A.

ιδ. εἰς τὸ αὐτὸ λόγ^ο γ. B. A.

ιε. ἄλλ^ο εἰς τὸ αὐτὸ βραχύπερ^ο, *

ις. εἰς ἀνάληψιν ^ἐχριστῶν, B. A. *

ιζ. πρὸς Εὐστάθιον B. A. ex parte inter opera Basilii Magni, pag. 333. U re-

ctē. Sic enim ad Codicem m. s. Gr. Nyss. testatur, quod isthuc margi-

ni affcripsit; ὁ παρὼν λόγ^ο, ὃς καὶ ἐν εἰδει ἐπιστολῆς γέγραπται,

πρὸς Ἰωάννην φιλόσοφον Εὐστάθιον ^{ἐν} ἱατρὸν ἐξαφῇ πρὸς ^ἐν ἁγίοις

μεγάλῃ βασιλείᾳ, καθὼς ἀσφαλῶς ἐν ἐπὶ βιβλίῳ εὗρον, καὶ ἐ

ἴδετο ^ἐ Γρηγορίῳ. ἐστὶν ὁμοίως ἑ^ς ὁ ἔπρος, ὁ πρὸς Διαφορᾶς ὑπίας καὶ

ὑποστάσεως, πρὸς τὸν ἰδίον ἀδελφὸν Πέτρον. καὶ δήλος ἐστὶν ἔσθ^ο

κακὴν ^ἐν τῇ φράσει ^ἐν μεγάλῃ βασιλείᾳ. ^ὅς ἐν ἐντυγ-

χάνεισι περὶ σκεμμένως, ἐκατέρω τὴν φράσιν ἐν πῶς αὐτῶν συγ-

γράμμασιν εἰσονται ^ἐν ἕτως ἔχεν.

ιη. πρὸς ^ἐν μὴ οἰδῶν λέγειν τρεῖς θεοὺς, πρὸς Ἀβλάβιον, B. A. Hic, cum

quibusdam aliis, ad Christoph. Plantinum ut exprimeretur missus, nescio qui perierit. Ejus certe ministro sese tradidisse, Haschelio scripsit Sylburgius.

θ. πρὸς Πέτρον τὸν ἴδιον ἀδελφὸν περὶ Διαφορῆς ὑσίας καὶ ὑποστάσεως, B. A. editus inter Basilii M. opera, p. 297. *Ad marginem codicis A. hæc leguntur affcripta: ὁ παρὼν λόγος ὅστις ἔστι μὴ μόνον βασιλεία, ἡραφείας ἔστι βασιλεία εἰς τὸν παρόντα ἅγιον Γρηγόριον, ὡς ἐν ἐπιγραφῇ βιβλίου κέκτηται. καὶ δηλὸς ἐστὶν ὅτι τῆς φράσεως καὶ ἔστι χαρακτηρισμός, διὸ καὶ ὀφείλει ἡραφείας βασιλείας πρὸς Γρηγόριον τὸν ἴδιον ἀδελφόν, ὡς ἔστι.*

κ'. πρὸς Σιμωνάκιον, ὡς πίστεως. B. A. D. H.

κά. ὡς ἔστι τὸ χριστιανῶν ὄνομα ἢ ἐπάγγελμα, πρὸς Ἀρμόνιον. B. A. & D. H.

κε'. περὶ πλειότητος, καὶ ὁποῖον εἶναι καὶ τὸν χριστιανόν. D. H.

κγ'. εἰς τὸ, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγῆσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτὸν πάντι, B. A.

κδ'. εἰς Πύλινον, B. A.

κε'. εἰς Πλάκινον, B. A. & M. M.

κς'. εἰς τὸν 5' ψαλμόν, περὶ τῆς ὁδοῦ, B. A. *

κζ'. εἰς τὰς μακαρισμὰς, B. A. & rariet M. M. aetne D. H.

κη'. εἰς περὶ εὐχῆς, B. A.

κθ'. εἰς Γρηγόριον τὸν θαυματουργόν, B. A. & D. H.

λ'. εἰς τὸν ἅγιον Ἐφραίμ, M. M.

λα'. λόγοι τεσσαράκοντα πρὸς Πέτρον τὸν αὐτὸν ἀδελφόν, κατὰ Εὐνομίαν, M. M.

λβ'. πρὸς Θεόφιλον Ἀλεξανδρείας, κατὰ Ἀπολινάριον M. M. & D. H. ex Maximi Margunii *liberalitate.*

λγ'. εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν λόγον ἢ. M. M.

λδ'. ὁπολογία, περὶ τῆς ἐξαήμερας, πρὸς Πέτρον τὸν ἀδελφόν, M. M.

λε'. εἰς τὰς ὁπτασίας τῶν ψαλμῶν, M. M.

λς'. περὶ τῆς βίβλου Μωσέως ἢ νομοθέτου, ἢ περὶ τῆς κατ' ἀρετὴν πλειότητος.

τος. *huius apographum Reverend. & doctissimus Dominus Margunius, ὁπίσκοπος Κυβήρων, sua manu exaratum, dono Hæschelio misit.*

λζ'. εἰς τὴν αὐτῇ χειροτονίαν, M. M.

λη'. κατηχητικὸς λόγος, M. M. *huius exemplum ab eodem R. Ep. Cytib. Hæschelium accepit.*

λθ'. περὶ παρθενίας, *extat in Bibliotheca Vaticana, conversus à Jo. Livineio, G.*

μ'. εἰς τὴν ἑ ἀνδρώα κατασκευὴν, B. A. *extat interprete Jo. Leunclavio.*

μα'. περὶ ψυχῆς, πρὸς τὴν ἀδελφὴν, B. A.

μβ'. εἰς τὰ ἄσματα τῶν ἁσμάτων, λόγοι λέ. *Latine extant, interprete Jo. an. Leunclavio.*

μγ'. πρὸς τὰς ἀχθομάδας ταῖς Ἰππημήσεσι. *Grace editus Parisiis.*

Codex omitionum S. Greg. Nyssenisati magnus in Bibliotheca nobili & clarissim. viri D. Theodori Canteri.

- 3) Homilia (*) *S. Joannis Damasceni & acrostichis, Μωτῆς Θεῷ πρόσωπον ἐν Θαβώρ ἰδε, in transfigurationem Christi, emendatior edita Græce & Latine cum notis Augustæ Vindel. 1588. 8. Hisce notis adjunctæ sunt appendicis loco ex Codicibus MSS. Augustanis præclaræ observationes, quibus quam plurima loca insignium scriptorum possunt emendari vel suppleri, Athenai quidem p. 85--92. In Aristophanæ Thesmophoriazusi pag. 92. seq. In Xenophontis Hipparchico p. 755. legendum ἔβριμωσ pro τῷ δὲ μέσως. In scholiis Thucydideis, inquit, p. 93. *quædam à me consignata, brevis spero ex H. Stephani, viri optime de Rep. litteraria meriti officina prodibunt.* Ibidem locum Scholiastæ Pindari & p. 94. plura Plutarchi feliciter restituit, & ex MS. epitome Athenæi, versus sedecim Panyasis poetæ, πρῶτοι μὲν χαλεπὸς τ' ἔλαχον &c. qui libro secundo Athenæi desiderabantur. Hinc loca Philonis Judæi emendata p. 95--104. & Gregorii Nazianzeni, p. 104--110. Basilii Magni Epistolarum p. 110--116. Joannis Damasceni p. 117. Homiliarum denique variarum quas superiore A. 1587. 8. ab Hæschelio editas jam resensui, loca complura correctæ partim ex ingenio, partim è Jo. Damasceni parallelis, & è libro ὑπομνημονευμάτων MS. Augustano. Quæ ex*

Y y y 3

Diario

(*) Dixi de ea Volum. VIII. p. 814. Junioris scriptoris esse, disputat Casimirus Oudinus T. 1. Commentar. de scriptoribus Eccles. p. 1780. seq.

Diario Græco sive ex ephemeridibus quas vocat Græcis MSS. de memoria Transfigurationis Christi p. 76. exhibet, hoc loco subijciam:

τῷ αὐτῷ μηνὶ (Αὐγύστῃ) ἡμέρᾳ ἑκτῇ, ἡ μεταμόρφωσις ἔκυρξεν καὶ Σω-
τῆρ^Θ ἡμῶν ἰησοῦ Χριστῷ.

Θαβώρ ὑπὲρ πάντων γῆς ἐδοξάσθη μέρ^Θ,

ἰδὼν θεὸς λάμψασαν ἐν δόξῃ φύσιν.

Ἐπειδὴ πολλὰ περὶ κινδύνων ὁ Χριστὸς διελέχθη πρὸς τὰς μαθητάς, καὶ
θανάτου καὶ πάθους αὐτοῦ, καὶ τῆς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ σφαγῆς. Ἐ-
πεὶ μὲν ἦν ἐν τῷ παρόντι βίῳ ἔνι χερσίν, ἔα δὲ ἀγαθὰ ἐν ἐλ-
πίσιν: βυλάμην^Θ καὶ τὴν ἄψιν αὐτῶν πληροφροῦναι, καὶ δει-
ξαί τις ὅτιν ἡ δόξα ἐκείνη μετ' ἧς μέλλει παύσασθαι, ἀναφέρει
αὐτοὺς εἰς ὄρ^Θ ὑψηλόν, καὶ κατ' ἰδίαν. (a) καὶ μεταμορφώθη
ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, ἔ-
α δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένοντο λευκὰ ὡς ὁ φῶς, καὶ ὥφθησαν αὐτοῖς Μωϋ-
σῆς ὁ Ἡλίας συλλαλῆντες αὐτῷ. ὡς λαμβάνει δὲ τῶν ἄλλων τὰς
τρεῖς μόνους, ὡς ὑπερέχοντας. ὁ μὲν γὰρ Πέτρος, (b) ἐκ τῆς σφό-
δρα φιλεῖν αὐτὸν, ἐδήλωσεν τὴν ὑπεροχὴν: ὁ δὲ Ἰωάννης, (c) ἐκ
τῆς σφόδρα φιλεῖν αὐτὸν: ὁ δὲ Ἰάκωβος, (d) ἐκ τῆς δύνασθαι πιεῖν
τὸ ποτήριον, ὅπερ καὶ ὁ Χριστὸς ἐπιεν. εἰς μέσον δὲ Μωϋσῆν καὶ
Ἡλίαν ὡς ἀγαθὸν, πρὸς οὗτον ὡς ἀποστόλου πρὸς αὐτὸν ὡς
πολλοῖς γινόμενους διορθήμεν^Θ. ἔπειτα γὰρ τινες μὲν αὐτὸν Ἡλίαν
ἔλεγον, (e) ἄλλοι δὲ Ἰερεμίαν, ἡ ἓνα τῶν προφητῶν: ἀλλὰ τὸ
τὰς κορυφαίας (f) ἄγει, ἵνα ὁ μέσον ἐντεῦθεν ἰδῶσιν τῶν δέλων
καὶ τῆς διαποτίεσθαι. καὶ ἵνα μάθωσιν, ἐπὶ θανάτου καὶ ζωῆς αὐτοῦ ὅτιν
ὁ ἔχων πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν. αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας, ἀμήν.

4. S.

(a) Matth. 17.

(b) Joan. 21.

(c) Joan. 13.

(d) Matth. 20.

(e) Matth. 16.

(f) Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκῶντες σὺλοι εἶναι, Gal. 1.

- 4) S. Gregorii Nazianzeni, Theologi, Arcana sive *περὶ δόχων*, de principiis versus CCCCXXCII. cum paraphrasi Græca *Niceta*. Carmen contra Apolinarium *περὶ ἐνανθρωπήσεως*, & de poematis à se editis, nec non in Maximum aliaque quam plurima carmina & in *πυγμαρχίας* epigrammata. Græce è Bibl. Augustana. Lugd. Bat. 1598. 8. His itidem Græce subjiciuntur *Maximi Margunii* Cytherorum Episcopi carmina tria α) in dictum Christi, *qui ex hac aqua bibit, sicut iterum*. Job. IV. 13. β) In parabolam Matth. XIII. de homine seminante bonum semen in agro suo. γ) Metaphrasis Psalmi CXXXII. quam etiam hoc loco non illibenter legent studiosi.

Τίπτε ἀδελφοῦνας πέλε φέρπον; ἤπτε δὲ αὐθις
 Τερπνέπον γλυκεράς ἦεν ὁμοφροσύνας;
 Εὐπὲ φίλα φρονέοντες ἀμοιβαδὸν ἄνδρες ἀγαυοὶ
 Οἴκῳ ἐν ἱστοτάτῳ ναιετάουσιν ἅμα.
 Ἡὐπὲ ἱμμένοντες ὅππῃ κρατὸς ἀσπεύς ὁσμή
 Μύρε ὃ Ἀρῶντος πύγωνα εἰσέχεται.
 Ενδύματος δὲ πάλιν καβαλίσσεται ἔνθεν ἐπ' ὦαν,
 Εκβλύζον προχοῇ Πνεύματος ἀγνοῶτε.
 Ἡὐπὲ ὑπερόρεα ὑπὸ ὕψους Ἑρμονίᾳ
 Εκχέεται Σιώνος ὑπὲρ αἶθ' ὁροσίν.
 Ὅππῃγε εὐλογίην ἐντείλατο παμβασιλῆες
 Ομφὰ ἐκῇ μετέειν, ἄφθιτον ὑδὲ βίον.

Hunc eundem Psalmum illustris Henricus S. R. I. Liber Baro ab Hetzel Latinis versibus expressit (*) sic:

En, quam proficuum est, quam delectabile, fratres
 Si liget unus amor, si domus una tegat.
 Non sic unguentum redolet, quod, pyxis fufum,
 Cano Amramiadæ crine, togaque, fluit.
 Non sic fœcundis stillant Hermonia guttis
 Culmina, non Solymæ sic juga roris aquis;

Fragat

(*) In Psalmidia sacra, edita Viennæ Austriæ 1711. 3721. 8.

Flagrat ut unito felix concordia sensu:

Hæc totum grato complet odore forum.

Hæc beat, hæc placidam tribuit sine turbine vitam:

Pax ubi spectatur candida, Numen adest.

- 5) S. Gregorii Nazianzeni, (*) definitiones rerum simplices, versibus jambicis CCLXVII. cum Latina profaria versione pag. 1. & notis p. 26. Anonymi definitiones, ordine alphabetico ex Codice MS. Bibl. Palatinæ. ὅροι κατὰ στοιχεῖον. Incip. τί ἐστὶν ἀγαθόν; ὃ πάντες ἐφίονται. Græce Maximi Monachi (**) ὅροι διαφόροι. Incip. εὐσία καὶ φύσις πάντων. Utraque hæc ex Bibliotheca Palatina Hoeschelio suppeditavit vir egregius Frid. Sylburgius, ut ex epistola ejus ibi subjuncta apparet, in qua observationes & emendationes nonnullæ leguntur. Cum autem Nazianzeni & Maximi definitiones inter eorum opera quoque obviæ sint, illas Anonymi, addita versione mea hoc loco subungere, illisque aliquamquædam consimilia subungere operæ pretium duxi.

ὍΡΟΙ ΚΑΤΑ ΣΤΟΙΧΕΪΟΝ.

1. Τί δὲν Ἀγαθόν; ὃ πάντες ἐφίονται.

Τί ἐστὶν Ἄγγελος; εὐσία ἀσώματος, θεῶν λειτουργῶσα.

Τί ἐστὶν Ἀρετή; μεγίστη εὐδαιμονία.

Τί ἐστὶν Ἀλήθεια; ἀπόφασις λεγῶσα ὅτι ὑπάρχον ὡς ὑπάρχον, καὶ πὺ μὴ ὑπάρχον ὡς μὴ ὑπάρχον. Ψεῦδος δὲ, ὅ ἐναντίον.

Τί ἐστὶν Αἰσθησις; δύναμις διακριτικὴ τῶν ἐμπιπόντων. Αἰσθητικὸν ζῶον; ὅ πεποιημένον ὡς αἰσθησις. Αἰσθητὴν δὲ, ὅ υποπίπτον πᾶσι αἰσθησεσι.

Τί ἐστὶν Αἵρεσις. ἡ ὡς πείσῃς

ANONYMI DEFINITIONES.

1. Quid est *bonum*? quod omnes desiderant.

Quid est *angelus*? essentia incorporealis, ministrans DEO.

Quid est *virtus*? summa felicitas.

Quid *veritas*? enunciatio rem quæ est, esse affirmans, & quæ non est, negans. Huic contrarium est mendacium.

Quid est *sensus*? facultas judicans ex quæ incidunt. Quid est *animal sensitivum*? quod sensus possidet. *Sensile* quid est? quod in sensus cadit.

Quid est *hæresis*? opinio de fide

746

(*) Vide Greg. Nazianzeni Opera T. 2. p. 198. edit. Paris. Græcolat. & edit. Lipsienf.

(**) S. Maximi Opera T. II. p. 78.

τῆς οἰασθῆναι δοῖσα. Αἰρετικὸς δὲ, ὁ τῆς ἰδίας ὑπερμαχῶν δοῖης.

Τί ἐστιν Ἀγάπη; ἅπλους ὁππὶ τῇ φιλίᾳ ἔχει φιλαμένῳ χάρις.

Τί ἐστιν Αὐτοβυσιότης; ψυχῆς λογικῆς ὁρεξίς, ἀκαλύτως γνωμένη πρὸς ὅπερ ἂν θέλῃ.

Τί ἐστιν Αἰδίων; τὸ δεχθῆναι μὴ ἔχον, τέλος δὲ μὴ ἔχον. ὡς ἡ ἔσθλη πρὸς οἰκονομίαν. καὶ αἰδίων ἐστὶ τὸ μὴ δεχθῆναι μήτε τέλος ἔχον.

Τί ἐστιν Αἰών; τὸ συμπαρατενόμενον τοῖς ὄντιν, οἷον τὸ χρονικὸν κίνημα καὶ ἀφύπνισμα.

Τί ἐστιν Ἀνάστασις κοινή; ἡ τῶν ἀναζευχθέντων τοιχείων, κελεύσει ἔκτισαντος, πρὸς ἑαυτὴ συνδρομή.

Τί ἐστιν Ἀνδρεία, εὐθαρσία μετὰ λόγον.

Τί ἐστιν Ἀγλάνοια; ὁξύτης νοῦς περὶ χρημάτων, εὐρετική ἔστι δεινότης.

Τί ἐστιν Ἀκοή; ἀσθητικὸς λόγων καὶ ψήφων ἀνύληπτική.

Τί ἐστιν Ἀσθένεια; ἀλλείωσις ἢ μεταβολὴ τῆς καθ' ἑξῆς δυνάμεως.

Τί ἐστιν Ἄνοια; ἡ τῆς καθ' ἑαυτὴ γνώσιν ἐνεργείας ἀνάμειξις.

Τί ἐστιν Αὐτοὑπάρκειον; τὸ ἐν αὐτῷ καὶ μὴ ἐν ὑτέρῳ (*) τὴν ὑπαρξίν ἔχον.

Τί ἐστιν Ἀήρ; τοιχεῖον ἔκτισται αἰ καὶ ὅσον κινήσεις καταφέρουσαι.

Τί ἐστιν Ἄνεμος; αἰεὶς ῥεύμα

(*) ἐτέρῳ

quacunque. Quid *bareticus*? pro opinione propria dimicans.

Quid est *amor*? habitus constans amicitiae erga dilectum.

Quid est *libertas arbitrii*? animae rationabilis desiderium quod nemine impediante fertur ad quodcumque voluerit.

Quid est *aeternum*? quod initium habet, finem non habet, ut DEI providentia. Sed est quoque aeternum initio pariter carens & fine.

Quid nam *aevum* est? quod una cum rebus extenditur, ut motus & intervallum temporis.

Quid est *communis resurrectio*? elementorum disjunctorum factus conditoris jussu ad proprias partes concursus.

Quid est *fortitudo*? bona mentis cum ratione fiducia.

Quid est *sagacitas*? acumen mentis circa res inveniens id quod docet.

Quid est *auditus*? sensus qui sermones & sonos percipit.

Quid est *infirmetas*? mutatio vel alteratio facultatis habitualis.

Quid est *amentia*? nescire quid agas.

Quid est *per se existens*? quod in se & non in altero habet existentiam.

Quid est *aër*? elementum cujus motus in omnem locum feruntur.

Quid *ventus*? fluxus aëris, pro-

Z z z

ῥεύμα

ταῖς τῶν τόπων ἐξαλλαγαῖς, ὅθεν ῥαί, τὴν ὀνομασίαν ἀμείβον.

Τί ἐστιν Ἀπεριγραπτόν; ἢ ὅτι οὐκ ἔστιν ἐκείν.

Τί ἐστιν Ἄτρεπτόν; ὅτι αἰὲν ὡσαύτως ἔχον, καὶ τροπὴν μὴ ὑφιστάμενον.

Τί ἐστιν Ἀσώματόν; ἢ ὅτι οὐκ εἶναι ἐκ ἐστὶ κατὰ μήκος καὶ βάθος καὶ ὕψος καὶ πλάτος.

Τί ἐστιν Αἴτιον; ἐξ ὃ ἔγινεταί τι, ἢ δι' ὃ.

Τί ἐστιν Ἀσραπή; ῥῆξις πυρὸς ἐκ νεφῶν ὡς ἀπὸ τῆς ἀέρος.

Τί ἐστιν Ἄστρον; σῶμα πυρῶδες ἐν τῷ ἕρανῳ πεπηγὸς, καὶ τῇ κύκλῳ φορᾷ φερόμενον.

Τί ἐστιν Ἄνω; τὸ πλεον ἐπέχον ὅτι μάλιστα.

Τί ἐστιν Αἰσθητήριον; σώματος ὀργάνον ὅτι τὰς αἰσθησεις τηρεῖν.

Τί ἐστιν Αἰθήρ; αἰὲρ διαυγέστατος καὶ καθαρώτατος.

Τί ἐστιν Ἀπειρον; ἢ αἰὲν ἔξω ἢ ὅτι ἀληφθέντος ὅτι ἐν εὐρείῳ.

Τί ἐστιν Ἀνάλυσις; ἀνάκαμψις ὅτι τὸ πρῶτον τῆς συνθέσεως αἶτιον.

Τί ἐστιν Ἀναλογία; τὸ λέγειν ὅτι ἐν λόγον ἔχει ὁ δεύτερος πρὸς τὸν πρῶτον, τῶτον ὁ τρίτος πρὸς τὸν ἐκτόν.

Τί ἐστιν Ἀλλοίωσις; κίνησις ἐστὶν αἰ.

Τί ἐστιν Ἀντιστροφὴ; κοινωνία δύο

mutatione locorum, unde fluit, nomen permutans.

Quid est *circumscriptum*? cuius nullus est locus.

Quid est *incommutabile*? quod eodem se modo semper habet, & mutationem non admittit.

Quid est *essentia incorporea*? cuius esse non versatur in longitudine, profunditate, altitudine & latitudine.

Quid est *causa*? ex quo vel per quod aliquid fit.

Quid est *fulgur*? ex nubium collisione, ignis proruptio.

Quid est *stella*? Corpus igneum in coelo collocatum quod circulari motu fertur.

Quid est *superius*? quod amplius à centro distat.

Quid est *sensorium*? corporis instrumentum quod sensus servat.

Quid est *aether*? aër lucidissimus purissimusque.

Quid est *infinitum*? ubi semper aliquid adhuc extra relictum reperitur.

Quid est *resolutio*? ad primam compositionis causam recursus.

Quid est *proportio*? dicere eandem rationem quam habet secundus ad quartum, eandem etiam tertium ad sextum habere.

Quid est *mutatio*? essentiae motio.

Quid est *conversio*? est commu-

αυ.

προτάσεων κοινωνουσῶν κατ' ἄμφω
τὰς ὁρὰς, ἧ μὲν ἔστι τῶν ὁρῶν ἀ-
μειβομένης, ἧ δὲ ποιεῖ φυλασσομέ-
νη μετὰ ἧ συναληθεύειν.

Τί ἐστιν Ἀπόφασις; λόγος ἐν ᾧ
τὸ ἀληθεύειν ἢ ψευδεσθαι ὑπάρχει.

Τί ἐστιν Ἀντίφασις; μάχη κατὰ-
φάσεως ἑ ἀποφάσεως διὰ τῶν ἀν-
τικειμένων τὸ αὐτὸ κατὰ ἧ αὐτῆς με-
ρίζουσα.

Τί ἐστι Κατὰφάσις; ἀποφανσίς
ἵνους ταῦτα πινος.

Τί ἐστιν Ἀπόδειξις; συλλογισμὸς
ᾧ πειραμονικὸς ἐξ αὐτοπίστων καὶ ὁμο-
λογημάτων λόγων λαμβανόμενος.

Τί ἐστιν Αναγκάσις; ἧ ἀνευ ἑδ-
ποτε ὑπάρχει τὸ ἐξ αὐτοῦ.

Τί ἐστιν Ἀραιόν; ἧ ἑ μέσα διὰ-
φασιν πρὸς ἀλλήλα ἔχει.

Τί ἐστι Πυκνόν; ἧ ἑ μόρια ἐγ-
γὺς ἐφεξῆς ἀλλήλων κεῖται.

Τί ἐστι Τραχύ; ἧ ἑ μόρια ὑπερ-
• ἔχει ἀλλήλων.

Τί ἐστιν Ἀρχή; τὸ πρὸ αὐτοῦ ἔχον
μηδέν.

Τί ἐστιν Ἀρχέτυπον; ἀρχικὸν πα-
ράδειγμα ὑφειρηκὸς ἐν αὐτῷ τὰς ἧ
εἰκονιζομένης χαρακτῆρας περιέχον.

Τί ἐστιν Ἀῖθρον; ὃ μὴ αὖ πῃ ἐν-
νοηθεῖται.

Τί ἐστιν Ἀναπνοή; εἴσοδος πνεύ-
ματος, ὑπὸ μετώρῃ πνεύματι, διὰ
ψύξιν ἧ ἐν ἡμῶν θερμῷ.

duarum propositionum com-
munes utrosque terminos habent-
tium, quæ ordine eorundem mu-
tato, & servata qualitate ambæ ve-
ræ sunt.

Quid est *enunciatio*? sermo cui
verum vel falsum inest.

Quid est *contradictio*? pugna ne-
gationis & affirmationis per opposi-
ta idem de eodem enuncians.

Quid est *assertio*? affirmatio rei
contra aliquem.

Quid est *demonstratio*? argumen-
tatio scientifica sumpta ex rationibus
per se fide dignis & confessis.

Quid est *necessarium*? sine quo
nunquam fit quod ex eo proficiscitur.

Quid est *rarum*? in quo media
intervallis distinguuntur.

Quid *densum*? cujus partes pro-
xime invicem sitæ sunt.

Quid *asperum*? cujus partes aliæ
aliis eminent.

Quid est *principium*? quod ante
se nihil habet prius.

Quid est *originarium exemplar*?
quod velut in principali exemplo
existente notas exprimendæ imagi-
nis continet.

Quid est *absurdum*? quod nemi-
ni sano in mentem venire potest.

Quid est *respiratio*? ingressio spi-
ritus ab externo circa nos aëre, quo
calidum in nobis refrigeretur.

Z z z z

T t

τί ἐστιν Ἀξίωμα ; ὅσα οἰκοῦνται ἀνευ ἀποδείξεως ἴσμεν.

2. τί ἐστὶ Βάθος ; ἐπὶ τρεῖς συνεχές. Μήκ⁹ δέ, τὸ ἐπὶ ἐν συνεχές. Πλάτος δέ, τὸ ἐπὶ δύο συνεχές.

ἢ τί ἐστὶ Βαρύ ; τὸ φύσει φερόμενον ἐπὶ μέσον. Κεῖρον δέ, τὸ φύσει φερόμενον ἀπὸ μέσου.

3. τί ἐστὶ Γραμμὴ ; μήκ⁹ ἀπλάτεις.

τί ἐστὶ Γένος ; τὸ κ⁹ πλειόνων καὶ Διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ πᾶσι ἐστὶ κατηγορούμενον.

τί ἐστὶ Γένεσις ; ἡ ἐκ τ⁹ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι ἀγωγή. Φθορὰ δέ, ἡ ἐκ τ⁹ ὄντος εἰς τὸ μὴ εἶναι.

τί ἐστὶ Γνώσις ; ἡ τ⁹ πρώην μὴ ὄντος ἐν τῷ νοί νεομφῇ ἐμφασις. Επίγνωσις δέ, ἡ μετὰ τὴν ἀγνώσιν τ⁹ πράγματος κ⁹ δύναμιν παντὸς κατὰληψις.

τί ἐστὶ Γῆ ; σῶμα τὸ ξηρότατον καὶ βαρυτάτον.

τίνα Γένη τὰ τῶν περὶ βλημάτων ; πέντε. πᾶν γὰρ περὶ βλημα ἢ ἄνθρωπον, ἢ οἶκον, ἢ ἰδικόν, ἢ συμβεβηκός.

4. τί ἐστὶ Διαφορά ; τὸ κ⁹ πλειόνων ἢ Διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ ποσῷ ἢ ἐστὶ κατηγορούμενον.

τί ἐστὶ Διάλεκτις ; λόγος κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀποκρίσιν.

τί ἐστὶ Διάλεκτος ; φωνὴ σωματικὴ ἐγγράμματος ἐρμηνευτικὴ τῶν ἐν Διανοίᾳ.

Quid est *axioma*? quæ per nos sine demonstratione scimus.

2. Quid est *profunditas*? tres habens continuas dimensiones. *Longitudo* autem unam, *Latitudo* duas.

Quid est *grave*? quod per naturam ad centrum tendit, *leve* contra, quod per naturam refugit a centro.

3. Quid est *linea*? longitudo sine latitudine.

Quid *genus*? quod de pluribus & specie differentibus in quid prædicatur.

Quid est *generatio*? ab eo quod non est ad esse deductio. Contra *corruptio* est ab eo quod est, ut non sit.

Quid est *notio*? rei quæ antea non fuit in mente, recens facta perceptio. *Cognitio* autem, rei antea notæ perfectæ quanta potest esse comprehensio.

Quid est *terra*? corpus aridissimum gravissimumque.

Quæ nam sunt *genera quaestionum*? quatuor, omnis enim quaestio aut de genere est, aut de definitione, aut de proprietate, aut de accidente.

4. Quid est *Differentia*? quod de pluribus & specie differentibus prædicatur in quale quid.

Quid *Disputatio*? per quaestionem & responsum oratio.

Quid *lingua* sive *dialectus*? vox corporalis litterata, qua animi cogitationes exponuntur.

τί ἐστι Δύναμις; ἀρχὴ κινήσεως καὶ μεταβολῆς ἐν ἄλλῳ.

τί ἐστι Διαίρεσις; ἡ ὅτι ἐνὸς εἰς δύο διμερῆ.

τί ἐστι Διαμερικὴ μέθοδος; ἡ πρὸ καθολικῶν πραγμάτων διαίρεσις εἰς τὰ μερικώτερα.

τί ἐστι Δαίμων; ὅσα ἀθάνατος καὶ γνῶμην, πάσης ἀγαθοεργίας ἐξερμήνη.

τί ἐστι Δεξιόν; ἀπὸ ὧν αἱ τῶν σωμάτων κινήσεις.

τί ἐστι Δικαιοσύνη; ἔστι δαπάνη ἡ καὶ ἔστι ἐν ἡμῶν καὶ πράγμασι καὶ ὅσα μεριμνά. ὅτι ἴδιον δικαιοσύνης, κατὰ ἀξίαν δαπνέμεν. φρονήσεως δὲ, τὸ ποιεῖν τὰ δεόντα. ἀνδρείας, τὸ νικᾶν. σωφροσύνης, τὸ μὴ ὑπερβαίνειν ἡδονῆν.

τί ἐστι Δίκαιος; ὁ πᾶσαν ἰσοπρέπειαν τοῖς ὁμοειδέσι παρέχων.

ζ. τί ἐστιν Εἶδος; τὸ κατὰ τοὺς ἀποδείξεις καὶ διαφορῶν τῶν ὁρίσμων ἐν τῷ ὅτι ἐστι κατηγορήμα.

τί ἐστιν Ενέργεια; δυνάμει δαπάνη.

τί ἐστιν Επισήμη; ὑπόληψις ἀμετάπτειτος ὑπὸ λόγου, ἡ δόξης ὁρῶν κατὰ λόγον καὶ πλάτος.

τί ἐστιν Επαγωγή; ἡ ἀπὸ τῶν καθ' ἑκάστα πρὸς τὰ καθόλου ἐφοδος.

τί ἐστιν Ερώτησις; ἀπακρίσεως ἀπάντησις.

Quid est *facultas*? principium motus & mutationis in altero.

Quid *divisio*? unius in duo sectio.

Quænam est *methodus dividendi*? quæ generalia in particularia distinguit.

Quid *Dæmon*? essentia immortalis, cujus voluntas aliena est ab ullo bono opere efficiendo.

Quid est *dextrum*? à qua parte corporum motus proficiscuntur.

Quid *justitia*? habitus æqualiter distribuens honores, opes & quæcunque distribuenda veniunt: proprium enim *justitia* est pro dignitate cuique suum tribuere, ut *prudentia* facere quod decet, *fortitudinis* vincere, & *temperantia* non succumbere voluptati.

Quid est *justus*? qui omni æqualitate utitur erga alios ejusdem seculi speciei homines.

ζ. Quid est *species*? quod de pluribus numero differentibus prædicatur in quid.

Quid est *actus*? potentiae effectio.

Quid *scientia*? opinio quæ dimoveri se non patitur, nititurque ratione aut recta sententia cum ratione laxius accepta.

Quid est *inductio*? à singulis ad universalem progressio.

Quid *interrogatio*? petitio responsionis.

Zzz 3

π

τί ἐσιν ἐπιφάνεια; πέρας σώματος, μήκ^{ος} καὶ πλατ^{ύς} μόνον ἔχον.

τί ἐσιν ὀπίπεδον; ὀπίφάνεια ἐξ ἴσ^{ως} ταῖς ἐπ' αὐτῆς εὐθείαις κείμενον.

τί ἐσιν ἔνωσις; διεσώτων πραγμάτων κοινωνικὴ συνδρομή.

τί ἐσιν ἐνύσσιον; ὑπόστασις ἥτις ἔμεινον ἔχει ὡς μερικὰς ιδιότητας χαρακτηρίζουσας, ἀλλὰ καὶ ὅ κοινὸν τῆς ὑσίας πρακτικῶς ὑφιστάμενον.

τί ἐσιν ἐνυπόστασις; ὅ καθολικὸν πρᾶγμα καὶ περικείμενον τῶν ὑποστάσεων.

τί ἐσιν εἰκός; συλλογισμὸς ἐκ ἀναγκᾶς ἀλλ' ἐνδεχομένη.

ἢ ἐσιν ἐν χρόνῳ; ἔσθ' εἶναι μετρεῖται ὑποχρόνος.

ἢ ἐσιν ἐνιαυτός; χρόνος ἐν ᾧ ὁ ἥλιος τὸν ζωδιακὸν κύκλον διέξεισι.

ἢ ἐσιν ἔξις; διάθεσις πρὸς βεβαίαν καὶ ἔμμενον.

ἢ ἐσιν εἰκὼν; ὁμοίωμα δεχέμενον τῇ ὑσίᾳ καὶ τῇ ὑπόψει ἀσφύρον, ὅλον δὲ ἐν ἑαυτῷ ὅ ὅτι εἰκονίζομεθα ἕδως μιμητικῶς ἀπὸ τῆς ἐμφερείας διπλασιάζομεν.

ἢ ἐσιν ἔνστασις; πρὸς τὰς πρὸς ἑαυτῇ.

τί ἐσιν ἐν τόπῳ; ἔκτός ἐστι σώμα περιέχον αὐτό.

Quid *superficies*? extremum corporis, longitudine præditum & latitudine.

Quid *planum*? superficies æqualiter sita per rectas super ea lineas.

Quid est *unio*? distantium rerum communicata conjunctio.

Quid est *subsistens*? persona quæ non solum habet particulares proprietates quibus veluti notis signetur, sed & communem essentiam reapse in illa subsistentem.

Quid est *subsistentia*? generalis res quæ personæ continentur.

Quid *probabile*? argumentum non necessarium sed contingens.

Quid est *in tempore*? cujus existentia a tempore mensuratur.

Quid est *annus*? tempus intra quod sol Zodiacum circum percurrit.

Quid est *habitus*? affectio firma & constans.

Quid est *imago*? Similitudo ad exemplar conformata, quæ essentia & existentia ab illo differt, totum tamen illud in se, & formam omnem rei effigiatæ per imitationem superficie exprimit.

Quid est *instantia*? Propositio propositioni contraria.

Quid est *in loco*? extra quod corpus est a quo circumdatur.

ἢ εἰν Εὐρίστis; ζήτησεως συμπε-
ρασμα.

ἢ εἰν Ενθύμημα καὶ Λογισμός;
ἐκτύπωμα καὶ ἐξαικόνισμα νοῦς π
πρῶτον.

ἢ εἰν Ἐνωσις ὑσιώδης; ἢ ἔs
Διαφύραξ ὑπόστασις (*) εἰς μίαν καὶ
τὴν αὐτὴν ὑπόστασιν ἀγεσθαι.

6. τί εἰν Ζωή; συμπαλοχὴ ψυ-
χῆς καὶ σώματ⁹.

ἢ εἰν Ζήτησις; ἐρευνᾶ ἀγνοούμε-
νων. καὶ Ζήτησις εἰν, ἐφ' ἧς εὐρέ-
σεως τῶν μὴ παρόντων ἢ ἀμφιβά-
λων.

ἢ εἰν Ζῶον; ὑσία ἐμψυχ⁹ αἰ-
σθητική. ὅτε ἴδιον τῆς φυσικῆς ζω-
ῆς ὅ τ' ὁρμητικὸν καὶ αὐξητικὸν καὶ
θνητικόν. π. δ' αἰσθητικόν, ἢ καθ'
ὁρμὴν κίνησις.

7. τί εἰν Ηρεμία; ἐρήσις κινή-
σεως.

τί εἰν Ἡλι⁹; ἄστρον ἡμερο-
φαές.

τί εἰν Ἡμέρα; πορεία ἡλίου ἀ-
πὸ ἀνατολῆς ὅπρ' δυσμῶς. Νύξ δέ,
ἀπὸ δυσμῶν ὅπρ' ἀνατολῆς.

τί εἰν Ἡδονή; κίνησις Διακεχυ-
μένη ὅ ὁπιθυμητικῆς τῆς ψυχῆς
πρὸς π τῶν ὁπιθυμητῶν φανέν-
των.

8. τί εἰν Θεός; ὑσία ἀνάπ⁹,
αἰτία παναληθῆς, πάσης αἰτίας ὑ-
περῶσι⁹ ὑπαρξίς.

(*) ὑσίας.

Quid est *inventio*? quaestionis
conclusio.

Quid *enthymema* & *cogitatio*? effi-
giatio & expressio prima mentis.

Quid est *unio essentialis*? diversas
substantias in unam eandemque
conjungens personam.

6. Quid est *vita*? consociatio a-
nimi & corporis.

Quid est *questio*? sciscitatio re-
rum quas ignoramus. Est etiam qua-
estio, desiderium inveniendi ea quæ
nobis præsto non sunt, vel dubia
sunt.

Quid est *animal*? essentia anima-
ta, sensibus prædita. Proprium
enim vitæ naturalis, nutriri, cresce-
re & generare: sensu autem præ-
ditum id quoque habet ut pro lu-
bitu se moveat.

7. Quid est *quies*? privatio mo-
tus.

Quid *Sol*? astrum lucens inter-
diu.

Quid *dies*? progressio solis abo-
riente ad occidentem, *Nox* vero ab
occidente ad orientem usque.

Quid est *Voluptas*? motus effusus
facultatis concupiscibilis in anima
ad aliquid eorum quæ ipsi deside-
rabilia videntur.

8. Quid est *DEUS*? essentia quæ
nullam causam habens ipsa causa est
omnipotens omnis causæ, superes-
sentiali existentia.

τί

τί ἐστι θεωρία; κυρίως θεῶν ὁρα-
σις, καθ' ὅσον ἰσθῆναι δυνατόν. καὶ
θεωρία ὅστις ἡ δόξα τῶν αἰσθητῶν
ὅτι τὰ θεϊκόπρα ὁρασίς.

τί ἐστι θεότης; ἡ πάντα θεωμέ-
νη καὶ πάντα θεῖσα θεία φύσις ἔ-
πρόνοια.

τί ἐστι θυμός; ζῆσις ἔτι κατὰ
διὰν αἰμαίνεσθαι, καὶ ὀρεξις ἀντιλυπή-
σεως.

τί ἐστι θάνατος; χωρισμός ψυ-
χῆς ἀπὸ σώματος.

τί ἐστι θερμότης; ἡ φύσει ἀκατέ-
νην πρὸς ὁμοφυῆ. Ψυχρὸν δὲ, τὸ φύ-
σει συγκεκλιμένον πρὸς ὁμοφυῆ.

τί ἐστι θλίψις; ὑπερβολὴ στενω-
σεως.

τί ἐστι θέλημα; ἀσίας νοεῖν καὶ
λογικῆς ἐφεσις ὡς τὸ κατὰ φύσιν.

τί ἐστι θέσις; ὑπόληψις ὡς ἡ
γνωρίμων ἡνὸς καὶ φιλοσοφίαν.

9. τί ὅστις ἰσχύς; συμμετρία ὁ-
σῶν καὶ νεύρων.

τί ἐστὶν ἴσος; τὸ πᾶν ἔχων τὸ αὐ-
τὸ καὶ μέτρον. καὶ ἴσος ὅστις, τὸ μέ-
τρον ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως.

τί ἐστὶν ἰδιώμα; τὸ ἐν πνι φύσει
γνωρίμων, ἐν ἑτέρῳ δὲ ἀσία μετὰ
μὲν ὑπάρχον.

10. τί ἐστὶ κάλλος; συμμε-
τρία μελῶν καὶ μερῶν μετὰ εὐχρόι-
ας.

Quid est *theoria*? DEI visio qua-
tenus eum videre fas est. Etiam theo-
ria est a sensibilibus ad res Diviniores
adscendens contemplatio.

Quid est *Divinitas*? Natura & Pro-
videntia Divina, quæ omnia obser-
vat & omnia pervadit.

Quid est *ira*? æstus sanguinis cir-
ca cor, & vindictæ desiderium.

Quid est *mors*? separatio animæ
à corpore.

Quid est *calidum*? quod per natu-
ram disjungit homogenea, *frigidum*
vero quod res ejusdem generis sive
naturæ disjungit.

Quid est *afflictio*? ingens quædam
angustia.

Quid est *voluntas*? essentia men-
te & ratione præditæ inclinatio ad
rem desideratam.

Quid est *thesis* sive *positio*? opinio
celebris cujusdam Philosophi.

9. Quid est *robur*? competentia
ossium, nervorumque.

Quid *aguale*? locus, qui habet
easdem etiam partes. Est quoque
æquale quod medium est inter id
quod plus est & quod deficit.

Quid est *proprietas*? in natura
quodam conspicuum, quod in alia
natura neutiquam existit.

10. Quid est *pulchritudo*? debita
conformatio membrorum, partium-
que, cum coloris bonitate.

Τί ἐστὶ Κίνησις; ἐνέργεια ὃ δυνά-
μει κίνητῃ ἢ κινήτῳ.

Τί ἐστὶ Καλοκαγαθία; ἕξις σω-
αιρετικῆ τῶν βελτίων.

Τί ἐστὶ Κενοδοξία; κενῆς δόξης ὁ-
ρεξίς.

Τί ἐστὶ Κεραυνός; ἀσραπή σφό-
δρα καπνῶσα ἐπὶ τὴν γῆν.

Τί ἐστὶ Κακόν; ὃ δι' ἑαυτὸ Φευ-
κτόν, ἢ πρὸς ἕτερον βλαβερόν.

Τί ἐστὶ Καλόν; ὅπερ ἀγαθὸν καὶ
ἡδύ.

Τί ἐστὶ Κραῖσις; ἔνωσις ὑγρῶν. Μί-
ξις δὲ, ἔνωσις ξηρῶν.

Τί ἐστὶ Κύκλος; σχῆμα ὑπὸ μι-
ᾷ γραμμῇ περιεχόμενον, πρὸς ἣν
αἱ ἀπὸ τοῦ κέντρου πρὸς τὴν περιφε-
ρειαν εὐθεῖαι πᾶσαι ἴσαι ἀλλήλαις
εἰσὶ.

Τί ἐστὶ Κόσμος; ὃ ἐξ ἑρᾶν καὶ
γῆς καὶ τῶν ἐν μέσῳ σύστημα.

Τί ἐστὶ Κανὼν; νόμος ἀπαρά-
βατος.

Πί ἐστὶ Καθ' ὑπόστασιν ἔνωσις;
πρᾶγμα ἐκ διαφόρων εἰς ἓν ὑφε-
στὼς πρόσωπον; καὶ τὴν ἐκάστης ιδιό-
τητα σώαν καὶ ἀτρεπὴν γνωρί-
ζοντα.

Τί εἰσὶ Κοινὰ ἔννοιαι; αἱ οἰκοθεν
ὃ πιστὸν εὐθίμως ἔχειν, καὶ μη-
δενὸς ἑτέρου δεόμεναι πρὸς ἀπόδει-
ξιν.

II. τί ἐστὶ Λόγος; φωνὴ σημαντι-
κή, ἥς τῶν μερῶν ἐστὶ ἡ καχωρισ-

Quid est *motus*? effectus in re mo-
bili quatenus mobilis est.

Quid est *probitas*? habitus optima
semper eligens & honestissima.

Quid est *mentis vanitas*? inanis
gloriæ desiderium.

Quid *fulmen*? fulgur vehementer
in terram descendens.

Quid *malum*? per se fugiendum,
vel quod alteri damnum affert.

Quid *bonum*? quod honestum &
jucundum est.

Quid est *temperatio*? humidarum
rerum unio. *Misio* autem unio re-
rum aridarum.

Quid *circulus*? ex uno circum-
ducta puncto figura, ad quam omnes
à centro ad circumferentiam ductæ
rectæ lineæ sunt æquales.

Quid est *Mundus*? compages ex
coelo & terra & eorum quæ media
sunt.

Quid *regula* sive *canon*? lex quam
transgredi non licet.

Quid est *unio personalis*? quæ ex
naturis diversis in unam personam
facit subsistere, & unius cujusque na-
turæ proprietates salvas & haud mu-
tatas ostendit.

Quid sunt *communes notiones*? quæ
per se fidem statim inveniunt neque
alia re indigent ad demonstratio-
nem.

II. Quid est *sermo*? vox aliquid signi-
ficans, cujus ex partibus aliquid se-

Λ α α α

μένον,

μένον, ὡς Φασί. καὶ λόγῳ ὅτι
ἀγγελῶ νοημάτων, εἰς φῶς ἐκφέ-
ρων τὸ νοηθέν.

τί ἐστὶ Λατρεία; θαλερά Θεῷ μό-
νῳ πρέπασα.

τί ἐστὶ Λύπη; θάλατταις ἡδονῶν
ἐστέρησιν.

τί ἐστὶ Λόγῳ ἐνδιάθετος; κρίση-
σις καὶ θάλατταις ψυχῆς πρὸς ἐαυ-
τὴν ἐν τῇ θάλαττατικῇ γινόμενῳ
ἀνευ ἐκφωνήσεως.

τί ἐστὶ Λογισμός; ἐκτύπωμα καὶ
ἐξεικόνισμα νοός.

τί ἐστὶ Λευκόν; χεῶμα θάλατταις
λευκὸν ὁφθαλμοῦ.

12. τί ἐστὶ Μέθοδος; ἕξις ὁδο-
ποιητικῇ μετὰ λόγον, ἢ ὁδὸς μετὰ λό-
γου.

τί ἐστὶ Μεγαλοψυχία; ἕξις ψυ-
χῆς τοῖς συμβαίνασι λυπηροῖς μὴ
καταλυγώσεως.

τί ἐστὶ Μέτριον; τὸ μέσον ὑπερ-
βολῆς καὶ ἐλλείψεως.

τί ἐστὶ Μονάς; ἀρχὴ ἀριθμῶν καὶ
τὸ πᾶν ἀδιάθετος.

τί ἐστὶ Μέρῳ; εἰς ὃ διαρετὴν
ἐστὶ τὸ ἅλν.

τί ἐστὶ Μονογενής; ὁ μῆτε πρὸ
αὐτοῦ μῆτε μετὰ αὐτὸν ἔχων ἑτερον.

τί ἐστὶ Μείωσις; τὸ πελεῖν μεγέ-
θους ὑφέσις.

τί ἐστὶ Μέσον; τὸ ἴσον ἀπέχον ἀμ-
φοτέρων τῶν ἀκρων.

τί ἐστὶ Μορφή; ἡ ὅλη τὴν εἶδους

paratim significans exstat. Ajunt et-
iam sermonem esse nuncium cogi-
tationum, in lucem proferentem ea
quæ mente concepimus.

Quid est *cultus religiosus*? servitus
qua DEUM solum colere convenit.

Quid est *tristitia*? affectio volu-
ptatis omnis expers.

Quid est *sermo interior*? motio a-
nimi & collocutio quam secum ipso
instituit aliquis cogitatione citra ex-
ternam vocem.

Quid est *cogitatio*? expressio at-
que effigatio mentis.

Quid *album*? color visionem dis-
gregans.

12. Quid est *methodus*? habitus
viam cum ratione ostendens, sive
via cum ratione.

Quid *magnanimitas*? habitus
mentis, ut tristibus quæ accidunt
non dejiciatur.

Quid est *mediocre*? quod inter ex-
cessum ac defectum, medium est.

Quid *unitas*? principium numeri
quodammodo otiosum.

Quid *pars*? in quas totum potest
dividi.

Quid *unigenitus*? qui neque ante
se neque post se alium habet.

Quid *imminutio*? à perfecta ma-
gnitudine detractio.

Quid *medium*? quod ab utroque
extremo pariter distat.

Quid est *forma*? tota speciei deter-

ἀπὸ

δοποπεράτωσις. Σχήμα δέ, ἡ ἔν-
χόντων ὄγκος δοποπεράτωσις. Δια-
φέρει δέ, ὅτι ἡ μὲν μορφή ὅτι
ἐμψύχων λέγεται, τὸ δὲ σχῆμα ὅτι
ἀψύχων.

Τί ἐστὶ Μέλαν; χρώμα συγκε-
κον ὡς.

13. Τί ἐστὶ Νῦν; ἀρχὴ χρόνου μή-
τε χρόνον μήτε τέλος ἔχον.

Τί ἐστὶ Νέφος; μεταβολὴ ἀπὸ τῆς
ἐνεχθείσης ἀναθυμιάσεως εἰς ὕδωρ.

Τί ἐστὶ Νόστος; ἀσυμμετρία τῶν
ἐν σώματι στοιχείων.

Τί Νέστις; ἀκμὴ σώματος. Γῆ-
ρας δέ, ὡς ἀκμὴ.

Τί Νῆς; ὁρασίς ψυχῆς ἀσώματων,
πρὸς πάντα ἐκτεταμένης. (*)

14. Τί ἐστὶν Ὄρος; λόγος σύν-
θετος δηλωτικός τῆς φύσεως ὅτι
καὶ μὲν πρᾶγμα.

Τί Οὐρανός; σῶμα φυσικὸν ἐν τῇ
ἐσχάτῃ ὅτι παντὶ περιφορᾷ τὴν κύκ-
λον κίνησιν κινούμενον.

Τί Οἰκονομία; ἐκείνη συγκά-
τασις μεγέθους, (**) πρὸς σωτηρί-
αν πάντων (***) ἡμομένων.

Τί Ὁμοιον; ὅτι ἡ ποιότης τῶν ὁμοί-
ων ὁμοία.

Τί Οὐσία; πρᾶγμα αὐτόπαρκτον
μὴ δεόμενον ἑτέρου πρὸς σύστασιν. ὅτι
οὐσίαν καὶ μορφήν καὶ εἶδος πα-
ρὸν οἱ Πατέρες εἶναι λέγουσι.

Τί Οὐσιώδες μέρος οὐσίας ἡ συμ-

minatio. *Figura* autem, determi-
natio molis qualiscunque. Differunt
porro, quoniam forma de viventi-
bus, figura de inanimatis dicitur.

Quid est *nigrum*? color visionem
congregans.

13. Quid est *nunc*? principium
temporis quod neque initium habet
neque finem.

Quid est *nubes*? vaporum addu-
ctorum in aquam mutatio.

Quid *morbis*? elementorum in
corpore intemperies.

Quid *juvenilis aetas*? corporis vi-
gor, *senium* autem, vigoris remissio.

Quid *mens*? animæ incorporeæ
ad omnia se extendens acies.

14. Quid est *definitio*? sermo bre-
vis qui rei propositæ naturam ex-
ponit.

Quid *cælum*? corpus naturale
quod per extremam Universi gyra-
tionem motu circulari volvitur.

Quid *Oeconomia*? voluntaria Ma-
gni DEI condescensio ad salutem
hominum facta.

Quid *simile*? cujus qualitas consi-
milibus similis est.

Quid *substantia*? res per se subsi-
stens neque ad substantiam aliam re in-
digens: quamquam substantiam, formam
& speciem Patres dicunt idem esse.

Quidnam est *essentialis pars substan-*
A a a a 2 βεβη-

(*) ἐκτεταμένη.

(**) μεγάλη θού.

(***) ἡμῶν vel ἀνθρώπων.

βεβηκότῳ; συμπληρωπικὸν τῷ
καὶ συσπικόν.

τί ὄρετῳ; συλλογισμὸς εἰς ὃν ἀνα-
λύεται ἡ πρόπαισι.

τί ὁμοιομερές; ἔ τὸ μέρετῳ τῷ
ἅλῳ ὁμοίον ἐστὶ.

τί ὄλον; ὃ μηδὲν τῶν συνιστάντων
αὐτὸ ἐλλείπει.

τί ὄνομα; φωνὴ σημαντικὴ κα-
τὰ συνθήκην ἀνευ χρόνου, ἥς μηδὲν
μέρετῳ σημαντικόν, κεχωρισμέ-
νον.

τί ὁμίχλη; παχύς ἀήρ.

τί οἶκῳ; σύστημα πλειόνων, αὐ-
τορκειας χάριν.

τί ὁρμή; κίνησις καρδίας ἐπὶ
πᾶσιν τῷ κερδέει.

τί ὁμοόσιον; τὸ τῆς αὐτῆς ὑσίας καὶ
ἐνεργείας ἀπολλάκτως ὑπάρχον.
διαφέρει δὲ τῷ χαρακτηριστικῷ ἰδιώ-
ματι.

15. τί Πατήρ; ὑπόστασις ἀναί-
κη γνηθική ἀγνήτης.

τί Πνεῦμα ἅγιον; δύναμις ἁγια-
στική ἀρχιμάχτος, Πατρί καὶ Υἱῷ ὁ-
μοούσιος, ἐκ ἑ Πατρὸς προέξουσα.
Πνεῦμα ὅστις λεπτή καὶ αὔλος καὶ ἀ-
ρχιμάχτος καὶ ἐκπορευτική ὑπαρξίς.
καὶ Πνεῦμα ὅστις ἀναδυμίας ἐξέρχεται
καὶ θερμὴ

λείπει τᾶλλα.

*et vel accidentis? quæ ad complemen-
tum ejus & constitutionem facit.*

*Quid est definitio? conclusio, in
quam præmissa propositio resol-
vitur.*

*Quid est ex similaribus constans si-
ve homoeomeres? cujus pars quæli-
bet toti est similis.*

*Quid totum? cui nihil ex iis quæ
ad illud constituendum pertinent,
deest.*

*Quid nomen? vocabulum, aliquid
significans ut compositum est, sine
tempore, & cujus nulla pars separa-
tim aliquid significat.*

Quid est nebula? crassus aër.

*Quid est domus? ex pluribus facta
structura commoditatis gratia.*

*Quid est appetitio? motus cordis
ad efficiendum quod decrevimus.*

*Quid est homoufion sive consubstan-
tiale? quod ejusdem essentiae & o-
perationis est incommutabiliter, dif-
fert tamen characteristica proprie-
tate.*

15. *Quid DEUS Pater? persona,
nulla antecedente causa, ingenta,
generans.*

*Quid Spiritus Sanctus? Potentia
sanctificans, non figuratus, Patri
& Filio consubstantialis, procedens
ex Patre. Spiritus est subtilis im-
materialis & figura destituta sub-
stantia, procedens. Ventus est ex-
spiratio arida calidaque*

Cetera desunt in MS.

ALTER-

ALTERCATIO
HADRIANI AUG.
ET
EPICTETI PHILOSOPHI,

Ex Friderici Lindenbrogii V. C. editione.

* *Primum est, quid sit mundus?* Epict. Mundus est, ô Hadriane, constitutio cœli & terræ, & omnium quæ in eis sunt, de quibus paulo plus differam, si iis, quæ dicentur, diligenter intenderis. Mundus est spectabilis supellex, ineffabilis circuitus, per se genitum theorema; multiformis formatio; æternus tenor: circuitus sine errore, Solis lumen, dies, nox, ætra, tenebræ, terra, ær, aqua.

Had. *Quid est Oceanus?* Ep. Oceanus est terminus coronatus, mundi amplexus, vinculum * anclicum, universæ naturæ circumcursus. Orbis sustentaculum, Audacia viæ, Limes terræ, Divisio regnorum, hospitium fluviorum, fons imbrium, refugium in periculis, gratia in voluptatibus.

Had. *Quid est DEUS?* Ep. Deus est summum bonum, mens immortalis, incontemplabilis celsitudo, forma multiformis, multiplex spiritus, incogitabilis inquisitio, insopitus oculus, omnia continens lux.

Had. *Quid est dies?* Ep. Stadium laboris, principium quotidianum, æterna computatio.

Had. *Quid est Sol?* Ep. Mundi oculus, noctis concertatio, caloris circuitus, indeficiens cauma, splendor sine occasu, cœlestis viator, diei ornatus, cœli pulchritudo, naturæ gratia, horarum distributor.

Had. *Quid est Luna?* Ep. Cœli purpura, Solis æmula, malefactorum revelatrix, itinerantium solamen, navigantium directio, signum solennitatum, recalcuatio mensium, oculus noctis, roris larga infusio, tempestatum præfaga.

Had. *Quid est terra?* Cœli basis, mundi meditullium, Custos & Mater omnium, operculum miserorum, devoratrix omnium, ant ** - nascentium, cellarium vitæ.

Had. *Quid est homo?* Ep. Mens incarnata, laboriosa anima, parvi temporis habitaculum, spiritus receptaculum, phantasma temporis,

A a a a 3

specu-

* *Fortasse*, cingulum Atlanticum, Græc. ἀτλαντικός ζωνήρ.

** *lege*: mater.

speculator vitæ, lucis desertor, vitæ consumptio, mancipium mortis, tranſiens viator, loci hospes.

Had. *Quid eſt cælum?* Ep. Sphæra volubilis, culmen immenſum.

Had. *Quid eſt pulchritudo?* Ep. Naturalis captio, parvi temporis fortuna, ſos marcidus, incompoſitum negotium, humana concupiſcentia.

Had. *Quid eſt mulier?* Ep. Hominis confuſio, inſatiabilis beſtia, ſollicitudo continua, indefinens pugna, quotidianum damnum, tempeſtas domus, ſollicitudinis impedimentum, viri incontinentis naufragium, adulterii vas, inconciſum prælium, animal proximum, pondus graviſſimum, aſpis inſatiabilis, humanum mancipium.

Had. *Quid eſt amicus?* Ep. Homo vix apparens, deſiderabile nomen, non invenienda poſſeſſio, refugium infelicitatis, miſeriæ reſpectio, indeficiens quies, indefinens ſollicitas.

Had. *Quid agricola?* Ep. Laborum miniſter, operator multorum, terræ medicus, arbuſtorum plantator, montium complanator.

Had. *Quid eſt navis?* Ep. Domus abſque fundamento, avis lignea, incerta ſalus.

Had. *Quid nauta?* Ep. Fluviorum viator, marinus equitator, orbis hospes, terræ deſertor, tempeſtatis concertator.

Had. *Quid ſunt divitiæ?* Ep. Auri pondus, curarum miniſtratio, injucunda delectatio, inſatiabilis invidia, res deſiderata, deſiderium inexplabile, inviſa concupiſcentia.

Had. *Quid paupertas?* Ep. Bonum odibile, ſanitatis mater, curarum remotio, ſapientiæ repertrix, poſſeſſio abſque calumnia, negotium ſine damno, ſine ſollicitudine felicitas.

Had. *Quid eſt Senectus?* Ep. Optatum malum, viventium mors, Veneris expers, mors expectata.

Had. *Quid eſt ſomnus?* Ep. Mortis imago, laborum quies, vigilantium ſapientia, victorum ſolutio, infirmantium votum, miſerorum deſiderium, univerſi ſpiritus requies.

Had. *Quid vita?* Ep. Beatorum lætitia, miſerorum mœſtitia, expectatio mortis.

Had. *Quid eſt mors?* Ep. Æternus ſomnus, diſſolutio corporum, divitum pavor, pauperum deſiderium, inevitabilis eventus, incerta peregrinatio, fuga vitæ, reſolutio omnium.

Had.

- Had. *Quid est litera?* Ep. Historiæ custos.
 Had. *Quid verbum?* Ep. Animi proditor.
 Had. *Quid est lingua?* Ep. Aeris flagellatio.
 Had. *Quid est aër?* Ep. Custodia vitæ.
 Had. *Quid est libertas?* Ep. Hominis innocentia.
 Had. *Quid est caput?* Ep. Hominis culmen.
 Had. *Quid est corpus?* Ep. Animæ domicilium.
 Had. *Quid coma?* Ep. Vestes capitis.
 Had. *Quid barba?* Ep. Sexus discretio.
 Had. *Quid est cerebrum?* Ep. Custos memoriæ.
 Had. *Quid oculi?* Ep. Duces corporis, indices animi.
 Had. *Quid nares?* Ep. Odorum attrectatio.
 Had. *Quid aures?* Ep. Sonorum consultatores.
 Had. *Quid os?* Ep. Nutritor corporis.
 Had. *Quid dentes?* Ep. Molæ mordentes.
 Had. *Quid labia?* Ep. Valvæ corporis.
 Had. *Quid manus?* Ep. Corporis operarii.
 Had. *Quid digiti?* Ep. Cordarum plectrum.
 Had. *Quid pulmo?* Ep. Servator aëris.
 Had. *Quid est cor?* Ep. Receptaculum vitæ.
 Had. *Quid jecur?* Ep. Custodia caloris.
 Had. *Quid fel?* Ep. Iracundiæ susceptaculum.
 Had. *Quid splen?* Ep. Risus & lætitiæ capax.
 Had. *Quid stomachus?* Ep. Ciborum coquus.
 Had. *Quid ossa?* Ep. Robur corporis.
 Had. *Quid coxa?* Ep. Epistylia columnarum.
 Had. *Quid pedes?* Ep. Mobile fundamentum.
 Had. *Quid crura?* Ep. Columnæ corporis.
 Had. *Quid sanguis?* Ep. Humor venarum vitæ.
 Had. *Quid vena?* Ep. Fons carnis.
 Had. *Quid est lux?* Ep. Facies omnium rerum.
 Had. *Quid stella?* Ep. Pictura culminis, naturarum gubernatores, noctis decor.
 Had. *Quid pluvia?* Ep. Conceptio terræ, frugum genitrix.
 Had. *Quid est nebula?* Ep. Nox in die, labor oculorum.

Had.

Had. *Quid est ventus?* Ep. Aëris perturbatio, mobilitas agrorum, (*) siccitas terræ.

Had. *Quid sunt flumina?* Ep. Cursus indeficiens, resectio Solis, terræ irrigatio.

Had. *Quid est aqua?* Ep. Subsidium vitæ, ablutio sordium.

Had. *Quid est gelu?* Ep. Herbarum persecutio, vinculum terræ, fons agrorum.

Had. *Quid est nix?* Ep. Aqua sicca.

Had. *Quid est hyems?* Ep. Æstatis exul.

Had. *Quid est ver?* Ep. Pictor terræ¹, maturatio fructuum.

Had. *Quid est quod amarum dulce facit?* Ep. Fames.

Had. *Quid est quod hominem lassum fieri non finit?* Ep. Lucrum.

Had. *Quid est spes?* Ep. Vigilanti somnium.

Had. *Quid est spes?* Ep. Refrigerium laboris, dubius eventus.

Had. *Quid est amicitia?* Ep. Æqualitas animorum.

Had. *Quid fides?* Ep. Ignotæ rei miranda celsitudo. (**)

Had. *Quid erit nobis si cinctum solvas, neque nudaberis ipse?* respice corpus, quo & doceri possis. Ep. Epistola est.

Had. *Quid est epistola?* Ep. Tacitus nuncius.

Had. *Quid est pictura?* Ep. Veritas falsa.

Had. *Quare hoc dixisti?* Ep. Videmus enim poma picta, flores, animalia, aurum, argentum, & non est verum.

Had. *Quid est aurum?* Ep. Mancipium mortis.

Had. *Quid est argentum?* Ep. Invidiæ locus.

Had. *Quid est ferrum?* Ep. Omnis artis instrumentum.

Had. *Quid est gladius?* Ep. Regimen castrorum.

Had. *Quid est gladiator?* Ep. Sine crimine homicida.

Had. *Qui sunt, qui sani agrotant?* Ep. Qui aliena negotia curant.

Had. *Qua ratione homo lassus non fit?* Ep. Lucrum faciendo.

Had. *Quid est amicitia?* Ep. Concordia.

Had. *Quid est longissimum?* Ep. Spes.

Had. *Quid est spes?* Ep. Vigilanti somnus, expectanti dubius eventus.

Had. *Quid est, quod homo videre non potest?* Ep. Alterius animum.

Had. *Qua re peccant homines?* Ep. Cupiditate.

Had.

(*) leg. aquarum,

(**) certitudo.

Had. *Quid est libertas?* Ep. Innocentia.

Had. *Quid Regi & misero commune est?* Ep. Nasci & mori.

Had. *Quid est optimum ac pessimum?* Ep. Verbum.

Had. *Quid est quod alii placet, & alii displicet?* Ep. Vita.

Had. *Quid est optima vita?* Ep. Brevissima.

Had. *Quid est certissimum?* Ep. Mors.

Had. *Quid est mors?* Ep. Perpetua securitas.

Had. *Quid est mors?* Ep. Timenda nulli, si sapiens degat: inimica vitæ, numen amantium, metus parentum, liberorum præda, testamenti gratia, post obitum sermo, supremæ lachrymæ, post memoriam oblivio, fax rogi, onus sepulchri, titulus monumenti, mors omnium malorum finis.

Had. *Quare mortuus coronatur?* Ep. Agonem se vitæ transegisse testatur.

Had. *Quare mortuo pollices ligantur?* Ep. Ut parem post (*) obitum esse se nesciat.

Had. *Quid est Vesillo?* Ep. Quem multi devitant, & nemo effugit.

Had. *Quid est rogu?* Ep. Contentio crediti, persolutio debiti.

Had. *Quid est tuba?* Ep. Belli incitamen. Castri signum, aræ admonitio, scenæ commissio, Funeris deploratio.

Had. *Quid est monumentum?* Ep. Saxa stigmata: otiosi viatoris spectatio.

Had. *Quid est homo pauper?* Ep. Quem ut puteum desertum omnes aspiciunt, & suo loco illum relinquunt.

Had. *Quid est homo?* Ep. Balneo similis. Prima cella tepidaria unctuarum, infans natus perungitur. Secunda cella sudatoria, pueritia est: Tertia cella assa perferentaria, juvenus. Quarta cella frigida, senectus, omnibus æquat sententiam.

Had. *Quid homo?* Ep. Pomo similis. Poma ut in arboribus pendent, sic sunt & corpora nostra, aut matura cadunt, aut cito acerba ruunt.

Had. *Quid est homo?* Ep. Sicut lucerna in vento posita.

Had. *Quid est homo?* Ep. Loci hospes, legis imago, calamitatis fabula. Mancipium mortis, Vitæ mora. Quo Fortuna sæpe suos ludos facit.

B b b b

Had.

(*) *al. parem post mortem obitum esse nesciat.*

Had. *Quid est Fortuna?* Ep. Ut matrona nobilis, quæ in servos se impingit.

Had. *Quid est Fortuna?* Ep. Sine iudicio proxima meta. Alienorum bonorum casus. Ad quem venit, splendorem ostendit: à quo recedit, umbram facit.

Had. *Quot sunt autem Fortuna?* Ep. Tres, Una-coeca, quæ ubilibet se impingit; & alia infana, quæ concedit, cito aufert. Tertia furda, quæ miserorum preces non exaudit.

Had. *Quid sunt Dii?* Oculorum signa, Mentis numina: Sime-tuis timor est, si contines, religio est.

Had. *Quid est Sol?* Ep. Splendor orbis, qui tollit & ponit diem, per quem scire nobis cursum horarum datur.

Had. *Quid est Luna?* Ep. Diei adjutrix, noctis oculus, fax tenebrarum.

Had. *Quid est cælum?* Ep. Culmen inmensum.

Had. *Quid est cælum?* Ep. Aër mundus.

Had. *Quid sunt stellæ?* Ep. Fata hominum.

Had. *Quid sunt stellæ?* Ep. Littora (*) gubernatorum.

Had. *Quid est terra?* Ep. Horreum Cereris.

Had. *Quid est terra?* Ep. Cellarium vitæ.

Had. *Quid est mare?* Ep. Iter incertum.

Had. *Quid est navis?* Ep. Domus erratica.

Had. *Quid est navis?* Ep. Ubilibet hospitium.

Had. *Quid est navis?* Ep. Numina(**) Neptuni, Anni cursum tabellarium.

Had. *Quid nauta?* Ep. Amator pelagi, firmi desertor, contemptor vitæ mortisque, undæ cliens.

Had. *Quid est somnus?* Ep. Mortis imago.

Had. *Quid est nox?* Ep. Laboranti requies, grassanti lucrum.

Had. *Quid est culcitra?* Ep. In somnis volutatorium.

Had. *Quare Venus nuda pingitur?* Ep. Nuda Venus picta, nudi pinguntur amores:

Quibus nuda placet, nudos dimittat oportet.

Had. *Quare Venus Vulcano nupta est?* Ep. Ostendit amorem ardore incendi.

Had. *Quare Venus straba est?* Ep. Quia pravus est amor.

Had.

(*) *littera.*

(**) *Nuncia.*

Had. *Quid est amor?* Ociosi pectoris molestia, in puero pudor, in virgine rubor, in femina furor, in juvene ardor, in sene risus: in derisore delicti, nequities est.

Had. *Quid est DELUS?* Ep. Qui omnia tenet.

Had. *Quid est sacrificium?* Ep. Delibatio.

Had. *Quid est sine societate?* Ep. Regnum.

Had. *Quid est Regnum?* Ep. Pars Deorum.

Had. *Quid est Caesar?* Ep. Publicæ lucis caput.

Had. *Quid est Senatus?* Ep. Ornamentum urbis, splendor civium.

Had. *Quid est miles?* Ep. Murus imperii, defensor patriæ, gloriosa servitus, potestatis indicium.

Had. *Quid est Roma?* Ep. Fons imperii orbis terrarum, mater gentium, rei possessor, Romanorum contubernium, Pacis æternæ consecratio.

Had. *Quid est Victoria?* Ep. Belli discordia, pacis amor.

Had. *Quid est pax?* Ep. Tranquilla libertas.

Had. *Quid est forum?* Ep. Templum libertatis, arena litigantium.

Had. *Quid sunt amici?* Ep. Statuæ aureæ sunt.

Had. *Quid est amicus?* Ep. Pomo citreo similis, foris beatus,

Nam intra pectus acidum occultat malum.

Had. *Quid sunt parasiti?* Ep. Qui tanquam pisces (*) adefcantur.

Albinus Flaccus Alcuvinus Epist. 102. p. 1638. Opp.

De Epistola interrogasti, quid esset. Nam *Ἰν*, super, *βολα* habitus Græce dicitur. Unde Adrianus Imperator Epictetum Philosophum inter alias inquisitiones interrogavit quid esset *κινῆμα*? (**). At ille videns

B b b 2

(*) Al. inescantur.

(**) Respicit Alcuinus questionem Hadriani quæ fuit supra p. 560. *quid erit nobis scintillum solvas*, unde incipit altercatio sub Hadriani & Plinii Secundi nomine edita Monasterii ad calcem Tragediæ parabolicæ quæ Poemandri & Satanæ pugna inscribitur auctore Bernardo Westphalo, typis Lansberti Rasfeldt A. 1597. Eadem subjecta post Pseudo-Beroso, jam prodierat Paris. 1511. 4. p. 31. & ad calcem notitiæ utriusque Imperii, edente Sigismundo Gelenio Basil. 1552. fol. & in editione ejusdem notitiæ Labbeana, Paris. 1651. 12. & subjuncta enchiridio Epicteti, editionis Abrahami Berkelii, Amsterd. 1670. 8. & Delphis 1683. 8.

dens Epistolam eum manu tenentem, respondit: *quod manu tenes*. Volens intelligere, quasi supercinctorium esset Epistolæ sigillum, quo aforis vestiatur cartula.

Ælius Spartianus in Adriani Augusti vita cap. 16.

Sed quamvis esset in reprehendendis Musicis, Tragicis, Comicis, Grammaticis, Rhetoribus, Oratoribus facilis, tamen omnes Professores & honoravit & divites fecit, licet eos quæstionibus semper agitavit. - In summa familiaritate Epictetum & Heliodorum philosophos habuit.

SECUNDI

Atheniensis Sophistæ sententiæ, ex editione
V. C. LUCÆ HOLSTENII, collata cum
MS. Gudiano.

De Secundo omnia nobis certiora faciunt Philostratus, (a) Suidas, (c) & sequioris ævi scriptor Vincentius Belloacensis (c) meliores hac in re auctores secutus. Suidas autem plane absurdo & puerili errore Atheniensem hunc sophistam cum C. Plinio Secundo, clarissimo scriptore Romano confundit, eum porro errorem alio haud leviori oscitantes librarii cumularunt, dum pro Herode (d) nobili item sophista nobis substituerunt Herodotum. Atque ut Suidam ex Philostrato emendare in promptu est, ita vicissim apud hunc ex Suida Secundi cognomen restituendum, & pro *Ἡρόδοτος*, *Ἡρόδοτος* (e) legendum existimo, ea enim vox clavum ligneum seu paxillum significans, fabri filio haud male joculari appellatione tribui videtur. Addam & hoc, brevem illam & argutam Secundi declamatiunculam male acceptam a Philostrati interprete, (f) ita distinguere vertique debere, ut a nobis editur. Ex ea liquido

(a) De Viris Sophistarum lib. I, p. 544. edit. desideratissimi Godofredi Olcarii.

(b) In *Σεξῆνδος*.

(c) Speculi Historial, lib. X, cap. 70. 71.

(d) Notatum hoc etiam Meursio VI, 9. Atticarum Lestionum.

(e) Ita etiam Meursius loco laudato; & in Critico Arnobiano p. 109, Bochartus in Chanaan lib. 1. c. 38. p. 718. seq. & Clariss. Kusterus ad Suidam.

(f) Antonio Bonfinio, Sed hoc in laudati Olcarii editione recte emendatum.

quido apparet gnomas hæc, vel potius ægnimata, verum & genuinum Sophistæ illius arguti & βαρυλόγου foetum esse: de quo post Antonii (g) & Vincentii testimonia dubitare non licet. Ineptissimam vero narrationem, (h) quam adtexit Vincentius de pertinaci silentio, quod Secundus sibi indixerat, cum nugacis & inficeti seculi genium redoleat, huic opusculo inferere religio mihi fuit, potest enim vel apud ipsum, vel apud Gasparem Barthium legi, qui ex vetustis membranæ in magnum Adversariorum opus lib. XV. cap. XVII. retulit.

ΣΕΚΟΥΝΔΟΥ ΤΟΥ ΣΟΦΟΥ
ΓΝΩΜΑΙ.

Τί ἐστὶ κόσμος;

Ἀκατάληπτος, πειοχή, (i) θεωρητικὸν κατασκευάσμα, ἀσύννοτον (k) ὕψωμα, ἀνυπόληπτον θεώρημα, πολυχάρων μέρωμα, αἰώνιον ἀσπραγμα, αἰθὴρ θρηπτικός, πολυδιοικητὸν πνεῦμα, ἐπὶ τὰ πλανῆς (l) κύκλωμα, ἡλιος, φῶς, ἡμέρα, σελήνη, ἀστρα, σκοτός, νύξ, γῆ, πῦρ, ὕδωρ, αἴρ.

Τί ἐστὶν ὠκεανός;

Κόσμος ἐναγκάλισμα, θαλάσσιον τεφάνωμα, (m) αἰλμυρὸς δεσμός,

SECUNDI PHILOSOPHI
SENTENTIÆ.

1. *Quid est Mundus?*

In comprehensibilis complexio, structura mente contemplanda, altitudo oculis inaccesa, ex se natum spectaculum, multiformis figuratio, æternus tenor, almus æther, multipartitus spiritus, septuagis circuitus; sol, lumen, dies, luna, stellæ, tenebræ, nox; terra, ignis, aqua, ær.

2. *Quid est Oceanus?*

Mundi amplexus, corona maritima, falsum vinculum, cingulum, B b b b 3 ατλας

(g) Antonii Melissæ sermon, 122. adde & S. Maximi T. 2. p. 632.

(h) Hæc & ipsa Græcè obvia in Codice Græco Gudiano. Refert & Jo. Ravisius Textor in officina, auctorem laudans Diogenianum.

(i) Veteris versionis auctor legit: ἀκατάληκτος, vertit enim: *inaccessabilis circuitus*.

(k) MS. Gudian. εὐσύννοτον. Atque infra DEUS ἀσύννοτον ὕψωμα appellatur.

(l) MS. Gudian. ἀπλανῆς. Vetus apud Vincentium: *circuitus sine errore*.

(m) MS. τεφανωμένον ἔριον, πείαμμα αἰλμυραῖον, δεσμός ατλαντικός.

ἀτλαντικός ζώηρ, πάσης φύσεως Ἀtlanticum, totius naturæ ambitus,
 ἐξιδρομῶ, οἰκισμῶς καθ' ὅς. (n) orbis fascia.

τί ἐστι θεός;

Ἰδιόπλαστον ἀγαθόν, πολύμορφον
 εἶκασμα, ἀτύποτον ἕνλημα, πο-
 λυχαράκτιν μόρφωμα, δυσνόητον
 ζήτημα, ἀθάνατος νῆς, πολυδιοίκη-
 τὸν πνεῦμα, ἀκοίμητος ὀφθαλμός,
 ἰδία πάντων ἔσθια, πολυνυμοῦ δύ-
 ναμις, παγκρατὴς χεὶρ, φῶς, νῆς,
 δύναμις.

τί ἐστὶν ἡμέρα;

Στάδιον κακοπαθείας, δωδεκά-
 ῳρος ἀγαστρομή, δέχνη καθημερινή,
 ὑπόμνησις βιοτική, διελινὴ δόξα-
 σις, (ο) αἰώνιον ἀείδημα, φυσι-
 κὴν ἐσοπτεῖσιν, ἀερίστα μέρ-
 μνα. (p)

τί ἐστὶν ἥλιος;

Οὐράνιος ὀφθαλμός, νυκτὸς ἀν-
 τιστοιχίας, ἀντίθετον (q) κύκλωμα,
 κωσμικὸς ἐλεγχος, ἀκέραιος φλόξ,
 καρπῶν περιβόλαιον, ἄσβεστος ἀκ-
 τὴς, κεκορηγμένη λαμπὰς, ἐξά-
 νιος ὁδοπτερός, ἀδιάληπτον (r) φεγ-
 γος, ἡμέρας κόσμιον.

(n) Addit MS. Gudian. ἡλιακὸς λαμπήρ.

(o) MS. δόξασις. Ζωολογία ἐντυξίς.

(p) Addit MS. πληνδρομος ἀνάμνησις.

(q) MS. θερινόν, vitiose.

(r) MS. ἀδιάπτωτον.

3. *Quid est DEUS?*

Bonum nativum, multiformis
 imago, altitudo invisibilis, varie
 effigiata forma, quæstio intellectu
 difficilis, mens immortalis, spiritus
 cuncta pervadens, pervigil oculus,
 propria omnium essentia, multino-
 minis potestas, manus omnipotens,
 lumen, mens, potestas.

4. *Quid est Dies?*

Stadium laboris, duodecim ho-
 rarum decursus, quotidianum prin-
 cipium, admonitio vitæ, perpetua supputa-
 tio, speculum naturale, sollicitudo
 ærea.

5. *Quid est Sol?*

Oculus cœlestis, noctis adver-
 sarius, æthereus circuitus, mundi in-
 dex, flamma sincera, frugum fo-
 mentum, radius inextinguibilis, fax
 semper suppetens, viator cœlestis,
 indeficiens lumen, ornamentum
 diei.

τί

Τί ἐστὶ σελήνη;

Οὐρανὸς πορφύρα, νυκτερινὴ πα-
ραμυθία, πλεόντων παννύχισμα,
οδευόντων παρηγορία, ἡλίου διὰδο-
χὴ, ἑρμῆος οδοιπορία, κακῶν ἐχ-
θρὰ, σημείον ἐορτῶν, (s) μηνιαῖον α-
πακύκλωμα, παλινδρομος ἀνάμνη-
σις.

Τί ἐστὶν ἄνθρωπος;

Νῆς σεσαρκωμένος, πνευματικὸν
αἶγγιον, αἰσθητικὸν οἶκημα, (t) οἰ-
κητήριον ὀλιγοχρόνιον, ἐπίπνοος ψυ-
χῆς, τύχης παιγνιον, φρόνισμα (u)
χρόνου, ὡσεὶ μόνον ὄργανον, καὶ α-
σκοπῶν βίαν, φῶς ἀποστάτης, γῆς
ἀπαύτημα. (x)

Τί ἐστὶ γυνή;

Ἄνδρὸς ἐπιθύμιον, (y) συνεσιώ-
μιμον θηρίον, συγκοιμημένην (z) λέ-
αινα, συντηρημένην δράκαινα, ἱμα-

6. *Quid est Luna?*

Cœli purpura, solumen noctur-
num, navigantium, pervigilium, per-
egrinantium consolatio, solis vicaria,
iter cœleste, facinorosorum inimica,
signum festorum, menstrua revolu-
tio, reciprocum memoraculum.

7. *Quid est homo?*

Mens induta carne, vas spirituale,
sensibile domicilium, breve habita-
culum, anima ad labores nata, for-
tunæ ludibrium, temporis cura, in-
strumentum offeum, vitæ explora-
tor, lucis desertor, terræ credi-
tum.

8. *Quid est mulier?*

Viri desiderium, fera contuber-
nalis, læna lecti socia, draconæ
custodita, vipera vestita, pugna
τισμένη

(s) MS. Gudian. ἐορταῖον.

(t) MS. χορήγημα.

(u) MS. φαντισμα.

(x) Addit MS. ἀπαράμοτον ἀγαθόν, ζωῆς δαπάνημα, φυγὰς βίαν,
αἰώνιῳ νεκρός.

(y) MS. ἀθυμία.

(z) S. Maximus T. 2. p. 632. & MS. Gudian. & Antonius Melissa sermone 122. συμ-
πλεκωμένη. Iisdem testibus mulier à Secundo appellata ἄνδρος ναυαγίον, οἰ-
κὴ ζάλη, ἀμερμενίας ἐμπόδιον, βίαν ἄλωσις, συγκαθημένη (MS. Gu-
dian. συνευνομένη) μέριμνα, κεκοσμημένη Σκυλλία. Ita & ex veteri
Codice Leobecensis VII. p. 270. Ex Anonymii autem Græci Anthologia inedita hoc
Secundi dictum affert Holstenius: τριῶν κακῶν πέφυγμα, γραμματικῆς,
πεινῆς, καὶ ἐλπομένης γυναικός. τῶν δύο ἐξέφυγον, ἐλπομένης γυναι-
κὸς ἐκφυγεῖν ἐκ ἰχθύος. In MS. Gudiano præterea mulier ἐννεαπνεύμων
ζάλη,

πισμύη (α) ἐχιδνα, αὐθαρέτης μα-
χη, πολυπλὴς πόλεμος, καθημερι-
νὴ ζημία, ἀνθρωποποιὸν ὑπέργημα,
ζῶον πονηρὸν, ἀναγκαῖον κακόν.

τί ἐστὶ πλεῖον;

Χρυσὴν φορέον, ἡδονῶν ὑπερέ-
της, ὀπιβλεπόμενον πρᾶγμα, ὀπ-
λουσις ἀνέκφρατος, (b) φθόνος συν-
εσιώμης, φόβος ἐλπίζομενος,
καθημερινὴ μελέτη, ἐμεῖζήτων (c)
πρᾶγμα, φιλέμενον ἀτύχημα, πε-
ρίπτετον παλαιώρημα, ὑψηλὸν
πῶμα, (d) ἀργυρικόν σύνθεμα,
περιερχόμενον εὐτύχημα.

τί ἐστὶ πενία;

Μισέμενον ἀγαθόν, ὑγίαις μῆ-
της, ἡδονῶν ἐμποδισμὸς, (e) ἀμέ-
ριμνος ἀστρεψὴς, δυσάποπταστον
κτῆμα, ὀπινοῖον διδάσκαλος, σο-
φίας ἀνέυρεσις, ἄφθονον πρᾶγμα,
ἀσκόπευτος ὕψια, ἀζημίωτος ἐμπο-
ρία, ἀψήφιστος ὕψια.

voluntaria, bellum sumptuosum,
dispendium quotidianum, homi-
num procreandorum officina, ani-
mal malitiosum, malum necessa-
rium.

9. *Quid sunt divitiæ?*

Sarcina aurea, voluptatum mi-
nistra, res insidiis exposita, volu-
ptas ineffabilis, invidia domestica,
speratus timor, studium quodia-
num, res lubrica, amabile infortu-
nium, desiderabilis ærumna, sum-
mus rerum apex, tessera argentea,
erratica felicitas.

10. *Quid est paupertas?*

Bonum odiosum, mater sanita-
tis, impedimentum voluptatum,
vita sine curis, tuta possessio, ma-
gistra cogitationum, sapientiæ re-
pertrix, res absque invidia, opes
ab exploratoribus securæ, merca-
tura indemnis, divitiæ non suppu-
tandæ calculis.

τί

ζάλη, ἰοβόλη ἀσπίς, συγκοιμημένη ἀκρασία, οἰκίας χειμῶν, ἀν-
δρὶς ἀκρατὺς ναυάγιον, μοιχῶν κατασκευὴ, ἱκανὸν φορέον.

(a) MS. Gudian. ἀμείρισμένη.

(b) MS. ἀνέυφρατος.

(c) MS. ὀπιβλεπόμενον.

(d) MS. τόμα. Addit idem: ἀπλήρωτος ὀπιθυμία, φίλος ἐλπίζομενος.

(e) MS. ἐμπόδιον. In eodem additur: ἀζημίος πραγματεία, ἄφθονος
ἐμπορία, ἀσυκοφάντητον κτῆμα, ἀψήφιστος ὕψια, ἀμέριμνος ἐν-
χία, ἀδελος ἀτυχία.

τί ἐστι φίλος;

Ζητῆμενον ὄνομα, ἄνθρωπος ἀφανής, δυσεύρητον κτῆμα, κατὰ φύσιν δυσυχίας, ἀπορίας ὠδυσμύδιον, ἄκος (f) παλαιπωρίας, κατὰ σκοπὸν βίης, ἄνθρωπος ἀκατάληπτος, ἀνυπόστατον (g) κειμήλιον, ἀκατάληπτος εὐτυχία.

τί ἐστι γῆρας;

Πλήρωσις ἡμερῶν, ὑγιάνοντα νόσος, ζῶν θάνατος, προσδοκώμενη μέριμνα, (h) φόβος ἐλπιζόμενος, πολυχρόνιον γέλασμα, ἄβυσος φρονήσεως, ἐμπνης νεκρὸς, ἀφροδίτης ἀλλότριον, θάνατος προσδοκώμενος, νεκρὸς κινέμενος. (i)

τί ἐστιν ὕπνος;

Καμάτων ἀνάπαυσις, ἰατρῶν κατάρθωμα, δεδεμένων λύσις, ἀγρυπνούντων σοφία, νοσούντων εὐχή, θανάτου εἰκὼν, ἀλαιπωρούντων ὠδυσμύθια, (k) πάσης πνοῆς ἡσυχία, πλεονασμῶν ὑπὸ πτήδευμα, πενήτων ἀδολογία, καθημερινὴ μελέτη.

τί ἐστι κάλλος;

Φυσικὴ ζωγραφία, ιδιόπρασον ἀγαθόν, ὀλιγοχρόνιον εὐτυχίημα, εὐὺς ὠδυσμύθιον κτῆμα, ἐμπνης πόρ-

11. *Quid est amicus?*

Nomen inane, homo nusquam comparens, res inventu difficilis, infelicitatis refugium, angustiarum solatium, miseriarum medela, vitæ inspector, homo incomprehensibilis, thesaurus nusquam existens, indefinens felicitas.

12. *Quid est senectus?*

Plenitudo dierum, sanus morbus, viva mors, cura expectata, speratus timor, annosum deridiculum, eneruis prudentia, cadaver spirans, Veneris odium, mors expectata, mobile cadaver.

13. *Quid est somnus?*

Laborum requies, desideratus medicorum effectus, victorum solutio, insomniorum sapientia, ægrotantium votum, mortis imago, afflictorum solamen, universi spiritus quies, divitum studium, pauperum oblectamentum, quotidiana occupatio.

14. *Quid est pulchritudo?*

Nativa pictura, inaffectatum bonum, momentanea felicitas, mutabilis possessio, spirans lenocinium,

C c c c

νευσις,

(f) MS. κατὰ σκοπὸν.

(g) MS. ἀνυπόστατον.

(h) MS. μοῖρα.

(i) addit MS. εὐχρὶς κακόν.

(k) MS. ὑπὸ πτήδεμα.

νευσις, ἀνδρὲς ἀσελγῆς (l) ναυάγιον, ἀσφάμενον ἀγαθόν, (m) σεσαρκωμένη ευτυχία, (n) ἡδονῶν ὑπερσία, ἀνθρώπου μαρμαρινόμηνον, ἀσύγκλητον πᾶγμα, (o) ἀνθρώπων παρὰ μυσθία, (p)

Τί ἐστι γῆ;

Οὐρανὸν (q) βάσις, ἀπύθμενον θεώρημα, αεροφυὲς ῥίζωμα, γυμνάσιον ζωῆς, σελήνης παννύχισμα, ἀσύνωπτον θεώρημα, ὄμβρων ἡγήνη, καρπῶν μήτηρ, (r) ἄδελφον καλυπτήρ, αἰώνιον φύλαγμα, πολυδιόκητον χώρημα, (s) γέννα καὶ ἀποδοχή πάντων. (t)

Τί ἐστι γεωργός;

Καρπῶν ὑπερέτης, ὄμβρων διαιτητής, ἐρημίας συνήθης, (u) ἀθαλασσίας ἐμπορος, ὕλης ἀνταγωνιστής, τροφῆς (x) ὑποεργός, πεδίων ἀρλεντής, γῆς ἰατρός, δένδρων φυλάκτος, ὀρνέων παιδαγωγός, κακοπαθείας συνήθεια. (y)

hominis incontinentis naufragium, bonum instabile, carnea felicitas, voluptatum ministra, flos marcidus, res non parabilis, hominum solatium.

15. *Quid est terra?*

Coeli basis, speculatio sine fundo, radicatio aërea, gymnasium vitae, lunæ pervigilium, spectaculum visu incomprehensibile, imbrum nutrix, frugum mater, inferorum operculum, custodia æterna, spaciū multarum ditionum, generatio & receptaculum rerum omnium.

16. *Quid est agricola?*

Frugum minister, imbrum arbiter, solitudinis amicus, mercator maris. expers, silvæ adversarius, victus operarius, corrector camporum, terræ medicus, plantator arborum, avium magister, ærumnæ consuetudo.

τί

(l) MS. εὐσεβῆς.

(m) MS. κτήμα.

(n) MS. ἰππιτυχία.

(o) MS. ἀσύνδετος πρᾶγματεία.

(p) MS. melius ἰππιθυμία.

(q) MS. ἑράνιον.

(r) MS. φύλαγμα καὶ μήτηρ.

(s) MS. χορήγημα.

(t) Additur in MS. κόσμος μεσότης, ἀκατάληπτος περὶ οὐχὶ, σύστημα θεοκτιστον.

(u) MS. σύνοικον.

(x) MS. τροφῆς, vitiose.

(y) Hoc loco sequitur in MS. quod recentius additum non dubito: τί ἐστὶν μοναχός; θάνατος πωλόμενος. ἀγνοοῦντες θυμὸς, γαστρεργίας

τί ἐστι πλοῖον;

Ἐπίσταλον πρᾶγμα, ἀθεμελίωτος οἰκία, ἡρμωμένη πᾶσι, κυβική σαινὶς, ἀνέμων ὁδοπορεία, (z) ἀνιπλάμην (a) φυλακή, ὀπιπλέων (b) μόρος, πελάγιος ἵππος, ἡνεωγμένη γαλεάρα, ἐγκύματι ὁδοπορεία. (c)

τί ἐστι ναύτης;

Κυμάτων ὁδοπότης, θαλάσσης βερηδάρτος, ἀνέμων σύννοτος, οἰκμήνης ξένος, γῆς ἀποστάτης, χειμῶνι ἀνταγωνιστής, ἀλαπτόντι μονομάχῳ, ἀνέμων ἰχθυήτης, ἀδελός ὀπί σωτηρία, θανάτου γείτων, θαλάσσης ἐραστής.

τί ἐστι θάνατος;

Αἰώνιος ὕπνος, ἀνάλυσις σώματος, (d) ἀλατιπορέντων ὀπιθυμία, πνεύματος ἀπόστασις, φυγή καὶ ἀποκτησις (e) βίη, πλοσίων φόβος, πηνήτων ὀρθλαλία, (f) ἀνάλυσις μελῶν, ὕπνου πατήρ, ἀληθινὴ πρῶτη σμῖα, ἀπόλυσις πάντων.

17. *Quid est navigium?*

Res fluctuans, domus sine fundamento, sepulcrum paratum, tabula quadrata, ventorum peregrinatio, volitans carcer, mors natitans, equus marinus, muscipula aperta, fluctivagum iter.

18. *Quid est nauta?*

Fluctuum viator, veredarius maris, ventorum comes, orbis hospes, terræ desertor, tempestatum adversarius, maritimus gladiator, pervestigator ventorum, salutis incertus, mortis vicinus, maris amator.

19. *Quid est mors?*

Somnus æternus, resolutio corporis, afflictorum desiderium, recessus spiritus, fuga & abdicatio vitæ, divitum timor, pauperum solamen, resolutio membrorum, pater somni, verus terminus fixus, dissolutio omnium.

C c c c 2

PHILO-

γίας ὀπιθυμία, τύχης ἀντίπωμα, ὅξυς θάνατος, πεισσελιζομένη μοῖρα, ἀφαιμένων μόρος, κακὴ νίκη.

(z) MS. παγνισ.

(a) MS. περιπλάμην.

(b) MS. ὀπιπλεόντων, minus bene.

(c) addit MS. συνδεδεμένη μοῖρα, ὄρεον ξύλινον, ἀδελφῶν σωτηρία.

(d) MS. ἀνάλυσις σωμάτων.

(e) MS. ἀκτηγία.

(f) MS. ὀπιθυμία.

PHILOSTRATUS.

In viris Sophist. lib. 1.

μηδὲ Σεκάνδου τῷ Ἀθηναίῳ ἀμνη-
μονῶμεν, ὃν ἐκάλεον Ἐπιθύριον πινεσ,
ὡς τέκτονος παῖδα.

Σεκῆνδος τοίνυν ὁ σοφιστῆς, γνῶ-
ναι μὲν παρὰ τὸν, ἐρμηνεύσαι δὲ ἀ-
πέραιτος. Ἡρώδην δὲ ἐκπαιδεύσας,
ἐς Διαφορὰν αὐτῷ ἀφίκετο παιδεύ-
οντι ἤδη, ὅθεν Ἡρώδης διατάσσει
αὐτὸν, ἐκείνο λέγων.

Καὶ κεραμεὺς κεραμῶ κοτεῖ,
καὶ τέκτονι τέκτων.

Ἀλλ' ἀποθανόντι καὶ λόγον ἐπεφθέγγ-
ξας, καὶ δάκρυα ἐπέδωκε, καὶ τοῖς
γῆραιώ τελευτήσαντι. Μήμης δὲ ἄ-
ξια τῷ ἀνδρὶ τὰς καὶ πλείω μὲν,
μάλιστα δὲ ἡδὲ ἡ παρὰ τὸν. ὁ ἄρ-
ξας τῆς αἵσεως ἀποθνήσκειτω, καὶ ὁ
παύσας τῶν ἐχέτω δωρεάν. ὁ αὖ-
τις καὶ ἄρξας καὶ παύσας αὐτὴν τὴν
δωρεάν. τὴν δὲ παρὰ τὸν ὥδε ἐβρα-
χυλόγησεν. ἔκταν, ἔφη, τί παρὰ τὸν;
ὅτι κινήσαι τῶν. τί δεύτερον;
τὸ παύσαι. διὲς ἐν ἐφ' οἷς ἡδίκως πι-
μωρίαν, τὴν ἐφ' οἷς εὐπεποίηκας, εἰ
δύνασαι, λάβε. οἷόςδε μὲν ὁ ἀνὴρ
ἔτος. τίθαι δὲ παρὰ τὴν Ἐλεῦσιν
τῆς Μεγάρου οὐδὲ.

Sed nec Secundi Atheniensis no-
bis obliviscendum, quem Epithy-
rum, (*) ut Fabri puerum appella-
bant.

Secundus ergo Sophista in sen-
tiendo copiosus, in animi sensis ex-
primendis parvus; cum Herodem
instituisset, in controversiam cum
ipso jam alios docente incidit, un-
de Herodes ipsum cavillo perstringens
usurpabat illud:

*Et figulus figulo, fabro faber in-
videt alter.*

Sed mortuo & orationem dixit, &
lacrimas addidit; quamvis senex
admodum obiisset. Et multa qui-
dem alia hujus viri memoria digna
sunt, maxime autem hæc contro-
versia. Qui seditionem excitat,
moriatur: & qui sedat, præmium
accipiat. Idem seditionem excitans
& sedans, præmium petiit. Hanc
causam sic breviter peroravit. Igi-
tur, inquit, quid primum? seditio-
nem excitasse, quid secundum? se-
dasse. Des ergo pœnas ob illatam
injuriam, deinde præmium ob recte
facta, si potes, accipe. Talis iste
vir fuit, sepultus est in via Mega-
rensi juxta Eleusina.

SECUN-

(*) Ex Suida legend, Ἐπιθύριον, *clavum ignem*, de qua voce Maußacus Dissert. Criti-
ca pag. 401.

SECUNDI PHILOSOPHI

Responsa ad interrogata Adriani,

Ex Vincentio Bellovacense, spec. hist. l. X. c LXXI.

Quid est Mundus? Incessabilis circuitus, spectabilis supellex, multiformis formatio, æternus tenor, ciucuitus sine errore.

Quid est Oceanus? Mundi amplexus, terminus coronatus, (al. coarctatus,) hospitium fluviorum, fons imbrum.

Quid est DEUS? Immortalis mens, incontemplabilis celsitudo, forma multiformis, incogitabilis inquisitio, insopitus oculus, omnia continens, lux, bonum, & quod est huiusmodi.

Quid est Sol? Cœli oculus, caloris circuitus, splendor sine occasu, diei ornatus, horarum distributor.

Quid est Luna? Cœli purpura, Solis æmula, malefactorum inimica, solamen iter agentium, directio navigantium, signum solemnitatum, larga roris, præsagium tempestatum.

Quid est Terra? Basis cœli, meditallium mundi, fructuum custos & mater, operculum inferni, mater nascentium, nutrix viventium, devoratrix omnium, cellarium vitæ.

Quid est Homo? Mens incarnata, phantasma temporis, speculator vitæ, mancipium mortis, transiens viator, loci hospes, anima laboriosa, parui temporis habitaculum.

Quid est Pulchritudo? Flos marcidus, carnalis felicitas, humana concupiscentia.

Quid est Mulier? Hominis confusio, insaturabilis bestia, continua sollicitudo, indefinens pugna, viri incontinentis naufragium, humanum mancipium.

Quid est Amicus? Desiderabile nomen, homo vix apparens, infelicitatis refugium, indefinens felicitas.

Quid Divitia? Auri pondus, curarum ministri, delectatio injunda, insatiabilis invidia, desiderium inexplebile, os excelsum, invisa concupiscentia.

Quid est Paupertas? Odibile bonum, sanitatis mater, curarum remotio, sapientiæ reperitrix, negocium sine damno, possessio absque calumnia, sine sollicitudine felicitas.

C c c c 3

Quid

Quid Senectus? Optatum malum, mors viventium, incolumis languor, spirans mors.

Quid Somnus? Mortis imago, laborum quies, infirmantium votum, miserorum desiderium.

Quid est Vita? Beatorum læticia, miserorum mœsticia, expectatio mortis.

Quid est Mors? Æternus somnus, divitum pavor, pauperum desiderium, inevitabilis eventus, latro hominis, fuga vitæ, resolutio omnium.

Quid est Verbum? Proditor animi.

Quid est Corpus? Domicilium animæ.

Quid est Barba? Sexus discretio.

Quid est Cerebrum? Custos memoriæ.

Quid est Frons? Imago animi.

Quid Oculi? Duces corporis, vasa luminis.

Quid est Cor? Receptaculum vitæ.

Quid Jecur? Custodia caloris.

Quid Fel? Suscitatio iracundiæ.

Quid Splen? Rîsus & lætitiæ capax.

Quid est Stomachus? Ciborum coqvus.

Quid Ossa? Robur corporis.

Quid Pedes? Mobile fundamentum.

Quid est Ventus? Aëris perturbatio, mobilitas aquarum, siccitas terræ.

Quid sunt Flumina? Cursus indeficiens, resectio Solis, irrigatio terræ.

Quid Amicitia? Æqualitas animorum.

Quid Fides? Ignotæ rei miranda certitudo.

Quid est quod hominem lassum fieri non finit? Lucrum.

SECUNDI PHILOSOPHI SENTENTIÆ, Sive Quæstiones problematum, scriptæ ad Adrianum Imp.

Ex Cass. Barthii Adversarior. l. XI. c. XVII.

Mundus, est incessabilis circulus, cunctorum via & transitus.

Mare, mater aquarum, terræ amplexus.

Dew, mens immortalis, incomprehensibilis certitudo, forma omniformis.

Cælum, Sphæra volubilis, campus intelligentiæ, hortus æternitatis, theatrum vitale omnium.

Sol, oculus DEI, cœli & naturæ sensus, temperator vitarum, horarum æternus distributor.

Luna, Solis famula, tenebrarum arbitra, index malefactorum, directio æstuum, tempestatum & ventorum indicium.

Homo, mens incarnata, anima subiecta tempori, lusus astrorum, speculator vitæ, motus & mortis mancipium.

Term, basis mundi, mater corporum.

Dies, stadium laborum, viventium respectus, mortis calculatio.

Ær, custodia vitarum, animarum fundus.

Lux, rerum facies, colorum index.

Pluvia, terræ exsudatio, nutrix fructuum.

Nebula, tenuis nox.

Ventus, æris turbatio, mobilitas aquarum, siccitas terræ.

Aqua, subsidium vitæ, fons fructuum, scatebra agilitatis, macularum ablutio.

Flumen, imago temporis, cursus indeficiens, resectio solis, irrigatio terræ.

Gelu, frugum exsiccatio, pons aquarum naturalis.

Hyems, caloris exsilium.

Ver, parturitio terræ.

Æstas, rerum voluptas, naturæ prægnatio, venustas laborum.

Mulier, sollicitudo perpetua, humana furia, quotidianum damnum, perpetua iracundia, pondus immobile, necessarium malum.

Pulchri.

Pulchritudo, naturalis captio, parvi temporis flos, error humanus, omnium cupiditas, dulcis morbus, amabile tormentum.

SECUNDO ob argumenti similitudinem sequentes Joannis Pediasimi versiculos ex Regia Bibliotheca ab Clariss. Holstenio descriptos subjunximus.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΠΕΔΙΑΣΙΜΟΥ JOANNIS PEDIASIMI

Ἐ βελγαρείας χαρτοφύλακ[Ⓢ]
Πάθ[Ⓢ].

Chartophylacis Bulgaria
Desiderium.

Περὶ γυναικὸς κακῆς.

De muliere mala.

Γυνὴ πονηρὰ ναυάγιον ἄρρέων[Ⓢ]
Ἀρρώστια σύνοικος ἔκ' ἰωμένη.
Καθημερινὴ τῷ συνόικῳ ζημία[Ⓢ]
Γῆρας ἄωρον εὐνέτῃ τρισταθλίῳ[Ⓢ]

Mulier mala virorum naufragium,
Morbus domesticus insanabilis,
Quotidianum conjugis damnum,
Senectus præmatura mariti infeli-
cissimi,

Στερκτὸν κακὸν, μέριμνα συγκαθ[Ⓢ]-
μένη[Ⓢ]

Amabile malum, cura assidua,

Νύξ ἀσέληνος, χειμερινὴ πικρία[Ⓢ]
Ἵππλον ἔλκος, ἐνδομαχῶσα φθί[Ⓢ]

Nox illunis, brumalis amarities,
Dolosum ulcus, occulte grassans
tabes,

Πονηρὰ φύσις, ἀκατάλλακτος μά-
χη[Ⓢ]

Maligna natura, internecinum præ-
lium,

Βίη σκεδασμὸς, ὑπὸ κολποῦ σκορ-
πίος[Ⓢ]

Vitæ exitium, scorpius tectus sinu,

Ἀνήμερος λέαινα συμπεπληγμένη[Ⓢ]
Πυρίπνοος χίμαιρα μὴ νικωμένη[Ⓢ]
Ἵδρα πολυκέφαλος, ἀμαχοῖν πτερά[Ⓢ]

Immitis leæna complexu juncta,
Ignivoma Chimæra insuperabilis,
Hydra multiceps, invincibile mon-
strum,

Μαινὰς, σοβὰς, ἀντικρυς ἀκολασία[Ⓢ]
Ῥίζα πονηρὰ χειρόνων βλασημάτων[Ⓢ]
Γαστήρ ἀκρατής, ηκονημένον στόμα[Ⓢ]
Πάνθ' ὅλμον ὄμμα, θρύψις ἐξησκη-
μένη[Ⓢ]

Furiosa, procax, publica lascivia,
Radix mala peiorum propaginum,
Venter incontinenens, os exacutum,
Protervus oculus, luxuria exerci-
tata,

Ἵποψίας θάλασσα συγκεκαυμένη[Ⓢ]
Κακουργίας θύελλα συσροβυμένη.
Συμπεληγὰς ἄλλα, Σκυλλὰ, Χάρυ-
βδις φάγος[Ⓢ]

Suspicionum pelagus turbatum,
Improbitalis procella concitata.
Altera Symplegas, Scylla, Chary-
bdis vorax,

Εὐρεῖτος[Ⓢ]

Εὐριπος, ἄλλη σὺν γέμεσσα δα- κρυῶν	Euripus, altera Styx abundans la- crimis,
Ἀφ' ἐσίας πῦρ, κατακλυσμός οἰ- κίας	Incendium domesticum, diluvium domus,
Ἐτάσιων γῆς καὶ δυσάγκαλον βά- ρος	Inane terræ & insupportabile pon- dus,
Κρημνὸς κοράκων, ταινάρη χάσμα μέγα	Præcipitium, exitiosum, Tænari vorago ingens,
Τὸ περυσχὸν πᾶν Ἀχέρων πρῶ- σύνων	Obvia quæque abforbens Ache- ron,
Ἐριννὺς ὑπόπικρος, ἄδης παμφά- γος	Erinnys acerba, infernus vorax,
Οἰωνὸς ἀπαίσιος ἀνδρὶ συζύγῳ	Omen male auspicatum conjugii.
Ὡς πὺς γυναῖκα τηλικαύτην ἐκφυ- γοί	O quis mulierem talem effugiat?

Περὶ γυναικὸς ἀγαθῆς.

De muliere bona.

Ἀνδρεία γυνὴ πλὴς ἀκύνων συζύ- γῳ	Mulier proba placidus viri cur- sus,
Εὐρωσία σύμφυλος ἔσ' συλωμένη	Sanitas familiaris nescia eripi,
Καθημερινὸν κέρδος ἐξ ἐργασίας.	Quotidianum lucrum ex labori- bus,
Γῆρας λιπαρὸν ἐνέτη μακαρίῳ	Seneæ iuctunda mariti felicissimi,
Δῶρον θεῶ, σύνεργον ἀμεριμνία	Donum DEI, communis securitas,
Εὐήλιον φῶς, ἡρὸν ἡδυθυμία	Lumen serenum, verna voluptas,
Πρόδηλον ἄκρον, συμφανὲς σωτη- ρία	Manifesta medela, euidens salus,
Φύσις ἀγαθὴ, φίλτρον ἐκ τῆς καρ- δίας	Natura benigna, amor ex præcor- diis,
Βίη πλατυσμός, ἀγαθῶν μυρμη- κία	Vitæ dilatatio, bonorum acervus,
Ἐργαλινὸς βῆς ἀρότης ἐζευγμέ- νος	Bos operosus aratri jugum tra- hens,
Παροιμιστικὸν τῆς Ἀμαλθείας κέρας	Proverbiale Amalthææ cornu,

D d d d

Νέφος

Νέφος μυθικὴν βλύζον αἰθρὸν χρυ- σίον	Nubes fabulosa auro copioso ma- nans,
Εὐχρημωσύνης ἀπραγμαῖς τύπος	Modestiae inaffectata imago,
Βλαστῶν ἀγαθῶν ῥίζα κοσμιωτέ- ρα	Germinum bonorum radix præ- stantior,
Μέτρον κατειδὼς λαιμός, εὐφημον τόμα	Gula mensuram servans, os bene- dicum,
Κάτω νενεκὸς ὄμμα, σεμνότης τρέ- πυ	Oculus demissus, morum gravi- tas,
Κῦμα γαλήνιον, ἀπαλότης τῆς καρ- δίας	Fluctus tranquillus, cordis simpli- citas,
Αὔρα πνέουσα πραΰως ευποιίαν	Aura benignitatem clementer spi- rans,
Ἐν νυκτὶ φρυκτὸς, ὄρεμθ' ἐν κλυδω- νίῳ	Specula nocturna, tranquilla sta- tio,
Ἄσπετος ἰσθμὸς, ἐν ᾧ ῥαδείσῳ πί- δαξ	Immotus isthmus, fons hortum ir- rigans,
Ποδηγετὴν φῶς, αἰθέρα τῆς οἰκίας.	Lumen viam dirigens, domus se- renitas.
Γῆς εὐλογον γέννημα, γῆς ἰσαξία	Terræ nobile germen, terræ com- paranda precio.
Σώτῆρα προβλῆς, ἀσφαλὲς βίη κλίμαξ.	Salutare refugium, tuta vitæ scala,
Ὀλβιόδωρος Νεῖλθ' ἀργυρορρέας	Nilus opum largitor argento flu- ens,
Σίμβλον μελιῶν, ἡλύσιον μακά- ρων	Alveare apum, beatorum Ely- sium,
Ἄϊσιον οἰώνισμα τῷ συνευνέτῃ	Omen auspdatum thori socio.
Ὡς τις γυναῖκα τηλικαύτην εἰλά- χη;	O quis mulierem talem inveniat!

Floruit hic Pediasimus sæculo post Christum natum decimo quarto, cujus scriptis quæ Volum. X. pag. 520. recensui, potest addi *liber de Nuptiis*, qui MS. servatur in Bibliotheca Vaticana.

DISPU-

DISPUTATIO
Regalis & nobilissimi
Juvenis

PIPPINI * *cum* ALBINO

SCHOLASTICO.

- Pip. *Quid est litere?* Alb. Custos historiæ.
 Pip. *Quid est Verbum?* Alb. Proditor animi.
 Pip. *Quis generat verbum?* Alb. Lingua.
 Pip. *Quid est lingua?* Alb. Flagellum aëris.
 Pip. *Quid est aër?* Alb. Custodia vitæ.
 Pip. *Quid est Vita?* Alb. Beatorum lætitia, miserorum mœstitia,
 expectatio mortis.
 Pip. *Quid est mors?* Alb. Inevitabilis eventus, incerta peregrinatio,
 Lachrymæ viventium, Testamenti firmamentum, latro hominis.
 Pip. *Quid est homo?* Alb. Mancipium mortis, transiens viator,
 loci hospes.
 Pip. *Cui similis est homo?* Alb. Pomo.
 Pip. *Quomodo positus est homo?* Alb. Ut lucerna vento.
 Pip. *Ubi est positus?* Alb. Intra sex parietes.
 Pip. *Quos?* Alb. Supra, subtus, ante, retro, dextra, lævaque.
 Pip. *Quot habet socios?* Alb. Quatuor.
 Pip. *Quos?* Alb. Calorem, frigus, siccitatem, humorem.
 Pip. *Quot modis variabilis est?* Alb. Sex.
 Pip. *Quibus?* Alb. Esurie & saturitate, requie & labore, vigiliis & somno.
 Pip. *Quid est somnus?* Alb. Mortis imago.
 Pip. *Quid est libertas hominis?* Alb. Innocentia.
 Pip. *Quid est caput?* Alb. Culmen corporis.
 Pip. *Quid est corpus?* Alb. Domicilium animæ.
 Pip. *Quid sunt comæ?* Alb. Vestes capitis.
 Pip. *Quid est barba?* Alb. Sexus discretio, honor ætatis.

D d d d 2

Pip.

* Frid. Lindebrogii edit. repetita in Operibus Alcuini p. 1386.

- Pip. *Quid est cerebrum?* Alb. Servator memoriæ.
 Pip. *Quid sunt oculi?* Alb. Duces corporis, vasa luminis, animi indices.
 Pip. *Quid sunt nares?* Alb. Adductio odorum.
 Pip. *Quid sunt aures?* Alb. Collatores sonorum.
 Pip. *Quid est frons?* Alb. Imago animi.
 Pip. *Quid est os?* Alb. Nutritor corporis.
 Pip. *Quid sunt dentes?* Alb. Mola morforum.
 Pip. *Quid sunt labia?* Alb. Valvæ oris.
 Pip. *Quid est gula?* Alb. Devorator cibi.
 Pip. *Quid manus?* Alb. Operarii corporis.
 Pip. *Quid sunt digiti?* Alb. Chordarum plectra.
 Pip. *Quid est pulmo?* Alb. Servator aëris.
 Pip. *Quid est cor?* Alb. Receptaculum vitæ.
 Pip. *Quid est jecur?* Alb. Custodia caloris.
 Pip. *Quid est fel?* Alb. Suscitatio iracundiæ.
 Pip. *Quid est Splenis?* Alb. Risus & lætitiæ capax.
 Pip. *Quid est stomachus?* Alb. Ciborum coctor.
 Pip. *Quid est venter?* Alb. Custos fragilium.
 Pip. *Quid sunt ossa?* Alb. Fortitudo corporis.
 Pip. *Quid sunt coxæ?* Alb. Epistylia columnarum.
 Pip. *Quid sunt crura?* Alb. Columnæ corporis.
 Pip. *Quid sunt pedes?* Alb. Mobile fundamentum.
 Pip. *Quid est sanguis?* Alb. Humor venarum, vitæ alimentum.
 Pip. *Quid sunt venæ?* Alb. Fontes carnis.
 Pip. *Quid est cælum?* Alb. Sphæra volubilis.
 Pip. *Quid est lux?* Alb. Facies omnium rerum.
 Pip. *Quid est dies?* Alb. Incitamentum laboris.
 Pip. *Quid est Sol?* Alb. Splendor orbis, cœli pulchritudo, naturæ gratia, honor dici, horarum distributor.
 Pip. *Quid est Luna?* Alb. Oculus noctis, roris larga, præsaga tempestatum.
 Pip. *Quid sunt stellæ?* Alb. Pictura culminis, nautarum gubernatores, noctis decor.
 Pip. *Quid est Pluvia?* Alb. Conceptio terræ, frugum genitrix.
 Pip. *Quid est nebula?* Alb. Nox in die, labor oculorum.

Pip.

Pip. *Quid est ventus?* Alb. Aëris perturbatio, mobilitas aquarum, siccitas terræ.

Pip. *Quid est terra?* Alb. Mater crescentium, nutrix viventium, cellarium vitæ, devoratrix omnium.

Pip. *Quid est mare?* Alb. Audaciæ via, limes terræ, divisor regionum, hospitium fluviorum, fons imbrium, refugium in periculis, gratia in voluptatibus.

Pip. *Quid sunt flumina?* Alb. Cursus indeficiens, refectio solis, irrigatio terræ.

Pip. *Quid est aqua?* Alb. Subsidium vitæ, ablutio sordium.

Pip. *Quid est ignis?* Alb. Calor nimius, fatus nascentium, maturitas frugum.

Pip. *Quid est frigus?* Alb. Febricitas membrorum.

Pip. *Quid est gelu?* Alb. Persecutio herbarum, perditio foliorum, vinculum foliorum, vinculum terræ, fons aquarum.

Pip. *Quid est nix?* Alb. Aqua sicca.

Pip. *Quid est hyems?* Alb. Æstatis exul.

Pip. *Quid est ver?* Alb. Pictor terræ.

Pip. *Quid est aestas?* Alb. Revestio terræ, maturitio frugum.

Pip. *Quid est autumnus?* Alb. Horreum anni.

Pip. *Quid est annus?* Alb. Quadriga mundi.

Pip. *Quis ducit?* Alb. Nox & Dies, Frigus & Calor.

Pip. *Quis est auriga ejus?* Alb. Sol & Luna.

Pip. *Quot habet palatia?* Alb. Duodecim.

Pip. *Qui sunt Pratores palatiorum?* Alb. Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo, Libra, Scorpius, Arcitenens, Capricornus, Aquarius, Pisces.

Pip. *Quot dies habitat in unoquoque palatio?* Alb. Sol XXX. & *) exmis' horas. Luna duos dies & octo horas, & bisse unius horæ.

Pip. *Magister, timeo altum ire.* Alb. Quis te duxit in altum?

Pip. *Curiositas.* Alb. Si times, descendam, sequar quocunque ieris.

Pip. *Si scirem quid esset navis, prapararem tibi, ut venires ad me.* Alb. Navis est domus erratica, ubilibet hospitium, viator sine vestigiis, vicina arenæ.

Pip. *Quid est arena?* Alb. Murus terræ.

Pip. *Quid est herba?* Alb. Vestes terræ.

D d d d 3

Pip.

*) decem semis horas, Alcuin, Epist. 8. p. 1490, seq. Opp;

- Pip. *Quid sunt bolera?* Alb. Amici medicorum, laus cocorum.
- Pip. *Quid est quod amara dulcia facit?* Alb. Fames.
- Pip. *Quid est quod hominem non lassum facit?* Alb. Lucrum.
- Pip. *Quid est vigilianti somnus?* Alb. Spes.
- Pip. *Quid est spes?* Alb. Refrigerium laboris.
- Pip. *Quid est amicitia?* Alb. Æqualitas amicorum.
- Pip. *Quid fides?* Alb. Ignotæ rei admiranda certitudo.
- Pip. *Quid est mirum?* Alb. Nuper vidi hominem stantem, mortuum ambulantem, qui nunquam fuit.
- Pip. *Quomodo potest esse, pande mihi?* Alb. Imago in aqua.
- Pip. *Cur hoc non intellexi per me, dum toties vidi illum?* Alb. Quia bonæ indolis es juvenis, & naturalis ingenii, proponam tibi quædam alia mira, tentans, si per te ipsum possis conjicere illa.
- Pip. *Faciam, tamen ita, si secus, quam est, dicam, corrigas me.* Alb. Faciam ut vis. Quidam ignotus mecum sine lingua & voce locutus est, qui nunquam ante fuit, nec postea erit, & quem non audiebam, nec novi.
- Pip. *Somnium te fatigavit, Magister.* Alb. Etiam fili. Audi & aliud: Vidi mortuos generare vivum, & aura vivi consumpti sunt mortui.
- Pip. *De fricatione arborum ignis natus est consumens.* Alb. Verum est. Audivi mortuos multa loquentes.
- Pip. *Nunquam bene, nisi suspendantur in aëre.* Alb. Vere. Vidi ignem inextinctum pausare in aqua.
- Pip. *Silicem.* Alb. Ut reris, sic est. Vidi mortuum sedentem super vivum, & in risu mortui mortuus est vivus.
- Pip. *Hoc coci nostri norunt.* Alb. Sed pone digitum super os, ne pueri hoc audiant, quid sit. Fui in venatione cum aliis, in qua si quid cepimus, nihil nobiscum portavimus: quem non potuimus capere, domum portavimus nobiscum.
- Pip. *Rusticorum est hac venatio.* Alb. Est. Vidi quendam natum, antequam esset conceptus.
- Pip. *Vidisti, & forte manducasti.* Alb. Manducavi. Quid est, qui non est, & nomen habet, & responsum dat sonanti?
- Pip. *Bib'os in silva interroga.* Alb. Vidi hospitem currentem, cum domo sua, & ille tacebat, & domus sonabat.

Pip.

Pip. *Para mihi rete, & pandam tibi.* Alb. Quis est, quem videre non potes, nisi clausis oculis.

Pip. *Qui sterit, tibi ostendit illum.* Alb. Vidi (*) hominem octo in manu tenentem, & de octonis rapuit septem, & remanserunt sex.

Pip. *Pueri in scholis hoc sciunt.* Alb. Quis est, cui si caput abstuleris, altior surgit?

Pip. *Vide ad lectum tuum, & ibi invenies.* Alb. Tres fuere, unus nusquam natus, & semel mortuus, * tertius semel natus, & bis mortuus.

Pip. *Primus aequivocus terræ, secundus domino meo, tertius homini pauperi.* Alb. Dic tamen primas literas.

Pip. I. V. XXX. Alb. Vidi feminam volentem, rostrum habentem ferreum, & corpus ligneum, & caudam pennatam; mortem portantem.

Pip. *Socia est militum.* Alb. Quid est miles?

Pip. *Murus imperii, timor hostium, gloriosum servitium.* Alb. Quid est, quod est, & non est?

Pip. *Nihil.* Alb. Quomodo potest esse, & non est?

Pip. *Nomine est, & re non est.* Alb. Quid est tacitus nuntius?

Pip. *Quem manu teneo.* Alb. Quid tenes manu?

Pip. *Epistolam meam.* Alb. Lege feliciter fili.

NICARII (†) ΝΙΚΑΡΙΟΥ

*Interrogationes & Ερωτήσεις & ἀπο-
responsiones. κρίσεις.*

Quid anima? τί ψυχή;

Quod movetur. τὸ κινούμενον.

Quid sine anima? τί ἄψυχον;

Quod non movetur. τὸ μὴ κινούμενον.

Quid commune? τί κοινόν;

Vita. Ζωή.

Quid invidia? τί φθόνος;

CARFILIDIS ΚΑΡΦΙΛΙΔΟΣ

*interrogationes & Ερωτήσεις καὶ ἀ-
ρροσφα. ποκρίσεις.*

Quid Deus? τί θεός;

Naturalis visus. Ἀποφύνης θείας.

Quid orbis? τί κόσμος;

Insatiabilis capacitas. Ἀχόρηστον χώ-
ρημα.

Quid oceanus? τί ὠκεανός;

Naturalis circuitus. φυσικός περίδρο-
μος.

Quid dies? τί ἡμέρα;

Initium cotidianum. Ἀρχὴ καθημε-
ρινή.

Quid terra? τί γῆ;

Fructuum mater. καρπῶν μήτηρ.

Quid homo? τί ἄνθρωπος;

Minimi temporis fantasia. ὀλιγο-
χρόνιον φάντασμα.

Quid

(*) Confer Symposii ænigma 94. (†) ΝΙΚΑΡΙΟΥ in glossar. H. Steph. pag. 294.
& Bonay, Vulcanii pag. 294.

Quid amicus? τί φίλος;
Incomparabilis res. Ανέγκλετον κτῆ-
μα.

Quid divitiæ? τί πλεῖστα;
Cotidiana potestas. καθημερινή
ἐξουσία.

Quid dicta? τί λεγόμενα;
Cæcitas. τύφλωσις.
Quid auctoritas? τί πρῶταγμα;
Inopia. ἔνδεια.

Quid dives? τί πλεῖστοι;
Tabula derisoria. Σαῦς κα παγελαστή.
Quid nauta? τί ναυτής;
Fluctuum commes. Κυμάτων ἐταῦρος.
Quid gladiator? τί μονομάχος;

Fati querela. Τύχης αἰτίαμα.
Quid mulier? τί γυνή;
Domesticum nundinum. οἰκεῖον
ἀγοράκιον.

Quid invidia? τί φθόνος;
Exuperantia. ὑπεροχή.
Quid parentes? τί γονεῖς;
Semen. Σπέρμα.
Quid maturum? τί ὥριμον;
Tempestivitas. Χεῖμασις.

Quid certum? τί ἀκριβές;
Veritas. Ἀλήθεια.
Quid totum? τί ὅλον;
Crimen. Διὰβολή.
Quid odiosum? τί μισητόν;
Mendacium. ψεῦδος.
Quid felicitas? τί εὐτυχία;
Tempus. καιρὸς.

Quid innocentia? τί ἀθῶον;
Bona cogitatio. καλὸν ἐνθύμημα.
Quid lex? τί νόμος;

Necessitas. Ἀνάγκη.
Quid quietum? τί ἡσυχία;
Pax. Εἰρήνη.
Quid amicitia? τί Φιλία;
Benivolentia. καλοκαγαθία.
Quid inimicitia? τί ἐχθρία;
Invidia. φθόνος.
Quid dies festus? τί ἡμέρα ἐορτή;
Causa. Πράγμα.
Quid mors? τί θάνατος;
Solutio. Διάλυσις.
Quid medicina? τί ἰατρική;
Commoditas. Ευχρησία.
Quid fidele? τί πιστόν;
Terra. Γῆ.
Quid infidele? τί ἄπιστον;
Mare. Θάλασσα.
Quid avidum? τί ἄπληστον;
Lucrum. Κέρδος.
Quid commune? τί κοινόν;
Lux. Φῶς.
Quid sine socio? τί ἀκοινωνήτων;
Regnum. βασιλεία.
Quid pulchritudo? τί κάλλος;
Naturalis pictura. Φυσικὴ ζωγραφία.

Quid vox? τί φωνή;
Spiritus. Πνεῦμα.
Quid virtus? τί δύναμις;
Gloriosum nomen. Ἐνδοξὸν ὄνομα.
Quid piscator? τί αἰλιεύς;
Piscium speculator. Ἰχθύων σκο-
πευτής.

Quid Sol? τί ἥλιος;
Cælestis oculus. οὐράνιος ὀφθαλ-
μός.

RESPONSA

R E S P O N S A

Sapientum. (*)

Primum interrogavit, Utrum ei videretur, plures esse vivos aut mortuos?

Is dixit vivos, necesse enim, qui sunt, plures esse quam qui non sunt.

Secundo interrogavit, Utrum major esset, terra aut mare.

Is dixit, terra: Nam & mare super terram est.

Tertio interrogavit; quod mon-
struosius esse videretur bestiarum.

Is dixit, Quod nemo scit.

Quarto interrogavit, quare pu-
gnare consiliarentur.

Is dixit, ut bene vivant, aut
fortiter moriantur.

Quinto interrogavit, Qui pri-
mus natus est, nox aut dies?

Is dixit, noctem unam ante
diem.

Sexto interrogavit, Quid aliquis
faciendo dulcis fiat? Is dixit,
Quod non potest alius homo fa-
cere.

Septimo interrogavit, Quid ali-
quis faciendo bonus fiat?

Is dixit, Qui quum potens est,
nemini metuendus sit.

Octavo interrogavit, utrum es-
set firmitus, mors aut vita.

(*) Confer Plutarchum Alexandro p. 701.

Α Π Ο Κ Ρ Ι Σ Ε Ι Σ

Φροníμων.

Πρώτην ἐπηρώτησιν ὡς αὐτῷ δοξαί-
ετο ἀλείονας εἶναι τὰς ζῶντας ἢ ἀποθνή-
σκοντας;

ἔτ' ἔπει ζῶντας, ἀνάγκη γάρ
ἔστιν τὰς ὄντας ἀλείονας εἶναι τῶν μὴ
ὄντων.

Δεύτεραν ἐπηρώτησεν, πότερον μεί-
ζων, γῆ ἢ θάλασσα;

Ὁ δὲ εἶπεν, Γῆ. καὶ γὰρ ἡ θά-
λασσα ὅπῃ τῆς γῆς ἐστίν.

Τῇ τρίτῃ ἐπηρώτησεν, τί προ-
τιώτερον δοκεῖ εἶναι τῶν θηρίων.

Ὁ δὲ εἶπεν, ὃ ὑδαὶς ὀπίσταιται.

Τῷ τετάρτῃ ἐπερώτησεν, ἀλλὰ τί
μάχεσθαι συνβιβλεουσιν.

Ὁυτος εἶπεν, ἵνα καλῶς ζῶσιν,
ἢ ἰσχυρῶς ἀποθνήσκουσιν.

Τῷ πέμπτῃ ἠρώτησεν, τίς πρῶ-
τον ἐγέννηθη νύξ ἢ ἡμέρα;

Ὁ δὲ εἶπεν, νύκτα μίαν πρότερον
ἡμέραν.

Τῷ ἕκτῃ ἠρώτησεν, ἂν τις ποιῶν
γλυκύς γίνεταί; ἔτ' ἔπειν, ὃ οἱ
δύναται ἀλλ' ἄνθρωπον ποι-
εῖν.

Τῷ ἐξοδόμῳ ἠρώτησεν, τί ἂν τις
ποιῶν, αγαθὸς καὶ καλὸς γίνοιτο;

οὗτος εἶπεν, εἰ ὁ δύνασθαι ὦν, οὐ-
δὲν φοβερόν ἐστι.

Τῷ ὀγδόῳ ἐπηρώτησεν, πότερον
ἐστὶν σαρκοπῶρον, θάνατος ἢ ζωὴ.

E e e

Is dixit,

Is dixit, Vita.

Οὗτος εἶπεν, Ζωή.

Nono interrogavit, usque quam-
diu bona est vita?

Εννάτω ἐπηρώτησεν, ἕως πότε κα-
λή ἐσιν ἡ Ζωή,

Is dixit, Donec arbitrentur uti-
lius esse.

Οὗτος εἶπεν. ἕως ἂν λογίσωνται
χρησιμὸν εἶναι.

FRIDERICI LINDENBROGI Variarum Quæstionum Centuria.

1. Quid est DEUS? *Unus omnia.* Ο ὢΝ, καὶ ὅ παῖν. Paulus Apostol.
ad Corinth. Epist. 1. cap. 15. v. 28. Ο Θεὸς τὰ πάντα ἐν παῖσι. Philo
Judæus Allegor. pag. 67. de Deo: πάντ' αὐτὸς ἐαυτῷ. δέχχῃ, τέλος, ὅλω
παῖς. Sirach. XLIII. 31. ὅ παῖν ἐσιν αὐτός.

2. Quid Dei effata? *Margaritum.* Hieronym. Epistol. *Margari-
tum est verbum Dei, ex omni parte forari potest.* Nimirum ut diatrætarii
margaritas, pro ut commodum fuerit visum, perforant: Ita hæretici
verba Dei pro captu suo interpretantur, ut volunt.

3. Quid Fatum? *Rex sive Imperator, & qualibet celsa potestas.* Am-
mian. Marcell. lib. 17. *Opinantur quidam, Fatum vinci Principis potestate
vel fieri.* Jornandes de rebus Geticis: *Probatum est humanum genus Re-
gibus vivere, quando unius mentis impetu strages sit facta populorum, & ar-
bitrio superbi regis desit, quod tot seculis natum progeniuit.* Seneca de
Brevit. vitæ. *Illis erat (Xerxes) admoturus fatum, ille ipse qui stebat.* Hinc
Scipiones *Fatum Karthaginû.* Manil. Astron. lib. 1. *Scipiadaque duces, Fa-
tum Karthaginû unum.*

4. Quid Fortuna? *Sui unicuique mores.* Menander apud Stobæum
in Ethicis pag. 197. *τύχην προσηγόρευσε ἔν ἐαυτῇ τρέπον.* Sallust. in
Fragment. *Appius ait, Fabrum esse sua quemque Fortuna.* Plautus Tri-
nummo: *Sapiens quidem pol ipse fingit Fortunam sibi.* Pub. Syrus. *For-
tunam quisque suis fingit moribus.* Cornel. Nepos de Pompon. Attico.
Fecit ut vere dictum videatur: Sui cuique mores fingunt fortunam.

5. Quid Coelum? *Mundi mania.* Lucret. Lib. 1. *flammanzia mania
mundi.* Manil. lib. 3. *Quum tantas strueret moles per mania mundi.* Hi-
larius

larius in Genesin: *cæli per mœnia fertur Astrorum ductor, mundi vigor*. Alii dixerunt *Cæli clypeum*, ut Varro de Lat. L. Lib. 4. *Umbonem cæli*, Drepanius de Cereo Paschal.

6. Quid ignis? *Mundi animus*. Isidorus Origin. lib 8. cap. 6. *Varro ignem mundi animum dicit proinde quod in mundo ignis omnia gubernet, sicut animus in nobis. Qui cum est, inquit, in nobis, ipsi sumus: cum exit, emorimur.*

7. Quid Sol? *Mundi oculus, Fons caloris, Plantarum pater*. Anaxagoras apud Aristot. de Plantis. ἡ γῆ μήτηρ μὲν ἐστὶ τῶν φυτῶν. ὁ δὲ ἥλιος πατήρ. Dracontius in opere VI. dierum: *Sol oculus cæli, famulus super astra tonantis*. Vid. Lucret. lib. 5. v. 593. sq. Philo Jud. de opif. mundi. pag. 6. 8. 18. Gregor. Nazianz. Orat. de Quadrag.

8. Quid Luna? *Solatium nocturnum, patrocinium mensium*. Varro apud Tertull. ad Nation. lib. 2. cap. 5. Mar. Victorinus in Genes. lib. 1. *Lunaque noctis honor.*

9. Quid Sidera? *Signacula temporum, ad mutationem notandorum*. Varro apud Tertull. ad Nation. lib. 2. cap. 5.

10. Quid Cometa? *Regnorum mutator*. Lucan. - *Terris mutantem regna cometem.*

11. Quid Nox? *Siderum mater*. Orpheus in Hymn. ἀστέρες οὐρανίου νυκτός Φίλα τέκνα μελαίνης. Tibull. lib. 2. Eleg. 1.

— *Jam nox jungit equos, currumque sequuntur*
Matri lascivo sidera fulva choro.

12. Quid Ver? *Pratorum pictor*. In Catalect. vet. Poet. *Ver pingit vario gemmantia prata colore*. Auctor Pervigilii Veneris de Vere:

— *gemmeis purpurantem pingit annum floribus.*

13. Quid æstas? *Cereris focaria.*

14. Quid autumnus? *Tentator valetudinum*. Tertullian. de anima cap. 48, velut Cæsar de bello civili lib. 3. *gravis autumnus omnem exercitum valetudine tentaverat*. Ut autem autumnus abundet morbis, facit hoc confinium frigoris & caloris, & compugnantia inter se contrariorum ærum. Isidorus Origin. lib. 5. cap. 35. Vid. Hippocr. in aphor. 9. & 22. lib. 3.

15. Quid Hyems? *Requies terra, Temporis auspicium*. Ovid. 1. Faistor. v. 163.

*Bruma novi prima est veterisque novissima solis,
Principium capiunt Phœbus & annus idem.*

16. Quid Nix? *Aqueum vellus.* χιόνα, ἐριώδες ὕδωρ οἱ παλαιοὶ λέγουσι. Scholiast. Dionysii Alexandr. Martialis lib. 4. Epigr. 3. *tacitarum vellus aquarum.* Sic in Psalmo 147. *Qui dat nivem sicut lanam, nebulam sicut cinerem spargit.* Arnob. lib. 2. advers. gentes, *Nivem, plumas crustulas* vocat. Stat. Papin. BRUMÆ PABULUM. Thebaid, lib. IX. *Nives & pabula bruma.* Ubi Lactant. *Eleganter nives pabula bruma dixit. Certum est enim nivium incrementa stridorem hyemis magis augere.* Symphos. *Aqua pulverem.* Ænigm. 21.

17. Quid Tonitru? *Cæleste mûrmur, atque in excelsis regnantis æterni DEI vox.* Tertullian. de anima, cap. 17. *Auditus fallacia reus est; ut cum cæleste murmur putamus, & plaustrum est: vel cum tonitru meletante pro certo de plaustro credimus sonitum.* Tonitru autem vocem Dei in SS. Scriptura vocari, viri docti observarunt. Itaque cum precante Christo, ut DEUS nomen suum claresceret, vox hæc divinitus è cœlis mitteretur ΕΔΟΞΑΣΑ ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΔΟΞΑΣΩ, populus audiens βροτὴν γεγόναι dixit. Johan. 12. v. 28.

28. Quid Oceanus? *Luna comes, cum ea enim adolescit senescitque.* Seneca de Provid. cap. 1. & eum imitatus Gellius lib. 14. cap. 1. Qua de re dignus notatu locus Basilii, Hexam. Hom. 6. & Ambrosii Hexam. lib. 4. cap. 7. Ἄμπως quoque in Oceano esse perbibetur: quia quum reliquis diebus ordinem suum servare dicatur, lunari exortu evidens mutationis sue fertur indicium dare, ut mare ipsum occidentale, in quo spectatur ἄμπως, solito amplius accedat ac recedat, & majore assu feratur, tanquam luna quibusdam assinationibus retrorsum retrabatur: & iterum iisdem impulsu ac retinētu in mensuram propriam refundatur. Quid ἄμπως & contraria ei πολυμύεα sit, Moschopulus declarat πει χερδῶν, nimirum quod Salacia & Venilia, Melina & Liduna: de quibus Varro de Lingua Lat. & Marcellus Empiricus.

19. Quid Oceanus? *Origo fluminum.* Salomon Ecclesiast. cap. 1. v. 7. Orpheus in Hymno Ocean.

ἐξ ἑπὲρ πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα.

20. Quid Flumina? *Terra glutinum.* Etenim ὡς ἂν ὑπὸ δεσμῷ συνέχεται γλυκεῖα ποίότητι, κόλλης τρόπον ἐνέσης. Philo Jud. de mundi creat. pag. 20. Seneca de Consol. ad Marciam cap. 18.

21. Quid

21. Quid terra? *Sequestriorium seminum.* Tertull. de resurrect. cap. 52. *(Seminibus sequestriorium terra est, illic deponendū, & inde repetendis.* Itaque Prudentius eleganter Hymno X. Cathemerinon:

*Nunc suscipe terra fovendum,
Gremioque hunc concipe molli,
Hominis tibi membra sequestro
Generosa & fragmina credo.*

22. Quid Homo? *Imago atque exemplum Dei.* Manilius Astronom. lib. IV.

Exemplumque Dei quibusque est in imagine parva.

De imagine Dei in homine vid. Tertull. advers. Marcion. lib. 4. cap. 37. Euseb. Emiffen. sive Eucher. Homil. pag. 178. Clemens Alexand. &c.

23. Quid Homo? *Parvus mundus, Divinique thesauri conditorium.* Paulus Apostolus *Hominem templum Dei* vocat, ad Corinth. 3. v. 16. cap. 6. v. 19. Et 2. ad Corinth. cap. 6. v. 16. Philo Judæus *πῆς τῶν θείων πρᾶγμα.* pag. 341. *ἔτως ἐθάρρησαν ἐνιοὶ καὶ τῷ παντὶ κόσμῳ τὸ βραχύ- πετον ζῶον ἄνθρωπον ἶσον ἀποφῆναι, καλῶντες ὅτι ἐκάπρην ἐκ σώματος καὶ ψυχῆς κατέστηκε λογικῆς, ὥςτε καὶ ἐναλλάττοντες, βραχὺν μὲν κόσμον ὅν ἄνθρωπον, μέγαν δ' ἄνθρωπον ἔφασαν τὸν κόσμον εἶναι.* Macrob. Saturnal. lib. 2. cap. 12. *Physici mundum, magnum hominem, & hominem brevem mundum esse dixerunt.* Vid. Hermes Trismeg. in Iatromath. Rufus Ephes. *ὡς μοι ἀνθρώπων* p. 40. Basilii Magn. & Ambrosii Episc. Hexamer. lib. 6. cap. 9. Tertullian. de resurrect. cap. 44.

24. Quid Homo? *Bulla, Deique lusus.* De *bulla* Varro de re rust. lib. 1. cap. 1. de *Lusu* Plato & ex eo Aristid. Apol. pag. 150. *τὸ σὸν Πλάτων σώζεται, & ἄνθρωπον εἶναι θεῶ πάγνιον.* Plautus Captiv. Prolog. *Enimvero Di nos homines quasi pilas habent.* Et alius vet. autor in Florileg. *Nil aliud est homo, quam Dei ludibrium.* Inde Helvius Pertinax Imp. ob mirabilem fortunæ lusum *PILA FORTUNÆ* vocatus fuit. Aurelius Victor de Imp. pag. 31.

25. Quid animus hominis? *Auriga corporis.* Quid sensus? *Corporis equi.* Philo Jud. *ὡς γεωργίας. τὴν σαντὴ ψυχὴν εἰ θέλεις, ἐρένησον, ἐνέησιν γὰρ ἐν πῆς μέρεσιν αὐτῆς καὶ ἵππους, καὶ ἡνιοχικὸν ἀναβάτην. ἵπποι μὲν οὖν ὀπιθυμία καὶ θυμός εἰσιν. ἀναβάτης δὲ καὶ ἡνίοχος ἔς,*

E e e 3

ὁ νῦν.

ὁ νῦς. Hieronymus Epist. *Sensus corporum quasi equi sunt, sine ratione currentes: anima vero in auriga modum retinet frena currentium. Et quomodo equi absque rektore precipites ruunt, ita corpus sine ratione & imperio anime in suum fertur interitum.*

26. Quid corpus? *Animi follis.* Inde Anaxarchus, apud Diogenem lib. 9. Theodoret. de Martyrib. lib. 8. cum pilo tunderetur, πύσσε, dixit, τὸν Ἀνάξαρχον φύλακον. Tertullian. in Apologet. cap. ult. *Tunde Anaxarchi follem.* Et FOLLICULUS pro corpore humano apud Arnobium adversus gentes lib. 2. & Lucil. apud Nonium in Folliculo. Alii *vestem animi* nominarunt. Porphyrius in antro Mus. καὶ χιτῶν γε τὸ σῶμα τῇ ψυχῇ ὃ ἡμῖς εἶναι θαῦμα τῷ ὄντι ἰδέσθαι. Varro *Corticem animi* dixit: *Inuitata anima corporeum corticem facile relinquit.*

27. Quid Sanguis? *Circumcordialis sensus.* Tertullian. de anima cap. 15. ex Orpheo & Empedocle.

28. Quid Caro? *Lutum sanguine maceratum.* Theodorus Gadareus Tiberium Imper. vocare solitus fuit, πηλὸν αἱματὶ πεφυραμμένον. Suetonius in Tiberio cap. 57. Tertullianus Carnem dixit terram, in suas figuras conversam. Lib. de Carne CHRISTI. Cap. 9. *Considera singulas qualitates, musculos ut glebas, ossa ut saxa, etiam circum papillos calculos quosdam. Aspice nervorum tenaces connexus, ut trunco radicum, ut venarum ramosos discursus, ut ambages rivorum, & lanugines ut muscos, & comam ut cespitem, & ipsos medullarum in abdito thesauros, ut metalla carnis.*

29. Quid Vultus? *Tacitus mentis sermo.* Cicero apud Gellium lib. 13. cap. 23. Hieronym. Epist. ad Furiam: *Speculum mentis facies, & taciti oculi, cordis fatentur arcana.*

30. Quid oculus? *Lucerna corporis.* Matth. Evang. cap. 6. v. 22. Lucas cap. 11. v. 34. ὁ λύχνος & σῶματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός.

31. Quid oculus? *Amoris illex ejusque metator.* Græcorum illud tritum est, ἐκ τῷ ὁράν, & ἐρᾶν. Ovid. *oculi sunt in amore duces.* Nonnus Dionysiac. v. ὀφθαλμοὺς προκέλευτος ἐγίνετο πομπὴς ἐρώτων. Polemon Oculos animi fores esse dixit, per quas intrat, quidquid cor postea desiderat: ὁμμασι γὰρ καρδίη ἑσπεται. ait Theologus. Salvian. Massil. lib. 3. de gubern. *Sciens fenestras quodammodo esse nostrarum mentium lumen oculorum, & omnes improbas cupiditates in cor per oculos, quasi per naturales cuniculos introire.*

32. Quid

32. Quid Lachrumæ? *Subito exarescens aqua.* Cicero de Inventio-
ne lib. 1. *Apollonius Rhetor dixit: LACHRYMA NIL CITIUS ARE-*
SCIT. Quintilian. Declam. 338. *Illud verissimum est, Lachrymas celer-*
rime inarescere. Vet. autor in Florileg. *Nil tam cito aret, quam plorantis*
lachryma. Q. Curtius lib. 5. *Qui multum in suorum misericordia ponunt,*
ignorant quam celeriter lachryma inarescant. Vid. Jul. Severian. Rhetor. in
Epilogo.

33. Quid Lachrumæ hæredis? *Sub persona, risus.* Pub. Syrus: *He-*
redis fletus sub persona risus est. Lachrymas istas Libanius vocat *Aureas.*
Declam. XI. pag. 270. *Φίλον τις ἐκκληρονόμησεν, ἡ συγγενῇ, τῇ χρευστῇ δά-*
κρυα ἑαυτῇ ἀν' εἵ, ἀφ' ὧν δὲ διακρούσαντα τὸν πλεόν ἔχεν.

34. Quid cor? *Sermonum pharetra.* Gregor. Nyssen. in Psalm. *Φα-*
ρέτρα ἔ' λόγῳ δὲ ἰν ψυχῇ, In corde autem, animæ sedem putarunt.

35. Quid os? *Animi vestibulum, cogitationum comitium, janua oratio-*
nis. L. Apulejus Apol. p. 336.

36. Quid Lingua? *Oris cymbalum.* Clemens Alexandr. Pædag.
lib. 2. cap. 4. *Κύμβαλον ἔ' στόματος γλῶτταν λέγει, ἡ τοῖς κρηομένοις ἐ-*
πήχει χαίλεσι.

37. Quid Barba? *Virorum culcus.* Lucian. Cynic. pag. 1107. *Ὁν*
πῶγωνα κόσμον ἀνδρὲς ἐνόμιζον, ὥσπερ καὶ ἵπῳ χαίτην, καὶ λέοντος γέ-
νεια. Alexander Magnus interrogatus cur libenter magnam aleret bar-
bam? respondit, ut solum tangendo eam, virum me esse meminerim. Cæ-
lius Balbus lib. 3. de nugis Philosophor.

38. Quid venter? *Res auribus carens.* Plutarch. in apophthegm. in
Catone. Seneca Epist. 21. *Venter precepta non audit, poscit, appellat.*
Non est tamen molestus creditor, parvo dimittitur, si modo des illi quod debēs,
non quod potes. Vet. autor in Florileg. *Arduum est quid persuadere ventri,*
qui aures non habet. Alii ventrem dixere *Rem omnium imperiosissimam.*
Athenæus Dipnosoph. lib. 10. pag. 412. 422. Ligurinus lib. 2.

— *nulla est audacia major*

Quam cui materiam natura præbet egestas
Ut sitis atque fames: sitiens mala nulla timere
Esuriensve potest - - -

Imp. Valentinianus Novel. Tit. XI. in Cod. Theod. *Nil turpe, nil*
vetitum credit esuriens. Procopius Gothicor. lib. 2. *Vacuum necessariis re-*
bue

bus venter pudere nescit. Socrates tamen quamvis fame premeretur, nemini supplicare voluit, ἢ κολακέειν. Diogenes in Socrate. Vid. Seneca de Brevit. vitæ, cap. 18.

39. Quid Vir? *Gloria sexus.* Inde Thales Milesius dicere solitus, trium horum causa Deo se gratias agere: puta, quod homo non animal brutum; quod vir, non foemina; quod Græcus, non Barbarus esset. οὐκ ἀνδρῶπος καὶ ἔθνη ἴον ὅτι ἀνὴρ καὶ ἔθνη γυνή. ὅτι Ἕλληνας καὶ ἔθνη βαρβάρους.

40. Quid Foemina? *Amabilis viris brachialis nodus.* εὐάγκαλον ἀνδράσιν ὁμίλημα. Lucianus in Amoribus.

41. Quid foemina garrula? *Æs Dodonaum.* Libanius Sophista de Loquacit. ἀράβιος αὐλητής. ἡ γυνή, ὅ Ἀωδωνᾶν ὑπερβαίνει χαλκῆιν. Adagium explicant Zenob. & Suidas. Ob hanc mulierum loquacitatem Plautus in Aulular. Act. 2. Scen. 1. scitè dicit: *Nec tantam profectio repererat ullam esse: hodie dicunt mulierem ullo in seculo.*

42. Quid Eunuchus? *Homo non homo.* Athenæus Dipnos. lib. 12. οἱ Συβαρίται ἔχαιρον τοῖς Μελιταίοις κυνιδίοις, καὶ ἀνδράποιοις ἐκ ἀνδρῶποιοις. Lucianus in Eunucho: καὶ πολὺς ἦν ὁ πρὸς ταῦτα λόγος, ὅτι ἀνδρᾶς ἐπὶ γυναικα εἶναι ἐν ἐνέχον λέγοντος, ἀλλὰ πὺ σύνδετον καὶ μικρὸν, καὶ περὶ τῶδες ἔξω τῆς ἀνθρωπείας φύσεως. Idem in Amorib. Eunuchum dicit, ἀμφίβολον αἰνίγμα διπλῆς φύσεως. Philo Jud. eleganter eum vocat, ἀνθρωπεία ψεύδομα νομίσματος. Imper. Leo Novel. 98. ζῆναι ἐν γένος. Inde Valer. Maximus notat lib. 7. cap. 6. *Genus autem suum sui ipsius sponte genitalibus corporis partibus, neque virorum, neque mulierum numero haberi debere.* Quod autem nec vere viri, nec vere foeminae sint, idcirco NEUTRI appellantur apud Liutprandum in Legation. & TERTIUM GENUS HOMINUM apud Lamprid. in Alexandro Severo Imper. Quem admodum Christiani TERTIUM GENUS HOMINUM ab Ethnicis dicti fuere, quod nec Judæi, nec Pagani essent. Tertull. ad Nationes.

43. Quid Conjugium? *Voluntaria servitus.* Menander: νόμιζε γάμος δῆλος εἶναι τῷ βίῳ. Alexis: γύναιξι δῆλοι ζῶντων ἀντὶ ἐλευθερίαν.

44. Quid dos? *Auctoramentum uxoria servitutis.* Athenæus lib. 13. ex Alexide, προῖκ ἐκ τῆς πύλης φάσκομα.

45. Quod

45. Quid Cælebs? *Licibus carens homo.* Vetus autor apud Hieronymum & in Florileg. Ethicopol. *Calebs oportet à sit, qui non litigat.* Juvenal. Satyr. VI.

*Semper habet lites alternaque iurgia lætus
In quo nuptæ jacet.*

46. Quid Liberi? *Columna domus.* Euripides: Στόλοι γὰρ οἰκῶν παῖδες εἰσὶν ἄρσενες. Artemidor. Somn. lib. 2. cap. 10. *Sunt adium columna liberi mares.* Spicileg. Etic.

47. Quid liberi? *Parentum tortores.* Boetius de consolat. libr. 3. *Nimis è natum dictum est, nescio quem filios invenisse tortores.*

48. Quid domus? *Parva civitas.* Philo Jud. περὶ ἰωσήφ. οἰκία, πόλις ὅτιν ἐσαλμύη καὶ βραχῆα. καὶ οἰκονομία, συνηγμύη πρὸς πολιτίαν ὡς καὶ πόλις μὴ οἰκῶν μέγας, πολιτία δὲ κοινὴ πρὸς οἰκονομίαν. Itaque civitatem qui prudenter regere vult, domum prius recte administrare discat. ἔδει γὰρ, inquit ibidem Philo, ὅτι μέλλοντα ἐσθλα πολυκύν, ἐγυμνάσασθαι καὶ ἐνασκηθῆναι πρότερον τοῖς κατ' οἰκονομίαν.

49. Quid civitas? *Humanarum cladum miserandum consepum.* Val. Maxim. lib. 7. cap. 2.

50. Quid moenia? *Civitatis vestes.* Demades orator dicere solitus fuit, τὰ τεῖχε' ἐδήμηκε τῆς πόλεως εἶναι. Athenæus Dipnosop.

51. Quid Forum? *Publicus decipula ac fraudum locus.* Anacharsis: ἡ ἀγορὰ ὡρισμένος τόπος ὅτιν, εἰς τὸ ἀλλήλους ἀπατᾶν καὶ πλεονεκτεῖν. Nimirum hoc voto mercatores in foro conveniunt, ut emptor vilius comparet, venditor carius distrahat. L. 8. C. de rescind. vend. S. Valerianus Hom. XX. *Nunquam negotium sine fraude agitur, ubi ad hoc solum vilius emitur, ut carius distrahat.* Idcirco si alter alterum bono modo decipiat atque circumscribat, id illi impune cedit. Lib. 16. §. 4. ff. de minor. Lib. 22. ff. Locat. cond. ἔχει ἐν τῇ πράξει καὶ τῇ ἀγορασίᾳ περιχεῖσθαι. Ecloga Basilicōn Lib. 19. Tit. 2. Atque hæc ipsa causa est, cur poenitentibus mercaturam exercere interdictum sit. Capitulare Carol. Magn. lib. 7. Tit. 44. Difficile est enim inter ementes vendentesq; non intervenire peccatum. Decret. 2. part. caus. 33. quæst. 3. dist. 6. cap. 2.

52. Quid Theatrum? *Consistorium impudicitiae, ubi nihil probatur, quam quod alibi non probatur.* Tertullian. de Spectac. cap. 17. vid. Cyprian. Epist. 2. Salvian. Massiliensis de Provid.

53. Quid Leges? *Reipublica nervi.* Diomed. Gram. lib. 1. Marcus Porcius Cato dixit, *Leges nervos esse civitatum.* Sed plus satis verum, quod Corn. Tacit. Annal. 1. ait: *Invalida legum auxilia, quae ambitu, potestremo pecunia turbantur.*

54. Quid Causidicina? *Canina facundia.* Sic eam ab Appio dictam, ex Sallustio referunt. Laetant. lib. 6. Hieronym. Epist. ad Mammerium & Augustin. Jul. Firmic. Mathem. lib. 4. *Canina ut imdicam facundia iurgiosa terminata.* Vid. Columel. praef. lib. 1. Isidor. Sentent. lib. 3. cap. 56. Prudent. Hamartig. *canina foro latrat facundia.* Inde Cerberi forenses ipsi rabulae. κύνειον enim, ut Hesiodus ait, νέον, τῶν δὲ πολλῶν λογισμῶν, καὶ πανουργῶν ἔκ, καὶ αἰμύλιον ἦν. oportet ut habeat, quisquis causas recte elatrare velit. Auctor Queruli: *Si vix uti foro, esto impudens.*

55. Quid medicina? *Philosophia soror.* Tertullian. de anima cap. 2.

56. Quid Philosophus? *Mancipium sapientiae, Gloria animal.* Tertull. ad Nation. lib. 2. cap. 2. & de anima cap. 1.

57. Quid Sermo? *Sapientissima medicina.* Euripid. λόγῳ μὲν πείθῃ Φαρμάκῳ σοφώτατῳ. quem locum Aristides imitatus est in Panathen. pag. 84. ἐκ ὑγγιῶς ποικυλῆς ἀλλὰ τῷ καλλίστῳ τῶν Φαρμάκων τῷ λόγῳ. Tertull. de Pallio, cap. 6. *Purulentias civitatis quis eliciet? & exasperabit, nisi sermo palliatus? Sermone, inquit, me suavisit medicamine sapientissimo.* Menander ἀσείον Φάρμακον vocavit.

— λέγουσι δ' αὖτῳ οἱ πάλαι σοφώτατοι
ἀσείον εἶναι Φάρμακον.

58. Quid Jusjurandum? *Emplastrum perfidia.* Laberius apud Gellium lib. 16. cap. 7. *Quid est iusjurandum? Emplastrum arii alieni.* Vetus autor in Florileg. *Magister juramentum est fallacia.*

59. Quid Hypocrisis? *Tinea sanctitatis, virtutum fucus.* Petrus Chrysol. Serm. 7. pag. 23.

60. Quid Parasitus? *Comes vitiis, turpissimi cuiusque facti laudator.* Quintilian. Declam. 296.

61. Quid

61. Quid Amicus? *Thesaurus vivus, qui diu quaritur, vix invenitur, difficile custoditur.* Hieronymus Epist. ad Rufin. & ex eo Flaccus Alcuin. Epist. XI. Autor. vet. in Florileg. *Comparat vivum thesaurum, amicum quicquid comparat.* Alexander Magnus interrogatus, ubi thesauros haberet, amicos ostendit. Vid. Observat. in Ammian. Marcellin..

62. Quid aulicus? *Timea ac forex palatii.* Aurel. Victor in Constantino Constantii F.

63. Quid miles? *Sine crimine latro.* Bene Lactant. Firmian. lib. i. cap. 18. *Si quis unum hominem jugulaverit, pro contaminato ac nefario habetur: ille autem qui infinita hominum millia trucidaverit, cruore campos inundaverit, flumina infecerit, non modo in templum, sed etiam in cælum admittitur.* Cyprianus Epist. i. *Homicidium dum admittunt singuli, crimen est: virtutem vocari dum publice geritur, impunitatem sceleribus acquiri, non innocentia ratione, sed savitia magnitudine.* Unde acute pirata ille, de quo Cicero de Republica, citante Nonio in voce INFESTUM. Cum quaereretur ex eo, quo scelere compulsus mare haberet infestum uno myoparone? eodem, inquit, quo tu orbem terræ tanto exercitu.

64. Quid miles timidus? *Galeatus lepus.* Cornificius à militibus destitutus, quos sæpius fugientes viderat, GALEATOS LEPORES eos vocavit. Euseb. in Chronic. Olymp. CLXXXV.

65. Quid Militia? *Malitia.* Nam & miles à malo dictus, quod arceri soleat scilicet. Ulpian. lib. i. ff. de Testam. mil. Sic & Ἄρης sive Mars, ἀπὸ τῆς δῆης, τοῦτ' ὅτι βλάβης vocatus. Heraclitus Allegor. Homer. ὁ Ἄρης οὐδὲν ἐστὶν ἄλλο, πλὴν ὁ πόλεμος, ὡς ἀπὸ τὴν δῆν ὠνομασμένον, ἥπερ ὅτι βλάβη. Philo Jud. ad Gaium, Ἄρεως sive Martis nomen deducit, ἀπὸ τ' δῆγειν, ὅπερ βοηθεῖν ὅτι. Sed post illa sese verterunt memoriæ: *Aliena namque vastare, urbes delere, oppida excindere, liberos populos aut trucidare, aut subicere servienti, Martis gloria est.* Lactant. Firmian. Lib. i. cap. 18.

66. Quid coquus? *Gula magister.*

67. Quid atratum coquinæ ministerium? *Vulcani canes.* Ἴφαιστος κῦνες. Alexis apud Athenæum Dipnosoph.

68. Quid culina? *Fædissimum patrimoniorum exitium.* Seneca de Beneficiis lib. i. cap. 10.

69. Quid vinum? *Uvarum sanguis*. Genes. cap. 49. Clemens Alexandr. Pæd. lib. 2. cap. 2. Androcydes *terra sanguinem* vocavit. Plinius lib. 14. cap. 5. *Androcydes sapientia clarus ad Alexandrum M. scripsit, intemperantiam ejus cobibens: Vinum potaturus Rex, memento te bibere sanguinem terra.*

70. Quid Vinum? *Lac Veneris, Convitiatorum coagulum*. Athenæus Dipnos. lib. 10. Ἀριστοφάνης ἈΦΡΟΔΙΤΗΣ ΓΑΛΑ τὸν οἶνον ἔφη εἰπῶν, ἡδὺς πὶ πίνεν οἶνον, Ἀφροδίτης γάλα. Inde vet. auctor. in Florileg. *Cui vinum adest, Lac Veneris non desideret.* Varronis versus elegantissimi sunt.

*Vino nihil quidquam jucundius cluit:
Hoc agritudinem ad medendam invenerunt:
Hoc hilaritatis dulce seminarium:
Hoc continet coagulum convivia.*

71. Quid Cerevisia? *Vini amula*. ἀντίμιμνον οἶνου, De Cerevisia scitum extat Juliani Imp. epigramma.

τίς; πόθεν εἰς Διόνυσε. μὰ γὰρ ἔν ἀληθείᾳ Βάκχον
οὐ σ' Ὀππυγινώσκω. τὸν Διὸς οἶδα μόνον.
Κἄν κενέκτωρ ὁδῶδε. σὺ δὲ τεύχων. ἢ εἰ σε Κελπὶ
τῇ πενή βοτρυῶν τῷξαν ἀπ' ἀσαχύων.
τῷ, σε χρὴ καλέειν Δημήτρεον, ἢ Διόνυσον:
Πυρογλῆ μᾶλλον, καὶ Βρόμον ἢ Βρόμιον.

72. Quid butyrum? *Oleum lactis*. ἔλαιον δὲ γάλακτος. Athenæus Dipnos. lib. 10. Ita porcina adeps vocatur *Oleum porcinum* τὸ ἕκω στέαρ, ἔλαιον ὕος. Erotianus in Glossario.

73. Quid Caseus? *Lac pressum*. Virg. Eclog. 1. *Castanea molles & pressi copia lactis*. Ovid. *lactis massa coacta*.

74. Quid Ovum? *Animata rotunditas*. Martiani Capella lib. 2. *Quandam globosam animatamque rotunditatem sumit, ac virgini porrigit baurientiam: verum ipsa species ovi interioris coccino circumlita exterius rutilabat.* &c.

75. Quid Hortus? *Altera succidia*. Cicero in Catone. *Hortum ipsi agricola succidiam alteram appellant.*

76. Quid

76. Quid Flores? *Veris Liberi.* Athenæus Dipnos. lib. 13. p. 608.
 ἐν δὲ τοῖς ἰοῖς ἔαρⓄ πέννα παροσηγόρευσε τὰ ἀνθρᾶ ἀνθρῆ πέννα ἔαρος πέν-
 εις. *Circumcirca stratis veris liberis.* Chæremonis tragici versus.

77. Quid Vermes? *Terra interanea.* Aratus in Διοσημ. p. 105.

— σκάληκες μελαίνης ἔντερα γαίης.

ubi Theon Scholiast. τῆς γῆς ἔντερα ἔτω καλοῦνται, πρῶτον μὲν ὅτι ἔτω
 πεφύκασι, καὶ ἔτω φύσεως ἔχουσιν. ἐντέροις γὰρ εἰκάσιν ἑπιμήκεις ὄν-
 τες, καὶ ὅτι ἐν βάθει τῆς γῆς εἰσὶν ὡσπερ ἔντερα.

78. Quid Conchæ? *Maris roma.* Tertullian. de hab. mulier. c. 6.
Nympharum lumina. Aurel. Victor in Tiberio Imp.

79. Quid Margaritæ? *Concharum vorrucca.* Tertull. de hab. mul.
 cap. 6.

80. Quid Aurum? *Adulatorum pater, Curum filius.* Vid. Elegan-
 tes Palladæ versus Antholog. lib. 1. in ditescentes.

81. Quid Aurum? *Foris pretium, inus metallum.* Ambros. Epist.
 ad Valentinian. Imp. contra Symmach.

82. Quid Divitiæ? *Fortuna vomitus.* Diogenes dicere solitus fuit,
 ὅτι πλεῖστον τῆς τύχης ἔμετον εἶναι. Stobæus Sermôn. 91.

83. Quid Dives? *Aut ipse iniquus, aut iniqui heres.* Hieronymus
 Epist. 96. Johan. Saresberienf. Polycrat. lib. 3. c. 12. Florileg. Ethicop.

84. Quid Dives indoctus? *Pecus aurei velleris.* Galenus in exhor-
 tat. ad artes. καλῶς καὶ ὁ Δημοδότης καὶ ὁ Δωγλῆς ὁ μὲν χρυσᾶ πρὸς
 βατὰ καλῶν τὴν πλεονεξίαν καὶ ἀπαυδέυτας. ὁ δὲ ταῖς ἐπὶ τῶν κρημνῶν
 συκαῖς ἀπεικάζων αὐτάς. ἐκείνων τι γὰρ ὅτι καρπὸν ἐκ ἀνθρώπου, ἀλλὰ
 κόρακας ἢ κολοιοὺς εἰδέναι. τῶν τι τὰ χρημάτων μηδὲν μὲν ὀφειλ-
 εῖναι ταῖς ἀσείοις, δαπανᾶσαι δ' ὑπὸ τῶν κολάκων. *Praclare Demosthenes*
ac Diogenes, quorum alter divites indoctos, appellavit OVES ONUSTAS
AVREO VELLERE, alter dixit, eos similes ficis arboribus, in præruptis locis
stansibus. Nam harum fructibus non homines sed corvos & gmelulos vesci: sic
horum pecunias nulli esse usui viris probis, verum ab assentatoribus absumi. Ca-
jus Cæsar Silanum præconsulem Asiæ, PECUDEM AUREAM vocare so-

litus, ob segne ingenium, & dominationibus altis fastiditum. Corn. Tacit. Annal. XIII.

85. Quid Paupertas? *Philosophia vernacula, frugi, sobria, parvo potens, habitu secura.* Apulejus Apol. *Mater bona mentis.* Petron. Arbitro, Artium reperitrix. Apulejus Apol. Theocrit. *πενία μὲν τις πῆχνας ἐγείρει.* Quod autem habitu paupertas secura, inde prudenter Dio Prusæus *πρὸ νόμων*: *Quod caduceus legato, id paupertatem viatori esse, ne ab ullo violari possit.*

86. Quid pecunia? *Anima & sanguis hominum.* Philemon apud Stobæum. *τὸ δὲ γυρίον ἐστὶν αἷμα καὶ ψυχὴ βροτῶν.*

87. Quid Pecunia? *Rerum mundanarum domina.* Petron.

*Quicquid habet nummos, secura naviget auro,
Fortunamque suo temperet arbitrio.*

88. Quid Avarus? *Gaudium sui heredis.* Phædrus lib. 4. fab. 78.

89. Quid Spes? *Vigilantis somnium, Senectutis nutrix.* Plato de Re publ. lib. 1. *τῷ δὲ μηδὲν ἑαυτῷ ἄδικον συνειδῶν ἡδεῖα ἐλπίς αἰεὶ πάρεστι, καὶ ἀγαθὴ χρηστορόφος, ὡς καὶ Πίνδαρος λέγει.* Idem Plato & ex eo Ælianus Varior. lib. 13. cap. 29. *ἔλεγεν ὁ Πλάτων, πᾶς ἐλπίδας ἐρηγορότων ἀνθρώπων οὐδέποτε εἶναι.* Stobæus hoc ipsum Pindaro attribuit.

90. Quid Patientia? *Miseriarum portus.* Pub. Syrus Mimogr.

91. Quid Innocentia? *Eloquentia.* Statius Cæcilius apud Apuleium Apol. *Verum est quod Statium Cæcilium scripsisse dicunt, INNOCENTIAM ELOQUENTIAM esse.*

92. Quid Probitas? *Carbunculus.* Pub. Syrus apud Petron. Arbitr.

93. Quid Frugalitas? *Parens bona valetudinis.* Valer. Maxim. lib. 2. cap. 5. Galenus exhort. ad artes. *Virtutum genitrix.* Justinus Trog. Hist. lib. 20. *Infersa rumoris boni.* Pub. Syrus Mimogr.

94. Quid Jeunium? *Pax corpori, castitatis murus.* Petrus Chrysolog. Serm. VIII. pag. 26.

95. Quid Fames? *Suavissimum cibi condimentum.* Florileg. Ethiop. Cyrus apud Xenophont. Pædag. lib. 8. dicit, Laborem obsonium esse sapidissimum. *οἱ πόνοι ὅσον τοῖς ἀγαθοῖς.*

96. Quid Ebrietas? *Hilaris insania.* Seneca Epist. 59. Petrus Chrysolog.

folog. Serm. 26. Anacharsis dixit très ferre vitem racemos, τὴν μὲν πρῶτον ἡδονῆς, τὴν δὲ δεύτερον μέθης, τὴν δὲ τρίτην ὕβρεως.

97. Quid Infania? *Flos iracundia.* Apollonius Tyaneus, μανίαν ἄνθρωπος ὀξυθυμίας esse dixit. Philostrat. in vita Apollonii.

98. Quid Pudicitia? *Flos morum, decor sexuum, integritas sanguinis, præjudicium bona mentis.* Tertullian. de Pudicit. cap. 1.

99. Quid Veneris concubitus? *Parva epilepsia.* Ita eam appellat Democritus Abderitanus, teste Galeno Com. 3. ad 3. de pop. morb. Clemens Alexand. Pædag. lib. 2. cap. 30. Cæl. Aurelian. Chronic. pass. lib. 1. cap. 4. *Concubitus sive Venus ab aliquibus parva epilepsia nuncupata est. Siquidem similem facit membrarum motum, diverso contractu, anhelatione & sudore attestante, & oculorum conversione cum rubore vultus.* Vid. Plin. lib. 28. cap. 6. Gell. Att. noct. lic. 19. cap. 12. Macrobian. Saturnal. lib. 2. cap. 8.

100. Quid Prostituta? *Publicarum libidinum victima.* Tertullian. de Spectacul. cap. 17. De cultu fœmin. cap. 12. Hieronym. advers. Helvid.

101. Quid Adulterium? *Decentissimum sponsaliorum genus.* Seneca de Benefic. lib. 1. cap. 9. mores ætatis suæ detestabundus.

102. Quid Juventus? *Ver populi.* Demiadis oratoris dictum est, ἕαγε & δῆμος τῆς ἐφ᾽ ἑαυτοῦ εἶναι. Athenæus dipnosoph.

103. Quid Formæ elegancia? *Solstitialis herba.* Galenus in exhortat. ad artes. τὴν τῶν μερακίων ὥραν τοῖς ἡγενοῖς ἀνθρώποις εἰκάζειν. Boetius de consolat. lib. 3. *Forma nitor ut rapidus est, ut velox, & vernalium florum mutabilitate fugacior.* Vet. auctor in Florileg. formam sepulchrum esse dixit, purpuræ fucio illitum.

104. Quid Senectus? *Quotidianum malum.* ἐφήμερον κακόν. Sophocles apud Stobæum Serm. 62. *Insanabilis morbus.* Seneca Epist. 109. *Mortis nuntius.* Florileg. Ethicop.

Casus, Aegror, ac Senectus tres sunt mortis nuntii.

105. Quid Senex? *Acherontis offa.* Plaut. Casin. *Acherontis patulum.*

106. Quid Somnus? *Medicus laborum, reparator virium, malorum averruncator.* Cicero de Finib. lib. 5. *Somnum nobis, nisi requiem corporibus, & medicinam quandam laboris adferret, contra naturam putaremus datum: aufert enim sensus, actionemque tollit omnem.* Tertullian. de anima

ma cap. 43. *Somnum vocat recreatorem corporum, redintegratorem virium, probatorem valetudinis, pacatorem operum, medicum laborum.* Vid. Philo Judæus.

107. Quid Somnus? *Mortis frater sive consanguineus.* Gorgias Leon-
tinus apud Aristot. & ex eo Stobæus Sermon. 115. ἤδη μὲν ὁ ὕπνῳ ἄρ-
χεται ὡς κατεπίθεσθαι τ' ἀδελφῷ. Olympiodorus in Platonis Pha-
don. Ἐν ὕπνῳ ἀδελφὸν ἔστι θανάτου φασὶν οἱ ποιηταὶ καὶ κασίγνητον, δι-
πλωρεῖται ἡμᾶς καὶ οὕτως διὰ τῆς αἰσθητικῆς, μὴ διὰ τῆς φαντασίας, κα-
θάπερ ὁ θάνατος. Virgil. Æneid. VI.

— *letumque laborque,
Et consanguineus leti soror.*

Tertullian. de anima, somnum *mortis speculum* vocat. Vid. Orpheus in
hymn. Clemens Alexandrin. & Ælianus.

108. Quid Mors? *Pausa vite, natura debitum, bonum expetendum,
quod nos liberat ab omni timendo.* Tertullian. de anima cap. 50. & de Te-
stimonio animæ cap. 4. ÆTERNALIS SOMNUS. Orpheus hymno
in mortem: Ἐν μακρὸν ζωῆσι φέρων αἰώνιον ὕπνον. Vid. Inscriptiones
vett. pag. 752. 817.

109. Quid Sepulchrum? *Asylum mortis, domus quietis.* Tertull.
Apolog. cap. 37. *Ipsis Bacchanalium furis nec mortis parcunt Christiani,
quin illos de requie sepulchra, de asylo quodam mortis jam alios, jam nec
sotos avellant, dissecant, distrabant.* REQUIETORIUM sæpe vocatur
in Inscriptionibus monumentor. & παυσίλυπον οἶκος in alia Inscriptio-
ne, quæ Florentinæ extat in atrio Richardi.

Ο. ΠΑΥΣΙΛΥΠΟC. *
ΟΙΚΟC, ΟΥΤΟC. ΕΣΤΙΝ,
ΑΦΑΛΩC. ΕΣΤΙ. ΔΕ,
ΚΑΙ. ΣΙΓΑΝ. ΑΚΙΝΔΥ
ΝΟΝ, ΓΕΡΑC.

ANTO-

* De Paufilype Augusti, dixi ad Dionem Cassium LIV. p. 537.

ANTONIUS CHAPUIS, *

Delphinus, in Libro Gallice edito Lugd. 1562. Description de la Limagne d'Auvergne, en forme de Dialogue.

Qu' est ce que Dieu ? Esprit, sur tout intelligent, & tout en toute part: à la parfaicte, & infinie puissance duquel, l'homme imparfait ne peut bailler nom assez digne, & convenable.

La nature ? Acte continue, & perpetuelle oeuvre de Dieu.

L'ame raisonnable ? Intellect infus, ou voirement esprit & soufflé de Dieu.

Les Cieux ? Ordres concurrens, du divers, viste, & plustard mouvement, desquels la machine du monde est regie.

Les planettes, & estoilles fixes ? Vertus ministres de Dieu, preposees casuellemét aux conceptions de tous les hommes qui naissent.

Les Elomens ? Substances contraires par l'accidentale alteration, meslange, & corruption desquels toutes choses naissent, & meurent apres estre creuës, & diminuees.

Le monde en universel ? Ornement parfait, & apparent tesmognage de l'image incognue, & de l'infinie puissance de son createur. Pri-son temporelle du corps, comme le corps de l'ame. Enfer des bons, & paradis des méchans.

La fortune ? Accident incertain, & muable.

L'homme ? Le meilleur, & pire de tous animaux. Creature insatiable, Ministre du bien, & du mal: l'un verifié par la hayne, & l'autre de l'amour.

La femme ? Objet de concupiscence. Amour, & hayne precipité, & sans mesure.

La femme chaste ? La non eventée. Celle qui estant offensée de son marry, ne se met pourtant à mal faire. Qui peut, & ne veut pas. Qui hayt l'argent, l'huys, & les fenestres. Qui ne se soucie des banquets, festes, bals, ne accoustremens. Qui boit plus d'eau que de vin. Qui n'escoute les messages ny ne reçoit lettres ny

G g g

présens

* Anton. du Verdier Bibl. François pag. 53.

presens des amans. Qui se tient plus volontiers en sa maison qu'en celles de ses parens, ou voisins. Qui ne veut aller, ne demeurer seule. Qui estime son mary (quel qu'il soit) meilleur que tous les autres. Qui file, coud, tist: craint & prie souvent Dieu, & volontiers.

La femme sage? La dernière à parler, & la première à se taire.

Les enfans? Soupçon continuel de joye, ou de douleur. Passions insupportables. Jalousie louable. Renouvellement du propre sang, avec incertitude des mêmes meurs.

L'amour? Cognoissance de proportion. Conformité de meurs.

L'amour Charnel? Abregement de vie, diminution des forces corporelles, troublement du cerveau, & congregation de maladies.

La baine? Dommage désiré. Ruine du cœur.

L'amitié? Consentement à l'honeste, & refus de l'iniquité. Une même volonté de bien. Obligation volontaire.

L'envie? Vilté de courage. Basseur d'esprit. Indigence de la vertu ou du bien, qui abonde en autrui. Nonchalance manifeste.

La superbie? Amour excessif de soy même. Plaisir particulier, & sans aucun profit. Provocation de malveillance. Vanité & défaut de cervelle.

L'humanité? La première partie qui est requise en un Prince. Moyen de benevolence.

Le Prince? Despensier des biens de fortune. Défenseur des bons, & le fleau des mauvais. Premier observateur de ses ordonnances. Ministre de miséricorde, & de justice. Exemple de vie aux moindres que luy. La règle & miroir du peuple.

La plus grande disgrâce d'un Prince? N'estre tel, ains avare & cruel, non amateur des vertueux. N'avoir qui lui die la vérité, ny la vouloir ouyr. Ne tenir une partie de ses sujets armez à cheval & à pied, par mer & par terre, s'estimant bien fort des forces mercenaires estrangères. Se moquer du conseil du sage pauvre, fautes toutes deux du Roy Crœsus. Laisser les affaires publiques, pour ses privez plaisirs, vice de Sardanapale, & de Tibere. Croire bien & mal d'un chacun par la bouche d'autrui, comme Ptolomée d'Apelle, & Justin Empereur de Narfes, dont l'un ruina une partie de l'Empire, & l'autre peignit la calomnie. Ne desrober à ses plaisirs,

plaisirs, & au jour deux fois trois heures pour voir & s'enquerir soy mesme de son fait, & de celuy des autres. Se faire plus craindre qu'aymer, provenant iceluy de trop de superbie & avarice, & cestuy de liberalité & clemence. Perdre une fois le credit & la foy. Dedaigner de lire toutes choses, & d'escuter un chacun. Ottroyer benefices, offices, dignitez, & magistrats par faveur, ou argent. Ouyr plus volontiers deviser les badins, que les gens sages.

La peupie? Confusion appareillée à bien, & à mal. Furie irrevocable.

L'ignorance? Priser, & honorer les personnes par le jugement d'autrui, quant on peut voir leurs œuvres. Juger, ou blasmer ce qu'on ne fait faire. De pauvre devenir riche, & se faire superbe. Ne sçavoir qu'une seule chose. N'avoir onques veu qu'un país. Mesurer les autres à son mesme compas.

La constance? N'executer point le peché en ayant occasion. Ne se desborder en l'abondance. N'avoir desplaisir en pouvreté indigne, de la richesse non meriteé d'un autre.

Les richesses? Occasion de continuer en peche. Aiguillon de damnement. Nourriture d'arrogance, & de superbie, abregement de vie. Moyen à se faire aymer, & haïr.

La pauvreté? Torment du corps, & salut de l'ame. Mere de l'industrie.

Le cœur genereux? Oublier les injures. Bien faire à qui t'à fait mal. Se contenter de peu en honneur, plustost que d'avoir beaucoup avec vitupere, & reproche. Donner plus que recepuoir. Donner peu, & viste, plustost que beaucoup, & tard.

Le cœur vil, & abject? Tous dissimulateurs, avoir beaucoup, & user de bien peu. Craindre d'avoir, faute de ce qui abonde.

Le cœur malin? Nuire à autrui pour profiter à soy-mesme. Conseiller au Prince son d'es-honneur. Ne faire l'honneur à l'homme qui lui appartient. Blasmer la personne ou la chose, qui merite louange.

La folie? Penser que l'homme ne change de nature. Deschargement des pensemens graves, & honorables. Mesprisement du conseil d'autrui. Penser de sçavoir lui seul plus que beaucoup. Se doubloir d'une fortune, ou il n'y a plus de remede. Se promettre la

G g g g a

perpe-

perpetuité de la bonne ou mauvaise fortune, S'estimer noble par les merites d'autrui. Parler beaucoup sans sçavoir. Faire le vaillant sans armes. Estre superbe sans vertu, S'estimer riche du credit d'autrui. S'asseurer tant en l'ambition, & en la faveur, que de croire que l'un ne doyue jamais faillir, ne l'autre faire mauvaise fin. S'oublier en prosperité de sa condition première. Croire que les cerveaux naissent avec la race, & que la noblesse se conquiere par argent. Estimer autrui fol, & soy sage. Ne congnoistre, ny ne penser au danger à advenir, & se moquer du conseil de celuy qui le cognoist. Ruiner sa personne pour donner plaisir à autrui. Espargner par troupe ses richesses, ne pensant qu'un autre en peut faire grand chere apres luy, sans lui en sçavoir gré. S'imaginer que le conseil d'un povre vertueux ne soit point meilleur, que celuy d'un riche ignorant. Despendre le temps au jeu, sçachant faire d'autres choses. Pouvant éviter le danger, & trebucher dedans. Se monstrier affectionné d'une chose, ou il n'a part, ne portion.

La sagesse? Ne se fier du jugement & volonté de l'homme. Penser à la fin des choses avant que les commencer. Souvenance continue de la mort. Estimer toute chose humaine imparfaicte. Escouter tout le monde, & croire à peu de gens. Ne tumber point deux fois en un erreur. Parler peu & penser beaucoup. Ne fier son bien ne sa personne à qui ne craint ny n'est subiet aux loix. Ne manier l'argent des grands Seigneurs, ny ne sçavoir leurs secrets.

La Noblesse? Election de vertu, abhorrissement de vice. Acquest licate d'honneur ou biens, avec sa propre industrie. Ornement qu'autre ne peult donner ne tollir.

La felicité? Contentement de l'esprit. N'avoir necessité & ne desirer rien plus. Se rire de toute chose qui se presente. Rergarder tousiours qui est pis, & non ceux qui sont mieux. Habiter en lieu, ou le Prince soit juste, docte, liberal, & pitoyable.

La vie? Misere temporelle. Pelerinage terminé diversément. Acte composé de mal & de bien, de douleur & de ioye.

La mort? Repos du corps & liberté de l'ame. Fin de toutes peines. Consolation des affligez, & desespoir de ceux qui sont à leur aise.

De

De hujusmodi finitionibus Cicero Topic. c. VIII. *Sæpe definiunt & omnes res & poeta per translationem verbi ex similitudine cum quadam suavitate: ut Aquilius solebat littus ita definire quod fluctus eluderet; vel quasi qui adolescentiam, florem ætatis, senectutem occasum vitæ velit definire.*

XIX. Ut ad Græcorum scriptorum collectiones revertar, multas inprimis & præclaras debemus curis & officinæ laudatissimi Viri, *Aldi Manutii* (*) Romani, qui Pauli Pater, & Aldi junioris avus fuit, atque sub instauratarum litterarum primordia quam plurimis egregiis voluminibus Græcis nitide, & quatenus in Codices bonos incidit, emendate excusis quamplurimum contulit ad studiorum meliorum commendationem amplificationemque. Pleraque me illius jam in hoc opere passim commemorare suis locis memini, quorum hoc loco dare indicem, & nonnulla illi adjungere operæpretium existimavi.

LEXICOGRAPHI *Hesychius* Venet. 1513. fol. de quo lib. IV. hujus Bibl. c. 35.

Julius Pollux Venet. 1502. fol. de hoc lib. IV. c. 33.

Harpocration Venet. 1503. fol. cum Ulpiano in Demosth. & 1527. fol. & ecloga ex illo excerpta de vocabulis Isocrateis. 1513. 1534. fol. de hoc lib. IV. c. 36.

Suidas Venet. 1514. fol. de quo lib. V. c. 40.

GRAMMATICORUM Græcorum collectiones *quatuor*, duæ Venet. 1495. (**) 1496. fol. tertia ad calcem Lexici Græcolat. Venet. 1497. 1523. fol. quarta Venet. 1525. 8. de quibus libro V. capite 7. His *quintum* jam licet adjungere excusam Ven. 1517. 8. in qua occurrunt Græce: Erotemata *Chrysoloræ*: De anomalis verbis: de formatione temporum ex libro *Demetrii Chalcondylæ*. Liber quartus *Theodori Gaza* de constructione. De encliticis. Sententiæ Græcæ monostichæ ex variis Poëtis. Cato Maximi Planudæ. Erotemata Guarini. Eadem scripta Græce prodierant junctim Florentiæ 1516. 8. apud Philippum Juntam. Exstat & *sexum* Volumen editum ab Aldo in 4. ubi Erotematis *Constantini Lascaŕi* Græce & Latine editis subjiciuntur tabula Cebetis, carmina Pythagoræ & Phocylidis &c.

G g g g 3

Col-

(*) Defunctus est A. 1515. propemodum septuagenarius. Confer Mich. Maittaire Annales Typograph. T. I. p. 229. sq. qui plures etiam Aldi præfationes & Epistolas exhibet.

(**) Id. T. I. p. 245. seq.

Collectio duplex RHETORUM Græcorum, Venet. 1508. 1509. fol. de qua lib. IV. c. 31.

EPISTOLARIUM Græcarum mille & septuaginta trium Variis auctoribus Rom. 1499. 4. de qua lib. II. c. 10.

ORATORES, *Demosthenes* Venet. 1504. fol. *Ulpiani* in Orationes XVIII. commentarii ibid. cum Harpocrate.

Isocrates cum *Alcidamantis* Orat. in Sophistas, *Gorgia* encomio Helenæ & *Aristidis* Panathenaico, atque encomio Romæ, & Harpocratonis ac Suidæ Εμμενεία τῶν παρ ἰσοκράτει λέξεων. Venet. 1513. fol. *Æschini*, *Lysia*, *Alcidamantis*, *Antisthenis*, *Demadi*, *Andocidi*. *Isai*, *Dinarchi*, *Antiphontis*, *Lycurgi*, *Gorgia*, *Lesbonactis* & *Herodis* Orationes, cum *Æschini* & *Lysia* vita, & Apollonii in *Æschinem* ἐξηγήσει, & Orationum argumentis Venet. 1513. fol.

De Rhetoribus his dictum lib. 2. c. 26. & lib. 4. c. 30. seq.

POETÆ *Homerus* cum scholiis Græcis Didymi, & Porphyrii quæstionibus libelloque de antro Nympharum. Venet. 1521. 8. de quo lib. II. cap. 3.

Orpheus 1517. 8. de quo lib. I. c. 18. sicut de *Proclo* ejusque hymnis quos Aldus Orpheo adjunxit, lib. V. cap. 26.

Hesiodus Venet. 1494. fol. de quo lib. II. c. 8. sunt autem illi plura adjecta quæ ex Aldi ad Guarinum Epistola cognoscere juvat, e qua & alia discere & Aldum pro se verba facientem percipere licebit.

Aldus Manucius Romanus Baptistæ Guarino præceptoris suo

S. P. D.

En tibi Magister doctissime Theogonia *Hesiodi*: quam petis a nobis interpretaturus publice discipulis tuis. Addidimus ejusdem poetæ Scutum: ac Georgicorum libros, nec non *Theocriti* Idyllia seu opuscula triginta. Item moralia versu elego *Theognidis* poetæ antiquissimi: cujus & Plato in legibus: & Isocrates meminit in orationibus. Nec deest *Phocylides*: quem antiquis ethographis annumerat Isocrates ad Demonicum. Operæ pretium etiam visum est addere interpretationem *Maximi Planudis* ejus libelli qui incipit: *Cum ego animadverterem*, quem fama est fuisse *Catonis* cujusdam. Sed quicumque fuit: doctus fuit: & lectu dignus.

græus. Cujus sententiæ cum esset Planudius, græcis quoque legendum tradidit versu hexametro & docte quidem & eleganter. Hanc interpretationem in membrana abhinc trecentis annis & plus eo (†) scriptam literis prope exesis ut vix dignosci possent: vidisse se retulit mihi Franciscus Roscius juvenis plenus fide: & græce & latine apprime doctus. Nec mirum, est enim, & ipse ex tua felici Verona oriundus: quæ mater & alumna est & semper fuit doctissimorum hominum. Inseruimus & alia quædam (*) profutura studiosis: quæ in fronte libri impressa licet videre. Si qua tamen leges incastigata, magister doctissime, tam hic quam in cæteris libris: quos ego ad communem studioforum omnium utilitatem curo imprimendos (nam esse aliqua non eo inficias) non mihi imputes: sed exemplaribus. Non enim recipio me emendaturum libros, nam in quibusdam Oedipo conjectore opus esset, ita enim mutilati quidam sunt & inversi: ut ne ille quidem qui composuit, si revivisceret, emendare posset. Sed curaturum summo studio ut vel ipso exemplari imprimantur cor rectiores. Sic in Apollonio grammatico fecimus: Sic in hoc libro in iis quas addidimus eclogis: rati satius esse aliquid habere quam nihil. Quod incorrectum est, lateat, raro vel potius nunquam emendatur. Si vero prodit in publicum: erunt multi qui castigant: saltem longa die. Sic in Fabio Quintilano: sic in C. Plinio nepote: sic in nonnullis aliis factum videmus: qui quotidie emendantur: quotidie pristinae elegantiae & candori propius accedunt. Sed periniqui sunt & ingrati si qui sunt qui me accusent. His ego nihil imprecarer: nisi ut quemadmodum ego: ita & ipsi curarent aliquando imprimendos græcos libros. Sentirent certe longe aliter. Sed hæc satis. Hunc vero librum tibi dicamus Præceptor Excel. tum mea in Veronenses benivolentia (debeo enim plurimum Veronensibus. Nam a Gaspare Veronensi peregre regio grammatico didici Romæ latinas litteras, a te vero Ferrariæ & latinas & græcas,) tum quia totus fere hic liber est de moribus. Quid enim convenientius quam de moribus scribere ad eum qui sit moribus omnium ornatissimus? Es tu quidem ætate nostra alter Socrates. Nec vereor me tibi assentari putes. Scis enim esse

(†) Atqui vixit adhuc Planudes A. C. 135?

(*) Ut Gnomas VII, sapientum, de invidia sententias variorum, sententias monostichas digestas sub titulis ordine alphabetico, quorum primus *αἱ ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν*. Aurea Pythagoræ carmina: Sibyllæ Erythrææ acrostichidem de Christo, ex Eusebio. Et notam eruditam de vocibus animalium quomodo illæ apud Græcos exprimuntur, de quibus consuli possunt scriptores citati à me in Bibl. Latina lib. I. cap. 15. pag. 275. & in supplemento p. 380.

esse hæc quam verissima. Sed tu mihi parcas velim : quando de te ad te hæc scripsimus, idque fecimus, ut qualem ipsi te esse scimus, omnes sciant. Vale mei memor.

Pindarus Venet. 1513. 8. de quo lib. 2. c. 15.

Æschylus Venet. 1518. 8. de quo lib. 2. cap. 16.

Sophocles ibid. 1502. 8. de quo lib. 2. c. 17.

Euripides Venet. 1503. 8. de quo lib. 2. c. 18.

Aristophanes cum scholiis Græcis Venet. 1498. fol. de quo lib. II. c. 21.

Aræus cum scholiis Græcis, Procli Sphæra & Latinis scriptoribus Manilio, Firmico Materno & Arati metaphrastis Germanico Cicerone & Avieno. Venet. 1599. fol. vide lib. 3. cap. 18. & laudati Maittaire T. I. pag. 253.

Lycophron Vet. 1513. 8. de quo lib. III. c. 16.

Nicander cum scholiis Græcis, additus Dioscoridi Venet. 1499. fol. & cum *Anonymo* Poëta de plantis Deo alicui sacris ibid. 1523. 4. Vide lib. 3. cap. 2.

Dionysii periegesis Venet. 1513. 8. de illa lib. IV. c. 2. & Mich. Maittaire T. I. Annal. typograph. p. 234.

Callimachus 1513. 8. de quo lib. III. c. 19.

Apollonii Rhodii Argonautica cum scholiis Græcis Venet. 1521. 8. de hoc lib. III. c. 21.

Oppiani Cynegetica 1517. 8. De illo lib. IV. c. 20.

Q. Calabri, Tryphiodori & Colutbi poemata. Venet. 8. sine anni nota. De his lib. II. cap. 7.

Anthologia Epigrammatum Græcorum Venet. 1503. 8. De illa lib. III. cap. 28.

Musæi de Herone & Leandro, Græce & Latine, Venet. circa A. 1495. 4. Vide lib. I. hujus Bibl. c. 16.

HISTORICI *Herodotus* Venet. 1502. fol. de quo lib. II. c. 20.

Thucydides Venet. 1502. fol. de hoc lib. II. c. 25.

Xenophon. Venet. 1524. fol. de hoc lib. III. c. 4.

Herodianus cum scholiaste Thucydidis, Xenophontisque & *Gemisti Plethonis* ἑλληνιστοῦ. Venet. 1503. fol. De Herodiano lib. V. c. 7. de Gemisto Volum. X. p. 739. seq.

Stimbo Venet. 1516. fol. de quo lib. IV. c. 1.

Stepha-

- Stephanus* de Urbibus Venet. 1502. fol. de quolib. IV. c. 2.
Pausanias Venet. 1516. fol. de hoc lib. IV. c. 15.
 PHILOSOPHI *Plato* Venet. 1513. fol. de quolib. III. cap. 1. §. 7.
Aristotelis & Theophrasti Opera cum *Alexandri Aphrod.* problematibus, *Philone* de Mundo & Hist. Philosophica *Galeno* adscripta. Venet. 1498. fol. de quibus lib. III. c. 6. §. 37. & Maittaire T. 1. p. 238. sq.
 Commentatores Græci in *Aristotelem*, *Ammonius*, *Alex. Aphrodisens*, *Themistius*, *Joannes Philoponus*, *Simplicius*, *Eustratius*, *Aspasius*, *Mich. Ephesius*, *Magentinus* &c. de quibus lib. IV. c. 25. 26. lib. V. c. 18. 29. 37. &c.
Plutarchi Opera Moralia. Venet. 1509. fol. & vitæ parallelæ 1519. fol. De hoc lib. IV. cap. 11.
 MEDICI, *Hippocrates* Venet. 1526. fol. de quolib. II. c. 24.
Galenus, quinque Volum. Venet. 1525. fol. de hoc lib. IV. c. 17.
Dioscorides Venet. 1499. fol. cum *Nicandro*, & cum Poëta Græco anonymo de herbis Deo alicui sacris 1518. 4. de hoc lib. IV. cap. 3.
 De ponderibus & mensuris, in 5.
Ætii libri octo primores Græce. Venet. 1534. fol. de hoc lib. V. c. 23.
Paulus Ægineta Venet. 1528. fol. de quo lib. VI. c. 7.
 PHILOLOGI *Philostratus* de vita *Apollonii Tyanci*, cum *Eusebii* libro contra *Hieroclem*. De hoc lib. IV. c. 24.
Athenai dipnosophistica sive symposiaca. Venet. 1514. fol. de hoc lib. IV. c. 20.
Lucianus Venet. 1522. fol. cum *Philostrati* utriusque imaginibus, descriptionibus *Callistrati*, & *Philostrati* vitis *Sophistarum*. De hoc lib. IV. c. 16.
Artemidorus cum *Synefio* de somniorum interpretatione. Venet. 1518. 8. de *Artemidoro* lib. IV. c. 13. de *Synefio* lib. V. c. 22.
 A. 1505. Venetiis, in fol. Aldus edidit volumen, in quo continentur:
 Vita, & Fabellæ *Æsopi* cum interpretatione latina, ita tamen ut separari a græco possit pro uniuscujusque arbitrio, quibus inquit Aldus traducendis multum certe elaboravimus, nam quæ ante translatabebantur, (*) infida admodum erant, quod facillimum erit conferenti cognoscere.

H h h h

Gabria

(*) Priorem fabularum *Æsopi* editionem dederat Aldus ante A. 1496. 4. Vide Mich. Maittaire T. I. p. 237.

Gabria fabellæ tres & quadraginta ex trimetris jambis, præter ultimam ex Scazonte, cum latina interpretatione. *Quas idcirco*, inquit, *his cumvimus informandas, quia priores, ubi latinum a græco sejungi potest, admodum quam incorrekte excusa fuerant exempli culpa: quare nãsi emendatum exemplum, opera pretium visum est iterum excudendas curare, ut ex secunda prima queant corrigi.* De *Gabria* quem admodum de *Æsopo* quoque dixi lib. 2. c. 9.

Phœrnus seu, ut alii, *Curnutus* de natura deorum. pag. 59. De hoc lib. III. cap. 15. p. 399.

Palaphatus de non credendis historiis. pag. 82. De hoc lib. I. cap. 21.

Heraclides Ponticus de Allegoriis apud Homerum. pag. 96. De his lib. I. cap. 22. §. 2. ubi *Heraclito* Grammatico vindicantur.

Ori Apollinis Niliaci hieroglyphica. pag. 121. De hoc lib. I. cap. 13.

Collectio proverbiorum *Zarrai*, & *Didymi*, item eorum, quæ apud *Suidam*, aliosque habentur: per ordinem litterarum. post pag. 142. De his lib. 4. cap. 9.

Ex *Aphthonii* exercitamentis de fabula. Tum de formicis, & cicadis græce, & latine.

De Fabula ex imaginibus *Philostri* græce, & latine.

Ex *Hermogenis* exercitamentis de fabula, *Prisciano* interprete.

Apologus *Æsopi* de *Cassita* apud *Gellium*. lib. 2. cap. 29.

SACRA. Biblia Græca LXX. Interpretum cum Novo Testamento. Venet. 1518. fol. Vide lib. III. c. 12. & *Mich. Maittaire* T. 2. *Annal. typograph.* p. 311.

Psalterium Græcum (a) Venet. sine anni nota in 4. circa A. C. 1495. Titulis primisque litteris passim minio notatis: una cum Græca *Justini* Decadyi præfatione. ἐν Εὐεργείῃ, ἐν οἰκείᾳ Ἄλδῃ τῇ Μανθίῃ. Ad *Psalmos* notantur καθίσματα, in Græca Ecclesia, quando illi decantantur usu recepta, deinde subjiciuntur Cantica sacre Scripturæ alia, *Mosis* duplex (b) ex *Exod. XV.* & *Deut. XXXII.* Annæ,

- (a) Prima editio *Psalterii* Græco latina *Mediolanensis* 1485. 4. cum Latina recognitione *Joannis Crastoni*, *Placentini*. Vide celeberr. viros *Bernhardum Montfauconum* in *Diario Italico* p. 410. & *Mich. Maittaire* annales *Typographicos* T. I. p. 160. quem de Aldina editione adi pag. 238. Alia editio *Psalterii* Græca quam *Venerii* excusam esse A. 1486. 4. per *Alexandrum Candaccem*, *Cretensem*, filium *Georgii Candacis* presbyteri, notat laudatus *Maittaire* p. 182. 196.

- (b) Priori præmissus versus: ἀρδὴν βυθίσας Φαραὶ Μωσῆς λέγει, posteriori, ἵνα με γράφῃς αὐτὸς ὡδὴ Μωσίου.

Annæ, (c) matris Samuelis ex 1 Sam. II. Habacuci (d) Prophetæ Habac. III. Esaiæ, (e) XXVI. 9. seq. Jonæ (f) c. II. (g) trium puerorum, (h) ex Dan. III. Mariæ (i) denique & Zachariæ, patris Joannis ex Luc. I. Extremam paginam hanc claudunt verlus:

Δαβιδ μελωδε μουσικῆς ὁποκρούφῃ
 Σὺ μὲν δι' αὐτῶν καὶ θανάτων ζῆς τῶν λόγων.
 Ἡμεῖν δὲ τὴν σὴν ἐμμελῆ δίδως λύσεν.
 Ἡς ἐστὶν εὐρεῖν ἐμμελῆ τὰ πρακτικά.
 Καὶ γὰρ δι' αὐτῆς μουσικῶς κινουμένης
 Διώκεται μὲν ἐμπαθῆς πᾶσα φθίσις.
 Ἐλαύνεται δὲ δυσχερὲς ἅπας πένθος.
 Συσέλλεται δὲ συμφορῶν ἀπλησία.
 Κοιμίζεται δὲ γνωστικῆς ἄλμης κλύδων.
 Στελερίζεται δὲ τῶν παθῶν ἡ τερρότης.
 Καὶ πέμπεται μὲν τῆς ψυχῆς ἡ σεμνότης.
 Ἐλέγχεται δὲ τῆς σαφῆς ἡ φαυλότης.
 Ἐκ τῆς νοητῆς τῶν μελῶν εὐροδμίας.
 Ὡς τίς ὁσαύτην εὖρεν ἀνθρώπων χάριν.
 Ἐι μὴ σὺ τὴν πρέπουσαν ἀνθρώποις χάριν.

Gregorii Naz. Orationes IX. Venet. 1536. 8. Gregorii Nysseni (k) quædam.

H h h h 2

Alia

- (c) Θεὸς γεραίρει τῆρα πίκτυσα ξένως.
 (d) τὴν τῆς λόγου κένωσιν ἀββακὺμ φερίσσει.
 (e) Ἡσαΐα πρὸς ῥήσεις, εὐχὴ τὸ πλεόν.
 (f) ἐκ θρηδὸς ἐκράνυγασεν ἰωνᾶς λέγων.
 (g) Hec loco inter Cantica S. Scripturæ sequitur hymnus Ezechiz, Regis Judæ ex Esaiæ XXXVIII, confer Balthaz. Corderii Catenam SS. Patrum Græcorum in Psalmos T. 3. pag. 933.
 (h) αὐτὸς φλόγα σφέννυσι τῶν τριῶν παίδων. ἡ τῶν τριῶν ὕμνησις ἢ ᾠδὸν νέοι.
 (i) Ἀνεσις ἀγνῆς μητροπαρθένης κόρης.
 (k) Gesneri paudestr p. 107. b.

Alia Nazianzeni Orationes XVI. prodierant ex Aldi Officina 1516. 8. Gregorii Naz. varia Poëmata Græc. Lat. inserto Evangelio S. Joannis. Venet. 1504. 4. Vide lib. V. hujus Bibl. cap. 13.

Nonni paraphrasis Evangelii Joannis. Venet. 1501. 4. de hoc lib. V. c. 16. Homero-centra, sive Historia sacra & Evangelica versibus descripta Homericis, ex Petri Candidi Monachi recensione, cum versione Latina & hoc præmissio Scipionis Carteromachi hexasticho:

Εἰ τὸ δοκεῖν, μύθοισιν ἐπέτρεπεν αὐτὸν Ὅμηρος,
 Ἀλλ' ἱεροῖς πάντως, ἤθελε ταῦτα πρέπειν.
 Θαῦμα γὰρ, εἰτ' ἄλλως γε λελεγμένα, πολλὸν ἀπ' αὐτῶν,
 τοῖς θείοις ἔργοις ἤρμος δρειοτέρως.
 Ἀλλὰ δι' ὁμηρείων μάλα γ' ἄξιόν ἐτος ἐπαίνων,
 ὅς τις δρεῖς τὰ δὲ μιν, θεία μεθρημόσατον.

Quamvis ut videtur fabulis tradidit se ipsum Homerus,
 Attamen sacris omnino voluit hæc convenire.
 Mirum enim si dicta aliter; longe ab ipsis sejuncta
 Divinis operibus accommodavit melius.
 Verum Homericis valde dignus hic laudibus,
 Qui in hæc ipsum Divina traduxit.

De Homero-centris hæc dictum a me lib. 2. hujus Bibl. cap. 7. Aldus autem in hoc volumine quod Venetiis 1502. 4. est in lucem emissum, ut Epistola ad Danielelem Clarium Parmensem præmissa testatur, Christianos simul Poëtas veteres Latinos exhibet Sedulium, Juvenum, Aratorem, Probæ Falconiæ centones Virgilianos, Lactantii, Cypriani, & Damasci pauca quædam, deinde Vitam Nicolai Myrensis Episcopi, ex versione Latina Leonardi Justiniani: sermonem εἰς τὸν εὐαγγελισμόν τῆς ὑπεράγνης Θεοῦκος qui incipit: ἄγγελος πρωτοπάτης ἐρανόθεν ἐπέμφθη, Græce & Latine, & Sulpicii Severi Dialogos & de vita Martini Turonensis.

Officium in honorem beatæ Virginis, cum Psalmis poenitentialibus, & Latino in Græcum, forma minore.

Volumen

Volumen in quo hymni *Jo. Damasceni*, *Cosma Hierosol. Marci Idruntini* Episcopi & *Theophanis*, cum precibus *Georgii Scholarii* & precatione quotidiana. Venet. 1501. 4. de hoc volumine dixi lib. V. c. 42. T. X. p. 332. seq.

Voluit etiam Aldus sacra Biblia (*) Græce, Latine & Hebraice junctim excudere, sed illa nunquam lucem viderunt.

Prælude quoddam maximis suis laboribus atque impendiis, pulcherrimoque apparatui ad imprimenda Græca Volumina Ao. 1494. 4. jussit esse *Constantini Lascaris* institutiones sive rudimenta Grammaticæ Græcæ, cum versione Latina Joannis Monachi Placentini edita pridem Græce Mediolani A. 1480. 4. Ita vero Aldus in Præf.

Accipite interea Studiosi litterarum bonarum, *Constantini Lascareos*, Rudimenta Grammatices: longe correctiora iis quæ impressa visuntur., Nam ea *Constantinus* ipse in locis circiter centum & quinquaginta emendavit: quod facile cognoscet: si quis cum hisce illa conferet. Nam, deleta quædam videbit: multa correctâ: plurima addita. Ita vero emendatum manu ipsius *Constantini* Librum nobis dedere commodo *Pe-trus Bembus*: & *Angelus Gabriel Patritii Veneti* adeo nobiles: præstanti, que ingenio Juvenes: qui nuper in Insula *Sicilia* Græcas Litteras ab eo, ipso *Lascari* didicerunt; & nunc *Patauii* incumbunt una liberalibus disciplinis. Interpretationem vero latinam e regione addidimus arbitratu nostro: rati commodius: utiliusque futurum Græce discere incipientibus. Parcant velim qui hæc sine interpretatione Latina desiderant: nam rudibus: & ignaris penitus litterarum Græcarum *Lascaris* Institutiones imprimendas curavimus: mox eruditis & doctis optimi quique, Græcorum Libri, favente *Christo Jesu* imprimuntur. Valete.,

Secutum inde Ao. 1595. 4. *Alphabetum Græcū* de potestate litterarum omnium & diphthongorum, abbreviationes perpulchræ, Oratio Dominica, duæ Salutationes, Symbolum, Initium Evangelii Johannis, Carmina Pythagoræ & Phocylidis. Recudit hunc libellum Aldus ipse A. 1512. Prodiit etiam Argentorati apud Matthiam Schurerium A. 1515. & Florentiæ apud Philippum Juntam A. 1519.

H h h h 3

De

(*) Maittaire F. I. p. 238. 239. 255. & T. 2. p. 47. qui de Aldo ejusque in litteras meritis porro videndus ejusdem Tomi 2. Annal. typograph. p. 37--54. Idem p. 43. notat *Pii* cognomen cum traxisse ab Alberto Pio Corporum Principe, qui A. 1504. cum in suam familiam cooptare, collatis etiam opimis facultatibus fuit dignatus.

De thesauro, Cornu Copia & horti Adonidis, Volumine rarius obvio, referto Grammaticis Græcis quos recensuere Varinus Camers, Carolus Antenoreus, Florentinus, horumque Magister Angelus Politianus & de quo dicere me memini Volum. VII. p. 13. seq. in præsentī addo quod præter primam editionem Aldi majoribus typis A. 1496. fol. expressam existat etiam altera, (*) minore typorum charactere A. 1504. fol. chartarum 140. cum prior 270. occupet. Titulus non sine causa perstringitur in Lexico Græco-Latino cura Hieron. Aleandri vulgato Paris. 1512. fol. Ἀδωνίς, id est. *Adonis καὶ Ἀδων puer amasiu Veneris primo ætatis flore præceptus & in florem versus, unde horti Adonidis infames, vel testimonio Platonis in Phædro, quo tamen titulo velut accommodato parum accurate nonnulli suos libros inscripserunt, cum illud vulgo notum sit, ἀκαρπώτερος τῶν Ἀδωνίδος κήπων, id est, Adonidis horti infructuosior. Vide Ærasmum in adagio Adonidis horti, eique adde hæc Arriani IV. ΕπιστετEAR capite 8. ἂν δὲ πρὸς τὸ γόνυ φύσαι τὸν σάχυν ἐξανεγκή, ἀπλὴς ἐστὶν ἐκ κήπευ Ἀδωνιδος.]*

XX. Aldi industriæ & summis in Græcas litteras meritis neminem rectius junxero quam *Robertum Stephanum* cum filio *Henrico*: hi enim ita æmulati illum egregie sunt, ut nec cedant assiduitate, indefessoque litteras juvandi studio, nec copia aut præstantia scriptorum, nec nitore editionum aut cultu, (Robertus præsertim) eruditione autem atque emendandi, proprioque elaboratos Marte thesauros conferendi studio etiam vincant. De viris ipsis eorumque studiis diligenter disseruere duumviri doctissimi, Theodorus Janssonius ab Ameloveen in Dissertat. Epistolica ad elegantissimum Grævium de vitis Stephanorum, Amst. 1683. 8. atque in pulchra illa & longe uberiore Stephanorum historia, jam sæpius laudatus mihi V. C. Michael Maittaire, Lond. 1709. 4. Ambo catalogum etiam, & longe hic pleniorē quidē librorum qui ex Officina Stephanorum in lucem editi sunt exhibent, ex quibus Græcos excerpere hoc loco, & sub unum conspectum dare lectori, licet plerosque in hac Bibliotheca suo jam loco memoraverim, non alienum ab instituto meo fuerit. Antequam autem hoc faciam, placet in tabella, Stephanorum stirpem cum annis quibus libri per singulos in lucem editi feruntur, exhibere.

Hen-

(*) Giornale de' letterati d'Italia T. 39. p. 102. seq. T. 26. p. 337.

Henricus Stephanus

Avus, cujus libri excusi referuntur ab A. 1503.
ad 1520.

Franciscus Ste-
phanus
ab A. 1537.
ad 1571.

ROBERTUS Ste-
phanus
ab A. 1527. ad 1560.
ab hoc relicta vidua
Dionysia Barbe, nub-
sit Mamerto Patissonio
cujus libri excusi ab
A. 1568. ad 1600.
& a vidua ad 1604.

Carolus Ste-
phanus
ab A. 1544.
ad 1561.

HENRICUS Stepha-
nus II.
ab A. 1554.
ad 1597.

Robertus Stepha-
nus II.
ab A. 1556.
ad 1588.

Franciscus Ste-
phanus II.
ab A. 1562.
ad 1582.

Dionysia. Paulus Ste-
phanus ab
A. 1599.
ad 1626.

Floren-
tia quæ nu-
bsit Isaaco
Cafaubono.^{*)} Vid.
Maittairii
Hist. Ste-
phanor.
p. 385. &
Almelo-
veen. in
Vita Ca-
fauboni. p. 6. seq.

Robertus Stepha-
nus III.
ab A. 1598.
ad 1640.

Thomas Stepha-
nus
A. 1606. ab A. 1605.
ad 1664.

Henricus Ste-
phanus III. ab
A. 1639. ad 1657

Græci scriptores ex Stephanorum Officinis editi.

R. S. Robertum, H. S. Henricum, C. S. Carolum, P. S. Paulum, F. S.
Franciscum & A. S. Antonium Stephanum denotat. Quis autem
ex cognominibus intelligatur, docet editionis tempus.

^{*)} A. 1586. 28. April.

LIBRI

LIBRI SACRI. Novum Testamentum Græce cum Variis Lectionibus Codicum XVI. Paris 1550. fol. R. S. Vide quæ lib. IV. hujus Bibl. c. 5. §. 17.

Novum Testatum Græce Paris. 1546. 1549. 1569. 12. R. S.

Novum Testamentum ex Bibliotheca Regia Græce 1553. 8. C. S.

Novum Testamentum Græce cum Henrici Stephani Diss. de stylo N. T. 1576. 1587. 12. H. S.

Novum Test. ex officina P. S. 1604. 1617. 12.

Biblia Græce & Latine cum Flaminii Nobilii scholiis ad LXX. Interpretes & Jo. Motini præfatione. Paris. 1625. fol. 2. Volum. A. S.

Novum Testam. Græce & Latine 1565. 1567. 8. H. S. cum versione veteri & nova Bezae. 1551. 8. R. S. & 1580. H. S. & in fol. 1565. 1582. 1589. H. S.

Novum Test. Græce & Syriace Hebraicis litteris, cum utriusque Latina versione 1569. fol. H. S.

Psalterium Græce. 1543. 12. F. S.

Concordantiæ Græcæ pleniores Novi Testam. 1594. fol. H. S. & 1600. fol. P. S.

Hebræa, Chaldæa, Græca & Latina nomina propria in sacris Bibliis. 1537. 8. R. S.

Vetus editio Ecclesiastæ, *Olympiodorus* in Ecclesiastem, *Aristeus* de LXX Interpretibus. Latine 1512. 4. H. S.

Dionysii Areopagitæ opera Latine cum Epistolis *Ignatii* & *Polycarpi*. Paris. 1515. fol. H. S.

Ejusdem Dionysii opera Græce & Lat. 1644. fol. A. S. Vide lib. V. hujus Bibl. c. 1. *Mich. Syngelus* presbyter, de laudibus Dionysii Areop. Græce 1547. 4. R. S.

Iustini Martyris Opera, Græce. 1551. R. S. Ejusdem Epistola ad Diognetum & Oratio ad Græcos, Græce & Latine 1592. 1595. 4. H. S.

Athenagora Apologia & de Resurrectione, Græce & Lat. 1557. 8. H. S.

Eusebii Præparatio Evangelica. Græce 1544. fol. & Demonstratio 1545. fol. R. S.

Theodori Bezae collectio veterum scriptorum: *Athanasii* (*) Dialogi V. de

(*) S. *Maximo* Combesius, Garnerius *Theodorum* tribuit. Vide Bl. Itigium de Bibliothecis Patrum p. 216. & quæ lib. V. hujus Bibl. c. 2. p. 312. Ex Mangelæ Calceatameis conjicias *σημειωσεις* in illos dialogos composuisse S. Maximianum, non ipsum esse illorum auctorem. Vide Combesii auctar. noviss. T. 2. p. 222. sed & 63. 212. 247.

de S. Trinitate, *Basilii* libri IV. contra Eunomium, *Anastasi* Antiocheni & *Cyrilli* Alex *ἐκθεσις σύντομος* sive compendiarie Orthodoxæ fidei explicatio, & *Fœbadii*, Latini Scriptoris ex Pithœi Codice primum editus liber contra Arianos. Græca etiam in hoc Volumine, exceptis *Basilii* libris, non ante vulgata. 1570. 8. H. S.

Basilii descriptio ebrietatis Græce & Latine, in collectione, de qua infra, cui titulus Emporium Francofordienſe. 1574. 8. H. S.

Gregorii Nysseni Epistola ad Eustathiam, Ambrosiam & Basilissam, cum versione & notis Iſ. Caſauboni. Paris. 1606. 8. R. S.

Ejusdem *Gregorii* de iis qui adeunt Hierosolyma, cum *Petri* *Molinæi* versione & notis. ibid. 1606. 8.

Joannis Chryſoſtomi varia, & Homiliæ LXXVII. ad populum 'Antiochenum, Homiliæ LXXII. de diverſis locis Novi Testam. & Homiliæ LXIII. de diverſis utriusque Test. locis, Græce & Lat. Paris. 1614. 1621. 1624. fol. quatuor Volumin. A. S.

Theodoriti de curatione Græcarum affectionum, Latine, *Zenobio* Acciajolo interprete. 1519. fol. H. S.

Syneſii Hymni. *Gregorii Naz.* odæ aliquot. 1568, forma minore. H. S.

Homericæ centones & *Nonni* paraphraſis in Joannem. Græce & Lat. 1578. 12. H. S.

Joannis Damasceni Theologia, Latine *Jac. Fabro* interprete. 1507. 1512. 4. 1519. fol. H. S.

Joannis *Calvini* Catechiſmus, Græce. *σοιχείωσις τῆς χριſτιανῶν πίſτεως* 1551. 12. R. S. & Græce ac Latin. 1563. 1565. 1575. 1580. 12. H. S.

Pſalmorum aliquot Græca Metaphraſis, auctore *Joanne* *Serrano*. 1575. 12. H. S. Alii, metro *Anacreontico* & *Sapphico*, per *Henricum* *Stephanum*. 1568. forma minore H. S.

Scripta ad JURISPRUDENTIAM pertinentia: *Juris Orientalis* libri III. Collectore *Edmundo* *Bonefidio*, Græce & Lat. 1573. 8. H. S.

Novella constitutiones Imp. *Justiniani* edente *Henrico* *Scrimgero*. Gr. 1558. fol. H. S. De his & *Bonefidii* collectione dictum libri VI. cap. 6. Volum. XII. p. 400. 484.

MEDICI. *Hippocrates* de præſagiis in morbis acutis, Latine. Paris. 1512. 4. H. S. Idem de capitis vulneribus Græce & Lat. 1578. 8. M. P.

Alexandri Tralliani libri XII. cum *Rhase* de pestilentia, Græce, Paris. 1548. fol. R. S. De his dixi lib. VI. cap. 7. Volum. XII. pag. 594. & 692.

Medicæ artis Principes post Hippocratem & Galenum; Latine 1567. fol. 2. Volum. De hac collectione ibid. p. 572. seq.

Erotiani, & Galeni, Lexica in Hippocratem cum Lexico iatrico Henrici Stephani. 1564. 8. H. S. De hac quoque collectione dicere me memini lib. IV. c. 36.

Dioscorides Latine, interprete Hermolao Barbaro. Paris. 1516. fol. H. S. PHILOSOPHI. *Platonis* Opera Græce & Lat. cum Jo. Serrani versione. 1578. fol. 3. Volum. H. S.

Aristotelis Opera Græce & Lat. ex recensione Guilelmi Du Vall. Paris. 1629 fol. 2. Vol. A. S.

Metaphysica Bessarione interprete. Paris. 1515. fol. H. S.

Politica ex versione Leonh. Aretini. ibid. 1506. 1511. fol. H. S. Introductio Jo. Fabri in *Politica* Aristotelis. 1508. 1512. 1516. fol. H. S.

Ætica ex versione Jo. Argyropuli. 1514. 8. H. S. Leonhardi Aretini 1504. fol. H. S. Triplex conversio 1510. 1516. fol. H. S. Faber in *Moralia* Aristotelis. 1512. fol. H. S. Jodoci Clichtovei introductio & commentarius 1502. fol. apud Wolfgang Hopilium & Henr. Stephanum.

Textus abbreviatus *Physica* 1504. fol. H. S. Fabri introductio in Aristotelis *Physicam* & *Metaphysicam*. 1504. 1510. fol. H. S.

Aristotelis περὶ ἀκουσῶν, & de admirandis auditionibus, lineisque infecabilibus, & *Sotionis* quædam, nec non *Theophrasti* liber de characteribus morum auctior capitibus octo postremis, & fragmenta aliorum librorum sex servata à Photio Cod. 278. Paris. 1557. 8. H. S.

Hermes trismegistus, Latine, 1505. 8. H. S.

Orus Apollo Niliacus de Hieroglyphicis notis, à Bernardo Trebatio Latinitate donatus. 1530. 8. R. S.

Fragmenta *Pythagoricorum* ad calcem Diogenis Laërtii. 1570. 1594. 1615. 8. H. S. De fragmentis illis dixi lib. 2. cap. 13. de Laërtio lib. 4. cap. 19.

Pœsis Philosophica sive fragmenta *Empedoclis*, *Xenophanis*, *Parmenidis*, *Cleanthi*, *Epicharmi*, *Timonis*, *Critia*, *Orphei*, *Musæi*, *Lini*, *Pythagoræ*,

- ra*, nec non *Hemclisi* ac *Democriti*. 1574. 8. H. S. De his lib. 2. cap. 23.
- Plutarchi* Opera Græce. sex Voluminibus 1572. 8. Eadem Latine variis interpretibus, cum notis Xylandri, Cruferii & H. Stephani, atque indicibus. Volumina septem. 1572. 8. H. S. Gallice Jac. Amiototo interprete. 1625. fol. F. S. De hoc lib. IV. cap. 11.
- Sexti* Empirici Pyrrhoniæ hyptypofes, Latine H. Stephano interprete cum ejus castigationibus & notis, 1562. 8. H. S. De hoc libr. IV. cap. 18.
- Maximi* Tyrii, Platonici Philosophi sermones Græce cum Cosmi Pacci versione 1557. 8. H. S. De hoc lib. IV. 23.
- Sententiæ Græco-Lat. 1566. 8. R. S.
- MATHEMATICI. *Euclidis* elementa. Paris. 1515. 1516. fol. H. S.
- Apollonii* Pergæi Conica. Paris. 1626. forma minore. R. S.
- HISTORICI. *Ensebi* Chronicon, Latine. Paris. 1512. 1518. 4. H. S.
- Strabo* Græce & Lat. cum notis I. Casauboni. 1620. fol. A. S.
- Dionysius* Alex. de situ orbis, Græce cum scholiis Eustathii 1547. 4. & Græce ac Lat. cum iisdem scholiis, & cum Pomponio Mela, & Æthico, 1577. 4. H. S.
- Dicaarchi* Geographica quædam, Græce. 1589. 8. H. S.
- Herodorus* & *Ctesia* quædam. Græce 1570. fol. Idem Latine 1566. fol. H. S. & Græce ac Lat. cum H. Stephani Apologia pro Herodoto 1592. fol. H. S. & 1618. fol. P. S. Henrici Stephani traité préparatif à l'Apologie pour Herodote. 8. 1566. H. S.
- Ἐκ τῶν Κησίων, Ἀγαθαρχίδου, μένων ἰσορακῶν ἐκλογαί (ex Photii Cod. 72. 250. & 224.) Ἀπωϊάνη ἰβηρικὴ καὶ Ἀντιβοϊκὴ. Omnia primum edita cum H. Stephani castigationibus. Græce 1557. 8. *Ctesia*, *Agatharchidis* ac *Memonis* eclogæ, Græce cum Laur. Rhodomanni versione 1594. 8. H. S.
- Thucydides* Græce & Latine. 1564. 1585. fol. H. S.
- Xenophon* Græce, & separatim Latine 1560. fol. H. S. Græce iterum 1581. fol. H. S. Græce & Lat. 1625. fol. A. S.
- Diodori Siculi* libri quindecim de quadraginta, cum H. Stephani castigationibus. Decem ex his quindecim nunquam prius fuerunt editi. Græce 1559. fol. H. S.

- Arrianus* de Alexandri M. expeditione, Græce cum Bonav. Vulcanii versione 1575. fol. H. S.
- Dionysii* Halicarnassei historia Antiquitatum Rom. Græce 1547. fol. R. S. eadem Latine 1588. fol. H. S.
- Dionis* Cassii libri XXIII. a trigesimo sexto ad duodefexagesimum usque Græce 1548. fol. R. S. Idem Græce & Latine, addita Guil. Xylandri versione. 1592. fol. H. S.
- Joannes Xiphilinus* Græce. 1551. 4. & Latine 1552. 4. R. S. Græce & Lat. 1592. fol. H. S.
- Appiani* Romanæ Historiæ. Græce 1551. fol. C. S. Iberica & Hanniblica Græce 1557. 8. cum Ctesæ, Agatharchidis & Memnonis eclogis: & latine 1560. 8. H. S.
- Herodianus* cum Politiani interpretatione, hujusque partim supplemento partim examine H. Stephani & emendationibus & locorum quorundam expositionibus: & libri primores duo *Zosimi* primum Græce editi, cum Lat. vers. 1581. 4. H. S.
- Historiæ Romanæ scriptores Græci *Xiphilinus* & *Herodianus* Græce & Latine, & sex Latini scriptores Hist. Augustæ & Ammianus Marcellinus cum Pseudo Fenestella de Magistratibus sacerdotisque Romanorum & Pomponio Læto de Rom. Magistratibus, sacerdotiis & legibus. 1544. 8. quatuor Volum. R. S.
- Varii Historiæ Rom. scriptores partim Græci partim Latini in unum corpus redacti, itidem quatuor Volum. 1568. 8. H. S. In hac collectione occurrunt Vol. I. Caroli Sigonii Fasti Consulares & triumphales cum comment. & liber de Nominibus Rom. nec non Vellejus Paternulus. In Volumine secundo *Xiphilinus* & *Herodianus* Græce & seorsim Xiphilinus Latine ex Guillemi Blanci, Albiensis versione & Herodianus ex versione Politiani. Volumine tertio Svetonius, sex Hist. Augustæ scriptores, Sex. Aurelii Victoris Epitome, Pomponii Læti Compendium Hist. Romanæ ab interitu Gordiani junioris ad Justinum III. Jo. Bapt. Egnatii de Romanis principibus libri III. Quarto denique volumine Ammianus Marcellinus & Eutropius cum locuplete in omnia indice.
- Diogenes Laërtius* de vitis Philosophorum Græce & Lat. 1570. & cum notis Isaaci Casauboni 1594. 8. H. S.
- Plutarchi* Opera Græce & Lat. Paris. 1624. fol. A. S.
- Eunapius* de vitis Philosophorum & Sophistarum. Græc. & Lat. 1616. 8. P. S. *Efopi*

Æsopi vita & fabulæ. Græce 1546. 4. R. S. & Latine. 1537. 1545. 8. R. S.

Apophthegmata Principum, Philosophorum &c. Græce & Lat. 1568. 12. H. S. Latine 1547. 8. R. S.

RHETORES. *Ariftoleli* Rhetorica, Gallice 1529. 1624. 8. R. S.

Dionysii Halicarnassei scripta quædam Rhetorica, Græce 1547. fol. R. S. Responsio ad Cn. Pompeji Epistolam qua ille de reprehensio ab eo Platonis stylo conquerebatur. Ejusdem Dionysii comparatio. Herodoti cum Thucydide & Xenophontis, Philisti, Theopompi inter se. Ejusdem ad Ammæum Epistola, & de præcipuis linguæ Græcæ autoribus elogia. Maximi Sophistæ (*) libellus περὶ αὐτῶν ἀγαθέων. Græce 1555. 8. C. S.

ORATORUM veterum Orationes, *Æschini*, *Lysia*. *Andocidi*, *Ilei*, *Dinarchi*, *Antiphontis*, *Lycurgi*, *Herodis*, *Demadii*, *Antisthenis*, *Alcidamantis* & *Gorgia*. Græcè cum castigat. & separatim Latine *Æschini* Oratt. III. ex versione Hieron. Wolfii, *Demosthenis* pro Ctesiphonte, *Dionysio* Lambino: *Lysia* pro cæde Erustosthenis, H. Stephano, in *Eratoth.* & in *Alcibiadem* & in negotiatores frumentarios, *Claud. Groularto* interprete, 1575. fol. H. S.

Isocrates Græce & Lat. cum nonnullis *Gorgia* & *Aristidis* 1593. fol. H. S. *Isocrates* Græce & Lat. 1604. 8. P. S.

Aristidi Orationes. 1604. 8. tribus Vol. Græce & Lat. P. S.

Themistii Orationes XIII. sex posteriores novæ, cæteræ emendatiores. 1562. 8. Græce H. S.

Polemonii & *Himerii* declamationes & eclogæ, Græcè, & ῥητορικῶν πνευμασμάτων παραδείγματα ἐκ διαφόρων σοφιστῶν συλλεγόντα, 1) κοινὸς ἔπος καὶ ἀργα. p. 76. 2) ἐγκώμιον χειμῶντος, p. 77. 3) ψόγος θέρους p. 78. 4) ἐγκώμιον θερίτης. p. 79. 5) ψόγος ἀμπέλους. p. 82. 6) σύγκρισις Ἀϊάντος καὶ Ἀχιλλέως p. 84. 7) σύγκρισις Δημοσθένους καὶ Αἰσχύνης. p. 86. A. 1567. 4. H. S.

Conciones sive *Orationes* ex Græcis Latinisque Historicis excerptæ, Græcis quidem *Herodoto*, *Thucydide*, *Xenophonte*, *Polybio*, *Arriano*, *Herodiano*: Latinis *Sallustio*, *Livio*, *Tacito*, *Curtio*, *Ammiano Marcellino*.

I i i i 3

(*) Hunc dedi Græce & Lat. Volum. IX. hujus Bibl. p. 569.

cellino. Ex Græcis excerptæ interpretationem Latinam adjunctam habent novam vel recognitam ab H. Stephano, præfixis argumentis, & indice in sua causarum genera digestas orationes exhibente. 1570. fol. H. S.

Petri Valentis, Græcarum litterarum Professoris Regii de laudibus *Homeri* oratio habita in Regio Cameracensi auditorio. Paris. 1621. 8. A. S.

Epistolia, *Dialogi* breves, *Oratiuncula*, *poëmatia*, ex variis utriusque linguæ scriptoribus. 1577. 8. H. S. In hoc parvo volumine exhibentur Græce primum deinde etiam Latine, *Bruti* Epistolæ XXXV. cum responsionibus & versione duplici Rainutii Florentini ad Nicolaum V. & altera H. Stephani. *Apollonii* Tyanensis Epistolæ LXXXIV. cum litteris Phraotæ Regis ad Jarcham Indorum Philosophum qua ei Apollonium commendat, & Vespasiani Imp. ad Apollonium. Ex *Phalaridis* Epistolis, tredecim. Ex *Juliani* Imp. septem. Ex *Synesii*, duodetriginta breviores. *Dionysii* Sophistæ Antiocheni Epistolæ XLVI. Ex *Gregorii* Nazianzeni Epistolis, XXXVI. Ex *Basilii* M. septem. Basilii ejusdem & *Libanii* Epistolæ mutæ XVIII. *Luciani* ad Nigrinum Epistola, & *Dialogi* breviores XXXII. *Dionis Chrysostomi* Dissertationes breviores *πρὸς νόμων*, *πρὸς εἰδους*, *πρὸς βασιλείας καὶ τυραννίδος*, *πρὸς ἐλευθερίας*, *πρὸς ὁμονόίας ἐν Νικαίᾳ*, *πεπαυμένης τῆς γάστρας*. *πρὸς ὁμονόίας πρὸς Ἀπαμείας*. *Διάλεξις ἐν τῇ πατρίδι*. *πολιτικός ἐν τῇ πατρίδι*. *Aristidis* monodia in Smyrnam terræ motu obrutam, & palinodia in ejusdem instaurationem. *πρὸς Φωνηλικὸς* sive gratulatio Smyrnæa coram Imp. Commodο cum Smyrnam ingrederetur. *Themistii* Euphradæ Oratio in eum qui petiverat ut ex tempore haberet Orationem. *Theocriti* Idyllia III. Bucoliastæ, pastor, & Cupido *κηριοκλέπτης* sive favos furans. *Moschi* Idyllia III. *Bionis* VI. cum metaphrasi duplici Laur. Gambaræ & H. Stephani. *Bruti* Epistolæ Latine scriptæ & excerptæ è Ciceronianis. Ciceronis tres breviores ad Brutum, & aliæ breves ad alios, quinquaginta, & ad Atticum XXXII. & diversorum ad Ciceronem XXIII. *Cæsar*is tres breves Epistolæ ex libro IX. Epistolar. Ciceronis ad Atticum. Plinii Secundi Epistolæ breviores LVII. *Dialogi* breves

ex

ex Ciceronis partitionibus Oratoriis & 1. Tusculanar. & 1. de legibus. Orationes breves, Ciceronis Philippica quarta & sexta. Sallustii in Ciceronem, & Ciceronis responsio. C. Cottæ Consulis ad Populum, ex Sallustii Hist. Poëmata, Moretum ex cælestis Virgillii. Satira incerti auctoris (Mich. Hospitalii) quæ inscribitur *Lis*.

Dialogi aliquot *Luciani* per Erasmmum versi. 1530. 1533. 136. 1548. 8. R. S.

POETÆ Græci principes Heroici carminis, Græce, luculento charactere 1566. fol. 2. Volum. De hac collectione dixi lib. 5. c. 16. Volumine VII. p. 723.

Homerus Græce & Lat. 1588. 12. H. S. & cum Colutho atque Tryphiodoro. 1604. 12. P. S.

Homeri & *Hesiodi* certamen, *Herodotus* & *Plutarchus* de Vita Homeri Græce. In Homerum epigrammata. *Matronis* & aliorum parodiæ Homericæ, præmissa de illis H. Stephani Dissertatione. Homerorum heroum epitaphia cum duplici interpretatione Latina 1573. 8. H. S. De Epitaphiis hisce, in quibus aliqui peplum Aristotelis sibi visi sunt deprehendere, dixi lib. 3. c. 6. §. 35. De parodiis lib. 2. c. 7. §. 2. & de certamine lib. 2. c. 8. §. 2. seq.

Anacreontis Odæ Græce & Lat. 1554. 4. H. S. & 1556. 8. R. S. Les Odes d'Anacreon par Remy Belleau. 1585. M. P.

Pindarus Græce & Lat. cum scholiis Græcis. 1599. 4. P. S.

Pindarus & *Lyci*. 1560. 1566. 1586. forma minore. H. S. & 1600. 1612. 1626. P. S. De hac collectione dictum lib. 2. cap. 15. §. 9. Eadem cum Pindaro recusa etiam Hieron. Commelini typis 1598. 8.

Æschylus Græce cum scholis Græcis 1557. 4. H. S. Henr. Stephani annotatt. in Sophoclem & Euripidem. 1568. 8. H. S.

Sophocles Græce cum scholiis Græcis. 1568. 4. H. S. & Græce ac Latine cum iisdem scholiis 1603. 4. P. S.

Euripides Græce & Lat. cum scholiis Græcis 1603. 4. P. S.

Tragædia selectæ *Æschyli* Prometheus vincus cum versione Matthiæ Garbitii, *Sophoclis* Ajax, Electra & Antigone cum versione duplici, profaria in Ajace, Joach. Camerarii, in cæteris vulgata, per Franciscum Portum raptim recognita, & metrica Georgii Rotalleri. *Euripidis* Hecuba, Iphigenia in Aulide, Medea & Alcestis cum versione

sione profaria ex Melanchthonis prælectionibus & Dorotheo Camillo, sed recognita multis locis, & Hecuba ab Erasmo & Medea à Buchanano carmine reddita 1567. 12. H. S.

Comicorum Græcorum sententiæ 1569. 12. H. S. Hanc collectionem recensui lib. 2. cap. 11. §. 11. Eandem recudi fecit & præter H. Stephani versionem latinam, interpretatione duplici metrica donavit Christianus Egenolphus. Francof. 1579. 8.

Apollonii Argonautica Græce cum scholiis Græcis 1574. 4. H. S.

Lycophron Græce & Lat. cum scholiis Græcis I. Tzetæ 1601. 4. P. S.

Callimachi hymni cum scholiis Græcis 1577. 4.

Theocriti, Moschi, Bionis Idyllia 1579. 1586. 12. H. S. Nonnulla ex interpretatione Henrici Stephani 1556. 4. R. S.

Anthologia sive florilegium Epigrammatum Græcorum, Græce. 1566. 4. H. S. Epigrammata selecta, Latine versa 1570. 8. H. S. Epigrammata selecta, & Musæi poemation, Florente Christiano Interprete 1608. 8. R. S.

La Venerie d'*Oppien* par Florent Chætien 1575. 4. M. P.

CRITICI *Photii* Bibliotheca Græce & Lat. 1612. fol. P. S.

Henrici Stephani de Criticis veteribus Græcis & Latinis, eorumque variis apud Poëtas potissimum reprehensionibus: cum specimine restitutionis Servii in Virgilium, & magnæ ad ejus commentarios accessionis 1586. 4. H. S.

Ejusdem de bene instituendis Græcæ linguæ studiis, & de parum fidis Græcæ linguæ magistris, cautioneque in illis legendis adhibenda. 1587. 4. H. S.

Ejusdem paralipomena Grammaticarum Græcæ Linguæ Institutionum. 1581. 8.

De vera pronuntiatione Græcæ linguæ, commentarii Theod. Beza, Jacobi Ceratini, Adolphi Mekercki, Brugenfis: Mich. Hospitalii: & de recta pronuntiatione linguæ Latinæ, Justi Lipsii dialogus 1587. 8. H. S.

Erasmi de recta Græcæ & Lat. Linguæ pronuntiatione, & de conscribendis Epistolis. 8. R. S.

Thomæ Smithi de Græcæ linguæ pronuntiatione 1568. 4. R. S.

Manuelis Moschopuli πρὸς ἑκάστην de examinanda Oratione 1545. 4. R. S.

Nic.

- Nic. Clenardi Institutiones Græcæ 1549. 4. R. S. & 1551. 8. C. S. & cum scholiis Petri Antefignani. 1568. 4. R. S.
- Lud. Enoci de Græcarum litterarum doctrina 1555. 8. R. S.
- Linguæ latinæ cum Græca collatio 1554. 8. C. S.
- Conformité du langage François avec le Grec. 1566. 8. H. S. & 1569. R. S.
- Alphabetum Græcum 1548. 1550. 1554. 1566. 8. Alphabetum Græcum & Hebraicum 1600. 8. P. S.
- De abusu Græcæ Linguæ in quibusdam vocibus quas Latini usurpant. 1563. 1573. 8. H. S. Confer lib. VII. hujus Bibl. p. 74. sq.
- IC. Casauboni commentarius ad librum primum Polybii. 1617. 8. A. S.
- Guil. Budæi Commentarii Græcæ linguæ, longe melior, plenior, nitidor priore editio. 1548. fol. R. S.
- Francofordienſe emporium. Ejus encomium. Equilaus & vituperatio. Baccharæ laudatio. Cœna Poſthiana. Methyſomſia auctore Henrico Stephano. Epigrammata ex Anthologia contra ebrietatem, cum Latina Joſephi Scaligeri interpretatione. Libanii descriptio ebrietatis, & Baſilii, Græcæ & Latinæ. Luciani Orationes pro ebrietate & contra ebrietatem. Ebrioſi habitus à Lycone. Ebrietatis accusatio ex Seneca & Plinio. 1574. 8. H. S.
- Philippi Cattierii exercitationes quatuor, ex pluribus selectæ, ex quibus discere est quo pacto Bibliotheca Græca instituenda sit, & studia litterarum dirigenda. 1647. 4. A. S.
- Lacrymarum Heracliti & risus Democriti scena, authore Petro Valente, cum Euripidis Hecubam interpretaturus esset in Regia schola. Paris. 1623. 8. A. S.
- Plutarchi* de vitioso pudore, de la honte vicieuse, par Franc. le Grand 1544. 8. C. S.
- Henrici Stephani thesaurus linguæ Græcæ 1572. seq. fol. quatuor Volum. de hoc dixi, & de Budæo quoque lib. V. c. 40. Vol. X. p. 79. sq.
- Lexicon Ciceronianum Græco-Latinum, sive Lexicon ex variis Græcorum scriptorum locis è Cicerone interpretatis collectum ab Henrico Stephano & Loci Græcorum authorum cum Ciceronis interpretationibus 1557. 8.
- Dictionarium Latino-Græcum 1554. 4. C. S.

XXI. Collectiones scriptorum Græcorum quos primus dedit luci, & ingentia in hæc litteras merita propriis testata lucubrationibus, singularem locum hic vindicant *Joanni Meurfio*, filio Jacobi Meurfii Ecclesiastæ in pago Hagæ vicino Losdunenſi, cui Hypocriticum suum Minutianum A. 1598. dedicavit. Quamquamvero non erat quod Lugdunensem Batavorum Academiam illius pœniteret, in qua Historiam & Græcam linguam cum magna laude ab Ao. 1610. per multos annos docuit, atque editis etiam Athenis Batavis, a) Academia ipsi & ejus Doctoribus pulcherrimum statuit monumentum: tamen odio gravatus patroni sui Oldenbardenſidii A. 1625. non invitus Soram Danorum abiit, & in illa sexagenarius concessit fatis A. 1639. 20. Sept. Non animus est omnium ejus scriptorum Catalogum texere, qui in libris pluribus est obvius b) sed tantum referre sub unum conspectum Græcos scriptores, Græcasque collectiones quas illi debemus, & vel alibi in Bibliotheca hac memoratas ac descriptas indicare, vel diligentiore earundem tradere notitiam.

1. *Variorum Divinorum* liber unus, in quo Auctores Theologi varii, antehac nunquam vulgati. Lugd. Batav. apud Isaacum Elzevirium 1619. 4. In hoc volumine habentur Græce:

Cyrilli Alex. in transfigurationem Domini. ΚΥΡΙΑΛΟΥ, Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, εἰς τὴν ἀγίαν μεταμόρφωσιν Ἰ. Κυρίου, καὶ Σωτῆρος ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ, Λόγου α. pag. 1. Incip. εἰ μὴ ἐν εἰδήσεσι ἀφ' ἑλάν. Exstat in edit. Græco Lat. Operum Cyrilli Alex. Aubertina Tom. V. parte 2.

Anastasi

a) A. 1625. 4. Lugduni Batavorum hæc viderunt Jo. Meurfii Athenæ Batavæ, sive de Urbe Leidenſi & Academia virisque claris qui utramque ingenio suo atque scriptis illustrarunt; libri duo. Horum posteriore libro Doctorum Academia singulorum effigiem, vitam & scripta, & p. 191, seq. suam ipsius exhibet.

b) Præter Meursium ipsum in Athenis Batavis, catalogum scriptorum ejus dabunt schediasma peculiare à filio editum Soræ 1641. 4. Valerius Andreas in Bibliotheca Belgica, p. 36, Franciscus Swertius in Athenis Belgicis: p. 448. Henningus Winte in memoriis Philosophorum p. 482, seq. Adolphus Clarmundus sive Rudigerus parte 2. Vitarum editarum Germanice p. 98, seq. Martinus Hancius de Romanarum rerum scriptoribus libro I. & secundo maxime, c. 88. Albertus Bartholinus de scriptis Danorum p. 76. & Joannes Møllerus ο μακαρίτης in suis ad eundem peralipomenis: p. 284. Jo. Valentinus Schramm, Isenæo Thuringus, diss. de vita & scriptis Joannis Meurfii, Lipsiæ, 1715. 4.

Anastasi Antiocheni in Annunciationem B. Virginis sermones II. ANΑΣΤΑΣΙΟΥ, Ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας, εἰς τὸν ἐναγγελισμόν τῆς παναχαράντης, καὶ θεοτόκου, Μαρίας, λόγοι β'. p. 17. 33. Prior incip. σήμερον ἡμῖν ὡς ἄριστοι παῖδες. Alter: τί πάλιν ὁππὶ γῆς ὁ μέγας βέλεται Γαβριὴλ ἡμῖν; Græce & Lat. in Aucario novo Combesiano T. 1. p. 850. & 862.

Andrea Cretensis in vitam humanam & defunctos. ΑΝΔΡΕΟΥ Ἱεροσολυμίτης, Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης, εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον, καὶ εἰς κοιμηθέντας, λόγος α'. p. 39. Incipit: ὅθεν ὡς ἀληθῶς. Græce & Lat. in Andrea Cretensi Combesii Paris. 1644. fol. p. 229.

Methodii de libero arbitrio, ΜΕΘΟΔΙΟΥ, Περὶ τῆς ἀντιθέσεως. Λόγος α'. p. 89. Incip. ὁ μὲν Ἰθακήσιος. Græce & Lat. in Methodio Combesii Paris. 1644. fol. p. 347.

Timothei Presb. de iis qui ad Ecclesiam accedunt. ΤΙΜΟΘΕΟΥ, Πρεσβυτέρου Κωνσταντινουπόλεως, Περὶ τῶν προσερχομένων τῇ ἀγίᾳ ἐκκλησίᾳ, λόγος α'. p. 111. De aliis integrioribus five interpolationibus hujus scripti editionibus Græco-latini dixi Volum. VII. p. 490. sq.

Ejusdem (five S. Maximi potius) sermo de duabus Christi naturis. τῷ αὐτῷ Περὶ τῶν δύο φύσεων τοῦ Κυρίου ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ. pag. 127. Incip. ὁ ἄριστος πᾶς ὑποστάσεις ὁμολογεῖ. sub S. Maximi nomine edidit Combesius T. 2. ejus Opp. p. 76. Vide & T. 2. aucarii novi Combesiani p. 445.

Hilarionis Monachi (circa A. C. 1450.) de Eucharistico pane Græcorum & Latinorum. ΗΛΑΡΙΩΝΟΣ Μοναχῆ, Περὶ τοῦ εὐχαριστικοῦ τῶν Ἑλλήνων, καὶ αἰζύρου τῶν Λατίνων. Λόγος α'. p. 131. Incipit. ἐν τῷ μὲν διαλέγεσθαι με. Græce & Lat. in Allatii Græcia Orthodoxa T. 1. pag. 655.

2. Auctores *Musici* antiquissimi non antea editi, *Aristoxeni* elementa harmonica libri III. p. 1. *Nicomachi* Geraseni enchiridion Harmonices, libri II. p. 63. *Alypii* Isagoge Musica, liber I. p. 95. Joannis Meursii ad Aristoxenum, Nicomachum & Alypium ex Codice MS. Bibl. Leidensis Græce editos notæ p. 125-196. Lugd. Bat. 1616. 4. De hisce scriptoribus dixi lib. III. hujus Bibl. c. 9.
3. *Eusebii*, *Polychronii* & *Pfelli* in Canticum Canticorum. Græce. Lugd. Bat. 1616. 4. Vide lib. V. c. 16. Volum. VII. p. 751. seq.
4. *Hefychii* Milefii, Viri illustris de viris doctrina claris liber cum versione Hadriani Junii, ejusque & H. Stephani & uberioribus Meursii notis. Ejusd. Hefychii de rebus patriis CPoleos, & *Bessarionis* Cardinalis Epistola ad pædagogum filiorum Thomæ Palæologi, Anconam, utraque Græce primum (*Bessarionis* Græcobarbare, ut scripta est) à Meursio edita, & Latina versione & notis donata. Lugd. Bat. 1613. 8.
5. *Antigoni* Carystii historiarum mirabilium collectanea; Græce & Lat. cum notis Meursii. *Apollonii* Dyscoli Alexandrini Grammatici Historiæ commentitiæ liber Græce & Lat. cum Meursii notis & de Apolloniis syntagmate, *Phelegontia* Tralliani de rebus mirabilibus & de longævis libellus ac de Olympiis fragmentum, Gr. Lat. cum notis. Lugd. Bat. 1619. & 1620. 4.
6. *Constantini* Porphyrogennetæ Opera Græce & Latine, nisi quod Tactica ex Codice Palatino primum edita Græce tantum, cum Meursii notis, cujus etiam notæ accedunt ad librum de administrando Imperio, sicut ad librum de thematibus, notæ Fed. Morelli. Constitutiones exhibitæ ex editione meliore Caroli Labbei. Prodiit hæc collectio Lugd. Bat. 1617. 8. De Constantini hujus scriptis fuse dictum à me lib. 5. cap. 5. §. 17. Volum. VI. p. 486. seq.
7. *Æliani* & *Leonis* Imp. Tactica sive de instruendis aciebus Græce & Latine, quorum hic Græce primum opera Joannis Meursii, ille cum Sixti Arcerii nova interpretatione Latina, ambo notis & animadversionibus illustriores in lucem exeunt. Accedunt præliorum aliquot descriptiones Græce & Latine (*) & nonnulla alia, additis tabulis æneis

(*) Pugnæ Leuſtrictæ, ex Diodori Sic. lib. XV. Pugnæ ad Mantinæam inter Epaminondam ac Lacedæmonios ex Xenophontis Hellenicon libro VII. in fine, Pugnæ Romanorum & Charthaginensium ad Cannas ex Polybii lib. III. Pugnæ inter Narsicem Persarum Regem

- æneis & Modesti, veteris Latini scriptoris libello de vocabulis militaribus. Lugd. Bat. 1613. 4.
8. *Constantini Manassis* Annales versibus Politicis, Græce antea non editi, cum Jo. Leunclavii versione & Meursii notis. ibid. 1616. 4.
9. *Palladii* Episcopi Helenopoleos Historia Lausiaca, sive Vitæ SS. Patrum ad Lausum, Græce cum notis. Lugd. Bat. 1616. 4.
10. *Philostrati* Lemnii Sophistæ Epistolæ XIII. partim nunquam, partim auctiores editæ cum Diss. Meursii de Philostratis. ibid. 1616. 4.
11. Ad *Georgii Codini* Origines CPolitanas à Georgio Doufa Jani F. Græce & Latine editas notæ, Aureliæ Allobrogum sive Genevæ 1607. 8. & inter scriptores Hist. Byz. Paris. 1655. fol. De hoc Volum. VI. p. 476. seq.
12. *Procopii* Gazæi in libros Regum & Paralipomenon scholia, Græce antea non edita, cum versione Ludov. Lavateri, Tigurini. Lugd. Batav. 1620. 4. De hoc Volum. VI. p. 258. seq.
13. *Theophylacti*, Archiepiscopi Bulgariae Epistolæ LXXV. Græce. Lugd. Batav. 1617. 4. De hoc Volum. VI. p. 254. seq.
14. *Theodori Metochitæ* Historiæ Romanæ à Julio Cæsare ad Constantinum Magnum liber singularis, cum versione Meursii & notis. Lugd. Bat. 1618. 4. In Athenis Batavis quæ A. 1625. viderunt lucem p. 197. Meursius inter parata à se ad editionem, memorat Theodori Metochitæ Historiarum libros quatuor, cum versione & notis: & Græce cum animadversionibus suis *Athenai* Mechanica, *Apolodori* Poliorcetica, *Julii Africani* Cestus, *Meletium* de natura hominis, *Harpocrationem*, & Græce denique ac Latine *Menandrum* Rhetorem de divisione causarum in genere demonstrativo. Nihil horum ab illo tempore constat editum esse à Meursio: quos autem vocat historiarum Theodori Metochitæ libros, hos Græce pridem habemus vulgatos post id tempus sub nomine *Michaëlis Glycæ* Annalium, de quibus dixi Volum. VI. p. 156. Non vero Glycam sed Theodorum esse illarum auctorem Meursius persuasit sibi ex MSto Codice; unde & Henricus Ernstius lib. 2. Observationum cap. 36. p. 161. *Annalium auctor quod non sit Michaël Glycæ cognomento Siculus sed Theodorus Metochi-*

k k k k 3

14,

gem & Francos atque Alemanos ex Agathias lib. 2. Armaturæ Macedonum ac Romanorum comparatio ex Polybii ecloga Hist. XVII. præliorum Alexandri cum Thracibus, Triballis, Getis, Taulantiis, & ad Granicum amorem cum Persis, ex Arriani libro I.

- m, Clariss. Dn. Meursium manifesto deprehendit, qui Annales ipsos ex MS. antiores Græce & Latine in lucem emittet.* Pro eadem sententia militat V. C. Christophorus Frid. Bodenburgius, Rector Gymnasii Berolinensis in dissertatione inserta Miscellaneis Lipsiensibus T. XII. p. 23. seq. Idem testatur manu exaratum se habere Theodori Metochitæ *ῥητορικὸν διὰ πίστεως κόσμῳ διέξιν ὡς π. 8 ἔργον καὶ τῆς γῆς κ. τ. λ.* illum ipsum scilicet Codicem ex quo Meursius historiam illam publici juris facere solum voluit, & quem laudati Bodenburgii antecessori donavit illustris Vir Samuel Pufendorfius, cui aliorum postumorum Meursianorum editionem debemus.
- 15, *Lycophronis* Chalcidensis Alexandra, poema obscurum cum metaphrasi Josephi Scaligeri, & Meursii amplo commentario quem composuit annos natus XVII. Lugd. Bat. 1597. 8. Idem commentarius recusus in utraque editione Lycophronis luculenta Oxoniensi, illustris viri Joannis Potteri 1697. 1702. fol. ut dixi lib. 3. c. 16.
16. Ad *Theocriticum* spicilegium. Lugd. Bat. 1597. 8. In hoc p. 170. *Adamantii* locum ex *Polemonii* Physiognomonicis emendandum docens, ostendam id, inquit, cum aliquando utrumque illum auctorem ab innumeris mendis vindicatum publico donabo. Petri Scriverii decernium libros laudat p. 105. & 37. & ad calcem voluminis exhibet speciminis loco capita quædam e suis Variarum Lectionum libris.
17. *Astomysyebi* versus onirocritici, Græce & Latine cum notis & castigationibus. In capite ultimo mantissæ (*) Criticæ, subjectæ libro de luxu Romanorum, Hagæ Comitum 1605. 4. & Hafniæ 1631. 4.
18. *Helladii* Besantinoi Grammatici Chrestomathia ex Photii Cod. 279. cum versione Andreæ Schotti & Meursii notis, in quibus etiam de Dionysiis variis disseritur. Ultrajecti 1687. 4. ad calcem librorum Meursii postumorum de regno Laconico & Atheniensium Piræeo: & in Tomo decimo thesauri Antiquitatum Græcarum Gronoviani.
19. Glossarium Græco barbarum Lugdun. Bat. 1594. 4. & editio auctior 1614. 4. Iquo præter vocabulorum quinque millia & quadringenta, Officia atque dignitates Imperii CPolitani tam in Palatio quam Ecclesia aut militia explicantur & illustrantur. Vide quæ notavi Volum. X. p. 102.

Cætera

(*) Hanc mantissam omisit Clariss. Grævius, qui Meursii librum de luxu Rom. curavit recendi Tom. VIII. thesauri Antiquitatum Rom.

Cætera scripta in quibus Meursius antiquitatibus & scriptoribus Græcis insignem lucem attulit, hæc sunt, rarius antea obvia, sed recusa nuper in thesauro Antiquitatum Gronoviano, vel ex MSto auctoris recens in lucem prolata.

20. Æschylus, Sophocles, Euripides, sive de Tragædiis eorum, libri tres; *nunc ex ipsius Auctoris chirographo aucti. Thesaur. Gronov. T. X. p. 393. Lugd. Batav. 1619. 4.*
21. Archontes Athenienses, sive de iis, qui Athenis summum istum Magistratum obierunt, libri quatuor, *nunc ex ipsius Auctoris chirographo (*) aucti T. IV. p. 1141. Lugd. Bat. 1622. 4.*
22. Areopagus, sive de Senatu Areopagitico, liber singularis, *nunc ex ipsius Auctoris chirographo auctus T. V. p. 2065. Lugd. Batav. 1624. 4.*
23. Athenæ Atticæ, sive de præcipuis Athenarum antiquitatibus Libri III. *nunc ex ipsius Auctoris chirographo aucti T. IV. p. 817. Lugd. Bat. 1624. 8.*
24. Bibliotheca Attica, sive de antiquis Atticis scriptoribus, eorumque item operibus deperditis, ordine nominum Alphabetico libri IX. *ex chirographo Auctoris nunc primum editi. Gronov. T. X. p. 1393.*
25. Fortuna Attica, sive de Athenarum origine, incremento, magnitudine, potentia, gloria, vario statu, decremento, & occasu, liber singularis. *nunc ex ipsius Auctoris chirographo auctus T. V. p. 1677. Lugd. Bat. 1622. 4.*
26. Atticarum Lectionum libri VI. in quibus antiquitates plurimæ proferruntur, *nunc ex ipsius Auctoris chirographo aucti T. V. p. 1757. Lugd. Bat. 1617. 4.*
27. De Populis, & Pagis Atticæ, liber singularis, in quo antiquitates Atticæ plurimæ, *cum supplementis Auctoris, & Jacobi Sponii. T. IV. p. 673. Lugd. Bat. 1616. 4. & paralipomena edita cum Theseo Meursii, Ultraj. 1684. 4.*
28. Regnum Atticum, sive de Regibus Atheniensium, eorumque rebus gestis, libri III. *nunc ex ipsius Auctoris chirographo aucti T. IV. p. 1017. Amst. 1633. 4.*
29. Themis Attica, sive de Legibus Atticis, libri II. *T. V. p. 1945. Trajecti ad Rhen. 1685. 4.*
30. Bibliothecæ Græcæ libri tres, quibus litterarum ordine scriptores deperditi

(*) Meursiana MSS. in Bibl. Regiam Holmïensē illata sunt ex spoliis vastatā in Bello Dani-
co à Succis Sora. Vidæ Nic. Heinsii Epist. ad Jo. Frid. Gronovium p. 474.

- perditi recensentur. Sed in *Diocle* desinit, ex *chirographo Auctoris nunc primum editum opus* T. X. Gronov. p. 1181.
31. Cecropia, sive de Athenarum arce, & ejusdem antiquitatibus, liber singularis, *nunc ex ipsius Auctoris chirographo auctus* T. IV. p. 905. Lugd. Batav. 1622. 4.
32. Ceramicus geminus, sive de Ceramicis Atheniensium utriusque antiquitatibus liber singularis postumus. T. IV. p. 957. Trajecti ad Rhen. 1663. 4.
33. Denarius Pythagoricus, sive de numerorum, usque ad Denarium, qualitate, ac nominibus, secundum Pythagoricos, liber singularis, T. IX. p. 1329. Lugd. Bat. 1631. 4.
34. Dionysius, sive de Auctoribus istius nominis, eorumque scriptis, liber singularis, & *nunc primum ex chirographo Auctoris editus*. T. X. p. 577.
35. Eleusinia, sive de Cereris Eleusiniæ sacro, ac festo, liber singularis, *nunc ex ipsius Auctoris chirographo auctus* T. VII. p. 109. Lugd. Batav. 1619. 4.
36. Græcia Feriata, sive de Festis Græcorum, libri VI. *cum notis & marmore νευροναδαψίων*, additis figuris. T. VII. p. 701. Lugd. Bat. 1619. 4.
37. De Funere liber singularis, in quo Græci & Romani ritus. T. XL. p. 1703. Hagæ Comitum 1604. 8. & deinde in Germania 8. licet titulus eundem annum & Hagam Comitum præferat.
38. De Heraclide Pontico, aliisque ejus nominis, & eorum operibus, dissertatio, *nunc primum ex chirographo Auctoris edita*. T. X. p. 605.
39. Miscellanea Laconica, sive variarum Antiquitatum Laconicarum libri IV. postumi. T. V. p. 2281. Amst. 1661. 4.
40. De Regno Laconico liber singularis postumus T. V. p. 2209. Ultraject. 1687. 4.
41. Græcia ludibunda sive de Ludis Græcorum liber singularis, *cum supplementis Claudii Salmassii*. T. VII. p. 941. Lugd. Bat. 1622. 4. & cum Danielis Southerii libris III. de tabula lusoria, alea & variis ludis. 1625. 8.
42. Orchestra, sive de Saltationibus Veterum, liber singularis, T. VIII. p. 1234. Lugd. Bat. 1618. 4.
43. Panathenæa, sive de Minervæ illo gemino festo, liber singularis, *nunc ex ipsius Auctoris chirographo auctus*. T. VII. p. 77. Lugd. Bat. 1619. 4.

44. Piræus, sive de Piræo, Atheniensium portu celeberrimo, & ejusdem antiquitatibus liber singularis postumus. *Gronov. T. V. p. 1929* Ultrajecti 1687. 4.
45. Pisistratus, sive de ejus Vita, & Tyrannide, liber singularis, *nunc ex ipsum Auctoris chiographo auctus. T. V. p. 1397.* Lugd. Bat. 1623. 4.
46. De Puerperio Syntagma. *T. VIII. p. 1417.* prodierat cum libro de funere, Hagæ Comitum 1604. 8.
47. Solon, sive de ejus Vita, Legibus, Dictis, atque Scriptis. liber singularis, *nunc ex ipsum Auctoris chiographo auctus T. V. p. 1993.* Hafniæ 1632. 4.
48. Theophrastus, sive de illius libris, qui injuria temporis interciderunt, liber singularis. *T. X. p. 621.* Lugd. Bat. 1640. 12.
49. Lectiones Theophrastæ, in quibus eorum librorum, qui supersunt, loca aliquot emendantur. *T. X. p. 647.* Lugd. Bat. 1640. 12.
50. Theseus, sive de ejus vita, rebusque præclarissime gestis, liber singularis postumus *T. X. p. 465.* Ultraject. 1684. 4.

His denique accedunt, quibus in thesauris Antiquitatum locus datus non est (quoniam exempla primæ editionis in tabernis librariis adhuc exstabant) 51. De Cretæ insulæ rebus & antiquitatibus libri IV. De Cypro, libri II. & de Rhodo liber I. qui postumi commentarii ex potentissimi Sueciæ Regis Bibliotheca in lucem dati sunt a celeberrimo Grævio Amst. 1675. 4.

XXII. FRIDERICO SYLBURGIO Veterensi, discipulo Laurentii Rhodomanni (a) accurate recensitos & ex Wecheliana atque Comeliniana officina emendate excusos, insignes scriptores Græcos in acceptis referimus, notis & castigationibus eruditis, locupletissimisque indicibus Græcis & Latinis instructos atque exornatos, *Aristotelem*, Græce, quinque Voluminibus Francof. apud Wechel. 1587. 4. cum scriptis nonnullis *Theophrasti, Alexandri Aphrodisi, Cassii, Sorionis, Polemonis, Adamantii & Melampodis: Dionysium Halicarnasseum*, Græce & Latin. Francof. 1586. fol.

L I I I

apud

- (a) Vide si placet quæ de Sylburgio dixi Volum. 2. hujus Bibl. p. 168. seq. ubi Aristotelem ejus recensco. Epitaphium illi Heidelbergæ positum ita se habet: *V. Cl. Friderico Sylburgio Westerano Hassæ, Græcæ linguæ Instauratori accuratissimo, Philosophicorum aque ac Historicorum scriptorum Anagnosta diligentissimo, nimis tandem vigiliis ac typographicis laboribus consumpto & die Febr. ult. XVI. A. C. MDXCVI. æt. LX. è vultu Heidelbergæ erepto, Monumentum hoc Memoria & Honoris ergo fieri fecit Hares,*

apud Wechel. *Clementem* Alex. Græce, Heidelberg. apud Commelin. 1592. fol. *Justinum* Martyrem, ibid. 1593. fol. Græce & Latine. Nec non *Theodoriti* libros XII. de curatione Græcarum affectionum, Græce & Lat. apud Commelin. 1592. fol. *Andrea* Cretenfis in Apocalypsin, Græce & Lat. ibid. 1592. fol. *Etymologicon* magnum, Græce 1594. apud Commelin. fol. *Apollonii* Grammaticii Syntaxin, Græce & Latin. Francof. apud Wechel. 1590. 4. *Saracenica* sive collectionem scriptorum de rebus ac religione Turcorum, Græce & Latine editam apud Commelin. 1595. 8. de qua lib. V. c. 5. §. 27. Volum. VI. p. 689. sq. Sententias (a) *Theognidæ*, *Phocylidæ*, *Pythagoræ*, *Solonis*, *Naumachii*, *Callimachi*, *Eueni Parii*, *Rhiani*, *Emetosthenis*, *Panyasidis*, *Lini*, *Menecratis*, *Pofidippi*, *Metrodori*, *Simonidis* & *Antimachi*, Græce & Lat. Heidelb. 1596. 8. apud Commelin. & Francof. 1603. 8. & Ultraject. 1651. 12. de quibus lib. 2. cap. XI. §. 7. Idem Sylburgius operam non contemnendam præstitit *Herodoto*, quæ in editione hujus scriptoris Græco latina luculenta Wecheliana Francof. 1608. fol. curante Gothofredo Jungermanno conspicitur. Nic. Cle-nardi Grammaticam Græcam post Petrum Antesignanum illustravit supplevitque Francof. apud Wechel. 1580. 4. 1587. 8. & Hanov. 1602. 4. Ejusdem rudimentorum Græcæ Linguae ad postremam Rameæ Grammatices editionem conformatorum libri III. intermixtis plenioribus præceptis. ibid. 1582. 8. Alphabetum Græcum. 1591. 8. (b) Henricum Stephanum quoque adjuvit in adornando Græcæ linguae thesauro, composuitque Catalogum MSS. Codicum Græcorum Bibliothecæ divitis Palatinæ, qui cum Henr. Altingii Hist. Eccles. Palatina & variis litterariis aliorum monumentis, opusculis & Epistolis prodiit Francof. 1701. 4. Sed hoc loco non præterunda ampla & accurata Sylburgii collectio *scriptorum Historia Romana*, Francof. apud Wechel. 1588. 1599. fol. tribus Voluminibus, quorum duo priora Latinos scriptores complectuntur, *primum* quidem factos Capitolinos à Carolo Sigonio suppletos cum ejus libro de nominibus Romanorum, Messalam Corvinum de progenie Agusti. Florum, Vellejum, Sex. Aurelium Victorem, Sextum Rufum sive Rufum Festum, Eutropium, Cassiodori Chronicon, Jornandem de rebus Geticis & de Mar-
ri,

(a) Hæschelium quoque Gnomiconum editionem ad tres MStos Codices meditarum dices ex Gudij Epistolis p. 188.

(b) Laudat Adolphus Clarmundus sive Rudigerus T. I. Vitarum, editarum Germanice p. 77. etiam Frid. Sylburgii de veteri scriptura, vulgatum Norimbergæ 1591. 8. quod scriptum non vidi.

rii, Lepidi & Sertorii bellis Civilibus Julium Exsuperantium. *Secundo* exstant Svetonius, sex scriptores Hist. Augustæ Ælius Spartianus, Julius Capitolinus, Ælius Lampridius, Vulcatius Gallicanus, Trebellius Pollio & Flavius Vopiscus. Post hos Ammianus Marcellinus, Pub. Victor & incertus alter de regionibus Urbis Romæ cum Pomponii Læti Compendio Hist. Romanæ & Jo. Baptistæ Egnatii Principum Rom. libris III. notisq; ejusdem Egnatii, Theodori Pulmanni & Henr. Glareani in Svetonium. Sed *tertius* Tomus præsentis loci est inprimis, quo Græci scriptores continentur hoc ordine:

FASTI Consulares Latini & Græci, a primis consulibus Bruto & Collatino, usque ad XVIII. consulatum Heraclii Augusti: hoc est, ab anno urbis CCXLIV. usque ad annum ejusdem MCCCCLXXX. pag. 1.

EUTROPII Breviarium historiæ Romanæ; ejusdemque Græca metaphrasis *Paanii*; (†) ab urbe condita usque ad Valentinianum & Valentem Augustos, h. e. usque ad annum urbis MCXVII. p. 63.

DIONIS Epitome, (*) per *Joann. Xiphilinum* facta, XXV. Imperatorum historiam complectens, a Cn. Pompejo & C. Julio Cæsare usque ad Alexandrum Augustum; h. e. ab anno urbis DCLXXXIV. usque ad ann. ejusdem DCCCCLXXXI. p. 137.

HERODIANI suorum temporum historia, decem Imperatorum res gestas continens; a morte Marci usque ad initium Gordiani III. h. e. ab anno urbis DCCCCXXXII. usque ad ann. ejusdem DCCCCXC p. 463.

ZOSIMI Nova historia, Herodiani seriem, post brevem superiorum temporum repetitionem, continuans, usque ad Honorium & Theodosium juniorem; h. e. usque ad annum urbis MCLXIV. Christi CCCCXII. p. 632.

JULIANI CÆSARES, sive per Satyram quandam inducti Principes Romani, a Julio Cæsare usque ad Constantium & filios. p. 832.

EX OLYMPIODORO (**) per Photium Cod. LXXX. excerpta, de rebus sub Theodosio minore gestis. p. 853.

L I I I 2

E SVIDA

(†) De *Paanio* & *Capitone Lycio* Græcis Eutropii interpretibus dixi in Bibl. Latina lib. III. c. 9.

(*) Hanc intellige, quando Dionem Cassium ab Sylburgio editum leges in Rev. D. Jo. Fabricii, Helmstädtensis Theologi hist. Bibliothecæ suæ T. IV. p. 386. Sylburgii notæ ad Xiphilinum recufæ ad calcem Dionis Græco Latin, in edit. Wechel, Hagov. 1606. fol.

(**) De hoc dictum Volum. VI. p. 238.

E SVIDA excerptæ Cæsarum vitæ, a C. Julio Cæsare, usque ad Theophilum Michaelis Amorræi filium, quæ si essent integræ, ad MDLXXX annorum hoc volumine contineretur historia; p. 856.

Loca Suidæ sunt in vocibus: Γάιος, Ἀνγέλος, Τιβέριος, Καλλιγόλας, Κλάυδιος, Νέρων, Ὀθων, Βιτίλλιος, Βεσπασιανός, Τίτος, Δομετιανός, Νέρβας, Τραϊανός, Ἀδριανός, Ἀντωνίνος, Μάρκος, Βῆρος, Κόμοδος, Ἰβλιανός, Σεβήρος, Ἀντωνίνος ὁ Σευήρος. (De Macrino in voce Ὠδρανάλωμα.) Ἀλέξανδρος ὁ Μαμαίαις, Μαξιμίμος, Δέκιος. Ἀνρηλιανός, Καρίνος, Διοκλητιανός, Κωνσταντίνος ὁ μέγας. Ἰβλιανός, Ἰοβιανός. Οὐαλέντινιανός. Οὐάλης, Γραππανός, Οὐαλεντινιανός ὁ πρῶτος. Θεοδόσιος. Θεοδόσιος ὁ δεύτερος. (De Marciano in Συμμεών.) Λέων ὁ Μακέλλης. Ζήνων. Βασιλίσκος. Ἀναστάσιος. Ἰβστινιανός. Τιβέριος. Μαυρίκιος. Ἡράκλειος. Ἰβστινιανός ὁ ῥινόκερως. Φιλιππικὸς ὁ Βαρδάνης. Ἀρτίμιδος. Κωνσταντίνος υἱὸς Λέοντος. Μιχαήλ ὁ μὲν τὸν Ἀρμένιον Λέοντα. Θεόφιλος υἱὸς Μιχαήλ τῷ Ἀμωραίῳ.

IMPERATORUM Chronologica series duplex ex MS. Græco Bibl. Palatinæ: prior, a Julio Cæsare usque ad Michaelē Comnenum, p. 894 posterior, a Julio Cæsare usque ad Constantinum & Romanum ejus socerum, p. 898-900.

Annotationes Frid. Sylburgii, & Rerum verborumque geminum Inventarium locupletissimum Græcum & Latinum. p. 901-1052.

De fastis Græcis, qui in hoc volumine familiam ducunt, Sylburgium audire juvat:

FRIDR. SYLBURGIUS Candido lectori S.

Quemadmodum superiores duos tomos a Fastis consularibus, (*) velut primis elementis, exordiri visum est; ita hunc tertium, Græcis scriptoribus dicatum, a *Græcis fastis* auspicari libuit; præsertim cum illi a Carolo Sigonio & Onuphrio Panvinio, accuratissimis antiquitatis scrutatoribus, toties laudati, a nemine hucusque in lucem fuerint editi. Eorum apographum duplex ab Antonio Augustino, viro amplissimo, & de

(*) Capitolinis, quos illustrarunt Car. Sigonius & Onofrius Panvinius.

& de antiquitate præclare merito, profectum esse intelligo: alterum, brevius, usque ad Antonini Caracallæ imperium: alterum, prolixius, usque ad imperium Heraclii deductum. Prius, Sigonio primum communicatum, pervenit post etiam ad alios: nuper autem ab Joanne Vincentio Pinello, & Antonio Ricobono, viris ut doctrina clarissimis, ita etiam vetustatis instaurandæ studiosissimis, Patavio ad nos missum est. Alterum, quod Panvinus ab eodem Antonio Augustino se accepisse, aliquot in locis testatur, diu per amicos hinc inde perquisivi. Tandem præter expectationem non ἐκλογὴ illa se obtulit, sed ipsum Chronicon, (*) e quo consulum seriem ab aristocratæ initio, usque ad Heraclii XVIII. consulum, idem Antonius Augustinus exscriptam Panvinio impertiverat. Id Chronicon primum in Siciliæ (**) vetusta bibliotheca est inventum ab Hieronymo Surita: deinde ab Antonio Augustino prius in Italiam, post in Hispaniam translatum. Ex eo descriptum exemplar Andreas Darmarius, Græcus librarius, Isâaco Casaubono, cum aliis nonnullis libris veteribus, vendidit: Casaubonus mihi hoc vere justis conditionibus emancipavit. Cujus ut aliquæ primitiæ ocius in publicum exirent, primum eam Fastorum partem, quam a Pinello & Ricobono acceperam, cum meo exemplari contuli, & simul Latine exposui: deinde reliquam partem, a Caracallæ anno quarto, usque ad Heraclii XVIII. consulum, in quo Chronicon nostrum desinit, eadem methodo qua inchoata erat ista Fastorum ratio, pertexui. Res gestas unicuique consulatui subiectas, de industria omisi; primum, quia diversarum gentium erant; deinde, quia illæ quæ proprie huc pertinent, ab hujus tomi auctoribus sat prolixè sunt tractatæ: tum, quia id ipsum Chronicum cum aliis ejusdem argumenti Chronologiis alio tempore commodiore in publicum emittere statui. Porro quoniam Græci fasti aliquot locis mutili, nonnusquam depravati sunt, alicubi etiam a Latinis discrepant; Latinos ex Panvinii editione Græcis e

L I I I 3

regione

(*) Hoc est quod sine Auctoris nomine Scaliger cum Eusebio suo edidit, acceptum à Casaubono: edidit autem Græce hoc titulo: *Περὶ τῆς χρονικῆς ἀπὸ Ἀδάμ ἕως ἑξαβιβάτης ἀνδρώπῃς, ἕως καὶ ἔτις τῆς βασιλείας Ἡρακλείου*. pag. 227-299.

(**) Inde *fastorum Siculorum* nomen. Sic fasti Græci Theonis quos appendice ad diff. Cyprianicas edidit Clariss. Dodwellus, vocantur, *fasti Florentini*, quia expressi è MS. Bibl. Mediceæ: majusculis exarati litteris sine accentibus aut aliis notis. Hosce etiam habes ad calcem fastorum Consularium V. C. Petri Relandi p. 757. sq. Trajecti ad Rhen. 1715. 8.

regione apponendos censui; ut alteri alteros nunc explerent, nunc explanarent aut corrigerent. Olympiadas Græcus auctor ad Heraclium usque continuavit: Panvinus in Constantini magni temporibus intermisit, & Indictiones pro illis posuit. Eas, ut apud utrumque auctorem reperi, interiori margini bona fide adscripsi. Annos ab urbe condita, in exteriori margine notavi: in quibus prior numerus est Varronis & aliorum insignium auctorum; posterior, Verrii Flacci & Capitolinarum tabularum. Expressit vero & Panvinus utrumque numerum in prioribus duobus Fastorum libris: in posterioribus autem, & in Commentario, Varronianam numerationem, ut receptiorem, est secutus: nec ego aliam mihi rationem hic sequendam existimavi, quapropter Græcis quoque eosdem numeros ex adverso apposui; ut conferendi via esset expeditior. A Varrone autem Græcus auctor quantum distet, scire si cupias, Varro Olympiadis sextæ anno tertio, hoc autem Chronicon, Olympiadis septimæ anno quarto urbem conditam scribit: quinque scilicet annis serius quam Varro tradidit. Annos Christi, Latinis litteris expressos, Panvinus numerare incipit ab anno urbis 751. id est ab Augusti XIII. & Silviani consulatu: Græcum autem Chronicon a sequente consulatu, Lentuli & Pisonis; quem annum ab orbe condito idem Chronicon statuit 5507. Hæc tibi significanda duxi lector: tu eis utere fuere, primisque hujus beneficii auctoribus Pinello, Ricobono, & Casaubono, si alias referre gratias nequis, saltem optima quæque mecum precare. Francos. Kal. Maji MDLXXXIX.

XXIII. *Εμπόρευμα εὐσεβείας*, quo continentur Miscellanea, duæ nimirum homiliæ *S. Chrysostomi περὶ προσευχῆς* sive de precatione p. 1 & 10. cum centuria illustrium ex ejus operibus, *ἀπανθισμάτων* & sententiarum p. 49--107. & duæ *Basilii Magni* homiliæ in illud, *πρόσεχε σεαυτῷ, ἀττενδε σὶβὶ ἑσπὶ* p. 21. & *περὶ ταπεινοφροσύνης*, de humilitate p. 37. Carmina quædam *S. Gregorii Nazianzeni* p. 108. Methaphrasis Græca heroica *Jonæ Prophetæ* & Psalmorum I. XV. XXIII. CXXXIII. CXXXIV. auctore JOHANNES GASPARE SVICERO, (*) qui hunc utilem librum juvenum

(*) Hic est de quo A 1673. Carolus Patinus itineribus Gallice editis p. 257. j'y (à Zurich) ay connu quelques personnes fort doctes: Monsieur Sviccer entre autres, qui fait luy seul plus de Grec que tous les Grecs de la Grece, & que j'estime encore plus pour sa probité que pour sa science... De hujus Sviceri Lexico Græco dixi Volum. X' præsentis Bibl. p. 88. & de thesauro ejus Ecclesiastico, Volum. IV. p. 570. Ejusdem Ratio syntaxis apud Græcos, exemplis Novi Test. & Patrum Græcorum illustrata Tiguri 1551.

num commodo collegit, & ad calcem voluminis separatim singulorum subjecit latinam versionem p. 129--276. adjuncto denique *Plutarchi* libro de puerorum institutione, diviso in capitula CLI. Græce p. 277. & Latine p. 305--335. Tiguri 1681. 12.

XXIV. Λέξεις ῥηταί. Græcarum sententiarum Centuriæ, pro adultioribus scholæ *Scarenfis* alumnis excerptæ & cum Latina versione editæ ab HAQVINO SPOLE. Upsaliæ 1712. 8. Centuria prima ex *Nemefio*: secunda ex *Thucydide* & *Iſocrate*: Tertia ex variis auctoribus: quarta itidem sententias ex variis Miscellaneas & proverbia complectens. Quinta ex *Clementis* Alex. Pædagogo. Septimæ denique centuriæ loco *Demophili* sententiæ & similitudines, de quibus dicere me memini lib. 2. cap. 13. in catalogo Pythagoricorum, ubi de Secundo. Non omittendum autem in Bibliothecæ Palatinæ duobus Codicibus MSS. teste Frid. Sylburgio in Catalogo MSS. illius Bibl. p. 106. hæc sententias occurrere non sub *Demophili* sed *Democriri* nomine, atque ita etiam in Codice Cæsareo de quo Lambecius VI. p. 120. Γινῶμαι κατ' ἐκλογὴν ἐκ τῶν Δημοκρίτου καὶ Ἐπικτήτου καὶ ἑτέρων σοφῶν. Eadem similitudines ac sententiæ sub *Demophili* nomine Græce & Latine subiectæ etiam leguntur Maximo Tyrio in edit. Oxon. 1677. 12.

XXV, Ποικίλη ἱστορία, five novus historiarum fabellarumque delectus cum notis & versione, in usum scholæ *Etonensis*. Curante JOANNE UPTONO. Plutarch. καθάπερ τὰς χάρακας οἱ γεωργοὶ τοῖς φυτοῖς ὁρροπθεῖασιν, ὅτως οἱ νόμιμοι τῶν διδασκάλων ὑπηρετοῖς τὰς ὑποθήκας καὶ

1551. 8. Observationes sacræ prodierunt ibid. 1665. 4. Sed Symbolum Nicæno CPolitanum ex antiquitate ecclesiastica illustratum, diudenum post auctoris obitum lucem vidit Traiecti ad Rhen. 1718. 4. Patri in munere Canonici & Professoris Græcæ Linguae Tiguri successit filius *Joannes Henricus Suicerus* A. 1683. qui deinde Heidelbergam ut Theologiam doceret vocatus obiit A. 1705. 23. & cum Patre nominari hoc loco meretur ob editum Tiguri A. 1699. 4. commentarium in Epistolam ad Colossenses, cui subjiuntur Orationes duæ de fati Græciæ antiquæ Ethnicæ & Græciæ Christianæ usque ad A. C. 1453. quo CPolis Turcarum facta fuit spoliū, & tertia de internis Ecclesiæ Reformatæ terroribus. Nec non specimen metaphraseos Græcæ rhythmicæ Psalmorum 47. 117. 121. 133. 134. autore *Beato Holzhaltio*, Præfesto Comitatus Badensis. De alis Sviceri filii scriptis, Jo. Jacobus Scheuchzerus in novis It. Helveticis Ao. 1705. pag. 17. seq.

καὶ ὁδρινέσεις ὁδραπηγνύσσι τοῖς νέοις, ἢ ὁρθὰ τέτων βλαστάοι τὰ ἥδη.
 Lond. 1701. 8. In hoc libello exhibentur capita sexaginta selecta ex *Æliani* variis historiis, quem auctor eorum qui fabellas conscribere, omnium facile principem appellat. Hinc ex *Polyano* capita triginta & quatuor, quem præclara Imperatorum ac Ducum facta laudat summa eruditione & brevitate non imitanda, octo libris persecutum. Porro ex *Aristotelis* II. 21. Rhetoricor. fabulas Stesichori & Æsopi, & ex *Dionysio* Halicarnasseo, Menenii Agrippæ. *Maximi Tyrii* de hominibus μεμψιμοίσεις, & unde malum. Denique ex *Herodoto* selectæ narrationes undecim. Græcæ hæc omnia versione Latina ad calcem voluminis separatim excusa.

XXVI. THOMAS GALEUS (*) vir eruditiss. præter luculentas editiones Græco-latinas notis illustratas *Herodoti*, Lond. 1679. fol. & *Jamblichi* de mysteriis Ægyptiorum Oxon. 1678. fol. notasque in *Hermia* irrisiōnem Philosophorum Gentilium, in editione V. C. Guillemi Worth, Oxon. 1700. 8. vulgavit tres collectiones scriptorum Græcorum, quas hoc loco referre non ab re fuerit. Sunt autem:

- I. *Historia Poëtica scriptores antiqui* Græcæ & Latine cum brevibus notis & Indicibus necessariis, præmissa de scriptoribus Mythologicis dissertatione. Paris. 1675. 8.

Apollodori Atheniensis Bibliothecæ libri III.

Canoni

- (*) Decanus Eboracensis, defunctus A. 1702. 8. April. de quo Antonius Wood in Athenis Oxoniensibus p. 849. Cætera *Thoma Gale* scripta sunt: Notæ in Lactantium de mortibus persecutorum, in edit. Pauli Bauldry; Ultraj. 1692. 8. Edidit quoque Ingulfi historiam Croylandensem Aët. Er. 1685. p. 143.) *Annales Marganenses* &c. (Aët. Er. T. 1. supplem. p. 108. Bibl. universelle T. XI. p. 397. Nouvell. Rep. lett. 1688. pag. 581. 813.) *Historiæ Britanicæ, Saxonicæ, Anglo-Danicæ* scriptores quindecim. Oxon. 1691. fol. (Aët. Er. 1692. p. 1. seq.) Antonini Iter Britannicum commentariis illustratum, post parentis obitum vulgavit filius *Rogerus Gale* Lond. 1709. 4. (Bibl. auciēne & moderne T. i. p. 128.) Hujus fratris, *Samuelis Gale*, historia & Antiquitates Ecclesiæ Cathedralis Wintoniensis publici juris factæ Anglice Lond. 1715. 8. vide Aët. Erud. T. 6. supplem. p. 392. Non est porro confundendus cum Thoma nostro, quod à multis fieri video, parens ejus *Theophilus Gale* Theophili F. plurium & ipse eruditorum scriptorum auctor ut sunt *Theologia generalis* Lond. 1676. 8. *Atrium Gentium* (the court of the Gentiles, or a discourse, touching the original of humain literature both Philologic and Philosophie, from the Scriptures and Jewish Church) Oxon. 1672. 4. ne alia memorem quæ apud Antonium Wood in laudato opere, p. 451. & in Johannis Prince libro Anglicæ editione de clavis Devonienſibus (the worthies of Devon) videri possunt. Obijt ille A. 1677.

Cononis narrationes quinquaginta ; ex Photii Cod. 186.

Ptolemæi Hephæstionis novæ ad variam eruditionem historiz libri VII. ex Photii Cod. 190.

Parthenii Nicæensis de amatoriis affectionibus liber.

Antonini Liberalis transformationum collectio.

De Apollodoro, Parthenio & Liberali dictum à me est lib. 3. c. 27. de Conone lib. 3. cap. 15. & de Ptolemæo Chenno Hephæstionis patre, Grammatico, Volum. IX. p. 440. seq.

II. *Opuscula Mythologica, Physica & Ethica*, Græce & Latine, Cantabrig. 1671. 8. & ex nova recognitione Amst. 1688. 8. apud Henr. Wetstenium in qua meliore & auctiore editione scripta quædam asterisco à me notata, accesserunt, sicut vicissim in hac desideratur Heliodorus Opticus, ob argumenti dissimilitudinem non sine causa hic omissus.

Palæparsi de incredibilibus Historiis p. 1.

Heracliti Grammatici de incredibilibus p. 67.

Anonymi, longe Heraclito recentioris de Incredibilibus p. 83. De hisce tribus dixi lib. 1. c. 22.

* *Bractesbenii* Cyrenæi, Catasterismi p. 97. De hoc lib. 3. c. 18.

Phurnuti de natura Deorum Commentarius p. 137. Hic Cornutus aliis de quo lib. 2. c. 15. p. 398. seq.

Salustii Philosophi de Diis & Mundo p. 237. De hoc mox infra quædam sum dicturus.

* *Homeri* Poëtæ vita, quam Dionysio Halicarnasseo Clariss. Galeus tribuit p. 281. Vide quæ lib. 2. cap. 1. §. 4.

* *Heraclidis* Pontici allgoriz Homericæ p. 405.

Merebatur etiam adjungi liber Græce & Latine editus à Gesnero, cui titulus *Πίπμος διήγησις εἰς τὰς καθ' Ὅμηρον πλάνας, ἧ Ὀδυσσεύς μετὰ πρὸς Θωαρείας ἡ Δικωπέρας φιλοπονηθεῖσα*. Emerici enim Bigotii iudicio (*) scriptum hoc auctorem habet Heraclidem Ponticum, nisi malis Porphyrio illud tribuere. Vide quæ lib. 1. cap. 22. §. 2.

Qcellus Lucanus Philosophus de Universi natura. p. 499. De hoc lib. 2. cap. 13.

M m m m

Timai

(*) Apud Menagium cap. 10. Anti Bailleti,

Timæi Locri de anima Mundi & Natura p. 539. De hoc lib. 3. cap. 1. ubi de Timæo Platonis, & lib. V. c. 26. ubi de Procli commentariis in Platonis Timæum.

Theophrasti notationes morum p. 567. De his lib. 3. cap. 9. §. 13.

Demophili similitudines seu vitæ curatio ex Pythagoreis p. 611.

Democrati Philosophi aureæ sententiæ p. 626.

Secundi Atheniensis Sophistæ sententiæ p. 640. De Demophilo, Democrate & Secundo vide sis lib. 2. c. 13. Secundi sententias ex MS. Gudiano recensitas exhibui hoc ipso volumine supra p. 565. seq.

Sexti Pythagorei sententiæ à Græco in Latinum à Rufino versæ p. 643. De his quoque paullo infra.

Ex quorundam *Pythagoreorum* libris fragmenta, in quibus de Philosophia Morali agitur p. 657. De his dixi lib. 2. cap. 13. §. ult. *Αλεξέως* autem antiscepticas, quas cum versione & notis nobilis Viri Joannis North in editione Amstelodamensi Galeus exhibet, ex MS. Codice recensitas dedi Volum. XII. p. 617. seq.

De *Heliodori* Opticis quæ in Cantabrigensi exhibita editione, in Amstelodamensi Galeus omisit, dicere me memini lib. V. cap. 6. Volum. VI. p. 799. seq. Habetur etiam in Cantabrigiensi editione libellus sive Epistola Ludovici Nogarolæ, Comitis, ad Adamum Fumanum, Canonicum Veronensem, de Viris illustribus, genere Italis, qui Græce scripserunt, subjectus pridem ab Nogarola editioni Venetæ Ao. 1559. Ocelli Lucani. Hanc Epistolam in Amstelodamensi editione à Galeo præteritam, recudi feci Hamb. 1709. 8. cum Bernardi à Mallincrot centuriis quinque paralipomenon ad Vossium de Historicis Græcis, & Christophori Sandii notis & animadversionibus ad Vossium de Historicis Latinis, atque Johannis Hallewordi de Historicis Latinis spicilegio. Habet autem editio Amstelodamensis opusculorum à Galeo selectorum hoc singulare, quod in Græcis nulla occurrunt scripturæ compendia, quas abbreviaturas vulgo appellant, operam dante V. C. Marco Meibomio, ut non tantum emendate hic liber prodiret, sed etiam singulæ litteræ diserte typis exscriberentur, quod etiam in præclara illa Diogenis Laërtii editione Westeniana, & paucis quibusdam libris aliis observatum, consilio nescio an valde probando iis, qui non manu exaratos tantum Codices, sed priores etiam editiones tanto difficilius lectum iri deinceps con-

conquerentur, si omnibus ejusmodi compendiis scripturæ à tyronum usu remotis, occasionem illorum lectioni adsuendi juventuti eripi contigerit. Nihil porro ex hac Collectione video mihi superesse, quam ut de Salustio qui de Diis scripsit, ac de Sexti sententiis pauca quædam subjungam.

- I. SALUSTII Philosophi libellum περὶ θεῶν καὶ κόσμου de Diis & Mundo cum Leonis Allani Latina versione & Luca Holstenii notis primus edidit Gabriel Naudæus Romæ 1638. 12. quæ editio repetita Lugd. Bat. 1639. 12. Galeus hinc notis Holstenianis suas interspersit. Rogaverat Naudæus Fortunium Licetum Epist. 71. ut Salustium hunc, quem Stoicum facit, illustrandum sibi sumeret: sed nihil Liceti in hunc scriptorem videre me memini. Italicam versionem Dominici Lazari- ni de Murro memorat Joannes Cinelli Bibl. volantis pluteo XIX. p. 39. Aureum libellum vocat Athanasius Kircherus T. 2. Oedipi Ægyptiaci pag. 172. admiratum in eo referens Bartholomæum Tortollum elegantiam & inter tenebras Ethnicismi tot lumina virtutis & veritatis. Et sane præclare sentit de Divina providentia, de animorum (*) immortalitate & de aliis capitibus, nominatim confutans Epicureos. Hunc viri docti tribuunt Salustio Syro, Procli adversario κυνίζοντι, de quo (**) multa Photius Cod. 242. è Damascio in vita Isidori, & Suidas in σαλλέσιος, ἀπῆγεν, Ἀθηνόδοτος, Ζήνων & Μαρκελλῖνος, inter alia testatus quod fuerit Heracliti exemplo μισοπίνηρος, ὀχλολόιδος, καὶ πᾶσιν ὀπιθέμενος τοῖς ἀμαρτάνεσιν, καὶ ὅπως ἐν πάτῃς περὶ φάσεως ἐλέγχων ἐκάστῃ καὶ διακωμῶδων, quod cum Cynicis moribus bene convenit, non cum hoc scriptore. Videndum igitur an sit potius alterius Salustii Platonici, ut non sine caussa conjicit Paganinus Gaudentius de Py-
Mm mm 2 tha.

(*) Cap. VIII. de anima differens: ἀθάνατον δὲ αὐτὴν εἶναι ἀνάγκη, ὅτι π γινώσκει θεός. Θνητὸν δὲ ἔδδεν ἀθάνατον οἶδε.

(**) Hunc Salustium intelligit Simplicius in Epictetum pag 90. Ἦν ἐφ' ἡμῶν σαλλέσιον, ἀνδραγα πεπυρατωμένον ὀπιθέμενον γυμνῷ τῷ μηρῷ, καὶ φουσῶντα αὐτὸν καὶ δοκιμάζοντα εἰ αὐτὸν μέχρι πόντος δύναται καρτερεῖν. Salustium qui nostra ætate virum carbonem femori nudo impositum sufflando periculum faciebat quamdiu ardorem illum tolerare posset.

thagorea animarum transmigratiōe Exerc. 1. cap. 21. Fuit in primis celebris Sallustius Philosophus, qui licet Ethnicus Julianum Imp. à cruciandis deterruit Christianis, teste Theodorito lib. 3. Hist. cap. 11. Huic Julianus Orationem quartam inscripsit, qua Solis laudes complectitur. Ad hunc ejusdem Juliani Epistolæ qui eum A. C. 362. dignitate *παράρχης* & A. 363. Consulis ornavit. Ad hunc contra Dioscori Medici truculenta consilia scripsit S. Hilarius Pictaviensis Episcopus, de quo consules eruditorum Benedictinorum ad Hilarium prolegomena §. 19. Ad eundem leges nonnullæ in Codice Theodosiano. Apud Eunapium in Maximo p. 85. vitiose *Σαλῆστον*, in Codini quibusdam Codicibus *Σαλτίων*. Aufonius in Professoribus Burdegalensibus, de Latino Alcimo Alethio Rhetore:

Sallustio plura conferent libri tui,

Quam Consulatus addidit.

Alius Sallustius ad quem Symmachi Epistolæ V. 55. S6. Alius de quo Marcellinus Comes ad A. C. 423. *Philippus & Sallustius Philosophi morbo perierunt*. Alius ad quem Isidori Pelusiota Epistola 464. libri primi. Alius *Dionysius Sallustius* Medicus cujus mentio apud Plinium XXXII. 7. Justus Rycquius Centura nova Epist. 29. ad Marcum Vellereum testatur se in Bibl. Saregica (Lud. Saregi, Perusinae & Umbriae Praefecti) reperisse hæc calamo exarata opuscula: *Maximi Planuda* & clarorum aliquot virorum Epistolas centum. *Pselum* de gemmarum virtutibus. Incerti cujusdam (sub *Empedocli* edito nomine) versus Jambicos de fixarum stellarum sphaera, à *Demetrio Triclinio* emendatos. Parecbolas quasdam eorum quæ in excusis *Athenai* codicibus desiderantur. Incerti in librum *Aristotelis* de coloribus commentarium. *Caniclei* librum contra Plotinum: ejus forte cujus librum de immortalitate animæ *ἀνέκδοτον* laudat Cardanus lib. de rerum varietate. SALUSTII Philosophi in Heracliti problemata HomERICA summarium. Excerpta ex *Gemisti Plethonis* Monodia de immortalitate animæ. Ejusdem defensionem Aristotelis contra (*Gennadium*) *Scholarium*. *Michaëlis Apostola* pro Plethone librum, super substantiâ Aristotelica contra Theodorum Gazam. *Demetri Triclinii* de metris poetiis libellos.

2. Clariss.

2. Clariss. Galeo qui sententias SEXTIO (*) Philosopho apud Senecam Epist. 1. & alibi laudato tribuit, gravem dicam scribit p. 33. seq. Vir venerandus Urbanus Godfrid Siberus, qui easdem eruditis notis illustratas nuper separatim edidit, atque SIXTO II. Episcopo Romano & Martyri conatur asserere Lips. 1725. 4. præfixa etiam sub Sixti hujus II. nomine efficta Epistola, qua Concilio Lateranensi, Romæ superiore anno sub Benedicto XIII. congregato has sententias dedicavit. Sed certum esse puto aliud sensisse Origenem & Hieronymum, qui sententias has Christiani scriptoris esse minime existimarunt. Origenes non modo Episcopum & Martyrem nunquam nominat, quod neutiquam omisisset, toties ejus ingerens mentionem, vel semel facere: sed etiam diserte tanquam scriptum non Christiani, à Christianis tamen non infrequenter lecti atque adeo probati meminit VIII. contra Celsum p. 397. & T. 15. in Matthæum p. 369. atque eodem referre licet quod Ecclesiasticum Philosophum vocat S. Maximus in Dionysium Areopag. cap. 5. Mysticæ Theol. T. 2. p. 85. Rufinus autem qui primus sub Sixti Martyris nomine illum sententiarum libellum latinis auribus commendavit, non modo temeritatis & insanix eo nomine arguitur ab Hieronymo in cap. 18. Ezech. & ad Ctesiphontem contra Pelagianos & cap. 22. in Jeremiam, sed monetur etiam in eo Christi, Spiritus S. DEI Patris, Patriarcharum, Prophetarum & Apostolorum nomina reticere; cum in Hieronymi sententiis, quas Vir clarissimus p. 63. seq. objicit toties Christus de nomine celebretur. Et quis neget ab Ethnico etiam potuisse scribi Philosopho, licet nihil additum à Rufino largiamur, sentent. 171. *Sapientia animum perducit ad DEUM.* & 172. *Nihil tam vernaculum Sapientiæ quam Veritas,* & sentent. 34. *habet in te aliquid simile DEO.* Quis vero præstet sententiam 242. vel de baptismo intelligendam, vel non additam à Rufino? *fidelem te esse professus, spondisti pariter non peccare DEO.* Sane tamen si interpolatorias manus suspicari in his sententiis non esset necesse, Christianum scriptorem illæ hinc inde proderent. Quæcunque autem habemus Græca, ea ab Ethnico proficisci potuerunt omnia. Quod

Mm mm 3

por-

(*) De hoc Sextio Stoico Philosopho, Tiberii ætate, sed qui Pythagoræ Philosophiam quodammodo revocasse & cum porticu conciliasse fuit visus; consule Lipsium ad Senecæ Epist. 59. & lib. 1. manu duct. c. 6.

porro Laurentius Martyr apud S. Ambrosium 1. de Officiis inducitur ad Sixtum martyrii candidatum dicere: *abjectio discipuli, detrimentum est Magistri*, cui respondere videtur quod est in Sixti sententiis n. 178. *peccata discipulorum opprobria sunt Doctorum*. Ad hoc responderi potest, quod non Sixto id tribuitur sed Laurentio, deinde quod diversa sententia est, denique quod Rufinus illam ut alia addidit fortasse de suo, deniq; commune hoc axioma potuisse etiam Ethnico Philosopho in mentem venire. Gelasius quoque Hieronymo suffragatus apocryphis accenset *librum proverbiorum qui ab hereticis* (Rufino) *conscriptus est & S. Sixti nomine prænominatus*. Rufino tamen assensu sunt non modo Pelagius, sed & Augustinus primo lib. de Natura & Gratia c. 64. (qui tamen id postea retractavit lib. 2. retract. cap. 42) & Syri qui sua lingua sententias illas sub Sixti Episcopi nomine (ex Rufini versione ut videtur) habent teste Hebed Jesu, & Josepho Maria Assemano T. 1. Bibl. Oriental. p. 429. tum non ipse Isidorus Hisp. sed auctor appendicis ad Isidorum, & Ildefonsus de script. Eccl. c. 1. affirmans tamen *huic Opusculo ab Hereticis quadam contra Ecclesiasticam fidem esse inserta, quo facilius sub nomine tanti Martyris perverforum dogmatum reciperetur assertio*. Laudantur etiam Sixti Papæ instituta apud Veterem auctorem collectionis de Virtutibus & Vitiis, editum à celeberrimo Mabillonio p. 62. Analect. edit. novæ in fol. & à Laurentio Pisano qui Sixti sententias imitatus *Divina oracula* appellat, Thoma Bradwardino in causa DEI, Vincentio Bellovacensi, in speculo morali & Histor. & ab auctore de vitis Philosophor. c. 110. &c.

Quod in aliis versionibus suis scriptorum Josephi, Clementis, Origenis & Eusebii fecisse cognoscitur Rufinus, ut magna libertate usus fuerit, neque dubitaverit interpolare quædam & addere, demereque alia, ut scriptores quos legeret commendabiliores faceret: idem in hoc Sexti Philosophi enchiridio videtur fecisse, quod ipse Xysto sive Sixto Episcopo tribuit atque *anulum* inscripsit. Ab eodem videtur profecta divisio libelli in duas partes, cujus Hieronymus meminit, & quæ servata etiam est in editione quam Lugd. 1507. 4. * adornavit Symphorianus Champerius cum libro suo de quadruplici vita, & commentariis ad Theologiam Aselepii & Isocrate ad Demonium. In hac enim sententiarum Sexti editione pars secunda incipit

* De edit. Hittelsheimia Rev. Jo, Christoph Colerus in anthologia, fascic. 1. c. 8. Lipsæ 1725. 8.

pit ab illa quæ in edit. laudati Siberi est CLXX. *Fides omnes actus tuos precedat.* In eadem Champeriana exstat quoque sententiale-
ta Augustino & Pelagio: *Libertatem arbitrii sui permisit hominibus DEUS, ut pure & sine peccato viventes DEO similes fiant.* Et illa in duas partes divisio & hæc sententia desideratur in aliis editionibus ut in ea quam B. Rhenanus Basil. 1516 in 4. dedit ex MS. Selestadienſi, & quæ in Bibliothecis Patrum, & in Galeana utraq; nec non in Helmſtadienſi quam cum ſententiis Laurentii Piſani preſbyteri & Thalaffii Episcopi vulgavit Joannes à Fuchte 1615. 8. etiam in illa quam diviſam in Decadas XLII. Petrus Poiretus ſubjunxit ideæ Theologiæ Chriſtianæ juxta principia Jacobi Bohemi Teutonicæ. Amſt. 1693. Optandum erat Græcas exſtare, & ab interpolationibus Ruſinianiſ immunes has ſententias, ita enim appareret nihil in illis occurrere quod non ſcribi potuerit ab Ethnico Philoſopho, nihil certe aliud obſervabitur in illis quæ eadem cum gnomis hiſce Græce leguntur inter Demophili ac Democraſis ſententias, vel apud Nilum, Maximumve vel apud Stobæum: vel apud Origenem denique nominatim Sextum laudantem. Sic quod apud Sextum eſt, XCII. *Quod tibi DEUS dat, nullus auferre poteſt*, in Demophili ſententiis ita exprimitur: δῶρον θεῷ πᾶν ἀναφαίρετον. Sexti CCCXLIII. Qui cogitat adverſum alium mala, ipſa præveniens ipſe perfert mala. Apud Demophilum: βελεύμενος πρὸς ἄλλους κακῶς, φθάνει εἰαυτὸν πάχων ὑπὲρ εἰαυτοῦ κακῶς. Sexti CCXCVIII. *Magnam ſcito eſſe ſapientiam per quam ferre poteſt ineruditorum inſipientiam.* Apud Demophilum: μεγάλην παιδείαν νόμιζε δι' ἣν δυνήσῃ φέρειν ἀγνοούντων ἀπαιδευσίαν. Sexti CCCCXLI: *Sapiens vir & cum tacet, honorat DEUM.* Apud Demophilum: σοφὸς καὶ σιγῶν τὸν θεὸν τιμᾷ. Quod in Sexti CCCCXLIII. eſt, *Homo incontinens polluit Deum*, apud Demophilum eſt τὸ θεῖον μιᾶναι.

3. Tertia Clariffimi Galei Collectio Græco-latina eſt *Rhetorum Græcorum ſelectorum* Oxon. 1676. 8. in qua 1. *Demetrii* Phalerei liber de elocutione, 2. *Tiberius* Rhetor de Schematibus apud Demosthenem, 3. Anonymi Græci Compendium Rhetoricæ, quod incipit: ἡ ῥητορική ἐστιν πεπαισμένη & καλῶς καὶ πειστικῶς πάντα τὸν πρῶτον.

περκαίμενον διαθέσσει λόγον. & 4. *Severi Sophistæ Alexandrini Ethopœiæ*, auctiores iis quas Allatius ediderat. De his scriptoribus cum dixisse me meminerim lib. IV. cap. 31. §. 18. nihil amplius addo, sed potius subjungo alterius Rhetorus *Theophili Corydallei* opusculum, quod cum Latina versione hæctenus inedita in manus meas incidit, editum pridem Græce Lond. 1625. 8. cum ejusdi scriptoris *πρὸς Ἀριστολικὸν τύπον*.

Τῷ σοφωτάτῃ κυρίῳ
ΘΕΟΦΙΛΟΤ ΚΟΡΥΔΑΛΛΕΩΣ
Τῷ Ἀθηναίου, ὃ ἕτερον διὰ τοῦ θανάτου
καὶ μοναχικῆς γήματος ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ
μετωνομασθέντος, ἔκθε-
σις πρὸς Ῥητορικῆς.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Αἰὲν μὲν ἔγωγε τὸ πρὸς τὴν παι-
δείαν ὑμῶν ἐνδαιμνίσσα πρὸς θυμον.
καὶ τὸ εὐγενὲς ἐκ ἔχω μὴ ἄγαθαι τῇ
ὑμετέρας φύσεως. οἱ γὰρ ἡμέτεροι πο-
λυαχόλῳ τῇ ἐμπορίᾳ ἐκείλημεν, οἱ
τῶν Ἑυρίπυ παλιρροίων ἐκ ἀσθενεί-
ας ῥευματι τῷ τῶν πραγμάτων
ὄχλῳ μετὰ φερόμενοι διηνεκῶς, καὶ ἀν-
τήρυπτοι, ἐκ ἀνύεσι ὅμως καὶ λό-
γων μεταποιούμενοι, τὴν τι τῶν Ῥητορῶν
καλλιφρονίαν, τῶν μηδεμιᾶς ἀπιομένων
φροντίδου. ἡ δὲ πενία φέρειν αἰσχύ-
ροισι, καὶ ὅτε τὸ χαλεπὸν τῆς εὐρέ-
σεως ἀλλὰ τὸ δὲ σκληρὸν ἀπαμβλύνει
τὴν πρὸς θυμίας τὸ εὐπνοῦν, ὅτε τὸ συν-

Sapientissimi Viri Domini
THEOPHILI CORYDALEI,
Atheniensis; post sacrum, & Monasticum
assumptum habitum, cognomento
THEODOSII, Traiectus Rhe-
toricus.

PROOEMIUM.

Semper ego fælici vos indole
in perdiscendis literis judicavi, &
divinam illam naturæ vestræ parti-
culam non possum non mirari;
quippe qui variis negotiis, merca-
tura nimirum implicati, rerum-
que turbido æstu non secus, ac in
certis reciproci freti fluctibus agita-
ti, & ubique acti non cessatis ta-
men & literis incumbere, illamque
Rhetorum facundiam secundas te-
nere non patimini. Adeoque nec
investigandi difficultas animi ob-
tundit robur, nec laboris assidui-
tas, segniores vos in ista efficit in-

συνεχὲς

συνεχῆς τῶν πόνων ραθυμωτέρους πε-
ρὶ τὴν τέτων θῆραν ἐργάζεται. Ἀλλ'
οἱ μὲν τῶν πλεόντων πολλοὶ, καὶ σμι-
κροὶ ὑπολάβῃ κλύδων, ἐκπληγνύς
τῇ ἀληθείᾳ, προΐενται μὲν τὴν σῶσσαν
τέχνην, παραδίδωσι δὲ τῷ κύματι καὶ
πρηνεσθαι τῆς νεῶς. Ἰμῆς δὲ
ὥπερ φιλοσοφίας ἐν μεθορώ καὶ
ἐμπορίας πλεονέχοντες, τῆς μὲν τῷ ἐ-
πιτρέποντι σάλῳ ὡς ἐγχαυρῇ ἀπαν-
τώντες, καὶ θάλασσαν ἀποχρώντως
ἀντίχεινται. ἡ μὲν γὰρ ὑμῖν καὶ ἐ-
πίστακτο, ἀλλὰ τῶν λείπῃς συν-
πλῆστα ἔβρις. ἡ δὲ πατρῶν κτήμα
ἀνέκαθεν, ἥς ἐκ καὶ τὸ ἀντὶ τοῦ οὐδαί-
μων ἀνδρῶν κλάδοις ἀπέκειρεν, ἡμι-
νοι μὲντοι τὰ πέρματα κρείττω δαι-
μονίας ἐπηρείας τῇ φύσει συμμέτῳ
διδόμῃ. σφαδάζει περὶ διηνεκῶς ὅτι
τὴν ἐκφυσιν, καὶ ὅρα ἔκ πᾶ ἀναπ-
θῆλῳ παλιν ἀποκυήσειεν, ὅσα καὶ
φυτὸν ἐυγενές. ἀπορία δὲ ἔμειν-
σοντο μὲν ἀπλεσφίρηται. καὶ τῷ
τοῦ δὲ τὸ νύπτον αἰὲ καὶ ἐκ ἐὼν ὑμῶν
ἡρεμεῖν τὴν ψυχὴν. ὁ καὶ μὲν τὸ γε
νῦν ἔχον φοιτᾶν καταναγκάζει ὡς
δῆθεν ἐμπέριον πᾶσι τὴν μαίευσιν.
Ἐγὼ δὲ τῆς φύσεως ὑμᾶς ἐπαινῶν,
αἰσχύνομαι μὴ καὶ χαρίσασθαι. εἰ
δὲ τευχέρισμα πόνων δὲν ἐκ ἐκός,
ἀλλ' ὑμῶν γ' ἕνεκα τὸν ἐόντα τρέ-

dagine. Navigantium autem non-
nulli, tenui quamvis surrepti unda,
artem quidem projiciunt salutarem
seque credunt fluctibus, navem-
que impingunt. At vos, velut in
ipso Philosophiæ confinio, & mer-
caturæ positi, hujusce inundanti
oceanō, pro viribus occurritis, &
altera sat abunde instructi estis.
Ista quidem vobis adventitia licet,
in vitæ tamen commodum cedit;
hæc vero avita ab origine posses-
sio. Cujus etiam si florem ab ipsis De-
us decerpit ramis, at semina tamen
insunt divinitus immisso meliora da-
mno, quæ toti impertiuntur naturæ,
semperque gestiunt elici, appe-
tuntque ut tandem regerminantia
fructus, non secus ac planta nobi-
lis, iterum effundant. Inopia ve-
ro obstetricantis manent immatu-
ra. Atque hoc œstrum est illud,
quo vestræ inquietantur animæ.
Quod & me jam nunc haud certis
passibus ad errandum adigit, quip-
pe qui sat novi quid sit obstetri-
cari. Ego igitur cum lætam vos
ob indolem prædicem, frontem
plane exuam, si non gratificer.
Quamvis autem opus hoc arduum
sit, in vestram tamen gratiam ag-
grediendum putavi, ut semina,

πον περατέον ἔδοξα ἅπαρων ἅ
ἤδη τῶν ἀπερμάτων εἰς φῶς ἀγαγεῖν.
Ἰμῆς δὲ καὶ ταῖς ὁδῶσις ἐπείγεσθε,
μὴ πάνυ ἀνέουση τὴν ἀπότευξιν.
ἔχ' ὁ τυχὼν γὰρ ἐξ ἀμβλώσεως
κίνδυνον πῶς πρὸ ὥρας γλυχομένοις
πρῶϊέναι τὰ ἔκγονα.

II. Ὁ μὲν σκοπὸς ἡμῖν ὅτι τῷ
παρόντι, ὃ ῥητορικῆς θεωρία, ὃ
δὲ πᾶσι αὐτῆς ὁλέκλῃρον ἔκθε-
σιν ὡραζοῦναι. ἀλλὰ πρὸς μερῶν
ἔστι πολιτικῶν λόγος, καὶ τῆς ἐκείνων
ἀναδείξεως, πρὸς καὶ χρησεως ἀναλα-
βαῖν. σαφηνείας δὲ ἐνεκα καὶ τῷ μὴ
δοκεῖν (ὃ λέγεται) μῦθον ὑφαίνειν
ἀκέφαλον, ὀλιγάκις καὶ πρὸς ὁλο-
χερῶς τῆς πραγματείας ὡς ἐν πα-
ρόντι περὶ ἀνακεκρυφότας, καὶ εἰς ἀν-
τὴν μετέθεσόμεθα τὴν ἔτι περὶ κειμέ-
νου ἀναθήρασιν. τὴν ῥητορικὴν βί-
βλιν τῶν μὲν ἐμπειρία χρηματι-
σάντων, τῶν δὲ τέχνην, ἐνίων δὲ ἀν-
τὴν ὅδε τὰ τῆς ὁπιστήμης πρὸς βίαν
νεύμαι ἀποκνησάτων. ἡμεῖς καὶ ὁ
σύνδομος ὅτι ἔτι παρόντι, καὶ τὸ
ἐν ὡραζομένῳ διώκοντες, τὰ μὲν
τῶν ἄλλων παρόντες, ἃ πρὸς αὐτῆς
τῷ Ἀριστοτέλει ἔδοξεν (ὃν καὶ ἔτι λό-
γος προδηγὸν ἐν τῇ σίμῳ) ἀναβρα-
χέων ὡς οἷον τὰ ἀναπύξωμα.

quæ jam fœcunditate turgescunt,
in lucem producantur. Quod si
partus doloribus cruciamini, ne te-
mere tamen festinate. Illis enim
grave ex abortu periculum accidit,
qui, fœtus præmature edere cu-
piunt.

II. Scopus hic noster non est
meditari Rhetoricem, nec aliquem
de ea tractatum integrum præbe-
re; sed de partibus civilis oratio-
nis, & earum constructione, usu-
que differere. Quod ut elucescat,
& ne fabulam sine capite (ut ajunt)
contexere videar, pauca de to-
to negotio obiter præmittemus,
dein ad ipsam propositi disquisiti-
onem transibimus. Rhetoricam
igitur cum alii scientiam esse di-
cant, alii artem, plurimique ipsa
scientiæ privilegia tribuere non ve-
rentur, nos etiam qui brevitati jam
studemus, captuque facilia con-
sectamur, aliorum opiniones omit-
tentes, quæ de ea visa sunt Aristo-
teli, cujus nos insistimus vestigiis,
quanta possumus brevitate ape-
riemus.

III. Ἀμέλλει

III. Ἀμέλει τι ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Θεοδέκτην, Δύναμιν φησὶν τὴν ῥητορικὴν εἶναι πρὸς ἕκαστον ἔξωθεν θεωρεῖται τὸ ἐνδεχόμενον πρῶτον. δύναμιν δὲ ἐν ταῦτα ἡ φύσικὴν πρὸς δεξιότητα ὑποληπτόν, ὃ δὴ πρὸς τὴν ῥητορικὴν ἐφανερώθησαν. ἀλλ' ἢ συνίστησι γυμνασίας συνέχειαν, ἵνα πρὸς τὸ αὐτὸ καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἐνεργείαις. ἵνα καὶ τέχνη θῶν, ὃ περὶ αὐτῆς ὁ Ἀριστοτέλης πολλαχῶς ἀποφαίνεται. ὃ γὰρ πρῶτον πεφύκασιν ἄνθρωποι, χαλεπῶς μὲν καὶ σπανίως, ραδίως δὲ καὶ ὡς πολλὰ ἐθιζόμενοι, τῷ καὶ τὴν αἴτιαν προσλάβειν, τέχνη γίνεται. πρῶτον δὲ ἡ ῥητορικὴ. καθ' ἣν καὶ πάντες φύσει μέχρι πρὸς ἐνεργῆσαι, καὶ περ εἰ καὶ καὶ ὁπισθοφάτως. ἐν ἔξει δὲ γενόμενοι ἀπὸ συνήθειας, ἢ ἐπὶ, ἀλλὰ ῥᾶτα καὶ ἐμμελῶς. ἐνδεχεται δὲ καὶ αἰτίαν θεωρεῖν. οἷον πρῶτον καὶ τὴν πρῶτον χρηματοποιεῖται τὰς πρῶτον περὶ αἰτίαν ἀπορροαίαν, ἄλλως μὲν τὰς πρὸς ἡδονὴν ἢ κέρδιον ἀφορμὰς, ἐπὶ τὰς φιλοδοξίας, καὶ ὡς μὲν ὅχλον, ἔτι δ' αὖ σοφούς καὶ τὴν δικαίαν προσέχοντες. ὡς αὐτὸς δὲ καὶ πρῶτον μὲν συντηρεῖν

III. Aristoteles siquidem in primo ad Theodectem libro Rhetoricam, inquit, facultatem esse perspicendi in unaquaque re, quod in ea est ad persuadendum idoneum. Per facultatem autem non naturalis aliqua ingenii dexteritas hic intelligenda, prout nonnulli de Rhetorica somniant; sed qualem comparat exercitatio continua, crebra sua, circa idem, & propter idem, actione. Quæ & Ars est, quod passim Aristoteles de ea demonstravit. Quod enim facere solent; sed ardue raroque homines, prompte vero cum accesserit assiduitas, id, & rationem adjungit, Ars efficitur. Tale vero quidpiam est Rhetorica, secundum quam omnes natura quadantenus operantur, temere tamen, & imprudenter. Quum autem habitum assiduo conatu nacti sunt, non ita, sed expedite, & cum iudicio. Liceat autem & causam inspicere, quæ nimirum, & quo vestita cultu valent ad auditores hoc vel illos persuadendum: aliter siquidem quos lucri, aut voluptatis γαργαλισμὸς titillat, aliter autem quos gloriæ, aut opinionis. Et hoc modo conciliatur vulgus,

προοίμιον, ταῦδε ἔργον γίνε-
 φαίμεν. ἄλλως δέ, ἐπὶ καὶ
 πρὸς ἑτέρους. ἢ τῶν λαπῶν ομοίως.
 τέχνη ἄρα ἡ ῥητορικὴ. Ἡ δὲ τέχνη
 ἔστι οὗτοσδε πρακτικὴ μετὰ λόγον. ἔστι
 δὲ οὗτοσδε, καὶ ποιότης ἀναγκαίως. ἡ
 γὰρ ἔστι ποιότης ἐστὶν ἐπίστακτο-
 ταῖς τῆς ψυχῆς δυνάμεσι κατὰ τὴν
 ταῦτοσδε τὸ ζῶον ἐρχεται, ἡ πρὸς ἑαυ-
 τὸν, ἡ πρὸς ἑτέρον, ἢ κατὰ τὴν ῥητορικὴν
 καὶ ποιότης ἐστὶν ἡ ἔστι, καὶ ἔστι ἡ
 τέχνη, καὶ τέχνη περὶ λόγους ἡ λο-
 γικὴ. Ἀλλ' ὁ λόγος οὗτος ἀληθὴς
 μὲν, ἔγωγε δὲ ῥητορικὴν ἀποκεκερμέ-
 νον, ἐπεὶ καὶ γραμματικὴν ἰφαρ-
 μύτην καὶ διαλεκτικὴν ἐνδέχεται.
 οὗτοσδε χάρις προσέληται τῷ, περὶ
 ἑκάστων τῶν θεωρῆσαι τὸ ἐνδεχόμενον
 πιθανόν. κατὰ τὸ, ἀντιδιατίθεται
 μὲν τῆς γραμματικῆς, ὡς μόνον τὴν
 οὐστότητα καὶ σημασίαν ἀναδελφύσης
 τῷ λόγῳ. Διακρίνεται δὲ καὶ τῆς
 διαλεκτικῆς, ἥς ἔργον κανὼνα καὶ ἔρ-
 γανον συγκροτῆσαι, δι' ὃ ἔχομεν ἐν
 μὲν τοῖς κατὰ θεωρίαν τῷ ψεύδους τῷ
 ἀληθὲς, ἐν δὲ τοῖς πρακτικοῖς τῶν
 φαύλων ἀγαθὰ διελεῖν. μὲν δὲ
 ἡ ῥητορικὴ πᾶσαν περὶ τὸ πιθανόν
 κατὰβάλλεται τὴν ἀσπίδα. καὶ τῷ-

sapientes isto, & justitiæ mystæ.
 Similiter & exordium ita compo-
 situm sub tali genere orationis ca-
 dit, & talibus convenit auditori-
 bus; sin aliter, sub alio, & aliis:
 & sic de reliquis censendum. Est
 igitur Ars, Rhetorica. Ars autem
 habitus est efficiendi cum ratione.
 Habitus autem cum sit, necesse
 quoque ut qualitas sit. Habi-
 tus enim qualitas est in potentias
 animæ introducta, quæ tali modo
 afficitur animal, vel erga se, vel
 alios. Est igitur Rhetorica quali-
 tas qua habitus, & habitus qua
 Ars, Ars autem cum ratione, qua
 rationalis. Definitio autem hæc
 vera quidem, Rhetoricam tamen
 nondum satis distinxit, quoniam
 & Grammaticæ convenire possit,
 & Dialecticæ. Illud proinde addi-
 tur, perspiciendi in unaquaque
 re, quod in ea est ad persuaden-
 dum idoneum. Hinc à Gramma-
 tica distinguitur, quæ solum curat,
 ut emendata sit oratio, & signifi-
 cans: à Dialectica vero, cujus est
 regulas, & instrumenta conficere,
 quibus veritatem in Theoreticis à
 falsitate, bonumque in practicis à
 malo distinguamus. Sola vero
 Rhetorica omnem in persuadendo
 impendit operam. Et hoc de pro-

ὅ περὶ τῶ δουθέντῳ ἀπλῶς δύναται θεωρεῖν : οὐ γὰρ ἀφώρως περὶ π γένῳ ἢ τῆς ῥητορικῆς ὕλη, οἷον δὴ τῶς λοιπαῖς τέχναις. πικτωνι φέρε εἰπεῖν ξύλα. χαλκῷ δὲ μέταλλα. καὶ καθεξῆς ὡσαύτως. ἀλλ' ἐφ' ἵπουν ἢ ῥητορικὴ ἐπεκτείνεται τῶν συμπιπνύων τῶν ἐν πολιτείαις ζήημάτων, πλὴν τῶν αὐτομάτων. Ἔργον δ' αὐτῆς ἔστι πείσαι πάντως, ὅδε γὰρ πεκτονικῆς ἐστὶν τὴν κλίην εἰς ἔργον προαγαγεῖν. ἀλλ' εἰδέναι ὡς αὖν προαχθεῖν εἰ μὴ ἐκ τῶν ἐκτὸς διακώλυμα παρεμπέσοι. ἔτω τοι καὶ ῥητορικῆς τὸ ἐπίστασθαι περὶ ἐκάστων τῶν προβληθέντων, ἔστι δὲ διδασκαπικῶς, ἀλλὰ πιστωπικῶς εἰπεῖν. ὅθεν καὶ τῶν ἐναντίων δὲ διὰ τῶν κοινῶν καὶ ἐνδόξων κατὰσκευαστική : τὸ δὲ ἐστὶ ῥήτορῳ ἔργον, τέτραχα διανεμένηται, καὶ τὰ πᾶσα ἐκ τῆς ῥητορικῆς μέρη. ἐν οἷς πρώτη μὲν καὶ ἑξαμῶς εὐληπία, ἢ τῶν ῥητορικῶν προβλημάτων καὶ εἰσεῶν θεωρία ἐστὶ. μετ' ἣν ἢ τῶν πείσεων εὐρεσις, ἢ ἡττον τὸ πολυαχεδὲς ἢ χρησίμους ἔλαχε. καὶ ὅθεν ταῦτα ἢ τῶν εὐρεθέντων διὰθεσις, καὶ τῶν λέξεων ἐκλογὴ ἢ ὑπόκρισις ἢ αὐτῶν.

posita definitione sufficiat. Non enim aliquo genere coarctatur Rhetoricæ materia, sicut Artium reliquarum. Lignario scilicet ligna destinantur, fabroque ærario metalla, & sic de singulis. At Rhetorica in omni versatur quaestione qua civili, exceptis quæ in disceptationem non veniunt. Munus autem Rhetoricæ non est persuadere semper, nec artis fabrilis lectum conficere, sed scire quomodo conficiatur, nisi internum aliquod impediatur repagulum: ita nec Rhetoricæ de quocunque themate scientiam facere, aut docere, sed probabiliter tantum dicere. Unde & adstruendi contraria vim habet, è locis communibus, & probabiliibus. Oratoris autem officium quadruplex est, secundum quatuor Rhetoricæ partes. Quarum prima & admodum difficilis est statuum, & quaestionum Rhetoricarum consideratio. Secunda, quæ non minus multiplex est, quam utilis, argumentorum est inventio. Tertia inventorum dispositio, & ultima verborum electio, eorumque decora voce, & gestu pronuntiatio.

IV. τῶν δὲ προβαλλομένων ἡ-
 γων ζητημένων, γένη εἰσὶ δύο. πρῶ-
 τὸν γὰρ συντείνει πρὸς αἵρεσιν καὶ
 φυγῇ. οἷον εἰ πολεμητέον φιλίππῳ.
 ἢ δὲ πρὸς γνώσιν μόνον. αἷον πόπ-
 ρον ὁ κόσμος σφαιροειδής, ἢ ἕ. τέ-
 των δὲ ἢ μὲν εἰσὶ καθόλου, ὅσα ἐ-
 τῶν περὶ αὐτῶν ἐξηρημένα. οἷον εἰ
 ὅλως πολεμητέον. ἢ δὲ ὅπῃ μέρεος
 ὡς πρὸς, εἰ προσήκει Ἀθηναίοις, ἄρα-
 δαυ τὸν καὶ φιλίππου πόλεμον ὑπὲρ
 Ὀλυνθίων, ὅπῃ ἄρχοντος Καλλιμά-
 χου. Ἔστι δ' ἐν ἑκατέρῳ τῷ γένει κοι-
 νὰ ἢ καθόλου κατασκευαστικά καὶ
 ἀνασκευαστικά. ὁ γὰρ δείξας παν-
 τὴν γαμητέον εἶναι, καὶ τῷ Σωκράτῃ
 πάντως ἐπὶ Πλάτωνι εἶσεσθαι ἀποδεει-
 χώς. ἰμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνελὼν τὴν
 πρὸς ἐπιδόξους φιλίαν, συνανῆλεν
 (οἷον ἐπ' αὐτῇ) καὶ τῶν μετὰ τὸν Πεισι-
 στρατὸν καὶ Σόλωνα. Ἡ μὲντοι ῥητο-
 ρικὴ τῶν καὶ μέρος ὅσῃ θεωρητικὴ πρὸς
 καὶ πιθανολογικὴ. ἔστι γὰρ πολιτικὸν
 ζήτημα (ὡς Ἑρμογόνης ὠρίσατο) ἀμ-
 φισβήτησις λογικὴ ὅπῃ μέρεος, ἐκ τῶν
 παρ' ἐκάστης καίμενων νόμων ἢ ἐθῶν,
 περὶ τῶν νομιζόντων δίκαια, ἢ τῶν κα-
 λῶν, ἢ τῶν συμφέροντων, ἢ καὶ
 πάντων ἅμα, ἢ ἐνίων. τὴν δὲ τῶν

IV. Propositorum autem sive
 quaestionum genera duo sunt.
 Quaedam enim ad electionem, &
 evitacionem spectant, ut an bellum
 cum Philippo gerendum. Qua-
 dam ad solam cognitionem, ut, an
 mundus sphaericæ sit figuræ, necne.
 Ex his, quædam Universales sunt,
 quales sunt, quæ omnitus nudan-
 tur circumstantiis, ut, an omnino
 sit pugnandum: quædam vero spe-
 ciales, ut, an Athenienses deceat
 bellum contra Philippum suscipe-
 re pro Olynthiis archonte Calli-
 macho. Sunt autem in utroque ge-
 nere communes, generalesque con-
 firmandi, & destruendi loci. Qui
 enim uxorem omni ducendam esse
 demonstrat, tum Socrati, & Pla-
 toni sine dubio demonstrabit. Sic
 etiam, qui amicitiam inter viros
 sententia discrepantes solvit, eam
 quoque extinxit, quæ inter Solo-
 nem, & Pisistratum. Attamen
 Rhetorica est particularium ars
 contemplativa, & persuasoria. Est
 enim quaestio civilis (ut definiuit
 Hermogenes) disceptatio, vel con-
 troversia cum ratione suscepta, par-
 ticularis, & finita, ex constitutis
 legibus, aut consuetudine unius-
 cujusque populi, de iis quæ habentur
 iusta, aut honesta, aut utilia,
 vel de his omnibus simul, vel de

καθόλου

καθόλου καὶ ἀληθῶν ἔρευναν φιλο-
 σοφόφους ἢ ῥητορικὴ παρήσει, ὅ
 εἶναι τῶν ἑντῶν ἔ ὅ δοκῶν πολυ-
 πραγμονέσιν. εἰ δέ πῃ καὶ ῥήτορες
 ἀπύονται τῶν καθόλου, τῆτο ἐφ' ὅσον
 αἱ τῶν κτ' μέρος ἐργασίαι τῶν τῶν
 καθόλου ἐμπερίχονται, δρῶσιν. ἔ
 μὴν ἡγείσθω τις κτ' μέρος ἡμᾶς λέ-
 γων ἐνταῦθα ὅ ἐνὶ μόνῃ δοκῶν ὅ.
 ὦν ἀορίστων ὅλων, ἀδύνατον κ' νόμους
 θέσθαι, ὅ πῃ καὶ ἡνι κανόνι τὴν περι-
 ληψὶν ποιῆσαι, ἀλλὰ τὰ τοῦτωδε ἢ
 τοῦτωδε ἔχουσιν. οἷον Ἀθηναίους ἢ Λα-
 κεδαιμονίους. Ἐκάπερον δὲ τῶν ἐκ-
 τεθέντων γενῶν, εἰς τρία τὴν διαι-
 νομὴν εἴληχεν. εἰς ἃ καὶ πᾶσαι αἱ
 τῶν ῥητορευόντων εἰσαίεσι ἀνάγονται.
 τρεῖς γὰρ πρὸς ἀνωτάτω ζηήσεις οἱ
 περὶ Ἑρμογενίην ἵθιεναι. εἰ ἐστὶ, τί
 ὅστιν. ὁποῖον ἢ ὅστιν. ὦν ὅ μὲν πρῶ-
 τῳ διὰ τὸ σοχασμὸν θεωρούμεθα.
 ἔστι γὰρ σοχασμὸς, ἀδήλως περὶ
 ματὸς ἐλεγχῶν ἐσιώδης διὰ τὸ ἡ-
 ῖος φανερὸν σημείον, ἢ διὰ τῆς περὶ
 τὸ προσώπῃ ὑποψίας. εἰ δὲ φα-
 νερόν μὲν ἢ τῇ ἐστία, δεόμενον δὲ προσ-
 δήκης ἐς ἀναπολήρωσιν, ποιεῖ τὴν ζή-
 τησιν περὶ τὸ ἐλλείπον, καὶ ἢ εἰ-
 σὶς ὁρμηκὴ προσηγόρευται, ὡς περὶ

quibusdam horum. Universalia au-
 tem, & vera Philosophis discuti-
 enda relinquit Rhetorica, qui re-
 rum essentias perscrutantur, non
 apparentias. Quod si Rhetores
 quandoque Universalia tractent,
 hoc ideo faciunt, quod singulari-
 um argumenta in universalibus
 continentur. Ne tamen existimet
 quispiam nos hic singularia dicere
 quæ unico soli conveniunt. Qui-
 bus impossibile est, cum infinita
 sint, & leges ponere, & artificiali
 aliquo complexi canone. Sed vel
 hoc modo se habent, vel illo, ut
 vel Atheniensibus, vel Lacedæmo-
 niis. Alterutrum autem è prædi-
 ctis generibus, in tres distribuun-
 tur partes, ad quas reducuntur
 omnes Rhetorum controversiæ.
 Tres enim has supremas quæstio-
 nes tradunt Hermogeniani. An
 sit? Quid sit? Quale sit? quarum
 primam conjectura indagamus. Est
 enim conjectura, rei obscuræ & in-
 compertæ probatio ab ipsa re de-
 sumpta, in aliquo signo manifesto,
 vel ex suspitione aliqua de perso-
 na. Quod si de re ipsa comper-
 tum sit, desit autem aliquid, quod
 supplementi gratia adjici debet, in-
 surgit quæstio de defectu isto, &
 status finitivus appellatur, quippe
 quod de causæ finitione constitui-
 tur. Si vero factum judicandum

τὸν ὄρον ἔ' προβληθέντι συνισ-
μίνη. Ἄν μίντι δῆλον καὶ ἐντελὲς ἢ
ᾧ κρινόμενον, ἢ ζήτησις περὶ τὴν
ποιότητα ἔ' πράγματι ἴσεται. ἢ
καὶ γέντι ἔ'σα, ἢ περὶ πράγμα
θεωρεῖται καὶ ποιεῖ τας λογιστικὰς
τάσεις, ἢ περὶ ῥητὸν καὶ ποιῆται
τὰς νομικὰς. Καὶ τῶν περὶ πρά-
γμα, ὅταν μὲν περὶ μέλλοντι ζη-
τῇσι, πραγματικὴ ἦκυσαν. ὅσαι
δ' αὖ περὶ παρωχημένα, γενικῶς
μὲν δικαιολογία. ἥ τις προσεχῶς μὲν
τέμνεται εἰς ἀνάληψιν, ἥ τις δὲ μο-
νομερής. καὶ ἀντίθεσιν, ἥ τις περι-
έχει τας τίτλους ἀνιδεπκὰς. Ἀν-
ῆσασιν. Ἀνέγκλημα. Μετάστασιν.
Συγγνώμην. τῶν δὲ νομικῶν, ὅσαι πε-
ρὶ τὸ αὐτὸ ῥητὸν εἰσὶ, ἔ' μὲν τῷ ῥη-
τῷ κεχρημένα, τὰ δὲ τῇ Διανοίᾳ, ῥη-
τὸν καὶ Διανοία ἦκυσαν. ἐν οἷς δὲ ἀ-
πὸ ἔ' ἐγγράφου καὶ ἀγραφόν π
συνάγειαι, συλλογισμός. ἐπειδὴν δὲ
ἢ ζήτησις περὶ δύο ἢ καὶ πολλὰ ῥη-
τὰ εἴη ὑπεναντία, ἀντινομία. ἀμ-
φισβολία τε πρὸς ταῦτας καὶ τελευ-
ταία ἢ μετέληψις, ἢ καὶ πρὸς ἀντι-
φῆ λέγεται. καὶ ταῦτα μὲν Ἑρμο-
γένους. Ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ δευ-
τέρῳ τῶν ὑστέρων ἀναλυτικῶν, εἰς τίς

manifestum sit, & perfectum, con-
stituitur quaestio de qualitate facti.
Qualitatis autem nomen cum ge-
nerale sit, vel de facto disquisitione-
nem habet, & efficitur status Ra-
tionalis, vel de legis verbis, na-
sciturque status Legitimus. In sta-
tu autem rationali disceptatio est,
vel de re futura; & fit status Ne-
gotialis, vel de re praeterita, & com-
muni vocatur nomine status
Juridicialis. Quae continuo divi-
ditur in statum absolutum, qui u-
nius tantum partis est, & in statum
assumptivum, qui quatuor alios sta-
tus continet, statum scilicet com-
parationis, statum recriminationis,
statum translationis criminis, &
statum deprecationis. In statu legi-
timo, vel de scripto uno, eodemque
ambigitur, quando scilicet adver-
sariorum alter scripto utitur, alter
sententia, & vocatur status scripti,
& scientiae. Ubi vero à scripto col-
ligitur aliquid non scriptum, status
nascitur ratiocinativus. Vel de
scriptis duobus, aut pluribus inter
se pugnantibus, & fit status, qui
vocatur legum oppositio, status-
que ambiguus, sive amphibolia;
postremo status transumptivus, sine
exceptio. Et haec Hermogenes.
Aristoteles autem in secundo po-
steriorum analyticorum libro qua-

σαρεα διῆλε τὴν τῶν ζητημένων συμ-
πλήρωσιν. ὅτι ὅτι. Διὰ δὲ ὅτι. καὶ
εἰ ἔστι. τί ὅτι. ἐφ' ἐκάστω γὰρ τῶν
ἀμφοισβητούμενων πρᾶγματις πικρὸς
ὁπλιζήσεται γνώσις. αὕτη δὲ πῆρα-
χα τὴν ἀξιομην ἔληχεν. Εἰ γὰρ
πρὸς τῆς ὑπάρξεως ἀπλῶς ἀμφοι-
βητέμεν εἰς πρᾶγματις, ὃ καὶ συν-
ίστησι τὴν, εἰ ὅτι, ζήτησιν. ἢ τὰς
ὁμολογούμενας, πρὸς εἰς ὅρα ἀμφερό-
μεθα, κἀντιῦθεν ἀνακύπτει ἢ εἰς, ἢ
ἔστι, ζήτησις. ἢ πάλιν καὶ τὰς κα-
μίας, τίνα εἶσιν ἅπερ ἐκείνη συμβέ-
βηκε, σκοπιόμεθα. ταῦτον δὲ ὅτι, ὃ
ποῖον τί ὅτι εἰς κείμενον, ἐξ εἰς ἢ εἰς
ὅτι πρὸς ἐχέται ζήτησις, πρὸς τὴν εἰς
ὑποκειμένην σφερομένη ποιότητι. Ἀν-
δὲ καὶ τὰς πρὸς ἀποδοθῆναι, λοιπὸν
εἴη ἀμφοισβητέσαι πρὸς τῆς αἰτί-
ας, δι' ἣν τοῖονδε ὅτι εἰς ὑποκείμενον.
τὰς δὲ ὅτι, εἰς διὰ ζήτησιν.

V. Εἰ γοῦν ἰσάριθμα δὲ εἶναι
τοῖς γνωστικοῖς καὶ ζητέμενα, τί-
ταρα δὲ ταῦτα, ἀνάγκη πᾶσα κα-
κίνα εἶναι ποσά. ἢ ἐν πρὸς ταῦ-
τα ῥητέον; ἢ ὅτι καίπερ Ἑρμογύης
τὴν πετραμερῇ παρῆκε εἰς Ἀριστοτέλους
ἀδείρεσιν, ἅτε δὴ μὴ τὴν καὶ φιλό-
σοφον ἀκριβῆ πρᾶγματις ἀποδοθῆναι.

dripartitam fecit quæstionum di-
visionem, Quod sit. Cur sit. An
sit. Quid sit. in singulis enim quæ-
stionibus rei cujusque inquiritur
cognitio, quæ quadrifariam divi-
ditur; vel enim de existentia rei
simpliciter ambigitur, unde oritur
hæc quæstio, An sit? vel hoc omis-
so de essentia & definitione rei, un-
de & ista nascitur quæstio, Quid
sit? vel hoc rursus posito de acci-
dentibus ejus fit disceptatio (quod
idem est, quale sit subjectum.)
Et inde exurgit quæstio, quæ
circa subjecti versatur qualita-
tem. Vel, si hoc detur, de causa,
rei ultimo dubitatur, cur tale sit
subjectum, & hinc fit quæstio,
Cur sit.

V. Quum igitur quæ quæruntur
tot esse numero debent, quot
ea, quæ cognoscuntur; hæc autem
sunt quatuor, necesse est ista quo-
que totidem esse. Quid autem ad
hæc dicendum? nisi quod Hermo-
genes quamvis quadripartitam i-
stam Aristotelis non adhibuit distri-
butionem, quippe quod subtilem

Ο ο ο ο

ρουναν.

ρῶσαν, ἢ μὴν καὶ τὸ τίτῳ ἐκείνης
μέρῳ, τὴν διὰ τὴν δηλαδὴ ζήτησιν
παρέλειπεν. αὕτη γὰρ τὴν πινὺς αἰ-
ΐαν πολυπραγμονεῖ λαχῆσα. εἰ μὲν
ἐπ' ἀσυμπαλὸς πινὺς καὶ ἀσυνδέτω
θεωρεῖται, ὥς δὲ ἦν αἰΐαν φίλιπ-
πος ζητεῖ τὴν ἑσῶ πυλῶν παρέλευ-
σιν. ἢ δὲ πὶ συμπεπλεγμένῃ τῆς καὶ
συνδέτω, ὅ καὶ σπάνιον ὡς ἴητο-
σιν. ὥς δὲ ἦν αἰΐαν ἐκλείπει ὁ ἡ-
λιος, ὡς ἴη ἐκ ἀγαθὸν ὁ πρὸς
ὁμόρους πόλεμος. Ἡ δὲ πίσις πο-
λυσημάντης ἐστὶ φωνή. πῇ μὲν δὲ πὶ
ἐπιστεύοντι λέγεται, καὶ ἐστὶν ὑπό-
ληψις περὶ πινὺ τῶν δοκούντων, ἢ
κοινὴ ἦγεν τῷ πεφυκότι. πῇ δὲ ἐπὶ
πιστωτικῇ λόγῃ τὴν ὕλην, καὶ ἐστὶ σοι-
χεῖον ἢ τόπος δὲ πινὺ χρηρήματι ἐνδο-
ξος. δὲ ἐδύναμι' ἂν ἴς παρὰ ἀπ-
εργάσασθαι. ἐστὶ δ' ὅτε καὶ ἀντιθάρροις
ἐκλαμβάνεται. ὥς τὸ πίσιν ἔχεν,
καὶ δίδοναι πίσιν, καὶ δέχεσθαι. Κα-
τὰ γοῦν τὸ δεύτερον σημαίνοντα ὁ Ἀ-
ριστοτέλης δὲ πινὺ ἐπαρόντι γλῆκως
τὴν πίσιν δέπει. ὡς μὲν πρὸς πο-
καμίνους καὶ μὴ διὰ τῆς μεθόδου πο-
λεζομένας τῷ ἥθει, ἀτέχνους ἐκά-
λεσεν. ἴαι εἰσὶ, νόμοι, συνθήκαι,
μαρτυρίαι, βάσανοι, ὅροι. καὶ νό-

illam Philosophorum non molieba-
tur disquisitionem, non tamen
quartum illud omisit membrum,
quaestionem scilicet, cur sit? Hujus e-
nim est indagare causam rei, vel cum
de simplici aliqua re agatur, & non
complexa, ut Cur velit Philippus
intra portas (*) venire? vel de
complexa & composita, quæ rarior
vocatur à dicendi magistris, ut
quam ob causam sol deficiat, cur
non utile sit contra finitimos bel-
lum gerere. Vario autem genere
usurpatur vox πίσις, quandoque
siquidem de credente dicitur, & est
opinio de re aliqua probabili, vel
in communi, vel saltem à natura,
quandoque vero orationis materi-
am denotat afferentis fidem, estque
principium, seu locus probabilium
argumentorum, per quæ effici pos-
sit fides: quin &, pro fiducia non
vero ponitur, hinc phrasæ illæ πί-
σιν ἔχειν, & δίδοναι πίσιν, καὶ δέ-
χεσθαι. In secundo hoc sensu Ari-
stoteles generaliter fidem, seu pro-
bationes distribuit. Quasdam enim,
quæ nulla Oratoris conquiruntur
arte, inartificiales vocavit, quales
sunt, leges, foedera, testimonia, tor-
menta, jusjurandum. Lex autem
civitatis consensus est in eadem re

(*) Θετοπορῖλα.

μὲν δὲ καὶ αὐτὸν τῆτον ὁμο-
λόγημα πόλειως κοινὸν, διὰ γε-
μαίων πρὸς αὐτὸν πῶς χρὴ πρᾶτ-
εῖν ἕκαστα: Ὡστερ ἡ συνθήκη ὡς φ-
αῖς οἰά τις ὡς ἀνέστηλε νόμος ἕσα ἴων
καὶ μέρῳ πῶς ἴδιον. Μαρτυρία δὲ,
ὁμολογία δὲ συνειδότης ἀκρίβεια.
Καὶ ὁ ὡς πῶς ὅρκος, ἡ μὲν θείας
ὡς ἀληθείας φάσις ἀναπείθειται.
Ἐντέχνες δ' αὖ ἴσαι καὶ εὐρέσις καὶ
οἰκονομίας δέονται τῆς ὡς ῥήτορος
μὲν τέχνης. αἱ καὶ τρισὶ ἵστοις δι-
δάσκει συνίσταται. τῆς ὡς λέγοντος
ὁππαικεία, καὶ τῇ περὶ ὡς λέγει ἀπο-
δείξει. καὶ ὡς πῶς, τῇ ποία ὡς
πρὸς ὃν ὁ λόγος, ἀφ' ὧς. Ἐπεὶ δὲ
αὐταὶ ὕλης ἐπέχουσι λόγον, ἡ καὶ καὶ
ἁδου δέονται. ἢ γὰρ ἐντεῦθεν ὡς
καὶ λαβὼν ὕλην ὁ ῥήτωρ, ὡς φύρδην
ὡς ἀκατασκευῇ κέχρηται. ἀλλὰ πο-
λυπρότερον ῥυθμίσας καὶ οἰονεῖ μορ-
φώσας τοῖς ὁππαικείας καὶ τὸ δο-
κῶν, ἐπάγει τοῖς πρᾶγμασιν ἐγκατά-
σκευον.

VI. Εἰς δὲ τῶν ὁππαικείων
ἡ περὶ Ἀριστοτέλη ἐκτετακται δοκῇ, ὡς
ἀριθμὸν τέσσαρα. Συλλογισμὸς. Ἐπ-
αγωγή. Ἐνθύμημα. Παράδειγμα.
ὡς τοῖς μὲν δυοῖς πρώτοις, Διαλεκτι-

communis, designans literis singu-
la, quo efficienda sunt modo. Cu-
jus soboles quædam, ac veluti ger-
men est, foedus, quippe quod lex
quædam est viris quibusdam pro-
pria. Testimonium autem est in-
vita rei cognitæ, & tormentis eli-
cita confessio. Denique iururan-
dum est, cum obtestatione divina
indemonstrabilis affirmatio. Arti-
ficiales autem quæ cogitantur, &
disponuntur arte Oratoria, quas &
tribus hisce confociari docet, di-
centis æquitate, causæ demonstra-
tione, iudicisque dispositione. Quo-
niam autem hæ materiæ obtinent
rationem, utique & formas exi-
gent, quam enim hinc desumit ma-
teriam Rhetor, non tumultarie
trahat, & sine artificio, sed cum
multa arte effinxerit eam, & quasi
formaverit ad libitum, concinnam
eam inferit in causam.

VI. Argumentationum autem
quatuor ab Aristotele numerantur
genera. Syllogismus, Inductio, En-
thymema, Exemplum. E quibus
duo prima Dialectici peculiariter

κοί ὡς οἰκέοις χαίρουσι. κέχρηται
 δὲ καὶ ῥήτορες, ἀλλ' ὑπνώτερον πῶς
 καὶ πλατύτερον ἐκφέρουσιν. ὁ γὰρ
 ῥήτωρ ἐυρύτερον μὲν διαλεκτικῶν.
 τῶν δ' ἐκείνων ὅτι ἀκριβέστερον.
 ἐνθένδε καὶ ζήνων, ὃ μὲν ἐκπαιδευμένη
 ἔκαζε παλαιῇ. συσταλμένη δὲ ἐν
 διαλεκτικῶν. τὰ λοιπὰ δὲ δύο, ῥή-
 τορσιν ἰδιαιτάτα. ἀνάλογον μὲν συλ-
 λογισμῶ τὸ ἐνθύμημα. ἐπαγωγῇ
 δὲ τὸ πρῶτον. ἔστι δὲ συλλο-
 γισμὸς (ὡς ἐν πολλοῖς ὡρεῖται τῷ φι-
 λосоφῶ) λόγος ἐν ᾧ πεφύκτων π-
 νῶν, ἔπρον π τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγ-
 κης συμβαίνει τῷ ταῦτα εἶναι. Ἐν-
 πύθη γένεσιν ὧν ὁ λόγος, τῶν ἐπ-
 ρογενῶν διακρίνει τὸν συλλογισμὸν.
 τὰ δὲ λοιπὰ διαφορᾶς ἀναπληρῶν-
 ται λόγον, πρὸς διακρίσειν ὅτι ἐπροι-
 δῶν ἔληπται. Σύγκεται δὲ πᾶς
 συλλογισμὸς δύο προτάσεων, καὶ τῷ
 ἐκ τῶν συναγομένων συμπεράσμα-
 τι. πεφύκτων δὲ ἔρηται, ἐπειδὴ τὰς
 προτάσεις ὁμολογημένας εἶναι χρῶν.
 ἔπρον δὲ τὰ τῶν κειμένων, διὰ τὸ συμ-
 πέρασμα, ὅτι τῶν προτάσεων ἢ τοιούτων,
 ὅτι ἔπρον. Ἀποκρίτω δὲ, πρῶτον
 καὶ ἔπρον ῥήτορας συλλογισμῶ τὸδε.
 καὶ αὐτοῖς δὲ τοῖς φιλαπεχθῶς δια-

fibi vindicant, ab Oratoribus ta-
 men non raro usurpantur, sed ma-
 gis florida, fusaque exprimunt fa-
 cundia. Est enim Orator Dialecti-
 co facundior, & iste Oratore subti-
 lior. Unde & Zeno expansæ pal-
 mæ Rhetoricam comparavit, con-
 tractæ vero Dialecticam. Posteriora
 duo, proprius est Oratorum cen-
 sus. Enthymema Syllogismo affi-
 ne est, & Inductioni Exemplum.
 Est autem Ratiocinatio, five Syllo-
 gismus (ut fuscè ab Aristotele defi-
 nitur) oratio in qua quibusdam po-
 sitis, quidpiam ab iis quæ posita
 sunt diversum, necessario colligi-
 tur, eo quod posita sunt. Oratio
 hic Genus est, & ab aliis diverfi ge-
 neris distinguit Syllogismum. Cæ-
 tera vero differentię suppleant vi-
 cem, & ponuntur, ut a reliquis
 specifica distinguatur Syllogismus.
 Omnis autem Syllogismus è duabus
 constat propositionibus, & ex his
 illata conclusione. Positis autem
 dicitur, quia oportet propositiones
 concessas esse, & apertas. Quid-
 dam ab iis, quæ posita sunt diver-
 sum, eo quod conclusio qua talis
 diversa est à propositionibus. Ta-
 le autem ponatur Syllogismi Rhe-
 torici exemplum. Cujus laudes ini-

κειμένης

καί μιν ἐν ἐπαίνῳ λόγῳ ἦν. Θαν-
μάζειν. γὰρ ἀνδρὸς ἀρετὴν οἶδε καὶ
πολέμιος. ἄτως ὑπερῆχεν αἰδέσ-
μιον τὴν ἀρετὴν ὁ ἀνὴρ. Ἐνθύμημα
δὲ εἶναι, ἀτελὲς συλλογισμὸς, ἐξ εἰκό-
των ἢ σημείων. Ἰὼν γὰρ θαύρας
τῶν εἰρημένων προτάσεων ὁ συλλογισ-
μὸς ἀπολείπεται, ἐνθύμημα εἴωθε
λέγεσθαι. τῷ γὰρ καὶ αὐτὸ παρί-
στησι τέτοια, ἀπὸ δ' ἐν θυμῷ, ἥτοι
ἐν μνήμῃ δ' ἀκροατὴ τὴν ἐπίστασιν κα-
ταλιμπάνει τῶν προτάσεων τὸ λεγόμε-
νον: Γίνεται δὲ ἐξ εἰκότων καὶ σημείων.
Καὶ εἰκὸς μὲν εἶναι, περὶ τὰς ἐνδοξὰς
τῶν ὅτι πολὺ γινόμενων, ἢ μὴ. αἴ-
ον εἴ τις εἴποι, ὕσαι, ἢ γὰρ ὥρα χα-
μέλει. τὸ δὲ σημεῖον τριχῶς θεω-
ρηθῆναι ἐνδέχεται. τὸ μὲν γὰρ ὅτι
πλεον εἶναι λέγεται. οἷον ἢ γυνή
ὅτι ἐγκυλὸν σημεῖον, ὡς καὶ γὰρ. τὸ
δὲ ἐπὶ ἐλαττον, ὡς εἴ τις εἴποι, Στρε-
φειρῶν σοφοί, τοιοῦτον γὰρ ὁ Ἀρι-
στοτέλης, Στρεφειρῶν ἄν. Καὶ περὶ
ταῦτα, τὸ ἀναστέφον, ὅπερ καὶ τεκ-
μήριον λέγεται, ἐκ μὲν τῶν σημεί-
ων ἐπιδ' ἂν ἀληθὲς ἦ, ἐδάμῳς δ' ἐν
λύσιμον. ὡς ὁ καπνὸς δ' πυρὸς ση-
μεῖον. καὶ δ' ζῆν τὸ ἀναπνεῖν. Ἐν-
θυμήματα δ' ἐστὶν ἀντιθέματα ὅδε.

mici ipsi buecinant: Viri siquidem
mirari virtutem, & insolens miles
cogitur, vir fuit adeo virtute vene-
randus. Enthymema vero Syllogi-
smus est imperfectus, è signis, &
verisimilibus. Cum enim vel pro-
positio, vel assumptio Syllogismi
omittitur, Enthymema dici solet.
Hoc enim indicat nomen ipsum,
quod ab ἐνθυμῶ deducitur, quia
nimirum in auditoris servatur me-
moriam propositionum altera; è ve-
risimilibus autem, & signis constat.
Estque verisimile probabilis propo-
sitionum eorum, quæ plerumque fieri,
aut non fieri solent; veluti si quis
dicat, pluet, hibernum enim tem-
pus est. Tribus autem modis con-
sideratur signum. Alia enim sunt,
quæ sæpius accidere solent, ut gra-
vida mulier est, signum enim, pal-
lida est. Alia quæ raro, ut si quis
dicat Stagiritæ sapientes sunt, quip-
pe Aristoteles Stagirita sapiens e-
rat. Alia denique sunt, quæ re-
trorsus idem valent, & τεκμήρια
vocantur, quæ sola è signis vera
sunt, & insolubilia, quemadmo-
dum fumus est ignis signum, vitæ-
que respiratio. Enthymematis ex-
emplum sit huiusmodi: Et istius

καὶ αὐτοῖς δὲ τοῖς φιλαπεχθῶς δια-
κειμένοις ἐν ἐπαίνῳ λόγῳ ἦν, ἕως
ὑπερῆρχεν αἰδέσμιον τὴν δόξαν ὁ
ἀνὴρ. Ἐπαγωγὴ λόγον ἐστὶν ἀπὸ τῶν
καθέκαστα καὶ γνωρίμων, τὸ τῶν κα-
θόλου ἀγνοῶσιν συνάγων. ὅθεν καὶ
ἐπαγωγὴ εἴρηται ὅτι πολλοὶς τοῖς καὶ
μέρους ἀπαρτιζομένοις καὶ ὁμολογουμέ-
νοις ὀλικόν τι ἐπάγασα. πῶς ἐν ἐστὶ
Δημοσθένους ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ φιλίπ-
πῳ, ἐνθα βεβλήμενον τὸ ἀπίστον
πείθεσθαι τῆς ἐκείνου γνώμης. καὶ
Ἀθηναίους φησὶν ἐξηπατηκέναι τῷ Ἰῆν
Ἀμφίπολιν φάσκεν πείθεσθαι, καὶ
Ὀλυνθίους, καὶ τὰ τελευταῖα Θεττα-
λούς. μέχρι ὅλως δὲ ὑδαὶς ἐστὶν ἐν-
θα καὶ πεφενάκηκεν ἐκείνῳ. καὶ ἐν
τῷ πρώτῳ ὑπὲρ Ὀλυνθίων, τὸ καὶ φι-
λίππῳ δυνατὸν ἵνα ἀγαλῶσαι προς-
τέμενον, ἐπαγωγὴ κέχρηται πῶς
δε. Τὰ Θετταλῶν ἀπίστα ἐστὶν αὐ-
τῷ καὶ Μαγνησίαν κεκαλύκασιν τει-
χιζέειν καὶ τὰ ἐξῆς. τὸ δὲ πείθεσθαι
γίμα ὅσον ἐστὶν ἀναλέξασθαι, ἐξ ὧν
ἄλλοθι καὶ ὅτι καὶ παρότῳ εἴρηται
τῷ φιλοσόφῳ, λόγος ἐστὶ πῶς καὶ
μέρους ἀγνοούμεν καὶ μέρους γνωρί-
μα τε καὶ πῶς δὲ δεικνύς. δὲ γὰρ τὸ
πείθεσθαι καὶ μερικὸν εἶναι, καὶ
τοῦτο πῶς ἐνεκεν ἐκ τε τῶν προῦπαρ-

laudes inimici ipsi ebuccinabant,
adeo venerandus erat virtute vir.
Inductio est Oratio, in qua ex sin-
gularibus, & cognitis, Universa-
le aliquod infertur incognitum.
Unde & inductio dicitur, quia ex
pluribus singularibus enumeratis,
& concessis, generale quidpiam
elicitur, & infertur. Quale est
Demosthenis illud in Philippica se-
cunda, ubi cum Philippi vellet per-
fidiam ostendere, Nam & Athe-
nienſes, inquit, decepit, cum Am-
phipolim se traditurum promise-
rat; Olynthios quoque, & de-
mum Theſſalos, ita ut nullus o-
mnino mortalium extiterit immu-
nis ab istius dolis. Et in Olyn-
thiaca secunda, cum Philip-
pi potentiam confringendam esse
vehementer contenderet, tali usus
est inductione: Theſſali sunt Phi-
lippo infidi, & Magnesium muniri
vetuerunt &c. Exemplum autem
quantum possumus conjectura con-
ſequi ex iis, quæ a Philosopho
passim dicta sunt, Oratio est, qua
singulare aliquid ignotum demon-
stratur per aliud singulare notum,
certumque. Exemplum siquidem
oportet & singulare esse, & a rebus
gestis, aut ut gestis, desumi, non

ξάτηλον,

ἑαυτῶν, ἢ ὡς προὑπαρξάντων εἰληφ-
 ῶται, ἢ δ' ἐξ ἀδόξων, ἢ προσώπων,
 ἢ ἔαν ἐς μίμησιν ὀπιφέρεται, ἢ γούν
 πρᾶγματων, ἀλλ' ὁμοίως ὥστε πᾶ-
 σι νομιζομένων. τῶν δὲ ὥστε δεικνυμέ-
 των δύο φησὶν εἶδη ὁ Ἀριστοτέλης. ὧν
 θάτερον μὲν ἐστὶ, τὸ ἔκ προγεγενημένα
 λέγειν, θάτερον δὲ τὸ αὐτὸ αὐτὸν ποι-
 εῖν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἶδους ὥστε δει-
 κνύμενα ἔσω τὸ ἔξ Δημοσθένους οἶον.
 Εἰ μὲν Ἀθηναῖοι Στρατηκλεῖ καὶ ἱε-
 ρακί δεομένους συγκατέθεντο, ἔχον
 ἂν ἔτε τὴν Ἀμφίπολιν, καὶ πάντων
 τῶν μὲν αὐτῶν ἂν εἶν ἀποθηλαγμένοι
 πρᾶγματων. ταύτη δὲ εἰ Ὀλυνθίου
 πρεσβευομένους προήσωνται, μέζονα
 κατασῆσθαι τὸν φιλίππον, ἐξὸν κα-
 θελεῖν καὶ ῥάονι τὸ λοιπὸν χρῆσθαι.
 ὡσαύτως καὶ τὸ μὴ δεῖν ὀπιτρέπειν
 συγχωρεῖν τοῖς μέγα δυναμένοις τῶν πο-
 λιτῶν τὴν παρὰ τὸ πλῆθος ἰσχύν,
 παρὰ δὲ θεῖον καθεῖσθαι ἢ τὸ Πεισι-
 κράτη ἐπίθεσις, ἢ ὅλως τὰ τοῖς ἄλ-
 λοις καθ' ὁρώματα, ἢ συμφοραὶ, ἐτέ-
 ροις διδάγματα γίνεται. τὸ δ' αὖ-
 τὸν ποιεῖν (ὃ δεύτερον εἶδος εἰρήκαμιν
 τὸ παρὰ δεικνύμενος) διείλεν ὁ Ἀριστο-
 τέλης διχῇ. εἰς τε τὴν ὥστε βολὴν,
 καὶ τὸν λόγον ἥτοι μῦθον. Ἐστὶ δὲ

ex ignotis, vel personis fictis, vel
 etiam rebus, sed ab iis, quæ perin-
 de recepta sunt ab omnibus. Ex-
 emplorum autem species esse duas
 inquit Aristoteles, quarum altera
 est, cum ante gesta dicimus, altera
 cum eadem fingimus. Primæ spe-
 cie exemplum sit Demosthenis il-
 lud, ut, Athenienses quidem si Stra-
 tocli, & Hieraci consuluisse im-
 plorantibus, tum certe Amphipo-
 lim habuissent, omnibus, quæ po-
 stea secuta sunt, negotiis soluti.
 Quin & jam nisi legatis Olynthia-
 cis auscultaverint, incrementa vi-
 rium suscipiet Philippus, unde faci-
 lius civitatem evertere possit, aut
 in posterum retinere. Similiter
 quoque non committendum esse
 civibus potentioribus imperium po-
 puli, Pisistrati demonstratur exem-
 plo. Aliorum denique res prosperæ,
 vel adversæ documenta sunt aliis.
 Secunda autem exempli species ab
 Aristotele distribuitur bifariam, in
 collationem, & in fabulam. Est
 autem collatio exemplum à rebus
 naturalibus, & quotidie gestis sum-
 ptum, ut amicum non debemus li-
 bere objurgantem repudiare, sordi-
 de autem blandientes retinere. Ma-

παρὰ

παρεβολῇ, παράδειγμα δὲ ἔ-
 σαι καὶ ἐσημέραι γενημένων λαμβά-
 νειμην. ἴων, ὃ δὲ τὴν ὀπίμωτος
 τῶν φίλων δασυφειδῶν, τὴν δὲ καλα-
 κύνοντας προσέειπε. καὶ γὰρ παρὰ
 φόρος ἂν ἦν, εἰς τὴν μὲν ὀπισθόμην
 τῶν ἰατρῶν λαπορέσει, ὡς τὴν αὐ-
 τήν τοις φαρμάκων τὴν θεραπεύειν
 χαρίζονται, τὴν δὲ ἡπίους καὶ προς-
 οῖσιν λαποῦντας ἀπαΐζοντο. καὶ
 κύντο. ἔκαστος δὲ μὲν παλαιότερον ἐκλέγε-
 δον τὴν δασυφειδῶν, ἀλλὰ μὴ
 δασυφειδῶν. ἴμωιον γὰρ ὡς περὶ τῶν
 μὲν ἀκρίως εἶδοι τὴν καμνί-
 κης τὴν δὲ καμνίαν ἐκ τῆς καμνί-
 φρονίδα. τῶν δὲ ἀβροτάων, εἰ τύχη
 δὲ καὶ βορῶν, φέρων ἐγχερίζει
 τὸ ποίμνιον, ὅτε χωρίων ἡλισσάμενον
 τὸ εὐδρα καὶ ἐπίμονα, ὅτε λύκοις
 προσπολεμῆσαι, ὅτε τὸ ἀρρώστῳ ἡπι-
 σκείψασθαι, ὃ δὲ ποιμένος εἰς ἀρετὴν,
 ἀπὸ τῶν νομῶν καὶ ἡπὶ νομάς εἰσελά-
 σαι τε καὶ ἐξελάσαι, ὅτε εἰδῶν,
 ὅτ' ἐθέλοντι. (ἑτέρον) ῥᾶσον ἡ μοχ-
 θηρία, καὶ πρόχειρος εἰς κατὰ μεσι-
 τήαν ὁ δρεμος. θᾶπρον γὰρ ἂν περὶ ὁ
 λύγης κακίας μεταλλάβοι παλαιῶς,
 ἢ δασυφειδῶν βαθείας καὶ μικρὸν. ἐπεὶ καὶ
 μέλιτι μὲν μικρὸν αἰψίνδιον ἄχιστα

gnæ siquidem dementiæ est peritos
 medicos rejicere, quod acerbis re-
 mediis sanant, eos vero conciliare
 sibi, qui blandis, lenibusque sauci-
 ant, & occidunt. Illud quoque,
 Ancensem æquum opulentissimos
 quoscunque ad Episcopatum eligi,
 non autem optimos. Perinde ac
 si quis viro pecuariæ perito curam
 gregis non committeret, sed mol-
 li alicui, forsan & voraci, qui nec
 agros uliginosos norit, nec siccus,
 qui nec à lupis protegere, nec mor-
 bos mederi pecori possit (quod
 tamen pastoris virtus est) qui deni-
 que nec compascere scit nec dispa-
 cere, nec si sciret, velit. Aliud.
 Facilis est in vitia animus, & incita-
 tis accurritur passibus ad sceleris
 patrocinium. Quisque enim vi-
 tiorum citius absorbet amphoras,
 quam unicam virtutis pitissare pos-
 sit guttulam. Quin & absynthii mica
 celerrime communicat amaritudi-
 nem suam melli, at vix mellis du-
 plum dulcore condit absynthium.
 Et parvus subductus lapillus, a-
 mnem totum præcipitem rapiet,
 vix autem, aut ne vix quidem for-
 tissimis aggeribus coarctari possit,
 aut cohiberi. Fabulæ exempla ubi-

μῆλα.

μεταδίδωσι ἔς πικρῶ. μέλι δὲ, ὃ δὲ
τὸ διωλάσιον, αἰψωθίῳ τῆς ἑαυτῶ
γλυκύτητος. καὶ μικρὰ μὲν ὑπο-
σαοδῆσα ψηφίς, ποταμὸν ἔλον ἐλ-
κύσκειν ἂν ὅππῃ τὸ πρᾶνές, ὅππῃ
δὲ ἢ ἀνακίψαι, μόλις ἂν δυναθῆεν
καὶ τὸ καρπιρώπατον ἔρυμα. μύθος
δὲ παράδειγμα ἔστιν ἰδεῖν καὶ ὅππῃ
πολλῶν τ' ἄλλων. ὃ δὲ Ἀριστοτέλης
ἐκφέρει, πρὸς τὸν ἐστίν. Αἰσωπος ἐν
Σάμῳ συνηγορῶν δημαγωγῶ κρινο-
μήνῳ περὶ θανάτου, ἔφη. Ἀλώπεκα
διαβαίνουσα ποτὶ ποταμὸν, σκοπῆ-
ναι εἰς φάραγγα, ὃ δυναμένην δὲ ἐκ-
βῆναι πολὺν χρόνον κακοπαθεῖν, καὶ
κυνοραῖσας πολλοὺς ἔχευεν αὐτῆς.
ἔχοντες δὲ πλανώμενοι ὡς εἶδεν αὐτὴν
κατοικτίζοντα ἑρωτᾶν ἀφελοὶ αὐτῆς
τὰς κυνοραῖσας, τὴν δὲ ἐκ ἑαῖν. ἑρω-
μένῃ δὲ λέγει· Φάναι ὅππῃ ἔστι μὲν
πλήρης μετ' ἡδὴ εἰς καὶ ὀλίγον ἔλ-
κυσιν αἶμα. εἰάν δὲ τύπος ἀφέλῃ,
ἔπροι ἐλθόντες πεινῶντες, ἐκπίονταί
μετ' ὅλοιπον αἶμα. ἀλλ' ἔν καὶ ὑ-
μᾶς ὡς ἄνθρωποι Σάμιοι, ἕως μὲν ἴδεν
ἐπὶ βλάψει. πλεονέχου γὰρ ἐστίν. εἰάν
δὲ τέθῃ σκοπλήνη, ἔπροι ἤξεισι πέ-
νητες, οἱ οὖν ἀναλώσασιν τὰ κοινὰ
κλιπῶντες. Δεῖ δὲ ἐν τέττοις ὡς οἶον τὸ

que occurrunt. Quod autem pro-
duxit Aristoteles, tale est. Aesop-
us cum in Samo demagogum pri-
matem populi capitis accersitum de-
fenderet, dixit, Vulpem cum flui-
um transiret, in foveam decidisse;
eique longo ibi tempore, cum ex-
ire non posset, afflictae multas ca-
ninas muscas infedisse: Ea transi-
ens aspexit hericius, misertusque
rogavit, si vellet, ut ab ea caninas
muscas evelleret, cumque ipsa ne-
gasset, causam, miratus, quærebat.
Tunc illa, Jam, inquit, hæ satura-
tae parum sanguinis trahunt: quod
si has tu excuties, famelicientes ve-
nient aliae, quæ quod mihi sangui-
nis restat, totum ebibent. Sic
igitur, dixit, vobis quoque, Viri
Samii, nihil jam iste locupletatus
officit; si vero hunc interimetis;
pauperes alii locum ejus occupa-
bunt, qui civitatis pecuniam facile
furando confluent. Similitu-
do autem in hisce præcipue ob-
servanda est. Exempli enim vir-
tus in eo posita est, ut cum re
quadret, cujus est exemplum; a-

παραβολή, παράδειγμα διότι ὁ Φύ-
 σει καὶ ἐσημέραι γιγνομένων λαμβανόμενον. οἷον, ὃ δὲ τὸς ὀπτιμώτατος
 τῶν φίλων διδοσκέφεται, τὸς δὲ κολα-
 κεύοντας προσείδωκε. καὶ γὰρ παρὰ
 Φορος ἂν εἴη, ὃς τὸς μὲν ὀπτιμήμονας
 τῶν ἰατρῶν διπλοῦσσι, ὅτι τοῖς αὐ-
 τήροισι τῶν φαρμάκων τὴν θεραπείαν
 χαρίζονται, τὸς δὲ ἡπίοις καὶ προς-
 νέειν διπλοῦντας ἀπαύζοιτο. καὶ
 κῆνο. ἔκταν θείμης πλεονέκτην ἐκλέγε-
 δωκε τὸς ἀντιθέτουσιν, ἀλλὰ μὴ
 ἀντιθέτου. ἔμοιον γὰρ ὡς περ εἰς τὸ
 μὲν ἀκρίβως εἶδωκε τὴν ποιμαίνου-
 κῆς τὴν ὁ ποιμαίνειν ἐκ ὀπτιμώτατος
 φρονέουσα. τῷ δὲ ἀβροῦτῳ, εἰ τύχη
 δὲ καὶ βορῶν τῳ, φέρον ἐγχειρίζει
 ὁ ποιμὴν, ὅτε χωρὶν ὀπτιμώτατος
 τὰ εὐδρα καὶ ἐπίμονα, ὅτε λύκοις
 προσπολεμήσας, ὅτε ὁ ἀρῶν ὁ ὀπ-
 σκῆψαται, ὃ δὲ ποιμὴν ἐστὶν ἀρετή,
 διότι γε νομῶν καὶ ὀπτιμώτατος εἰσελά-
 σαι τε καὶ ἐξελάσαι, ὅτε εἶδωκε,
 ὅτε ἐξείλετο. (ἕτερον) ἔατον ἡ μοχ-
 θηρία, καὶ πρόσθετος εἰς κατὰ μεσι-
 τῆσαν ὁ δρόμος. διὰ τὸν γὰρ ἂν τις ὁ
 λίγης κακίας μεταλλάξαι πλεονέκτης,
 ἢ ἀντιθέτου βαθείας καὶ μικρόν. ἐπεὶ καὶ
 μέλιτι μὲν μικρόν ἀψίνδιον ἔχεται

gnæ siquidem dementiæ est peritos
 medicos rejicere, quod acerbis re-
 mediis sanant, eos vero conciliare
 sibi, qui blandis, lenibusque sauci-
 ant, & occidunt. Illud quoque,
 Ancensem æquum opulentissimos
 quoscunque ad Episcopatum eligi,
 non autem optimos. Perinde ac
 si quis viro pecuaria perito curam
 gregis non committeret, sed mol-
 li alicui, forsan & voraci, qui nec
 agros uliginosos norit, nec siccos,
 qui nec à lupis protegere, nec mor-
 bofo mederi pecori possit (quod
 tamen pastoris virtus est) qui deni-
 que nec compascere scit nec dispa-
 cere, nec si sciret, velit. Aliud.
 Facilis est in vitia animus, & incita-
 tis accurritur passibus ad sceleris
 patrocinium. Quisque enim vi-
 tiorum citius absorbet amphoras,
 quam unicam virtutis pitissare pos-
 sit guttulam. Quin & absynthii mica
 celerrime communicat amaritudi-
 nem suam melli, at vix mellis du-
 plum dulcore condit absynthium.
 Et parvus subductus lapillus, a-
 mnem totum præcipitem rapiet,
 vix autem, aut ne vix quidem for-
 tissimis aggeribus coarctari possit,
 aut cohiberi. Fabulæ exempla ubi-

μῆλα-

μεταδίδωμι ἔπειτα. μέλι δὲ, ὃ δὲ
τὸ διαλάττει, ἀψυθίω τῆς αὐτοῦ
γλυκύτητι. καὶ μικρὰ μὲν ὑπο-
πασσάμενα ψηφίς, ποταμὸν ἔλον ἐλ-
κύσειν ἀνὸς τὸ πρᾶν, ὅπως αὖν
δὲ ἡ ἀνακύψαι, μέλις αὖν διαδίδει
καὶ τὸ καρπυώτατον ἔρμα. μύθῳ
δὲ παράδειγμα ἐστὶν ἰσὺν καὶ ὅτι
πολλῶν τ' ἄλλων. ὃ δὲ Ἀριστοτέλης
ἐκφέρει, πιστὸν ἐστίν. Αἰτακὶς ἐν
Σάμῳ συνηγορῶν δημαγωγῶ κρο-
νόφῳ πρὸς θανάτῳ, ἔφη. Ἀλώπεκα
ἀναβάντα ποτὶ ποταμὸν, διαδίδει.
ταὶ εἰς φάρμακα, ὃ διαμύνει δὲ ἐκ-
βῆαι πάλιν χρῆτον κακοπαθεῖν, καὶ
κυροῦσθαι πολλοὺς ἔχειν αὐτῆς.
Ἐχῶν δὲ πλανώμενον ὡς εἶδεν αὐτὴν
κατοικεῖσθαι ἐρωτᾷ ἀφελῆ αὐτῆς
τὰς κυροῦσθαι, τὴν δὲ ἐκ εἶν. ἐρω-
μὲν δὲ τίς; φάναι ὅτι ἔστι μὲν
πλήρης μετ' ἴδῃ εἰσι καὶ ὀλίγον ἐλ-
κυσθαι αἶμα. εἰν δὲ τῶν ἀφελῶν,
ἐπεὶ ἐλδύτης πικρῆς, ἐκπύουται
μετ' ἰσὺν αἶμα. ἀπὸ τοῦ καὶ ὕ-
μας ὡς ἀνέρες Σάμιοι, ἔτος μὲν ἔδον
ἐπὶ βλάβῃ. πρῶτον γὰρ ἐστὶν. εἰν
δὲ τῶν διακρίσει, ἐπεὶ ἔχεισι πέ-
νυτες, οἱ μὲν αἰαλώσονται τὰ κινῶ
κλειπῶν. Δὲ οἱ ἐν τῶν ὡς αἰνῶ

que occurrunt. Quod autem pro-
duxit Aristoteles, tale est. Aesop-
us cum in Samo demagogum pri-
matem populi capitis accersitum de-
fenderet, dixit, Vulpem cum fluvii-
um transiret, in foveam decidisse;
eique longo ibi tempore, cum ex-
ire non posset, afflictae multas ca-
ninas muscas insedisse: Ea transi-
ens aspexit hericius, misertusque
rogavit, si vellet, ut ab ea caninas
muscas evelleret, cumque ipsa ne-
gasset, causam, miratus, quærebat.
Tunc illa, Jam, inquit, hæ satura-
ta parum sanguinis trahunt: quod
si has tu excuties, famelices ve-
nient alia, quæ quod mihi sangui-
nis restat, totum ebibent. Sic
igitur, dixit, vobis quoque, Viri
Samii, nihil jam iste locupletatus
officit; si vero hunc interimetis;
pauperes alii locum ejus occupa-
bunt, qui civitatis pecuniam facile
furando consument. Similem
autem in hisce præcipue re-
servanda est. Exemplum enim po-
nitur in eo posita est, ut cum re-
quadraret, cujus est exemplum: et

ὁ ὁμοιον ὁρᾷν. ὡς δὲ αἰνέματι γὰρ
ἀρετῇ, ὅ ὡς ἀπολησιον εἶναι, ἔ πα-
ράδειγμα ἔπεται. ὡς ἂν διὰ τῆς
ἐνέσεως ὁμοιότητι ἐκείνῃ, δηλωτικόν
πὲρ ἐ πιστικὸν γίγνηται.

VII. Εἶδη δὲ ἔτ' ἐν γένει τῶν λό-
γων (ἀμφοτέρως γὰρ Φίλον τῷ Ἀρι-
στοτέλει περὶ σαγορεύειν) παρὰ πάντων
τρία ὁμολύγεται ταῦτα. ἐν οἷς πᾶ-
σα ἡ τῶν ῥητόρων ὑποπείρεται πε-
ρίεργα πὲρ καὶ ἀσυνήθως ἐκπεραίνεται, καὶ
ὧν ἐστὶν ἀνεκφοίτητος. τὸ δημηγορε-
ικὸν δὴθεν. ἔ πολὺν λόγον ἐν ταῖς βα-
λαῖς ποιῶσιν οἱ ῥήτορες. τὸ δικανι-
κόν, ὃ περὶ ἐν δικαστηρίοις οἱ ἀμφισ-
βητῶντες πρὸς ἀλλήλους διαγωνίζον-
ται. καὶ παρὰ ταῦτα ὁ πανηγυρι-
κόν. ὃ τοῖς πανηγυρίζουσιν ἀποκεκ-
λήρωται. ἔχ' ἔτι μὲν οἱ παντάπα-
σι ἀλλήλων εἰσὶν ἀνεπίδεκτοι, ὡς ἀ-
συνεβές εἶναι κομίσαι κατηγορίας τὰς
συμβεβλῆσιν ἀπ' ἀλλήλων, ἢ περὶ τῶν
τὰς δικάζοντες. ἐστὶ γὰρ ὅτε καὶ ὁπι-
μύνηται ἀντὶ ὕλης ἀλλήλοις καθιστά-
μεθα. τὸ δὲ μήτε ὑπὲρ ταῦτα, μή-
τε ἐν τῷ τῶν πολυτικὸν λόγον ἐγ-
κλείεσθαι, ὃ μὲν Ἀριστοτέλης ἐς τὰς ἀ-
κροατὰς ἀναφέρει, ὅτι τῆς ἔξω. καὶ
τὴν αἴλειαν ἐπάγει. ὃ γὰρ ἐπαίων ἡ

deoque ut introducta rei similitu-
do ad illustrandum apta sit, & per-
suadendum.

VII. Causarum igitur species,
sive genera (nam utrasque appel-
lationes tribuit Aristoteles) tria ef-
se communi omnium approbatur
calculo, in quibus tota Rhetor-
um Ars, & facundia absolvitur, &
impenditur industria, & quas tran-
sire non possit sepes Orator. De-
liberativum scilicet, quod à dicen-
di magistris in consultatione maxi-
me ponitur. Judiciale, quod à li-
tigantibus in foro, & judiciis u-
surpatur, cum inter se contendunt.
Demonstrativum denique, quod,
qui res, vel personas in conventu
publico celebrant, sibi præcipue
vindictant. Non tamen ita sibi in-
vicem distincta sunt ista, ut faci-
nus esse putemus deliberantibus ac-
cusare, aut illis suadere, qui in
judiciis contendunt: stant enim quo-
dammodo mutuis auxiliis omnia, &
materia omnium commixta repe-
ritur in omnibus. Quod autem
nec extra ista vagatur, nec intra
coarctatur civilis oratio, auditori-
bus tribuendum, quippe quod tres
tantum sint, teste Aristotele. Et

ἑωξέως

θεωρὸς δὲ καὶ τοῖς πανηγυρίζουσιν ἰ-
 διᾶται ἢ κερτῆς, καὶ εἰ μὲν περὶ μελ-
 λόντων, τοῖς δημηγοροῦσιν ἀκούει δρι-
 ποθεῖ. εἰ δὲ περὶ γεγονότων, πῶς ἀμ-
 φισβητῶσιν ἐφέστηκεν. ἑτέροι δὲ πινὺς
 τὴν τριμερῆς τῆς ἡμετέρας ψυχῆς αἵ-
 πον ἔχουσιν. τῆς τετραδᾶ τῶν ἑ-
 πολιτικῶν λόγῳ γενῶν. ὅπερ εἰς ὁ Ἀ-
 ριστοτέλης διποποιεῖται. φασὶ γὰρ
 τὸ μὲν συμβουλευτικὸν διπλὸν τῶν δρι-
 συμητικῶν τὴν γένεσιν ἰσχεῖν. ἐξ δρι-
 συμίας γὰρ οἱ ἄνθρωποι ἢ τῶν κλη-
 σαδαῖ τῶν ὄντων ἢ δοκούντων ἀγα-
 θῶν, ἢ ἀπαλλαγῆναι τῶν ἀναιρῶν, εἰς
 τὸ συμβαλέεσθαι προάγονται. ὅτῃ χά-
 ριν καὶ εἰς δύο ταῦτα διήρηται ἀνι-
 κείμῃ αἵδη, τὸ προτρεπτικὸν δὴθεν,
 καὶ διποτρεπτικόν. τὸ δὲ δικανικὸν ὡς ἐκ
 πηγῆς περὶσι δρισυμικῶν. κατηγορία
 γὰρ καὶ διπολογία αἵ ἐκείναι αἵδη δριθυμοει-
 δῆς τε εἰσὶν ἑκγόνα, εἰς δὲ ἄνευ θυμῶν
 δριπτηδύεται. τὸ δὲ πανηγυρικὸν ἰδίως
 τῶν λογικῶν μέρει διποκεκλήρωται,
 ἐπεὶ καὶ περὶ ἐνδείξιν εἰς φιλοπρίαν
 τὴν ἐν λόγοις ἀφορᾷ, καὶ γαληνί-
 σης δέεται τῆς ψυχῆς καὶ τῶν πα-
 θῶν εἰσέως ἐκτός, καθὼς καὶ λόγῳ
 δριπικρατεῖ τῶν ἀλόγων δυνάμεων, κα-
 κείναι μετεχίντως λογικῶν γίνονται

rationem subjungit: auditor enim,
 vel ad delectationem convenit, &
 panegyricis gaudet, vel ut de cau-
 sis judicet, iisque vel futuris, &
 deliberantes audit; vel de præteri-
 tis, & litigantibus aures præbet.
 Alii vero nonnulli triplicem animæ
 nostræ potentiam causam esse au-
 tumant, quod tria sint civilis ora-
 tionis genera. Quam sententiam
 nec ipse rejicit Aristoteles. Pro-
 inde dicunt Deliberativum genus
 à concupiscibili facultate originem
 ducere. Allecti enim homines cu-
 piditate quadam obtinendi bona ve-
 ra, vel saltem apparentia, aut evi-
 tandi mala, ad deliberandum stimu-
 lantur. Unde & in duas oppositas
 distribuitur species, suasoriam sci-
 licet & dissuasoriam. Genus au-
 tem Judiciale ab irascibili facultate
 tanquam à fonte fluit, & emanat.
 Accusatio siquidem, & defensio ejus
 species, genuina sunt istius facul-
 tatis germina, nec exercentur o-
 mnino sine æstu quodam animi.
 Demonstrativum autem genus ra-
 tionali proprie facultati competit,
 quippe quod ostentationi compo-
 situm est, & ad solum finem laudis
 & gloriæ tendit, serenam deposcit,
 & tranquillam mentem, & ab affe-
 ctuum motibus liberam. Sicut et-
 iam ratio reliquis imperat poten-

τῇ πρὸς τὸ κρείττον ὑποταγῇ καὶ ἀναφορᾷ τελειοῦμαι.

VIII. Σκοπὸς δὲ τῷ μὲν συμβουλευτικῷ, τὸ σύμφορον καὶ ἀσύμφορον. τῷ δὲ δίκαιον καὶ ἀδίκον. τὸ δὲ καλὸν καὶ αἰσχρὸν τῷ πανηγυρικῷ. καὶ τῷ καλῷ δὲ καὶ αἰσχρῷ πολλάκις ὁ συμβουλευὼν κέχρηται, ἀναφέρων πρὸς τὸ πλὴν τὸ ἴδιον. ὡσαύτως καὶ ὁ ἀμφισβητῶν τοῖς τῷ συμβουλευοντι, καὶ ἐναλλάξ. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς ἐγχαρὲν ἦν τῷ τε συντόμῳ τῇ πραγματείᾳ, καὶ τῷ ἡμῖν ἀνενοχλήτῳ, ἅλις ἐς ὧ ἀνατεθεωρημένα. ἄλλως τε καὶ πάντῃ πρὸς ὅδε ὅσης ἐς τὴν κατὰ ῥήθρας εὐνομίαν τῇ ἀκρεβόῳ πρὸς ταῦτα ἐξονυχίσεως, ἐπεὶ πράξει μᾶλλον ἢ θεωρίᾳ τῇ ῥητορικῇ (ἅτε δὴ καὶ τῶν ἄλλων τέχων) πορίζεσθαι πέφυκεν. Ὡρα λοιπὸν καὶ ἐς αὐτὴν μεταβῆναι τῶν τῷ πολιτικῷ λόγῳ μερῶν ἔρευναν, ἣν ὡς συμφορῶσιν ἐγγνωίῃ πῶς μαθητῶσιν, οἷα δὴ ἦν ἐκ πρώτης ἀφετηρίας ὅσον δύνῃ ἐξακρεβῶται πρὸς ἐπιστάμεθα.

tiis, ita & ipsæ rationis potentia superioris imperio subjugantur, & consummantur.

VIII. Finis autem generis Deliberativi est utile, & inutile; Judicialis justum & injustum; turpe & honestum Demonstrativi. Qui consulit autem, in turpi & honesto versatur sæpe, & ad proprium finem refert. Sic & qui lite contendit consulentis sibi fines assumit, & vice versa. Sed hæc pro rei compendio, & augustiis nostris abunde sufficiat evoluisse, præcipue cum subtilis horum disquisitio ad eloquentiam nihil conferat, quippe quod in exercitatione potius, quam nuda theoria, Rhetoricæ virtus (ut & aliarum artium) consistit. Cæterum tempus est ut de civilis orationis partibus disserere aggrediar, cujus ingens erit studiosis utilitas. Hæc autem ab ipsis (quod ajunt) carceribus diligenter excutere proposuimus.

IX. Μέρη ποιγαροῦν ἔσονται πολιτικῶς λό-
 γα, ὁ μὲν Ἀριστοτέλης δύο πῦτα ἀ-
 γκαῖα ἡγεῖται. τὴν πρόθεσιν ἢ
 καὶ πρόβλημα λέγει, καὶ τὴν πίσιν
 ἢ καλεῖ καὶ ἀποδείξιν. ἀναγκαῖον
 γὰρ τὸ ἀποδεικνύναι πάντως προειρη-
 κέναι ὅτι ὅτι ἐπ' αὐτῶν τὰς ἀποδείξεις.
 ὅ γὰρ εἰπόντες μὴ ἀποδείξαι, μὴ ὅτι
 ἀπείθανον καὶ μάλα εὐήθως ἀφανίσας
 ἐς πίσιν δέοντες, ἀλλὰ δὴ καὶ γε-
 λοῖον. τὸ δὲ ἀποδείξαι μὴ περιττόν-
 τι, καὶ ὅπως ἀδύνατον. Διὰ μέντοι
 ἔσονται ἀκροατῶν τὴν φανυλότητα, ἐγκε-
 τὸν οἰεταί μετὰ τῆς ἐπιλόγῃς καὶ ὅτι
 περιττοῖον. τὴν δὲ προκατάληψιν ἢ
 μὴ τὸ προοίμιον ἡδέασιν τῶν πάλαι
 ῥητορευσάντων ἐνιοί, ἔσονται τῶν νῦν οἱ παλαιοί,
 τὴν πὲρ προκατασκευὴν, ἢ μὴ τὴν
 πρόθεσιν ἢ διήγησιν (ἀμφότερα
 γὰρ νοεῖν ὅτι τῶν τῶν προθέσεως ἐνό-
 ματι) συνάψαντες. ἀνασκευὴν πὲρ πρὸς-
 ἐτι, τὴν μὴ τὴν πίσιν ἢ πὲρ κατασκευὴν.
 καὶ ἄλλα ὅσα ἐπιτηδύματα τινὲς καὶ
 τὸ δοκῶν ἔσονται ὁλοκληρῶν ἔσονται λόγῳ κατα-
 κερματίζοντες μέρη, ληρώδῃ τε δόπο-
 καλεῖ, καὶ ἀνοικτον βάρῃ πῶς λό-
 γοις διακρίματα. ἢ γὰρ τὸ προ-
 θέσεως εἴτ' ἢ διηγήσεως ἀξιοῖται πρὸς
 τὰ τίθενται προκατάληψιν, τὴν πίσιν ἐμ-

IX. Partes igitur Civilis oratio-
 nis necessarias duas facit Aristote-
 les, propositionem scilicet quam
 & quæstionem vocat, fidemque
 quam demonstrationem appellat.
 Necesse enim est primo rem pro-
 ponere, quæ demonstranda est. In
 oratione siquidem non demonstra-
 re, non solum absurdum, & ad
 fidem faciendam invalidum, & in-
 eptum, sed etiam ridiculum est.
 Demonstrare vero, & non propo-
 nere, vel præfari, æque est impos-
 sibile. Auditores autem cum male
 sint dispositi, immiscendum
 est, etiam cum conclusionem proce-
 mium. Præsumtionem vero, siue
 προκατάληψιν, quæ à veterum O-
 ratorum nonnullis, & recentiorum
 quamplurimis procæmio postponi-
 tur, & præstruccionem, quæ pro-
 positioni siue narrationi (ambo e-
 nim idem valent) confirmationem
 insuper, & confutationem, quæ
 fidei, & alia quæ confinxerunt non-
 nulli, qui ad libitum singulas Ora-
 tionis partes minutatim discerpere,
 ineptias vocat, & affanias, & quo
 sub pondere laborat Oratio. Præ-
 occupatio siquidem, quam propo-
 sitioni, siue narrationi præcedere
 autumant, fide continetur, quippe

παρέρχεται ὃ προκαταλαμβάνει πρῶτον τὸ ῥήμα προανελεῖναι τὰ ἀντιπίπτοντα, καὶ ὅτι προδιωκειμένη τῇ λύσει ἐπαγαγεῖν τὰ ἴδια, ὅπερ ὅτι προκαταλήψεως ἔργον, τῶν ἀγώνων πάντως ὅτιν, ἐς ὧς ἀνασκευὴ τε μετὰ κατασκευῆς καὶ λύσεις καὶ ἀντιθέσεις ἀναγονται. ἅπερ ἐν τῷ τῷ πίστεως ὀνομαζομένῳ Ἀριστοτέλει συμπεριέληται. ὃ γὰρ μόνον ἐμπεδύντες, ἀλλὰ πολλὰ μᾶλλον καὶ τὰ τῶν ἐναντίων ἀνασκευάζοντες, καὶ ἀδυνάτου φαίνομεν. Οὔτε μὲν οἱ τὴν προκατασκευὴν περὶ μέντοι πλεονάζει λέγουσι τῶν μηδὲ περὶ μέντοι. ἡ γὰρ κατασκευὴ ἐκθεσις ὅτι τῶν τῶ ὅλης ὑποθέσεως κεφαλαίων εἶπεν ζητημάτων, ὡς ἔστιν ἰδεῖν παρὰ Ἑρμογένει. ἥτις νυνὶ μὲν πρὸ τῆς προθέσεως τίθεται, καὶ μετὰ τὴν ὅλην γίνεσθαι προοιμίαν. ἐν μαθηματικῇ γὰρ ἐνεκεν ὀφείνεται. τὰ πρὸς δὲ προοιμίαν ὅτι φιλοτέχνημα. νυνὶ δὲ μὴ τὴν πρόθεσιν, ὅτι καὶ προθέσεως χωρὶς ἀναπληροῦ, ἥς ἐστὶ προεκθέσθαι τὰ παρὰ ὧν ὁ μετέπειτα λόγος, καὶ πῶς ῥηθησομένοις ἐμποιῆσαι σαφηνείαν. Διὸ δὲ τὰ μὲν ἴσως ἄλλων ὡς παρὰ τὴν ἀλυσίτηλῃ πα-

quod è longinquo præoccupat orator, diluitq; objectiones & solutione insequenti proprias corroborat partes, quod præoccupationis est officium. Actionum præcipue ad quas confirmatio, & confutatio, solutiones, & objectiones reducuntur, quæ ab Aristotele sub hoc fidei nomine comprehensa sunt. Non solum enim confirmatione stabilimus partes nostras, sed Adversariorum potius diluimus, aut infirmamus. Neque vero qui præstructionem statuunt, amplius quid illis dicunt, qui non ponunt. Confirmatio enim est capitum, sive totius causæ quæstionum expositio, ut apud Hermogenem videre est. Quæ ante propositionem collocatur, integri quidem procemii pars est. Docilitatis enim ergo confecta est. Docilitas autem exordii opus est, quandoque vero post propositionem collocatur, quum propositionis locum supplet. Cujus est, exponere, de quibus habenda est futura oratio, facibusque illustrare causam. Relictis igitur aliorum supervacuis, & inutilibus partitionibus, quadripartitæ soli Aristotelis definitioni acquiescendum putamus. Itaque post procemium propositionem collocabimus, seu

ρωσά-

ρωσάμενοι, μόνῃ τῇ ἔ' Ἀριστοτέλους τετραμερῇ ἐφησυχάσομεν διαιρέσει. Μετὰ γοῦν τὸ προοίμιον, πρόθεσιν ἔτι προβλημα ἔξομεν, ἣ συνεπινοεῖται καὶ ἡ διήγησις. ἡ γὰρ πρόθεσις ἡ ἐκθεσις τῶν τ' ὅλης ὑποθέσεως κεφαλαίων τε ἐ πραγμάτων, ἡ τῶν ἡδὴ συμβάντων ἐ ἐργασμένων διήγησις. Μετὰ τὴν πρόθεσιν εὐθύς ἴην πῖσιν συνάψομεν, ἥτις ἀνασκευὴν τε ἐμπειρίαν καὶ ἀσκησιν, ἐ ἀπλῶς ὅσα εἰς τὴν ἀγῶναν ἀνήκει. Τελευταίῳ δὲ τῷ ὅπτι λόγῳ χρησόμεθα, ἀναμνησκόντες τὴν ἐπαύριον τῶν προειρημένων, καὶ εἰς σύστασιν ἡτῶν παροξυνόντες. ὅτε ὧν ἀπάντων ἐν τοῖς ἐξῆς ἀναληψόμεθα. Οἱ δὲ τῶν λόγων προΐσταμένε, ποδηγετοῦντες τε καὶ συναίροντες.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΟΙΜΙΟΥ.

Χ. Εἴπερ ἐν ἄλλοις καὶ ὅπτι τ' ἔ' παροιμίου φωνῆς τὸ ἔ' Κρατύλῃ παρὰ Πλάτωνι οἰκείως ἐξηδῆται δοκεῖ. ἐνέειναι δὲ παρὲν τοῖς ὀνόμασι ὁρθότητά ἵνα πρὸς ἀνάγκην τῶν ἐκάςθ' σημαινόμενων, ἐ οὐ συνθήκη μόνῃ καὶ ὁμολογία τὴν πρῶτως ὀνομασθέντας ἐξενεγκῇν τὰ ὀνόματα. ἐπιδίδωσι γὰρ ἡμῖν ἐννοεῖν τὸ πρόσρημα τὸ πρὸ παντὸς πθήμενον λό-

thema, quod & narrationis cognoscitur nomine. Propositio siquidem narratio est, vel totius causæ capitum, vel rerum gestarum, ad causam pertinentium. Propositioni autem fidem subjungemus, quæ confirmationem complectitur, & refutationem, & quicquid omnino ad controversias spectat. Conclusio denique subjungenda erit, ubi quæ dicta fuerunt in memoriam auditorum revocabimus, & affectus aptis sententiis excitabimus. Quæ omnia ordine percurreremus, Deo Duce, & Fautore.

DE PROOEMIO.

X. Si de quoquam alia, certe de proœmii voce Cratyli illud apud Platonem non inconcinne dici videtur, inesse nimirum nominib' aptitudinem quandam explicandi illa, quæ per unumquodque significantur, nec institutione sola, & communi consensu primos onomothetas imposuisse nomina. Vox enim il-

γου,

γου, προῳδῶσκειν αὖτις πρῶτον.
 ἐκ δ' ἐπὶ, πρὸς, μοῖραν, καὶ τῆς, ὅμης, Φωνῆς.
 οὐ γὰρ ὅδιν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ὥδην
 παρεμφανέσσης συμπλεκόμενον. ἐφ'
 ᾧ δὲ καὶ Ἀριστοτέλης τῷ τε ἐν ποιήσει
 προλόγῳ καὶ προαυλητῶν προαυλίῳ,
 συνέκρινε τὸ προοίμιον. οἷα γὰρ ἐκεί-
 νων, οἱ μὲν ποιηταὶ τῷ προλόγῳ, αὐ-
 ληταὶ δὲ τῷ προαυλίῳ πᾶς τῶν προσε-
 χούτων ἀκοᾶς οἰοῦνται προεἰλεῖν, καὶ
 εἰς τοῦτον τὴν ὥδην ἀναγέραςιν. ἔτι
 καὶ οἱ ἀμφὶ τῆς ῥήτρας, οἷον ἱστοί
 θεατρικοί παρορμημασί τῷ προοι-
 μίῳ ἐξευμαρύνουσι τὴν τῶν ἀκροαμέ-
 νων ψυχὴν, καὶ ἐμπεδῶσκειν εἰς τὴν
 αὐτῆς ὑπόθεσιν ἀπεργάζονται. ταυ-
 τὸ δὲ τῶν καὶ ὁ τῆς ἐστίας αὐτῆς δηλω-
 τικὸς παρὰ λόγον, ὡς ἐν τῇ πρὸς
 Ἀλέξανδρον ῥητορικῇ τῷ φιλοσόφῳ
 ὤρεται. Προοίμιον, φησὶ, καθόλου μὲν
 εἶναι, ἀκροατῶν εἰς τὴν προοίμιον, καὶ
 δὲ πρῶτον ἐν κεφαλῇ μὴ εἰδόν-
 τι δηλώσει. τὰς μέντοι ἀκροατὰς τη-
 νικαῦτα εἰσάγειν διὰ τῶν ὁμῶν τῶν
 σκευάδων, ἐπειδὴν ἔνθα τε ἡμῖν, καὶ
 τοῖς ῥητορικοῖς προσέχουσιν, καὶ
 ὑμαῖς καθ' ἑαυτὰς. τοιγάρτοι
 ἐπεὶ οὖν συναγαγεῖν εἰς τὸ δὲ προοι-
 μίον ἔργα. εὐνοίαν, προσοχὴν, εὐμά-

la, quæ omni præponitur Orationi
 nihil aliud nobis innuere videtur,
 quam præparatorium præludium ex
 particula *πρὸς*, & verbo *ὅμῃ* non
 solum compitum, sed & canticum
 significante, conflatum. Ideoque
 Aristoteles tum prologo apud poe-
 tas, tum apud tibicines proaulio
 comparavit procœmium. Quem-
 admodum enim poëtæ prologo, &
 citharœdi pulsatione lyræ præpa-
 rant attentos Auditores, faciles-
 que reddunt, & ad futurum au-
 diendum carmen erigunt eos exci-
 tantque; sic quoque Oratores,
 Procœmio, quasi lenociniis quibus-
 dam stimulisque incitant, alliciunt,
 & conciliant auditorum animos,
 & idoneos ad reliquam dictionem
 efficiunt. Hoc ipsum autem ejus-
 dem indicat definitio, prout in
 Rhetorica ad Alexandrum definivit
 Philosophus. Procœmium, inquit,
 ut late sumitur, præparatio est au-
 ditorum, causæque per capita non
 scientibus declaratio. Auditores
 autem tum demum abunde præpa-
 rare solemus, cum benevolos no-
 bis, & attentos, docilesque feceri-
 mus. Hinc itaque colligere licet
 procœmii officia, benevolentiam
 puta, attentionem, docilitatem.

Θηαι.

θειαν. ἀπερ ἅμα πάντᾳ ἐμφιλοχω-
ρεῖν ὑπὲρ πάντων προομιῶν, ἢ πάντως
ἔστιν ἐπὶ ἀνάγκης, ἀλλ' ἅττα ἔσθ', πῶς
δὲ ἔσθ' λόγος, καὶ ἡ ἔσθ' ἀκροατῶν ἀφ' ἑ-
αυτοῦ ἀπαυτῆ. ἔστι δ' ἔσθ' καὶ ὁλοκα-
ρῶς ἔσθ' προομιῶν ὁ ῥήτωρ ἐλιγορεῖ, ὡς
ἐν τοῖς ἐξῆς εἰσώμεθα. ἐν οἷς μέντοι
χρηστέα ἦν καὶ ὅθεν ἀνὴρ νῦν εὐπορήσαι-
μην, πᾶν νῦν πικρατέον εἰπεῖν.

ΠΕΡΙ ΕΥΝΟΙΑΣ.

XI. Εὐνοια μὲν ἔν τῃ θεῶν καὶ
ἄλλοις πέφυκε, μάλιστα δὲ ἐκ τετάρ-
των τριῶν. ἐπαινοῦ τῶν ἀκρόντων.
συστάσεως ἔσθ' οἰκείας περιστάσεως. ἐκ δια-
βολῆς τῶν ἀνιδίκων. καὶ λύσεως τῶν
ἀντιπινυμένων. ὧν ἔσθ' μὲν πρῶτον ἔσθ'
πρῶτον δὲ τὸ ἴσοκράτους ἐν Πλα-
ταίῳ. Εἰδότις ὑμᾶς ὡς ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, καὶ τοῖς ἀδικημένοις περιστάσεως
βοηθεῖν εἰς τὸν μέλλοντα, καὶ τοῖς εὐρεγέ-
ταις μεγίστην χάριν ἀποδιδόναι. καὶ
πᾶν ἐξῆς. ἔσθ', πῶς Δημοσθενικὸν ἐκείνο ἐν
τῷ πέμπτῳ ὑπὲρ Ὀλυνθίων, ἐν ᾧ
ἐκ πολλῆς ὁ ῥήτωρ ἐπαινῶν τὰς Ἀ-
θηναίους ὡς χρημάτων ὑπερόπτης, καὶ
περὶ πάντων ὑπερμένων τὸ συμφέρον
τῇ πόλει, τὴν παρ' ἐκείνων εὐνοίαν
σφαιρίζεται. τὰς τοῖς περιστάσεως καὶ

In quibus singulis hære in omni
procæmio non est necessarium, sed
iis tantum quæ vel Orationis ge-
nus exigit, vel auditorum dispositio.
Quandoque vero totum omit-
tit procæmium Rhetor, ut in se-
quentibus dicemus. Quibus tamen
procæmia utenda sunt ista, & unde
petenda, jam nunc aggrediendum
dicere.

DE BENEVOLENTIA.

XI. Cum benevolentiam aliis
è locis, tum maxime ex hisce qua-
tuor captare liceat, laude ipsius rei,
conciliatione personæ nostræ, cri-
minatione Adversariorum, & so-
lutione objectionum. Exemplum
primi sit illud Isocratis in Plataica.
Cum vos perspexeram, Viri Athe-
nienfes, & afflictis solitos libenter
succurrere, & benefactoribus gra-
tias remetiri dignas &c. Dewo-
sthenicum quoque illud in quinta
Olynthiaca, ubi Orator laudibus
Athenienfes evehens, quod con-
temptas proculcarent opes, & quod
inter curas eorum maximas fuit ci-
vitatis commodum, sic demum
benevolentiam eorum conciliat.
Hisce consentaneum & illud, quod

ὡς Κορίνθιοι κέχρηνται πρὸς Λακεδαιμονίους ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ξυγγραφοῦν Θυκυδίδου. καὶ πρὸς αὐτὰς τὴν Κλέωνος, ὡς πρὸς Ἀθηναίους ἐν τῇ τρίτῃ.

XII. τὰ δὲ δευτέρῃ τῷ ἔργῳ περὶ στεφάνου μάστιγα προσφυές. ἔνθα ὁ ῥήτωρ πῶς πολίταις ἐαυτὸν συνιστᾷ, τὸ φιλόδημον αὐτὸ καὶ ἔνθεν μεθ' ὅραται ἐμπεδοῖ, καὶ τὰ παρ' ἐκείνων πῶς ἴσοις μέτροις ἀντιπαιτεῖ. Πρῶτον μὲν ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι θεῖς θεοὶς εὐχομαι πάνσι καὶ πάσαις, ὅσην εὐνοίαν ἔχων ἐγὼ διαπλώ, τῇ τε πόλει καὶ πάντιν ὑμῶν, θεοαύτην ὑπαρξαι μοι παρ' ὑμῶν ἐς γένον τὸν αἰῶνα. Ἐκ διαβολῆς τῶν ἀντιδικῶν πεφροσιμιάσθαι τῷ ῥήτορι ὁ κατὰ Μειδίαν λέγει. Τὴν μὲν ἀσέλγαν ὡς ἄνδρες δικασαὶ καὶ τὴν ὑβρῶν, ἣ πρὸς ἅπαντας ἀνέχρηται Μειδίας, ἐδένα ἔθ' ὑμῶν, ἅπερ τῶν ἄλλων πολιῶν ἀγνοεῖν οἶμαι. καὶ τὰ ὅμοια. Ἐπειὰ ταῦτα δὲ γίνους καὶ ὁ περὶ τῶν ἐν Χερρόνησσι καὶ συμμοριῶν λόγος, οἷς ἐντυχῆν ῥᾶν ὁπηνίκα ὑμῖν πρῆρυσ γένηται. λοιπὰ γὰρ ὅσα ἐκ τῆς τῶν ἀντιπυρρίων λύσεως. ἢ καὶ πο-

Corinthii habuerunt ad Lacedæmonios in primo libro historiarum Thucydidis ; adde & Cleonis illud tanquam ad Athenienses libro tertio.

XII. Appositum vero secundi exemplum videtur illud in oratione de corona. Ubi orator civibus se concilians suum erga populum amore ostendit, affectumque cum juramento confirmat, idemque ab iis pariter exigit. Primum equidem Viri Athenienses, Divos ego, Deasque precor omnes, ut quanta vos omnes, vestramque civitatem perpetuo complexus sum benevolentia, tantam & mihi præstetis in hac actione. Ex criminatione adversariorum procœmium petit oratio Demosthenis adversus Midiam. Qua petulantia, Judices, & contumelia in omnes utatur Midias, neminem neque vestrum, neque aliorum civium ignorare arbitror, & similia. Hujus autem generis illa de Decuriis, & iis in Chersoneso constitutis oratio, quam consulere possitis, cum operæ pretium visum fuerit. Reliquum est, ut de objectionum solutione dicamus. Cujus varia admodum est

λυσις

λυχεδῇ τὴν σκέψιν ἄλληλῃ, ἅπῃ δὲ
καὶ τὰ ἀντιπίπτοντα. τὰ μὲν γὰρ πα-
ρα τὸ ἀναφορὸν ἀνακύνεται τῶν προ-
σώπων χεῖρας. ἐξ ὧν ὁ λόγος σύγ-
κεται. τὰ δὲ ἐκ τῶν πραγμάτων αὐ-
τῶν ἀναφύεται, καὶ τὸ αἰτίας δὲ ἢ ὁ
λόγος. ἓν δὲ προξενεῖ τὸ ὅτι χρό-
νος ἀνοίκεται, πρὶν αὖ καὶ καθ' αὖ πάν-
τα εἰκός ἐστι τὰ ἀμφισβητήσεις τε καὶ
κρίσεις ποιῶνται τὸ συνεχῶς ἐπαίον-
τα. ἐπεὶ καὶ φιλεῖ τὸ πᾶν ὡς τὰ
πολλὰ τὸ ἀκράδαν ἢ ἀλήθεια.

XIII. Ἐκ μὲν ἔν τῶν προσώπων
τοιὰδε ἀντιπίπτον ἐνδέχεται. οἷον φέ-
ρε εἰπεῖν, πῶς ἂν λέγεις, καὶ πρὸς τί-
νας. ἢ νεώτερος πρὸς πρεσβυτέρους
συνέσει τε ἢ σοφία κεκοσμημένους, ὃ
καλλίς τῷ ἰσοκράτει διακρίνεται ἐν
Ἀρχιδάμῳ. ἴσως πνὲς ὑμῶν θαν-
μάζουσιν, ὅτι τὸ ἄλλον χρόνον ἐμμεμε-
νηκὼς τοῖς τὸ πόλεως νεμίμοις, καὶ τὰ
λοιπὰ. Ἐ Δημοσθένους ἐν τῷ πρώτῳ τῷ
καὶ φιλίππῳ. ἢ πάλιν, εἰ τις πρεσβύ-
της ὢν, δημηγορεῖ τὸ πρὶν εἰσθῆς, καὶ
εἰ τις μηδὲν πρότερον εἰρηκὼς. οἱ γὰρ
τοιῶτοι κέρδους ἕνεκα ἵνα ἴδῃ ὅτι τὸ
λέγειν ἐρμῆσαι δοκῶσιν. ἔπειτα εἰς
συνεχῶς λέγει, τῆτο γὰρ ἐχ' ὅπως

tractatio, sicut & ipsarum objectio-
num. Quædam enim è diversis ex-
surgunt personarum dispositionibus,
è quibus constat Oratio. Quædam
autem ab ipsis oriuntur rebus, cau-
sæque propter quam habetur Ora-
tio. Alia quoque à tempore non
idoneo, de quibus omnibus quæ-
stiones scrupulosque faciat atten-
tus Auditor. Ab istis quippe non
raro veritas infirmari solet.

XIII. E personis igitur talia pos-
sunt objici, nimirum, quis dicit, &
ad quos. An juvenis ad viros æ-
tate provectos, & eruditione sa-
pientiaque excultos. Isocrates hoc
optime & acriter persequitur in
Archidamo. Mirentur forsàn è vo-
bis nonnulli, quod civitatis legibus
immoratus sum &c. Demosthe-
nes quoque in oratione prima con-
tra Philippum, an, vice versa, se-
nex aliquis præter morem concio-
netur, qui in rostra nunquam ascen-
derat antea. Isti quippe alicujus
privati commodi gratia ad dicen-
dum stimulari videntur. Si vero

πολυπράγμων, ἀλλὰ καὶ ὕβρις ἀφ' ἧς
 τὸ κόρον ἐμποικί τοῖς ἀκέχασιν. Ἐπεὶ
 τὴν τοιγαρὶν ἀπακρῆν δεικνύει τὴν ὑπό-
 νοιαν, πᾶς αἰτίας ἀναφέρων, ἢ εἰς τὴν
 πᾶν τῶν συμβεβλημένων, ἢ εἰς τὸ
 μέγεθος τῆς κινδύνου, ἢ ὅτι τὸ ἀντίδι-
 κον, καὶ ἐπ' ἄλλο τι τοιοῦτον. ὡς ἄλ-
 λοι π, καὶ ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς
 Λεωχάρην, Αἰὲς μὲν δὲ Λεωχα-
 ρίς ἔστιν ὁ ἄνθρωπος δικασαί, ὅς ἐστιν
 τὸν κείμενον, καὶ ἐμὲ νεώτερον λέγει,
 ἐν ὑμῖν, αἰχμῶν κληρονομίαν ὧν ἐπὶ
 ἡκεν αὐτῷ, καὶ ὑπὲρ ἡτῶν ψευδῆ
 διαμαρτυρίαν πρὸς τῷ ἀρχόντι ποιη-
 σάμενος. καὶ ἔτι λοιπὰ.

XIV. Εἴτε ἀνὰ κατὰ πρὸς λέγῃς τῶν ἐν
 τῇ πόλει λαμπρῶν π, ἐπεὶ ἐβλέπων
 αὐτὸς ἀφανὲς ὧν, ἤγαν μὴ ἰσοσάσι-
 ος, καὶ αὐτὰ εἶπε διώκης ἐφ' οἷς ἐκεί-
 νος. εὐδοκίμῃ τῷ τοῖς ἀκέχασιν. τη-
 νικαῦτα γὰρ πολὺ πρότερον ἐν πρὸς
 μίσις διαμαρτυρίαν τὴν ἑακροατὴν διά-
 θεσιν, εἶπε καὶ ὅτι τὸ ἄλλον λόγον ἰ-
 πόν. τὸτο ἄρτις ἐν τῷ πρώτῳ πρὸς
 Πλάτωνα Ἀριστίδης πρὸς ῥητορικῆς ἐ-
 φιλοσηχῆσατο. Οἶμαι δὲ ὅς τις μέλ-
 λει ἔτι δέοντα εἶναι, ἢ ψήφου κύριος
 ὅς ὅπως ἐσθλα, μὴ ἡτο σκοπεῖν, μη-

semper premat pulpita, ardelio ju-
 dicabitur, & ex audiendi fastidio
 petulantes efficit auditores. Hoc
 itaque removeri possit obstaculum,
 si causam transferas ad consulenti-
 um paucitatem, vel ad magnitu-
 dinem periculi, vel saltem ad ad-
 versarios, aut aliud quidpiam. Quod
 & alii, ipseque Demosthenes fecit
 in oratione adversus Leocharim.
 Culpa Leocharis fit, Judices, ut &
 ipse in jus vocetur, & ego Adoles-
 cens apud vos verba faciam: quod
 eas hæreditates cupere studet, quæ
 nihil ad ipsum attinent, & propter
 eas falso apud Prætorem testifica-
 tus est &c.

XIV. Deinde si contra præ-
 clarum aliquem & spectatissimum
 inter cives verba facias, ipse ob-
 scurus cum sis, aut inferioris sal-
 tem subfelli, maximeque si iis infi-
 stas, quibus innotescit ille apud
 Auditores. Tum siquidem in ex-
 ordiis prius curandus est Auditoris
 affectus, quam ad reliquam trans-
 eamus dictionem. Hoc summo
 cum artificio Aristides in oratio-
 ne prima de Rhetorica contra Pla-
 tonem egit. Existimo equidem
 eum, qui vel recte dicturus, vel

δὲ βασκαίνεν, ἃ ἴναι τῶν περὶ τῶν καὶ
δόξαν ἔχοντων ἐπὶ τῶν εἰρησίων περὶ
αὐτῶν συμβέβηκε. καὶ τὰ ὅμοια.
Σκοπεῖν δὲ καὶ τὰς αὐτὰς καὶ τῶν
πρὸς ἑχθροὺς τίς ἐστὶ περὶ ὃ λόγος,
ἢ τῶν ὁμιλησάντων, καὶ τῶν ἀφ' αἵμα-
τος, ἐν οἷς δὲ ὑποψίας εἶναι ὁ ῥήτωρ,
μὴ ὑπὸ εὐνοίας ἢ μίσους ἐκλόμηνται
μικρὰ τ' ἀληθείας εἰκάσθαι. τὴν
μάλιστα ἐπιχρῶντας ἀπεκσεύασε τὴν
ὑπόνοιαν ὁ θεολόγος Γρηγόριος, ἐν
τῇ εἰς Γοργονίαν τὴν αὐτῆς ἀδελφὴν
ὁμιλησίᾳ. ἀδελφὴν ἐπαινῶν, τὰ ἐ-
κείνα θαυμάζομαι, ἐμὴν ὅτι εἰκέα,
διὰ τῆς ψευδῆς, ἀλλ' ὅτι ἀληθῆ,
διὰ τῆς ἐπαινετῆς. ἀληθῆ δὲ, οὐχ
ἐπὶ δίκαια μόνον, ἀλλ' ὅτι καὶ γνω-
σκώμενα, καὶ τῷ πρὸς χάριν ἢ συγ-
χωρεῖται καὶ ἐδελήσωμαι.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΙΤΙΑΣ
ΑΝΤΙΠΙΠΤΟΝΤΩΝ.

XV. τοῖς γὰρ εἰρησίοις, ἔπρὸς τὰ
τοῖς αἰτίας ἀντιφορμαῖν ἔξομν. ἀ-
περ ἡμῶν ἀντιβαίνειν δοκεῖ, ὅπνικα
δὲ ἔχθραν, ἢ δὲ ὀργὴν, καὶ πρὸς τὸ ἰ-
διον ἀφορώμενος κέρδος ἢ εὐδύναντας εἰς
φύρεσθαι ὑποπτεύμεθα, καὶ διὰ
φιλίαν μᾶλλον, ἢ δὲ δόξαν τὴν ἐπαι-

æquum sit suffragium laturus, non
id spectare debere, nec invidere, si
quem priorum, ac celebrium viro-
rum aliter eadem de re dixisse con-
tingat &c. Perspicere autem in-
super oportet, an inimicus sit de
quo verba facimus, an vero ami-
cus, aut consanguineus, ubi suspi-
cionem expurgare possit orator, si
nec amore se, nec odio abdu-
ctum profiteatur ad rei veritatem
adumbrandum. Suspicionem istam
optimè depulit Gregorius Theolo-
gus in funebri sororis suæ Gorgo-
niæ oratione. Sororem laudans
domestica prædicabo; non tamen
quia domestica, ideo falso, sed quia
vera, ideo laudabiliter. Vera au-
tem non solum, quod iusta, sed et-
iam nota: Non tamen ad gratiam,
etiamsi velimus, loqui conceditur.

DE OBJECTIONIBUS QUÆ AB
IPSA CAUSA ORIUNTUR.

XV. Ex dictis igitur, & illa quæ à
causa objiciuntur, refutare pote-
rimus, quæ nobis adversari vi-
dentur, quum vel ob odium, aut
iram, aut privatum saltem com-
modum accusare suspicemur, aut

ναμένους δόποτε μινέν. ὡς δὲ αὖτε
 τὰ δὲ ὡς τὰ ἐκ περὶ τὰ, καὶ κείνα ἐκ
 ἀπὸ σκοπῆς, οἷς ὁ ῥήτωρ κέχρηται
 κατὰ τὴν Ἀριστοκράτους, καὶ Ὁμήρου.
 Μηδεὺς ἱμῶν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομί-
 ση μήτε ἰδίας ἐχθρας ἐμὲ, μήτε μι-
 ᾶς ἔνεχ' ἥκειν Ἀριστοκράτους κατηγο-
 ρήσαντα, καὶ τὰ λοιπά.

ΤΑ ΑΝΤΙΠΙΠΤΟΝΤΑ ΕΚ ΤΩΝ
 ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ.

XVI. Τὰ δὲ ἐκ τῶν πραγμάτων ὡδί-
 πως θεραπευτῆα, οἷον εἰ μεγάλοις ἐγ-
 χερσὶ καὶ δόξαν ἐχέκοσι, τὸ δ' ἀγῶ-
 νος ἐργῶδες καὶ δυσανήβλεπτον ἱμο-
 λογητέον ἐν παρομοίσις εὐθύς. οἷα δὲ
 τὰ πολλὰ μηχανῶνται οἱ παῖδες ἡγε-
 ζοντες, ἀδένειαν ἑαυτῶν, ἢ παρὰ τὴν
 αὐτὴν τὴν πρῶτην δ' ἰσχυρὰ πα-
 ρείσθουσιν καταγινώσκοντες, καὶ γλῶτ-
 ταν καὶ λόγων φύσιν διαμεμφόμε-
 νοι, ὡς ἔχ' ἱκανῶς ἐνδείξασθαι δυα-
 μένην ὅσον ἐνφημίας τῷ ἐγκωμιαζο-
 μένῳ πρότεσι. καὶ ντεῦθεν τῶν τε θε-
 ωρῶν τὴν εὐνοίαν ὀπισθομήμοι, καὶ τῷ
 ἐνφημημένῳ εὐκλείαν μηνσευόμενοι.
 Δοποδέχεται γὰρ ὁ ἀκροατὴς τὸ λέγον-
 τέα μᾶλλον μετριοφρονῆντα, ἢ τὴν καὶ
 εἰρωνεύουσαν, ἢ ἀναιδέην ἀπανθ' ἀδιαζό-

ob amorem potius, quam virtutem
 viros celebres laudare. Exempla
 vero non solum, quæ jam tradita
 sunt, sed ea quoque, quæ à Demo-
 sthene adversus Aristocratem, &
 Onetorem usurpantur, ad propo-
 situm spectant. Nemo vestrum, A-
 thenienses, putet me vel ullo pri-
 vato odio adductum, venire ad A-
 ristocratem accusandum, vel &c.

OBJECTIONES AB IPSIS RE-
 BUS ORTÆ.

XVI. Quæ à rebus regeruntur, sic
 removenda sunt. Nimirum si ma-
 gna quis aggrediatur, famaue ce-
 lebria, in ipsa statim Orationis li-
 mine quam duram suscepit, ipso-
 que aspectu terribilem provinciam
 confitendum. Sic sæpe Oratores
 tenuitatem suam, aut temeritatem
 in ipsis Orationis foribus arguunt,
 linguam stylumque incusant, ac
 si impar esset omnis eorum conatus
 rei celebrandæ. Hinc totius coro-
 næ conciliatur benevolentia, rei-
 que quam laudat, adorea acquiri-
 tur non exigua. Commendat si-
 quidem Auditor Oratorem de se
 inodeste potius (quamvis & id dis-
 simulet) quam insolenter summa
 cum impudentia judicantem. Ho-

μω.

μενον. τῶν δὲ αἰτίων ὅτι πολλῶν καὶ ἄλλων ἐντεύξεσθε, καὶ παρὰ Γρηγορίου. Ἐμελλεν ἄρα πολλὰς ἡμῖν ὑποδείξεις τῶν λόγων αἰεὶ προτιθεῖς ὁ μέγας. Βασίλειος. καὶ τὰ ὅμοια καὶ Ἀρκεσίδη ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ, τῷ εἰς Ῥώμην ἐγκωμίῳ, καὶ ἐν πρώτῳ τῶν ἱερῶν. Εἰ δ' ἐμπαλιν αἰ διέξεις μικρὰ τε εἰςὶ καὶ ἑυνοῶν, ἐπαύξεν περατίον, ἢ κατ' ἑαυτὰ, ἢ πρὸς ἐλάττω τῶν βαλλόμενα. ὡς Λεκιανὸς ἐν ἐγκωμίῳ τῆς μῆρας. Εἰ δὲ τὰ ἐκ ἐνι, ἀλλὰ γὰρ ἀναγκᾶ, ἢ ἐπωφελῇ, ἢ δίκαια, καὶ ὅμοια δοποδικτίον, τῶν αὐτῶν ὅσα ἀπὶ ἀνέχον δοκῶν, ἢ ἐπαχθῇ εἴη τῶν ἀκρωμένους φεραπέυσεν. ἢ μειῶν παύσῃ ἢ τὴν κατεπίγχασι αἰτίαν ἐπάγων, ἢ τῷ ἀνιδίκα πρὸς προφάσεις διαφορῶν, ἢ εἰς Θεόν, ἢ εἰς τύχην, ἢ φύσιν, ἢ ἔθος ἀναφέρων τὸ αἶτιον. ἀνθ' ὧν ἀπάντων διόχρη ὅ γε νῦν ἔχον διὰ τὸ σύντομον ἐν τῶν αἰτίων λόγῳ, ὅ ὅτι Ἀρκεσίδος ὑπερὶ τῆς μηδ' ἐπίροις βοηθεῖν. Εἰ πὶ καὶ μοι μέτεστιν ὡς Ἀθηναῖοι παρήστιας, περάσομαι πρὸς τῶν παρόντων εἰπεῖν αἰ γνώσκω, δεηθεῖς ὑμῶν μὴ θορυβῆσαι, πρὶν ἀν πάντων ἀκῆσθαι. καὶ ὅτι ἐξῆς. διὰ

rum autem exempla tum apud alios scriptores passim occurrunt, tum apud Gregorium. Varia semper dicendi argumenta nobis præbere debet Basilius Magnus &c. Apud Aristidem quoque in Panathenaico in roboris, & virtutis encomio, & in sacris. Contra vero si de vilibus, rebusque nullius momenti instituantur Oratio, enitendum est, ut adaugeantur ex collatione aliqua inter se, aut cum minoribus. Sic Lucianus in musæ encomio. Si autem necessaria, aut utilia, aut iusta, vel similia demonstranda sint, tum ab istis amovenda sunt omnia inconvenientia, auribusque fastidiosa. Vel minuenda sunt hæc, aut causa producenda, aut adversario culpa injicienda est, aut ad Deum, fortunam, naturam, moremve referenda. Pro quibus omnibus quia brevitati jam nunc studemus, Aristidis illud exempli vice sufficiat, in oratione de non ferendo opem aliis. Si mihi, Viri Athenienses, fræna linguæ indulgere liceat, de negotiis præsentibus quæcunque novi aggrediar oratione persequi. Vos porro studiose comprecor, ut non prius mihi tumultuose obstrepatis, quam

δὲ τῶ χρόνῳ ἀναφύονται ἡμῖν ἀντιρήσεις, ὅτε εἰ ἀπεύσωμεν πρὸς τὸ προσῆκον τὰς λόγους, ἢ καὶ πῶς γενώμεθα τὴν καιρὸν ὑστερήντες. ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ στεφάνου Λιγίνης φαίνεται ἀνθυπενεγκών. τὸ πρῶτον ἐν προοιμίοις τῷ Ἰσοκράτει ἀνασκέυασαι ἐν τῷ πανηγυρικῷ, ἔνθα φησὶν ὡδίπως. Ἐπειτα ὅτε οἱ καιροὶ πῶς παρεληλύθασιν ὥστε μάτην εἶναι τὸ μεμνηῖσθαι περὶ αὐτῶν. καὶ τὰ ἐξῆς. Καὶ περὶ μὲν αὖν ἡ εὐνοία θεωρεῖται, πσαῦτα εἰρηότω. οἷς δὲ προσοχὴ καὶ φιληκοία, ἐξῆς ῥητόν.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΟΧΗΣ.

XVII. Τὸ μὲν ἂν προσεκτικὸν ποιῇν, ὁ Ἀριστοτέλης ἐχ' ἡπτόν ἡγεῖται τῶν ἄλλων εἶναι μερῶν τῶν λόγων, ἢ τῶν προοιμίων, ἔξῃ γάρ φησι τῷ ῥήτορι εἰ δ' αὖν τῶν λόγων τὰς ἀκρεατὰς ἀσθενοῦς εἰς ῥαθυμίαν ἀποκλίνοντες ἀνακαλέσασθαι. πρὶν καὶ μοι προσέχετε τὸ νῦν, ἔσκειψατε πρὸς θεῶν, ἔσκειψατε πρὸς τῶν ἀπολήσια παρενείρων. μάλιστα μέντοι οἷς προσέχειν πεφύκασιν ἄνθρωποι, πᾶσι τοῖς εἰς, τὰ μεγάλα. πρὶν θαυμάσια. τὰ ἡδέα. τὰ φεβερά. τὰ καινά. πρὶν συμφύροντα ἰδία ἐκάστα, καὶ πᾶσι κοινῇ, δίκαια. ῥάδια. ἀγαθὰ. καὶ

singula audiveritis &c. A tempore vero objectiones emergunt nobis si vel festinemus nimium oratione, vel tardi nimis in dicendo simus. Illud Demosthenes in oratione de corona Æschini obijcere videtur. Hoc non in concinne Isocrates in Panegyricæ principio diluit, ubi sic effatur: Quia nondum temporis augustiis exclusum me perspicio, ita ut operam oleumque in istis recensendis perdere videar &c. Atque de benevolentia captanda hæc dicta sufficiant, unde autem attentos reddamus, deinceps dicendum.

DE ATTENTIONE.

XVII. Attentum igitur reddere, Aristoteles non minus omnium partium orationis interesse putat, quam proœmii. Licet enim Oratori, inquit, cum languescentes senserit Auditores, alta voce inclamare illud, Animadvertite quæso, & perpendite, aut similia inferre. Quibus vero præcipue solent homines attendere, enumerantur ista: magna, miranda, jucunda, terribilia, nova, proprie vel unicuique sigillatim, vel omnibus conjunctim utilia, justa, facilia, bona

ἢ π τῶν τοῦ ἀντιθέτου. ἄπερ εἰ δὲ
 ξη λέγων ἄριστα, τὴν Φιληκοῖαν ὅτι
 πάσεται. πάντων δ' ἐξῆς τῶν εἰ-
 ρημῶν ἐξενγκῶν ὡς ἀδείγματα,
 καὶ πεῖραγον, μὴ ἴα ὀχληρὸν, καὶ
 ἀλατρίβην ἡμῖν ἐπὶ τὴν τυχεύσαν ἐμ-
 ποιοῦν. ἵνα μὴ μῦθε ὁ λόγος παν-
 τὰ πασιν ἀδείωστος ᾖ, δύο ἢ τρεῖς εἰς
 ἀκριβεστεράν τῶν εἰρημῶν ἀλατρί-
 νωσιν παρεισάξωμεν. ἅ λοιπὰ δὲ
 ῥᾶστα, καὶ παρ' ὑμῶν προσεξευρίσκει-
 ται. Ὁ γὰρ ἱσχυράτης ὡδίπως τοῖς
 μεγάλοις ἐν τῷ περὶ εἰρήνης λόγῳ τὴν
 προσοχὴν προσπαρορίζεται. Ἄπαν-
 τες μὲν εἰσάσιν οἱ παρόντες ἐνθά-
 δε, πάντες μέγιστα φάσκον εἶναι, καὶ
 μάλιστα πασδὴς ἀξία τῇ πόλει, περὶ
 ᾧ ἂν αὐτοὶ μέλλωσι συμβαλέμεν, καὶ
 τὰ ἐξῆς. Ἐν δὲ τῷ πανηγυρισμῷ πῶς
 κεινοῖς καὶ εἰς αὐτοὺς ἐκείνους εἰς ὧς καὶ
 ὁ λόγος ἀνήκεσιν, οἷς καὶ ὁ Δημοσθέ-
 νης ἐν τῷ περὶ Πολυκλείας. τοῖς δ'
 αὐτοῖς καὶ καινοῖς ὁ ῥήτωρ εἰς Φι-
 ληκοῖαν ἐλθέσαστο ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν
 Ὀλυμπιακῶν. Ἐπὶ πολλῶν μὲν ἂν τις
 εἰδῇ ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι. καὶ ἅ λοι-
 πά. καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ ὑπὲρ τῆς
 περὶ Λακεδαιμονίους εἰρήνης καὶ περὶ
 Ἀθηναίους. Ἦν μὲν ἐκπαλαί πάντες

& ejusdem farinae quamplurima,
 quæ cum Oratori visum fuerit, o-
 ptime attentionem conciliabunt.
 De quibus omnibus si exempla or-
 dine producerem, non solum super-
 fluum esset, sed etiam molestum,
 nobisque moras neceret immensas.
 Ne tamen vaga prorsus, & nuda
 videatur sine exemplorum apposi-
 tione oratio, duo vel tria profe-
 ram ad ea quæ dicta sunt luculen-
 tius explicanda. Reliqua vero fa-
 cilia vobis erunt, & expedita. Iso-
 crates igitur hoc modo ex magnis
 attentionem lucratus est in oratio-
 ne de pace. Solent omnes qui sug-
 gestum conscendunt, ea dicere,
 de quibus ipsi consilium daturi sunt,
 maximi esse momenti, & Reipu-
 blicæ plurimum interesse &c. In
 panegyrica vero è communibus &
 ad eos ipsos, ad quos habetur ora-
 tio spectantibus, sicut & Demo-
 sthenes in oratione ad Polyclem.
 E jucundis rursus & novis attento-
 nem Orator adeptus est in secun-
 da Olynthiaca. Cum multis in re-
 bus, Athenienses, perspicui mi-
 hi posse videtur Deorum Immor-
 talium benevolentia &c. Aristidi-
 des quoque in Oratione pro pace
 inter Lacedæmonios & Athenien-
 ses: Quem olim diem omnes vi-

R r r r

ἡμέραν

ἡμᾶς ἰδεῖν ἐπιθυμῶμεν, ἥδε δὲ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι. καὶ τὰ λοιπὰ. Τοῖς φοβεροῖς δὲ, ἐν τοῖς κτ' φιλίππου λόγοις ὁ ῥήτωρ κέχρηται, καὶ Ἰσοκράτης ἐν Ἀρεοπαγητικῇ. Ἐγχαυρεῖ δὲ πολλάκις καὶ ἐπαίνοις εἰς τὴν ἀκρόασιν παροτρύνει τὸν ἀκροατὴν, τὴν μὲν ὑμῶν περὶ τὰ κοινὰ δημοσίαν εἰδώς, ὡς ἄνδρες, καὶ ὅσον ὅτι τὴν ἐκείνων ἐπίδοσιν ἀνέυδεν. ἡ ἕτως. Οὐ δ' ἔν πᾶν ἐβγλόμην, ὥς ἄνδρες, εἶχον ὑμᾶς μὴ ἐπαινεῖν, ὅσην προτέρων ἐνδείξασθε δημοσίαν ἀκῶσαι τῶν λέγειν ἀκροαμένων ἡμῶν, ἀ συνόισεν καθ' ἓνα καὶ κοινῇ τῇ πόλει πάσῃ ἐγνώκαμεν.

dere desiderabamus, Lacedæmonii, hic est, qui nobis liberum de Atheniensibus iudicium concedit. &c. Ex atrocibus vero, in orationibus contra Philippum attentos reddidit Orator; & Isocrates in Areopagitica. Solemus autem & laudibus nonnunquam ad auscultandum excitare Auditorem, ut: Cum vestrum, Viri, erga Rempublicam studium abunde perspicerem, quantumque ad illius incumbitis salutem. Vel sic: Non possum, Viri, si saltem vellem vos non laudare ob eximiam illam, quam vultu polliciti estis alacritatem auscultandi nobis, quibus ea dicere statutum est, quæ in singulorum, & totius civitatis commodum cedere cognovimus.

ΠΕΡΙ ΕΥΜΑΘΕΙΑΣ.

XVIII. τὴν δὲ εὐμάθειαν, ἣ τις ἀρχὴν εἶποι καὶ βάσιν προσοχῆς καὶ εὐνοίας, ἐκ αὐτῆς αἰμάρτεως. ἐκ ταύτης γὰρ ἐκείναι ἡρτῆται. μᾶλλον δὲ αὐτῆς πᾶς λόγος οἷον ὅτι κρηπίδος βέβηκεν. ἥς ἀνευ ἀνάγκης πᾶσα δὲ γὼν μένειν, καὶ τὸ οἰκίαις τέλους ἡκιστα ὀπίσθιον. ταύτη γὰρ καὶ Ἀριστοτέλης τὰ μόνον ἔργον τὸ προοιμίον ἀναγκαῖον ἐκτελεῖται. τοιοῦτον αὐτῇ προσ-

DE DOCILITATE.

XVIII. Docilitas vero si attentionis, & benevolentiae quasi basis, & origo dicatur, à veritate non abhorret; quippe quod huic annexæ sunt istæ, imo ab hac dependent sola. Quin & huic non secus, ac stabili cuidam fundamini omnis innititur Oratio. Sine qua stagnet omnis, & ignavafit necesse est, proprioque destituatur fine. Ea ratione hoc maxime neces-

γίνεσθαι

γίνεσθαι πέφυκε τῇ κεφαλαιώσκει τῶν
πραγμαμάτων, καὶ μάλιστ' ἐπ' αὐτοῖς,
ὅς ἐνεκεν ὁ λόγος δηλώσει μείνυται
νείας ὡς ἐν κατὰ φύσιν ἐκπεφα-
σμένη, ἥς ἐν προοιμίῳ ὅσον ἀνέ-
σπριμμελετήσιν. συμβάλλεται δὲ πύτη
ἀναφερόντως, καὶ τὸ οἰκοθεν μετνη-
νέχθαι ἅ' προοίμια, καὶ αὐτοῖς οἷον
ἐντάξαι τὴν ὑποθέσει ἐνδομυχῶν πε-
σκοπὸν. ἔστι δ' ἡ πύτη καὶ ἡ τῶν ῥηθη-
σομένων κεφαλαιῶν ἀδείξεις, ἣν καὶ
προκατασκευὴν πινεῖς ἐχρημάτισαν.
ὅτι ἥς ἐν τῇ προθέσει ἀναληψόμεθα.
ἔσθ' ὅτι γὰρ ἡ αὐτὴ ἐστὶ τῇ προθέσει,
ὡς ἀνωτέρω εἰρηκότως ἐσμέν. Παρα-
δείγματα δὲ τὰ ἐν προοιμίῳ ὑμαρτίας
ἔσω τὸ παρ' Ἰσοκράτη Παναθηναί-
κον, ὃ πρὸς ἀντιδόσεως. ἐν ᾧ διεξωδι-
κώματα πραγματεύεται τὴν ὑμάρτιαν.
Εἰ μὲν ὁμοίως ἦν ὁ λόγος ὁ μέλλων
ἀναγνωστέος τῶν πρὸς τὰς ἀγῶ-
νας ἢ πρὸς τὰς ἀποδείξεις γεγραμμέ-
νοις. καὶ τὰ λοιπὰ. μάλιστ' ἀντιδό-
σεως καὶ τῶν δημοσίων ἐντυξέων τῶν
δείξεων, εἰ καὶ μικρῶν ῥησιμῶν. καὶ
πρότερον λίαν τὴν ὑποθέσεως, καὶ τὸ
Πλάτωνος ἐν Πρωταγόρῳ. Ἀλλὰ πρὸς
μὲν τῶν κατὰ τὴν τῶν προοιμίῳ προση-
κόντων, ἅκτις αὖ ἐχὼι τὸ αὐτὸ εἰρησῶν.

farium procemii munus statuit Ari-
stoteles. Hæc itaque adjungi ro-
rum consummationi solet, maxi-
meque narrationi, quæ, quo fine
instituitur oratio, summa cum pu-
ritate, & perspicuitate expressit,
cui in procemio pro viribus incum-
bendum. Confert autem huic po-
tissimum, ut ex ipsis causæ visceri-
bus depromantur procemia, iisque
sensim quasi instilletur latitans in
causa scopus. Nec quid obstat illa
in capitum, de quibus dicitur, di-
visione, quam præparationem
nonnulli appellarunt, de qua dif-
ferendum in propositione. Non
nunquam enim concidit illa cum
propositione, ut superius diximus.
Exempla vero docilitatis in proce-
mio sumantur ab Isocrate in Pana-
thenaïca, & in oratione de per-
mutatione. Ubi fuscè admodum
dociles conatur reddere auditores.
Si hæc, quæ jam legetur, oratio,
similis esset iis, quæ vel ad forenses
controversias, vel ad ostentatio-
nem scribuntur. &c. Turmatim
etiam vobis occurrunt apud Demo-
sthenem exempla, si vel minimum
insistatis. Nec multum ab hoc ar-
gumento alienum est Platonis il-
lud in oratione funebri. Verum
enimvero de procemii officiis suf-

λαπὸν δ' ἂν εἴη εἰπεῖν καὶ τῇ ἐκάστῃ
λόγῳ γένει ἐφαρμοστέῃ πρὸς προοίμια,
καὶ πρὸς, καὶ ἐκ ἡνῶν καθίσκεια.
τίτα.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΙΔΕΙΚΤΙΚΟΥ ΕΙ- ΔΟΥΣ.

XIX. Τὸ γὰρ ἐπιδεικτικὸν εἶδος
ἔστι οἰκείον ἡγεῖται ὁ Ἀριστοτέλης
προοίμιον, ἀλλ' ὅθεν ἂν βελομένῳ ἢ
τῷ ῥήτορι ἔξῃ λαβεῖν καὶ συνάψαι
τῇ ὑποθέσει τὸ ἐνδόσιμον. αἴτιον δὲ
εἶμαι, τὸ μηδένα μᾶλλον σκοπὸν προ-
βλεπόμενον πρὸς τὴν εἰδήσιν, ἢ τὴν ἐν λό-
γοις δῆλωση. ἥτις οὐδένα κωλύει
πορεύεσθαι, ἐξ ὧν ὠνδύοιτο συντεθεῖ
τὸ προοίμιον. εἴωθε μὲντοι καὶ πολλὰ
(ὡς καὶ αὐτῷ δοκεῖ τῷ Ἀριστοτέλει) ἐκ
πτεράων ἵκτων λέγεσθαι. Τὰ μὲν ἐξ
ἐπαίνου, ἢ τῶν τῆς ἀρχῆς τῆς πανηγύρεως
συγκροτησάντων, καθά περ καὶ Πε-
ρικλῆς ἐν ἐπιταφίᾳ φησίν. ἢ τῶν
ἀκροατῶν καὶ τῶν ἰδίας ἀρετῆς. ἢ γέ-
νης ἐκείνων, ἢ πόλεως, ἢ καθ' ὅσον μᾶ-
των, ἢ ἄλλας γέ περ. ὅτι γὰρ ἔ-
σμιχρον πλεονέκτημα τῷ ἐγκωμιά-
ζοντι πρὸς ἡδονὴν εἶναι τὴν λόγους πρὸς
ἀκρόασι. ἀμφότερα δὲ συνείρεται ἰσο-
κράτης ἐν Εὐαγόρᾳ. ἅμα γὰρ ἐπαί-

ficiet in genere tam multa dixisse.
Sequitur ut proxime dicamus, quæ
cuique orationis generi congruunt
exordia, & quibus, & ut de depro-
menda sunt.

DE GENERE DEMONSTRATIVO.

XIX. Demonstrativo sane geni-
ri peculiare nullum esse autumat
Aristoteles proœmium, quin unde
quaque Orator pro libitu desumat
materiam, & finitæ quæstioni an-
nectat exordium. Ob hanc si
fallor rationem, quod ad nullum
aliud collineat scopum genus hoc
quam verborum strepitum, & o-
stentationem. Qua nihil impedit
quo minus abundemus, quamvis
exordium è quibuscunque compo-
natur. Solet tamen ut plurimum
(ipso suffragante Aristotele) à qua-
tuor hisce desumi. A laude, vel
eorum, qui primum celebritates il-
las congregarunt, sicut alicubi Pe-
ricles in oratione funebri, vel au-
ditorum, vel propriæ virtutis, vel
generis eorum, vel civitatis, vel
rerum bene gestarum, aut aliarum
denique rerum laude. Non leve
enim oratori subsidium est, si volu-
ptatem ex oratione percipiant
Auditores. Ambo vero suavi ne-

νῆ τὴν ἀγῶνα, καὶ Νικοκλέα τὸν ἀθλοθέτην, πρὸς ὃν ἔστι τὸν λόγον συνέθετο. Ὁρῶν ὁ Νικόκλης ἡμῶν τε σὺν τὸν ἑαυτοῦ πατέρα, καὶ μόνον τῷ πατρὶ καὶ τῷ κάλλει τῶν ὑπερφαιδευμένων, ἀλλὰ καὶ χοροῖς, καὶ μουσικῇ, καὶ γυμνικοῖς ἀγῶσι. καὶ ἑξῆς. τὰ δὲ πυνανθίον ἐκ ψόγου. ὡς ἰσοκράτης ἐν πανηγυρικῇ, ἐν ᾗ μέμφεται τὸς ἀθλοθέτας, ὅτι μηδεμίαν τοῖς εὐφροσύνην εὐνοίαν πεποιήκασι, εἰς δὲ τὴν τῶν σωμάτων δρετὴν πάντας κατὰβάλλονταί τὴν φροντίδα. Πολλὰ μὲν ἐθαύμασα τῶν τὰς πανηγύρεως συναγαγόντων, καὶ τὰς γυμνικὰς ἀγῶνας κατεστήσαντων. ἔστι τὰ παλαιὰ καὶ τὰ νεώτερα. τὰ δὲ ἀπὸ συμβουλῆς. καὶ τὰ ἀπὸ διττῶς. ἢ ἀπὸ περὶ τῆς, ὡς ὁ Πλάτων ἐν ὑποκρίσει. ἐν ᾗ λέγοις κοσμεῖν συμβαλεῖν αὐτῶς ἐπὶ τὰς ἀγῶνας. ἔργον μὲν ἡμῶν οἶδεν ἔχειν τὰ περὶ τὴν σφίσι αὐτοῖς. καὶ ἑξῆς λοιπὰ. ἢ ἐξ ἀποτροπῆς. οἷον δοκεῖ παρὰ Θουκυδίδην ἐν Περικλέους ἐν ὑποκρίσει. οἱ μὲν πολλοὶ τῶν ἐνθάδε ἡδὴ εἰρηκότων, ἐπαινεῖσι τὸ πρὸς τὴν τῷ νόμῳ τὸν λόγον ὅτι, ὡς καλόν. καὶ παρὰ τὸν ἀπὸ λύσεως τῶν ἀντιπληρόντων ἡνός. ὡς εἰς πε-

conjunxit Isocrates in Evagora. Simul enim laudat certamina, & Nicoclem, qui certantibus præmia exhibuit, & ad quem oratio habitata est. Quum te viderem patris tui funus ornare, Nicocles, non magnifico tantum, & splendido apparatu, sed & choris, & musica, & ludis Gymnicis, &c. Contra vero nonnulla est vituperatione, ut Isocrates in Panegyrica, in qua athlothetas culpatur, quod sapientes flocci penderent, solas autem vires, roburque in deliciis haberent. Sæpe mirari soleo, quid in mentem iis venerit, qui celebritates has congregarunt, & ludos Gymnicos instituerunt &c. Quædam etiam à deliberatione, idque dupliciter, vel a suasionem, ut Plato in oratione funebri, ubi res feliciter gestas verbis ornare conatur. Hi quidem revera habent præmia sibi ipsis consentanea &c. vel ex dissuasionem, ut Periclis illud apud Thucydidem in oratione funebri. Multi quidem eorum, qui ex hoc loco verba fecerunt eum laudant, qui hanc orationem funebrem legi addidit, quasi præclarum esset, eos qui in bellis ceciderunt hac oratione decorari. Ab obje-

εἰ παροξύνει τὸν ἄνθρωπον λέγειν προσοίη, ἢ χαλεπῶς, ἢ τῶν τοῖς πολλοῖς παροξύνει. ὡς δὲ προοίμια καὶ ἐργαζομένη φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης πρὸς τῶν δικανικῶν τὸν συμβαλέοντα. καὶ ὅτι μὴ πρῶτα ἐξω παροξύνει τὸν ἄνθρωπον τρέπον. Οἶδα μὲν ὅτι παροξύνει ὁ παρ' ἐμὲ δόξει λόγος, καὶ μέλει τῷδε μήπω πῶς ἐξηγήσεται. ἔτι καὶ τὰς αἰτίας προσοίη ἐπαγάγη τὰς λύσεις. Τῷ δὲ χαλεπῶς, οἷα παρ' ἀνθρώπων, Γρηγορίου εἰς Βασίλειον, καὶ Ἀριστοτέλους. Τῷ δὲ τρίτῳ πῶς οὖν. Πολλοῖς μὴ ἢ παροξύνει πανήγυρις ὅτι παρὰ πολλῶν λόγοις τὸ ἐκ συγγράμματος πολλάκις παροξύνει. ἐξ ὧν οἷός ἐστι μὴδὲν τῶν συνελθόντων εἶναι ὅς μὴ παρ' αὐτῆς, ἢ εἰρηκῶς πρὸς ἐμὴν, ἢ παρὰ πινος λέγοντος ἤκουσεν. ὁ μὲν Διὸς τῷ πρὸς ἐμὴν καὶ αὐτῆς εἰπεῖν πρὸς αὐτὴν παρ' αὐτῆς καὶ λόγῳ μνήμης ἐπαγγίον. καὶ γὰρ μόνῃ τῶν ἄλλων παροξύνει. ἀλλὰ μόνῃ τῶν ἄλλων ἐλάττω τῆς αὐτῆς αἰτίας ἐπὶ ἡνέται.

ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΝΙΚΟΥ ΕΙΔΟΥΣ.

XX. Οἰκειοτέροις δὲ τῷ Δικανικῶν χρῆται τοῖς προοίμοις καὶ ἐξ αὐτῆς τῇ φύσει τῷ παροξύνει τῷ ζητήματι.

tionum denique solutione. Cum scilicet proponat sibi aliquis de nota aliqua re, aut ardua, vel de rebus ubique decantatis dicere, quorum procemia & ex judicialibus depromere docet Aristoteles deliberantem. Exemplum primi tale sit. Paradoxiloqua vobis, sat scio, nostra videatur oratio, nec à tot retro seculis ad hoc ipsum tempus ab ullis dicta. Deinde cum rationes addideris, solutiones inducas. Secundi sit illa Gregorii ad Basilium, & Aristidis supra adducta. Tertii autem tale sit: Coronam hanc sæpe varii lingua styloque celebrarunt. Ideoque nullum huc confluisse credo, qui laudes ejus vel non decantavit, vel ab aliis non accepit. Quare non est, ut quod novum comminiscar de ea magno dignum Elogio: licet enim hæc sola celebrata esset, at sola hæc pro dignitate, humani sermonis penuria, fatis laudari non poterat.

DE GENERE JUDICIALI.

XX. Procemia magis peculiaris Judicialis genus habet, & ab ipsis

μεμπτηνεγμένοις. καὶ διὰ τῆς τοῦ σκοποῦ
τῆς ὅλης υποθέσεως ἐπαγγέλλουσιν. ἡ
γὰρ ἐνμάθεια ἀγαθὴ μὲν συνοικος παν-
τὶ προοίμιον. δικανικὴ δὲ, ἐξ ἀναγκῆς
πάντος. ὑποκειται γὰρ ἐν παντὶ παντα-
πασὶν ὁ ἀκροατὴς ἀνοίκειος τῶν ἀμφισ-
βητουμένων. ὁ, πὶ γὰρ θεωρὸς εἰδώς
ἔχει ὡς ἐν φημίᾳ τὸ ῥηθῆσόμενον, ἐξ ὧν
τῶν πᾶν ἀπὸ προσήκει τῇ πανηγύρει.
ὁ, πὶ ἐκκλησιαστὴς προεπίσταται, ἐφ'
ὃ ἡ βελὴ συγκεκρότηται, καὶ ἀγνώ-
μων τυγχάνη τὴν βέλευσιν. ὁ δικα-
στὴς δὲ τῶν ὑδὲν προεπίγνω. ταῦτ'
ἀρ' ὡς περὶ εἰς χεῖρας δίδοναι δεόν παρ'
αὐτὴν τὴν πρώτην τῆς λόγου βαλβίδα,
τὸ τέλος τῆς ὅλης υποθέσεως τῷ δι-
κάζοντι, ὡς ἀν' ἐπεῖδειν ἔχει τοῖς λε-
γομένοις τὸ λογισμὸν. τὸ γὰρ ἀόρι-
στον ἀπαρτᾷ πως καὶ ἀποπλανᾷ τὴν
διάνοιαν (ὡς περὶ φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης)
καὶ δυσπρόσκολον ἔχον ἀπεργάζεται
τὸν λόγον. ἀληθεία δὲ ὅτι τὰς αἰ-
προοίμια, ἐκ τῶν προσώπων καὶ τῆς
πράγματος, ἢ τῶν παρεμφαινομέ-
νων ἰνός. καὶ πούτων αὐτοῖς ἕκαστον,
ἢ ἐξ ὑπολήψεως, ἢ ἐξ ὑποδιαρέσε-
ως, ἢ ἐκ περὶσσίας, καὶ προσέτι διὰ
καὶ ἄλλων. περὶ ὧν ἀπάντων κάλλιστά
τε καὶ διεξοδικώτατα τῷ Εὐρυπύρῳ διεί-
ληται, ἐν τοῖς περὶ ὁρίσεως. διὸ καὶ

causæ visceribus desumpta, ideo-
que totius causæ scopum indicant.
Docilitas enim optime cohabitat
cum omni principio, at necessita-
te quadam cum Judiciali. Hic si-
quidem auditori litem ignotam es-
se supponitur. Spectator enim
cum veniat, de laudibus futuram
orationem esse novit, aliisque si-
milibus, quæ celebritate conve-
niunt. Nec concionarius nescius
est, quam ob causam Senatus co-
gitur, licet illud de quo delibera-
tur non cognoverit. Judex autem
hæc omnia ignorat. Quocirca in
ipso orationis ingressu totius causæ
scopus Judici quasi tradendus est;
ut inde stabiliatur iudicium. In-
determinatio siquidem distrahit
quodammodo, & in errorem ab-
ducit (suffragante Aristotele) ani-
mum, captuque difficilem oratio-
nem reddit. Judicialis autem ge-
neris procœmia sumantur vel à per-
sonis, vel a re, aut extrinsecus:
istaque rursus vel ex præiudiciis,
vel ex subdivisione, vel abundan-
tia, vel denique ex tempore. De
quibus omnibus optime fuseque
differit Hermogenes in libris de in-
ventione. Diutius igitur istis immo-

μακρο.

μακρότερον ὅτι ἔπαρόντων ἀποτέ-
ναι εἰ δὲ ὦν ὡς θη. ἐξόν παρ' ἐκείνῳ
πληρέστα ἐντυχεῖν.

ΠΕΡΙ ΔΗΜΗΓΟΡΙΚΟΥ ΕΙ-

ΔΟΥΣ.

XXI. Ἐπὶ δὲ ἔς Δημηγορικῶν εἰ-
δους ἐδενὸς ἐνδὲ προοιμίας τῇ συμβε-
λεύοντι, ὅτι μὴ εἰς σύστασιν ἔοικείας
προσώπων. καὶ ταῦτα ἡνίκα πινὰ πε-
ρὶ αὐτῶν ὑπόληψιν καὶ ἀγαθὴν ἀ-
ποκρῆσται δέον, ἢ τὴν σφειέραν περὶ
ἔς πράγματι γνῶμην, ὅσον παρενέ-
ξαται. ἐν τῷ ἑκδέχματι λόγῳ
ἔσω ἔς βασιλείας πρὸς τὰς νέους. καὶ
Περικλέους ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν ξυγγρα-
φῶν ὁμοκρίδης. προσοχὴν δὲ καὶ ὅ-
μοιαν οἰκοφύει οἰκοὶ φέρων ὁ ἐκκλησι-
αγῆς, ὡς περὶ αὐτῶν καὶ ἔοικείας συμ-
φέροντων τὴν ψῆφον ἐπενεγκεῖν μέλ-
λων. εἰ μὲντοι καὶ καὶ χρεῖα προσο-
χῆς παρεμπέσοι, ταύτην ἐκ τῶν ἀνωτέ-
ρω τεθέντων προαπορρίπτειν τῷ λόγῳ, τὰ
δὲ πολλὰ καὶ ὁ δημηγορῶν πρὸς τῶν
δικανικῶν ἐρανίζεται ἔς προοίμια.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΠΡΟΟΙΜΙΟΥ

Εἴς οὖν εὑρεσέως.

XXII. Μετὰ τὴν τῶν ἐργῶν ἔς προοι-
μίας ἀφίσκεψιν, λοιπὸν ἤδη καὶ περὶ

rari non necesse duxi, cum ab eo
copiosissime hauriatis.

DE GENERE DELIBERA-
TIVO.

XXI. In Deliberativo genere
procemium non requiritur, nisi ad
benevolentiam personæ propriæ
conciliandam. Idque cum aliqua
suspicio mala diluenda sit, aut
nostra sententia de re velut inse-
renda. Exemplis hæc illustrantur
Basilii ad Juvenes, & Periclis in li-
bro secundo historiarum Thucydi-
dis. Attentionem autem, & be-
nevolentiam domo secum affert
Auditor, cum de se suoque com-
modo calculum vellet ponere.
Si forte tamen attenti reddendi
sunt Auditores, illud ex iis, quæ
superius protulimus, præstandum
est. Sæpe autem deliberator pro-
cemia a Judicialibus depromit.

DE PROOEMII CONSTRUCTI-
ONE, SEU INVEN-
TIONE.

XXII. Hactenus procemii officia
expoſuimus, reliquum est ut de

τῆς

τῆς ἐκείνων συνθέσεως ἀβλαβῶν. Ἐφ' ἐκάστου τοιαύτην προοιμίαν ζητή-
 τία δὲ πρότερον τις εὐσφύτως ἡμᾶς
 εἰς τὴν ὅλην ὑπόθεσιν ἐσαύρασα, ἢ
 ἐκ τ' ὑποκειμένης ὑποθέσεως μετ-
 νηγευμένης, ἢ ἄλλοθεν ποθὲν εἰλημ-
 μένῃ. ἢν ῥύθην ἅμα καὶ μετ' εὐρυθ-
 μίας ἱστορικῆς ἐκφράσομεν, καὶ πλε-
 οντέρον κατασκευάσομεν. εἴτε τὴν
 διόδοσιν ἐποίσομεν. ἢ τις ἢ ἐνδυ-
 μήματ' ὡς λόγῳ ἐκ τ' προτέρως συν-
 ἄγεται προθέσεως. ἢ γὰρ ἀξίωσιν
 περιέχει ἡμετέραν περὶ τ' προσηνέως
 ζητήματ'. καὶ εἰ μὲν δόξει ἔτι
 ὁπισθενάμεν πρότερον, κατασκευ-
 ᾶζομεν ἅμα τὴν συναχθεῖσαν, καὶ
 ἀμφοτέρως συνδέομεν. ἢν δὲ μὴ, τὴν
 πρόθεσιν ἐνδὺς ὑπεισάξομεν. ὑπο-
 θέγμα δὲ τῶν εἰρημίων ἔσω θιόνδε.
 ἢ μὲν ὑμετέρα περὶ τ' ἥρωα προθυ-
 μία, ταῖς ἱεραῖς καὶ ἔτι πλεταῖς
 καὶ ἀσχοσμήσεσι λαμπρὰν τὴν τ'
 πατρὸς μνήμην ἀπεργάζεται. λαμ-
 προτέρα μέντοι πάντως συγκροτηθεῖ,
 καὶ ταῖς τῶν φιλοθεαμιῶν ἀκοαῖς
 τυρώτερον ἐνηχῆσειεν, εἴγε καὶ τ' εἰς
 μνήμην ἀνισημοπάτης (φημὶ τ' λόγῳ)
 ὁπισθολογῶν γένοιτο. Καλὴ μὲν καὶ ἡ
 παρῶσα φωταυγία καὶ φρενελία,

ejus constructione differamus. In
 omni igitur prooemio quaerenda est
 propositio, quæ viam nobis expeditiorem ad totam causam sternat,
 vel ex intima ipsius causæ medulla
 desumpta, vel aliunde deprompta;
 quam audaci verborum pondere,
 & oratorio perfusum pulvere pro-
 feramus, & Asiatico sapore imbu-
 amus. Atque ita inducatur Apo-
 dosis, quæ vel Enthymematis loco
 ex priori colligitur propositione,
 vel nostram saltem de quaestione
 proposita includat sententiam. Et
 si nobis visum fuerit aliam adverta-
 mus propositionem, quæ & elo-
 quentiæ luminibus illustret prio-
 rem, suavique conjungat utram-
 que nexu. Ista tali dilucidentur
 exemplo. Ingens vester erga He-
 roem affectus, sacris annuis, riti-
 busque effulsit, & patris nomen
 augustum, splendidumque fecit.
 Quod tamen indies magis enite-
 scet, & in aures populi gratiosius
 influet, si oris facundi prudens
 ubertas acceperit. Decorus qui-
 dem hic splendor, facumque ex-
 cubantium lux, nec non certans
 illa peristromatum varietas cum ni-
 tore: quorum illæ prodiga sta-
 luce totum perstringunt theatrum,
 hæc, centuplici ebria colore, va-

μακρότερον
ναι δ
πληρῶσα

ΠΕΡΙ

ΔΗΜΟ

XXI.

δους ἔδενός αἱ
λεῖον ὅπ

προσώπ

ει ἰαυτῆ

ποκρῶσαι

ἔπερ

ζαυτῆ

ἔσω

Πε

Φῶν

νο

α

Πῶς ἔπα
ὥθ' ἰθ'.

ἐντυχεῖ

ἔχ' ἤμισα δὲ καὶ ἡ τῶν ἀφ' ἑαυτοῦ πρὸς
μάταιον ποικιλίαν καὶ γλαφυρὰν
ἡμὴν δαιψιλήν τῷ φῶς ὅτι ἀπὸ αὐτοῦ
τῇ καπνυγάζουσα δίσταται. ἡ δὲ
τῷ πολυαυθῆ τῶν βαφῶν, ὅτι πολυ-
πλοῦς αἰτιητόμενη τῶν δέστων ἔχειται.
καὶ ἀμφότεραι ὡς ὁλοκληρὴ μνήμη π-
ρὸς τὴν ἐκείνην τῶν θεῶν ἀνεγείρουσιν.
ἔγω μὲν καὶ τῶν καταρωμάτων ὅτι
μὴ γὰρ ἐμφανῆσαι, ἡ γὰρ καθ' ἐν
ἐξαιπὲν ὅλως ἰσχύουσιν, ὁ μάλιστα
πράττειν ὁ λόγος πεφύκεται ταῖς τῶν
πράξεων ιδιότησιν εὐπετῶς μάλα συμ-
μετρεῖται. ἡ δὲ τῶν ἐργῶν μοι ἔδο-
κε πάντῃ μὲν εὐσεβεῖς. ἔχ' ἤπλον δὲ καὶ
ἡμῶν κατὰ φύσιν διαπράτταται, ὡς
ἐλυσσῆα τῶν ἀνδρῶν ἀποσημάτων
τῶν πολλῶν ἐξελών. ὡς καὶ τῶν ἐμῶν
γλαυφῆς μὴ. ὡς περὶ τὴν δύναμιν, ὡς
τῷ λόγῳ ὡς ἐν γὰρ ὡς ἐμῶν, ὡς
αἱ τῶν ἀκρωμάτων, ὡς μὲν συν-
δόντι πάντα πληρεῖσαι τὴν μνήμην ἐ-
κείνην ἀπεργάζασθαι. πῶς δὲ πάντῃ
πᾶσι ἀπὸ τοῦ (εἰς πᾶσι πᾶσι) οὐκ
πῶς ἀπὸ τοῦ (εἰς πᾶσι πᾶσι) οὐκ
καὶ μνήσεως διὰ τῶν ἐν γὰρ ἐν-
καταβάλλοιμι. καὶ αἶμα τῶν πατηγύ-
ρη τῶν ἐκείνων ἐκπληρώσασθαι.

THEOPHILUS

XXIII. Sæpiusculæ vero totum explicatur Enthymema, defumptum, vel a simili, vel a contrario, vel a descriptione, vel a minore, & aliis, cujus cum utrasque adornavimus propositiones, ad dignitatem ilico transimus; prout ab Aphthonio summam in Thucydidis exponitur encomio. (Antecedens) Rerum utilium inventores, iis rebus, quas ipsi pulcherrime hominum generi pepererunt, decorari æquissimum est: quodque ab his emerfit, conferri in eos ipsos, qui patefecere. (Consequens) Itaque cum Thucydidem suis ipsius bonis ornare studeam, oratione utar ad eum ipsum laudandum. (Confirmatio) Et quidem præclarum est iis honorem tribuere, à quibus beneficium acceperis, sed tanto majorem Thucydidi, quanto rem præstabiliorem invenit, quam cæteri. (Causa confirmationis) Neque enim in rebus mortalium quicquam licet adipisci oratione melius; neque Thucydide sapientior in dicendo quisquam reperiri. Nonnunquam & totum proponunt syllogismum, in quo conclusio dignitatis seu fundamenti rationem habet. De quibus varia tum apud alios, tum apud Demosthenem occurrunt exempla. Quandoque

ἔχ' ἥκιστα δὲ καὶ ἡ τῶν παρὰ πετασ-
μάτων ποικιλία π καὶ γλαφυρότης.
ἡ μὲν δαψιλῇ τῷ φωνῇ τὸ ἱερὸν ἅπαν
τυτὶ καταυγάζουσα θιάτρων. ἡ δὲ,
τῷ πολυανθεῖ τῶν βαφῶν, τὸ πολυ-
εἰδὲς αἰνιτισμένη τῶν ὀρετῶν ἔξ ἥρωος,
καὶ ἀμφοτέρω εἰς ὀλοχερῇ μνήμην π-
ρὰ τὴν ἐκείνη τὴν θεατικὴν ἀνεγείρουσα.
ἔγω μὲν τοι καὶ τῶν καταρτωμάτων τὸ
μέγεθ' ἐμφανῆσαι, ἡ γὰρ καθ' ἐν
ἐξαιρέσει ὅλως ἰσχύουσιν, ὃ μάλιστα
πράττειν ὁ λόγος πέφυκε ταῖς τῶν
πράξεων ιδιότησιν εὐπετῶς μάλιστα συμ-
μεταχρηματίζομενός τε καὶ συνεξομοιού-
μενος. ἀλλὰ τοι ταῦτα ἔργον μοι ἔδο-
ξε πάντῃ μὲν εὐσεβὲς. ἔχ' ἥτιον δὲ καὶ
ὑμῖν κατὰ φύσιν διαπραξάσασθαι, ἥ περ
ἐλιγὰ τῶν ἑξ ἀνδρῶν περὶ τρημάτων
τῶν πολλῶν ἐξελών, ὅσα καὶ τ' ἐμῆς
γλώττης μὴ ὑπερπαίη τὴν δύναμιν,
τῷ λόγῳ ὡς ἐγχώρει παρὰ δόξιν. ὡς
ἀν' ἡ τῶν ἀκρωμένων, τοῖς μὲν συνε-
δόσι παῦτα πλεονεξέειπεν τὴν μνήμην ἔ-
ηδονὴν ἀπεργάσασθαι. τοῖς δὲ παντὶ
πασιν ἀπείροις (εἴπερ πνέες εἰσιν) οἷόν
τινα σπέρματα τ' εἶναι ἐκείνων ἰσορίας
τε καὶ μιμήσεως διὰ τ' εὐρημίας ἐγ-
καταβάλλοιμι. καὶ ἅμα τὴν πανηγύ-
ρει τὸ εἶκος ἐκπαλῆσαιμι.

rias Herois virtutes ænigmatice
exprimit, & ambo ad memoriæ
illius æternitatem conspirant. Non
tamen præclara ejus facinora ad-
umbrare, nedum celebrare possunt
ista. Hoc linguæ beneficium est,
quæ verbis vivis & acri sensu tin-
ctis res ipsas aut æquet, aut superet.
Pium itaque gratumque (ni fallor)
præstabo officium, si paucula, quæ
linguæ conatum meæ non vin-
cunt, è multis ejus præclare gestis
feligam, & oratione (qualiscun-
que demum ista sit) exornem. Ut
& Auditores, qui ista norunt, gra-
tissima recolant memoria; iis ve-
ro, qui non omnino norunt (si ta-
men tales sunt) semina quædam hi-
storix ejus, ope disertæ linguæ in-
geram, omnesque boni panegyri-
ci partes expleam.

XXIII. Πολλάκις δὲ καὶ ὅλως ἐκτί-
θῆναι τὸ ἐνθύμημα, εἰλημμένον, ἢ
ἐκ τῶν ὁμοίων, ἢ ἐκ τῶν ἐναντίων, ἢ ἐξ ὑ-
πογραφῆς, ἢ ἐκ τῶν ἐλάττων, καὶ ἰσῶν
βιβάτων, ἢ ἀμφοτέρως κατασκευάσαν-
τες τὰς περὶ τὰς, εἰς τὴν ἀξίωσιν ἐπὶ
τῶν περὶ τὰς μεταβαίνομεν. οἷά που
ὡς ἐν τύπῳ εἰσηγείται Ἀφρόδιον ἐν
τῷ τῷ Θεκυδίδει ἐγκωμίῳ. (προηγ-
μένων) Τιμᾶν ἄξιον τὰς εὐρύτας τὰ
χρήσιμα, οἷς εὐπορήσαι τὰ κάλλιστα,
καὶ τὸ παρ' ἐκείνων φανέν ἐπανατίθε-
ται δικαίως τοῖς δόξασιν. (Ἐπόμενον)
Οὐκ ἔν Θεκυδίδει ἐπαινέσω πῶς λόγοις
αὐτὸν τοῖς ἑαυτῷ τιμᾶν περὶ ἐλόμεν.
(Κατασκευὴ) Ἀπαντες μὲν ἔν τὰς εὐ-
εργέτας ἡμᾶς καλόν, τοῦτον δὲ
μᾶλλον τῷ Θεκυδίδει τῶν ἄλλων, ὅσοι
τῶν ἀπάντων εὖρε τὸ κάλλιστον. (Αἰ-
τία κατασκευῆς.) Οὐπὶ γὰρ λόγων ἐν
πῶς ἔστι κρείττον ὑπάρχει λαβεῖν, ἢ
πε Θεκυδίδει σοφώτερον ἔστι εὐρεῖν. Ἔστι
δ' ὅτι καὶ ὁλόκληρον τὸ συλλογισμὸν
περὶ τὰς, ἐφ' ὃν τὸ συναγόμενον
ἀξιώσεως ἐπὶ τὸ βάσιως λόγον ἔχη-
κεν. ὡς περὶ ἀδείγματα καὶ ἐπ' ἄλ-
λων μάλα συχνὰ, καὶ περὶ Δημο-
σθένει Πρωτοφάνει εὐρήσῃτε. Ἐνίοτε
δὲ καὶ τὴν πρώτως ἐκτεθειμένην περὶ τὰς

XXIII. Sæpiusculè vero totum
explicatur Enthymema, desum-
ptum, vel a simili, vel a contra-
rio, vel a descriptione, vel a mi-
nore, & aliis, cujus cum utrasque
adornavimus propositiones, ad di-
gnitatem ilico transimus; prout ab
Aphthonio summam in Thucydi-
dis exponitur encomio. (Antece-
dens) Rerum utilium inventores, iis
rebus, quas ipsi pulcherrime homi-
num generi pepererunt, decorari
æquissimum est: quodque ab his
emerit, conferri in eos ipsos, qui
patefecere. (Consequens) Itaque
cum Thucydidem suis ipsius bonis
ornare studeam, oratione utar ad
eum ipsum laudandum. (Confirma-
tio) Et quidem præclarum est iis
honorem tribuere, à quibus bene-
ficio acceperis, sed tanto majore
Thucydidi, quanto rem præ-
stabiliorem invenit, quam cæteri.
(Causa confirmationis) Neque e-
nim in rebus mortalium quicquam
licet adipisci oratione melius; ne-
que Thucydide sapientior in di-
cendo quisquam reperiri. Non-
nunquam & totum proponunt syl-
logismum, in quo conclusio digni-
tatis seu fundamenti rationem ha-
bet. De quibus varia tum apud
alios, tum apud Demosthenem oc-
currunt exempla. Quandoque

εἴχ' ἤμισα δὲ καὶ ἡ τῶν ᾠδαπετασ-
 μάτων ποικιλία τε καὶ γλαφυρότης.
 ἡ μὲν δαψιλῇ τῷ Φαῖνι τὸ ἱερὸν ἅπαν
 τυτὴ καταυγάζουσα θέατρον. ἡ δὲ
 τῷ πολυανθεῖ τῶν βαφῶν, τὸ πολυ-
 εἰδὲς αἰνιτιζομένη τῶν δρετῶν τὸ Ἡρώος,
 καὶ ἀμφοτέρω εἰς ὀλοχρῆ μνήμην π-
 να τὴν ἐκείνῃ τὰς θεαταῖς ἀνεγείρουσαι.
 ἔγω μὲν τοι καὶ τῶν κατορθωμάτων τὸ
 μέγεθος ἐμφανῆσαι, ἡ γὰρ καθ' ἐν
 ἐξοικεῖν ὅλως ἰχθύουσιν, ὃ μάλιστα
 πρέσβην ὁ λόγος πέφυκε ταῖς τῶν
 πράξεων ιδιότησιν εὐπετῶς μάλιστα συμ-
 μετὰρρηματίζομένους τε καὶ συνεχομοιύ-
 μιν. Διὰ τοῖς αὐτοῖς ἔργον μοι ἔδο-
 ξε πάντῃ μὲν εὐσεβὲς. εἴχ' ἦτον δὲ καὶ
 ὑμῖν κατὰ φύσιν διαπράττειν, ἥ ποτε
 ἐλυγάθη τῶν τῶν ἀνδρῶν ποσπρημάτων
 τῶν πολλῶν ἐξελών, ὅσα καὶ τῇ ἐμῇ
 γλώττῃς μὴ ὑπερπαίη τὴν δύναμιν,
 τῷ λόγῳ ὡς ἐγχώρει ᾠδαδῶν. ὡς
 αὖ καὶ τῶν ἀκροωμένων, τοῖς μὲν συνε-
 δόσι πάντῃ πληρετέραν τὴν μνήμην ἐ-
 ἡδονὴν ἀπεργάζασαι. τοῖς δὲ πάντῃ
 πασὶν ἀπείροις (εἴπερ πινὲς εἰσιν) οἷον
 πνα σπέρματα τῷ ποτὶ ἐκείνον ἰσορίας
 τε καὶ μιμήσεως διὰ τῇ εὐρημίας ἐγ-
 καταβάλοιμι. καὶ ἅμα τῇ πανηγύ-
 ρει τὴν εἰκὸς ἐκπληρώσωμι.

rias Herois virtutes ænigmaticæ
 exprimit, & ambo ad memoriæ
 illius æternitatem conspirant. Non
 tamen præclara ejus facinora ad-
 umbrare, nedum celebrare possunt
 ista. Hoc linguæ beneficium est,
 quæ verbis vivis & acri sensu tin-
 ctis res ipsas aut æquet, aut superet.
 Pium itaque gratumque (ni fallor)
 præstabo officium, si paucula, quæ
 linguæ conatum meæ non vin-
 cunt, è multis ejus præclare gestis
 seligam, & oratione (qualiscun-
 que demum ista sit) exornem. Ut
 & Auditores, qui ista norunt, gra-
 tissima recolant memoria; iis ve-
 ro, qui non omnino norunt (si ta-
 men tales sunt) semina quædam hi-
 storix ejus, ope difertæ linguæ in-
 geram, omnesque boni panegyri-
 ci partes expleam.

XXIII. Πολλάκις δὲ καὶ ὅλῳ ἐκτί-
θῆναι τὸ ἐνθύμημα, εἰλημμένον, ἢ
ἐκ τῶν ὁμοίων, ἢ ἐκ τῶν ἐναντίων, ἢ ἐξ ὑ-
πογραφῆς, ἢ ἐκ τῶν ἐλάττω, καὶ τῶν
βελόνων, ἢ ἀμφοτέρως κατασκευάσαν-
τες τὰς περὶ τὰς αἰτίας, εἰς τὴν ἀξίωσιν ἔτι
ἐν περὶ τῶν μεταβαίνοντων. οἷα πο-
ῶς ἐν τύπῳ εἰσηγῆται Ἀφρόνιος ἐν
τῷ τῷ Θεκυδίδου ἐγκωμίῳ. (προηγ-
μένων) Τιμᾶν ἀξίον τὰς εὐρύτας τὰ
χρήσιμα, οἷς εὐπορήσαι τὰ κάλλιστα,
καὶ τὸ παρ' ἐκείνων φανερὸν ἐπανατίθε-
σθαι δικαίως τοῖς δόξασιν. (Ἐπόμενον)
οὐκ ἔνθα Θεκυδίδου ἐπαινεῖσθαι τὰς λόγους
αὐτὴν τοῖς αὐτῶν τιμᾶν περὶ τὸν ἄνθρωπον.
(Κατασκευὴ) Ἄπαντες μὲν ἐν τὰς εὐ-
εργέτας ἡμᾶς καλὸν, τοῦτον δὲ
μᾶλλον τὸ Θεκυδίδου τῶν ἄλλων, ὅσῳ
τῶν ἀπάντων εὐρεῖ τὸ κάλλιστον. (Αἰ-
τία κατασκευῆς.) Οὐπὶ γὰρ λόγων ἐν
τοῖς ἔσσι κρείττω ὑπάρχει λαβεῖν, ἢ
πε Θεκυδίδου σοφώτερον ὅτι εὐρεῖν. Ἔστι
δ' ὅτι καὶ ὁλόκληρον τὸ συλλογισμὸν
περιτρέπεισιν, ἐφ' ὃν τὸ συναγόμενον
ἀξιώσεως ἔτι ἐν βάσει λέγον ἐξη-
κεν. ὡς περὶ τὰς ἀδείγματα καὶ ἐπ' ἄλ-
λων μάλα συχνὰ, καὶ περὶ Δημο-
σθένει Περικλέους εὐρήσῃτε. Ἐνίοτε
δὲ καὶ τὴν πρώτως ἐκτεθειμένην περὶ τὰς

XXIII. Sæpiusculè vero totum
explicatur Enthymema, desum-
ptum, vel a simili, vel a contra-
rio; vel a descriptione, vel a mi-
nore, & aliis, cujus cum utrasque
adornavimus propositiones, ad di-
gnitatem ilico transimus; prout ab
Aphthonio summatim in Thucydi-
dis exponitur encomio. (Antece-
dens) Rerum utilium inventores, iis
rebus, quas ipsi pulcherrime homi-
num generi pepererunt, decorari
æquissimum est: quodque ab his
emerfit, conferri in eos ipsos, qui
patefecere. (Consequens) Itaque
cum Thucydidem suis ipsius bonis
ornare studeam, oratione utar ad
eum ipsum laudandum. (Confirma-
tio) Et quidem præclarum est iis
honorem tribuere, à quibus bene-
ficio accepimus, sed tanto majore
Thucydidi, quanto rem præ-
stabiliorem invenit, quam cæteri.
(Causa confirmationis) Neque e-
nim in rebus mortalium quicquam
licet adipisci oratione melius; ne-
que Thucydide sapientior in di-
cendo quisquam reperiri. Non-
nunquam & totum proponunt syl-
logismum, in quo conclusio digni-
tatis seu fundamenti rationem ha-
bet. De quibus varia tum apud
alios, tum apud Demosthenem oc-
currunt exempla. Quandoque

σιν ἀκατάσκευον παρέντες, ἐφ' ἑτερον μεταβαίνουσι συλλογισμὸν εἰτ' ἂν ἐν-θύμημα. ὃ καὶ κατὰσκευαστέον τῷ ἀνωτέρῳ εἰρημένον τρόπον, οἷον ὅτι καὶ τῷ Δημοσθένει ἐν τῷ πρώτῳ ὑπὲρ Ὀλυνθίων. Κομψότης δὲ καὶ τὸ ἔυμορον καὶ πρὸς ἀρμονίαν κεκροτημένον παντὶ λόγῳ κόσμος. ὅτιν ἐκ ἀνευ ἡδονῆς τοῖς ἀκούσιν (πλὴν εἴ περ ὁ λόγος διὰ τὸ ἐναγώνιον ὑποποιῆται τὸ ἐντεχνον) προσωμίω δὲ μᾶλλον ὅτι προσωδία, ἅτε δὴ καὶ εὐνοίας κατὰληψις, ἢ διὰ τῶν λόγων ἡδονῆς μνηστειάδα πύφουκε. καὶ τὸ εὐσημον διὰ τὴν εὐμαθείαν. Καὶ περὶ μὲν προσωμίας τῶν αὐτῶν ὑποχρώντως εἰρηάδα ἔδοξεν. ἢν δὲ τι καὶ παρειμένον ἢ, ἥτε τῶν εἰρημένων κατὰληψις εἰς τὴν ἀκρίβειαν ποδηγήσει γνώσιν, ἔτι τῶν ἁμὰ τε ἀγρίων ἐφίλοπονόν τε καὶ ἀναπληρώσεται.

ΠΕΡΙ ΔΙΗΓΗΣΕΩΣ ΕΙΤΟΥΤΝ ΠΡΟΘΕΣΕΩΣ.

XXIV. Τὸ προσωμίον ἢ προθέσις εὐθὺς διαδέχεται. ἢ γενικῶς μὲν ὀριζομένη, Ἐκθεσις λέγοιτ' ἂν πραγμάτων ἐδήλωσις περὶ αὐτῶν συνίστηκεν ἢ ὑποθέσις. εἰδικῶς δὲ τεμνομένης εἰς

vero propositionem primo expositam, nudam relinquimus, & ad alium transimus syllogismum, vel Enthymema, quod & pigmentis suis adornandum est modo supra dicto, sicut Demosthenis illud in prima pro Olynthiis oratione. Nitor autem, & modesta illa verborum lautities decus est orationi, gratumque auditoribus (nisi quaestio adeo forensis sit, ut omne repudiet artificium) procœmio vero quasi viam sternit ad captandum benevolentiam; quæ mellea orationis suavitate conciliari solet, & ad docilitatem, quam perspicuitas efficit. Ac de procœmio jam satis dixisse videar. Si quid autem elapsum sit, vel ista, quæ hæcenus dicta sunt, facem vobis accendant, vel acumen saltem vestrum supplere, & diligentia poterit.

DE NARRATIONE, SEU PROPOSITIONE.

XIV. Procœmium illico sublequitur narratio. Quæ generali definitione non immerito dicatur, Expositio sive explicatio rerum ad

δύο. θάτερον εἰδὲ διεξοδικώτερον ἡ
 πέφυκεν ἐκφέρεσθαι, καὶ κατὰ πινὰ
 ἐγκατάσκευον ἐκφρασιν. αἰτίας τε
 γὰρ τῶν γεγονότων πολλάκις ἀναπύσ-
 σει. περὶ αἰτίας τε σαφηνίζει. καὶ
 πᾶν ὅπῃ εἰς τὸ σαφέστερον τὸ ἐκθέ-
 σεως συντείνει. εὐμεθόδως διερμηνεύει.
 Ἐν τῷ δὲ διήγησις εἰδικῶς ἐρμηνεύεται.
 Θάτερον δὲ ἀπλοῦν τε εἶναι καὶ ἀκατά-
 κευον, καὶ συνδυωπύτην ἔληχε καὶ
 ψιλὴν τὴν δὴλωσιν. ὃ καὶ ἀνώνυμον
 εἶναι κατὰ τὴν διαφοράν. ἔσθ' ἂν πάν-
 τοι δέεται τὸ ἔρῃσθαι ὅπῃ τε-
 χνήσεως, ἅτε δὴ μονομερὲς ὄν, καὶ
 ψιλῶς ἐκφέρον πρὸς πράγματα, μη-
 δὲν τῶν πέραξ προσεφελκόμενον.
 πλὴν ἔπειτα ἐπὶ αὐτῇ δεήσει γε προδια-
 κριναι πρὸς ἐν τῇ προθέσει ζητήματα.
 ὃ δὲ πινὲς καὶ προκατασκευὴν ἐ-
 χρημάτισαν. ἣν καὶ διττὴ συνεζεύχ-
 θαι χώρᾳ ἀνωτέρω ἐφθήμεν εἰρηκό-
 τες. νῦν μὲν ἐν προοιμίῳ, ποτὲ δ'
 αὐτὸ ἐν διηγέσει, ἔστιν ὅτε καὶ ἐν ἀμφο-
 τέροις ὅπῃ τετέλεσται. ἐπειδὴν δὲ πε-
 ς ὑπόθεσις πολλῶν ἔσθ' ἀπραγμάτων
 περικυκλή συμπεπλεγμένη τε δοκίμη
 καὶ δυσδιάκριτος, ἥς ἵνα τὴν σύγχη-
 σιν διαλύσας ἐξέγυνηται ἀπεργασία πρὸς
 ῥηθηνόημα, τῇ τῶν ζητούμενων διαι-

causam pertinentium. Speciali-
 ter autem in duo se diffundit. Quo-
 rum alterum uberius propositam
 quaestionem explicare solet, phra-
 sisque oratoriis graphice deline-
 are. Nam sæpe rerum gestarum
 causas aperit, & circumstantias
 narrat, & quicquid omnino cla-
 riorē faciem præferat, non per-
 turbato ordine percurrit. Et hoc
 speciatim Narratio dicitur. Alte-
 rum vero simplex & inartificiale,
 nudamque continet, & brevem ex-
 positionem: quod & distinctionis
 ergo anonymum est. Nec adeo
 requiritur hic Rhetoris artificium,
 utpote quod unius tantum partis
 sit, leniterque res exponat, nec
 ullis omnino vestiatur circumstan-
 tiis; nisi prius forsitan ea expone-
 re necessum fuerit, quæ in propo-
 sitione quaeruntur. Quod quidem
 nonnulli & præparationem nun-
 cuparunt, quam duplici quoque
 constringi loco superius diximus.
 Nunc in præmio, nunc rursus in
 narratione, interdum etiam in ut-
 risque non incommode collocari.
 Si vero res varias comprehendat
 causa, adeoque complexa sit, &
 confusa, Rhetor, ut eam à confu-
 sione liberet, reliquamque dictio-

ρίσει ὁ ῥήτωρ κέχρηται. ἣν καὶ περ
πανάνως, πλεὺν ὅτιν ἰδεῖν καὶ ὅτι τῶν
λοιπῶν ἔ' λόγῳ μερῶν. φιλεργαμένην
ὑπὸ ἔ' ῥήτορι. μνήμης ἡ εὐμαθεί-
ας ἔνεκεν. πρῶτον δὲ μὲν ἐν ψιλῶς
ἐκφερομένης προθέσεως, τὸ Δημοσθένι-
κὸν ἐς τὸ ἐν τῷ πρώτῳ ὑπὲρ Ὀλυν-
θίων. τῆς δὲ καὶ διαίρεσιν, ὅτι ἴσο-
κράτους πρὸς Νικοκλέα. ἐν οἷς δὲ ἐπ'
ἀμφοτέρων ἡ διαίρεσις εἴη φιλοτεχνη-
θεῖσα, εἰ βελομένοις ὅτι μαθεῖν,
αὐτὸν τε διέξετε τὸ πρὸς Νικοκλέα
λόγον, καὶ Δημοσθένους τὸ περὶ πρῶ-
του πρεσβείας.

XXV. τῆς διηγήσεως ὄρεται μὲν
ἴσως καὶ ἄλλαι, ἀναγκαῖαι μὲν ταισα-
φήνεια καὶ πιθανότης. ὧν ἐκτὸς ἡ
διήγησις, τὴν ἄλλως φιλοπονεῖται
πῶς καὶ ὅτι οἰκίῃς πλὴν ἐμπίπῃσιν.
δήλωσις γὰρ ἡ ἐν πολιτικῷ λόγῳ διή-
γησις ἔσα γεγονότων πραγμάτων,
εἰ μὲν ἔ' πιθανὴ ἀμοιρήσειεν, ἢ
γεγονότων λοιπὸν, ἀλλ' ἐνδεχομένως
ὑπάρξει ἀνάπληξις. πρῶτον δὲ τὸ ἀ-
σαφές, καὶ ἔ' ὅλα εἶναι δήλωσις δια-
μαρτήσιν, καὶ περὶ τῶν οἷς ὡσὶν ἐμ-
βοήσεται τῶν ἀκροατῶν παρενέχλη-
μα, ἐκτὸν ἀναγκαστικῶς ἐν διηγέται

nem reddat intellectu facilem, qua-
stiones distribuit in partes. Quam
distributionem raro licet, tamen
& in reliquis orationis partibus De-
mosthenem videmus artificiose tra-
ctare ad memoriam firmandam,
& conciliandam benevolentiam.
Exemplum igitur propositionis nu-
de leniterque prolata sit Demosthe-
nicum illud in prima pro Olynthiis
oratione; partitionis autem Ho-
cratis illud ad Nicoclem. Si vero
scire velitis ubinam in utrisque ista
adhibetur distributio, ipsam ad Ni-
coclem evolvite orationem, illam-
que Demosthenis de falsa lega-
tione.

XXV. Narrationis virtutes for-
san & aliae sint, at necessariae ta-
men perspicuitas est & probabili-
tas. Quae si subtrahantur, frustra
narrationi artificium impenditur,
proprio fine destituta. Cum enim
in civili oratione, expositio rei ge-
stae, sit narratio, si a verisimili ab-
horreat ista, non ulterius rei ge-
stae, sed quodammodo contingen-
tis erit explicatio. Non solum au-
tem tenebras offundet obscura nar-
ratio, sed & ab ipsa deflectet nar-
rationis definitione, auribusque

τῇ σαφηνείᾳ τὸ πιθανόν. καὶ ἀνά-
 παλιν τῷ πιθανῷ ἡ σαφηνεία, ἀτε-
 λές γὰρ θάπτερον τῷ θάπτερον. Α-
 παλῶς μὲν ἔν ἐπείν ὅτι παντὸς λόγῳ
 σαφηνείας ὅτι πορευώμεθα ὑπὲρ τοῦ
 ἄλλο, ἀκρεβολουγία, καὶ τὸ μηδὲν πα-
 ρεπιπῆν τῶν τοῖς πράγμασι παρε-
 πομένων, πρὸς ὅσον δηλονότι τὸ πρᾶ-
 ξαν, τὸ πεπονθὸς, ὅσον, χρόνον, αἰ-
 ῆσαν, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν τοῖς αἰτιατικῶν.
 ταύτης ἔχῃ ἥτιον ποιητικὸν καὶ ἡ ἐν τῷ
 ξα καὶ ἡν ἐπὶ ἑαυτῇ, εἴτ' ἔν ἐκ φύ-
 σιως ἡ τέχνης κεκληρώται τῶν πραγ-
 μάτων ἀφήγησις.

XXVI. Παραιτῆται δὲ καὶ τὰς ἐ-
 πιβολὰς ἢ ἐναργεῖα, καὶ ἔδεν ἀνέχε-
 ται συνεφέλκεται ἔξωθεν. ἡ γένε-
 ῖς, ἡ μέρεϊ ὅλον, ἡ ἀόριστον ὁρισ-
 μῶς, καὶ τὰ ὅμοια. ἐκτὸς εἰ μὴ πρὸς
 τοῖς πρὸς ἡ χαρακτῆρῳ ἀπαιτῇ ἰδι-
 ότης, ὡς ἐν ἐκείνοις ἰκανῶς διώριται.
 Σχήμασι δὲ σαφηνεῖαν καθ' ὅσον ὁμοίαν
 τοῖς ἀφηγηματικοῖς, καὶ ὁρῶν ἐκφέ-
 ροντες, μηδὲν πλαγιάζοντες ἢ συμ-
 πλέκοντες, ἐπαναφοραῖς τε καὶ ἐπα-
 ναλήψεσιν ἀναπύσσοντες. ὅτι μὴ ἐν-
 αργῶς εἰρηδῶν δοκεῖ, καὶ μετὰ βαίνον-
 τες ἀφ' ἐπὶ ἐφ' ἑτέρων. ἔμιν συμ-

ingens afferet fastidium. Socien-
 tur igitur suavique copulentur ne-
 xu perspicuitas, & probabilitas, &
 in unam coaliscant narrationem.
 Mancum est enim & exile alterum
 sine altero. Quo circa ut summa-
 tim dicam, oratio tum demum cla-
 ra reddetur & dilucida, si, quod
 instar omnium est, exacte singula
 perpendantur, nihilque ad causam
 pertinens intactum relinquatur, cu-
 jusmodi sunt persona, actor, cri-
 men, locus, tempus, causa, reli-
 quæque circumstantiæ. Perspicui-
 tati quoque plurimum confert sin-
 gula quo acta sunt ordine percur-
 rere, sive ab arte sit ille sive à na-
 tura depromptus.

XXVI. Excursiones autem, di-
 gressionesque non patitur eviden-
 tia, nihilque aliunde adduci su-
 stinet, seu genus speciei, seu to-
 tum parti, seu infinitum finito, & si-
 milia: nisi forsan tale quid efflagi-
 tat characteris proprietas, ut in
 illis abunde est demonstratum.
 Quin & figuris perspicuitatem
 narrationi conciliabimus, recteque
 & luculenter explicabimus, non
 contorte, & perturbate, sed ana-
 phoris, & repetitionibus exorna-
 bimus narrationem. Nec minus
 dilucide exponi possit, celeriter ab

πληρώ-

πληρώσει, ἔ' δὲ ἐπαγγελία χρώμε-
ναι. κώλων δὲ τὰ μικρὰ καὶ κομμα-
τικὰ μάλιστα συμβάλλεται πρὸς ἐν-
έργειαν, ἅπτα καὶ ἀπαρτίζουσι καθ'
ἐαυτὰ τὰς ἐννοίας, καὶ ἐξ ὀνομάτων
εὐπορήσωμεν σαφηνείας, ἢ τὰ μὲν κοι-
νὰ ἐναργῆ τε καὶ εὐσημα θηρώμενοι,
τροπικά τε καὶ μετὰφορικά ὡς προσέ-
μεθα. τῶν πεποιημένων μὲντοι ὅσα
ῥήτορσιν εὐχρηστα, καὶ μάλα εἰς
προόδον εἰς σαφηνίαν, ἅπερ δὴ καὶ μί-
μησιν ἐκφερόμενα. μίμησις γὰρ πᾶ-
σα ἐναργείας ποιητικὴ, μάλιστα δὲ
διηγήσει προσήκοντα. ἥπερ καὶ ἡ δι-
κὴ βέλεται εἶναι. ἡ δὲ δηλαδὴ καὶ
τρόπον ἐμφαίνοντα, καθ' ὃν τὸ δηλῶ-
μενον ἔργασται. Ἄλλ' οἷς μὲν σαφῆ-
νιαι ἐκπορεύεται, ταῦτα.

ΠΕΡΙ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΟΣ.

XXVII. πιθανῶς ἀφηγησόμεθα,
πρῶτον ἐν ταῖς τῶν προσώπων ιδιότησι
καταπλήλως τὰς ἐνέργειας δισπνέμε-
μεν. οἷον πλεονέχει μὲν, τὸ ἀσελγάζ-
ναι. ὀργιζομένη δὲ, ὡς ἀφ' ἐρεωτα.
καὶ πρῶτον μὲν, καταπλήττειται. δι-
κῶ δὲ, φεύγειν. καὶ τὰ ὅμοια, δεύ-
τερον, ἐν τὰς αἰτίας ἐκάστη τῶν γεγονό-

altero ad alterum transeuntes. Hoc
omnibus suis explentes numeris,
illud utiliore loco reposituros, &
reducturos promittentes. Mem-
bra non immodica, & incisifs distin-
cta plurimum illustant narratio-
nem, quæ singula & sententiam
claudant, satientque animos. Nec
parum nomina perspicuitati con-
ferunt, si verba in usu posita, sen-
suque tincta usurpemus; à figura-
tis autem, durisque translationibus
abhorreamus. E fictis tamen no-
minibus quæcunque profunt, depromi
quoque ad lucem rebus inferen-
dam possunt, eas enim imitatione
exprimunt. Imitatio siquidem om-
nis efficit perspicuitatem, & ma-
xima sane virtus est in narratione,
quæ & morata esse debet, cum
mores, ipsasque rerum imagines
repræsentet, quibus in ipsos mentis
oculos incurrunt. Atque hæc de
perspicuitate.

DE PROBABILITATE.

XXVII. Probabilitatis autem tum
maxime narratio erit, si res ad sin-
gulas personarum naturas accom-
modentur, ut ad divitem intem-
perantia, ad iratum, temeritas, ad
mansuetum reconciliatio, ad timi-
dum fuga, & istiusmodi. Deinde
si causas, & rationes factis singu-

των σαφηνίσωμεν, ἔτι τὰς περὶ τῆς
 μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς πρὸς τὴν πόλιν.
 καὶ ἐκ τῶν παρεπομένων, ἢ τὸν τόπον
 πρὸς τὸ θεῖον γεγονέναι ἀρμόδιον, ἢ
 τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐπράχθη καὶ λό-
 γον ἐξενέγκομεν τὴν διανομήν, καὶ τὰ
 λοιπὰ ὡσαύτως. Τελευταῖον δὲ καὶ
 ἐκ τῶν πραγμάτων, ὃ διέξιμεν, εἰ τῶν
 τῶν ἀκρόντων ἡθῶν καὶ γνώμας, μὴ
 ἀντιβαίνει. ἂν γὰρ τὸ πρῶτον ἐν ἡ-
 παύσει λόγῳ τυγχάνοι, καὶ διὰ τῆς
 ἀναιδῆς εἰσόδου γίγνεται, παρ' ἄλ-
 λους ἀφ' ἑαυτοῦ κινεῖται, καὶ ἐπ' αὐτῇ
 ῥαδίως πλεονάζει. Ἀν δὲ πρὸς
 ῥαδίᾳ ἐνέσι τῇ διήγησιν, ὁμολογητέ-
 ον μὲν, ἔτι μὲν αὐτὴν διὰ τῆς ῥη-
 τῆς, καὶ τὰς αἰτίας ἐξενεγκῶν περὶ
 τῆς. ἔτι δὲ διχῶς καὶ αὐτὴν ἐξενεγ-
 κῶν τὴν διήγησιν. ἢ ἀπλῆν, ὅτι τὰ
 πεπραγμένα ψιλὰ ἐκτίθεται, ὡς ἐν
 τῷ καὶ Κωνσταντῷ αἰτίας Δημοσθένους,
 καὶ ἐν τῷ περὶ τῆς πρὸς Ζηνόθεμιν.
 ἐγκατασκευοῦν δὲ, ὅτι ἐπὶ αἰτίας καὶ
 παρεπομένα διὰ τῆς πεπραγμένης ἐκ-
 φράσωμεν. ὡς ἐν τῷ καὶ Ἀριστοκρά-
 τος, ἢ δὲ ἐν τῷ περὶ Λεπτινῆς ἐνθα
 πρὸς τῶν πραγμάτων καὶ Χαβρία ποιῶ-
 ται τὰς λόγους, δεινὴν χαρακτῆρα μάλι-
 στα πρέπασα. καὶ ταῦτα ὅτι πρὸς γνω-

lis proposuerimus, non proximas
 modo, sed & remotiores. Tertio
 à consequentibus, vel locum ad e-
 am rem opportunum esse, vel tem-
 pus idoneum in quo commissum
 erat facinus, paulatim profera-
 mus, & similia. Ultimo vero ab ipsa
 re, quam narramus, si ab auditorum
 moribus & dispositione non abhor-
 reat. Eadem enim, quæ aliorum
 approbantur sententiis, ideoque
 fieri sine rubore solent, ab aliis tur-
 pia, minimeque toleranda judican-
 tur. Si quid autem minus credi-
 bile narretur, confitendum quidem,
 non ideo tamen prorsus incredibi-
 le dicemus, causasque facti adhi-
 bere conabimur. Narratio autem
 in duas sese diffundit species; sim-
 plicem nimirum, qua res nude, &
 sine colore narrantur, ut in Orati-
 one Demosthenis contra Cononem
 de injuria ob verbera, & in exce-
 ptione adversus Zenothemidem.
 Tum instructam, qua rerum gesta-
 rum causas & consequentias phrasi-
 bus illustribus explicamus, ut in ora-
 tione adversus Aristocratem. Illa
 vero, quæ adversus Leptinem ha-
 betur, ubi verba de Chabria fa-
 ctis facit, grandi & vehementi ful-
 get caractere. Cum autem de

T t t t

εἰμ

εἶμιν ὁ λόγος, ἀπαρθεμένησι δὲ μάλ-
ω, ἢ διήγησι εἴκει. Πλατύνεται δὲ πέ-
φυκεν ἡ διήγησις ἐκ τῶν παρικο-
μένων, ἐκ προσηγμένων διεξοδικωτέρας
ἀναπλήξεως, ἐκ τῶν ἐκείνων αἰτίων, δι-
αφαιρόντως δὲ ἐκ τριῶν τάτων, ἥπερ
ἐρμολογείει δοκεῖ. ἐξ ἐρμηνείας ῥητο-
ρικῆς ὁ παράματ. τῶν ποι-
κίλοις ὀνόμασι καὶ κώλοις ἐκφέροντες
πλείους. ἐκ περιστολήσεως τῶν τε
παραλειφθέντων. καὶ ἐξ αἰτίας τῶν
παραλειφθέντων καὶ τῶν παραχθέντων.
ἔσω δὲ καὶ σαφηνείας ἕνεκεν ὡς ὅτι προ-
βλήματ. Ἀλκίππῳ. ὁ δὲ Ποσειδῶ-
ν. Ἀλκίππην τὴν δὲ Ἄρεως διακορή-
σας. καὶ ἡ διήγησις ὡς ὅτι δὲ Ἄρεως.

(Προκατάστασις τῆς διηγήσεως ἢ
τι περιήγησις)

καί μοι ἀντιβόλῳ καὶ νῦν ἀναλάβετε
ἅπερ ἐγὼ ὅτι ἀνθρώπων ὕβρισμα.
σκεψάσθε εἰ φορητὰ καὶ τοῖς ὀπτικῶ-
τάτοις τῶν θεῶν, μὴ ὅπως ἄρει, τῷ
καὶ ἄλλοις ὑβριζομένοις ἀμύνεται λα-
χύνει. (ἐκ τῶν παρικομένων ἑμα-
θείας ἕνεκα.) Ἦν παῖς Ἀλκίππῳ.
ὃν ὑμεῖς ἴσθε Ποσειδῶν. ταχὺ ἐξ Εὐ-
ρύτης τῆς νύμφης, ἀσελγῆς ὑπερβύς
ἄλλ. καὶ πρὸς ἡδονὰς εὐκαταφο-
ρ. ἐν ἔτος ἔδρεψε κακὸν, σωφρο-

rebus bene notis agitur, enumera-
tio potius dicatur, quam narratio,
Dilatatur autem narratio pleniore
rerum explicatione, tum præce-
dentium, tum consequentium, ea-
rumque causarum. Præcipue ta-
men (ut Hermogeni videtur) tribus
hisce, explicatione scilicet floridio-
re rei, multis eam membris crebris-
que periodis proferentes; assump-
tione prætermissi officii, causa de-
nique prætermissi officii factique.
Ut autem elucescant ista, argu-
mentum sit hujusmodi, Alirrho-
thius Neptuni filius Alcippen, filiam
Martis per vim stupravit. Sitque
narratio tanquam à Marte.

(Præparatio narrationis, seu
prænarratio.)

Animis quæso (coelites) vestris re-
colite, quas mihi inferunt injurias
homines, perpendite vobiscum an
vel æquissimis deorum ferendæ sint,
nedum Marti, qui & aliis injuria
gravatis subvenire solet. (A con-
sequentibus docilitatis ergo) Alir-
rhothius iste, quem vos hujusce
Neptuni filium ex Euryte Nym-
pha susceptum esse nostis, luxuria
ultra modum diffluens est, & per-
dite in deliciis pronus; hunc ipse

ἔστω

νῆστιν ἐλπίσιν, κέραις δ' ἡ βύβλον, πα-
 τράσι δ' ἑταῖων δυστυχίας ἔτι τυχοῦ-
 σης ὀφθαλμοῖν. (Ἀρχὴ τῶν περὶ ἡγεσι-
 μῶν τῷ γεγονότι) Τῶν ἀνελπίστων ἔπει-
 παρτίσμεν τε ὡς εἰκὺς ὡς τὸ μάστιγα
 φιλοφρονούμενοι, καὶ πάντες τὰ μὲν
 αὐτῷ ἄσμενοι ἐπέτρειπον, τὰ δ' ἄλλα
 ἐφιλανθρωπεύομεν, ὥς Ἀλκίππη (ἣν
 οἶδα) θυγατρὶδι φιλοῦσθαι, ἔχουσα
 τὴν ἀφ' ἑσφροσύνης ἐπιπύσθαι. ἣ δὲ
 ἐλπίσθαι διὰ τὴν ὥραν, συνεῖαι τε πα-
 ραχώραν καὶ διαλέγεσθαι. (Ἐκ τῶν
 παραλειφθέντων) Οὐχ ὡς μὲν δία
 θεῶν τε παθεῖν παρ' αὐτῶν, ἣ πολυ-
 ρόν, ἔδωκε τῆς παρθένης καλλῶς δ' ἡ
 βυλεύσονται ὑποπαύσας. (Ἐκ τῆς
 αἰτίας) Ἀλλ' ὡς συγγενεὶ μάλλον καὶ
 οἰκίᾳ παύτῃ προσερχθῆναι, καὶ πρὸς
 σφροσύνην, τὰ μὲν ὀφθαλμοῖς συν-
 τελέσαι λόγοις, τὰ δὲ καὶ ἔργοις, ἔπει-
 τις αὐτὴν λόγοις ὁμῶς ἀπίνισεν
 ἀμυνόμενοι τῇ παιδί. (Ἐκ τῶν πα-
 ραλειφθέντων) Ὁ δὲ τηλικύτων ἀξίω-
 θῆς παρ' ἐμῶν, ἔπειτα ἄρ' ἔρπονεν δ' ὅτι
 δὲ ὑποδέσθαι ἐφ' ἑαλμῶν, ἔπειτα θεῶν
 δίκην διευλαβήθη, ἔπειτα πατέρις ἀξί-
 ωμα ἡ δ' ὅτι, πολλὴ ἔστι, καὶ τῶν
 θεῶν ὑπὸ αὐτῶν ἀδελφῶν, ἔπειτα μὴν ἐδε-
 δοίκεν τὴν τῶν δόρυ. (Ἐκ τῶν ἐπο-

malum aut monstrum aluit, mo-
 destis exitium, puellis insidiosum,
 parentibus earum summæ infelici-
 tatis authorem. (Initium eorum,
 quæ factæ præcesserunt.) Hunc
 ego (patruelis enim erat) singulari
 quæ par est humanitate tractavi,
 meaque omnia libenter illi credidi;
 nec hinc solum candor meus mo-
 rumque suavitas effulsit, quin & Al-
 cippen vobis (coelicolæ) non igno-
 tam, filiam sane meam charissi-
 mam, non modo laude modestiæ
 celebrem, sed etiam elegantia for-
 mæ conspicuam, ut in ejus collo-
 quium veniret non prohibui. (Ex of-
 ficio prætermisso) Nihil per Jovem,
 suspicabar fore ut ad facinus auda-
 cior fieret, aut illam aliqua injuria
 afficeret, nedum virginæ formæ
 statueret insidias. (A causâ) Quin
 se potius virgini exhiberet, non se-
 cus ac consanguineum, ac familia-
 rem decet, monitisque suis mode-
 stiam inculcaret, & suppetiis, si-
 quis forte illam ludibundis intue-
 retur oculis, succurreret puellæ.
 (A prætermisso officio.) Iste vero
 quem tanto dignatus sum honore,
 nec vigilem metuit vindictæ vul-
 tum, nec ab ipsis constituta diis
 supplicia perhorruit, nec læsam pa-
 tris dignitatem verebatur, senis

μαίῳν διὰ τὸ πραχθῆν) Ἀλλ' ἀμεί-
ψατο τὴν Φιλανθρωπίαν τὴν ἐμὴν
ἀδικίᾳ, πονηρίᾳ, δὲ τὴν Φιλοφρο-
σύνην, καὶ τὴν πίστην ὕβρει τῇ περὶ
τὴν κόρη. (Ἐκ τῶν πρῶτων
φθέντων) Ἀποσερήσας αὐτὴν ἐρη-
μάτων ὄγκον, ἐπληθύνει θρεσπαι-
νίδων, ἐκ ἱκετῶν ὀμιλον, ἐκ ἑρμῶν
ἐπειδέρμα, ἐκ ἑσ' ἄλλα ταῖς παρ-
θενόις εἰς κόσμον δότσκεται, ἀλλὰ τὸ
πάντων παρθένων περὶ σωφροσύνης τε καὶ
παιδείας, καὶ ὅπερ ἅπασι δότο-
λεσθῆν, ἐκ ἐνὶ λοιπὸν ἀνακαλέσα-
σθαι, τὴν παρθενίαν.

ΠΕΡΙ ΤΟΓΓΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΑΚΜΗΣ
ΕΝ ΤΑΙΣ ΔΙΗΓΗΣΕΣΙ.

XXVIII. Ὁ πηνίκα δ' ἂν ἡμῖν ἀκ-
μαίως καὶ μὲν γοργύτηται ἀφῆγησα-
σθαι βελομένοις ἢ, αὐτὸς τε τὸ πρῶτον
καὶ τὴν περὶ τῶν πράγματων ἀξίω-
σιν, καὶ προσέειπεν τὴν αὐτῆς αἰτίαν ποι-
κίλοις πῶς ἀχέμασι καὶ διαφόροις κώ-
λοις ἐρμηνεύσας. Ἐπεὶ εὐσέως τῷ
Ἑρμογένει πρῶτον πηγήται ἐν τῷ περὶ
διηγήσεως. ὅσον δὲ τὸ ἐκτεθέν
προβλήματι. (Ἐκ τῶν πράγματων)
ὁφθαλμοῖς ἀδικίαις αὐτὴν εἶδε, καὶ εἰ-
δὼν εἶλω, καὶ αὐτὸς πῶς προσηγεν,
ἀλλὰ δὴ μαρτυρεῖται προαγωγίαις,

venerandi, quem & supremus Ju-
piter fratrem esse gaudet, nec mi-
nacem hanc reformidavit hastam.
(à consequentibus.) At at illam mi-
hi pro humanitate injuriam, pro
beniginitate maleficium, & pro fide
perfidiam in filiolum reposuit. (Ab
officio prætermisso.) Imminuit illi
non rerum copiam, non stipanti-
um famularum catervam, non tur-
bam supplicantium, non denique
totum illum, quo virgines pulchri-
tudinem conciliant, ornatum, sed
quam omnium religiosissime tue-
tur, & qua maxime enitescit, quæ-
que semel amissa revocari nescit,
virginitatem.

DE VEGETO, ET CONCITA-
TO NARRANDI GENERE.

XXVIII. Sin autem florida no-
bis, & incitata narratio placeat, rem
ipsam, reique dignitatem, & di-
gnitatis causam figuris variis, mem-
brisque diversis explicabimus. Quod
recte admodum observavit Her-
mogenes in capite de narratione;
sicut in superiori argumento. O-
culos emissitios, & injustos in Al-
cipen meam conjecit, oculisque
capitur infelix, captusque nihil in-
tentatum reliquit, sed peccavit :
munera satis large mittit, montes-

καὶ δῶρα, τὰ μὲν πέμπει, τὰ δὲ ὑπα-
χνεῖται, ἀλλ' ἀποκρέσσεται κατὰ
φύσιν λοιπὸν ὅτι τὴν βίαν, μακρὰν
χαίρειν φέρας τὸ πείθειν, καὶ χεῖρας
ὅτι φέρεται παρόνους, ἐφ' ἣν ἐφθαλμὸς
πρότερον. καὶ ἡ μὲν, δυσφορεῖ, ἀνι-
ᾶται, ἀντιβολεῖ, δακρύει, ἀμύσσει τὰς
παραίτας, ἀλλ' ἀνύει ὑδὲν ὑδαμῶς ἐλευ-
μένη.

(Ἐκ τῆς ἀξιώσεως.)

Τίς ἔγωγε θρασυὺς καὶ ἀπυκνῶς;
ὅς ἐκ ἀνδρῶν δυσαναχέτησιν τοῖς πεπραγ-
μένοις, μὴ ὅτι πατὴρ ὢν τῆς αὐτοῦ πα-
θούσης, ἀλλὰ καὶ τῶν τυγχύνων ἑς;
ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἀντίδικος. ἥς οὐ
μισήσεις τὸ ἀσελγὲς καὶ ὁπίβητον ἔ-
παυσε τολμήσαντος; ἥς ἐκ ἀνδρῶν συνα-
γωνίσαι τῇ παρθένῃ, καὶ εἰς ἄμυναν
διαναστή δικὴν ἐπαρτάων παρ' αὐτῆς
τὴν παρσέχουσαν; (Ἐκ τῆς αἰτίας τῆς
ἀξιώσεως.) Δι' ὃν σωφροσύνη φρέσιν.
δι' ὃν παρθένη ἐκ ἐν παρθένη. δι'
ὃν ἀντετάπησαν νόμοι, καὶ δεῖμοι θνη-
τῶν διελύθησαν. ποῖα γὰρ ἐν ἀνθρώ-
ποις ἔλοιπεν πίσις, ἔπερ ἐν συγγε-
νέσι σκευωρεῖται διαυτῶς; τίς τῶν νέων
εἰς τὸν πῦρ σὺ φρονεῖν ἐλοιθῶ, ἀνὴρ ὁ τῶν
Ποσειδῶντος ἀσελγάνων, ἐκ ἐν δικῇ
κολάζεται;

que pollicetur, sed repellitur: ad
vim tandem & violentiam confugit
omni spe persuadendi abscissa, ma-
nusque temulentas injicit ei, cui
prius oculos: at illa indignatur, do-
let, precatur, ejulat, unguibus in-
sanis faciem deformat, sed frustra
conatur misera ferreum animi ri-
gorem excutere.

(A dignitate.)

Quis vel tralaticia humanitate præ-
ditus, ne dicam infelicis filix pa-
rens, adeo lapis sit, eo Stoicæ ἀ-
παθείας uspiam perveniat, quin
tam nefandis cordicibus pungatur?
Quis non libidinem istam, & per-
fidiam sacerrimi nebulonis plus
quam Vatiniano prosequatur odio?
Quis suam non porrigeret vindic-
cem, & adjutricem puellæ manum,
& ad illatam injuriam justo suppli-
cio ulciscendam non consurgeret?
(A dignitatis causa.) Per quem e-
vanuit pudicitia, per quem libata
est virginitas, per quem violantur
leges, juraque mortalium concul-
cantur. Quæ fides enim in poste-
rum servata maneat, si ab ipsis con-
sanguineis perpetrentur ista? Quis ju-
venis demum castitatem & modesti-
am, si Neptuni filius adeo compertæ
libidinis adolescens, non gravissimas
daret poenas, amplecteretur?

T t t t 3

EN TISI

ΕΝ ΤΙΣΙ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΑΝΑΓΚΑΙΑ
ΕΣΤΙΝ Η ΔΙΗΓΗΣΙΣ, ΕΝ ΟΙΣ ΔΕΙ
ΔΙΗΓΕΪΣΘΑΙ ΚΑΙ ΩΣ.

XXIX. Οὐ παντὶ μέντοι τῶν λόγων
ἴδαι τῶν ἀναγκαίων ὅσιν ἡ διήγησις,
ἀλλ' ἔστιν ἃ καὶ ἑυτὴν παντάπασιν
δοποιοῦται. καὶ ἐδὲ οὗς ἐδὲ δι-
γύσεως ἐφ' ἑκάστῃ τῶν κτ' μέρους, ἐν
τῷ πρὸς προβαλλομένων ὅσιν ἀναγκαῖα,
αὐτοῖς ὅτι τοῖς κατεπίδειξιν ἐφ' αἷς
μᾶλλον δοκεῖ τῶν ἄλλων ἐμφιλοχωρεῖν
ἢ δι' ἡβῆς, ἐπειδὴ αἱ πράξεις γνώ-
ριμοι ὄντι. οὗτοι αἱ δ' Ἀχιλλέως, ἡ
Λιαντῶ, περὶ τὸν πάντως ἡ ἐκφρα-
σις. δὲ γὰρ τῆς αὐτῆς ἐπεγαγίνετο
τύπας αὐξῆσαι τε καὶ ἐμπεδῶσαι τὴν
ῥήτορα, οὐ μὴν διατρέβειν παρεσκευ-
κλῆν τε καὶ παλιλλογῆν τε, ἃ πῶς κα-
ρεῦσιν (ὅ φασι) δῆλα. τὰ πᾶσι γὰρ πρὸς
τῷ περὶ τῆς, καὶ δοποκναίει τὴν ἐπα-
οντας διὰ τὸν κέρων. ἐν οἷς δὲ ὅσιν ἡ
πάνυ ὀλίγα, περὶ δ' ἐγκωμιαζομένου
ἴσασιν οἱ ἀκούσται, καὶ τούτων ὀλίγοι,
διηγητὸν μὲν, ἐμὴν πάντως ἐφεξῆς
καὶ ἀδιακίπως κτ' συνίχαν. δυσ-
μνημονεῖτον γὰρ τὸ ὅσον, καὶ πλά-
νην ἐμποιεῖ πῶς ἀκούσιν ἐν καιρῷ τῶν
αὐξήσεων. ἀλλ' ἑκάστην τῶν δ' ἐπαι-
νομένων προτεήματων, καὶ τῷ λόγῳ

NARRATIO QUANDO
NECESSARIA, ET QUO-
MODO.

XXIX. Nonnullæ Orationis spe-
cies non modo non omnino exi-
gunt narrationem, sed & illam ma-
xime averfantur. Quin etiam, li-
cet in quibusdam orationis specie-
bus adhibenda sit narratio, non ta-
men in singulari quolibet earum
themate necessaria fuerit, præser-
tim in argumentis iis, quæ subge-
nere Demonstrativo cadunt, ubi
potissimum immorari, addam, & do-
minari videtur narratio. Cum fa-
cta autem innotescunt omnibus, ut
illa Achilles, aut Ajacis, narratio
superflua erit. Tum siquidem O-
ratorem oportet res verbis augere,
& stabilire, non accersitis descripti-
onibus, aut repetitionibus, labo-
rem impendere, in iis præcipue,
quæ (ut in proverbio) tonsoribus
nota sunt. Hoc enim non otiosum
modo, sed molestum est, & audi-
endi fastidium affert. Cum autem
nulla, vel pauca saltem laudatæ per-
sonæ facta cognoscunt Auditores,
ipsique pauci sint, narrandum qui-
dem, sed non singula ordine, &
continuata serie. Difficulus enim
infiguntur memoriæ, & in erro-
rum anfractus abducet Auditores,

χρησιμῶς

χρησίμῃ καθ' αὐτὸ ἐκφρασίῃ, ἰδίᾳ
καὶ ἐπαυξησίῃ, οἷς ἐν ταῖς περὶ πίστε-
ως κεφαλαίοις ἐρεῖται, ὅτι ἀδελφεύ-
ται ὡς ἐξ ὑπαρχῆς τὴν μεταβάσιν
ἐφ' ἕτερον ποιησίαν.

ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΝΙΚΟΥ ΕΙΔΟΥΣ.

XXX. ἐπὶ τῷ δικανικῷ δὲ, πῶς μὲν
κατηγορεῖται πρῶτον διὰ τὴν διήγησιν,
ἐγκατασκευαῖται μάλιστα ὡς καὶ πολλὰ καὶ
μετὰ δριμύτητος ἐκφερομένη. οἱ δὲ
ἀπολογούμενοι μόλις μὲν ἀπὸ τῆς διη-
γήσεως, ἐπειδ' αὖν δὲ καὶ αἰψάωτο, καὶ
συντελεσμένως μάλιστα τῷ τοῦ μεθοδεύ-
ονται, καὶ ἐφ' ὅσον αὖν τῷ ἀντιδικῷ κα-
θαίψαντο, ἢ καὶ μὴ ὁρῶντες ἀφηγήσα-
το. ἡ δὲ διήγησις δὲ καθ' αὐτὴν ἀ-
προσδεγὴς διὰ διηγήσεως (ὡς φησὶν Ἀ-
ριστοτέλης) αἵ τε δὲ περὶ τῶν μελλόντων
ποιεμένη τὰς λόγους, ἐνθα ἡ διήγησις
παρωχηκίαν ὑπαρχῇ ἀνάγκης.
ὁ δὲ ἀδελφεύματός δὲ ἔνεκα καὶ τὰ προ-
γεννημένα πολλάκις ἀνιστορεῖ ὁ διηγη-
γῶν. ὡς αὖν ἐκείνων μετὰ τὴν δι-
ἐκκλησιαστικὴν, εὐδαιμονότερον περὶ τῶν εἰς
ἐπειθεῖται ποιήσονται τὴν διάσκεψιν.

cum amplificanda sunt. Singula
autem ejus præclare gesta oratione
florida percurrat, factaque seorsim
adaugeat è confirmationis capituli-
bus, de quibus dicemus; sic uno
per totum expenso, & explicato
transiliat ad aliud Oratio factum.

DE JUDICIALI GENERE.

XXX. In genere Judiciali accu-
santibus in promptu est narratio,
eque vestibis insignis oratoriis,
virulenta tamen, & aculeata. De-
fensores igitur narrationem tum
subtrahunt, si tamen iis narrare con-
tingat, hoc paucis admodum ab-
solvunt, & ut Adversarium solum-
modo perstringant, si res inique
interpretetur. Deliberativum au-
tem genus per se non exigit nar-
rationem, teste Aristotele, quippe
quod de futuris instituit tractare,
quæ narratio sit rei tantum gestæ
expositio. Exempli autem gratia,
præterita sæpiuscule discutuntur
à deliberante, ut ista in memoriam
auditorum reducta, suavitate per-
fundant reliqua, quæ insequuntur
perpendenda.

ΠΕΡΙ ΠΙΣΤΕΩΣ-

XXXI. Ἀλλ' ἥπερ οἶκον δομήσον-
 τες προπύλαια μὲν ἐς προαύλια, καὶ
 πὰς πύλιν ἀνλῆς διαπρεπωῶς ἀνεγέ-
 ραντες, γραφὴν τε καὶ πλαξὶ ἡνδισ-
 μέναις μαρμάρων εἰς κάλλος ἀπε-
 φαιδρύνομεν. εἰ περ θαλάμους τε καὶ
 ἀνδρώνας, διαπρεπέστερον ἐκοσμήμεν
 τε καὶ εἰς ὑψὺς ἤρουμεν, εἰ μὴ πρὸς
 τοῖς ὀρώσι γραφὴν ἀπειροκαλλίας φυ-
 γαῖν ἐμέλλομεν. Φέρε δὴ καὶ πρὸς πα-
 ρόντων ἐπεὶ μὲν ὅτι τῶν ἑλίων λίγος προ-
 θύρων κοσμοῖτο ἄλλος ἔχειν δοκεῖ, πρὸς
 τὰς πύλιν ἀνλῆς καὶ τὸ ἐγχωρῶν δίκυ-
 θισαί τε καὶ ἀπὸ κλίβωται. ἐπεὶ αὖ-
 τὴν ἤδη χωρῶμεν τὴν ἑλίων λίγος πασά-
 δα τὴν πῶσιν, πρὸς ἣν ἡ λοιπὰ φι-
 λεργεῖται, καὶ ἥς ἕνεκα λίγος ἐν λίγῳ
 ἡξίωται. εἰ γὰρ ἑλίων πιθανὸς ὁ ῥήτωρ
 ἐν πᾶσιν δὲ θεμελιώδεις, ἡ πῶσις ἀν-
 τὶ πάντων ἐκείνη ἔσται, ἐπεὶ τάς δὲ
 πορρωτάτων ἀπάντων ἡ πῶσις, ἡπι-
 χέρισμα ἔσα τῷ ζητημένῳ ἀπεργά-
 ζον ὅτι θάτερον πιθανώτατον.

DE FIDE, SEU PROBATIONE.

XXXI. Ut autem structam do-
 mum, si aditus, portusque, & pa-
 rietes eleganter excitemus, tabu-
 bulis crustisque marmoreis specio-
 se decoremus; thalamos deinde &
 andronas splendidius ornabimus,
 & in cœlum erigemus, ut rusticitatis
 notam fugiamus. Hic quoque
 ita fit, nam cum orationis vestibu-
 la venusta satis sunt, & quæ cingunt
 atrium undique coloribus suis orna-
 ta & expolita, devenimus tandem
 ad ipsum Orationis thalamum, si-
 dem dico, propter quam reliqua
 adeo artificiose componuntur, &
 a qua sola suam mutuata sunt ado-
 ream. Si enim probabilem ubique
 Rhetor. efficere conatur oratio-
 nem, tum fides ei instar omnium
 erit, quippe quod eam plus omni-
 bus verisimilem reddit, cum utique
 ratio sit per ea, quæ certa sunt, si-
 dem dubio proposito in alteram
 partem afferens.

XXXII.

XXXII. Τοιγαρὺν περὶ πάντων ἐφ' οὐτινοσὺν προβληθέντι ζητήματι τὴν σημασίαν σκοπεῖν διὸν ἐκάστης τῶν λέξεων, δι' ὧν ἐκφέρεται τὸ ζητούμενον. ἥς τὴν εἰς τὸ ἀκριβεῖς καὶ ἀληθινόν, οἷάπερ κρηπίδα τῶν λόγων προκαταβλητέον. Ταύτης δὲ ἐγνωσμένης, τὴν τῶν ὀνομάτων ποιότητα, πόσον ἰδίαν ὅσιν, ἢ κοινὴν, ἀναθεωρήσομεν. πευπὸν δ' εἶπείν, εἰ περὶ σαλικόν ἐστὶ τὸ προβληθέν, εἰ τῶν ἀπεριστατων. ἰδίαν μὲν γὰρ ποιότητά ἐλαχε τὰ περὶ σαλικά, οἷα εἰσὶν ὅσα ἐξ ὀρισμένων σύγκεται καὶ κυρίων ὀνομάτων. ὧν γένος, καὶ ἀγωγὴν, καὶ πατρίδα, πράξεις τε, ἐπιτηδεύματα, ἢ ἀκοῇ ἴσμεν, ἢ ἐξ ἱστορίας παραλήφαμεν. ἀ δὲ ἀφθονεσέων μνηστέεται τὴν τῶν ἐνθυμημάτων εὐπορίαν, ὡς πᾶσαν ἐν ἑαυτοῖς συλλαβόντα ὕλην τε καὶ ποιότητα. κοινήν δὲ κέκτηται τὴν ποιότητα, ὅσα ἀπερίστατα, ἀ δὲ τοῖς γραμματευσμοῖς προσηγορικὰ κέκληται. οἷον πατήρ, υἱός, μοιχός, ῥήτωρ, καὶ τὰ ὅμοια. ὧν καὶ οἱ τῶν ὀπηρευμάτων τύποι, οὐχ ὅτι καθόλου, ἀλλὰ καὶ κοινοὶ τυγχάνουσιν τῶν τε ὁμοειδῶν. Ταῦτα γὰρ ἐνθυμήματα ὅτι πάντων ἀρμόττει τῶν ὁμοίων περσώπων, μετ' ὃ ζήτησιον

XXXII. In quolibet igitur themate, verborum omnium significatio præcipue perpendenda est, quorum accurata notitia totius orationis fundamentum est. Cum autem sanguinem ipsum, & medullam verborum perbibimus, eorum qualitatem, an propria sit, an communis, intuebimur, vel quod eodem recidat, an circumstantiis vestiatur thema, necne, hoc est, an finita sit quaestio, vel infinita, Circumstantiis vestita themata propriam sibi vindicant qualitatem, cujusmodi sunt ista, quæ finitis propriisque constantur nominibus, quorum genus, educationem, patriam, actiones & studia, vel auditione accepimus, vel ex historiis depromptimus; quæ longe uberrimam promittunt argumentorum segetem, quia totam in se materiam, & qualitatem complectuntur. Themata vero, quæ circumstantiis penitus nudata sunt, communi qualitate gaudent, quæ & à Grammaticis, προσηγορικὰ seu appellativa vocantur, cujus farinae sunt, pater, filius, adulter, rhetor & similia, quorum loci una cum argumentorum locis, non solum generales sunt sed & communes, eademque sub serie. Eadem siquidem argumenta in omnes tales per-

U u u u

τῶν

τῶν σάσεων, ἐφ' ἣν τὸ περὶ ληθὲν ἀναφέρεται ζήτημα. πρὸς ὧν ὅσον ἐγχαρῆν ἦν τῷ συνῶμα τ' πραγματείας ἐν τῇ προθεωρίᾳ εἴρηται, ἢ παρ' ἑρμogeneis διποχρῶσαν πεποιήκαμεν τὴν διάσκεψιν. ἢ πλευταῖον, ἐς τίνα τῶν τριῶν ἐκείνων ἔστω γενικῶν περὶ σάσεων, διορίζομεν. ὧν ἀπάντων ἡ θεωρία προλαμβανομένη, τὴν τῶν ὑπηρερημάτων εὐρεσιν εὐδοτερον παρέχει ἀντὶς σαφές εἶναι τῶν εἰρημένων διάγνωσιν, ἐκ δὲ σκοπῆς τὸν λόγον ἐφ' ὑποδείγματι γυμναῖται. κείνῳ δὲ ἡμῖν τὸ ζητούμενον ὑπὲρ παρόντων, πότερον ἐπωφελὲς ἢ πρὸς τὴν ἀστρονομίαν χολή, ἢ ἔ. ἢ τὴν τῶν λέξεων σημασίαν ἀνερευνήσαντες, εὐρίσκομεν, τὴν μὲν ἐπωφελὲς σημαίνουσαν πανοτιῶν ἐς εὐπόρησιν πινὸς ἀγαθῆς συμβαλλόμενον. τὴν δὲ ἀστρονομίαν ὑπὲρ τὴν πρὸς τὰς ἀστέρας, χολή δὲ ὅτιν, ὅτε τὴν ἀργεῖαν σημαίνει, νυνὶ δὲ τὴν περὶ πᾶσιν καὶ διαλεχθῆναι. τῶν δὲ γνωσθέντων τὴν τῶν ὀνομάτων ποιότητα διασκεπτομένην κοινῇ ἀναφαίνεται. ἔτε γὰρ ἐνταῦθα τὸ ἡνὶ ἢ κατὰ ἡ ἐπωφελὲς ζητεῖται, ἢ δὲ ἢ ἡ ἀστρολογία, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ τῶν περὶ σάσεων, ἐξηρημμένη. πεπλεγμένον δ' αὖ ὁρῶμεν

sonas aptissime quadrant. Inquirendum demum in quem statum cadat quæstio. De quibus quantum operis hujusce gurgustiolum pateretur, superius diximus; Et ex iis quæ tractavit Hermogenes satis cognovimus. Ultimo in quem è tribus istis generalibus terminetur statum definimus. Hæc omnia ita prælibata, paratiores nos reddunt facilius excogitandis argumentis. Ut autem clariorem dictis hisce faciem accendam, totum liceat exemplo illustrare negotium. Quæstio sit. An Astronomiæ incumbere utile sit, necne. In qua verborum sensum indagantes, ex ipso scrutinio statim colligimus verbum, utile, significare, quicquid ad consequendum aliquod bonum conducatur; Astronomiam autem stellarum cognitionem interpretari, χολήν denique nonnunquam otium, nonnunquam studium in aliqua re, & industriam denotare. Explicatis hisce, communem nominum qualitatem cognoscimus; neque enim cui, aut quomodo sit Utile quæritur, nec an Astrologia hæc vel illa, sed nude solum citraque complexum aliquem. Deinde sub

ὁ πρόβλημα τῶν ἀνωπείτων ἐκείνων ζήτησεων ὑπὸ τὴν πιότητά. ὑποτίθεται γὰρ ἐνταῦθα ἢ τε ὑπαρξίς τ' ἀστρολογίας, καὶ ὅτι ἐστίν. ἀμφισβητῆται δὲ εἰ ἐπωφελεῖς. ἔστι δὲ λογική ἢ σάσις καὶ περὶ μέλλοντος ἔσα πράγματι. ὅθεν καὶ εἰς γένος ἀναφέρειται τὸ συμβαλεπικόν. προστίθει γὰρ ἐνταῦθα ὁ προβολλόμενος ταῦτα, πείθων ἀστρονομίας ἀντιποιεῖσθαι. ἐστὶ δὲ πως καὶ λεληθότως ἐγκώμιον. ἐφ' αὐτῷ προτρέπομεν, ταῦτα τῶν ἀγαθῶν εἶναι καὶ ἐπαινεμάτων ὑποτιθέμεθα. ταῦτα γὰρ ἰκανῶς προαναλεθεωρηκότες, λοιπὸν εἰς τὴν τῶν ὀπτιχηρημάτων ὕλην (ἣν καὶ σοιχεῖα τε καὶ ὅπως τῷ Ἀριστοτέλει καλεῖν σύνηθες) τὴν μετάβασιν ποιήσόμεθα. ὅθεν ἀν' οἷοι γε ὧν ἐνθυμημάτων εὐπορεῖσθαι εἰς τὴν ἔκτασιν καὶ ἀπὸ τῶν πείσων ἢ καὶ διατρέψαντων.

XXXIII. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι καὶ πρῶτην ὀπτιβολὴν γινικῶς διχαίονται, ὥς γε τὰς ἀτέχνους, καὶ ἐντέχνους, ὥς καὶ ἀνωτέρω δεδήλωται. ὧν θάτερον μέρος καὶ λόγων μακροτέρων καὶ κατασκευῆς τ' ὡς καὶ ἔφητο ἀπρὸς δεικνύει, πλὴν ὅσων ἐς χρῆσιν καὶ ἀπαγγελοῦ ἀνήκει. θάτερον δὲ πρῶτον

quaestionum qualitate collocari thema videmus. Supponitur enim hic Astrologiae existentia & essentia, quaeritur autem solum, An utile sit. Est autem status Rationalis, & de re futura deliberat. Suafor siquidem hic impellit ad Astronomiae studium; tacite illud quodammodo laudans & commendans. Nam quae suademus, honesta, laudeque digna supponimus. His igitur diu, fatisque pensitatis, superest, ut ad argumentorum materiam (quam Elementa, locosque vocare solet Aristoteles,) descendamus. E quibus argumentorum nobis copia petenda est, quae rei fidem faciat, lucemque tribuat.

XXXIII. Loci igitur in duas se partes prima fronte diffundunt, in artificiales, & inartificiales, ut & superius commonstratum est. Quorum alterum membrum nullo prorsus Oratorio indiget artificio, praeterquam quod ad usum aut in-

U u u a

χνη

χνης δέεται, ἐπειδήπερ καὶ ἐνίεχον.
ὁ καὶ τριμερῇ τὴν διάρρῃσιν ἔληχεν.
ὅσοι γάρ π' ἐσιώδεις δηλῶσι ὅτι ὑποκει-
μὲν παρὰ τὴν ζήτησιν, ἐσιώδεις εἰκό-
τως ἀν κληθεῖεν. ὅσοι δὲ ἴω ἴω πα-
ρὰ τὴν ἐστίαν εἰσὶ δηλωτικοὶ, πάντως
ἐπ' ἐσιώδεις. ἐν δ' αὖ ἐκ τῆς μετῆς
νεγμῶν, κοινοὶ λέγονται ἀν ὡς πᾶσι
καὶ παρὰ τὴν ἐφαρμότιοντες. Οὐσιώδεις
μὲν ἔν ἀν εἶναι, ὅσοι. ὑπογραφή.
ἐτυμολογία. συστοιχία. γένος. εἶδος.
διαφορὰ. οἷς συναρθεμείω καὶ τὸ
ἴδιον. Ἐπ' ἐσιώδεις δὲ, ὅσοι ἴω ζητυ-
μῶν παρέχονται, καὶ περὶ τὴν ἐστίαν
ἐκείναι εἰσὶν ἀλλοτριοί. πῶς δὲ εἰσὶν.
αἰτία. ἐνέργεια, ἥτοι ἀποτέλεσμα.
τέρεος. πρὸς ὅσον. ὅπως. χεῖρος.
καὶ εἰ τῶν παρὰ τὴν ἐστίαν. Ἐκ τῶν
δὲ ἐς καὶ κοινὰς προσαγορευτῶν ἔφη-
μιν, εἰσὶν ἔτι. ὅμοιον. ἴσον. ἐλαττον.
μεῖζον. ἐναντίον. ἀντικείμενον. σερ-
τικόν. ἀξίωσις, εἴ ἔν μαρτυρία.

HEPI OPOT.

XXXIV. Τῶν ἐσιωδῶν ὅρων ἐκ
ἀπεικότως ὁ ὅρος τὴν πρῶτην ἔληχε
τῶν, ἐπεὶ καὶ αὐτῆς τὸ ὅτι ὑποκειμέ-
νη πρᾶγματις ἐστίαν ὅτι λόγος συνελ-
λημμένος ὡς ἐνὶ τῇ μάλισα καὶ ἀριδῇ.

interpretationem spectat. In altero
vero artem virisque ostentat Rhe-
tor, artificiale enim, cujus tripar-
tita est distributio. Nam loci, qui
rei explicant essentiam, quæ in con-
troversiam venit, haud immerito
essentiales vocentur. Qui vero
comites essentiae sunt, adjuncti
appellentur, sive concomitantes.
Sin autem aliunde deducti sint,
communes dicuntur, utpote quod
cunctis adaptentur. Essentiales
autem sunt, finitio, descriptio, e-
tymologia, conjugata, genus, spe-
cies, differentia, nec non propri-
um. Concomitantes autem sive
adjuncti sunt, quicunque rem in
controversia positam consequuntur
licet ab ipsa re distinguantur. Cu-
jus familiae sunt ista: causa, opera-
tio seu effectus, modus, persona,
locus, tempus & hisce similia. Com-
munes vero, sive loci externi sunt,
simile, dissimile, æquale, minus,
majus, contrarium, oppositum,
privativum, & judicium, seu testi-
monium.

DE FINITIONE.

XXXIV. E locis internis fami-
liam merito ducit definitio, quippe
quod rei propositæ dilucida est, &
paucis comprehensa verbis enun-
ciatio. Constare autem debet fi-

λως ἐκφαντικὸς. Δεῖ δὲ τὰ ἐν ὁρίσ-
 μῳ παρὰ λαμβανόμενα, ὑσιώδη τι εἶ-
 ναι, καὶ πρὸς τῇ φύσει, καὶ γνω-
 ρμώτερα. ἐκείνο μὲν, ὅτι τ' ὑστὶς
 τυγχάνει δηλωτικὰ. τὰ π' δ' αὖ, ὅτι
 καὶ δηλωτικὰ. τοιαῦτα δὲ εἰσὶ τὰ π
 γνῆ καὶ αἱ διαφοραί. ὥν τὸ μὲν γένος
 καθολικώτερον ὄν, καὶ ὅτι πλείον ἐ-
 πεκτενιόμενον, ἢ διαφορὰ ἐπελθῆσα
 συσφίγγει τε καὶ συμπιέζει, καὶ τῷ
 ὁρίσῳ ἰσίστροφον ἀποκαθίστησιν. οἷον
 ὅτι τ' ὁ πρὸς βληθὲν ἡ ζήτημα. ἡ
 ἀστρολογία (ἢ ἡς φαίη) ἔστι δὲ θεω-
 ρητικὴ. ἀληθεύσκει μὲν, ἔγω δὲ ἐ-
 τὴν ὑσίαν ἐκείνης διακεκερμένως δη-
 λώσκει. κοινὴν γὰρ τὰ π' καὶ ὅτι π' α-
 στας ἐπεκτενιόμενον πρὸς ὅτι π' ἡσας. αὖ
 δ' ἐπαγάγη, πρὸς τὴν ἐποχὰς καὶ φο-
 ρὰς τῶν ὑρανίων σωμάτων σφαιρικῆς,
 καὶ τὰ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς ἐκ τῶν ἀ-
 ποτρίμμενα, τὴν ἀστρολογίαν ὁλοκλη-
 ρως ἀφορίσας εἶναι, ἐ διακρίνας παν-
 τὸς ἄλλας, πρὸς ὃ μηδαμῶς πρὸς πρὸν
 ἀνιδιεσέλλει. Θαυμάσιον δὲ ἡ καὶ ἡ-
 μα ἡγέται Ἑρμογένους τὴν τέχνην, ἢ
 αὐτὸς ὅτι π' πρὸς κείναι φησὶ πρὸς ἀνα-
 σκευὴν τε καὶ κατασκευὴν τὴν πρὸς τὴν
 ὁρίσας. ἢ πρὸς δὲ ἐκ τῶν παρεπομένων
 καὶ εἰσθότων συμβαίνει τοῖς πράγμα-

nitio essentialibus, prioribus natu-
 ra & notioribus, tum ut essentiam
 rei explicemus, tum etiam ut illu-
 stremus. Ista vero sunt genera &
 differentiar. Generi quidem, cum
 universalius sit & ad plures exten-
 datur, supervenit differentia, con-
 trahitque illud & constringit, ita
 ut cum re definita convertatur. Ut
 in exemplo superius adducto, si
 quis Astrologiam habitum esse
 contemplativum asserat, non sane
 multum à veritatis deflectet trami-
 te, nondum tamen de ejus essentia
 liquido satis, & exacte constat.
 Commune siquidem illud, omnes-
 que complectitur scientias. Sin au-
 tem adjiciatur, qui circa situm, mo-
 tumque coelestium corporum ver-
 satur, & de eorum imperio, & in-
 fluentiis in hæc sublunaria: tum A-
 strologiam omni ex parte definit,
 & ab aliis omnibus distinguit, quæ
 in unum prius coaluere. Artem
 autem quandam mirandam jactitat
 Hermogenes, quam ipse excogita-
 se se profitetur ad definitionis destru-
 ctionem & confirmationem, nimi-
 rum ut à consequentibus, & con-
 tingentibus finitionem vel confir-
 memus, vel destruamus. At enim ju-
 diciis magis peculiare hoc est, & præ-

σι, τὰς ἑρως ἀνασκευάζειν π καὶ κα-
 τασκευάζειν. ἀλλ' ἐκάνθ' μὲν πῖς
 δικαζομένοις ἰδιόπρον. καὶ μάλιστα
 ἐπειδὰν πρὶ τ' ὅρον συζαίῃ ἁμφισβή-
 τησις. τοῖς δὲ δημηγορῶσι τε καὶ πα-
 νηγυρίζουσιν ἔ πάντ' εὐχρηστος. ἔπι
 γὰρ ὡς δρχὴν τ' ὅρον λαμβάνοντες ἐκ
 πρώτῃ περῶνται συναγαγεῖν τὸ ἀμ-
 φισβητέμενον. καὶ τὸ ὑπόδειγμα ἐ-
 σω θπὶ τ' παρόντος, ὃ καὶ κτ' ῥήτορας
 ἐκθρομέμεθα, μικρὰ τ' ἴων διαλεκτι-
 κῶν ἀκροβολογίας φρονίσαντες. θεῶν
 τῷ ὄντι καὶ πάντ' ἐπέκεινα θαύματος
 τὸ περικαλλὲς τὰ πρὸς ποικίλον ὑπὲρ κε-
 φαλῆς θέαμα. ἐληλαμένῳ μὲν ἐν κύ-
 κλῳ τ' γῆς, ἔπειτα αὐτὴν διηνεκῶς ἐλιτ-
 πόμενον, οἷον ἐλίδους εὐανθέσι κεκοσ-
 μημένον πῖς ἄσρασι, ἡλίῳ, σελήνῃ εἰς
 τὸ διηνεκὲς καταυγαζόμενον. ὃ καὶ ὁ-
 ρᾶν μὲν ἐκπληξίς, καὶ μὴ ὁρᾶν ἐχάτη
 δυσπραγία νομίζεται. θπὶ τὰς εἰ-
 πς ἡμᾶς ἀναγαγὼν ἐξηγήσῃαι χορὸς
 ἄσρων καὶ δρόμους, ἀογὰς τε καὶ ἀνα-
 βλάς ἡλίου καὶ σελήνης ὑποδείξας,
 πόσα ἂν ἐπιμησάμεθα; πρὶν πι-
 γαρῶν ἢ ἀσρολογία. ἥπερ οἷον ἰνὶ ὁ-
 ξυοπέφφαρμάκῳ τ' γεωμετρικαῖς ἀ-
 ποδείξεσι τὴν θπὶ πρὸςθεῖσαν τῇ δια-
 τῆσι ἀχλὺν ἀνεκαθαίρῃσα, ὁξυδερκῇ

cipue cum ex finitione controver-
 sia pendet. Deliberantibus au-
 tem, & Demonstrantibus non tan-
 ti est momenti. Hi quidem sum-
 pta pro principio finitione, conan-
 tur statim rem controversam ex ea
 colligere. Quod & exemplo hoc
 manifestum fiet, quod etiam Rhe-
 torico retexemus filo, parum de
 subtili illa dialecticorum disquisitione
 anxii. Divinum vere, omnique
 sublimius admiratione, pulchrum
 hoc pictumque quod conspiciamus
 coelum, quod complexu suo ter-
 ram continet, motuque perenni
 circumvoluitur eam, stellis quasi
 gemmis insignitur fulgentibus, u-
 troque perpetuum resplendet Phœ-
 bo, clarissimis mundi facibus, quod
 & aspexisse stuporem incutit, &
 non aspexisse summæ judicatur infe-
 licitatis apex. Coelum si quis mente
 scandat, & astrorum choros cursusq;
 monstret, quanto eum honore di-
 gnum putabimus? at totum hoc As-
 tronomiæ præstatur beneficio. Quæ
 geometricis suis demonstrationi-
 bus, velut acri quodam collyrio
 discutit obductam menti caliginem,
 eamque ad corporis illius ætherii

πρὸς τὴν τῶν ἀκηράτων ἐκείνων σωμά-
των θεῶν ὥρασκευάσει. εἴτα ἐπα-
γαγόντες καθ' ἓνα τὰς εἰρησμοῦ μέ-
ρη, ῥηθελκώπρον ἐρμηνεύσομεν. εἰ δέ
ποτε καὶ ἀνασκευᾶσαι βεβλώμεθα τὸ
ὀρισμὸν, σκεπτόμεν εἰ τις ἐν αὐτῷ εἰ-
ληπταὶ λέξις ὁμώνυμος, ἢ ἐκ μετα-
φορᾶς. ἢ ἀσυνήθης καὶ ἀπαχρησι-
κῶς. ἢ ἂν περὶ τὴν πρὸς κηται καὶ
περίεργον. ἢ ἀφαιρεθέντος, ὅς κα-
ταληπομένοις δηλῆται ἢ ἕτῃα εἰρη-
σμοῦ, εἰ π. παρημῶν ἢ παρηλλαγμένων
ἢ, ἢ ἄνευ, ἐλλειπῆς ὁ ὅρος καὶ ἀσα-
φής. Ἐκ τῶντων ἔν καὶ τῶν ὁμοίων πε-
ραπὸν ἀνασκευάζειν τὰς ὀρισμούς, ὥσ-
περ καὶ κατασκευάζειν ἐκ τῶν ἐναν-
τίων. Ἔστι δὲ πολιτικώτερος μέθοδος
εἰς ἀνατροπὴν καὶ ἐμπέδοσιν εἰ ὅρος, ἢ
εἰσηγῆται Ἐρμολόγους ἐν τῷ περὶ ὅρος.
αὕτη δὲ διαλεκτικὴ μᾶλλον καὶ φιλο-
σόφοις προσήκουσα, ἔμην ἔδὲ ῥητο-
ρὶν ἀνοίκεται, καὶ ἐκείνους ἐκφερο-
μένη.

ΠΕΡΙ ΤΠΟΓΡΑΦΗΣ.

XXXV. Ἰπογραφή ὅρος ὅστις ἀ-
τελής, καὶ ὡς πεπηρωμένη, τὸ π.
εἰς ἣν εἰ ὥσπερ καὶ ἐστὶν κατὰ π.
να τυπώδῃ τῇ τῶν συμβεβηκότων πε-
ραφῇ, ἐπανιπτόμενη ὡς ἡπερ ὥσπερ

contemplationem acuit.) Deinde
singulæ definitionis partes Rhetor-
ico pumice poliantur. Quodsi de-
finitionem expugnare velimus, ex-
pendenda sunt verba, an ambigua
sint, vel translata, vel inusitata,
vel impropria, aut supervacua, &
nihil ad causam pertinentia. Sublatis
enim hisce tota rei essentia consistet
ex reliquis. Aut si quid elapsum, aut
prætermisum sit, à quo manca
reddatur & obscura finitio. His
igitur & similibus refellere con-
emur definitionem, ut & à contra-
riis stabilire. Est autem alia judi-
ciis magis apta methodus everten-
di firmandique definitionem ab
Hermogene exposita. Sed hæc
Dialecticis, & naturæ mystis ma-
gis convenit. Rhetoribus tamen
alicujus est momenti, si, quod illis
solenne est, Asiatico sapore refer-
ta sit.

DE DESCRIPTIONE.

XXXV. Descriptio est imperfe-
cta quædam finitio, & quasi muti-
lata, utpote, quæ rei naturam per
complexum accidentium, crasse ad

γραφῇ.

γραφῇ. ἔδὲ μονοειδὴς ἐστὶ καὶ ἀπλή,
ἀλλὰ πολλῶν ὄντων τῶν συμβεβηκότων
πολυειδῇ τὴν λήψιν ἔλαχεν. ἐστὶ γὰρ
ὑποτυπῶσαι τε καὶ διαγράψαι τὸ
περιβληθῆν, ἢ ἀπὸ τῆ ποιητικῆς αἰτίας.
ὡς τῆ Πλάτωνος ἐν ὅροις. Ἡμέρα δὲν
ἡλίκα πορεία ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς δυσ-
μας. ἢ ἐξ ὕλης καὶ ὧν σύγκειται
μερῶν. οἶον, οἰκία δὲν, ἢ περὶ ἐκ θεμε-
λίης συνέστηκε, καὶ τοίχων, καὶ τέγης.
ἢ ἐκ τῶ πέλους ἢ τοι ἀποτελεσμάτων.
ὡς ὅτι τῆ προτεθέντος. Ἀστρολογία
δὲν, ἢ ἐθίζουσα τὴν ψυχὴν εἰς τὸ ἄνω
ὄραν, καὶ ἀπὸ ἐνθενδε ἐκείθεν μετ-
γύουσα. ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν
συμβεβηκότων. ὡς ὅτι τῆ ἀνθρώπου.
Ἀνθρώπου δὲν ζῶον ὀρθοπεπαιτη-
κῶν, ὀρθιον, πλατυόνητον, χερσὶ χρω-
μένον, καὶ ὅμοια. Ἐστὶ δ' ὅτε ἐ με-
ταφορᾷς ἢ τοι ἐμοιώσει τὴν εἰσὶαν ἐμ-
φαίνομεν. οἶον ἄρχων δὲν ὁ πιστευθεὶς
τῶν οἰακῶν τῆ σκάφους τῆ πόλεως.
Χρῶμεθα δὲ τῇ ὑπογραφῇ πρὸς τε
τὸ ἀνασκευάζειν ἐ κατὰσκευάζειν καὶ
ταυτὰ τῶ ὁρισμῶ, ἐπεὶ καὶ ὁρισμός
ἐστίν, ὡς εἴρηται, καὶ περὶ ἐλλειπῆς, οἶον
ὅτι τῆ προτεθέντος ἐπισίπως ὅτι-
χειρὶν ἐνδέχεται. Οἶμαι δὲ πάντες
ἐν ὁμολογήσει ἐκείνην εἶναι τῶν ὅτι.

modum, & exiliter perstringit, unde
& dicitur Descriptio. Neq; vero sim-
plex est & uniformis, sed cum ac-
cidentia multa sint, variam sibi vin-
dicat considerationem. Res liqui-
dem depingi possit & describi vel
à causa efficiente, ut Plato in de-
finitionibus, Dies est Solis iter ab
ortu in occasum; vel à materia
ejusque partibus, ut Domus est,
quæ fundamento, parietibus, &
tectis constat; vel à fine seu effe-
cto, ut in hoc exemplo, Astrono-
mia est quæ animum à solo revo-
cat ad cœlum, & inter tot stellas
felicissimum ducit in errorem. Nec
non à reliquis quoque accidentibus:
ut, Homo est animal quod rectum
incedit, vultuq; sublimi, latis ungui-
bus, manibus utens, & similia. Quin
& metaphoris sæpe, vel similibus
rei naturam exprimimus, ut Princeps
est, qui clavum civitatis tenet. De-
scriptione verò ad firmandum, vel
destruendum utimur, non secus ac
definitione, quod & illa, uti dixi-
mus, finitio est, quantumvis manca,
ut in argumento proposito argue-
re possumus. Suffragantur ni fal-
lor ad unum omnes, illam scien-
tiarum pulcherrimam esse, perfe-
ctissimam illam, quæ quantum hu-

σημῶν

σημων την καλλίστην καὶ πλεωπύτην, ἥπερ ὡς ἐφικτὸν ἀνθρώπῳ τῶν χαμαι-
ρεπῶν τέτων καὶ ὀπικῆρων τὴν ψυχὴν
ἀναπαύσων, πὰ θεία π καὶ ἀκέραια
ἐποπτεύειν κατασκευάζει, καὶ διὰ τὸ
θείας τὸ ἐκείνων συνάπῃ κάλλεσιν ὧν
ἀμυδρὰ πινι φαντασία ἐν περνοίᾳ ἡ-
νὸς γενέσθαι πασῶν τῶν πρὸ πὰ καθ'
ἡμᾶς δοποδείξεων κρείττων νομίζεται.
ἀμέλει τὰ πὶ διαφερόντως ἀστρολογία
ἐργάζεσθαι πέφυκεν. ἥ τις ἐστὶν ἡ μά-
λισα τὰς κεκτημένους, καὶ τὰ ἐξ ἧς.

ΠΕΡΙ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑΣ.

XXXVI. Ετυμολογία, ἥ τις καὶ
Φεζωνυμία λέγοι' ἂν καὶ ἔτυμον, με-
πέληψις δὲ τὸ ὀνόματι εἰς λόγον ἐρ-
μηνευτικὸν τῶν ἐξ ὧν σύγκειται με-
ρῶν, ἢ ὅθεν παρήκται, ἢ (ὡς φησὶν
Εὐστάθιος) λόγῳ ἐπαυληθιζομένην
δεικνύς τὴν λέξιν τῇ φύσει τὸ πρᾶγ-
ματι, οἷον εὐψυχῳ, ὁ εὖ τὴν ψυ-
χὴν ἔχων. καὶ ἀστρολογία, ἡ τῶν ἀ-
στρων σκεπτομένη τὰς λόγους. ἐξ ἐτυ-
μολογίας ὡγαγὲν εἰς ἀνασκευὴν πὶ ἐ
κατασκευὴν τῶν ζητημάτων ὀπικηρη-
μάτων δὲ ἐν εὐπορήσῃ ἂν (ὡς φησὶν
Χρυσόστολος). τὰ ὀνόματα ὅτι τὸν λό-
γον μετενεγκόντες, τὰ δὲ δόξοις ἐφάρ-

mana valeat infirmitas, animum ἐ
terrestrium cœno sordium ad cœle-
stem munditiam facit ut emergat,
illisque per intuitum unit sideribus,
quorū tenui quamvis menti impres-
sa specie splendet animus, plus
quam universa de terrena hac fæce
cognitione. Hæc autem Astrono-
mia ultra miraculum admiranda ef-
ficere possit. Hæc sola suis culto-
ribus &c.

DE ETYMOLOGIA.

XXXVI. Etymologia, quæ &
notatio dicitur, & originationis nomi-
nis, est in argumentum transmuta-
tio, partes explicans ἐ quibus con-
stet, aut unde deducatur; vel, Eu-
stathio suffragante, definitio est,
quæ rei naturam cum vi nominis
quadrare declarat, ut εὐψυχῳ, quia
generosa mente præditus, & A-
strologia, quia astrorum tradit sci-
entiam, A notatione igitur undi-
que profiliunt argumenta, tum ad
rei probationem, tum destructio-
nem, teste Aristotele, quum sum-
pta nominum finitione rebus pro-
positis eam aptissime convenire

X x x x

μέτρηται

μότιοντα, εἰς αὐτὴν ἡμῖν παρέκειται, καὶ
 μὴ δοκῇ τῷ νομα. οἷον εὐψυχῶ μὴ
 ἰδιάζεται τῷ ἀνδρὶ. εἰ γὰρ βελώ-
 μεθα, καὶ τὸ ἡντιμῶν δρετὴν κεκτημέ-
 νον εὐψυχον ἀποδείξαι, μετὰ ληψόμε-
 θα τῷ νομα εἰς τὸν λόγον, ὅς τις ὄντι
 ὡς εἴρηται, ὁ εὐ τὴν ψυχὴν ἔχων. εἴθ'
 ἔτω καὶ δικαίῳ καὶ σώφρονι, καὶ αὐ-
 τῶς πᾶσι τοῖς ἀμνηστέῃ τὴν ψυχὴν
 διὰ πινῶ τῶν ἀρετῶν εὐ διαπαιθήμεναι
 ἐφαρμόσιον τὸ πρῶτον δεικνύμεν. ἢ
 ἐπὶ τῷ πρῶτῳ. εἰ βελώμεθα
 τὴν ἀστρολογίαν ἀδιαμάρτητον ἐμφη-
 ναι περὶ τὴν τῶν ἀστέρων θεωρίαν, ἐ-
 ρεμὴ μετὰ λαβόντις πρῶτον τὴν λέ-
 ξιν εἰς τοῖονδε λόγον. Ἀστρολογία ὅτι
 σήμεν δηλοῖ κατὰ ληπτικὴν τῶν περὶ τῶν
 ἀστέρων λόγων. ὁ τὸν λόγον πινὸς ἔ-
 χων, ἐκ αὐτοῦ διαμάρτη οὐ περὶ τὸν
 λόγον ἔχει. ἀλλὰ μὴν ἡ ἀστρολογία ἐ-
 χει τῶν ἀστέρων τὰς λόγους αὐτῶν ὅτι κα-
 τὰ ληπτικὴ. ἐκ ἧς ἡ ἀστρολογία
 μέχρις ἧς μὲν τοιαύτη, διαμάρτη περὶ
 τὴν τῶν ἀστέρων θεωρίαν. Ὅτι δὲ ἡ
 ἀστρολογία κατὰ ληπτικὴ τῶν περὶ τῶν
 ἀστέρων λόγων, τὰ τοῦ τῶν ἐμοίων
 ὡς δαδῆται ἐμπεδοσόμεν. καὶ γὰρ
 φυσιολογία ὄντι, ἢ τὰς τῶν φύσεως
 λόγους ἔχουσα. καὶ θεωλογία, ἢ τὰς

ostendimus, etiam cum non con-
 veniat; ut εὐψυχῶ, robusto qui-
 dem fortique primo convenit, at
 si virum aliqua alia virtute specta-
 bilem εὐψυχον probare velimus, vim
 nominis eliciemus, quæ ut superi-
 us illatum est, interpretatur, qui
 animo bene affectus est. Sic uti-
 que iusto & modesto, virisque qui-
 buscunque virtutibus præditis hoc
 nomen indulgeamus. Sic & in præ-
 senti negotio. Si velimus Astrolo-
 giam ostendere certam esse de a-
 stris sine errore scientiam, è nota-
 tione nominis ejus sic dicemus. A-
 strologia est scientia, quæ astrorum
 tradit naturas, & complexitur, hinc
 arguimus, qui rei cujusque natu-
 ram tenet, difficulter circa eam er-
 rare possit: verum Astrologia ex-
 ploratas habet, & comprehendit
 stellarum naturas, non igitur Astro-
 logia, qua talis, errare possit, in
 astrorum contemplatione. Quod
 autem Astrologia mentem in cœ-
 lestium horum corporum cognitio-
 nem ducat, & earum naturas inve-
 stiget, ex inductione similibus sta-
 biliemus, quippe quod & physio-
 logia naturalium rerum scientiam
 tradit, & Theologia divinarum de-

πρὸς τοὺς, ὅτι ὅμοια. Ἐστὶ δὲ καὶ ἄλλως ἐξ ἔτυμολογίας ὀπτιχηρημάτων εὐπορῆσαι, ἢ περὶ οἰκείως καὶ καταλλήλως ταῖς τῶν προσώπων ἐνεργείαις καὶ ὁδῶν διερμηνεύσωμεν τὰ ὀνόματα, τὰ ἐφ' ἑτέρας μὴ μεταφέροντες, μή τι συλλογισθόμενοι. ὃ καὶ Φερωνυμία ἰδιαιτέρον περὶ ὁμοιοῦται. ὃ δὲ μᾶλλον ὀπτιποκαλῶν ὅτιν ἰδὲν τῶν πρὸς τῶν ποιητῶν πῶς συγγράμμασιν, ὡς τὸ Ἡρώδικον παρ' Ἀριστοτέλει, ὃς τὰς δράκοντες νόμους ἐκφαυλίζων, καὶ ἀνθρώπων, ἀλλὰ δράκοντες ἐπεκάλεσεν. χαλεπὸν γὰρ. ὀπτιρρέπης δὲ ὁ ὅτιν εἰς ψυχολογίαν πῶς κατὰ κίρως κεχρημένοις.

ΠΕΡΙ ΓΕΝΟΥΣ.

XXXVII. Διαλεκτικοὶ μὲν, καὶ ὅσοι τὴν φιλοσόφου φατρίας βαθυτέραν εἰσάσιν τὴν πρὸς γένους, εἶδους, ὅτι τῶν λοιπῶν κατὰ τὸν φωνῶν θεωρίαν ποιεῖσθαι. ὑπερβίστερον γὰρ ἐρευνῶσι πρὸς τῶν, ἢ τῶν ὑφ' ἐφεκτικῶν εἶσιν, ἢ ψιλλῇ καὶ μόνῃ τῇ ὀπτινοῖα τὴν ὑπαρξίν ἔχει. καὶ εἰ τῶν ὑφ' ἐφεκτικῶν τυγχάνει, πόττον σώματι εἶσιν, ἢ ἀσώματῳ. καὶ τῶν αὐτῶν, ἢ κατ' ἑαυτὰ καὶ ἐκτὸς τῶν ὕλης, ἢ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς καὶ ἀόμοις ὑπάρχει. κατηγορίας

tegit mysteria, & sic in reliquis. Liceat autem & alio modo ex Etymologia argumenta depromere, si nomina convenienter apteque cum personarum actionibus quadrare narrabimus, sine ulla prorsus originatione, & deductione, quæ & Φερωνυμία, proprie dicitur. Qua referta sunt adeo Oratorum, nec non Poëtarum scripta, ut illud Herodici referente Aristotele (2. Rhet. c. 23.) Cum Draconis loges antiquaret, non hominis eas esse, sed draconis, dixit, insigniter quippe severæ. Frigida tamen sunt, si crebro hinc sumuntur argumenta; facileque in pejus declinet hic locus.

DE GENERE.

XXXVII. Dialectici quidem & naturæ mystæ altiori quadam disquisitione, genus, speciem, reliquasque voces communes pensitant. In istis enim paulo penitius scrutantur, an rebus ipsis, vel nudo solum intellectu existant: & si in rebus sint, an corporea sint, vel incorporea; adeoque rursus an per se, & à materialibus separata, an in sensibili-

αὐτῶν τῶν ἀναπύουσι, χέσεις
 π καὶ ὀρσμούς ἀναθεωροῦντες, ἔσῃ
 ὄλῃς εἰς πλεωτέρα περὶ τῶν πραγ-
 ματείαν πολυπραγμόνως ἀνακρινά-
 σιν. Οἱ δὲ ῥήτορες ὑποτυπώτερον πως
 περὶ αὐτῶν διαλαμβάνουσι πρὸς τὴν
 τῶν ἀκροατῶν εὐμάθειαν διαφερόντως
 μάλα ἀφορώντες, ἢ πρὸς τὴν
 τῶν ὄντων ἀλήθειαν. ἐφ' ὅτῃ δὲ καὶ
 τῶν συνιδέντων πᾶς τῶν λόγων τέχ-
 νας, ἔδεις περὶ τῶν διακεκριμῶς
 φαίνεται πραγματευσάμεν. πῶς
 μέντοι διὰ τῶν ὀπηρεήμασι, συ-
 χνοῖς μάλα ἐστὶν ἐντυχῆν ὡς ποι-
 ηταῖς π καὶ ῥήτορσιν. ἐκ γὰρ τῶν μέ-
 λει τὰς ἐκπαιδευμένων ἔπων, ἀνί-
 ως δὲ ἰδεῖν ὀπηρεῶντας τὰς ῥήτορας.
 ἔστι τοιγαρὶν ὑπογράψαι διώσδε τὸ
 γῆ. Γένος δὲ ὅτι πολλὰ ἐκτε-
 νόμενον εἶδη, ἢ ὡς πολλὰ ὑποπίπτει εἶδη.
 οἷον εἰ δένδρον εἴπης, καὶ ὀρῶν, καὶ
 παλάμον, καὶ ἐλαίαν συμπεριείληφας.
 εἰ δὲ ὀπηρεήμην φαῖης, καὶ γεωμετρί-
 αν, καὶ ἀστρονομίαν, φυσικὴν τε, καὶ
 μεταφυσικὴν ἐδήλωτας. καὶ ἄλλα
 αὐταύτως. Ἐστὶ δ' ὅτι πᾶσι εἰς ἀνα-
 σκεὴν καὶ κατασκευὴν χρήσιμα.
 ἀναιρεῖται γὰρ ὅτι γῆς, συναιρῆται
 καὶ ὅτι αὐτὸ πᾶν. καὶ κατασκευα-
 ζομένη δὲ, καὶ κῆρα συγκατασκευά-

bus & individuis existant. Horum
 prædicationes perpendunt, defi-
 nitiones & proprietates evolvunt,
 & quicquid omnino ad accuratio-
 rem harum cognitionem conducatur
 sollicito discutiunt scrutinio. Rhe-
 tores autem oscitantius paulo ri-
 mantur ista, magis utique confu-
 lentes auditorum docilitati, quam
 rei veritati: Proinde nullus, uti
 sciam, è dicendi magistris, ista di-
 stincte tractavit. Creberrime ta-
 men obvia sunt apud poetas juxta
 ac oratores inde petita argumenta.
 Nondum enim locis hisce Rhetores
 valde incumbere memini. Genus
 igitur in hunc modum depingatur.
 Genus est quod ad plures extendi-
 tur species, vel cui species multa
 subjiciuntur: ut sub voce arboris
 & quercum, & platanum, & oli-
 vam, comprehendis; & scientiæ
 nomine Geometriam, & Astrono-
 miam, Physicam & Metaphysicam
 intelligas, & sic de reliquis. Lo-
 cus autem est ad rem tum confir-
 mandam, tum destruendam idone-
 us. Sublato siquidem genere au-
 feruntur omnia ejus inferiora; fir-
 mato tamen ista quoque confirman-
 tur. Ut si virtutem eligendam esse

ζονται.

ζονται. οἷον ἀποδειχθέντων ὅτι ἡ αἰρετὴ αἰρετὴ. καὶ σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη, ἀρεταὶ ἔσται, αἰρεταὶ ἀποδειχθήσονται. ὅτι δὲ τὸ περὶ κεκλιμένον ὁππαιχρῶν ἐνδέχεται ἔγωγε. Πᾶσα μὲν ὁππαιχρῶν λογικοῖς ἔσιν ἀνθρώποις, ἔχῃ ὅπως κατ' ἓνα, ἀλλὰ καὶ πόλει, καὶ γῆνι ξύμπαντι λυσισπένδατον. ἀληθείας γὰρ ὅτι μελέτη, ῥώμη βίαι, ψυχῆς κόσμος, καλοκαγαθίας ἀσκησις. διαφερίντως δὲ τῶν ἄλλων ἀστρολογία, ἐφ' ὅσον καὶ τῶν λοιπῶν ἀπάντων διενήνοχε, τῷ τε τῶν ἀποδείξεων ἀκριβεῖ, καὶ τὸ ὑποκειμένη τῷ ὑπερέχοντι. Κατὰ ταῦτα δὲ καὶ ἀνασκευασίον ἐπειδὴν παρεμπέσει.

ΠΕΡΙ ΕΙΔΟΥΣ.

XXXVIII. Καὶ περὶ μὲν γένους ἀπόχρηται εἰρημνία. διαλεκτικῶν γὰρ ὅτιν (ὡς ἔφημεν) θεωρητικώτερον τὴν περὶ ἰστων ἀποτείνειν ἐρευναν. εἶδη δὲ περὶ σαγορεύεωσι ἔωθε, πὲρ ὑποπίπτοντα τῷ γῆνι μέρος. ὅσα γὰρ ὅτι π γένος ἀνάγεται, ἔδως ἐπέχασι λόγον, καὶ γένει τελευτῇ τοῖς μετ' αὐτὰ καὶ πλειόνων τῷ ἑδῇ κατηγορούμενον. οἷον ἐλάια, εἶδος μὲν τυγχάνει φυλῆς ὑπὲρ ἐκείνην γελῶσα. γένος δὲ εἰτύχη κοῖνη, ἀχρῶν ἐλαίῃς, κολυμβιάδος, καὶ τῶν ὁμοίων.

demonstretur, utique modestiam, & justitiam, quia virtutes sunt, eligendas esse demonstrabimus. Sed ne recedam ab exemplo proposito. Scientia omnis non viris modo singulis, sed & civitati, adeoq; universo generi humano fructus adfert uberimos. Scrutinium enim veritatis est, vitæ præsidium, decus animæ, studium probitatis. At Astrologia potissimum, cum & reliquas omnes longe lateque superet, tum certitudine demonstrationis, tum subiecti dignitate. Hæc eadem vero, prout opus fuerit, & ad refellendum valeant.

DE SPECIE.

XXXVIII. Et ista de Genere sufficiant. Soli quippe dialectici in penetralia horum intimiora penetrare solent. Species autem dicuntur partes generi subiectæ. Nam quæcunque sub aliquo genere militant, speciei rationem obtinent illius respectu, licet genera sint, si de pluribus inferioribus specie prædicentur: ut oliva plantæ quidem species est, ejusque sub auspicio; genus autem oleastri, radii a-

ἔτω καὶ Ὀπισήμη, εἰδὼ μὲν τ' ἐξέως, γῆμος δὲ ἀστρολογίας, γεωμετρίας, ἔ τῶν λοιπῶν. Ἀπὸ γὰρ ἔξιδους ὅτι τὸ γένος ὅσοι κατὰ φαικῶς Ὀπικερῶσι, πάντως ἀληθεύουσιν. οἷον Ὀλύμπια νενίκηκεν, ἄρα σεφανίτην ἀγῶνα. εἰδὼ γὰρ ὅτι Ὀλύμπια ἔξιδους. ἐπειδὴ καὶ ἰσθμία, καὶ πυθία, ἀγῶνες εἰσι σεφανίται. καὶ ἔτω καὶ πῖ παρόντος. ἀστρονομία ἔστιν, ἄρα Ὀπισήμη. Ἀποφαικῶς δὲ, εἰ τις δοτὶ ἔξιδους ὅτι τὸ γένος Ὀπικερῶν καθολικὸν π συναγαγεῖν περαθεῖη, ἐκ αὐτοῦ ἀληθεύουσι. εἰ γὰρ ὅτι μὴ ἀνθρώπων τῶν, εἰδὼ ζῶν. εἰδὼ ὅτι μὴ ἀστρονομία τῶν, εἰδὼ Ὀπισήμη. κατὰ μέρος μάλιστα, οἷον ἐκ ἀσκήνται ὅτι περὶ τὴν ἀστρονομίαν οἱ ἰσθμίων παῖδες, ἄρα εἰδὼ πᾶσαν Ὀπισήμην.

XXXIX. τῆς ἐν ἀστρονομίας γενικῶς λαμβανομένης εἰδῆς, εἴτ' ἐν μέρη λέγοι' ἂν, κοσμογραφία, ἥ τις περὶ τῆ καθολικώτερον σφαιρῆται ἔξιδους πάντος μέρη, ἥ τις περὶ κινήσεις καὶ ῥήματα τῶν ἀστέρων θεωρεῖται, τῇ γενικῇ ὀνόματι ἀστρονομία προσαναγορευομένη. καὶ παρὰ ταύτας ἡ δοτὶ τελεσμάτικη. ἥ ὅση περὶ τῆ γῆς κατὰ γίνεταί, καὶ γεωμετρικὴ λέγοι' ἂν. ὅση δ' αὖ περὶ

grestis, olivæ conditanæ, & simili-um. Sic & scientia species quidem habitus, at genus Astronomiæ, Geometriæ & reliquarum. Qui igitur à specie ad probandum genus affirmative procedunt, -verissimo nituntur fundamento: ut, Olympiis vicit, ergo coronario ludo. Olympia siquidem ludi species, quoniam & Isthmia, & Pythia certamina erant coronaria. Sic & in præsentia. Astronomia est, ergo scientia. Negative vero, si a specie ad genus fiat progressus, ut inde quid universale colligatur, infirma erit valde probatio. Itaque quod non est homo, utique non sequitur quod non est animal: nec quia Astronomia non est, neque est scientia. Secundum partes tamen valeat, ut medicorum filii non incumbunt Astronomiæ studiis, adeoque nec omni scientiæ.

XXXIX. Astronomiæ generaliter sumptæ partes sive species sunt Cosmographia, quæ circa partes mundi versatur universas, quæque si motus & figuras stellarum perspicat, communi vocabulo Astronomia vocetur. Additur insuper apotelesmatica, quæ prout genituram contemplatur, Genethliatica vocatur, prout regum mutationes,

εἰς

ἐν ταῖς μεταβολαῖς τῶν δρχόντων, καὶ ἀνδραποδισμὸς ἐθνῶν, πόλεων τε ἀναστάσεις, καὶ ὅσα εἰς ἐθνη ὅλα ἀνήκωσι, ἴδθ' αὐτὸ δποτελεσματικὴ κέκληται, καὶ προσέτι ἢ ἐκ τῶν ἐκλείψεων, ὀπτιλῶν, καὶ καταδύσεων τῶν ἀστέρων τὰς δ' αἰῶρος μεταβολὰς σκεπτομένη, καὶ τῶν ἡμετέρας, αὐχμους, πνίγθ', ἀλέας, καλαινίδας, εὐφορίας καρπῶν καὶ ἀφορίας, πό, ἴε περὶ τὰς ὥρας ὑγιεινὴ καὶ νοσῶδες, καὶ ἄλλα θιαῦτα προθεωρῶσα. ἐξ ὧν ἡ ἀμα πάντων, ἡ γὰρ ἐπίων ὀππχειρημάτων ὅσιν εὐπορῆσαι τὸ ἐπωφελὲς παρσιῶν τ' περὶ τὴν ἀστρονομίαν ἀσκήσεις. εἰ γὰρ κοσμογραφία μὲν, καὶ ὅση περὶ τὰ γενέθλια θεωρεῖα, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν δποτελεσμάτων, ἢ ἴε περὶ τὰ ὑεάνια σώματα γνώσις, ἐχ' ὅπως ἐπωφελὲς, ἀλλὰ καὶ θεῶν ὄντως καὶ ἀνθρωπίνης εὐδαιμονίας τὸ ἐξαπτον. πῶς ἡ περὶ τὴν ἀστρολογίαν παρδὴ ἐκ ἀν' ἐν ἐν βίῳ λυσιτελεῖσιν;

ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ
ΙΔΙΟΥ.

XL. τὴν διαφορὰν καὶ τὸ ἴδιον οἱ ῥήτορες εἰς ἐν ἀγχοι, καὶ ἀναμιζ' περὶ ἀμφοῖν πσαγματεύονται. Ἐς δὲ διαφορὰ, τὸ ποιῶν διαφέρειν ἕτερον ἑτέρῳ.

gentium fata servitutesque, civitatum everfiones, & funera, eaque quæ ad nationes universas spectant, apotelesmatica, ut superius, nominetur. Deinde quæ ab Eclipsi, ortu obituque siderum, temperiem aëris & permutationem explorat, & inde pluvias, siccationes, rabidos æstus, calores, procellas, copiam frugum, aut inopiam, & tempestatum pestilentiam, aut salubritatem, nec non alia plurima ejusmodi prævidet. E quibus vel singulis, vel saltem aliquibus ebulliunt argumenta, quæ utilissimum esse studium Astronomiæ evincant. Nam si Cosmographia, Genethliatica, & Apotelesmatica cognitio, non modo utile, sed & vere divinum, summæque felicitatis humanæ fastigium: annon utique Astronomiæ studium agnoscamus ad vitam esse maxime salutare?

DE DIFFERENTIA, ET PRO-
PRIO.

XL. Differentiam & Proprium Oratores faciunt in unum cõalescere, & de utrisque promiscue agunt. Est autem Differentia

ης διττὸν ὅτι γένῃ. ὃ μὲν ὑσιῶδες, ὃ καὶ ἄλλο τι ποιεῖ τῶν λοιπῶν τὸ ὅ συνέλευται. καὶ εἰδοποιὸς κέκληται. οἷον ὃ λογικὸν τῷ ἀνθρώπῳ προσκείμενον, ἄλλο ἢ τῶν ποιεῖ τῶ βοῶς. ἕτερον δὲ γένῃ ὅτι καὶ συμβεβηκὸς, ὃ περὶ ἕκαστον τι ποιεῖν πέφυκεν, ἀλλὰ ἄλλοιον ἢ ὃ συμβέβηκεν. οἷον τὸ ἐν Σωκράτει Φαλακρὸν, ἄλλοιον ποιεῖ τὴν Σωκράτην τῷ Πιθίῳ Μελίτῃ Ἰεανότριχῃ ὄντος.

XLI. Ἰδίον δὲ εἰς, ὡς οἱ περὶ τῆς φιλοσοφίας ἀκριβολογῶσιν, ὃ μόνῃ συμβέβηκε τῷ ὅτι ἴδιον, καὶ παντὶ τῷ ἐκείνῃ εἶδει, καὶ αἰ. οἷον ἀνθρώπῳ ὃ γελαστικόν. οἱ δὲ ῥήτορες τῷ ἴδιῳ ὡς τὰ πολλὰ καὶ τὰ συμβεβηκότα ἀναμειγνύουσιν. οἷον μητρῷσι μὲν ἴδιον δόπονέμοντες τὸ φιλόσοφον. μητριάσι δὲ ὃ ἄσεργον, καὶ πάλιν Ἀθηναίοις μὲν, ὃ ἐν σοφίᾳ φιλοφειδόμενον. Λακεδαιμονίοις δὲ, ὃ ἐν πολέμοις πορθέβολον. ἀλλὰ καὶ ἔθνη παντὶ. οἷον Ἕλλησι μὲν, ἴδιον μένειν οἷς ἅπαρ ἔδοξε. βαρβάροις δὲ, ἄσχετον, καὶ ὃ τῇ γνώμῃ παλίβολον. ὃ δὲ τῷ πρὸς κερταίν. ἀστρολογίας μὲν ἴδιον, ἄτε δὴ καὶ τῶν ἄλλων θησχημῶν τῇ ἀγνοίας

quicquid alterum facit ab altero differre. Cujus duo sunt genera. Alterum essentiale, quod rem cui convertitur, aliud quiddam à reliquis facit, & specifica vocatur differentia, ut Rationale conjunctum Homini, quiddam aliud eum à bove facit. Accidentale alterum, quod non efficere possit ἄλλο, sed ἄλλοιον id cui acciderit, quomodo Socratis caluities ἄλλοιον tantum fecit Socratem à Pittheo Melito, qui promissis erat crinibus.

XLI. Proprium est secundum peritioris doctrinæ Philosophos, quod soli & semper convenit, cujus est proprium ut Homini risibile. Non raro tamen Oratores, & Accidentia proprio permiscunt, sic matribus φιλοσοφίαν seu affectum in liberos tribuunt, novercis autem ἀφιλοσοφίαν seu odium. Sic etiam Atheniensibus in sapientiam ostentationem, Lacedæmoniis autem in bello audaciam. Quin & omni nationi. Ut Græcis proprium est à placitis suis non moveri. Exteris autem non constare sibi, animisque fluctuare. In præsentī quoque Astronomiæ proprium est, nec non aliarum sci-

ἀνακα-

ἀνακαθαιρέσης τὴν διάνοιαν, ὅζυπ-
 ραν π καὶ ἐνεργετέραν πρᾶσκειν
 πρὸς τὴν ἑαλθεοῦς ἐρευναν. ἰδία δὲ
 τὸ πρὸς τὰ αὐτὰ οἷα εἰσὶ τὰ ἐργαῖα σώ-
 ματα. καὶ τοῖσδε καθ' ὃν δηλαδὴ
 λόγον ταῦτα διασκέπτεται. ἐντεῦ-
 θεν ἔν ὠδίπῳς ὁππαιρητίον. Εἰ μέ-
 γα μὲν τὸ ὅζυδερες καὶ ἀγχιῖαν πρὸς
 τὴν ἑαλθεοῦς ἐρευναν, καὶ πᾶσιν ἀν-
 θρώποισι πέφυκε πρὸς ἀπάδατον, ἔχ-
 ὅπως ὅππαισιν πρὸς τὴν ὄντως θεω-
 ρίαν πρᾶσκειν τὸν ἔχοντα, ἀλλὰ
 καὶ πάσας ἐκείναις ὀρέξεις π καὶ ἐνερ-
 γείας διευθύνει π, καὶ κόσμον ἀνδρῶν
 ἐμποῖ τὸν πρὸς ἑαλθεοῦς. πῶς ἔκ ἀν-
 πρὸς ὁππαιρητίον αἰ ὁππαιρητίον, καὶ τῷ τῶν
 ἀνθρώπων βίᾳ λυσιπλέσας, δι' ὃν
 τῶν τοῖς ἀνθρώποις φύσιν ἔχει πρὸς
 ἑαλθεοῦς; εἰ δὲ τῶν πᾶσι ἀλλοῖς ὁππαιρη-
 μασι πρὸς ἑαλθεοῦς, πολλὰ μᾶλλον ἀπο-
 λογία, ἢ τὸ ὅζυ καὶ ἐσύνητον πρὸς τὴν
 ἑαλθεοῦς ἐρευναν ἐν τοῖς θεοτέροις τῶν
 ὄντων πρὸς ἑαλθεοῦς, καὶ ἐνεργετέρας
 ταῖς ἀποδείξεσι;

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ.

XLII. Αἰτία δὲ ὅτι δι' ἧς πρὸς τὰς
 διὰ π εἰς πρὸς ἀνομήτας ἀπαντῶμεν.
 Εἰσὶ δὲ τῶν αἰτίων γένη τέσσαρα. τὸ π

entiarum, mentis fugare tenebras,
 eamque ad acutiorem, & exactio-
 rem veritatis indaginem instruere,
 proprie quidem in corporibus cœ-
 lestibus, eodemque modo quo con-
 siderantur ista. Hinc tale proma-
 tur argumentum. Si tam præstans
 est in veritate indaganda ingenium
 solers, mentisque acumen, & à
 cunctis hominibus ita studiosè con-
 quisitum, non solum quia cogitati-
 ones in rebus dirigit, ne in errorum
 scopulos impingat animus, sed et-
 iam luxuriantes temperat affectus,
 & actiones, iisque gratiam inducit,
 & venustatem non indecoram.
 Quam ardentibus votis expetendæ
 sunt scientiæ, quæ quicquid in vi-
 ta optimum est, aut maximi homi-
 nibus emolumentum, comparare pos-
 sint? Quod si ullis aliis scientiis, tum
 vel maxime convenit Astronomiæ,
 quæ viros oculatissimos efficit, &
 ingeniis prope divinis in veritate
 indaganda, quæ in altioribus hisce
 & diviniorebus latet, eorumque lu-
 culentissimis demonstrationibus.

DE CAUSIS.

XLII. Causa est id, quod reddi-
 mus, cum quæritur propter quid
 res est. Quatuor autem sunt cau-

Υ γ γ γ

Λικόν

λικόν δηλαδὴ. ὁ ποιητικόν, ὑλικόν τε
 πρῶτον πεῦπα, καὶ εἰδικόν, ὡς τὸ μὴ ἑλικόν
 αἶτιον ὅτιν ἔνεκα πᾶλλα γίνεται, οἷον ὅ
 ὑγιαίνειν ἕνεκα, τὸ γυμνάζεσθαι, καὶ τὴν
 μαθήσεως, ἢ περὶ τὴν χολὴν ἀσκη-
 σις. καὶ ἡ τῶν χρημάτων ὑπορία,
 τὴν ἐμπορίας διὰ πλῆθος, καὶ τὰ ὅμοια.
 - Τῆς ἀστρολογίας, ὅσον μὲν καθαρώς
 ὅτι, θεωρητικόν πλῆθος ἔχκεν, ἅπερ δὴ
 καὶ πᾶσα ὀπισθόμνη τὴν ἑξιδίαν ὑπο-
 κειμένην θεωρίαν, ὅπερ ὅτιν ἡ τῶν θεί-
 ων σωμάτων ποικιλία τε καὶ τὰ θεά-
 ματα. ὅσον δὲ διποπλισματικόν, πα-
 ρὰ τὴν θεωρίαν καὶ τὴν πρὸ γνῶσιν
 τῶν κατ' ἡμᾶς συμβαινόντων, καὶ ὧς
 ἐκείνων φερέας τε καὶ διποπρίοις ἐαυτῶ
 πλῆθος ποιεῖται. Ὅθεν καὶ ὀπισθόμνη
 εἶναι ὅτιν ὑποσὶ πως. Ὅτι μὲν ἔν ἡ πε-
 ρὶ τὴν τῶν θείων σωμάτων ποικιλί-
 ας καὶ κάλλος θεωρίαν τῶν ἐφέων
 ἐστὶ π, καὶ μέγα εἰς εὐδαιμονίαν ἀν-
 θρώπου συμβαλλόμενον, ὑδαὶς νῦν ἔ-
 χων ἀμφισβητήσειεν. ἡ δὲ τῶν μελ-
 λόντων πρὸ γνῶσις, ἀπεχρῶς δαιμόνιον
 πὶ χρεῖμα, καὶ τὴν θείας μοίρας πέ-
 φυκε πλεονέκτημα. ἀλλ' εἰ τῆτο ἔ-
 τως ἔχον ἐστὶ καὶ πρῶτον πᾶσιν ὁμολό-
 γηται, πῶς αὖ πρὸς αἶστρολογία,
 ὅτι ἡ τῆτο τοῖς ἀνθρώποις πρὸς γίνεσθαι.

farum genera, finis, scil. & efficiens,
 materia insuper & forma. Finis est
 causa, cujus gratia reliqua fiunt; ut
 sanitatis gratia corpus exercemus, &
 discendi causa frequentamus scho-
 lam, & divitiarum copia mercaturæ
 finis est. Astronomia in quantum pu-
 re contemplativa est, contemplati-
 vum habet finem (non secus ac sci-
 entia reliqua pro fine habent subje-
 cti proprii considerationem) estque
 coelestium horum corporum admi-
 randa varietas, & splendor; in
 quantum autem apotelesmatica,
 hunc sibi finem adsciscit, ut & co-
 gnoscere, & prænunciare certo pos-
 sit, quid hominem in vita maneat
 ex eorum influentiis motuque. Un-
 de argumentari possumus hunc in
 modum. Nullus opinor cui salis
 aliquid inest aut cerebri, scientiam
 de coelestibus hisce corporibus, eo-
 rumque varietate, & pulchritudi-
 ne summe exoptandum esse dubi-
 tabit. At vero futura præsentire,
 res est vere divina, nec non sortis
 Angelicæ privilegium. Quod si
 hoc ita se habeat, & ex confesso sit,
 quanti æstimanda est Astrologia,
 quæ viros istis beare solet.

XLIII. ποιητικὸν δὲ αἶπον, ἀφ' ὃ π
εἰς ὑπαρξίν παύεισιν. οἷον τὸ κεράμεον
ἐκ τῆς κεραμείας, καὶ παρὲς τῆς ἡλίκας τὸ
φῶς. Ἐπιστήμης δὲ οἷα δὴ καὶ πεγνῶν
ἀπασῶν ποιητικόν ἐστὶν αἶπον, ὃ τῆς
νοῦς ὁξυτερὴς πρὸς καὶ γόνιμον διὰ τῆς συν-
εχῆς ἐνεργείας. Ποιηταὶ δὲ πολλά-
κις καὶ ἑτέροις τὴν τῶν ὀπλιστημῶν γένε-
σιν εἰς Θεὸν ἀναφέρουσι, καὶ ἔτω μὴ
κομψευομένοις, ῥᾶστα πολλῶν καὶ κα-
λῶν ὀπλιστημῶν ἐκ τῆς ποιητικῆς
ἐνπορῆσαι αἴτιαν ὅτι τῆς ἀστρολογίας.
ὣν δὲ τὰ κομψὰ αὐτὰ πῶς ποιητικευ-
ομένοις δόξαν ὁξυτερήαν, ἐκ τῆς ὑπερ-
έχοντος τῆς νοῦς ληπτικῆς τὸ ὀπλιστη-
μα. οἷον. Νῦν μὴ ἀπάντων τοῖς ἐν
ἀνθρώποις τὸ κάλλιστον ὄντως καὶ πι-
μνύσασιν· καὶ μόνον φέρειν εἰληχῶς
τὴν τῆς θείας ἐπωρυμάν, ὡς μόνον ὣν
κῆρας ὑπερπερὶ, τῶν ἄλλων ἀπάν-
των ὀπλιστημῶν ὄντων, ὅσα τῇ λογικῇ
φύσει ὁξυτέρῃ τῆς δημιουργήσαντι κα-
χάρισται. εἰ δὲ νῦν ποιῶν, τίς ἔτω
σκαυὸς καὶ τὴν διάνοιαν ἀμβλυοῦν,
ὅστις ἐκ ὁρᾶ ὅτι πᾶσα μὲν ὀπιστήμη,
μάστις ἀστρολογία, γνήσιον ἔσται νοῦς
δοσυχύμα ὀπνοσῆν, ὣν ὀπλιστοὺς ἴδῃς
ἀνθρώπος ἡμέτερον κρείττω καθίστηται,
τῶν γὰρ γινωσκῶν ἑκάστον μετρεῖται

XLIII. Causa efficiens est,
à qua producitur effectus, ut à
figulo figulinum, & a Sole lu-
men. Scientiæ autem ut & ar-
tium omnium causa est efficiens,
mentis scilicet acumen, & magna
quædam per crebram suam actio-
nem generandi vis. Sæpe tamen
Poætæ & Oratores, scientiarum
originem ad DEum referunt. At-
que ita sane qui oratorio cerussò
purpurarent Astronomiam, amplam
splendidamque argumentorum co-
piam depromant è causæ efficientis
penu. Sed si illæ poëtizantes e-
legantia repudiantur ab oratoribus,
à mentis excellentia sumendum ar-
gumentum, ut mens omnium her-
cle omnium, quæ hominibus in
sunt, pulcherrimum est, præcipu-
eque honorandum, solaque Divi-
næ vocabulo dignari solet, utpote
quod sit omni fato altior, singulis
aliis intra telum istius jactumque
positis, quodcunque tamen genus
illa sint quæ humanæ tribuit natu-
ræ supremus Artifex. Quod si mens
sit hujusmodi, quis adeo fungus
sit, aut mentis captus oculis, quin
videat, scientiam omnem, & Astro-
nomiam præcipue, genuinum illum
ingenii partum, homines earum
compotes longe beatiores efficere
quicquid enim rerum est, totum su-

πέφυκε κτ' τὴν ἔποιηκε αἰτίαι πλει-
 ῶτα. πᾶν γὰρ τὸ ἐνεργεῖν, ἐξομοῖν
 ἑαυτῷ ἀπευθεὶς τὸ πάχον κτ' τὴν ἐνδύσαν
 δύναμιν.

XLIV. Ἡ γὰρ δὲ ὅτιν, ἐξ ἧς ἡ πέφυ-
 κε γίνεσθαι, οἷον ἐκ τῆς πηλὸς τὸ κερά-
 μειον, καὶ ὁ ἀνδριάς ἐκ τύχης ἐκ τῆς χαλ-
 κῆς. ὅθεν ἡ τῶν ὀπηρεσιμῶν λη-
 ψις ὅτι καταδήλῳ. εἰ γὰρ ὁ μὲν
 τῶν Ῥοδίων Καλλοσὸς ἐκ χαλκῆς, ὁ δὲ
 τῶν Αἰγυπτιῶν Ἄνυβις ἐκ χρυσοῦ, πε-
 ριμητός πάντως τῶν Ῥοδίων Ἄνυβις.
 καὶ ὅτι πάντων ἀληθεύσει μέντοι τὸ ἐξ
 ὕλης ὀπηρεσίμα, ἐκ τῆς κρείττονος δη-
 λαδὴ λαμβανόμενον. ἔσθ' ἔτι γὰρ τὸ
 ἐκ χείρονος ὕλης διὰ τὸ ὑπερβάλ-
 λον τῆς τέχνης, ἢ διὰ τὸ χρῆσιμον, ἢ
 γὰρ τῷ μεγέθει τῆς ποσότητος ὑπερέ-
 χοντα, ἀρεῖά τε εἰσὶ τῶν τὴν ὕλην
 πολυπλῶν. Τῆς μὲν ἀστρολογίας ὕ-
 λης διττῆς. ἡ τε ἐκ τῆς δηλαδὴ περὶ
 ἣν τρέφεται, καὶ ἧς ὅτι θεωρητικῆς. ἢ
 ἡ ἐν τῇ, ἐφ' ἧς ἰδρυται, καὶ ἣν πῶς
 μορφοῖται καὶ διατίθεται, ἥτις ὅτι τὸ
 λογικὸν τῆς ψυχῆς μέρος. ὁ καὶ κρείτ-
 τος ὅν τῶν λοιπῶν, τῷ τε εἶναι ἐν τῷ ἐν-
 ενεργεῖν, καὶ τῇ ἡμιότητι, καὶ τῇ ἐν αὐ-
 τῷ ἔξωσιν, καὶ μετρίαν χαρίζεται τὴν
 ὑπεροχήν.

um desumit complementum ab ef-
 ficientis causæ perfectione. Patien-
 tem quippe reddere sibi similem pro-
 viribus conatur omne agens.

XLIV. Materia est ex qua res fit,
 ut figulinum ex argilla, & statua ex
 ære forsan conflata. Atque hinc
 luculentæ producuntur rationes.
 Nam si colossus Rhodiorum ex ære
 constat, & Ægyptiorum Anubis ex
 auro, præferendus est utique Anu-
 bis colosso Rhodio. Non omnia
 tamen argumenta à materia desum-
 pta, veritate nituntur. Quandoque
 siquidem res è viliori compositæ
 materia, ob ingens artificium, vel
 usum, vel saltem præclaras virtu-
 tes, præstantiores sunt aliis nobilis-
 sima è materia factis. Astrologiæ
 quidem materia duplex est; exter-
 na scilicet circa quam versatur, &
 quam contemplatur: & interna, cui
 incubat & insedit, eamque format
 quodammodo fingitque nimirum
 rationalem animæ partem. Quæ
 cum reliquas superet parafangis
 multis, natura, activitate, digni-
 tate, & habitibus, non modicam
 sibi conciliat eminentiam.

XLV. Εἰδικὸν δὲ αἶτιον, οἱ μὲν περὶ φιλοσόφους, ὃ ὑσιῶδες καὶ μόνον οἶδασιν εἶδῃ, ὅπερ τῇ ὕλῃ συμφυεῖν, τὴν δὲ συνθέτῃ ὑσίαν συνίστησιν. οἷον ὃ δὲ ἀνθρώπου εἶδῃ, τὴν σωκρατίας φέρε εἰπεῖν μορφῶσαι ὕλην, τὸ ἀνθρώπου εἶναι ἐκείνη χαρίζεται. ῥήτορες δὲ καὶ τὰ συμβεβηκότα πολλὰ καὶ ἔδη καὶ ἅς μορφὰς ἐκ ἐκινῶσι καλεῖν. εἶδῃ ἀνθρώπου λέγουσιν τὴν δὲ ἀνδριάντῃ μορφὴν. Ἐπὶ γὰρ δὲ περικειμένῃ εἰδικὸν ἀν εἶναι αἶτιον ἢ ποιότης, καθ' ἣν μορφᾶται πῶς ὁ νοῦς, καὶ πρὸς τὴν δὲ αἰληθούς φαντασίαν ἐκκινῶσιν κατὰ τὴν αἰσθησιν. τὸ δὲ ἐκ δὲ ἐπιχωρήματῃ ποιοῦν. Εἰ μὲν τὴν τῶν αἰσθησιν εὐεξίαν, ἐκ ὅπως ἐπαινεῖμεν, ἀλλὰ καὶ τὸ κατ' αὐτὴν εὐέχοντα μακαρίζομεν, καὶ ταῦτα ὡς εἰκὸς ἅ μάλιστα χαίρομεν, πῶς ἐκ ἀνέπαινέσωμεν ἡπυστήρην, ὅλην ψυχῇ ἀσπασώμεθα, νοὸς εὐεξίαν ἔσσαν τοσούτων τῶν αἰσθησιν ὑπερέχουσιν, ὅσα δὲ ψυχῇ σώματι.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΤΟΠΟΥ.

XLVI. Τὰς ἐνεργείας δὲ εἴπερ ἀνασκοπήσαιμεν, καὶ ἴδωμεν περὶ ὧν ὁ λό-

XLV. Formalem autem causam philosophi essentiale appellant, & formam, quæ cum materia compositi constituit essentiam. Sic verbi gratia, forma Hominis informans Socratis materiam, efficit ut Homo sit. Oratores autem plerumque accidentia formas speciesque nominare non verentur, cum statux figuram dicunt hominis habere formam. Sic in proposito formalis causa dicatur qualitas illa, per quam formatur quodammodo mens, & ad veritatem concipiendam habilior redditur. Unde sic conflatur argumentum. Si sensuum acrimoniam & vigorem non solum laudamus, sed & felicem eum cui contingunt, prædicamus, iisque serio meritoque triumphamus; quam plenis buccis, & buccinis celebranda est scientia, totoque animo expetenda, quæ mentis vigor est & εὐεξία, tantoque sublimior sensibus, quanto est corpore animus.

LOCUS AB EFFECTU, ET OPERATIONE.

XLVI. Si operationes excutiamus, & effectus eorum de quibus

Υ Υ Υ 3

γ

γὰρ τὰ δποτελέσματα, ἐκ ἐοδ' ὅπως
 πολλῶν καὶ καλῶν Πηχηρημάτων ἀ-
 πορήσομεν, Ἐ μάλιστα οἰκείων τῷ Ῥή-
 θεῳ. αἱ γὰρ ἐνέργειαι ἧτοι δποτελέσ-
 ματα, σημεῖα εἰσὶν ἐξ ὧν (ὡς εἴρηται
 τῷ φιλοσόφῳ) ὡς Πητὶ ὁ πλεῖστον οἱ
 χῆ' Ῥήθεας συνίσταται συλλογισμοὶ.
 ἐκ τῶν γὰρ οἱ ἔ' ὅτι συλλογισμοὶ.
 οἵπερ ἐκ τῶν ἡμῶν γνωριμώτερον ἔ' σα-
 φετέρων εἰδοότες λαμβάνεσθαι, Ῥήθε-
 ρικῇ μάλιστα περὶ σήκωσι, τῇ δὲ τῶν
 κοινῶν καὶ ἐνδόξαν γέλεση ἔ' περὶ δέν-
 τοσ πιδανερικῇ. Εἰσὶ δὲ αἱ δποτὶ τῶν
 γελεσμάτων δέξιν εἰ πᾶσαι ἀναγ-
 καῖαι, ἀλλ' οἷαι εἰσὶν αἱ τεκμηριώ-
 δεις προσαγορευόμεναι. ὅσαι δὲ πᾶ-
 ρεν ἐκ τῶν ἀντισπερόντων λαμβάνεσθαι
 σημεῖον. οἷον εἰ καπνὸς, ἄρα καὶ πῦρ.
 καὶ εἰ ἡμέρα, ἄρα καὶ ἥλιος ὑπὲρ
 γῆν. ἐφ' ὧν ὅτι ἀμφοτέρωθεν τ' συλ-
 λογισμὸν ἐκ τῆ ἔ' αἰτίας δηλονότι καὶ ἔ'
 αἰτιατὸς ἀληθεύειν. τῶν δὲ μὴ ἀντι-
 σπερόντων διττὸν εἰς γένος. τὰ μὲν γὰρ
 Πητὶ πλεον εἰς ἔ' αἰτιατὸς. οἷον ἡ ὠχρό-
 της ἔ' γέσκεται. τῷ μὲν γὰρ ἡ ὠχρό-
 της ἔ' πέται. εἰ μὴν καὶ ἀνὰ πάλιν ὑπο-
 πθεμῆναι τ' ὠχρότητι, πάντως συν-
 αγαγεῖν εἰς ὁ γέσκεται. ἐνδέχεται
 γὰρ καὶ ἐκ φόβου, ἢ νόσου ἢ ἄλλων ἡνῶν

oratio instituitur, varia pulchraque
 argumentorum supellectile, & Ora-
 tori propria instructi erimus. Ope-
 rationes enim, vel effectus signa
 sunt, è quibus adstipulante Philo-
 sopho creberrime Rhetorici con-
 ficiuntur syllogismi. Ex hisce quip-
 pe fiunt syllogismi qui à notioribus,
 & evidentioribus desumi solent,
 & Rhetoricæ potissimum accom-
 modantur, quæ ex communibus,
 & vulgo notis, causæ conantur fidem
 facere. Ab effectis autem ductæ
 rationes non semper necessariae
 sunt, at illæ solæ, quæ τεκμηριώ-
 δεις dicuntur, quæ scil. à recipro-
 cantibus desumuntur, ut si fumus
 sit, utique & ignis est, si dies sit
 ergo & Sol supra terram. In qui-
 bus utrisque Syllogismum sive à
 causa, sive à causato procedentem
 valere constat. Quæ autem in con-
 trarium non recurrunt, duplicia sunt.
 Alia quippe sunt, quæ la quàm
 causa patent, ut pallor à par-
 tu, nam illum sequitur pallor, non
 tamen vice versa, supposito pallo-
 re subinde peperisse colligimus,
 pallefcere siquidem vel metu, vel

ὠχρότι.

ἠχρηᾶσαι. ὅτι ἂν τέτων ὁ ἔξ διότι
μόνον ἀληθεύει συλλογισμὸς. δηλα-
δὴ ὅ ἐκ τῆ αἰτίας. τὰ δὲ ἐπ' ἐλαττον
εἰσι ἔξ αἰπατῆ. οἷον ἡ πεπονημένη γυνή,
ἀνδρὶ πεπονησάκε πάντως. ἔ μὴν ἡ
πονησάσασα ὅλως καὶ τέπεκε. καὶ
τῆς, ὁ μὲν ἔξ ὅτι συλλογισμὸς ὁ ἐκ
τῶν ἐνεργειῶν δηλονότι, πάντως ἀλη-
θής. ὁ δὲ ἔξ διότι, ἥτοι ὁ ἐκ τῶν αἰ-
τίων, ἔκ ἐπ. ἐστὶ δὲ ὁ τόπος ὡς πρὸς
πολλὰ ὁ αὐτὸς τῷ διὰ τῆς πέλους, εἴπερ
ἀληθὲς τὸ κοινὴ τῶν φιλοσόφων
λεγομένων ἀξίωμα. ἕκαστον τῆ ἰδίας
ἐνεργείας ἐνεκεν εἶναι. μάλιστα μὲν-
τοι τῆς σαφὲς ἐκ τῶν τῆ ψυχῆς δυνά-
μεων πρὸς καὶ ἔξων. οἷα δὲ καὶ ἡ προ-
παιθεῖσα εἰς ζήτησιν ἀστρολογία. ἐφ'
ἧς οἶονδε δὲ καὶ σκευάσαι ὀπτιχέρι-
μα. εἰ γὰρ οἷαυτης ἀνάγκη πᾶσα
εἶναι τῆς δυνάμεις, οἷα εἰσι καὶ πρὸς
πρὸς τέτων ἀποβλέμμα, ὡς ὁ τῶν φι-
λοσόφων βέλεται λόγος, καὶ ἡ φι-
σικ σαφέστατα τῇ ἰσημέραι πείρα ὀπτι-
σφραγίζεται, πῶς ἡ ἀστρολογία ἔ λυ-
σιτιλὲς τῇ ἐπωφελέστατα τῷ τῶν ἀν-
θρώπων προξενῶσα γίνε; διὰ τούτης
γὰρ καὶ στρατηγὸς ἀρετὰ τῇ εἰς στρατη-
γίαν ἀνήκοντα διοικῇ, καὶ γεωργὸς ὁ-
σα γεωργία προσήκει, καὶ ναυτὴς πρὸς

morbo possumus, aut id genus aliis.
In his igitur Syllogismus à priori
solum valet, qui scilicet à causa pro-
cedit. Alia vero, cum causæ minus
late patent: ut coisse eam quæ pepe-
rit cum viro necesse est, non tamen
eam peperisse quæ coit. Et in his Syl-
logismus à posteriori, sive ab effectis
arguens, non dubitata censetur ve-
ritatis. Secus autem si à priori &
causis. Est vero locus hic idem fe-
re cum illo, qui à fine ducitur, si
modo verum censeatur illud com-
mune Philosophorum axioma, Pro-
priæ operationis gratia unum quod-
que existere. Hoc maxime in ani-
mæ potentiis, & habitibus eluce-
scat, ut & in argumento quod propo-
suimus de Astrologia; ad quam ad-
struendam tale colligatur ratioci-
nium. Si facultates enim nobiles
à suis nobilibus, quos edunt effe-
ctibus, nobilitentur, quod & consen-
sus Philosophorum, & rerum na-
tura quotidiano sancivit exprimen-
to: quid utilius Astrologia judice-
tur, quæ donis ita summe saluti-
feris universum instruit humanum
genus? Hæc enim ducem regen-
dis militibus, & arte bellica, hæc
agricultura colonum, hæc nautam

εἰς ναυτηλίαν ἀφορῶντα. ἀλλὰ καὶ ἡ ἀκρεβής τῶν περὶ τὴν ἰατρικὴν ἐφυσικὴν ὁππιστήμην γνῶσις, ἐκ ταύτης ἐξήρτηται. καὶ σχεδὸν ἅπας ὁ τῶν ἀνθρώπων βίη παύτῃ διευθελεῖται καὶ διεξάγεται. εἰ μὴ μέλλει μυρίαις διαπερφύσασθαι τοῖς καθ' ἡμέραν διαμαρτήμασί τε ἔατυχήμασι.

denique navigandi scientia, præstantes reddit & eximios. Quin & accurata medicinæ, & naturæ cognitio ab hac dependent sola, adeoque totius fere humanæ vitæ imperatrix est, omnisque in ea felicitatis author. Cujus si sit expers, illi mille quotidie casus ingruent, & mille mala.

ΠΕΡΙ ΤΟΠΟΥ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΟΥ.

DE LOCO, ET TEMPORE, ET PERSONA.

XLVII. Οὐ τὴν τυχεύσαν ἔχκεν εἰς περὶ δύνανται ἔστω τῶν παρεπομένων ὁπχειρήματα. οἷον τῶν χρόνων, καὶ τὰ ἐξῆς. Καὶ δὴ μὲν ἔχρονος Δημοσθένους ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ὀλυνθιακῶν πολυειδῶς ἀγωνίζεται. ἐνθα βελόμορος παροτρύνει τὰς Ἀθηναίους πόλεμον ἐπενεγκεῖν ὑπὲρ Ὀλυνθίων τῷ Φιλίππῳ, φησὶν. Ὁ μὲν ἔν παρὼν καιρὸς ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μονοῦ καὶ λέγει φωνὴν ἀφίεις. (καὶ παρκαπῶν) Νυνὶ δὲ καιρὸς ἦκει. Ἦς ἔθες; ὁ τῶν Ὀλυνθίων αὐτόμαθός τῃ πόλει. καὶ πάλιν. Χρὴ ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν Φιλίππου ἀκαίριαν, καιρὸν ἡμέτερον νομίσαντες, ἐπιμύως συναίρεσθαι τοῖς πράγμασι.

XLVII. Singularem jactant persuadendi vim, quæ à connexis petuntur argumenta, loco, scil. & tempore, reliquisque. A tempore quidem Demosthenes in Olynthiaca prima, deprompta varie intorquet vibratque argumenta. Qui cum cæstro quodam incitaret Athenienses, & accenderet ad bellum Philippo, pro Olynthiis inferendum, sic intonat. Tempus certe quidem, hoc, Athenienses, emissæ voce loquitur. Et paulo infra. Nunc autem, venit occasio. Quæ? hæc quam offerunt Olynthii ultro civitati. Et rursus. Statuetis omnino, Athenienses, incommoditates Philippi vestras esse commoditates, & occasionem strenue urgetis.

XLVIII.

XLVIII. Ἀπὸ δὲ τῆς ὑπὸ Πιπιδῆ-
ξαι βυλόμενῃ πῇ ποτὶ δέήσει καὶ
Ἀθηναίους συμπλέξαι τῷ Φιλίππῳ
τὰς χεῖρας οἰκοι μένοντες, ἢ τριήρεσι
πρὸς ἐκείνον καταβάντες, φησὶν ἐν
τῷ αὐτῷ. Ἀλλά γε μὴν ἡλικία ὅτι τῷ
διάφορα ἐνθάδε ἢ ἐκεῖ πολεμεῖν, λό-
γος ἔστω δὲν ἡγῆμαι. εἰ γὰρ ἡμᾶς
δείξουσιν. καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ ἄλλοι.
Εἰτε γὰρ ἡμῶν τὴν ἐκείνου κακῶς ποι-
ούντων, Ὀλυνθίων ὤφρασις, ῥα-
δίως Πιπιδῆ τὴν οἰκίαν ἐλθὼν ἀμυνεῖται,
ἢ τε βοηθησάτων μόνον, καὶ τὰ ἐξῆς.

XLIX. Τῷ δὲ ὅτι τῶν πρὸς ὧπων
ληψομένων τῷ Πιπιδῆ, δείξει
πολλὰς, καὶ πατερίδα τέτων ἀνα-
κρίνων, πατέρας τε, καὶ πατρῶνους,
ἐπὶ δὲ καὶ παίδευσιν αὐτῶν, ἥδη τε
καὶ ἡλικίαν. καὶ τὰ σώμασιν αὐτῶν
ὀφθαλμοῖς σημεῖα, ὅξυτητα δη-
λαδὴ ῥινός. καὶ μυκτῆρων εὐρύτητα.
ὠχρίασιν καὶ ἐρυθρίασιν, λευκό-
τητα, μελανίτητα, καὶ τὰ κατὰ ἡ-
λα τέμπας ὀπίσθημα. ἐκ γὰρ τέτων
χεδὸν ἀπάντων εὐπορῆσαι ὅτι ἐκ τῶν
πρὸς ὧπων ὀφθαλμοῖς. Παρα-
δείγμασι δὲ τέτων καὶ παρ' ἄλλοις ἐν-
τέλλεται μάλα συγχροῖς, μάλιστα δὲ
ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ Στεφάνου,

XLVIII. A loco autem demon-
strans Orator, Athenienses non do-
mi, sed triremibus adversas hosti-
li solo debere manus cum Philippo
conferere, inquit eo loci: Quan-
tum autem intersit hic, an illic bel-
lum geratur, verbis nihil opus esse
arbitror. Si enim oporteret vos
iplos &c. & alibi. Sive enim a-
grum suum a vobis eripi, vexari-
que passus, ipse interim Olynthi-
um subegerit, facile domum re-
versus suam defendet. Sive prae-
sidia duntaxat vos Olynthis misce-
ritis &c.

XLIX. A persona vero qui ra-
tiones desumeret, patriam saepe in-
quirere, & parentes oportet, ma-
iores, educationem insuper & di-
sciplinam, mores, & aetatem, in-
dicia notasque in corpore; acutas
scil. patulasve nares, pallidita-
tem & rubedinem, alborem & ni-
grorem, signaque id genus alia.
Ex his enim fere omnibus magnam
congeramus argumentorum su-
pellecilem. Horum autem exem-
pla ubique fere obvia, quibus &
omne scriptum redundat, maxi-
meque Demosthenes in oratione pro

ZZZZ

καὶ

καὶ Αἰσχίνη ἐν τῷ κτ' κησιφῶντι. ἐν ᾧ Δημοσθένους κατηγορῶν πατρίδα π καὶ ἡθ καὶ ἀρεγῶνους, καὶ τὰ παρὰ τὴν εὐαλίσσια ἐκείνη πολυπραγμονῶν, πορίζεται τὰ καὶ αὐτὸς τέτυκτο ὅππῃ ρήματα.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝ ΤΟΠΩΝ, ΠΕ-
ΡΙ ἴΣΟΥ, ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΚΑΙ Ε-
ΛΑΤΤΟΝΟΣ.

L. ἴσον, μέζον, καὶ ἐλαττον, ἰδι-
αίτητα μὲν ὅτι τὸ ποσότης λέγον-
ται. πολλάκις μέντοι καὶ ὅτι τὴν
ποιότητά μεταφέρονται. ἢ μέντοι κυ-
ρίως ἐπ' ἐκείνης εἰσι λεγόμενα. ἔστι
δὲ ἴσον, τὸ ἰσοςάθμως ἐπὶ τῷ μὲ-
ταλαμβάνοντι ποσότητι. μέζον
δὲ καὶ ἐλαττον, ἐκπλάσματα τέττα εἰσὶν
ὅτι θάπρον. τὸ μὲν ὑπερπαῖον τῷ
ἴσῳ. τὸ δὲ ἐντὸς τέττα πίπλον. Εἰ-
ρηνται δὲ οἱ ὅποι κοινῶς, ὅτι πᾶσιν ἐ-
φαρμογήσιν τοῖς λοιποῖς. καὶ ὅτι μὲν
ἔἰσον πιαυτὰ ἐργάσασθαι τὰ ὅππῃ χειρῶ-
ματα. (ἐκ δὲ τῶν πραγμάτων ὡς)
Ἦν γὰρ Θεμιστοκλῆς ἐν Σαλαμῖνι καὶ
Βαρβάδων, ταύτην Μιλτιάδης ἀνέστη-
ρον καὶ τῶν αὐτῶν ἡγεῖο νίκην. (ἐπὶ
δὲ τῶν πραγμάτων) ὡς μὲν Ἀθηναῖοι
Δημοσθένη τὸ ῥήτορα χρυσῷ στεφανῶ

corona & Æschines contra Ctesiphontem, in qua Demosthenis patriam acriter perstringens, moresq; ejus & majores, & in aliis similibus inquirens sedulo, suas rationum copias inde colligit.

DE LOCIS COMMUNIBUS, DE
PARI, MAJORE, MI-
NORE.

L. Majus & minus proprie quidem de quantitate dicuntur. Non raro tamen & qualitate tribuuntur, licet non genuine. Pari autem dicitur, quod eandem cum alia re quantitatem habet. Majus & minus, quæ ab eodem ex utraque parte defleunt, illud elatione, hoc submissione. Appellantur autem loci communes, quod omnibus reliquis competant, & à pari talia extruamus argumenta. (A re gesta sic:) Qualem olim Themistocles in Salamine victoriam de Barbaris, talem Miltiades, non multum retro de iisdem reportavit. (A persona:) Ut Athenienses publice Demosthenem ornabant aurea corona,

δημοσία ἔλμυσαν, ἕτω καὶ ὧς ῥω-
μαίοις θαυμαζέσθαι δεῖ τὸ κικέρωνα.
(Ἀπὸ δὲ τῆς χρίσεως.) οἷον, νύκτωρ μὲν
καὶ ὁ Δόλων ὅτι τὸ ναύσταθμον κατα-
σκοπεῖ κατέστιν. ἀλλ' ὑμεῖς διὰ τῆς
τῆς Δόλωνα ἐν ἥρωσιν ἐκρίνε. τί οὖν
θαυμαστὸν εἰ καὶ Ὀδυσσεὺς τῆς ἐπὶ λ-
μυσε; (Ἀπὸ δὲ τῆς ὅψης) Εἰ δὲ ἀνδρι-
κὸν ἡγήσθε ἔργον ἔνδον τῆς βίχης μόνον-
τες διὰ τῶν ἐπ' ἀλξων τὰς πολεμίας
ἀμύνασθαι, ἄρα λοιπὸν καὶ τὰς σκορ-
πίας δρεῖστε νομίζαν ἥρωας, ἐξ ἀφα-
νοῦς τὰ καίρια πληροῦντες. Τὰ πολ-
λά μὲν τὰ ἐκ τῆς ἴσου ὀππαιχρήμα-
τα, τοῖς διὰ τῆς ὁμοίας εἰσὶ τὰ αὐτὰ. τὸ
γὰρ ἴσον (ὡς εἴρηται) καὶ ἀντὶ τῆς ὁμοίας
ὅτι τὸ ποιότητος ὧς πῶς εἴρηται
λαμβάνεται, καὶ ἐναλλάξ. ἐπὶ δὲ
τῆς ἐλάττω τῆς βίχης χρίσεως δυνα-
τὸν τοῖς ὀππαιχρήμασιν. ὅτι μὲν τῆς
πράγματος φέρει πᾶν. Εἰ μὲν τὰς
χρήματα ζημιώσαντας κολάζομεν,
πῶς ἔτι πολὺ μᾶλλον τὰς εἰς αὐτὸ τὸ
σῶμα ἡσεληγκότας; (Ἀπὸ δὲ τῆς προ-
σώπης) Εἰ μὲν ταῦτα παρ' ἐλευθέρων
ἔδαμῶς ἀνεχώμεθα, πολλὴ γε αἰὲν πα-
ρὰ δέλων αἰσόμην. ἢ ἄτως. Εἰ μὲν καὶ
τὰς τυχόντας ὀππαιχεῖν ἀδικεῖν δεινόν,
χαλεπώτερον πάντως τὰς ἰδίας δεσπό-

sic etiam apud Romanos celebra-
tus est admiratione Cicero. (A
tempore:) Nocte quidem Dolo
speculabundus ad navale descen-
dit. Sed nemo Dolonem retulit in
Deorum numerum. Quis igitur
Ulysssem miretur, idem qui facinus
audebat? (A loco:) Si vero stre-
num putetis & virile intra mu-
ros hostem à pinnis defendere,
tum Heroës illi optima tormenta
bellica censebunt, qui ex hu-
mili quovis loco, loca expugnant,
vel munitissima. Plurima tamen à
pari argumenta eandem sapiunt
originem cum iis, quæ ducuntur
à simili. Par enim (ut superius di-
ximus) pro simili Rhētores in qua-
litate sumunt, & vice versa. A
minore vero talia depromantur ar-
gumenta (à re scilicet:) Si patrimo-
niorum decoctores puniendi sunt,
quanto magis illi, qui corpus quo-
que suum omni prostituunt libidi-
ni. (A persona:) Si ista quidem in
liberis non patimur, ægre procul-
dubio feremus in servis. Vel hoc
modo: Si grave sit perniciem cui-
quam machinari vel ex ipsa facie,
gravius certe scelus est suo Domi-
no. (A tempore:) Si quovis tempore

τας. (Ἀπὸ δὲ τῆς καιρῶ.) Εἰ γὰρ ἐν ἄλλῳ πνὶ καιρῷ ὑβρίζεν τῶν ἀνυποτί-
των ὑπείλειπται, πολλῷ μᾶλλον ἐν Δι-
ονυσίᾳς. (Καὶ ὅπο δὲ τῆς) Δεινὸν
μὲν ἔν ἐ ἐ ἐς θεβήλῳ τῶν πρᾶχ-
θὲν ἐσκευάρεται, ἢ καὶ ἰδίαν, ἀλλὰ
χαλεπώτερον δὴ πᾶσι ἐν ἱερῷ καὶ ἐν
θεάτρῳ. (Ἀπὸ δὲ τῆς τρέψεως) Εἰ μὲν
οὖν καὶ τὸ ἀπὸ τῶν ὑβρίσας δεινὸν, πᾶς
ὁ χαλεπώτερον καὶ παληγὰς θηπύ-
ναι, καὶ τὴν ἱερὰν περιρῶξαι ἐδῆται;
(Ἐκ δὲ τῆς αἰτίας.) Οἱ μὲν ἡμέτεροι
πεπρόγονοι καλῶς ποιῶντες, νόμον ἔθεν-
το μὴ ἐξῆναι τοῖς καὶ δεινὸν ἢ τῶν τῶν
πεποπθίσιν ὑβρίζεν, ἀλλ' ὅτι τῶν
προκαθημένους τὸ δίκης τὸ βλμηθὲν
ἀναφέρειν, καὶ παρ' ἐκείνων τὴν ψήφον
καταδοκᾶν. ὁ δὲ καὶ μηδὲν ἢ δεινὸν
πεποπθὼς τὴν τῶν χρηρῶν ἐν τῇ ἐορτῇ ἐυ-
δοκίμησιν, τῶν τῶν ἀνὸν αἰτίας πεπο-
ταί. τῶν αὐτῶν δὲ λόγῳ καὶ τῶν ὅπο δὲ
μείζονος ἐργάσασθαι θηπυχερήματα.

ΠΕΡΙ ΟΜΟΙΟΥ ΚΑΙ ΑΝΟ- ΜΟΙΟΥ.

LI. Τότ' ὅμοιον καὶ ἀνόμοιον παθ' αὐτὸ τὸ ποιότητ' εἰσὶν ἰδία. χεῖ-
κὼς δ' ἄμφω πρὸς ἑπὶ λέγεται. ἄ-
π' δὲ καὶ θηπὶ τὸ ποσότητ' ὅ ἐ ἴσον
μῆζον καὶ ἔλαττον. ὅμοια δ' ἐν ἐκεί-

flagitiosum censetur conviciare, tum vel maxime Dionysiorum. (A loco:) Piaculum quidem est profano aliquo, aut privato loco moli-ri mortem, at omni piaculo majus est in templo, vel theatro. (A modo:) Si vel conviciari solum horrendum est, quanto intolerabilibus est maledictis verbera, & vibices ad-
dere, sacramque laniare vestem. (A causa:) Præclare quidem factum à majoribus nostris, qui lege singu-
los prohibuerunt ab ulciscendo illa-
tam injuriam, causam vero ad ju-
dices ut remitterent, & ab eorum
penderent calculo. At ille, nullone
verbo quidem læsus viduarum pia-
elogia, in celebritate, petulantiz
suz causam fecit. Eadem autem
ratione, & à majore extruantur
argumenta.

DE SIMILI ET DISSI- MILI.

LI. Simile & dissimile ad quali-
tatem proprie pertinet. Ambo-
que ad alia, quadam affinitate refe-
runtur; non secus ac in quantita-
te per majus & minus. Similia igitur

να ῥητέον, ἀ κοιωνίαν πινὰ ποιότη-
 τῳ ἔληχεν, ἡ ἀναλογίαν πρὸς ἄλλη-
 λα. ἀνόμοια δὲ, πὰ μὴ κτ' ἢ αὐτὸν
 κοινωοῦντα λίγων. οἷον ἰμοιον μὲν
 ψιμμιδίῳ ἢ χιῶν· ἀμφοτέρω γὰρ
 λευκά. εἰ γὰρ θάτερον διακεκλιμένον
 ἔψως, καὶ θάτερον. καὶ πάλιν. ὁ-
 μοιον μὲν τῇ ὑγείᾳ παιδεία. καθά-
 περ γὰρ φυλακτικὸν σώματι ἢ ὑ-
 γείᾳ, ἔτα τ' ψυχῆς φυλακτικὸν πε-
 φυκέναι ἢ παιδείᾳ. ἡ ὕψως. ὡς περ
 ἐν στρατῷ πῶς ὁ στρατηγός, ἔτα ἐν εἰς
 παιδείᾳ. ἔτα ἐν ἀνευ στρατηγῶ ἐν
 στρατῷ πῶς ὁ ἐν εὐταξίᾳ, ἔτα παιδείας
 ἐκπὲς ἐν εἰς ὅτι κοσμίτης. Ἐπὶ δὲ
 τ' ἀνομοίᾳ ἔτα. Οὐ γὰρ αὐτὸν. ὅτι περὶ
 θεῶ λίγων, καὶ περὶ τῶν αἰδητῶν π-
 νὸς διαλίγεσθαι. ἐκείνα μὲν γὰρ τ'
 αἰδητῆσιν μεταλαμβάνεται, παρ' ὧν
 καὶ πέφυκε κλίνεισθαι. τὸ δὲ θεῶν ὁ-
 σον τῶν ὑλικῶν τῶν δεινῶν, τοῦτον
 ἡμῶν τὸ ἡγεμονικὸν ὑπερβέβηκεν. ἔτα
 σαρκὶ ἐν ψαυσίν. ἔτα ἀκοῇ παθη-
 τῶν. ἔτα ἐφθαλμοῖς ὁρατῶν. ἔτα
 φωνῇ ῥητῶν. διὸ ἔτα παντὶ τὸ περὶ
 θεῶ φιλοσοφῆν, ἀλλὰ μόνους τοῖς ἐν
 θεωρίᾳ διαβεβηκόσι, καὶ ψυχὴν καὶ
 σῶμα κεκαθαυμένους. καὶ τῶν ἐκ
 ἐκ τῶν καθ' αὐτὸ τὸ θεῶν ληπτῶν, ἀλ-
 λά τῶν περὶ αὐτὸ, ἢ φησὶν ἢ θεωλόγος

tur dicenda sunt ea quæ in aliqua
 conveniunt qualitate, vel analogi-
 am habent ad se invicem. Ut cæ-
 ruffa nivis similitudinem gerit,
 quippe quod candida sunt ambo.
 quod si alterum dissipet visum, u-
 tique & alterum. Et rursus. Sa-
 nitati similis est disciplina. Quem-
 admodum enim sanitas conservat
 corpus, sic & animum disciplina.
 Ut in exercitu Imperator, sic in
 vita literæ. Nam sine duce inor-
 dinata, effusa & incondita fit opor-
 tet acies, vita quoque sine literis,
 inculta & horrida. A dissimili ve-
 ro hunc in modum. Non idem est
 de DEO & terrenis hisce differe-
 re. Hæc enim à sensibus & perci-
 piuntur & judicantur. Deus au-
 tem quantum à sordibus hisce &
 sæculentis distat, tantum & intel-
 lectus dominium, mentisque aciem
 superat. Qui tactu purior est, au-
 ditu subtilior, visu clarior, omni-
 que linguæ conatu major. Ideo-
 que de Deo philosophari non cu-
 jusvis est, sed viri solum peritiore
 doctrina subacti, conceptu subtili,
 animaque defæcata, & corpore.

Φωνή. καὶ ἕτως. Ἀνόμοιον μὲν εἰ καὶ
μὴ καὶ πάντα ποιμένης ἀρχὴν καὶ ὁπ-
τατῶν ψυχῶν. οἷον ὅτι θεολόγῃ
ἐν τῇ ἀπολογία. Οὐκ ὄμην ἴσον εἶναι
ἃς δὲ νῦν εἶμαι, ποιμένης ἀρχὴν καὶ αὐ-
τῶν ὁρώπων ὁπισθεῖν ψυχῶν, καὶ πε-
ρίμοια.

Nec ipsam tamen Divinam naturam
per se, sed quædam circa eam as-
sequi cogitatione valeat, ut vox
Theologi innuit. Et sic. Dissimile
quidem prorsus est oves curare &
animas. Sic inquit Gregorius in
Apologia. Non idem opinor esse,
nec unquam sum opinatus, gregem
curare, hominumque invigilare ani-
mis &c.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ.

LII. Τετραμερῆ τῇ τῶν ἀντικειμέ-
νων διανομῇ οἱ πατέρες φιλοσόφους ἀ-
ξιοῦσι γίνεσθαι. ἢ γὰρ καταφάσεως ἢ
ἀποφάσεως ἀντιθέσει. οἷον, ἡδέταί, ἔχ
ἡδέταί. ἢ εὐνομεῖται, ἢ ἐκ εὐνομεῖται.
ἢ ἐναντιώσεως ἀντιθέσει. οἷον, χρηστός,
ἢ φαῦλος. ἢ καθ' ἑξῆς καὶ συνέσει.
ὡς ὄψις, τυφλότης. ἀπουσία, πα-
ρουσία. ἢ ὡς καὶ πρὸς τί. οἷον ἀρχων,
ἀρχόμενος. διδάσκων, διδασκόμενος.
πατήρ, υἱός. Ἐπὶ τῶν ἑν ἀπάντων
δεῖν ἐπιχειρῶντας διατερεῖν τῶν ἀντικει-
μένων ὁμολογούμενα, ἢ ὑποτιθεμένα,
ἐπὶ διατερον τῶν ἀντικειμένων ἐπισυν-
αγαγεῖν ὅτι ἀντικείμενον. οἷον φέρε
αἰτῶν. Ἐπὶ τῶν καὶ ἀποφασιν καὶ κα-
τάφασιν λεγομένων. εἰ ὅτι ἡδέταί ἐ-
στιν εὐδαιμονεῖν, ὅτι μὴ ἡδέταί ἐστι
εὐδαιμονία. ἢ ἕτως, ὅτι καὶ μᾶλλον ἐ-

DE OPPOSITIS.

LII. Quadripartitam esse oppo-
sitorum distributionem existimant
Philosophi, vel enim affirmantia
& negantia opponuntur, ut, pla-
cet, non placet: bene regit, non
bene regit; vel contraria, ut bo-
nus & malus. Vel positiva & pri-
vativa, ut visus & cæcitas. Vel re-
lata ut Rex & subditus; doctor, di-
scipulus; pater, filius. Ex omni-
bus hisce argumenta petuntur, si
ex altero oppositorum concessio,
colligamus alterum; ut exempli
gratia, in oppositis contradicenti-
bus; si voluptas felicitas sit, cer-
te quæ non est voluptas, nec est
felicitas. Vel sic: Si bene admi-
nistrata civitas sit beata, sane quæ
nullo administratur consilio, non est
beata. In oppositis autem contra-

ἐν ἀληθεϊστέροι. εἰ τὸ ἐνομιεῖσθαι ὅτι
 εὐπραγία πόλεως, ἢ μὴ ἐνομιεμένη
 πόλις ἐκ εὐπραγίας. Ἐπὶ δὲ τῶν
 ἐκείνων ἔτι. εἰ τὰς χρησὰς προσή-
 και φιλεῖν, μισεῖν ἔπεται τὰς φαύλεις.
 καὶ εἰ τὰς κακῶς δράσαντας ἀμυνόμε-
 θαι, τὰς εὐεργετήσαντας ἀντεεργετεῖν
 ἐφείλομεν. καὶ ἐπὶ τῶν κτ' εἰρησίων.
 εἰ μὲν ἡ τυφλότης λύπης ὡς αἰτίον,
 καὶ ἡ ἔρασις ἡδονῆς ἔσαι πρόξενον. καὶ
 ὡς αἰτίον ἡ ἔρασις ἀπασίας ἀταξίαν
 ἀμπαρεῖ τοῖς στρατιωμένοις, ἔτις ἡ παρη-
 σία τ' ἐκείνων εὐταξίας αἰτία καθίστη-
 κεν. Ἐπὶ δὲ τῶν πρὸς τι ἔτι. κα-
 θ' ὅτι τῷ ἄρχοντι εὖ ποιεῖν προσήκειν
 ἡγάμεθα, ἔτι καὶ τῷ δεχομένῳ παρ'
 ἐκείνου εὖ πάσχειν. καὶ εἰ τῷ διδάσκον-
 τι λέγειν προσήκει, ἔτι τοῖς διδασκομέ-
 νοις ἔπεται τὸ διὰ σιγῆς ἀκροᾶσθαι.

ΠΕΡΙ ΑΞΙΩΣΕΩΣ ΕΙΤΟΥΝ ΜΑΡ-
 ΤΥΡΙΑΣ.

LIII. Ἡ ἀξίωσις (ἣν ἔ κεκρυμμένον
 εἶωθεν ὁ ἀριστοτέλης πολλαχῇ καλεῖν)
 δόξα ὅτι, ἥτοι ὑπόληψις τινὸς ἢ τε-
 νων ὡς τινος ἔχειν ἔτις, ἢ μὴ ἔχειν.
 Ἔστι δὲ προκρίτια μάλλον, ἢ μάλλον
 κοινή. καὶ ἡ γὰρ ἡ τῶν σοφωτέρων ἔ
 φρονιμωτέρων, ἔ τῶν ἢ πάντων, ἢ

riis sic. Si prosequendi sunt amore
 Boni, odio certe prosequendi sunt
 mali: & si inimicis benefacimus,
 tum nostros benefactores vicis-
 sim compensare debemus. In op-
 positis quoque privantibus. Si cœ-
 citas tristitiæ causa sit, erit utique
 & visus voluptatis: & velut absen-
 tia Imperatoris militum deturbat
 ordinem, sic & præsentia instruit
 eundem & componit. In opposi-
 tis autem relativis hunc in modum:
 Si Regis est benefacere, tum subdi-
 torum erit, beneficio affici. Et, si do-
 ctori solum loqui conveniat, silen-
 tium sane discipulis imperandum
 est.

DE AUTHORITYTE SEU TE-
 STIMONIO.

LIII. Autoritas (quam & cen-
 suram sæpe vocare solet Aristote-
 les) opinio est unius, aut plurium
 de re aliqua probabili. Testimo-
 niorum autem ea præferenda sunt,
 quæ vulgo recepta sunt, & quæ

τῶν

τῶν πλείων. ἢ τῶν γνωσμενῶν,
 καὶ δοξάν φερόντων περὶ αὐτῆς ἀμφισβή-
 τησις προσβάλλεται. προσβάλλεται
 δὲ πρὸς περὶ τὴν μάριστα καὶ ἢ τῶν ἀν-
 ταγωνιστῶν δόξα, ἢ τῶν ἀποδοχομένων
 ἐκείνοις, ἐπειδὴν δηλαδὴ τοιαῦτα δοξά-
 ζοντας δαίξωμεν τὰς ἀνταγωνιζομένους,
 οἷα ἡμεῖς φαιμέν. ἢ τὰς παρ' ἐκείνους
 μέγα εὐληχότας ὀνομα. ἔστι γὰρ οἷ-
 εν μάρτυρας αὐτὰς τῶν λεγομένων ἐ-
 πάγειν. Ἐπεὶ δὲ ἐντεῦθεν ὅτι χειρῆμα-
 τα, τοιαῦτα. καὶ ἔκ ἡμεῖς μισῶμεν
 μῖνον ἢ κακῶς ποιῶμεν τὰς ἐχθρούς,
 ἀλλὰ ἢ Ἀθηναῖοι, ἢ Λακεδαιμόνιοι
 δίκαιον εἶναι τὰς ἐχθρούς τιμωρεῖσθαι.
 ἢ ἄλλως. Οὐ μόνον οἱ Ἕλληνες τὰς νεω-
 τερίζοντας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μισῶσιν
 ται, ἀλλὰ ἢ τὰ λοιπὰ ἔθνη, ὅσα
 τὴν τῶν χριστιανῶν πρεσβείαν θρη-
 σκεῖαν. καὶ ἢ ἡ Θεοφυλάκτης, ὅτι ἢ
 θνήσκον, τέλος μᾶλλον, ἢ αἰτία ἐστὶ
 τῶν ἀνιερῶν. καὶ γὰρ πᾶσι φησὶν,
 ὁ δημιουργὸς ἐπὶ ἢ χεῖρον ἢ δημιουρ-
 γήματα. εἰ γὰρ ἢ θνήσκον ὑπὸ ἢ
 δημιουργῷ κέκερται, καὶ ἔστι ὅτι ἢ
 κρείττερος εἰς ἢ χεῖρον διάλυσις. ἀλλ'
 ὑπὸ ἢ χείρονος εἰς ἢ κρείττερον μετέστα-
 σις. Εὐπορήσομεν δὲ τῶν ἀξιώσεων,
 ἢ ἐξ ὧν οἱ πάλαι φιλόσοφοι συγγε-

vel doctiorum sunt, vel prudentio-
 rum, vel omnium, vel plurium,
 eorumque qui famosiores sunt, &
 in vulgi oculis positi, quorum te-
 sti monia maxime causæ profunt.
 Ad fidem autem faciendam non
 minus confert adversariorum Au-
 thoritas, vel eorum quibus adfi-
 pulantur ipsi, cum nimirum adver-
 sarios ipsos nobiscum consentire
 dicamus, vel saltem eos, quorum
 nomina tam magna sunt apud Ad-
 versarios. Illi ipsi enim authorita-
 tem dictis asserere possunt. Argu-
 menta autem hinc desumpta talia
 sint. Et nos non solum odio pro-
 sequimur & injuria afficimus inimi-
 cos, sed etiam Athenienses & La-
 cedæmonii, qui pœnas iis infligere
 justum censent. Vel sic. Non Græ-
 ci solum in eos inardescunt, qui
 nova moliuntur in Ecclesia, sed &
 omnes gentes, quicunque Christia-
 na instituuntur religione. Sic &
 illud Theophylacti: Mors est finis
 potius malorum, quam causa, non
 enim, inquit, æternus artifex opificia
 sua in pejus faciet proruere. Si mors
 itaque statuatur à DEO, non erit à
 præstantiori in pejus dissolutio, sed à
 deteriore in præstantius. Testimo-
 niorum autem copia petenda est ex
 Philosophorum scriptis, & ex iis,

γράφει,

γραφασι, καὶ ἀπὸ τῆς καθ' ἡμέραν
ὑπολήψεως, καὶ τῶν ἢ πάντων, ἢ
τῶν γνωριμωτέρων καὶ φρονιμωτέρων.

quæ communi comprobantur con-
sensu, vel omnium, vel sapientio-
rum, & prudentiorum.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΕΛΙΚΩΝ ΚΕΦΑ-
ΛΑΙΩΝ.

DE CAPITIBUS FINA-
LIBUS.

LIV. Ἐξεθέμεθα ἔν ἑν Θεῷ μέ-
χρι τῆδε οὐς ἀνωτέρω ἀπηρμήκτως
ἔσμεν τόπας, καὶ ὡς παρ' ἐκείνων λη-
πίαια εἴη ἀπιχειρήματα, ἐμοὶ δοκῶ
ἀποχρώντως εἰρησθαι, τῷ γε συντη-
ρημένῳ ἔσ' συγγραμμάτων, καὶ πρὸς
ἀκροατὰς φιλοπονεῖν μὴ κατακινου-
ντας. Ἐχόμενον δ' ἤδη εἰπεῖν καὶ περὶ
τῶν τελικῶν κεφαλαίων, ἅπαντα εἰσὶ
κατὰ γε Ἀριστοτέλη, τὸ δίκαιον. τὸ
νόμιμον. τὸ συμφέρον. τὸ καλόν.
τὸ ἡδύ. τὸ δυνατόν. Ὡς οὖτοι γὰρ ἐπι-
δὰν δείξωμεν, ἐφ' ᾧ ὁρθοκαλέμεν, ἢ
ἀναντία τούτοις, παρ' ὧν ἀποτρέπομεν,
ῥᾶστα ἔσ' σκοπεῖν πτυχῆς ἐσόμεθα.
Ἔστι γὰρ ὡς εἰπεῖν ἴσθαι, καὶ ἀμελί-
κτε ψυχῆς εἰς ὁπείκειαν θέλγητρα,
ἢ ἱκανὰ πρὸς περὶ παρορμήματα.

LIV. Locos illos superius com-
memoratos hactenus exposuimus,
& quo modo ex istis argumenta
sumantur, abunde pro rei compen-
dio, & Auditorum indefessa dili-
gentia, dixisse videmur. Sequitur
ut de capitibus finalibus differamus
quæ ab Aristotele enumerantur
ista: Justum, legitimum, utile, ho-
nestum, jucundum, possibile. His
enim rationes si innitantur nostræ
cum suademus, aut horum con-
trariis cum dissuademus, facile finem
assequemur nostrum. Hæc siqui-
dem immitem turbidumque demul-
cebunt animum, sedabunt affec-
tus, pacata reddent omnia, fidem-
que conciliabunt.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ.

DE JUSTO.

LV. Δίκαιον μὲν ἔν ὅσιν (ἥπερ Ἀ-
ριστοτέλης ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἑν-
δεκῇ ὥρεται) τῶν ἀπάντων ἢ γὰρ τῶν
πλείστων ἐστὶ ἀρεστον διορίζον τὰ

LV. Justum est (ut Aristoteles
in sua ad Alexandrum Rhetorica fi-
nivit) omnium, aut aliquorum non
scripta consuetudo, honesta, tur-

Aaa aa

καλὰ

καλὰ καὶ αἰσχρά. τοῖσιν δὲ οὕτως
 γονίας πιαῖν, φίλους εὖ ποιεῖν, τοῖς ἐν-
 εργέταις χάριν ἀντιδιδόναι, καὶ ὅσα
 τέστις ὡφελήσια. ἐκ φύσεως γὰρ
 πύπτει, καὶ ἔχ' ὑπ' ἐγγράφων νόμων
 οἱ ἄνθρωποι πράττειν ἐπάγονται.
 κατασκευάσαι δὲ τὸ δίκαιον, ἢ διπλ.
 τὸ σωτῶν, ἢ διπλ. τὸ πράγματος, ἢ
 διπλ. τὸ ὁμοίως, ἢ διπλ. τὸ ἐναντίως καὶ ἐν-
 δόξῃ. καὶ διπλ. μὲν τὸ σωτῶν, οἷον,
 θηβαιοὺς δίκαιον ἐλεῖν, καὶ τ' ἐνέστα
 τρόπον χεῖρα ὀρέγειν Ἰπτικυρίας. Ἐλ-
 ληνες γὰρ καὶ ἡμῖν φίλοι, ὁμόφυλοι σω-
 σέει καὶ ἀστυγέρονες. ἀλλὰ καὶ ἐνερ-
 γέται εἰ ἔτω τύχη. (Ἀπὸ δὲ τὸ πράγ-
 ματ^{ος}) ὅτι ἴσον ἢ κατ' ἀξίαν καὶ τοῖς
 πᾶσιν, ἢ γὰρ τοῖς δικαιοτέροις τοῖσιν
 ὑπερλήμμενον. οἷον ἡγεῖ δίκαιον, ὥσ-
 περ τ' ἑστίως ἔτω καὶ τ' φιλίας τ' πα-
 τριῆς κληρονομεῖν. (Ἀπὸ δὲ τὸ ὁμοίως)
 ὥσπερ δίκαιον νομίζομεν τοῖς γονεῦσι
 πέθεσθαι, τ' αὐτὸν τρόπον σωσθήκει
 μιμησάμεν τὰς ἡδὺς τὰς τῶν πατέρων
 πράξεις. (Ἐκ τὸ ἐναντίως) ὥσπερ ἐν ἐν-
 ῥήνης καιρῷ ἡσυχίαν ἀγειν τὰς σραϊώ-
 τας καὶ εἰς ἡδονὰς ἀνέεσθαι δίκαιον
 ὑπερλήπται, ἔστω ἐν καιρῷ πολέμου
 ἐνεργεῖν εἶναι, καὶ ἡδονῶν ἀπέχεσθαι.
 (Ἀπὸ τὸ ἐνδόξως) καὶ εἰς τῶν ἀφ' ἑ γε-

piaque determinans. Tale est illud,
 parentes honorare, amicis benefa-
 cere, benefactoribus gratias refer-
 re, & hisce similia. Hæc enim Na-
 tura, non lex scripta hominibus
 imperat. Confirmatur autem ju-
 stum, vel à persona, vel à re, vel
 à simili, vel contrario, & proba-
 bili. A persona sic. Justum est
 Thebanos ut commiseremur, iis-
 que manus adjutrices porrigamus.
 Nam & Græci sunt & indigenæ, a-
 mici insuper & vicini, addam et-
 iam benefici. (A re hoc modo:) Ju-
 stum est ut non divitiarum modo,
 sed etiam amoris paterni hæres sis.
 (A simili:) sicut in pace milites se ju-
 cunditati dare & ferias agere justum
 censetur, sic & in bello otium, &
 ignaviam excutere. (A probabili:)
 Nullus unquam mortalium extitit,
 qui justum non judicavit beneficiis
 gratias rependere. Quod si ex hoc

γίνασιν

γόναντιν ἀνθρώποι, ἔνυται, ὅς δίκαιον
 ἔκ ἀν ἔκρινε τοῖς εὐεργέτας χάριν ἀ-
 ποδιδόναι. Εἰ δὲ ποτε ἀνασκευάσαι
 τῷ δικάῳ βεβλώμεθα, τοῖς ἐναντίοις
 τῶν εἰρημένων χρῆσόμεθα.

ΠΕΡΙ ΤΟΤ ΝΟΜΙΜΟΥ.

LVI. Ἐπειδὴ δὲ νόμος ὅστις ὁμολό-
 γημα πόλεως κοινὸν ἀλλὰ χραυμάτων
 προσάπιν, πῶς χρῆ πρᾶπιν ἕκασται.
 τῷ φιλοσόφῳ ὤρεται. νόμιμον ἀνείη
 πᾶν τὸ καὶ νόμον πρᾶπόμενον. Ἰσοπέ-
 βηκε δὲ τῷ δικάῳ τὸ νόμιμον, οἷα ἐ-
 κείναις πῶς πᾶσι κοινὸν ἔντα ἀκολυ-
 θία τὸ φύσεως, τὸ δὲ εἶναι πνί, ἡ πο-
 λιτεία καὶ καὶ δόξαν τῶν πολιτευομέ-
 νων τὸ κύρος ἐχέκεν. Ἐστὶ δὲ τῶν ἀπὸ
 χνων πίσεων, ἀπὸ δὲ καὶ ἔσα εἰς νό-
 μους καὶ συνθήκας ἀνήκεσιν ἑπιχρη-
 σήματα. λαμβάνειν μέντοι τὴν σύστα-
 σιν ἐνδέχεται, πρῶτον μὲν, εἰ τῷ
 ὁ ἀναγορεύει ὁρθῶς ἔχον καὶ προση-
 κόντως δείξωμεν. εἴπα καὶ ἐνδοξον, ὅ
 καὶ τὴν τῶν πολλῶν κρίσιν, ἡ γὰρ τῶν
 σοφώτερων. καὶ προσέπ' ἀπὸ τῆς κρί-
 νης καὶ ὅν γέγραπται, τὸ π ποιήσθαι
 καὶ διανοίας τῆς γραφῆς. Ἀπὸ μὲν
 τῆς διαγορευομένης ἔτω συνίστησι τὸ νόμον
 Δημοσθένους ἐν τῷ πρὸς Λεπτίνην. Ἀκρί-

loco refutare velimus, & destrue-
 re, quæ jam dictis contrariantur
 usurpanda sunt.

DE LEGITIMO.

LVI. Cum lex à Philosopho fi-
 niatur communis civitatis consen-
 sus, qui scriptis præceperit, quo-
 modo unum quodque agendum est.
 Illud utique legitimum censetur,
 quod ad legis normam efficitur.
 Legitimum autem sub iusto conti-
 netur, hoc enim naturalis ratio, &
 innata vis inter omnes homines
 constituit, illud autem Genti alicui,
 aut Reipublicæ & secundum arbi-
 tria Remp. gerentium appropriatur.
 Estque argumentum inartificiale, si-
 cut etiam omnia quæ ad leges, aut
 pacta pertinent. Arguere tamen &
 stabilire inde licet. Primum si quod
 in lege jubetur, rectum esse accon-
 veniens dicemus: deinde si multorum
 comprobetur iudicio, aut saltem
 sapientiorum. A tempore insuper,
 quo lata erat lex, & à viri dispositio-
 ne menteque, qui eam sancivit, ra-
 tiocinemur. Ab eo quod jubetur;
 sic legem Demosthenes commen-
 dat in oratione adversus Leptinem.

πεὶ ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ καταμαν-
θάνετε, ὅτι ἐπαυθῆα ἐνὶ καὶ τὰς ἀξίους
ἔχειν τὰ δοθέντα. καὶ ἡ ἐξῆς. Ἀπὸ
δὲ τῆς ἐνδοξῆς ἐμπεδύεται παρ' αὐτῶν τῶ-
ν νόμων ἐν τῇ κατὰ Μειδίαν. Ἀκού-
ετε ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὸ νόμον τὸ φι-
λανθρωπίας, ὡς εἰδὲ τὰς δόλους ὑβρί-
ζεσθαι ἀξιοί; εἰ ἐν πρὸς θεῶν, καὶ ἡ
λοιπὰ. εἴτα τῶν θεοκαλῶν ὀπιφέρει.
τὸν τοίνυν ἡ τῶν τοῖς Ἕλλησιν εὐδοκι-
μῶντε νόμον, ἀλλὰ καὶ τῶν τοῖς βαρ-
βάροις, εὐ δέξαντ' ἂν ἔχιν σκοπεῖσθαι
τῶν θεῶν, καὶ ἡ ἐξῆς. Ἀπὸ δὲ τῆς
ῥήσεως. Οὐ γὰρ χθές ἢ πρῶτον ὁ πα-
ραὶν ἔτοσι γέγραπται νόμος. ἀλλὰ
μακροῦ καὶ πολυετὴ παρίδω τῆς ῥήσεως,
καὶ τῶν πολλῶν καὶ σοφωτάτων ἀν-
δρῶν τυγχάνει βεβαιωθεῖς. καὶ ἐκ
ἂν πρὸς τὰ νῦν εἴποι αὐτὸν μὴ καλῶς ἐ-
χρηκέναι. Ἀπὸ δὲ τῆς ποιότητος καὶ τῆς
διανοίας τῆς ῥηάψαντος συνίστησιν ἐν τῷ
καὶ Δημοκράτους. Εἰπέ μοι ἡ δεινότη-
τον πάντες ἂν ἀκούσαντες φήσετε, καὶ
τί ἂν μάλιστα ἀπέυξαδε; καὶ ἡ
λοιπὰ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ.

LVII. τὸ μὲν συμφέρον δ' ἀριστοτέ-
λης ἀνωτέρω ὑπὸ τῷ ἀγαθῷ ἐπαξεν.
ἔστι δὲ κυρίως συμφέρον τὸ ἀγαθὸν π.

Auditis, Athenienses, & intelli-
tis, cautum hic esse, ut & digni quæ
data sunt teneant &c. A compro-
batione autem stabilitur lex apud
eundem in oratione adversus Mi-
diam. Auditis, Athenienses, hu-
manitatem legis, quæ nec servos
affici contumeliis finit. Quis igitur
per Deos &c. Deinde paulo post in-
fert: Eam legem igitur non tan-
tum apud Græcos celebrem, sed
Barbarorum etiam approbatione
dignam, is qui violat quonam sup-
plicio sit afficiendus, considerate.
A tempore autem sic. Non enim
heri, aut triduum lex hæc nata est,
sed multis retro seculis, & à viris
sapientissimis comprobata, nec quis-
quam è recentioribus iniquam eam
asserat. A qualitate menteque le-
gislatoris commendatur in oratio-
ne adversus Democratem. Dicite
mihi quid omnium gravissimum est,
& quid maxime averfimini &c.

AB UTILI.

LVII. Utile quidem Aristoteles
sub bono collocavit. Est autem pro-
prie utile, alicujus boni conciliatio.

ἡ πολεμικὸν. τὰ δὲ πέντε αἰτίαι δυ-
νατὸν γενέσθαι. ἢ διὰ τὴν φυλακὴν τῶν
παρόντων. ἢ διὰ τὴν ἀποσπώρησιν
τῶν μὴ προσόντων ἀγαθῶν. ἢ γὰρ τῶν
ἐναντίων ὅτι κωλυτικόν. καὶ τὰ δι-
χῶς. ἢ διὰ τῶν ἐκκλινόντων ἢ διὰ
κύνδιναν τῶν βλαβερῶν. ἢ ὅτι τὰ προς-
δοκίμια διαφύγοιεν. Κατασκευ-
άζεται δὲ μάλιστα τὸ συμφέρον ἀπὸ
τῶν ἐμβάσεων, ἐπειδὴν δὴ πρὶν δείξω-
μεν τὸ ἐκβησόμενον ἡμῖν τε συνοῖσον, τὸ
δὲ ἐναντίον τῶν ζημιῶν ἡμῖν προσενή-
σον ἢ τὴν τυχεύσαν. ὅπερ ὁ Ῥήτωρ ἐ-
φιλοτεχνήσας ἐν τῇ πρώτῃ ὑπὲρ Ὀ-
λυνθίων. ἐνθα δέκνυνται ἡλικία γε εἰ-
σὶ τὰ διάφορα, τὴν πόλεμον διὰ τὴν Ἀτ-
τικῆς ἢ Θράκης συγκροτηθῆναι. εἰ
δὲ πρὸς τῷ καὶ τὸ ἡμῖν συνοῖσιν, καὶ
τοῖς ἐχθροῖς ἀνιστῶν καὶ διπλῆν ζημίαν δεί-
ξωμεν, μᾶλλον ἐσόμεθα τὰς ἀκροα-
τὰς εἰς περὶ παρελκύναντες. τοῖς δὲ
δὲ ὅτι, ὅπερ οἱ τῶν Κερκυρέων πρέσβεις
κέρωνται ὡς οὐκ ἐκιδίδη. καὶ σκέ-
ψασθε τὴν εὐπραγίαν Ἀσπινωπέων καὶ
τὰ ἐξῆς. Κατασκευάζεται δὲ ὡς
πανταχῇ τὸ συμφέρον, ἀπὸ τῆς ἡρόνης, εἰ
δείξωμεν ὅτι ὡς διὰ τὴν παρόντην,
ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μετέωρον συνοῖσον τοῖς ὑ-
παίθεσι. καὶ προσέτι ἐκ τῶν δειγμάτων.

Hæc vero quatuor fit modis, vel
præsentium bonorum conservatio-
ne, vel absentium quæstu & con-
quisitone, vel malorum propulsatio-
ne, idque dupliciter, vel enim instan-
tia mala declinamus, vel futura
evitamus. Utile autem præcipue
demonstratur ab occurrentibus, vel
eventis, cum nimirum illud saluta-
re esse quod eveniet dicamus; con-
trarium autem haud levi damno
nos afficiet. Hoc pulchre quidem
depinxit orator in prima pro Olyn-
thiis oratione, ubi quantum inter-
est ostendit, an in Attica vel Thra-
cia gerendum bellum. Quod si ad
nostrum facere emolumentum, at
inimicorum damnum ostendamus,
Auditorum fidem maxime concilia-
bimus. Tale quidpiam usurpatur
à Cercyreorum legatis apud Thucy-
didem. Perpendite vero nonnulla
è rebus feliciter gestis &c. Præterea
Utile confirmatur à tempore, si non
jam solum, sed in posterum uber-
rimos allaturum fructus dicamus:
ultimoque ab exemplis, quorum

των. οἷς μάλα πολλοῖς ἐντέυξεσθε
 ὅσῳ τι Δημοσθένει, καὶ πῶς λοιποῖς
 ῥήτοσι.

infinita copia tum apud Demosthe-
 nem, & alios oratores.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΥΝΑΤΟΥ ΚΑΙ
 ΡΑΔΙΟΥ.

LVIII. Ἐπεὶ δὲ ἕκαστος ἐνὲκά τῃ ἐρ-
 γάζεσθαι, καὶ ὑδὲὶς τοῖς ἀδυνάτοις δῖπλῃ
 ῥήσιν, εἰκότως εἰς ῥήτορας καὶ ὁ πῶς
 δυνατὸν καὶ ἀδυνατὸν λόγον ἀνήκει.
 Δυνατὸν ὅν καὶ ῥάδιον κατὰσκευάσομεν
 πρὸς πρῶτον μὲν ἐξ αὐτῆς τῆς
 ζητημάτων φύσεως, εἶγε παντὶ ἀλλοτρίῳ
 καὶ πόνῳ μάλα βραχὺ, καὶ δαπάνῃ
 καὶ χρεῖν θηράσιμον. Εἴτα ἕκ τε τῆς
 ἡμετέρας ἰσχύος, καὶ τῆς τῶν ἀντικειμέ-
 νων ἀδυνατίας, ἰσχυρὰς δὲ ἡμᾶς αὐτὰς
 δεύομεν, ἕκ τε τῆς φυλακῆς τῆς πόλε-
 ως, τῶν τε ἐξαγομῶν καὶ εἰσαγομέ-
 νων ἐν αὐτῇ. καὶ περὶ ἐξ εὐπορί-
 ας χρημάτων, φίλων, συμμάχων, καὶ
 ἀνδρῶν πρὸς πολεμικὰ μάλιστα ἡσκη-
 μένων. καὶ ταῦτα καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων.
 ὧς μὲν ἡμετέρας δηλαδὴ φέροντες, ὧς
 δὲ τῶν ἐναντίων ἐλαττωτέρας τε καὶ κα-
 κίζοντες. σκεπτικὸν δὲ καὶ ὡς ἂν πρὸς
 ἀλλήλους ἔχωσιν, οἷς τε σύμμαχοι καὶ
 πολῖται. ἐκ γὰρ τῆς τέτων συμπορίας
 τε καὶ συμψυχίας πρὸς δυνατὸν μάλιστα
 κατασκευάζεται τῆς πόλεως, ὡς καὶ

DE POSSIBILI ET FA-
 CILI.

LVIII. Cum autem quisque ali-
 cuius rei gratia operetur, nec ullus
 impossibilia demonstrare conetur,
 ad Rhetores non immerito spe-
 ctat de possibili, & impossibili,
 tractare. Rem igitur possibi-
 lem & facilem demonstramus,
 primum ex ipsa rei natura, si ni-
 mirum quilibet eam minimolabore,
 brevi tempore, & impensa obtine-
 at. Deinde a viribus nostris, &
 adversantium imbecillitate, nos au-
 tem fortes validosque ostendamus,
 vel ex civitatis custodiis, & pro-
 ventuum copiis, nec non ex abun-
 dantia pecuniae, amicorum, socio-
 rum, & virorum ad bellum para-
 tissimorum. Sic etiam à contrariis,
 cum nostra verbis adaugeamus, ad-
 versantia autem deprimamus, &
 proculcemos. Perpendendus est
 insuper mutuus ille civium & com-
 militonum respectus & amor. Ex
 eorum enim consensu, & concordia
 civitatis maxime confirmetur po-

τῶν

ἔναντιον ἐκ τῆς εὐσεύς καὶ διχονοίας
τῶν τοιούτων. οἷον ἡ δὲ τὸ Δημοσθενι-
κὸν ἐκείνο ἐν τῷ πρώτῳ ὑπὲρ Ὀλυν-
θίων. ἐνθα τὴν τῆς Φιλίππου δύναμιν
ὡς ἀκαταμάχητον δεδοικώς τὰς Ἀθη-
ναίους, ὃ ἰήτωρ ἀναθαύρωνται, ἔπερς
τὴ κατὰ ἐκείνην πύλεμον ἀνεγείρει. διε-
λάν γὰρ ἔκ κατακερματίσας πρὸς μέ-
ρος τὴν ἐκείνην δύναμιν, διέλυσεν. ἄπι-
στον μὲν ἐκείνον δεικνύς τοῖς συμμάχοις
τὰς δὲ τῶν πραγμάτων ἐφεσηκότας,
σκαίους τὰς γνώμας ἐπιβέβηκε δια-
κεκμημένους, ἅπαντα ἐκείνην διεξιόντι πρὸς
Θεσπάλων. Παύονας δὲ καὶ Ἰλλυρίους,
οἷς ἐκείνην τὰ μάλιστα ἐνεμβρόντο, ἐ-
λευθερία ζῆν ἔφη, καὶ ἀθήνης φέρειν
τὴν ἐκείνην ὁμότητα. τὰτ' αὐτὸς ἔ-
σοκράτης ἐν τῷ πανηγυρικῷ, ἔθ-
κυδίδης ἐν τῇ Σικελικῇ δημηγορίᾳ
κατεσκεύασεν.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

LIX. τὸ καλὸν ὅτι ἐστὶ δι' αὐτῶν αἰρε-
τὸν ἐν, ἐπαινετὸν ἐστίν, ἢ ὅπερ ἀν' ἡδὺ,
ἢ ὅτι ἀγαθόν, ἔστι μὲν οὐδαμῶς ἀνωτέ-
ρον ἐντετυχηκότες τοῖς αὐτοῖς τῇ ἀρετῇ
τέλους ῥήμασι. Συνίσταται δὲ τὸ κα-
λὸν καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπινοουμένης
πραγματικῆς φύσεως, καὶ διὰ τῶν

tentia, sicut contrarium ex diffi-
diis, & discordia ejus. Tale est
Demosthenis, cum illud in prima
pro Olynthiis oratione, ubi corro-
borat, animatque Athenienses ora-
tor potentiam Philippi inexpugna-
bilem metuentes, eosque incitat,
& accendit ad manus cum eo con-
ferendas; distrahens siquidem & in
minutissimas secans partes ejus po-
tentiam, sic tandem dissolvit, &
dissipavit. Philippum infidum de-
monstrans militibus, magistratus
autem animis lævis esse, scele-
risque & fraudis artifices, quod in
Thessalis satis compertum est. Pæo-
nas insuper & Illyrios, quibus ille
tam magnifice gloriatur, immunes
liberosque vivere promisit, cum ta-
men insolenti ejus affligentur ty-
rannide. Hoc ipsum & Isocrates
in panegyrica, & Thucydides in Si-
ciliis orationibus exornarunt.

DE HONESTO.

LIX. Honestum est, quod cum
propter se eligibile sit, laudabile est,
vel quia dulce, vel quia bonum,
ut & ipsa Aristotelis verba superius
nostis annuisse. Commendatur au-
tem honestum vel ex ipsa rei natu-
ra, vel à multorum suffragio, quia

πολλῶν

πολλῶν κρίσεως. ὅτι δηλαδὴ παρὰ
 πᾶσιν ἐπαινῆται τὸ τοῦτον, ἢ γὰρ
 παρὰ τοῖς σοφωτέροις, ἢ τοῖς ἡθεσι
 βελτίωσι. καὶ ὅτι φιλεῖται, καὶ διὰ τι-
 μῆς ἄγεται. καλὰ δὲ ἔ' ὅσα ἐκαστὴ
 ἐν τῷ βίῳ προσήκουσιν, οἷα εἰσὶν αἱ
 ἀρεταί, καὶ ὅσαι εἰς ἐκείνας ἢ ὡς σημεῖα,
 ἢ ὡς ἔργα ἀνήκουσιν. εἰ γὰρ τοιοῦτον τὸ
 προτεθὲν δείξωμεν, διπλοχρῶντως ἐστὶ
 μετὰ κατεσκευακότες τὸ καλόν.

ΠΕΡΙ ΗΔΕΩΝ.

LX. Ἡδία δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ
 πρὸς Ἀλέξανδρον ῥητορικῇ εἰρηκεν ἐ-
 κείνα, ὅσα χαρὰν ἀπεργάζεται. ἐν
 δὲ τῷ πρώτῳ τῷ πρὸς Θεοδέκτην ὑπο-
 θέμεν πρῶτον τὴν ἡδονὴν κίνησιν ἵ-
 ναι τὴν ψυχῆς καὶ ἀδρεῖαν κατὰ τῶν καὶ
 αἰσθητῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν φύσιν,
 ὑπὸ τῆς λέγων, Ἡδὺ εἶναι τὸ τὴν αὐ-
 τῆς ἡδονῆς ποιητικόν, καὶ τὸ ἐναντίον οὖν
 λυπηρὲν. κατὰσκευάσαις δ' αὖ τὸ
 ἡδὺ, μάλιστα ἐκ τῶν ἡδονῶν διπλο-
 χροῦσας. ὧν δύο εἰσὶ γένη. τὸ μὲν
 εἰς τὰς αἰσθήσεις ἀνήκει. τὸ δὲ κατὰ
 διανοίαν. ὅπερ διαγράψαις μάλιστα
 τῷ λόγῳ πρὸς τὰς ἀκροῦσας, ἢ οἰοῖ
 παρὰ τῶν ἐκείνων τῇ φαντασίᾳ, συγ-
 κρίναις τε πρὸς ἄλληλα, ἢ ἐκ τῶν ἐν-
 αὐτῶν τῶν λυπηρῶν δηλαδὴ ἐμπερι-
 σκεῖν.

nimirum ab omnibus celebratur,
 vel saltem sapientioribus, moribus-
 que probatissimis. Et quod ama-
 tur, & in pretio habetur. Hone-
 sta autem sunt, quæcunque ad vi-
 tam spectant, ut virtutes, & quæ
 iis annexa sunt, sive signa, sive
 facta. Si igitur rem talem esse de-
 monstramus, honestam eam abun-
 de confirmabimus.

DE JUCUNDIS.

LX. Jucunda sunt (ut Aristote-
 les in sua ad Alexandrum Rhetori-
 ca asserit) quæ afficiunt gaudio. In
 primo autem ad Theodectem libro
 cum primum posuerat, voluptatem
 esse motionem quandam animi, &
 constitutionem subitam, & sensibi-
 lem in statu naturæ convenienti,
 subjicit statim, jucundum esse, quod
 voluptatem efficit, cujus contrari-
 um triste est & dolorosum. Jucun-
 dum autem præcipue demonstrat
 ex voluptatum fruitione, quarum
 duo genera, alterum ad sensus spe-
 ctat; ad mentem alterum, quod &
 florida depingere oratione possis,
 ipsisque Auditorum oculis repræsen-
 tes, cum aliis conferas, & à contra-

σαις. Ἀκριβὲς δὲ εἶναι ἢ ἔξ ἡδέῃ
σύσασις, εἴ γε καὶ καλὸν αὐτὸ ἀποφύ-
νωμεν, δίκαιον δηλαδὴ καὶ κτ' νόμον,
καὶ παρ' ἑδενὸς κωλυόμενον.

LXI. Εἶχεν ἂν ἀποχερώντως τὸ σύν-
ταγματὶν ἡμῖν ἐνταῦθα, εἴ γε κτ' πρὸς
ταῖς συμβαλέουσι καὶ δικάζου-
σιν ἦσαν καὶ τοῖς ὑποδεικνυμένοις αἰ-
τιήσεως, καὶ αἱ περὶ αὐτῶν. Ἐπεὶ δὲ
ἀφορισμῶς τῶν ἄλλων γρῶν ἔξ πο-
λιτικῆς λόγῃ, τὸ ὑποδεικτικὸν ἰδίαν ἔ-
λαχε τὴν θεωρίαν. ἐκείνα μὲν γὰρ
ἀμφισβητημῶς περὶ θησὶ τὰς περ-
πέσεις, καὶ ἀποδείξει τὰ πολλὰ καὶ
ἐξ ἀδείμασιν ἐμφιλοχωρεῖν, δι' ὧν
ταῦτα περὶ ἀνάγκης ἀπογράφεται. Τὸ
δὲ ὑποδεικτικὸν ὁμολογημῶς μὲν
λαμβάνει τὰς περὶ αὐτῶν. Διὸ δὲ τῆς
αὐξήσεως, καὶ ὅτι ἀποδείξωμεν μέγα-
θῶς ταῖς καὶ καλῶς περὶ θησὶ.
διὸ δὲ ἐκ τῶν σκοπῶν ὥσθ' ἔστιν εἶναι,
ὀλιγάκις περὶ αὐτῶν ἰδιαιτέρως διαλα-
βεῖν, καὶ ὅσα ἐς μὲν ἀνάγκης τὴν ἰδίαν
ἀριστοτικῶν ῥημάτων ἀνάγκη. τὸ
δὲ περὶ αὐτῶν περὶ τῶν εἰδέναι γλιχο-
μῶν, ἔστι ῥαδίως ἀναλεῖσθαι, τοῖς πρὸς
τῶν Ἀφθονίᾳ λεγομένοις, καὶ τοῖς περὶ
ἐκείνων σχολαστικοῖς ἐντυχόντι.

riis confirmes. Insignis autem ju-
cundi commendatio, si honestum
illud monstremus, justumque & le-
gitimum, nec ab ullis unquam pro-
hibitum.

LXI. Satis jam actum esset in
hoc opusculo, si consulentes & in
judicio agentes cum demonstrati-
vis easdem propositiones easdem-
que probationes haberent. Cum
autem demonstrativum genus pe-
culiarem sibi, & distinctam ab
aliis civilis orationis generibus vin-
dicet considerationem: Propositio-
nes siquidem illa quæ in controver-
sia sunt proponunt, & demonstra-
tionibus valde & exemplis immo-
rantur, quibus probabiles eas effi-
ciunt reliqua genera. Cum tamen
genus demonstrativum propositio-
nes evidentes sumat, easque adau-
geat, omnique oratorio exornet
nitore. Quocirca non incommo-
dum esse duxi, paucula quædam
de isto differere, quæque præcipue
ad Aristotelicorum verborum ex-
plicationem spectent. Qui vero
pleniorum istius exoptat cogniti-
onem, Aphthonium evoluat ejusque
commentatores.

LXIII. Τὸ μὲν ὡν ἐγκώμιον ἐπαίνου διαφέρειν πινὲς ἡγήνται, ἐν τῷ μεγέθει καὶ τῷ πλεονάζει. τὸν μὲν γὰρ ἔπαινον σύντομόν τινα καὶ ἀπλὸν εἶναι εἶφισαν, καὶ μίαν δόξης μαρτυρίαν. ὁ δὲ ἐγκώμιον μέγεθός τι ἔχον, καὶ ἐγκατασκευαῖς ἐκφερόμενον, πατρίδα τι καὶ γένους ὀψιφάνησαν, παιδείαν, καὶ ἀνατροφὴν, καὶ πράξεις, καὶ θάνατον πολλάκις συμπεριλαμβάνον. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης ἀνωτέρω τ' ἔπαινον, λόγον ἐμφανίζοντα μέγεθος δόξης ὠρίσασθαι. Τὸ δὲ ἐγκώμιον ἐν τῇ περὶ Ἀλέξανδρον ῥητορικῇ εἶφαι εἶναι προσωπίσεων καὶ πράξεων καὶ λόγων ἐνδόξων αὐξησιν, καὶ μὴ προσωπόντων συναικείωσιν. ὡν ἀπάντων ὁ ψόγος ὅστις ἐκπένωσις. εἰκνεῖσθαι γὰρ ὡς αὐτοῖς ἔτος φησὶ, τ' μὲν ἔπαινον, τῶν δόξων. ὁ δὲ ἐγκώμιον, τῶν πράξεων. καὶ ὡς τ' ἐγκωμιαζόντα περὶ πάντων εἰδέναι, οἷον ὅστις ἐγκωμιαζόμενος, πινὲς αἱ προσωπίσεις ἐκείνης, οἱ λόγοι τι καὶ πράξεις, πατρίς τ' ἐπὶ καὶ προγόνου, καὶ ἄλλα ὅσα ἐξωθεν ἐκείνῃ ἡ τύχη παμμίεται. ἡ ἐξ ἰσορίας παραλαβὴν, ἡ παρὰ τὴν ἄλλαν κατὰ μαθεῖν.

LXII. Encomium igitur à laude differre putarunt nonnulli & magnitudine, & multitudine. Laudem enim brevem esse, & simplicem dicunt, & unius tantum virtutis prædicatorem. Encomium autem grande est elogium, omni exornatum dicendi venere, patriamque & generis splendorem, studia, vitam, facinora, mortemque completens. Aristoteles autem laudem finivit orationem esse virtutis magnitudinem celebrantem. Encomium autem in sua ad Alexandrum Rhetorica, inquit consiliorum esse factorumque illustrium, & dictorum augmentationem, eorumque quæ non insunt appropriatorem. Vituperatio autem est horum omnium depressio. Quinetiam laudem virtutum esse dicit, encomium factorum. Præcipue autem personæ laudatæ mores scire convenit, & consilia, verba, factaque, patriam insuper & majores, & alia quæcunque fortuna dat extrinsecus, vel ex historiis colligere, aut ab aliis ediscere possumus.

LXIII. Ἐκθένης πιαγαῖν ἵπτι τῶν ἐγκωμίων τὸ προσίμιον ἡ μάλιτα κατὰ τὴν ἀρετὴν διαφέροντα τῶν ἐκείνων προαιρέσεων, ἢ λόγων, ἢ πράξεων, καθ' ἓνα ἐπενέγκομεν. καὶ τεχνικῶς ῥα ἰνὶ τῶν λόγων εὐροία ἐκφράσαντες μεγαλύνομεν τε καὶ ἀποσιμνύομεν ταῖς αὐξήσεσι. λαμβάνονται δὲ αὐταὶ κατὰ τε ποσὶν, καὶ ποιόν. καὶ κατὰ μὲν τὸ ποσὸν τὴνικαυτὰ αὐξήσομεν ὅτε προτεθὲν, ἐπειδὴν πολλάκις τῷ δειξώμεν πεπραχέναι τὸ ἐπαινέμενον. κατὰ δὲ ὅτε ποιόν, ἐπειδὴν σαφὲς ὁρᾷσώμεν πῶς ἀκροαταῖς, ὡς ἐκὼν τὰ πιαῦτα, ἢ προέλεθ, ἢ ἔπειν, ἢ ἔπραξεν. ὅτι μόνον, ἢ πρῶτον τῶν ἄλλων, ἢ ὡς ὑδὲς ἕτερον, ἢ ὡς πάνυ ὀλίγοι. δεινὸν δὲ πρὸς τὴν ἑαυτὴν αὐξήσιν οἱ ἐκ τῶν περὶ αὐτῶν λόγων ποιοῖ. προσπορεῖται προσέτι πῶς ἐγκωμίοις ἢ αὐξήσεσι, ἐκ τε τῶν ἐναντίων, καὶ συγκρίσεων. πῶς δὲ ἐξω, ὅσα δηλαδὴ ἐκ τύχης, ἐγκωμίων μὲν καθ' ἑαυτὰ ὑπερέτελλε. ὁρᾷ λαμβάνεται μὲντοι ὅτι πολλὰ εἰς πίσω τῶν ἐρημένων, οἷά περ καὶ Ἀριστοτέλης ἀνωτέρω ἀκηκόατε. Ταῦτα ὑμῖν καὶ ἵπτι ψόγῃ (ἢ ποτε παρεμπέσοι πρόφασις) ἀποκρήσει. ἐκ γὰρ τῶν ἐν-

LXIII. Proœmium autem in encomiis à virtutibus suis maxime illustribus, vel consiliis, vel verbis factisque sumendum, quod per partes proferamus, & artificiosa verborum facundia illustremus, & amplificationibus adaugeamus. Quæ sumuntur, vel secundum qualitatem vel quantitatem. Secundum quantitatem augeatur personæ laus, si sæpe ejusmodi eum præstare facinora dicamus. Secundum qualitatem, si Auditoribus appareat, quam lubenter ista, vel fecit vel dixit. Quod vel ille solus, vel præcipuus, vel nulli alii, vel saltem pauci efficere possunt. Celebres autem ad augendum loci sunt à circumstantiis. Præterea adaugeantur encomia, vel à contrariis, vel collationibus. Externa vero, ut illa fortunæ, non per se laudari solent. Plurimum tamen ad fidem conferunt, ut superius ex Aristotele audivistis. Hæc eadem & ad vituperationem usui erunt. Nam

αὐτῶν πρὸς ἐναντία θηράσιμα. ἡ μὲν-
 θὶ τῶν προτερημάτων κατὰ τὴν ἔκ-
 φρασιν τάξις, τὴν Νεστέριον ἐκείνην
 παρ' ὁμήρῳ μιμῆσθαι. πρὸς μὲν γὰρ
 ὑπερέχοντες τῶν ἄλλων πρῶτα ἐπα-
 σαν, καὶ τελευτᾶν. ὅσα δὲ μικροτε-
 ρά τε, τὴν μέσσην τεταχθῶ χώρῃ.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ.

LXIV. ὁ μὲν ἐπίλογος φωνὴ οἷον ἑ-
 ἕτερον ἐφ' ἑτέρῳ λόγων δηλοῖ. ἔστι δ' ἀνα-
 κεφαλαίωσις τῶν ἐρημῶν, ἢ τ' ἐν ἀ-
 παρτίματι σύνθεσις. ἔργον δὲ αὐτῶν
 ἀναμνήσκει τὰς ἀκροατὰς ἐπιτόμως τε
 καὶ τεταγμένως πρὸς διὰ πολλῶν ἐρη-
 μένων, καὶ εἰς σύστασιν τύπου ἡθῶν
 ἀγαγεῖν. ἀνάγεται γὰρ ὁ ἐπίλογος,
 ὡς περὶ καὶ τὸ προοίμιον, ἐπὶ τῷ παθη-
 τικῷ λόγῳ εἰδῶ. Πειρατέον ἐν τῷ
 ἐπιλόγῳ τὰς ἀκροατὰς διαθέσθαι
 πρὸς μὲν ἡμᾶς αὐτὰς, εὖνους ἔσυν-
 παθεῖς, πρὸς δὲ τὸν ἀνιδίκον, τὴν
 ἐναντίαν αὐτοῖς ἐμποιοῦσαι διάθεσιν.
 μνήμονας προσέτι τῶν ἐρημῶν κατὰ
 τὴν ἰστορίαν. ἢ καὶ αὐξήσασθαι πῶς τοῖς
 τελικοῖς κεφαλαίοις. πρὸς ὧν ἀνωτέ-
 ρω ἀποχερῶντως ἐρῆται.

ΤΕΛΟΣ καὶ τῷ θεῷ ἡμῶν χάρις.

ex contrariis contraria stabiliuntur.
 Factorum in oratione ordo imita-
 tur Nestorem Homeri, qui optima &
 fortissima in prima fronte colloca-
 vit, inferiora, & minus fortia in
 medio loco.

DE EPILOGO.

LXIV. Vox, Epilogus, quasi
 unam orationem super aliam de-
 notat. Est autem rerum per ca-
 pita enumeratio, sive consumma-
 tio. Officium ejus est, ut eorum
 quæ dicta sunt summatim, & quam
 brevissime reminisci Auditores fa-
 ciamus, eosque nobis conciliemus.
 Reducitur siquidem Epilogus, si-
 cut & proœmium ad patheticum
 dicendi genus. Conemur igitur
 in conclusione Auditores benevo-
 los nobis, æquosque conciliare,
 sed erga adversarium iniquos red-
 dere; recordantes etiam facere di-
 ctorum, quæ capitibus finalibus au-
 gebimus, de quibus superius dixi-
 mus.

Finis Deoque nostro gratias

XXVII.

XXVII. Ut ad collectiones scriptorum Græcorum recensendas revertar, primo loco se offert JOSEPHI MARIE THOMASII, a) probitate atque eruditione insignis R. E. Cardinalis, præterito editoris nomine vulgatæ *Institutiones Theologica antiquorum Patrum*, b) quæ aperto sermone exponunt breviter Theologiam sive Theoreticam sive Practicam. Romæ ex typographia Congregationis de propaganda Fide 1709. 1710. 1712. 8. tribus Volum.

In primo Volumine post præmissas Leonis, Innocentii III. & Gregorii M. Epistolas quibus lectio Patrum Ecclesiæ etiam atque etiam commendatur, occurrunt, 1) *Tertulliani* liber de præscriptionibus adversus hæreticos, ex recensione Jac. Pamelii.

2) *Gregorii Nazianzeni* Oratio XXVI. de moderatione in disputat. Theologicis, & XXXIII. prima de Theologia, cum Jac. Billii versione.

3) *Vincenzii Lerinensis* commonitorium.

Bbb bb 3

Volu-

a) Diem obiit supremum Thomasius, notus pridem sub nomine *Josephi Maria Cavi*, Calend. Januar. 1713. æt. 63. cum creatus esset Cardinalis à Clemente XI. die 18. Maji 1712. Vitam ejus scripserunt Antonius Maria Borromæus, atque auctores Diarii eruditiorum Italiæ T. 14. 18. & 26. Ejus laudibus dicat Jo. Titolivii Oratio de qua Memoriz Trevolinæ An. 1714. p. 284. & Pauli Olympii Franchetti Ord. panegyri. 3. & 4. Cætera à Thomasio edita sunt: *Speculum St. Augustini*. 8. *Codices Sacramentorum nonaginta annis vetustiores*. 4. *Psalterium juxta duplicem editionem*. 4. *Psalterium cum canticis & versibus prisco more distinctum*. 4. *Responsoria & Antiphona Ecclesiæ Romana*. 4. *Sacrorum librorum Biblicorum tituli sive capitula, festiones & stickometria*. 4. *Antiqui libri Missarum Romana Ecclesiæ*. 4. *Diff. de fermento Eucharistico*. 4. *Officium Dominica Passionis feria sexta secundum ritum Græcorum*. 12. *Indiculus Institutionum Theologicarum*. 4. *Vera norma di glorificar Dio*. 12. *Breve ristretto de' Salmi*. 8. *Cosistioni, delle Monache Benedettine di Palma*. 12. *Breve istruzione del modo di assistere alla Messa*. 12. *Uscio proprio di san Gaudenzio Vescovo di Fimini*. 4. *Il nuovo Messale riveduto è corretto*. fol. *Esercizio cotidiano*. 8. Inedita ejus memorantur præter novam sacramentarii Gregoriani recensionem, breviculus aliquot monumentorum veteris moris, quo Christi fideles ad sæculum usque decimam usque sunt in celebratione Missarum sive pro se sive pro aliis vivis vel defunctis & de ejus rei oneribus. De privato Ecclesiasticorum officiorum Breviario extra chororum. *Memorialis Indiculus veteris & probata in Ecclesiâ consuetudinis concedendi Indulgentias*. Notula ad dubia proponenda Congregationi Sacrorum rituum pro nova impressione Missali.

b) *Acta Erud.* A. 1710. p. 336. A. 1711. p. 536. & A. 1714. p. 123. *Hist. Critique de la Rep. des Lettres* T. 2. p. 306.

Volumine *secundo*, 4) *S. Cypriani* liber tertius testimoniorum ad Quirinum.

5) *S. Basilii* Magni *Asctica*, liber de iudicio DEI, de vera ac pia fide, nec non ejus *Moralia*. Græce & Latine.

Volumine *tertio*, 6) *S. Epiphani* Ancoratus, brevis expositio fidei Catholicæ, & Anacephalæosis; Græce & Latine, cum variis emendationibus quibus Petavii editio erudite castigatur.

Plures tomos institutionum hujusmodi in lucem emittere Thomæsius voluit, ut ex Catalogo qui secundo tomo præmittitur patet.

XXIIIX. *Conciones Græcorum Patrum* à PETRO PANTINO * Tile-tano Flandro, Decano Bruxellenfi primum Græce editæ & Latina versione donatæ, Antwerp. 1604. 8. In hoc volumine continentur:

- 1) *St. Jobannis Chrysostomi* Homilia εἰς τὴν γενέθλιον ἡμέραν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ἸΗΣΟΥ, in *Natalem Domini nostri Servatoris*, edita ab Hoeschelio integrior ex Codice Bibl. Hispanicæ: Incipit: ἀ πάλαι Πατριάρχαι μὲν ὠδινον. p. 18. Habuit eam Chrysostomus A. C. 386. 25 Dec. Exstat Græce & Lat. in editione nova Montfauconiana T. 2. p. 354.
- 2) Ejusdem εἰς τὸν Πρόδρομον, in *procurforem* Domini, Joannem. Incipit: εἰ ἀνθρώποι λειμῶνες. p. 126.
- 3) *S. Antiochi* πρὸς Εὐστάθιον περὶ λογισμῶν, ad *Eusebium de cogitationibus*. Incip. φησὶν ἡ γραφή, Νόμον εἰς βοήθειαν ἔδωκε. p. 148. Est caput octogesimum Pandectis Antiochi Monachi, de quo opere dixi Volum. IX. p. 261.
- 4) *S. Joannis Damasceni* Homilia εἰς τὸ ἅγιον Σάββατον, de *Sabbato sancto* p. 168. ex Bibliotheca Antonii Covarruvixæ. Incip. τίς λαλήσει τὰς δυναστείας Κυρίου. Exstat in præclara editione operum Damasceni Lequieniana T. 2. p. 815.

5) Ejus-

* Obiit Pantinus Bruxellis A. C. 1611. æt. 56. Eidem præter aliam collectionem homiliarum ejusmodi Patrum quatuor, Methodii, Athanasii, Amphilochoi, & Chrysostomi, Antwerp. 1598. 8. Græce & Latine editam, de qua B. D. Irigius lib. de Bibliothecis Patrum p. 618. 149. debemus Latine versa Vitam Theclæ, quæ sub Basilii Seleucien-sis nomine ambulat: Themistii Orationes quasdam & Michaëlis Apostoli proverbia. Vide Bibliothec. Belgicas Valerii Andreae & Francisci Sweetii.

- 5) Ejusdem *Epistola ad Zachariam* Doarorum in Cappadocia Episcopum de sacro corpore & sanguine JESU CHRISTI. Incipit : περί τῆς κυρακῆς σώματος ὃ μεταλαμβάνομεν. pag. 347. Confer. lib. IV. de Orthodoxa fide cap. 14.
- 6) Ejusdem fragmentum copiosius de eadem re , ex Bibl. Laurentiana Regis Hispan. Incipit : τὸ τῷ Κυρίῳ σῶμα ὃ μεταλαμβάνομεν. p. 354.
- 7) Notæ in Orationem priorem Joannis Damasceni , εἰς τὸ γένεσιον τῆς Θεοτόκου de *Nativitate B. Virginis* , quæ incipit : Δεῦτε πάντα τὰ ἔθνη , editam pridem Græce & Latine à Joanne Billio. pag. 380. Hanc orationem ex duobus MSS. bene vetustis descripsisse se & Latine vertisse Pantinus testatur , sed versionem visa Billiana suppressit.
- 8) S. Germani Patriarchæ CPol. ἐγκώμιον εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον , *Encomium in S. Deiparam* , quando ad templum triennis est à suis parentibus deducta. Incipit : ἰδὲ καὶ πάλιν ἑτέρα πανήγυρις. p. 386-427. *Vixit* , inquit Pantinus , *hic auctor tempore Leonis Isaurici seu Cononis Imp. à quo ὁ in exilium αἴβω ob imaginum cultum adfertam* , teste Georgio Pediafimo in *Historia nondum edita* , qui etiam ejus citat Orationem , εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκου. *Hic est nisi fallor Cyrus Germanus* , *cujus homilia exstat εἰς τὴν σφαγὴν τῶν ἁγίων νηπίων* , *cujus initium : τίς Θεὸς πλὴν ὁ Θεὸς ἡμῶν* ; Hæc ille. Confer que notavi Volum. X. p. 208.

XXIX. *Decem & septem* excellentissimorum *Theologorum declamationes* , Latine ex versione THEODORI PELTANI , S. I. *) Cum præfat. in qua illos de universa Ecclesia bene mereri ostenditur , qui priscorum Theologorum monumenta antea nondum vulgata , aut vetustate

*) Theodorus Antonius qui à patria Pelta ditionis Leodicensis pago dictus Peltanus est , diem obiit Augustæ Vindel. A. C. 1584. d. 11. Maj. quo senex quietis caussa Anno 1574. ex Ingolstadtensi Academia secesserat. Eidem debemus editionem vel versiones Actorum Synodi Ephesinz. Andreæ Cæsariensis in Apocalypsin , Victoris Antiocheni in Marcum , Titi Bostrensis in Lucam , & Gregorii Thaumaturgi in Ecclesiasten , & Catenæ Græcorum Patrum in Proverbia. Vide Philippum Alégambe in Bibl. Jesuitica p. 430. Syverui Athenas p. 687. Valerii Andreæ Bibl. Belg. pag. 825.

te jam olim inobscurata in lucem proferunt. Ingolst. 1579. 8. In hoc volumine exstant :

1. *Basilii*, Seleuciæ Archiep. de CHRISTI Servatoris incarnatione. Incipit: *copiosam præconiorum materiam reperiet*. p. 1.
2. Ejusdem de Lazari exfuscitatione. Incip. *Erat autem quidem languens Lazarus &c. Multi cum aliquos &c.* p. 17.
3. Secunda de eodem argumento. Incip. *Magnum sane bonum est Philosophia*. p. 28. b.
4. Tertia de eodem. Incip. *Sape numero monui & iterum repeto*. pag. 37. b.
5. *Sophronii* Archiep. Hierosol. in CHRISTI natalitia quæ in Dominicam diem inciderunt. Ubi etiam de tyrannide Saracenorum Bethlehemem oppugnantium. Incip. *Latam illustremque præsentem diem cerno*. p. 49.
6. Ejusd. encomium Archangelorum Angelorumque. Incip. *ô Divini materiaque expertes DEI exercitus*. p. 62. b.
7. *Joannis Chrysostomi* de occurſu Domini nostri, deque Deipara Virgine & Simeone Oratio. Incip. *Quo Judaica perfidia omnis omnino tergiversandi ansa adimeretur*. p. 70. b.
8. *Cyrilli* Archiep. Hierosol. de eodem argumento. Incip. *Latere ex animo Filia Sion*. p. 77. b.
9. *Amphilochii* Episcopi Iconii in Lycaonia, in idem Festum. Incip. *Multi præstantes viri Virginitatem demirantur*. p. 83.
10. *Timothei* presbyteri Hierosol. de Simeone, ejusque Cantico: Nunc dimittis servum tuum Domine. Incip. *Agedum dilecti, postremum justum consideremus*. p. 92.
11. *Nestorii* Archiep. CPol. de inclyto Martyre Theodoro, deque Quadragesimæ jejuniis, & de eleemosynarum virtute & ratione. Incip. *Jure meritoque hodierno die*. p. 99.
12. *Epiphanii* Archiep. Cypri de CHRISTI sepultura, Josepho Arimathensi, & de Domini nostri ad inferos descensu. Incip. *Quid hoc rei est? Plurimum hoc die silentium*. p. 112.
13. *Jo. Chrysostomi* in sacrum Pascha. Incip. *Commode convenienterque hoc die*. p. 130. b.
14. Ejusdem, eodem festo, ad Catechumenos. Incip. *Si quis religiosus, si quis pius*. p. 140. b.

- 15 *Gregorii* Nysseni in idem Festum. Incip. *Vera illa Sabbati quies.* p. 141. b.
 16. *Epiphanii*, Episcopi Cypri de CHRISTI, Domini nostri in Cœlos adscensu. Incip. *Corporis ornamentum est caput corpori impositum.* p. 144.
 17. *Ephraemi*, Syri de secundo CHRISTI Domini adventu, & sæculi consummatione, deque Divinarum Scripturarum meditatione & silentii utilitate. Incip. *Præclara iustorum est vita.* pag. 150--163.

XXX. τῶν ἁγίων Πατέρων, ΜΑΡΚΟΥ ἐρημίτη ἁσκητῆ ΝΙΚΟΛΑΟΥ, καὶ ΗΣΥΧΙΟΥ πρεσβυτέρου. τὰ εὐσεβήματα συγγράμματα. Græce ex Bibl. Regia Paris. typis Regiis apud Guil. Morellum 1563. 8. In hoc volumine continentur præter *Marci* *) Eremitæ opuscula & Epistolam *Nicolai* Monachi ad Marcum, de quibus dixi Volum. VIII. pag. 350. *Hesychii* Presbyteri ad Theodulum λόγος ψυχωφελὴς περὶ νήψεως ἑ ἀρετῆς κεφαλαιώδης, sive centuriæ duæ sententiarum asceticarum, πάλαι λεγόμενα ἀντιρρητικά καὶ εὐκλικά. Has sententias libro de Vitis Patrum subjunctas olim legit Photius Cod. CXCVIII. ut dixi Volum. IX. p. 24. De aliis hujus *Hesychii* scriptis Volum. VI. p. 244. Eadem *Marci*, *Nicolai*, & *Hesychii* opuscula Latine ex versione Joannis Pici, classium inquisitoriarum in Senatu Parisiensi Præsidis, excusa sunt separatim eodem An. 1563. Paris. apud Audouinum Parvum 1563. 8. Exstant deinde Græce & Latine recusa tomo prioris auctarii Ducæani, & in Bibl. Patrum Morelliana An. 1644. Tomo undecimo. Latine ex Pici versione, in Bibl. Patrum edit. Lugd. Tomo V. & XII.

XXXI. *Tesaurus Asceticus*, **) sive syntagma opusculorum XVIII. à Græcis olim Patribus de re ascetica scriptorum, edita, quorum decimum tertium ex Codice Vaticano, duodevigesimum ex Crypta ferrateni, cætera ex MS. Codice Francisci Turriani, quem cum Jesuitico Ordini se adjungeret, domui professæ Romanæ Ao. 1566. dono dedit, vulgata primum sunt cum Latina versione PETRI POSSINI S. J. ***) Paris. 1684. 4. In hoc syntagmate continentur:

Ccc cc

L. S. 70.

*) Inter hæc opuscula non exstat *Marci* Anachoretæ *Epistola ad Lycium* ex qua aliquid afferre Franciscus Turrianus lib. 3. Apologiæ pro Epistolis Pontificum cap. 16. p. 382.

**) Confer Acta Erud. A. 1685. p. 489. & B. D. Inigium de Bibliothecis Patrum p. 360. seq.

***) Possinus catarrho extinctus Tolosæ A. 1686. 2. Febr. æt. 77. de quo præter Nathanaëlem Sotwellum in Bibl. Jesuitica, consules Dan. Papebrochii paralipomena ad Con-

- I. S. *Johannis Chrysostomi* epistola ad Monachos. Incipit. Φησὶν ὁ Θεὸς
Ἀπόστολος, ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε χωρὶς ὀργῆς καὶ ἀλαλογισμῶν.
T. VII. Savil. pag. 225. sed Possinus dedit clausulā integriorem &
emendatiorem aliquot locis.
- II. S. *Macarii Magni* de custodia cordis liber. πρὸς φυλακῆς καρδίας p. 19.
Incip. πῶς δύναται λέγειν ὁ τυχών.
- III. Ejusdem de perfectione in spiritu liber. πρὸς πληρότητά ἐν πνεύματι.
p. 47. Incip. Χάριτι μὲν καὶ δωρεᾷ.
- IV. Ejusdem de oratione liber. πρὸς προσευχῆς p. 63. Incip. κεφάλαιον
πρώτης ἀγαθῆς ἀσκήσεως.
- V. Ejusdem de patientia & discretione liber. πρὸς ὑπομονῆς καὶ διακρί-
σεως. p. 81. Incip. τοῖς πιθαρχεῖν τῷ λόγῳ ἔχει βυλομένοις.
- VI. Ejusdem de elevatione mentis liber. πρὸς ὑψώσεως ἔχοντος. p. 115.
Incip. Μωσῆς ὁ μακάριος ὑπεδέχθη.
- VII. Ejusdem de caritate liber. πρὸς ἀγάπης. p. 141. Incip. ὡς παρὲν
πῶς φαινόμενοις τῆς.
- VIII. Ejusdem de libertate mentis liber. πρὸς ἐλευθερίας νοῦς. pag. 183.
Incip. ὅταν ἀκέραιος.
- IX. Apophthegmata Patrum. p. 228. Agathonis, Antonii, Arsenii, Jo-
annis Colobi, Macarii Magni, Pauli ἔστι ἐν τῷ Λατρῷ in Latro habi-
tantis (adde p. 411.) Abbatis Pœmenis, Sylvani.
- X. S. *Amphilochii* de non desperando liber. πρὸς ἔχοντος μὴ ἀπογινώσκειν. pag.
255. Incip. ἀδελφός τις ἡγήθη.
- XI. B. Abbatis *Zosime* alloquia sive ἀλαλογισμοί. p. 279. Incip. ὁ μακάριος
Ζωσιμάς.

XII. *Isaas*

tum Chronologicum in Catalogos Pontificum, in pro pylaio ad Acta Sanctorum Maji p 26.
Scriptores Græci in quibus illustrandis cum singulari eruditionis atque elegantis ingenii
laude versatus Possinus est, præter eos qui ad Historiam Byzantinam faciunt, Pachyme-
rem, Theophylacti institutionem Regiam, notas ad Comnenæ Alexiadem & Niceph.
Bryennium, sunt Catenæ Patrum Græcorum in Matthæum & Marcum, S. Nili Episto-
læ & narratio de cæle Monachorum in monte Sina, S. Methodii convivium vingi-
num, Collationes Isidorianæ quibus Epistolæ Isidori Pelusiota ex Codicibus Roma-
nis emendantur, & Polemonis Sophistæ Orationes duæ atque inedita antea Niceph. lan-
dario SS. Archangelorum Michaëlis & Gabriellæ Græce & Latine vulgata.

- XII. *Isaas* Syri de cogitationibus libellus. *πρὸς λογισμῶν*. p. 308. Incip. *κίνησις τῶν λογισμῶν ἐπὶ πασάρων αἰτιῶν.*
- XIII. S. *Theodori Studita* Capitula quatuor. p. 311. Incip. *εἶδεν ἄλλο ὅτι ἡ ἀσκητικὴ Ζωή.*
- XIV. Abbatis *Isaia* Capitula XIX. p. 315. Incip. *τρῆς δόξαι εἰσιν.*
- XV. S. *Philotei* de mandatis Domini nostri JESU CHRISTI sermo. *πρὸς τῶν ἐντολῶν* *ἔ* *κύρις ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ.* pag. 326. Incip. *ὁ κύριος ἡμῶν χριστός.*
- XVI. S. *Theodori* Archiepisc. Edeffæ capitula practica CII. *κεφάλαια πρακτικὰ* *ρβ.* p. 345. Incip. *ἐπειδήπερ θεὸς ἔ* *ἀγαθὸν χάριτι δόπι* *τιξάμενοι τῷ σατανᾷ.*
- XVII. *Nicephori* Monachi de custodia cordis liber. *πρὸς φυλακῆς καρ* *διας.* p. 404. Incip. *ὅσοι τῆς μεγαλοπρεπῆς.* Laudat dicta fa-
ctaque Agathonis, Antonii, Arsenii Carpathii, *ἔ* *τῆς κλίμακ* *ς.*
p. 415. Diadochi, Isaia, Macarii magni, Isaaci Syri, Marci Mo-
nachi, Pauli in montibus, Sabbæ, Simeonis junioris Theologi,
& Theodosii.
- XVIII. Vita S. Bartholomæi junioris, Abbatis Cryptoferratenfis. p. 429-
455. Incip. *εἶδεν ἄνω διέγειρεν.*

XXXII. *Judiculus Asceticorum* quæ inter Patrum Opera reperiuntur digestus ab Asceta Benedictino. Paris. 1648. 4. & 1671. 4. quæ priore longe est locupletior editio. Ascetam istum constat fuisse JOANNEM LUCAM D'ACHERY sive DACHERIUM, ut notarunt Paulus Colomesius p. 479. Opp. Bernardus Pez in Bibliotheca Benedictino Mauriana p. 42. ac novissimus auctor Bibliothecæ Historico Criticæ *) scriptorum Congregationis S. Mauri, quæ Gallica lingua prodiit Hagæ Comitum superiore anno 1725. 12. p. 2. Obiit Dacherius Parisiis A. 1685. æt. 78. editione Lanfranci, Gviberti & aliorum: *spicilegii* præsertim *Patrum* de studiis Ecclesiasticis immortaliter promeritus. Hoc spicilegium tredecim in quarto Voluminibus vulgatum Paris. ab A. 1655. ad 1677. cum esset
Ccc cc 2 rarissi-

*) Dom Philippe le Cerf de la Viéville, Religieux Benedictin de la même Congregation.

rariſſime obvium, recudi nuper contigit Paris. 1723. tribus in fol. Tomis alioque ordine, quem nempe ætas & materia ſcriptorum ſuggerere videtur. Multis cæteroqui nominibus caſtigatio eſt hæc editio altera & melior, licet omiſſa quædam & mutata merito doleas. Neſcio tamen an huic quærelæ ad plenum ſatiſfecerint, qui folia quædam in ſupplementum deinceps ſeparatim emiſerunt. Quæ in ſingulis ſpicilegii Tomis prioris editionis continentur, recenſet laudatus D. Ittigius libro de Bibliothecis Patrum p. 166. ſeq. De nupera noviſſima vide ſi placet Ephemerides eruditorum Paris. A. 1724. T. II. p. 99. Novæ editioni præmittitur veteris editionis elenchus, adpoſitis ad ſingulorum quæ illa complectitur ſcriptorum titulos, Tomis novæ paginiſque.

XXXIII. *Bibliotheca Patrum Aſcetica*, quinque voluminibus in 4. edita Paris. 1661. debetur Dacherii amico, & ex Monacho Ordinis Fontevraldi, Benediſtino ejusdem congregationis S. Mauri, CLAUDIO deCHANTELOU, *) qui S. Bernardi quoque ſermones de tempore & de ſanctis, præmiſſa ejus Vita ab Alano Antiſſidoriendi Epifcopo ſcripta, vulgavit A. 1662. 4. omnium ejusdem operum editionem daturus, quod ipſo morte prævento poſtea tam egregie præſtitum eſt ab altero Canteloi amico & ejusdem ordinis præclariffimo Viro Joanne Mabillonio. Illos Bernardi ſermones pro ſexto Bibliothecæ Aſceticæ volumine laudatus Ittigius computat, qui comprehenſa in ſingulis Tomis ſcripta recenſet p. 362. ſeq. Edidit quoque Canteloius An. 1664. S. Baſilii magni librum regularum fuſius diſputatarum, ad idem argumentum Aſceticæ ſacræ pertinentem. Obiit in Abbatia S. Germani de Pratis, Anno eodem 1664. d. 28. Novembris.

XXXIV. FRANCISCI ROUS, **) Etonenſis Collegii Præpoſiti, *mella Patrum*, ſive excerpta ad Pietatem Chriſtianam facientia ex ſcriptis genuinis Patrum Eccleſiæ, per tria primora ſæcula uſque ad pacem ſub Conſtantino M. Divinitus datam, Lond. 1650. 8. Latine.

Ex

*) Errore typorum excuſum *Chantelon* apud Ittig. p. 369.

**) Idem hic eſt qui An. 1637. juvenis cum eſſet Oxoniæ ſocius Collegii Mertonenſis edidit Anglice Archæologiæ Atticæ libros ſeptem, quorum editionem quartam cum Zachariæ Bogani auctario habeo vulgatam Oxon. 1634. 4. Ejusdem Francisſci Rouſ ſcripta & Meditationes ſacri argumenti, plena utiliſſimis monitiſ Angliæ prædicant juraſſim Lond. 1657. fol.

- Ex *Clementis* Romani ad Corinthios Epistola p. 1.
 Ex Epistola Polycarpi Martyris ad Philipenses. p. 12.
 Epistolis S. *Ignatii* ad Ephesios p. 13. ad Magnesianos p. 14. ad Trallianos p. 16. ad Romanos p. 17. ad Philadelphenos p. 19. ad Smyrnaeos. pag. 20
 Ex St. *Iustini* Martyris cohortatoria Oratione p. 21. Oratione ad Græcos p. 27. Apologia ad Senatum p. 28. Apologia ad Antoninum Pium. p. 32. Dialogo cum Tryphone p. 38. Epistola ad Zenam & Serenum. p. 53. & ad Diognetum pag. 56. Libro de Monachia DEI p. 61. Expositione Fidei de recta Confessione p. 61. Quæstionibus & Responsionibus ad Orthodoxos p. 64. & ad Græcos p. 65. Ex Quæstionibus Græcanicis de Resurrectione. p. 66.
 Ex *Tatiani* Assyrii Oratione ad Græcos p. 66.
Irenæi libris quinque adversus hæreses. p. 75. 84. 96. 106. 114. Judicium de Pace inter Fideles, ex Eusebii Hist. Eccles. V. 24. p. 122.
 Ex *Theophili* Antiocheni libris III. ad Autolycum contra Christianæ Relig. calumniatores p. 124. 127. 132.
 Ex *Atbenagora* apologia sive legatione pro Christianis p. 134. & libro de Resurrectione mortuorum. p. 142.
 Ex *Clementis* Alexandrini admonitione ad Gentes p. 149. Pædagogi libris tribus p. 161. 173. 195. & Stromatum libris septem. pag. 208. 218. 227. 234. 246. 259. 273. Ex octavo quia Logicus magis est quam Theologicus, nihil addidit.
 Ex *Tertulliani* libro de pallio p. 293. de patientia p. 295. de carne Christi p. 301. de Resurrectione carnis p. 307. de præscriptionibus adversus hæreticos p. 319. libro adversus Judæos p. 328. adversus Marcionem libris V. pag. 330. 334. 339. 342. 350. adversus Hermogenem p. 352. adversus Praxeam p. 355. de corona militis p. 361. ad Martyres p. 363. de virginibus velandis p. 365. de habitu muliebri p. 368. adversus Valentinianos p. 369. de poenitentia p. 372. de cultu scæminarum p. 378. libris II. ad Uxorem. p. 382 383. ad Scapulam Chartaginis præfectum extrema Christianis minitantem p. 386. de testimonio animæ. pag. 388. de anima p. 390. de spectaculis p. 402. de baptismo adversus Quintillam pag. 409. adversus Gnosticos scorpiace de bono Martyrii p. 413. de Idololatria p. 419. de Oratione p. 425. apologetico adversus Græcos p.

428. de fuga in persecutione ad Fabium p. 447. de exhortatione castitatis p. 449. de pudicitia p. 450. de jejuniis p. 452.

Ex *Novasiani* libro de Trinitate, quem sine causa Tertulliano maluit tribuere vir præclarus Abraham Scultetus. p. 456.

Ex Epistola de cibis Judaicis p. 464.

Ex *Hermia* irrisione Gentilium Philosophorum, quem Rousius refert ad sæculum à Christo nato secundum p. 468.

Ex *Origenis* Homiliis XVII. in Genesim. p. 470. Homiliis XIII. in Exodum p. 495. Homiliis XVI. in Leviticum p. 510. Homiliis XXVII. in Numeros p. 536. Ex Homiliis XXVI. in Josuam p. 573. Homiliis IX. in librum Judicum p. 588. Homilia unica in lib. Regnorum p. 596. Ex Pseudepigraphis libris tribus in Jobum pag. 598. 605. 608. Homiliis V. in Psalmum XXXVI. pag. 611. duabus in Psalm. XXXVII. p. 619. totidem in Psalm. XXXIIX. p. 624. Ex incerti homiliis duabus in Canticum Canticorum. p. 627. Ex *Origenis* Homiliis IX. in visiones Esaiæ p. 630. Homiliis XIV. in Jeremiam p. 637. Homiliis XIII. in Ezechielem. p. 651. XXXV. in Matthæum p. 669. Homiliis XXXIIX. in Lucam p. 702. Ex homiliis novem in diversos Evangelii locos p. 712. Ex libris decem in Epistolam ad Romanos. p. 715. Ex libris VIII. contra Celsum pag. 759.

Ex *Minutii Felicis* Octavio. pag. 830.

Ex *S. Cypriani* Epistolis LXXXIII. pag. 843. libro de habitu & disciplina Virginum p. 901. de lapsis p. 905. de unitate Ecclesiæ Catholicæ p. 911. de Oratione Dominica p. 914. ad Demetrianum pag. 920. de Idolorum vanitate p. 923. de Mortalitate p. 924. de opere & eleemosynis p. 928. de bono patientiæ p. 931. de Zelo & livore p. 935. de exhortatione Martyrii ad Fortunatum p. 937. de spectaculis p. 940. de bono pudicitæ p. 942.

Ex *Arnobii* disputationum adversus Gentes libris VII. p. 945-983.

Ut de instituto operis utilis & lectu digni melius constet, pauca hæc ex præfatione editoris adscribenda duxi:

LECTORI Sano.

Lectori, quem sanctum cupio, Rationalem, quippe sanum, appello, rationis operis hujus lubens ac festinus offero. Prima sit, illorum subsidium, qui Patres totos vel comparare, vel legere commode nequeant. Secunda, ut mea, & aliorum memoria, sit adjumento, dum relegendo ista pauciora, ea-

m, eadem aut plura prius lecta, sed in oblivionem abeuntia, ad memoriam revocantur. Tertia, ut Testes non solum Veritatis, sed & Sanctitatis, confessione, Martyrio, atque adeo ipsa Antiquitatis canitie venerandi, coram oculis hominum palam prosent & luceant: Testimoniorum suorum lumine manifesto commonstrantes, qua sit extra Controversiam (licet in hoc ipfissimo Controversiarum seculo) magna illa pietatis summa, Via nempe Regia, ad supremi Regis palatium. Unica enim semper viguit, sanctis hisce docentibus & attestantibus, Fides in Christum (Deum scilicet in carne manifestatum) & ex Christo fide apprehenso, peccatorum Remissio, & interna Renovatio, atque ex hac Renovatione bonorum operum fructus uberrimi; suavis fragrantia, & hostia Deo accepta, & bene-placentes. Contra quam pietatem, sanctitatem, & sanctitatis officia, licet caro obmurmuret, cum ab hodiernis Doctoribus pressius inculcentur, & iis qui veterem hominem nondum exuerunt, nova imo forte nimia videantur & audiant, nubes hac Testium, eadem Ecclesia antiquissimis & sanctissimis seculis obrinuisse, & à Cathedris ad populum emanasse, suffragiis irrefragabilibus evincet. Ita ut nunc sanctitas potius antiquata, quam non antiqua censi debeat. Idem namque Christus, atque eadem Christianitas, hodie, veri, & in secula. Quartæ, qua præcedentium Rationum, Ratio, & Anima est, ut sententia ha, tanquam Spiritus Sancti scintilla, in unum collectæ (necdum lucem præsent, sed &) ignem cælestem in animis legentium intus accendant; qui foras in bona opera erumpens, coram hominibus fulgeat ad Patris celestis Gloriam. Charitatem primam laudat Scriptum, & charitatem ultimam (sive occidentis seculi) tanquam frigescens Scriptum prædamnat. Quam congrua Medicina, qua contrariis per contraria medatur, ut Charitas primitiva qua fervebat, applicetur charitatis postrema qua frigeat, ut frigida ista ab illa fervida, tanquam puer mortuus à propheta vivo, calorem hauriat, vigorem, & vitam.

Exstat etiam similis quædam *ἱστορία*, quæ *Favum Patrum* inscribitur, nescio quo auctore sive editore, nam illa jam mihi non ad manus est.

XXXV. HENRICUS CANISIUS, Noviomagensis, Petri Canisii S. I. non frater, ut legas in Scaligeranis, sed fratris filius, Ictus & Canonum in Academia Ingolstadiensis Professor, præter alia a) vulgavit bona ut creditur fide b) insignem illam veterum scriptorum antea inedi-

torum

torum collectionem, sub titulo *Antiquarum Lectionum*, Ingolstadt. 1601. 1602. 1603. 1604. sex voluminibus in 4. defunctus post An. 1609. Scripta in hac *συναγωγή* obvia secundum ordinem editionis Ingolstadiensis recensent Antonius Possevinus in Apparatu Theologico, Valerius Andreas in Bibliotheca Belgica, & in Lexico Lud. Morerius, & diligentius etiam Philippus Labbeus in Bibl. nova MSS. p. 152. sqq. & Doctor quondam meus Thomas Ittigius, ὁ μακαρίτης libro de Bibliothecis Patrum p. 577. sqq. Cum autem tanta esset hujus operis raritas, ut sexaginta amplius veniret Joachimicis, si usquam alicubi reperiretur, laudatum fuit studium V. C. JACOBI BASNAGII, qui illas Antiquas Lectiones, sed ordine digestas temporis quo scriptores vixere, & prolegomenis dissertationibus ac notis passim illustratas, emendatiores quoque hinc inde variisque egregiis priscis monumentis auctas recudi curavit, luculentis ac nitidis typis Westenianis Amst. 1725. fol. quatuor Voluminibus, auctore interim dum opus excuditur defuncto c) Hagæ Comitum, ubi munus Pastoris Ecclesiæ Gallicanæ gerebat 21 Dec. A. 1723. Addidit etiam quæ singulari tomo velut auctarium Canisiano operi subjunxerat PETRUS STEVARTIUS Leodius d) Theologiæ in eadem Academia Ingolstadiensi professor, Ingolstadt. 1616. 4. & quorum elenchum dederunt laudati viri, Ittigius p. 605. & Labbeus p. 164. Quamquam autem multi fortasse peroptent mecum ut viri eruditi qui collectiones veterum scriptorum, ut Dacherii, Mabillonii & aliorum recudi curarunt egregio & laudatissimo studio, iidem servassent paginas priorum editionum, quæ passim in Historicorum & Criticorum scriptis allegantur, ut loca consulentibus lectores longa inquirendi molestia sublevarentur: cum ordo scriptorum chronologicus possit rectius & commodius notari indice aliquo, & notæ ac prolegomena aliaque monumenta vel separatim adjici, vel sine recepta-

a) Alia ab H. Canisio edita referunt Franciscus Swertius in Athenis Belgicis pag. 314. & Valerius Andreas in Bibl. Belgica p. 344.

b) Scaligerana: *H. Canisius en ses VI. volumes a des bonnes choses & aussi de grandes badineries, multa futilia. Il a tout en de saint Gal, je ne crois pas qu'il ait rien de falsifié.*

c) Jac. Basnagii elogium & scriptorum ab eo editorum Catalogus, tomo primo Lectionum Canisianarum editionis Amst. præmittitur. Catalogum scriptorum dabit etiam Diarium Hagense, Europe savante An. 1719. mense Augusto p. 206. sq.

d) Alias Stevartii lucubrationes referunt Valerius Andreas, & Swertius qui testatur A. C. 1621. diem obiisse supremum.

ceptarum paginarum interceptione interferi. Attamen quoniam aliud placuisse videmus nuperis editoribus, superest ut quod ad Canisium attinet indice duplici studio succurram, exhibeamque recensionem editionis Basnagianæ, e) collatæ cum Ingolstadiensi, adscriptis utriusque paginis, & deinde indicem alphabeticum omnium in utraque comprehensorum monumentorum subjungam. Literæ *Stev.* collectionem Stevartianam denotant.

Thesaurus monimentor. Ecclesiast. Amsterd. 1725. fol.

<p>1 TOM. I. SEC. III. A. C. 230. Excerpta ex li-Edit. Nov.
bro <i>S. Hippolyti</i> Episcopi Portuensis de Theologia & incarnatione, contra Beronem & T. I. pag.
Helicem: quæ Latine ex <i>Francisci Turriani</i> versione Canisius exhibet, sed Græce & Lat. ex Sirmondi ac Combesii dat Basnagius. Confer Hippolytum meum T. I. p. 225.</p> <p>2 A. C. 250. <i>S. Gregorii Thaumaturgi</i> expositio fides & anathematismi XII. Græce & Lat. cum fragmento ex narratione <i>Germani</i> CPol. ad Anthimum de Synodis & hæresibus.</p> <p>3 SEC. IV. A. C. 340. <i>Serapionis</i>, Episcopi Thmueos, liber contra Manichæos. <i>Turriani</i> versionem Canisius dederat, Basnagius Græca etiam addidit ex Codice Holsteniano Hamb. cujus apographum ad eum transmisit summe Venerandus noster Jo. Frid. Wincklerus, Pastor meritiss. Ecclesiæ Nicolaitanæ.</p> <p>4 A. C. 360. <i>Titi Bostrensis</i> contra Manichæos libri III. (quartus desideratur.) Etiam hoc</p> | <p>Vet.</p> <p>pag.</p>
<p>13 T. V. 153</p>
<p>26 T. III. I</p>
<p>43 T. V. I</p>
<p>ex</p> |
|---|---|
- Ddd dd

e) de hac possunt quoque consuli Acta Erud. Latina An. 1725. p. 529. An. 1726. p. I. &c. Germanica part. 105. 107. 112. &c. Jo. Clericus Bibl. veteris & novæ Tom. XXIII seq. Unschuldige Nachrichten von Alten und Neuen in Theologischen Sachen An. 1725. p. 795. 799.

	Edit. Nov. T. I. pag.	Vet. pag.
ex <i>Turriani</i> versione tantum Canisius dederat, Græca ejusdem laudati Winckleri beneficio Basnagius addidit.	59 T. V.	36
5 <i>S. Oresii</i> Abbatis de sex cogitationibus libellus Latine.	168 T. V. 2.	951
6 A. C. 370. <i>S. Basilii</i> rationes syllogisticæ contra Arianos, quod Filius in Divinis sit Deus. <i>Turriano interprete</i> . Latine. Incip. <i>Si Filius est natura DEUS, & Pater est natura DEUS</i> .	169 T. V.	166
Ejusdem fragmentum contra Eunomium. Incip. <i>Si ingenitum est substantia</i> .	171 T. V.	171
7 <i>Eunomii</i> hæretici Confessio fidei Græce cum versione <i>Henr. Valesii</i> .	178 deest.	
Ejusdem Apologiæ Prologus & Epilogus cum versione <i>Henr. Warthoni</i> .	181 deest.	
Scholia Eunomii & disputatio Orthodoxi contra eum, Latine ex <i>Turriani</i> versione.	185 T. V.	172
8 SS. <i>Basilii Magni</i> & <i>Gregorii Naz.</i> expositio de sancta & orthodoxa fide. Incip. <i>Credo in Patrem, Filium & Spiritum S. Trinitatem ὁμοούσιον</i> .	188 T. V.	177
9 <i>S. Gregorii Nysseni</i> Epistola ad Theophilum Alex. Episcopum, contra Apollinarium. Versioni <i>Turriani</i> quam solam Canisius dederat, Basnagius Græca addidit ex edit. Frontonis Ducæi T. II. p. 677. Incip. <i>μὲν δὲ τῆς κοσμικῆς</i> .	191 T. V.	161
10 A. C. 380. <i>Didymi</i> Alex. liber contra Manichæos. Versioni <i>Turriani</i> quam itidem solam Canisius exhibuerat, Basnagius adjunxit Græca ex Combessii auctario novissimo Bibl. Patrum.	204 T. V.	17
11 A. C. 390. <i>S. Joannis Chrysostomi</i> pars Commentarii brevis in Joannem, Latine <i>Gerardo</i>		

Edit. Nov. Vet.
T. I. pag. pag.
218 Stevart. 518

Nossio Tungrensi interprete. Incipit: *quid causa est cum reliqui Evangelistæ.*

- 12 Ejusdem Epistola ad Cæsarium cum fragmentis Græcis notisque tum aliorum eruditorum tum Viri Illustriss. Scipionis Marchionis Maffei.

233 deest.

- 13 SEC. V. A. C. 440. *Basilii* Seleuciensis demonstratio adversus Judæos de adventu Christi. Latine ex *Turriani* versione Stevartius protulerat. Græca Basnagius addidit ex edit. Claudii Dausqueji.

240 Stev. 405

- 14 A. C. 444. *Tironis Proßeri* Aquitanici Chronicon ab Adamo ad mortem Valentis, ex edit. Labbei in Bibl. nova MSS.

264 deest.

Chronicon ejusdem à morte Valentis ad A. C. 444. ex editione Canisiana, Augustana, Pithœana: addito quod apud Canisium desideratur fragmento Labbeano.

295 T. I. 134

15. 16 Chronica Victoris Tununensis *) ab A. C. 445. ad 527. & Joannis Abbatis Biclariensis usque ad octavum annum Mauricii Imper. *Valentiniani* III. Imp. constitutio pro primatu Sedis Romanæ, in gratiam Leonis Magni, ex Baronio ad A. C. 445.

321 deest.

337

342 deest.

- 17 A. C. 460. *S. Faustii* admonitio: nec non *Fausti* Rhegiensis Episc. Epistolæ ad Ruricium, Lucidum & alios: *Lucidi* ad Euphronium, Leontium aliosque Galliæ Episcopos, qua Prædestinationorum damnat errores, Epistola seu libellus. Item *Cæsarii*, *Eufraſii*, *Græ-*

350 T. V. 2. 423

428

Ddd dd 2

ci,

*) *Victoris Tununensis* & *Joannis Biclariensis* Chronica quidem in Canisii Antiquis Lectionibus non exstant, sed edidit idem Canisius Ingolstadt. 1600. 4. Volumen singulare, in quo præter hæc duo Chronica occurrit legatio *Linsprandi* Episcopi Cremonensis ad Nicephorum Phocam Imperatorem Græcorum, nomine Othonis Magni Imp. Augusti, nec non *Synodus* Bavarica sub Tassilone, Bavariz duce, tempore Caroli Magni.

	ci, <i>Sedati</i> , <i>Taurentii</i> & <i>Vissorini</i> Epistolæ ad	Edit. Nov. T. I. pag.	Vet. pag.
	Ruricius Lemovicensem Episcopum.		
18	Ejusdem <i>Ruricii</i> Epistolarum libri duo. Has Epistolas infinitis mendis liberatas Labbeus inferere promisit tertiæ parti suarum Antiquarum Lectionum, sed quæ lucem non viderunt.	373 T.V. 2	440
19	SEC. VI. A. C. 511. Epistola <i>Eugippii</i> Abbatis in vitam S. Severini, ad Paschasium Diaconum. Exstat & apud Bollandum Act. Sanctor. 8. Januar. T. I. pag. 484.	411 T. VI.	455
20	A. 530. <i>Cogirofus</i> de S. <i>Brigida</i> Scota quæ A. C. 521. obiit.	416 T. V. 2	625
21	A. 540. <i>Zacharia</i> Mytilenensis brevis disputatio adversus Manichæos, Latine ex Turriani versione.	428 T. V.	143
22	A. 570. <i>Anastasi</i> Antiöcheni Orationes quinque Latine, 1) de SS. Trinitate, 2) de incircumscripto, 3) de Incarnatione, 4) de passione. 5) de Resurrectione: <i>Turriano</i> interprete.	436 Stev.	463
23	<i>Anastasi</i> Sinaitæ Oratio de sacra Synaxi, Græce & Lat. Hanc ex Bavarico Codice Canisius dederat, sed Basnagius illam repræsentat ex edit. Combefisiana recensita ad Codices Regiæ Bibl.	465 T. III.	67
24	Ejusdem Oratio in sextum Psalmum, Græce & Latine. Eadem ex alio Codice, Græce & Latine ex edit. Combefisiana Tom. I. Auctarii novi p. 943.	480 T. III.	87
25	A. 580. <i>Evanci</i> Abbatis contra eos qui sanguinem animalium immundum, & carnem mundam judicant.	502 deest.	
26	ad 29 SEC. VII. A. C. 605. <i>Leontii</i> Byzantini Monachi libri III. contra <i>Eutychianos</i>	522 T.V. 2	553

& Ne-

Edit. Nov.

Vet.

T. I. pag.

pag.

& *Nestorianos*, sive contra Enantiodocetas, Aphthartodocetas & contra illos qui simulabant se Chalcedonensem Synodum recipere, cum essent Nestoriani: & de Nestorianis triumphus. Liber in fraudes *Apollinaristarum* seu in eos qui proferunt quædam falso in scripta nomine vetustorum Patrum. Solutiones argumentorum *Severi* hæretici. Dubitationes hypotheticæ & definientes XXX. contra eos qui negant esse in Christo post unionem duas veras naturas. Auctoritates SS. Patrum contra eos qui dividunt in duas naturas unum Dominum Jesum Christum post unionem, collectæ à *Timotheo* hæretico, sive alio. Omnia Latine, *Turriano* interprete.

527 T.IV. 1

30 A. C. 640. Epistolæ XVI. Domni *Desiderii*, Episcopi Cadurceni, ex Bibl. Monasterii St. Galli.

636 T.V.2 526

31 Ad Desiderium Cadurcensem Epistolæ XXI Abbonis, Aujulphi, Bertegyseli, Chaulsi, Constantii, Dadonis, Elegii, Felici, Galli, Palladii, Pauli, Rauracii, Sigeberti Regis, Sulpitii & Veri, necnon Sulpitii ad Verum Rutenæ Episcopum. Has postea ediderunt Marquardus. Freherus & Andreas Duchesne.

32 An. 660. Vita *St. Magni* auctore *Theodoro* ejus discipulo, Monacho St. Galli & Abbate primo Campedonensi.

655 T. V.2 913

33 An. 670. *St. Adamanni* *) Scoti libri III. de *S. Columbano*, Scoto.

680 T.V.2 562

34 An. 690. *S. Albelmi*, Shireburnensis apud Occidentales Saxones in Britannia Episco-

Ddd dd 3

pi

*) al. Adamannus vel Adamandus. Apud Labbeum vitiose Adamantius.

	Edit. Nov.	Vet.
	T. I. pag.	pag.
pi libri duo carmine heroico scripti de lau-
de Virginum & de octo vitiis principalibus.	713 T.V. 2.	798
35 <i>Claudii Capperonierii</i> Professoris Regii Paris.
animadversiones in Anastasii versionem La-
tinam fragmentorum S. Hippolyti Portuen-
sis contra Beronem & Helicem, & in Jac.
Fabricii Holsatii versionem Latinam apolo-
getici Eunomiani.		
36 A. C. 615. Carmen Monostichon <i>B. Colum-
bani</i> Hiberni Abbatis, ex MS. Frisingensi,
cum Epistola ad Hunaldum discipulum,
carmine hexametro, qua detestatur avari-
tiam.	764 <i>deest.</i>	
37 Sermo <i>S. Galli</i> Confessoris, dictus in Conse-
cratione Joannis, Episcopi Constan-
tensis.	775 T. I. append.
pag. 3.	
38 Fragmentum <i>Leontii</i> Cyprii contra Hebræos,
Latine.	784 T.V. 2. 896
795 T.V. 200	

TOMO II.

T. II. pag. pag.

39 SEC. VIII. A. C. 701. Acta sancti <i>Cuthberti</i>
Lindisfarnensis Episcopi, carmine heroico
à venerabili <i>Beda</i> conscripta, versibus he-
xametris.	4 T.V. 2 692	
40 A. C. 730. <i>S. Johannis</i> Damasceni Liber con-
tra <i>Acephalos</i> , & <i>Jacobitas Monophysitas</i> ;
Canisius ex Turriani versione Latine tan-
tum ediderat. Basnagius Græce & Latine
& integriorem exhibet ex editione V. C.
Michaëlis le Quien.	29 T. IV. 173	
41 Ejusdem Dissertatio adversus <i>Nestorianos</i> ;
eadem Latine tantum à Canisio edita Tur-
riano interprete, & à Basnagio Græce &
Latine ex laudati Lequienii Damasceno
reposita.	66 T. IV. 212	

		Edit. Nov.	Vet.
		T. II. pag.	pag.
42	A.C. 745. <i>S. Zacharie</i> Pontificis sex cum dimidio capita ex libro III. Dialogorum <i>St. Gregorii M.</i> Græce & Lat.	89 T. III.	24
43	A.C. 765. Vita sive potius Hodoeporicon <i>S. Willibaldi</i> , Episcopi Aichstadiani, scriptum à Sanctimoniali <i>Heidenheimensi</i> .	105 T. IV. 2.	481
		117	695
44	Vita sancti Confessoris & Abbatis <i>Wunibaldi</i> Fratris <i>St. Willibaldi</i> , scripta ab eadem Sanctimoniali <i>Heidenheimensi</i> .	125 T. IV. 2.	516
45	A.C. 770. Vita <i>S. Lamberti</i> Martyris, Episcopi Trajectensis, auctore <i>Godeschalco</i> . Item Revelatio <i>St. Lamberti</i> , eodem Auctore.	138 T. II.	172
46	A.C. 780. Collectio Historica Chronographica ex Anonymo qui sub <i>Alexandro Severo</i> vixit; collectore Gallo quodam <i>Caroli M.</i> temporibus.	154 T. II.	579
47	Collectio Historica Chronographica ex <i>Idacio</i> & aliis, eodem Collectore.	165. 183.	
48	Collectio Historica Chronographica ex <i>Toromacho</i> (<i>Gregorio Turonensi</i>) & aliis, eodem Collectore.	195	
49	A.C. 780. <i>S. Willibaldi</i> Episcopi <i>Eichstadiani</i> Liber de Vita <i>St. Bonifacii</i> Martyris Germanorum Apostoli, Archiepiscopi <i>Moguntini</i> .	232 T. IV. 2.	341
50	Collectanea incerti Auctoris contra <i>Severianos</i> ; Latine.	253 T. IV.	232
51	A.C. 781. Epitome Canonum quam <i>Adrianus I.</i> summus Pontifex <i>Carolo M. Romæ</i> obtulit.	266 T. VI.	413
52	A.C. 785. <i>Etherii</i> Episcopi <i>Uxamesis</i> & <i>Beati</i> presbyteri adversus <i>Elipandum</i> Archiep. <i>Toletanum</i> libri duo de adoptione Christi Filii Dei, ex Biblioth. <i>Toletana</i> .	297 Stevart.	17
	b. Supplementum ad <i>Alcuini</i> librum de virtutibus		

tibus

		Edit. Nov.	Vet.
		T. II. pag.	pag.
	tibus & octo vitiis principalibus. Cum	376	411
	Alcuini epitaphio &c.	384	1
53	a. A.C. 790. <i>Flacci Alcuini</i> Epistolæ LXVII.		
	b. Ejusdem Epistola ad Eanbaldum Archiepiscopum Eboracensem ex edit, V. C. Justi Fontanini.	449	deest.
	c. Ejusdem Epistola de confessione peccatorum faciendâ ad pueros S. Martini.	454	T. V. 2 323
	d. Ejusdem Homilia in Natalem S. <i>Willibrordi</i> Archiep. item ejus liber de vita & rebus gestis St. Willibrordi carmine conscriptus & Elegia in St. <i>Willigisum</i> parentem St. Willibrordi.	460	T. VI. 345
	e. Carmina incerti Auctoris de Carolo M. & Leonis Pontificis ad eundem Carolum adventu, incip. <i>Rursus in ambiguos.</i>	463.470	
	f. <i>Flacci Albi</i> seu <i>Alcuini</i> Dialectica & Grammatica.	474	T. VI. 521
	g. Ejusdem epistola de illo Canticorum loco VI. 7. <i>Sexaginta sunt Regina & octoginta Concubina</i> , ut & ejusdem, sive <i>Amalarii</i> potius Epistola de cerimoniis Baptismi ad Carolum M.	488	T. V. 2 960
		506	
54	SEC. IX. A. C. 810. <i>St. Nicephori</i> Patriarchæ Constantinopolitani Opuscula quatuor contra Iconomachos, Latine, Francisco Turriano interprete.	540	T. VI. 366
		543	
55	A. C. 814. Benedictio DEI ex <i>Cassiodoro</i> & <i>Isidoro</i> , ab Anonymo ad Bathuricum Episcopum Ratisbon.	part. 2	T. IV 253
		4	
		21	Stevart. 799
56	Fragmentum Annalium Francicorum ab A.C. 741. usque ad 793. quos Regino Prumiensis se in historia secutum profite tur.	48	T. III. 199
57	A. C. 820. <i>Theodulphi</i> Abbatis Floriacensis Elegiæ Epistolares de suo Exilio ad Mo-		

doinum

	Edit. Nov.	Vet.
doinum Episcopum & Aigulfum. Item Mo-	T.II. pag.	pag.
doini Epistola Responsorio Elegiaca.	part.2. 65	T.V.2 879
58 Ejusd. Theodulfi & Jonæ Aurelianensis at-		
que aliorum Poëmata.	72 T. VI.	504
59 A. C. 825. <i>Halitgarii</i> Episcopi Cameracen-		
sis de Vitiis & Virtutibus & ordine pœni-		
tentium libri V. ad Ebonem Archiep. Rhen-	87 T. V.2	227
mensem.		
60 Liber <i>Pœnitentialis</i> ex Scrinio <i>Romane</i> Eccle-	121 Stevart.	693
sia, statuta Canonum de officio. Sacer-		
dotum, ex libro secundo Burchardi.		
61 a. Antiquus <i>Pœnitentialis</i> Romanus ab <i>Ha-</i>	132	
litgario exscriptus,		
b. <i>Pœnitentiale</i> Halitgarii sive alterius incer-		
c. ti auctoris una cum Epistola <i>Hormisdæ</i>	141 T.V.2	285
Papæ.		
62 Excerptum ex libro <i>Prosperti</i> , quantum re-	145	
medii habeat confessio peccatorum.	146	
63 Epistola <i>Gregorii M.</i> ad Secundinum.		
64 <i>S. Isidori</i> Epistola ad Masonem Episcop. de	147	
restauratione Sacerdotis. Sententiæ con-		
tra immunditiem. Excerpta ex regula	150	
<i>S. Fruasii</i> .	153 T.V.2	305
65 <i>S. Isidori</i> de conversis, sive ad Monachos.		
66 A. C. 840. Vita <i>Solæ</i> Angli, Abbatis in So-	165 T.IV.2	544
lenhoven, scripta ab <i>Enmenoldo</i> Diacono,		732
præmisso hymno & Epistola Ermanrici.	183 T. VI.	546
67 Poëmata <i>Walafridi Strabi</i> , sive <i>Strabonis</i> .		
68 Ejusd. Hortulus ad Grimoldum, Cœnobii	266 T. VI.	672
<i>S. Galli</i> Abbatem.		
69 Ejusd. sermo de subversione Hierusalem, in	277 T. VI.	331
Cap. XIX. Lucæ.		
70 A. C. 854. <i>Pœnitentiale</i> <i>Rhabani</i> Archiep.	293 Stev.	635
Mogunt.		
71 A. C. 855. Martyrologium <i>Rhabani</i> , Episto-		

	Edit. Nov.	Vet.
lam & versus ad Grimoldum Abbatem Ba-	T. II. pag.	pag.
snagius è Mabillonio pag. 290. addidit.	part. 2. 3 14	T. VI. 688
72 Synodus Regia <i>Tisina</i> , & de ea M. Velferi	361	T. V. 2 674
admonitio.		951
73 Conventus <i>Titinensis</i> .	369	
74 Genealogia <i>Caroli M.</i> auctore Anonymo.	372	T. V. 2 688
75 A. C. 869. <i>Photii</i> Patriarchæ CPol. Epistol.		
integra ad Michaëlem Bulgarorum Regem,	382	<i>deest.</i>
Græc. & Lat. ex Montacutii edit. Præmissa		
illius particula quam ex Turriani versione	379	T. V. 183
folam Canisius ediderat.		
76 Ejusd. Photii Dissertationes sex de Divinitate,		
incarnatione &c. Græce & Latine. Cani-		
sius Latine tantum exhibuerat ex Turria-		
ni versione. Sed (exceptâ primâ) Græcas		
quæque & tertiam integriorem Basnagius		
adjunxit, acceptas à V. C. Claudio Cape-	420	T. V. 189
ronnierio, cujus etiam accedunt notæ.		
77 Photii liber de Voluntatibus Gnomis in		
CHristo, Græce & Latine, cum ejusdem	439	Stewart. 437
Caperonnierii notis.		
78 Stewartii Dissertatiuncula de scriptione		
Photiana.	459	Stev. 453
79 <i>Theodori</i> Hagiopolitani Disputationes tres:		
I. De nomine DEI. II. De Deo & Deitate.		
III. cum Nestoriano. Latine Turriano in-	467	T. IV. 281
terprete.		
80 <i>Theodori Abucara</i> Tractatus de Unione & in-		
carnatione; Græce ex MS. Bodlejano		
Oxon. cum versione Andreæ Arnoldi, ex	474	<i>deest.</i>
edit. Parisiens. 1685. 8.		
81 A. C. 870. Martyrium <i>S. Desiderii</i> Viennen-		
sis in Gallia Episcopi ab <i>Adone</i> collectum.	T. II. part. 3.	T. VI. 444
82 A. C. 875. <i>Anastasi</i> Abbatis Liber contra	4	
Judæos, Latine, Turriano interprete. In-		

	cip. <i>Regnum quod DEUS promissit se daturum</i>	Edit. Nov. T. II. pag. part. 3. 12	Vet. pag. T. III. 123
	<i>Christo.</i>		
83	A. C. 881. Collectanea contra Judæos.	41	Stewart. 415
84	Collectanea de quibusdam Hæresibus.	49	Stewart. 430
85	A. C. 884. De Gestis <i>Caroli M.</i> Libri duo scripti à quodam Monacho S. Galli.	57	T. I. 360
86	A. C. 894. Martyrologium <i>Nocheri Balbuli</i> , Monachi S. Galli.	89	T. VI. 761
87	Epigrammata seu Hymni sacri illustrium virorum Monasterii S. Galli.	190	T. V. 2 728
88	Carmina <i>Salomonis</i> Episcopi ad Dadonem Episcopum, <i>Waldramni</i> ad Salomonem.	239	T. I. app. 15 31
89	A. C. 895. Vita <i>S. Gregorii M.</i> ab incerto Auctore conscripta.	256	T. VI. 461
90	A. C. 896. Vita <i>S. Walpurgis</i> Virginis & Abbatissæ Heidenheimensis scripta à Wolfhardo presbytero Monacho Hasenrietano.	265	T. IV. 2 720
91	SEC. X. A. C. 910. Vita <i>S. Burchardi</i> Herbipolensis Episcopi, Auctore, Anonymo.	T. III. 5	T. IV. 2 651
92	Synodus <i>Engilenheimensis</i> A. 948.	9	T. V. 2. 1057
93	Synodus <i>Augustana</i> , A. 952.	11	T. V. 2. 1053
94	A. C. 985. Vita <i>S. Willibaldi</i> Episcopi Aichstadiani, Auctore Anonymo.	16	
95	A. C. 990. Chronicon <i>Hippolyti</i> Thebani; Græce & Latine. Editionem Canisianam ex Lambecio & Schelfstrateno auxit Basnagius.	26	T. III. 35
96	A. C. 1000. <i>S. Adalberto</i> Pragensi Episcopo, Prussorum, Boëmorum, Polonorum & Hungarorum Apostolo, Auctor æquævus cum fragmentis ex alia ejus vita, ex Chronico Magdeburgensi, Chronico Ademari Monachi Ecolismensis, & ex libello de Translatione Sanctorum Abundii & Abundantiani.	45	T. V. 2 332

		Edit. Nov. T.III. pag.	Vet. pag.
97	De <i>Adalbaide</i> conjugē Ottonis I. libri duo, Auctore familiari ejus, ut videtur <i>Odilone</i> Cluniacensi.	73 T.V. 2	398
98	A.C. 1010. <i>Meginfredi</i> Magdeburgensis Præpositi de vita & virtutibus B. <i>Emmeramni</i> liber unus.	88 T. II.	1
99	A.C. 1010. <i>Arnolphi</i> ex Comitibus de Cham & Vochburg, Monachi S. Emeramni de Miraculis beati <i>Emmeramni</i> Libri duo.	104 T. II.	35
100	A. C. 1045. Panegyricus <i>Wiponis</i> carminē scriptus ad Heinricum III. Imperatorem, Conradi Imperatoris filium.	164 T. II.	191
101	A.C. 1050. Vita Sanctorum <i>Kilian</i> , Episcopi Wirtzburgensis <i>Kolomanni</i> Presbyteri & <i>Totmanni</i> Martyrum, auctore Anonymo.	174 T. IV. 2	628
102	Vita S. <i>Guntheri</i> Thuringi Monachi Althahensis, qui S. Stephani Hungarorum Regis cognatus fuit, demum Eremitæ, auctore Anonymo.	185 T. II.	566
103	<i>Hermann</i> Contracti, Comitis de Vöringen Majoris Augiæ Monachi Chronicon, ab Orbe condito ad A.C. 1054.	195 T. I.	431
104	A.C. 1054 <i>Humberti</i> Sylvæ Candidæ Episcopi adversus calumnias <i>Michaëlis</i> Patriarchæ Constantinop. liber unus. Ejusdem liber alius contra <i>Nicetam Peshortum</i> , cum relatione brevi rerum Constantinopoli ab Apostolicæ sedis Legatis gestarum. <i>Niceta</i> liber contra Latinos præmittitur, Latine.	281 T.VI.	114
105	A.C. 1065. Vita Nobilis viri <i>Henrici à Zwifaltach</i> , in Monasterio Ochsenhusano Prioris, scripta à Monacho Ochsenhusano.	308	331 T.V. 2 670
106	A.C. 1074. <i>Orbloni</i> Fuldenfis Presbyteri Libri duo de Vita S. Bonifacii, Germanorum Apostoli Archiepisc. Mogunt.	337 T.IV. 2	393
			107 S. Ans-

		Edit. Nov.	Vet.
107	A. C. 1082. <i>S. Anselmi</i> Lucensis Episcopi libri duo contra <i>Guibertum</i> Antipapam pro defensione Gregorii VII.	T. III. pag. 372	pag. 202
108	Ejusdem Collectanea, de Ecclesiæ facultatibus potestati Regis aut Cæsaris non subiectis.	389	
109	A. C. 1090. Statuta Canonum de officio Sacerdotum, incerto collectore.	397	
110	A. C. 1095. <i>Menologium</i> Græcorum, ex Bibl. & versione Cardinalis Sirleti cum indice Sanctorum Alphabetico.	412 T. II. T. III. part. 2.	731
111	SEC. XII. A. C. 1120. <i>Udalscalci</i> Narratio de controversis inter Hermannum Episcopum Augustanum & Eginonem Abbatem S. Udalrici, una cum Epistolis <i>Paschalis</i> Pape quinquē, <i>Arnoldi</i> Moguntini Archiep. tribus, & <i>Eginonis</i> quatuor.	6 T. II.	205
	A. C. 1120. Carmen de itinere & obitu <i>Eginonis</i> Abbatis S. Udalrici Augustæ Vindel.	21	
112	A. C. 1145. Vita & res gestæ <i>S. Henrici</i> I. Imperatoris, incerto Auctore.	27 T. VI.	400
113	A. C. 1151. Libri tres de vita beati <i>Othonis</i> Episc. Bambergensis, Pomeranorum Apostoli, auctore Anonymo, una cum quibusdam Epistolis <i>Paschalis</i> , <i>Calixti</i> , & <i>Innocentii</i> Pontificum & <i>Bolislai</i> Polonorum Ducis: ut & <i>Imbraconis</i> , Herbig. Episcopi Oratio in funere S. Othonis.	40 T. II.	235
114	Vita & passio <i>S. Tyemonis</i> sive <i>Theodamari</i> Archiep. Salisburg. Auctore æquævo.	103 T. IV. 2	666
115	A. C. 1160. <i>Metelli</i> Tegerseensis Quirinaria sive Odæ & Eclogæ in laudem <i>S. Quirini</i> Martyris.	117 T. I. app.	37

		Edit. Nov.	Vet.
		T. III. pag.	pag.
116	A. C. 1165. Fragmentum ex libro contra <i>Folmarum</i> .	200	Stevart. 243
117	A. C. 1166. Officium de <i>S. Carolo</i> Magno.	208	T. VI. 438
118	A. C. 1167. Brevis Relatio de origine, fundatione & progressu Monasterii Windbergensis in Bavaria, Ord. Præmonstratensis.	211	T. VI. 400
119	Chronicon incerti auctoris à Nativitate Domini usque ad annum Christi 1167.	219	Stev. 717
120	I. Descriptio Urbis & Monasterii Salisburgensis ex Mabillonii T. IV. Amleſt. p. 63. Monumenta Salisburgensia, collectore Joanne Steinhauſen, Senatore Salisburg.	278	deſſ.
	II. De Episcopis Salisb. <i>S. Ruperto</i> , Bavarix Apostolo, <i>S. Virgilio</i> , Apostolo Carinthix, Eberhardo Norico, <i>S. Hartwico</i> , St. Gebehardo, Auctore <i>St. Eberhardi</i> discipulo.	282	T. II. 247
	III. Historia S. Rudberti Episc. Salisb. Vita S. Erendrudis Abbatissæ Nubergensis.	319	T. VI. 1107
	Vita S. Rudberti I. Episc. Salisb. auctore S. Eberhardi Discipulo.	331	1125
	IV. Historia de Miraculis <i>St. Vitalis</i> .	340	1139
	V. Vita <i>S. Virgilii</i> Episc. Salisb.	347	1023
	Vita <i>S. Eberhardi</i> Archiep. Salisb.	395	1173
	De <i>S. Hartwico</i> Archiep. Salisb.	408	1194
	De corpore <i>S. Martini</i> Episc. Turon.	419	1215
	VI. Aliqua de summo Templo <i>Salisburgensi</i> .	423	
	Catalogus Episcoporum <i>Salisb.</i>	426	
	Vita <i>S. Gebehardi</i> Archiep. Salisburg. fundatoris Eccl. Admontensis.	430	1224
	VII. A. C. 1190. <i>Arnonis</i> annotatio sive Index Donationum.	434	1227
		452	T. II. 484
			IIIX. <i>Arnonis</i>

	Edit. Nov.	Vet.
IIX. Donationes factæ Ecclesiæ <i>Saliburgensi</i> .	T. III. pag. 462 T. VI.	pag. 147
IX. Chronicon <i>Saliburgense</i> ab An. C. 580. ad 1475. ex Bibl. Alberti Hungari.	478	1252
Episcoporum <i>Chiemensium</i> Catalogus.	494	1284
121 A. C. 1194. <i>Friderici I.</i> Imperatoris cognomento <i>Barbarossa</i> Expeditio Asiatica, ab auctore æquævo conscripta.	499 T. V. 2	44
122 A. C. 1195. Vita <i>S. Mechildis</i> Abbatissæ in Dieffen & postea Oettilstetten, auctore <i>Engelhardo</i> Abbate in Lankhain.	532 T. V. 2	8
123 A. C. 1198. <i>Ekerbardi</i> Decani St. Galli de vita B. Notkeri cognomento <i>Balbuli</i> , ejusque canonizationis processus.	552 T. VI.	934
124 A. C. 1200. Historia de Guelfis Principibus, auctore Altorfensi, sive <i>Weingartensi</i> , Monacho.	579 T. III.	579
125 Chronicon <i>Weingartense</i> à Christo nato ad An. 1197.	593 T. I.	177

TOMO IV.

T. IV.

126 SEC. XIII. A. C. 1210. <i>Guntheri</i> Monachi Historia Constantinopolitana sub Balduino.	5 T. V. 2	358
127 A. C. 1230. Descriptio Terræ sanctæ, Auctore <i>Burchardo</i> de Monte Sion.	9 T. VI.	297
128 <i>Jacobi de Vitriaco</i> Præfatio in historiam Orientalem & Occidentalem.	27 T. VI.	1323
129 A. C. 1252. Tractatus contra <i>Græcorum</i> errores de processione Spiritus S. de animabus defunctorum, de Azymis & fermento, de obedientia Rom. Ecclesiæ.	33 Stevart.	535
130 Constitutiones Concilii <i>Viennensis</i> . A. 1267.	82 T. I.	464
131 Concilii <i>Saliburgensis</i> A. 1274.	87	
132 A. C. 1282. De Vita & miraculis <i>St. Erminoldi</i> Abbatis <i>Prusevingensis</i> , libri duo A. C. 1289.	93 T. II.	508

133 A. C.

		Edit. Nov.	Vet.
		T. IV. pag.	pag.
133	A. C. 1289. <i>Theodorici Turingi Libri octo de S. Elizabeth, Andrea Regis Hungarorum filia.</i>	116 T. V. 2	147
134	A. C. 1297. Acta <i>S. Albani</i> Martyris, Auctore ut videtur <i>Sigardo</i> , item alia Acta ejusdem <i>Albani</i> , incerto auctore.	157 T. V. 2	648
135	Annales <i>Heinrici Sseroni</i> Altahensis ab anno 1152. qui est <i>Friderici Imp. primus</i> , usque ad <i>Rudolphum Habsburg.</i> & inde deinceps ad A. C. 1297.	172 T. I.	229
136	Annales <i>Eberhardi</i> Altahensis ab Imperatore <i>Rudolpho Habsp.</i> sive ab An. 1273. ad 1305.	216 T. I.	307
137	SEC. XIV. A. C. 1306. Vita <i>S. Walpurgis</i> Virginis & Abbatissæ <i>Heidenheimensis</i> , scripta à <i>Philippo</i> Præsule <i>Aichstadiano</i> .	238 T. IV. 2	563 605. 628
138	Concilia bina <i>Saliburgensia</i> A. C. 1310.	251 T. I.	470
139	A. C. 1310. <i>Andronici Comneni</i> Constantinopolitani Dialogus contra Judæos, Joanne <i>Livinejo</i> interprete.	261 Stevart.	263
140	<i>Guilielmi de Baldensel</i> Hodœporicon ad Terram sanctam an. 1336. una cum Epistola ad <i>Petrum Abbatem</i> aulæ Regiæ, Ord. <i>Cisterciensis</i> .	332 T. V. 2	96
141	Itinerarium <i>Rudolphi de Framenysberg</i> in <i>Palæstinam</i> ad montem <i>Sinai</i> & in <i>Ægyptum</i> . A. C. 1346,	358 T. VI.	320
142	A. C. 1350. <i>Barlaami de Seminaria</i> Episcopi <i>Gyracensis</i> Epistolæ & <i>Alexii Calocheti</i> , <i>Demetriique Theffalonicensis</i> ad <i>Barlaamum</i> de <i>Unione cum Rom. Ecclesia</i> & <i>Processione Spiritus Sancti</i> , Latine nescio quo interprete.	369 T. VI.	4
143	Ethica secundum <i>Stoicos</i> , Auctore eodem <i>Barlaamo</i> , itidem Latine.	405 T. VI.	80
144	SEC. XV. A. C. 1422. <i>Anonymi</i> Epitome bellorum à <i>Christianis Principibus</i> pro re-		

cupera

		Edit. Nov. T.IV.pag.	Vet. pag.
	cuperatione Terræ sanctæ susceptorum, in qua etiam descriptio Palæstinæ & multa de Mahomete, ab incerto auctore conscripta.		426 T. VI. 251
145	<i>Huffitica.</i>		
146	I. Oratio Joannis Ragusini, Ordinis Prædicatorum Procurator Generalis in Concilio Basileensi, de communione sub utraque specie. A. C. 1433.		467 T.III. app. 1
147	II. Ægidii Carlerii Decani Ecclesiæ Cameracensis Oratio in Concil. Basil. de corrigendis peccatis publicis A. 1433.		566 T.III.app.289
148	III. Oratio Henrici Kalteisen Dominicani, Professoris S. Theol. de libera prædicatione Verbi Dei. An. 1433.		628 T.IV.part.2.1
149	IV. Oratio Johannis de Polemar, Archidiaconi Barcinonensis, Apostolici Palatii causarum auditoris de civili Dominio Clericorum A. 1465.		710 T.IV.part.2 229
150	De fundatione Ecclesiæ Iliminensis & Tergenseensis & de translatione sancti Altaris. Item, fragmentum Chronicon Thaddæi Scotorum Abbatis Ratisbonæ, de S. Kiliano S. Virgilio & St. Lullo. A. C. 1457.		751 T.IV.2 471 752
151	Disputatio Capituli Ecclesiæ Prgensis cum Rokyzana de Hussiticis controversiis, A.C. 1465. coram Gyrzikone seu Georgio Rege Bohemiæ.		753 T. III. app. 466
152	Sec. XVI. A. C. 1509. Descriptio Terræ Sanctæ, auctore Anselmo, Ord. Minor.		779 T. VI. 1289
153	Actus sive Processus Canonizationis B. Norikeri A.C. 1514.		796 T. VI. 1000
154	Catalogus Scriptorum contra Judæos ex Bibliotheca Theologica Johannis Molani. An. 1580.		816 Stevart. 415

	Edit. Nov.	Vet.
155 De vita <i>S. Gebhardi Constantiensis</i> Episcopi libri duo per <i>Felicem Manilium</i> . A. C. 1511.	T. IV. pag. 822 T. VI.	pag. 477
156 <i>Edmundi Campiani</i> S. I. Epistola ad Richardum Cheneum, Episc. Glocestrensem.	deest T. I.	125

I N D E X

In CANISII Lectiones Antiquas & STEVARTII
Collectionem Alphabeticus.

- Fragmenta ex libello de translatione SS. Abundii & Abundantiani num. 96.
 Fragmentum ex Chronico Adamari num. 96.
 Adamannus Scotus. n. 33.
 Ado. n. 81.
 Adriani I. Canonum epitome oblata Carolo M. n. 51.
 Alcuinus n. 53.
 Althelmus n. 34.
 Amo n. 129.
 Anastasius Antiochenus n. 22.
 Anastasius Abbas n. 82.
 Anastasius Sinaita n. 23. 24.
 Andronicus CPol. n. 139.
 Anonymi contra Græcos n. 129.
 de officio Sacerdotum n. 109.
 Collectio historico Chronogr. n. 46. 47. 48.
 Chronicon ad A. 1167. n. 119.
 de terra sancta, Mahomete &c. 144.
 Annales Francici ab An. 761. ad 793. n. 56. Benedictio DEI ex
 Cassiodoro & Isidoro n. 55.
 Anselmus Lucensis n. 107. 108.
 Anselmus de terra sancta n. 152.
 Arnolfus ex Comitibus n. 99.
 Guil. de Baldensel n. 140.
 Barlaamus n. 142. 143.
 S. Basilus Magnus n. 6. 8.
 Basilus Seleuciensis n. 15.
 Beatus contra Elipandum n. 52.
 Bedæ acta S. Cuthberti n. 39.
 Burchardus de monte Sion n. 127.
 Calixtus Papa n. 113.
Claudius Capperonier n. 35.
Edm. Campianus n. 156.
 Ægidius Carlerius n. 147.
 Sangallensis de vita Caroli M. n. 85.
 Caroli M. Genealogia n. 74.
 Officium de S. Carolo n. 117.
 Canonum epitome oblata ab Adriano L. n. 51.
 Cassiodorus n. 55.
 Chiemenses Episcopi n. 120.
 S. Chrysostomus n. 11. 12.
 Cogitofus n. 20.

R. Co-

- B. Columbanus n. 36. 87.
 Concilia Augustanum n. 93. Engilenheimense n. 92. Salisburg. n. 131. 138. Ticinense n. 72. 73. Viennense n. 130.
 Jo. Damascenus n. 40. 41.
 Desiderius Episc. Cadurcenus n. 30.
 Didymus Alex. n. 10.
 Eberhardus Althensis n. 136.
 Ecketardus n. 123.
 Eginô n. 111.
 Adversus Elipandum n. 52.
 Engelhardus n. 122.
 Ermenoldus n. 66.
 Etherius n. 52.
 Evantus Abbas n. 25.
 Eugippius n. 19.
 Eunomius n. 7.
 Faustus Rhegiensis n. 17.
 Contra Folmarum n. 116.
 Rudolphus de Frameynsperg n. 141.
 De Friderici I. Barbarossæ expeditione Asiatica n. 121.
 S. Gallus confessor n. 37.
 Illustrium virorum monasterii S. Galli carmina n. 87.
 Gregorius Papa n. 42. Ejus Epist. ad Secundinum n. 63.
 Gregor. Naz. n. 8.
 Gregorius Nyss. n. 9.
 Gregorius Thaumaturgus n. 2.
 De Guelfis Principibus n. 125.
 Guntherus Monachus n. 126.
 Collectanea de quibusdam hæresibus n. 84.
 Halitgarius n. 58. sq.
 Heidenheimensis Monialis n. 43. 44.
 Hermannus Contractus n. 103.
 S. Hippolytus Portuensis n. 1.
 Hippolytus Thebanus n. 95.
 Hormisdæ Papæ Epistola n. 61.
 Humbertus Sylvæ Candidæ Episc. n. 104.
 Hussitica n. 145. disp. Prag. cum Rokyzana n. 151.
 Idacius n. 47.
 Isidorus n. 55. de conversis n. 65.
 Epistola ad Masonem n. 64.
 Henr. Kalteisen n. 148.
 Ilmenis Eccles. n. 150.
 Innocentius Papa n. 113.
 Joannes Biclariensis n. 16.
 Collectanea contra Judæos n. 83.
 Catalogus scriptorum contra Judæos n. 154.
 Leontius Byz. n. 26. 27. 28. 29.
 Leontius Cyprius n. 38.
 Fragm. ex Chronico Magdeb. n. 96.
 Felix Manilius n. 155.
 Martyrologium Rabani n. 71. Notkeri n. 86.
 Meginfirdus Magdeb. n. 98.
 De corpore S. Martini Turon. n. 120.
 Menologium Græcorum n. 110.
 Metellus Tegerseensis n. 115.
 Michaël Patriarcha CPol. n. 104.
 Nicephorus CPol. n. 54.
 Nicetas Pectoratus n. 104.
 Notkeri Vita n. 123. Martyrologium n. 86. Ejus canonisatio n. 153. 123.
 S. Oresius n. 5.

Othlonus Fuldenſis preſb. n. 106.
 Paſchalis Epiſtolæ n. 111. 113.
 Philippus Aichſtad. n. 137.
 Photius n. 75. 76. 77.
 Pœnitentiales libelli n. 60. ſq. 70.
 Jo. de Polemar. n. 149.
 Proſper. n. 62.
 Tironis Proſperi Chron. n. 14.
 Rabani pœnitentiale n. 70. marty-
 rolog. n. 71.
 Joannes Raguſinus n. 146.
 Ruricius n. 18.
 Monumenta Salisburgenſia n. 120.
 Salomo Epiſcopus n. 88.
 Serapio n. 3.
 Contra Severianos n. 50.
 Henricus Stero n. 135.
Steuartius n. 78.
 Thaddæi Scoti Chron. n. 150.
 Theodoricus Thuringus n. 133.
 Theodorus Abucara n. 80.
 - Hagiopolitanus n. 79.
 Theodorus alius, ſcriptor vitæ St.
 Magni n. 32.
 Theodulfus n. 57. 58.
 Titus Boſtrenſis n. 4.
 Toromachus n. 48.
 Udalcacus n. 111.
 Vita S. Adalberti Pragenſis n. 96.
 Adalhaidis n. 97.
 Vita S. Albani n. 134. S. Bonifa-
 cii n. 106. 49. S. Burchardi n.
 91. S. Deſiderii Viennenſis n.

81. S. Emmerani n. 98. 99. St.
 Eliſabethæ n. 133. Erendrudis n.
 120. S. Ermenoldi n. 132.
 S. Gebehardi n. 155. Gregorii M.
 n. 89. S. Guntheri n. 102. Hen-
 rici I. n. 112. III. n. 100.
 Kiliani, Kolomanni & Totnani n.
 101. S. Lamberti n. 45. S. Ma-
 gni n. 32. S. Mechtildis n. 122.
 Notkeri Balbuli n. 123. Othonis
 Bamberg n. 113. Salisburgenſi-
 um Epiſc. n. 120. Solæ Angli n.
 66. Tyemoniſ. Theodomari n.
 114.
 S. Walpurgis n. 137. 90. S. Willi-
 baldi n. 94. S. Vitalis n. 120.
 S. Willibaldi n. 43. Wunibaldi
 n. 44.
 Henrici à Zwifaltach n. 105.
 Jacobus de Vitriaco n. 128.
 Walafridus Strabus n. 67. 68. 69.
 Weingartenſis monachus n. 124.
 Chronicon Weingartenſe ad A.
 1197. n. 125.
 St. Willibaldus de vita S. Bonifacii
 n. 49.
 Windbergenſe monaſterium n.
 118.
 Wipo n. 100.
 Wolfhardus n. 90.
 Zacharias Mytileneniſis n. 21.
 Zacharias Pontifex n. 42.

XXXVI. LUDOVICUS ANTONIUS MURATORIUS Sereniss. Raynaldi I. Ducis Mutinensis Bibliothecæ præfectus, cujus diviti ingenio atque eruditæ industriæ tot alia *) insignia monumenta debet literarius orbis ac debebit, & amplam illam, cujus jam sex tomi prodire rerum Italicarum collectionem, singulariter etiam commemorandus hoc loco est mihi propter volumen, Patavii 1709. 4. ab eo vulgatum cui titulus, *Anecdota Græca* ex MSS. Codicibus eruta, Latio donata (jam A. 1699.) notisque aucta & disquisitionibus. In hoc continentur:

S. Gregorii Nazianzeni Epigrammata sive carmina minora CCXXXVIII. ex Bibliothecis Ambrosiana, Paris. & Medicea: cum versione & notis pag. 1--217. Confer Volum. VII. hujus Bibl. pag. 1536. Emendationes quasdam è Codicibus Bodlejanis venerandus atque eruditiss. Jo. Christophorus Wolfius noster inferendas dedit Diario Lipsiensi, cui titulus neuer Bücher-Saal parte XIII. p. 27. seq.

Editoris clarissimi disquisitiones tres, 1. de synactis & agapetis p. 218--240.

2 De agapis sublati p. 241--257.

3 De antiquis Christianorum sepulchris p. 258--276.

Firmi Episcopi Cæsareensis (qui Ephesinæ Synodo A. C. 431. interfuit, & A. 439. defunctus successorem habuit Thalassium teste Socrate VII. ult.) Epistolæ XLV. familiares pleræque & non inamœnæ lectu ex Codice Bibl. Ambrosianæ ante annos circiter DCC. scripto: eum prælegomenis, versione notisque p. 277--324. Nomina eorum ad quos Firmus scripsit, hæc sunt:

Acacio Episcopo. *Epist.* 19. 35.

Achilli. 1.

Alypio Chorepiscopo. 4.

Anthimo Episcopo. 14.

Armenio Archiatro. 8.

Attico Episcopo. 12.

Aufonio prsbytero. 11.

Candidi mentio. 30.

Chiloni Episcopo. 24.

Colosiano. 18.

Cynegio Comiti. 4.

Cyrillo Episcopo (A'ex.) 37.

Cyterio Sophistæ. 2.

Danieli Episcopo. 42.

Didnio. 7.

Domitiano. 33.

Ecdicio. 32.

Eleusinio. 31.

Evandrio Episcopo. 15. 34.

Eupnio. 40.

Eustratio 39. Comiti. 3.

Eutherio. 23.

Fff ff 3

Floren-

*) Vide D. Jo. Fabricii, Theologi Helmst. Bibliothecam T. 6. p. 365. seq.

Florentio. 29.
 Gervatio presbytero. 10.
 Gessio Scholastico. 6.
 Helioni. 28.
 Helladio. 26. 41.
 Inachio. 43. 44.
 Isidoro. 30.
 Lauso. 9. 20.
 Leontio Episcopo. 36.

Olympio. 27.
 Pergamio Chorepiscopo. 45.
 Philetæ. 21.
 Soterichæ. 17.
 Thalassio. 16.
 Theodoto Episcopo. 22.
 Valerio Episcopo. 38.
 Volusiano. 25.

Juliani Imp. Epistolæ antea ineditæ quatuor, ex eadem Bibl. Ambrosiana Mediolani : quas cum Muratorii versione dedi etiam Volum. VII. hujus Bibl. pag. 84. seq. Prima ad Alexandrinos exstabat jam in Juliani editionibus, sed majore parte mutila, qualem Rigaltius cum funere parasitico vulgaverat.

Epistola sub *Julii*, qui ab A. C. 337. ad 352. Episcopus Romanus fuit, nomine scripta ad Dionysium Alexandrinum. Incipit: *Θαυμάζω πυνθάνομεν* &c. p. 341--346. Hanc quanquam Julio tribuit Genadius cap. 2. tamen illi suppositam fuisse ab Eutychemianis jam olim notarunt Facundus, Leontius Byz. & Evagrius; atque singulari disquisitione eruditiss. Muratorius probat p. 347--365. Confer Simondi ad Facundum notas, & Christiani Augusti Saligii Eutychemianismum ante Eutychem p. 140. seq. Apud Eusebium Renaudotum in Historia Patriarcharum Alexandrinorum p. 360. verba quæ in hac Julii Epistola apud Muratorium p. 343. exstant, proferuntur ex Hippolyti Romani Episcopi Epistola ad Dionysium Episcopum Cyprium, ut eruditiss. Mat. Veissierio la Crose observatum.

De *Anecdota Latinis* laudati Muratorii, quorum jam quatuor Tomi lucem viderunt Mediolan. 1697. 1698. 1713. 4. uberius dicere non est nujus loci. Recensentur autem duo primora volumina à B. D. Ittigio lib. de Bibliothecis Patrum p. 962. seq. tertius & quartus in Diario eruditorum Italiæ Tomo XV. p. 1. & 20. seq. & à Memoriarum Trevoltinarum auctoribus A. 1719. p. 251. 280.

Rerum italicarum scriptores ab A. C. 500. ad 1500. ejusdem Muratorii studio vulgari coepti Mediolan. 1723. seq. fol. vel ideo non prætercundi, quod volumine primo præter Historiam Miscellam & Jor-

n-

nandem sive Jordanum & Paulum Diaconum ex MSS. Ambrosianis, Estensis, Modoëtiensibus castigatioribus, etiam Græcorum scriptorum *Procopii* de bello Gothico libri IV. ex Claudii Maltreti S. I. versione, cum indice vocabulorum Gothicorum, Vandalicorum & Langobardicorum ab Hugone Grotio explicatorum, & excerpta ex *Agathia* ad Gothos pertinentia ex Grotii versione leguntur. Tomo secundo inter alia etiam occurrit *Liutprandi* Cremonensis Episcopi ad Græcum Imperatorem Nicephorum Phocam legatio, quam pro Othonibus Augustis & Adelhaida suscepit A. C. 968. De sex voluminibus hujus operis, quæ hæcenus ad nos typis exscripta pervenerunt, consules Acta Erud. A. 1724. p. 1. 49. 377. & A. 1725. p. 433. 437.

XXXVII. *Anecdota Græca sacra & profana* ex Codicibus manu exaratis primum in lucem edita, versione Latina donata & notis illustrata à JOH. CHRISTOPHORO WOLFIO, Pastore ad D. Catharinæ & Scholarcha, Hamburgi 1722. 23. 24. quatuor voluminibus, 8. In hac viri supra laudes collectione, cujus plures indies tomos adhuc à divite & sollerte illius industria expectamus, hæc studiosis lectoribus exhibentur:

Tomo I. 1. *Photii* Patriarchæ CPol. liber I. & II. contra Manichæos suæ ætatis, sive Paulicianos, *) ex Codice Holsteniano, qui exstat in hac urbe Hamburgensi, in Bibl. Johannea. p. 1--216.

2. Notæ & emendationes præclaræ viri docti Angli (Richardi fortasse Montacutii) in *Dionem Chrysostomum* editionis Morellianæ, & in If. Casauboni ad *Dionem* animadversiones, ex Bibl. Bodlejana, una cum editoris judicio & observationibus, quibus emendationes illæ plerumque confirmantur p. 217--298.

Tomo II. 3. Jam memorati *Photii* contra Manichæos liber tertius, quartusque p. 1--283.

4. *S. Gregorii Nysseni* Macrinia sive dialogus insignis de anima & resurrectione, ex duobus Codicibus MSS. Uffenbachiano & Hasselmaniano quam plurimis locis emendata ac suppleta p. 274--330.

5. *Libanii* Epistolæ septem **) antea ineditæ, ex apographo eruditissimi Viri Maturini Veiffiere la Croze, p. 331--348.

Tomo III.

*) Confer si placet quæ de hoc Photii opere dixi Volum. IX. hujus Bibl. p. 555. seq.

**) Addendæ hæc, centum *Libanii* Epistolis, quas laudatissimus Wolfius separato Volumi-

- Tomo III.* 6. Posterior pars emendationum in *Gregorii Nysseni* Macrinia ex duobus jam memoratis Codicibus MSS. p. 1-47.
7. Collatio SS. *quatuor Evangeliorum* cum duobus Codicibus MSS. antiquissimis Græcis quos illustris Andreas Erasmus Seidelius ex Oriente pridem attulit, & hodie Rev. editoris servat Bibliotheca, litteris scriptum uncialibus, & nongentorum circiter annorum ætatem præferentem, ἀκεφάλως ambos, quorum alter à Matthæi VI. 6. alter à Matthæi XV. 30. incipit. p. 48-92.
8. Excerpta ex *Catena MS.* Bibl. Bodlejane Græcorum Patrum in Acta Apostolorum & Epistolas Catholicas. p. 92-195.
9. Initium & excerpta ex *Damascii* Philosophi opere spisso ac subtili *δοξίας καὶ λύσεις πρὸς δεξιῶν*, *dubia & solutiones de principii rerum* complectente, quod ex Lucæ Holstenii legato servat Bibliotheca hujus Urbis Hamburgensis p. 195-262. Græce. De Damascio hoc Damasceno, qui regnante in Italia Theodorico Athenis in schola Platonica floruit, plura Photius Cod. CXXX. CLXXXI & præcipue CCXLII. nec non Suidas. Vide quæ T. IX. hujus Bibl. p. 416. 437. 491. Cæterum hoc opus πρὸς δεξιῶν ex tat etiam in aliis Bibliothecis, & una cum Damascii commentariis in Parmenidem Platonis, in Codice Bavarico. Quod autem Valesius ad Socratem VII. 15. p. 86. præmisit de vitam Isidori Philosophi, quam discipulus ejus Damascius scripsit, duplo antiquiorem quam apud Photium servatur editurum, intelligo de facinoris vitæ ejusdem quæ apud Suidam passim exstant. Certe quæ de Hypatia ibi ex Damascio affert Valesius, ex Suida repetit, non ex amplioribus ineditis illius excerptis, vel integro Damascii scripto.
10. *Libanii* Epistolæ aliæ ineditæ XVIII. p. 262-299. Nomina eorum, ad quos scribit Libanius, sunt: Ammianus, Andrius, Andronicus, Apollinaris & Gemellus, Bassianus, Clearchus, Demetrius, Elpidii

ne cum versione ac notis edidit Lipsæ 1711. 2. subjuncto supplemento Jacobi Orationis Libanii in Juliani necem T. 2. edit. Morell. p. 300. ex Codice Bodlejano. Ejusdem industriæ, ne de præcipuis illius operibus Bibliotheca Hebræica, notisque Philologicis elaboratissimis in Novum fœdus, & scriptis aliis in præsentem memorit, debemus Græcos scriptores, *Origenis* Philosophicæ notis illustrat Hamb. 1706. 8. *Euthymium* de Bogomilis, in commentatione erudita de illis sæculi XI. & XII. hæreticis, edita Witteb. 1712. 4. nec non *Theophili* Antiocheni libros ad Autolycum libros III. cum notis Hamb. 1724. 8.

pidii *παῖδες*, Florentius, Gemellus & Apollinaris, Germanus, Hyperechius, Italicianus, Julianus, Maximus, Meletius, Modestus, Polychronius, Priscianus & Themistius.

Tomo IV. 11. Posterior pars excerptorum ex Catena Patrum Græcorum in Acta Apostolorum & Epistolas Catholicas p. 1-112. Sed age scriptorum veterum Syllabum, quorum fragmenta in illis excerptis occurrunt, ut in aliis Catenis in Scripturam Volum. VII. cap. xvi feci, hoc loco subjungam.

Ammonii T. III. p. 92. 133. 134. 140. 154. 156. 172. IV. p. 7. Presbyteri III. p. 129.

Apollinaris III. p. 93. IV. 60.

Arsenii III. p. 155.

Athanasii ex libro secundo adversus Novatianos. *πρὸς τὰς λεγομένας καθάρους* IV. p. 52. ex tertio p. 56.

Basilii III. p. 153. 190. IV. p. 61. 69.

Catapryges IV. p. 49.

Chrysostomus IV. p. 37.

Cyrilli IV. p. 78.

ἐκ τῆς πρὸς ῥωμαίους τῆς β'. III. p. 135. IV. p. 64.

Didymi IV. p. 1. 3. seq. usque ad 52.

Dionysii (Alex.) IV. p. 62.

Evagrii III. p. 167.

Eusebii Cæsariensis III. p. 160. 163.

Eusebii Emiffeni III. 146-150. IV. 96.

Hesychii presbyteri III. pag. 155. 175. 177. IV. pag. 58. 60. 61. 62. 63. 69. 109.

Incerti IV. p. 79. 85. 89. 90. 93.

Martyrologium Pauli Apostoli III. p. 194.

Nicolai Presbyteri fragmenta III. p. 114. 116. 117.

ἐκ τῆς εἰς Ἀμῶς ἐρμηνείας III. p. 151.

Severiani Gabalensis III. p. 96. 100. 108. 109. 110. 113. 115. 144. 151. 165. IV. p. 60.

Severi III. p. 94. 99. 119. 127. 129. 131. 143. 151. 157. 172. 178. 187. 192. IV. p. 57. 58. 66. 68. 70. 73. 83. seq. 93. 96. seq. 101. 105. 108.

Episcopi III. p. 97. Antiocheni 107. 163.

ἐκ τῆς Ἀλόγου συντάγματος III. p. 184.

κτῆς διαθήκης λαμπετής. III. p. 182.

ἐκ τῶν κτῶν κωδικέλλων Ἀλεξάνδρου. III. p. 189. IV. p. 87.

in Epist. ad Ephesios IV. p. 97.

ex responsione ad Eupraxium Cubicularium III. p. 117. 126. 141.

ἐκ τῆς πρὸς (Ιελαῖον) τὸν Ἀλικαρνασσία συντάγματος III. p. 119. 121. 135. 161.

ἐκ τῆς εἰς τὸ ἄγιον οὐαὶος, συντάγματος III. p. 120.

ἐκ τῆς λόγου κτῆ. III. p. 178. μς III. p. 161. νθ. IV. p. 100. οδ. III. p. 131. 132. οζ. III. p. 127. ςθ. p. 145. ςκγ. p. 129.

ἐκ τῆς πρὸς Ἀββὶ III. p. 177.

πρὸς Αἰδεσηγὺς III. p. 176.

πρὸς Ἀνδρόνικον κοινοβιάρχην IV. p. 180.

πρὸς Ἀναστάσιον ὑπάτον III. p. 181. Ἀναστάσιον Διόκονον Ἐπιστολῆς III. p. 169. 185.

πρὸς Κωνσταντῖνον ἀπὸ ὑπάτων. III. p. 165.

πρὸς Μάρωνα III. p. 174.

πρὸς Μιχαὴλ Κυβικυλάριον III. p. 186.

πρὸς Ἰωάννην στρατιώτην III. p. 156.

πρὸς Σόλωναν Ἐπίσκοπον κτῆς Ευχιτῶν III. p. 171.

πρὸς Ἐπισκόπους III. p. 182.

πρὸς Ἡρακλιανόν. IV. p. 104.

πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντίνῃ πόλει ὀρθοδόξους. IV. p. 82.

πρὸς Φώτιον. IV. p. 80.

πρὸς Λεόντιον χαρτογράφον IV. p. 95.

πρὸς Μήτηρ πρῶτον III. p. 179.

πρὸς Τιμόθεον Ἀλεξ. III. p. 175.

πρὸς Θωμᾶν Ἐπίσκοπον Γερμανικίας. IV. p. 109.

ἐκ τῆς πρὸς Πέτρον τὸν μετὰ τὸν Ἐπίσκοπον III. p. 139.

ἐκ τῆς πρὸς Φωκᾶν. III. p. 139.

πρὸς

πρὸς τὰς ἐν τῇ μονῇ Ἰσαάκ III. p. 152.

Theodori Heracleotæ III. p. 159. 160.

Theodosii (an Theodoti) Episcopi Ancyran. III. p. 154.

Theophili Alexandrini III. p. 157.

12. *Synodici magni Beveregiani* sive pandectarum Canonum SS. Apostolorum, Patrum & Conciliorum, editorum à Guil. Beveregio Oxon. 1677. fol. collatio cum tribus Codicibus MSS. ex industria celeberrimi viri *Guilelmi Lloydii* p. 113--165. De hoc Synodico dictum Volum. XI. præsentis Bibl. p. 54. seq.

13. *Claudii Salmasii* observationes & emendationes ad *Codicem Ecclesie Africana* editum Parif. 1615. 8. à Christophoro Justello p. 165--172.

14. Specimen emendationum & castigationum in Lexicon *Hesychii* Alex. à viris doctis Johanne Vito Pergero, Q. Septimio Florente Christiano, Casp. Barlæo & Eduardo Bernhardo p. 172--272.

15. *Plutarchi* liber sive Dialogus pro Nobilitate p. 173--271. Græce ex MS. C.V. Joannis Grammii, cum notis & Arnoldi Ferroni versione separatim edita Lugd. 1556. 8. In fine notat Ferronus quædam deesse. Confer Volum. XII. hujus Bibl. p. 268.

In Voluminibus secuturis Venerandus atque eruditiss. Wolfius exhibebit præter *Libanii* Epistolas complures adhuc ineditas, *Johannis* cujusdam Presbyteri Canonem Paschalem ad Nicolaum Episcopum, quo decima tertia (*) magna Periodus DXXXII. annorum ab A. M.

Ggg gg 2

6385

(*) Periodi primores undecim notantur à S. Maximo in computo Ecclesiastico. Ita autem se habent:

I	definit in anno Enos	197	Mundi	532
II	- in anno Jared	130	-	1064
III	- in anno Lameh	142	-	1596
IV	- in anno Noë	486	-	2128
V	- in anno Heber	23	-	2660
VI	- in anno Nachor	29	-	3192
VII	- in anno Aram	58	-	3724
VIII	- in anno Philistarum	6	-	4256
IX	- in anno Ezechie	70	-	4788
X	- in anno Philometoris	16	-	5320
XI	- in anno Imperii Constantini	24	-	5852
Duodecima definit in anno Basilii Macedonis		10	-	6384

6385. ad 6916. (CHRISTI 877. ad 1408.) exponitur, ex Codice MS. Lindenbrogiano. Diverforum veterum Ecclesiæ Patrum homilias, *Leontii Byz.* varia quæ Græcæ non exstant, speciatim loca vetustiorum Patrum contra Eutychem ab eo citata in testimonium. *Manuelem Phile* de animalibus ex MSS. emendatum ac suppletum, variaque ejus carmina anecdota atque ἡθροῦν δρᾶματι-κῶν. Excerpta ex *Catenis* Patrum Oxoniensibus, inter quas eminent *Macarii Chrysocephali* in Matthæam & Lucam, Anonymi in Epistolam ad Romanos, & alia in omnes Pauli Epistolas. Inferentur subinde varietates lectionum annotatæ ex Codicibus Vossianis Bibliothecæ Acad. Leidenfis, quarum ope præstantissimi Græci scriptores, nominatim *Diodorus Siculus*, *Diogenes Laërtius*, *Plutarchus* (Moralia ejus scripta præcipue) *Eusebius* & veteres scriptores Historiæ Ecclesiasticæ, *Stobæus* item ex animadversionibus Grotii emendari atque integritati suæ vindicari possunt.

XXXVIII. Paucissimi fuere qui industria & studio in scriptoribus Græcis, Ecclesiasticis præsertim recensendis, vertendis atque in lucem proferendis æquaverint, nedum anteverterint FRANCISCUM COMBEFIS Ord. Dominicani Monachum (Congregationis St. Ludovici) qui Parisiis An. 1679. d. 23 Jun. æt. 74. obiit. Illius complures collectiones, complures scriptorum Græcorum editiones exstant, quæ à Jacobo Echardo T. 2. scriptorum Ord. Prædicatorum p. 678. seq. diligenter referuntur. Ex his *Theophanem* ejus & *Leonem* Grammaticum, inter Historiæ Byzantinæ monumenta recensui Vol. VI. hujus Bibl. p. 151. & 380. & *scriptores post Theophanem* p. 348. seq. atque *Origines rerum CPolitimarum* p. 687.

Illos post Theophanem scriptores etiam notis illustrare in animo habuerat, ut identidem ipse monet in præfationibus, ad quas etiam in marginibus remittit, paratasque habebat in schedis: sed eo sub editionis finem è vivis erepto, eorum negligentia quibus chartæ ipsius commissæ fuerant, perierunt. Volumen quoque alterum Byzantinæ historiæ edendum paraverat, quo *Leo Diaconus* & *Michaël Pfellus* ad MSS. Codd. recogniti, ac nova versione eaque puriori donati prodituri erant: sed & illud consilium mors abrupit, quod V. C. Michaëli Lequien commissum fuit exsequendum, jamque typis Regiis inceptum, sed bello tum atrociori ubique flagrantē interruptum ac dilatum: ut testatur Jacobus Echardus T. II. de scriptoribus Ord. Prædicatorum p. 684.

Quæ

Quæ in *auſtario nouo exegetico & hiſtorico dogmatico Bibliotheca Patrum* Combeſſii continentur, Pariſ. 1648. fol. 2. Volum. refert B. Thomas Ittigius libro de Bibliothecis Patrum p. 145. Quæ in *auſtario nouiſſimo*, Pariſ. 1672. fol. 2. Volum. idem p. 152. De *St. Maximi* operibus ab eodem vulgatis Pariſ. 1645. fol. 2. Vol. dixi tomo octavo hujus Bibl. c. 30. p. 730. ſeq. atque ex laudato Echardo addo, à Combeſſio paratum fuiſſe prælo etiam tertium tomum in quo debebant comparere 1) Computus S. Maximi Eccleſiaſticus ex Uranologio Petavii. 2) Commentarius fuſior in Dionyſii Areopag. Epistolam quartam ad Cajum. 3) In Dionyſii ac Gregorii Naz. locos quosdam difficiles, ad Thomam. 4) In Gregorii Naz. locos difficiles cum verſione Scoti Erigenæ, quod opus deinde in lucem produxit V. C. Thomas Galeus, ut dixi Volum. VIII. pag. 763. & 5) Scholia in Dionyſium Areopagitam ex MSS. auſta & emendata, quæ tamen non S. Maximum ſed Joannem Scythopolitanum Epiſcopum habere auctorem, diſputat laudatus Mich. Lequien, diſſ. prævia ad Joannem Damascenum.

Amphilochii Iconienſis, *Methodii* Patarenſis & *Andrea* Cretenſis Opera, Græce & Latine cum notis. Pariſ. 1644. fol.

Baſilius Magnus ex integro recensitus, hoc eſt emendatiores Lectiones ex Codd. MSS. annotatæ, loca multa illuſtrata, ſuppletaque, verſiones caſtigatæ, Pariſ. 1679. 8. 2. Vol. In hoc opere orationes Baſilii integræ tres de homine ad imaginem DEI condito productæ in lucem ex MSS. Regiis, Græceque & Latine editæ. T. 2. p. 98. ſeq. Similiter etiam *Athanaſii* editionem Anni 1627. ad MSS. Codices recognoverat, & *Gregorium Nazianzenum*, quem Echardus jam typographo J. B. la Caille ab auctore traditum, ab eo redemit & communicavit cum Franciſco Louvard, Monacho Benediſtino St. Mauri, quem novæ quam parabat Nazianzeni editioni ante annos aliquot immortuum dolemus.

Eccleſiaſtes Græcus, id eſt illuſtrium Græcorum Patrum ac Oratorum digeſti ſermones ac tractatus. *Baſilius* Magnus Cæſareæ Cappadociæ & *Baſilius* Seleuciæ Iſauriæ. Latine ex verſione per Combeſſium recenſita ad Græcorum MSS. fidem, cum notis & caſtigationibus. Pariſ. 1674. 8.

S. Joannis Chryſoſtomus homilia de morali politia, & in Præcurſoris decollationem ac peccatricem, tertia parte auctior ex MS. Reg. cum verſione

sione Combessii. Breves ad *S. Maximi* in Dionysium scholia vindiciae, ac interpretes Lantfeliuss ac Corderius locis nonnullis emendati. Paris. 1645. 4.

S. Joannis Chrysostomi 1) de inani gloria & educandis liberis liber aureus, 2) In sanctam Christi nativitatem (Procli fortasse CPol.) 3) In sancta lumina (Chrysostomi an Amphilochoi?) 4) In recens baptizatos & de Paschate: 5) In S. Bassi memoriam & in illud: *discite quia misus sum.* 6) Tractatus post terræ motum. II. *Severiani* Gabalorum Episcopi in pretiosam & vivificam Crucem & in illud: *Tu es qui venturus es, an alium expectemus,* & in cæcum ac mutum, & in Prophetæ Ambacum dictum, *Domine audivi auditionem & timui.* Integrior ex Codice Mazarin. quam Savilius dederat, & Severiano auctoritate Jo. Damasceni Orat. 3. de imagg. restitutus. III. *Basilii* Isauriæ Episcopi laudatio protomartyris Stephani, & de ejus corporis inventione IV. *Zacharia* patriarchæ Hierosol. ad Ecclesiam suam Epistola è Perside. V. Incerti (eiusdem Zachariæ an Modesti Hierosol.) de Persica captivitate, ad eos qui Hierosolymis residui erant exhortatio & testamentum. Paris. 1656. 8. Græce & Latine.

Theodoti Ancyрани adversus Nestorium liber, sive Nestorii confutatio ex Scriptura & fide Concilii Nicæni, post Holstenii editionem cum nova versione & notis. p. 1--86.

S. Germani Archiepiscopi CPol. in dormitionem & translationem S. Mariæ, Oratio historica ex apocryphis petitis narrationes ingrens. Incip. *Φήμη καλὴ ἐ-ἀγαθῆ.* p. 87. Paris. 1675. 8.

Illustrium Christi Martyrum lecti triumphii, vetustis Græcorum monumentis consignati, Paris. 1660. 8. In hoc volumine continentur Græce & Latine:

1. Martyrium *SS. Eustathii*, & uxoris ejus *Theopistes ac liberorum*, tempore Adriani Imp. Incip. *πρόκειται τοῖς ἀνθρώποις*, pag. 1. ex Cod. Mazariniano.
2. *Niceta* Paphlagonis laudatio, *Eustathii*, *Agapii*, *Theopisti* & *Theopistes*. Incip. *τὴν αἰνιδίμον ἐν ἀθλοφύροις* pag. 45. ex Codice Mazarin.
3. *Ammonii* Monachi de sanctis Patribus Barbarorum incurssione in monte Sina & Raithu peremtis, tempore Diocletiani Imp. Incip. *ἐγὼ εἶμι μοι ποτὶ καθεζομένην.* p. 88. ex Cod. Mazarin. & Seguieriano.

4. *S. Nili*

4. Ad *S. Nili διηγήματα* sive narrationes de cæde Monachorum in monte Sina, quæ sæculo quinto accidit, castigationes è Codice Mazariniano p. 139. seq.
5. *SS. Philoromi ac Philea* Thmuceos Episcopi Martyrium, imperitante Diocletiano. Incip. *βεβαρὺν ὡς ἔπειν*. pag. 145. ex Cod. Mazarin.
6. *Petri* Archiep. Alexandrini martyrium, sub Diocletiano. Incip. *ἔχκε μὲν ἡ ἐπιφανὴς Νικομήδεια*. p. 189. ex Mazariniano Codice.
7. *Theodori* Episcopi Iconii Epistola de martyrio S. Ceryci sive Quirici & matris ejus; Julittæ sub eodem Diocletiano. Incip. *πενταμένης τῆς σῆς τιμωτῆ*. p. 231. Ex Codice Regis Christianissimi. In hac Epistola mentio falsorum actorum, quæ tanquam Manichæorum vel aliorum hæreticorum sacræ Religioni illudentium fraudes ac *παραλογήματα* rejiciuntur.
8. *S. Theodote* & liberorum acta, martyrium passorum Nicææ in Bithynia, Diocletiano imperante. Incip. *ἴσθη οἱ Νικαῖαις*. pag. 247. ex Codice Regio.
9. *S. Sylvestri*, magnæ Romæ Episcopi acta, martyrii antiqua & probatiora ex duobus Codicibus Regio & Mazariniano p. 258. Incip. *Εὐσεβίου ὁ Παμφίλ*. Celebrat ibi auctor horum actorum, Eusebii opus de Martyribus, undecim libris contextum.

CHRISTI Martyrum lecta trias Agarenico pridem mucrone sublatorum. Paris. 1666. 8. In hoc Volumine offeruntur Græce & Latine:

Niceta Paphlagonis laudatio in *S. Hiacynthum* Amastrensem. Incipit: *ἔπρεπεν ἀρεὰ πολλῶν καὶ τιμῶν λίθων*. p. 1. ex Codice Tiliano.

Vita & certamen *S. Bacchi*, qui in Palæstina martyrio est functus, Constantino & Irene imperitantibus. Incip. *οἱ τῶν ἱππικῶν ἀγῶνων*, p. 61. ex Codice Mazariniano.

Martyrium *S. Eliæ* Heliopolitæ, quo Damasci functus est. Incip. *ἔτ' ὁ ἅγιος νεομάρτυς*. p. 155.

Bibliotheca Patrum Coocionatoria, hoc est anni totius Evangelia, festa Dominica, sanctissimæ Deiparæ illustriorumque sanctorum solemnia, Patrum symbolis, tractatibus, panegyricis, iisque qua novum ex vetustis MSS. Codd. productis, qua recensitis, emendatis, auditis, ad fontes compositis, è Græco castigatius elegantiusque redditis illustrata ac exornata Latine, Octo satis spissis voluminibus, Paris. 1662. fol. Primo tomo præmissum opusculum, separatim etiam

etiam editum Paris. 1662. 8. cui titulus: recensiti auctores Bibliothecæ Patrum Concionatoriæ, in iis obiter fere insinuata strictimque delibata Cyriacorum (Dominicanorum) immunitas, à censura auctoris Petri de Valle clausa, (Theophili Raynaudi, S.I.) Nomina veterum Patrum, Græcorum Latinorumq; de quibus ordine alphabetico Combesius differit, & quorum homiliis & lucubrationibus Bibliotheca illa constat, vide sis apud laudatum Ittigium de Bibliothecis Patrum p. 373. qui p. 375. sq. etiam ex Combesiis observatis & judiciis notatu digna quædam speciminis loco retulit. Ex illis octo voluminibus primum homilias in Dominicas Adventus ac deinceps, secundum & tertium in Quadragesimam, quartum & quintum in Dominicas usque ad Adventum complectitur. Sextum, septimum & octavum Sanctis sunt destinata, hoc ordine:

Tom. VI. in vigiliis S. Andreæ Apost. & festum ejusdem Andreæ p. 1.

In festum S. Barbaræ p. 61.

S. Nicolai Confessoris p. 68.

S. Ambrosii p. 78.

Conceptionis St. Virginis. pag. 90.

S. Lucie pag. 95.

S. Thomæ Apostoli. p. 96.

S. Hilarii Pictav. p. 110.

S. Antonii Abbatis p. 113.

Cathedra St. Petri p. 114.

SS. Fabiani & Sebastiani p. 125.

S. Agnetis pag. 126.

S. Vincentii Martyris p. 134.

Conversionis S. Pauli p. 141.

S. Job. Chrysostomi p. 165.

S. Ignatii Martyris p. 168.

Purificationis Mariæ p. 173.

S. Agathæ p. 255.

S. Matthiæ Apost. p. 282.

Natali SS. Perpetuæ & Felicitatis. p. 293.

S. Gregorii Papæ p. 298.

S. Josephi, Sponsi Mariæ p. 298.

S. Benedicti Abbatis p. 299.

Annunciationis B. Mariæ p. 313.

S. Leonis

- S. Leonis Pape* p. 436.
S. Georgii Martyris p. 437.
S. Marci Evangelistæ p. 448.
SS. Apostolorum Philippi & Jacobi p. 464.
S. Athanasii p. 500.
Inventionis S. Crucis p. 530.
S. Johannis ante portam latinam p. 574.
S. Gregorii Nazianzeni p. 597--632.
Tom. VII. in festo S. Barnabæ Apostoli. p. 1.
Basilii Magni p. 9.
Martyrum Gervasii & Protasii p. 47.
Vigilia S. Johannis Baptistæ. p. 52.
 festo - - - p. 90.
Vigilia Apostolor. SS. Petri & Pauli p. 156.
 festo - - - p. 190.
Commemoratione S. Pauli Apost. p. 258.
 festo Visitationis S. Mariæ p. 308.
Octava Apostolor. SS. Petri & Pauli p. 321.
Natali S. Felicitatis & VII. fratrum Martyrum. p. 339.
festo S. Mariae Magdalene p. 342.
Jacobi Zebedæi p. 396.
Martha Virginis DOMINI hospitæ p. 408.
Petri ad vincula p. 411.
Commemoratione SS. Maccabæorum Martyrum p. 435.
 festo inventi corporis S. Stephani Proto-Martyris p. 573.
 Transfigurationis Domini. p. 583.
S. Laurentii Martyris p. 627.
 Assumptionis B. Mariæ Virginis p. 643.
S. Bartholomæi Apost. p. 749.
S. Augustini p. 768.
 decollationis S. Joh. Baptistæ p. 780-818.
Tom. VIII. in festo Nativitatis S. Mariæ p. 1.
 exaltationis S. Crucis p. 125.
S. Cypriani p. 153.
Vigilia S. Matthæi Evangelistæ p. 161.
 festo - - - p. 166.
 SS. Cosmæ & Damiani Martyrum p. 187.

H h h h h

S. Michaëlis Archangeli p. 195.
 Commemoratione S. Angeli Custodis p. 243.
 festo S. Hieronymi p. 261.
 Dionysii Episcopi & Martyris p. 263.
 S. Lucæ Evangelistæ p. 276.
 SS. Apostolorum Simonis & Judæ p. 290.
 Omnium sanctorum p. 312.
 Commemoratione omnium fidelium defunctor. p. 401.
 festo S. Martini p. 470.
 Clementis Papæ p. 510.
 Catharine Martyris p. 512.

In vigilia unius Apostoli. pag. 514.

In Communi SS. Apostolorum p. 526. *unius Martyris* p. 532. *plurimorum Martyrum* p. 613. *Confessorum* p. 718. 788. *Doctorum* p. 772. *Abbatum* pag. 819. *Virginum* p. 855. *Virginum & non virginum* p. 914. *De viduis* pag. 928. *Mantissa de B. Virgine* p. 938. *Nicetæ Rhetoris* p. 435. & *Theophylacti Bulgari*. 938-940.

XXXIX. Plenior hæc & accuratior est Bibliotheca Combesii Concionatoria, quam quæ ante exstabant in hoc genere collectiones, *) (1) *Alcuini sive Pauli Diaconi* **) potius, Homiliarius in Evangelia Dominicalia ac temporalia jussu Caroli Magni in usus Ecclesiæ collectus, editusque sæpe numero ut Spiræ 1482. Basileæ 1493. 1505. Col. 1517. 1539. Lugduni 1520. 1525. Paris. 1537. 1569. fol. Neque diversum opus puto quod in Bibliotheca Antisthodorensi invenisse se referunt doctissimi scriptores itinerarii litterarii Gallice An. 1717. 4. vulgati, Edmundus Martene & Ursinus Durandus p. 56. licet enim *Ebrardi* nomen Codex

*) Albericus, trium fuit Monachus in Chronico ad A. C. 807. p. 152. T. 2. accession. historicarum illustris Leibnizii: *Karolus Imperator per manus PAULI DIACONI decerpens optimaque de scriptis Catholicorum Patrum, lectiones unicuique servituti convenientes per circulum anni in Ecclesia legendas compilare fecit. Florus Diaconus Lugdunensis in librum homiliarum totius anni ex diversorum Patrum tractatibus ordinatum: in thesauro anecdotorum Edmundi Martene & Ursini Durand T. V. pag. 612.*

O prudens lector, vita cui cura perennis,

Perlege presentem studioso pectore librum &c.

**) Simile opus in lectiones Epistolicas diebus Dominicis & festis in Ecclesiæ receptas antiquis Ecclesiæ Doctoribus collegit ediditque LANT. SURINUS Colon. 1596. fol.

Codex ille MS. homiliarii Patrum, Caroli Magni jussu digesti præferat, tamen librarii illum potius, quam collectoris esse crediderim.

Obtulit hunc librum Domino, Germane, Tibique

Ebrardus supplex, supplicis esto memor.

Auferet hoc nullus, ejus præcordia Christus

Possidet, inquit ne patiat eum.

Quin etiam fueris munus votumque probando

Insistet parili quicquid amore valet.

Nam petit in cætu fratrum sollenniter illum

Ad laudem Domini nocte dieque legi.

Nomina eorum quorum homiliæ in hac *συγγραφή* leguntur, hæc sunt:

Alcuinus, ejus libri tres de fide extant p. 118. seq. edit. Basil.

Ambrosius, sæpius.

Anselmus T. 2. pag. 36. b.

Augustinus sæpius.

Beda presbyter, sæpius.

Joannes Chrysostomus.

Fulgentius Carthag. p. 21. b. T. 2. p. 53. b. 67.

Gregorius Magnus, sæpius.

Haymo p. 31. b. T. 2. p. 43. b. 62. b. 68. b. 73. b.

Hericus †) p. 20. b. 57. b. 126. b. 133. b. 140. b. 142. b.

145. 147. b. 152. 160. b. 163. b. T. 2. p. 21. b.

Hieronymus, sæpius.

Hilarius T. 2. p. 60.

Joannes Chrysostomus, sæpius.

Isidorus p. 17. b.

Leo magnus, sæpius.

Maximus, sæpius.

S. Severianus Gabalensis. p. 27.

2. Bibliotheca homiliarum & sermonum, priscorum Ecclesiæ Patrum, Latine, collectoribus LAURENTIO CUMDIO, Italo, & GERARDO MOSANO, Germano; Ord. Prædicatorum, Lugduni 1588. fol. quatuor Voluminibus. Vide B. Ittigium de Bibliothecis Patrum Hhh hh 2

†) Hic est Ericus Autissodoriensis, ejus homiliæ post Pauli Diaconi tempora oportet inseras esse, sicut Haymonis quoque.

- trum p. 565. seq. & Jac. Echardi Bibliothecam Dominicanorum T. 2. pag. 324. b. & 681.
3. PERI BLANCHOT, Ord. Minor. S. Francisci de Paula, Bibliotheca Concionatoria SS. Patrum & celeberrimum Rom. Ecclesiæ Doctorum ad A. C. 1580. edita Latine Paris. 1631. 4. Colon. 1633. 8. cum auctario, cura MICHAELIS de la NOUE, ejusdem Ord. Monachi Paris. 1644. 4. & alio per PETRUM PHARTUM, Paris. 1654. fol.
 4. La Bibliotheque sacrée; ou recueil des plus beaux sermons & homélies des saints Peres pour tous les Dimanches de l'année, pour les Fêtes de la Vierge & des Saints, & pour les jours de Carême & des Quatre-temps *) le tout divisé en cinq tomes, par Messire JEAN de LOYAC, Procureur du S. Siege, Conseiller, Aumonier & Predicateur du Roy, & Abbé de Gondou. Paris. 1634. 4. Volumen primum, quod solum mihi est ad manus, desinit in Dominica Quinquagesimæ. Patres quorum homiliæ in hoc tomo Gallice versæ exhibentur, sunt præter *Anonymum*, *Augustinus*, Venerabilis *Beda*, *S. Cyprianus*, *Eusebius* Emisenus, *Fulgentius* Carthaginensis, *Gregorius Magnus*, *Joannes Chrysostomus*, *Leo Magnus*, *S. Maximus* & *Origenes*.
 5. GALEATIUS FLORIMONTIUS, Episcopus Sveshanus, qui A. C. 1567 diem obiit, homilias selectas veterum Patrum Græcorum Latinorumque versas à se Italice, vulgavit Venetiis 1555. 4. duobus voluminibus, quibus alia deinde duo volumina adjunxit SERAFINUS Florentinus, Florentiæ 1572. 4. Vide Diarium eruditorum Italiæ T. XXVI. pag. 7. seq. & de Galeatio Nic. Toppium in Bibliotheca Neapolitana p. 102. & additiones Leonardi Nicodemi pag. 83. & Ferdinandum Ughellum Italiæ sacræ T. 1. p. 399. b. & T. 6. p. 545. edit. novæ Venet. 1717. fol.
 6. Divorum Patrum veterumque Ecclesiæ Doctorum qui Oratione soluta scripserunt, homiliæ ac meditationes in festum Nativitatis JESU CHRISTI Salvatoris nostri, selectæ à CHRISTIANO DAUMIO, Cygneæ 1670. 8. In hoc parvo Volumine quæ continentur homiliæ

*) De jejuniis quatuor temporum, quibus unoquoque trimestri per triduum die Mercurii, Veneris & Saturni in Romana Ecclesia jejunt, quem morem ab Apostolica ætate repetunt interpretes quidam ad Act. XXVII. 9. Baronius ad A. C. 57. n. 206. seq. & Bellarminus II. 19. de bonis operibus: vide Joanne Dallæum lib. IV. de Jejuniis & Quadragesima cap. 2. & 7. seq. Vide etiam Baronium ad A. 1094. n. 2. ad A. 1095. n. 27. & ad A. 1105. n. 3.

milie Græcæ quidem cum Latina versione duæ tantum, una *Basilii M.* & altera *Gregorii Nazianzeni*, Latinorum vero scriptorum alie duorum & viginti. De singulis juvat audire ipsum Daumium, cum libellus ipse non adeo sit obviuſ, & vir ille doctus paucis multa & in his quædam non proſtrita completatur.

I. **BASILIIUS MAGNUS**, qui A. C. 379. obiit: *Chriſtianus Demoſthenes*, „ Erſmi Elogio, in Epist. Græco Operum Baſilii volumini, A. 1532, „ Baſileæ excuſo, præmiſſa: *Cujusque auctoritas apud Græcos tanta eſt*, „ *ut & ſeveritate vitæ & ſanctimonia morum*, „ & præterea *Optimarum artium ſtudio*, „ *ſacrarumque literarum doctrina*, „ *cæteriſ ferme omnibus exiſtimetur præcellere*, teſte Leonh. Aretino, præfat. in libellum de „ Inſtitutione puerorum Baſilio tributum, ad Collucium Salutatam, „ Uſus hic fui Editione Græca *Jani Cornarii* Medici, Civis noſtri, Baſileæ 1551. in folio evulgata, cujus græca ad Julium Epiſc. Num „ burgenſem Præfatio hic Cygneæ ſcripta fuit. Adhibita & eſt, „ utraque *Helmſtadienſis* An. 1600. & 1645. in 4to. uti & *Lipſienſis* D. Georgii Langevoithi A. 1575. in 8vo. cujus etiam Lati- „ nam verſionem retinere placuit, præ Raph. Volaterrani ex A- „ ſcensiana Ann. 1520. εκδόσει, & *Coloniënſi* 1518. & *Wolſg. Musculi Baſil.* 1540. ſingulis in folio procuſis. Nam *Adami Fummanni* *Moralium* duntaxat & *Aſceticorum* verſionem habebamus „ *Lugd.* apud *Gryphium* 1540. fol.

II. **GREGORIUS**, Theologus καὶ ἑξοχὴν, ſive *Deiloquus* (ut P. Da- „ mianus reddit, lib. I. Ep. 9. p. 19. Edit. Pariſ. 1610.) dictus; à „ Patria vero Nazanzenus, vel NAZIANZENSIS, qui obiit A. C. „ 389. *Græcorum Patrum μεγαλοφώνος* Richardo Montagu ſu- „ per invectivas Gregorii hujus. Uſus & hic ſum verſione Lan- „ gevoithi *Lipſ.* 1575. præ illa, quæ Ruſino aſcribitur, à Joh. A- „ dolpho Mülingio Argentorati 1508. in 4to. cum aliis ejusd. Ser- „ monibus edita, & illa quam dederat Pet. Moſellanus Colonie „ 1518. in 4. Græca autem ex Aldina 1516. in 8. & Operum Græ- „ corum Baſileenſi apud Hervagium An. 1550. in fol. Nam recen- „ tioris *Morellianæ* copia nunc non erat.

III. **ZENO VERONENSIS**, non tamen Martyr, ſed eo recentior, cir- „ ca Ambroſii ætatem, ſive Annum 370. ut Labbeus vult: *Erudi- „ tione & pietate admirandus*, judicio Barthii lib. XLIII. Adverſ. c. „ X. *Chriſtianus quidam in loquendo Appulejus*, ut idem eum vocat,

Hhh hh 3

„ad

ad Papinii Statii l. Silvam libri V. p. 446. *Acutissimus Scriptor, sed minutis Barbaria punctuanculis, stylum illum summo scintillantem pulchris dictis, mirifice saepe vulneratus*, eodem censente ad 2. Theb. Papinii vers. 231. p. 390. De quo etiam idem lib. XLI. l. Adv. 10. ita: *Cum Zenonis Veronensem quondam Antistitis Sermones lego, Christianum quendam Appulejum legere mihi videor; adeo eruditus est, & densus in significandis per pauca multis is nobilissimus auctor*. Quam illi Sermones ejusdem Auctoris omnes vix esse censentur. *Colletanea in liber Sermonum habet de variis Auctoribus*, inquit idem Nob. Barthius ad Claudian. p. 428. Ex Hilario & Basilio & aliis avum Zenonis insecutis consarcinatos esse docti sciunt. Videantur Bellarminus T. VII. de Script. Eccles. p. 44. Possevinus T. II. App. Sacr. p. 554. Robertus Cocus Censurâ Script. Veterum p. 84. Edit. Londin. 1623. Casp. Barthius lib. XLII. c. XIII. col. 1904. & Phil. Labbeus Dissert. de Script. Ecclesiasticis &c. Miratur tamen Vir Dilertiss. Aug. Buchnerus in quodam Programme, cum An. 1632. Sermonem Zenonis de Resurrectione publice prælegeret, non advertisse Censores (quod & Raphael Bagam & baptista Perettus Editionis secunda Curatores rebus idoneis docuerunt) formam, siue charactera sermonis plerumque sibi esse similem, & mirum in modum respondere: posthac attingi plura in istis Sermonibus, quæ non nisi antiquissima Ecclesia temporibus, cum inter medios gentiles jactaretur, & quibus Zeno Martyr vixisse traditur, congruere possunt. Idem ibid. Zenonis dictionem eruditam, floridam, elegantem esse ait. Quod Programma omnino legendum est cum Bagata supra dicti præfatione, quæ Tomo III. Biblioth. PP. Colon. trajecta post Zenonis Opera reperiunda est, pag. 374. Ex ea Bibliotheca transcribi fecimus eos Sermones, quos edimus; cum utraque Veronensis, prior Guarini Anni 1508. posterior Bagatæ & Peretti An. 1586. nondum in manus nostras pervenerint. Notas ad oram, quas manu sua Nobiliss. Barthius Codici suo ascripserat, non puto ingratiis Lectoris politi adjecimus.

IV. D. AMBROSIIUS Mediolanensium Episcopus, qui obiit A. 397. & juxta nomen suum vere caelesti manat ambrosia, dignus qui sit quod dicatur, AMBROSIIUS, b. e. immortalis, non solum apud Christum, verum etiam apud homines, censente Erasmo in Epistola Ambrosii O. peribis præfixa. Exhibuimus unum & alterum Sermonem (nam in-

in-

intermisti sunt *Maximi Taurinensis* Homiliis, ex Operum ejus Edit. Basil. 1492. in fol. & altera ibid. 1506. in 4. Item Joh. Costerii, ibid. 1567. in fol. promulgatis.,

V. D. AUREL. AUGUSTINUS, Episc. Hipponensis in Africa, qui obiit, A. C. 430. *Antistitum ille Antistes egregius* Barthio, libr. LVIII., Adversar. cap. V. col. 2728. *Tantus Vir, ut ei similem modo, nulla post aetas tulerit*, eidem lib. 60. Adv. col. 2832. ut infinitas, alias laudes taceam, nemini non cognitissimas. Usui nobis fuerunt Editiones ejus Basileenses Anni 1529. & 1556.

VI. PETRUS, Archiepiscopus Ravennas, ob auream ingenii atque, eloquentiæ ubertatem CHRYSOLOGI cognomen adeptus, qui, obiit An. 449. *Ejus Sermones acutissimi sunt, & eruditissimi, et, iam Zenonis Veronensis, quos ego duos Appulejos quosdam Christiani, nominis vocare soleo*, ait Barthius lib. L. Adv. c. 9. *CHRYSOLOGUS paucissimis verbis immensa dicere solet*, lib. XLIX. cap. II. *Cujus de rebus divinis divini Sermones bonis omnibus in pretio habentur*, lib. XII. cap. XI. col. 686. Qui etiam videndus lib. LXI., cap. VI. Expressi sunt ii Sermones, quos dedimus, ex Edit., Moguntina 1607. in 8vo. Lugdunensi 1623. & quæ in Coloniensi PP. Bibliotheca est. Quæ tamen novam Recensionem desiderent, quam flagitat lectionum varietas, quæ animadvertenda est ex iis, quæ Thomas Hibernicus, & Collector Allegoriarum hinc in sua Collectanea transtulerunt.,

VII. EUSEBIUS GALLICANUS, uti Andréæ Schotto in Bibl. PP. Colon., Tom. V. part. I. eum vocare placuit, qui prius sub EUSEBII EMISSENI, Ariani & Græci Scriptoris nomine, bis fuit editus, errore admodum vetere. Nam ita appellat Ivo Carnutensis Episc. pistola 287. Edit. Jureti, p. 502. & videndus Baronius laudatus in Chronologia Lirineni, pag. 382. EUSEBII certe nomine videtur citare Paschasius Radpertus, Epist. de Coena, p. 154. Edit. Helmæstad. Laudat & Gvttmundus Averfanus sub finem libri III. adversus Berengarium, pag. 68. b. Edit. Lovan. 1551. in 8. Seculo undecimo, & sub medium sequentis Seculi à Gratiano Distinctione secunda allegatur. Nomine EUCHERII Lugdunensis Episcopi, qui 454. obiit, laudat Casaubonus in Baronium p. 429. a. eumque secutus noster Barthius, qui & *Christia-*

„num *Senecam* nominat ad hujus *Eucherii Paræneticon* Notis, &
 „libro LIV. *Advers. c. IX. col. 2539. Hac Eucherius, inquit, ad*
 „modum apposite; qualia multa sunt in illius *Homiliis* jucunda ob erudi-
 „tionem & acumen, utilia ob sanctitatem & doctrinam; que raro tan-
 „ta insunt longissimis tractationibus, quanta in condensis illis & ner-
 „vose brevitatis concionibus. Egregiis olim *EUCHERIUM* laudi-
 „bus affectit *Claudianus Mamertus*, lib. II. de statu Animæ cap. IX.
 „p. 141. Edit. *Barthianæ*. Paucas tamen in illis *Homiliis* ejus vo-
 „lunt esse genuinas. Vid. *Savaro* ad *Epist. Sidonii* pag. 240. Alias
 „*EUCHERII* *Homilias* edidit cum *Theodoro Studita* *Joan. Livi-*
 „*nejus*, Antw. 1602. 8. ex quo *Homilia* ejus de *B. Virginis conce-*
 „*ptione Fragmentum*, quod ibi exstat p. 404. adjecturi hic eramus:
 „sed nescio qua operarum incuria excidit, ideoque sub finem
 „opusculi appositum est. Uti sumus Editione *Joh. Gagneji* *Pari-*
 „*sina* 1561. 8. & altera ejusdem loci 1578. 8. cujus alter *Homi-*
 „*liarum* *Tomus* recte *Brunoni Apsens* non ita pridem restitutus fuit
 „postliminio.

VIII. *LEO MAGNUS*, Pontifex hujus Nominis primus, qui obiit 461.
 „Qui (ut *D. Heinsius* *Orat. pro Bibliothecarii munere*, pag. 98.
 „Edit. *Amstel.* 1657. censet) quot periodos, tot divina apophtheg-
 „mata effundit. Quem *Ecclesiastica dictionis Tullium* laudat *Laur.*
 „*Ramirez*, *Pentecontarchi* cap. XVII. pag. 156. Præsto hie no-
 „bis fuerunt Editio *Antwerp. Philippi Nutii* 1583. 8. & quæ ex
 „hac expressa est *Tomo V. Bibl. PP. Col. part. 2.* Mec non vetus
 „*Parisiensis An. 1515.* apud *Joh. Parvum* per *M. Bertoldum Rem-*
 „bold in 4. excusa.

IX. *MAXIMUS TAURINENSIS* in *Alpibus* Episcopus, qui obiit 466. Cu-
 „jus plures *Sermones* inter *Ambrosianos & Augustinianos* legun-
 „tur; ut *Sermo* alter, qui hoc opusculo legitur, est apud *Augu-*
 „stinum undecimus de *Tempore*. Aliis Editionibus, ut *Roma-*
 „na, *Parisina*, *Lugdunensi* & *Coloniensi* destituti, secuti sumus:
 „eam quæ *Tomo V. Bibl. PP. Colon. parte I.* inserta habetur.

X. *FABIUS CLAUDIUS GORDIANUS FULGENTIUS Afer*, Episcopus Ru-
 „spensis, qui 529. obiit, ut *Baronius*, & multi alii; re-
 „533. ut *Labbeus* & *Chiffetius* asserunt: *Vir vere Apostolico Spir-*
 „itu plenus *Barthio* ad *Claudian. 2. Ed.* pag. 83. *Præclarus Scripto-*
 cident

eidem ib. p. 316. *Incomparabilis Vir, cujus ego admirator sum*, ait,, idem lib. 16. Adv. c. 8. col. 834. *Quem ego Scriptorem inter Patres Latinos summopere amo, obnervos, quibus prædictus est in persuadendo, & vivam vim dictionis, rebus maximis ubique parem*, ait lib., 46. c. 13. col. 2150. Editio paruit nobis Joh. Molani, quæ Antwerpiae ex officina Plantiniana 1574. 8. prodiit, contulimusque, eam, quæ inter Hæreseologiæ, Basileæ apud Henr. Petri 1556. in, fol. luci datæ Auctores visitur, una cum Bibl. PP. Col. quum cæteris longe auctior Lugdunensis Anni 1652. in Heptade Præfulum, nondum nobis conspecta esset.

XI. D. GREGORIUS MAGNUS, qui obiit A.C. 604. *Doctissimus Præsul Barthio*, laudatus ad 2. Theb. Statii p. 447. qui *ejus Homilias barbarie fere vix gente in summo pretio fuisse* ait, adeo, ut qui aliorum librorum potiri, non possent, monachis præscriptum ille meminerit, hunc ut librum omnimodis sibi parent. Videndus is lib. 55. Adv. cap. 14. *Qui & mirifice bonis rebus plenas* ibid. ait, & *exemplar velut sequentium seculorum, Doctoribus*. Opera ejus adhibita à nobis fuerunt Editionis Basil., Frobenianæ 1564. & Homiliæ peculiariter Antwerpiae apud Jo. Bellerum 1565. in 12. excusæ, quæ & in Homiliario Doctorum, leguntur.

XII. S. ISIDORUS Hispalensis Episcopus, qui obiit 636. Ejus Sermo ex, Homiliario Doctorum desumptus fuit, cum omnia ejus Opera à, Jac. à Breul Parisiis 1601. & Colon. 1617. publicata nondum ad, nos pervenerint.

XIII. BEDA, vel Bedas de Jaru, sive Girwicensis, VENERABILIS ob, vita modestiam nuncupatus, ut Joh. Baleus Cent. 2. Script. Anglic., cap. 1. pag. 94. scribit, qui obiit An. 739. *Magnus (quid enim, ad tantam doctrinam stylus ignobilior obfuscam faciat?) Beda*, ait,, Barthius ad Claudian. p. 86. *Cujus ingenium ingens, & industria, incomparabilis, Sanctuarium quoddam undique pulsarum artium fuerunt*, eodem ibid. p. 547. censente. Expressa est ex Homiliarum ejus, Editione Colonienfi apud Joh. Gymnicum 1534. in 8vo. excusa, quam hic dedimus, collataque cum Homiliario Doctorum, qui, sincerio rem puto lectionem suppeditavit.

XIV. FLACCUS ALCHWINUS, sive ALCUINUS vel *Albinus*, Scotus, qui obiit 804. *Caroli Magni educator, Academia Parisiensis fundator*,

„Dempsteri Elogio. De quo Philippus Melanchthon declamat. de
 „corrig. studiis Tomo I. p. 510. *Alcuinum ex Anglia in Gallos duxit*
 „*Carolus Magnus, quo autore Parisi literas proficere ceperunt, auspicio*
 „*certa lato.* Et Barthius Adversar. Tom. III. lib. 149. cap. 5. *In*
 „*Albino Alcuino Flacco non minor fuit Eruditio, quam quolibet majorum*
 „*gentium alio aliquo Scriptore, major etiam fervor Christiana mansuetu-*
 „*dine, humilitatis, Sanctitatis, quam in pluribus meliorum tempo-*
 „*rum.* Sola deficit puritas Orationis, quam contempsit, conformans sen-
 „sui temporum suorum, qua affirmantur omnia, qua Eloquentiam in-
 „terpretum Scriptura excederent. Epistolas sane ejus legens, legere Ze-
 „lulam te & Sanctimoniam Hieronymiani avi dicas, si absint illa barbari-
 „smorum stribilignes. Nec sic tamen & cum istis contemnenda sunt. Hæc
 „ille. Opera ejus edidit Andr. Quercetanus Turonensis Lutet.
 „Paris. 1617. in fol. Quæ usui meo concessit Præcellentissimus
 „Vir Jo. Andreas Bosius, Profess. in Acad. Jen. Histor. Publicus,
 „de Rep. Literaria meritissimus, & in dies bene merens. Con-
 „tuli & Homiliarium sæpe laudatum, qui non semel à Quercetano
 „abire depræhensus est.

XV. ODILO Cluniacensis Abbas, quem 1049. Kal. Jan. obiisse Labbe-
 „us, floruisse circa An. 848. ex Flodoardo & aliis constare ait
 „Barthius, lib. LX. Adv. col. 2903. Sixtus Senensis, (qui libr.
 „IV. Bibl. Sanctæ Edit. Colon. 1626. p. 348. Odonem vocat)
 „An. 920. *Scriptor doctissimus*, Barthio, d. l. col. 2903. *sub media*
 „*Barbarie Patres veteres æmulatus* ib. *Scriptor non multum veterum mi-*
 „*nor*, eid. ad Claudian. p. 2080. a. Suppeditavit hunc Bibliotheca
 „Cluniacensis, à Martino Marriero & Andr. Quercetano Anno
 „1614. in fol. Paris. curata. Ex qua & in Coloniensem Minorum
 „Patrum, Partem secundam Tomi Decimi translatus est.

XVI. PETRUS DAMIANI, Ostiensis Cardinalis, qui obiit 1072. *Scriptor*
 „*mirum quam vetustatem incunam spirans & disertus* Barthio 18.
 „Adv. c. 7. *Longe seculo suo major*, eid. lib. IIX. c. V. col. 368.
 „*Doctus & politus suo ævo auctor*, lib. XVI. c. V. col. 831. *Doctus*
 „*auctor ad miraculum avi & eloquens*, eid. ad Claudian. 2. Edit.
 „p. 528. *Is piissimus & præstantissimus Scriptor, nunquam digne cele-*
 „*brari poterit. Insignis ævo suo eruditione, eloquentia, cultu, quod-*
 „*que optimum & pariter cum movendo affectu est jucundissimum, ex-*
 „*emplo*

emplorum ob oculos ponendorum præclarissimus artifex, ait idem lib.,
 XIX. Adv. cap. VIII. col. 905. ubi reliqua videnda. *Nemo Patrum quotquot mihi cogniti sunt, S. Scriptura doctior fuit isto Damiano, nemo ejus rationabilior & disertior interpres; adeo ut plus millies minutus sim eum bareseos notam non subisse. Intellige de temporibus sequioribus. Verissimum enim, Veritatem ab eo non nisi per Superstitio nem visam, & sic visam metu atque avi tenebrositate sapius dissimulatam ei aut excusam, ascripserat suo Codici noster Barthius. Præbuit nobis hunc ejus Sermonem Editio Constantini Cætani Romana A. 1608. in fol. Tomo II.*

XVII. RADULPHUS ARDENS, Pictavus, Illustriss. Aquitaniæ Ducis Guilielmi IV. Concionator disertissimus, qui vixit circa An. Christi (ut arbitrabatur Barth.) 1130. ante, non post. *Quem ego scriptorem ob nervosam eloquentiam & doctrinam penetrantem plane carissimum habeo, ait idem Polyhistor judiciosissimus lib. LV. Advers. c. IV. col. 2588. Qui & eidem præclarus scriptor audit, lib. X. c. V. col. 466. & 467. Scriptor nervosus & doctus, qui nullum magis auctorem sequitur, quam Gregorium Magnum Homiliis: lib. LV. c. XIV. col. 2620. Scriptor longe doctissimus, ad Claudian. 1149. b. Quo vix quisquam planius & solidius Evangelia exposuit, avo sequiore, populo, ejusdem sententia lib. LX. Advers. col. 2979. Scriptor sanctitate, eruditione, eloquentiaque paucis veterum secundus, eid. 4. Advers. 7. col. 169. qui & libro LXIV. Advers. c. III. lib. CXIX. c. IIX. & alibi in ipsius laudem calamum, officiosum habet. Editio, ex qua Homilias binas deprompsimus (nam Bibliothecæ Patrum architecti plane hunc Auctorem nec quid nec quare omiserunt; uti nec Bellarminus in de Script. Ecclesiasticis libro, nec Labbeus hujus Libri illustrator, ejus mentionem faciunt.) Usi sumus Edit. Parisina 1568. in 8. Quæ antea Lovanii 1565. & postea Colonia 1604. in 8. prodiit.*

XIIX. BRUNO ASTENSIS, Episcopus Signiensis, & S. R. E. Cardinalis, qui obiit 1125. Ejus Homiliæ Parisiis 1178. in 8. sub nomine *Eusebii Emiffeni* publicatæ, & alteri Tomo eidem tributarum Homiliarum adjectæ sunt. In Bibl. PP. Colon. Tomo V. parte I. *Eusebio Gallicano* ascripsit Andreas Schottus. Tandem vero auctori suo, asseruit, omnium hujus Brunonis Operum duobus Tomis comprehensorum Venetiis 1651. editor D. Maurus Marchesius, Pa-

„normitanus. Ejus meminere præ cæteris Petrus Diaconus in Cal-
 „sinenſi Chronico, Baronius T. XII. Annal. Marcus Antonius Sci-
 „pio in Elogiis Abbatum Caſſinenſium, & alii, quos Labbeus
 „memorat.

XIX. GOFFRIDUS Vindocinenſis Cœnobii Abbas, & ſanctæ Priſcæ Car-
 „dinalis, qui obiit 1130. calculo Labbeano. Quamquam de obi-
 „tu ejus nihil compertum ajat Jac. Sirmondus, qui primus in lu-
 „cem protulit, Pariſ. 1610. in 8. cujus Editionem magna Colo-
 „nienſium Bibliotheca T. XII. parte I. ſecuta eſt.

XX. HILDEBERTUS de Lavardino, vel Lavarzino, ex Epifcopo CENO-
 „MANENſI, Turonenſis Archiepiſcopus, qui obiit 1132. 15.
 „Kal. Jan. ut Labbeus T. I. Diſſert. de Script. Eccleſ. p. 458. Anno
 „1136. ut vetus Scheda MS. à Joh. Picardo Annot. ad Epiſt. 53.
 „lib. III. Anſhelmi Cantuar. & Voſſius lib. II. de Hiſtor. Lat. cap.
 „XLIX. p. 404. Non 1100. quem Laur. Beyerlinck male ponit
 „Tomo VI. Polyantheæ, fol. 472. E. *Qui mire facilem, paris-*
 „*rem ſtylo, & antiqui propiore laudat: Doctiſſimus Scriptor* Barthio
 „lib. VI. cap. XIV. *Præclariffimus ſuo ævo Doctôr*, eidem lib. LX.
 „col. 2899. De quo vetus illud apud Chronologum Antiſſiodo-
 „renſem Anonymum ad Ann. Domini 1107. p. 78. a. Edit. Pariſ.
 „1609.

*Inclutus & proſa verſuque per omnia primus,
 Hildebertus olet prorſus ubique roſam.*

Ejus *Sermonem*, cum nec in Bibliothecis PP. nec alibi exſtet, exhibuimus
 „ex Editione D. ANDRÆ RIVINI, qui primus Opuscula ejus non-
 „nulla è MSS. edidit A. 1637. & ſqq. Nondum tamen omnia. Alia
 „enim *fragmenta & Carmina* poſt illum reperimus, apud Vinc. Bel-
 „luacenſem, & Ordericum Vitalem, quæ ille præteriit. Alia non-
 „dum in publicum protracta ſe prolaturum pollicetur Labbeus T.
 „I. Diſſ. Hiſt. de Scriptor. Eccl. p. 460. & Novæ Bibliothecæ MSS.
 „Librorum Coronide Poëtica p. 59. Multa quoque ejus Opera
 „olim maximo ſtudio collegiſſe fertur *Philip. Loyauté*, Advocatus
 „Pariſienſis; quæ tamen, teſte eodem Labbeo in Supplemento X.
 „pag. 363. nondum prælo ſubjecta ſunt. Et cur Galli, qui poſſi-
 „dent, non edunt? *) *Notula ad omni*, ejusdem RIVINI ſunt.

XXI.

*) Edidit Antonius Beaugendre, Benedictinus, Pariſ. 1708. fol.

XXI. HONORIUS Presbyter AUGUSTODUNENSIS, qui floruit, teste Lab-
beo, 1130. quem & is usque ad 1153. annum pervenisse autu-
mat: præter Scripta, quæ Bibliothecæ PP. Col. ab And. Schotto,
qui omnia se ejus edere falso sibi persuasit, inserta sunt, exstat
ejus *speculum Ecclesiæ* (quod ipsemet inter sua scripta recenset, p.
454. Edit. Basil. 1544. in 8.) sive Sermones tam de tempore,
quam de sanctis, cum FELICIARII Episcopi Arelatensis opu-
sculo *admonitionum quarundam atque interpretationum Locorum ali-*
quot scriptura difficilium, etiam in Bibl. PP. omisso, nec à Bellar-
mino, Labbeove memorato; edente Colonia ex ædibus Quen-
telianis Joh. Dietenbergio An. 1531. in 8. Unde sermonem ejus,
speciminis gratia deprompsimus.

XXII. ABSALON ex Canonico S. Victoris Lutetiæ Parisiorum Abbas in,
Sprinckirsbach (Cæs. Heisterbach. distinctione seu Lib. IV. c.
LXXXIX. Ed. Colon. 1481. in fol. scribit *Sprencaribach*) quod
monasterium in Episcopatu Trevirensi est, qui absens circa An.
1120. Abbas ibi electus est. De eo prædictus Cæsarius, qui scri-
psit suos Dialogos An. 1222. legendus est loco dicto, pag. 294.
Edit. Colon. 1599. in 8. qui *virum honestum & literatum* laudat.
Auctor vitæ ejus sub Innocentio III. qui cœpit a. 1182. ponit.
Excerptimus *duos* ejus *Sermones* ex Edit. D. Danielis Schillingii
Sprinckirsbacensis Cœnobii Abbatis, quæ Colonia 1534. in f.
invulgata est.

XXIII. D. BERNARDUS, Abbas Claravallensis, *Doctor mellissimus* dictus,
qui obiit An. 1153. de quo Dan. Heinsius alicubi: *Quis suavius,*
Bernardo scribit? cujus ego meditationes, rivum Paradisi, ambro-
siam animarum, pabulum angelicum, medullam pietatis vocare soleo.
Usi sumus operum ejus Ed. Parisiensi A. 1508. Lugd. 1538. Basil.
1566. & Colon. Jac. Merlonis Horstii 1642.

XXIV. PETRUS BLESSENSIS, Bathoniensis Archi-Diaconus, quem flo-
ruisse ab an. circ. 1160. usque ad 1200. Labbeus affirmat, *infe-*
rioris ævi scriptor non proletarius, versus modo excipias, judice Bar-
thio Lib. XX. Advers. cap. III. col. 973. Ejus sermonem ex Jo-
Bussæi editione, quæ Tom. XII. B. PP. part. II. inserta est, re-
præsentavimus.

„Potuiffemus adjicere longe plures, *) si per fumptuarium licuiffet. Ad-
 „erant enim Sermones *Hippolyti Parisienfis*, qui anno 230. calculo
 „Philippi Labbei, Differtat. de Script. Ecclefiafticis, obiit: *Cypriani*
 „qui 258. *Athanaſii*, qui 373. *Greg. Nyſſeni*, qui 395. *Epiphani*, qui
 „403. *Hieronymi*, qui 420. *Jo. Chryſoſtomi*, qui 438. *Bafilii Seleuci-*
 „*enſis*, qui 455. *Athanaſii Simaita*, al. *Axiagaſti*, qui 608. *Sapbronii*,
 „qui 636. *Theod. Studita*, qui 826. *Haymonis*, qui 853. *Rhabani*
 „*Mauri*, qui 856. *Smaraſti S. Mich.* qui circa 970. *Fulberti Carno-*
 „*tenſis*, qui 1028. *Rapularii avendore*, de quo alibi, qui poſt horum
 „tempora vixit.

Hæc clariffimus Daumius, Cygneæ ſuæ gloria, qui A. C. 1687. 15. Dec.
 ætat. 75. diem obiit. Eidem *Hieronymi* Græci opuscula debemus
 quæ Volum. VIII. hujus Bibl. p. 375. ſeq. reddidi, & *Gennadii* CPOL
 Dialogos atque expoſitionem fidei Chriſtianæ, de qua dictum Vol. X.
 p. 371. Edidit quoq; ex Latinis Catonem & Columbanum cum incerti
 Monothichis & Anonymi Salutaris diſtichis, A. 1672. 8. Pauli-
 num Petrocorium de Vita S. Martini, Bernardi Geyſtenſis Palpo-
 niſtam, (editum pridem Colon. 1501.) & Walonis Britanni Sati-
 ram, Henrici Septimellens ſis elegiam ſive dialogum de fortuna, Epi-
 ſtolas Ciceronis à Sturmio ſelectas, de quibus ſingulis in Bibl. Lati-
 na. Habemus & ab illo notas in Optatianum Porphyrium, editas in-
 ter M. Velferi opera, & fabulas Joach. Camerarii addita notitia lo-
 corum ubi eadẽ apud alios ſcriptores obviæ ſunt: ex qua ſicut
 etiam ex notis vel præfationibus quas jam dictis monumentis à ſe
 vulgatis adjunxit, abunde patet virum illum magna eruditione &
 in

*) Præter homilias in Nativitatem Chriſti quas Daumius, ὁ μακαρίτης hic reſert, & præ-
 ter alias quas memoravi T. 9. hujus Bibl. p. 85. ſeq. ſuccurrunt mihi homiliez *Sophro-*
 „*nii* Hieroſol. quæ incipit: *Latam illuſtremque præſentem dicem cerno* T. 12. Bibl.
 Patrum edit. Lugd. p. 206. *Cyrilli* Alex. incip. *λαμπρά & παρόντης ἐσότης ὁ*
 „*πρόθεσις*. MS. in Bibl. Caſarea. Lambec. VI. p. 37. *Andrea* Cretenſis Incip. *ἡ*
 „*ἐν τῇ* Ⓞ *δοσιπλοσία τῆς αἰότης & οὐ φιλαυτοπίας*. MS. *Joannis*
 „*Niqumi* Archiep. ad *Zachariam* Auguſtiæ Catholicum, Incip. ὁ *ἡ* Ⓞ *ἀποστολ*.
 „*Græcæ & Lat. T. 2. auſtarii noni Comperſiſti* p. 898. & Latine T. XII. Bibl. Patrum e-
 „dit. Lugd. pag. 817. *Rabani* Mauri T. V. Opp. *Eleutherii*, Tom. VII. Bibl. Patrum
 „edit. Lugd. pag. 1128. *S. Humilitatis* in Actis Sanctor. Maji pag. 837. ſeq. *Reinert*
 „*Leodicenſis* ad antiphonas antenatalitias, apud Bernardum Pez, T. IV. anecdotor. parte
 „3. p. 53. *Metrophani* *Criſtophuli* Aledori 1625. 4. &c.

in legendis priscis, mediorum præcipue sæculorum scriptoribus diligentissimum fuisse, quod magis etiam constaret omnibus, si ejus Variarum Lectiones & observationes in scriptores varios Latinos, si Vitæ Poëtarum Latinorum, Index in Poëtas Farnabianus ex mille fere Poëtis auctus, Indices Linguae Latinae Græcæque multis constantes Voluminibus, Glossarium in Alciuum Avitum & liber de causis omissarum Latinae Linguae radicum, quarto tanto auctior lucem viderent. De Vertumno ejus Poëtico, sive scito illo Imperatorio, fiat Justitia & pereat Mundus, ultra quater mille vices variato, de diatriba qua nullitatem Aoristi secundi & Futuri secundi apud Græcos demonstratum ivit, & de aliis ejus scriptis editis atque ineditis addiri possunt Christianus Feustelius ἀναθήματα manibus Daumianis consecrato & edito Lipsiæ 1688. 4. Jo. Casparis Læscheri memoria Daumiana, Witeberg. 1701. 4. Godofredus Ludovici præcipue, ὁ μακροχρόνιος parte 3. Historiæ Rectorum Scholarumque celebrium pag. 110. sq. & Adolphus Clarmundus T. III. Vitarum editarum Germanice pag. 188. sqq. apud quem tamen pag. 207. pro Hugonis Grotii nomine, Gennadii CPol. reponendum. Vide sis etiam memorias Philosophorum Rollianas decad. 2. p. 252. & Hagenianas pag. 306.

XL. Eidem Daumio debemus etiam editionem scriptorum plerorumque CASPARIS BARTHII, genere nobili sed litteris & ingenio longe nobilioris Viri, quæ postremis vitæ annis vel post ipsius obitum a) vulgata sunt: in quibus & est duplex collectio scriptorum Veterum.

Una quæ subjicitur libris tribus Claudiani Ecdicii Mamerti de statu animæ, cum

a) Extinctus est Lipsiæ A. 1658. 17. Sept. Ipse de se A. 1655. T. 2. soliloqv. p. 914.

*Annis jam decies addidimus duos
Quinis: jam genus inclusum
Agnatos penitus mors rapuit meos,
Omnes composui: super
Solutis virgo meis, jam placidum silent
Germani gemini, dua
Germana pariter: stirpis ego mea
Improlis genitor, simul
Totum tollo genus. Mecum abis omnium
Nomen Barthiadam vetus &c.*

cum Barthii notis & glossario, atque Andreæ Schotti castigationibus, Cygneæ 1655. 8. In illa habentur:

S. Gregorii Thaumaturgi libellus de anima ad Tatianum, Latine ex versione Gerardi Voslii pag. 460. Vide Volum. V. hujus Bibl. pag. 253. Incerti Philosophi Christiani Græci, (Barthio judice *Anastasi* Sinaitæ) de anima celebriores opiniones, Latine Joanne Tarino interprete p. 472. Vide iterum Volum. V. p. 220.

Hermæ Pastor, ex veteri versione Latina, p. 724. cum Barthii animadversionibus, ex ineditis Adversariorum b) ejus libris Lib. LXVIII. 5. & 12. XCV. 4. XCVI. 9. XCIX. 6. & 11.

B. Paciani, Latini scriptoris paræneticon ad poenitentiam pag. 934.

Alteræ collectio duos Philosophos Christianos complectitur, *Enæ* Gazæi dialogum de immortalitate animæ cum versione Barthii, & *Zachariæ* Scholastici dialogum contra Mundi æternitatem, cum Jo. Tarini interpretatione, ambo notis Barthii illustratos Lipsiæ 1655. 4. de utroque dixi in elencho scriptorum pro veritate Religionis Christianæ pag. 107. seq.

Inedita Barthii scripta referuntur in Actis eruditorum Germanicis T. I. pag. 924. seq. Editorum Catalogus subjicitur pornodidascolo Petri Aretini, edito Cygneæ 1660. 8.

De illis adire quoque licebit Alphonsi Clarmundi Vitas Germanice editas T. II. p. 177. seq. Christoph. Hendreichii pandectas Brandenburgicas &c. De Barthio ipso, Georgium Petrum Schultziū de claris Marchicis parte 2. p. 18. seq. Orationem in funere Barthii habitam a Jacobo Thomasio, Petrum Bælium in Dictionario historico Adrianum Baillettum de pueris præcoci doctrina celebribus pag. 294. &c.

XLI. JOANNIS LEUNCLAVII, Nobilis Amelburmi apud Angri-
varios sive Westphalos, quem A. C. 1593. mense Junio, paullo minorem sexagenario Viennæ Austriæ extinctum esse constat, collectiones atque editiones varias scriptorum Græcorum referre me in hac Bibliotheca
passim

- b) Duo ingentia Volumina Adversariorum Barthii, manu ipsius auctoris exarata adhuc servantur apud nobilem Virum in Saxonia. Caput septimum libri CLXVII. in quo silvestre mel Matth. III. 7. erudite probat de canis zachari per Palæstinam non infrequentibus intelligendum esse, ex illo MS. editum in Diario Theologico Dresdensi (*Unschuldige Nachrichten*) A. 1709. pag. 379.

passim memini, dixi enim de ejus *Xenophonte*, lib. 3. cap. 4. de *Dione Cassio* lib. 4. cap. 10. *Gregorii Nysseni* libro de opificio hominis, homiliis in Canticum, Volum. VIII. p. 146. 148. & 159. *Plutarchi* Consolatione ad Apollonium lib. 4. cap. 11. De *Gregorii Nazianzeni* *) operibus, ac quaestionibus *Casarii* fratris, & *Eliæ Cretensis*, *Nicetæ* ac *Mich. Pselli* in *Nazianzenum* scholiis Volum. VII. lib. 5. cap. 12. De *Michaële Glyca* ejusque continuatione ad captam usque *CPolin à Turcis*, de *Constantino Manasse*, & *Pandectis Annalibusque Turcicis*, Volum. VI. pag. 156. 157. 766. De *Theodori Balsamonis* libris tribus *Paratitlorum* ex *Codice & Novellis*, de *ecloga Basilicorum* & *novellis Imperat. Græcorum* antea ineditis, nec non de opere *Juris Græco Romani* Volum. XII. p. 403. 426. & 487. seq. Dixi etiam Volum. X. p. 509. de vulgatis à *Leunclavio* precibus & orationibus *Manuelis Palæologi* Imp. *CPol.* ab A. C. 1384. ad 1419. & *ἱστορικαίς* ejusdem *βασιλικῆς αἰγωγῆς*, *præceptis educationis Regiæ* ad *Joannem Palæologum* *Filium* capitibus centum, quorum hæc est *acrostichis*: *Βασιλεὺς βασιλεῖ, Μανὴλ Ἰωάννη, πατὴρ υἱῶ, καρπὸν τροφῆν ἐμῆς (ψυχῆς) τῇ σῇ ὁποίας ἐν ἀκμαζέσει, ἧ ὁ Θεὸς εἶη κοσμήτωρ*, cum *Leunclavii* versione. *Claudii* *Cardinalis Guisiani* duodecim quaestiones & *Græcorum* ad eas responsiones ex *Leunclavii* interpretatione cujus *Simlerus* meminit, non vidi, nec versionem *Philocaliæ Origenis* publici juris factam esse existimo, memoratam eidem *Simlero* atque *Abrahamo Sculteto*. Est mihi autem in manibus *Volumen* quod eidem *Leunclavio* in acceptis referimus cum ipsius versione *Græcæ* ex *Sambuci Bibliotheca* vulgatum *Basileæ* 1578. 8. in quo continentur:

1. *Theoriani* *Orthodoxi* cum *Norsesi*, *Catholico* sive *Generali Armeniorum* colloquium suasu *Manuelis Comneni*, Imp. *CPol.* habitum anno imperii ejus duodevigesimo (*Christi* 1170.) de duabus in *Christo* naturis contra *Eutychianorum* & *Monothetarum* errores. pag. 1--195. *Norsesis* hujus mentio in *Isaaci* *invektiva* in *Armenios* de qua dixi Volum. X. hujus *Bibl.* pag. 173. sicut de *Theoriano* pag. 288. seq. Ex *Theoriani Philosophi* *Epistola* ad *Sacerdotes* de jejuniis *Sabbati*, nonnulla affert *Turrianus* lib. 1. *Apologiæ* pro *Canonibus Apostolorum* cap. XXI. pag. 94.

Kkk kk

2. *Leonis*

*) Iniquior, ut in *Hugonem Bloccium* de quo *Lambecius* 1. p. 45. ita in *Billium*, de quo vide ipsum querentem T. 2. *Nazianzeni* edit. *Græco Lat.* *Parif.* pag. 532. Cæterum in interpretandi studio mirabilem celebrat *Huëtius* p. 279. de claris interpretibus.

2. *Leonis* I. qui ab A. C. 440. ad 461. Romanus fuit Episcopus Epistola ad Flavianum Patriarcham CPol. scripta A. 449. Incip. ἀναγνόντες τὰ θεάμματα τῆς ἀγάπης τῆς αἱ. pag. 196–227. Latina Leonis exstat inter ejus Epistolis decima, & in novissima Paschasii Quesnelii editione vigesima quarta.
3. *Joannis Damasceni* contra Manichæos, sive Paulicianos dialogus. Incip. ἐπεὶ δὲ συνελθύσαμεν ἀλλήλοις. pag. 226–387. Prior hunc dialogum cum alia versione ediderat Emanuel Margunius, Cretensis, Patav. 1572. recusum in Basileensi Damasceni editione Basil. 1575. fol. Tertia Jacobi Billii versio exstat in editionibus Parisiensibus, quæ novissimam antecesserunt, in qua Lequiniana quarta Tom. 1. pag. 429. Vide Volum. VIII. hujus Bibl. pag. 795.
4. *Leontii* scholastici Byzantini πράξεις *) sive lectiones decem de sectis ex *Theodori* Abbatis ore exceptæ, scriptoque consignatæ post A. C. 610. Incip. ἀναγκαῖον εἰς μέλλοντας ἡµᾶς. pag. 386–555. Vide Volum. VII. pag. 451. & IX. pag. 167.
5. *Constantini Harmenopuli* Jcti seculo XIV. clari libellus de sectis. Incip. οἱ περὶ τὸν Ἄρειον. pag. 556–576.
6. Ejusdem περὶ πίστεως ὀρθοδόξου, de fide orthodoxa. Incip. πιστεύουσα δὲ τὸν ὄντως χριστιανόν. pag. 576–583. Vide Volum. X. pag. 277. & XII. pag. 489. 501.
7. *S. Augustini* περὶ Τριᾶδος de S. Trinitate, ἐκ τῆς βιβλίου τῆς περὶ τῆς γνώσεως τῆς ἀληθοῦς ζωῆς ἐπιγραφομένης. Fratres interrogant, Magister respondet. Incip. ὡς περὶ τῆς σαρκὸς βάρους πίπτει τὴν ψυχὴν. pag. 584–599. Est *Honorii* Augustodunensis de cognitione vera Vite, inter supposita S. Augustino, in appendice tomi sexti edit. novæ Amst. p. 649.
8. *S. Hilarii* Pictavorum Episcopi de S. Trinitate, ex ejus sermone qui post Pentecosten in festo S. Trinitatis recitatur. Incip. πιστεύοντες τὴν ἀγίαν Τριᾶδα. pag. 600–605.
Nota integram hanc collectionem, excepto Damasceni Dialogo, Græce

*) Hinc πράξεις lectiones obire aut frequentare. Joannes Moschus in prato spiritali cap. LXXVII. ἀπὸ τῶν ἐν μιᾷ εἰς τὸν οἶκον Στεφάνου τῆς Σοφίας, ἐγὰρ ὁ κύριος Σωφροσύνη, ἵνα πράξωμεν.

Græce & Latine recusam esse in tomo priore auctarii Bibl. Patrum Duæani, Paris. 1624. & in tomo undecimo Bibliothecæ Patrum Morellianæ Paris. 1644. fol.

XLII. Sæpe mihi in hoc opere laudatum memini præclarum Virum JOHANNEM HUDSON, præfectum Bibliothecæ Bodlejanæ, cujus nostra ætate singulare studium in adornandis bonis Græcorum scriptorum editionibus enituit. Is enim est à quo habemus recensitum atque expolitum *Thucydidem*, Oxoniæ 1696. fol. *Dionysium* Halicarnasseum 1704. fol. *Moeridium* Attificam, non ante vulgatum, *) quem ex MS. Bodlei. primus Græce in lucem protulit 1712. 8. *Longinum* αἰ' ὕψυς, 1710. 8. Fabularum *Æsopiarum* collectionem quotquot Græce reperiuntur, locupletata Neveleti συναγωγῇ insigni auctario, cum versione nova vel recognita & præmissis veterum testimoniis LXVIII. Oxon. 1718. 8. & cui A. 1719. Novembr. 17. anno LVII. ætatis immortalis est, *Flavium Josephum*, quem ex MSS. Codicibus castigavit & integritati suæ reddidit novaque donavit versione, postremis paginis ut luci darentur ultimam manum addente V. C. Antonio Hallio. Oxon. 1720. fol. Speciatim hoc loco commemoranda ejus collectio perpulchra *Geographia Veteris* scriptorum **) Græcorum minorum, quatuor Voluminibus vulgatum, præmissis veterum testimoniis, emendate ac nitide cum interpretatione Latina, dissertationibus Henrici Dodwelli & editoris annotationibus. Oxon. 1698. 1703. & 1712. 8.

Tom. I. præmissis Henrici Dodwelli de ætate & scriptis singulorum, Dissertationibus, continentur: *Hannonis* periplus, cum versione Conradi Gesneri.

Scylacis periplus, cum versione Isaaci Vossii.

Agatharchides Cnidius de mari rubro, ex Photii Cod. CCL. cum versione Laur. Rhodomanni.

Arriani periplus Ponti Euxini, cum versione Joh. Guil. Stuckii, Tigurini.

Periplus Maris Erythræi, eidem vulgo adscriptus, cum ejusdem Stuckii interpretatione.

Kkk kk 2

Nearchi

*) Vide Volum IX. hujus Bibl. pag. 420.

**) De plerisque dictum a me lib. IV. cap. 2. ubi etiam de collectione Geographorum Herscheliana, & de medita sive præmissa Luca Holstenii. De *Agatharchide* Volum. IX. pag. 496.

Nearchi paraplus ex *Arriani* Indicis, cum versione Bonav. Vulcanii, Brugenfis.

Marciani Heracleotæ periplus, cum versione Joannis Hudsoni, subjunctis fragmentis *Artemidori* Ephesii & *Menippi* Pergameni.

Anonymi periplus Maris Euxini, cum versione Isaaci Vossii.

Tom. II. præmissis Dodwelli dissertationibus de ætate & scriptis Geographorum singulorum in hoc Volumine, *Dicaarchi* Status Græciæ, cum versione Joannis Hudsoni.

Ejusdem descriptio Pelii Montis, cum mea versione.

Isidori Characeni mansiones Parthicæ, cum versione Joannis Hudsoni.

Scymni Chii periegesis, Marciano Heracleotæ perperam ab aliis adscripta cum versione Erasmi Vindingii, Pauli F.

Ejusdem Scymni Fragmenta, collecta à Luca Holstenio, cum ejusdem versione.

Libellus de Fluviiis, *Plutarcho* adscriptus, cum interpretatione Philippi Jacobi Mauffaci.

Agasbemeris Compendiariarum Geographiæ expositionum libri duo, ad Philonem discipulum suum, cum versione Samuelis Tennulii.

Strabonis Epitome, cum versione Hieronymi Gemusæi.

Textio Tomo. Excerpta ex *Dionysii* Byzantii anaplo Bespori Thracici Latine servata à Petro Gyllio.

Excerpta ex *Georgii* Medici *Chrysococca* Syntaxi Persarum per Ismaëlem Bullialdum. Græce & Latine.

Ptolemæi Tabula longitudinis & latitudinis Urbium insignium. Ex MS. Codice Theonis in Bibl. Bodlej. recensita. Græce & Latine.

Ptolemæi Arabia, ope Codicis MS. vetustissimi ac præstantissimi in numeris locis emendata à Joanne Grævio: ex edit. Lond. 1650. 4. Græce & Latine.

Anonymi vetus orbis descriptio, pridem vulgata à Jacobo Gothofredo, recusa latine ex Jac. Gronovii editione.

Variae Lectiones in Anonymum Geographum Ravennatem ex MS. Urbinate Vaticanæ Bibl. num. 678.

Descriptio Chorasmicæ & Mawaralnahræ, sive Regionum extra fluvium Oxum descriptio Abulfedæ Ismaëlis ex tabulis Principis Hamah, edita pridem à Joanne Grævio Lond. 1650. 4. Arabice & Latine

Latine, & inedita hæcenus Arabiæ, Maris Persici & Alkolzum sive rubri, Arabice & Latine ex *Abulpheda*, per eundem Jo. Gravium.

Binæ Tabulæ Geographicæ una Nassir Eddini Persæ & altera Ulug Beigi Tartari Arabice cum versione Joh. Gravii. ex edit. Lond. 1651. 4.

Periplus (*Arriano* falso adscriptus) Ponti Euxini, & locorum utriusque Continentis, videlicet Bithyniæ Ponto adjacentis, Paphlagoniæ &c. (ex Scymno, Arriano & Marciano) quem Holstenius pridem vulgare constituerat ex Codice Vaticano, cum versione Joannis Hudsoni.

Prolemai ἐκ θεσις κανονικὴ τῶν ἀστεισµῶν Græce è MSS. emendata.

Tomo IV. Henr. Dodwelli diff. de ætate & patria Dionysii Periegetæ. *Dionysius* Græce & Lat. cum commentariò *Eustathii* per singulas paginas verbis Poëtæ subjecto, & ad calcem Vol. subjectis variis lectionibus & annotationibus. Avieni & Prisciani Metaphrases Dionysii. Avieni Ora maritima. *Anonymi* Græca Paraphrasis in Periegesin integrior, quam ab Eduardo Thwaitesio vulgata fuerat. Excerpta è Scholiaste Græco inedito in Dionys. qui existat MS. Parisiis in Bibl. Regia.

Fragmenta de urbium & regionum nominibus in alia mutatis, ex notis Léonis Allatii ad Georgium Acropolitam pag. 244. & ex iis quæ subjiciuntur Codino pag. 404. aliaque apospasmata Geographica, vel inedita hæcenus vel emendatius edita, Græce.

Nicephorum Gregoram in Dionysium, inquit clariss. Hudsonus, quem in lucem proferre semel iterumque proposui, Bibliothecarum latebris recondi in æternum reliqui: utpote qui hoc solum præstiterat, ut Periegetæ carminis vinculis liberaretur, ejusque ex oratione bona ligata, fieret soluta non bona.

XLII. THOMÆ GALLEY (*). Presbyteri J. C. Religiosus. Cui adnoscuntur Sanctorum aliquot varia opuscula nondum edita, Ejusdem Autoris studio & opere collecta. Lugduni, sumptibus Horatii Cardon, 1615. 8.

KKK KK 3

Liber

*) Jo. Frid. Kernius, Schleusingæ Francus de vita, obitu & scriptis B. D. Thomæ Inguil. Lips. 1710. 4. pag. 54. seq.

Liber (cujus Dedicatio Romæ scripta, & Petro Guicciardino Magni Etruriæ Ducis apud Pontificem Legato dicata) est bipartitus. Prima pars agit de Religiosi nomine, dignitate, fine, ingressu, perfectione maxime quærenda, doctrina, paupertate, obedientia, sui abnegatione, humilitate, &c. Altera pars sanctorum aliquot Patrum opuscula nondum edita continet, quæ sunt:

Basilii epistolæ tres, Federico Metio interprete.

Athanasii Archiepisc. Alex. encomium in B. Andream Apostolum, Carolo Fabiano interprete.

Johannis Chrysostomi de nomine cœmeterii, & de veneranda & vivifica cruce, Antonio Agellio interprete.

Ejundem sermo, quomodo Adam animam acceperit, quando formatus est, & in passionem Salvatoris nostri, & de vulnerato ejus latere.

De Petro & Elia.

Procli Archiepiscopi CPolitani oratio panegyrica in S. Andream Apostolum, Carolo Fabiano interprete.

Eusebii Episcopi †) oratio de commemoratione Sanctorum, eodem Fabiano interprete.

Meropii Paulini & Thersasæ Epistola ad Sanctum & Amandum.

Hefysibii Presbyteri Hierosolymitani oratio demonstrativa in S. Andream Apostolum, Carolo Fabiano interprete.

Synesi epistolæ tres.

Anselmi Archiepisc. sermo de æterna beatitudine, in Cluniacensi capitulo ad conventum, habitus.

Eutropii Abbatis ad Petrum Papam epistola de vitiis.

Porcarii Abbatis epistola.

S. Sedati Episcopi homilia de S. Epiphania.

Pauli Diaconi homila in illud: simile est regnum cœlorum homini Regi.

Expositio historiarum V. T. Venerab. *Petri Damiani* Card. Hostiensis, capitibus XXX. absoluta.

XLIV. LITURGIE SS. Patrum, excusæ Paris. apud typographum Regium Guil. Morellum 1560. fol. In quo volumine nitide luculenter & emendate expressa continentur Græce:

Canon trigessimus secundus *Concilio in Trullo* habiti A. C. 692.

Procli

†) Recusa cum sequentibus ex Galleti editione in supplemento Bibl. Patrum Paris. A. 1639. T. 1. p. 826. & jam ante in Colonienfi A. 1622. T. 25. denique in Lugdunenfi T. 27.

- Procli* Archiepiscopi CPol. *ὡς ἐν ᾧ αὐτὸς αὐτῆς τῆς Θεῆας λειτουργίας* p. 1. Incip. πολλοὶ μὲν πινες.
- Liturgia* quæ fertur sub nomine *Jacobi* Apostoli, fratris Domini. p. 3. Incip. ἐν πλήθει ἁμαρτιῶν μεμολυσμένον με.
- Liturgia Basilii Magni*. p. 43. Incip. ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ὢν ἐξάντων ἄρ-
των. Vide Vol. VIII. hujus Bibl. p. 90.
- Joannis Chrysostomi* Liturgia p. 69. Incip. μέλλων ὁ ἱερεὺς & deinde: Κύ-
ριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐξαπόσειλιν. Inter Chrysostomi opera T. 6. edit.
Savil. p. 983. & Tom. IV. Ducae p. 522.
- Ex *Dionysii* quem volunt Areopagitæ lib. de Hierarchia Ecclesiastica *ὡς ἐν*
τῶν ἐν τῇ συνάξει πλεονέκτων. p. 111.
- Ex *Justini* Martyris Apologia majore, de sacra Eucharistia. p. 121.
- Gregorii* Nysseni Episcopi, *ὅτι ὁ ἀγιαζόμενος ἄρτος εἰς σῶμα ἔστι Θεὸς λόγος*
μεταποιεῖται, καὶ ὅτι ἐπ' ἀνάγκης τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει αὐτὸς μεταλα-
βεῖν. p. 123. Incip. ὥσπερ οἱ δηλητήριον δι' ἐπιβελῆς. Ex Sermo-
ne ejus magno Catechetico, de quo Volum. VIII. hujus Bibl.
pag. 153.
- Joannis Damasceni* quod panis & vinum in sacra Eucharistia non sint typus
sed ipsum corpus & sanguis Christi pag. 125. Incip. ὁ ἀγαθὸς καὶ
πανάγαθος Θεός. Ex libri IV. de Orthodoxa fide cap. 13.
- Nicolai* Episcopi Methones *ὡς τὰς διδάζοντας καὶ λέγοντας ὅτι ὁ ἱερεὺς ἁγιά-*
ζων ἄρτος καὶ οἶνος ἐκ ἑσθίου σῶματος καὶ αἵματος ἔστι Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ. p. 129. Incip. τὴν μουσικὴν ταύτην καὶ ἀναίμακτον ἱεραργίαν.
De hoc Nicolao dixi Vol. X. p. 294.
- Samona* Archiepiscopi Gazæ ad Achmed Saracenum, de eodem argu-
mento p. 133. Incip. ἐτυγχάνομεν ποτε πορευόμενοι. De hoc Sa-
mona Vol. IX. p. 314. & X. 288.
- Marei* Archiepiscopi Ephesi, *ὅτι ὁ μόνος ἀπὸ τῆς Φωνῆς τῶν δεσποτικῶν ῥη-*
μάτων ἀγιάζεται τὸ Θεῶν δῶρον, ἀλλ' ἐκ τῆς μετὰ ταῦτα εὐχῆς καὶ ἐν-
λογίας ἑστι ἱερέως, δυνάμει ἑστὶ ἀγίῳ Πνεύματι. p. 138. Incip. ἡμεῖς
ἐκ τῶν ἱερῶν ἀποστόλων. Vide Vol. X. hujus Bibl. pag. 531.

Germani

Germani Archiepiscopi CPol. ἱερωδία ἐκκλησιαστικὴ καὶ μουσικὴ Θεολογία περὶ τῶν ἱερουργημάτων. pag. 145–179. Incip. ἐκκλησία ἐστὶ ναὸς Θεῶ.

Vide Vol. VII. hujus Bibl. p. 548. & Vol. X. p. 210.

Eodem An. 1560. Paris. fol. hæc etiam Latine cum auctario separatim prodierunt curante JOANNE S. ANDREA, Canonico Ecclesiæ Parisiensis, & F. CLAUDIO DE SAINCTES Parisiensi Theologo, sed est mihi ad manus editio ad Parisiensem facta Antwerpiensis 1562. 8. In illo volumine continentur:

Jacobi & *Basilii* Magni Liturgia ex veteri Latina versione.

Liturgia *Joannis Chrysostomi*, interprete Leone Tusco.

Et præter illa quæ ex Græca editione jam memoravi scripta sive apospasmata *Procli* CPolit. *Dionysii* Areopag. *Iustini* Martyris, *Gregorii* Nysseni, *Joannis* Damasceni, *Nicolai* Methonensis, *Samone* Gazæi & *Germani* CPol. etiam hæc tria, quæ in Græca illa sylloge desiderantur:

Nicolai Cabasila compendiosa interpretatio in Divinum sacrificium ex versione Gentiani Herveti quam Venetiis A. 1548. adornavit. Vide Allatium de Niliis p. 72. T. V. hujus Bibl.

Maximi Monachi, qui in Dionysium Areopagitam scripsit, liber de Ecclesiastica Myſtagogia. Vide T. IIX. hujus Bibl. p. 740.

Bessarionis Episcopi Tusculani Romanæque Ecclesiæ Cardinalis ac CPolitani Patriarchæ de Sacramento Eucharistiæ, & quibus verbis corpus Christi conficiatur, contra Marcum Ephesium. Incip. *Sacrum divinumque est Eucharistiæ mysterium*. Vide Volum. X. hujus Bibl. p. 403. sq.

Claudii de Sainctes de Eucharistia & Missæ ritibus, ex operibus D. Joannis Chrysostomi, è quibus liturgica Græcorum comprobantur. Præmittitur Volumini, ejusdem Claudii præfatio, in quibus de Missæ præstantia & originibus & speciatim de Jacobo eique tributa liturgia differitur.

3. In GEORGII CASSANDRI, magni Viri Liturgicis, quæ & separatim Colon. 1559. 8. & in limine operum junctim editorum Paris. 1616. fol. prodierunt, non integræ quidem liturgiæ veteres sed argumenta breviter exposita habentur ex liturgia *Chrysostomi* per Leonem Tuscum, ex liturgia *Basilii* & Græca illa & altera quam Syri Anaphoram vocant. Ex liturgia *Æthiopica* sive Canone quem appel-

appellant universali. Ex liturgia usitata in regno *Præstæ Joannis*, de qua Franciscus Alvares in opere Lusitanice primum ac deinde Italice edito. Ex liturgia *Armeniorum* (Leopoli civitate Russia) versa Latine ab Andrea Lubelczyc. Et ex alia de qua Petrus Bellonius in observationibus: & tertia de qua in libro Italice edito Nicolaus Barbosa. De liturgia *Moscovitarum* ex commentariis rerum Moscovitarum Sigismundi liberi Baronis. De Missa Latinorum ex SS. Augustino, Isidoro, Gregorio M. Ordine Romano & Thoma Aquinate.

In Cassandri Operibus deinde pag. 97. sequuntur Ordo Romanus de officio Missæ, & Micrologus p. 121. Hymni Ecclesiastici præmissio Bedæ de metris p. 160. & preces Ecclesiasticæ seu collectæ excerptæ ex libris Ecclesiasticorum Officiorum pag. 315--448. Vigili Martyris & Episcopi Tridentini Opera pag. 460. Honorii Augustodunensis presbyteri de Prædestinatione & libero arbitrio dialogus p. 623. Epistolæ duæ ad B. Augustinum de reliquiis Pelagianæ hæreseos, una Prosperi pag. 640. & altera Hilarii Episcopi Arelatensis pag. 645. Sententiæ ex libris B. Augustini de prædestinatione Sanctorum & bono perseverantiæ pag. 650.

Cætera Cassandrum ipsum habent auctorem, Commentarius de duabus in Christo Naturis & unica hypostasi p. 577. De Baptismo Infantum, & sectæ Anabaptisticæ origine pag. 675. De officio pii ac publicæ tranquillitatis amantis viri in hoc Religionis dissidio p. 781. Defensio ejus scripti adversus Jo. Calvinum. pag. 809. & altera sub Barthol. Nervii nomine contra libellum Germanicum Viæ Commemorator inscriptum pag. 882. Consultatio de articulis inter Catholicos & Protestantibus controversis, ad Imperatores Augustos Ferdinandum I. & Maximilianum II. p. 892. De optanda sacra Communione Christiani Populi in utraque Panis & Vini specie pag. 1015. De Viris illustribus qui in sacris Bibliis usque ad Regum historiam commemorantur. p. 1048. Epistolæ CXVII. p. 1077. Acta Colloquii A. C. 1558. 4. Jul. habiti cum Joanne Kremer à Castorp Anabaptista (de quo Epist. 101. & 103.) p. 1227. Liber de Viris illustribus in Latio ante Procæ, & de Romanis qui tempore Pompeji fuere, velut in supplementum Aurelii Victoris p. 1241. Oratio in laudem urbis Brugarum dicta A. 1541. p. 1251. Quæstiones Rhetoricæ p. 1274. & Dialecticæ p. 1294--1351.

4. Amplissimam Liturgiarum Orientalium Collectionem nupertime publici juris fecit Vir doctissimus EUSEBIUS RENAUDOTUS a) quem A. 1721. Parisiis diem supremum obiisse accepimus. Prodiit illa Parisiis 1716. 4. duobus Voluminibus, facitque ut minus quidem desideremus Syllogem similem, cujus spem *Richardus Simon* vir & ipse eruditissimus fecerat, desideremus tamen, quoniam & ille versionem illarum testatur se adornasse, b) videturque additus etiam fuisse textum ipsum Syriacum, **) ex quo interpretationem suam composuit. Refert idem ex quinquaginta liturgiis c) supereffe apud Maronitas unam & triginta, omnesque translatas ex Græcis. d) Renaudoti autem versione non tuto ubique stare nos posse, sive causæ suæ inservientis, sive non satis assequentis verum sensum, docuit vir supra laudes Maturinus Veissierius la Crose in Apologia pro Jobo Ludolfo contra Renaudotum, inserta Diario literario Hagenfi. e) Sed Collectionem illam Renaudotianam, recensere juvat. Occurrunt itaque:

IN TOMO PRIORE.

Post dissertationes editoris 1. de liturgiis Orientalium Origine, auctoritate & consensu. 2. De Coptitarum Alexandrinorum liturgiis, & 3. de lingua Coptica sive Ægyptiaca ejusque antiquitate,

Liturgiæ tres Coptitarum Jacobitarum ex Coptico conversæ,

1. *Magni Basilii* f) p. 1. Renaudoti ad eam commentarius p. 169–300.

2. *S. Gregorii* Theologi. g) (in aliis, *S. Severi Patriarchæ*) p. 26. Notæ Renaudoti p. 301–314.

3. *S. Cyrilli*

a) *Journal des Savans* 1716. T. 2. pag. 490. *Memoires de Trevoux* 1717. p. 59. 215 seq.

b) *Rich. Simon* *Bibl. choisie* T. 2. p. 173.

**) Renaudotus restatut illustrissimi Colberti obitu factum quod à se Latine tantum, non etiam Syriacæ, Arabicæ & Copticæ linguæ liturgiæ in lucem datæ fuerint.

c) *Rich. Simon* pag. 285. 165. 170. ex Abrahamo Ecchellensi.

d) *Id.* pag. 166. 173.

e) *Journal littéraire* T. IX. pag. 239. seq.

f) Versionem Latinam ex Arabico adornatam à Victore Scialach, Maronita ediderat Marcus Vellserus, Augustæ Vindel. 1604. 5. Sed Renaudotus novam ex Coptico concinnasse se profiteretur.

g) *Mirror Gregorianum* hunc non Theologum sed Nyssenum appellari à Jobo Ludolfo p. 341. *Commentarii ad Historiam Æthiopicam.*

3. *S. Cyrilli* Alex. h) p. 38. Notæ Renaudoti p. 315--322.

Orationes & Benedictiones ad conservationem omnium Altaris instrumentorum, (ex Rituali Gabrielis Alexandrini Patriarchæ Coptitarum Alexandrini circa A. C. 1411.) pag. 52. Notæ Renaudoti p. 323--332.

Liturgiæ Græcæ tres Alexandrinæ, cum versione Latina:

1. *S. Basilii*, initio mutila p. 57. Incip. *δοξαζόμεν σε δημιουργέ.* Ex MS. Codice Bibl. Regiæ. Notæ Renaudoti p. 333--347.

2. *S. Gregorii* Theologi p. 90. Incip. *ὁ ἐπισκεψάμενος ἡμᾶς ἐν ἐλέει.* Ex eodem MS. Notæ Renaudoti p. 347--352.

3. *S. Marci*, i) discipuli Petri Apostoli p. 131. cum versione, sed emendata variis in locis, *Joannis à S. Andrea* Canonici Paris. qui eam primum ex Codice Monasterii Cryptæ Ferratæ, Romam postea in Bibl. Basilianorum Monachorum delato, Græce cum versione ediderat Paris. 1583. 8. Parum diversa hæc à liturgia, quam *Cyrillo* Alex. Coptitæ tribuunt, diversa tamen, propria nempe Orthodoxorum Alexandrinorum, & nullas Monophysitarum doctrinæ notas præferens. Notæ Renaudoti exstant p. 353--362.

Eusebii Renaudoti diss. de Patriarcha Alexandrino Coptitarum p. 363.

Ritus Ordinationis k) Patriarchæ Jacobitarum Alexandrini, ex Pontificali Coptico Arabico MS. Bibliothecæ Segvierianæ, Latine, additis nonnullis Græcis, p. 467. & ad illas observationes p. 491.

Liturgia Communis sive Canon universalis *Æthiopum* l) ex nova Latina
LII II 2 versione

h) Idem Ludolfus, ab Æthiopibus quoque Liturgias Basilii & Cyrilli magni usurpari annotat.

i) Ex Joannis à S. Andrea editione hæc Marco tributo liturgia recusa est Græce & Latine in tomò posteriore auctarii Bibliothecæ Patrum Ducæani Paris. 1624. & in tomò duodecimo Bibl. Patrum Morellianæ Paris. 1644. una cum liturgia Jacobi, Basilii, Chrysostomi, liturgia præsanctificatorum, nec non Petri Apostoli & Gregorii Papæ.

k) Imperfectum ediderat ex Athanasii Kircheri versione A. 1647. adornata Bartholdus Nibhusius in *symmiectis* Leonis Allatii T. I. p. 239. Colon. 1653. 8.

l) *Æthiopice* prodierat (ex Coptica) Romæ 1548. 4. una cum novo Test. curante Petro Æthiope Comosive Archimandrita qui aliter Tesfa Sion appellabatur. Latine ib. 1549. ac deinde in Bibliothecis Patrum, & in Novissima Lugdunensi Tomo XXVII. Præter hanc præcipuam, quam Liturgiam *Apostolorum* Æthiopes appellant, propius accedentem ad Liturgiam Copticam Basilii, habent alias insuper novem, 1) *Joannis Evangelistæ*, 2) *Patrum Nicanorum*, 3) *S. Epiphaniæ*, 4) *Jacobi Serugenensis*, 5) *Joannis Chrysostomi*, 6) *Domini nostri Jesu Christi*, 7) *S. Mariæ*, quam scripsit He-

VIACOS

versione Renaudoti p. 499. subjunctis ejus observationibus n. 523--545. Dissertatio autem de Ecclesia *Aethiopica*, quam Ludolfo iniquior, dudum ad editionem paratam se habere scribit in praef. lucem necdum vidit quod sciam, neque editae sunt ejus quarum ibidem meminit de Ecclesiae Nestorianae propagatione dissertationes.

IN TOMO POSTERIORE.

Dissertatio Renaudoti de Syriacis Melchitarum orthodoxorum & Jacobitarum Monophysitarum Liturgiis.

Liturgia ex Codicibus Syriacis Bibliothec. Colbertinae & Segvierianae MSS. Latine versae ab eodem Renaudoto.

1. *Ordo Communis*, liturgiae secundum ritum Syrorum Jacobitarum p. 1. Renaudoti observationes p. 45.
2. *Alius Ordo generalis*. p. 12.
3. Liturgia S. *Jacobi* Apostoli, Fratris Domini, Melchitis & Jacobitis communis & à Graeca quae fertur sub *Jacobi* nomine, passim differens. p. 29. Renaudoti observationes p. 73. ex Dionysio Barsalibi, Joanne Marone &c.
4. Orationes ad Communionem & postea dicendae, quae in MS. subjiciuntur Liturgiae *Jacobi*, in aliis *Xyfi*, in aliis *Petri*. p. 43.
5. Liturgia S. *Jacobi* minor p. 126. Renaudoti observatio p. 132.
6. S. *Xyfi* Papae m) Romani. p. 134. Notae Renaudoti p. 142.
7. S. *Petri*, Principis Apostolorum. p. 145. Notae p. 153.
8. Liturgia Petri secunda. p. 155. Notae p. 160.

[9. S. *Joan-*

riaces sive *Kyriacus* Archiepiscopus Behusae, edita una cum proxima superiore *Aethiopice* ad calcem Novi Testamenti Rom. 1548. 4. 8) *Gregorii* Theologi & 9) *Dioscori*, quam *Aethiopice* & Latine vulgavit Joh. Mich. Wanslebicus, Londini 1661. 4. Vide Jac. Echardi T. 2. Bibliothec. scriptorum Ord. Praedicator. pag. 694. & laudatum Ludolfum commentario ad Hist. *Aethiop.* pag. 340. seq.

- m) Prima haec est Liturgia inter quatuordecim Syriace editas Romae A. 1592. sub titulo *Missalis Chaldaici ad usum Ecclesiae Maronitarum*. Illas autem Jacobitis proprias sed ad Rom. Ecclesiae sensum interpolatas ab editoribus, Renaudotus non diffidet, qui p. 47. seq. memorat etiam *librum Ministerii*, Orationes sive preces Ecclesiasticas Syriace complexum editumque Romae A. 1596. & T. 2. p. 435. 455. in editoribus merito reprehendit, quod *Dionysio* Areopagitae tribuerunt liturgiam quae est Dionysii Barsalibi, Metropolitae Jacobitae: *Ignatio* Antiocheno Martyri aliam quae Ignatii Jacobitae est: & aliam *Joanni* Chrysostomo quae itidem Jacobitam Joannem habet auctorem. Vide & Rich. Simonis Bibl. Selectam Gallice editam T. 2, cap. 20.

9. Liturgia *S. Ioannis* Evangelistæ. p. 163. Notæ p. 169.
10. Liturgia *XII Apostolorum*, quam ordinavit *Lucas* Evangelista, magni Pauli discipulus p. 170. Notæ p. 175.
11. *Marci* prædicatoris & Evangelistæ. p. 176. Notæ p. 184.
12. *S. Clementis* Romani. p. 186. Notæ p. 199.
13. *S. Dionysii*, Athenarum Episcopi. p. 202. Notæ p. 212.
14. *S. Ignatii*, p. 215. Renaudoti observatio p. 226.
15. *S. Iulii*, Papæ Romani. p. 227. Notæ p. 234.
16. *S. Eusebii*, Patriarchæ Antiocheni. p. 235. Notæ p. 240.
17. *S. Ioannis Chrysostomi*. p. 242. Notæ p. 254.
18. Altera eidem Chrysostomo n) tributa in Missali Chaldaico Romæ edito p. 256. Notæ p. 160.
19. *S. Maruti*, Catholici, sive Metropolitæ Tagritensis. p. 261. Notæ p. 270.
20. *S. Cyrilli* (Alex.) p. 275. Notæ p. 285.
21. *Dioscori*, Patriarchæ Alexandrini. p. 287. Notæ p. 296.
22. *Philoxeni* sive *Xenaja* Episcopi Mabugensis seu Hierapolitani. p. 301. Notæ p. 307.
23. Ejusdem liturgia secunda p. 310. Notæ Renaudoti p. 320.
24. *Severi* Antiocheni p. 321. (al. *Timothei* Alexandrini) Notæ p. 330.
25. *Iacobi Bordayai* sive ut Græci pronunciant *Baradati*. p. 333. Notæ p. 342. ubi de pluribus Jacobis apud Syros Jacobitas celebribus, de quibus & p. 367. 380.
26. *Matthæi Pastoris* p. 347. Notæ p. 352.
27. *Iacobi* Episcopi Botnanensis & Serugensis Syrorum Doctoris, qui Tabellita etiam vocatur. p. 356. Notæ p. 367.
28. *Iacobi* interpretis, Episcopi Edeffeni p. 371. Notæ p. 380.
29. *Thomæ* Heracleensis. p. 383. Notæ p. 389. ubi Renaudotus dubitat eademne hæc sit liturgia ab illa Thomæ Giarmachitæ, quam inter alias memorat Abraham Ecchellenis.
30. *Mosis Bar Cephe* p. 391. Renaudoti observatio p. 398.
31. *Philoxeni* Episcopi Bagdadensis sive *Eleazari* filii *Sabta*. p. 399. Renaudoti observatio p. 408.
32. Doctorum Sanctorum, à *Ioanne* Magno Patriarcha ordinata, p. 409. observatio Renaudoti. p. 419.

LII II 3

n) Et hæc & quæ eandem præcedit, plurimum diversa est à Græca Chrysostomi liturgia,

33. *Ioannis* Basorensis sive Bostreni, p. 421. Notæ p. 435.
34. *Michaëlis* Patriarchæ Antiocheni. p. 438. Renaudoti observatio p. 448.
35. *Dionysii* Barsalibi, circa A. C. 1150. metropolitæ Amidæ pag. 449. Notæ p. 453.
36. *Gregorii* Catholici Orientis, qui *Abulfangius* & *BarHebri* dictus est & A. C. 1285. obiit. p. 456. Notæ p. 469.
37. *Ioannis* Patriarchæ qui scriba & Acoemetus dictus est. pag. 474. Notæ p. 489.
38. *Dioscori* Episcopi Insulæ Cardou, sive Gordyæorum. pag. 492. Notæ p. 508.
39. *Ioannis* Patriarchæ Antiocheni, qui prius *Ioannes filius Maadni* dictus est. p. 512. Notæ p. 524.
40. *Ignatii* Patriarchæ Antiocheni, qui etiam dictus est *Ioseph F. Nabib*. p. 528. Notæ p. 543.
41. *Basilii* Magni, (sive ut in Codice Colbertino, *Basilii & Gregorii Theologi*) p. 548. ex Andreae Masii versione, edita Antwerp. 1569. 8. & deinde sæpius, (ut dixi Vol. VIII. hujus Bibl. p. 91.) Renaudoti Observationes pag. 562.
- Eusebii Renaudoti de Nestorianorum Liturgiis dissertatio. p. 566.
- Nestorianorum, qui Catholico sive Patriarchæ suo subijciuntur, Liturgiæ tres ex Syriaco versæ:
1. Liturgia *Apostolorum* sanctorum, seu Ordo sacramentorum pag. 548. compositus à *S. Adeo* & *S. Mari* Orientalium doctoribus p. 587. Renaudoti Notæ p. 598.
 2. *Theodori* Interpretis, *) quæ celebratur à Dominica prima Annuntiationis usque ad Dominicam Palmarum. p. 616. Notæ p. 622.
 3. *Nestorii*, quæ quinquies in anno celebratur, in vigilia S. Joannis Baptistæ, in vigilia Doctorum Græcorum, **) feria quarta hebdomadæ supplicationis Ninives, & in Paschate. pag. 626. Notæ pag. 639--648.

4. ABRA-

*) Ita per excellentiam vocatur Theodorus Mopsuestenus, cujus plurima fuerunt in libros sacre Scripturæ commentaria, Syriace etiam versæ de Græco, & ex Syriaco Arabicæ.

**) Festum diem agunt Nestoriani feria sexta hebdomadis quintæ post Epiphaniam, commemorationis Doctorum Græcorum, qui sunt Diodorus Tarsensis, Theodorus Mopsuestenus & Nestorius, ut discimus ex Lektionario Persico ad usum Christianorum Persidis, qui prope omnes in Nestoriana hæresi sunt à multis sæculis. Hæc Renaudotus pag. 639.

4. ABRAHAMUS ECCHELLENSIS in notis ad Catalogum librorum Chaldaicorum & Syrorum Ebed Jesu, cap. 29. ubi mentio prolixæ Nestorii liturgiæ: *Supra quinquaginta numerantur, apud Orientis Christianas gentes, Liturgiæ, partim communes, partim singularum gentium propriæ. Ex his autem, triginta & una nobis exstant; nimirum una S. Iacobi; duæ duodecim Apostolorum nomine, major scilicet æ minor; duæ S. Petri; una S. Ioannis Evangelistæ; una S. Marci; præterea S. Dionysii Areopagita, S. Sixti Pape, Iulii Rom. Pontifici, S. Ioannis Chrysostomi, S. Basilii, S. Cyrilli Alexandrini, S. Iacobi Nisibensis, S. Gregorii Theologi, D. Ioannis Maronis Patriarchæ Antiocheni, alterius Ioannis Patriarchæ Antiocheni, Moysi Barcephæ; Iacobi Edesseni, Philoxeni, Eleazari Episcopi Babylonis, Maruta Episcopi Targritensis, Thoma Giarmachita, Matthai Pastoris, Ioannis Barsusan, Nestorii, Theodoret, †) Diodori, Narsis, Barsoma.*

5. In BIBLIOTHECIS PATRUM quoque Liturgiæ quædam iunctim excusæ occurrunt.

GRÆCE ET LATINE quidem in T. 2. Auctarii Ducæani Paris. 1624. & Tomo XII. Bibl. Patrum Morellianæ, Paris. 1644. 1654.

a) Liturgia quæ fertur sub nomine *Iacobi* Apostoli, Fratris Domini, primi Hierosolymorum Episcopi, ex Græco Demetrii Ducæ Rom. An. 1526. 4. & Latine ex edit. Paris. Guil. Morelli An. 1560. fol.

b) *Marci* Evangelistæ p. 26. quam primus ediderat ex Codice Guil. Sirleti Joannes à S. Andrea Paris. 1583. 8. una cum *Clementis* Romani de ritu Missæ ex libro VIII. Constitutionum Apostolicarum, & *diav. φῆσι τῆς ἀκολουθίας τῶν ὁρῶν.*

c) *Basilii* Magni, *) cum Gentiani Herveti versione pag. 42. ex Græco Demetrii Ducæ, Rom. 1526. 4.

d) *Ioannis Chrysostomi*, **) cum versione ejusdem Herveti pag. 59. ex Græco Demetrii Ducæ, Rom. 1526. 4.

e) *Æc.*

†) Fortasse, Theodori Mopsuesteni.

*) Alia *Basilii* Liturgia ex Codice MS. Uffenbachiano edita Græce, addita versione Latina à V. C. Joanne Henrico Majo, in Catalogo Codicum MSS. Nobilissimi Viri Zachariæ Conradi ab Uffenbach. p. 498--522.

**) De differentia editionum Liturgiæ Chrysostomi vide quæ præfatur Beatus Rhenanus & notas Georg. Fehlavii ad Christophori Angeli Enchiridion de statu hodiernorum Græcorum p. 397. ac Leonem Allatium de consensu utriusque Ecclesiæ p. 1188. seq. In nova editione Montfauconiana Operum Chrysostomi legitur Tomo quinto pag. 466. At
Leonis

- e) Ἀκολουθία τῶν προηγασμένων τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς. *Missæ Praefationis* *ficatum* *** p. 89. ex Græca editione Ducae Cretensis, Rom. 1526. 4. & Eucharologio Græcorum. (p. 192. sequedit. Jacobi Goari) cum versione Gilberti Genebrardi, & cetera παραθέτειν eos qui dormierunt. p. 103. Canon de potestatibus Angelicis & de sanctis. Latine p. 113. ex edit. Genebrardi, Parisi 1575. fol.
- f) Petri Apostoli p. 116. ex Græco Latina editione Joannis & S. Andrea, Parisi 1595. 8.
- g) Gregorii quem Dialogum Græci vocant. p. 124. ex Græco-Lat. Fed. Morelli editione, Parisi 1695. 8. Nimirum Gregorii Magni, Papæ Missam Græce vertit Georgius Cadius. Alterius versionis locupletioris MS. in Bibl. Barberina meminit Allatius de Georgiis p. 362. quæ auctorem habet *Emanuelen Chrysolanum*.
- h) Germani CPoli ἱστορία ἐκκλησιαστικὴ καὶ μυστικὴ. Θεσσαλονίκη. p. 31.
- i) S. Maximi de Ecclesiastica Mystagogia. p. 166.
- k) Nicolai Cabasila ἐρμηνεία τῆς Θείας λειτουργίας p. 200.
- l) Nicolai Methonenſis Episcopi ad eos qui panem & vinum esse corpus & sanguinem Christi dubitant. p. 272.
- m) B. Samone Gazæ Archiep. disceptatio cum Achmed Saraceno quod panis & vinum in Eucharistia sit corpus & sanguis Christi. p. 277.

LATINE

Leonis Tusci versio concinnata CPoli circa A.C. 1057. (al. 1180) ad Rainaldum de monte Catano. Ex versione hujus Leonis & *Erasmi* prodit. Colmariz 1540. 4. Aliam dedit *Ambrosius Pelargus* sive Storck, Ord. Præd. Niddanus, Wormatiz 1541. 4. & MS. Græco Simeonis Syracusani Popponis, Archiepiscopi Trevirensis. *Mirum dicitur*, inquit, *quam Simeonis exemplar variet ab eo quo usus Erasmus, idemque ab eo quod in Rotula exhibuit Reverendus D. Reinhardus ab Riepur, primarii templi Wormatensis Decanus.*

*** In typico Sabæ, β. III. ἱστὸν ἐπὶ ἐν ταῖς Κύριακῇς τῇ μεγάλῃς ποσάρα-
κοστῇ καὶ ἐν ταῖς νηστείαις τῶν Δεσποτικῶν ἑορτῶν ἡ Ἐμεγάλῃς ΒΑΣΙ-
ΛΕΙΟΥ λειτουργία πλεῖται. ὡσαύτως καὶ ἐν τῇ μνήμῃ αὐτοῦ. Ἡ δὲ
ΠΡΟΗΓΙΑΣΜΕΝΗ κέκτηται τὴν ἰδίαν ἀκολουθίαν ἐν τῇ ἁγίᾳ ποσάρα-
κοστῇ. Τὰς δὲ λαπὰς ἡμετέρας ἔ' ὅλα ἐναυτῇ ἡ ἁγίᾳ. ΙΩΑΝΝΟΥ Τῆ
ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ λειτουργία πλεῖται. De hac missa praefationisficatum vide
Allatii diatribam ad calcem libri de consensu p. 1541. seq. & de communione sub una
ad calcem libri de purgatorio pag. 867. seq.

LATINE in T. XXVII. Bibl. Patrum edit. Lugd. 1672. fol.

- α) Missa qua *Æthiopes* utuntur, sub titulo Canonis Universalis. p. 626.
- β) Benedictio, puerperæ & Ordo Baptismi secundum usum *Æthiopum*. p. 634. & Ordo sacramenti Confirmationis p. 643.
- γ) Missa *Mosarabum* sive Christianorum in Hispania, Arabibus permixtorum. p. 644.
- δ) Missa *Præsanctificatorum*, τῶν προσηγιασμένων, ex versione Gilberti Genebrardi. p. 647.
- ε) Ordo Divini Officii *Mosarabum* ex Hispanico Eugenii Roblesii, Toletani (in lib. de vita Francisci Ximenii Cardinalis, Toleti 1604.) p. 657.
- 6. Missa qua utuntur antiqui *Christiani S. Thomæ*, Episcopatus Angamallensis in Montanis Malabarici regni apud Indos Orientales, ab Nestorianis erroribus expurgata ab Alexio Menesio, Archiep. Goano, Indiæ primate in Synodo Angamallensi An. 1599. è Syriaco Latine, p. 670.
- ζ) Orationes Missales ex vetusto MS. Gothico Missali, p. 679--683.
- 6. *Speculum antiquæ devotionis* circa Missam, quod edidit JO. COCHLEUS, *) Moguntiae, 1549. fol. recensetur à B. D. Thoma Ittigio lib. de Bibliothecis Patrum p. 664. Exhibet autem Cochleus in illo *Amalarium*, a) *Walafridum Strabonem*, S. Basilii missam ex veteri versione reperta in monasterio S. Joan. in monte Rincaviæ ad Rhenum, *Expositionem Missæ* b) (qualis exstat in Ordine Romano) ex MSS.

Eykta-

*) *Johannes Dobnek*, à patria Wendelsteinio in agro Noribergensi, quæ cochleæ significationem habet, *Cochleus* nomen adscivit, & odio in B. Lutherum, Emseri successor, tantum dedit in scriptis suis, ut paucos noverim qui hac eum in parte vel æquaverint vel superaverint. Cæterum Antiquitatis etiam amantem nec imperitum fuisse, præter speculum hoc ostendit ejus vita Theodorici Regis, ut libros ejus Miscellaneorum aliaque omittam. Obiit A. 1552. 10. Januar. Uratislaviæ, licet Simlerus, Eyfengreinus & Boissardus tradunt Viennæ, unde dubius est Serarius rerum Moguntin. p. 177. Sed assentior Miræo, & qui de Cochleo plura, illustri Seckendorffio commentariis de Lutheranism.

a) Cochleus modo librum tertium Amalarii edidit, Hittorpius autem libros quatuor de Ecclesiasticis officiis ad Ludovicum Imperatorem, & librum de Ordine Antiphonarii. In utraque & Cochlei & Hittorpii editione deest caput libri tertii ultimum de Jesu nomine. Edidit autem Dacherius Amalarii Epistolas quibus de nomine Jesu tractat quomodo effendum sit ac scribendum. T. VII. spicileg. p. 164. seq. (T. III. edit. novæ p. 330.)

b) Hittorpius testatur se in alio MS. Codice hanc invenisse inscriptionem: *Ordo Missæ à S. Petro*

M m m m m

Eystatenſi & Miſnenſi: *Petri Damiani* librum, cui titulus, Dominus Vobiſcum. *Honorii* Gemmam animæ c) *Micrologum*, & *Petri Cluniacenſis* nucleum de ſacrificio Miſſæ, nec non *Anonymum* de vita *S. Bonifacii* Martyris, & Catalogum Episcoporum Archiepiſcorumque *Moguntina* ſedis, à Bonifacio ad Sebaſtianum de Heuſſenſtein, qui fuit ab A. C. 1576.

7. MELCHIORIS HITTORPII Sylloge Scriptorum de Divinis officiis, dicata D. Salentino, Archiepiſcopo & Electori Coloniensī, editaque Colon. 1568. fol. continet *Ordinem Romanum*, *Iſidori* Hiſp. libros duos de officiis Eccleſiaſticis. De Officiis Divinis librum ſub *Alcuini* nomine (quem conſtat eſſe junioris auctoris & ſcriptum poſt A. C. 1000. d) *Amalarii* libros quatuor de Divinis officiis & librum de Ordine Antiphonarii. (Nam ejusdem de ordine Cantatorii, & in Lectionarium & Commentarium diurnalis Officii adhuc deſideramus.) *Rabani* Mauri libros III. ad Heiſtulfum de inſtitutione Clericorum. *Walafridi Strabonis* librum de exordiis & incrementis rerum Eccleſiaſticarum. *Bernoni* Abbatis Augienſis de rebus ad Miſſæ officium pertinentibus, *Micrologum*, *Ivonis* Carnotenſis Epilcopi Sermones XXI. de officiis Eccleſ. & feſtis. *Hildeberti* Cenomanenſis Epilcopi Carmen de Miſſa. *Radulphi de Rivo*, ſive *de Breda*, Decani Tungrenſis qui A. 1403. 3. Nov. obiit, librum de Obſervantia Canonum, & *Miſſæ expoſitionem* antiquam, quam à Cochleo prius editam eſſe jam dixi.

His in editione Romana A. 1591. fol. quam ſolam inſpexit B. Ittigius p. 636. & in Pariſienſi, A. 1610. fol. acceſſerunt: *Petri Damiani* liber, qui inſcribitur: Dominus Vobiſcum. *Ruperti* Tuitienſis de Divinis officiis libri XII. *Petri Cluniacenſis* nucleus de ſacrificio Miſſæ, *Honorii* Auguſtodunenſis Gemma animæ, libris quatuor.

Hugo.

S. Petro inſtitutus cum expoſitione ſua. Incipit: *Miſſa pro multis cauſis celebratur.*

- c) Eriam hujus tantum librum primum Cochleus vulgavit, ſed quatuor libri exſtant inter ſcriptores de Divinis officiis Pariſ. 1610. fol. pag. 1179. & in Bibliothecis Patrum edit. Colon. T, XV, & Lugd. T. XX. p. 1040.
- d) Vide Mabillon, Commentario prævio ad Ordinem Rom. cap. 12. p. 83. Blondellum de S. Euchariſtia p. 417. ſq. Ancillonii miſcellanea Critica T. I. p. 101. ſeq. Andreas autem du Cheſne ſive Quercetanus in ſua operum Alcuini editione pag. 1007. Pariſ. 1617. fol. hunc librum ex MS. dedit capitulis XII. integriorem,

Hugonis de S. Victore speculum de mysteriis Ecclesiæ: Ejusdem libri III. de Cerimoniis, Sacramentis, officiis & observationibus Ecclesiasticis, & in Canonem Missæ libellus. In Colonienſem editionem observationes quædam Latini Latini exſtant in ejus Bibliotheca ſacra & profana T. I. p. 129. ſeq.

8. JACOBUS PAMELIUS, e) Canonicus Brugenſis, Eccleſ. Ultraje-ctinæ ad S. Salvatorem Præpoſitus, cui præclaras Tertulliani & Cypriani editiones debemus, publici juris fecit etiam *rituale SS. Patrum Latinorum* ſive *Liturgicon Latinum*, in duo diſtributum Volumina, Colon. 1575. 4. ſimiliter molitus itidem Liturgica Græcorum & de Græcæ ac Latinæ Eccleſiarum in Miſſæ ſacrificio Concordia librum edere, f) niſi fato interceptus fuiſſet. In illis vero Latinis, priore Volumine Pamelius ipſe ex variis ſcriptoribus antiquis liturgiam Miſſæ qualis à primis temporibus uſque ad Sergium Papam A. C. 688. fuerit, enarrare aggreditur. Inter alia à p. 293. ſqq. ad 257. *Ambroſiana* Miſſæ ritum fuſe exponit, ex Miſſali Mediolanenſi collato & ſuppleto ex MS. Guilielmitarum Brugenſium & Radulpho Tungrenſi.

Volumine ſecundo exſtat *S. Hieronymi* Comes ſive Lectionarius pag. 1. de quo non repetam quæ dixi in Bibl. Latina, ſupplemento ad lib. IV. c. 3. T. III. p. 486. ſq.

Antiphonarius, ordinatus à *S. Gregorio* Magno, introitus ad Miſſam per circulum anni exhibens. p. 62.

Sacramentorum libri tres, quorum primus eſt *B. Gregorii* p. 178. ſecundus *Grimoldi* ſive *Grimoldi* g) Abbatis Benedictini pag. 388. tertius in-

Mmm mm 2

certi

e) Obiit in itinere ad capeſſendum Audomarenſem Episcopatum, Bruxellas tendens, Montibus Hannoniæ, 13. Cal. Octobr. 1587. æt. 51. teſte Thuano in extremo libri LXXXVIII De illo Antonius Teiſſierius ad Elogia Thuanea, Lud. Ellies du Pin T. XVI. Bibl. hiſtoricæ Eccleſ. p. 136. Valerius Andreas in Bibl. Belgica & Franciſcus Sweertius in Athenis Aub. Miræus in Elogiis Belgicis.

f) Swertius p. 371. & Pamelius ipſe in Præf. ad Antonium Perenottum, Archiep. Mechlinenſem data Brugis A. 1571. *Si Celſitudini Væſtre, aliisque ſuperioribus noſtris gratiam hanc operam noſtram intellexero, niſi Dn. Sainctez, aut alius quis, quod malim, me anteverterit, ſtatim aliquando, Deo Opt. Max. opitulante, & Græcorum liturgicæ in duos partiri tomos, & poſtremo Concordiam Græcorum cum Latinis in præcipuis ritibus, uno volumine comprehendere.*

g) De hoc Grimoldo Abbate S. Galli & Ludovici Pii Imp. Cancellario, cui Walafridus Strabus

certi, quem *Alcuino* Abbati Turonensi Pamelius tribuit p. 517. & *Andreas Quercetanus* in sua operum *Alcuini* editione iterum ex *Pamelii* recensione exhibuit pag. 1167. Præfationes antiquæ per anni circulum, *Gelasianæ* pleræque & *Ambrosianæ*, certe *Gregorii Magni* ætate vetustiores p. 550--610.

Tropi sive *troparia*, ut *Græci* nuncupant, hoc est Cantica sacra in præcipuis anni solennitatibus p. 611--615. Latine.

9. Vir incomparabilis *JOANNES MABILLONIUS* in tomo secundo *Musei Italici* qui *Parisi* 1689. 4. lucem vidit, post commentarium prævium in *Ordinem Romanum*, quo ritus singuli illustrantur & origines eorum ac rationes exponuntur, edidit libros ipsos rituales *Romanæ Ecclesiæ* sive *Ordines* quindecim.
 - 1 *Ordinem Romanum* de *Missa Pontificali*, qualis à *Cassandro* & deinde ab *Hittorpio* fuit vulgatus, sed amplius quam media parte auctiorem à num. 21. sqq. ex MSS. *Abbatiz S. Galli*, p. 3. Incip. *Primo omnium observandum est.*
 - 2 *Ordinem Romanum* itidem à *Cassandro* vulgatum & *Hittorpio*, (in quem exstat *Amalarii ecloga* à *Clariss. Baluzio* in *Appendice Capitularium* vulgata.) Incip. *Denunciata statione diebus festis* p. 42.
 - 3 *Ordinem Romanum* multa eadem continentem cum duobus prioribus, pauca diversa p. 53.
 - 4 Fragmentum *Veteris Ordinis* ex MS. *Constantini Cajetani* p. 61.
 - 5 *Ordinem Romanum* de *Missa Episcopali*, ex MS. *S. Galli*, p. 64. Inc. *Inprimis camisa cingitur supra.*
 - 6 *Ordinem Processionis*, si *Episcopus* festivis diebus *Missam* celebrare voluerit. p. 70.
 - 7 *Ordinem scrutinii* ad electos baptizandos p. 77.
 - 8 *Ordinem* de ordinatione *Acolythi* & *Episcopi* p. 85.
 - 9 De gradibus *Romanæ Ecclesiæ* p. 89.
 - 10 *Ordinem Romanum* de triduo ante *Pascha*, ex MS. equitis *Maffei*,

Ro-

bus hortulum suum dicavit, Vide *Casimiri Ondini* commentarios de scriptoribus *Eccles. T. I.* p. 1538. & *T. II.* p. 154. Hic *Ondinus* inter tres *Sacramentarii Gregoriani* editiones, *Pamelianam*, *Romanam Angeli Rocchæ* ex MS. *Vaticano Rom.* 1599. & *Parisiensem* ex *Missali MS. S. Eligii Bibl. Corbeienfis*, cum notis *Hugonis Menardi Parisi* 1642. 4. pro optima & antiquissimaque atque adeo sincerissima non dubitat habere *Pamelianam*. Cum *Menardi* notis sacramentarium recusum est in novissimis *Parisiensibus* operum *Gregorii M.* editionibus. Sinectiorem editionem parabat *Josephus Maria Thomassinus*,

Romani p. 95. ubi etiam Ordo ad reconciliandum poenitentem, p. 110. ad visitandum infirmum p. 111. ungendumque pag. 113. & communicandum p. 114. Ordo sepeliendi clericos Romanæ fraternitatis p. 115.

- 11 *Benedicti*, B. Petri Canonici liber de Ecclesiastico Ordine totius anni ad Guidonem de Castello, Cardinalem S. Marci, postea A. C. 1343. Papam Cælestinum II. p. 118. cum additione ex Codice Vallicellano p. 153. & Joannis XIX. (XX.) diplomate p. 154. & excerptis ex libro *Petri Mallii* Canonici S. Petri ad Alexandrum III. p. 158.
12. *Cencii de Sabellis*, Cardinalis, postea A. C. 1216. *Honorii III.* Papæ, Ordinem h) de consuetudinibus & observantiis Ecclesiæ Romanæ in præcipuis sollemnitatibus p. 167.
- 13 Cærimoniale Romanum, editum jussu Gregorii X. de electione Pontificis Romani. p. 221.
- 14 *Jacobi Cajetani*, Cardinalis qui sub Clemente VI. vivere desit, Ordinarium Ecclesiæ Romanæ, capitulis CXVIII. p. 243. additis nonnullis ex Cærimoniali Card. Rotomagensis de Stotavilla, & Petri Amelii. Vide p. 242. 324. 325. 328. 332. & 357. ubi Jacobus Cajetanus citatur.
- 15 *Petri Amelii*, Gregorio XI. i) poenitentiarii ac Bibliothecarii, postea Episcopi Senogalliensis, Archiepiscopi Tarentini & Patriarchæ Gradenfis & Alexandrini (quo titulo inter Cardinales Episcopos A. 1391. locum habuit) librum de cæimoniis Romanæ Ecclesiæ, capitulis CLXVII. p. 448.

In Appendice exhibet Mabillonius:

- a) Indicem solemnum collectarum & stationum Ecclesiæ Romanæ p. 544.
- b) Eclogas *Amalarii* Abbatis in Ordinem Romanum, ex edit. Steph. Baluzii. p. 549.
- c) *Joannis* Diaconi librum de Ecclesia Lateranensi p. 560.
- d) Constitutiones Lateranenses Petri Cardinalis, à Gregorio Pontifice confirmatas p. 576.

Mmm mm 3

c) *Augu-*

- h) Hunc librum vulgare instituerat *Onufrius Parvinius* in magno ritualium veterum opere, quod Romæ in Bibliotheca Pontificio Palatina & Parisiis in Regia servatur teste Mabillonio p. 165. ubi præfationem Onufrii ad Cencium cum lectore communicat.
- i) Idem Amelius versibus descripsit iter Gregorii XI. Avénione Romam, quod exstat etiam apud Bzovium ad A. C. 1376.

e) *Augustini* Patricii Piccolominei, Episcopi Pientini Epistolam ad Innocentium IIX. A. 1488. datam in librum sacrarum Cærimoniarum quibus Romani Pontifices uti consueverant p. 584. Excerpta ex Diario *Paridis de Grassis*, Episcopi Pisarenensis, cærimoniarum Magistri, de gestis contra Christophorum Marcellum, electum Archiepiscopum Corcyrensem, qui libros tres de ritibus Ecclesiæ Romanæ, Patricio subiectos publicavit cum Leonis X. privilegio, Venetiis 1516. p. 587. sq.

In *Tomo primo* ejusdem Musei Italici Mabillonius non modo vulgavit præter Maximi Taurinensis homilias duodecim, aliaque variorum scripta & apospasmata, supplementum & varias lectiones ad librum Diurnum Pontificum Rom. (à Joanne Garnerio S. I. Paris. 1680. 4. publicatum) ex Codice quo usus Holstenius, qui ejusdem libri editionem meditabatur, p. 32--37. Varias Epistolas de ritu Ambrosiano p. 95. sq. Græcorum confessionem de Eucharistia, editam in Concilio Florentino p. 243. Sed & *Sacramentarium Gallicanum* ex Codice mille amplius annorum, Monasterii Bobiensis p. 278--397.

Huic jungendi libri tres de Liturgia Gallicana, ab eodem Mubillartio in lucem dati Paris. 1685. 4. quorum primus commentarium veluti prævium continet, secundus *Lectionarium Gallicanum*, Luxoviense cum notis. Tertium Missalia tria, quæ cum *libro Gelasiano sacramentorum Romane Ecclesiæ* vulgaverat JOSEPHUS MARIA THOMASIIUS k) Romæ 1680. 4. in libro cui titulus: *Codices Sacramentorum nongentis annis vetustiores*. Ex tribus illis primum est *Gothicum* sive *Gothico Gallicanum*, quo usi Galli Vesi-Gothorum subiecti imperio usque ad tempora Caroli Magni. Alterum *Francicum*, in usum Ecclesiæ Pictaviensis, post Gregorii M. tempora, & tertium *Gallicanum*, in usum Autissiodorensis Ecclesiæ.

Cætera cursus Gallicani cognosci possunt ex *brevi expositione antiquæ liturgiæ Gallicanæ*, quam ex MS. Codice S. Martini Augustodunensis dedere Edmundus Martene & Ursinus Durandus Tom. V. thesauri anecdotorum p. 91--100. subjuncto *Ordine Romano ad usum Monasteriorum* ab annis circiter mille ex MS. Codice Murbacensi pag. 103--110. At Ordinem Sacramentorum, sive Missam veterem, quam edidit *Matthias Flacius* Argentinæ 1557. 8. & post eum Carolus le Cointe

k) De Thomasi opere, *Ephemerides eruditæ* Paris. A. 1681. p. 242. De Mabillonii *Acta Erud.* A. 1686. p. 20.

Cointe T. II. Annalium Fancorum ad A. C. 601. n. 20. & Joannes Bona ad calcem libri secundi rerum liturgicarum pag. 375. seq. Opp. non esse veterem Gallicanum, sed Romanum variis interpolatum orationibus, probat idem Bona lib. 1. capite 12. p. 222. seq. cui assentitur præter Mabillonium Edmundus Martene, qui eandem Missam ex Flacii editione exhibet lib. 1. de antiquis Ecclesiæ ritibus pag. 481.

10. Ab eodem eruditissimo Viro EDMUNDO MARTENE Varii vetusti Ordines Missæ celebrandæ referuntur, in eodem primo de antiquis Ecclesiæ ritibus Volumine, Rotomagi 1700. 4.
- a) Ex Missali Gothico quod vulgavit Josephus Maria Thomasius. p. 452.
- b) Ex Missali Mozarabum, *) edito jussu Francisci Ximenes, Archiepiscopi Toletani p. 457.
- c) Ex Missali Ambrosiano, quod An. 1560. prædiit jussu S. Caroli Borromei, Mediolanensis Archiepiscopi, collatis iis quæ in missali Mediolanensi A. 1669. addita sunt. p. 471.
- d) Missa quam à Flacio editam jam dixi p. 482.
- e) Ordo ex pervetusto Codice Monasterii S. Dionysii in Francia, circa tempora Caroli M. exarato p. 513.
- f) Ex MS. Pontificali Prudentii, Trecentis Episcopi p. 525.
- g) Ex MS. Codice Ecclesiæ S. Gratiani Turonensis, annorum circiter DCCC. p. 533.
- h) Ex MS. libro Sacramentorum Moyfacensis monasterii, nunc Bibl. Colbertinæ, n. 428. annorum circiter DCCC. p. 536.
- i) Ex Corbejenſi Codice Ratoldi Abbatis. p. 541.
- k) Ordo quem è Codice Monasterii S. Vincentii, Ord. S. Benedicti, postea Bibl. Cardinalis Chisii, p. 547. qualem publicaverat Joannes Bona ad calcem librorum de rebus liturgicis p. 387. Opp. Antwerp. 1694. fol.
- l) Ex MS. Pontificali Salisburgensi p. 554.
- m) Ex libro Sacramentorum, quem A. C. 1036. Halinardo Abbati S. Benigni Divionensis, deinde Archiepiscopo Lugdunensi dedit Humbertus, Episcopus Parisiensis. p. 560.

n) Ex

*) Hæc missa Mozarabum seu Hispanorum missorum ex Arabibus, S. Leandro cõmuniter adscripta existat, etiam in magna collectione Conciliorum Hispaniæ Aguirriana T. III. p. 258--279. adjuncta laudati Joannis Bonæ djatriba de illa Missa ex libro I. rerum liturgicarum, p. 279--283.

- n) Ex MS. Pontificali Christiani, Moguntini Archiepiscopi n. 4213. in Bibl. Regia Paris. p. 563.
- o) Ex alio Pontificali Ecclesiæ Moguntinæ. p. 566.
- p) Ex antiquo Rituali MS. Ecclesiæ S. Martini Turonensis p. 568.
- q) Ex antiquo Ordinario Ecclesiæ Laudunensis, ante annos CCCC, MS. p. 570. 573.
- r) Ex antiquo Rituali MS. Ecclesiæ Sueffionensis p. 574.
- s) Ex MS. Pontificali Guilelmi Durandi, Mimatenfis Episcopi, quod olim usui fuit Ecclesiæ Catalaunensi p. 577.
- t) Ex MS. Ordinario Ecclesiæ Bajocensis p. 590.
- u) Ex antiquis Carthusiensium statutis part. I. cap. XLIII. p. 594.
- x) Ex MS. Missali Fiscamnenfis monasterii ad usum Ecclesiæ Rotomagenfis ante annos circiter CCCC. p. 599. Collatis quæ in alio Missali Rotomagenfi diversa leguntur.
- y) Ex alio MS. Missali Fiscamnenfis Monasterii annorum CCC. p. 603.
- z) Ex MS. Missali Gemmeticensi, secundum usum Ecclesiæ Ebriocensis, ante annos CCC. p. 607.
- aa) Ex Ordinario MS. Ecclesiæ Cabilonensis. p. 610.
- bb) Ex Ordinario MS. Viennensis in Gallia Ecclesiæ. p. 613.
- cc) Ex Lugdunensi Missali Athanacensis Monasterii. p. 615.
- dd) Ex MS. Missali A. de Longuevil, Episcopi Leonienfis in Britannia minore. p. 619.
- ee) Ex veteri Missali Ecclesiæ Sarisberienfis in Anglia. p. 622.
- ff) Ex MS. Codice Beccensis Monasterii. p. 630.
- gg) Ex veteri breviario ad usum Rotomagenfis S. Audœni monasterii edito. p. 635.
- Longe plura celeberrimo Martenio scripta ejusmodi liturgica tam edita variarum Ecclesiarum, quam inedita fuisse ad manus, satis ostendit libro suo de antiqua Ecclesiæ disciplina Lugd. 1706. 4. cui amplum eorum syllabum præfixit. De Martenio ipso quemadmodum etiam de Mabillonio & utriusque scriptis diligenter tradunt Bernardus Pez & Philippus Cervus in Bibliotheca scriptorum Congregationis S. Mauri, Ordinis Benedicti, quam Latine ille Augustæ Vindel. 1716. 8. hic Gallice, Hagæ Comitum hoc ipso anno 1726. 12. promulgavit.
- II. Ut ad Liturgias Græcæ & Orientalium Ecclesiarum redeam, edidi & ipse Syllogen illarum, quotquot Apostolis quidem tribuuntur, in parte

parte tertia Codicis Apocryphi Novi Testamenti Hamb. 1719. 8.
Et cum duas primores partes illius recensuerim lib. IV. hujus Bibl.
cap. 5. §. 14. en hoc loco tibi etiam elenchum eorum quæ tertia
parte continentur:

De LITURGIIS Jacobi, Marci &c. testimonia & censuræ veterum re-
centiumque p. 2.

Liturgia JACOBI, Græce & Latine p. 33.

Alia versâ è Syriaco à V. C. Eusebio Renaudot. p. 122.

Liturgia PETRI, Græce & Latine p. 159.

Alia versâ è Syriaco p. 179. tertia p. 192.

Liturgia JOHANNIS è Syriaco versâ p. 200.

Liturgia MARCI, Græce & Latine p. 253.

Alia versâ è Syriaco p. 312.

Liturgia XII. APOSTOLORUM, quam ordinavit LUCAS, itidem ut
piores è Syriaco versâ à C. V. Eusebio Renaudot. p. 325.

Precatio JOHANNIS Evangelistæ p. 334.

SYNODI Apostolorum Antiochenæ Canones IX. p. 336.

Synodus in qua SYMBOLUM ab Apostolis conditum traditur p. 339.

Symbolum & de Symbolo scriptores p. 363.

Evangelium num agnoscant Muhamedani p. 366.

De Evangelio BARNABÆ quod MS. exstat Italice in Bibliotheca Sere-
nissimi Sabaudiae Ducis EUGENII p. 373.

Ex illo loca quædam pag. 378. p. 390. 393. cum Latina versione
p. 384.

Dicta JESU quæ ex Muhamedanis scriptoribus congestit Levinus War-
nerus p. 394.

Judæorum blasphema commenta 396.

De libro σύνεσις καὶ ἀπάντησις ἰησοῦ p. 397.

De historia sub CLAUDIÆ PROCULÆ, Pilati uxoris nomine edita p.
398.

Paralipomena, addenda iis quæ de Evangeliiis Apocryphis Tomo primo
commemorata sunt p. 399. seq. 526. seq.

Quare CHRISTUS non prius miracula fecerit, quam cum jam esset na-
tus triginta annos p. 408.

M. Pauli Christiani Hilscheri Schediasma de CHRISTI, cum versaretur
inter homines, studiis, ἀπὸ γεωφῆς p. 424.

- De statua HÆMORRHOUÆ à CHRISTO sanatz, mulierisque ad Herodem Epistola Græce & Latine p. 445.
- PILATI relatio ad Tiberium, Græce & Latine p. 456.
- Judæorum de CHRISTO consultatio p. 487.
- Judæorum Epistola Hierosolymis scripta de CHRISTO ad Judæos Ulmeneses pag. 493. alia ad Judæos Toletanos p. 497.
- De Josepho Arimathæo & Lazaro p. 506.
- De Epistolis & dictis Christo tributis, paralipomena p. 510.
- De Johannis ac Melitonis scriptis de obitu Mariæ p. 533.
- De Evangeliiis quæ à Tatiano, Luciano & sub Anastasio falsata esse feruntur p. 538.
- De Aramo quinti effictore Evangelii p. 545.
- De precatione Magica quæ sub S. Mariæ nomine feretur apud Æthiopes p. 560.
- Paralipomena ad Abdiam p. 568. seq. & ad notitiam Actuum Apostolicorum Apocryphorum p. 597. seq.
- XII. Apostolorum patriæ & parentes p. 590.
- Passio S. JOHANNIS Evangelistæ, sub MELLITI nomine edita à Francisco Maria Florentinio p. 604.
- MARCELLI de mirificis rebus & Actibus PETRI & PAULI p. 632.
- De Epistolis S. Mariæ tributis paralipomena p. 661.
- De Epistola S. PAULI tertia ad Corinthios & Corinthiorum ad Paulum p. 666. quæ ipsæ exhibentur ex Armenico versæ p. 668. 681.
- Epistola composita à Joach. Camerario sub Pauli nomine ad Ephesios & Ephesiorum ad Paulum, Græce & Latine p. 686.
- De Epistola PAULI ad Laodicenses, & Epistolis ad Senecam, paralipomena p. 710.
- Prophetia JOHANNIS Evangelistæ de consummatione Mundi pag. 720.
- Catalogus Apocryphorum scriptorum, in cavernis Granatensibus ut ajunt effossorum A. 1595. p. 725.
- Narrationes Apocryphæ ex Chronico sub Dextri nomine edito p. 726.
- S. HERMÆ, viri Apostolici Pastor, emendatior, præmissis testimoniis veterum auctorioribus, & fragmentis pluribus Græcis quam in editione Cotelerii exstant, additis notis ejusdem atque Oxoniensis edit. integris, aliisque p. 737.

12. Cum Evchologio Græcorum, quod versione & notis eruditissimum vulgavit JACOBUS GOAR, Parisinus, Ord. Prædicatorum, Parisi 1647. fol. Liturgias quoque diligentissime recensitas & cum editis & MSS. collatas dedit: Liturgiam S. Chrysostomi quidem pag. 58. cum Variis Lectionibus p. 87. & aliud ejus exemplar è MS. Barberino p. 98. itemque aliud ejus qua Monachi Græci in occiduis partibus Romæ, Campaniæ, Calabriæ, Apuliæ, Siciliæ & aliis utuntur p. 100. aliud denique quale inter opera Chrysostomi legitur pag. 104. atque inde notas p. 108. Liturgiamque S. Basilii pag. 158. cum Variis Lectionibus p. 176. & aliud illius exemplar ex MS. Isidori Pyromali Smyrnæi, Monasterii S. Joannis in Insula Patmo Diaconi p. 180. cum variis Lectionibus editionis Latinæ Margarithæ de la Bigne p. 184. & notis p. 185. Ac denique Missam quam τῶν προηγιασμένων sive *præsanctificatorum* appellant p. 187. cum variis lectionibus p. 200. & notis p. 205--210. Hanc Missam Germano CPol. ex MSS. Goarus p. 200. & 211. tribuit, aliudque brevissimum & antiquissimum ejus exemplar p. 103. exhibet ex MS. Barberino. De hac Missa exstat notissima Leonis Allutii diatriba ad calcem operis de consensu utriusque Ecclesiæ. Goarus autem p. 212--232. subjunxit etiam præclaram Simeonis Thessalonicensis Metropolitæ ἐξηγήσει εἰς τὴν λειτουργίαν *enarrationem in Missam*, Græce & Latine cum Jacobi Pontani S. I. sed emendata versione sicut Græce exstat in Simeonis Opere excuso Jassii in Moldavia 1683. fol. p. 271. seq.

XLV. Nemo vivit hodie qui majoribus vel præclarioribus muneribus auxerit rem litterariam, & qui Græcas præsertim & Ecclesiasticas litteras omnemque Antiquitatem pulchrius ornaverit, quam nobilis genere, sed virtute doctrina & meritis illustrior D. BERNARDUS de MONTFAUCON congregationis S. Mauri, Benedictini ordinis, Gallicæ gentis & ætatis suæ decus *πληαυγής*. Hujus itaque scriptorum commemoratione præsentem, qua auctores plerosque Græcos junctim à Viris doctis in lucem datos retuli, notitiam, atque adeo hocce Volumen concludam. Exstant igitur laudato Montfaucono curante,

1. *Analekta Græca* sive varia Opuscula Græca hætenus non edita, Parisi 1682. 4. In hoc volumine cujus titulus in quibusdam exemplis præfert tomum quartum monumentorum Ecclesiæ Græcæ Jo. Baptistæ Cotelierii, occurrunt:

Vita *S. Euthymii* Abbatis ; auctore *Cyrillo* Scythopolitano, cum versione *) Jacobi Lopini p. 1. De hac dixi Vol. IX, hujus Bibliothecæ p. 78. & X. pag. 156. seq.

Vita *S. Cyriaci* Anachoretæ, auctore *Simeone* Metaphraсте, cum versione Antonii Pouget p. 100. Vide Volum. IX. p. 69.

Typicum sive Regula Monasterii Gratia plenæ p. 128. cum Montfauconi interpretatione. Confer ejusdem palæographiam Græcam p. 300.

Excerpta ex *Herone* Geometra de Mensuris , p. 308. eodem interprete.

Antiquum *Rationarium* Augusto tributum Cæsari, & novum *Rationarium* Alexii Commeni, eodem Montfaucono interprete p. 316. Vide Volum. X. p. 474.

De mensuris & ponderibus & notis ea significantibus, cum ejusdem Montfauconi versione p. 393.

Vita *S. Stephani* junioris, Stylitæ, auctore *Stephano* Diacono Ecclesiæ CPol. cum versione Jacobi Lopini p. 396--531. Vide Volum. IX. pag. 144. seq.

Index Græco-latinus vocum rariorum in hoc volumine obviarum.

2. *S. Athanasii* Opera diligenter recensita ad Codices MSS. & ordine digesta Chronologico, genuinaque à dubiis separata ac supposititiis: & meliore versione, notisque & observationibus historicis ac Criticis illustrata, Paris. 1699. fol. tribus Volum. Hanc editionem diligentius recensui lib. V. cap. 1.

3. *Collectio nova Patrum & Scriptorum Græcorum*, Paris. 1706. fol. Græce & Latine duobus Voluminibus, quorum priore exstant *Eusebii* Pamphili Commentarii in Psalmos CXVIII. ex Codice quem Cardinalis Perronius in Italia degens ex antiquioribus describendum curaverat, nec non Seguieriano sive Coisliniano & Colbertino, collatis Catenis editis & MSS. Vide si placet quæ dixi Volum. VI. p. 94.

Posterius Volumen exhibet α) *S. Athanasii* opuscula secundis curis reperta & antehac inedita. quæ tradere me memini Volum. V. p. 316. seq.

β) *Eusebii* Commentarios in Esaiam, de quibus Volum. VI. p. 95. seq.

γ) *Cosma*

*) Apud Philippum Cervum in Bibl. Historica & Critica scriptorum Congregationis S. Mauri Gallice edita pag. 212, ubi de Lopino disserit, pro *la vie de S. Eusime* lege de *S. Euthyme*.

- γ) *Cosma Aegyptii*, quem Indopleusten appellant, topographia Christiana, de qua pluribus lib. 3. hujus Bibl. cap. 25.
4. Hexaplorum *Origenis* quæ supersunt, multis partibus auctiora quam à Flaminio Nobilio & Joanne Drusio edita fuerant: ex MStis & ex libris editis eruta & versione ac notis illustrata. Paris. 1713. fol. duobus Voluminibus. Accedunt T. 1. p. 77. seq. anecdota quædam Origenis apospasmata ex commentariis in Psalmos, & p. 86. sq. *S. Epiphani* *πρὸς τῶν ὁ ἐρμηνευτῶν καὶ τῶν παρερμηνευσάντων, de LXX. Interpretibus & de aliis qui secus interpretati sunt*, epitome eorum sed differens in quibusdam, quæ in Epiphani libro de ponderibus ac mensuris, de eodem argumento leguntur. Ad calcem tomi posterioris exstant duo lexica utilissima in Origenis Hexapla, alterum Hebraico Græcum, alterum Græco-Hebraicum, præmissa disquisitione quomodo veteres Interpretes Hebraice legerint. Lexicon idem Græco Hebraicum postea Concordantiis suis Græcis in septuaginta Interpretes subjecit præclarus Vir Abraham Trommius, Amst. 1718. fol.
5. Liber *Philonis* Judæi de vita contemplativa, versus Gallice, additis uberioribus observationibus quibus Christianos fuisse Phylonis Therapeutas, vir doctus disputat. Paris. 1709. 12. Vulgatum est non diu post A. 1712. alterum simile volumen, in quo pro eadem sententia occurrit Montfauconi Epistola, media inter binas illustris J. Bouhierii Savignii, in Parlamento Divionensi præsidis, quibus contraria ac verisimilior opinio, quod Therapeutæ illi fuerint Judæi, acute atque erudite asseritur.
6. *Palaographia Græca*, sive de ortu & progressu litterarum Græcarum & de variis omnium sæculorum scriptionis Græcæ generibus: itemque de abbreviationibus & de notis variarum artium ac disciplinarum rhetoricis, muscis, monetarum, numerorum, mensurarum ponderumque, astronomicis, chymicis, iatricis &c. Paris. 1708. fol. opus divisum in libros VI. atque eruditorum cura & lectione dignissimum, in quo notitia quam plurimorum Codicum Græcorum MSS. in celeberrimis Europæ Bibliothecis exstantium, & de librariis ac calligraphis Græcis eorumque subscriptionibus: speciminaque membrarum manu exatarum variis sæculis ære nitide descripta exhibentur, unde de aliorum ætate judicium aut conjecturam ferre

re licet. In libro sexto qui *rem diplomaticam* Græcam considerat, exhibentur etiam Græce ac Latine:

Diploma *Josephi* Authentæ A. C. 1099. p. 391.

Diploma *Berta*, Comitissæ Loritelli, A. 1112. p. 392.

Aurea Bulla *Rogerii* Regis Siciliæ. A. 1130. p. 393.

Diploma *Philippi*, filii Leonis Logothetæ, A. 1131. p. 401.

Testamentum *Gerasimi* Abbatis, Monasterii SS. Apostolorum Petri & Pauli, eodem circiter tempore p. 403.

Specimen ex autographo defumptum & tribus tabulis ære descriptis comprehensum, diplomatis *Rogerii* Regis, quo Christodulum Amiram, Protonobilissimum declarat, eodem circiter tempore. p. 408.

Diploma *Leonis Maleini* Ducis A. 1144. p. 410.

Diploma *Philippi*, filii Joannis A. 1165. p. 411.

Index Græcus Constitutionum Sicularum LXX. à *Friderico II.* Imperatore & Siciliæ Rege, anno circiter 1230. p. 416. quatuor etiam diplomatibus p. 428. seq. Latine subjunctis.

Libro septimo, *Joannis Comneni* Medici descriptio sancti montis Atho & ejus XXII. Monasteriorum, Græco vulgari qualis A. 1701. in Ungarowalachia, typis Anthimi hieromonachi ex Iberia in monasterio Synagoli prodierat, sed jam Latina versione donata p. 433-499. *Porphyrii* Nicææ Metropolitæ, & dehinc prohegumeni Imperatonii & Patriarchalis Monasterii S. Joannis præcursoris, in Nigro Mari prope Sozopolin, periodus sive circuitus Montis Athonis, versibus politicis, cum Latina versione p. 500-505. Quæ ad calcem voluminis exstat dissertatio de priscis Græcorum ac Latinorum literis, auctorem habet jam paullo ante laudatum mihi eruditissimum Joannem Bouhierium, in Senatu Divionensi supremo Præsidem.

Ad rem diplomaticam quoque pertinet fragmentum Epistolæ Imperatoris CPolitani ad Regem Francorum quod p. 266. Montfauconus in duabus magnis tabulis ære descriptis exhibet, quales Jo. Mabillonius in supplemento ad libros de re diplomatica Latina publici juris fecerat pag. 71. Operæ pretium vero esset à viro aliquo docto ex Bibl. Cæsarea etiam erui atque publicari Codicem diplomatum Græcorum ducentorum & unius, de quo Lambecius VIII. p. 523. nec non alios duos de quibus idem p. 510. itemque quartum è Bibliotheca Regia Taurinensi, de quo illustris atque eruditissimus Marchio Scipio Maffeus in Epistola ad V. C. Apostolum Zenum T. 6.

Djarii

Diarii eruditorum Italiae p. 479. *Quello però, che forse più d'ogni altro ha eccitata la mia curiosità, è stato un volume in 4. ch'è gran peccato sia stato guasto in più luoghi per tagliare alcune miniature, che vi erano. Racchiudesi in esso una raccolta di Bolle Imperatorie, di privilegi, e di atti spettanti in gran parte al Monastero vīas πέντας. Per dirvi interamente ciò che vi si contiene, è si vorrebbe poterlo legger tutto, per chè le due tavole, che vi sono, poco giovano, e nello scorrerlo poco vi si comprende, poichè, se non m'inganno, le bolle non vi sono a disteso, ma per lo più solamente a pezzi, e in compendio; ciò che v'è di più singolare è la sottoscrizione della stessa mano Imperiale, che si vede alla fin del libro in lettere grandi, e ben fatte, e con un liquor rosso dopo tanto tempo sì vivo ancora, e sì ardente, che vince il poter degli occhi. ΑνδρόνικⓈ ἐν χῶ τῷ θῷ πρὸς βασιλεὺς καὶ αυτοκράτωρ ῥωμῶν δέκας ἄγγελⓈ κομηνὸς ὁ παλααιολόγⓈ. Io non dubito punto, che queste parole non siano di mano dell' Imperadore, poichè ben sapete, che il sottoscrivere lettere, ed atti pubblici col cinabro era vietato a tutt' altri, ed al regnante riservato. Potrebbe darfi, che questo libro si conservasse già in alcuna pubblica Cancelleria, ovvero nel privato Archivio del Monastero; e che i Mondici, all'interesse de quali spettavano tali bolle, perchè questa copia restasse per sempre autenticata, ne ottenessero questa sovrana legalizzazione. Dopo la sottoscrizione dell' Imperadore si vede altresì a gran caratteri, e pur fra due Croci, ma con l'ordinario inchiostro quella del Patriarca. Ἰωαννὴς ἐλέω θῷ δεχισπισκοπⓈ κωνσταντινουπόλεως vīas ῥώμης ἐοικυμενικὸς πατριάρχης. Ho osservato, che in due luoghi si finisce a questo modo: ὁ πολυθεὸς καὶ μῆνα σπετίβριον τῶν τευχῶν τῆς ἰνδικτιῶνⓈ ἔξ ακισχιλιοστῆ ἐπτακοσιοστῆ ὀγδοηκοστῆ τριτῆ ἔτος ἐν ᾗ δὴ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς περὶ θεοῦ βλήτον ὑποσημήνατο κατ'Ⓢ. Così sta scritto per l'appunto. L'anno qui indicato, ch'è secondo l'era Greca dalla creazione del Mondo con quella giunta ch'eglino vi fanno, rivuene al 1271. di nostra salute. In questo Manoscritto si veggono sempre due punti sopra il jota, quando non entra in dittongo, e parimente sopra l'ypsilon. Nella tavola alcuna di queste carte è nominata Ἀργυροβύλλον, e le altre Αὐτεβύλλα.*

7. *Bibliotheca Coisliniana*, olim *Segueriana*, *) sive Manuscriptorum omnium Græcorum CCCC quæ in ea continentur accurata descriptio, ubi operum singulorum, & in his ineditorum non paucorum notitia datur, ætas cujusque Manuscripti indicatur, vetustiorum specimina exhibentur, aliaque multa annotantur, quæ ad Palæographiam Græcam pertinent. Paris. 1715. fol. Thesaurus hic, non liber præter diligentem Codicum & singulorum in illis monumentorum enarrationem, variasque sparsim obvias breviores notationes rerum scitu dignissimarum, Græce & Latine cum Lectore communicat hæc quantivis pretii anecdota, quæ celeberrimi Montfauconi quam meis verbis referre potius juvat:

I. Est librorum Veteris Testamenti vetustissima in capita divisio, quæ quidem divisio duplex notatur in Pentateucho & in libro Josue. p. 4.-26. Suntque illæ duæ divisiones inter se prorsus diversæ. In libris autem Judicum & Ruth alia est ratio, ut suo loco videas. In libris item Regum duplex in capita distributio observatur. pag. 27. seq. Illam vero utramque desumimus ex primo Coislinianæ Bibliothecæ Codice manuscripto, qui tum vetustate tum elegantia inter præstantissimos Europæ numeratur. Ideo autem illas Librarius notandas duxit, quia ambæ variis vel locis vel temporibus in usu fuerunt. Ne vero illas plane integras daremus, prohibuit temporum injuria, qua aliquot tam eximii libri particulæ perierunt. Ad hæc autem totus Regum liber quartus cum postrema tertiæ parte interiit. Varias lectiones etiam præcipuas annotasse duximus operæ pretium. Ex Codice item octavo elegantissimo decimi sæculi, excerptimus p. 45. seq. e capita cum argumentis librorum duorum Paralipomenon, librorum Tobiae sive Tobith, itemque Judith & Estheris. Harum porro in capita divisionum haud sperendus usus erit: plerumque enim in Editis atque Manuscriptis, maximeque in Catenis, capitum quæ memorantur numeri cum his conveniunt.

II. Est p. 53. seq. Catalogus ingens operum Severi Antiocheni Patriarchæ,

*) Parisiis A. 1686. 12. lucem viderat Catalogus non Græcorum tantum sed & aliorum Codicum MSS. Bibl. Seguerianæ, sed levi consecutus brachio & brevissime vix per transennam argumenta Codicum noscenda permittens, *Catalogue des Manuscrits de la Bibliothèque de defunt Monseigneur le Chancelier Seguer.*

archæ, Acephalorum principis, Sermonum nempe, Syntagma-
tum, Apologeticorum, Polemicorum, Epistolarum, aliorumque
opusculorum, quæ paucissimis exceptis hætenus ignota fuerant.
Horum autem maxima pars eruta sunt ex Catenis Coislinianis, ubi
ex opusculis Severi *ὑπομνήματα* bene multa comparent præ-
missio Auctoris nomine. Ex Epistolarum vero titulis multi Anti-
stites, insignesque utriusque sexus homines noti evadunt.

III. Pag. 68. seq. *Severi* ejusdem Archiepiscopi Antiocheni Concordantia
Evangelistarum circa ea quæ in sepulcro Domini, quo die resur-
rexit a mortuis, contigerunt. Item de sabbatis & de varietate
exemplarium S. Marci Evangelistæ. Eadem autem methodo pro-
cedit, ut Evangelistarum consonantiam probet, qua hodierni con-
cordantiarum Auctores, qui ævo nostro bene multi prodire. Ve-
reor tamen ut qui hujusmodi studiis dant operam, Severi expla-
nationibus adstipulentur.

IV. Ex Codice XXV. pag. 78. Est *Pamphili* Martyris expositio capitum
Actuum Apostolorum. Præmittitur ibidem præfatiuncula sancti
Scriptoris, deinde capitibus 40. argumenta historiæ Actuum mi-
nutatim exhibentur. Opusculum est *γνήσιον*, argumenta vero il-
la in nonnullis Bibliis editis sine præfatione exstant.

V. Est *Stylian*i opusculum de Trinitate, ubi minutatim omnia, quæ ad
tantum mysterium spectant, explicantur. Erat autem *Stylianus*
cognomento *Mappa* Neocæsareæ in Euphratesia Metropolita, qui
Constantinopolitanæ quartæ Synodo subscripsit anno 870. Prodit
hæc fidei expositio ex Codice Coislinianæ Bibliothecæ XXXIV.
habeturque pagina hujus Editi 88.

VI. Est *Michælis Syncelli* libellus de orthodoxa fide, ubi omnia fidei ca-
pita clare & dilucide enunciantur. Erat Michaël Hierosolymita-
nus Presbyter, florebatque sæculo nono tempore Theophili
Imperatoris. Habetur in eodem Codice XXXIV. & editus est
pag. 90.

VII. Est libellus *Theodori* Scythopolitani Episcopi, oblati Justiniano Im-
peratori, & Patriarchis Eutychio Constantinopolitano, Apolina-
rio Alexandrino, Domnino Antiocheno & Eustochio Hierosoly-
mitano. Is ipse Theodorus postquam Origenis, quem atheum
& impium vocat, errores sectatus fuerat, tandem resipiscens, e-
jus dogmata hoc in libello anathemate damnat, ac duodecim

anathematismis totidem impia doctrinæ Origenianæ capita pro-
scribit. Utrum autem Origenes errores illos omnes vere docu-
erit, non convenit inter doctos. Prodit autem egregium opuscu-
lum ex eodem Codice XXXIV. habeturque pag. 94.

VIII. Est Epistola Nicænæ II. Synodi ad Alexandrinam Ecclesiam circa
sacras Imagines: ubi notandum est ea solum quæ in principio ha-
bentur, esse secundæ Nicænæ Synodi, cætera vero sæculo undeci-
mo adjecta fuisse. Hic notatu dignæ sunt faustæ apprecationes,
nominatim enunciatis Patriarchis, Episcopis, viris insignibus &
Imperatoribus qui catholice de Imaginibus senserunt; contra ve-
ro anathemata aliis de imaginum cultu præsensentibus dicta. Ex-
cerptum hoc opusculum ex eodem Codice XXXIV. exstat pag.
96. Coislinianæ Bibliothecæ.

IX. Est decretum editum circa unionem Synodi cujusdam Constantino-
politanae sub Alexio Comneno cum Leone Chalcedonenſi Me-
tropolita, qui cum libellum edidisset contra sanctarum imaginum
cultum, abjurato errore suo ad Ecclesiæ communionem reductus
est. Syndo aderant cum Imperatore aulici ministri, quorum nomi-
na & officia magno numero recensentur. Aderant item Episcopi
quamplurimi, Abbates quoque & Monachi multi. Erutum au-
tem est ex Codice XXXVI. habeturque pag. 103.

X. Est opusculum de ritu celebrandi liturgiam in Monasteriis sacrarum
virginum. Ex eodem Codice p. 110.

XI. Fragmentum *Atbanasii* ex sermone de fide. Hunc sermonem a
Theodoreto non semel memoratum edidimus in collectione nova
Patrum T. II. sub initium, sed plerisque in locis mutilum. Hoc au-
tem fragmentum longiusculum ibi desideratur. Prodit porro ex
Codice XXXVII. habeturque p. 112.

XII. Sunt quatuor tabellæ depictæ carminibusque ornatae, in quarum
prima repræsentatur Nicephorus Botaniates Imperator in throno
sedens, cui adstat Anagnostes Sabas Monachus. In secunda tabel-
la Christus Imperatori Nicephoro dexteram, Imperatrici Mariæ
sinistram manum imponit. Stant autem uterque conjux Impera-
torio amictu. Tertia tabella exhibet Imperatorem in aureo thro-
no sedentem, cui a dextris & a sinistris adstant quatuor primi Im-
pera-

peratoria aulæ ministri, cum suo singuli cultu & officii nomine. In quarta tabella Imperator repræsentatur habens a dextris S. Joannem Chrysostomum, a sinistris vero S. Michaëlem Archangelum qui in Chonis celebrantur. Hæ porro tabellæ sunt in Codice LXXIX. exhibenturque pag. 134. & sequentibus.

XIII. Est Catalogus epistolarum sancti *Theodori Studite*, quæ magno numero habentur in duobus Codicibus nempe XCIV. & CCLXIX. ambobus optimæ notæ. Jure autem hunc catalogum inter Anecdota repono, licet nonnisi titulos & initia adferam; quia in primo Codice sunt epistolæ quingentæ quadraginta octo, quarum vix dimidiam partem edidit vir doctissimus Jacobus Sirmondus; ex iisque quas publicavit multæ laceræ ex utroque Codice sarciri possunt. In Codice autem CCLXIX. antiquissimo noni sæculi non pauca reperiuntur quæ nec in edito Sirmondi, nec in priori Coisluniano Codice existant. Prioris Codicis num. XCIV. catalogus exstat pag. 144. Alterius vero num. CCLXIX. p. 312.

XIV. Sunt hypotheses & argumenta operum omnium *Gregorii Palamæ* Archiepiscopi Thessalonicensis, quæ in quinque amplissimis Coisl. Bibliothecæ voluminibus in folio continentur; nempe XCVII. XCVIII. XCIX. C. & CI. Illa porro argumenta in quatuor posterioribus Codicibus totam Palamæ circa lumen Thaboricum & lumen Dei doctrinam complectuntur, nec non disceptationes ejusdem contra Acindynum & Barlaamum adversarios suos. Totam itaque illam in Græcia celeberrimam quæstionem in his argumentis perspicimus. Incipiunt argumenta pag. 155. clauduntur vero pag. 177. In ultimo autem Codice habentur argumenta Philothei Patriarchæ C. P. circa eandem quæstionem contra Gregoriam, Barlaamum & Acindynum, nec non Synodici tomi tres contra eosdem. Initio Codicis CI. duo folia ad compingendum adhibita sunt, decimo sæculo exarata, ubi fragmentum *Vitonis*, Βίτωνος, ex libro cui titulus, κατασκευὴ πολιτικῶν ὀργάνων καὶ κατεπελπιῶν. In illo fragmento repræsentatur figura gruis, instrumenti bellici, aliquantum diversa ab ea quæ exhibetur in collectione Regia Mathematicorum, ubi hic Vitonis liber cufus habetur.

- XV. Est epilogus ad vitam S. Gregorii Thaumaturgi per S. Gregorium Nyssenum scriptam, admodum quidem brevis, sed notatu dignissimus. Ideoque Lectorem monemus ne cycneam sancti viri vocem oscitanter transcurrat. Est porro pag. 180. hujus Editi in Codic. CV. In omnibusque aliis quos vidi tum Editis tum Manuscriptis deest.
- XVI. Est prologus ad scripta *Antiochi* scriptoris Ecclesiastici & Ascetici; ubi de vita ejusdem & modo quo collecta sunt ejus opera quædam notatu digna leguntur. Prodit ex Codice CXVII. pag. 189. hujus Editi.
- XVII. Est canon Scripturæ Sacræ per *Nicephorum* Patriarcham C. P. quod editum fuerat, sed cum mendis perpetuis, ita ut in versiculorum numeris vix quidpiam sanum occurreret. Ubi notes velim deficiente characterum forma nos millenarios numeros sine subscripta lineola posuisse: verum id eruditos morari nequit. Inter apocryphos hoc in libello Apocalypsin numerari non est quod mireris: non enim defuere variis temporibus qui hunc sacrum librum inter Canonicos non admitterent, nec a Joanne Apostolo editum putarent. Ego verò non existimo Apocalypsin a Nicephoro ad apocryphos ablegatam fuisse. Nam certum est illius tempore Ecclesiam Constantinopolitanam hunc librum inter Canonicos admisisse, sed quispiam fortasse postea in Nicephori Canone Apocalypsin temere ex Canonicis expunxerit, & inter apocryphos locarit. Quæ causa fuisse videtur, ut alius deinceps Apocalypsin in hoc Codice ex apocryphis abraderet, qui tamen eam non inter Canonicos reposuit, ut debuerat. In sequentibus autem opuscula duo observabis, quibus probatur Apocalypsin vere Canonicam esse Scripturam & a Joanne Apostolo editam fuisse. Prodit hoc opusculum ex Codice CXXXIII. habeturque pag. 204.
- XVIII. Est prologus ad Historiam Byzantinam *Joannis Scylitzæ*, longe prolixior eo qui præmittitur historiæ Georgii Cedreni; & non pauca de Scriptoribus Historiæ Byzantinæ nova & notatu digna continet. Ibi namque recenset scriptor ille Historicos Byzantinos omnes a Georgio Syncello ad suum usque tempus, ac de cujusque methodo carptim loquitur. Prodit vero ex Codice CXXXVI. habeturque pag. 202. hujus Editi.

XIX.

- XIX. Est specimen sat amplum Lexici Græci quadringentorum annorum, quod definit cum littera Π. Lexicorum autem quibus abundat hæc Bibliotheca, specimina prolixa sibi dari peroptarunt eruditi complures viri. Desumptum est Codice CLXXVII. in-
pitque pag. 231. hujus Editionis.
- XX. Est historia Codicis num. CCII. antiquissimi & præstantissimi Epistolarum S. Pauli. Hic porro Codex quinto sextove sæculo scriptus, in Bibliotheca Cæsareæ in Palæstina cum Codice alio ipsius Pamphili Martyris manu exarato collatus fuit, ut in nota Calligraphi narratur. Ejusdem Codicis variæ fortunæ ex multis nec dubiis notis recensentur: ejusdemque omnia, quæ supersunt & quidem admodum pauca, exhibentur. Characterum sat amplum specimen datur p. 251.
- XXI. Est confessio fidei ex Codice undecimi sæculi, in qua omnes hæresiarchæ ii scilicet, qui tales à Græcis jure an injuria habentur, numero viginti novem, nominatim proscribuntur, p. 265.
- XXII. Est Epistola *Athanasii* ad Papam & ad Clerum Persarum, quæ quidem Epistola Latine à nobis edita fuit inter spuria Athanasii anno 1698. sed Græca nondum edita fuerant. Prodit ex Codice CCXI habeturque pag. 270. hujus Editi.
- XXIII. Est proœmium in Apocalypsin, incerti scriptoris, qui probat eam vere canonicam scripturam, & respondet argumentis eorum qui ex sacro Scripturarum canone illam expungere temere audebant. Prodit ex Codice CCXXIV. decimi vel undecimi sæculi, habeturque pag. 276.
- XXIV. Ex eodem Codice prodit, estque longe præstantius opusculum *Oecumenii*, Episcopi Tricæ, Τρικηνς in Thessalia. Notes velim antehac, cujus civitatis Episcopus esset Oecumenius, ignotum fuisse. Is auctoritate Patrum ineluctabilibusque argumentis probat Apocalypsin esse veram & canonicam scripturam. Habetur autem pag. 277. hujus Editi.
- XXV. Est nobile insigneque fragmentum *Stephani* Byzantii de urbibus. non ex Epitome ejus, sed ex opere ipso Stephani integro. Hoc fragmentum non semel cusum fuerat ad fidem hujus MS. sed ex apographo Samuelis Tennulii, mendis multis & gravissimis resperso. Nunc prodit emaculatum ex Codice CCXXVIII. cujus

octo folia unde fragmentum eruitur, sunt decimi sæculi. Habetur autem pag. 281. hujus Editi.

XXVI. Est quæstio Photii, *quot Asteriifuerint*, vel distinctio inter Asterium Catholicum & Asterium, qui inter primipilares Arianorum Athanasii tempore numerabatur. Editâ fuit à Combesio, sed cum aliquot mendis. Habetur in Codice CCLXX. Amphilo-
chiorum Photii. Editâque est brevissima quæstio pag. 346.

XXVII. Quæstio Photii, *cur laborioso Herculi Poëta Amalthea cornu in manibus ponant*. Ex eodem Codice pag. 347. hujus editionis. Novum plane mihi erat Herculem cornu Amaltheæ manu gestantem representari. Sed casu quopiam singulari accidit, ut dum hæc ederem, Hercules æneus dextera clavam pro more, sinistra cornu copię tenens, in Museum nostrum inductus sit.

XXVIII. Quæstio Photii, *quot fuerint Sibylla*. Ubi de Sibyllarum patria variisque nominibus multa scitu digna paucis refert. Ex eodem Codice pag. 347.

XXIX. Ejusdem Photii quæstio, *cujus hæresis esset Eusebius Pamphili*. Aitque illum non modo Arianum, sed etiam Origenianum fuisse. Ex eodem Codice pag. 347. hujus Editi. Notes autem velim duas hæc Quæstiones brevissimas; nimirum de Eusebio Pamphili, & de Hercule cornu copię gestante, epistolarum more ferri inter epistolas Photii à Ricardo Montacutio editas Londini anno 1651. ubi ea, quæ ad Eusebium spectat, Constantino Patricio scribitur, estque numero 144. pag. 201. quæ vero de Hercule agit, *Λέοντι ἀπαθαρῶ, Leoni Prototharbario*, non autem *Leonti Απαθαρῶ*, ut scribit Montacutius, estque num. 306. pag. 209. In ea vero quæ de Eusebio agit, mendæ sunt quædam, interque alias, *πολλὰ* pro *πολλοί*, quæ lectio sensum alio transfert. Amphilo-
chicarum vero Quæstionum non pauca alie, epistolæ primum fuerant, quas postea Photius, ablatis titulis & nominibus propriis, Quæstionum more in Amphilochiis posuit.

XXX. Ejusdem Photii historia Manichæorum *) ab ortu hujus hæresis ad suum usque tempus. Opus prolixum ex eodem Codice desumptum, multa ad historiam Ecclesiasticam opportuna continet. Exstat in hæc Bibliotheca à pag. 349. usque ad pag. 375.

XXXXI.

*) Confer supra, p. 785.

- XXXI.** *Barfanuphii* Monachorum in Palæstina Patris responsiones ad quosdam fratres, qui ipsum interrogaverant circa scripta Origenis, ac Didymi & circa Hecatontadas Evagrii, quæ ibidem vocantur Hecatontades *γνῶσις αὐτῶν*. Qui omnes dicebant animas non fuisse creatas cum corporibus, sed malos Angelos ad animanda humana corpora damnatos fuisse; itemque fore *restitutionem* omnium in pristinum statum, suppliciumque damnatorum finem habiturum esse. Ex hisce porro quæstionibus palam est has Origenianas opiniones per Monasteria Palæstinæ pervasisse; etiamque Monachos nonnullos hanc de *restitutione* doctrinam in scriptis Gregorii Nazianzeni se reperisse falso putasse. Non indignum opusculum quod Ecclesiasticæ Historiæ studiosis offeratur, erutum est ex Codice CCLXXXI. habeturque p. 394. hujus Editionis.
- XXXII.** *Marci* Monachi adversus Barlaamum & Acindynum liber, ubi sola argumenta capitum referuntur: unde digno citur sententia Marci aliorumque Palamitarum, qui Barlaamum & Acindynum oppugnabant. Prædit ex Codice CCXXXVIII. habeturque pag. 404.
- XXXIII.** Ex Codice CCCXX. qui continet epitomen historiæ Dionis per *Joannem Xiphilinum*; collectio variarum lectionum, quæ nec pauca nec spernendæ sunt: incipiuntque pag. 421. desinunt pag. 444.
- XXXIV.** Specimina multa & ampla ex Lexicis præstantissimi Codicis CCCXLV. decimi sæculi; quorum primum est *Apollonii* sophistæ Lexicon Iliadis & Odysseæ; secundum, *Phrynici* Arrabii sive Arabis, ex sophistico apparatu; tertium, collectio vocum ex variis auctoribus; quartum, *Timæi* sophistæ ex vocibus Platonis, opus à Photio laudatum; quintum, anonymi; sextum, Herodoti vocum Lexicon; septimum, *Maridi* Atticistæ Lexicon, quod fuit nuper in Anglia typis mandatum; octavum, juris vocabula alphabetico ordine; nonum, collectio vocum Luciani; decimum, vocabula rhetorica; undecimum, vocabula Ostateuchi; duodecimum, vocabula Alexandræ Lycophronis & argumentum operis; decimum tertium, Lexicon Grammatices; decimum quartum, vocabula quæ in Officio Græcorum occurrunt in festis per annum; decimum quintum, opusculum de syntaxi ordine alphabetico. Sequuntur postea opuscula aliquot de syntaxi. Ex
- sequen-**

- sequentibus item Codicibus CCCXLVI. & CCCXLVII. qui Lexica habent, ampla specimina damus. Incipunt hæc specimina pag. 457. desinunt vero pag. 502.
- XXXV. *Timæi* Epistola ad Gaiatium de Platoniarum vocum collectione. cujus item meminit Photius, ex Codice CCCXLV. pag. 477. hujus editi.
- XXXVI. Liber *Tacticorum* in multis diversus ab Arriani, Æliani & aliorum *Tacticis*. Ex Codice CCCXLVII. pag. 505. hujus Editi desinitque p. 514.
- XXXVII. Variæ lectiones *Alexiadis Anna Comnena* ex Codice CCCXL ipsius ut videtur tempore descripto. Multaque ex iis magni momenti loca resarciri possunt, ita ut longe sincerior possit editi parari. Incipiunt autem p. 521. desinunt p. 560.
- XXXVIII. Opusculum *ὅτι πλάγαν* de maribus, deque divisione orbis in eparchias, sincerius illo quod in Ptolemæi editis habetur. Prodit ex Codice CCCLXIV. p. 581.
- XXXIX. Præfatio ad Aphthonii *progymnasmata*, quam, quia multa scitu digna continet, & nusquam cusa mihi occurrit, ex antiquissimo Codice CCCLXXXVII. protuli p. 590.
- XL. Egregium opusculum de disciplinarum & artium inventoribus, quia non cūsum reperi, ex eodem antiquissimo Codice edendum curavi p. 596. seq.
- XLI. Selecta historica ex Lexicis Coislinianis, quæ vel in Lexicis Suidæ, Pollucis & Harpocrationis non sunt, vel ab iisdem maxime differunt. pag. 603. hujus editionis. Sequitur Tabella abbreviationum singularium, quæ ex Bibliotheca Coisliniana excerptæ sunt, nec in Palæographia Græca observantur.
- XLII. Variæ lectiones *Geographiæ Claudii Ptolemæi* ex Codice Coisliniano CCCXXXVII. qui mirum quantum differt ab editis. Agmen vero claudit in Coisliniana Bibliotheca. p. 611-768.
3. *Diarium Italicum*, sive monumentorum veterum, Bibliothecarum, museorum notitiæ singulares in Itinerario Italico collectæ Paris. 1702. 4. atque Anglice Lond. 1703. Et responsio ad observationes Francisci Ficoroni, in Ephemeridibus litterariis Paris. An. 1709. mense Novembri p. 320. Eidem Ficorono etiam Apologiam

giam apposuit P. Romualdus Riccobaldus, Monachus Benedictinus Congregationis Casinensis. Venet. 1710. 4.

9. Assertio Historiæ *Judithæ*, Paris. 1690. 12. Gallice.

10. Epistola, an vera sit narratio Rufini de baptizatis pueris ab *Athanasio* puero, & de anno obitus magni Athanasii, qui est A. C. 373. Paris. 1710. 8.

11. Vindiciæ editionis *S. Augustini* à Benedictinis adornatæ, adversus Epistolam Abbatis Germani. Rom. 1699. 12.

12. *Antiquitas explicata* & iconibus innumeris nitide in æs incisus ad fidem veterum quæ adhuc exstant monumentorum repræsentata Latine & Gallice Paris. 1719. fol. quinque Voluminibus, & supplementum Voluminibus totidem, ibid. 1723. fol. quod opus præcipuum ac prædives rerum pulcherrimarum scituque dignissimarum penù etiam Anglice exstat ex interpretatione Viri Clariss. Davidis Humfredi.

13. Nova luculenta, castigatissima & locupletissima *S. Chrysostomi* editio Græco Latina cujus jam sex tomì prælum evasere, atque ut reliquis etiam sex, simili felicitate absolvendis, & perducendo ad umbilicum magno quod cum maxime parat Antiquitatum Gallicarum *) operi sospes ac lætus intersit, vegetam senectutem & valetudinem firmam illustrissimo Montefalconio mecum toto pectore optabunt quotquot virtutem magni faciunt, & quotquot bonarum litterarum amore ducuntur.

*) *Les Monumens de la Monarchie Française.*

COLLECTIONES SCRIPTORUM VETERUM,

Quæ in præsentì ac cæteris hujus Bibliothecæ Voluminibus, & in B. Doctoris mei THOMÆ ITTIGII libro de Bibliothecis & Catenis Patrum, Lipsiæ 1707. 8. edito recensentur.

Stellula numero præmissa, paginas libri testigiani denotat.

Accipitrariæ rei scriptores à Nic. Rigaltio editi Paris. 1619. 4. lib. 1. hujus Bibl. cap. 25. §. 6.

Ppp pp

Acta

- Acta** Sanctorum à Jo. Bollandò, Godfr. Henschenio, Daniele Papebrochio, Francisco Baërtio, Conrado Janningo, Nic. Rayæo, Jo. Baptista Sælerio, Joanne Pinio & Petro Boschio S. I. digesta Tomis XXVIII. Antwerp. 1643. seq. fol. Volum. IX. hujus Bibl. p. 41. * p. 758.
- Cum** Æliani variis Historiis editi scriptores Rom. 1545. 4. Volum. III. p. 698. seq.
- Ænigmatum** collectiones Volum. X. p. 539.
- Alcuini** five Pauli Diaconi Homiliæ veterum Patrum, Spiræ 1482. fol. & deinde alibi. Supra p. 794. * p. 564.
- Leonis** Allatii symmicta. Colon. 1653. 8. Vol. VI. hujus Bibl. p. 704. (689) * p. 481. Græcia Orthodoxa Rom. 1652. duobus tomis in 4. Volum. X. hujus Bibl. p. 409. * pag. 639. Excerpta Sophistarum & Rhetorum Rom. 1641. 8. Vol. IV. p. 409. seq. De aliis Græcis scriptoribus ab Allatio editis Vol. X. p. 407. seq.
- Anthologia** Epigrammatum Græcorum lib. 3. cap. 28.
- Antidotum** contra hæreses, edente Joanne Sichardo. Basil. 1528. fol. * pag. 1.
- Antonii** Eparchi Codex Volum. X. hujus Bibl. p. 478. seq.
- Apocrypha** edi solita cum libris Vet. Test. lib. 3. c. 29.
- Apocrypha** Novi Test. lib. 4. c. 5. §. 13. seq.
- Apophthegmatum** collectiones lib. 4. c. 11. n. 64. 65.
- Scipionis** Aquilani *placita Philosophorum* Venet. 1620. 4. lib. 2. cap. 23. §. 2.
- Cum** Arato editi scriptores lib. 3. c. 18.
- Petri** Arcudii opuscula aurea Theologica. Volum. X. p. 418.
- In** Aristotelis Ethica, Græcorum Commentarii. lib. 3. c. 6. §. 29.
- Cum** Aristotele à Frid. Sylburgio editi scriptores Græci lib. 3. cap. 6. §. 38.
- Arithmetici** lib. 4. c. 22.
- Astrologi** à Joach. Camerario editi Norimb. 1532. 4. lib. 3. cap. 20. pag. 505. seq.
- Μικρὸς Ἀστρονόμος** Alexandrinorum lib. 3. c. 5. §. 12. Astronomorum Græcorum collectiones à Petro Victorio & Dionys. Petavio. ibid. §. 19. p. 96. & cum Arato lib. 3. c. 18. cum Ptolemæo lib. 4. c. 14.
- De** balneis scriptores. Vol. XII. p. 723. sq.
- Steph. Baluzii** *Miscellanea*, Tomi quinque primores. Paris. 1678-1700. * pag.

- * p. 310. de sexto & septimo Paris. 1713. & 1715. 8. vide Acta Erud. Tom. 6. supplementi p. 142. & A. 1716. p. 146. Ejusdem Baluzii Capitularia Regum Francorum & scripta cum illis edita Paris. 1677. fol. duobus Tomis. Vol. XI. hujus Bibl. p. 493.
- Anselmi Bandurii *Imperium Orientale*. 2. tomis in fol. Paris. 1711. Vol. VI. hujus Bibl. p. 569. (545.) seq.
- Vincentii Barralis Chronologia viror. illustrium insulæ Lerinensis Lugd. 1613. 4. * p. 561.
- Laurentii de la Barre *Hist. Christiana veterum Patrum*. Paris. 1583. fol. Vol. IX. p. 30. sq. * p. 749.
- Casparis Barthii collectiones. Supra p. 807. seq.
- Basilica. Volum. XII. p. 424.
- Eduardi Bernardi magna veterum Mathematicorum collectio. lib. 3. c. 23.
- Guil. Beverégii Synodicum. Vol. XI. p. 54. sq.
- Theodori Beza collectio scriptorum quorundam Ecclesiasticorum. Genev. 1570. 8. * p. 715.
- Ab Emerico Bigotio edita cum Palladio de vita S. Chrysostomi. Paris. 1680. 4. * p. 417.
- Bibliotheca Patrum Concionatoria Francisci Combesii. Paris. 1662. fol. Vol. VIII. * p. 371. supra p. 791. sq.
- Laurentii Cumdii & Gerardi Mosani. Lugd. 1588. fol. quatuor Vol. * 563. 370.
- Bibliotheca Patrum edit. Margarini de la Bigne Paris. 1575. Volum. VIII. * pag. 30.
- Appendix A. 1579. * p. 45
- Editio Paris. 1589. Voluminibus IX. * p. 49.
- Editio Paris. 1609.
- Auctarium ibid. 1610. duobus tomis.
- Editio Paris. 1624. octavus tomus Poëtas Græco-latinos completur. Vol. VII. hujus Bibl. p. 727.
- Auctarium Græco-Latinum Frontonis Ducæi, Paris. 1624. duobus Vol. * p. 92.
- Auctarium Latinum Paris. 1639. apud Ægid. Morellium, duobus Volum. * p. 98.
- Editio Paris. 1644. 1654. Tomis XVII. quorum XI. XII. XIII. & XIV. Græco-Latina continet. * p. 106.
- Auctarium novum Francisci Combesii, Paris. 1648. fol. duobus Vol. * p. 145.

- Ejusdem auctarium novissimum Paris. 1672. duobus Vol. * p. 152.
 Bibliotheca Patrum, Colon. 1618. Tomis XIV. * p. 420.
 Supplementum sive Auctarium Colon. 1622. * p. 467.
 Editio Lugd. 1677. curante a) Philippo Despont, Volum. XXVII.
 * p. 483. Nicolai le Nourry apparatus. Paris. 1694. 8. * pag. 557.
 1697. 1703. fol.
- Bibliotheca Patrum Cistericensium edente F. Bertrando Tiffier. Bono-
 fonte & Paris. 1660--1669. octo tomis. * p. 674.
- Bibliotheca Chuniacensis, Martini Marrier & Andreae Quercetani, Paris.
 1614. fol. * p. 384.
- Bibliotheca Concionatoria Petri Blanchot. Supra p. 796.
- Bibliotheca Ecclesiastica sive de scriptoribus Ecclesiasticis Suffridi Petri
 & Auberti Miræi Antw. 1639. fol. * p. 774.
- Bibliotheca Floriacensis Joannis à Bosco. Lugd. 1605. fol. * p. 782.
- Eduardi Bissæi tres scriptores de Bragmanibus Lond. 1666. 4. * p. 693.
- Enimundi Bonefidii jus Orientale. Volum. XII. p. 484.
- Hieronymi Brunelli S. I. scripta quædam minora SS. Patrum Justinii, Gre-
 gorii Thaumaturgi, Athanasii, Basilii M. Gregorii Nazianz. & Jo-
 annis Chrysostomi Græce edita Romæ sine anno in 8.
- Ægidii Bucherii S. I. *de doctrina temporum*, in quo collectio veterum scri-
 ptorum de Canonibus Paschalibus. Antw. 1634. fol. * p. 627.
- Bucolicorum scriptores lib. 3. cap. 17.
- Byzantinæ Historiæ scriptores. Vol. VI. p. 221. seq.
- Joannis Busæi S. I. collectio veterum scriptorum cum Hincmari Remen-
 mensis Epistolis. Mogunt. 1602. 4. Paralipomena opusculorum
 Petri Blæsenfis, Hincmari, Jo. Trithemii, & Catalogus MSS. Græ-
 corum Bibl. Trithemianæ. ibid. 1605. 4. * p. 672.
- Jcoahimi Camerarii collectiones variæ supra p. 493. seq.
- Henrici Canisii *antiquæ Lectiones* Ingolstadt. 1601--1604. 4. * p. 577. su-
 pra p. 761. seq.
- Ab eodem edita cum Chronicis Victoris. ibid. 1602. 4. * p. 605. 618.
- Canonum collectiones veteres Græcæ. Volum. XI. p. 25. seq. 37. seq.
 Latinæ p. 59. seq.
- Georgii Cassandri liturgica. Supra p. 816.
- Catena in Pentateuchum & in Cantica Vet. & N. T. Patav. 1564. Colon.
 1573. 8. * p. 480. 770.

a) Oudin, T. 2. de script. Eccles. p. 427.

- in Genesin & Exodum, Aloysii Lipomanni. Lugd. 1657. fol. * pag. 565. 757.
- in Jobum Gr. Lat. à Patricio Junio Lond. 1637. fol. * p. 691. & Lat. Paulo Comitolo interprete, editore Laur. Cumdio. Lugd. 1586. 4 Venet. 1587. 4. * p. 659. * p. 568.
- in Proverbia, Latine cum Greg. Thaumaturgo Gr. Lat. in Ecclesiastem & Mich. Psello in Canticum Canticor. Antw. 1614. 8. * pag. 621.
- in Psalms Gr. Lat. Balthazaris Coderii. S. I. Antwerp. 1643. fol. 3. Volum. * p. 623 Latina in Psalms quinquaginta, Dan. Barbari Venet. 1659. fol. * p. 657.
- in Jeremiam. Lugd. 1623. fol. * p. 770.
- in Matthæum Latine, curante Balth. Corderio. Tolosæ 1647. fol. 2. Volum. * p. 689.
- in Marcum Græc. Lat. edente Petro Possino. Rom. 1673. fol. * pag. 656.
- in Lucam, Latine ex versione Balth. Corderii Antw. 1628. fol. * pag. 624.
- in Joannem Gr. Lat. curante eodem Corderio. Antw. 1630. fol. * p. 625.
- in Acta Apost. & Epistolas Catholicas Jo. Bernardi Feliciani. Venet. 1545. 8. * p. 661.
- De universis hisce & aliis editis atque ineditis Catenis Volum. VII. hujus Bibl. cap. ult.
- Claudii Chantelou, Monachi Benedictini, *Bibliotheca Patrum ascetica*. Paris. 1661--1664. 4. sex Vol. * p. 362. supra p. 756.
- Joannis Chapeavilli scriptores de gestis Episcoporum Tungrensium Trajectensium & Leodiensium. Leodii 1612. tribus Vol. * p. 760.
- Chemici scriptores Vol. VIII. p. 233. XII. p. 708. sq. 747. sq.
- Petri Francisci Chifletii S. I. scriptorum veterum de fide Catholica, opuscula quinque, Divione 1656. * p. 683.
- Chirurgicorum scriptorum collectio edita, Vol. XII. p. 706. inedita pag. 778. seq.
- Cum Chronico Paschali editi scriptores Volum. VI. hujus Bibl. p. 143. sq. Chronica Eusebii & variorum à Jo. Sichardo. Basil. 1529. fol. * p. 741.
- ab Aub. Miræo. Antw. 1608. 4. * p. 742.
- ab Arnaldo Pontaco, Burdigalæ 1604. fol. * p. 744.
- Ppp pp 3

à Jo-

- à Josepho Scaligero, Lugd. 1606. 1658. fol. * p. 745.
 Scripta veterum cum Claudiano Mamerto edita. Cygneæ 1655. 8. * pag.
 723. supra 807.
 Cum Cleomede lib. 3. hujus Bibl. cap. 5. §. 22.
 Joannis Cochleij Epistolæ Augustales antiquæ de rebus fidei, generalis-
 que Concilii. Colon. 1526. * p. 483. vide & infra, speculum.
 Francisci Combesis fasciculus rerum CPol. Vol. VI. hujus Bibl. p. 687.
 (671.) seq. aliæ ejus collectiones supra p. 788. seq.
 Comicorum & Tragicorum sententiæ lib. 2. c. 11. §. 9. seq.
 Conciliorum collectiones * p. 768. & Volum. XI. hujus Bibl. p. 113. sq.
 Jo. Baptistæ Cotelarii Patres Apostolici. Paris. 1672. & Antw. sive Amst.
 V.C. Jo. Clerico curante. 1698. & 1724. fol. 2. Vol. * p. 401. 629.
 Ecclesiæ Græcæ monumenta Paris. 1677-1686. 3. Vol. 4. * p. 402.
 Analecta Græca, quarti tomi vice Cotelario addita. Paris. 1688. 4.
 * 413. supra p. 835.
 Petri Coutant Epistolæ Romanorum Pontificum. Paris. 1721. fol. Vol.
 XI. hujus Bibl. p. 760.
 Martini Crusii *Turco Græcia* Volum. VI. hujus Bibl. pag. 692. (676) seq.
 Appendix ad *Turco Græciam*. id. p. 688. inedit. A. 1726.
 Lucæ Dacherii *Spicilegium Patrum*, Paris. 1655-1677. 4. XIII. Volum.
 * p. 166. indiculus Asceticorum. Paris. 1648-1681. supra p. 755
 Christiani Daumii Homiliæ Patrum in Festum Nativitatis Christi, Cygneæ
 1670. 8. * p. 722. supra p. 796. sq.
 Dionysii Exigui collectio Canonum & Epistolarum Pontificum. Volum. XI.
 p. 12. seq.
 Matthæi Dresseri *gymnasmata litteratura Græca*. Lipsi. 1574. 8. supra
 pag. 468.
 Ecclesiasticæ Historiæ scriptores. Vol. VI. p. 120. seq.
 Geyerardi Elmenhorstii Gennadius Massiliensis de dogmatibus Eccles.
 Anonymi veteris homilia Lat. & Martiali Lemovicensi tributz
 Epistolæ duæ ad Burdigalenses & Tolosanens, cum notis, Hamb.
 1614. 4. * p. 717.
 Epigrammatum Græcorum Collectiones. lib. 3. c. 28.
 Epistolarum Græcarum collectiones lib. 2. c. 10. & supra hoc Volumine
 p. 478. seq.
 Ab Erasmo versa Latine SS. Patrum scripta T. VIII. Opp. * p. 771.

Erotici

Erotici scriptores junctim editi Achilles Tattius, Longus & Parthenius apud Commelin. 1601. 8. post Heliodorum 1596. 8. De his aliisque Volum. VI. capite ultimo.

Georgii Fabricii Poëtarum vett. Ecclesiasticorum Latinorum opera Christiana cum notis. Basil. 1564. 4. * p. 23. & Bibl. Latin. IV. 2.

Jo. Alberti Fabricii *Codex Apocryphus Novi Testam.* Hamb. 1703. 8. lib. 4. hujus Bibl. c. 5. § 14. * p. 719. *Volumen tertium* editioni novæ A. 1719. additum. Supra p. 833. *Codex pseudepigraphus Veteris Testamenti* Hamb. 1713. 8. & *Volumen novum* additum editioni An. 1723. 8. in quo etiam *Josephi* Christiani hypomnesticon antea ineditum Acta Erud. 1713. p. 249. & 1723. p. 463. *Spicilegium Patrum sæculi tertii* editum in secundo operum S. Hippolyti volumine, in quo etiam Chalcidius cum notis. Hamb. 1718. fol. Acta Erud. 1716. & 1718. Europe Savante 1719. Avril pag. 247. Journal des Savans 1719. p. 98. Memoires de Trevoux A. 1717. p. 255. &c. *Bibliotheca Ecclesiastica* Hamb. 1718. fol. Acta Erud. 1718. pag. 445.

Fabularum collectiones de quibus lib. 2. hujus Bibl. c. 9. Hudsoniana, supra p. 811.

De Febribus scriptores, Vol. XII. p. 725. seq.

Galeatii Florimontii Epistolæ selectæ Patrum. Supra p. 796.

Hieronymi Freyeri *fasciculus poematum Græcor. & Latinorum.* Halæ Magdebürgicæ 1715. 8. supra p. 466.

Thomæ Galei variæ collectiones supra p. 640. seq.

Thomæ Galleti *opuscula Patrum* Lugd. 1615. 8. Supra p. 813.

Veterum aliquot Galliæ Theologorum scripta, curante Petro Rithæo Paris. apud Sebast. Nivellium 1586. 4. * p. 416.

Geographi Græci à Dav. Hœschelio, Leone Allatio & Jac. Gronovio editi. lib. 4. c. 2.

Geographorum Græcorum syntagma Holstenianum. lib. 4. c. 2. § 19.

Geographi minores Joannis Hudsoni. Supra p. 811. seq.

De Geographiæ Ecclesiasticæ scriptoribus, Bibliograph. antiquar. cap. 5. §. 16.

Geoponici. Volum. VI. hujus Bibl. p. 500. seq.

Conradi Gesneri collectio triplex scriptorum quorundam *Græca*, Tiguri 1546. fol. *Latina*, Tiguri 1546. fol. * p. 26. & *Græco-latina*. ibid. 1559. fol. * p. 28.

Nic.

- Nic. Glaſeri *apocrypha, paranetica, philologica*. Hamb. 1614. 8. * p. 718.
 Supra p. 477.
- Gloſſariorum Græcorum collectiones, Volum. X. p. 53. ſeq.
- Gnomici Poetæ. lib. 2. capite undecimo.
- Liturgiæ à Jacobo Goaro illuſtratae, ſupra pag. 835.
- Melch. Haiminſfeldi Goldaſti *de Monarchia S. Rom. Imperii* ſcriptores.
 Hanov. 1712. fol. 3. tomis. * p. 787. *Imperialia decreta de cultu
 imaginum*. Francof. 1608. 8. Vol. XI. hujus Bibl. p. 489. Vide
 & infra, *Paranetici veteres*.
- Jo. Erneſti Grabe *ſpicilegium Patrum ſæculi I. & II.* duobus Volum. Oxon.
 1697. 8. 1714. 8. * p. 699.
- Grammatici Græci, Volum. VII. hujus Bibl. p. 13. ſeq.
- Orthuini Gratii *faſticulus rerum expetendarum & fugiendarum*. Colon. 1535
 fol. & cum auctario Eduardi Brown Lond. 1690. fol. Acta Erud.
 1691. p. 134. * p. 785.
- Jacobi Gretſeri de cruce, Ingolſtad. 1600. 4. 1616. fol. * p. 608.
 Scriptores cum Luca Tudenſi editi contra Albigenſes & Walden-
 ſes. Ingolſtad. 1612. 1614. 4. * p. 610.
 Volumen Epistoſularum Pontificum &c. Ingolſtad. 1613. 4. * p. 617.
- Gynæciorum ſcriptores. Volum. XII. p. 700. ſeq.
- Hæreſiologia* Joannis Heroldi Baſil. 1556. fol. * p. 15.
- Scriptores contra hæreticos recenſentur Volum. VII. p. 414. ſeq.
- Hippiatrici. Volum. VI. p. 493. ſeq.
- Melchioris Hittorpii ſcriptores *de Divinis officiis* Colon. 1568. fol. & Ro-
 mæ 1591. Pariſ. 1610. fol. * p. 483. 636. ſeq. ſupra p. 826.
- Davidis Hœſchelii collectiones variae. Supra p. 533. ſeq.
- Lucæ Holſtenii *Codex Regularum* pro Monachis & Virginibus poſt Bene-
 dictum Anianenſem Abbatem auctus: cum Appendice. Rom. 1661.
 & Pariſ. 1663. 4. * 651. *Collectio Romana* Rom. 1662. 8. * p. 780.
- Jacobi Hœmmey *ſupplementum Patrum*. Pariſ. 1686. 8. * p. 266.
- Jacobi Merlonis Horſtii *ſeptem ſubſa ſacerdotales*. Colon. 1635. 4. * pag.
 777.
- Jo. Hudſoni, Geographi Græci minores. Supra p. 811.
- Pſeudo Iſidori Epistoſlarum veterum Pontificum. Vol. XI. p. 14. ſeq. * pag.
 712. & Canones p. 67.
- Thomæ Ittigii *Bibliotheca Apoſtolica* Græc. Lat. Lipſiæ 1699. 8. * p. 725.

- Jus Græco Romanum* Jo. Leunclavii. Volum. XII. p. 187. seq.
 Henr. Justelli & Guil. Voëlli *Bibliotheca juris Canonici Veteris*. Paris. duobus tomis 1661. fol. Volum. XI. p. 51. seq. * p. 763.
 Philippi Labbei S. I. *novæ Bibliotheca MSS.* Paris. 1657. fol. 2. Vol. * p. 335.
 Wolfgangi Lazii collectio scriptorum veterum cum Abdia. Basil. 1551. fol. * p. 752.
 Eclogæ de Legationibus. Volum. VI. hujus Bibl. p. 491.
 Legum Atticarum, Laconicarum &c. collectores lib. 2. hujus Bibl. cap. 14.
 Joannis Leunclavii collectiones. Supra p. 809.
 Lexicorum Græcorum. Volum. IV. p. 526. 572. X. p. 74.
 Aloysii Lippomanni Vitæ Sanctorum. Venet. 1551--1560. 4. * p. 756.
 Liturgiæ Gr. Paris. 1560. fol. & Gr. Lat. ibid. * p. 769. Supra p. 814. sq.
 Joannis de Loyac Bibliotheca sacra, sive delectus homiliarum sacrarum in Evangelia. Supra p. 796.
 Christiani Lupi, Augustiniani ad Ephesinum Concilium Variorum Patrum Epistolæ. Lovan. 1682. 4. * p. 707.
 Lyricorum Poëtarum collectiones. lib. 2. c. 15. § 9.
 Joannis Mabillonii *Analeſta*, Paris. 1675--1685. 8. quatuor Vol. * p. 268
Museum Italicum 2. Vol. Paris. 1687. 1689. 4. * p. 298. 304. Supra p. 828
 Michaëlis Maittaire *Miscellanea Græcorum carmina* Lond. 1722. 4. Supra p. 462.
 Aldi Manutii collectiones variæ, supra p. 605. seq.
 Marci Eremitæ, Nicolai & Hesychii presb. scripta Paris. 1563. 8. Supra pag. 753.
 Edmundi Martene Vett. scriptorum collectio nova. Rotomag. 1700. 4. * p. 678. Ordines Missæ ab eo junctim editi. supra p. 831.
 Ejusdem & Ursini Durandi thesaurum anecdotorum, & novam collectionem, aliasque similes veterum Latinorum veterum scriptorum ab aliis viris doctis vulgatas sylloges, recensendi locus erit in Bibliotheca Latina mediævi.
 Mathematici veteres editi Paris. 1693. fol. lib. 3. c. 24.
 Mathematicorum veterum magna collectio quam molitus fuit Eduardus Bernhardus. lib. 3. c. 23.
 Gilberti Maugvini Veteres scriptores Sec. IX. de Prædestinatione & Gratia. Paris. 1650. 4. * p. 397.

- Menæa Græcorum. Vol. V. hujus Bibl. ad Allatium de libris Græcorum Ecclesiasticis p. 57.
- Joannis Meursii *varia Divina*, Græce. Lugd. Bat. 1619. 4. * pag. 569. & supra p. 626. seq. ubi & de aliis ejus collectionibus.
- Micropresbyticum Henrici Petri, Basil. 1550. fol. * p. 4.
- Bernardi de Montfaucon collectiones supra p. 835. seq.
- Stephani le Moyne *varia sacra*. Lugd. Bat. 1685. 4. * p. 572.
- Lud. Antonii Muratorii *Anecdotor. Latin.* tomus I. & II. Mediolan. 1697. 1698. 4. * p. 662. *anecdota Græca*, Patav. 2709. 4. supra p. 781. ubi & de tertio quartoque Latinorum tomo.
- Musici scriptores à Jo. Meursio Græce Lugd. Batav. 1616. 4. & à Marco Meibomio Amst. 1652. 4. & Jo. Wallisio Oxon. 1699. fol. Græce & Latine editi lib. 3. c. 10.
- Mich. Neandri Apocrypha Basil. 1567. 8. * p. 775. Variæ ejus aliæ collectiones, supra p. 470. seq.
- Cum Nicephoro Gregora edita à Clariss. Boivino. Vol. VI. hujus Bibl. p. 322. sq.
- Nomocanonum scriptores. Volum. XI. p. 48. sq.
- Scriptores de Divinis officiis. vide *Historpius. De Saintes*.
- Oraculorum collectiones de quibus lib. 1. c. 17. § 4.
- Oratorum Græcorum lib. 2. c. 26.
- Orthodoxographa Joannis Heroldi, Basil. 1550. fol. * p. 7.
- Eorundem editio varis scriptis locupletata. *ibid.* 1569. fol. * p. 17.
- Casimiri Oudini Veterum aliquot Gallix & Belgii scriptorum opuscula sacra. Lugd. Bat. 1692. 8. * p. 576.
- Jacobi Pamelii liturgica. Supra p. 827.
- Petri Pantini IV. SS. Patrum homiliae Græco-Lat. Antw. 1598. 8. * pag. 618. aliæ *ibid.* 1604. 8. * p. 620. Supra p. 750.
- Parænetici veteres, cum notis Melch. Haiminsfeldii Goldasti. Insulis 1604. 4. * p. 682.
- Francisci Patricii nova de universis Philosophia Ferrar. 1591. Venet. 1593. fol. continet Hermetica Trismegisto tributa & Zoroastrea de quibus lib. 1. hujus Bibl. c. 7. sq. & 36. & Mysticam Theologicam secundam Ægyptios, tributam Aristoteli, de qua lib. 3. c. 6. § 36.
- Excerpta Peiresciana. Volum. VI. p. 491. sq.
- Joannis Patuxæ *ἑγκυκλοπαιδεία φιλολογική*. Venet. 1710. 8. supra p. 457.
- Theodori Peltani homiliae Patrum. Ingolstadt. 1579. 8. * p. 610.

Dio-

- Dionysii Petavii Uranologium. Paris. 1630. Amst. 1703. fol. lib. 3. c. 5.
 § 19. p. 96.
- Suffridi Petri auctores veteres de illustribus Ecclesiæ scriptoribus Colon.
 1580. 8. * p. 477.
- Pœnitentialium librorum syntagma Antonii Augustini Volum. XI. p. 74.
 * p. 761.
- Pœtæ Græci Heroici. Volum. VII. hujus Bibl. p. 723.
- Corpus Pœtarum Græcorum. id. p. 723. sq.
- Pœtæ Christiani. id. p. 726. sq. Vide & supra, Bucolici, Comici, Epi-
 grammarii, Gnomiæ, Lyrici, & Mich. Maittaire.
- A Jacobo Pontano edita cum Simeone juniore Theologo. Ingolstad.
 1603. 4. * p. 611.
- Cum Theophylacto Simocatta. Ingolstad. 1604. 4. * p. 614.
- Petri Possini, *S. J. thesaurus Græcus asceticus*. Paris. 1684. * p. 360. Supra
 pag. 753.
- Proverbiorum collectiones lib. 4. c. 9.
- Pythagoricorum fragmenta, de quibus lib. 2. hujus Bibl. c. 13.
- Theoph. Raynaudi, S. I. heptas præsulum. Paris. 1671. fol. * p. 252.
- Eusebii Renaudoti liturgiæ veteres. Supra p. 818.
- Rhetorum Græcorum collectiones ab Aldo Manutio, Vol. IV. p. 456. sq.
 à Leone Allatio p. 407. Thoma Galeo p. 474.
- Heriberti Rosweydi de vita & verbis Seniorum libri X. historiam Eremiticam complectentes. Lugd. 1617. fol. Vol. IX. p. 27. sq. * p. 753.
- Francisci Rous mella Patrum. Lond. 1650. 8. supra p. 756.
- Sacri scriptores Veteris Testamenti Græce editi lib. 3. c. 12. Novi Test. lib. 4. c. 5.
- Claudii de Saintes Liturgiæ, Antw. 1560. 8. * p. 626. supra p. 816.
- Cum Salviano de vero judicio & providentia DEI, editæ S. Maximi homiliæ Lat. Pacianus de
 pœnitentia, Sulpitii Severi historia, Dorotheus de Prophetis & discipulis Domini,
 Haymonis sacræ historiæ Epitomæ Rom. 1564. fol.
- Sanctorum vitæ, Volum. VIII. p. 48. seq.
- Simonis Schmidii sylloge Historico Polit. Ecclesiastica, sive de jurisdictione Imperiali ac po-
 testate Ecclesiastica scriptores, Basil. 1566. fol. & Argentorat. 1618. fol. * pag. 785.
 787.
- Jo. Jacobi Schudt fasciculus Græcus. Francof. 1702. 8. Supra p. 464.
- Sententiarum collectiones de quibus lib. 2. hujus Bibl. capite undecimo.
- Sibyllinorum collectiones de quibus lib. 1. c. 32.
- Joannis Sichardi, vide supra, *Chronica*. Epistolæ Pontificum, & Constantini Imp. Confessio
 edita cum Clementis recognitionibus. Colon. 1526. fol. * p. 773.
- Laurentii Silvanii monumenta veterum cum Theophylacto in Acta. Colon. 1568. * p. 772.
- Josephi Simleri scripta veterum Latina de una persona & duabus naturis JESU CHRISTI, Tiguri
 1572. fol. * p. 24.

- Jac. Sirmondi S. I. Opera. Paris, 1697. fol. quinque Volum. * p. 254.
 Speculum antiquæ devotionis circa missam, edente Jo. Cochleco. Mogunt. 1549. fol. * p. 664.
 supra p. 825.
 Haquini Spoje λεξις ῥητάς. Upsal, 1712. 8. supra p. 639.
 H. Stephani collectio parodiarum & centonum. Paris, 1575. 8. 1578. 12. lib. 2. hujus Bibl.
 c. 7. §. 2. & 4. Poësis philosophica, 1574. 8. lib. 2. c. 23. §. 1. Poëtæ heroici. Vol.
 VII. p. 723. Medicæ artis principes Vol. XII. p. 573.
 Collectioes variz & Græci scriptores à Stephanis editi, supra p. 615. seq.
 Rob. Stephani collectio Græca scriptorum Hist. Ecclesiasticorum Paris, 1544. fol. * p. 727.
 Latina Basiliensis 1539. fol. * p. 731.
 1549. 1557. fol. * p. 733.
 Jo. Christophorsoni, Colonienfis 1581. fol. * p. 735.
 Jo. Jac. Græzi Basil. 1611. fol. * p. 737.
 H. Valefii, Parisienfis 1677. fol. * p. 738.
 Græco-Latina Genev. 1612. fol. * p. 739.
 Perri Stevartii tomus singularis insignium auctorum. Ingolstadt, 1616. 4. * pag. 605. supra
 pag. 761. seq.
 Stobæus, Antonius Melissa & Maximus. Volum. VIII. p. 686.
 Jo. Casparis Sviceri ἐμπύρνευμα εὐσεβείας. Tiguri 1681. 12. supra p. 638.
 Laur. Surii vitæ Sanctorum. Colon. 1570. sq. & 1619. fol. * p. 758.
 Frid. Sylburgii Sacrenica, Volum. VI. p. 699. (673.) seq. Aliæ ejus collectiones variz. Supra
 p. 633. seq.
 Sebast. Tegnagelii vetera monumenta contra schismaticos pro Gregorio VII. &c. Ingolstadt.
 1612. 4. * p. 614.
 Post Theophanem scriptores Vol. VI. p. 348. sq.
 Josephi Mariæ Thomasi institutiones Theologia antiquorum Patrum. Rom. 1709. 1710.
 1712. 8. supra p. 749.
 Jac. Tollii insignia itineris Italici, Traiecti ad Rhen. 1696. 4. * p. 710.
 Petri Victorii collectio Astronomorum Græcorum Florent. 1561. fol. lib. 3. cap. 5. §. 19. p. 96.
 Jo. Ulmmerii scriptores veteres de Corpore & sanguine Christi, Paschasius, Lanfrancus, Guir-
 mundus, Algerius & alii. Lovan. 1561. * p. 709.
 Jo. Vorstii poetarum Græcorum Latinorumque selecta. Berolin. 1674. 8. supra p. 464.
 Gerardi Vossii, Tungrensis, Miscellanea SS. Patrum cum Gregorio Thaumaturgo edita Mo-
 gunt. 1604. 4. * p. 667. Labbe de Script. Eccles. T. I. p. 375. seq.
 Joannis Uptoni ποικίλη ιστορία. Lond. 1701. 8. supra p. 639.
 Jacobi Usserii veterum Epistolarum Hibernicarum sylloge. Dublin. 1632. 4. * p. 694.
 Henrici Warthoni, scripta quædam Bedæ, Egberti Archiepisc. Eboracensis & Aldhelmi Episcopi
 Scireburnensis. Lond. 1693. * p. 692.
 Jo. Christoph. Wolfii Anecdota Græca. Hamb. 1722. 8. seq. supra p. 783.
 Laurentii Alex. Zaccagnii A. 1712. æt. 55. d. 26. Jan. Romæ æt. 55. defuncti Collectanea
 monumentorum veterum Ecclesiæ Græcæ & Lat. tomus 1. Rom 1598. 4. * p. 646.
 Joachimi Zehneri Paraphrasæ & Meditationes Patrum in Evangelia, versibus scriptæ. Lipsiæ
 1602. 8. * p. 724.

F I N I S.

